

А К Т Ы

ИЗДАВАЕМЫЕ

ВИЛЕНСКОЮ АРХЕОГРАФИЧЕСКОЮ КОММИССИЕЮ.

Томъ ІХ.

АКТЫ ВИЛЕНСКАГО ЗЕМСКАГО СУДА.

ВИЛЬНА.

Въ Типографіи А. Г. Сыркина, Большая улица, домъ № 73.

—
1878.

ЛИЧНЫЙ СОСТАВЪ КОММИССИИ:

Предсѣдатель: *Яковъ Ѳеодоровичъ Головацкій.*

Члены: { *Никита Ивановичъ Горбачевскій.*
Семенъ Вуколовичъ Шолковичъ.
Иванъ Яковлевичъ Спрогисъ.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Въ составъ выходящаго нынѣ въ свѣтъ IX т. актовъ вошли документы, извлеченные изъ актовыхъ книгъ Виленскаго земскаго суда, Виленскаго магистрата и магдебургіи. Всѣхъ документовъ напечатано 192. Изъ нихъ 164 относятся къ исторіи Западно-русской церкви—православной и уніатской, 16 духовныхъ завѣщаній Виленскихъ православныхъ и уніатскихъ горожанъ и 12 документовъ характера административнаго.

Соотвѣтственно этимъ тремъ группамъ документовъ болѣе или менѣе сходныхъ по своему содержанію, мы и постараемся представить общее ихъ обозрѣніе, позволяя себѣ обращать вниманіе читателя на подробности только тѣхъ документовъ, которые почему-либо заслуживаютъ болѣе подробнаго съ ними ознакомленія.

I.

Документы относящіеся къ исторіи Западно-русской церкви относятся главнымъ образомъ къ двумъ Виленскимъ монастырямъ: Св. Духовскому и Св. Троицкому,—къ первому относится 43 документа, къ второму 73; остальные 48—частію къ Виленскимъ же церквамъ: Пречистенской, Никольской, Воскресенской и Юрьевской на Россѣ, частію же къ монастырямъ и церквамъ другихъ мѣстностей Западно-русскаго края.

По своему содержанію они служатъ къ разъясненію слѣдующихъ историческихъ вопросовъ: 1) о правахъ и преимуществахъ Св. Духовскаго и Св. Троицкаго монастырей, а равно и нѣкоторыхъ церквей Западно-русскаго края; 2) о религиозныхъ столкновеніяхъ между православными съ одной стороны, и уніатами и римско-католиками—съ другой; 3) о постепенномъ преобладаніи уніатовъ надъ православными; 4) объ экономическомъ состояніи обоихъ Виленскихъ монастырей и разныхъ церквей, съ обозначеніемъ поземельныхъ владѣній, домовъ и капиталовъ и именъ жер-

твователей; 5) о затрудненіяхъ, встрѣчаемыхъ духовенствомъ при владѣніи своимъ имуществомъ, часто подвергавшимся не только неосновательному юридическому оспариванію, но и насильственному захвату. Но есть еще нѣсколько документовъ, отличающихся чисто мѣстнымъ и исключительнымъ характеромъ, указывающихъ на затруднительное положеніе Западно-русской церкви, какъ церкви русской. Такихъ документовъ впрочемъ очень не много.

Документы, отвѣчающіе на первый вопросъ, помѣщены подь №№ 21, 52, 53, 54, 56, 57, 60, 98 и 67. Послѣдній документъ относится къ Св. Духовскому монастырю, остальные къ Св. Троицкому. Въ этихъ документахъ, по преимуществу королевскихъ привилегіяхъ, предоставляются вышепомянутымъ монастырямъ различныя права. Такъ подь № 52-мъ находится привилегія Сигизмунда III, подтверждающая братскій уставъ при Св. Троицкой церкви. Хотя документъ этотъ и былъ уже цѣликомъ напечатанъ въ Чтеніяхъ Императорскаго Общества исторіи и древностей Россійскихъ, тѣмъ не менѣе Коммиссія нашла необходимымъ помѣстить его и въ своемъ изданіи въ видахъ его библиографической рѣдкости и разницы въ чтеніи нѣкоторыхъ словъ. Входить въ подробное разсмотрѣніе историческаго значенія этого документа мы считаемъ здѣсь неумѣстнымъ, потому что значеніе его обследовано уже специалистами. Подь №№ 53 и 54 находится двѣ привилегіи того-же короля,—одна на открытіе братства, братской школы, типографіи и освобожденіе братскихъ домовъ отъ городской повинности; другая на право владѣнія этими домами. Въ братской школѣ разрѣшено было преподавать латинскій, греческій, польскій и русскій языки, а въ типографіи печатать книги духовнаго и свѣтскаго содержанія. Во второй привилегіи разрѣшено братскимъ старостамъ производить судъ и расправу между жильцами братскихъ домовъ, пріобрѣтать и строить новые дома на церковныхъ плацахъ. Между подтвержденіемъ братскаго устава и открытіемъ самаго братства прошло три года и три мѣсяца, съ 21 іюля 1589 г. по 9 октября 1592 г. Спустя 22 года этимъ же королемъ предоставлены были Св. Троицкому монастырю еще новыя льготы. Въ 1614 г. Сигизмундъ III повелѣваетъ четыремъ братствамъ: скорняжескому, купеческому, росскому и панскому всѣ церковныя денежныя повинности отдавать Св. Троицкому монастырю на постройку церквей и содержаніе монаховъ. Причиной обѣднѣнія монастыря были страшные опустошительные пожары. Документъ этотъ ясно указываетъ, что кромѣ церковныхъ и цеховыхъ братствъ (скорняжескаго, купеческаго) существовали еще братства простыхъ горожанъ и дворянъ (братства росское на предмѣстьѣ, въ приходѣ Юрьевской церкви, и дворянское). Судя по позднѣйшимъ документамъ, такія преимущества встрѣтили при своемъ осуществленіи весьма серьезныя затрудненія. Такъ подь № 3-мъ помѣщено жалоба Св. Троицкаго монастыря на сапожничій цехъ по поводу

невнесенія имъ на монастырскую церковь третьяго гроша; подъ № 60 находится подтвердительная привилегія Владислава IV, въ которой повелѣвается вносить церковныя повинности съ вышеназванныхъ медоварныхъ братствъ архимандриту Виленскаго Св. Троицкаго монастыря, Вельямину Рутскому, *а не кому нибудь другому*, и ежегодно представлять отчетъ въ израсходованіи денегъ предъ духовенствомъ и русской радой (т. е. уніятской). Подъ № 87 находится декретъ Виленскаго магистрата по жалобѣ Св. Троицкихъ базилианъ на сапожничій цехъ, совершенно отказавшійся отъ взноса установленныхъ по цеховому уставу церковныхъ повинностей. Цехъ обязанъ былъ ежегодно вносить въ Св. Троицкую церковь на придѣлъ св. Луки полкамня воску (около 15^{1/2} ф.) и третій грошъ. Послѣ Московско-польской войны сапожники совершенно отказались отъ взноса этой повинности и задолжали до 40 копъ грошей. Магистратъ вслѣдствіе упорнаго сопротивленія сапожниковъ отослалъ обѣ спорящія стороны въ королевскій судъ. Чѣмъ кончилось это дѣло въ королевскомъ судѣ, изъ актовыхъ дѣлъ не видно; но нѣкоторыя подробности его ясно указываютъ на то, что религіозная борьба успѣла уже въ это время проникнуть и въ мирную жизнь горожанъ. Декретъ Виленскаго магистрата состоялся въ 1682 г.; но еще за 7 лѣтъ предъ этимъ сапожничій цехъ составилъ было постановленіе исправно вносить церковную данину въ Св. Троицкій монастырь съ однимъ только условіемъ, чтобы уніаты не смѣли обращаться къ православнымъ церквамъ за исполненіемъ церковныхъ требъ подѣ страхомъ взысканія ^{1/2} камнѣ воску и 2 ортовъ. Очевидно, что разгорявшаяся между уніатами и православными религіозная борьба, а равно и временное появленіе Московскихъ войскъ были достаточной причиной для православнаго меньшинства сапожничьяго цеха къ неисполненію не только вынужденныхъ своихъ, но и королевскихъ распоряженій и постановленій.

Начавшееся религіозное преслѣдованіе православныхъ отразилось и на количествѣ документовъ, относящихся къ Св. Духовскому монастырю. Въ числѣ 307 актовыхъ книгъ, разсмотрѣнныхъ для настоящаго тома, встрѣтилась одна только привилегія короля Яна Казимира, выданная въ 1661-мъ году, въ которой были предоставлены Св. Духовскому монастырю незначительныя льготы. Въ привилегіи этой между прочимъ говорится, что вслѣдствіе вѣрноподданническихъ услугъ рѣчи-посполитой, оказанныхъ православными жителями г. Вильны, которые, находясь подѣ властію непріятели, не переставали служить вѣрно королю и рѣчи-посполитой и помогали польскимъ войскамъ войти и занять городъ, король увольняетъ Св. Духовскій монастырь и его фольварки отъ жолнерскихъ постоевъ *).

*) Т. IX, 185.

Сличая эту привилегію съ другими документами, относящимися къ этому же времени, не трудно убѣдиться, что она была выдана подъ вліяніемъ современныхъ политическихъ событій съ очевидною цѣлію успокоенія или замиренія взволнованныхъ страстей православныхъ жителей г. Вильны. Подъ №№ 68, 69 находятся прямыя указанія на то, что православные монахи если и не оказывали содѣйствія Московскимъ войскамъ, то во всякомъ случаѣ пользовались ихъ симпатіями и помощію. Въ жалобѣ Св. Троицкихъ монаховъ на Св. Духовскій монастырь между прочимъ говорится, что Св. Духовскіе монахи входили въ сношеніе съ непріятелемъ Москвитиномъ, оказывали ему постоянное содѣйствіе, грабили и разоряли церкви и костелы, ограбили Св. Троицкую церковь, спрятали у себя гробы представителей уніятства—бывшаго московскаго патріарха Игнатія и уніятскаго митрополита Вельямина Рутскаго, захватили Св. Троицкіе колокола и вообще причинили убытковъ уніятѣмъ по крайней мѣрѣ на 100,000 копѣ литовскихъ грошей. Хотя въ жалобѣ этой и преувеличены проступки Св. Духовскихъ монаховъ, чему доказательствомъ служитъ протестація ихъ подъ № 66-мъ и отсутствіе въ актовыхъ книгахъ обвинительнаго декрета, тѣмъ не менѣе нѣкоторые изъ поименованныхъ предметовъ, какъ на примѣръ колоколь „Лебедь“, были возвращены уніятѣмъ обратно.

Документы, разъясняющіе религіозную борьбу православія съ уніей и католичествомъ находятся подъ №№ 3, 28, 58, 66, 68, 69, 77, 83, 87, 98 и 117. Изъ числа этихъ документовъ самымъ важнымъ въ историческомъ отношеніи слѣдуетъ признать декретъ короля Сигизмунда III по дѣлу Могилевскихъ мѣщанъ съ Полоцкимъ архіепископомъ Юсафатомъ Кунцевичемъ. Обстоятельства этого столкновенія настолько важны, что мы считаемъ необходимымъ познакомить читателя съ ними подробно.

Въ 1618 году Полоцкій архіепископъ Юсафатъ Кунцевичъ предпринялъ поѣздку въ Могилевъ для обращенія тамошнихъ церквей въ унію. Слухъ объ этомъ событіи чрезвычайно взволновалъ православныхъ жителей города; они поставили его на военную ногу, заперли городскія ворота и послали на встрѣчу Кунцевичу вооруженныхъ депутатовъ просить его не посѣщать ихъ города. По жалобѣ Кунцевича началось судебное дѣло, которое по своей важности и было переведено въ королевскій судъ. Инстигаторъ этого суда, какъ видно изъ самого процесса, употребилъ всѣ зависящія отъ него мѣры, чтобы рѣшить это дѣло окончательно въ пользу уніи. Обвинительные пункты были слѣдующіе: 1) что мѣщане присвоили себѣ патронатство надъ Могилевскими церквами и монастырями и въ ущербъ королевской власти не только завѣдуютъ церковными имуществами и доходами, но заставляютъ еще священниковъ произносить имъ присягу; 2) что они поставили

весь городъ на военную ногу, заперли городскія ворота и когда приближался къ городу Кунцевичъ, то расположившись на городскихъ стѣнахъ, произносили слѣдующія угрозы: „если этотъ владыка отщепенецъ покажется гдѣ-нибудь поближе возлѣ нашего города, то въ городъ мы его не впустимъ, но убьемъ, потому что владыкой не признаемъ и не хотимъ признавать“; 3) что въ это же время мѣщане писали Могилевскому подстаростѣ письмо, въ которомъ просили его принять на себя трудъ убѣдить архіепископа не вѣзжать въ ихъ городъ *гостиннымъ способомъ*, вслѣдствіе могущихъ возникнуть хлопотъ и замѣшательствъ; просили его напомнить о судьбѣ разныхъ уніятскихъ дѣятелей, подвергавшихся преслѣдованіямъ православныхъ жителей въ разныхъ мѣстахъ Руси, именно: о судьбѣ покойнаго митрополита Рогозы въ Слуцкѣ, покойнаго Поцѣя въ Вильнѣ и Львовѣ, Антонія Грековича въ Кіевѣ, гдѣ его утопили въ Днѣпрѣ, а равно и о судьбѣ другихъ духовныхъ лицъ, въ разныхъ мѣстахъ Литовско-польской Руси; 3) что мѣщане писали письмо Троцкому воеводѣ, въ которомъ указывали на послѣднюю конституцію и просили его убѣдить архіепископа оставить ихъ въ покоѣ; когда на это письмо воевода отвѣтилъ имъ, что Кунцевичъ не сдѣлаетъ имъ никакого насилія и помимо ихъ воли никого не поведетъ въ церковь, то они въ концѣ письма сдѣлали слѣдующую приписку: „не для того они строили церкви, чтобы ихъ водили туда на веревкѣ; иначе они должны будутъ думать о немъ то, что написано въ св. писаніи...“; 4) что Могилевскіе мѣщане отняли священниковъ изъ подъ власти архіепископа, въ доказательство чего представлено было письмо священника Тишкевича, въ которомъ онъ писалъ архіепископу, что священники съ удовольствіемъ поѣхали бы на синодъ, если бы имъ не запрещали мѣщане; въ противномъ же случаѣ имъ страшно будетъ возвращаться назадъ, такъ какъ разнузданные и ни чѣмъ не сдерживаемые мѣщане угрожаютъ имъ; 5) что съ Козьмо-Демьянскимъ священникомъ Тимофеевичемъ они позволили себѣ страшное насиліе: мѣщанинъ Гришко Лоцевичъ со своими слугами напалъ на него въ церкви во время совершенія литургіи, не позволилъ продолжать ее, священника разоблачилъ и вытолкать изъ церкви; 6) инстингаторъ показалъ письмо Могилевского подстаросты къ канцлеру в. кн. Литовскаго, что дѣйствительно мѣщане не пустили Кунцевича въ городъ и онъ долженъ былъ со срамомъ возвратиться назадъ; 7) наконецъ инстингаторъ доказывалъ, что вопреки государственному закону мѣщане присвоили себѣ полную власть надъ церквами и монастырями, воспрещаютъ архіепископу молиться за короля польскаго, а приказываютъ молиться за Цареградскаго патріарха, который въ свою очередь молится за турецкаго цесаря, врага святаго креста и христіанства. Вмѣстѣ съ инстингаторомъ просилъ у суда и архіепископъ, чтобы ему по закону была возвращена власть надъ церквами, монастырями, духовенствомъ и церковнымъ имуществомъ.

Позванные къ отвѣту Могилевскіе мѣщане оправдывались, что городъ дѣйствительно былъ въ то время запертъ, но не противъ Кунцевича, а противъ казачаго отряда, *лежавшаго* возлѣ Могилева подѣ предводительствомъ Сумы; что они писали только одно письмо къ Троцкому воеводѣ, въ которомъ просили его убѣдить архіепископа не тревожить ихъ до первой конституціи; что власти надъ духовенствомъ, церквами и ихъ имуществомъ они никогда не присвоивали себѣ, въ доказательство чего и были представлены ими письменныя удостовѣренія отъ Могилевскаго духовенства, что духовными дѣлами завѣдуетъ только оно, безъ всякаго вмѣшательства со стороны мѣщанъ; что предшественникъ архіепископа Кунцевича, покойный отецъ Брольницкій, добровольно отрекся отъ своей власти надъ духовенствомъ и передалъ оную Могилевскимъ мѣщанамъ, въ доказательство чего и было представлено ими собственно-ручное письмо покойнаго; что наконецъ они не признаютъ себя виновными въ приписываемыхъ имъ проступкахъ и просятъ короля послать нарочитыхъ слѣдователей на мѣсто преступленія для болѣе подробнаго изслѣдованія онаго.

На такое объясненіе инстигаторъ возразилъ, что казаковъ во время пріѣзда Кунцевича около Могилева уже не было, а слѣдовательно и городъ былъ вооруженъ исключительно противъ архіепископа; что духовенствомъ, церквами и ихъ имуществомъ заправляютъ мѣщане, хранятъ у себя церковныя ключи и позволяютъ священникамъ отправлять церковныя службы по собственному усмотрѣнію, гдѣ и когда имъ угодно.

Королевскій судъ, признавая доводы инстигатора совершенно основательными и достаточными для произнесенія смертнаго приговора надъ виновными, постановилъ: церкви и монастыри передать въ полное распоряженіе Кунцевича, а зачинщиковъ казнить смертію.

Зачинщиками названы въ этомъ декретѣ слѣдующіе мѣщане: Лешко Исаевъ, Севлянъ Шульга, Мишко Пуцята, Кузьма Шевиняка. Къ отвѣту были призваны какъ магистратскіе чины, такъ и годичные старосты монастыря Св. Спаса.

Второй документъ по своей важности есть декретъ Виленскаго магистрата по поводу спора, возникшаго въ портняжескомъ цехѣ между уніятами и православными о правѣ занятія цеховыхъ должностей. Обстоятельства этого дѣла были слѣдующія: Въ засѣданіе портняжескаго цеха явились новоизбранные старшины для учиненія присяги, со стороны римской—Бѣльскій, со стороны русской—Грегоровичъ. Въ это же время явился въ засѣданіе и уніятскій священникъ Амвросій Янкевичъ и учинилъ протестъ противъ Грегоровича, что онъ, какъ православный, не имѣетъ права занимать мѣста цеховаго старшины, а право это всецѣло принадлежитъ

однимъ только уніятѣмъ. Протестъ уніятскаго священника поддержалъ римско-католикъ Окушко, доказывая, что дѣйствительно Грегоровичъ не имѣетъ права на старѣйшинство въ цехѣ, такъ какъ онъ не только не принялъ уніятства, но еще совратилъ своего товарища въ православіе, а дѣтей отъ матери католички воспитываетъ по православному обряду.

Магистратъ назначилъ по сему дѣлу особое засѣданіе для подробнаго разсмотрѣнія документовъ дизунитовъ и уніятвъ. Въ засѣданіе это явился настоятель Св. Троицкаго монастыря Флоріанъ Гребницкій и указалъ на привилегіи польскихъ королей Михаила и Яна, дарованныя уніятѣмъ и подтвержденныя королемъ Августомъ II и сеймовыми конституціями 1667, 1668 и 1692 гг., въ которыхъ ясно было выражено, что дизунитамъ воспрещается занимать въ цехѣ должности, съ цѣлію привлеченія ихъ въ унію. Возникли споры между адвокатами обѣихъ тяжущихся сторонъ, — православной и уніятской; въ этомъ спорѣ принимали участіе и лица духовныя изъ Св. Духовскаго и Св. Троицкаго монастырей. Уніяты между прочимъ ссылались на слѣдующія законоположенія: 1) на рескриптъ короля Михаила, въ которомъ было сказано: *„такъ какъ вообще дизуниты и диссиденты лишены права засѣдать въ лавицахъ римской и русской, то правило это должно распространяться и на цехи города Вильны“*; 2) рескриптъ короля Яна, въ которомъ между прочимъ выражено слѣдующее: *„мы повелѣваемъ Виленскому магистрату на вѣчныя времена, чтобы онъ наказывалъ диссидентовъ, вторгающихся въ цеховыя должности, штрафомъ въ 3,000 злотыхъ и преслѣдовалъ ихъ судомъ, такъ какъ отсюда возникаютъ разные раздоры, клонящіеся къ угнетенію уніятской вѣры, и цеховые доходы бываютъ обращаемы на разные бунты“*; 3) на конституцію 1699 года, на которой всѣ законоположенія рѣчи-посполитой, когда-либо изданныя вообще для вѣры греческой, отнесены исключительно къ вѣрѣ уніятской *); 4) на недавній рескриптъ Августа II, которымъ онъ повелѣваетъ магистрату, признать цеховымъ старшиной уніята Ярмошевича. При этомъ уніяты представили еще и очень обширное толкованіе, какъ нужно понимать смыслъ королевскихъ привилегій и рескриптовъ, выданныхъ дизунитамъ, чтобы ихъ можно было отнести къ уніятѣмъ; сущность этихъ толкованій, основанныхъ на юридическихъ изслѣдованіяхъ такого законовѣда, какимъ

*) Если дизуниты защищаютъ себя давнишними привилегіями и конституціями, относящимися вообще къ религіи греческой, то это не можетъ оказать имъ помощи, потому что этому роду противоположенъ видъ; понятіе греческій заключаетъ въ себѣ уніита и дизунита; понятіе же греко-унитъ заключаетъ въ себѣ видъ. Вслѣдствіе этого, когда сеймовыя конституціи и королевскіе рескрипты были истолкованы въ пользу вида (ad speciem) т. е. уніятвъ, то дизуниты не имѣютъ уже права защищаться этими законоположеніями. Т. IX. Стр. 316.

былъ Henricus Connisius, была та, что привилегіи и рескрипты, полученные дизунитами прежде, не имѣютъ силы, какъ уничтоженные позднѣйшими законоположеніями; также точно не имѣютъ силы и рескрипты позднѣйшіе, какъ полученные *ad male narrata*.

Депутатъ отъ Св. Духовскаго монастыря, священникъ Жуковскій, на основаніи королевскихъ же привилегій старался доказать, что дизунитамъ не запрещено занимать цеховыхъ должностей, что имъ позволено даже имѣть свои братства въ монастырѣ Св. Духа; что наконецъ уніаты не смѣютъ волновать и угнетать дизунитовъ, въ доказательство чего и былъ прочитанъ имъ заручный королевскій листъ.

На такой протестъ Жуковскаго святотроицкій настоятель отвѣчалъ, что въ документахъ его нѣтъ прямыхъ указаній на то, чтобы дизуниты имѣли право занимать цеховыя должности; что юридическую силу имѣютъ только древнѣйшія привилегіи, какъ основанныя на конституціяхъ (т. е. уніатскія), а позднѣйшія (т. е. дизунитскія) должны считаться полученными *ad male narrata*; что уніаты нисколько не препятствуютъ дизунитамъ поддерживать свои братства, но не соглашаются только на допущеніе ихъ къ исправленію цеховыхъ должностей; что вообще дизунитскіе документы нѣ столько имѣютъ значенія, на сколько они не противорѣчатъ обще-государственнымъ законамъ, а такъ какъ дизуниты не могутъ указать на такую конституцію, которая бы прямо защищала ихъ права и преимущества, то и документы ихъ должны считаться недѣйствительными.

Магистратъ поставленъ былъ въ чрезвычайно затруднительное положеніе: въ своемъ постановленіи ему нужно было критически отнестись къ сущности этихъ документовъ, согласить выраженные въ нихъ противорѣчія и признать законнымъ то, что на основаніи равносильныхъ же документовъ считалось незаконнымъ. Такими документами между прочимъ оказались королевскіе рескрипты и привилегіи, объясненіе смысла которыхъ превышало власть Виленскаго магистрата. Вслѣдствіе этого магистратъ и отложилъ это дѣло или до реляційныхъ судовъ, или же до ассесорскихъ королевскихъ *). Споры эти происходили въ 1715 году. Хотя они и остались нерѣшенными, тѣмъ не менѣе они ясно указываютъ на тотъ фактъ, что православіе въ это время, не смотря на систематическое преслѣдованіе его рѣчью-посполитой, имѣло еще на столько силы нравственной, что члены его избирались горожанами на почетныя магистратскія должности вопреки распоряженіямъ верховной власти.

*) Т. IX. Стр. 313—320.

Однородный съ вышеизложеннымъ документомъ находится подъ № 28. Въ немъ излагается отъ имени короля Станислава Августа позывная жалоба Виленскихъ диссидентовъ на Виленскій магистратъ по поводу ограниченія ихъ юридическихъ правъ. Въ этой жалобѣ диссиденты домогаются исполненія магистратомъ того королевскаго декрета, который состоялся въ 1784 году съ цѣлю уравниенія правъ диссидентовъ съ другими подданными рѣчи-посполитой, гарантированнаго въ 1768-мъ году ручательствомъ трехъ сосѣднихъ государствъ. Въ этомъ документѣ диссиденты указываютъ на весьма печальное положеніе г. Вильны въ бытовомъ и экономическомъ отношеніи, произшедшее вслѣдствіе религіознаго антагонизма и юридической неравноправности горожанъ.

Подъ №№ 63 и 88-мъ помѣщены документы, указывающіе на открытыя столкновенія уніатовъ и римско-католиковъ съ православными. Въ первомъ документѣ приноситъ жалобу на уніатовъ Св. Духовскій настоятель о. Дорошеевичъ; во второмъ—жалуются на православныхъ студенты Виленской іезуитской коллегіи. Сущность первой жалобы заключается въ томъ, что нѣкоторые Виленскіе мѣщане уніаты изъ-за личнаго столкновенія съ Виленскимъ купцомъ Григоріемъ Петровичемъ устроили на дворѣ Св. Духовскаго монастыря противъ его родственника засаду и, когда онъ шелъ въ церковь, напали на него, затащили въ Троицкій монастырь и безчеловѣчно избили; сущность втораго документа заключается въ томъ, что студенты въ день Непорочнаго Зачатія Пресвятой Дѣвы вздумали отправиться по церквамъ, чтобы присмотрѣться къ религіознымъ церемоніямъ, отправлявшимся въ соучастіи разныхъ братствъ съ барабанами и трубнымъ звукомъ; такъ они посѣтили Св.-Троицкую церковь и присмотрѣлись; за тѣмъ пошли въ Св. Духовскую, *чтобы выслушать діалогъ*; по окончаніи діалога стали пускать ракеты; нѣсколько изъ нихъ было направлено на академиковъ и обожгло имъ платье и тѣло; одинъ изъ академиковъ поднялъ голосъ и сказалъ: „*господа! если вы триумфуете, то не причиняйте людямъ убытка въ платьи и не калѣйте ихъ здоровья*“. Это замѣчаніе послужило поводомъ къ замѣшательству, во время котораго толпа хлынула изъ церкви на погостъ и увлекла съ собой и академиковъ; здѣсь нѣкто Даніиль Пашкевичъ со своими помощниками напалъ на академиковъ и избилъ ихъ; но этимъ дѣло еще не кончилось: двоихъ изъ академиковъ—Дунинскаго и Высоцкаго затащили въ монастырское зданіе, сопровождая пинками, палочными ударами и заушеніемъ и посадили подъ арестъ. Не смотря на слезныя просьбы съ колѣнопоклоненіемъ арестованныхъ академиковъ, разъяренная толпа осталась непреклонной и вошла: „убить ихъ, убить!“ Какъ спаслись другіе студенты, тоже приходившіе слушать діалогъ, истцы говорятъ, что это извѣстно одному Богу, ибо воз-

бужденіе было до того сильно, что толпа только и произносила: „еще напьемся мы крови католической и студенческой“. Къ сожалѣнію въ актовыхъ книгахъ не встрѣтилось другихъ документовъ, относящихся къ этому столкновенію, такъ что послѣдствія его остаются неизвѣстными. Есть только посвидѣтельствоваіе вознаго, что студенты дѣйствительно были избиты и платье ихъ испорчено. Сличая это событіе съ другими однородными, повторявшимися въ Св. Духовскомъ монастырѣ во время самыхъ торжественныхъ праздниковъ, какъ напримѣръ, страстной седмицы и Пасхи, при совершеніи которыхъ православные умѣли держать себя очень воздержно и переносить оскорбительную запальчивость и кощунство надъ своей святыней съ рѣдкимъ терпѣніемъ*), трудно допустить, чтобы въ данномъ случаѣ могло взволновать этихъ же самыхъ жителей одно только присутствіе студентовъ въ церкви и замѣчаніе, тѣмъ болѣе, что по показаніямъ тѣхъ же обиженныхъ студентовъ, находилось еще въ толпѣ очень много и другихъ необиженныхъ, спасеніе которыхъ приписывается только одному произволенію Божию. Дѣло это происходило въ 1683-мъ году.

Документы указывающіе на постепенное преобладаніе уніи, находятся подъ №№ 3, 21, 58, 81, 84, 91, 92, 93, 94, 98, 102, 117-мъ и 160-мъ. Въ нихъ заключаются очень разнообразныя факты, носящіе на себя отпечатокъ не только разширенія различныхъ правъ уніатовъ въ ущербъ православія, какъ юридическихъ личностей, но и фактическаго нравственнаго вліянія ихъ, какъ лицъ духовныхъ, на жизнь горожанъ. Мы не будемъ входить здѣсь въ подробное разсмотрѣніе этихъ документовъ такъ какъ на нѣкоторые изъ нихъ мы уже указывали выше, а остальные гораздо обстоятельнѣе могутъ быть разсмотрѣны въ связи съ другими однородными, которые еще будутъ напечатаны въ дальнѣйшихъ изданіяхъ Коммиссіи. Здѣсь мы обратимъ вниманіе читателя только на одинъ документъ, который въ одинаковой мѣрѣ важенъ какъ для православія, такъ и для уніи,—это декретъ задворнаго ассесорскаго суда о мѣстоположеніи древнихъ русскихъ церквей въ г. Вильнѣ. Декретъ этотъ состоялся въ 1672-мъ году.

Подробности этого дѣла заключается въ слѣдующемъ:

Уніатскій митрополитъ Гавріиль Коленда внесъ въ королевскій судъ жалобу на Виленскій магистратъ, что этотъ послѣдній вторгается въ митрополичью юрисдикцию и присвоиваетъ себѣ право надъ тѣми церковными землями, которыя съ древнѣйшихъ временъ находились или подъ церквами, или церковными погостами и кладбищами. Король Михаилъ для разбирательства этого важнаго дѣла назначилъ

*) Т. VIII, стр. 28—37.

особую комиссію, которая состояла изъ Виленскаго р.-католическаго епископа Александра Сапѣги, канцлера в. кн. Литовскаго Христфора Паца, Граціонополитанскаго епископа Николая Слупскаго, писаря в. кн. Литовскаго Павла Бростовскаго и декретоваго писаря в. кн. Литовскаго Казимира Пухальскаго. Комиссія эта съѣхалась въ Вильну въ 1670-мъ году и, по разсмотрѣніи документовъ обѣихъ тяжущихся сторонъ, искъ митрополита признала правильнымъ. Постановленіе ея было таково, что по учиненіи присяги митрополитомъ, его коадьюторомъ Жоховскимъ, Виленскимъ протопопомъ Николаемъ Рыбинскимъ совместно съ 4-мя свидѣтелями изъ горожанъ, земли, указанные въ жалобѣ митрополита, должны были перейти въ митрополичью юрисдику.

Противъ такого постановленія возсталъ Виленскій магистратъ и силился доказать, что по конституціи 1661 г. въ г. Вильнѣ узаконены только три юрисдики: замковая, бискупская и городская; что изъ канцеляріи митрополичьей выходятъ распоряженія несогласныя съ интересами римско-католической церкви; что описаніе мѣстоположенія Виленскихъ церквей, указанное въ трудѣ Мальхера Геліашевича и ксендза Войтеха Жабинскаго недѣйствительно, такъ какъ въ этой описи заключаются подложныя подписи самого Жабинскаго и одного изъ магистратскихъ депутатовъ Коптя; подложность эту магистратъ доказывалъ тѣмъ, что фамилія Коптя подписана по-польски, а Копоть по завѣренію сына не умѣлъ писать по-польски, что подпись руки Жабинскаго тоже непоходитъ на другія его подписи; что наконецъ не возможно допустить, чтобы дома и плацы митрополичьей юрисдики были освобождены отъ городскихъ повинностей, потому что въ такомъ случаѣ пришлось бы освободить отъ нихъ почти третью часть города. При этомъ магистратъ брался подтвердить нѣкоторыя изъ этихъ показаній присягой, а равно и то, что большинство наличныхъ церквей сохранило свои прежнія земли въ прежнемъ количествѣ, а о многихъ церквахъ, упоминаемыхъ въ жалобѣ митрополита, онъ ничего не слыхалъ и ничего не знаетъ.

Такъ какъ магистратъ не могъ представить въ судъ инвентарной описи города, въ которой подробно были указаны улицы и разграниченіе поземельной собственности разныхъ юрисдикъ, будто потому, что она пропала во время Московскаго нашествія, а митрополитъ напротивъ того представилъ неоспоримыя юридическія доказательства правоты своего дѣла, то королевскій судъ допустилъ къ присягѣ митрополита самъ—седьмаго, по учиненіи которой и утвердилъ за нимъ спорныя земли.

Въ документѣ этомъ представленъ очень подробный перечень лицъ и учрежде-

ній, имѣвшихъ свои дома на церковныхъ земляхъ. Въ спорное время уже были застроены слѣдующіе церквища, церковные погосты и плацы: 1) погостъ Св. Спаса; 2) церквища Св. Екатерины, 3) Св. Покрова, 4) Св. Ивана, 5) Св. Михаила, 6) Св. Николая, 7) Св. Іліи, 8) Рождества Христова, 9) кладбище Св. Пятницы, 10) погостъ церкви Перенесенія мощей святителя Николая, 11) Св. Воскресенія, 12) Свв. Косьмы и Даміана и 13) Св. Петра. Не смотря на то, что мѣстоположеніе этихъ церквей было обозначено на картѣ, предьявленной королевскому суду митрополитомъ, Виленскій магистратъ брался присягать на томъ: 1) что церкви Св. Спаса, Св. Пречистой, Св. Покрова и Св. Ивана никогда не имѣли подъ собой больше той земли, которою владѣли въ описываемое время; 2) что церковь Св. Пятницы не имѣла кладбища; 3) церковь Св. Николая на рыбномъ рынкѣ имѣла только кладбище, на которомъ жилъ протопопъ; 4) церковь Косьмы и Даміана, какъ стоящая на углу двухъ улицъ, не имѣла кладбища, 5) церковь Св. Воскресенія стоитъ въ своихъ прежнихъ границахъ и никогда не имѣла кладбища, 6) также точно и церковь Св. Петра, 7) что объ остальныхъ церквяхъ, упоминаемыхъ въ митрополичьихъ документахъ, какъ то: Св. Екатерины, Св. Михаила, Св. Николая на Смоленской улицѣ, Св. Іліи и другихъ магистратъ ничего не слышалъ и не знаетъ *).

Замѣчательны еще въ этомъ документѣ и указанія магистрата на тѣ права и привилегіи, которыми пользовалась русская лавица надъ церквами и духовенствомъ. Такъ между прочимъ онъ указываетъ на привилегію 1544 г., по которой магистрату, именно русской лавицѣ, предоставлено было право патронатства надъ русскими церквами, на основаніи которыхъ она послѣ смерти священниковъ забирала къ себѣ церковные ключи, производила опись церковнымъ вещамъ. На основаніи этой привилегіи магистратъ и въ позднѣйшее время считалъ себя полноправнымъ распорядителемъ церковныхъ земель и имуществъ, предоставляя митрополиту право только пользоваться съ нихъ доходами. Указывая на этотъ фактъ, мы имѣли въ виду только обратить вниманіе читателя на то обстоятельство, что и въ данномъ случаѣ, какъ и во многихъ другихъ, отразилось то противорѣчіе въ правительственной дѣятельности рѣчи-посполитой, которое служило постояннымъ источникомъ недоразумѣній и антагонизма между ея подданными.

Документы, указывающіе на экономическое состояніе Св. Духовскаго Св.-Троицкаго монастырей, помѣщены подъ №№ 2, 4, 6, 8, 15, 17, 23, 25, 26, 27, 29,

*) Т. IX. Стр. 220—232.

30, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 46, 61, 62, 63, 72, 75, 76, 79, 80, 82, 85, 86, 89, 90, 95, 100, 101, 103, 106, 108, 111, 116, 118, 119, 120, 121, 130, 134, 136, 140, 143, 145, 153, 154, 155, 158, 159, 161, 163 и 164. Всѣхъ документовъ 58. Хотя по заключающимся въ нихъ даннымъ и нельзя составить полнаго и окончательнаго вывода относительно этого вопроса, тѣмъ не менѣе для спеціальнаго его изслѣдованія они представляютъ довольно серьезный и крупный матерьялъ. Они указываютъ, что главнѣйшимъ источникомъ матерьяльнаго благосостоянія этихъ монастырей было религіозное чувство высшаго и средняго сословій. Одни лица жертвовали свой земли и капиталы для спасенія только своихъ душъ; другія для общественной пользы; жертвовали какъ на благолѣніе церквей, такъ и на содержаніе духовенства. Нѣкоторыя лица искали въ монастырскихъ стѣнахъ успокоенія отъ житейскихъ тревоженій и вступали въ соглашеніе съ монастырями, чтобы они за извѣстную сумму давали имъ въ своихъ кельяхъ помѣщеніе, въ своихъ трапезахъ пропитаніе.

Для увеличенія своихъ доходовъ монастыри вступали въ разныя сдѣлки съ частными лицами: однимъ давали подъ залогъ имѣній деньги, другимъ—въ арендное содержаніе дома и земли. Въ актѣ подъ № 159-мъ перечислены всѣ главнѣйшіе документы на правовладѣніе Св. Троицкаго монастыря землями и домами. Всѣхъ документовъ исчислено 77, начиная съ 1514 по 1768-й годы. Между этими документами приводятся и тѣ привилегіи Владислава IV и Августа, по которымъ завѣдываніе братскимъ и монастырскимъ имуществомъ предоставлено было исключительно самому монастырю. Право это имѣло очень важное значеніе для независимаго развитія монастырской жизни и хотя оспаривалось иногда разными претендентами на Св. Троицкую архимандрію, тѣмъ не менѣе монастырю удавалось отстоять и сохранить его за собой. Одно изъ такихъ дѣлъ очень подробно разъяснено въ документѣ по № 160-мъ. Обстоятельства, вызвавшія его, были слѣдующія: номинать Св. Троицкаго монастыря *Чаадай* и Жидичинскій архимандритъ *Володько*, на основаніи полученныхъ ими отъ короля привилегій, стали домогаться Св. Троицкой архимандріи, собственно говоря, права распоряжаться монастырскимъ имуществомъ. Настоятель Св. Троицкаго монастыря *Артецкій* отъ имени базилианъ представилъ цѣлый рядъ документовъ, въ томъ числѣ и привилегію короля Владислава IV, подтвержденную позднѣйшими королями, на основаніи которыхъ за монастыремъ и признано было въ королевскомъ судѣ право избирать изъ среды себя настоятелей и распоряжаться своимъ имуществомъ. Сущность базилианскихъ доводовъ на столько своеобразна, что мы считаемъ не безынтереснымъ познакомить съ нею читателя. Базилиане, между прочимъ, говорили: „вслѣдствіе отсутствія какихъ бы-то нибыло правъ и привилегій“ могущихъ указать на

происхожденіе Св. Троицкаго монастыря, слѣдуетъ руководствоваться въ данномъ случаѣ однимъ только преданіемъ, что основательницей Св. Троицкой церкви была супруга в. князя Ольгерда, тверская княжна—*католчка* (?): она успѣла своими мольбами склонить Ольгерда позволить ей построить во имя Св. Троицы церковь на томъ мѣстѣ, которое предназначено было для казни преступниковъ; въ позднѣйшее время, когда въ эту церковь введены были базилиане, то для поддержанія ея благолѣпія и существованія манаховъ, нѣкоторые изъ Виленскихъ гражданъ принесли ей въ даръ какъ свои дома, такъ и капиталы. Такимъ образомъ Св. Троицкая церковь возникла на почвѣ чисто мѣстной, городской, и содержалась на городскія приношенія, вслѣдствіе чего и завѣдываніе ея дѣлами долгое время принадлежало этимъ же Виленскимъ мѣщанамъ. Послѣ уніи, когда возникла религіозная борьба между свято-Троицкой церковью и соборной, то многіе набожные люди, надѣливши ее имуществомъ, пожелали въ тоже время, чтобы церковными дѣлами завѣдывали игумены, или архимандриты, что впоследствии и послужило предлогомъ къ титуляціи ея архимандріей (*co się potym do tytułu opactw praetextu o te wciagnęło*); тѣмъ не менѣе они сохранили за собой право завѣдывать и контролировать ея дѣлами и не предоставили таковыхъ ни монастырю, ни архимандритамъ, которыхъ никогда не назначали, тѣмъ болѣе не записывали имъ никакихъ имуществъ. Вслѣдствіе такихъ причинъ базилиане были глубоко убѣждены, что и права Св. Троицкихъ архимандритовъ, назначаемыхъ верховною властію могутъ простираться только исключительно на тотъ плацъ, на которомъ Св. Троицкая церковь получила свое „*первое естество*“. Чтоже касается разныхъ привилегій, выхлопотанныхъ у королей отдѣльными личностями, на Виленскую Св. Троицкую архимандрію, то происхожденіе ихъ слѣдуетъ приписать только искательству и задору этихъ личностей *).

Документы, указывающіе на судебныя препирательства монастырей съ частными лицами изъ-за обладанія монастырскими имуществами, находятся подъ №№ 11, 14, 19, 20, 31, 32, 41, 77, 78, 109, 110, 114, 126, 132, 139, 144 и 162-мъ. Самыми важными изъ нихъ слѣдуетъ признать документы подъ №№ 109 и 110. Сущность ихъ заключается въ слѣдующемъ: по жалобѣ префекта ученическаго братства во имя свв. Константина и Елены, существовавшего при Св. Духовскомъ монастырѣ, на наслѣдниковъ Виленской мѣщанки Буниной—Чернявской, отказавшихся исполнить ея завѣщаніе, т. е. выдать этому братству 1,200 злотыхъ, или же передать ему во владѣніе каменный домъ на Субочъ улицѣ, Виленскій магистратъ слушалъ въ своемъ засѣданіи споры и доводы обѣихъ тяжущихся сто-

*) Т. IX, стр. 437—450.

ронъ. Уполномоченный префектъ требовалъ или немедленной уплаты завѣщанной суммы, или же передачи во владѣніе каменнаго дома, на которомъ завѣщательницей обезпечена была сумма; уполномоченный отвѣчикъ добивался пріостановки рѣшенія этого дѣла впередъ до совершеннолѣтія малолѣтнихъ наслѣдниковъ. Магистратъ, основываясь на духѣ завѣщанія рѣшилъ это дѣло въ пользу префекта и запретилъ отвѣчикамъ подавать апелляцію въ королевскій судъ.

Къ Пречистенской церкви относится 3 документа; они находятся подъ №№ 13, 44, 54; самый важный изъ нихъ это осмотръ вознымъ въ 1793-мъ году Пречистенскаго собора и принадлежащихъ къ нему построекъ. Вотъ состояніе, въ которомъ тогда находилась эта церковь: „Я видѣлъ, говоритъ возный, что въ четырехъ окнахъ, выходящихъ съ фронта, было разбито нѣсколько стеколъ, пятое, что надъ дверью, было совершенно выбито; также точно были выбиты стекла и въ другихъ окнахъ, выходящихъ на церковный дворъ и госпиталь. Крыша обновлена и находится въ порядкѣ. Подъ церковью склепъ завалился въ двухъ мѣстахъ и дверь къ нему стара и изломана; противъ большаго алтаря проходъ въ склепъ заваленъ гробами и вмѣсто двери заложень досками. Алтари обнажились отъ красокъ, образа испорчены отъ ветхости, карнизы и связи алтарей повыходили изъ своихъ гнѣздъ и съ давнихъ временъ требуютъ починки.“ Жилые дома находились въ болѣе удовлетворительномъ видѣ.

Къ Никольской церкви относится четыре документа: три контракта, или условія, на аренду церковныхъ домовъ и продажная запись на дворъ Ленковщизну.

Къ Юрьевской церкви, бывшей на Росѣ, относится два документа: первый есть согласіе митрополита Жоховскаго на аренду Виленскому мѣщанину церковнаго плаца и огорода; второй есть жалоба митрополитовъ Володковича и Шептицкаго на Виленскаго мѣщанина Фіалковскаго по поводу захвата имъ церковной земли.

Къ Воскресенской церкви относится одинъ документъ,—согласіе Воскресенскаго настоятеля на аренду церковнаго дома.

Что касается другихъ церковныхъ документовъ, то самый замѣчательный изъ нихъ есть инвентарь недвижимаго имущества Полоцкой архіепископіи, составленный королевскими комиссарами для Юсафата Кунцевича въ 1618 году. (№ 1). Это третій инвентарь Полоцкой архіепископіи; первый былъ составленъ королевскимъ дворяниномъ *Годобскимъ* въ 1588 г., а второй *Бедрицкимъ* въ 1601 г. для Полоцкихъ архіепископовъ Аванасія Терлецкаго и Гедсона Брольницкаго при за-

нятіи ими святительской кафедрѣ *). Другіе документы представляютъ собой по преимуществу фундушевыя записи разнымъ церквамъ и монастырямъ, или же юридическія сдѣлки по имуществу. Монастырей упоминается *шесть*: *Борунскій, Березвечскій, Поставскій, Марковскій, Сучковскій и Касутскій*; церквей *одинадцать*: *Холмелская, Груздовская, Вертянская, Мышская, Кублицкая, Порудоминская, Красносельская, Ганковская, Озунская и Лембовская*. Къ церквамъ относятся все фундушевыя записи. Самыя древнія изъ нихъ, это дарственная запись князя Константина Ивановича Острожскаго Порудоминской Николаевской церкви на землю, выданная въ 1493-мъ году и подтвержденная въ 1695-мъ королемъ Яномъ, и четыре документа 1529 года на земли Красносельской Воскресенской церкви.

II.

Въ отдѣлѣ второмъ помѣщено 15 духовныхъ завѣщаній и опись имущества, оставшагося послѣ смерти Виленскаго бургомистра Степана Лебедича. Документы эти заключаютъ въ себѣ очень много данныхъ для изученія экономической и бытовой жизни Виленскихъ горожанъ. Такъ изъ нихъ можно извлечь, съ какими мѣстами вели торговлю Виленскіе купцы и чѣмъ торговали; до какихъ размѣровъ достигали ихъ торговые обороты; что составляло предметы первой потребности въ ихъ жизни и предметы роскоши въ утвари и одеждѣ; какія книги занимали ихъ мысли и какъ вообще относились горожане къ дѣламъ своей и чужой религіи.

Не выходя изъ предѣловъ общаго обзоренія напечатанныхъ въ этомъ томѣ документовъ, мы все таки считаемъ необходимымъ отвѣтить кратко на предложенные нами вопросы, на сколько позволяютъ намъ сдѣлать эти сами же документы.

Иностранная торговля Виленскихъ купцовъ велась по преимуществу съ Королевцомъ. Туда возили разные сырые матерьялы, — лёнъ, пеньку, льняное и конопляное сѣмя, разнаго рода хлѣбъ, медъ, воскъ и пушные товары; привозили соль, сельди, красные и желѣзные товары; нѣкоторые купцы были родомъ изъ славянскихъ земель и поддерживали съ ними торговыя и родственныя сношенія. Таковъ напр. былъ Виленскій купецъ Николай Грековичъ изъ *Черноводъ*. Внутренняя торговля велась съ Ковномъ, Могилевомъ, Минскомъ, Новогородкомъ и др. Западно-русскими городами. Торговля производилась по преимуществу по рр. Вилии и Нѣману на витинахъ. Торговые обороты сравнительно съ нашими временами были незна-

*) Вил. Арх. Сбор. Т. I. 167—221.

чительны, но для тогдашняго времени были весьма значительны,—простирались до 90,000 копъ грошей. На основаніи напечатанныхъ въ этомъ томѣ завѣщаній можно съ большою увѣренностію сказать, что богатство Виленскихъ купцовъ наживалось по преимуществу личной энергіей, сообразительностію и добросовѣстностію,—тѣмъ болѣе, что нѣкоторые изъ нихъ происходили изъ бѣднаго крестьянскаго сословія.

Въ жизни домашней купцы позволяли себѣ очень многіе предметы роскоши: богатое вооруженіе, дорогіе мѣха и ткани, золотую и серебряную посуду и разныя украшенія—перстни, ожерелья, кораллы и жемчуги. Въ каждомъ почти духовномъ завѣщаніи вскрѣщаются серебряныя кубки и ложки; послѣднихъ у нѣкоторыхъ было по двѣ и по три дюжины. Такіе предметы роскоши, составлявшіе прямой результатъ торговли, возбуждали въ шляхтѣ чувство зависти къ мѣщанамъ, противъ которыхъ и былъ изобрѣтенъ особый законъ, извѣстный подъ названіемъ *lex sumptuaria*. Дворянское сословіе думало, что роскошь въ купеческомъ и городскомъ быту увеличиваетъ дороговизну предметовъ.

Въ купеческихъ библіотекахъ попадались разныя книги религіознаго и свѣтскаго характера. Въ описи имущества Виленскаго бургомистра Лебедича наибольшее количество книгъ относилось къ міру классическому, наименьше было книгъ польскихъ. Между русскими книгами поименованы слѣдующія: Славянская библія Острожскаго изданія, in folio; книга св. Василя тогоже изданія in folio; Дѣянія Апостоловъ in folio; Евангеліе для чтенія in folio; Апостоль Скорины in 8°; Катихизисъ Острожскаго изданія in 4°; Псалтырь Давида in 4°; Повседневныя молитвы in 8°; Катихизисъ объ иконахъ и крестѣ in 8°; ежедневныя молитвы in 8°; Молитвы Мамонической типографіи in 8°; такія же въ новомъ переплетѣ. Цѣнность этихъ книгъ сравнительно съ нашими была очень не высока: молитвенникъ стоилъ 6 грошей, библія—10 злотыхъ.

Въ дѣлахъ религіи Виленскіе православные купцы представляютъ рѣдкій примѣръ преданности къ вѣрѣ своихъ отцовъ, набожности и усердія. Многіе изъ нихъ были братчиками и не щадили ни трудовъ, ни денегъ для нуждъ православія. Предметомъ ихъ заботливости былъ не только Св. Духовскій монастырь, но и многіе другіе, раскинутыя въ разныхъ мѣстахъ Западно-русскаго края: *Евейскій, Кронскій, Полоцкій, Дисненскій, Купятицкій, Новогородскій, Цеперскій, Марковскій*, и другіе. Они жертвовали на нихъ не только богатую церковную утварь, но и довольно значительные капиталы; такъ на примѣръ десять Виленскихъ православныхъ купцовъ, завѣщанія которыхъ напечатаны въ настоящемъ томѣ, пожертвовали на дѣла религіи болѣе 22,000 злотыхъ. Мы не говоримъ уже о томъ, что многія

купеческія дѣти по желанію своихъ родителей поступали въ монашеское званіе и занимали впослѣдствіи значительныя мѣста.

Не зависимо отъ этого, Виленскіе купцы старались о распространеніи и поддержаніи образованія; такъ нѣкоторые изъ нихъ, какъ напр. Кособуцкій, Дунина Чернавская, Акулина Дороеевичова записали довольно значительныя суммы ученическому братству при Св. Духовскомъ монастырѣ во имя свв. Константина и Елены; а купецъ Дроеевичъ и Гуковичъ—другому ученическому братству во имя Св. Евангелиста Іоанна.

III.

Въ третьемъ отдѣлѣ помѣщено 10 документовъ. Они извлечены изъ актовыхъ книгъ Виленскаго земскаго суда и бывшей конфедераціи в. кн. Литовскаго. Самый замѣчательный изъ нихъ—это универсалъ гетмана в. кн. Литовскаго Симона Корвина Косаковскаго къ жителямъ Виленскаго воеводства объ устройствѣ конфедераціи. Въ этомъ универсалѣ Косаковскій предостерегаетъ жителей Виленскаго воеводства воздержаться отъ всякаго соучастія въ бунтахъ, не принимать и не распространять никакихъ революціонныхъ документовъ страхомъ лишенія чести и имущества. Административный порядокъ былъ установленъ слѣдующій:

1) въ каждомъ повѣтѣ должны быть избраны маршалокъ, шесть совѣтниковъ и писарь для веденія въ двухъ экземплярахъ протоколовъ; предметомъ занятій должно служить все касающееся безопасности и цѣлости повѣта, его обывателей и имущества; эти же лица должны исполнять предписанія генеральной конфедераціи и польнаго гетмана.

2) всѣ подати должны сберегаться у обывателей впредь до востребованія, при чемъ лица отдавшія свои подати незаконнымъ сборщикамъ не избавляются отъ вторичной уплаты оныхъ; городскіе доходы и пошлыны не должны входить въ этотъ разсчѣтъ, но только производиться съ вѣдома генеральной конфедераціи;

3) военные магазины должны пополняться провіантомъ изъ староствъ, но не крестьянами, а владѣльцами, что въ свое время зачтено будетъ за кварту;

4) рекрутскіе наборы изъ крестьянъ должны быть прекращены, какъ бесполезные и жестокие;

5) сенаторамъ, посламъ и разнымъ должностнымъ лицамъ, находящимся во враждебныхъ отношеніяхъ къ конфедераціи, полагается извѣстный срокъ или присоединенія къ оной; въ случаѣ же неповиновенія, имущество ихъ подвергается секвестру;

6) снисхожденіе это не может простираться на бунтовщиковъ изъ лицъ частныхъ.

7) городскія общества и кагалы должны доставить конфедераціи самыя подробныя свѣдѣнія, кто ихъ бунтовалъ, кто бралъ имущество и въ какихъ размѣрахъ. Мѣра эта предпринимается какъ для разслѣдованія и наказанія виновныхъ, такъ и для удовлетворенія пострадавшихъ невинно горожанъ.

Въ заключеніе Корвинъ Косаковскій въ самыхъ лестныхъ выраженіяхъ отзывается объ императрицѣ Екатеринѣ и убѣждаетъ жителей крѣпко придерживаться союза съ Россіей, какъ съ единственнымъ убѣжищемъ и опорой политическаго существованія рѣчи-посполитой.

Подъ № 120-мъ помѣщенъ манифестъ императрицы Екатерины II-й о присоединеніи Западнаго края къ Россійской имперіи, въ 1795-мъ году. Въ этомъ манифестѣ императрица обѣщаетъ своимъ новымъ подданнымъ сохранить ихъ при вѣрѣ предковъ и собственности и выражаетъ надежду, что они сумѣютъ снискать къ себѣ расположеніе ея величества.

Подъ № 191-мъ находится форма присяги для новыхъ подданныхъ; а послѣдній документъ есть письмо императора Павла I къ Виленскому прелату Княжевичу, въ которомъ Государь назначаетъ ему ежегодную пенсію въ размѣрѣ 400 р. изъ секвестрованныхъ имѣній Виленскаго р.-католическаго епископства.

С. Шолковичъ.

I.

Акты относящіеся къ исторіи Западно-Русской церкви.

А) Акты, извлеченные изъ книгъ Виленскаго земскаго суда.

1618 г. Января 10 дня.

Изъ книги—№ 4220, за 1784 годъ, стр. 2933.

1. Инвентарь недвижимаго имущества Полоцкой архіепископіи, составленный королевскими комиссарами для Полоцкаго архіепископа Юсафата Кунцевича *).

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt czwartego, miesiąca Decembra szóstego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanowszy osobiście w Bogu wielebny iegomość xiądz Floryan Kruszewski — rektor collegium Waleryan. Schol. Piar. ekstrakt z xiąg ziemskich woiewodztwa Połockiego inwentarza spisania dóbr archiepiskopii Połockiey, przez kommissarzów iego królewskiej mości, w tym że inwentarzu wyrażonych, w roku tysiąc sześćset ósmnastym, miesiąca Januarii dziesiątego

dnia sporządzonego, do akt podał, który co do słowa w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego wpisuiąc, temi następującemi wyraża się słowy.

Wypis z xiąg ziemskich spraw wieczystych woiewodztwa Połockiego roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego pierwszego, miesiąca Januarii dwudziestego dziewiątego dnia.

Na rokach sądowych ziemskich trzykrólskich, porządkiem prawa pospolitego przypadłych y sądownie w Połocku odprawu-

*) Настоящий инвентарь имѣеть весьма важныя отличія отъ двухъ таковыхъ же инвентарей—перваго, составленнаго королевскимъ дворяниномъ Гудебскимъ въ 1588 г., а втораго, написаннаго Бедрицкимъ въ 1601 г., для Полоцкихъ архіепископовъ Аванасія Терлецкаго и Гедеопа Брольницкаго при занятіи ими Полоцкой святительской кафедрѣ. (Вилен. Археографич. Сборникъ, Т. I, л. 167 и 221).

iących się przed nami Troianem Haska—sędzią, Józefem Antonim Sielawą—pod-sędkiem, Bazylim Rypińskim—pisarzem, urzędnikami sądowemi ziemskimi woiewodztwa Połockiego, comparendo person-aliter u sądu patron iegomości pan Roman Lenkiewicz—krajczy Połocki, inwentarz sta-ry spisania dóbr archiepiskopii Połockiey, przez kommissarzów iego królewskiey mości w tym że inwentarzu wyrażonych, w roku tysiąc sześćset ósmnastym, miesiąca Janua-rii dziesiątego dnia sporządzony, ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą, ad acta xiąg ziem-skich spraw wieczystych podał, in eum te-norem russkim pismem pisany:

Инвентарь списанья и поданья всихъ добръ архіепископїи Полоцкое, у воеводства Полоцкомъ лежащихъ, церкви соборное и окрестныхъ, двора его милости архіепископ-ского, бояръ, подданныхъ и людей посель-скихъ, здавна належачихъ до архіепископїи Полоцкое, черезъ насъ—мене Юзифа Ве-лямина Рудкого—метрополиты Кіевского, Галицкого и всея Руси, а мене, Януша Скумина Тышкевича—писара его королев-ское милости великого князства Литовско-го и старосты Браславского, за листов-нымъ намъ розказаньемъ одъ его королев-ской милости найяснѣйшого нашего мило-стивого пана, подалисьмо тые вси добра въ мощь, въ держенье и въ уживанье въ Бозѣ велебному его милости отцу Юсафу Кунцевичу—архіепископу Полоцкому, Ви-тепскому и Мециславскому, въ року те-перь идучомъ тысяча шестьсотъ осимнад-цатомъ, мѣсяца генваря десятого дня.

Напервей: дворъ архіепископскій, стоя-чій въ замку Вышнемъ Полоцкомъ, а мя-новите: свѣтлица столовая поземая, ста-рая, въ ней оконъ чотыре, оконницы на завѣсахъ, обolonки шкляные и двери од-ны на завѣсахъ зъ замкомъ нутренымъ;

печь старая побѣленная; на противкутое свѣт-лице свѣтелка въпокоевая, обolonы шкля-ные, на завѣсахъ, оконницы, двери двое на завѣсахъ зъ замками нутреными, печь но-вая поливаная; въ тылѣ тое свѣтлицы другая свѣтелка упокоевая, обolonы шкля-ные, двери и окна на завѣсахъ, печь по-ливаная; за тымъ упокойцомъ — двсе схованье для сѣна и шопы до возовъ; подлѣ тое шопы стайня; подле стайни во-рота уѣзные до двора; а подле воротъ свиренъ на подклѣтѣ, за тымъ свирномъ знову ворота великіе уѣзные, и фортка; подле тыхъ воротъ звоночокъ малый што до столу звонять; подле тыхъ воротъ свѣ-телка зъ коморою, окна и двери на завѣ-сахъ, обolonы шкляные, печь простая старая; за тою свѣтлицою пекарня; на противку пекарни свѣтлица служная, две-ри и оконницы на завѣсахъ, обolonъ двѣ шкляныхъ; одъ тое свѣтлицы спижарен-ка простая, то есть лазня; на противку свѣтелка кухмистровская, въ сѣнехъ кух-ня, въ боку броварь, подле свѣтелки пив-ница.—Передъ ворота уѣзными того двора церковь соборная Святое Софіи, мурова-ная, старая, и побитье на той церкви опало и погнило, а скарбъ церковный и иншіе вси опараты, до ней належачіе, также и начинье всякое домовое на особ-ливый регестръ есть описано и подано.—Кругомъ того двора огороды его милости належачіе, почавши одъ двора его коро-левской милости, подле паркану надъ рѣ-ку Полоту до Бакшты, которая стоитъ на устѣхъ одъ тое бакшты, подле паркану, надъ рѣкою Двиною, до фортки, которою зъ замку на мѣсто ходять, а одъ тое фор-тки подле паркану одъ мяста подле цер-кови Светое Софіей до огорода пана пи-сара кгроцкого Полоцкого ажъ до коло-дзѣзя, который есть подле дороги, кото-

рая идетъ зъ мѣста черезъ замокъ до двора его королевской милости стоячого въ замку Вышнимъ Полоцкомъ; а одъ того колодезя подле двора его королевское милости ажъ до стайни двора его милости архіепископского. На тыхъ огородахъ два домки стоятъ служебниковъ его милости архіепископскихъ, Михаила Глуцевского, и Ждана кравца.—Тудъ же церковь деревянная старая, заложенъе Благовѣщенъя Пресвятыя Богородицы, а на противку школа.—Въ мѣстѣ Полоцкомъ на посадѣ Великомъ пляцовъ до тое церкви соборное належачихъ, на улицы Пликовской было, а мѣщанъ на тыхъ пляцахъ мѣшкаючихъ, домовъ, которые предъ тымъ того бывали подъ присудомъ ихъ милости архіепископовъ, а теперъ, нѣтъ вѣдома, за якимъ правомъ бурмистрове мѣста Полоцкого на себе тые пляцы и тыхъ мѣщанъ забравши, подъ присудомъ своимъ оныхъ мають.

Церквей деревяныхъ окрестныхъ, въ тымъ же мѣстѣ Полоцкомъ стоячихъ: церковь Рождества Христова на мѣстѣ подъ замкомъ; церковь Святой Троицы и Светого Спаса въ рынку; церковь Светого Пророка Иліи на улицы въ посадѣ; церковь Вознесенья Христова въ посадѣ на улицы; церковь за Полотою у Святыхъ Козьмы и Демьяна; церковь тамъ же за Полотою Сошествія Святого Духа; церковь на передмѣстію Невельскомъ Святого Петра; тамъ же и церковь Святого Юрія; въ полю церковь за Двиною, въ посадѣ Слобоцкомъ, святого Іоанна Крестителя.

Подъ тыми церквами земли: одна до Святого Спаса—было служебъ земляца або полянка въ полю за Воловымъ озеркомъ; до церкви Святого пророка Иліи земляца або полянки за Полотою; на церковь святого Козьмы и Демьяна; монастырь, въ

полю у верхъ рѣки Двины стоячій надъ рѣчкою Вѣльщицею, церковь святыхъ Борыса и Глѣба мурованая старая, опала и побитъе на ней сгнило; церковь тамъ же на томъ монастырю мурованая святое Пятницы, также опала; церковка тамъ же новопубудованая, деревяная, святое Пречистое.—Маетности, до тыхъ церквей здавна належачіе, села, подданые, ихъ милость панове Корсакове одобрали одъ давного часу и нѣтъ вѣдома, за якимъ правомъ и до сего часу на себе держатъ, а мяновите служобъ... (?); также и его милость князь Михайлъ Друцкій-Соколинскій—воевода Полоцкій село Уродо и село Отоки, до того монастыра належачіе, на себе забравши, держитъ, а меновите дымовъ... (?). О тую маетность, о село Отоки и Уродо его милость архіепископъ Полоцкій отецъ Іозафъ Бунцевичъ застановенья учинилъ зъ его милостью княземъ Михаломъ Друцкимъ-Соколинскимъ, воеводою Полоцкимъ, ижъ по животѣ его милости пана воеводы, тые села до монастыра мають быти приверненны, а теперъ заразомъ въ нагороду шкодъ его милость панъ воевода пустилъ село свое Сянники.

Фольварокъ его милости архіепископскій на Струни: свѣтелка зъ коморкою старая, на противку пекарня, клѣти двѣ, сырница, пунька, обора и хлѣвы, пекарня, на противку истобка до молотви, стайня; тое все будованъе опало и надгнило. Гумно въ томъ фольварку: осѣти двѣ, токовня або пуня, гдѣ збоже складають и молотятъ; пуня для хованья сѣна и соломы. Подданые до того фольварку Струнского: Васко а Иванъ Зуй загородникъ, дымъ одинъ; Матвѣй Стафѣвичъ бояринъ, за рѣчкою Струнею, дымъ одинъ.

Подданые въ селѣ Насилицахъ: Петръ Пенезѣвичъ старецъ, дымъ одинъ, Михал-

ко Якимовичъ, дымъ одинъ, Андрей Яновичъ, дымъ одинъ, Тышко Ходычинъ зъ Семеномъ Колесникомъ, дымъ одинъ, Лукьянъ Илиничъ а Марко и Юрко Петровичи, дымъ одинъ, Миколай Петровичъ а Иванъ на Лученицу, дымъ одинъ, Лукьяновского пустошь панъ Околовъ пашеть, дымъ одинъ, на Бѣлой водѣ Курило и Алексѣй Аннаничи, дымъ одинъ, тамже Бальвѣровская пустошь, дымъ одинъ.

Село на Соснѣ рѣцѣ: Лазарь, дымъ одинъ, Иванъ Плеханъ, дымъ одинъ, тамже въ пустѣ дымъ одинъ. Пета границы тымъ селкомъ починается одъ рѣки Двины къ дворцу Струньскому съ Просмусцомъ ручьемъ вверхъ до пня соснового, а съ того пня до дороги Бѣловодское, тою дорогою ѣдучи зъ Полоцка до Бѣлой воды, до сяножати его королевской милости до Хлевища, а одъ Хлевища ручьемъ внизъ въ рѣку Струню; тою рѣкою Струнею вверхъ ажъ до Бѣлой воды; а зъ Бѣлой воды тоюжь рѣкою Струнею, не доходя Евнина, у ручей Плотивецъ; тымъ ручьемъ Плотивцомъ, вверхъ, ажъ до бору, прозываемого Церковного; въ томъ бору рубежи старовѣчные въ рознымъ деревѣ, ажъ до Городища надъ Сосну рѣку; а одъ Городища ручьемъ внизъ въ Сосну рѣку; а зъ Сосны рѣки суходоломъ до ручая Лученьца; тымъ ручаемъ внизъ ажъ до рѣки Двины; конецъ надъ рѣкою Оболю.

Бывало сельцо Маринець, которое на сесь часть въ пустѣ лежитъ, въ нимъ бывало дымовъ... (?). Пета границы тому сельцу починаеть се одъ болота великого, тамъ, гдѣ зъ него выходитъ рѣчка Маринець; рѣчкою Маринцомъ внизъ ажъ до рѣки Оболи; рѣкою Оболею внизъ ажъ до устья у рѣку Оболю ручья Крутого; ручьемъ Крутымъ ажъ до дороги, которая идетъ зъ Полоцка до Витебска; одъ тое дороги

тымъ же ручьемъ Крутымъ вверхъ ажъ до рубежовъ въ ясени вырубанныхъ; одъ ясени въ клѣнъ, зъ клѣну въ дубъ; зъ дуба въ ручай и опять въ тоежь болото.

Тамъ же надъ тоюжь рѣкою Оболю бывало сельцо Глыбокое, которое на сесь часть тежь впустѣ лежало, а бывало дымовъ три.

Тые селка священникъ Рожественскій держитъ зъ ласки его милости архіепископское.

За нимъ теперъ заложилъ се ново человекъ Федоръ Рыбникъ. Граница тому селку: село Устиновичи на Оходнѣ, въ томъ селѣ было человекъ осѣлыхъ дымовъ осемъ, которое теперъ панъ Даниель Щитъ Забѣльскій—подсудокъ земскій Полоцкій, держитъ замѣною одъ небожика архіепискупа зошлого отца Бронницкого; за которое тые Устиновичи въ одмѣнѣ его милость панъ подсудокъ Полоцкій за рѣкою Двиною далъ въ селку Дручанахъ поданного, на име Сопрона, дымъ одинъ.

Село Роштовское, въ томъ селѣ людей осѣлыхъ дымовъ... (?); о тое село въ правѣ стоятъ его милость архіепископъ зъ паномъ Даниеломъ Щитомъ—подсудкомъ Полоцкимъ. О тое село Роштовское его милость архіепископъ Полоцкій отецъ Иосафъ Кунцевичъ учинилъ застановенья зъ его милостию паномъ Даниеломъ Щитомъ Забѣльскимъ—подсудкомъ Полоцкимъ, ижъ по животѣ его пана Даниеля Щита тое село Роштовское до церкви привернено быти масть.

Село Бѣлое внизъ рѣки Двины одъ Полоцка, которое на сесь часть панъ Миколай Околовъ держитъ: Максимъ Бадыло, Устинъ и Степанъ Плешковичи, дымъ одинъ. Сава Титовичъ, дымъ одинъ, Павелъ Видунъ и Иванъ, дымъ одинъ, Васъ-

ко и Павелъ Ростокъ, дымъ одинъ. Пустошь Корабовская, бывалъ дымъ одинъ; пустошь Карповская, бывалъ дымъ одинъ. Тамже неподалеку подданный церковный Семень зъ братомъ, дымъ одинъ; того подданного діаконъ церкви соборное святое Софіи держитъ. Граница тому селку починаеть се одъ земли его милости пана Парнавского, тежь названного селомъ Витымъ, зъ озера Чорного, одъ маенности пановъ Корсаковъ—хоружицовъ Полоцкихъ; одъ села Жохтовичъ зъ рѣчки Дохнарицы у рѣчку, прозываемую Дубову Колоду; зъ тое рѣчки суходолемъ, рубежами старыми по деревью розномъ, черезъ дорогу великую, которая идетъ зъ Соколища до Полоцка, ажъ у рѣчку Жванницу, недалеко устья рѣчки Дрисы; тою рѣкою Жванницею у верхъ одъ грунтовъ села Замшана, зъ рожными особами, зъ ихъ милости отцами езуитами коллегіумъ Полоцкого и зъ его милостью паномъ Парнавскимъ, также и зъ грунтомъ Замшенскимъ Троецкимъ; а одъ тое рѣчки Жванницы суходолемъ влѣво, рубежами старыми по деревью розномъ одъ грунту Маринского, который на сесь часъ панъ Павелъ Соцкій держитъ, озерками Гребеньцами зъ грунтомъ Іѣва Замшенца; который грунтъ на сесь часъ панъ Парнавскій держитъ, ажъ у въ озерко Торкле; а одъ того озерка Торкля болотомъ знову у тоежь озеро Чорное, зъ которого граница почела се.

Село Хоробровъ Камень у низъ рѣки Двины; въ томъ селѣ здавна бывало дымовъ пять осѣлыхъ, а теперъ впусѣ, которое на сесь часъ держитъ панъ Лавринъ Дворецкій; въ томъ селѣ граница слушная, здавна.

Село Деготки на Каменцы надъ рѣкою Двиною, которое на сесь часъ панъ Илія

Туковичъ держитъ; въ томъ селѣ фольварокъ съ пашнею дворною. Подданные до того двору: Иванъ Жеребець, дымъ одинъ, Андрей зъ Юркомъ, дымъ одинъ, Амеліанъ, дымъ одинъ, Михалковая вдова, дымъ одинъ, Андрей Глухій, загородникъ, дымъ одинъ, пустошь Янковская, дымъ одинъ, пустошь Лестевская, дымъ одинъ. Границы обводъ тому селу Деготкамъ починаеть се одъ рѣки Двины, вышей острова Виторожа, ручьемъ Глиновцомъ у верхъ ажъ у мохъ до Волотовокъ, къ дорожѣ Славщику, которая идетъ зъ Мохирова; тыми урочищами одъ рѣки Двины одъ кгрунту пана Даниѣля Щита—подсудка Полоцкого, къ Гетартовщизнѣ, дорогою Славщикомъ и рубежами по деревѣ, также мхами ажъ до пята, гдѣ се зходятъ границы три—селу Мохирову, селу Деготкомъ и селу Роштовскому, въ ручай въ живую воду; ручьемъ около грунту, прозываемого Клинь, который Клинь былъ передъ тымъ того при селѣ Деготкахъ, а теперъ при кгрунтѣ Роштовскомъ; тымъ же ручьемъ Прудины одъ кгрунту села Галичина, которое держитъ панъ Павелъ Пежицкій; ручьемъ въ Мостища черезъ дорогу великую Дирсенскую у мохъ, а потомъ зась въ ручай; зъ ручья въ межу, а зъ межи въ рѣку Двину унизъ того села Деготокъ, тутъ конецъ границы.

Село Кушлики, которое на сесь часъ держитъ священникъ Рожественскій: Янъ старецъ, дымъ одинъ, Отрохимъ Прокоповичъ, дымъ одинъ, Иванъ Василевъ, дымъ одинъ, Павелъ дымъ одинъ, пустошь Митиновская зъ будованіемъ, дымъ одинъ, пустошь Борисовская зъ будованіемъ, дымъ одинъ. Пустовщизны, на которыхъ будованья жадного нѣтъ, пустошь Петрова, дымъ одинъ, пустошь Чортова, дымъ одинъ, пустошь Васькова, дымъ одинъ,

пустошь Пришивальнева, дымъ одинъ, пустошь Райкова, дымъ одинъ, пустошь Илина, дымъ одинъ, пустошь Опанасова, дымъ одинъ, пустошь Авсѣева, дымъ одинъ, пустошь Коскова, дымъ одинъ, пустошь Клизова, дымъ одинъ, пустошь Стасюкова, дымъ одинъ. Въ томъ селѣ Кушликахъ обводъ границы описанъ быти не можетъ для того, ижъ тамже село Кушлики его королевское милости, которое на сесь часъ держитъ его милость панъ Весоловскій, а нивы шаховницами идутъ. А повинность тыхъ подданныхъ: зъ каждого збожа, со льну и зъ конопель четвертый снопь на пана даютъ, а мѣдъ на полъ, и засѣвокъ на пана засѣвають.

Село Замшины, которое на сесь часъ держитъ отецъ Яковъ, священникъ Троецкій: Павелъ Бѣлосовичъ, дымъ одинъ, Богданъ старецъ, дымъ одинъ, Матвей Отрохимовичъ, дымъ одинъ. Граница тому селу: пета границы, взявши одъ земли Жванское, одъ мостица у рѣку Жваницу; рѣкою Жваницою унижь къ земли ихъ милости отцовъ езуитовъ Полоцкихъ, ку дорожъ великой, которая идетъ зъ Соколища до Полоцка; одъ тое дороги суходоломъ, боромъ и мхами, также болотами, ажъ до земли пана Парнавского; зъ болота черезъ ниву у дорогу Посельскую; тою дорогою ажъ до дороги великое Славщика; Славщикомъ до рѣчки Грамоши; тою рѣчкою увержъ граница зъ землею зъ Ласковскою ажъ до земли Криноцкое у рѣчку; тою рѣчкою унижь до суходоловъ; суходоломъ проподши знову въ рѣчку, которая вышла зъ болота; тою рѣчкою унижь до дороги Славщика; того дорогою Славщикомъ, ѣдучи до Полоцка, ажъ до мостица тогожъ, откуль се почаяла граница. До тогожъ села двѣ сяножати надъ рѣкою Дрисою, которое панъ Высковскій,

нѣтъ вѣдома, для чего ихъ на себя косить.

Село Крынки: Стефанъ старецъ, дымъ одинъ, Криштофъ, дымъ одинъ, Фѣдоръ Голубъ, дымъ одинъ. Въ томъ селѣ передъ тымъ бывало человекъ пять, которые долю давали зо всего збожа снопь четвертый, а мѣдъ на полъ. Граница тому селу: одъ земли пана Прилупского Крынокъ одъ рѣчки Перемѣры, ручьемъ унижь Двинѣ до бору Осаковского, до дороги Борковской старыми рубежами въ розномъ деревѣ; одъ дороги Борковское къ земли пана Вольского, мхами, болотами, ручьями ажъ до ручья Меженска; зъ того ручья ольсами, мхами и болотами ажъ до рѣчки Перемѣры, гдѣ знову конецъ тое границы.

Фольварокъ и съ пашнею дворною въ порогахъ Микольскихъ подъ Дисною; подданныхъ осѣлыхъ до того фольварку дымовъ... (?). О тотъ фольварокъ и о подданныхъ въ правѣ его милость архіепископъ зъ его милостью паномъ Корсакомъ Львовичомъ стоитъ.

Тамъ же подъ Дисною село Горки; въ томъ селѣ было дымовъ осѣлыхъ... (?); тое село мѣщане Дисненскіе Нарбуты на сесь часъ держать.

Село, прозываемое Троецкое, надъ рѣкою Ушачою, которое на сесь часъ держитъ отецъ Яковъ, священникъ Троецкій: Иванъ Нестеровичъ, дымъ одинъ, Гаврило Филоновичъ, дымъ одинъ, Кондратъ Мѣшковичъ, дымъ одинъ. Тамже въ томъ селѣ фольварчокъ збудованный надъ рѣкою Ушачою одъ отца Якова. Граница тому селу: почавши одъ рѣки Ушачи, одъ кгрунту Полаповского, ручьемъ увержъ мхами и старинами до земли пана Козариновы; тамъ граница зъ чотырма панствы и рубежи въ дубѣ; одъ того дуба

пристаринками и болотами къ земли Хилимоновой; одгуль суходоломъ и пристаринками земли Отмывальниковской; а одъ тое земли ручьемъ унизъ до рѣки Ушачи; а рѣкою Ушачою уверхъ ажъ до земли Полозовской, тамъ конецъ границы.

Мѣстечко Вороночь. Въ томъ мѣстечку церковь заложеніе Рожество Пресвятое Богородицы; священникъ держить пустошь Михневцова Лазаровскую, дымъ два; тотъ же подданныхъ маеть своихъ осѣлыхъ двоухъ—дымъ одинъ, Орѣхова Карповичъ, дымъ одинъ, Кононъ Ходоровичъ, дымъ одинъ, Сопронъ Козель, дымъ одинъ, Грышко Петровичъ, дымъ одинъ, Янъ Ляхъ, дымъ одинъ, Ермоль Кольпенокъ, дымъ одинъ, Павелъ Ганчаръ, дымъ одинъ, Андрей Понамаръ, дымъ одинъ, Грышко Корзенъ, дымъ одинъ, Семенъ Кравецъ, дымъ одинъ, Марко Карловичъ, дымъ одинъ. Въ томъ же мѣстечку огородниковъ: Ратко Тупица, дымъ одинъ, Федоръ Тышковичъ, дымъ одинъ, Сидоръ Пискунъ, дымъ одинъ, Амбросъ Чеверсъ, дымъ одинъ, Иванъ Чоботаръ, дымъ одинъ, Кузьма Колпенокъ, дымъ одинъ, Марко Новикъ, дымъ одинъ, Селивонова вдова, дымъ одинъ, Грышко Парфеновичъ, дымъ одинъ, Лавринъ Ковецкій, дымъ одинъ, Иванъ Щибра, дымъ одинъ, Микита, дымъ одинъ, Война Крыцкій, дымъ одинъ, Гаурукъ, дымъ одинъ. Подданные посельскіе подъ тымъ мѣстечкомъ: Грышко Степанцевичъ, дымъ одинъ, Матвѣй Кумецъ, дымъ одинъ, Юрко бояринъ на слѣду Андреевскомъ, дымъ одинъ, Федоръ Жаба, дымъ одинъ, Сава Муха, дымъ одинъ, Андрей Приставка, дымъ одинъ, Никипоръ Сопроновичъ, дымъ одинъ, Михайло Петрище бояринъ на слѣду Золоженскимъ, дымъ одинъ, Семенъ Хламетенокъ, дымъ одинъ, Матвѣй Залоза, дымъ одинъ, Янъ Урбановичъ, дымъ одинъ,

Грышко Урбановичъ, дымъ одинъ, Романъ Дементеевичъ, дымъ одинъ, Петръ Сникковичъ, дымъ одинъ, Иванъ Михневецъ, дымъ одинъ, Стефанъ Урбановичъ, дымъ одинъ, Иванъ Скимонтъ, возный, дымъ одинъ, Романъ Можейко, бояринъ, дымъ одинъ.

Село Старинки: Криштофъ Зиковичъ, дымъ одинъ, Аудзей Козленокъ, дымъ одинъ, Семенъ Андреевичъ, дымъ одинъ, Иванъ Моровеиникъ, дымъ одинъ, зъ товаришомъ, дымъ одинъ. Тое селько одмѣною дано одъ пана Жука за село Путылковичи, въ которымъ было осѣлыхъ дымовъ осьмнадцать.

Село Науличи: Сава Борысовичъ старецъ, дымъ одинъ, Павелъ Олексевичъ, дымъ одинъ, Амеліанъ Жакъ, дымъ одинъ, Якимъ Шершень, дымъ одинъ, Яковъ Петровичъ, дымъ одинъ, Сопронъ Плешковичъ, дымъ одинъ, Андрей Жаба, дымъ одинъ, Семіонъ Голый, дымъ одинъ, Михаіко Махначъ, дымъ одинъ, Левонъ Петровичъ, дымъ одинъ, Омеліанъ Исаковичъ, дымъ одинъ, Ходоръ Павловичъ, дымъ одинъ, Иванъ Алексеевичъ, дымъ одинъ, бояринъ.

Село Межигорье: Павелъ Янковичъ, бояринъ, Федоръ Янковичъ, бояринъ, подъ тыми обѣма дымовъ шесть.

Граница тымъ селомъ: почовши одъ озера Улича суходоломъ у мохъ красный; со мху у ручей; ручьемъ тымъ у мохъ Вагунникъ; со мху доловиною на гору, у ниву прозываемую Глину, рубежами старыми у ручей; ручьемъ уверхъ у суходоль у липу; зъ липы у дуба, зъ дуба у болото къ Глыбокому озеру; одъ озера черезъ поле у Незливо озеро, въ томъ озерѣ вольное ловенье рыбъ его милости архіепископу, зъ ихъ милостьями отцами езуитами коллегіумъ Полоцкого; зъ того озера у мохъ; со мху въ рѣку Незлевку;

тою рѣкою унизъ до прудинъ, у боръ, граница Спаскимъ боромъ; тымъ боромъ до мху, прозываемаго Бобовникъ, до мосту Березового, тутъ конецъ границы селу Науlichemъ зъ отцами езуитами, зъ селомъ ихъ милости Науличами. А одъ мосту Березового починаеть граница селу Межигорью зъ паномъ Карвовскимъ, зъ имѣнїями его Куровичами, дорогою великою Полоцкою, которая идетъ зъ села Науличъ до Полоцка, ажъ до Ростины Салятины, до сосны зъ рубежами; а зъ сосны Латокою у мохъ бѣлый; со мху у два копцы Близняки, конецъ озера Окунева; одъ тыхъ копцовъ боромъ подъ высокїй Грыбель у копецъ; зъ копца у Волчую яму; одъ ямы у Красную сосну; одъ сосны боромъ подле мохъ, прозываема Токовя до ясеня, у которомъ рубежи давные; одъ ясеня до рѣчки Каменки; тою рѣчкою унизъ до рѣки Ушачи, до перевозу Ушачого, вверхъ ажъ до Бобровыхъ Избиць, до кгрунтовъ Воронецкихъ зъ розными землями; зъ Бобровыхъ Избиць мхомъ до Великого мосту, до Кривое березы; одъ Кривое березы, мхомъ у ручей, надъ ручьемъ клень зъ рубежами; тымъ ручьемъ вверхъ черезъ Старикъ дорогу, у дубовый пенъ горѣлый; одъ того пня Латокою до озера Карасня, то озеро умѣстное зъ паномъ Жукомъ; зъ Карасня мхомъ въ ручей; ручьемъ вверхъ до суходоловъ у мхи, прозываемые Озеравы, зъ Озеравы у Перелазъ; зъ Перелазу у Коповище, у Москалевъ Мостъ; зъ Москалева мосту граница новоположена зъ паномъ Жукомъ, одъ имѣнїя его Гомля до Воронича мхами, копцами, на розныхъ мѣйцахъ ажъ до озера Карасеня; зъ озера Карасеня у рѣчку, которая идетъ зъ озера Соломира, тамъ же и копецъ коло елки; тою рѣчкою въ верхъ ажъ до озера Соломира, тое озеро

умѣстное съ паномъ Жукомъ; надъ тымъ озеромъ сосна съ рубежами; съ озера Соломира рѣчкою унизъ до озера Лешна, тое озеро зъ розными участниками, у томъ озерѣ граница у островъ; зъ острова у мохъ; со мху въ другое озеро Лешно; зъ того озера, около Городища знову у мохъ, со мху у мостице, зъ Мостица у Марыну сосну, у ручей; тымъ ручьемъ унизъ у рѣчку Фосницу; тою рѣчкою Фосницею вверхъ у въ озеро у Фосно—тое озеро умѣстное зъ сусѣды пограничными; зъ озера Фосного у Сѣлявину пяту у Ель зъ рубежами; одъ Ели ручьемъ вверхъ до копца на дорожкѣ; одъ копца у мошокъ черезъ дорогу пашнїю у березы; зъ березы у мохъ; со мху у рѣку Ушачу; рѣкою Ушачою вверхъ ажъ до рѣчки, которая идетъ зъ озера Бабинца; одъ тое рѣчки черезъ дорогу великую у мохъ; со мху у Липье; зъ Липья до озера Близна; зъ Близна у кудравый дубъ; одъ дуба у ручей у Мокретъ до мху; одо мху у Сосонку зъ рубежами; одъ сосны у дубовый пенъ, просто межою, рубежами старыми до болота Чорного; надъ тымъ болотомъ сосна бортная зъ рубежами; одъ сосны у гору Прорытицу къ земли Крупницкой; одъ горы Прорытицы мхомъ до Вереднего мосту; одъ мосту мхами къ земли Хотѣвской до ручья; тымъ ручьемъ вверхъ до Бѣдое старины у великїй мохъ; со мху ручьемъ до озера Маленца, въ тое озеро ништо вступа не маеть, кромъ его милость архїепископъ; зъ озера Маленца ручьемъ унизъ до мостку у вольху зъ рубежами; одъ тое вольхи у великїй камень; одъ того камня у другїй камень великїй, одъ камня надъ ручьемъ въ дубъ; зъ дуба черезъ мохъ у лощину къ земли Хотѣвской; зъ лощины знову у дубъ; зъ дуба у ровокъ, въ томъ ровку вольха; одъ вольхи ручьемъ у боло-

то Порытицу ручей у возеро Вороночь; тымъ озеромъ до устья; одъ устья поминувши въ лѣвѣ Козью бородку у лугу, у загнутой; зъ Загнуою у болото ажъ до озера Жабинца; зъ озера Жабинца черезъ дорогою великою Полоцкою до озера Бѣленца, тутъ знову граница селу Межигорью и селу Науlichemъ, также и Воронечу; одъ озера Бѣленьца Чорнымъ ручьемъ уверхъ у болото; зъ болота суходоломъ, землями пашными зъ кгрунтомъ пана Боханского Вальковщизна ажъ до ровку; тымъ ровкомъ у мохъ; зо мху суходоломъ въ логовину у сѣножать, на той сѣножати въ пень сосновый; одъ пня у мостокъ; зъ мостка у болото Прорытицкое до клену зъ рубежами, который стоитъ на петѣ чотыромъ границомъ: селу Науличи, Вальковщизнѣ, Хотѣвщизнѣ и кгрунтомъ пана Боханского. А въ тыхъ кгрунтыхъ пана Боханского въ Вальковщизнѣ борти на ихъ милости архіепископовъ зъ давныхъ часовъ бывали; зъ того клену въ копецъ, который стоитъ на горѣ на земли пашной; одъ копца у болотцо Марьядью до суходолу, до земли пашное, ажъ до ручья, надъ которымъ ручьемъ копцы два; одъ тыхъ копцовъ у Великій мохъ; зъ того мху на суходоли знову копцы два; одъ тыхъ копцовъ у Великій мохъ; зъ того мху на суходоли знову копцы два; одъ тыхъ копцовъ у мохъ; надъ тымъ мхомъ сосна зъ рубежами; одъ сосны у дубъ надъ Мшариною; одъ дуба въ ручей; ручьемъ унизъ у мохъ великій; со мху на суходолъ у дубъ зъ рубежами; одъ дуба до озера до Вича, надъ тымъ озеромъ два копцы стоятъ, тамъ же и островъ церковный, который заходитъ панъ Василей Реутъ. Конецъ границы тымъ селомъ.

Фольварокъ на Тетчу: дворъ, тыномъ стоячимъ старымъ огорожонъ, ворота уѣз-

ные великіе, свѣтлицъ три старыхъ и опалыхъ, пекарня, стайня, пивница, клѣти двѣ; тое все будованье опало и погнило; подъ тымъ дворомъ садъ, гумно, осѣты двѣ, пуня для зхованья жита, церковь деревяная малая, старая, гнилая, передъ ворота того двора заложенье святого пророка Ілии. Подданные до того двора на Тетчи: Радіонъ старецъ, дымъ одинъ, Лазаръ Лобановичъ, дымъ одинъ, Курило Горникъ, дымъ одинъ, Степанъ Новикъ, дымъ одинъ, Иванъ Плешко, дымъ одинъ, Курило Провада, дымъ одинъ, Гарасимъ, дымъ одинъ, пустошь Лавриновская, дымъ одинъ, Федоръ Бака бояринъ, дымъ одинъ, Туръ, дымъ одинъ, Ерко Чертокъ, дымъ одинъ, Мелишко Кнорось, дымъ одинъ, Никиперъ Борисовичъ, дымъ одинъ, Ониско, дымъ одинъ, Сопронъ, дымъ одинъ, Матвѣй Усь, дымъ одинъ, пустошь Дудчинская, дымъ одинъ; на Веркудзѣ Мойсей Шило, дымъ одинъ, Федоръ Шимковичъ, дымъ одинъ, Кастюкъ Кнорось, дымъ одинъ, Омеліанъ Макаровичъ, дымъ одинъ, священникъ, дымъ одинъ, подданный его Семень Литвиновичъ, дымъ одинъ; корчма до того двора альбо стодала, тамъ же ставъ, млынъ на нимъ зъ однимъ коломъ.—Граница тому селу починаеть се Тетчомъ озеромъ уверхъ ажъ до пруда его милости архіепископского на рѣцѣ; Дѣвитою рѣкою у верху озеро Беречое; зъ того озера уверхъ у рѣку Туросу; тою рѣкою уверхъ съ Туросы рѣки ручьемъ уверхъ водою живою ажъ до озера Веркуды, въ тое озеро Веркуду вступу никому не машъ, одно его милости архіепископу; зъ того Веркуда озера у Веркудо малое; зъ того озера суходоломъ ажъ до озера Тетча конецъ.

Село Усвица до фольварку Тетчанского: Федоръ старецъ зъ братомъ Микитою, дымъ одинъ, Демидъ зъ Гришкомъ, дымъ

одинъ, Жемець зъ Ивановъ, дымъ одинъ, Осташко зъ Яхономъ, дымъ одинъ, Никипоръ зъ Судникомъ, дымъ одинъ, Иванъ Родко зъ Микитою Дроцономъ Гончаромъ, дымъ одинъ, Кисла зъ братомъ Давидомъ, дымовъ два, Ходоръ и Андрей Горбачонки, дымовъ два.—Границы тому селу певное не машъ на тотчасъ, бо панове Реутове не мало кгрунтовъ церковныхъ, зъ здавна до того села Усвечи належачихъ, до сель своихъ Ракшевичъ и Глубокого забрали и границу за продоковъ моихъ архіепископовъ попсовали, а звлача коли тое село Усвица въ пустѣ, по выстыю Полоцка зъ рукъ Московскихъ, лежало.

Село Завеселье до фольварку Тетчанскаго: Грыдко старецъ зъ братомъ Харитономъ, дымъ одинъ, Михалко на треттинѣ части сидитъ, а двѣ части службы въ пустѣ лежатъ, Парфіенъ и Ивашко Тельчаковичъ, дымъ одинъ, Юрко Петрокъ Пискуновичъ, Осташко Конашовичъ, дымъ одинъ, Ивакъ Наплехъ, Васько Яворъ, дымъ одинъ, Грышко Чельчакъ, Грышко Трухоновъ, Яковъ Давидовичъ, Сидоръ зъ сынами Васькомъ и Никипоромъ, дымъ одинъ, пустошь Коношевская, дымъ одинъ, Данило и Никипоръ Маттей, Семень Ивановичъ дымъ одинъ, Борисъ Петровичъ, дымъ одинъ, пустошь Грышковская, дымъ одинъ, Матвѣй слесаръ зъ Овдѣмъ Горѣлымъ, дымъ одинъ, Иванъ Бабичъ, дымъ одинъ.—Граница тому селу Завѣчеллю: почавши отъ кгрунту пана Подборского села Животоки мхомъ Хващовскимъ въ рѣку Выдрину; тою рѣкою граница зъ селомъ Масаромъ ажъ до камня Коповище до кгрунту Вороньского черезъ рѣку Выдрину пуцу у Падоры рубежами старыми у розномъ деревѣ ажъ у мохъ Березовець; со мху Березовца рѣчкою Добрынивью низъ у мохъ Каменскій; зо мху Каменского до Розсохъ

у ручей Добродѣлевскій, тамъ пришла граница зъ паномъ Рожанкою черезъ пуцу рубежами старыми у розномъ деревѣ; тамъ же на той границы копцовъ пять закопанныхъ есть ажъ до рѣки Довжицы; а зъ рѣки Довжицы Проровемъ до Коповища стародавного зъ Судиловцами, зъ Борковляны и зъ Ушацкими поддаными, зъ того Коповища тымъ же ручьемъ Проровнымъ у рѣку Ушачу, а рѣкою Ушачою на низъ до ручья Шостакова; тымъ ручьемъ вверхъ у озеро Завечелье, тое озеро умѣсное зъ паны Кошками; а зъ озера Завечелья одъ Кощина городка, дорогою великою Черствячкою, у озеро Доменецъ, въ томъ озерѣ вступъ ровный зъ участниками иными; а зъ озера до Менца вверхъ рѣчкою Жабеницою, ажъ до Петрова Луку; зъ Петрова Луку стариною граница зъ Стайками; зъ тое старины у болото у мохъ; а со мху ручьемъ низъ Быковымъ подъ Самецъ—дубье; а одъ того дубья у мохъ Великій ручьемъ у Фодовскій мохъ; тутъ конецъ границы тымъ кгрунтомъ.

Село Дольце, до фольварку Тетчаньского належачее: Мухно Крика старецъ, дымъ одинъ, Кузьма Пантелеевичъ, дымъ одинъ, Иванъ Мошнаръ Рунецъ, дымъ одинъ, Исакъ Творогъ, дымъ одинъ, Степанъ Казюля, дымъ одинъ, Данило Скарыникъ, дымъ одинъ, Семень Скарыникъ, дымъ одинъ, Гритко Нефѣдовъ, дымъ одинъ, Стефанъ Марковичъ, Ониско, дымъ одинъ, Матей Литвинъ, дымъ одинъ, Васько Романовичъ Скоряга, дымъ одинъ, Игнатъ Скоряга, дымъ одинъ, Семень Куприановичъ, дымъ одинъ, Сава и Никипоръ. Алексѣва вдова, дымъ одинъ, Никипоръ Шикуть дымъ одинъ, Омеліанъ Малашевичъ, дымъ одинъ, Сава Крика, дымъ одинъ, Васька Окалевичъ, дымъ одинъ, Радько Попѣлка, дымъ одинъ, Васько Форжъ, дымъ одинъ, Михал-

ко Казимиръ, дымъ одинъ, Матвѣй Гришковичъ зъ братомъ, дымъ одинъ, Омеліанъ Гапоновичъ, дымъ одинъ, Пилимонъ Марковичъ, дымъ одинъ, Савастѣй Литвинъ дымъ одинъ, Нефѣдъ, дымъ одинъ, Борисъ, дымъ одинъ, Тихонъ на Вобуховскомъ Окатевицъ, дымъ одинъ, Васько Короткій, дымъ одинъ, Омеліанъ Гришковичъ, дымъ одинъ.

Село Замошье: Гришко Пѣтухъ, дымъ одинъ, Окула Матвѣвичъ, дымъ одинъ, Семень Пѣтухъ, дымъ одинъ, Васько Пѣтухъ, дымъ одинъ, Ходоръ Ивановичъ, дымъ одинъ, Павелъ Кузнецовичъ, дымъ одинъ, Солтанъ Кузнецовичъ, дымъ одинъ зъ братомъ Селивономъ, дымъ одинъ, Иванъ Кузнецовичъ, дымъ одинъ.

Въ тыхъ селахъ пустоши: пустошь Сыможенская, дымъ одинъ, пустошь Тихоновска, дымъ одинъ, пустошь Савинска, дымъ одинъ, пустошь Ольховича, дымъ одинъ, пустошь Шаркова, дымъ одинъ, пустошь Цыбульчина, дымъ одинъ, пустошь Тарасова, дымъ одинъ, пустошь Якубова, дымъ одинъ, пустошь Свиркова, дымъ одинъ, пустошь Шниткова, дымъ одинъ, пустошь Пилиповска, дымъ одинъ, пустошь Синцова, дымъ одинъ, пустошь Игнатовска, дымъ одинъ, пустошь Михалкова, дымъ одинъ, пустошь Опанасова, дымъ одинъ, пустошь Воронова, дымъ одинъ, пустошь Москалева, дымъ одинъ, пустошь Карташева, дымъ одинъ, пустошь Мохонева, дымъ одинъ, пустовщица въ Замошу, пустошь Форогова, дымъ одинъ, пустошь Королевска, дымъ одинъ, пустошь Стефка Марковича, дымъ одинъ, пустошь Василева, дымъ одинъ, пустошь пана Мороза, дымъ одинъ, пустошь Салтанова, дымъ одинъ, пустошь Кузмина, дымъ одинъ, пустошь Лаптѣва, дымъ одинъ.

Въ томъ селѣ Дольцахъ церковь деревянная старая, заложенъе святыхъ Козьмы

и Демьяна; при той церкви священникъ имеетъ землицы наданое зъ давныхъ часовъ дымовъ чотыры; при той же церкви панамаръ, дымъ одинъ.

Село Веснико: Агапонъ Дорофѣвичъ, дымъ одинъ, Стефанъ Кузминичъ, дымъ одинъ, Данило Голоступъ, дымъ одинъ, Гаурило Васьковичъ, дымъ одинъ, Сава Кондратовичъ, дымъ одинъ, Клемята Федоровичъ, дымъ одинъ, Яковъ Ульяновичъ, дымъ одинъ, Селивонъ Шуляга, дымъ одинъ, Трухонъ Гарковичъ, дымъ одинъ, Савастѣй Боярковичъ, дымъ одинъ, Гришко Савастѣвичъ, дымъ одинъ, Курило Полежака, дымъ одинъ, Филипъ Кожемяка, дымъ одинъ, Ходоръ Товстоногъ, дымъ одинъ, Радивонъ Лось, дымъ одинъ, Сидоръ Борисовичъ, дымъ одинъ зъ братомъ, Иванъ Агапоновичъ, дымъ одинъ, Сопронъ Брикунь, дымъ одинъ, Иванъ Пыелякъ, дымъ одинъ, Кондратъ Дорофѣвичъ, дымъ одинъ, Павелъ Дорофѣвичъ, дымъ одинъ, Дорошко Андрѣвичъ, дымъ одинъ, Панкратъ Кондратовичъ, дымъ одинъ.

Граница тымъ селомъ Дольцу и Вѣсничку: почавши одъ Кубличъ одъ урочища Бычковщицы ручьемъ унизъ къ земли Судиловской; съ того ручья на суходоль, рубежами старыми черезъ землю пашную и черезъ Старину ажъ до ручья, идучи тымъ ручьемъ унизъ до чистого бору, тамъ рубежи въ розномъ деревью, землю пашною и пристаринками ажъ до рѣки Лубеницы, тою рѣкою унизъ у рѣку Ушачу, рѣкою Ушачою унизъ ажъ до ручья Чорного; тымъ ручьемъ у верхъ; съ того ручья на суходоль знову къ старой дорогѣ, прозываемой Василевичи; черезъ тую дорогу у сосну бортную Плющининскую, одъ тое сосны у мохъ; тымъ мхомъ черезъ рѣку Звиницу на суходоль у Дубъ Плющининскій; одъ Дуба

у болото; зъ болота на суходоль; зъ суходолу у мохъ до пяты, гдѣ сыпли се граници землямъ Судиловской, Вороновской и Долецкой; одъ тое пяты на боръ тамже рубежи въ трехъ соснахъ; одъ тыхъ сосонъ мхомъ до Коповища, прозываемого Поро-вѣнскаго зъ селомъ Боронемъ; одъ Коповища знову мохъ; тымъ мхомъ у въ озеро Поровно, въ томъ озерѣ вступъ его милости архіепископу спольный зъ сусѣды прилеглыми; зъ того озера боромъ равнымъ до рѣки, межи тою рѣкою уверхъ до озера Свѣржна, въ томъ озерѣ вступъ спольный зъ сусѣды прилеглыми; зъ того озера рѣкою Свѣржницею унизъ; зъ тое рѣчки на боръ; зъ бору знову у мохъ Лотыгольскій, со мху знову чрезъ боръ у въ озеро Витырь, надъ тымъ озеромъ рубежи въ Березѣ; зъ того озера рѣкою Вѣченьцомъ уверхъ къ земли пашной тамже рубежи у каменѣ, одъ того камня землю пашною до коповища Своролья зъ малыми Дольцами; одъ того коповища землю пашною боровою ажъ до дороги Витепской, которая идетъ зъ Черницы; одъ той дороги боромъ щирымъ Пѣлскою до мху Лисинскаго; тымъ мхомъ до болота Черниска; а зъ болота Черниска боромъ знову до тоежъ дороги Витепское, тою дорогою Витепскою ѣдучи до Черницы мимо мохъ Раславъ до рѣки Черницы до мосту тою рѣкою Черницею уверхъ до дуба Краснаго; одъ дуба Красна тоюжъ рѣкою уверхъ у глубокой Перелазъ, а зъ глубокого Перелазу тоюжъ рѣкою до Верховья, зъ Верховья у мохъ; со мху боромъ на Грибовъ; зъ того Грибла у мохъ Полосновъ, зъ того мху у долину Виретю у ручей воду Живую; тымъ ручьемъ уверхъ у Гаурилово болото мость; одъ моста водою живою у верхъ у Садки, одъ садковъ у каменный мость; одъ моста тоюжъ водою у верхъ у Раево

болото; одъ Раева болота ажъ подъ село Дольца Литовскіе до суходолья, до земли пашное до дуба зъ рубежами; одъ того дуба межою въ липу; одъ липы у Старину; у Старынѣ у пень дубовый рубежи Стародавныя; одъ того пня черезъ Старину у дубъ; одъ дуба черезъ Старину къ земли пашной до дуба, прозываемого борти Коледино, и тутъ се земли граници селу Дольцомъ его милости архіепископскимъ и Дольцомъ, прозываемомъ Литовскимъ, также и селу Вѣсничку; одъ того дуба лоциною въ дорогу Браславскую, дорогою проподши въ Пристаринки, потомъ землю пашною до ручья, который идетъ одъ дворищъ села Весницка Литовскаго; тымъ ручьемъ на коповище на борокъ; боркомъ проподши у лѣщинникъ подъ Матеуша у ручей воду живую; тымъ ручьемъ у верхъ проподши на суходоль землю пашною и пристарниками ажъ до ручья Бышковскаго до коповища селомъ Дольцомъ, Кубличомъ, Весничномъ, Литовскомъ и Судиловцомъ; тутъ конецъ граници селу Дольцамъ и селу Весницку.

И на то есѣмо дали его милости въ Возѣ Велебному отцу Юсефу Кунцевичу, архіепископу Полоцкому, Витепскому и Мсциславскому, сесъ нашъ инвентаръ зъ печатми и зъ подписами рукъ нашихъ. Писанъ въ Полоцку, року, мѣсеца и дня на датѣ въ симъ инвентару выжъ описаномъ.

U tego inwentarza, przy dwuch pieczęciach przyciśnionych podpisu rąk temi słowy: Юсифъ Веляминъ Руцкій, метрополи-та Кіевскій, Галицкій и всея Руси рукою власною. — Janusz Skumin, starosta Białowski, własną ręką. A suscepta dawniejsza tegoż inwentarza ad acta xiąg ziemskich wojewodztwa Połockiego temi słowy: Року тысяча шестьсотъ чоторы десятого

мѣсеца генвара двадцать первого дня. На рокахъ теперешнихъ трикрольскихъ въ Бозѣ велебный его милость отецъ Антоній Селява—архіепископъ Полоцкій, Витепскій и (Мстиславскій) въ тотъ инвентарь списанья маетностей и подданныхъ церковныхъ ку активованью до книгъ земскихъ Полоцкихъ очевисто у суду покладаль, Янъ Подбипента—писарь земскій Полоцкій. Ктóry то такowy инвентарь, за podaniem onego przez osobę wyż wyrażoną ad acta, jest do xiąg ziemskich spraw wieczystych wojewodztwa Połockiego przyjęty u wpisany, z których y ten wypis, pod pieczęciami urzędowymi a z podpisem ręki pisarskiej i. w. w Bogu Nay-

przewielebnieyszemu iego mości xiędzu Florianowi Połockiemu jest wydan. Pisan ut supra. U tego ekstraktu inwentarza opisania dobr archiepiskopii Połockiey, na pięciu arkuszach pisanego, czerwonymi niemi sposzytego, przy wycisniętych dwóch urzędowych ziemskich pieczęciah podpis w. pisarza ziemskiego Połockiego. Po niżej correcta y intyulacya temi wyrażaią się słowy: Bazyli Rypiński, ziemski woiewodztwa Połockiego pisarz. Correxit Sipayło mp. Akt inwentarza dóbr archiepiskopii Połockiey ritus uniti graeci. Który to ekstrakt, przez wyż wyrażoną osobę do akt podany, iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany.

1625 г., Юня 4 дня.

Изъ книги № 4227, за 1790 г., стр. 208.

2. Духовное завѣщаніе Полоцкаго войскаго Евстафія Голубицкаго Корсака, въ которомъ оны дѣлаеть записи Виленскому Свято-Троицкому монастырю и Голубицкой и Залѣсской церквамъ.

Полоцкій войскій Евстафій Голубицкій, чувствуя приближеніе смерти, дѣлаеть слѣдующее завѣщаніе: тѣло приказываетъ похоронить въ придѣль св. Луки, находящемся при Виленской Свято-Троицкой церкви и построенномъ имъ же самимъ; родовое имѣніе Голубичи даеть въ пожизненное владѣніе женѣ своей съ обязательствомъ производить содержаніе Голубицкимъ монахамъ, а послѣ смерти своей передать его этимъ же монахамъ; въ случаѣ же желанія родственниковъ приобрѣсти это имѣніе, послѣдніе должны уплатить имъ 10

тысячъ злотыхъ; другое имѣніе Залѣсье тоже отдаеть въ пожизненное владѣніе своей женѣ съ обязательствомъ выплачивать Виленскимъ Свято-Троицкимъ монахамъ по 100 кошь въ годъ, а послѣ своей смерти передать его тѣмъ же монахамъ на придѣль св. Луки; записываетъ также содержаніе на госпитали Голубицкій и Свято-Троицкій; на Залѣсскую церковь двѣ службы и участки змли; далѣе распредѣляетъ свое имущество между родственниками и отпускаеть на волю крестьянина и боярина.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiątego, miesiąca Maia siódmego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego, stanawszy osobiście wielebny imć

xiądz Antoni Kucewicz—klasztoru Wileńskiego bazylian, widymus z xiąg woiewodztwa Połockiego ziem. actykacyi wypisu, alias extractu grodzkiego tegoż woiewodztwa Połockiego, zawieraiący testament zeszłego w. imci pana Ostafieia Hołubickiego Korsaka—woyskiego Połockiego, podał do akt, który ten widymus, w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemsk. spraw wieczystych słowo do słowa wpisany, tak się w sobie ma:

Видымусъ зъ книгъ справъ земскихъ воеводства Полоцкого. Лѣта отъ нароженья Сына Божого, тысяча шестьсотъ двадцать шестого, мѣсеца Юнія десятого дня.

Нарокахъ судовыхъ земскихъ Троецкихъ, порядкомъ права посполитого припалыхъ и судовне у Полоцку отправованыхъ, передъ нами Александромъ Тышкевичомъ—судею, Даниелемъ Щитомъ Забѣльскимъ—подсудкомъ а Михаломъ Тышкевичомъ—писаромъ, урадниками господарскими земскими воеводства Полоцкого, постановившисе очевидно его милость отецъ Петръ Мимонскій, законникъ монастыра Виленского, оповѣдалъ и покладалъ выписъ гродскій Полоцкій вписанья въ немъ тестаменту остаточное воли небожика славное памяти его милости пана Остафія Голубицкого Корсака—войского Полоцкого, при которомъ томъ выписѣ, и самый тестаментъ оригиналь передъ нами судомъ оказывалъ, покладаючи и переносечи тотъ выписъ гродскій Полоцкій просилъ, абы зо всею рѣчью въ немъ описаню, ку актыкованью до книгъ земскихъ Полоцкихъ принять и вписанъ былъ, которого мы судъ огледавши, а бачечи въ томъ бытъ рѣчь слущную, а водле права потребную, велѣли есмо его до книгъ вписать, и уписуючи слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Выписъ съ книгъ справъ гродскихъ вѣчистыхъ воеводства Полоцкого:

Лѣта одъ Нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ двадцать пятого, мѣсеца Августа пятого дня.

На урадѣ господарскомъ гродскомъ воеводства Полоцкого передо мною Янушомъ Лисовскимъ, намѣстникомъ Полоцкимъ, одъ вельможного пана его милости князя Криштофа Друцкого-Соколинского—каштеляна и сурогатора одъ его королевское милости Полоцкого, старосты Озерыского будучимъ, постановивши се очевидно ихъ милость отецъ Миколай Новакъ и отецъ Генадей Хмельницкій, игумень Борисоглѣбскій, законники регулы светого Василья, покладали тестаментъ остатнее воли небожика славное памяти его милости пана Остафія Корсака Голубицкого, войского Полоцкого, учиненый подъ печатью и съ подписомъ руки его, также подъ печатьми и съ подписами рукъ людей зацныхъ печаторовъ того тестаменту, и покладаючи передо мною урадомъ просили, абы до книгъ гродскихъ Полоцкихъ вписанъ былъ, которого то тестаменту я огледавши и читаного передъ собою выслухавши, велѣлиси до книгъ вписать, и слово до слова вписуючи, такъ се въ собѣ маеть:

W imie przenaświętszey Troycy, Oycy Syna y Duchy Świątego, ku wieczney pamięci stań się, Amen. Nie tylko z przestrogi pisma Bożego, ale y z każdodziennego doświadczenia widziemy to, że dzień Pański przychodzi iako złodziey, podkopywa bowiem ludzie nieostróżne, że kiedy naywięcey zdrowiu ufaią y bezpiecznie zażywaią, śmierć ten dom żywota naszego śmiertelnego podkopawszy obala. Co iesli zdrowym czyni, pogotowiu tego zawsze choroby spodziewać się ma, przeto ia Ostafi Hołubicki Korsak—woyski Połocki, a iż ieszcze z łaski Bożey na zmysłach zdrowy,

iednak będąc w leciech podeszłych y częstokroć na zdrowiu słaby, obawiając się, aby ten nieuchronny złodziej, to iest, śmierć, nieostróżnego mnie nie zastał, ten testament ostatniey woli moiey, za pomocą Boga mego, tak rozrzadzam:—Naprzód, grzeszną duszę moie w ręce y opatrzność Boga mego, od którego m ią wziął, oddaie, prosząc Jego świętey wszechmocności, aby mię nie karał według wielkości grzechów moich, ale żeby się według wielkiego miłosierdzia swego zmiłował nade mną. Ciało moie grzeszne przez małżonkę moią miłą, panią Zofię Ostrowską, ma być uczciwie pogrzebione w Wilnie, w klasztorze świętey Trojce zakonu Bazylego świętego, w kaplicy odemnie tam zmurowaney, pod tytułem świętego Łuki, według obrządków cerkwi greckiey, w unii świętey będącey, ciało moie ma być odziane kityką dupłą czarną, a truna y mary niech będą pokryte suknem czarnym falendyszowym, co wszystko ma być sporządzono przez pomienioną małżonkę moię miłą, którey miłości iakom do żywota doznał, tak z tą nadzieią umieram, że mi ią y po śmierci okaże. — Co się tycze maiętności moiey, którą mi Pan Naywyższy do szafunku na tym świecie dać raczył, te tak mieć chcę: maiętność moię, nazwaną Hołubicze, iedną połowicę oyczystą, a drugą połowicę od stryia nieboszczyka, pana Stefana Korsaka kupioną, obiedwie części zapisuię prawem dożywotnim małżonce mey miley, którą ma spokojnie do żywota swego trzymać y wszelakich z niey pożytków używać, iесли zamaż nie póydzie, wszakże z tym dokładem, że póki tę maiętność trzymać będzie, na każdy rok na czernce, przy cerkwi Hołubickiey mieszkaiące, powinna dawać gotowego grosza kop dziesięć, żyta beczek dziesięć, pszenicy beczkę, ięczmie-

nia beczek dwie, gryki beczek dwie, wieprza iednego, faska masła, co by miednicę ważyła, syrów kopę y beczkę soli; co wszystko małżonka moia ma oddawać na każdy rok, na dzień trzech Królów święta ruskiego. A po śmierci iey, albo iесли za wolą Bożą poszła by zamaż, tedy połowicę kupną tey maiętności mey Hołubickiey zapisuię wiecznym prawem na cerkiew Hołubicką, a na drugą połowicę—oyczystą, wnoszę summę dziesięć tysięcy złotych polskich, które maią należeć na tę cerkiew Hołubicką. Że krewni moie, którym prawem przyrodzonym ta oyczysta część moia należeć będzie, nie będą mogli do używania iey przyiść, aż odłożywszy te dziesięć tysięcy złotych czerncom, przy tey cerkwi Hołubickiey mieszkaiącym. Maiętność moię, nazwaną Zalesie, kupię od imci pana Jana Warpachowskiego, zapisuię teyże małżonce mey prawem dożywotnim, do tego summę pięć tysięcy złotych polskich, którąm tey ieszcze pierwey zapisem przyznany na tę maiętność wniosł, tym testamentem moim ztwierdzam. Y tę tedy maiętność małżonka moia ma do żywota swego, lub do póyscia z woli Bożey zamaż, spokojnie trzymać, używaiąc z niey wszelakich pożytków; z takim iednak dokładem, że póki ią trzymać będzie, powinna dawać do Wileńskiego świętey Trójcy zakonu Bazylego świętego klasztoru, do kaplice świętego Łuki, tam gdzie ciało moie grzeszne leżeć będzie, na każdy rok po sto kop Litewskich. A po śmierci małżonki mey, albo iесли by z woli Bożey zamaż poszła, tę pomienioną maiętność moię Zalesie zapisuię wiecznym prawem temuż klasztorowi Wileńskiemu, na tę kaplicę, gdzie ciało moie leżeć będzie, ze wszystkim, iako się w sobie ma; że czerncy tego klasztoru, oddawszy lub małżonce mey, lub ko-

mu one zapisze, pięć tysięcy złotych polskich, summe, iey odemnie zapisaną, mają z tey majątności wszelakich pożytków zażywać wiecznemi czasy, oddając chwałę Panu Bogu y błagając maiestat iego święty, na odpuszczenie ciężkich grzechów moich. Wioski moje oyczyste za Połockiem, to iest—Wichowicze, Swieczo y Kubek, zapisuię, iesli zamaż nie póydzie, teyże małżonce mey miley prawem dożywotnim; a po śmierci iey, albo iesli zamaż póydzie, ma to spaść prawem przyrodzonym na synowca mego pana Hrehorego Korsaka—chorążego Połockiego. Wioskę moię, nazwaną Przesmużek, pod miastem Połockim, kupię od pp. Romana i Tobiasza Korsaków, y zastawę od pana Jesifa Rypinskiego, także wioskę moią, nazwaną Jasie, przykupię od paniey Mieleszkowey y zastawę od pana Sienkiewicza, te wszystkie wioski zapisuię prawem dożywotnim y pod kondycją nieiscia zamaż teyże małżonce mey miley; a po śmierci iey, albo isciu zamaż, ma to należeć wiecznym prawem siostrzankom mym rodzonym pp. Jesifowiczom Rypinskim. Szpital przy cerkwi Hołubickiey z majątności Hołubickiey małżonka moia ma zbudować; na który póki tę majątność trzymać będzie, ma dawać na każdy rok żyta beczek trzy, ięczmienia beczek dwie, gryki beczkę iedną, pszenicy beczkę, grochu pół beczki, słodcu beczka, soli pół beczki, słoniny półci dwa, sadło, pieniędzmi kop dwie; a po śmierci małżonki mey te wszystkie pomienione rzeczy czerncy, którzy majątność moię Hołubicką trzymać będą, do tego szpitala oddawać powinni będą wiecznemi czasy. Na szpital, przy manastyrze świętey Trócy w Wilnie będący, z majątności mey Zalesia małżonka moia, póki ją trzymać będzie, ma dawać na każdy rok żyta be-

czek dwie, gryki beczkę, czwierć grochu, słoniny poleć, sadło, czwierć beczki soli, y kopę groszy, a dzwonnikom przy tymże monastyrze, także na każdy rok żyta beczkę iedną, gryki beczkę, czwierć grochu, soli czwarta część beczki, słoniny poleć, pieniędzmi złotych dwa dawać ma, a po śmierci małżonki mey czerncy, którzy tę majątność moie Zalesie, trzymać będą, te wszystkie pomienione legumina y pieniądze tak szpitalnym, iako y dzwonnikom oddawać co rok powinni będą wiecznemi czasy. Na cerkiew Zaleską, od majątności mey Zaleskiey odłączywszy zapisuię dwie służbie, nazwane Jeskowicze, wiecznemi czasy; także małżonka moia, a po niey czerncy dzierżawcy tey majątności Zaleskiey tych dwu służeb od tey cerkwi odeymować nie będą mogli wiecznemi czasy. Także y pop na tey ziemi y z placu, na którym teraz mieszka, żadney przeszkody, ani od małżonki mey, ani od czernców mieć nie ma wiecznemi czasy. Rzeczy moie ruchome wszelakie, to iest: pieniądze gotowe y na obligach, złoto, srebro, perła, szaty, sprzęt domowy, zboże w polu, y w gumnie y w świrniach będące, konie y bydła wszelakie—małżonce mey miley zapisuię wiecznemi czasy, prócz rzeczy niżej opisanych, które pomieniona małżonka moia miła wykonać powinna będzie. Naprzód: siostrzencom mym, z siostry mey rodzoney paniey Rypinskiey splodzoney, paniey Niewielskiey, paniey Wierchowiczowey, paniey Połupięciney, każdej z nich małżonka moia po pięćdziesiąt kop litewskich dać ma. Córeczkom imci pana Gabryela Białozora, podkomorzego Upińskiego, każdej z nich, którey Pan Bóg naznaczy isć w stan święty małżeński, ma dać na pierścieni po stu złotych polskich, a Kostusi pięćset złotych polskich;

córeczkom pana Romana Wasilewicza Korsaka, które ieszcze do tych czas zamaż nie poszły, kaźdey z nich po dwudziestu kop litewskich. Służebnicy małżonki mey, pannie Katarzynie Mikłaszewiczownie, zapisuję złotych polskich dwieście, drugiey służebnicy, paniey Zofii Pocukownie Woydwiłowskiey, złotych sto. Pan Mikołay Rahoza winien mi na oblig kop czterdzieści pięć; ten oblig ma mu być wrócony y daruję go im. Siodło moje axamitne y rzędzik kozacki, a drugi ussarski zapisuję wnukom mym, iesli ich Pan Bóg da synom, synowca mego pana chorążego Połockiego. Czeladzi białey, małżonka moja, według zasług ich, a uwazenia swego nagrodzić ma; a sługom mym zapłaciwszy im należne myto za każdy rok, iak wiele który służył, ma dać po pięciu złotych polskich; czeladź dworną wolną czynię; boiarzyna mego Jędrzeyka, który w Hołodnym siele w maiętności Hołubickiey mieszka, po śmierci małżonki mey wolnym czynię. Jędrzeia Odwalonka z teyże maiętności Hołubickiey nie tylko z żoną y z dziećmi wolnym czynię, ale go na teyże ziemi, gdzie teraz mieszka, dożywotnim mieszkaniem, bez czynienia żadney powinności, daruję. Poddanego mego Szokę, który na Przesmuszku mieszka, z bratem y z dziećmi po śmierci małżonki mey wolnym czynię, nawet y budowanie mu zwiesć pozwalam, byle zostawił gumno, piekarnię y kleć y zasiewek żytni. Boiarzyna mego, w Zalesiu mieszkaiącego, Moysieia Sorokę, wolnym czynię; a drudzy bracia iego y z oycem na boiarskiey powinności siedzieć maią. Zatym, żegnaiąc się z tym mizernym światem, proszę wszystkich wobec y kaźdego zosobna, aby iesliby kto co obrazy ode mnie być rozumiał, by mi chrześciańskim sercem odpuścił, a nie był ciężkim grzesz-

ney duszy mey przed Zbawicielem moim. Że mi Pan Bóg żadnego potomka nie zostawił, który by po śmierci moiey u fransunkach małżonce mey podpora był, a zem doznał za żywota swego wielkiey łaski ichmość panów braci y przyiacioł mych, imci pana Krzysztofa Korsaka—podkomorżego Połockiego y imci pana Gabryela Białozora—podkomorżego Upitskiego y imci pana Marcina Przyłupskiego, ich mościow mych miłościowych panów, pokornie proszę, aby mi, którą za żywota okazywali, też y po śmierci łaskę oświadczyć raczyli, będąc obrońcami mymi, opiekunami we wszystkich trudnościach małżonce mey pozostałej, za co Pan Naywyższy odpłatą ichmość y wiekuistą nadgroda będzie. A dla lepszego utwierdzenia tego testamentu ostatniey woli mey, przy pieczęci y podpisie ręki, przyłożenie pieczęci ichmościow, którychem na ten czas sposobić mógł, imci Pana Alexandra Tyszkiewicza—sędziego ziemskiego Połockiego, imci pana Andrzeia Swiadzkiego y imci pana Newelskiego. Pisan w Hołubiczach, roku tysiąc sześćset. *) piątego, miesiąca Lipca czwartego dnia. У того testamentу печатей притисненыхъ чотыри а подпись рукъ подписано тыми словы: Ostafij Hołubicki Korsak—woyski Połocki, do tego testamentu mego rękę swą własną podpisał. Ustnie proszony do tego testamentu Alexander Tyszkiewicz—sędzia ziemski Połocki ręką swą. Za oczywistą proźbą od imci pana woyskiego Połockiego do tego testamentu ostatniey woli imci przy pieczęci Andrzey Swiacki—ręką własna. Za oczywistą proźbą od imci pana woyskiego Połockiego do tego testamentu ostatniey

*) Въ подлинникѣ пропускъ.

woli imci przy pieczęci Jan Newelski ręką swą. Kоторый тотъ testamentъ, за покладаньемъ и прозьбою ихъ милости отца Миколая Новака а отца Генадія Хмѣльницкого — игумена Борысогльбского, есть до книгъ гродскихъ Полоцкихъ записанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подь печатію моею намѣстничою ей милости пани Зофїи Островской Остафьевой Корсаковой — войскою Полоцкою есть выданъ. Писанъ у Полоцку. У того выпису гродского Полоцкого печать одна есть притиснена и подпись руки писарское подписано тыми словами: Янъ Буйновскій — гродскій Полоцкій писаръ. Kоторый тотъ выписъ гродскій Полоцкій, за покладаньемъ и прозьбою его милости отца Петра Миманского — законника монастыра Виленского, ку актыкованю есть до книгъ земскихъ Полоцкихъ вписанъ, а по уписанью и сесь видымусъ подь печатями нашими — судиною и подеудковою а съ подписомъ руки моее писарское, въ року теперешнымъ тысяча шестсотъ двадцать девятымъ, мѣсеца Юнія

двадцать пятого дня, сторонѣ требующой въ Бозѣ велебному его милости отцу Рафалу Корсаку — владыцѣ Галицкому на рокахъ теперешнихъ Троецкихъ есть выданъ. Писанъ у Полоцку. У tego ziemskiego (Połockiego) widymusu dwie pieczęci na massie przez wyrzniętą kustodią wyciśnione a podpis po rusku ieden takowy: Михаилъ Тышкевичъ — писаръ земскій Полоцкій; а на drugiey tego pułarkusza trzeciego niepisanego stronicy tylko sama korekta w tych zapisano słowach, (które kręto wiązaniem literami pisane czy się udało wyczytać): есть въ книгахъ, скорриговалъ В. Дзягилевичъ. Który ten ziemski Połocki widymus, zawierający w sobie wielmożnego imci pana Ostafiego Hołubickiego Korsaka, woiewodztwa Połockiego woyskiego testament, oczywisto do akt przez wielobnego imci xiędza Antoniego Kucewicza klasztoru Wileńskiego bazyliana podany, w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskiego spraw wieczystych iest wpisany.

1629 г. Марта 30 дня.

Изъ книги № 5109, за 1511 г., л. 311—312.

3. Жалоба Виленскаго Св. Троицкаго монастыря на Виленскій сапожничій цехъ по поводу невнесения имъ третьяго гроша на монастырскую церковь.

Виленскіе Свято-Троицкіе базилиане приносятъ въ магистратъ жалобу на сапожниковъ, что эти послѣдніе не исполняютъ своихъ условій относительно своихъ церковныхъ приношеній; условія эти были слѣдующія: вносить два гроша на костель, а третій на церковь, равно въ такомъ же количествѣ и воскъ.

Но такъ какъ православные мѣщане совершенно отказались отъ исполненія этихъ условій, то уніаты и жалуются на нихъ, признавая ихъ нарушителями королевской воли; при этомъ обязываются не обращаться къ православнымъ ни за какими церковными требами.

W sobotę, miesiąca Marca trzydziestego pierwszego dnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset dwudziestego dziewiątego.

Przed szlachetnemi panu burmistrzami y raycy miasta Wileńskiego, tego roku na ratuszu na sprawach będącemi, postanowiono

wiwszy się oblicznie ucziwi Kasper Jarmołowicz, a Marcin Popowicz, imieniem swoim y imieniem wszystkiey braci starszych y młodszych cechu szwieckiego Wileńskiego, ugodę swoię ku wpisaniu do xiąg mieyskich radzieckich podali na piśmie tymi słowy.

Anno Domini 1629, Martii 29. W rzeczy y sprawie cechu szwieckiego, z wielebnym w Bodze iegomością oycem Raphaelem Korsakiem—episkopem Halickim, archimandrytą Wileńskim, iako dozorca wszystkich intrat cerkiewnych, y ze wszystkim conwentem zakonu świętego Bazylego przy cerkwi świętey Tróycy o intratę do roczną według porządków, artykułów y statutów, między nimi postanowionych, od wszystkich tak religiey rzymskiey, iako greckiey y Saskiey przyiętych, na ratuszu przed sądem ichność panów burmistrzów y radziec Wileńskich pokładanych, actikowanych y confirmowanych; w których to ich statutach mianowicie to iest dołożono: iż na xiędza, na воск dla świec y na in-sze iakie potrzeby do kościoła rzymskiego dwie części, a na popa ruskiego także na воск do cerkwie nabożeństwa greckiego trzecia część ma być z skrzynki spółney cechu szwieckiego dawano. Którey daniny gdy przerzeczeni szewcy na cerkiew dawać zaniechali, upomnieni o tho serio od iegomości oycy Korsaka—episkopa Halickiego, archimandryty Wileńskiego, przez oycy Piotra Mimańskiego—zakonu świętego Bazylego, aby nie wstępuiąc w prawo, tak retenta, iako y tegoroczną daninę z skrzynki swoiey cechu wszystkiego oddali; za którym iegomości upomnieniem oni szewcy, uczyniwszy między sobą kilka schadzek y namów głównych w cechu do zgody się mając złożyli mieysce na ugodę z iegomością oycem archimandrytą Wileńskim

w domu pana Jachyma Grekowicza—raycy, za ten rok tysiąc sześćset dwudziesty dziewięty zasiadaiącego, zażywszy w tym y samego pana raycę, aby się nie tylko tey ugodzie przysłuchał, ale też mediato-rem był. Od iegomości oycy archimandryty Wileńskiego wyszadzeni byli na to cum plena potestate, tak od samego onego, iako też od konwentu świętego Bazylego oyciec Piotr Mimański z oycem Athanasym Wielikontym—oycowie tegoż konwentu y zakonu, a cechu szwieckiego, także z zupełną mocą od wszystkiey braciey, tak starszych, iako y młodszych, naprzód z religiey rzymskiey pan Kasper Jarmołowicz—starszy cechowi, na ten rok tysiąc sześćset dwudziesty dziewięty, pan Marcin Popowicz—szafarz cechowy na tenże rok obrany, pan Piotr Karowicz, pan Jan Moyszogola, pan Mikołay Phil, pan Jan Usznik etc.; z religiey zaś greckiey pan Iwan Fiedorowicz—starszy cechu tegoroczny, pan Wasil Epimachowich—szafarz tegoroczny, pan Konstanty Andreiewicz, pan Cimophiey Swietlicki y innych niemało; z religiey zaś Saskiey pan Marcin Wengrzyn, którzy wszyscy za zleceniem y pozwoleniem sobie od wszystkiey braci, przy obecności samego pana raycy, pomienionego pana Jachima Grekowicza, od nich do ugody użytego, podług ich namowach y altercatiach, ugodę taką zawarli: Co się tknie trzeciego grosza z skrzynki cechowej, na cerkiew dawać powinni według statutów y artykułów starych cechowych mają oni szewcy pilnie iako Bogu y cerkwi iego świętey należącą daninę zachować, to iest: na każdy rok w dzień Zwiastowania Panny Przechystey według starego kalendarza, bez żadney wymówki y exceptiey, z skrzynki ich cechowej sami przynosić y oddawać mają. Starsi roczni z szafarzmi do monastyra

świętej Trójcy do ołtarza ich szwieckiego świętego Łukasza Ewangelisty wosku półkamina czystego y dobrej wagi. A przy tym wosku reszty gotowych pieniędzy wszystko sprawiedliwie co będzie czynił, trzeci grosz oddawszy spełna, dwa groszy kościołowi, albo xiędzu y porachowawszy intratę z skrzynki cechowej doroczney, aby niewczym tak kościołowi, iako też cerkwi iego świętej nie było krzywdy, a oddawszy to, mają dzierżeć kwit od oycy starszego monastyrza świętej Trójcy zakonu świętego Bazylego. Gdzie potym szewcy religiey rzymskiej przelożyli y wnieśli petitią do oyców zakonu świętego Bazylego, prosząc ich o to, aby to oni in praeiudicium sobie nie brali, y ku przeszkodzie iakiey nie poczytali, iż oni przeciwko braciey swey religiey greckiey upornej, woli y przywileiom listem y roskazaniu króla iegomości, pana naszego miłościwego, sprzeciwiającym się, w schyzmie y rozerwaniu swowolnym! trwającym, takie statutum mocno stanowią, y exequi koniecznie to obiecują, że żaden z braci ich religiey greckiey u schizmatyków na nabożeństwie bywać, dzieci tam chrzczyć, szlubów brać, spowiedzi y kominiey odprawować, umarłych chować, owo zgoła cokolwiek do nabożeństwa y sakramentów należy, nie tam zażywać nie mają, ale to wszystko u świętej Trójcy w cerkwi, która iest w iedności z kościołem rzymskim tam wykonywać ma. A iесли by który brat cechu naszego z religiey greckiey w tym poszlakowany y postrzeżony, a co większa evidenter convictus był, że tam w tamtey cerkwi abo sakramentów iakich zażywał, abo tam na nabożeństwie bywał, ma bez żadney folgi y respectu winy dać w cechu wosku pół-

kamienia, a dwa orty toties quoties, niewychodząc z cechu, która winna ma też iść na cerkiew świętej Trójcy. Czego oycowie wysłuchawszy, a widząc rzecz zgodną z wolą wprzód Bożą, a potym króla iegomości, pana naszego miłościwego, która się oświadcza listami y przywileiami różnemi, temu cechu szwieckiemu nadanemi, pochwalili y na wszystko pozwolili. Co się zas tknie retent, że przerzeczeni szewcy tey daniny na cerkiew dawać zaniedbali, mają dać za wszystko ogułem według ugody kop czterdzieście Litewskich, na raty gotowemi pieniędzmi, pierwsza rata w Zielone świątki, druga rata wniebowzięcie Panny Maryey, po staremu, a trzecia rata święty Michał, czwarta święty Andrzej, na którą ratę każdą mają się uiszczyć pod sowitością. A uiszczywszy się mają także kwit odierzeć od starszego monastyrza świętej Trójcy, te zaś raty mają wyniść wszystkie tego roku iednego tysiąc sześćset dwudziestego dziewiętego nulla exceptione admissa, co in omnem assecurationem, iż tak też czterdzieście ma tego roku doysć iako też dorocznie danina ma dochodzić wiecznemi czasy assekurowali y opisali się na kamienicy albo domie swym cechowym. Na co dla lepszej wiary, pewności y wiadomości, dali tę ugodę z obudwuch stron sobie na piśmie, pod pieczęcią klasztoru abo monastyrza świętej Trójcy, pod pieczęcią cechu szwieckiego y z podpisem rąk rocznych. Pisan w Wilnie, w monastyrze świętej Trójcy, Anno 1629, Marca 30. A po wpisaniu do xiąg tey ugody, sam oryginał y z wypisem ichmościom oycom Piotrowi Memonskiemu y oycu Athanazemu Wielikontemu iest wydan.

1631 г. Юля 23 дня.

Изъ книги № 5109, за 1511 г., л. 65.

4. Посвидѣтельствованіе вознаго о принадлежности плаца въ г. Вильнѣ, Виленскому Св. Троицкому монастырю.

Лѣта отъ Нароженья сына Божого ты-
сѣча шестьсотъ тридцать первого, мѣсеца
Юля двадцать девятого дня.

На радѣ его королевской милости
кгородскомъ Виленскомъ, передо мною Яро-
славомъ Александромъ Шеметомъ, наедно и
подвоеводимъ Виленскимъ, ставши очеви-
сто енераль Янъ Юндзиль, квить свой
въ речи нижей помененой до книгъ кгород-
скихъ Виленскихъ призналъ, писанный въ
тыя слова:

Ja Jan Jundził, general iego królew-
skiej mości woiewodztwa Wileńskiego, ze-
znawam tym moim kwitem, iż w roku
terazniejszym tysiąc siedmset trzydziestym
pierwszym, miesiąca Julii dwudziestego
trzeciego dnia, mając ia przy sobie stro-
nę ludzi dobrych, szlachciców Jana Mar-
cinowicza a Michała Jarmolowicza, by-
łem wżyty od imci oycza Józaphata—za-
konnika cerkwi monastyra świętey Tróy-
cy, w Wilnie będącego, do domu popow-
skiego cerkiewnego na Sawiczey ulicy, na-
zwanego . . . tynskiej, leżącego, który ten

dom mienił pomieniony zakonnik, iż na
ten czas imć pan Paweł Osiński nie wia-
domo za jakim prawem trzyma; przy któ-
rym domu, za pokazaniem oycza Jozaphata,
widziałem plac cerkiewny oltarzny ś. Mi-
koły od niegoż pana Osińskiego zabrany,
tynem przegrodzony y przywrócony, ku te-
muż domowi y placu popskiemu w ieden
dwór złączono, o czym szyrzey w pierw-
szych processach opisano iest; na to ia
general dałem ten mój kwit pod pieczę-
cią y z podpisem ręki mey y pod pie-
częćmi strony szlachty. Pisan w Wilnie,
roku, miesiąca y dnia wyżey pisanego. У
того квиту печатей притисненыхъ три а
подписъ енерала тыми словы: Jan Jundził—
general, ręką swą. Который тотъ квить,
при устномъ сознанью помененого енера-
ла, есть до книгъ кгородскихъ Виленскихъ
вписано, съ которыхъ и сесь выписъ подь
печатю вradoвою и съ подписомъ руки
писарское его милости отцу Јозафату—за-
коннику монастыра святой Троицы, есть
выданъ. Писанъ у Вильни.

1632 г. Юня 4 дня.

Изъ книги № 5109, за 1511 г., л. 67.

5. Консенсъ Виленской церкви перенесенія мощей святителя Николая, данный мѣщанину Лозу, на арендованіе принадлежащаго ей дома и плаца.

Священникъ Виленской Никольской церкви Котлубай настоящимъ листомъ разрѣшаетъ Виленскому мѣщанину Каспору Лозу взять въ арендное содержаніе каменный домъ, принадлежащій Никольской церкви, вмѣстѣ съ развалинами другихъ домовъ послѣ неприятельнаго нашествія, возобновить послѣднія и устроить въ нихъ пивоваренный заводъ; Лозъ обязывается уплачивать ежегодной аренды по 20 лит. копѣ и построить такъ

же щить, начиная отъ церковной крыши до рыбнаго рынка по всему протяженію церковныхъ строеній; въ свою очередь церковь обязывается сохранять аренду за Лозомъ въ теченіи 50 лѣтъ, а потому имѣть всегда въ виду его потомковъ. Впрочемъ, Лозъ въ скоромъ времени передалъ свое право другимъ лицамъ, которыя приняли оное на такихъ же условіяхъ, выстроили щить и дали на ремонтъ зданія 300 злотыхъ.

Ja Artemi Kotlubay—protopopa Wileński, świeszczennik cerkwie przeniesienia świętego Mikolaia, oznaymuję tym listem moim, iż po nastąpieniu moim na kapłaństwo cerkwie przeniesienia świętego Mikolaia, rewidowałem, chcąc wiedzieć, za jakim prawem pan Hanus Fonrezen kamienicę na gruncie cerkiewnym trzyma y co by za powinność z niey do cerkwie pomienioney czynił? Nalazłem prawo y zastanowienie, które miał od w Bogu zeszłego Bogdana Kotlubaia—świeszczennika sobora Wileńskiego, świeszczennika przeniesienia świętego Mikolaia, antecessora y rodzica moiego, który po pogorzeniu miasta Wileńskiego, kamienic y domów do cerkwie należących iż wiele wakowało y placów gołych murów nienaprawionych wakowało, chcąc aby cerkwi Bożey pożytki nie ginęły, zastanowienie za wiadomością y konsensem starszych uczynił z panem Kasperzem Lozem takowe: puścił iemu kamienicę, przy

wrotach ulicy cerkiewney Przeniesienskiej leżącą w rynku Rybnom, idąc z rynku Rybnego po lewey stronie, wdłuż pół zwoonicy Przeniesienskiej do okna pod tą kamienicą y piwnicą sklepistą pod wszystkim tym murem, do której miał sobie z ulicy drzwi pobudować, pozwoliwszy iemu tego wszystkiego używać, murować, budować według woli, upodobania y pożytku swego, iako naylepszego, iakoby napotym pożytek cerkwi mógł być większy. A z tey kamienicy y piwnicy nie więcej miał czynszu płacić, iedno po kop dwudziestu Litewskich do lat pięćdziesiąt po sobie idących, począwszy od roku tysiąc sześćset dwunastego, aż do roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt wtórego, względem tego, aby wzwysz murował y szczyt od dachu cerkiewnego, począwszy od zwoonicy Przeniesienskiej przy kominach, aż do ulicy Rybney konca przymurował. Po wyjściu zaś lat pięćdziesiąt nikt, iedno ani dzierżące

do niey bliższemi zostawać maia. — A iż ten pan Łoz y possessor tey kamienicy, na wierzchu przymurowawszy mieszkanie puścił panu Michałowi aptekarzowi ze wszystkim swoim prawem y wolnościami za pewną summę pieniędzy, a pan Michał — aptekarz tym prawem wlewkowym puścił panu Zawistowskiemu, który pan Zawistowski podczas dzierzenia swojego, że rozumiał być z lepszym pożytkiem swoim, z pozwoleniem antecessora moiego z piwnicznych drzwi kram zbudował, także y placu na komor dwie więcy pozwolił zbudować ku iego potrzebie y używaniu, potym z tym wszystkim pan Zawistowski za pewną summę puścił panu Hanusowi Fonrezen tę kamienicę y prawo swoje iemu oddał; a iż czas nie mały mieszkał a szczytu nie wystawił, chcąc aby tym prędzey szczyt wystawiono, pobożney pamięci przodek mój przydał lat dziesięć do lat zwysz mianowanych, y ten Hanus Fonrezen nie zmurowawszy szczyta z tego świata zszedł, a ta kamienica potomkowie iego od małżonki zesłego Hanusa Fonrezen a macochy iego, także tym imieniem Hanusowi Fonrezenowi kupnem y iako potomkowi dostało się, za wiadomością moią y przezemnie w possessyę y spokojne dzierzenie iest onemu podana, któren tę kamienicę obiawszy, według opisu antecessorów przeszłych, szczyt murować obiecał. A ponieważ po obietciu tey kamienicy nie wystawiwszy szczytu, według ich prawa cechowego na lat kilka w wendrówkę się udał, zostawiwszy tę kamienicę w dozor y possessyę przyjaciółom y opiekunom panu Azmusowi Ekszleben — slosarzowi y mieszczaninowi miasta Wileńskiego, y panu Abramowi Hartlib — szewcowi, szwagrowi swoiemu, aż do przyjazdu swojego; przeto ia, widząc niebezpieczeństwo wielkie cerkwie Bożej dla ognia, które się

częstokroć w Wilnie poiawiało, upominałem onych, aby ten szczyt murowali, który że z kosztem ich nie małym musiał być, a z bezpieczeństwem zaś lepszym cerkiewnym y ozdobą przydałem lat dziesięć, aby tym rychley panowie opiekunowie y przyjaciele, w niebytności onego, ten szczyt wystawili, a oni za tym że czynszu po kop dwadzieścia daiąc na rok, mieszkać maia, aż do roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt wtórego. A pan Azmus y pan Abram za tym postanowieniem moim szczyt murować y tegoż roku wystawić mieli. *Jakoż zbudowali y wystawili ozdobnie według listu*, wszakże na poprawę tak muru y dachu cerkiewnego przy tym że szczycie, iako też y dla oprawienia domu cerkiewnego do rąk moich złotych polskich trzysta dali; a ia za tym tey ich pierwsze y teraznieysze prawo stwierdzam, umacniam y żadney przeszkody y turbacyiey sam przez siebie, ani przez kogo innego czynić nie mam, ia sam, ani po mnie będące świeszczennicy tey cerkwi, a y zastępować y bronić ich tak wiele, ile tego potrzeba okaże obiecuię, iakoby dzierżące tę kamienicę, kram y komorki dwie na ten czas drzewiane y plac, z którego wschód idzie na górę y z piwnicą y iesliby ieszcze kramę drugą y cokolwiek przybudować mogli, dla pożytku swego z wiadomością duchownego, pozwalam, a zbudowawszy mieć, używać mocni będą.

Nakoniec, iesli by sam dzierżący, małżonka y potomkowie ich krewne blizkie komu przedać, dać, darować, zapisać, lubo zastawić, arendą pusić chcieli, także wolno będzie niewięcy ieno co rok po kop dwadzieścia według listu oddaiąc aż do wyścia lat pomienionych, które się skończą w roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt wtórym, na co y stwierdzenie od iego mości oycy metropolity albo koadiutora iego mości wie-

lebneho oycy Rafaela Korsaka—episkopa Pińskiego, wyprawic maia.—A dla lepszey wiary do tego listu pieczęć moia przycisnołem y rękę podpisałem. Pisan w Wilnie. Roku tysiąc sześćset trzydzieście wtórego, miesiąca Junia czwartego dnia.

Рафаиль Корсакъ—епископъ Пинскій и

Туровскій, сослужитель митрополіи Кіевскої, ten list we wszystkich punktach i paragrafach iego stwierdzam ręką własną: Artemi Kotlubay—prezbiter ręką własną. Mikołaj Rybiński—protonatariusz kapituły Wileńskiej ręką własną.

1635 г. Декабря 6 дня.

Изъ книги № 4238, за 1796—1805 г., л. 1684.

6. Фундушевая запись Древинскаго Виленскому Св.-Духовскому монастырю на Кенишковскій фольваркъ на Виленскомъ предмѣстьи Зарѣчьи.

Чаинникъ Волинской земли и королевскій секретарь Лаврентій Древинскій настоящею записью приносить въ даръ Виленскому Свято-Духовскому монастырю фольварокъ на Зарѣчьи, Кенишковскій,

съ кирпичнымъ заводомъ и домъ на Антоколѣ въ вѣчное и потомственное владѣніе; на нарушителей оныхъ налагаетъ заруку въ 10,000 злотыхъ польской монеты.

Roku tysiącznego ósmsetnego trzeciego, miesiąca Nowembra czwartego dnia.

Na sądach ziemskich powiatu Wileńskiego przed nami—Hippolitem Podbereskim—prezydentem, Urbanem Jazdowskim, Xawierem Gedroyciem Jurahą, sędziami, Kanutym Seybutem Romanowiczem—pisarzem, urzędnikami ziemskimi powiatu Wileńskiego, stawiając osobiście wielmożny imię pan Michał Grabowski—advokat, dokument funduszowy wieczysty, od imci pana Ławrentego Drewnińskiego—czesnika Wołyńskiego, bractwu monastera Wileńskiego, przy kościele świętego Ducha mieszkającemu, wydany, w ekstrakcie z ksiąg Starej Warszawy wzięty, do akt podał, którego treść następująca:

Actum feria tertia post festum conceptionis beatissimae Mariae Virginis proxima, id est, die undecima mensis Decembris, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo quinto. Ad spectabile officium consulare civitatis antiquae Varsaviae actaque officii eiusdem personaliter veniens generosus Lavrentius Drewniński—pocillator terrae Volhynensis, intimus cubicularius et sacrae regiae maiestatis secretarius, eidem officio literas certas polonico idiomate exoratas, non abrasas, non vitiatas, omni in loco mendis carentes, aliter salvas, et illaesas manibus suis, et insignium personarum subscriptas, ac sigillis duobus in locis communitas obtulit, easdemque ob certos respectus et casus fortuitos, qui persaepe mortalibus accidere

-solent, ad acticandum obtulit, et per modum vidimus post actorum ingrossationem extradere expetiit, cuius postulatis, spectabile officium consulare faciliter annuendo, praemissa earum lectione, ad acta (quae nemini denegantur) suscepit, et extradere per modum vidimus authentice de verbo ad verbum demandavit, quarum literarum tenor talis:

Ja Lawrenty Drewiński—czesnik Wołyńskięj ziemi, zdrowy będąc na ciele y na umyśle, odstąpiwszy forum powiatu y iurydykcyi należney, a pod ten terazniejszy list dobrowolny zapis swój, siebie samego, potomków y dobra moje wszystkie które kolwiek do terazniejszego actu należą, dobrowolnie poddawszy iasnie, iawnie y bez przymuszenia zeznam: iż dobra moje własne folwarek w Wilnie, na Zarzeczcu, Kieniszkowski nazwany, z mieszczany na grunciech tamtego folwarku mieszkającemi, ich podatkami, z cegielnią, z gruntami y ze wszystkim ogułem w granicach, y miedzach starodawnych, pod miastem iego królewskięj mości Wilnem leżący, y z domem na Antokolu, prawem wieczystym od pana Siemiona Krasowskiego y pani Anny Michałowny, małżonków, mieszczan Wilenskich kupione y nabyte, monasterowi brackiemu, przy cerkwi świętego Ducha w mieście i. k. mci Wilnie, w nie-uniey będącego, terazniejszym moim dobrowolnym zapisem przerweczone dobra, folwarek na Zarzeczcu, Kieniszkowski nazwany, z mieszczany, z cegielnią, z gruntami y ze wszystkim, ogułem, prawem, państwem, tytułem y własnością, nicz a nicz z przerweczonych dobr na siebie samego, małżonkę, potomków, blizkich krewnych moich, albo kogo inszego nie zachowując, ani zostawując, tak iako te przerweczone dobra z dawnych

czasów w swoich granicach, y miedzach starodawnych przy mieście Wilnie leżące, y z domem na Antokolu będącym, w sobie się mają y mieli, y iako antecessorowie moi, po nich ia sam trzymałem, dzierżałem, y w spokojnym używaniu onych aż po dziś dzień byłem, przerweczonemu monasterowi brackiemu Wileńskiemu, przy cerkwi świętego Ducha w nieuniey będącemu, zapisuję, daię, daruję, y wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy terazniejszym zapisem moim resignuję. — Wolno tedy iest y będzie ichmościom xiężom zakonnikom, w przerweczonem monasterze brackim Wileńskim nachodzącym się, przerweczonemi dobrami, przeze-mnie na ten czas dobrowolnie zapisanemi, iako chcieć, dysponować, dać, darować, zafrymarczyć, y iak chcieć według upodobania ku cale lepszemu cerkwi Bożey temi dobrami szafować, a które to przerweczone dobra, folwarek na Zarzeczcu, Kieniszkowski nazwany, poddane, cegielnią, grunthy wszystkie, do przerweczonego folwarku z dawnych czasów należące, y w dom, na Antokolu będący, sposobem wyszey opisanym na ten czas przeze-mnie monasterowi brackiemu Wileńskiemu, przy cerkwi świętego Ducha będącemu, resignowane, zarazem y intromissyi urzędowey dopuszczam, y oney tak przez się, iako y przez subordynowane osoby bronić y przeszkadzać nie mam y nie będę mógł; y to prawo moje, iako mnie przez ten czas wiecznie służyło, tak też ia ad pia opera do monastera świętego Ducha w Wilnie, brackiego nazwanego, w nieuniey będącego, dla rozmnożenia chwały Bożey, y żeby za mię, niegodnego, Pana Boga proszono, nadaię ten wyż mianowany folwark, ze wszystkiemi iego przynależnościami, szerokością y obszernością w granicach iego obwarowany

wiecznemi czasy prawem nieodkupnym y nigdy żadnymi sposobami nieodzownym, daię, daruię y zapisuię, tak iż ani ia sam, małżonka y potomstwo moje, ani żaden z blizkich krewnych y powinnych moich, tak duchownego, iako y świeckiego stanu, żadnego impedymentu, przeszkody zadawać y pretextu mieć do reemptiey tych dobr nie mamy, ani do iakiego o nie zatrudnienia, przynagabania, dochodzenia, tak w części, iako y we wszystkim pomienionego folwarku nie mamy y żadney mocy mieć nie będziemy, na wieczne potomne czasy, a to pod zakładem 10000 zł. monety polskiey, o który zakład w niedosyć uczynieniu teraznieyszemu zapisowi memu, albo w czym kolwiek sprzeciwieniu się, ia sam, małżonka, potomki, i blizki pokrewni moi, pozwani będąc do wszelakiego ogulem prawa, sądu y urzędu, tak w Koronie, iako y wielkim xięstwie Litewskim za pierwszym pozwem, iako na zawitym terminie stanąć, a stanowzsy bez wszelkich dilatii, protestatii, appellatii, prosecutii, zwłok y obron prawnych, y nieprawnych, y które by się z wymysłu y dowcipu ludzkiego znaleźć mogły, wprzód zakład dziesięć tysięcy złotych polskich od sądu, gdzie zapozwani będziemy, nie odchodząc zapłaciwszy, we wszystkim teraznieyszemu zapisowi memu

dosyć czynić, ia sam, małżonka moia, potomkowie, blizki pokrewni moi, y każdy trudność ii. xiężom zakonnikom zadaiący, mamy y powinni będziemy. Y na to daię ten mój list dobrowolny zapis, z podpisem ręki mey przy pieczęci przyciśnionej, y ichmościów panów przyiacioł zażyłem, aby się podpisały y pieczęci swe przykładali.— Data w Warszawie, roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego, miesiąca Decembra szóstego dnia. Ławrenty Drewiński—czesnik Wołyński, pokoiowy y sekretarz iego królewskiey mości, ręką własną. Locus sigilli. Mikołay Drewiński iako świadek za wolą iego mości pana oycy mego pieczętarz. Locus sigilli. Ustnie do tego zapisu od osoby wysz pomienioney proszony pieczętarz Alexander Ogiński ręką swą. Siemion Huliewicz Woityński, pisarz ziemski Łuczki, manu propria. — Ex actis consularibus civitatis antiquae Varsaviae rescriptum: Ioannes Freylewski — consul et actorum officii civitatis eiusdem notarius iuratus. Locus sigilli. Idque pieczęć na massie czerwoney na scissurze wycisnięta.— Za podaniem przez wyżey wyrażonego advokata iest takowy zapis do xiąg ziemskich powiatu Wileńskiego przyięty y wpisany.

1638 г. Апрель 30 дня.

Изъ книги № 4233, за 1794 г., стр. 963.

7. Фундушевая запись Корсака Березвечному монастырю.

Мстиславскій староста Осипъ Корсакъ, движимый благодарностию къ памяти своихъ родителей и ревностию къ распространенію христіанства, составилъ настоящую запись, на основаніи которой открылъ базилианскій монастырь въ своемъ имѣніи Березвечи. Къ этому имѣнію онъ присоединилъ еще одно на слѣдующихъ условіяхъ: монахи послѣ смерти Корсака получаютъ въ полную собственность два его имѣнія Березвечье и Вербилловъ;

на доходы съ нихъ должны выстроить церковь и содержать себя; въ случаѣ принятія въ свой монастырь схизматика (православнаго) и распутной жизни, монастырь съ имѣніями передается католикамъ; при этомъ Корсакъ указываетъ, что крестьяне вслѣдствіе отсутствія священниковъ остаются безъ крещенія, умираютъ безъ погребенія, живутъ безъ совершенія брака и разводятся по собственному желанію.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt czwartego, miesiąca Lutego dwudziestego piątego dnia.

Na sądach ziemskich województwa Wileńskiego w roku wyż na dacie pisanym, z przepisu prawa w mieyscu przyzwoitym w mieście Wilnie w zamku sądzących się, przed nami—Tadeuszem Korsakiem, prezydującym, Ignacym Gieraltem Towiańskim, Michałem Horodeńskim, Felicjanem Pomarnackim, sędziami, Kalasantym Złobockim—pisarzem urzędnictwa ziemskiego województwa Wileńskiego, stawiając osobiście patron wielmożny imé pan Kazimierz Skurwicz, budowniczy województwa Wileńskiego, ekstrakt funduszu autentycznego na majątność Berезвеч y Wierzbilów ii. xx. bazylianom klasztoru Berезвечkiego wydanego y służącego, na papierze w nieznaydowaniu się sztemplowanego, z konnotatą w mieyscu sztempla, przez imci pana Borowskiego, pisarza, podpisana, napisany,

do akt podał, który, co do słowa w xięgi ziemskie województwa Wileńskiego wpisując następującemi wyraża się słowy:

Wypis z xiąg grodzkich województwa Połockiego.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt trzeciego, miesiąca Oktobra dwudziestego szóstego n. s., piętnastego v. s. dnia.

Przed aktami grodzkimi województwa Połockiego, za panowaniem nayiaśniejszey Katarzyny wtórey, z Bożey łaski imperatorowey y samowładnącey całą Rossyą, stanowszy osobiście i. x. Józefat Marsel, wikary klasztoru Uszackiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, fundusz autentyczny, na pergaminie pięciu pieczęciami, na iedwabnym sznurze zawieszonymi, na majątność Berезвеч y Wierzbilów, ii. xx. bazylianom klasztoru Berезвечkiego wydany y służący, z instancyi tych że do akt podał, którego treść takowa:

W imie Oycy y Syna y Ducha ś., amen.

Jako za żywota rodzicom naszym według przykazania Bożego wszelaką utściwość powinniśmy oddawać, tak po zeyściu ich z tego świata Pana Boga za duszę ich abyśmy prosili nie tylko przykazania Boskie, ale sam affekt wrodzoney miłości po każdym z nas wyciąga, przeto ja Józef Korsak Mscisławski, Dzisnienski starosta, wiadomo czynię wszem wobec y każdemu zosobna, komu o tym wiedzieć należy, teraz y na potomne wieczne czasy, y zeznam tym moim listem dobrowolnym wieczystym zapisem, kassuiąc wprzód y umarzaiąc wszystkie zapisy moje, przedtym gdziekolwiek tak przed królem imcią, iako przed urzędem ziemskim y grodzkim. lub też inszym koronnym, o to w w. x. Lit. przez mię uczynione, y na też intencją zeznane, a one w sposób niżej opisany reformuiąc, melioruiąc, przyczyniaiąc y odmieniaiąc y aby tamte pierwsze żadney swoiey mocy y wagi nie miały, wiecznemi czasy tą moią wyraźną wolą deklaruiąc, iż maiąc ia rodzice moje pogrzebione w cerkwi nabożeństwa Ruskiego w maiętności moiey, nazwaney Berezweczu, w woiewodztwie Połockim leżącey, a chcąc tego, aby na tym mieyscu za duszy ich wiecznemi czasy proszono, tudziesz ku pomnożeniu chwały imienia Pańskiego, funduię w pomienioney maiętności moiey Berezweczu zakon ruski czernców świętego Bazylego, w iedności z kościołem rzymskim katolickim będącym, y zapisuię po żywocie moim temu mianowanemu zakonowi maiętność moią własną, nikomu niaakim prawem niezawiedzioną, wyżey pomienioną Berezwecz, dwor z budowaniem dwornym wszelakim, z polami oromymi y nieoromymi, z stawem, z młynem y zieziorami, z łąkami, z lasami, chrostami y wszelakiemi przynależnościami, przy tym dworze wieś nazwaną Obrub, wieś Miadzia-

ly, wieś Muszkały, wieś Zabiele, wieś Dzienniunne, wieś Zagrodniki, podedworem, poddanymi w tych wsiach osiadłymi, z ich gruntami, czynszami y wszelakiemi ich powinnościami; drugą maiętność moią, nazwaną Wierzbilów, na pograniczu będącą, temuż zakonowi świętego Bazylego religii greckiey w uniey s. będącemu, zapisuię wiecznemi czasy ze wszystkim do tey maiętności, iako się ieno sama w sobie ma, przynależnościami, czynszami, dochodami, z danią miedową y wszelakiemi innemi pożytkami, iako kolwiek nazwanymi, nie a nie wyimuiąc. Których to maiętności wyżey mianowanych maią zakonnicy świętego Bazylego, w uniey świętey z rzymskim kościołem będącey, spokojnie zażywać bez żadney przeszkody, z tym iednak warunkiem, że wolne używanie tych pomienionych obudwu maiętności we wszystkim od mała do wiela, do żywota mego sobie zostawuię; a zakonnicy pomienieni za żywota mego w żadną rzecz wtrącać się y najmnieyszą nie maią, a iesli by się wtrącili y przeszkodę mi iaką w wolnym wzywaniu czynili, tedy tym samym zapis ten mój kassuię, umarzam y wniwecz obracam, y wolną mi będzie inszą dyspozyceją tych maiętności uczynić. A po żywocie moim przerzeczeni zakonnicy czarney, w iedności z kościołem rzymskim trwaiąc, maią to maiętności obydwie wyżey opisane Berezwecką y Wierzbilowską ze wszystkimi ich przynależnościami do possessyi swoiey wziąć y onych iako własności swoiey zażywać wiecznemi czasy.—A z prowentów tych maiętności będą powinni cerkiew y wszelakie potrzeby do cerkwi należące opatrować, y gdy się cerkiew zepsuie, nową budować y mieszkaiąc przy tey cerkwi ustawicznie ofiarę świętą y insze nabożeństwa według powinności swey kapłańskiey y zakonney odpra-

wuiąc, Pana Boga za duszę rodziców moich y za mię grzesznego prosić wiecznemi czasy. Y to też sobie waruię, iesli by, czego uchoway Boże, te dwa excessy niżey pomienione abo który kolwiek ieden z nich w tym zakonie znaydował się, to iest nayprzód, iesli by którzy z nich schizmatyckiey sekty naśladować chcieli, druga—iesli by iąkowym nierządym z plugawym życiem swoim, zapomniawszy boiazni Bożey, zły przykład z siebie ludziom podawali, tedy pp. exekutorowie, w testamencie odemnie mianowani, mają ich pozwać przed starszych w uniey św. będących, to iest przed oycy archiepiskopa Połockiego, abo przed oycy metropolite, a dowiodłszy na nich pomienionych występków y onych prawem konwinkowawszy, mają prosić o to, aby zaraz z tamtego monastyra Berezweckiego ekskludowani byli. A iesli też te dwa, iako się wyżey namienilo excessy na wszystkich tych zakonników dowiedzione były, tedy ten monastyr z pomienionymi majątkościami wszystkiemi na to fundowany, według funduszu mego, powinni będą pp. exekutorowie z rąk y possessyi ich wziąć y na to miejsce zakonników iakich pobożnych y przykładnych kościoła rzymskiego katolickiego wprowadzić y im to wieczystym prawem według moiego opisania w testamencie y funduszu zapisać y podać. A iż w tych kraiach za niedozorem świeszczenników dziatki małe bez chrstu często umierają, w małżeństwie ludzie prości bez szluby żyją, y kiedy im się podoba rozwoy czynią, y nie mając żadney nauki duchowney, pacierza nie umieją y w różnych błędach żywot swój prowadzą, tedy przerweczeni zakonnicy mają się o to starać, aby dobrym przykładem zakonnego pobożnego życia y nauką duchowną te błędy z ludzi prostych wykorzenić, pacierza ich uczyć y

sakramenta tym, którzy są ruskiey wiary administrować.—Przy którey to cerkwi, w iedności z kościołem rzymskim katolickim będącey, dla odprawowania chwały Bożey, w pilnym y gorącym nabożeństwie postanawiam, aby zawsze czernców tegoż zakonu świętego Bazylego naywięcey ósmiu było, mając przystoynne od starszego swego wychowanie, powinności swey zakonney we wszystkim dosyć czynili, pod posłuszeństwem wielebnego w Bodze oycy iego mości archiepiskopa Połockiego teraznieyszego y na potomne czasy sukcesorów iego w uniey świętey z rzymskim katolickim kościołem będąc. Co ia wszystko stwierdzając y nie odmiennie to mieć chcąc, dla lepszey wagi y pewności ten mój zapis fundusz ręką własną podpisałem y pieczęć swą przyłożywszy y ich mościów miłościwych panów y przyiaciół, mianowicie i. w. imci pana Stefana Paca—podkanclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, prezydenta, Biersztańskiego dzierzawcy, imci pana Mikołaiia Tryzny—podskarbiego w. w. xięstwa Litewskiego, ww. imci xiędza Marcyana Tryzny—Trocckiego y Gieranowskiego proboszcza, referendarza y pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego, imci pana Krzysztofa Zawiszy—pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego, Minskiego starosty, aby się też na ten mój zapis spólnie dla iaśnieyszego świadectwa rękoma własnymi, przy pieczęci, każdy swoiey podpisali, prosiłem. Dan w Warszawie, dnia trzydziestego miesiąca Kwietnia, roku Pańskiego tysiącznego sześćsetnego trzydziestego ósmego.

U tego funduszu, na pargaminie pisanego, przy zawieszonych na czerwonym iedwabnym sznurze w blachę oprawnych na czerwoney massie wyciśniętych pięciu pieczęciach, podpisy rąk tak aktora, iako też świadków czyli pieczętarzów, tudzież suscep-

ty na tej y na drugiej stronie takowego funduszu w polskim y ruskim ięzyku y adnotacye w następnych słowach: Józef Korsak—Mstisławski starosta ręką swą; Stefan Pac—podkanclerzy w. x. Lit.; Mikołaj Tryzna—podskarbi y pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego własną ręką; Marcyan Tryzna—referendarz, pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego; Krzysztof Zawisza—pisarz w. x. L., s. Miński.

Roku tysiąc sześćset trzydziestego ósmego, dnia trzydziestego Aprilis, w Warszawie, stanowszy personaliter urodzony Józef Korsak—Mscisławski y Dzisnien. starosta, zeznał funduacją meliorując. Albricht Stanisław Radziwił, cancellarius, concordavi cum actis, Andrzej Jankowski—regent grodzki y podkom. Oszm. Roku tysiąc siedmset siedmdziesiątego, miesiąca Septembra szóstego dnia, comparendo personaliter przed sądem podkomorskim i. p. Józefat Arciszewski, ten fundusz ad instantiam w. w. Zienowiczów, pod czas sądzących się, in anno, mense et die supra praefatis sądów iudicialiter, ad acta podał. Józef Ważyński podkomorzy powiatu Oszmiańskiego.

Року тысяча шестьсот сорокъ второго, мѣсяца Сентябра четвертого дня, на рокахъ Михайловскихъ ясне вельможный его милость панъ Юзофъ Корсакъ—воевода и староста Мстиславскій черезъ пана Яна Глишку, генерала земского воеводства Полоцкого, ку актикованью книгъ земскихъ положилъ у суду подкладаль тотъ фундушъ. Янъ Подбицета, писарь земскій Полоцкій. Fascykuł pierwszy N. secundo: fundusz imci p. Józefa Lwowicza Korsaka—starosty Dzisnenskiego, który funduie bazylianów na Berezweczu y Wierzbełowie przyznany w assessorji roku tysiąc sześćset trzy-

dziestego ósmego, miesiąca Apryla trzydziestego dnia.—Fascykuł drugi sub litera B. sztuka druga roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt wtórego, miesiąca Februaryi. W. i. x. Ambroży Synhaiewski—superior Berezwecki, takowy fundusz, że w kommissyi cywilno woyskowej porządkowej w. Połockiego składał, zaświadczamy. Antoni Obrompalski—sędzia pograniczny, prezydent kommissyi porządkowej woiewodzkiej. Kazimierz Bielikowicz—dworzanin i. k. mci cywilno woyskowej w. Połockiego. Leon Jakutowicz, kommissarz cywilny woyskowy woiewodztwa Połockiego. Adam Missuna, kommissarz cywilny woyskowy powiatu woiewodztwa Połockiego. Który to fundusz, po podaniu przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest do xiąg grodz. woiewodztwa Połockiego przyięty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową grodzką woiewodztwa Połockiego stronie iest wydan. U tego ekstraktu funduszu przy wyciśnionej urzędowej pieczęci podpis regenta, korrekta; niżej adnotacya; na każdej zaś stronicy takż korrekta; na miejscu zaś sztempla na każdej stronicy konnotata w tych słowach: zgodno z xięgami, wydał Piotr Swierszczewski—grodz. woiewodztwa Połockiego regent. Extrakt funduszu i. xx. Bazylianom na majątność Berezwicz y Wierzbołow, od i. w. p. Józefa Korsaka—starosty Mscisławskiego uczynionego, ut supra.—Correcta regenta dla nienaydowania się papierusztemplowanego ten connotuit. Marcin Borowski—pisarz grodzki woiewodztwa Połockiego, rezydujący. — Który to ekstrakt funduszu, przez wyż wyrażonego patrona do akt podany, iest do ksiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1633 г. Октября 15 дня.

Изъ книги № 4202, за 1663—1666 г., л. 106.

8. Судебное опредѣленіе по дѣлу игуменни Виленскаго и Минскаго базилианскихъ монастырей Екатерины Сапѣжанки съ Ясинскимъ старостою Юріемъ Литаворомъ Хребтовичемъ касательно двухъ имѣній—Ваки и Остухова, лежащихъ въ Виленскомъ и Трокскомъ воеводствахъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ третего, мѣсеца Октебра пятнадцатого дня.

На рокохъ судовыхъ земскихъ о светомъ Михалѣ, римскомъ святѣ, припалыхъ и судовне у Вильни въ семь року вышъ на датѣ писаномъ отправованныхъ, передъ нами—Павломъ Данилевичомъ, старостою Интурскимъ, судьей, Матеушомъ Яномъ Закревскимъ, дворяниномъ его королевской милости, подсудкомъ, а Яномъ Франтишкомъ Познякомъ, писаромъ, вранниками судовыми земскими воеводства Виленскаго, кгда съ порадку реестрового ку суженью припала справа велебное ее милости панны Катарини Сапѣжанки—подканцлеранки великаго князства Литовскаго, аббатиссы Виленскаго и Минскаго монастыревъ русскихъ паненскихъ, въ уніи светой будучихъ, рекгулы светого Базылего, зъ его милостію паномъ Юріемъ Литаворомъ Хребтовичомъ—старостою Ясинскимъ, за позвомъ въ речи нижей мененой вынесенымъ; теды, за приуоланьемъ черезъ енерала сторонъ до права отъ велебное ее милости панны аббатиссы умоцованный его милость, за мощью листовною правною, собѣ до тое справы даною, панъ Миколай Жлоховскій ста-

новиль; а его милость панъ староста Ясинскій, яко се самъ передъ нами до права не становиль, такъ инны стороны вѣдомости о нестанью своемъ намъ, враду, и сторонѣ своей не учиниль. Затѣмъ стороны поводное пленипотентъ поданья и положенья по его милости пана старосту Ясинскаго на маестности названой Вака, въ воеводствѣ Виленскомъ лежащей, позву черезъ енерала повѣту Лидскаго Мартина Данцевича, сознанья его выписомъ врадодовымъ, датою въ ней выраженою, року за нимъ припалого, слушне, правне доведши и три воланья, на томъ позвѣ написанное, оказавши, а по приложенью зъ насъ жалобы, поневажъ тая справа року завитомъ не подлегла, теды взданья его милости пана Хребтовича—старосты Ясинскаго, а только въ винѣ нестанной, у насъ враду просиль и домовяль. — А такъ мы врадъ, въ той справѣ велебное ее милости панны аббатиссы Виленской и Минской монастыревъ русскихъ паненскихъ, въ уніи светой будучихъ, закону светого Базылею, зъ его милостію паномъ Юріемъ Хребтовичомъ—старостою Ясинскимъ, за позвомъ менечи о неналежное и безправное посегнанье, держанье и жалуючей до держанья неуступенье добръ,

Вака и Остуховъ названыхъ, въ Виленскомъ и Троцкомъ воеводствахъ лежачихъ, по зопломъ славное намети вельможномъ его милости пану Павлѣ Сапѣзѣ — подканцлеромъ великого князства Литовского, родичу жалуючой позосталыхъ и жалуючой правомъ прироженнымъ спалыхъ и належачихъ, за тымъ до положенья права, ежели бы его милость яковое на тые добра мѣль, а за непоказаньемъ права до уступенья тыхъ звышъ мененыхъ добръ о шкоды, наклады вынесеннымъ, ижъ его милость панъ староста Ясинскій, будучи о то позванымъ, передъ нами врадомъ до права не становилъ и тая справа рокови завитому не подлегла; про то мы врадъ его милости, водле права, яко въ справѣ рокови завитому неподлеглоу, въ винѣ нестанной его милость вздаемъ, намъ

враду копу, а сторонѣ поводовой чотыре копы грошей литовскихъ на его милости пану старостѣ Ясинскимъ всказуемъ, якожъ копу грошей, намъ врадъ належачую, пленипотентъ въ Бозѣ велебной ее милости панны Сапѣжанки заплатилъ, а его милости панъ староста Ясинскій, кгда о то повторе передъ насъ же врадъ на другіе роки позваный будетъ, впередъ всю сполна пять копъ грошей литовскихъ ее милости панны аббатиссѣ преречонныхъ въ монастырь у русскихъ паненъ отдалъ, а потомъ обѣ двѣ сторонѣ, которымъ мы врадъ вси обороны и поступки правные вцале заховуемъ, скуточную въ самой речи росправу рокомъ завитымъ принять повинны будутъ. Которая справа до книгъ земскихъ Виленскихъ есть уписана.

1666 г. Января 19 дня.

Изъ книги № 4202, за 1663—1666 г., л. 765.

9. Судебное опредѣленіе по дѣлу Виленскаго Свято-Духовскаго монастыря съ наслѣдниками землянина Виленскаго воеводства Іеронима Вилгуньскаго, касательно суммы 200 польск. злотыхъ, завѣщанной имъ Кейданскому монастырю.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тисеча шестьсотъ шестидесять шостого, мѣсеца Генвара деветнадцатого дня.

На рокахъ судовыхъ земскихъ, о трехъ короляхъ римскомъ святѣ припалыхъ и судовне въ Вильни въ семь року вышъ на датѣ мененомъ отправованыхъ, передъ нами Павломъ Данилевичомъ — судьеоу, старостою Интурскимъ, Матеушомъ Яномъ За-

кревскимъ — подсудкомъ, двораниномъ его королевское милости, а Яномъ Франгишкомъ Познякомъ — писаромъ, державцоу Жораньскимъ, врадниками судовыми земскими воеводства Виленскаго, кгда съ порядку реестрового ку суженью припала справа велебного въ Бозѣ его милости отца Даниеля Дорофіевича — старшого монастыра брацкога при церкви светого Ду-

ха въ Вильнѣ будучого, подъ которымъ и монастырь Кейданскій найдуеть, своимъ и всихъ того монастыра законниковъ, также велебного въ Богу отца Теофана Геліашевича—игумена помененого монастыря Кейданского, при церкви Премѣненья Панского въ Кейданахъ будучого, зъ земениномъ его королевское милости воеводства Виленского его милостью паномъ Яномъ Вилуньскимъ и пани Анастазією Александровою Коверзняянкою Яновою Вилуньскою, малжонками, за позвоомъ до тестаменту зошлого его милости пана Геронима Вилуньского, о неслушное безъ отданья золотыхъ двохсотъ польскихъ черезъ помененого небощика пана Геронима Вилуньского тымъ тестаментомъ остатнее воли его на церковь и монастырь Кейданскій, гдѣ тѣло его положено естъ, лежкованыхъ, а на часть его маетности Кгедройть въ воеводствѣ Виленскомъ лежащее внесеныхъ, безъ отданья тыхъ двухъ сотъ золотыхъ польскихъ заѣханье и жалующимъ до держанья и посессіи неуступенье помѣненное части маетности Кгедройть; затымъ до отданья тыхъ двухъ сотъ золотыхъ, за неотданьемъ до уступенья помѣненное части маетности Кгедройть, водле диспозиціи небощиковское, до держанья жалующихъ, о шкоды и вины правные, до которое справы за приволаньемъ черезъ енерала сторонъ до права, отъ акторовъ пленипотентъ панъ Миколай Жоховскій за мощью, собѣ до тое справы правне даною, а отъ его милости пана Вилуньского и пани малжонки его, панъ Миколай Коломыйскій очевисто становили. За тымъ акторовъ велебныхъ ихъ милостей отцовъ законниковъ монастыра брацкого Виленского пленипотентъ поданого по его милости пана Вилуньского и пани малжонку его позву въ селѣ названомъ Роман-

цахъ, у подданого, до маетности Кгедройть прислухающего Врога Александра Бреца сознаныю, его написомъ на томъ позвѣ учиненымъ, а передо мною писаромъ подчасъ теперешнихъ роковъ устне и очевисто сознанымъ, и року за нимъ припалого слушане правне доведши, также трое воланья стороны свое чиненое пильности, на томъ позвѣ написное оказавши, жалобу въ немъ уписаную продуковать и далее въ право поступовать хотѣлъ. Теды пленипотентъ стороны отпорное, неприпушаючи акторовъ пленипотента до дальшого поступенья правного и читанья жалобы позовное повѣдиль: ижъ въ Бозѣ велебный его милость отецъ Дорофіевичъ — старшій монастыра брацкого Виленского, о лекгацію зошлого пана Геронима Вилуньского, монастырови Кейданскому якобы належащую, непоряднымъ позвоомъ тутъ передъ Вашмостями врадъ принципаловъ мойхъ запозваль, а другихъ сукцесоровъ до сукцесіи, по зошломъ пану Геронимѣ Вилуньскомъ належащихъ, то естъ, потомства зошлого пана Станислава Вилуньского въ позвѣ своемъ, на который сторона отпорная отповѣдать яко неслушный неповинна, недоложилъ узнанья за непорядный тотъ позовъ потребовать. А пленипотентъ стороны поводное заносиль то неслушное его милость панъ Вилуньскій и пани малжонка его, будучи сукцесорами добръ по небощику пану Геронимѣ Вилуньскомъ позосталыхъ, таковое дилляціи противо диспозиціи остатнее воли небощиковское заживаючи, тую справу ку не малой акторовъ и церкви Божое кривдѣ и шкодѣ зъ теперешнего термину зорвать усилюють, ухиленья тое дилляціи, на сторону узнанья за слушный и порядный позовъ и наказу за разу далее сторонамъ въ право поступовать у насъ владу просиль и домавлять.

А такъ мы врадъ въ той справѣ велебного въ Бозѣ его милости отца Даниеля Дорофіевича—старшого монастыра брацкаго при церкви светого Духа въ Вильнѣ будучого, подъ которымъ и монастырь Кейданскій найдуеть, свой и всихъ того монастыра законниковъ, также велебного въ Богу отца Теофана Геліашевича—игумена помененого монастыра Кейданского при церкви Пременинья Панскаго въ Кейданахъ будучого именовемъ, зъ его милостью паномъ Яномъ Вилуньскимъ и пани малжонкою его милости за позвоомъ до тестаменту зошлого его милости пана Геронима Вилуньского о неслупное безъ отданья золотыхъ двухсотъ польскихъ черезъ помененого небощика пана Геронима Вилуньского тымъ тестаментомъ остатнее воли его на церковь и монастырь Кейданскій, гдѣ и тѣло его положено естъ, легкованыхъ, а на часть его маетности Кгедройтъ въ воеводствѣ Виленскомъ лежачое, внесенныхъ, безъ отданья тыхъ двухъсотъ золотыхъ заѣханье и жалуючимъ до держанья и посесіи неуступенье тое части маетности Кгедройтъ, затымъ до отданья тыхъ двухъсотъ золотыхъ, а за неотданьемъ до уступенья помѣненое части маетности Кгедройтъ водле небощиковское диспозиціи до держанья жалуючихъ, о шкоды и вины правные, въ которой справѣ

поневажъ велебный его милости отецъ Дорофіевичъ—старшій монастыра Виленского, позываючи его милость пана Яна Вилуньского и пани малжонку его милости, о легкацію зошлого пана Геронима Вилуньского, другихъ сукцесоровъ, то естъ, потомства зошлого пана Станислава Вилуньского до сукцесіи по зошломъ его милости пану Геронимѣ Вилуньскимъ позосталое, належащихъ въ позвѣ своемъ недоложилъ, чимъ стороны отпорное пленипотентъ позовъ зражалъ и въ жадную росправу зъ стороною поводовою вдавать не хотѣлъ. Зачимъ и мы врадъ тотъ позовъ пленипотентова стороны отпорное водле права зразить допустивши, абы его милость отецъ Дорофіевичъ—старшій монастыра Виленского, похочеть ли ото повторѣ передъ насъ же врадъ на другіе роки его милости пана Яна Вилуньского и пани малжонку его милости позывать, въ позвѣ своемъ потомковъ зошлого пана Станислава Вилуньского и другихъ всихъ сукцесоровъ до помененое по зошломъ его милости пану Геронимѣ Вилуньскомъ позосталое сукцесіи сукцесоровъ докладаль, наказуемъ. На которомъ декретѣ нашомъ обѣдвѣ стороны перестали. Которая справа до книгъ земскихъ воеводства Виленского естъ записана.

1667 г. Октября 1 дня.

Изъ книги № 4204, за 1668—1672 г., л. 287.

10. Миротлюбная сдѣлка между Виленскимъ Св.-Духовскимъ монастыремъ и Виленскою капитулою, касательно имѣнія Войдаришекъ.

Настоятель Виленскаго костела св. Магдалины, отъ своего имени и всей Виленской капитулы заключаетъ добровольную сдѣлку съ Виленскимъ Св.-Духовскимъ монастыремъ по слѣдующему случаю: нѣкто Самуиль Лявданскій занялъ у этого монастыря 2,800 злотыхъ подъ залогъ половины каменнаго дома въ Вильнѣ и имѣнія въ Упитскомъ уѣздѣ; затѣмъ домъ разорили непріатели, а самъ Лявданскій умеръ. Костель завязалъ тяжбу съ его женою, желая получить отъ нея имѣніе

Войдаришки и получилъ по этому дѣлу нѣсколько судебныхъ опредѣлений. Наконецъ умерла и Лявданская, завѣщавши имѣніе Войдаришки Виленскому Свято-Духовскому монастырю. Такъ какъ монастырь Св.-Духовскій согласился удовлетворить требованіе костела на этомъ имѣніи, то настоятель и выдалъ настоящій документъ, въ которомъ отказывается отъ всѣхъ претензій и передаетъ монастырю всѣ имѣющіеся у него по этому дѣлу документы.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Генваря тринадцатаго дня.

На рокахъ судовыхъ земскихъ о троихъ короляхъ святѣ Римскомъ припалыхъ и судовне у Вильни одправованыхъ, передъ нами Матеушомъ Яномъ Закревскимъ—судьею, дворяниномъ его королевское милости, Михаиломъ Константиномъ Колядою—подсудкомъ, дворяниномъ его королевское милости, а Николаемъ Францишкомъ Росохацкимъ—писаромъ, старостою Немоноискимъ, постановившисе очевисто у суду его милость ксендзъ Войтехъ Казимеръ Бейнартъ—каноникъ Виленскій, плебанъ Побойскій, алтариста костела святой Маріи Магдалены Виленскаго, самъ въ особѣ своей и именемъ цалой превелебной капитулы Виленской, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ добровольный, кассационный записъ, въ Возѣ велебному его

милости отцу Даніелови Дорощеевичови—старшому монастыря брацкаго Виленскаго, при церкви Светого Духа въ Вильнѣ будущо, и всимъ законникомъ того монастыря рекгулы светого Базылего великого, на речъ въ немъ ниже помененую служачій, просечи, абы тотъ листъ кассационный записъ былъ, до книгъ земскихъ Виленскихъ принять и уписанъ, который, принявши а уписуючи въ книги, слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja xiądz Wojciech Kazimierz Beynart—kanonik Wileński, pleban Poboyski, altarysta kościoła świętej Mariey Magdaleny Wileńskiego, sam od siebie y imieniem całej przewielebney kapituły Wileńskiej, czynię iawnno y zeznam tym moim listem, dobrowolnym wieczysto kassacyjnym zapisem, każdemu wiedzieć tego potrzebującemu, o tym, iż co o summę dwa tysiące y ośmset złotych, kościołowi temuż zwysz mia-

nowanemu świętej Mariey Magdaleny należąca, przez nieboszczyka pana Samuela Lawdańskiego wziętą y pożyczoną y prawem wyderkaflowym na połowicę kamienicy w mieście Wileńskim, na Podzamczu, przed tym tego ante hostilitatem będącey, która teraz przez nieprzyjaciela funditus zruinowana iest, także na dobra swoje oyczyste, w powiecie Upitskim leżące, nazwane Użorzy y Użwolki, wniesioną, post decessum nieboszczyka pana Lawdańskiego zacząłem był względem zatrzymanego y niepłaconego od tey summy wyderkafu, a za tym y o nieoddawanie a niepłacenie y samey tey summy wyderkaflowey z pozostałą małżonką nieboszczyka p. Lawdańskiego, panią Barbarą Karpiowną Samuelową Lawdańską, prawem czynić y interesse do imienicza, nazwanego Woydariszek, w wojewodztwie Wileńskim leżącego, paniey Samuelowey Lawdańskiej od nieboszczyka pana Lawdańskiego małżonka iey za zapisami pierwszym należącego pretendować, iakoż w zachodzących o to między mną, a nieboszczką panią Samuelową Lawdańską differentiach, stanęły były wprzód ziemskiego Wileńskiego urzędu, a potym sądu głównego trybunalnego y sądu iego królewskiej mości zadwornego assessorskiego dekreta. A że wielebny w Bogu iegomość oyciec Daniel Dorofiewicz, starszy monastyrza brackiego Wileńskiego, przy cerkwi Świętego Ducha w Wilnie będącego, y wszyscy zakonnicy tego monastera reguły świętego Bazylego wielkiego, zostawszy za testamentową od nieboszczki paniey Barbary Karpiowny Samuelowey Lawdańskiej legacją należytemi actorami y pozostałego imienicza zwysz mianowanego Woydariszek słusznemi possessorami, nie wchodząc w tey sprawie ze mną do dalszych labiryntów y trudności prawnych, lecz że za interposycją zo-

bopolnych między nami ichmościów panów przyjaciół naszych, prawo słuszne y pierwsze, a niżeli prawo wyderkaflowe, na sumnę zwysz rzeczoną dwa tysiące y ośmset złotych na przerzeczone imienicze Woydariszki y na połowicę zwysz mianowaney kamienicy, w mieście Wileńskim będącey, od nieboszczyka pana Samuela Lawdańskiego paniey małżonce onego dane, a od niey wielebnym oycom ichmościom Bazylianom pomienionego monastera za legacją testamentową służące, pokazali y o tym przez tychże ichmościów panów mediatorów naszych przewielebney kapituły Wileńskiej za teraznieyszą kapitułę iesienną święto Michalską w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmym zebraney sufficienter innotuit. Tedy ia xiądz Beynart—kanonik Wileński, pleban Poboyski y altarista kościoła przerzeczonego świętej Mariey Magdaleny, z consensum y wolą całej przewielebney kapituły Wileńskiej, confratrów moich, wszystkie pretensie w tey sprawie na nieboszczkę panią Samuelową Lawdańską uroszczone y zanesione, processa, relacye, intromissye, zapisy y za niemi zaszłe ziemskie trybunalskie y sądu iego królewskiej mości zadwornego assessorskie dekreta kasuię y annihiluię wiecznie. Jakoż iuż równie z datą tego moiego listu, dobrowolnego zapisu, też wszystkie, do którego kolwiek sądu y urzędu, przed datą tego listu zapisu mego doniesione processa y za niemi stałe dekreta, do ręki wielebnego iegomości oycza Dorofiewicza—starszego pomienionego monastera Wileńskiego, oddawszy zwysz mienioną pretensją moją do iegomości oycza Daniela Dorofiewicza—starszego monastera zwysz mianowanego, następców iegomości y wszystkiego tego konwentu monastera, także y do imienicza Woydariszek y do żadnych summ nieboszczyka pana Samuela

Lawdańskiego, nieboszce paniey Lawdańskiej zapisanych, a od zeszłej paniey Samuelowey Lawdańskiej konwentowi ichmościów legowanych, mnie samemu, następcom moim altaristom pomienionego kościoła świętey Mariey Magdaleny, przewielebney kapitule Wileńskiej y nikomu teraz y na potym żadnego prawa, przystępu, praetextu y odezwu nie zostawuję, wiecznemi a nieodzownemi czasy, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem szkod, nakładów, słownie rzeczonych; o co za naruszeniem tego listu mego y dobrowolnego zapisu forum wolne u każdego sądu mnie należytego zostawuję. A zapłaciwszy tę zarękę by y nie poiednokroć, przecie ten list mój dobrowolny zapis u każdego sądu y prawa przy zupełny mocy y wadze zostawać ma czasy wiecznemi. Na to dałem ichmościom oycom zakonnikom zakonu świętego Bazylego wielkiego zwysz mianowanego monastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha, ten mój list dobrowolny, wieczysty, ugodny, kassacyiny zapis, z consenssem ichmości przewielebney kapituly Wileńskiej, confratrów moich, z podpisem ręki moiey, także z podpisy rąk ichmościów panów pieczętarzów, niżej na podpisach rąk ichmości mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego, miesiąca Oktobra pierwszego dnia.

У того листу запису подпись рукъ тыми словы: Woyciech Kazimierz Beynart—kanonik Wileński, pleban Poboyski, altarista

kościola świętey Mariey Magdaleny Wileńskiego. Ustnie prozony pieczętarz do tego listu od iegomości xiędza Woyciecha Beynarta—kanonika Wileńskiego, Thomasz Kazimierz Gerzki—kanonik Wileński, manu propria. Iako procurator ks. cap. Wil., iako prozony do tego listu pieczętarz, Michał Drucki-Sokoliński, marszałek Orszański. Ustnie prozony pieczętarz od osoby w tym liście mianowaney Bazyli Chlewiński—podstoli Witebski. А по вписанью рукъ ихъ милости пановъ печатаровъ, конфирмація на томъ же листѣ запись въ Бозѣ превелебной капитулы Виленской, въ тые слова писаное: anno Domini tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego, dnia piątego Octobra ten list przed ichmościami, na generalną kapitulę in autumnno zgromadzonemi, iest produkowany, który ichmość we wszystkich punctach ztwierdziwszy consens swóy kapitulny nań dali.

У тоє конфирмаціи въ Бозѣ превелебной капитулы Виленской при печати, то есть, капитулы Виленское, подпись рукъ тыми словы: Xiędz Waleryan Stanisław Judicki—archidiakon pralat Wileński, pisarz w. x. Litewskiego, president generalney kapituły. Maciey Kunczewicz—pisarz przewielebney kapituły Wileńskiej. Который тотъ листъ добровольный и запись зъ аппробацією превелебной капитулы Виленской, на немъ написаную, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ земскихъ Виленскихъ уписанъ.

1671 г. Января 23 дня.

Изъ книги № 4204, за 1668—1672 г., л. 1027.

11. Судебное опредѣленіе по дѣлу монахинь Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря съ разными лицами о тысячи польскихъ золотыхъ, слѣдуемыхъ монастырю.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ первого, мѣсеца Генваря двадцать третьего дня.

На рокахъ судовыхъ земскихъ о троухъ короляхъ, святѣ Римскомъ, припалыхъ и судовне въ семь року у Вильни отправо-ванныхъ, передъ нами Матеушомъ Яномъ Закревскимъ — судьей, двораниномъ его королевское милости, Михаломъ Констан-тимъ Колендою — подсудкомъ а Микола-емъ Франтишкомъ Росохацкимъ — тивуномъ Троцкимъ, старостою Немонитскимъ, пи-саромъ, врадниками судовыми земскими, кгда съ порадку реестроваго ку суже-нью припала справа, въ Бозѣ велебной его милости Анны Рокгановичовны — за-конницы и старшой монастыра паненъ за-конныхъ рекгуды светого Базылего при церкви светого Духа у Вильни будучой и всихъ паненъ законныхъ того монастыра зѣ ясне вельможными ихъ милостями паны ексекуторами тестаменту и сукцессорами добръ зошлое зѣ сего света смертью ей милости пани Анны Сапѣжанки, писаров-ны вел. кн. Лит., то есть, зѣ ясне вель-можнымъ его милостью паномъ Михаломъ Казимеромъ — воеводою Виленскимъ, гет-маномъ Великимъ великаго князства Ли-товскаго, его милостью паномъ Кристо-фомъ — канцлеромъ великаго князства Ли-товскаго, старостою Ковенскимъ, Пацами,

освѣдонымъ Каролемъ, княжатеиъ Чарто-рыскимъ, подкоморимъ Краковскимъ, взгля-домъ старшенства малженскаго, а паней малжонкою ей милостью бывшою Винценто-вою Корвиною Кгонсевскою — подскар-биною Великою и Гетмановою полною великаго князства Литовскаго, вельмож-нымъ его милостью паномъ Гиляримъ Полубинскимъ, маршалкомъ великимъ ве-ликаго князства Литовскаго и потомствомъ его милости, ясне вельможнымъ его ми-лостью паномъ Марціаномъ Окгинскимъ — воеводою Троцкимъ, вельможнымъ его ми-лостью паномъ Казимеромъ на Бакштахъ Завишою — писаромъ великаго князства Литовскаго, и вельможнымъ его милостью паномъ Яномъ Окгинскимъ, писаромъ поль-нымъ великаго князства Литовскаго, взгля-домъ старшенства малженскаго, а панами малжонками ихъ милостями яко самими ак-торками, его милости паномъ Яномъ Кгру-жевскимъ, хоружимъ Жомоитскимъ и пани малжонкою его милости и инными ихъ милостями, въ позвѣ выражонымъ и осо-бами, за позвомъ до листу запису зошлой ясневельможной е. м. пани Зузанны Корви-новны Кгонсевской Вильчковой — каптеля-новой Троцкой, о неотданье и незаплаченье на року и терминѣ, въ томъ листѣ записѣ выражономъ, сумы пѣнезей тысяча золо-тыхъ польскихъ у зошлой въ Бозѣ велеб-

ной ей милости пани Александры Колендзянки, старшой помененого монастыра и всех их милостей панень законныхъ того монастыра Виленского, при церкви русской не въ униі будучой, позычонныхъ, а чрезъ зоплюю ей милость Сапѣжанку, яко сукцесорку добрь всякихъ по ясневельможной ей милости паней Трощкой, родичѣ ей милости, позосталыхъ и чрезъ теперь позваныхъ, яко сукцесоровъ добрь выщъ мененыхъ по вельможной ей милости пани Сапѣжанцѣ-старостянцѣ Вилькиской, позосталыхъ, платить належачихъ; затымъ о шкгоды, наклады и вины правные, до которой справы, за приволашьемъ чрезъ енерала сторонъ до права одъ поводовое стороны пленипотенъ панъ Александеръ Чемпковскій, за мощью правне собѣ даною, очевисто становиль. За тымъ кгда тотъ пленипотентъ поданого и положоного на маетности Вербушкахъ, въ воеводствѣ Виленскомъ лежачой, позву чрезъ енерала Андрея Лапинского сознашьемъ того позву очевисто передомною писаромъ, днемъ передъ роками, слушне, правне доведши и трое волашье на томъ позвѣ написаное оказавши, а жалобу зъ него преложили, далей въ право поступовать хотѣль, теды отъ позваныхъ особъ отозвавши се пленипотентъ, а не припущаючи пленипотента акторовъ до дальшого поступку правного данья сторонѣ своей, такъ зъ позву, яко и зо всехъ справъ копій, а затымъ откладу той справы до дня третего, то есть, до дня двадцать шестого сегожъ мѣсеца Генвара у насъ враду афектоваль. Якожъ по узыченью чрезъ насъ врадъ позванымъ особомъ, зъ позву и зо всехъ справъ на копіе дыляціи и на досыть чрезъ сторону поводовую сторонѣ отпорное въ данью копіи зъ позву и зо всехъ справъ учиненью, кгда день

на принятье розправы третій, то есть, двадцать шостый мѣсеца Генвара, одъ насъ враду зложоный, припаль, теды за приволашьемъ чрезъ енерала сторонъ до права отъ стороны поводовое панъ Чемпковскій, а отъ позваныхъ панъ Кулеша, пленипотенты обѣюхъ сторонъ, за мощми, правне собѣ до тое справы даными, очевисто становили. Кгда пленипотентъ стороны поводовое поступуючи далее въ право, а позовъ ку читанью обноситъ хотѣль, отозвавши се пленипотентъ отпорное стороны, а не припущаючи пленипотента стороны поводовое до дальшого поступку правного, вносиль то, ижъ сторона поводовая, позываючи принципаловъ его, а меновите ясневельможного его милости пана Полубинского — маршалка великого великого князства Литовского и другихъ ихъ милостей, въ позвѣ своимъ именами по отцахъ водлугъ права не доложила, чимъ тотъ позовъ буречи, на оный, яко непорадный отповѣдать и усправедливять не хотѣль, лечъ узнанья того позву за непорадный домовяль. А пленипотентъ стороны отпорное ухиленья тое, яко неслушне противо праву, на зволку справедливости светое, а ку шкодѣ стороны его вжо по взятю сь позву и зо всехъ справъ на копію афектуючое дияціи, на сторону узнанья того позву запорадный и наказу заразомъ обѣюмъ сторонамъ далей въ право поступовать и розправовать у насъ враду просиль и домовяль. А такъ мы врадъ, въ тое справѣ въ Бозѣ велебное ее милости панны Анны Рокгановичовны — законницы и старшое монастыра панень законныхъ рекгулы светого Базылего, при церкви светого Духа у Вильни будучой и всехъ панень законныхъ того монастыра зъ ясневельможными ихъ милостями паны езекуторами тестаменту и

сукцессорами добръ зошлое зъ сего свѣта смертью ей милости панны Анны Сапѣжанки—писаровны великого князства Литовского, то есть, зъ ясне вельможными его милостью паномъ Михаломъ Казимеромъ—воеводою Виленскимъ, гетманомъ великимъ великого князства Литовского, его милостью паномъ Криштофомъ канцлеромъ великого князства Литовского, старостою Ковенскимъ, Пацами, освѣдочнымъ Каролемъ княжатеиъ Чарторыскимъ—подкоморымъ Краковскимъ, взглядомъ старшенства малженского, а пани малжонкою его милости бывшою Винцентовою Корвиновою Кгонсевскою—подскарбиною Велижскою и Гетмановою полною великого князства Литовского, вельможнымъ его милостью паномъ Гилярымъ Полубинскимъ—маршалкомъ великимъ великого князства Литовского и потомствомъ его милости, ясне вельможнымъ его милостью паномъ Марціаномъ Окгинскимъ—воеводою Троцкимъ, вельможнымъ его милостью паномъ Казимиромъ на Бакштахъ Завишою—писаромъ великого князства Литовского и вельможнымъ его милостью паномъ Яномъ Окгинскимъ—писаромъ полнымъ великого князства Литовского, взглядомъ старшенства малженского, а паниями малжонками ихъ милости, яко самими акторками, его милостью паномъ Яномъ Кгружевскимъ—хоружимъ Жомитскимъ и пани малжонкою его милости, ихъ милостями паны Александромъ—старостою Ушполскимъ и Казимеромъ Нарушевичами, ей милостью панею Владиславовою Каренжиною—подстолиною Вилкомирскою, ей милостью пани Теодорою Шиленскою—ловчиною Волинскою, его милостью паномъ Бенедиктомъ Присецкимъ—подстолимъ Полоцкимъ, и пани малжонкою его милости, его милостью

паномъ Даниелемъ. Войною и пани малжонкою его милости, ихъ милостями паны Казимеромъ, Ярославомъ и паномъ Малхеромъ Шеметами, ихъ милостями паны Михаломъ и Яномъ Шеметами, его милостью паномъ Александромъ Корсаками и пани малжонкою его милости, его милостью паномъ Юрьемъ Петровскимъ и пани малжонкою его милости, его милостью паномъ Петромъ Вяжевичомъ и пани малжонкою его милости, ихъ милостями паны Владиславомъ и Гилярымъ Кгедройтиями, его милостью паномъ Яномъ Бокуномъ и пани малжонкою его милости, за позвомъ до листу запису зошлой ясне вельможной ей милости, пани Зузанны Корвиновны Кгонсевской Вильчковой—каштеляновой Троцкой о неотданье и незаплаченье на року и терминѣ, въ томъ листѣ записѣ выраженомъ, сумы пѣнезей тысяча золотыхъ польскихъ у зошлой въ Бозѣ велебной ей милости панны Александры Колендянки—старшой помененого монастыра и ихъ милостей паненъ законныхъ того монастыра Виленского, при церкви русской не въ униі будучой, позычонныхъ, а черезъ зошлую ей милость панну Сапѣжанку, яко сукцессорку добръ всякихъ въ ясне вельможной ей милости пани Троцкой, родичѣ ей милости, позосталыхъ, а черезъ теперь позваныхъ особъ, яко сукцессоровъ добръ вышъ мененыхъ, по вельможной ей милости пани Сапѣжанцѣ старостянцѣ Вилькиской позосталыхъ, платити належачихъ, за тымъ о шкоды, наклады и вины правныи. Въ которой справѣ по взятю черезъ ихъ милости позваныхъ особъ, зо дня двадцать третего до дня сегодняшого двадцать шостого мѣсеца Генвара, съ позву и зо всехъ справъ, на копію и подосыть черезъ поводовую сторону отпорной сторонѣ

даньемъ того позву, яко и зо всехъ справъ въ той акціи зъ документовъ копіи, а по наказъ нашомъ далей сторонамъ въ право поступовать въ дальшомъ поступку правомъ, поневажъ поводовая сторона, позываяючи ихъ милости вышъ мененыхъ особъ, въ позвѣ имены, назвиски и титулы выражонныхъ, другихъ ихъ милостей до сукцессіи зошлой ей милости панны Сапѣжанки—старостянки Вилькиской належачихъ особъ въ позвѣ своемъ именами по отцахъ недоложила, чимъ пленипотентъ отпорной стороны (и тымъ мѣрѣ позовъ поводовой стороны зражаючи), на оный яко непорадный одповѣдать и усправедливяты не хотѣлъ. За чимъ и мы врадъ, любо-бы водле права артикулу двадцать первого, зъ роздѣлу четвертого, поданью зъ позву и зо всехъ справъ копіи въ самой речи безъ диляціи скуточную розправу принять належало, лечь же пленипотентъ стороны отпорной заносечи то, же въ позвѣ одъ стороны поводовой веле спаци на мѣсцахъ належитыхъ ихъ милостей пановъ консукцессоровъ, до той сукцессіи належачихъ, по отцу и инными назвисками не доложено, до насъ владу вносечи, въ томъ ведля права посполито-

го актореа парсь не заховала, але черезъ пленипотента своего за позовъ поводовой сторонѣ по принципаловъ своихъ вынесеный непорадный продуковали; мы врадъ взглядомъ того же тотъ поводовой стороны, по сторону одпорную вынесеный, позовъ въ кольку мѣйсцахъ въ назвискахъ и титулахъ незаписанный и черезъ панень законныхъ въ титулахъ и назвискахъ недоложенный быть показалъ, тотъ позовъ пленипотентови отпорной стороны зразить допустивши, абы жалобливые ихъ милость панны законные, похочуть ли о то передъ насъ же врадъ на другіе роки запозвать, каждого зъ ихъ милостей, пановъ консукцессоровъ, до той сукцессіи належачихъ, именами по отцахъ и титулами ихъ милости въ позвахъ своихъ докладали, наказуемъ. Отъ которого наказу нашего пленипотентъ акторки, взявши собѣ зарѣчь головную, до суду головного трибунального апеллевалъ, которой аппеляціи и мы врадъ оному допустили и мають оное обедвѣ сторонѣ кромъ жадного припозву одно за симъ декретомъ нашимъ у суду головного трибунального въ семь року пильновать. Которая справа есть до книгъ земскихъ Виленскихъ записана.

1680 г. Января 13 дня.

Изъ книги № 4205, за 1676—1681 г., л. 964.

12. Контумаційный декретъ по жалобѣ Слабковскихъ и Рогинскихъ на Пинскаго и Туровскаго епископа Маркіяна Вѣлзора, отказавшагося возвратить первымъ документы и движимое имущество на восемь тысячъ золотыхъ польскихъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятого, мѣсеца Генвара тринадцатого дня.

На рокахъ судовыхъ земскихъ, о троухъ Короляхъ святѣ римскомъ припалыхъ и у Вильни судовне одправованныхъ, передъ

нами—Михаломъ Константимъ Колендою—судьею, Андреемъ Косиковскимъ—подсудкомъ, а Николаемъ Франтишкомъ Росохацкимъ—тивуномъ Троцкимъ, писаромъ, вранниками судовыми земскими воеводства Виленского, кгда съ порадку реестрового ку суженью припала справа его милости пана Станислава Слабковского, только взглядомъ старшенства малженского, а ей милости пане Кристинѣ Корсаковнѣ, бывшее Яновое Жабиное, а теперешнее Станиславовое Слабковское, также ихъ м. п. Михала и пана Даниеля Рокгинскихъ, яко самыхъ акторовъ и належитыхъ до дохоженья всякихъ лежачихъ рухомыхъ добръ и сумъ пѣнежныхъ по зошлыхъ зъ сего свѣта ей милости пани Раинѣ Друцкой-Соколинской, Михаловой Корсаковой—судьиной кгродской Полоцкой, и по въ Бозѣ превелебномъ его милости отцу Николаю Корсаку, архимандритѣ Виленскомъ монастыра при церкви светой Троицы въ Вильнѣ будучой, позосталыхъ, зъ вельможнымъ въ Бозѣ превелебнымъ его милостью ксендзомъ Марціаномъ Вѣлзоромъ—епископомъ Пинскимъ, также зъ велебнымъ въ Богу его милостью отцомъ Яномъ Кореневскимъ—намѣстникомъ на сесь часть монастыра законниковъ закону светого Базылего Великого, при церкви светой Троицы, въ уней светой съ костеломъ Божимъ зостающей, у Вильни будучого, и зовсими законниками того монастыра, за позвомъ, въ речи нижей мененой, по ихъ милостей вынесенымъ, до которое справки, за приволаньемъ черезъ енерала, судовъ нашихъ пильнуючого, Петра Зымзу сторонъ до права, одъ акторовъ пленипотентъ ихъ милости панъ Александеръ Гордѣвскій, за мощью правною, собѣ до тое справки даною, при бытности тамъ же у суду ихъ милостей пановъ Рокгинскихъ, очевисто

становили, а ихъ милости, позванные особы, яко се сами до права передъ нами не становили, такъ и никоторое вѣдомости о нестанью своемъ намъ вradoви и сторонѣ своей не учинили. За тымъ тотъ же пленипотентъ акторовъ поданого и положного на маетности и дворѣ позванныхъ въ Богу превелебныхъ ихъ милостей ойцовъ законниковъ монастыра Виленского церкви светое Троицы, названой Свираны, Свиранка, въ воеводствѣ Виленскомъ лежачой, черезъ енерала его королевской милости тогожъ воеводства Виленского Захаріяша Довнаревича, позву написомъ его съ подписомъ руки, на томъ позвѣ написанымъ, и передомною писаромъ днемъ передъ роками права устне и очевисто сознанымъ, и року за нимъ припалого съ тройгомъ воланья слушне и правне доведши, а поднесши ку читанью тотъ позовъ, жалобу зъ него одъ стороны своей на ихъ милостей звышъ писаныхъ особъ, переждалалъ о то: ижъ што въ року прошломъ тысеца шестьсотъ пятьдесятъ пятомъ, подчасъ завоеванья великого князства Литовского и наступенья на мѣсто Вильнѣ непріятели Москвитина, зошлый зъ сего свѣта въ Бозѣ превелебный его милость отецъ Николай Корсакъ — архимандрита Виленскій, рожоный братъ ей милости пани Слабковское, ку ихъ милостей пановъ Рокгинскихъ, уходечи передъ непріятеlemъ, вси речи и апараты церкви и монастыра Виленского на витину на рѣцѣ Вилии подъ Вильномъ вложилъ и до Кролевца водою увозилъ, на которою витину то одъ часу, зъ милости своей, при речахъ церковныхъ, взялъ и вложилъ первую скриню и зъ речома рухомыми, то есть, сребромъ, шатами и инымъ охендожствомъ, зъ справами всими на маетность Бобиничье, у воеводствѣ Полоцкомъ лежачую, служачую,

при томъ цыну, мѣдъ зошлое ей милости пани Рейны Соколинское Михаловое Корсаковое—судиное кгроцкое Полоцкое, родительки своей; другую скриню зъ речами рухомыми и зъ справаи теперь жалуючой ей милости пани Слабковской, и першого малжонка оное; третюю скриню также зъ речома рухомыми, зъ справаи обликами розными зошлого его милости пана Андрея Рокгинского, родича теперь жалуючихъ; а при тыхъ речахъ, яко се вышей поменило, въ тыхъ же скриняхъ справы розныя, то есть, привилее, листы вѣчистые, купные, дѣльчїе, мѣновныя, облики и одѣ розныхъ особъ квиты побороровые и пописовые, при томъ блянкеты голыя зошлое ей милости пани судьиное Полоцкое и зошлого его милости отца Миколая Корсака—архимандриты Виленского, также облики черезъ звышъ менованыя особы рознымъ людемъ вжо выплачоныя, а за ними не мало квитаций, зреченья и иншихъ справъ личбу немалую: то все, яко се вышей по двакротне поменило, зошлый превелебный его милость отецъ Миколай Корсакъ—архимандрита Виленскій на туужъ витину взявши, до Кролевца провадилъ и самъ въ томъ же часѣ, прутко до Королевца ѣдучи, смертю зъ сего свѣта зшолъ; по которого зойстью не только тые речи и справы, вышъ помененыя, але особливе власная рухомость зошлого тогожъ превелебного его милости отца архимандриты Виленского позостала, то есть, золото, серебро, кони, возы, при томъ готовое сумы обликовъ розныхъ до Королевца сопровождаю, все въ цѣлости при речахъ церковныхъ есть и зоставило, на што и документа певныя законниковъ позваныхъ ихъ милостей, на тотъ часъ при смерти зошлого его милости отца архимандриты и при речахъ церков-

ныхъ, въ Кролевцѣ будучихъ, жалуючіе мають. Которыхъ тыхъ речей, то есть, золота, серебра, шатъ и розного охендоства, цыны, мѣди, особливе власной рухомости зошлого его милости отца архимандриты въ одно знесши и пороховавши, личитьсе можетъ зъ готовымъ грошемъ сумою на осмь тысячей золотыхъ польскихъ. Нижли въ Богу превелебный его милость ксендзъ Марціанъ Бялосоръ—епископъ Пинскій, зоставши и будучи одѣ немалою часу, по одвоеванью великого князства Литовского и мѣста Вильна, архимандритою и старшимъ монастыра Виленского, при речахъ церковныхъ, тые вси скрини зъ речами и зъ справаи, жалуючимъ належачїе, а особливе рухомость всякую по зошломъ его милости отцу архимандритѣ Виленскомъ въ цалости одыскалъ и у себе ненадежне, будучи на змовѣ зо всеми законниками монастыра своего, задержавши, презъ часъ немалый зъ оныхъ пожиткуючи, жалуючимъ вернуть такъ самъ презъ себе, яко и презъ намѣстниковъ своихъ не хочеть, але только за частокротнымъ упоминаньемъ се въ року прошломъ тысяча шестьсотъ семьдестъ осмомъ, тутъ у Вильни подѣ часъ роковъ Трикрольскихъ, велелбный его милость отецъ Стефанъ Мартинкевичъ Бужинскій—старшій чили намѣстникъ одѣ позваного его милости ксендза Архимандриты уставленный, позволилъ жалуючихъ межи церковными справаи справъ собѣ служачихъ шукать; тамъ же жалуючіе кольконадцать фасцыкуловъ, справъ собѣ належачихъ, привилеевъ розныхъ межи церковными справаи знаходши, просили помененого отца намѣстника, абы и большъ тыхъ справъ шукать позволилъ, тогда его милость отецъ намѣстникъ, знать зъ власной воли и росказанья его милости, не только большъ

тыхъ справъ жалующимъ шукать не позволилъ, але и тыхъ кольконадцати фасыкуловъ налезеныхъ жалующимъ отдать и вернуть не хотѣлъ, але оные до власныхъ рукъ и завѣдыванья ей милости отдалъ. За которымъ неодданьемъ налезеныхъ справъ жалующіе много на розныхъ добрахъ и данинахъ продковъ своихъ шкoduють, якожь его милость ксендзъ Бѣлзоръ, маючи вси речи, справы, обликги голые и иншіе документа, за частокротнымъ упоминаньемъ се и росказаньемъ старшихъ своихъ духовныхъ, жалующимъ, нѣтъ вѣдома зъ яковыхъ причинъ, не оддаетъ; а што большая, ку великой шкодѣ жалобливыхъ, съ помененыхъ справъ выдаючи рознымъ особомъ, неналежнымъ обликги голые, а другіе вжо выплачоные зошлыхъ зъ сего свѣта ихъ милостей пани Соколинской Михаловой Корсаковой, судьиной кгородской Полоцкой и ксендза Миколая Корсака, архимандриты Виленского, сына оное, ку немалой турбаціи и коштовъ правныхъ жалобливыхъ приводить; яко се то недавно показало, же его милость, знеспи се зъ ясневельможнымъ его милостью ксендзомъ Цирианомъ Жоховскимъ—метрополитомъ всее Руси, ку шкодѣ жалующихъ выдалъ его милости снать блянкетъ обликгъ голый, чили вжо выплачоный, зошлое ей милости пани Корсаковое, якобы ей милость зошлому его милости отцу Корсаку—архимандритѣ на тотъ часъ Полоцкому, сыну своему, зостала винна пять тысячей золотыхъ, за которымъ обликгомъ его милость отецъ метрополита жалобливую ей милость пани Слабковскую и ихъ милостей пановъ Рокгинскихъ, не будучи належнымъ акторомъ, турбууетъ, позываетъ и до кошту немалого приводить. Хотечи тогда жалобливые особы водлугъ сего зачатого поступ-

ку правного и тые вси речи и справы розные, такъ о тые, которые вжо налезены суть, яко о тые, которые у позваныхъ зостають, и обликги и блянкеты голые, ово згсла о то все, што се вышей поменило и што часу права ширей на особливомъ реестрѣ выражено будетъ, также о шкoды, наклады правные, съ превелебными позванными ихъ милостями и зо всеми законниками отпами базыліанами монасыра церкви светой Троицы Виленской, правомъ чинити и кривды своей немалой доводити, до положенья передъ нами врадомъ тыхъ всихъ речей рухомыхъ, серебра, шатъ, цыны, мѣди, справъ всихъ вѣчистыхъ купныхъ, дѣльчихъ, замѣнныхъ, зрѣченья, квитацій, на маетность Пукиничье служащихъ, привилеевъ розныхъ, также обликговъ, блянкетовъ голыхъ, съ подписомъ рукъ зошлыхъ зъ сего свѣта ей милости пани Реины Соколинской Михаловой Корсаковой, судьиной кгородской Полоцкой, и его милости отца Миколая Корсака—архимандриты Виленского, а особливе по зойстыю оногo всее позосталое власное его милости, въ семь позвѣ помененое, рухомости, тымъ позвомъ до враду нашого земского Виленского на роки теперешніе и до верненья оныхъ ихъ милостямъ пани Слабковской и паномъ Рокгинскимъ, яко належнымъ акторомъ и сукцессоромъ, яко тежь до усправедливленья се на тую всю жалобу припозвали. А по прочитанью того позву и по зложенью зъ него жалобы, тотъ же пленипотентъ акторовъ панъ Гордѣвскій покладалъ выписъ съ книгъ кгороду Ошменского, въ датѣ року тысяча шестсотъ шестьдесятъ первого, мѣсяца Мая второго дня протестаціи о туюжь речъ, въ позвѣ выражоную, на велебныхъ ихъ милостей отцовъ базыліановъ монастыра Виленского церкви светой Троицы, че-

резъ его милость пана Андрея Рокгинского, родича теперъ жалующихъ, занесенное, а другій выписъ зъ тыхъ же книгъ протестаціи въ датѣ року тысяча шестьсотъ семьдесятъ седмого, мѣсеца Мая четвертого дня, вжо отъ теперешнихъ акторовъ и на теперъ позваныхъ всихъ особъ о туюжъ речъ занесеную, покладаль. При томъ покладаль листовъ три частныхъ: (одинъ) датою съ Кролевца року тысяча шестьсотъ педьдесятъ пятого, мѣсеца Октебра семнадцатого дня одъ его милости отца Стефана Бѣды, намѣстника на тотъ часъ позванныхъ ихъ милостей, до его милости зошлого пана Андрея Рокгинского, родича жалующихъ, писанный, въ которомъ такъ до скрини зошлое ей милости пани Корсаковое, судьиное кродское Полоцкое, зъ розными речома весполъ зъ церковными въ монастыру въ цѣлости зостаеть и о ней никто праве не вѣдаеть, яко тежъ и до другихъ речей розныхъ рухомыхъ, по зошломъ его милости ксендзу Корсаку, архимандритѣ Виленскомъ, выразне знаеться, и тое все вернуть декляровалъ; а при томъ два листы одъ теперъ вжо позваного его милости ксендза Марціана Бѣлзора, епископа Пинского, архимандрита тутошного Виленского, обадва въ року прошломъ тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятомъ—одинъ мѣсеца Генвара двадцатого дня, а другій мѣсеца Априля двадцать второго дня, зъ Вильна, до въ Богу превелебного его милости отца Пахомія Ошлевича, протаархимандриты и провинціала базыліанского, за афектаціею и прозьбою жалующихъ особъ, розказуючи и серію просечи, абы тые вси справы и речи, безъ жадное зволоки оданы и вернены были, писанные. Мимо которые то листы и частокротные обѣтницы, уводечи часъ одъ часу того всего, идучи зъ собою на

змовѣ, жалобливимъ особомъ не отдали, не вернули и въ оныхъ корыстуючи, при собѣ тримають и огдать не хочуть, а акторовъ до немалыхъ щкодъ и утратъ приводятъ. А же и теперъ, будучи позванными передъ нами врадомъ, до права не становють и жадное о собѣ вѣдомости не дають, за чимъ ихъ милость, яко въ року завитомъ, на упадъ въ речи vzdанья, а на дальній поводъ на той всей жалобѣ, о што речъ идеть, акторовъ своихъ ей милости пани Слабковскую, а ихъ милостей пановъ Рокгинскихъ при поступку правомъ до присеги приповѣдалъ и по присязѣ за забранную маетность рухомую въ скриняхъ, въ захованью будущую, которое было на осьмъ тысячей золотыхъ, водлугъ права совито на позваныхъ и на маетностяхъ ихъ милостей Свирнахъ, Свиранкахъ, гдѣ о то позовъ покладано, и на иншихъ всякихъ акторомъ своимъ всказанья, тудежъ справъ всихъ, привилеіовъ, листовъ, записовъ, квитовъ и иншихъ всякихъ справъ, верху мененыхъ, жалующимъ належачихъ, абы передъ нами врадомъ на пришлыхъ першихъ рокахъ, подъ зарукою, водлугъ важности речи положили, наказанья, яко тежъ и того листу обликгу, вышъ писанного, на пять тысячей золотыхъ, его милости ксендзу метрополитѣ досталого, яко неслушного скасованья у насъ владу просиль и домоваль. А такъ мы врадъ, въ той справѣ его милости пана Станислава Слабковского, только взглядомъ старшенства малженского, а ей милости пани Кристины Корсаковны, бывшее Яновое Жабиное, а теперешнее Станиславовое Слабковское, также ихъ милостей пана Михала и пана Даниеля Рокгинскихъ, яко самыхъ акторовъ и належитыхъ до дохоженья всякихъ лежачихъ рухомыхъ добръ и сумъ

пѣнежныхъ по зоплыхъ зъ сего свѣта ей милости пани Реины Друцкой - Соколинской, Михаловой Кимбаровою, судьбиной кгроцкой Полоцкой, и по въ Бозѣ превелебномъ его милости отцу Николаю Корсаку, архимандритѣ Виленскомъ монастыра при церкви светой Троицы, въ Вильнѣ будочого, позосталыхъ, зъ вельможнымъ въ Богу превелебнымъ его милостью ксендзомъ Марціаномъ Бѣлзоромъ — епископомъ Пинскимъ, архимандритою Виленскимъ, также и зъ велебнымъ въ Богу его милостью отцомъ Яномъ Кореневскимъ, намѣстникомъ на тотъ часъ монастыра законниковъ закону светого Базылего великого, при церкви светой Троицы, въ униі светой съ костеломъ Божимъ у Вильни будучой, зостаючой, и зо всеми законниками помененого монастыра, за позвомъ менечи о безправное и неналежное, мимо звышъ менованныхъ ихъ милостей жалобливыхъ особъ, прирочоныхъ сукцессоровъ черезъ въ Бозѣ превелебного его милости ксендза Марціана Бѣлзора — епископа Пинского и Туровского, архимандриты Виленского, и всихъ въ помененомъ монастырѣ Виленскомъ, при церкви светой Троицы будучомъ, знайдуючихъ того конвенту законниковъ, по елиберованью зъ рукъ непріятельскихъ московскихъ пановъ его королевское милости великого князства Литовскаго рекуперованныхъ и одысканыхъ зъ мѣста королевского въ скриняхъ троухъ, въ одной ей милости пани Михаловой Корсаковой — судьбиной кгроцкой Полоцкой, сребра, шать и иного розного охендства, справъ всихъ, на маетность Бобиничье, въ воеводствѣ Полоцкомъ лежачую, служачихъ, цыны, мѣди; въ другой речей рухомость, справъ теперъ жалуючой ей милости пани Слабковской, бывшой Яновой Жаби-

ной; въ третей скрини также речей рухомыхъ, справъ, обликговъ розныхъ зоплого его милости пана Андрея Рокгинского, родича теперъ жалуючихъ, и во всихъ троухъ тыхъ же скриняхъ, опрочъ розной рухомости, сребра, золота, охендства, цыны, мѣди, на осьмъ тысечей золотыхъ польскихъ выносячой, справъ розныхъ старовѣчныхъ, привилеевъ, листовъ вѣчистыхъ, купныхъ, дѣльчихъ, замѣнныхъ, обликговъ одъ розныхъ особъ на розные суммы, квитовъ поборовыхъ и пописовыхъ, на розные маетности служачихъ, блянкетовъ голыхъ, а меновите зоплыхъ ей милости пани Корсаковой — судьбиной Полоцкой и его милости ксендза Николая Корсака — архимандриты Виленского, сына ей милости, вжо выплачонныхъ, при томъ квитанцій розныхъ, зреченья и иншихъ не мало, въ тыхъ же скриняхъ троухъ зостаючихъ, которые при речахъ церковныхъ церкви звышменованой светой Троицы, въ Вильнѣ будучое, на витинѣ рѣкою Вилією передъ наступуючимъ непріателемъ Московскимъ небезпеченствомъ до звышменованого мѣста Кролевца запроважоны были, въ неналежную а претенсію свою за зойствомъ зъ сего свѣта звышменованого его милости отца, Николая Корсака — архимандриты Виленского, при одысканыхъ съ Кролевца церковныхъ речахъ забранье и нѣкоторыхъ блянкетовъ и обликговъ на сумы розные, а особливе обликгу выплачонного одъ ей милости пани Михаловой Корсаковой — судьбиной Полоцкой на пять тысечей золотыхъ польскихъ служачого, его милости ксендза Николая Корсака, первой архимандриты Полоцкого, вельможному его милости ксендзу Ципріяну Жоховскому, метрополитѣ Кіевскому, архіепископу Полоцкому, особъ неналежной, взглядомъ которого обликгу

до немалое турбаціи и коштовъ жалобливыхъ особъ приводилъ по выдаванье, а жалующимъ ихъ милостямъ за не пооднократною реквизиціею только нѣкоторыхъ справъ въ вѣлю фасцыкулахъ знайдучихъ презентованье, а яко тыхъ справъ, такъ всихъ звышменованныхъ речей рухомыхъ при собѣ неналежащее задержанье и невыданье, за тымъ до положенья передъ нами вѣдомъ ку выданью все звышвыраженое у себе застающее, а жалующимъ особомъ, яко належитымъ акторомъ и сукцессоромъ принадлежачое рухомости и справъ, листовъ, облигговъ, выплачонныхъ квитацийъ зреченья и блянетовъ, о шкоды, наклады и вины правныя, иже вельможный въ Воевъ перевелебный его милость ксендзъ Марціанъ Бѣлзоръ, епископъ Пинскій и Туровскій, также велебный въ Богу его милость Кореневскій и вси ихъ милости ойцове законники тогожь конвенту, будучи о то позванными, передъ нами до права не становили; про то мы вѣдъ ихъ милостей, яко въ року завитомъ, на упадъ въ речи вздаемъ, а водле права жалобы позовной, любви яко въ речи явной и видимой и кромъ дальшого выводу ихъ милости жалобливыя особы речъ свою, въ жалобѣ позовной описаную, выгравать могли, лечъ же еще инсуперъ при процесѣ и поступку правному на всихъ верху мененыхъ жалобы своей контентахъ ей милость пани Слабковская — бывшая Жабиная и ихъ милость панове Рокгинскіе до присеги забирали, теды мы вѣдъ ихъ милостямъ, при поступку правномъ, водлугъ добровольного взятія ихъ милостей на томъ, яко правдиве скринь три зъ розною рухомостью и справами — одна ей милости пани Михаловой Корсаковой, судьиной кгроцкой Полоцкой, другая ей милости

пани Кристины Корсаковны, бывшой Жабиное, а теперешнее Слабковской, а третей его милости п. Андрея Рокгинского, зъ вѣчистыми записами, интромиссіями, инвентары на розныя добра вѣчистые, праву земскому подлежы, привилеями, твердостями, листами, облиггами на розныя суммы, блянетами, квитациями, при депозитѣ, апараты церковныя церкви святой Троицы въ Вильнѣ будучой, подъ часъ наступучихъ небезпеченствъ непріятельскихъ на витинѣ рѣкою Виліею ку охронѣ до мѣста Кролевца черезъ зошлого его милость ксендза Корсака — архимандриту Виленского, запроважоны были; на томъ, яко правдиве вси тые три скрини зъ речома въ нихъ рухомыми, ажъ до елиберованья зъ рукъ непріятельскихъ панствъ его королевское милости великого князства Литовского, въ томъ же мѣстѣ Кролевцу вдале, за зойстьемъ его милости отца Корсака, черезъ ихъ милостей ойцовъ законниковъ монастыра святой Троицы Виленского, зо всею въ нихъ будучою рухомостью, съ правыми, листами, облиггами, весполь зъ аппаратами и зъ справами церковными тое церкви святой Троицы, съ тамътого мѣста Кролевца до тогожь монастыра одысканые суть, и все то, яко справы, листы, записы, облигги, блянеты, такъ тая рухомость, которая большъ надъ осьмъ тысячей золотыхъ выносить, при ихъ милостяхъ обжалованныхъ особахъ до сего часу застаеть; на томъ, яко, за позволеньемъ тыхъ же ихъ милостей ойцовъ базилиановъ, ихъ милость панове Рокгинскіе межѣ церковными справами не мало фасцикуловъ, справъ, собѣ на маетность Бубиничье служачихъ, познайдовали были, але ихъ милостямъ одъ тыхъ же позванныхъ особъ не выдано; на томъ, яко ихъ милость листы, облигги выплачонныя и блянеты рознымъ осо-

бомъ, а особливе вельможному его милости ксендзу Ципріянови Жоховскому, метрополитъ всея Руси, обликгъ одъ ей милости пани Михаловой Корсаковой—судьиной кгородской Полоцкой, якобы на пять тысячей золотыхъ небощику его милости отцу архимандритъ Виленскому данный, выдали, присегу всказуемъ, которую ихъ милость жалобливые особы передъ нами врадомъ, на пришлыхъ, дасть Богъ у Вильни судить, припадающихъ рокахъ, по третемъ дню воляня на завтрее за приповомъ до веденья и слуханья собѣ тое присеги, по его милости ксендза епископа Пинского и всехъ законниковъ того монастыра святой Троицы поданымъ, выконати мають; а по таковой присезѣ мы врадъ, водле права о жалобы позовной за забраную и звышменованыхъ скриняхъ, въ схованью будучую, розную рухомость, серебро, золото, шаты, охендство, цыну, мѣдь, на осьмь тысячей золотыхъ, а совито зъ шкодами, накладями и съ персудомъ всего сумою шестнадцатъ тысячей и пятьсотъ золотыхъ польскихъ, на вельможномъ въ Бозѣ превелебномъ его милости ксендзу Марціяну Бѣлозору—епископу Пинскомъ и Туровскомъ, архимандритъ Виленскомъ, его милости отцу Янѣ Корневскому—намѣстнику монастыра святой Троицы и всехъ того монастыра Виленского законниковъ и на маетности ихъ милостей, названой Свиранахъ и Свиранкахъ, въ воеводствѣ Виленскомъ лежащей, на которой о то позы покладано, и на иныхъ всякихъ маетностяхъ ихъ милости, лежачихъ, рукомыхъ, сумахъ и пѣнежныхъ, гдѣ кольвекъ будучихъ, жалобливымъ ихъ милостямъ—его милости пану Станиславу Слабковскому, взглядомъ старшенства малженского, а ей милости наней Кривинѣ Корсаковѣ—бывшой

Яновой Жабиной и ихъ милостямъ пану Михалу и пану Даниелю Рокгинскимъ, яко належнымъ акторомъ и сукцессоромъ всказуемъ и на одправу тое сумы возного енерала воеводства Виленского, особливымъ листомъ нашимъ приданого, зсылаемъ. Въ чомъ всемъ насъ противного заруку водле важности рѣчи осужоное закладаемъ до того, ажебы звышменованные ихъ милости позваные особы вси справы вѣчистые, листы, записы, признанные, на розные маетности ихъ милости жалобливымъ особомъ служаціе, квиты поборовые, подымные, пописовые, инвентари, интромиссіе, привилея и твардости, листы, обликги, одъ розныхъ особъ на розные сумы служаціе, вжо и выплачонные, квитацие и зреченья, блянкеты, зо всехъ тыхъ звышменованыхъ трохъ скринь неналежне до себе забраные, заразомъ тогожь часу, скоро по присезѣ, тымъ же ихъ милостямъ звышменованымъ жалобливымъ особамъ, подъ тоюжь верху писаною зарукою, водле важности речи, отдали и вернули, и яко жадныхъ справъ, листовъ, обликговъ и блянкетовъ большъ никому иншому ку шкодѣ ихъ милости жалобливыхъ особъ не выдавали, присегаю одвели се, наказуемъ. Якожь всѣ на вшелякіе сумы служаціе листы, обликги, которые бы черезъ позваныхъ поывдаваные кому бы листы, обликги зошлой ей милости пани Корсаковой—судьиное кгородское Полоцкое и его милости отца Миколая Корсака—архимандриты Виленского, а первой Полоцкого, поывдаваные, показали, а особливе листъ обликгъ на пять тысячей золотыхъ, служацій зошлому его милости отцу архимандритъ Виленскому, отъ зошлое ей милости пани Корсаковое вельможному въ Богу превелебному, его милости ксендзу Ципріянови Жоховскому—метрополитъ Киевскому доста-

луй, вжо выплачоный и инные, у когъ бы се кольвекъ звышменованыхъ всихъ ихъ милостей трохъ особъ показали листы, обликги, выплачоные и на блянкетахъ писаные, касуемъ, варуючи то декретомъ нашимъ: же вжо одъ даты оногъ нигдѣ у жадного суду и враду нѣякового валіору мѣти не будутъ; до того, о неслухное за листомъ обликгомъ зопшое ей милости папи Корсаковое, якобы зопшому его мило-

сти ксендзу Корсакови — архимандритѣ Виленскому, на пять тысячей золотыхъ польскихъ данымъ, жалующихъ особъ невинное турбованье, до права потяганье, вольное мовенье и право до вельможного его милости ксендза Ципріяна Жоховского — метрополиты Кіевского, тымъ же акторомъ жалующимъ у суду належного захоуемъ. Которая справа до книгъ земскихъ Виленскихъ есть записана.

1684 г. Октября 28 дня.

Изъ книги № 4212, за 1767—1768 г., стр. 1185.

13. Консенсъ Кіевского митрополита Кипріяна Жоховского Виленскому мѣщанину Павлу Локвянскому на арендное содержаніе плаца и огорода, принадлежщихъ Виленской церкви св. Георгія на Россѣ.

Кіевскій митрополитъ Кипріянь Жоховскій, вслѣдствіе просьбы Виленскаго мѣщанина Локвянскаго, благоволилъ подтвердить ему листъ своего предшественника, митрополита Коленды, по которому ему отданъ былъ въ арендное содержаніе церковный плацъ съ огородомъ, за Острой

Брамой, принадлежащій Юрьевской русской церкви, настоящимъ листомъ подтверждаетъ листъ своего предшественника и уничтожаетъ претензіи противъ одной части этого плаца Витебскаго подстоля Адама Коленды.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmego, miesiąca Julii siedmnastego dnia.

Na rokach ziemskich wojewodztwa Wileńskiego w roku terazniejszym tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmym, po ś. Trójcy do sądzienia przypadłych, porządkiem prawa pospolitego w mieście iego królewskiej mości Wilnie, in solito iudiciorum loco odprawujących się, przed nami, Michałem Szumskim — starostą Krupowieckim, Ignacym Horodeńskim — sędziami, Felicianem Zmiłow-

skim — pisarzem, urzędnikami ziemskimi wojewodztwa Wileńskiego, comparendo personaliter patron iego mość pan Thadeusz Korsak — skarbnik Połocki, opowiadał, prezentował y ad acta podał consensus iasnie wielmożnego imci xiędza Cypryana Żochowskiego — arcybiskupa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiew Rusi, do zabudowania ogrodu, nazwanego Dubowiczowski, do cerkwi świętego Jerzego, nazwaney Roskiewy przynależącego, quondam

ślawetnemu panu Pawłowi Łokwiańskiemu—mieszczaninowi Wileńskiemu dany, ad prae-sens ślawetnemu panu Jakubowi Bundzewiczowi—mieszczaninowi y obywatelowi Wileńskiemu służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony konsens ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg ziemskich spraw wieczystych wojewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiwszy w xięgi wieczyste ziemskie Wileńskie wpisać pozwolili, który słowo do słowa tak się w sobie ma:

Cyprian Żochowski—z Bożey y stolicy apostolskiej łaski archiepiskop metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiej Rusi, archiepiskop Połocki, Witepski, Mścislawski, Orszański y Mohilowski, Dermański, Dubieński y ś. Krzyża archimandryta, oznajmujemy tym listem naszym komu by napotył y teraz wiedzieć należało, iż co świętey pamięci antecessor nasz iasnie wielmożny przewielebny w Bogu iegomość xiądz Gabryel Kolenda—archiepiskop metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiej Rusi, po ruinie nieprzyjacielskiej Moskiewskiej w mieście iego królewskiej mości Wileńskim, placu y ogrody ostaiące, mianowicie za Ostrą Bramą, do cerkwi świętego Jerzego, nazwane Roskie przynależące, miał, między którymi ogród, nazwany Dubowiczowski, iest, gdzie iuż teraz na nim, za konsensem antecessora naszego, przez ślawetnego pana Pawła Łokwiańskiego—mieszczanina iego królewskiej mości miasta Wileńskiego, iest wystawiony budynek; który to ogród ze wszystkimi do niego przynależytościami, tak, iako w sobie zdawna był y zostawał, żadney najmniejszey części od niego nie odciniając y nienaruszając, prawa y listu intromisyjnego podawczego, we wszystkim stwierdziwszy, pomienionemu panu Pawłowi

Łokwiańskiemu—obywatelowi miasta Wileńskiego, od nas samych daiemy y tym listem naszym konferujemy; na którym wolen y mocen będzie budynki, iakie zachce, wystawiać, pożytków wszelkich zażywać, bez żadnych ni od kogo przeszkod, oddając czynsz doroczny do zawiadowcy iurydyki naszej metropolitańskiej, na dzień świętego Jerzego, według starego kalendarza przypadający. A że iako nam pan Paweł Łokwiański dał wiedzieć, iż imć pan Adam Kolenda—podstoli Witebski, szczycąc się iakąś daną sobie od nas kartą do części tego ogrodu y gruntu, wdziera się, usurpując sobie nienależnie część iakąś, przeszkodę w dzierzeniu mianowanemu p. Pawłowi Łokwiańskiemu czyni y niesłusznie turbując y naiezdziając onego, część z gruntu y placu pomienionego bezprawnie y nieprzynależnie przywłaszcza, iakieysć pretextem karty od nas daney, uzurpować sobie poważa się, przez co musiała by być w nieoddawani uzupełnego czynszu chwale Bożey wielka uyma,—zaczyn my—metropolita, postrzegając pilnie tego, iezeli by była karta iaka, albo iaki list, imci panu Adamowi Kolendzie—podstolem Witebskiemu, od nas na część tego ogrodu y placu mianowanego iakimkolwiek sposobem dany, tedy tym terazniejszym listem naszym kasujemy y chcemy, aby żadnego waloru więcej nie miał, warując osoby naszej metropolitańskiej powagą, pomienionego pana Pawła Łokwiańskiego, aby spokojnie y bez żadney przeszkody, nie tylko od imci pana Adama Kolendy—podstolego Witepskiego, ale też iuż od kogo innego, zupełny ten plac y ogród trzymał. A iezeliby y na ten nasz warujący pana Pawła Łokwiańskiego list niedbając, imć pan Adam Kolenda—podstoli Witebski, abo kto inszy, lub w osobności, lub w pospolitości, turbować go

napotym ważył się y przeszkodę w dzierzeniu placu y ogrodu pomienionego czynić chciał, tedy przykazujemy wóytowi iurydyki naszej metropolitańskiej, aby imieniem powagi naszej y praw naszych zstawił się y niedawał wzwyż pomienionemu dzierzawcy krzywdy żadney czynić. Y na tośmy dali ten nasz list, waruiący y stwierdzaiący intromissiy, prawo dane od antecessora naszego ś. pamięci iaśniewielmożnego imci xiędza Gabryela Kolendy—archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, oraz przy pieczęci naszej metropolitańskiej, ręką się naszą podpisali. Dat w Dolcach, dnia Octobra dwudziestego trzeciego, roku tysiącsześćset ośmdziesiąt czwartego.

U tego konsensu, na zabudowanie ogro-

du danego, przy wyciśnionej na zieloney massie pieczęci metropolitańskiej, podpisy rak obok i. w. m. iegomości xiędza Cypryana Żochowskiego—metropolity wszystkiey Rusi, archiepiskopa Połockiego, a poniżej w Bogu przewielebnego iegomości xiędza Giedeona Szumlańskiego—ordinis s. Basylii magni, sekretarza metropolitańskiego, temi wyrażaią się słowy: X. Cyprian, metropolita wszystkiey Rusi, archiepiskop Połocki; Giedeon Szumlański—ordinis s. Basylii, magni sekretarz iegomości xiędza metropolity. Który to takowy konsens, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg ziemskich spraw wieczystych woiewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1701 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 4207, за 1700—1704 г., л. 819.

14. Ремиссійный декретъ по жалобѣ Виленскаго св. Троицкаго монастыря на помѣщиковъ Сурожовъ по поводу ихъ нападенія на монастырское имѣние Свираны.

Въ настоящей жалобѣ Виленскихъ базилианъ повторяются обыкновенныя насильственныя дѣйствія шляхтичей Сурожовъ въ имѣніи базилианъ, заключавшіяся въ захватѣ земли, лѣса, крестьянъ, движимаго имущества; при этомъ, какъ и всегда,

произносились угрозы на здоровье и жизнь базилианъ и непристойныя ругательства. Земскій судъ вслѣдствіе оправданія Сурожовъ постановилъ жалобу эту отложить до слѣдующаго судебного засѣданія.

Roku tysiąc siedmsetnego pierwszego, miesiąca Oktobra dwudziestego dnia.

Na rokach ziemskich, po świętym Mi-

chale święcie rzymskim przypadłych y sądownie w Wilnie odprawowanych, przed nami, Kazimierzem Wołowiczem—sędzią,

Janem Krzysztophem Żabą—podsędkiem, a Michałem Koszycem—pisarzem, urzędnikami ziemskimi województwa Wileńskiego, gdy s porządku rejestrowego ku sądzeniu przypadła sprawa w Bogu wielbnego imci xiędza Marcyana Kulczyckiego—consultora zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszego Wileńskiego y wszystkich oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy mieszkających, z imość panią Szymonowiczową Stanisławową Surożową a z ichmość pp. Kazimierzem Piotrem y Janem Stanisławowiczami Surożami—synami ieymość, także z ichmości pany Macieiem, Andzieiem Surożem y innemi, samemi pryncypałami y pomocnikami, samym ichmość imionami y nazwiskami lepiej wiadomemi, za pozwem przez aktora wyniesionym, mieniać do dekretu oczewistego trybnału głównego kapturowego Wileńskiego, do przyięcia skuteczney w samey rzeczy rozprawy, o to: iż obżałowani ichmość dawney niechęci, gniewu y rankoru pokazując skutki złe zawziętości swey przeciwko żalującym, coraz to większe w majątności żalujących Swiranach, w województwie Wileńskim leżącey, gwałty, excessa, nachodząc na karczmy, y młyn popelnili, bicie, hałasy y morderstwa czynili, mleć we młynie bez miarki gwałtem kazali, a w zawziętości daley postępując, a do tey że majątności Swiran niesłuszny interes ścieląc, różnych lat, miesięcy y dni, do własnych gruntów y lasów żalujących na uroczyssczu Mokrzyni alias Szłopieni, iegomość pan Kazimierz Suroż z bracią swoią interesować się poczoł y tam, wycinając lada y drzewa zgodne na budynek, a co raz za granicę starożytną postępując, gruntów nie mało żalującym bezprawnie zabrali, drzewa z naciosami graniczne powyciniali, a za tym, odstraszaiąc od granic

szablami, rusznicami y samopalami, po lesie uwiiali się y śmiercią grożąc odpowiedź y pochwałkę uczynili y wiele exorbitancyi popelnili, o czym szerzey żaloba protestaciey opisana iest; iakoż tymi y tym podobnemi narabiając postępkami y do stawku żalujących na Borowey przybrawszy się, ustawicznym gwałtownym nachodzeniem y wyłowieniem ryb, do ruiny ten stawek przywiedli, uczyniwszy szkody namniey na złotych pięćset; a na tym nie dosyć mając, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt czwartym, dwóch podanych żalujących, na imie Widaka y Bazyla, zbili y zmordowali, y urzędnika Swirańskiego imci pana Jawgiela tegoż czasu mało o śmierć nie przyprawili. Zatym, mając iakowy do uspokojenia y czas naznaczywszy wyjazdu, gdy wielbny oyciec prokurator konwentu Wileńskiego, tak świadectwem poddanych, iako starożytnością miedz y kopców dowiodł, zabranych gruntów y wrócenia onych potrzebował, obżałowani ichmość, zwlokszy na tenczas muniementami, których potym nie pokazując, znowu w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, niesłuszny pretext urościwszy, do uroczyssczu Dubianki, nad stawem samym na Borowey będącego, mimo starożytne prawo y possessią, różnego drzewa niemają wycięli y lasu szmat duży wypustoszyli y tegoż czasu nad stawiszczem żalujących y nad sianożęciami y łąkami, z dawnych wieków do Swiran należącymi, karczmę na gruntach Swirańskich budować usadzili się y zamiast uspokojenia żalujących, powtórnie do plondrowania lasu rzuciwszy się, znowu na kop kilka wycięli drzewa, y aby żaden żalujących na ten grunt nie posłał y granic swoich nie wywodził, odpowiedź y pochwałkę zabiciem na śmierć uczynili. Jakoż w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódnym, Aprila

dziewiętnastego dnia, gdy wielebny xiądz January Ohurcewicz—starszy na tenczas Wileński, z wielebnym oycem Adryanem Fabrycym, abys cię mogli informować w granicach, na te uroczyszcze Dubrawki wyiechał, ichmość obżałowani, będąc cisz na zły uczynek napogotowiu y podłych odprawuiąc, napadszy na spokoynych, z hałasem, hurmem, ze strzelbą ognistą, kiiami y z różnym orężem, człowieka kilkunasu y więcej, oskoczywszy na dobrowolney drodze, gościńcu, samemu xiędzu starszemu y zakonnikom, przy nim będącym, iedni podokładawszy kurki, nabitą strzelbą, rury w piersi przykładali y na zabicie onych zmierzali, drudzy okolo gęby szyrmuiąc, szablami, krzykiem, hałasem y słowy nieprzystoynemi diffamowali; onisz tegoż czasu podanych staruszków zbili, mordowali y Bazyłowi siekirami obuchami ręce poprzebiiali y do tegoż imé obżałowany pan Kazimierz Suroż strzeliwszy, mało go o śmierć nie przyprawił, urzędnika Melera, gdyby nie uciekł, mało nie rozsiekli; na ostatek, słowy nieuczciwemi, kontemptem niesłychanym konfusią, strachem kapłanów y samego starszego nakarmiwszy, srogą odpowiedź y pochwałkę pozabianiem na śmierć y karczmy murowaney spalaniem uczynili; na stawisku pomienionym przez lat dwie naiezdżaiąc, iedni trawę kosząc, zabieraią do domu, a drudzy końmi y bydłem wypasuią, iako to w žalobach o to uczynionych szerzey iest opisano. Przez co, ponosząc niemałą szkodę, a chcąc o to wszystko, iako się wyżej pomienilo, prawnie żaluiące czynić, szkod ponoszących w wyrąbaniu lasu y spustoszeniu stawku, także według osobliwego rejestru y gruntów zabranych dochodzić y requirować y od zachodzących pochwałek prawnie zdrowie swoje obwarować, a szerzey žalobę czasu prawa przelożyć, tym

pozvem obżałowanych żaluiące osoby za-
pozwali. Tedy na terminie ninieyszym, wy-
żey na dacie piśanym, za przywołaniem
przez ienerała stron do prawa od aktorów
patron, pan Stephan Taraszkiewicz, za mocą
prawną, sobie do tey sprawy dana, ku ocze-
wistey tey rosprawie stawaiąc, podanego
oraz y położonego po obżałowanych na ma-
iętności ichmości, Woyczanach nazwaney,
przez ienerała Matheusza Zubrzyckiego poz-
wu, zeznaniem relacyi onego przed wiel-
możnym imścią panem pisarzem ziemskim
Wileńskim, kolegą naszym, oczewiście uczy-
nionym, słusznie, prawnie dowiodłszy y pil-
ność troyga wołania, na tymże pozwie na-
pisana, okazawszy, gdy daley w prawo po-
stępować y žaloby pryncypałów swoich do-
wodzić chciał, tedy od pozwanych panów
Surożów obmowę na piśmie do nas urzędu
podano w te słowa pisana: „Wielmożni mości
panowie urzędnicy ziemscy wojewodztwa
Wileńskiego, moi wielce mości panowie y
dobrodzieie! Chętnie bym się ia y drudzy
uczestnicy w intentowaney ichmość xięży ba-
zylianów Wileńskich aktiey u sądu w. m.
pp. usprawiedliwili y większey krzywdy na-
szey dowiedli byśmy, gdy by nas większość
sprawy w trybunale Nowogrodzkim maiąca
a praesenti w. m. pp. iudicio nie odstręczała,
względem którey ażebyście w. mm. pp.
na ten czas tey sprawy nie sądząc, one
podług prawa pospolitego do przyszłych
roków cum toto effectu suspendować raczy-
li, uniżenie upraszaiąc, zostaię w. mm. pp.
y dobrodzieiów nayszszą sługą Katharzy-
na Surożowa. Dat z Wilna, roku tysiąc sied-
setnego pierwszego, miesiąca Oktobra dzie-
więtnastego dnia.“ Po którey przeczytaniu,
obmowy patron ichmość panów Surożów
pan Michał Kopiec, takż za plenipotencją,
od pryncypałów swoich sobie dana, stawaiąc,
przyjęcia podaney obmowy y tey sprawy

niesądzeniu, lecz do przyszłych roków odkładu, potrzebował. Patron zaś ichmościów xięży bazylianów wnosząc, iż lubo by w tak wielkiej krzywdzie pryncypałów onego na zwłokę sprawiedliwości podana obmowa nie miała być przyjęta—atoli, że iest termin prawny, nie broniąc przyjęcia, na decyzją naszą dawał. A tak my urząd, w tej sprawie w Bogu wielebnego ięgomości xiędza Marcyana Kulczyckiego—starszego Wileńskiego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trócy zostających, z ieymość panią Katharzyną Szymonowiczową Stanisławową Surożową, panami Kazimierzem Piotrem y Janem Stanisławowiczami Surożami, także imé panem Macieiem Andrzeiem Surożem, samemi pryncypałami y innemi kompryncypałami y pomocnikami, za poz-

wem o rzecz wyżej wyrażoną, żadnego na tenczas nieczyniąc rozsądku prawnego, podaną na piśmie od ichmościów panów Surożów, zaślaniając się większością sprawy w trybunale Nowogrodzkim mającą, przyjąwszy tę sprawę dla przyjęcia w niej między stronami, którym obrony prawne wcale zachowujemy, skuteczney rozprawy do przyszłych roków Trzykrólskich, na zaiutrz po trzecim wołaniu rokiem zawitym bez dilacyi y krom przypozwu, tylko za tym dekretem naszym, odkładamy. Na którym terminie, niżeli strony do rozprawy przystąpią, ichmość panowie Surożowie większość sprawy, którą się przez obmowę zaslonili, autentice pokazać, a potym obie strony skuteczną rozprawę przyjąć powinni będą. Która sprawa iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego zapisana.

1720 г. Августа 18 дня.

Изъ книги № 4235, за 1795 г., л. 73.

15. Письмо Виленскаго митрополита Леона къ настоятелю Виленскаго же базилянскаго (Троицкаго) монастыря Завадскому, о замѣнѣ церковнаго дома въ г. Вильнѣ, на Савичъ улицѣ, на два другихъ дома, принадлежащихъ Виленскимъ августіанамъ.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt piątego, miesiąca Marca trzydziestego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanowszy osobiście wielmożny imé pan Jahilicki—rotmistrz powiatu Słomimskiego, list prywatny, od iasnie wielmożnego imci xiędza Leona, metropolity Wileńskiego, do imci xiędza Antoniego Za-

wadzkiego zakonu świętego Bazylego pisany, z zapisanym na nim zatyłkiem, do akt podał, który to list od słowa do słowa wpisując w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego tak się wyraża:

Reverendissime ac religiosissime pater ac frater colendissime! — Kamienicę rogową szpitalną na Sawicz ulicy leżącą, chcą imci

xięza Augustynianie przyłączyć do swego Wileńskiego konwentu, dając za nią inną kamienicę per commutationem, których ichmościów annuendo requisitioni z moiej strony upraszam, abyś waszmość pan iunctim z szlachetnym magistratem Wileńskim y z panem prowizorem szpitalnym w te obiedwie kamienicę weyrzał, et iustis conditionibus bez winy szpitalney commutacyą uczynił. Piszę się zatym dnia ósmnastego Augusta, tysiąc siedmset dwódziesiątego, z Włodzimierza. U tego listu podpis takowy: Reverendissimae ac religiosissimae pietatis vestrae frater addictissimus Leo metropolita Wileński (sic.) mp. Ad haec na drugeiy karcie tegoż listu dopis takowy: Vide inductam viarum literarum in consistorio Vlnensi anno millesimo septingentesimo

vigesimo, Octobris vigesimo tertio die ritus romani. Intitulacya na tym liście takowa: Reverendissimo et religiosissimo in Christo patri domino Antonio Zawadzki—ordinis sancti Basiliū magnis superiori, Berzvecensi et Vlnensi, protoarchimandritae totius ordinis, patri et fratri in Christo colendissimo Vilnae patebunt mp. Na tym liście zatylek takowy: roku tysiąc siedmset dwudziestego, dnia ósmnastego Augusta, list iaśnie wielmożnego imci xiędza Leona metropolity, pisany do w Bogu wielebnego imci xiędza Zawadzkiego zakonu świętego Bazylego o kamienicę na Sawicz ulicy.— Który to list, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1738 г. Февраля 3 дня.

Изъ книги № 4219, за 1783 г., стр. 4019.

16. Дарственная запись Оршанскаго войскаго Юсифа Галинскаго Холхельской церкви на два крестьянскія семейства.

Оршанскій войскій Осипъ Галинскій настоящею записью дарить Холхельской церкви двухъ крестьянъ съ ихъ семействами; крестьяне эти обязаны отбывать священнику барщину, — мужчины по 3 дня, лѣтомъ и зимой, а женщины — лѣ-

томъ по два, а зимой по 1 дню въ недѣлю; за этотъ даръ священники обязываются еженедѣльно совершать заупокойную литургію за родителей Галинскаго, а послѣ смерти его и за него самого.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt trzeciego, miesiąca Decembra dziewiętnastego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanąwszy osobiście imć xiądz

Leon Bohdanowicz — paroch Cholchelski, wieczysty zapis, niegdyś od wielmożnego imci pana Józefa Galińskiego — woyskiego Orszańskiego imci xiędzu prezbiterowi Cholchelskiemu Marcinowi Szutowiczowi wy-

dany, cerkwi Chołchelskiej służący y należący, podał do akt; który ten wieczysty zapis, w ziemstwie wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych wpisany, słowo do słowa tak się w sobie ma:

Józef Galiński, woyski Orszański, zeznam tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, oycowi Marcinowi Szutowiczowi—prezbiterowi Chołchelskiemu, na potomne czasy danym na to: iż ja woyski Orszański, mając w kollacyi moiej cerkiew Chołchelską, z gruntami, do niej należącymi, z dawnych czasów w miasteczku Chołchle fundowaną, a dopièro bez żadnego poddanego zostaiącą, dla wygody terazniejszemu oycowi prezbiterowi Szutowiczowi y następcom iego, w czas przyszły dwuch poddanych moich wieczystych Chołchelskich do osady na gruntach cerkiewnych wiecznymi a nieodzownymi czasy nadaię, daruię y zapisuię, z ich żonami, dziećmi y wszystkim dobytkiem, nazywaiących się: Michał Koroway y Adam Lubecki. Którzy to poddani, na półwłoczach cerkiewnych osadzeni, z kaźdey półwłoki mają zasługować pańszczyzny, w kaźdym tygodniu sami męszczyzni po trzy dni—zimą y latem, a żonki onych przez lato, od świętego Jerzego wiesiennego, aż do iesiennego, po dwa dni, a zimą dzień ieden. Za których to poddanych ma ociec prezbiter Szutowicz w kaźdym tygodniu obligę iedną requialną, w subotę lub w piątek, za duszę ad prae-

sens rodziców moich Mikołaja, Joanny y Anny, a po długim życiu naszym za nas Józefa y Annę Galińskich—woyskich Orszańskich, odprawować y następcy onego in perpetuum powinni będą; którą attencyą, tak samemu sobie, iako też infuturum successorom moim waruię. Poddanych zaś wyż pomienionych Michała Korowaja y Adama Lubeckiego, z ich potomstwem y wszelkim dobytkiem, wiecznymi a nieodzownymi czasy zrzekaiąc się, ten mój dobrowolny wieczysty nadany darowny zapis podpisem ręki mey stwierdzam. Pisan w Chołchle, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego ósmego, miesiąca Februaryi dnia trzeciego.

U tego wieczysto darownego zapisu podpisu aktora ichmościów panów pieczętarzów takowe: Józef Galiński—woyski Orszański mp. Według prawa proszony pieczętarz od wielmożnego imci pana Józefa Galińskiego—woyskiego Orszańskiego, do prawa wieczystego nadpisuię się: Władysław Woroniec mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego prawa wieczystego podpisuię się: Marcin Syciński. Podług prawa proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby, do tego prawa wieczystego podpisuię się: Konstanty Gardliński mp. Który to wieczysto darowny zapis, oczewisto do akt przez imci xiędza Leona Bohdanowicza—parocha Chołchelskiego podany, iest w xięgi ziemskie wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1750 г. Октября 10 дня.

Изъ книги № 4209, за 1748—1756 г., л. 407.

17. Фундушова запись графа Шанковскаго - Саваневскаго Виленскому Троицкому монастырю на имѣніе Шанкополе и каменный домъ въ г. Вильнѣ.

Графъ Шанковскій, движимый любовью къ чело-
вѣчеству, записываетъ Виленскому Свяго-Троиц-
кому монастырю свое имѣніе Шанкополе и боль-
шой каменный домъ въ г. Вильнѣ на слѣдую-
щихъ условіяхъ: въ каменномъ домѣ базилиане
должны устроить копвиктъ для бѣдныхъ шляхет-
скихъ дѣтей; содержать ихъ на счетъ доходовъ

съ дома и имѣнія и обучать латинскому и рус-
скому языкамъ и другимъ наукамъ; за дѣтьми
долженъ присматривать особый воспитатель по
назначенію архимандрита; за этотъ даръ ученики
обязываются каждый четвергъ произносить три
молитвы, а монахи служить обѣдни на алтарѣ св.
Онуфрія и Богородицы.

Roku tysiąc siedmsetnego pięćdziesiąte-
go wtórego, miesiąca Januarii siedmnaste-
go dnia.

Na rokach ziemskich Trzykrólskich wo-
iewodztwa Wileńskiego, porządkiem prawa
pospolitego ku sążeniu przypadłych y są-
downie w roku terazniejszym tysiąc siedm-
setnym pięćdziesiątym wtórym, in solito iu-
dicatorum loco w Wilnie, expedyowanych,
przed nami Michałem Horodeńskim—sęd-
zią, Janem Mentkiewiczem—podsędkiem
y Józefem Bohuszem — miecznikiem, na
mieyscu wielmożnego imci p. Andrzeia Ab-
ramowicza — pisarza ziemskiego woiewodz-
twa Wileńskiego zasiadaiącym y przysię-
głym protunc pisarzem, urzędnikami ziem-
skimi woiewodztwa Wileńskiego, compa-
rendo personaliter patron imé pan Józef
Zaleski—skarbnik powiatu Wilkomierskie-
go, opowiadał, prezentował y w sposób prze-
nosu przy samym originale ad acta podał
extract grodu woiewodztwa Wileńskiego
dobrowolnego de nova radice foundationis

zapisu, od wielmożnego imci pana Gabrie-
la Dominika hrabi Szankowskiego - Sawo-
niewskiego—woyskiego wielkiego xięstwa
Litewskiego w Bogu przewielebnemu imci
xiędzu Janowi Łukianowiczowi, zakonu świę-
tego Bazylego wielkiego konsultorowi, pro-
wincii Litewskicy superiorowi, y wszystkim
ichmościom xięży tegoż zakonu świętego
Bazylego wielkiego klasztoru Wileńskiego,
przy cerkwi świętej Tróycy rezyduiącym,
na rzecz w nim niżej wyrażoną danego,
służącego, należącego, ex iisdem actis per
extractum wydanego, in rem et partem
tam że ichmciom xięży Bazylanom klaszto-
ru Wileńskiego służącego y należącego,
który, podaiąc do akt, prosił nas urzędu,
ażeby pomieniony extract, ze wszelką w
nim inserowaną rzeczą, był do xiąg urzę-
dowych ziemskich woiewodztwa Wileńskie-
go przyięty, wpisany, iakoż my urząd, przy-
iowski ony w xięgi de verbo ad verbum
wpisać pozwolili, którego tenor sequitur
estque talis:

Wypis z xiąg grodzkich woiewodztwa Wileńskiego, roku tysiąc siedmsetnego pięćdziesiątego, miesiąca Nowembra trzynastego dnia.

Na roczkach Nowembrowych grodzkich Wileńskich, porządkiem prawa popolitego przypadłych y sądownie w Wilnie, in solito iudiciorum loco, expedyowanych, to przed nami Janem Abramowiczem—podczaszym y podwoiewodzim, Felicyanem Zmiiowskim—sędzią, urzędnikami sądowemi grodzkiemi woiewodztwa Wileńskiego, od iaśnie oświecōnego xiążęcia imci Michała Kazimierza Radziwiła—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego xięstwa Litewskiego, ustanowionymi, ze mną Adamem Wisogierdem—ziemianinem y pisarzem grodzkim woiewodztwa Szawleńskiego, protunc na mieyscu wielmożnego imci pana Michała Antoniego Horaina—koniuszego y aktualnego pisarza grodzkiego Wileńskiego, przysięgłym y zasiadającym pisarzem, comparendo personaliter u sądu wielmożny imć pan Gabriel Dominik hrabia Szankowski-Sawaniewski, woyski wielkiego xięstwa Litewskiego, rotmistrz ziemski woiewodztwa Wileńskiego, opowiadał, prezentował y przyznał list dobrowolny, de nova radice foundationis zapis, od siebie na rzecz, w nim wyrażoną niżej, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Janowi Łukianowiczowi, zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi, prowincyi Litewskiej superiorowi, y wszystkim ichmościom xięży zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy rezydującym, dany, służący, należący, który, ustnym y oczewistym zeznaniem swym stwierdziwszy, denique po takowym przyznaniu disponente lege, vigore konstytucyi roku tysiąc sześćsetnego trzydziestego piątego, iurament, verbis w tey że konstytucyi ex-

pressis, wykonawszy, prosił nas urzędu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg grodzkich Wileńskich przyjęty y wpisany. Jakoż my urząd, ony przyiąwszy, w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazaliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Deo ter optimo maximo gloriam ad perennem maturamque rei memoriam stań się wola Boska, amen. Ja Gabriel Dominik—hrabia Szankowski-Sawaniewski, woyski w. x. Lit.-go, rotmistrz ziemski woiewodztwa Wileńskiego, czynię wiadomo y iawno wyznawam, komu by o tym terazniejszego et in posterum będącego wieku ludziom wiedzieć należało, tym moim dobrowolnym, nie z żadnego podstępku albo iakowey perswazyi y namowy ludzkiej, lecz ex solo puro pioque zelo ku większey chwale Pana Boga y miłości bliźniego uczynionym, nigdy w potomne wieki żadnym rozumem y wynalazkiem ludzkim nie poruszonym, wieczysto fundacynym, de nova radice zapistem, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiemu konsultorowi, prowincyi Litewskiej superiorowi y wszystkim ichmościom xięży zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy rezydującym, danym na to: Iż co ia, desuper wyrażony Sawaniewski, woyski wielkiego xięstwa Litewskiego, maiętność moią wieczystą, Szankopole alias Woyczany nazwaną, w woiewodztwie Wileńskim, w parafii Miednickiej leżącą, non ex ulla successione spadłą, lecz przezemnie samego, za moje własne pieniądze, z providencyi Pana Boga y uczciwego starania mego, od różnych ichmościów, za prawami wieczysto kupnemi, różnemi laty mnie danymi, służącymi et legitime ex personali przyznanymi nabytą, w realney, aktualney

y spokojney wieczystey possessyi moiey usque ad datam praesentem będąca, wolną, swobodną, niepienną, nikomu pierwszym, ani posłednieyszym prawem niezawiedziona, żadnemi długami, wyderkafami, ewikcyami, konwikcyami, przewodami, lukrami y przyskami prawnymi nieobciążoną, ani też iakowemi legacyami, funduszami lub dzieściami kościelnymi onerowaną, tudziesz kamienicę moją, od różnych tey kamienicy possessorów nabytą, w mieście iego królewskiej mości Wilnie, ze dwóch w iedną złączoną, teraz przechożą, na ulicy Poprzeczney, idąc od kościoła sub titulo Ducha przynajświętszego ichmościów xięży Dominikanów do ulicy Szklanney, ku rynkowi, po prawey ręce, w pewnym swoim ograniczeniu między kamienicami ichmościów xięży jezuitów nowiciatu Wileńskiego z iedney, a z drugiey strony kamieniczkę quondam Grzybowskiich, iednym końcem y wrotami, iak wyżey do tey że ulicy Poprzeczney ex opposito wrot tylnych pałacu quondam Woynińskiego, a teraz Pocięwskiego, a drugim końcem y wrotami do ulicy Żydowskiej szkolney, między kamienicą Fayettełowską z iedney, a z drugiey strony placem zdawna pustym, na ziemskim szlacheckim gruncie sytuowaną y do wyrażoney maiętności moiey należąca, iako y w taryfie, ex quo prawu ziemskiemu iest podległa, za iedną złączoną, a nie mając żadnego in statu meo connubiali zwłaszcza iuż in decrepita będący aetate potomstwa, na które by iure naturali successionis ta maiętność z kamienicą devolvi miała, praemeditate umyśliłem et matura deliberatione mea in fundamento wolności, prawem popolitym komu chcąc y iako chcąc swoją własnością rządzić y dysponować, licencyowaney, ex proprio, puro et pio zelo erga cultum divinum promovendum salutemque

animae meae et subventionem proximi na ufundowanie y erekcyą de nova radice convictu modo infra, expresso w Wilnie, przy cerkwi świętey Tróycy propter educandam iuventutem erigi mającego, iure perpetuo et irrevocabili foundationis titulo przerzeczonym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, w unii świętey z kościołem rzymskim będącym, zapisać et ad dispositionem onym in perpetuum condescendere; iakoż actu takową maiętność moją wieczystą Szankopole alias Woyczany nazwaną, konformując się ad mentem prawa popolitego y pobożnych intencyi cum omnibus oney latifundiis, attinentiis et pertinentiis, tudzież ze wszystkimi przykuplami, gruntami oromemi y rzekami y rzeczkami, z ieziorami y stawami, łakami błotnemi y murożnemi, puszczami y borami, lasami, gaiami, zarosłami, pustowszczyznami, z wolnym w lasach wszego ptastwa y zwierza biciem, a w ieziorach, rzekach ryb łowieniem, ze wsiami, karczmami, młynami y ze wszystkim poddaństwem utriusque sexus, z ich żonami, dziećmi y wszelkimi dobytkami, oraz y z podanymi inwentarzowymi y precz rozeszłymi, z wolnym onych ubique locorum pozyskaniem y na gruntach pustowszczyznach osadzeniem y zabudowaniem, tudzież z onych powinnością y robocizną, z działkami, czynszami, pozwalając powinność z robocizną, działkami y czynszami reformować, denique ze wszystkim dwornym y gumienym zabudowaniem y zasiewami, ze wszelkim zbożem, w gumnie y szpichlerzu będącym, z końmi, bydłem rogatym y nierogatym, ptastwem domowym y wszelką generali titulo ruchomością dworną, iaka się tylko w tey maiętności znaleźć może, owo zgoła z tym wszystkim, iako się ta maiętność w swoich duktach, granicach, obchodziech y cyrkumferencyach te-

raz ma, nic a nic z oney na mnie samego, successorów, bliskich y dalekich krewnych moich, y na przyacioł moich nie excypuiąc, ninieyszym tym moim wieczysto de nova radice fundacyinym, in forma iuris sprawionym, zapisem, wespół z pomienioną kamienicą moią, takoz wieczystą, pomienionym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Tróycy będącym, in perpetuum possessionem et dispositionem na wyrażony fundusz konwiktu wiecznymi a nieodzownymi czasy zapisuię, nadaię y z osoby moiey na osoby ichmościów iure perpetuo zrzekam się, w moc dzierżenia y spokojne wieczne używanie ichmościom podaię y przez ienerała iego królewskiey mości równo z datą tego zapisu intromittuię, eoque intuitu documenta iuris et possessionis, na tę maiętność y kamienicę służące, wraz in instanti tego mego dobrowolnego funduszowego na konwikt zapisu, do rąk ichmościów oddaię, innych zaś dokumentów, których by ad praesens wynaleźć trudno było y niedostawało, czy to in archivo meo, czyli też gdzie by się kolwiek okazały, salvum ius requirendi ichmościom daię. Którzy to ichmość xięża bazylianie Wileńscy y następcy ichmościów obligabuntur et ex consequentiis suis tenebuntur za to perpetuis temporibus konserwować konwikt w Wilnie przy cerkwi świętey Tróycy, w którym zawsze trzymać powinni będą czterech konwiktatorów młodzi szlacheckiey, nie maiącey od rodziców swoich do szkolney edukacyi sufficiencyi, która na chwałę Bożą, utrzymanie praw oyczystych y na zaszczyt zakonu ichmościów zawsze zgodna być może; a naprzód z imienia mego, to iest: Szankowskich-Sawaniewskich herbu Pobóg, a iezeliby z tego imienia do pomienionego konwiktatu albo nie rekomendowano, albo kan-

dydatów nie było, powinni będą przyimować do konwiktatu albo z imienia ichmościów panów Piągłowskich, albo ichmościów panów Kołontaiów, a tych wszystkich za rekomendacją ich rodziców, krewnych, albo opiekunów, którą ichmość xięża bazylianie, confomiter do dyspozycyi moiey funduszowej akceptować powinni będą. Jezeliby zaś tych wszystkich pomienionych imion do takowego konwiktatu nie rekomendowano, albo li też te imiona, iako się zdarza, swego czasu ustać miały, tedy wolno będzie ichmościom xięży bazylianom inną iaką kolwiek młodzi de statu nobili, maiącą do nauk ochotę y aplikacją, iuxta arbitrium suum, in eodem numero, przyimować y onych w tym że konwiktacie edukować y do nauk aplikować. Jednakże, gdyby po iakowym czasie, za przyięciem z obcych imion młodzi do konwiktatu, odezvano się z imienia Szankowskich, albo Piągłowskich lub Kołontaiów, tedy ci zawsze pierwszymi być maią kandydatami, a naypierwszymi z imienia mego Szankowscy-Sawaniewscy y za naypierwszym wakansiem liczby konwiktatorów powinni byli do konwiktatu przyięci. Reflektuiąc się zaś na przyszłe czasy, różnym okolicznościom podległe, ten fawor dla ichmościów xięży bazylianów czynię, że iezeliby potrzebna była znaczna konwiktatu reparacya, albo broń Boże znaczney karysty, nieurodzaiów, lub też przez ogień albo inkursyą iaką woenną nastąpiła znaczna dezolacya maiętności y kamienicy funduszowej, na tenczas może się ieden albo dwóch umnieyszyć do czasu iakowego z liczby konwiktatorów, nim zupełna na sługi konwiktatu lub maiętności, czyli też kamienicy funduszowej reparacya, w czym, do zdania y delikatnego sumnienia ichmościów xięży bazylianów referuiąc się, przy sumnieniu ichmościów caetera zosta-

wuię. A ci konwiktorowie mają się uczyć po łacinie y ruskich skoropisów, a naybarzief w boiazni Bożey y cnotach chrześciańskich exercitować się y sposobie się na chwałę Bożą y usługę Rzeczy-pospolitey, czy to w duchownym, czyli w rycerskim stanie. Młodź do konwiktu ma być przyimowana w dziesiątym roku wieku swego, a przyięta ma być konserwowana aż do wysłuchania rhetoryki, chyba by który z onych albo barzo był swywolny, drugich psuiący y gorszący, do poprawy trudny, nieposłuszny, uproczywy albo do nauk wcale leniwy, takowych bowiem doniosszy ich rodzicom, krewnym, albo opiekunom, ekscludować z konwiktu każdego czasu wolno będzie. Jeżeliby iednak ichmościom xięży bazylianom zdało się, zważywszy którego z konwiktorów capacitatem do nauk y znaczny progress tak w naukach, iako też w cnotach daley w konwikcie konserwować dla doyscia dalszych y wyższych nauk, to do woli y delikatnego sumnienia tychże ichmościów xięży bazylianów zostawuię. Ci konwiktorowie mają mieć victum et amictum od ichmościów xięży bazylianów Wileńskich, to iest, odzienie sukna falendysowego et reliqua requisita, tak do odzienia, iako y do nauk, który z nich lepiej się będzie uczył, w cnotach y obyczajach przykładnych exercitował, albo do wyższych szkół promocyą otrzyma, takiemu dać się mogą sukienki z lepszego sukna, wikt zaś niewymysłny, lecz pospolicie szlachecki, szlacheckiey kondycyi mierney przyzwoity, podług ich lat y kompleksyi powinni będą ichmość xięża bazylianie dawać. Ex inde iterum niech wiadomo będzie, że ten konwikt funduię nie dla możnych albo pańskiey kondycyi, tak imienia mego, iako y innych wyż specifikowanych, tacy bowiem przez się mogą się uczyć y eduko-

wać, ale szlacheckiego stanu respective uboższego, a naybarzief niemającego sposobu do nauk. Miedzy któremi konwiktorami, aby swywoli niebyło, owszem aby naukę należytą mieli, w bogoboyności y cnotach chrześciańskich exercytowali się, powinni być pod dyrekeyą xiędza bazyliana, qua prezesa y przelożonego, mającego mieć pilną circumspekeyą circa vitam et mores konwiktorów omnemque modestiam, tak w stancyi, iako y u stołu. Na którego to konwiktu prezesa pro victu et amictu z pomienioney maiętności y kamienicy uważną sufficiencyą, podług zdania iegomości xiędza superiora klasztoru, naznaczam. Konwiktorów moich obliguię, aby in vim gratitudinis salve we czwartek każdego tygodnia litanią do świętego Onufrego, osobliwego w życiu y przy śmierci patrona mego, trzy pacierze, to iest, Oycze nasz, zdrowaś Maria za duszę moią y w. ieymci pani Zofii z Chreptowiczów, żony moiey, odmawiali. A że spodziewam się, iż ichmości xięża bazylianie Wileńscy industrią y staraniem swoim mogą przyczynić prowentu, tak w pomienioney maiętności, iakoż też kamienicy, dopiero po konflagracie zruynowaney, wyreparowawszy należycie one sobie przezemnie zapisane na konwikt, obliguię ichmościów, aby motivo gratitudinis msza święta czytana w każdym tygodniu co czwartek w cerkwi świętey Trócy przed oltarzem świętego Onufrego za dusze w czyscu będące, żadnego ratunku niemające, odprawowana była, a w każdym miesiącu za duszę moią Gabryela Dominika y ieymości pani Zofii z Chreptowiczów, żony moiey, przed oltarzem Matki nayświętszey mszą świętą śpiewaną odprawowano, idque wiecznymi czasy. Co wszystko aby wiecznymi czasy zupełnie obserwowano y zachowano było, sprawiedliwym sądem Boskim

iegomości xiędza superiora terazniejszego Wileńskiego y wszystkich iego successorów, których iurydykeyi y dyspozycyi tak maiętność moią z kamienicą, iako też konwiktów oddaie, obowiazuię, a ichmościów xięży prowincyalów tegoż zakonu prowincyi Litewskiej, aby w potomne czasy zadość się stawało in toto temu funduszowi memu, za protektorów obieram y upraszam. Wolni tedy y mocni będą przerzeczeni ichmość xięża Bazylianie klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętey Tróycy rezyduiący, tą moią maiętnością Szankopole alias Woyczany nazwaną, wspólnie z kamienicą, w mieście Wilnie będącą, supra wyrażoną, sobie na pomieniony konwikt iure perpetuae foundationis de nova radice zapisaną, iako iuż swymi własnymi funduszowemi wieczystymi dobrami rządzić, dysponować y wszelkich pożytków z onych, według woli y upodobania swego, licitis modis et mediis, na tenże mój konwikt y wyrażoną mszy świętych obligacyą wynaydować, avulsa rekuperować, bez żadney naymniejszey odemnie samego, żony moiey y wszystkich krewnych moich przeszkody, których tym że funduszem moim upraszam y strasznym sądem Boskim obowiazuię, aby nie ważyli się naruszać tego mego funduszowego zapisu, ani też ichmościów xięży bazylianów turbować, sub quocunque titulo et praetextu y w rządach około konwiktu y konwiktów dóbr y kamienicy przeszkadzać. A inquantum by iakowe zachodzić miały, sub quocunque titulo et praetextu, od kogokolwiek do tych dóbr, przezemnie funduszem na konwikt y dalsze obligacye supra wyrażonym ichmościom xięży bazylianom zapisanych, pretenzye, tergoversacye sub litigia prawne, czego ullatenus nie spodziewam się, tedy na każdego takowego turbatora, który by tey moiey woli y dyspozy-

cyi funduszowey był przeciwny, na straszny sąd Boski pozywam, oraz nie tylko na każdego takiego turbatora, ale też y na mnie samego, zarekę ważność rzeczy wynoszącą, irremissibiliter zakładam y naznaczam, oraz zastępować cum successoribus submittuie się. Chcąc mieć takowy mój fundusz de nova radice, modo supra expresso, in perpetuum uczyniony, we wszystkich punktach, klawzulach y paragrafach, zawsze przy nienaruszney mocy y walorze y na tom ten mój dobrowolny wieczysty, ex solo puro et pio zelo uczyniony, de nova radice foundationis zapis maiący, wiecznymi czasy in omni suo robore et valore inviolabiliter zostawać, dał z podpisem ręki moiey własney y ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych. Pisan roku tysiąć siedmsetnego pięćdziesiątego, miesiąca Octobra dziesiątego dnia.

U tego dobrowolnego wieczysto fundacyinego de nova radice na konwikt ichmościom xięży bazylianom klasztoru Wileńskiego danego y służącego zapisu rąk tak samego aktora, iako też wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów tymi wyrażają się słowy: Gabriel Dominik Szankowski-Sawaniewski, woyski w. x. Litewskiego, manu propria. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz, od wielm. i. p. Gabriela Dominika hrabi Szankowskiego-Sawaniewskiego, woyskiego w. x. Litewskiego, rotmistra wojewodztwa Wileńskiego, do tego wieczysto fundacyinego de nova radice zapisu w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, na konwikt danego y służącego, podpisuię się: Jerzy Abramowicz, podczaszy y podwojewódzi wojewodztwa Wileńskiego, manu propria. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego wieczysto fundacyinego de nova radice zapisu podpisuię się: Felicyan

Żmiiowski, sędzia grodzki wojewodztwa Wileńskiego, manu propria. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego funduszu podpisuię się: Adam Wisogierd—czesnik y pisarz grodzki Smoleński.—Który to takowy dobrowolny wieczysto funduszowy de nova radice zapis, przez wyż wyrażoną osobę oczewisto u sądu przyznany, iest do xiąg grodzkich Wileńskich, ze wszelką w nim inserowaną rzeczą, przyięty y wpisany; z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową grodzką wojewodztwa Wileńskiego w Bogu przewielebnym ichmć xięży bazylianom konwentu Wileńskiego iest wydan. U

togo ekstraktu podpis ręki pisarskiej, przy pieczęci grodzkiej wojewodztwa Wileńskiego oraz y korrekta his exprimuntur verbis: Adam Wisogierd—czesnik Smoleński, pisarz grodzki Wileński; pro tunc correxit Zambrzycki—regent grodzki wojewodztwa Wileńskiego: est in actis.—Który takowy ekstrakt, przy samym oryginalu zapisu fundationis de nova radice, przez wyż wyrażonego patrona ad acta podany, iest do xiąg ziemskich wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, przyięty y wpisany.

1756 г. Юля 11 дня.

Изъ книги № 4214, за 1771—1773 г., л. 375 въ 3-ей части книги.

18. Фундушова запись Загорянскаго старосты Юсифа Коцица Груздовской церкви на двѣ увологи земли и два крестьянскія семейства.

Загорянскій староста Осипъ Коциць, исполняя желаніе своей матери и свое личное — облегчить своимъ крестьянамъ отправление религиозныхъ обязанностей, устраиваетъ въ своемъ имѣніи Груздовѣ церковь и надѣляетъ священника двумя увологами земли и двумя крестьянскими семействами съ ихъ повинностями; при этомъ онъ обязываетъ священниковъ поучать народъ закону Божию,

служить обѣдни за фундаторовъ, велѣть звонить въ колоколь на молитвѣ ко Пресвятой Богородицѣ и не требовать съ народа излишняго вознагражденія за исполненія церковныхъ требъ. Въ случаѣ неисполненія этихъ обязательствъ, онъ проситъ митрополита и другихъ начальствующихъ лицъ обращать вниманіе на это и понуждать священниковъ быть исправными и исполнительными.

Roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt trzeciego, miesiąca Marca dziewiątego dnia.

Circa acta ziemstwa wojewodztwa Wileńskiego przedemną Janem Antonim Rzewuskim—regentem ziemskim wojewodztwa Wileńskiego, comparando personaliter w.

imé pan Józef Koszczyc — starosta Zaho-rański, opowiadał, prezentował y przyznał, oraz ad mentem konstytucyi na seymie coronationis zaszley, w protokoł zapisowy przyznań y aktykacyi ingrossowany, podpisem ręki swey roborował dobrowolny fun-

duszowy, nigdy nieporuszony zapis swój na cerkiew Hruzdowską, w powiecie Oszmiańskim sytuowaną, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosił mnie regenta ziemskiego Wileńskiego, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg ziemskich spraw wieczystych wojewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany. Jakoż ia regent ziemski Wileński, przyiawszy w xięgi wieczyste ziemskie Wileńskie wpisałem. Który wpisując słowo do słowa tak się w sobie ma:

L. J. Ch. i. s. s. *). Amen.

Na większą cześć y chwałę Boga naszego w Trójcy świętej iedynego, pamiętając na ostatni koniec zbawieny życia ludzkiego, y chcąc w młodości wieku mego zbawienia duszy moiey wcześniej radzić, oraz dobrą intencją y wolne w Bogu zeszyły ś. p. dobrodzieyki matki moiey Zofii z Duninów Koszycowey—starościney Zarzyckiey, zaczęta do końca y skutku przyprowadzić, ia Józef Koszyc—starosta Zahorański, mając z podziału successyney fortuny między bracią moją rodzoną na część mnie dobra dostale, nazwane Smycz, w powiecie Oszmiańskim, w parafii Miadzolskiej sytuowane, przez w Bogu zeszyły ś. p. pomienioną Zofią z Duninów Koszycową—starościna Zarzycką, matkę naszą, wiecznością nabyte w erygującym się nowym miasteczku nazwanym Hruzdowa, na gościńcu walnym Połockim do Wilna idącym, z dobrej woli moiey wszelką ze deklaracją do cerkwi nowo erigowaney pod tytułem narodzenia ś. Jana Chrzciciela, święta ruskiego, podług greckiego kalendarza przy-

padającego, religii greckiey uniiackiey, z kościołem rzymskim w iedności świętey zostaiącey, czynię fundacją nowej parafii Hruzdowskiej, dla wygody dusz naydroższą krwią Christusową odkupionych poddanych moich Smyckich y Sokołowskich unitów, którzy nie mając pewney parafii, a dla odległości mieysca do różnych cerkwi y parafii rozdzieleni, częstokroć bez należytey nauki, początków wiary świętey y bez świętych sakramentów, oprócz chrztu świętego, wiek swój prowadząc z tego świata zehodzą. Zaczyn przy pierwiey wyrażonych moich pobudkach zbawiennych, z gorliwości, z miłości dusz niebezpieczeństwu podlegających, upewniwszy aktualnego prezbitera w życiu, y dobrych obyczaiach dobrze zaleconego wielebnego oycy Józefa Kiszkę, do tey cerkwi Hruzdowskiej, na pomienionego oycy prezbitera, a po długim życiu na successorów onego prezbitarów, według świętych kanonów do pomienioney Hruzdowskiej cerkwi instalowanych, za prezentą moją y successorów moich, odemnie kollacją cedowaną mających, daię, daruię, aplikuię, na wieczne czasy zapisuię, zrzekam się w moc y dzierzenie poddaię włoki dwie gruntu, iedną na Hruzdowie, a drugą we wsi Pożarcach, od gruntów chłopskich odłączone, na trzy zmiany iak w Hruzdowie, tak w Pożarcach, sznurami rozmierzane, które obie włoki mają w sobie po trzydzieście morgów, na iedney włoce w Hruzdowie, z zabudowaniem gotowym na mieszkanie dla oycy prezbitera, z sianożęciami y z lasem, na tych włokach będącym, do których wlok osobliwie przydaię sianożęc nazwaną Murowszczyzną, przy tym poddanych dwóch wieczystych Smyckich, oprócz pomienionych dwóch wlok, po puł włoki gruntu mających, we wsi Biiuciach mieszkających, ie-

*) Laudetur Jesus Christus in saecula saeculorum.

den Daniło Papko na puł włoce, a drugi Józef Budzko takoz na puł włoce, których poddanych, z żonami y dziećmi utriusque sexus, y wszystkimi w przyszłym czasie potomkami, wiecznie y nieodzownie do cerkwie Hruzdowskiej aplikuję y zapisuję, żadney sobie ani successorom moim salvy y pretextu nie zachowuiąc, z pańszczyzną y podatkami onych takowemi, którzy pomienieni poddani z pułwłocza gruntu na tydzień męszczyzna powinien zasłużyć trzy dni, y żonka trzy dni, letnią zaś porą wiele może być sposobnych w chacie do roboty, oprócz pańszczyzny sześć gwaltów zasłużyć maia, to iest: sześć męzkich, sześć białogłowskich, dróg do Wilna dwie, lub gdzie indziej, tak daleko na rok z przyhonnu, tylo po własney potrzebie oycy prezbitera; miodowego z puł włoki powinni co rok wydać po trzy złote; dziakła żytniego po puł beczki Wileńskiej miary; drzewo na budowanie y na opał iak samemu oycu prezbitrowi, tak y poddanym iego wolne z puszczy Smyckiej wywiezienie, iednak że na zabudowanie za wiadomością dworu Smyckiego, gdyby zwierza w ostępach nie straszono. Do tego pozwalam oycu prezbitrowi Hruzdowskiemu y successorom onego mieć swóy browar, w którym wódkę pędzić, piwo warzyć dla swoiey tylko potrzeby, ale ani piwa, ani wódki garcami, kwartami, ani inszą miarą, chyba ogulnie komu na stronę zbyć, aby żadna przeszkoda Smyckim y Sokołowskim arendarzom nie była przeszkoda. Tak że oycu prezbitrowi Hruzdowskiemu we młynie Hruzdowskim wolne mliwo bez żadney płaty y miarki. Jakoż do pomienioney cerkwi, ia y successorowie moie, każdy posydujący dobra Smycz, powinien dawać ze dworu Smyckiego corocznie w dzień święta Jana Chrzeciela sześć świec woskowych, każda

świeca po funcie wążąca, wina na rok garniec ieden różnemi czasy; oferta iakokolwiek dawana do cerkwi od ludzi będzie, uchoway Boże aby do dworu była brana, ale oycu prezbitrowi, iako słudze Bożemu ma być oddawana. Cerkiew Hruzdowska iesliby potrzebowała reperacyi, albo w czasie przyszłym nowej erekcyi, tedy poddani moi Smycey y Sokołowscy, przygotowawszy drzewa wywieść powinni będą, za dozorem dwornym, y sumptem dworów Smyckiego y Sokołowskiego powinna być wystawiona. Czego wszystkiego ia y successorowie moie gdyby w różną possessyą Smycz y Sokołów dostał się, y na części rozdzielone były, tedy wszyscy tenutorowie y possessorowie powinni postrzegać y zadość czynić włości obie Smycka y Sokołowska, ze wszystkimi wsiami, teraz będącemi y napotem przybyłemi, iak do cerkwi, tak parafii Hruzdowskiej graeco-unici wszyscy powinni należeć, a ktoby zaś z successorów moich inaczey chciał temu funduszowemu opisowi zadość nieczynił, na straszny sąd Boski zapozynam, y tu na tym świecie do każdego sądu ma być zapozwany, iako przestępcę prawa duchownego y świeckiego, a sam gdybym w posłedniejszym czasie iakie czynił opisy przeciwne temu memu funduszowemu dobrowolnemu opisowi, niech będę za wiarołomnego uznany, y ten opis funduszowy, przy swoiey mocy y watorze ma być zachowany. Co wszystko ia y successorowie moi sumieniem obowiazani wiernie dotrzymać powinni będą, nic nie wymuiąc, chyba na chwałę pana Boga mu daiąc. A ponieważ z largicyi y donacyi moiey na cerkiew Hruzdowską na oycy Józefa Kiskę—prezbitera Hruzdowskiego y successorów iego opisawszy, mnie samego y successorów moich strictissime obowiazalem dotrzymać, wzajemnie też obligacją teraz

lokowany oyciec prezbiter Gruzdowski y następcy onego na siebie przyiąć powinni będą na tydzień dwie mszy święte, odprawując we śródę u ołtarza ś. Judy Thadeusza apostoła za duszę w Bogu zeszyłych Stanisława y Zofii rodziców, dobrodzieiów moich, in memento mając innych krewnych moich, w sobotę zaś u ołtarza najświętszey panny Maryi na odpuszczenie grzechów y zbawienie duszy moiey, za zdrowie y powodzenie dobre w życiu moim, według woli y dyspozycyi pana Boga mego, memento mając dusze w czyscu zostaiące, które żadnego ratunku nie mają, a po długim życiu moim za duszę moią ta msza sobotnia ma być aplikowana. Gdy by dla iakich przeszkod y słusnych przyczyn w pomienione dni nie miały być msze, tedy innych dni mają być odprawione; a kiedy w iednym tygodniu nie odprawia się, tedy w drugim tygodniu mają się na tąż intencją odprawić. A do tego pomieniony prezbiter Hruzdowski y successorowie onego kaźdey niedzieli y święta uroczystego, tak ruskiego, iako też y rzymskiego, dla wygody podróźnych, powinien mieć mszą na intencją y obligacją czyią chcąc, iednak tych że dni świętych, iako y niedzieli na mnie y successorów moich, rezyduiących we dworze Smyckim, ieśliby nie przybyli wczesnie do godziny iedynastey przed południem, ze mszą świętą oczekiwać powinni będą, y tychże dni świętych po mszy świętey, lub przede mszą, iak się lud popolity zgromadzi, powinien kaźdy prezbiter Hruzdowski pacierz z ludem mówić, y onym początki wiary świętey przełożyć z katechizmu y innych nauk. Takoz pomieniony oyciec prezbiter Hruzdowski y successorowie tego postrzegać mają, aby rano, w południe y w wieczor we dzwon, przy cerkwi będący, na pozdrowienie Anielskie

dzwoniono. Także za administrowanie sakramentów świętych oycowie prezbiterowie Hruzdowscy dyskretnie bez zdzierstwa z parafianami obchodzić się powinni, co wszystko teraz niniejszy oyciec prezbiter Kiszka Hruzdowski y successorowie onego nienarusznie dotrzymać mają, a w niedotrzymanie podlegać mają paenom archipasterza swego y przełożonych swoich. Którą fundacją mają w protekcyą terazniejszego iasnie wielmoźnego w Bogu nayprzewielebnego Floryana Hrebnickiego—metropolity całej Rusi, y successorów iego oddaie, upraszaiąc, aby ten fundusz akceptowawszy postrzegali, gdyby w przyszłym czasie ten mój funduszowy opis nie był naruszony, odmieniony y zaniechany przez successorów moich Smyckich y Sokołowskich. I na tom dał ten mój funduszowy dobrowolny opis z podpisem ręki mey, y z podpisem rąk w. ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Smyczu roku tysiąc siedmset piędziesiąt szóstego, miesiąca Julii dnia iedynastego. U tego funduszowego opisu, przy wyrzniętey kustodyi, podpisy rąk tak samego aktora, iako też y wielmoźnych ichmciów panów pieczętarzów temi się wyrażaią słowy: Józef Koszyc s. Z. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. imci pana Józefa Koszyca—starosty Zahorańskiego, do tego funduszowego zapisu dobrowolnego wieczystego, przez żaden sposób nigdy nieporuszonego, z rzeczą w nim wyrażoną, na cerkiew Hruzdowską danego, podług prawa podpisuię się: Kazimierz Michał Piotrowicz Janieszewski—podstoli Oszmiański. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego funduszowego dobrowolnego wieczystego zapisu na cerkiew Hruzdowską podług prawa podpisuię się: Jan Józef Lenartowicz Szydłow-

ski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego funduszu podług prawa podpisuię się: Tomasz Merło Januskiewicz. Który to takowy dobrowolny wieczysto funduszowy za-

pis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażoną osobę zeznaniem, iest do xiąg ziemskich spraw wieczystych wojewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1765 г. Юня 27 дня.

Изъ книги № 4210, за 1765—1766 г., л. 265.

19. Контумациійный декретъ по дѣлу Виленскаго Троицкаго монастыря съ Виленскими же иезуитами, доминиканами и другими частными лицами.

Свято-Троицкіе базилиане приносятъ жалобу на Виленскихъ иезуитовъ, ксендзовъ доминикановъ, Габріеловичей и другихъ шляхтичей по поводу постоянныхъ насилій со стороны этихъ лицъ и поземельныхъ захватовъ въ базилианскихъ имѣніяхъ Свиранахъ и Шанкополѣ; базилиане требуютъ какъ разсмотрѣнія и подтвержденія документовъ на право владѣнія этими имѣніями, такъ равно

и приведенія въ дѣйствіе трибунальнаго декрета по этому дѣлу compositi iudicii и вознагражденія за всѣ проторы и убытки. Земскій судъ споръ базилианъ съ иезуитами и доминиканами передалъ на разсмотрѣніе Виленскому подкоморію; а остальныхъ лицъ, какъ неявившихся самовольно на судъ, приговорилъ къ штрафу въ 500 злотыхъ и баниціи.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt piątego, miesiąca Junii dwudziestego siódmego dnia.

W sprawie za dwoma aktoratami y żalobami do nich należącemi, in unum poniżej złączonemi y skombinowanemi, mianowicie, za pierwszym aktoratem w Bogu przewielebnego imci xiędza Samuela Nowickiego—starszego y wszystkich ichmć xiędzów bazylianów konwentu Wileńskiego, z Bogu przewielebnym imci xiędzem Łukaszem Stoszą—rektorem y wszystkiemi ichmć xiężami iezuitami Nowiciackiemi konwentu Wileńskiego, tudzież w Bogu przewielebnym iego mość xiędzem Kazimierzem Waz-

girdem, rektorem, y wszystkiemi i. xx. iezuitami święto-Jańskimi Wileńskimi, w Bogu przewielebnym imci xiędzem Alfonssem Bylewskim—przeorem y wszystkiemi i. xx. dominikanami Święto-Duskimi Wileńskimi, oraz i. pp. Józefem Narumowskim, Heleną matką, Antonim y Ignacym synami Gabryałowiczami, Kazimierzem Podwysockim i Józefem Pigłowskim, za pozwem od aktorów obżalowanych ichmćiów przed nasz sąd wyniesionym y za żalobą w tym pozwie wyrażoną, mieniąc y referuiąc się do zaszłych in antecessum żalob, processów, zapisów, dekretów omnis tituli oczewistych, a mianowicie do dekretu oczewistego w

trybunale compositi fori wielkiego xięstwa Litewskiego między delatorami żalującymi a obżalowanymi i. xx. jezuitami y dominikanami konwentu Wileńskiego y dalszymi w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt trzecim, miesiąca Augusta szesnastego dnia, z odesłaniem tanquam in causa differentiarum na podkomorzego ferowanego, iako y o to, iż co obżalowani imć, mając dobra swoje in contiguitate z dobrami funduszowemi żalujących delatorów Swirany y Szankopol nazwanymi, w woiewodztwie Wileńskim sytuowanymi, cum attinentiis, ex vi eiusdem contiguitatis obżalowani imć, nie tylko za antecessorów swoich nienależycie od dobr żalujących delatorów, łąk, lasów y sianożęci pozabieranych, delatoribus należących, nieprzywrócili, lecz ieszcze sami obżalowani imć, przez administratorów swoich ludzi y poddanych różne krzywdy y wiolencye, intruzye, grabieże czynią różnemi laty, miesiący y dni, niemało gruntów, łąk, lasów, sianożęci od dobr Swiran y Szankopola, per vim et potentiam zabrawszy, z tego wszystkiego usus et fructus partycypują et circa usurpativam tych że gruntów possessionem illegitime utrzymują się, onych delatoribus oddać y powrócić niechcą, owszem dalszym grabieżem, zabieraniem gruntów, łąk, lasów, sianożęci delatoribus odgrażają się y dalszymi odpowiedziami y pochwałkami odgrażają się y infestują, do szkod, strat, y expensów prawnych nienależycie przyprowadzają, denique obżalowani Pigłowski, Gabryałowiczowie *) wieczne inwazye, wiolencye, grabieże delatoribus czynią, grunta, łąki, lasy y sianożęci własne delatorów zabierają et in proprium usum obracają. A gdy żalujący delatores przez

przyjaciół obżalowanych ichmciów niepojednokrotnie, ażeby wiolencyi y grabieżów dalszych nie czynili, convertebant, natenczas obżalowani, zamiast sąsiedzkiej przyjaźni oświadczenia, dalszymi odpowiedziami y pochwałkami infestowali. O co wszystko ut supra premissum żalujący delatores chcąc z obżalowanymi ichmciami prawem czynić, ante omnia wszelkich praw, zapisów przyznanych, dokumentów et omnis tituli munimentów, pro haereditaria possessione partis actoreae służących y leżących, ograniczeń, obodnic approbaty, vigore których obwarowania delatoribus omnimodam securitatem wieczystey possessyi dobr funduszowych Swiran y Szankopola nazwanych, w woiewodztwie Wileńskim sytuowanych, tudzież gruntów, łąk, lasów, sianożęci, in actuali antiqua possessione delatorum ze wszystkimi generaliter attynencyami będących, ab omnibus et quibusvis obżalowanych ichmciów impetitionibus, aggressionibus et violentiis, do przysądzenia gruntów, łąk, lasów, violenter zabranych z possessyi delatorów, per reinductionem et invadationem, a samey sprawy pro finali disjudicatione, tam in causa differentiarum, quam in causa facti, ex differentiis promanata, odesłania przed sąd podkomorski, do uznania przed tymże sądem podkomorskim inquizycyi, szkod poczynionych weryficacyi, de usibus et fructibus kalkulacyi y tych summ, które z instrumentów verificationis et calculationis patebunt, delatoribus przysądzenia, do komportacyi przez obżalowanych wszystkich dokumentów, ograniczeń, ad id negotium regulujących się, sub nexu iuramenti, do skasowania wszelkich y wszystkich obżalowanych uformowanych in damnum et praedudicium delatorum przysposobionych attentatów, do wskazania pen, win, de lege et ex merito actionis na obżalowanych ściąg-

*) Въ подлинникѣ пропущено слово.

gających, nadgrodzienia szkod, strat y expens prawnych, oraz uznania tego wszystkiego, quod iuris et praetensionis być może, a czasu prawa fusius przez kontrowersyą dowiedziono będzie, salva melioratione tey žaloby. A za drugim akto-
ratem w Bogu przewielebnego imci x. Alfonsa Bylewskiego—priora y wszystkich i: xx. Dominikanów Wileńskich, przy kościele świętego Ducha rezydujących, z w Bogu przewielebnym imé x. Łukaszem Słoszą—rektorem y wszystkiemi i. xx. jezuitami collegium Wileńskiego, przy kościele świętego Ignacego rezydującymi, similiter za pozwem od aktorów po obżałowanych przed nas sąd wyniesionym, y za žalobą w tym pozwie ingrossowaną, mieniać do zaszłych na sądy podkomorskie w trybunałach głównych wielkiego księstwa Litewskiego żalob y dekretów, do odesłania oney na sąd w imci pana Ważyńskiego—podkomorzego powiatu Oszmiańskiego, do obwarowania securitatem possessyi gruntów, łąk, lasów, do finalney przed sądem podkomorskim rozprawy, iako też y ludziom poddanym delatorów y to wszystko, co czasu prawa fusius deducetur, salva melioratione tey žaloby, iako te žaloby z pozwów autentycznych de tenore suo w ten nasz dekret są ingrossowane, tak za onym praenominatae partis, ad invicem sobie przed nasz sąd instituerunt actionem. W której sprawie my urząd ziemski wojewodztwa Wileńskiego aktorat imé xx. dominikanów Wileńskich Święto-Duskich, z tychże regestrów ordynaryinych, z partyi czterdziestey ósmey do wypisu aktoratów imé xx. bazylianów Wileńskich, na karcie czterdziestey szóstey uczynionego et ex ordine przywołanego, z którego praesens eo incidit negotium, przyłączywszy y žaloby do nich należące in unum skombinowawszy, proce-

der nakazaliśmy. In procedendo po kontrowersyach między imé xx. bazylianami konwentu Wileńskiego, a imé xx. dominikanami konwentu Wileńskiego Święto-Duskiego, także między i. xx. jezuitami konwentu Wileńskiego Nowiciackiego y święto-Jańskiego ab utrinque wnoszonych, my urząd ziemski wojewodztwa Wileńskiego, satisfactionem dekretów trybunalskich koła compositi iudicii w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt trzecim, Augusta szesnastego dnia zaszłemi, decernimus, na które rozsądzenie in locum w. imci pana Jundziła—podkomorzego, ad praesens marszałka, w imci pana Adama Wisogierda—podkomorzego wojewodztwa Smoleńskiego, za nieschodzeniem się stron, ex decisione nostra, naznaczamy; oraz stronom, aktoraty swoje mającym, vigore dekretu trybunalskiego, supra de data wyrażonego securitatem possessyi dobr, gruntów, lasów, sianożęci, in actuali possessione będących, a mutuis impetitionibus et violentiis waruiemy; oraz liberum przez strony ad citationem przed sąd podkomorski z tymi dobrami (o które vertitur actio) graniczających reservamus; a z niestającymi imé pp. Naramowskim, Gabryiałowiczami, Podwysockim y Pigłowskim dalszy proceder nakazaliśmy. In procedendo na terminie y dniu niniejszym, wyż na dacie pisanym, za przywołaniem z nakazu naszego generała stron do prawa od aktorów, protunc ichmé plenariam do tey sprawy mający potestatem, imé pan Antoni Miedzichowski—krajczy wojewodztwa Wileńskiego, personaliter ad experimentum iuris stawał, a pozwani imé pp. Naramowski, Gabryiałowiczowie, Podwysocki y Pigłowski za potrzykrotnym z nakazu naszego generalskim przywołaniem, iako sami przed nami sądem do prawa nie stawali, tak y żadney wiadomości o niestaniu swoim nam są-

dowi y stronie swoiey powodowey nie czynili, przeto tenże wyż rzeczony partis actoreae protunc legitimitatem przypadłego w tey sprawie terminu pozwem autentycznym przez generała ikmci woiewodztwa Nowogrodzkiego Józefa Szareckiego obżalowanym distinctis copiis dobrach ichmciów iuridice oczewisto w ręce podanym y przed w. i. p. Felicianem Zmiiowskim — pisarzem ziemskim Wileńskim, officiose zeznanym, słusznie, prawnie dowiodłszy y žalobę, w nim supra de tenore suo reassumendo, na dowód pryncypalnego interessu produkował y czytał przed nami sądem dekret oczewisty trybunału głównego w. x. Litewskiego koła compositi iudicii między aktorami a pozwanemi ichmiami w roku tyśiąc siedmset sześćdziesiąt trzecim, miesiąca Augusta szesnastego dnia ferowany. Przy tym dalsze dokumenta y dowody prawne, pro parte actorea ad id negotium służące, nam sądowi remonstrando, wzdania pozwanym do prawa niestawiających ichmciów, iako onemu nieposłusznych, w roku zawitym na upad w rzeczy, a zatym według prawa kontentów žaloby pozwney, wyż de dato et actu w produkcie wyrażonego dekretu, processu, oraz wszelkich dokumentów y dowodów prawnych pro parte actorea, ad id negotium służących, in toto utwierdzenia przy mocy nienaruszoney y walorze inviolabiliter zachowania, summy za expensa prawne z okazji z obżalowanych, per partem actoream włożone, pięciuset złotych polskich na pozwanym, do prawa niestawiających ichmciów, na wszelkich majątnościach y dobrach ichmciów leżących, ruchomych, summach pieniężnych, ubique locorum będących, żalującemu delatorowi przysądzenia, samych zaś obżalowanych, do prawa niestawiających, na infamią wskazania, ad publicandum tey infamii ienerała

sądowego przydania proklamować y publikować, nakazania y tychże niestawiających ichmciów przed sąd podkomorski adcytować pozwolenia, a dla uczynienia za wskaz wyż wyrażoney summy, super quibusvis citatorum do prawa non comparantium bonis w skuteczney prawney, a nieodwłoczney exekucyi do urzędów ziemskich y grodzkich wszelkich woiewodztw y powiatów w. x. Litewskiego odesłania, z założeniem contra adversantes temu dekretowi naszemu dalszych pen prawnych u nas sądu prosił y domawiał się. A tak my urząd ziemski woiewodztwa Wileńskiego, w tey sprawie w Bogu przewielebnego iegomości x. Samuela Nowickiego — starszego y wszystkich i. xx. bazylianów konwentu Wileńskiego z i. pp. Józefem Naramowskim, Heleną matką, Antonim y Ignacym synami Gabryałowiczami, Kazimierzem Podwysockim, Józefem Pigłowskiem, bacząc to, iż ciż pozwani ichmciowie, będąc ratione superius praemissa przed nas sąd adcytowanymi, za potrzykrotnym z nakazu naszego ieneralskim przywoływaniem, iako sami przed nami sądem do prawa niestaneli, tak y żadney wiadomości o niestaniu swoim nam sądowi y stronie swey powodey nie uczynili; przeto tychże pozwanym do prawa niestawiających ichmciów, iako onemu nie posłusznych, w roku zawitym na upad w rzeczy wzdaemy, a zatym według prawa kontentów žaloby pozwney y rekwizycyi partis actoreae patrona wyż de data et actu w produkcie wyrażony dekret, oraz dalsze dokumenta y dowody prawne pro parte actorea, ad id negotium służące, in toto utwierdzamy, przy pomocy nienaruszoney y walorze inviolabiliter zachowuiemy, summy za expensa prawne, z okazji obżalowanych, per partem actoream na prawo łożoną, pięćset złotych polskich; a z wpisnym y pamiętnym una cum lucris,

sądowi naszemu persolutis, in universum computando pięćset dziesięć polskich złotych na pozwanych, do prawa niestawiających, ichmciach na wszelkich majątnościach y dobrach ichmciów leżących, ruchomych, summach pieniężnych, ubique locorum będących, żałującym delatorom przysadzamy; samych zaś obżałowanych, do prawa niestawiających, na infamią wskazujemy, ad publicandum tey infamii ienerała sądowego przydaiemy, proklamować y publikować nakazujemy, y tychże niestawiających ichmciów przed sąd podkomorski adcytować pozwalamy, a dla uczynienia za wskaz wyż wyrażoney summy super quibusvis citatorum do prawa non comparentium bonis skuteczney, prawney a nieodwłoczney wykucyi do urzędów ziemskich y grodzkich,

u wszelkich wojewodztw y powiatów w. x. Litewskiego z założeniem in contraversantes temu dekretowi naszemu dalszych pen prawnych odsyłamy. A gdy termin prawny adpublicandum kondemnat przypadł, tedy ienerał, sądów naszych pilnujący, Antoni Szrodowski, dość czyniąc prawu popolitemu y dekretowi naszemu, Józefa Naramowskiego, Helenę matkę, Antoniego y Ignacego synów Gabryałowiczów, Kazimierza Podwysockiego i Józefa Pigłowskiego, za infamisów w izbie sądowej et in foro publico obwołał, publikował y relacją swey publikacyi, a loco publicationis, rediens iudicialiter zeznał. Która sprawa iest do xiąg ziemskich wojewodztwa Wileńskiego spraw dekretowych zapisana.

1767 г. Января 19 дня.

Изъ книги № 4212, за 1767—1768 г., л. 783.

20. Kontumacyjny dekretъ по дѣлу Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря съ наслѣдниками фундатора базилианскаго конвикта Саваневскаго.

Виленскіе Свято-Троицкіе базилиане внесли двѣ жалобы въ земскій судъ на братьевъ Саваневскихъ по слѣдующему случаю: дядя ихъ пожертвовалъ на базилианскій конвиктъ нѣсколько имѣній: Шанкополе, Чепурнишки, Збросковцизну, Юдевцизну

и Гуди, которыми захотѣли завладѣть его племянники. Они составили подложные документы и началось судебное дѣло, не смотря на одно обвинительное опредѣленіе Литовскаго трибунала.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmego, miesiąca Januarii dziewiętnastego dnia.

Na rokach ziemskich wojewodztwa Wileńskiego, w roku terazniejszym tysiąc siedmset

sześćdziesiąt siódmym po świętych Trzech Królach do sądenia przypadłych, porządkiem prawa popolitego w mieście ikmci Wilnie in solito iudiciorum loco odprawujących się, przed nami Janem Monkiewi-

czem, Franciszkiem Czyżem, Michałem Szumskim, Ignacym Horodeńskim—sędziami, Felicyanem Zmiłowskim—pisarzem, urzędnikami ziemskimi województwa Wileńskiego, gdy sporządku rejestrowego przypadła sprawa w Bogu przewielebnego imci xiędza Samuela Nowickiego—starszego y wszystkich i. xx. bazylianów konwentu Wileńskiego z i. pp. Thadeuszem — regentem bywszym grodzkim Wileńskim y Dominikiem Sawaniewskimi, bracia, za pozwami dwuma od aktorów po obżalowanych ichmościów przed nas sąd wyniesionym y zażalobami w nich wyrażonemi, mieniać y referuiąc się do zaszłych antierius processów, żalob, princypalnych dekretów oczewistych, odkładowych, remissyinych, kontumacyinych zapozwów y całego generaliter procederu prawnego, o rzecz y pretenzye w żalobach princypalnych in variis subselliis ex instantia żaluiących delatorów z obżalowanym imciem zaszłego, tudzież referuiąc do obdukeyi prezentacyi ieneralskich, a specialiter referuiąc się do zaszley princypalney autentycznej w pozwie autentycznym w roku tysiąc siedmsetnym pięćdziesiątym siódmym, miesiąca Junii dwudziestego dnia do Trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego wyniesionym, ingrossowaney, dostatecznie wyrażoney, realitatem negotii probuiącey, y do wszystkich generaliter praw, zapisów, funduszów, dokumentów, omnis tituli, kupnych przyznanych, pro haereditate dobr Szankopola, alias Woyczan, Czepurniszki, Zbroszkowszczyzny y wsi Gudzie nazwanych, cum attinentiis, służących, approbatu tych wszystkich zapisów kupnych et omnis tituli dokumentów, przyznanych funduszów na konwikt przez w Bogu zeszłego Sawaniewskiego—woyskiego Litewskiego, uczynionego, oraz approbatu zapisów roboracyinych, ap-

probacyinych, reklamacyinych, kwitacyinych od Jana Sawaniewskiego, synowca rodzonego woyskiego Litewskiego, iako też od urodzoney Sawaniewskiej—woyskiej Litewskiej, służących, vigore których do obwarowania securitatem wieczystey possessyi tak mạiętności Szankopola, alias Woyczan, Czepurniszek, Zbroszkowszczyzny, Judziewszczyzny y wsi Gudziów, in actuali haereditaria possessione delatorów będących, ab omni obżalowanych impetitione et violentiis, do skassowania wszelkich przez obżalowanych skryptów, dokumentów, in damnum delatorów uformowanych y od Jana Sawaniewskiego wymożonych, de nullo dato et accepto utrzymanych nullitate, do komportacyi takowych skryptów, do komportacyi mobiliów, omnis tituli, po w Bogu zeszyłym Sawaniewskim — woyskim Litewskim przez obżalowanych ichmościów zabraney, takoz komportacyi ruchomości imci panu Legowiczowi czasu aggressyi mạiętności Szankopola przez imci pana Dominika Sawaniewskiego zabraney, sub nexibus iuramenti. In puncto zaś poczynionych wiolencyi, boiów, inwazyi, exorbitancyi, strzelby zabraney czasu teyże aggressyi, do abdukeyi koni, bydła zabraney, komportacyi kulbak, do approbatu dekretów oczewistych odkładowych, kontumacyinych processów, żalob pryncypalnych, dekretów remissyinych, prezentacyi obdukeyi generalskiej y całego procederu prawa, in variis subselliis in eadem causa zaszłego, do pokarania penami, z prawa pospolitego na obżalowanych ściągającemi się, nadgrodzienia szkod, strat y expens prawnych, oraz uznania tego wszystkiego, co czasu prawa fusius przez kontrowersyą dowiedziono będzie, salva melioratione tey żaloby. A za drugą żalobą z drugiego pozwu, mieniać y referuiąc się do zaszłych antierius processów,

żałob pryncypalnych, dekretów oczewistych, odkładowych, kontumacyjnych, remissyjnych zapozwów y całego generaliter procederu prawnego, ex instantia żałujących delatorów z obżałowanymi ichmościami, hac in causa in variis subselliis zaszłego, tudzież obdukcji, prezentacji ieneralskich, ac specialiter referując się do żaloby pryncypalney, autentycznej, w pozwie autentycznym w roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmym, miesiąca Junii dwudziestego dnia do Trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego wyniesionym ingrossowaney, dostatecznie realitatem negotii wyrażoney, oraz do wszystkich generaliter praw, zapisów, omnis tituli dokumentów, funduszów kwitacyjnych, roboracyjnych, relacyjnych, approbacyjnych, delatoribus służących, do approbatu których iako przyznanych, vigore onych warowania securitatem wieczystey possessyi majątności Szankopola, alias Woyczan, Czapurniszek, Zbrozskowszczyzny, Judziowszczyzny, y wsi Gudziow, in actuali haereditaria possessione delatorów będących, ab omni impetitione et violentia, do skassowania przeciwnych dokumentów, do uznania inkwizycji y weryfikacji, do nadgrozdzenia szkod, strat y expens prawnych, pokarania paenis legum y uznania tego wszystkiego, co czasu prawa fusius przez kontrowersyą dowiedziono będzie, salva melioratione tej żaloby, żałujących delatorów z obżałowanymi ichmościami przed nas sąd instituerunt negotium. W której sprawie, po wzięciu przez aktorów na dniu siedmnastym praesentium na godzinę y po expirowaniu oney, a zaś na dniu dziewiętnastym currentium, po kontrowersyach od i. pp. Sawaniewskich, de insubsistentia actoratu, et in contra od i. xx. bazylianów de legitimitate tegoż aktoratu ab utrinque wnoszonych, my

sąd ziemski woiewodztwa Wileńskiego aktor za dobry uznawszy, dalszy proceder iniungimus, procedendo na terminie y dniu niniejszym, wyż na dacie pisanym, za przywołaniem z nakazu naszego przez ienerała stron do prawa od aktorów patron ichmościów, plenariam ad id negotium mający potestatem, w. imé pan Benedykt Oganowski—koniuszy woiewodztwa Wileńskiego, personaliter ad experimentum iuris stawał, a pozwani ichmé za potrzykrotnym z nakazu naszego ieneralskim przywoływaniem, iako sami przed nami sądem do prawa nie stawali, tak y żadney wiadomości nam sądowi y stronie swey powodowej nie uczynili; przeto tenże wyż rzeczony partis actoreae patron legitimitatem przypadlego w tej sprawie terminu, pozwami autentycznymi, idque iednym pozwem przez ienerała ikmci Józefa Nowickiego i. p. Dominikowi Sawaniewskiemu w mieście Wilnie w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt piątym, Oktobra czternastego dnia oczewisto w ręce podanym, eorundem ośmnastego przed w i. panem Felicianem Zmirowskim—pisarzem ziemskim woiewodztwa Wileńskiego, officiose zeznanym; takż drugim pozwem przez ienerała ikmci woiewodztwa Nowogrodzkiego Józefa Szareckiego i. p. Thadeuszowi Sawaniewskiemu—regentowi bywшему grodzkiemu Wileńskiemu, w mieście ikmci Wilnie w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt piątym, miesiąca Decembra iedynastego dnia, oczewisto w ręce podanym, a w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt szóstym, miesiąca Januarii trzynastego dnia, przed w i. p. Chodkiewiczem—komornikiem w. x. Lit. y regentem ziemskim woiewodztwa Wileńskiego zeznanym, słusznie prawnie dowiodszy y żaloby w nich, supra de tenore suo reasumendo, na dowód pryncypalnego interes-

su, produkował, y czytał przed nami sądem dekret kontumacyiny ex instantia delatorów z obżałowanemi z banicyą doczesną y infamią, wskazem summy tysiąca dziesięciu złotych polskich et cum ulterioribus lucris ac iudicatis, w tymże dekrete expressis, w roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt piątym, miesiąca Decembra świętego dnia ferowany, współ z listami obwieszczym y poiezdzym urzędowymi ad haec produxit. Drugi dekret kontumacyiny ex instantia tychże żałujących delatorów z obżałowanymi ichmościami wzdaniem na infamią y wskazem summy dwudziestu tysięcy dwuchset dziesięciu złotych polskich, z wolnym aresztowaniem summ y ruchomości, w tychże dekretach expressis, w roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmym, Nowembra dwudziestego czwartego dnia ferowany, współ z listami obwieszczym y poiezdzym urzędowymi, na dowód sprowadzonych exekucyi, oraz wszystkie dokumenta y dowody prawne y cały proceder prawny, hac in causa zaszły, nam sądowi remonstrando, wzdania pozwanych do prawa niestawiających ichmciów, iako onemu nieposłusznych, w roku zawitym na upad w rzeczy, a zatym według prawa kontentów žaloby pozowney, wyż de data et actu w produkcie wyrażonych dekretów kontumacyinych, wskazem y lukrami kondemnatami, tudzież dalszych dokumentów y dowodów prawnych y całego procederu prawnego, ex instantia delatorów z obżałowanemi hac in causa zaszłego, in toto ac per totum approbowania, przy mocy nienaruszney y walorze inviolabiliteter zachowania, summ tymiż dekretami wskazanymi y przysądzonych, idque iednym dekretem tysiąca dziesięciu złotych polskich, drugim zaś dekretem dwudziestu tysięcy dwuchset dziesięciu złotych polskich, osobliwie za ex-

pensa prawne, noviter per partem actoream na prawo łożone, tysiąca złotych polskich na pozwanych do prawa niestawiających ichmciów na wszelkich majątnościach y dobrach ichmościów, leżących, ruchomych, summach pieniężnych, ubique locorum będących, żałującym delatorom przysądzenia, samych zaś obżałowanych, do prawa niestawiających ichmciów, iako iuż infamisów iterum iterumque na infamią wskazania, ad publicandum tey infamii ienerała sądowego przydania publikować y proklamować nakazania, y za tymże dekretem tamowania activitatis tymże pozwany do prawa niestawiającym, oraz summ y ruchomości, a imci pana Thadeusza Sawaniewskiego zasług chorągiewnych per partem actoream aresztować y pozwolenia, a dla uczynienia za wskaz wyż wyrażoney summy, super quibusvis citatorum, do prawa non comparentium, bonis skuteczney, prawney, mocney, a nieodwłóczney exekucyi, forti manu, mota nobilitate, captato quovis tempore, nie oglądając się na żadne penitus ni od kogo bronienia, ceduły, gleyta, reskrypta, pozwy, ad cassandum dekretów wyniesione, listy żelazne, zapisy, kontrakta zmowne y inne quocunque titulo mianujące się obrony prawne do urzędów ziemskich, grodzkich wszelkich woiewodztw y powiatów wielkiego xięstwa Litewskiego y którego sobie pars iure vincens, ad eam executionem et traditionem z tych że urzędów użyć zechce, z założeniem in contravenientes dalszych pen prawnych, u nas sądu prosił y domawiał się. A tak my sąd ziemski woiewodztwa Wileńskiego w Bogu przewielebnego imci xiędza Samuela Nowickiego—starszego y wszystkich ichmciów xięży bazylianów konwentu Wileńskiego, z ichmci panami Tadeuszem—regentem grodzkim bywyszym Wileńskim y Dominikiem Sawa-

niewskim, bracia, bacząc to: iż ciż pozwani ichmć, będąc *ratione superius praemissorum* przed nasz sąd adcytowanymi, za potrzykrotnym z nakazu naszego ieneralskim przywoływaniem, iako sami przed nami sądem do prawa nie staneli, tak y żadney wiadomości o niestaniu swoim nam sądowi y stronie swey powodowey nie uczynili, przeto pozwanych do prawa niestawiających ichmciów, iako onemu nieposłusznych, w roku zawitym na upad w rzeczy wzdaiemy, a zatym według prawa kontentów, żalob pozewnych, y domawiania się *partis actoreae patrona*, wyż *de datis et actibus* w produkcie wyrażone dwa dekreta, kontumacyiny wespół z listami obwieszczymi y poiezdżymi urzędowymi, tudziesz dalsze dokumenta wszelkie y dowody prawne, oraz cały proceder prawa, hac *in causa* zasły, *in omnibus punctis, clausulis, in toto approbuiemy*, przy mocy nienaruszney y walorze *inviolabiliter* zachowuiemy, summy dekretami *superius* wspomnionemi wskazaney y sądowey, idque, iednym tysiąc dziesięć złotych polskich, drugim zaś dekretem dwadzieście tycięcy dwieście dziesięć złotych polskich, a za *expensa* prawne, *noviter* na prawo *per partem actoream* łożone, tysiąc złotych polskich a z wypisnym y pamiętnym *una cum lucris*, sądowi naszemu *per solutis, in universum computando* dwadzieście dwa tysiące dwieście trzydzieście złotych polskich na pozwanych, do prawa niestawiających, ichmciach na wszelkich majątnościach y dobrach ichmciów leżących, ruchomych, summach pieneznych *ubique locorum* będących, żaluiącym delatorom przysądzamy, samych zaś obżałowanych, do prawa niestawiających, ichmciów iako iuż niepoiednokrotnych infamisów *iterum ite-*

rumque na infamią wskazuiemy, *ad publicandum* tey infamii ienerala sądowey przydaiemy, proklamować y publikować nakauiemy, y za tymże *decretem* tamować *activitatem* tych że pozwanych ichmciów, do prawa niestawiających, oraz *summy* y *richomości*, a imci pana Thadeusza Sawaniewskiego, zasługi chorągiewne aresztować, *per partem actoream* pozwalamy. A dla uczynienia za wskaz wyż wyrażoney *summy super quibusvis citatorum*, do prawa *non comparentium bonis* skuteczney, prawney, mocney a nieodwłóczney *execucyi forti manu, mota nobilitate, captato quovis tempore*, nie oglądaiąc się na żadne *penitus* ni od kogo bronienia, ceduły, gleyty, reskrypta, pozwy *ad cassandum* dekretów *wyniesione*, listy żelazne, zapisy, kontrakta *z mowne*, y inne *quocunque titulo* mianuiące się obrony prawne, do urzędów ziemskich lub grodzkich wszelkich *woiewodstw* y *powiatów* w. x. Litewskiego y którego sobie *pars vincens, ad eandem executionem et traditionem* użyć zechce, założywszy *in contravenientes* temu dekretowi naszemu dalsze *peny* prawne odsyłamy. A gdy *termin* prawny *ad publicandum* tey infamii przypadł, tedy ienerał sądów naszych pilnuiący, Jan Downar, dosić czyniąc *prawy* *popolitemu* y dekretowi naszemu *i. pp.* Thadeusza—regenta bywszego grodzkiego Wileńskiego y Dominika Sawaniewskich, braci, iako iuż nie poiednokrotnych infamisów, *iterum iterumque* za infamisów w izbie sądowey *et in foro publico* obwołał, publikował y *relacyą* publikacyi swey, a *loco publicationis rediens, iudicialiter* zeznał. Która sprawa iest do *xiąg* ziemskich *woiewodstwa Wileńskiego* *spraw* dekretowych *przyjęta* y *wpisana*.

1767 г. Августа 27 дня.

Изъ книги № 4212, за 1767—1768 г., л. 165.

**21. Подтвердительная привилегія короля Станислава Августа Виленскому Свя-
Троицкому монастырю на разныя права.**

Въ привилегіи этой преемственно подтверждаются нѣкоторыя права Виленскому Свято-Троицкому монастырю, начиная отъ Сигизмунда III съ 1611 года, до Станислава Августа до 1767-го года. Права эти слѣдующія: 1) Свято-Троицкому базилианскому монастырю предоставляется право распоряжаться всѣми монастырскими имѣніями,

а монахамъ выбирать изъ среды себя чрезъ каждые четыре года новаго архимандрита; 2) Свято-Троицкому монастырю предоставляется право распоряжаться всѣми имѣніями, находящимися во владѣніи Св. Троицкаго братства; 3) ему же предоставляется право пользоваться доходами, со всѣхъ медоварныхъ Виленскихъ братствъ.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósme-
go, miesiąca Februaryi siedmnastego dnia.

Na rokach ziemskich woiewodztwa Wileńskiego w roku terazniejszym tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmym, po śś. trzech Królach do sądzenia przypadłych, porządkiem prawa pospolitego w mieście ikmci Wilnie, in solito iudiciorum loco, odprawuiących się, przed nami Franciszkiem Czyżem, Ignacym Horodeńskim—sędziami, Felicyanem Zmiiowskim—pisarzem, urzędnikami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego, comparando personaliter patron w. imé pan Benedykt Ogonowski, koniuszy woiewodztwa Wileńskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał przywiley confirmationis, od nayiaśniejszego króla imci polskiego Stanisława Augusta, na cerkiew pod tytułem ś. Trójcy w Wilnie będącą, i. x. bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy teyże cerkwi rezyduiącym, dany, in rem et partem tychże ichmościom służący y należący, który, podaiąc do akt, prosił nas sądu, ażeby po-

mieniony przywiley, ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą, był do xiąg ziemskich spraw wieczystych woiewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiąwszy, w xięgi wieczyste ziemskie Wileńskie wpisać zalecili, który, słowo do słowa wpisując, tak się w sobie ma:

Stanisław August, z łaski Bożey król polski, etc. Oznaymuiemy ninieyszym listem przywileiem naszym, komu o tym wiedzieć należy, iż pokładany był przed nami przywiley, po polsku na pargaminie pisany, ręką nayiaśniejszego Augusta wtórego, naszego przodka, podpisany, y pieczęcią wielką wielkiego xięstwa Litewskiego stwierdzony, żadnemu podeyrzeniu niepodległy, niżej słowo w słowo wpisany, zawieraiący w sobie potwierdzenie praw, wolności y przywileiów, przez świętey pamięci Władysława czwartego, króla polskiego, antecessora naszego, y przodków przed nim panuiących nayiaśniejszych królów polskich nadanych po-
bożnym zakonnikom reguły świętego Ba-

zylego wielkiego, w Wilnie przy cerkwi ś. Trójcy, w iedności z świętym kościołem powszechnym rzymskim nigdy nienaruszenie zostaiącym, służących, supplikowano nam oraz iest imieniem tychże pobożnych xięży bazylianów y całej prowincyi Litewskiej, którey oni są członkami, abyśmy rzezony przywiley y wyrażone w nim prawa, wolności y prerogatywy stwierdzić powagą naszą królewską raczyli. Którego to przywileiu słowo w słowo brzmienie iest następujące:

August wtóry, z Bóżej łaski, król polski, etc. Oznamujemy tym listem naszym, komu o tym wiedzieć będzie należało. Wdzięczni będąc łaski Bóżej, z któregośmy woli na tronie Korony polskiej wolnemi głosami obudwu wolnych narodów posadzeni iesteśmy, aplikujemy do tego wszystkie siły nasze, iakoby maiestat iego święty z rządów nam powierzonych swoje miał ukontowanie, y każdy w tey rzeczy-pospolitey nadanych praw, y wolności, y przywileiów, od świętej pamięci antecessorów naszych knnferowanych, swobodnie zażywał, y z onych że się cieszył; przeto, gdy był pokładany przed nami przywiley, na pergaminie ruskim pismem pisany, świętej pamięci króla imci Władysława czwartego, antecessora naszego, z podpisem ręki iego y przyciśnieniem pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego, pod datą w Wilnie roku tysiącsześćset trzydziestego trzeciego, miesiąca Jula dziewiątego dnia, zakonnikom reguły świętego Bazylego wielkiego, w Wilnie przy cerkwi świętej Trójcy, w iedności z kościołem świętym rzymskim będącym, nadany: w iednym punkcie, aby wszelkie dobra zakonne, leżące y ruchome, monasterowi Wileńskiemu, tak w mieście Wilnie, iako y po inszych miejscach nadane, przy monasterze y zakonney dyspozycyi wiecznie zo-

stawały, iako też aby wolno było tymże zakonnikom z pośrzodku zgromadzenia swego y innych klasztorów obierać do rządów klasztoru tego co cztery lata starszego albo archimandrytę; w drugim punkcie, aby ciż zakonnicy mieli zawiadowanie y wolne używanie dóbr, bractwu cerkwi świętej Trójcy nadanych; w trzecim punkcie, aby bractwa wszystkie miodowe Wileńskie na pospolity pożytek w. x. bazylianom Wileńskim wiecznie się obracało. A gdy też wniesiona była przez panów rad y urzędników naszych pokorna supplikacya imieniem wielbnego oycy Symona Ohurcewicza, zakonu świętego Bazylego w. prowincyała, abyśmy pomieniony przywiley, w dacie wyżej specifickowany, oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trójcy będącym, nadany, powagą naszą królewską stwierdzili y approbowali, y tu w ten nasz list confirmacyiny, przelożywszy z ruskiego pisma na polskie, inserować rozkazali, który to przywiley słowo w słowo tak się w sobie ma:

Władysław czwarty, z łaski Bóżej król polski, etc. Oznamujemy tym naszym listem, komu by o tym wiedzieć należało. Dał nam do wiadomości w Bozie wielbny oyciec Józef Welamin Rutki, archiepiskop, metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiey Rusi, iż monaster Wileński, świętej ożywiaiącey Trójcy, od dawnych lat w dzierzeniu zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego, z świętym kościołem rzymskim ziednoczonych będący, co raz większe pomnożenie w porządku swoim zakonnym y w samych zakonnych osobach odbiera, a z łaski iałmużny y nadania różnych osób, tak duchownych, iako y świeckich, zkaąd zakonnicy, przy tey cerkwi mieszkaiący, różnych dóbr leżących, tak w mieście naszym Wileńskim, iako y po inszych miejscach pewnych, dóbr y maiętności nabyli, y prosili

nas, abyśmy ten monaster świętej ożywiający Trócy Wileński przy zakonnikach pomienionych reguły świętego Bazylego, w iedności z świętym kościołem rzymskim będący, tak też przy bractwie świętej Trócy, od świętobliwey pamięci króla iegoomości Zygmunta trzeciego, pana rodzica naszego, przy teyże cerkwi świętej Trócy fundowanym y uprzywileiowanym, z bractwami miodowemi, pańskimi, kupieckiem, kusznierskim y rotą nazwanemi, pewnemi przywilejami nadanemi y ufundowanemi, wiecznie zostawiwszy, osobliwszym listem naszym stwierdzili, w tym też łaskę naszą pańską pomienionym zakonnikom pokazali, abyśmy wszystkie dobra, przez nich nabyte, od ludzi pobożnych legowane, iako własne samym zakonnikom y monasterowi mianowanemu należące y należące mające, mocą y powagą naszą królewską stwierdzili y według postanowienia ich zakonnego monasterem świętej ożywiający Trócy y wszystkiemi dobrami, do niego należącemi, rządzić im dopuścili. My król, życząc tego, aby za szczęśliwego panowania naszego chwała się Boża rozmnażała y szerzyła, prośbę do nas wniesioną, widząc być słuszną y z pożytkiem cerkwi Bożey, za intercessyą pp. rad y urzędników naszych, przy nas na ten czas będących, tym listem przywilejem naszym to im warujemy, naprzód: że te wszystkie dobra, leżące y ruchome, które oni teraz w używaniu mają, albo na które prawo mają, tak w mieście naszym Wileńskim, iako y po inszych miejscach, wiecznie przy monasterze świętej ożywiający Trócy w zawiadowaniu zakonników zostawać y na popospolity pożytek samych obracać się mają. Którzy z pośrodku siebie y zgromadzenia swego zakonnego y z zakonników, po różnych miejscach y monasterach będących,

a w iednym zgromadzeniu zakonnym w iedności świętej żyjących, starszego obracać mają; a ten starszy tytułując się archimandrytą Wileńskim, podług postanowienia ich zakonnego we cztery lata, albo iak się im będzie zdało, odmieniony być ma, zażywając tych dóbr spólnie z inszemi w społeczności na swój pożytek prywatny, więcej nad inszych nie obracać, a całym monasterem y dobrami do niego należącemi, tak iako własny przełożony, rozporządzać. Powtóre, też zakonnicy mają zawiadować bractwem świętej ożywiający Trócy, zażywając wolności y dóbr, na to bractwo nadanych y uprzywileiowanych, tak które w dzierzawie mają, a mianowicie, na bractwo świętej ożywiający Trócy, od świętej pamięci króla imci pana, rodzica naszego, nadane, pod datą w Wilnie roku tysiąc pięćset osmdziesiąt dziewiątego, miesiąca Jula dwudziestego piątego dnia, pod datą także w Warszawie, na seymie walnym roku tysiąc pięćset dziewiędziesiąt wtórego, miesiąca Oktobra dziewiątego dnia, iakoby tu słowo w słowo wpisane były, we wszystkich punktach, artykułach, paragrafach, nadaniach, używaniu y sprawowaniu, ze wszystkiemi dobrami, gruntami, kamienicami, folwarkami, przychodami, czynszami, iakim kolwiek sposobem albo prawem do tego monastera ich y bractwa mianowanego zdawna y teraz nadanych, przysposobionemi, należącemi, y które należące będą się zdały, y według praw y przywilejów ich, tak też dekretów dawnych, y świętej pamięci króla imci pana, rodzica naszego, wcale y przy zupełney mocy one zostawując, stwierdzamy y na wieczność umacniamy; y że wiecznie y nienaruszenie samemu tylko bractwu temu, które tylko przy cerkwi y monasterze świętej Trócy jest, służą y służyć mają, deklarujemy y

tym listem przywileiem naszym to wszystko trzymać, zażywać y rządzić, odeszłych od tego monastera y bractwa, albo iakimkolwiek sposobem od kogożkolwiek zatrzymanych albo zadzierżanych dóbr prawem dochodzić, odszukiwać, processa, na iakim bykolwiek stopniu y terminie były, konczyć y do executyi y doskonałego skutku przywozдить, tak aby w żadney rzeczy, w żadnym artykule nadaniu y należytości, prawom y przywileiom monastera y bractwa mianowanego nic nie derogowało ani umniejszało, pozwalamy, moc dajemy y zostawuitemu; a żadnemu im w tym przeszkadzać, trudności, albo przénagabania iakiego czynić nie pozwalamy y zabraniamy. Po trzecie, bractwa wszystkie miodowe pomienione, na pospolity pożytek samych zakonników obracać się wiecznie mają, iako na własny monaster świętey ożywiaiącey Trócy należące, podług przywileiów od świętey pamięci króla imci, pana rodzica y dobrodzieia naszego, na to im danych, pod datą w Wilnie roku Bożego narodzenia tysiąc sześćset iedynastego, miesiąca Augusta pierwszego dnia, y pod datą w Warszawie roku tysiąc sześćset czternastego, miesiąca Augusta siódmego dnia, które też we wszystkich paragrafach y punktach ich tym przywileiem naszym stwierdzamy, na wieczność refundimus, y daruitemy. Y na tośmy dali ten list przywilej nasz zakonnikom świętego Bazylego wielkiego, w iedności świętey z kościołem rzymskim zostaiącym, y monasterowi świętey ożywiaiącey Trócy wiecznie y nienarusznie. Pisan w Wilnie, dnia dziesiątego miesiąca Julia, roku od narodzenia Syna Bożego tysiącznego sześćsetnego trzydziestego trzeciego, panowania królestw naszych pierwszego roku. Vladislaus rex.

My tedy król, do pomienioney suppliki iako słuszney chętnie się y łaskawie skło-

niwszy, nie mniej też usiluiąc, aby za panowania naszego chwala Boża większe a coraz większe pomnożenie brała, y każdy przy nadanych sobie wolnościach, prawach y swobodach zostawał, a osobliwie aby ludzie duchowni żadnego nie odnosili detrimentum, pomieniony przywilej świętey pamięci Władysława czwartego, antecessora naszego, oycem bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Trócy będącym, nadany, we wszystkich onego punktach, klauzulach y paragrafach stwierdzamy, zmacniamy, ap-probuiemy y ratyfikuiemy, przy wolnym obieraniu starszego albo archimandryty (do lat tylko czterech trwać y być mającego), któremu z zakonnikami tych dobr zakonnych dispozycya należeć ma, albo iak się im będzie zdało odmieniać się mającego wiecznie y nienarusznie zostawiając tych że oyców bazylianów Wileńskich. Y na tośmy dali ten list przywilej nasz konfirmacyiny zakonnikom reguły świętego Bazylego w., w iedności świętey z kościołem świętym rzymskim zostaiącym, y monasterowi świętey ożywiaiącey Trócy wiecznemi y nienarusznemi czasy trwać mający. Pisan w Krakowie, miesiąca Maia dnia trzydziestego, roku Bożego narodzenia tysiącznego siedmsetnego wtórego, panowania królewstwa naszego piątego roku. Augustus rex (L. s.). Konfirmacya przywileia króla imci Władysława czwartego, cerkwi Wileńskiej przenaświętszey Trócy nadanego.

My tedy Stanisław August król, pomienioną proźbę xx. bazylianom Wileńskim ś. Troieckich y ich prowincyała Litewskiego w. Nikodema Karpińskiego, pokornie nam zಾನiesioną, za słuszną y sprawiedliwą uznawszy y do oney łaskawie się skłoniwszy, rzeczony przywilej, tu wyżey inserowany, we wszystkich artykułach, paragrafach y kondycjach, przy wolnym od superiorów za-

konnych starszego nie dożywotniego, ale do lat czterech, czyli iak onym Panu Bogu zdawać się będzie, obieraniu, y dobr przez takiego superiora razem z zakonnikami pod sobą mieszkającymi wspólnym wolnym zażywaniu, stwierdzić y approbować umyśliłiśmy, iakoż niniejszym listem przywileiem naszym konfirmacyinym we wszystkim stwierdzamy, umacniamy y approbuujemy y w trwałości y mocy nieporuszney mieć nazawsze chcemy. Na co dla lepszey wiary ten list przywiley konfirmacyiny ręką własną podpisawszy, pieczęcią w. x. L. stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia dwódziesiątego siódmego miesiąca Sierpnia, roku Pańskiego tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmego, panowania naszego trzeciego roku. U tego, na pargaminie pisanego konfirmacyinego przywileiu, w skórze marmurkową oprawnego, przy wiszącej na iedwabnym sznurze puszcze mosiężney y w niey wyciśnionej na czerwoney massie

pieczęci w. w. x. Litewskiego podpis ręki nayiaśnieyszego króla imci Stanisława Augusta, poniżey konnotacya z podpisem w. imci pana sekretarza pieczęci wielkiey w. x. L., tudzież druga konnotacya temi wyrażaią się słowy: Stanisław August król. Cancellariatu celsissimi ac illustrissimi principis Michaelis, ducis in Clevan et Żukow, Czartoryski, supremi M. D. Littae cancellarii, Homeliensis, Georgeburgensis, Usviatensis, Poduswiatensis, Kupiscensis, Pieniennensis etc. etc. capitanei. Sigillatum est in actis. Józef Duleba—horodniczy Brześciński, ikmci pieczęci w. w. x. L. sekretarz. Potwierdzenie przywileiów cerkwi Wileńskiej pod tytułem przenayświętzey Tróycy, xięży bazylianom Litewskim służący. Który to takowy confirmationis przywiley, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg ziemskich spraw wieczystych woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany.

1769 г. Марта 14 дня.

Изъ книги № 4217, за 1778—1780 г., стр. 663 во 2-й части.

**22. Фундушевая запись Черноусовскаго старосты Ивана и его жены Петро-
неллы Городенскихъ Верхнянской церкви на два крестьянскія семейства.**

Супруги Городенскіе — Черноусовскіе, желая поддержать въ священникѣ своей церкви ревность къ исполненію своихъ обязанностей, записываютъ ему двухъ тяглыхъ крестьянъ съ ихъ семействами

и повинностями; при этомъ они обязываютъ его и будущихъ священниковъ служить за нихъ обѣд-ни и звонить во всѣ колокола за души страждущихъ въ чистилщѣ.

Рoku tysiąc siedmset siedmdziesiąt dzie-
wiątego,, miesiąca Septembra wtórego dnia.

Circa acta ziemstwa woiewodztwa Wileń-
skiego comparendo personaliter w. iegomość

xiądz Kazimierz Szczygielski—podprobo-
szczy katedry metropolitańskiej Wileńskiej,
assens czyli prawa wieczystego zapis na
dwóch chłopów, w miasteczku Wierzchnia
nazwanym, mieszkających, imci xiędzu Ja-
kubowi Szczerbińskiemu—prezbyterowi te-
razniejszemu cerkwi Wierzchniańskiej y
wszystkim następcom prezbyterom tej że
cerkwi od w. ichmościów panów Jana y
Petronelli z Moskiewiczów Horodeńskich—
Czarnousowskich y Szaraiowskich starostów,
małżonków, w roku tysięcznym siedmset-
nym sześćdziesiątym dziewiątym, miesiąca
Marca czternastego dnia wydany, ad acta
podał, który zapis, wpisując w księgi ziem-
skie spraw wieczystych województwa Wi-
leńskiego, słowo do słowa tak się w sobie
ma:

My Jan y Petronella z Moskiewiczów Ho-
rodeńscy — Czarnouszowscy y Szaraiowscy
starostowie, małżonkowie, czyniemy wiado-
mo y iawnno wyznawamy sami na siebie tym
naszym dobrowolnym, w potomne wieki nie-
poruszonym assensem, komu by o tym wie-
dzieć, tak teraz, iako też na potym wie-
dzieć należało, danym w Bogu przewieleb-
nemu imci xiędzu Jakubowi Szczerbińskie-
mu — prezbyterowi cerkwi naszej Wierz-
chniańskiej, w powiecie Oszmiańskim sy-
tuowaney, y następcom alias prezbyterom
tej że cerkwi, na to, iż my Horodeńscy,
starostowie Czarnouszewscy, małżonkowie,
zważywszy pomienionego iegomości xiędza
koło cerkwi świętey, nie leniwe staranie,
doskonałą statku wszelkiego cnotę y po-
bożność, a chcąc aby ku dalszey Boga
chwale nie ustala ochota, umyśliśmy z
pobożney naszej intency, chłopów dwóch
idque Thomasza, Gabryela Nieludzczyków
Chuckich y Siemiona Chuckiego, w mia-
steczku Wierzchni mieszkających, z ich
żonami, dziećmi, z gruntami, z sianożęciami

mi ich siedzibnemi, wiecznemi czasy daie-
my y zapisuiemy, od daty roku terazniey-
szego tysiąc siedmsetnego sześćdziesiąt dzie-
wiątego, od świętego Jerzego święta rzym-
skiego; za obięciem w possessyą ciż pod-
dani powinnosć mają pełnić tak, iako zdaw-
na do dworu moiego pełnili, z czynszami,
daninami y powinnosćiami onych; oraz, aby
tenże iegomosć xiądz Szczerbiński, niechyb-
nie co tydzień, każdy dzień sobotni mszą
świętą czytana y memento odprawić per-
petuis temporibus za dusze, w czyscu będą-
ce, z podzwonieniem po mszy świętey za też
dusze zmarłe, we wszystkie dzwony dzwo-
nić ma. Wolen zatym y mocen będzie ie-
gomosć xiądz Jakub Szczerbiński, a po
nim następce tej że cerkwi Wierzchniań-
skiej, tymi poddanymi dysponować, o co
my żadney w tym prepedycyi czynić nie
mamy y nie będziem. Y natośmy dali ten
nasz dobrowolny zapis z podpisem rąk na-
szych własnych, oraz z podpisem rąk ich-
mościów panów pieczętarzów, od nas ustnie
y oczewisto uproszonych. Pisan w Wierzch-
ni, roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiąt
dziewiątego, miesiąca Marca czternastego
dnia.

U tego assensu czyli wieczystego prawa
zapisu, podpisy aktora y aktorki y w. ich-
mościów panów pieczętarzów temi się wy-
rażaiają słowy, przy wyrzniętey kustodyi: Jan
Horodeński—starosta Czarnousowski y Sza-
raiowski; Petronella Horodeńska—s. C. y
S. Za ustną y oczywistą proźbą od wiel-
możnych ichmościów panów Jana y Petro-
nelli z Moskiewiczów Horodeńskich—sta-
rostów Czarnousowskich y Szaraiowskich,
małżonków, do tego assensu alias prawa
wieczystego danego iegomości xiędzu Ja-
kubowi Szczerbińskiemu—prezbyterowi cer-
kwi Wierzchniańskiej, w powiecie Oszmiań-
skim sytuowaney, y następcom iegomości,

y na dalszą rzecz w tym zapisie wyrażoną, podług exigencyi prawa pospolitego podpisuję się: Symon Thomaszewicz. Oczywiście proszony pieczętarz od osób wyż warażonych, do tego prawa wieczystego na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa podpisuję się: Jan Kordat Makarski—podstoli powiatu Starodubowskiego. Za oczęwistą proźbą od osób supra exprymowa-

nych, do tego prawa wieczystego na rzecz w nim per expressum specyfikowaną, danego, do którego podług obloquencyi prawa podpisałem się: Thadeusz Zołoczewski Myzgayło.—Który ten assens czyli prawa wieczystego zapis, oczywiście przez wżwyż mianowaną osobę do akt podany, iest do xiąg ziemskich spraw wieczystych woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany.

1771 г. Января 5 дня.

Изъ книги № 4214, за 1771—1773 г., стр. 41.

**23. Квитаційный листъ Виленскаго базилианскаго женскаго монастыря Ва-
жинскимъ.**

Иоанна Важинская, монахиня Виленскаго женскаго базилианскаго монастыря отъ своего и отъ имени монастыря выдаетъ настоящую квитанцію своей матери и роднымъ въ томъ, что, получивши слѣдующую ей часть, она за тѣмъ отрекается отъ

всѣхъ имущественныхъ правъ на наслѣдство родовыми своими имѣніями, съ обязательствомъ преслѣдовать судебнымъ порядкомъ на свой счетъ всѣхъ претендентовъ на ея часть.

Roku tysiąc siedmset siedmdziesiątego pierwszego, miesiąca Januarii siódmego dnia.

Na rokach ziemskich woiewodztwa Wileńskiego, w roku terazniejszy tysiąc siedmset siedmdziesiąt pierwszym po Trzech Królach do sądzenia przypadłych, porządkiem prawa pospolitego w mieście ikmci Wilnie in solito iudiciorum loco odprawujących się—przed nami Franciszkiem Czyżem—prezydentem, Ignacym Horodeńskim—sędziami, Felicjanem Zmiiowskim—pisarzem, urzędnikami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego—comparentes perso-

naliter w Bogu przewielebna ieymć panna Krystyna Kowzanowna — starsza, Rozalia Godycka—wikarya, Ludowika Jeleńska—konsultorka, Joanna w zakonie Ważyńska, a na świecie Józefa, imieniem swoim y imieniem całego konwentu Wileńskiego świętego Bazylego wielkiego, opowiadali, prezentowali y przyznali oraz ad mentem konstytucyi, na seymie coronationis zaszły, w protokoł zapisowy przyznań y aktykacyi ingrossowany, podpisami rąk swoich robotowali, dobrowolny wieczysto kwitacyiny, rzeczny, nigdy nieporuszony zapis swój w. w. i. pannom Maryanie z Nagurskich

Ważyńskiej—podkomorzynę Oszmiańskiej matce, Antoniemu—sędziemu grodzkiemu powiatu Oszmiańskiego, Ignacemu—podkomorzycowi Oszmiańskiemu Ważyńskim, braci rodzonym, dany, służący y należący, który ustnym y oczywistym swym stwierdziwszy zeznaniem prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg ziemskich spraw wieczystych wojewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiąwszy, w xięgi wieczyste ziemskie Wileńskie wpisać zalecili, który wpisując słowo do słowa tak się w sobie ma:

Krystyna Kowżanowna—starsza, Rozalia Godycka—wikaria, Ludowika Jeleńska—konsultorka, Józefa na swiecie, a w zakonie Joanna Ważyńska—zakonica oycy świętego Bazylego wielkiego, imieniem moim y całego konwentu Wileńskiego tegoż zakonu świętego Bazylego, iako aktorka, czynniemy wiadomo, y iawno wyznawamy, komu by o tym teraz y w przyszły czas będącego wieku ludziom wiedzieć należało, tym naszym dobrowolnym wieczysto kwitacyjnym zrzecznym, a nigdy nieporuszoną zapisem w. w. i. panom Maryanie z Nagurskich Ważyńskich—podkomorzynę powiatu Oszmiańskiego matce, Antoniemu—sędziemu grodzkiemu powiatu Oszmiańskiego y Ignacemu—podkomorzycowi powiatu Oszmiańskiego Ważyńskim, braci rodzonym, danym na to, iż ia Joanna Ważyńska za wolą y zrządzeniem naywyższego Pana przyiąwszy sukienkę zakonu oycy świętego Bazylego wielkiego w klasztorze Wileńskim, z hojności y szczodrośliwości matki y braci moich, tak w wyprawie, iako też y w gotowych pieniądzach, należytym będąc ukontentowaną wydziałem y zupełną odebrawszy na mnie spadającą część, z takowego uspokojenia pomienionych

w. i. panów Maryannę z Nagórskich Ważyńską matkę—podkom. Oszmian., Antoniego—sędziego grodzkiego powiatu Oszmiańskiego, y Ignacego podkomorzego powiatu Oszmiańskiego Ważyńskich, braci rodzonych moich, imieniem moim y imieniem całego konwentu naszego zakonu oycy świętego Bazylego wielkiego wiecznie kwituję, aktorstwa y dziedzictwa do dobr oyczystych macierzystych, spadkowych, przypadkowych y iakim kolwiek prawem na mnie przypaść mogących, zrzekam się, ceduję y ustępuję, żadney salwy y akcesu, regressu, tak do osób miłościwey matki dobrodziki, braci moich, iako też do pomienionych dobr ichmciów sobie y całemu konwentowi Wileńskiemu zachowuję, a wszelkiego turbatora, praetensora naszym własnym kosztem y staraniem u wszelkiego sądu y prawa, wespół z następującymi zakonnikami, zastępować, ewinkować, obowiązuję się. Na dotrzymanie czego wszystkiego, zarękę ważność rzeczy wynoszącą zakładając, w naruszenie każdy sąd y urząd do odpowiadania razem z następującymi zakonnikami, determinuję, gdzie stanąwszy nie rosząc od niższego do wyższego sądu appellacyi rosprawę przyiąć, zaręki troiaki zapłacić, y wszelkim wyrokom sądowym podlegać submituję się. I natośmy dali ten nasz dobrowolny wieczysto kwitacyjny zrzeczny zapis z podpisem rąk naszych y w. ichmciów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczywisto uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc siedmset siedmdziesiątego pierwszego miesiąca Stycznia piątego dnia. U tego kwitacyjnego zapisu podpisy rąk tak samych ww. aktorek, iako też y wielmożnych ichmć panów pieczętarzów temi się wyrażają słowy: Krystyna Kowżanowna—zakonnica świętego Bazylego wielkiego, starsza konwentu Wileńskiego; Rozalia Godycka

z. s. B. w. wikaria kon. Wileń.; Ludowika Jeleńska, zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorka konwentu Wileńskiego; Joanna Ważyńska z. s. B. w. Proszony pieczętarz od w. Bogu przewielebney ieymć panny Krystyny Kowżanowny — starszey, w. i. pp. Rozalii Godyckiey wikaryi, Ludowiki Jeleńskiej konsultorki, Joanny Ważyńskiej w zakonie, a na świecie Józefy, qua aktorki, do tego wieczysto kwitacyinego, zrzecznego zapisu na rzecz w nim wyrażoną w. i. panom Maryannie z Nagurskich Ważyńskiej — podkomorzyny Oszmiańskiej matce, Antoniemu — sędziemu grodzkiemu powiatu Oszmiańskiego, Ignacemu — podkomorzycowi Oszmiańskiemu, braci rodzonym Ważyńskim, danego pod-

pisuję się Franciszek Czyż — prezydent ziemski województwa Wileńskiego. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osob wyrażonych do tego kwitacyinego, zrzecznego zapisu podpisuję się Ignacy Horodeński — sędzia ziemski województwa Wil. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osob wyrażonych do tego wieczysto kwitacyinego zrzecznego zapisu podpisuję się: Felicyan Zmiiowski — pisarz ziemski województwa Wileńskiego. — Który to takowy kwitacyiny wieczysto zrzeczny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg ziemskich spraw wieczystych województwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1778 г. Мая 14 дня.

Изъ книги № 4217, за 1778—1780 г., стр. 759.

24. Фундушова запись Казимира Бореяки Ходзьки Мысской церкви на землю и денежную сумму.

Обозный Ошмянскаго повѣта Бореяко, вида, что вслѣдствие недостаточности содержания церковнаго причта въ его имѣнии Мысѣ, церковь уніятская часто остается безъ священника, насто-

ящею записью къ прежней уволокѣ церковной земли прибавляетъ еще 30 морговъ и 80 злотыхъ 5% съ капитала въ 2000 злотыхъ, каковыя % должны поступать съ корчемныхъ доходовъ.

Roku tysiąc siedmset siedm dziesiąt ósmego, miesiąca Maia czternastego dnia.

Circa acta ziemstwa województwa Wileńskiego przede mną Janem Musnickim — pisarzem w. Wil., comparando personaliter w. imé pan Kazimierz Boreyko Chodźko — obozny powiatu Oszmiańskiego, opowiadał,

prezentował y przyznał dobrowolny, wieczysty, fundusz dawniejszy potwierdzający y meliorujący na cerkiew Myską służący, zapis, od siebie w Bogu wielebnyemu imci xiędzu Onufremu Kornilowiczowi y następującym parochom cerkwie Myskiej dany, y takowe swe przyznanie w protokół przy-

znań y aktykacyi ingrossowane, podpisem ręki swej roborował. Który, w xięgi ziemskie wojewodztwa Wileńskiego od słowa do słowa wpisując, tak się w sobie ma:

Ja Kazimierz Boreyko Chodźko—obozny powiatu Oszmiańskiego, podając pod niżej wyrażone wadya y warunki, zeznam tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, przez żaden sposób nigdy nieporuszonym, wielebnemu xiędzu Onufremu Kornilowiczowi y następującym parochom cerkwie Myskiej danym y służącym na to: iż co ia wyż wyrażony Chodźko—obozny Oszmiański, mając w dobrach moich dziedzicznych Mysa nazwanych, w powiecie Oszmiańskim sytuowanych, cerkiew parochialną obrządku ruskiego, z kościołem rzymskim ziednoczonego, pod tytułem Niebowzięcia najświętszey panny Maryi, zdawna od niepamiętnych czasów ufundowaną, a widząc nader szczupły oney fundusz y do sustentacyi przystoyney parocha niedostarczający, z której przyczyny częstokroć taż cerkiew bez aktualnego rządcy czas niemały wakowała y lud parochialny w duchownych potrzebach nie miał swoiey wygody; zaczym, z pobudek powinney o zbawienie poddanych moich troskliwości, tudzież włożoney na siebie od ś. p. w. i. p. Andrzeia Chodźki—podstarosty Oszmiańskiego sądowego, oycy y dobrodzieia moiego, przy testamentowey dyspozycyi obligacyi chcąc pomienione beneficium Myskie meliorować y fundusz onego dawniejszy powiększyć, zachowawszy też cerkiew y parochów oney przy dawnym nadaniu gruntu włoki iedney we trzy zmiany, między sznurami poddanych Myskich leżącej, morgów trzydzieście według wymiaru włok wielkiego xięstwa Litewskiego w sobie zmierzającej, z sianożęćmi teyże włoce będącemi, ieszcze od i. p. w. Zenowiczów, dóbr Mysy quondam dziedziców, do tej

cerkwi ab aewo aplikowaney, oraz w nieprzerwaney possessyi parochów Myskich będącej, tudzież przy possessyi poddanego iednego, nazwiskiem Janka Bryta, na półwłoce gruntu osadzonego, od ś. p. w. i. p. Andrzeia Chodźki—podstarościęgo Oszmiańskiego, z całym zabudowaniem, domową siemią, to bracią, synami, córkami, powinnością y czynszem według zwyczaiu; y na wzór poddanych dwornych z użytku tyleż gruntu wynikających wieczyście przydanego. Insuper z dobrej nieprzymuszoney woli moiey, używając wolności każdemu obywatelowi własnością swoią, iako chcieć rządzić y dysponować, prawem statutowym wielkiego xięstwa Litewskiego dozwalającej, nadaię y wieczyście zapisuię do teyże cerkwie parochialney Myskiej, oraz na osobę wyż rzeczoney wielebnego xiędza Onufrego Kornilowicza y iego następców, parochów Myskich, gruntu wytrzebionego we trzy zmiany tyle, ile beczką żyta miary kommissyiney w iedney zmianie zasiać będzie można, na uroczyszczu, *Puniszczce* nazwanym, będącego, po którym zasianiu, lub miedzami, bądź wymiarem wieciście oddzielić y odgraniczyć od gruntów moich dwornych obowiazuię się. Przy tym summę dwa tysiące złotych polskich, sposobem wyderkaffowym y ewikcyonalnym na też dobra moie dziedziczne, Mysa nazwane, wnaszając y lokuiąc, procent piąty od tey summy, to iest złotych polskich osmdziesiąt, teraznieyszemu i. x. Onufremu Kornilowiczowi y następującym parochom Myskim, pod obowiazkiem odprawowania na rok mszy ś. dwunastu na intencyą moią, a po długim życiu za duszę moią y krewnych moich wieczyście wypłacać w dzień Bożego Narodzenia niezawodnie przyrzekam y tenże procent na prowencie karczemnym zabezpieczając, ninieyszym zapisem moim raz na

zawsze do pomienionego procentu karczemnego assygnacją wydaię y potwierdzam. Niemniej wstęp do puszczy—tak na budowie, iako y opał zdawna wolny. Tudzież wolne mliwo bez miarki y kolei w młynach moich, iako też robienie piwa y pędzenie wódki na swoją tylko potrzebę, y w stawie w Mysie Małej będącym ryblówienie; oraz inne wolności, z prawa y z zwyczajem stanowi duchownemu przyzwoite, ostrzegam et in perpetuum tym zapisem moim waruję y zabezpieczam, obowiązując się sam y sukcesorów moich ten mój zapis wieczysty we wszystkich wyż wyrażonych punktach y warunkach dotrzymywać. A in casu naruszenia onego w którymkolwiek punkcie, zarękę ważność rzeczy wynoszącą, oraz paenam personalis infamiae na mnie y sukcesorów moich zakładam. Y tak o kontrawencyą temu moiemu wieczno trwać mającemu zapisowi, iako też o zaręki y wadya de super wyrażone forum ubiquinarium, a signanter trybunału koła duchownego wielkiego xięstwa Litewskiego na mnie samego z sukcesorami moiemi akceptuję. Ina tom dał ten mój wieczysty zapis z podpisem ręki moiej y ichmć panów pieczętarzów, do tego ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt ósmego, miesiąca Maia czternastego dnia.

U tego wieczystego zapisu podpisy rąk tak samego w. aktora, iako też wielmożnych ichmość panów pieczętarzów temi słowy: Kazimierz Boreyko Chodźko—obozny powiatu Oszmiańskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnego imci pana Kazimierza Boreyki Chodźki—oboznego powiatu Oszmiańskiego, do tego dobrowolnego wieczysto utwierdzającego, oraz dawniejszy fundusz meliorującego, nigdy w żaden sposób nieporuszonego zapisu, na rzecz w nim dostatecznie wyrażoną, w Bogu przewielebnemu ięgomości xiędzu Onufremu Kornilowiczowi y następującym parochom cerkwi Myskiej danego, podług prawa podpisuję się Antoni Sawicki—komornik Wołkowyski. Prawnie proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego dobrowolnego utwierdzającego funduszu zapisu w Bogu przewielebnemu ięgomości xiędzu Onufremu Kornilowiczowi y następującym cerkwi Myskiej danego podług prawa podpisuję się: Symon Wołodko—porucznik xięstwa Żmudzkiego. Który to takowy dobrowolny wieczysto utwierdzający, oraz meliorujący zapis, oczewisto przez wyż wzmienioną osobę przyznany, iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1782 г. Апрель 23 дня.

Изъ книги № 4218, за 1781—1782 г., стр. 1003.

25. Квитанціонный листъ Виленскаго мѣщанина Кулика Виленскому же Свято-Троицкому монастырю по арендуемому дому.

Виленскій мѣщанинъ Куликъ держалъ въ арендномъ содержаніи два каменныхъ дома — Пятницкій и Сапѣжинскій, принадлежащіе Виленскому Свято-Троицкому монастырю; въ теченіи нѣсколькихъ лѣтъ онъ израсходовалъ много денегъ на ремонтъ этихъ зданій; но такъ какъ онъ получилъ обрат-

но свои ремонтныя деньги, то настоящимъ листомъ и освобождаетъ Троицкій монастырь отъ своего долга и предоставляетъ ему полное право передать эти дома въ арендное содержаніе кому угодно.

Roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt drugiego, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed aktami ziemskimi wojewodztwa Wileńskiego stanowszy osobiście sławetny Tobiasz Kulik — obywatel miasta ikmci Wilna, dobrowolny wieczysto kwitacyiny dokument, w Bogu przewielebnym i x. Samuelowi Nowickiemu — superiorowi y wszystkim ichmć xięży bazylianom konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Tróycy zostaiącym, dany y służący, przedemną Krzysztofem Poklewskim Kozielim, ziemskim y grodzkim wojewodztwa Wileńskiego regentem, przyznał, a przyznawszy, z przepisu konstytucyi seymu koronacyinego w protokule zapisowym przyznań y aktikacyi, podpisem ręki własney stwierdził; który, co do słowa w xięgi ziemskie wojewodztwa Wileńskiego wpisując, temi następującemi wyraża się słowy:

Tobiasz Kulik — obywatel miasta iego królewskiej mości Wilna, pod wszystkie niżej wyrażone vadia, punkta y obowiązki prawne, dobrowolnie pod one poddając się,

na siebie samego, successorów y pretensorów moich przyjmując, czynię wiadomo y iawnno wyznawam komu by o tym wiedzieć należało, teraz y napotym będącego wieku ludziom, tym moim dobrowolnym, wieczysto kwitacyinym dokumentem zapisem, danym y służącym w Bogu przewielebnemu i. x. Samuelowi Nowickiemu — superiorowi y wszystkim ichmć xiężom bazylianom konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Tróycy zostaiącym, na to: iż co ia wyż wyrażony Tobiasz Kulik, trzymając kontraktem arendownym kamienicę w mieście Wilnie, w Rybnym końcu situowaną, do dziedzictwa w Bogu przewielebnych i. xx. bazylianów Wileńskich należną, Sapieżyńską zwaną, za summę, w kontrakcie wyrażoną, z warunkiem wyreperowania oedmnie dostatecznego pomienioney kamienicy, którą przez lat kilkanaście trzymając, mianowicie od roku tysiąc siedmziesiątego trzeciego, na reperacyą y zwyczajną erekcyą wyrażoney kamienicy nie mało gotowego grosza wyłożyłem y expensowałem,

według przyświadczenia regestrów, przez mnie Kulika sporządzonych, w roku zaś terazniejszym tysiąc siedmset ośmdziesiąt drugim, ponieważ między mną Kulikiem a w Bogu przewiebnym i. xiędzem Samuelem Nowickim—superiorem y wszystkimi i. xx. bazylianami konwentu Wileńskiego zupełne postąpiło pomiarkowanie y obrachowanie się tak za reperacją kamienicy Sapiężyńskiej, iako też y części, którą nam w kamienicy Piatnickiej zwanemi, tak od roku tysiąc siedmset siedmdziesiątego trzeciego, iako też za powyższe lata, przeto ja Kulik, będąc zupełnie zaspokoionym za reperacją y expensa przez kilkanaście lat położone na kamienicę w Bogu przewiebnym i. xx. bazylianów konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy zostających, których to i. xx. bazylianów z całych expensów moich na reperacją położonych y dalszych pretensyów, razem ogólnie, żadney sobie, pretensorom y sukcesorom moim niezachowując salwy y przystępu do pomienioney kamienicy y części, którą trzymam teraz w kamienicy, Piatnicka zwaney, przez przyczynę wydatków na reperacją wiecznemi czasy kwituję. Expensa moie i pretensye, które miałem y mam, nazawsze umarzam, gładzę y kassuję, wolną kamienicę ich xx. bazylianom Wileńskim od wszystkich obiekeyi moich czynię, kontrakt dla mnie służący niszcę, kassuję. Na mocy którego to dokumentu kwitacyinego wolno będzie w Bogu przewiebnemu i. xiędzu Samuylowi Nowickiemu—superiorowi y wszystkim i. xx. bazylianom Wileńskim pomienione kamienice, iako swoje własne wieczyste, komu chcąc, zaarendować, lub też iakim kolwiek kontraktem zawieść, bez żadney odemnie przeszkody y interessowania się, owsz em w

przypadku naruszenia tego to kwitacyinego, lub w iakim kolwiek punkcie przestąpienia, tedy nie tylko dla bezpieczeństwa y pewności ewikeyą na cały mój maiątek y y summy wnoszę, ale też o niedotrzymanie skutków, tym dokumentem opisanych, sąd wszelki, w wielkim xięstwie Litewskim znajdujący się, do zapozwania mnie, sukcesorów y pretensorów moich przeznaczam y opisuję; gdzie stanowszy, bez żadnych dillacyi y dobrodzieystw prawnych, rozprawę przyjąć y ten dokument z całą iego rzeczą uskutecznić; z iakich bądź regestrów, mianowicie taktowych, iak naysciśley obowiązują się. Y na to dałem ten mój dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis z podpisem ręki moiey własney y z podpisem rąk w. i. pp. pieczętarzów, ustnie odemnie uprozonych. Pisan roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt drugiego, Aprila dwódziesiątego trzeciego dnia.—U tego dokumentu podpis aktora, poniżey podpisy pieczętarzow takowe: Tobiasz Kulik. Ustnie y oczewisto proszony za pieczętarza od sławetnego Tobiasza Kulika—obywatela Wileńskiego, do tego wieczysto kwitacyinego dokumentu z tenuty kamienicy i do oney mianych pretensyi, oraz na dalsze w tym zapisie wyrażone warunki, i. x. Samuelowi Nowickiemu—superiorowi y wszystkim ichmć xx. bazylianom konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy zostającym, danego, według prawa podpisuję się: Franciszek Swienkow Rewkowski—strażnik powiatu Wilkomirskiego mp. Proszony za pieczętarza od osoby wyż wyrażoney do tego dokumentu podpisuję się: Jan Rożyc Kuczewski—podstolie woiewodztwa Trockiego. Który to dokument, przez wyż wyrażoną osobę przyznany, iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany.

1784 г. Сентября 3 дня.

Изъ книги № 4224, за 1787 г., стр. 2627.

**26. Консенсъ настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Михаилу Яцы-
ничу на плацъ въ г. Вильнѣ.**

Виленскій Свято-Духовскій монастырь разрѣ-
шаетъ Виленскому мѣщанину Михаилу Яцыничу
построить домъ на монастырскомъ плацѣ, находя-
щемся по Полоцкой дорогѣ на Виленскомъ пред-

мѣстѣ—Зарѣчѣ и пользоваться имъ вѣчно, съ
платою по 20 злот. въ годъ съ вѣдома и въ за-
висимости отъ монастырской юрисдикци.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt siód-
mego, miesiąca Septembra dwudziestego
dnia.

Przed aktami ziemskimi. woiewodztwa
Wileńskiego stanawszy osobiście sławetny
pan Michał Jacynicz—kupiec obywatel mia-
sta iego królewskiej mości Wilna, konsens
do zabudowania wieczystego, temuż panu
Michałowi Jacyniczowi y małżonce iego wy-
dany, służący y należący, podał do akt;
który ten konsens, w xięgi ziemskie woie-
wodztwa Wileńskiego spraw wieczystych
wpisany, słowo do słowa tak się w so-
bie ma:

Jacynt Pelkiński—starszy monasteru Wi-
leńskiego y dalszych, oraz wszyscy xięża
nieunici monasteru Wileńskiego, czyniemy
wiadomo tym naszym dobrowolnym kon-
senssem, do zabudowania wieczystego ich-
mościom panom Michałowi y Katarzynie z
Stankiewiczów Jacyniczom, małżonkom,
kupcom y obywatelom Wileńskim, podda-
nym na to: Iż my, mając na gruncie na-
szym plac pusty, idąc z miasta Wilna Po-
łockim gościńcem po lewey stronie, ku któ-
remu od gościńca y karczmy mieskiej

powróciwszy się frontem ku gościńcowi Po-
łockiemu leżący, szyrokość z frontu tako-
wego placu od zabudowania y parkanu pa-
na Jana Oganowicza—tkacza, ku gruntowi
starostwa Rakanciszkiego sążni sto pięćdzie-
siąt; wzdłuż iednym lewym bokiem mimo
zabudowanie y parkanu wzmienionego tka-
cza sążni sto pięćdziesiąt; takóž wzdłuż
drugim bokiem prawym od strony gruntu
starostwa Rakańciskiego sążni sto pięćdzie-
siąt; tyłem zaś do gruntu naszego sążni
sto pięćdziesiąt wymierzywszy oznacza się.
Na którym to wzmienionym y oznaczonym
placu, pp. Jacyniczom—małżonkom y ich
suksessorom do zabudowania wieczystego
y z onego wynajdzienia wszelkich użyt-
ków dozwalamy y w possessyą postępuje-
my. Oraz każdy od ichmościów, za iakim
bądź prawem będący (aby tyle za wiedzą
monasteru Wileńskiego), dzierżec y iak
chcąc rządzić, dysponować, wolen y mocen
będzie, ubezpiecza się,—z tym iednak wa-
runkiem, aby poziemnego raz ieden na rok
raty Septembrowey złotych polskich dwa-
dzieścia do monasteru Wileńskiego, y po-
datek Rzeczy-pospolitey, iaki się oznaczy,

opłacać, tak i. pp. Jacyniczowie y ich successorowie, iako też każdy w osobie ichmościów będący, opłacać obowiązany będzie. Jeśli by zaś takowe terragium zaległo y nieopłacono było, wtedy monaster Wileński takowe zabudowanie bez żadnego sądu y prawa do swoiey possessyi obiać y do opłacenia zaległego terragium utrzymywać moc mieć będzie, waruie się. Y na to wszystko z podpisami własnych rąk y wyciśnieniu pieczęci, takowy konsens wydaliśmy. Dat w monasterze Wileńskim, roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt czwartego, miesiąca Septembra trzeciego dnia.

U tego konsensu, przy wyciśnionej na laku czerwonym herbowney pieczęci, dwa podpisy takowe: X. Jacynt Pelkiński—starszy monasterów graeci ritus non uniti Wileńskich. X. Marian Przedzimierski—namiesnik klasztoru Wileńskiego ritus graeci non uniti Wileńskich. Który ten konsens do zabudowania, oczywisto przez przereczonego sławetnego pana Michała Jacynicza, kupca obywatela Wileńskiego, do akt podany, w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych iest wpisany.

1785 г. Февраля 12 дня.

Изъ книги № 4221, за 1785 г., стр. 4003.

27. Запись Матвѣя Рудзинскаго Виленскому Св.-Троицкому монастырю на 3000 пол. золотыхъ.

Матвѣй Рудзинскій настоящимъ листомъ записываетъ Виленскому Свято-Троицкому монастырю 3000 польскихъ злотыхъ на слѣдующихъ условіяхъ: базилиане обязываются давать за эти деньги монашеское содержаніе Рудзинскому до его смерти, т. е. келью и пропитаніе. Послѣ смерти

похоронить его при Свято-Троицкой церкви одну обѣдню съ *панухидой* и столькихъ *читаныхъ*, сколько будетъ въ то время священниковъ; зажигать въ извѣстные дни лампады предъ 6-ю алтарями; послѣ смерти передаетъ базилианамъ и все свое движимое состояніе.

Roku tysiącznego siedmset ośmdziesiąt piątego, miesiąca Decembra trzydziestego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego—stanąwszy osobiście imé pan Mateusz Rudziński, legacyiny zapis swóy, ichmościom xięży bazylianom konwentu Wileńskiego dany, należący, przedemną Jó-

zefem Jurahą—regentem ziemskim y grodzkim woiewodztwa Wileńskiego przyznał y według konstytucyi, tysiącznego siedmset sześćdziesiąt czwartego roku na seymie koronacyinym zaszley, podpisem ręki swey w protokole przyznań y aktykacyi stwierdził, y wpisać w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych żadał,

który ten legacyiny zapis w xięgi słowo do słowa wpisany, tak się w sobie ma:

Mateusz Rudziński czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, imci xiędzu Maxymilianowi Wileczyńskiemu—starszemu y wszystkim i. x. bazylianom Wileńskim święto Troieckim danym na to: iż ia summę moią trzy tysiące złotych polskich, nie z spadku iakiego mnie dostała, ale z osobistych wysług moich zebraną, chcąc obrócić y na własną wygodę w życiu y na wieczną pamiątkę po śmierci, postanowilem oddać ią i. xx. bazylianom Wileńskim, tak z tego powodu, że iuż od roku tysiąc siedmset ósmdziesiątego trzeciego, miesiąca Pazdziernika dwudziestego ósmego dnia, stancyą y stół wygodny mam, y daley chcąc mieć u i. x. iako y z tego, że życzę sobie na tym mieyscu mieć pamiątkę po śmierci, na którym wzięłem z młodości sposób y dalszego życia y zebrania sumki wzmienioney; iakoż ninieyszym dobrowolnym moim dokumentem tę wzmienioną moią summę trzy tysiące złotych zapisuię wieczyście ichmciom xięży bazylianom Wileńskim, y tysiąc złotych polskich w gotowiznie wraz do rąk ichmościów oddaie, a na dwa tysiące złotych polskich od imci pana Józefa Chrapickiego mnie winne, oblig tegoż imci pana Chrapickiego wlewam, za którym albo sam mam odebrać, y ichmościóm xięży bazylianom oddać rzeczzone dwa tysiące złotych z procentem zaległym, albo sami ichmość xięża bazylianie mają tę summę odzyskać, a ia y krówni moi, tak do summy wszystkiey, iako y do procentu od niey przychodzącego należeć nie nam, y nie powinien będę. Y wszelką nadto ruchomość moią, zachowawszy sobie wolne oney używanie do śmierci, tymże ichmościóm xięży bazylianom zapisuię. W nagrodę czego chcę y obowiązuię

ichmościów xięży bazylianów Wileńskich, a mianowicie ichmciów xięży starszych, tak terazniejszego, iako y iego następców, aby iaki stół y stancyą miałem w klasztorze ichmościów od roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt trzeciego, miesiąca Pazdziernika dwudziestego ósmego dnia, od daty terazniejszey, taki stół y stancyą z opalem wygodną dali mi y do śmierci. Nadto chcę y obowiązuię ichmościów xięży bazylianów, aby po śmierci pochowali mnie w swoiey cerkwi, bez żadney iednak okazałości, przy iedney tylko mszy spiewaney y panachidzie y przy tylu mszach czytanych, wiele wtedy xięży kapłanów znajdować się będzie w klasztorze. Nade wszystko obowiązuię imć xiędza starszego terazniejszego y iego następców, oraz wszystkich ichmościów xięży bazylianów Wileńskich, aby w cerkwi ichmościów przed sześciu oltarzami, to iest przed panem Jezusem, y ś. Bazylim, przed najswiętszą Panną y ś. Józefem, przed ś. Mikołaiem y ś. Onufrym—wiecznemi czasy, począwszy do Pokrowy ruskiej, aż do Zwiastowania ruskiego, każdego dnia pospolitego po iedney, a w uroczyste święta Pana Jezusa y najswiętszey Panny po dwie lampy paliły się od godziny czwartey zrana do godziny siódmey ranney, a po południu od czwartey do końca niesporów; y nadto, aby lampa iedna w przysionku czyli babiniecu cerkiewnym tych że czasów y dni paliła się zawsze, pod upadkiem tego dokumentu w przypadku tych obowiązków niepełnienia; w czasie iednak letnim od Zwiastowania do Pokrowy ciągnącym się, lampy palić się nie mają. Czego, gdy po ichmościach xiężach bazylianach wyciągam, powinien będę sam we wszystkim tego dokumentu dotrzymać, a nie na ruinę iego nie czynić, y krewnych moich zaklinam, aby iemu nie przeciwili się, y tak do summy,

iało y ruchomości, odemnie ichmościom xięży bazylianom zapisaney, żadnego wstępu sobie nie czynili, y o nie w żadnym sposobie ichmościom xięży bazylianom nie przykrzyli się, pod nieważnością wszystkich przeciw temu dokumentowi odemnie, lub krewnych moich, y kogoż kolwiek innego czynności, pod zaręką trzech tysięcy złotych polskich. I na to ten dobrowolny y wieczysty zapis, z moim y w. ichmciów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie proszonych, podpisami, dałem w Wilnie, roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt piątego, miesiąca Lutego dwunastego dnia. U tego zapisu nayprzód ten podpis: Mateusz Józef Rudziński. A pod tym podpisem podpisu imię panów pieczętarzów temi słowy: Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu legacyinego, od imci pana Mateusza Rudzińskiego i. x. bazylianom Wileńskim na trzy tysiące złotych polskich y wszelką ruchomość, z obowiązkiem dania sobie stancyi z opalem, y stoła porcyi zakonney w klasztorze do śmierci, pochowania potym w cerkwi tych że xięży bazy-

lianów Wileńskich bez okazalosci, przy wigilii y mszy śpiewaney iedney, oraz mszach czytanych tyle, ile w ten czas kapłanów znaydować się będzie, nakoniec utrzymywania y palenia lamp w czasie y mieyscu we srzedzinie wyrażonych, wydanego, podług prawa podpisuję się: Wincenty Grzymała Lubański—ziemski powiatu Pińskiego regent. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney, do tego zapisu, na trzy tysiące złotych polskich y ruchomość wszelką xięży bazylianom Wileńskim danego, podług prawa podpisuję się: Tadeusz Kraiewski — poruczyk chorągwi r. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney, do tego zapisu, na trzy tysiące złotych polskich y ruchomość wszelką ichmościom xięży bazylianom Wileńskim wydanego, prawnie podpisuję się: Michał Kraiewski—rotm. Rki—Który ten dobrowolny wieczysty dokument, oczewisto przez przerweczonego imci pana Mateusza Rudzińskiego przyznany, w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych iest wpisany.

1785 г. Марта 12 дня.

Изъ книги № 4221, за 1785 г., стр. 859.

28. Жалоба Виленскихъ мѣщанъ диссидентовъ на Виленскій магистратъ, ограничившій ихъ юридическія права.

Виленскіе мѣщане диссиденты приносятъ на магистратъ жалобу, въ видѣ позова, что не смотря на всякое покровительство трехъ державъ, принявшихъ диссидентовъ подъ свое покровительство, не смотря на послѣднюю конституцію, признаю-

щую равноправность ихъ съ другими гражданами вѣры католической, они диссиденты притѣснены и не допускаются ни къ какимъ должностямъ, къ явному ущербу развитію промысловъ и торговли всего края.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt piątego, miesiąca Marca czternastego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanawszy osobiście wożny ie-

go królewskiej mości woiewodztwa Wileńskiego Maciey Duksza, tę żalobę pozewną podał do akt, w te słowa pisana:

Stanisław August, z Bożey łaski król polski etc.

Szlachetnym Nikodemowi Przemienickiemu—woytowi Wileńskiemu, konsyliarzowi iego królewskiej mości, Rafałowi Woyciechowskiemu, Michałowi Paszkiewiczowi, Rochowi Wirmerowi—ławnikom, Daniłowi Paszkiewiczowi, Bazylemu Sokołowskiemu — burmistrzom tegorocznym, Piotrowi Dubińskiemu, Antoniemu Lachowiczowi—ex-burmistrzom, Leonardowi Paszkiewiczowi, Ignacemu Mińkiewiczowi, Benedyktowi Jocherowi, Alexandrowi Chmarzyńskiemu—radcom tegorocznym, Janowi Kończewskiemu—pisarzowi Wileńskiemu, sekretarzowi iego królewskiej mości y całemu magistratowi Wileńskiemu, ze wszystkich dóbr, leżących, ruchomych, summ pieniężnych, gdziekolwiek znajdujących się, przykazujemy, abyście za tym pozvem w sądach naszych assessorskich wielkiego xięstwa Litewskiego, w Grodnie lub w Warszawie agitować się mających, gdy z rejestrow spraw iudicii mixti sprawa ta do sądenia przypadnie, osobiście stanawszy na cytacyą sławetnych Jana Liniewicza, Theodora Biziewicza, Piotra Łukianowicza, Antoniego Jurkowskiego, Jana Daszkiewicza, Danięła Gotliba Hertela, Marcina Wagnera, Joachima Grebera, Konstantego Lewandowskiego, Adolfa Ulyka Strażburga, Frydrycha Szwarca, Freberta, y dalszych dissydentów obywatelów miasta, Wilna skutecznie we wszystkim usprawiedliwili się, którzy aktorowie pozywają, czyli raczey po otrzymanym na was obżalowanych w sądach naszych pod dniem dziewiętnastym miesiąca Kwietnia, roku zeszłego tysiącznego siedmset ośmdziesiąt czwartego dekrecie zaocz-

nym w moc czynienia z onegoż exekucyi przypozywają, mieniać o to: iż co prawo y ustawy oyczyste, tudzież rozmaite ordynacye, obrządki y ustawy, od nayiaśniejszych przodków naszych obywatelom miasta naszego Wilna nadane, konferowane, a w licznych zachodzących differencyach, pacem et tranquillitatem wzruszających, namówione y ustanowione w swoich zamiarach, chcą tego y wymagaia, ażeby każdy obywatel tego miasta Wilna, mający zdatność y przymioty, temiż prawami, ustawami y ordynacyami ostrzeżone, bez naymniejszey przeskody w religiach, do wszystkich urzędów y obowiązków mieyskich był przypuszczanym, oraz bez żadnego zatrudnienia, et sine obstaculo swoiey confessyi, wolnie obieranym, za czasem z różnych powodów, tak pożyteczny y święty obyczay y związek obywatelstwa, po większey części został nadwerezonym, albo wniwecz obróconym, straszną ruina y klęską obywatelstwa, z umniejszeniem handlów, rzemiosł, cywilności y popularyzacyi, bacząc iak niepomyślne skutki rzecz-pospolita niepoiednokrotnie przez uchwalone swoje konstytucye, iednomysłność, równość prerogatyw y wolności, elekcyów mieyskich zaleciła y warowała, w ostatku traktatem swoim roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmym, od trzech nayiaśniejszych potencyi gwarantowanym, przychylając się do nayzbawienniejszych w obywatelstwie śródków, po wszystkich miastach państwa swoiego równie dla obywatelów religii panującej, iako też bez różnicy w trzech innych confessyach zostającym obywatelom do tychże w równości, swobod, prerogatyw, elekcyów urzędowych y dalszych powinności obywatelskich zawarowała bezpieczeństwo, y odjęła wszelkie nad słusność praktykowane preferencye, sprzeciwiając się takowym uchwałom, nie-

które osoby w mieście naszym Wilnie, urzędy mieskie posiadające, przeważając prywatne swoje szczęście, pożytki y wyniesienie się nad losy innych obywatelów, usiłując nazawsze nietylko siebie, ale też wszystkich krewnych przy zwierzchnych officjach utrzymywać, urzędy do każdego zwierzchnictwa osoby zkolligowane powsadzawszy, innym obywatelom, zwłaszcza dyssydentom zupełną zdatność mającym, żadnego przystępstwa do tychże prerogatyw niedozwalaia, w elekcyach zaś urzędowych rozmaite scissye, zata-mowanie wstępu dyssydentom czynia, kon-fessyom dissydentskim, mimo ściśle obo-wiązki y przestrogi w tymże traktacie ty-siąc siedmset sześćdziesiąt ósmego roku opisane y zawarowane, pod rozmaitemi pre-textami uymę czyniac. O to więc wszystko ciż obywatele wszystkich trzech konfessyów, tak wielką w osobach y sprawach swoich od obżałowanych czuiący krzywdę y prae-aggrawacyą, udaią się do sądu w skargach, ante omnia utwierdzenia dekretu zaocznego w sądzie naszym, wyżey w swoiey dacie wymienionego zapadłego, obwarowania grun-townego bezpieczeństwa obywatelom miasta Wilna trzech konfessyów dyssydentskich, wszelkich swobód, wolności, prerogatyw, a to z mocy y według przepisu traktatów ty-

siąc siedmset sześćdziesiąt ósmego roku, do nakazania, ażeby obywatele religii pa-nuiącey dyssydentom żadnych przeszkod y tam do żadnych urzędów mieyskich, pod nieuchronnemi winami, w tym że traktacie na przestępców iego założonemi, czynić y wyrządzać, sub ullo titulo, colore et prae-textu nie wazyli się, owszem w koniecznych skutkach przypuszczenie coroczne dissyden-tów ad officia civitatensia, tenże traktat, przywileia y ordynacye o liczbie równey pi-szące, zachowali, a zatym do utwierdzenia wszelkich praw, ustaw y ordynacyów dys-sydentom służących, a do skassowania om-nis tituli munimentów, obywatelstwu y wol-nościom dyssydentskim przeciwnych, do ukarania za sprzeciwienie się dekretowi na-szemu, y za wykroczenie penami, z prawa ściągającymi się, obżałowanych pokarania, do nagrodzenia szkod, utrat y expensów prawnych, oraz tego wszystkiego, co czasu rozprawy, z wolną poprawą tey žaloby do-wiedzionym być może. Pisan roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt'piątego, miesiąca Mar-ca dwunastego dnia. Która to žaloba po-zewna oczewisto przez wyż rzezonego woź-nego iego królewskiey mości do akt po-dana iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych zapisana.

1786 г. Юня 25 дня.

Изъ книги № 4224, за 1787 г., стр. 2893.

29. Консенсъ настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, выданный Гайдамовичамъ на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ.

Виленскій Свято-Духовскій монастырь отдаеть въ вѣчную аренду Гайдамовичамъ свой плацъ, находящійся на Виленскомъ предмѣстьи—Зарѣчи, по старой Полоцкой и вмѣстѣ Антокольской до-

рогѣ, съ обязательствомъ выплачивать монастырю по 20 злотыхъ въ годъ и рѣчи-посполитой всѣ возлагаемыя на эту землю повинности.

Roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Oktobra piętnastego dnia.

Na rokach ziemskich woiewodztwa Wileńskiego, z przepisu konstytucyi tysiącznego siedmset ośmdziesiąt szóstego, a w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym ośmdziesiąt siódmym do sądenia przypadłych y porządkiem prawa pospolitego w zamku iego królewskiej mości Wileńskim odprawiających się, przed nami Franciszkiem Seybutem Romanowiczem—prezydentem, Dominikiem Kamieńskim, Władysławem Szadurskim, Tadeuszem Korsakiem, sędziami, Ignacym Konczą—pisarzem, urzędnikami sądowemi woiewodztwa Wileńskiego, stanawszy oczywisto u sądu patron imię pan Antoni Adamowicz—komornik woiewodztwa Trockiego, konsens, od i. x. Hiacynta Pelkińskiego—starszego monasterów graeciritus non uniti Wileńskiego y dalszych, oraz wszystkich xieży nieunitów monasteru Wileńskiego, sławetnym panom Józefowi y Reginie z Witkowskich Gaydamowiczom małżonkom, obywatelom Wileńskim, na rzecz w nim we srzedzinie wyrażoną dany, służący y należący do akt podał, prosząc nas

sądu, ażeby ten konsens był do xiąg ziemskich spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ziemski woiewodztwa Wileńskiego, ony przyjąwszy, w xiegi wieczyste ziemskie woiewodztwa Wileńskiego wpisać zaleciliśmy, który co do słowa tak się w sobie ma:

Jacynt Pelkiński—starszy monasteru Wileńskiego y dalszych, oraz wszysecy xieża nieunici monasteru Wileńskiego, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym konsensem do zabudowania wieczystego sławetnym panom Józefowi y Reginie z Witkowskich Gaydamowiczom małżonkom, obywatelom Wileńskim, danym na to: iż w iuryzdyce naszej dziedzicznej, na przedmieściu Zarzeczcu miasta Wilna położoney, mając plac do wieczystego zabudowania wolny, na którym Andrzej y Anna Rynkiewiczowie małżonkowie, strycharze Wileńscy, bez żadnego zabudowania, tylo iedną cegielnią swoją kontraktem arendownym utrzymują, a teraz oną sławetnym pp. Gaydamowiczom, małżonkom, za wiedzą monasteru naszego zbywają, którym nie przecząc, owszem takowy plac do zabudowania

wieczystego wolny będący, to iest, iadąc z miasta Wilna przez Zarzecze na starą drogę Połocką y razem Antokolską, do której z prawey strony frontem ony plac od monasterskiey sianożatki, koszącey się aż do plotu pana Jana Kamińskiego, na iuryzdyce naszej grunt utrzymującego, szerokości sążni trzydzieści ośm y pół mający, w dłuż iedną stroną mimo tegoż pana Kamińskiego granicy pod górę aż do ostatniey sosenki sążni siedmdziesiąt pięć, tyłem wszere do gruntu naszego, przez pp. Baniewskich dzierżącego, sążni pięćdziesiąt; wdłuż drugą stroną mimo sianożatki monasteru naszego sążni siedmdziesiąt pięć oznaczamy, y ony sławetnym pp. Gaydamowiczom małżonkom y ich successorom do zabudowania wieczystego wolny w posesyę podaiemy, y z onego iakich chcąc pożytków wynaydować dozwalamy, oraz iakowe by zabudowanie uczynili, takowe tak sami sławetni panowie Gaydamowiczowie, ich successorowie, iako też każdy w stopniu ichmościów dzierżący, komu chcąc dać, darować, sprzedać, zamienić, aby tyło za wiedzą monasteru naszego, wolni na zawsze pozostaia, ubezpiecza się z tym iednak warunkiem, aby z takowego placu poziomne raz ieden na rok raty Septembrowey złotych polskich dwadzieścia do monasteru Wileńskiego, y podymnego raty marcowej septembrowey po złotych dwa, oraz y podatki od rzeczy-pospolitey, iakie uchwalone będą, sami sławetni panowie Gaydamowiczowie y ich successorowie niezawodnie opłacali, obowiązuie się.—Jeśli by zaś po-

ziemne, podymne, lub iakowe podatki nieopłacano, wtedy monaster Wileński takowe zabudowanie bez żadnego sądu y prawa, do swoiey possessyi obiać, y do opłacenia zaległego terragium, moc mieć będzie, waruie się. Przy tym corocznie kolendę y włoczebne niewyrażaiąc wielości, tyło z grzečności possessora, oddawano ma bydź. I na to wszystko, z podpisami własnych rąk y wyciśnieniem pieczęci monasteru Wileńskiego, takowy konsens wydaliśmy. Dat w monasterze Wileńskim, roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt szóstego, miesiąca Julii dwudziestego piątego dnia.

U tego konsensu do zabudowania placu, przy wyciśnionej na laku czerwonym herbowney pieczęci dwa podpisy takowe: x. Hyacynt Pełkiński, starszy monasterów graeci ritus nonuniti Wileńskich, mp. X. Porfiry Hornowski—namiestnik mp. Który ten konsens do zabudowania wieczystego placu na przedmieściu Zarzeczu miasta iego królewskiey mości Wilna, od i. x. Hyacynta Pełkińskiego—starszego monasterów graeci ritus nonuniti Wileńskiego y dalszych, oraz wszystkich x. nieunitów monasteru Wileńskiego sławetnym panom Józefowi y Reginie z Wolkowsktech Gaydamowiczom, małżonkom, obywatelom miasta iego królewskiey mości Wilna wydany, a przez wyż mianowanego patrona wielmożnego imci pana Antoniego Adamowicza komornika woiewodztwa Trockiego, u sądu do akt podany, w więgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych iest wpisany.

1786 г. Юля 26 дня.

Изъ книги № 4222, за 1786 г., стр. 3555.

30. Консенсъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, выданный Абрамовскому на два монастырскихъ плаца въ г. Вильнѣ.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь въ лицѣ своего архимандрита Пелкинскаго передаетъ въ потомственное арендное владѣніе Пинскому ротмистру Абрамовскому два своихъ плаца, находящихся на Виленскомъ предметѣ—Зарѣчи, на

правой сторонѣ Полоцкой дороги, съ обязательствомъ уплачивать монастырю ежегодно по 20 злотыхъ, нести всѣ повинности рѣчи-посполитой и давать по мѣрѣ усердія волочебное.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt szóste-
go, miesiąca Augusta siedmnastego dnia.

Przed aktami ziemskimi wojewodztwa Wileńskiego stanawszy osobiście w. imé pan Janowski—komornik powiatu Oszmiańskiego, konsens do zabudowania na dwóch pustych placach, na przedmieściu Wileńskim Zarzeczu sytuowanych, imci panu Abramowskiemu—rotmistrowi Pińskiemu, regentowi magdeburyi Wileńskiej dany, służący, podał do akt, który, co do słowa w xiegi ziemskie wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych wpisany, tak się w sobie ma:

Jacynt Pelkinski—starszy monasteru Wileńskiego y dalszych, oraz wszyscy xieża nieunici monasteru Wileńskiego — czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym konsensem do zabudowania wieczystego w. i. p. Felixowi Abramowskiemu — rotmistrzowi Pińskiemu, regentowi magdeburyi Wileńskiej, danym na to: Iż my, mając dwa pustę place, do zabudowania wolne, na iuryzdyce monasteru naszego, na przedmieściu Zarzeczu Wileńskim położone, to iest: ieden plac, idąc z miasta Wilna przez

Zarzecze y iuryzdykę naszą, na Połocki gościniec, po prawey stronie, frontem ku drodze, przechodzącey do równego pola, szerzyni sążni ósmdziesiąt ósm, dłużyni iedną stroną od Wilna ku gościńcowi Połockiemu y rowu, ku Popławom ciągnącego się, sążni sześćdziesiąt trzy, tyłem od gościńca Połockiego y Popław sążni siedmnaście y pół, dłużyni drugą stroną lewą sążni sto dwadzieścia pięć maiący; plac drugi, przez drogę przeciwko placu wyrażonemu, idąc z Wilna na Połocki gościniec, do równego pola, po lewey stronie, frontem szerzyni sążni sto czterdzieści, dłużyni iedną stroną lewą, a drugą prawą po sążni pięćdziesiąt, z tyłu od gór, szerzyni sążni sto czterdzieści. Takowe dwa place w. imci panu Felixowi Abramowskiemu—rotmistrzowi powiatu Pińskiego, do zabudowania wieczystego oznaczamy y one w possessyą podaiemy. Z których iakich chcąc pożytków wynaydować samemu w. rotmistrzowi y iego successorom dozwalamy; zabudowanie, iakie się uczyni na onych placach, czy przez samego w. rotmistrza, czy

następców imci, takowe komu chcąc oddać, darować, zapisać, sprzedać (aby tylo za wiedzą monasteru Wileń.) sam w. imć pan Abramowski y imci successorowie, oraz każdy w stopniu imci possessorem będący, wolen y mocen będzie, ubezpiecza się za tym iednak warunkiem, aby poziomne raz ieden co rok raty septembrowey złotych polskich dwadzieścia do monasteru Wileńskiego y podatki rzeczy-pospolitey, iakie uchwalone będą, tak w. imć pan Abramowski y imci successorowie, iako też każdy w osobie imci będący, niezawodnie y punktualnie opłacili, obowiązują się. Jeśli by zaś takowe terragium y podatki, iakie były nieopłacone, wtedy monaster Wileński zabudowanie, na owych placach będące, bez żadnego sądu y prawa do swoiey possessyi obiać y, aż do wypłacenia zaległego terragium lub podatku utrzymywać, moc mieć będzie, waruie się. Przy tym, corocznie kolendę, włoczebne, acz się nie wyznacza wie-

łość, iednak z grzeczności possessora, oddawane ma bydź. I na to wszystko ten nasz konsens z podpisami własnych rąk y z wyciśnieniem pieczęci monasteru Wileńskiego wydaliśmy. Datt w monasterze Wileńskim, roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt szóstego, Julii dwudziestego szóstego dnia.

U tego konsensu, przy pieczęci herbowney, na laku czerwonym wyciśnionej, podpis w te słowa: X. Jacynt Pelkiński—starszy monasterów graeci ritus nonuniti Wileńskich mp. Który ten konsens, oczywisto przez wyż pomienionego w. pana Jana Janowskiego—komornika powiatu Oszmiańskiego podany do akt, w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych iest wpisany *).

*) В этой же книгѣ на стр. 3561 находится вводный актъ, данный монастыремъ тому же Абрамовскому 16 Августа 1786 года на тѣ же два плаца.

1786 г. Ноября 26 дня.

Изъ книги № 4222, за 1786 г., стр. 5199.

31. Жалоба Юсифа Дюгамеля на Виленскихъ базилианъ по поводу присвоения ими себѣ фольварка Вяды или Ваки.

Князь Федоръ Ивановичъ Ярославовичъ и жена его Елена завѣщали священникамъ Виленской Пречистенской церкви куничный доходъ съ фольварка Вяды или иначе Ваки, по 40 куниць въ годъ; по добровольному соглашенію священники согласились „вмѣсто шерсти,“ брать по 12 грошей за каждую куницу; такъ тянулось дѣло до Вельямина Рутскаго. Этотъ послѣдній, выхлопотавши себѣ право вла-

дѣнія духовными имуществами, вопреки волѣ завѣщателей, завладѣлъ и этимъ доходомъ, а позднѣйшіе митрополиты и имѣніемъ, въ ущербъ королевской казнѣ, такъ какъ это имѣніе должно было перейти въ казну по вымороченному праву (jure caduco). Вслѣдствіе всего этого король и дарить это имѣніе своему третьему лицу—секретарю Дюгамелю.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Decembra piątego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanawszy osobiście woźny ie-

go królewskiej mości powiatu Oszmiańskiego Józef Szrodowski, żalobę pozewną mandatową podał do akt, w te pisaną słowa:

Stanisław August, z Bożej łaski król polski, etc. Przewielebnemu xiędzu Jasonowi Junoszy Smogorzewskiemu — metropolicie całej Rusi, tudzież wielebnemu xiędzu Maksymilianowi Wilczyńskiemu starzemu, y wszystkim x. bazylianom klasztoru Wileńskiego przykazujemy, abyście, za tym mandatem przed sądem naszym zadwornym assessoryi wielkiego xięstwa Litewskiego na kadencyę teraz agitującą się stanawszy, na cytacyę urodzonego Józefa Duhamel — sekretarza naszego, skutecznie usprawiedlili się, który pozywa, mieniając o to: iż książę Teodor Iwanowicz Jarosławowicz z żoną swą Oleną, mając w swoim dzierzeniu własne dobra wieczyste, w woiewodztwie Wileńskim położone, dawniej imienia Wiada, a teraz Waka zowiące się, których grunta y łąki attynencyalne etiam w woiewodztwo Trockie rozciągają się, z nich więc roku od stworzenia świata siedmtysięcznego dwudziestego czwartego, indykta czternastego, miesiąca Septembra dwudziestego piątego dnia, na cerkiew Wileńską pod tytułem Najswiętszey Panny soborney, dochod kunicy, na rok kunic czterdzieści jedna wieczyście przeznaczyli. Które to kunice, aby starzec Wiacki Olifier y po nim każdy następujący, corocznie świeszczennikom rzeczoney cerkwi kryłozanom y następcom ich — nie szerścią ale pieniędzmi, za każdą kunicę licząc po dwanaście groszy, wypłacał obowiązali, a na świeszczenników powinność modlenia się włożyli; iakowego dochodu kunicy, aby metropolita sobie nie przywłaszczal — ostrzegli. Dziedzictwo zaś wyrażonego imienia Wiadzkiego przy rzeczonym Iwanowiczu Jarosławowiczu y żonie jego Olenie zostawało. W pozniejszym cza-

sie wielebny xiądz Jesyf Wielamin Rudzki — metropolita Kiiowski, tego dokumentu, przez Iwanowicza Jarosławowicza y żonę jego Olenę wydanego, uzyskując approbatę od nayiaśniejszego króla Zygmunta trzeciego, w roku tysięcznym sześćset trzydziestym pierwszym, miesiąca Februaryi dwudziestego ósmego dnia, przez tę approbatę rzeczony dochód kunicy do władzy y użytku swego otrzymał. I tak iuż do siebie xx. metropolici pomieniony dochód kuniczny wybierając, w następnym czasie samo dziedzictwo rzeczonego imienia Wiadzkiego czyli Waki, pod tytułem kunicznego, niewolnie od stanu rycerskiego do siebie zagarnęli. Które to imienicze Wiadzkie czyli folwark Waka xx. metropolici utrzymując, potym do possessyi xx. bazylianów przez uczynioną z sobą zmwę postąpili, y z niego spólnie użytkując, iak by z własnego dziedzictwa wszelkie intraty krescencyjne y pieniężne wybierają. Jakowy postępek w zajęciu y possydowaniu rzeczonego folwarku przez ww. uważając bydz niewolny y prawu pospolitemu przeciwiący się, na mocy praw de iure caduco, maiestatowi naszemu służących, rzeczony folwark Wakę czyli imienicze Wiadzkie, ze względu na zasługi urodzonego Józefa Duhamel — sekretarza naszego, wiecznością onemu iure caduco nadaliśmy. Który o pozyskaniu tego folwarku, via inequitationis rozpoczęty dawniej, przywodząc do końca proceder, instat ante omnia o przysądzenie sobie per inequitationem pomienionego folwarka Wiada czyli Waka, ze wszystkimi jego attynencyami, iak przez rzeczonego księcia Iwanowicza Jarosławowicza y żonę jego Olenę był posiadany, o nakazanie powrotu wszystkich intrat, nie wolnie od daty służącego prawa żalującemu delatorowi wybieranych, o znikczemnienie poformowanych attenta-

tów in damnum iuris nostri maiestati, tak przez xx. metropolitów iako też bazylianów, o powrócenie expensów prawnych y tego wszystkiego, co czasu rozprawy dowiedziono będzie z warunkiem poprawienia tey žaloby adcytuię. Pisan roku tysięcznego siedmset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca No-

wembra dwudziestego szóstego dnia. Która ta žaloba pozewna mandatowa, oczywisto przez wyż pomienionego woźnego iego królewskiej mości powiatu Oszmiańskiego Józefa Srzodowskiego podana do akt, w księgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego iest wpisana.

1786 г. Декабря 20 дня.

Изъ книги № 4222, за 1786 г., стр. 5411.

32. Жалоба настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на Виленскій магистратъ по поводу невнесения имъ въ монастырь арендной платы съ занятой имъ въ монастырскомъ домѣ квартиры.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Decembra dwudziestego pierwszego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanowszy osobiście woźny iego królewskiej mości woiewodztwa Wileńskiego Jan Wiszomirski, žalobę mandatową przed sąd assessoryi Litewskiej do akt podał, w te słowa pisana:

Stanisław August, z Bożey łaski król polski etc. Szlachetnym Nikodemowi Przemienieckiemu—wóytowi, Danielowi Paszkiewiczowi, Antoniemu Lachowiczowi, Piotrowi Dubińskiemu, Bazylemu Sokolowskiemu—burmistrzom, Leonardowi Paszkiewiczowi, Ignácemu Mińkiewiczowi, Franciszkowi Przemienieckiemu, Benedyktowi Jocherowi, Janowi Wolańskiemu, Xaweremu Stefaniemu — radcom, Rafałowi Woyciechowskiemu, Michałowi Paszkiewiczowi, Rochowi Wirumzerowi, Alexandrowi Chma-

rzyńskiemu, Frydrychowi Froubenowi—assessorom, tudzież Janowi Konczewskiemu—pisarzowi, officyalistom y całemu magistratowi miasta naszego Wilna mandat przed sąd nasz zadworny assessoryi Litewskiej, w mieście naszym Warszawie, w roku niniejszym ad praesens, sądzący się, w instancyi urodzonego xiędza Hiacynta Pelkińskiego—starszego monasterów prowincyi Litewskiej ritus graeci nonuniti, który obżałowanych wielmożnych ichmościów pozywa, mieniać o to: iż co szlachetny magistrat Wileński, przez wydane nie pojednokrotnie uniwersały, zaleciwszy obywatelom, possessyem w mieście Wilnie mającym, podatek kwatergieltowy wnosić do siebie dla utrzymania stancyów płatnych officerom, konsystuiącym w tym że mieście, powodem takowey ustawy, w roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt drugim, miesiąca Julii trzydziestego dnia datowanym, kontraktem za kwaterą naiętą w

kamienicy żalującego delatora, Gielda Mała zwaney, dla urodzonego Michała Szymańskiego—kapitana czyli audytora woysk Litewskich pułku czwartego, złotych polskich dwieście ośm opłacać na rok żalującemu delatorowi obżalowani w. imć zaręczyli się y przy wydaniu kontraktu złotych polskich sto cztery opłacili się, a resztę dotąd u siebie zatrzymując, nie wiedzieć z iakowego powodu, wprowadziwszy na kwaterę do kamienicy żalującego delatora rzeczonego oficera, ani sprowadzać onego, ani obowiązanej opłaty według kontraktu zaspokoić żalującemu delatorowi nie chcą, owszem, zwlekając czas od czasu satysfakcją, do nie-malego uszkodzenia przez zajęcie stancyi żalującego przywodzą; o którą krzywdę żalujący delator, prawem czyniąc, wnosi prożby ante omnia do utwierdzenia kontraktu,

od obżalowanych w. ichmościów żalującemu delatorowi wydanego, wedle którego, do nakazania opłaty zaległych pieniędzy circa acta grodu Wileńskiego w iak nayprętszym czasie wespół z procentem, niemniej z bonifikacją za szkody, przez kwaterowanie popełnione, do nakazania sprowadzić przez szlachetny magistrat z kwatery urodzonego Szymańskiego, równie przy opłacie za kwaterowanie do zwrótu expens prawnych złotych polskich dwieście, y tego wszystkiego zachowania, co się z prawa dowiedzie, salva melioratione tey žaloby. Pisan roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt szóstego, miesiąca Decembra dwudziestego dnia. Która ta žaloba mandatowa, przed sąd assessoryi Litewskiej przez wyż wyrażoną osobę do akt podana, iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego wpisana.

1787 г. Января 24 дня.

Изъ книги № 4224, за 1787 г., стр. 2897.

33. Два консенса настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Гайдамовичамъ на два монастырскихъ грунта въ г. Вильнѣ.

Въ этомъ документѣ Виленскій Свято-Духовскій монастырь разрѣшаетъ Виленскимъ мѣщанамъ Гайдамовичамъ пользоваться сѣножатью и отавой на монастырскомъ лугу, лежащемъ на Виленскомъ пред-

мѣстьи Зарѣчи, возлѣ старой Полоцкой дороги, съ обязательствомъ очищать этотъ лугъ отъ хворосту и зарослей и выдѣлкой кирпича.

Roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Oktobra piętnastego dnia.

Na rokach ziemskich woiewodztwa Wileńskiego kadencyi w roku terazniejszym tysiącnym siedmset ośmdziesiąt siódmym,

z przepisu konstytucyi tysiącznego siedmset ośmdziesiąt szóstego roku, rozpoczętey y porządkiem prawa pospolitego w zamku iego królewskiej mości Wileńskim sądującej się, przed nami Franciszkiem Seybu-

tem Romanowiczem—prezydentem, Dominikiem Kamińskim, Władysławem Szadurskim, Tadeuszem Korsakiem — sędziami, Ignacym Koneczą—pisarzem, urzędnikami sądowemi ziemskimi województwa Wileńskiego, comparens personaliter u sądu patron imé pan Antoni Adamowicz—komornik województwa Trockiego, w iedney arkuszowey sztuce dwa skrypta zawierające się, sławetnym pp. Józefowi y Reginie z Witkowskich Gaydamowiczom, małżonkom, obywatelom Wileńskim, od i. x. Hiacynta Pelkińskiego—starzego monasterów graeci ritus nonuniti Wileńskiego y dalszych, dane, służące y należące podał do akt, prosząc nas sądu, ażeby te dwa skrypta były do xiąg ziemskich spraw wieczystych województwa Wileńskiego przyjęte y wpisane.

Jakoż my sąd ziemski województwa Wileńskiego one przyjąwszy w xięgi wpisać zaleciliśmy, z których pierwszy skrypt słowo do słowa tak się w sobie mający:

Hiacynt Pelkiński — starszy monasteru Wileńskiego graeci ritus nonuniti, czynnie wiadomo tym moim stanowiącym y dozwalającym nazawsze skryptem i. pp. Józefowi y Reginie z Witkowskich Gaydamowiczom, małżonkom, danym na to: iż co wspomnieni p. Gaydamowiczowie mając na iurydyce monasteru Wileńskiego, odemnie za konsensem wydanym, plac wolny do zabudowania, przy którym sianożętka monasteru Wileńskiego bez żadnego ogrodzenia leży, a z tąd nieużytkowi podpada, przeto pp. Gaydamowiczom oznacza się z iedney strony od placu swego, aż do placu Baniewskich, z drugiey strony od folwarku monasterskiego, równo browaru, sadzawki y odrynki, tyłem ciągnącey się aż do płotu y placu pana Antoniego Szablowskiego, frontem od drogi starey y Połockiey y Antokolskiey, tyłem równo granicy pp. Baniewskich y Szab-

lowskiego aby zagroził, za takowe tedy ogrodzenie po skoszeniu razu iednego corok w ostatnich dniach miesiąca Lipca przez monaster Wileński klasztorowi będzie oddane, drugi raz choćby y wyrosła otawa więc monaster kosić y zbierać nie ma, lecz pp. Gaydamowiczowie na swój użytek obrócić mocni y wolni zostają. Z pagórków zaś za sianożętką w używalność panom Gaydamowiczom bez żadney opłaty do monasteru dozwalam, z warunkiem, aby corok wyczyszczać pokrzywę, chwasty y łożę wytrzebiać zaleca się. Y na tom dał ten mój skrypt dozwalający y stanowiący z podpisem ręki mey własney, y wyciśnieniem pieczęci. Działo się w monasterze Wileńskim roku tysięcznego siedmset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Januarii dwudziestego czwartego dnia.

U tego pierwszego skryptu na pierwszej stronie pierwszego półarkusza śpisanego, przy wyciśnionej na laku czerwonym herbowney pieczęci ten podpis: x. Jacynt Pelkiński—starszy monasterów graeci ritus nonuniti Wileńskich mp.

Drugi zaś skrypt na pierwszej stronie drugiego półarkusza od tegoż ięgomości xiędza Hiacynta Pelkińskiego, temuż sławetnemu panu Józefowi Gaydamowiczowi wydany, słowo w słowo tak się w sobie ma:

Roku tysięcznego siedmset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Septembra pierwszego dnia. Zeznawam tym moim dobrowolnym skryptem panu Józefowi Gaydamowiczowi wydanym na to: iż do tego miejsca, w którym wynalazł glinę y rozkopał, zaznaczywszy aby z robiących sąsiad cegłę żaden się nie ważył, do tego miejsca czyli rumu na gruncie monasterskim Wileńskim wybierać zakazuję, iednemu tylo wyż pomienionemu Gaydamowiczowi dozwalam bez żadney przeszkody y pretensyi do nikogo. I na tom

dał ten mój dokument zabezpieczający z podpisem ręki mey własney. Pisan ut supra. U tego skryptu podpis takowy: x. Jacynyt Pelkiński—starszy monasterów graeciritus nonuniti Wileńskich mp.

Które te dwa w iedno arkuszowey sztuce

spisane skrypta oczywisto przez wyż przerzeczzonego patrona wielmożn. i. p. Antoniego Adamowicza—komornika woiewodztwa Trockiego, u sądu do akt podane w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych są wpisane.

1787 г. Февраля 12 дня.

Изъ книги № 4224, за 1787 г., стр. 2635.

34. Консенсъ настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Михаилу Яцыничу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ.

Виленскій Свято-Духовскій монастырь уступаетъ Виленскому мѣщанину Яцыничу другой плацъ

на Виленскомъ предмѣстьи Зарѣчьи, по Полоцкой дорогѣ, съ платою по 20 злотыхъ аренды въ годъ.

Roku tysiącznego siedmset ósmdziesiąt siódmego, miesiąca Septembra dwudziestego pierwszego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanowszy osobiście sławetny pan Michał Jacynicz — kupiec, obywatel miasta iego królewskiej mości Wilna, konsens, do zabudowania sobie y małżonce swey pani Katarzynie z Stankiewiczów Jacyniczowey wydany y służący, podał do akt, który ten konsens, w xięgi ziemskie spraw wieczystych woiewodztwa Wileńskiego słowo do słowa wpisany, tak się w sobie mający:

Jacynt Pelkiński—starszy monasteru Wileńskiego y dalszych, oraz wszyscy xięza nonuniti monasteru Wileńskiego, czyniemy wiadomo tym naszym konsensem, do zabudowania wieczystego ichmościom pa-

nom Michałowi y Katarzynie z Stankiewiczów Jacyniczom, małżonkom, kupcom y obywatelom Wileńskim, wydanym na to: iż my mając na gruncie naszym plac pusty na przedmieściu Wileńskim Zarzeczju, w iurydyce naszej situm mający, idąc z miasta Wilna Połockim gościńcem, po lewey stronie, od Stefana Jurkiewicza granicy, frontem od gościńca Połockiego szerzyny sążni sto dwadzieścia; wzdłuż lewym bokiem od miasta y granicy Stefana Jurkiewicza, idąc przez drogę y granicy cegielni Michała Ryńkiewicza sążni dwieście trzydzieście; drugim bokiem od granicy wielmożnego imci pana Felixa Abramowskiego—regenta magdeburyi Wileńskiej, sążni dwieście trzydzieści; tyłem zaś szerzyny sto dwadzieścia, wymierzony y oznaczony, ichmościom panom Michałowi y Katarzy-

nia z Stankiewiczów Jacyniczom, małżonkom y ich successorom, do zabudowania wieczystego y wynajdowania wszelkich pożytków, w possessyę podali y postąpili. Którym placem iak chcąc rządzić y dysponować, komu chcąc swe zabudowanie sprzedać y ony wypuścić, zaarendować sami ichmość panowie Jacyniczowie y ich successorowie wolni y mocni będą, aby tyle z takowego placu do monasteru Wileńskiego poziomu złoty polski dwadzieścia, co rok raty Septembrowey y podatek, iaki by od rzeczy-pospolitey należał, sami ichmość panowie Jacyniczowie y ich successorowie, oraz każdy w stopniu ichmościów będący, opłacał. Jeśli by zaś takowe terragium zaległo y nieopłacono było, wtedy monaster Wileński takowe zabudowanie z placem teraz podaiącym się, do swoiey possessyi obiać y do opłacenia zaległego ter-

ragium utrzymywać bez żadnego sądu y dekretu moc mieć będzie, waruie się. Y na to wszystko ten nasz konsens z podpisem rąk naszych własnych przy wyciśnieniu pieczęci monasteru Wileńskiego wydaliśmy. Pisan w monasterze Wileńskim, roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt siódmego, miesiąca Februarij dwunastego dnia.

U tego konsensu, przy wyciśnioney na laku czerwonym herbowney pieczęci, dwa podpisy takowe: Xiądz Jacynt Pelkiński, starszy monasterów graeco-ruskich Wileńskich z bracią mp. X. Porfiry Hornowski—namiestnik mp. Który ten konsens do zabudowania oczewisto przez wyż pomienionego sławetnego pana Michała Jacynica—kupca y obywatela miasta iego królewskiey miasta Wilna, podany do akt, w xięgi ziemskie wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych iest wpisany.

1788 г. Февраля 26 дня.

Изъ книги № 4225, за 1788 г., стр. 1075.

35. Фундушова запись Розалии Верижиной Поставскому базилианскому монастырю на 4000 золотыхъ пол.

Покоршанская старостина, Розалия Верижина, желая облегчить своимъ Олехницкимъ крестьянамъ возможность какъ можно чаще посѣщать церковь, настоящею записью дарить Поставскимъ базилианамъ 4000 золотыхъ съ обязательствомъ отправлять въ ея имѣніе Олехнишки, лежащее въ Ошмянскомъ повѣтѣ, священника для совершения въ первое и третье воскресенье каждаго мѣсяца и нѣкоторые Господскіе и Богородичныя римско-католическіе праздники въ тамошнемъ костеликѣ богослуженія по уніятскому обряду. При чемъ

фундаторка обѣщаетъ изготовить въ поминутомъ костеликѣ все русскія богослужебныя принадлежности, какъ-то облаченія сосуды и проч. Въ случаѣ если бы преемники настоящей фундаторки не захотѣли исполнять всехъ обязательствъ, изложенныхъ въ настоящемъ документѣ, Поставскіе базилиане переносятъ изъ Олехническаго костела въ свой монастырь, ея икону и здѣсь передъ нею продолжаютъ совершать богослуженія по тому же порядку.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt ósmego, miesiąca Februarii dwudziestego piątego dnia.

Przed aktami wojewodztwa Wileńskiego ziemskimi, stanawszy osobiście w. i. pani Rozalia z Koszyczów Weryżyna — staro-

ścina Pokorszańska, dobrowolny wieczysty iegomości xiędzu Jozafatowi Leszyńskiemu — starszemu y wszystkim ichmościom xięży klasztoru Postawskiego bazylianom dany, służący, należący dokument, przedemną Xawierym Giedroyciem Jurahą—województwa Wileńskiego ziemskim y grodzkim regentem, przyznała y wedle konstytucyi, w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt czwartym na seymie koronacyinym zaszley, podpisem w protokole przyznań y aktykacyi ręki swey stwierdziła, y wpisania w xięgi wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych ziemskie żądała, a wpisany słowo do słowa tak się ten dokument iest w sobie mającym:

Rozaliia z Koszczyczów Weryżyna—starościna Pokorszańska, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wieczystym dokumentem iego mości xiędzu Jozafatowi Leszyńskiemu—starszemu y wszystkim ichmościom xięży bazylianom Postawskim danym na to: iż ia Weryżyna, chcąc z majątku moiego, y sobie za życia y po śmierci, razem z mężem y dziećmi moimi, y ludziami Olechnickim poddanym moim, daleko od kościoła odległym, y niełatwo do niego przeprawić się mogącym, chcąc uczynić łatwość y wygodę w nabożeństwie, własną moją sumnę cztery tysiące złotych polskich wzmienionym ichmościom xięży bazylianom zapisuję, y wraz oną do rąk rzeczonego iegomości xiędza starszego oddawszy, chcę aby ichmość xięża bazylianie Postawscy y następcy ich w każdą pierwszą niedzielę y następną po niej w porządku trzecią, każdego miesiąca, oraz w każde uroczyste święto rzymskie matki Boskiej, to iest, w święto Narodzenia, Niepokalanego poczęcia, Gromniczney, Zwiastowania y w Niebowzięcia, tudzież na Boże Narodzenie, Wielkanoc y Zielone Świątki także rzymskie, kapłana z

klasztoru swojego do dóbr, Olechniszki zwanych, w powiecie Oszmiańskim leżących, posyłali; a ten aby w kościółku, w tych dobrach będącym, przed obrazem matki Boskiej, własnym moim kosztem y staraniem ozdobionym, mszy świętych trzydzieści iedna na intencją moją, póki żyję, a po śmierci za duszę moją y Franciszka z Darewskich Weryhy—męża moiego, oraz za dusze zmarłych dzieci moich y za dusze, w czyscu będące, nieprzepominając y żywych dzieci moich, w dni zmienione niedzielne y święta matki Boskiej, oraz w dzień pierwszy Bożego Narodzenia y Wielkieynocy, wiecznie odprawował, ludzi katechizmu y pacierzy uczył, y z niemi po mszy lub przede mszą mówił; a po mszy y katechizmie aby za mnie y duszę męża y dzieci moich aby modlitwu zalecał. Żeby zaś ornatów y innych potrzeb do odprawowania mszy świętych z sobą nie wozil, ia Weryżyna y córka moja w. imię pani Kozielowa—starościna Międziańska, tak ornat ruski z dalszym ubiorem kapłańskim, iako kielich y mszał ruski dostarczyć, y w tym kościółku, za kluczem xiędza, utrzymywać mam y następcy moi będą powinni. Wino też na mszy dawać y wygodę wszelką xiędzu, człowiekowi y koniom iego ze dworu czynić ia sama y następcy moi będą obowiązani.—Gdyby zaś albo kościółek wzmieniony, przezemnie y następców moich we wszystkim opatrywać się y poprawować powinni, zruynował się przez niedozor, albo wyrażone do mszy potrzeby nie były dostarczane y wygodą xiędzu, z człowiekiem y końmi przybyłemu, była uchybiona, wtedy ichmość xięża bazylianie od obowiązków ziężdżania do kościółka wzmienionego wolnemi zostaną, a obraz matki Boskiej y cały sprzęt kościelny, niniejszym dokumentem sobie zapisuiący się, wezmą do klasztoru

swoiego, y w cerkwi swoiey przed tym że obrazem, czy w dni wyżej wyrażone, czy w inne, wzmienione mszy święte trzydzieści iedna, wiecznie co rok podług intency wyżej wyrażonych pod summieniem będą powinni. Dokument ten mój przy uproszonych wielmożnych ichmościach panach pieczętarzach własną ręką podpisuję. Pisan w Wilnie tysiąc siedmset ósmdziesiąt ósmego roku, miesiąca Lutego dwudziestego piątego dnia. U tego dokumentu na drugiej pierwszego półarkusza stronicy na marginesie przypis pod notabene w te słowa. NB. Mszał będzie z klasztoru Postaw. i. xx. bazylianów.

U tego dokumentu naprzód ten podpis: Rozalia z Koszyców Weryżyna—starościna Pokorszańska; a pod tym podpisem podpisy w. ichmościów panów pieczętarzów takowe: Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wieczystego dokumentu od wielmożney ieymości pani Rozalii z Ko-

szyców Weryżney — starościny Pokorszańskiey iegoomości xiędzu Jozefatowi Leszyńskiemu z. ś. B. w. starszemu Postawskiemu y wszystkim ichmościom xięży bazylianom Postawskim y następcom ich z obowiązkiem zieżdzania xiędza do dobr Olechniszek w powiecie Oszmiańskim leżących y odprawowania mszy w dni we szredzinie wyrażone, oraz dalszych punktów per extensum wypisanych zachowania y dopełnienia, danego podług prawa podpisuję się Adam Przeciszewski—starosta Ruszyński. Proszony od osoby ten dokument wydaiącey na rzecz we szredzinie wyrażoną postanowiony, za pieczętarza podpisuję się Józef Zakrzewski mp. Który ten dobrowolny wieczysty dokument, oczywisto przez w. i. panią Rozalią Weryżnę—starościne Pokorszańską, przyznany, w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych iest wpisany.

1790 г. Июля 20 дня.

Изъ книги № 4227, за 1790 г., стр. 2723.

36. Продажная запись отъ Виленской капитулы Виленскому базилианскому (Троицкому) монастырю на имѣнія Трибилы и Савичуны.

Подканцлеръ Виленскаго римско-католическаго капитула отъ имени всего капитула доводитъ до всеобщаго свѣдѣнія, что вслѣдствие недостаточнаго ухода и присмотра за имѣніями, принадлежащими канцлерской должности, онъ съ разрѣшенія апостольской столицы и указанія римскаго нунція объявилъ на это имѣніе торги съ таки-

ми условіями, что кто больше дастъ, тотъ и приобрѣтетъ ихъ; на торгахъ дали болѣе всѣхъ Виленскіе базилиане, именно 20,000 злотыхъ голландскимъ золотомъ, вслѣдствие чего канцлеръ и издаетъ настоящую продажную запись на два имѣнія: Трибилы и Савичуны, лежавшія по соудству съ имѣніями базилианъ.

Roku tysiącznego siedmset dziewięćdziesiątego, miesiąca Julii dwudziestego wtórego dnia.

Przed aktami woiewodztwa Wileńskiego ziemskiemі, stanawszy osobiście w. iegoomość xiędz Tadeusz Pawlikowski — kan-

clerstwa kapituły Wileńskiej koadiutor, swoim y samego w. iegomości xiędza Antoniego Bukatego — kapituły Wileńskiej kanclerza, imieniem y mający od tegoż w. iegomości xiędza plenipotencyę y ewikcjonalnie piszący się, wieczysto przedaźnego prawa na folwark y wieś Trybiły, oraz wieś Sawiczuny, nazywających się, w woiewodztwie Wileńskim leżących, do tegoż kanclerstwa Wileńskiego funduszowie przysłuchujących, przy inwentarzu przyznanym iegomości xiędzu Hieronimowi Ardeckiemu — superiorowi y wszystkim ichmościom xięży klasztoru Wileńskiego bazylianom wydany, służący, należący zapis — przedemną Xawierem Giedroyciem Jurahą — ziemskim y grodzkim woiewodztwa Wileńskiego regentem, przyznał y takowe swe przyznanie z przepisu konstytucyi tysiącznego siedmset sześćdziesiąt czwartego roku seymu koronacyjnego, w zapisowym przyznań y aktykacyi protokole, podpisem własney ręki robotrowawszy y żądał w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych wpisania, który ten wieczysto przedaźnego prawa zapis, przy inwentarzu w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych słowa do słowa wpisany, tak się w sobie wyrażającym iest:

Tadeusz Pawlikowski — koadiutor, imieniem moim y imieniem w. iegomości xiędza Antoniego Bukatego — kanclerza kapituły Wileńskiej za plenipotencyą wydaną, y ewikcyonalnie piszący się, wszystkie niżej wyrażone punkta y obowiązki prawne dobrowolnie na się y następców naszych przyjmując, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym, wieczysto przedaźnym, przez żaden przemysł ludzki poruszyć się nie mogącym prawem, zapisem, danym y służącym, iegomości xiędzu Hieronimowi Ardeckiemu — superiorowi y wszystkim ich-

mościom xięży bazylianom klasztoru Wileńskiego, na to: iż co my w górze wyrażone osoby, mając dwie wsie wieczyste, funduszowe, Trybiły z folwarkiem y Sawiczuny do dóbr Cudzieniszek przysłuchające, w woiewodztwie Wileńskim położone, niegdys przez Alexandra Koleckiego — dworzana iego królewskiej mości razem z Cudzieniszkami na kanclerstwo kapitule Wileńskiej fundowane, od naydawniejszych czasów w possessyi y aktorstwie kapituły Wileńskiej kanclerzów będące, a teraz w aktualnym dzierzeniu naszym, wolne, swobodne, nikomu pierwszym ani pośledniejszym niezawiedzione, długami y przezyskami prawnymi nieobciążone, gdy dla zbytteczney niezręczności y odległości tych wsiów y folwarku, a bardziej dla szachownic, sporów, gwałtów, wiolenciów, wydarzających się y procederów prawnych z niepewności granic wynikłych, oraz nieużyteczności gruntów piaszczystych y kamienistych, umyśliśmy za dozwozeniem zwierzchności naszej te wsie y folwarku ku lepszemu pożytkowi funduszu Cudzieniskiego obrócić, wybywając one wiecznością temu, ktoby większą dał sumę. Jakoż za doniesieniem od nas przez iaśnie oświeconego iegomości xiędza biskupa dyecezyi naszej Wileńskiej do stolicy apostolskiej o chęci y sposobie zprzedania wiecznością tego majątku ku lepszemu pożytkowi kanclerstwa Wileńskiego w roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt trzecim, miesiąca Nowembra dnia dwódziesiątego szóstego, do którego doniesienia przychylając się stolica apostolska przez swoje autentyczne beneplacitum romanum w roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt czwartym, Januarii dziesiątego dnia, wydanym, zleciła nuncyuszowi w Polsce rezydującemu, iż by do tey przedaży kommissarzów wyznaczył z wolnością zupełną ukończenia tego

działa. Z mocy za tym takowego pozwolenia od stolicy apostolskiej, nuncyatura wydała instrument commissionis na osoby w ówczas wielmożnych ichmościów xięży Nikodema Puzynę y Jakuba Dederkę, kanonitów Wileńskich, poruczając onym zupełną moc zinwentowania tych wsiów Tribiłów y Sawiczun, wyciągnięcia całkowitey intraty; otaxowania wartości, zwiedzenia dobroci, obszerności, differencyów y majątku poddanych; iako też z sprzedania per plus offerentiam temu kłoby dał większą summę, iako instrument od nuncyatury pod rokiem tysiąc siedmset ósmdziesiąt czwartym, pod dniem dwudziestym trzecim Junii wydany, przekonywa. Uskuteczniając więc takowy instrument w. ichmość xięża kommissarze Puzyna y Dederko, po wydanym obwieszczeniu dwóma miesiącami w roku po zaprzeszłym tysiąc siedmset ósmdziesiąt ósmym, miesiąca Marca dwudziestego trzeciego dnia ad fundum tych wsiów Trybił z folwarkiem y Sawiczun ziechawszy, inwentarz sporządziwszy y wszystkie intraty wiernie wyciągnawszy, przeświadczyli się, iż takowe wsie z folwarkiem, nie tylko dla pewnych granic, a ztąd kłótni y wiele licznych procederów, nieużyteczności gruntów, nie są przydatne funduszowi kanclerstwa Wileńskiego y mało czyniące korzyści, ale też co większa, dla ustawicznych kłótni o granicę znacznego co rok wyciągając expensu y wydatku sprawiwszy się, przeto wielmożni kommissarze według instrumentu, sobie od nuncyatury wydanego, postanowili te wsie Trybiły z folwarkiem y Sawiczuny, dla lepszej korzyści funduszu kanclerstwa, wyprzedać wiecznością per plus offerentiam, a wziętą summę na pewniejszy zysk funduszu Cudzieniskiego ulokować. Jakoż po kilka tygodniowej przewłocce, gdy żaden z obywatelów większej sum-

my dać nie chciał, prócz ichmość xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, iako od dóbr swoich Swiran z wsią y folwarkiem Trybiłami graniczącymi, a Sawiczuny całą wieś w gruntach swych leżącą mających, przereczone za tym wsie Trybiły z folwarkiem tegoż nazwiska y Sawiczuny w woiewodztwie Wileńskim leżące, ze wszelkim zabudowaniem folwarkowym y chłopskim, z poddanymi w wsiach mieszkającymi utriusque sexus y precz rozeszłymi, z wolnością odzyskania onych, z ich majątkiem, powinnością, daninami, działkami, czynszami, według dawnych inwentarzów, z gruntami oromemi y nie oromemi, z lasami y puszciami, łąkami moroźnemi y błotnemi, teraz w possessyi naszej będącymi, y pretextem dyfferencyi przez graniczających zabraniami, z wolnością odzyskania od przygraniczających wedle zaszyłych procederów, które całkiem ze wszelkimi przezyskami, przelewami, z rzekami, rzeczkami, stawami, sadzawkami, krynicami, zatokami, y z tym wszystkim, iak się te dwie wsie Trybiły z folwarkiem y Sawiczuny z dawnych czasów w swoich rozległościach y circumferencyach miały y teraz mają: z karczma do tych wsiów należącą, z iey zabudowaniem, prowentami wedle inwentarza sporządzonego, nic na siebie samych sukcesorów naszych y fundusz kanclerstwa nie excypuiąc, ani wylączając; ogulem, razem y w całości według inwentarza y dawnych ograniczeń, mianowicie według inwentarza teraz przy prawie wydającego się, za summę udeterminowaną, na rzecz kanclerstwa funduszu Wileńskiego, w liczbie dwadzieścia tysięcy złotych polskich, złotem holenderskim liczącą się, od iegomości xiędza Hieronima Ardeckiego — superiora, imieniem wszystkich ichmość xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, tak dla nas kanclerza y

koadiutora, iako też następców naszych, odebraną. Za takową więc summę wieczności y na zawsze tymże ichmościom xięży bazylianom za wiedzą y dołożeniem się zwierzchności naszej, przedaię y aktorstwa naszego na osoby ichmość xięży bazylianów zrzekam się, ustępuię, y natychmiast do tych wsiów y folwarku intromitować się przez woźnego pozwalam, w moc y aktualne, wieczyste dzierżenie ichmościów postępuię.—Na mocy zatym niniejszego wieczysto sprzedażnego prawa, zapisu, mocni y wolni będą ichmość xx. bazylianie Wileńscy przerzeczone wsie z folwarkiem, z poddaniami y karcznią, oraz całą rozległością y obszernością do swojego aktorstwa y dziedzictwa zaiąwszy, rządzić, dysponować, poddanych do powinności używać, z karczmi y gruntów intraty wynajdować y ku najlepszemu swemu pożytkowi obrócić, bez żadney od nas, następców naszych y nikogo innego przeszkody y interessowania się. Y dla tego dokumenta wszystkie iuris haereditatis et possessionis, oraz procedera z przczyskami, iako też ograniczenia, obwodnicy, na ten majątek służące, do rąk ichmościów xięży bazylianów wracam, oddaię, a iesliby ieszcze iakich brakowało te w każdym zwrócić czasie obowiązujemy się.—W przypadku zaś naruszenia w iakim kolwiek punkcie niniejszego, wieczysto sprzedażnego prawa, lub w przypadku ubliżenia skutku onemu, nie tylko do zapozwania nas y następców naszych przed sąd wszelki w wielkim xięstwie Litewskim znajdujący się przeznaczam, y w tym sądzie naykrótszym prawa sposobem, z iakich kolwiek bądź regestrów dochować y dopełnić skutku niniejszego dokumentu obowiązujemy się pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą; ale też dla większego bezpieczeństwa y pewności wybytego aktorstwa fol-

warku y wsiów, lub w przypadku za klócenia tegoż aktorstwa przez kogo kolwiek, ewikcyę na dobra kanclerstwa naszego funduszów Cudzieniszki zowiące się, w wojewodztwie Wileńskim leżące, wnoszę y opisuję y takowe wieczyste prawo, przezemnie koadiutora kanclerstwa Wileńskiego wydaiące się, że ma być approbowane w przeciągu dwóch miesięcy przez samegoż w iegomości xiędza kanclerza Wileńskiego nayuroczyściey uręczam.—Co wszystko uścić y dotrzymać wedle powyższych obowiązków przyrzekaiąc, niniejszy dokument wieczysty sprzedażny, przy uproszonych w. i. pp. pieczętarzach, własną moją podpisuję ręką.—Datum tysiąc siedmset dziewięćdziesiątego roku, Lipca dwudziestego dnia. U tego wieczysto sprzedażnego prawa, na drugiego pół arkusza, w pierwszej stronicy skończonego, czerwonym iedwabiem zszytego, nayprzód ten podpis: Tadeusz Pawlikowski—koad. kancl. Wileńskiego. A pod tym podpisem podpisy w. ichmość pp. pieczętarzów takowe: Ustnie y oczewisto proszony za pieczętarza od w. iegomości xiędza Tadeusza Pawlikowskiego—koadiutora kanclerstwa Wileńskiego, imieniem swym y imieniem wielmożnego iegomości xiędza Antoninego Bukatego—kanclerza kapituły Wileńskiej, czyniącego do tego wieczysto sprzedażnego prawa, na wieś Trybiły z folwarkiem tegoż nazwiska y wsią Sawiczuny, w wojewodztwie Wileńskim położone, za summę dwadzieścia tysięcy złotych polskich odebraną y na rzecz funduszu kanclerstwa Wileńskiego obrócić się mającą, za wolą zwierzchności iegomości xiędzu Hieronimowi Arteckiemu—superorowi y wszystkim ichmość xięży bazylianom konwentu Wileńskiego, z warunkami dostateczney w tym zapisie wyrażonemi, danego y służącego, wedle prawa podpisuję

się, Seweryn Jasińczyk Michałowski—rotm. woiewodztwa Minsk. — Proszony od osoby wyż wyrażoney do tego prawa za pieczętarza podpisuję się: Kazimierz Antuszewicz mp. Proszony za pieczętarza do tego prawa podpisałem się: Karol Kozieł. Który to wieczysto przedażnego prawa zapis, oczywisto przez tegoż w. iegomości xiędza Ta-

deusza Pawlikowskiego—kanclerstwa Wileńskiego koadiutora, przyznany, w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych iest wpisany.*)

*) Сюда относятся: пленипотенція—стр. 2735—стр. 2789, инвентарь этихъ сель и интромиссія въ эти села—стр. 2790.

1790 г. Октября 28 дня.

Изъ книги № 4228, за 1791 г., стр. 2685.

37. Дарственная запись Иеронима Тышкевича Кублицкой церкви.

Староста Кермельскій, Иеронимъ Тышкевичъ, настоящимъ листомъ завѣщаетъ Кублицкой церкви, находящейся въ его имѣнии, участокъ земли, заключающій въ себѣ четыре морга, сорокъ семь

прутовъ и 33 прутика, съ обязательствомъ служить 12 обѣднъ въ годъ и каждую недѣлю акафистъ пресвятой Богородицѣ.

Roku tysiãcznego siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Maja trzydziestego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego, stanawszy osobiście iaśnie wielmożny imć pan Heronim Skumin Tyszkiewicz—star. Kiermelski, dokument i. x. Janowi Sielucińskemu—parochowi Kublickiemu, darowny, na cerkiew Kublicką zapisanego gruntu wydany y w grodzie woiewodztwa Połockiego aktykowany, a teraz przedemną, Xawierem Gedroyciem Jurahą—woiewodztwa Wileńskiego ziemskim regentem, przyznał tenże i. w. Tyszkewicz—starosta Kiermelski, y według w tysiãcznym siedmset sześćdziesiąt czwartym roku, na seymie koronacyinym stałey konstytucyi, w

przyznań y aktykacyi protokole podpisem własney umocnił ręki y wpisania w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych żadał; który ten darowny dokument, w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych słowo do słowa wpisany, tak się w sobie ma:

Ja Heronim Skumin Tyszkiewicz—starosta Kiermelski, niżej ręką moją własną piszący się, czynię wiadomo y iawnno wyznawam tym moim darownym dokumentem imci xiędzu Janowi Sielucińskemu—parochowi Kublickiemu y iego następcem cerkwi moiey Kublickiey danym na to: że kawał gruntu w wielości morgów cztery, prętów czterdzieści siedm y pręcików trzydzieści trzy, przez uproszonego w. i. pana

Jakuba Paszkiewicza—komornika powiatu Upitskiego, odgraniczywszy y kopcami osypawszy przy takim warunku, aby na rok mszy świętych dwanaście, a jedna z tych żałobna, z exekwiami w czasie od siebie obranym, odprawiane były w tydzień w każdą śródę litanie do Najswiętszey Maryi Panny, iako o tym lepiej zaświadcza dokument na to dany od imci xędza Jana Sielucińskiego—parocha Kublickiego, wydany mnie do gruntów przez fundatora ś. p. i. w. Jana Skumin-Tyszkiewicza—starostę Kiermielskiego, oycy moiego, w roku tysięcznym siedmset pięćdziesiąt siódmym, Septembra trzydziestego dnia, na cerkiew Kublicką nadanych, y ia przyłączyłem we wszystkim, mając się stosownie do wyż wspomnionego ś. pamięci fundatora, któren dokument aby na zawsze był trwałym, podpisem ręki moiey y w. i. pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych, utwierdzam. Dat. w Kubliczach, dnia dwudziestego ósmego Oktobra, roku tysięcznego siedmset dziewięćdziesiątego. U tego darownego dokumentu ten nayprzód podpis: Hieronim Skumin-Tyszkiewicz—starosta Kiermelski mp. A pod tym podpisem podpisy w. i. pp. pieczętarzów takowe: Ustnie y oczewisto uproszony za pieczętarza od i. w. i. p. Hieronima Tyszkiewicza, starosty Kiermelski, do tego wie-

czysto darownego dokumentu na rzecz we szredzinie opisaną, w Bogu przewielebnemu imci xędzu Janowi Sielucińskiemu—parochowi Kublickiemu wydanego, prawnie podpisuję się: Władysław Tepler, regent grod. w. Połockiego, mp. Oczywisto proszony pieczętarz od i. w. Heronima Tyszkiewicza—starosty Kiermielskiego, do tego darownego zapisu, na rzecz we szredzinie wyrażoną, w. i. x. Janowi Sielucińskiemu — parochowi Kublickiemu danego y służącego, prawnie podpisuję się: Thomasz Thomaszewicz — rotmistr powiatu Braclawskiego.

U tego dokumentu na marginesie pobocznym suscepta aktykacyi, w grodzie Połockim uczynioney, w tych zapisana słowach y z podpisami roku tysięcznego siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Stycznia dwunastego dnia: Stawiając u sądu patron w. imć pan Józef Sztromberg, takowy dokument ad acta podał, mp. Jan Korsak—podwoiewoda Połocki mp. Szymon Tadeusz Obrapalski—sędzia grodzki woiewodztwa Połockiego mp. Ignacy Podwiński, sędzia grodzki y komm. c. w. woiewodztwa Połockiego. Który ten darowny dokument, oczywisto przez i. w. Heronima Skumina Tyszkiewicza, starosty Kiermelskiego, przyznany, w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych iest wpisany.

1791 г. Января 27 дня.

Изъ книги № 4228, за 1791 г., стр. 351.

38. Замянная запись между Виленскими базилианами и помѣщикомъ Пожарицкимъ на часть имѣнія.

Базилиане Виленскаго Свято-Троицкаго монастыря по просьбѣ владѣльцевъ фольварка Лушковцизны выдаютъ имъ настоящую замянную запись на этотъ же фольваркъ вмѣсто полученной

базилианами части имѣнія Войчанъ; владѣльцы, владѣя этимъ фольваркомъ по наслѣдству, не получили отъ своихъ предковъ документовъ, вслѣдствіе чего и истребовали ихъ у базилианъ.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt pierwszego, miesiąca Januarii dwudziestego ósmego dnia.

Na rokach ziemskich woiewodztwa Wileńskiego kadencyi terazniejszey, z przepisu konstytucyi tysiąc siedmset ósmdziesiąt szóstego roku rozpoczętey, a w roku wyż na dacie pisanym do sądenia przypadłych y porządkiem prawa pospolitego in loco iudiciorum solito, w mieście iego królewskiey mości Wilnie, sądzących się, przed nami Dominikiem Kamińskim—prezydującym, Władysławem Szadurskim—sędziami, Ignacym Kończę—pisarzem, urzędnikami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego, stanowszy osobiście u sądu wielmożny imć xiądz Hieronim Artecki, zakonu świętego Bazylego wielkiego superior, imieniem swym

całego klasztoru ichmość xięży bazylianów Wileńskich, czyniący wieczysto korroboracyiny dokument na rzecz we szredzinie onego dostatecznie opisaną y wyrażoną, ichmościom panom Felicyanowi y Monice z Surozów Pożarzyckim—małżonkom wydany, służący y należący przyznał, a przyznawszy z przepisu konstytucyi seymu ko-

ronacyinego tysiąc siedmset sześćdziesiąt czwartego roku w protokole zapisowym przyznań y aktykacyi podpisem własney ręki stwierdził, prosząc nas sądu ziemskiego woiewodztwa Wileńskiego, ażeby pomieniony dokument ze wszelką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany, który co do słowa w xięgi wpisując tak się w sobie ma:

Hieronim Artecki—superior, imieniem moim y wszystkich xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi Świętey Tróycy rezydujących, wszystkie niżej wyrażone punkta y obowiązki prawne dobrowolne na siebie y następców moich przyjmując y pod one poddając się, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wieczystym korroboracyinym prawem ichmościom panom Felicianowi y Monice z Surozów Pożarickim, małżonkom danym na to: iż co w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt pierwszym pozostały w okolicy Szankowskiey aktor iego mość pan Antoni Suroż, przy kilkunastu morgach gruntu y sianożęci rozrzuconych, po nabyciu w teyże okolicy znaczniejszych części

od ichmościów panów Surożów, Krypsztulów, Iodkiewiczów, Klementowiczów y innych za prawem wieczystego aktorstwa; przez iaśnie-wielmożnego iegomości pana Dominika z Szankowa Sawaniewskiego—woyskiego wielkiego xięstwa Litewskiego, fundatora konwiktu xięży bazylianów Wileńskich, a okrążony będąc z iedney strony gruntami folwarku Szankowskiego, z drugiey strony gruntami wsi Czapuleniszek, z innych stron gruntami Swirańskimi xięży bazylianów Wileńskich, do Swiran należącemi, w nieustannym zostawał pieniactwie, tak za życia iaśnie-wielmożnego iegomości pana Sawaniewskiego, (co wyświadczaią różne processa, wizyc, zapozwy y dekreta grodzkie), iako też post fata iego z xiężą bazylianami Wileńskimi, przeto iegomość pan Antoni Suroż, dla szczupłości gruntów y łąk, przez rozdziałki na się spadaiących, starał się lub o sprzedanie, lub o zamianę reszty Woyczan, iako w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt wtórym, Decembra piątego dnia, umówiwszy się z xiężmi bazylianami Wileńskimi, wydał assekuracyą na zamianę Woyczan na folwark nazwany Łukszkowszczyzna, oddzielnie od Swiran na Kienie będący, ale wieczyste do aktorstwa Swirańskiego xięży bazylianów należący, pośledni zaś w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt trzecim, dnia dwudziestego Marca otrzymał prawo zamienne wieczyste, za starszeństwa iegomości xiędza Hilaryona Karpińskiego, od tychże xięży bazylianów na tenże folwark z wolnym do niego intromittowaniem się, który prawie cały noviter był zabudowany w budynkach mieszkalnych, gunnach, szpichrzach, chlewach, z przysłuchaiącemi do niego gruntami, ogrodami, łąkami, sianożęciami, zarosłami, lasami, sadzawkami, iak się ten folwark za siedziby ziemianów do Swiran należących z dawnych

czasów w obrębach swoich miał y teraz ma, za którym to prawem zamiennym wieczystym, iako pomieniony iegomość pan Antoni Suroż, ad vitae suae tempora, tak też successorowie iego do dziś dnia w spokojney w folwarku Łukszkowszczyzna zostawali possessyi y nigdy ni od kogo turbowani nie byli, owszem roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt trzeciego, miesiąca Octobra ósmego dnia, sam iegomość pan Antoni Suroż, czasu sądów podkomorskich przy ograniczeniu Swiran przez iaśnie-wielmożnego iegomości pana Adama Wysogierda—podkomorzego Smoleńskiego, od xięży bazylianów za świadka proszony, a dekretem podkomorskim approbowany, nie tylko przekonany był, o niewruszoney y prawney folwarku swego possessyi, ale też przyświadczył, iuramentem stwierdził, że folwark Szankopolé funduszem nadany przez iaśnie-wielmożnego imci pana woyskiego wielkiego xięstwa Litewskiego z Czepurniszkami, Woyczanami y innemi do niego attynencyami prawnie ichmość xięża bazylianie possydowali y possyduia, w poślednim zaś czasie w roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt siódmym, Septembra dwudziestego szóstego dnia, na sądach marszałkowskich przy takowym że rozgraniczeniu Swiran z sumieźnikami, który od sądów podkomorskich appellowali, successorowie iegomości pana Antoniego Suroża nie tylko prawnemi possessorami Łukszkowszczyzny bydz znali się, ale też przy kopcach y ograniczeniu podkomorzego przy zapozwach y aktoratach wyniesionych fortiter obstawali. Jakoż sąd marszałkowski komissarski ograniczenie przez podkomorzego folwarku Łukszkowszczyzna zwanego dekretem swoim bez naymnieyszey odmiany kopców y duktów stwierdził y approbował. Gdy więc w takowym składzie bazylianie, resztuiącey części Woyczan, a imć pan An-

toni Suroż z swoimi successorami folwarku Łukszkowszczyzna posessorami byli roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt siódmego iegomość pan Józef Ostaszkiewicz z ieymc pani Moniką Surożanką—małżonką swoją o prawo y dokumenta na Łukszkowszczyznę dopominać się poczeli twierdząc, że świętey pamięci iegomość pan Antoni Suroż, oyciec ichmościów, albo żadnego prawa na folwark Łukszkowszczyznę od nas bazylianów nie miał, albo ieśli miał, tedy one przypadkiem iakimści zaginać musiało, tedy iegomość pan y Monika z Surożów Ostaszkiewiczowie o to prawo ustawicznie u ichmość xieży bazylianów uprzykrzali się y dopominali, którym sposobem ad praesens secundi voti ichmość panowie Felicyan y Monika z Surożów Pożarzyccy postępując, nieprzestanie tak o prawo zamienne wieczyste, iako też o prawo iuris et possessionis folwarku Łukszkowszczyzna dopominali się. Zaczym ia pomieniony Heronim Artecki, superior klasztoru Wileńskiego, zawierając ieymość pani Monice z Surożów primi voti Ostaszkiewiczowej, ad praesens zaś Pożarzyckiey, że iegomość pan Antoni Suroż—oyciec ieey, żadnego prawa wieczystego przez antecessora moiego danego na folwark Łukszkowszczyznę nie zostawił, y że te prawa przypadkiem zaginęły, tudzież zaspokoiając onych troskliwości o prawney y wieczney folwarku Łukszkowszczyzny possessyi do tych czas przez nikogo nie kwestyonowaney y nienaruszoney, umowioną y postanowioną zamianę na resztuiącą część Woyczan między gruntami naszymi znajdującą się, na folwark Łukszkowszczyznę na mocy pozwolenia zwierzchności duchowney y na mocy aktualney przez obie strony exekwowaney possessyi zamian wyż wyrażonych niniejszym prawem wieczystym takową zamianę, dotąd nienaruszenie trwającą y

wiecznie trwać mającą, korroboracyinym approbacyinym zapisem ichmościom panom Felicyanowi y Monice z Surożów Pożarzyckim, onych następcom y successorom całą wzmienioną Łukszkowszczyznę ze wszelkimi gruntami oromemi y nieoromemi, z lasami, zaroślami, z łąkami morożnemi y błotnemi, z rzekami, rzeczkami, sadzawkami, y z tym wszystkim, iak się ten folwark Łukszkowszczyzna z dawnych czasów w swoich rozległościach y obszernościach miał y teraz ma, z wolnym pozyskiwaniem gruntów, sianozęci, łąk, lasów, kiedykolwiek przez graniczących przywłaszczonych, nic na siebie samego y następców nie wyłączaiąc, ani wyimuiąc, ale ogulem, razem y w całości aktorstwa mego, na osoby ichmościów panów Felicyana y Moniki z Surożów Pożarzyckich zrzekam się, ustępuię, intromitować się pozwalam, w moc y aktualne dzierżenie, iak do tąd trwało było z obu stron od zaszley w roku tysiąc siedmset sześdziesiąt trzecim zamiany, tak y teraz na mocy niniejszego wieczystego prawa zamiennego korroboracyinego, z całą obszernością y rozległością w swoim aktorstwie y dziedzictwie mając, iako iuż swoją własnością rządzić, dysponować, używać, dać, darować, przedać y ku naylepszemu użytkowi obrócić, bez żadney ode mnie y następców moich przeszkody, dokumenta iuris et possessionis, przy tymże prawie wieczysto zamiennym oraz ograniczenie tego folwarku wydać przyrzekam. Co wszystko uiscić y dotrzymać wedle powyższych obowiązków przyrzekając, niniejszy dokument wieczysty zamienny korroboracyiny y approbacyiny przy uproszonych wielmożnych ichmość panach pieczętarzach własną moją podpisuię ręką. Datum roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Januarii dwudziestego siódmego dnia.

U tego dokumentu podpis aktora, poniżej zaś podpisy ichmość panów pieczętarzów takowe: Heronim Ardecki—zakonu świętego Bazylego wielkiego super. kon. Wileńskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony za pieczętarza od w Bogu wielebnego ięgomosci xieźda Heronima Ardeckiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego superiora klasztoru Wileńskiego, imieniem swym y całego klasztoru czyniącego y piszącego się, do tego wieczysto korroboracyinego prawa, na rzecz we srzedzinie wyrażoną, ich-

mościom panom Felicyanowi y Monice z Surożów Pożaryckim—małżonkom wydane-go, podług prawa podpisałem się: Józef Juraha—regent grodzki mp. Proszony za pieczętarza podpisałem się Stanisław Buyko mp. Proszony za pieczętarza ustnie y oczewisto podpisuję się Józef Towiański. Który to takowy dokument przez wyż wyrażoną osobę przyznany iest w xiegi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany.

1791 г. Августа 1 дня.

Изъ книги № 4228, за 1791 г., стр. 3683.

39. Эмфитевтическая запись на лугъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Косовичу на Виленскомъ предместьи Зарѣчьи.

Виленскій Свято-Духовскій монастырь отдаетъ въ потомственное арендное владѣніе участокъ луга

на Зарѣчьи Николаю Косовичу съ обязательствомъ выплачивать ежегодно по 18 польскихъ злотыхъ.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Augusta dwunastego dnia.

Przed aktami woiewodztwa Wileńskiego ziemskiem, stanawszy osobiście i. pan Wincenty Wirytowicz—woiewodztwa Nowogrodzkiego skarbnicz, prawo na łąkę na Zarzeczcu, przedmieściu Wileńskim leżącą, od zakonników zgromadzenia świętego Bazylego wielkiego ritus graeci dis-uniti monasteru Wileńskiego wielmożnemu inci panu Mikołajowi Kossowiczowi — woiewodztwa Smoleńskiego grodz. regentowi y dla iego

sukcessorów wydane emphiteutyczne do akt podał, które to emphiteutyczne prawo w xiegi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych wpisane, słowo do słowa tak się w sobie ma:

Xiędz Sylwester Bułay — assessor konsystorza, przelożony, y wszyscy xieża zakonnicy zgromadzenia świętego Bazylego wielkiego nie w unii będący, przy cerkwi świętego Ducha w mieście Wilnie rezydujący, wiadomo czyniemy, iż mając iurzydykę naszą klaztorną funduszową, na Zarzeczcu przy mieście Wilnie situm ma-

iąca, na której między rozdanemi placami, in censum variae conditionis ludziorum—utrzymywaliśmy dla wygody klasztorney ogród z sadzawkami małemi, a przy nim łąkę od drogi do równego pola idącej, z sadzawkami po wyżej wymienionemi, stykającą się z prawey strony od ogrodu uczciwego Jana Kamińskiego, a z drugiey do placu, który sobie uczciwy Józef Gajdamowicz—zarębacz cechowy miasta Wilna, mieć od zeszłego xiędza Hyacyntha Pelkińskiego, bywszego przełożonego, po Rynkiewiczach pozwolony pretenduje, leżącą w zatyłku po rowek przy sadzawce do placu Jerzego Zgrzeiewskiego przytykającą nadanego, z której łąki nie nadto mając wżytku dla klasztoru, a chcąc mieć z opłaty niezawodnego czynszu większą y lepszą pożyteczność, umyśliliśmy y postanowili też samą łąkę, iak iey exytencya w łożysku swoim zajmuie, in emphiteusim perpetuam ex censu annuo przy ogrodzie po wyżej wspomnionym, iuż in emphiteusim imci panu Mikołaiowi Kossowiczowi oddanym sytuowaną, temuż imci panu Kossowiczowi y iego successorom oddać y postąpić, iakoż niniejszym prawem perpetuae emphiteusis, ex nunc dajemy y postępujemy, obowiązując iego mości pana Mikołai Kossowicza y iego successorów, aby każdorocznie censum terragiale złotych pol-

skich ośmnaście klasztorowi opłacał, do rąk starszego lub prokuratora pro tempore będących, podatki publiczne, iakie teraz y następnie mogą być uchwalone, także aby i. pan Mikołay Kossowicz y iego successorowie ponosili, obowiązujemy virtute tego naszego prawa iuris emphiteutici, in tromissyi y possessyi dopuszczamy, oney bronić nie będziemy, a dla zupełney wagi niniejszy dokument prawa emphiteutycznego rękoma własnemi podpisujemy y pieczęcią klasztoru naszego utwierdzamy, oraz przyznać przez osobę przełożonego za nas wszystkich stanąwszy, lub tylko zaaktywować przez którąkolwiek stronę submitujemy się y deklarujemy. Pisan w Wilnie roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Augusta pierwszego dnia.

U tego emphiteutycznego prawa przy pieczęci monasterskiej czarno występowaney podpisy trzy takowe: X. Sylwester Bułay—assessor naywyższego greko-orientalnego konsystorza, rządca archimandryi Wileńskiej y Mińskiej mp. X. Jezechiel Kułaszkowski, x. Hilary Ochrimowicz. Które to emphiteutyczne prawo, oczywisto przez i. pana Wincentego Wiryłowicza wojewodztwa Nowogrodz. skarbnikowicza do akt podane, w księgi wojewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych iest wpisane.

1791 г. Августа 19 дня.

Изъ книги № 4228, за 1791 г., стр. 3843.

40. Вводный актъ отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Лявендовскимъ на землю на Виленскомъ предмѣстѣи Зарѣчьи.

Виленскій Свято-Духовскій монастырь продалъ шляхтичамъ Лявендовскимъ большой участокъ земли на Зарѣчьи, на предмѣстѣи Поповицзинѣ. На какиихъ условіяхъ продана земля, неизвѣстно. На-

стоящее посвидѣтельствоваіе вознаго заключаетъ въ себѣ подробное обозначеніе границъ этого участка.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Augusta dwudziestego wtórego dnia.

Przed aktami wojewodztwa Wileńskiego ziemskimi, stanąwszy osobiście woźny iego królewskiej mości xięstwa Żmudzkiego pan Adam Putowicz, uczynioney intromissyi kwit swój relacyiny zeznał, w słowa napisany te: Ja woźny iego królewskiej mości niżej na podpisaniu ręki mey wyrażony, czynię wiadomo tym moim relacyinym czynioney intromissyi kwitem, iż w roku teraznieyszim tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszym, miesiąca Augusta szesnastego dnia byłem użytym y wezwanym na iuryzdykę ichmość xięży greko - nieunitów Wileńskich, na przedmieściu Wileńskim sytuowaną, Popowszczyzna zowiącą się, dla podania y zaintromitowania gruntów szlachetnym i. pp. Konstantemu y Zuzannie Lawendowskim — obywatelom Wileńskim, małżonkom. Gdy ia woźny z funkeyi mey wozińskiej ad fundum gruntów z stroną szlachty y przyslanym iednym od klasztoru i. xx. greko-nieunitów Wileńskich zakonnikiem przybyłem, y weyrzawszy w konsens

od imci xiędza Sylwestra Bułaiia—rządcy klasztoru y całego zgromadzenia tego klasztoru, z podpisem trzech osób w roku teraznieyszim tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszym, miesiąca Augusta szesnastego dnia, szlachetnym i. pp. Konstantemu y Zuzannie Lawendowskim małżonkom, na grunta do wżytku lub zabudowania w pomienionym konsensie wyrażone wydany, na fundamencie którego konsensu ia woźny grunta w następnym ograniczeniu, do tąd należące xięży greko do nieunitów Wileńskich, szlachetnym i. pp. Lawendowskim, to iest, od końca gruntu i. p. Jacynicza, mającego wzdłuż sążni sto, placu na teyże iuryzdyce w szerz sążni sto, prosto ciągnie się iedna ściana aż do drożki Rokanciskiej idącej na Antokol, zostawiwszy sążni pięćdziesiąt, do drożki sznurów siedm, pręt ieden, czyli sążni sto siedmdziesiąt siedm; od tego punktu w lewo drożką załamawszy się, uciągnąwszy sznurów trzynaście, prętów trzy, czyli sążni trzysta trzydzieści dwa, koło góry od tego miejsca znowu drugą drożką w lewo koło góry, mających konsensa do gruntu cegielni innych, y Jana

mieszkaiącego, na której odmierzywszy sznurów siedm, pręt ieden, czyli sążni sto siedmdziesiąt siedm. Od tey drożki drugi raz w lewo po zagruntach mających konsensa koło Solennika przez drogę sznurów dwa, czyli sążni pięćdziesiąt, od tego punktu znowu po zagruntach mających konsensa niżej za Solennikiem, w prawo linią przez drogę idącą do Zarzecza odmierzywszy sznurów dziewięć, prętów pięć, czyli sążni dwieście siedmdziesiąt dwa. Od tego w lewo linią koło żyda do gościńca Połockiego ma sznurów dwa, prętów cztery, czyli sążni sześćdziesiąt; od tego w lewo gościńcem Połockim aż do tkacza Oganowicza gruntu sznurów ośm, prętów sześć, pręcików siedm, czyli sążni dwieście szesnaście. A ten tkacz, wedle dawnego konsensu, długożyny sążni osmdziesiąt siedm, szerzyni trzydzięści sześć, a wedle nowego konsensu w przyległym placu długożyny sążni sto, szerzyni pięćdziesiąt. Te ograniczenie we szrzędzinie zajmuie placu dwa przez i. pana Lawendowskiego od Markowskiego, który w stopniu Teresowicza aktor, y od Jurkie-

wiczowey okupione są, które grunta wedle ninieyszego ograniczenia ze wszelkim z onych użytkiem, iaki się okazać może y teraz iest, w possessyę y aktualne dzierżenie pomienionym szlachetnym i. pp. Lawendowskim podalem, wedle prawa zaintromitowawszy za possessorów ogłosiłem, y wedle prawa possessyę wysiedziawszy, o takowym prawnym weyściu w dzierżenie zasiaduiących uwiadomiłem, w dowód czego takowy kwit uczynioney intromissyi własną podpisuię ręką. Pisan roku tysiącznego siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Augusta dziewiętnastego dnia.

U tey intromissyi ten podpis: Adam Putowicz—ienerał iego królewskiey mości xięstwa Żmudzkiego y sądowy ww. Który ten uczynioney intromissyi relacyiny kwit oczywisto zeznany, w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw wieczystych iest wpisany.*)

*) Ср. съ документомъ № 4227, стр. 2123. (Позывъ Сильвестра Булая въ корол. ассесорскій судъ—стр. 3805).

1791 г. Сентября 27 дня.

Изъ книги № 4228, за 1791 г., стр. 4179.

41. Посвидѣтельствовање вознаго о поврежденіяхъ, произведенныхъ мѣщаниномъ Гайдамовичемъ на лугу Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, находящемся на Виленскомъ предмѣстьи Зарѣчьи.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Septembra dwudziestego siódmego dnia.

Przed aktami woiewodztwa Wileńskiego ziemskiemі, stanawszy osobiście wożny iego królewskiey mości xięstwa Żmudzkiego

Adam Putowicz, wizyi uczynionej kwit swój relacyiny zeznał, napisany w słowa te: Ja woźny iego królewskiej mości, niżej na podpisaniu ręki mey wyrażony, czynię wiadomo tym moim relacyinym wizyi czynionej kwitem, iż w roku terazniejszym tyjąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszym, miesiąca Septembra piętnastego dnia, byłem użytym y wezwanym od imci xiędza Selwestra Bułaiia—klasztoru xx. dyzunitów Wileńskich, dla oglądania szkody y krzywdy poczynionej, przeto ia woźny, czyniąc zadość obligacyi y obowiązek funkcyi mey wozińskiej, przybywszy ad fundum na miejsce, to iest, na przedmieście miasta iego królewskiej mości Wilna, na Zarzecz, na Popowszczyznę zwaną, przy stronie szlachty oglądając, widziałem łąkę na staj więcey lub mniej, wzdłuż od gruntu sławet-

nego Gaydamowicza drogę utartą, kołami y końmi ubitą, takż widziałem na teyże łące od węgła na kilkanaście łokci drogę dobrze utartą. A tak ia woźny w przytomności obecnie będących godnych osób, ludzi wiary, gdym zapytał, ktoby takowe szkody y krzywdy domierzać usiłuje, w ten czas odpowiedzieli iednostaynie: iż to czyni y motorem tych szkod sąsiadujący sławetny Józef Gaydamowicz—kunsztu zarębackiego; więc ia woźny, com widział y słyszał, to wiernie y sprawiedliwie spisawszy, ten mój kwit własną ręką stwierdzić przedsięwziąłem.

U tey wizyi ten podpis: Adam Putowicz—ienerał iego królewskiej mości xięstwa Żmudzkiego y sądowy w. w. Który to wizyi uczynionej relacyiny kwit oczywisto zeznany w xięgi woiewodztwa Wileńskiego ziemskie spraw potocznych iest wpisany.

1792 г. Октября 10 дня.

Изъ книги № 4232, за 1792—1793 г., л. 414.

42. Жалоба Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на мѣщанина Гайдамовича по поводу насильственнаго завладѣнія имъ монастырскимъ плацомъ въ г. Вильнѣ.

Настоятель Виленскаго Свято-Духовскаго монастыря приносить жалобу на поименованныхъ ниже лицъ по слѣдующему случаю: на Зарѣчьи въ Вильнѣ былъ монастырскій плаць; этимъ плацомъ насильственно завладѣлъ было Вржостовскій; затѣмъ по контракту этотъ плаць переданъ былъ Давидовичу, который и выстроилъ на немъ постройки; затѣмъ завладѣлъ было имъ Виленскій бискупъ Массальскій

и хотѣлъ отдать его вмѣстѣ съ другими своими имѣніями подъ залогъ; монастырь однакоже не допустилъ этого и бискупъ долженъ былъ отъ плаца отказаться; тѣмъ не менѣ завѣдующій дѣлами бискупа Севрюкъ отдалъ его мѣщанину Гайдамовичу, противъ котораго и протестуетъ монастырь какъ незаконнаго владѣльца.

Roku tyjąc siedmset dziewięćdziesiąt wtórego, miesiąca Oktobra dziesiątego dnia.

Przed aktami konfederacyi woiewodztwa Wileńskiego process nomine wielebnego

oyca Jezechiela Kulaszko — namiestnika, swoim y całego monasteru świętego Ducha oyców bazylianów nieunitów Wileńskich na imci pana Siewruka — burhrabiego palacowego i. o. xięcia imci Massalskiego — biskupa Wileńskiego y uczciwego Józefa Gaydamowicza — rzeznika miasta Wilna mieniąc: iż co za przelożeństwa zeszłego oycy Hiacyntha Pelkińskiego — starszego iasnie wielmożny imé pan Brzostowski prawem onemu wydanym górę, Surowę zwaną, na iuryzdyce monasterskiey na Zarzeczcu, przy mieście Wilnie situowaną, niewolnie przeciwko zakazom kościelnych y kraiowych ustaw nabył, pośledniey onę iasnie oświeconemu xięciu imci Massalskiemu — biskupowi Wileńskiemu wybył, wprędce potym iasnie oświecony xiąże imé biskup Wileński, chcący mieć plac przy górze, na równinie położony, aktorstwu żalujących delatorów uległy, do używania kontraktem Dawidowiczom wypuszczony y zabudowany, ten że plac bezprawnie mimo wiadomość y pozwolenie aktorów od Dawidowicza nabył. Broniąc obięciu onego actores, budowlę przez Dawidowicza iasnie oświeconemu xięciu imci wyprzedaną zruinowali, placu zaiąć nie dozwolili, czynsz z onego pod imieniem Dawidowicza prokuratorowie, ut fertur, odbierali, do używania iednak in rem xięcia nie dopuścili; gdy roku teraznieyszego tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego, miesiąca Marca ósmego, czyli dziewiątego dnia, iasnie oświecony xiąże

imé biskup Wileński, wielkie swoje fortuny przez publiczne oświadczenie, w trybunale wielkim uczynione, na taxę y exdivizyą creditoribus oddał, wtenczas zaraz dnia dziesiątego Marca currentis anni delatores, w ocaleniu swojego aktorstwa, do placów y góry, iż i. o. xiąże imé biskup Wileński, mając wżytków possessyą góry, a placu Dawidowicza żadnego prawa nie mający, pod taxę y exdivizyą z ogulem dóbr swoich na taxę y exdivizyą creditorom poddać, qui sine consensu haeredum prawem swoim komu inemu alienować nie może, zanieśli manifest tamże w trybunale głównym w. x. L. Zwracając prawo użytkowe i. o. xięcia imci biskupa przez zrzeczenie się dóbr y podanie na satisfakcyą creditorum ostrzeżenie uczynili. Niezważając na to imé pan Siewruk, ut fertur, uczciwemu Jozefowi Gaudamowiczowi — rzeznikowi miasta Wilna, przygórki y plac Dawidowiczowski do użycia pozwolił, iakoby ex iure i. o. xięcia imci biskupa Wileńskiego, którego iuż się zrzekł, wypuścił, czyli zaarendował usurpative in praeiudicium delatorów własności, a uczciwy Gaydamowicz zaorywając plac Dawidowicza, przyległy onemu drugi zaiął, dążąc na szkodę aktorów, pod zasłoną niby pozwolenia imci pana Siewruka dobro monasterskie cerkiewne szarpać. O to wszystko y co w żalobach umieszczono będzie przy zastrzeżeniu salwy poprawienia lub odmienienia, ten process podany.

1792 г. Октября 16 дня.

Изъ книги за № 4232, за 1792—1793 г., л. 455.

43. Листъ полномочія отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Антоію Патрикoвскому по дѣлу о монастырскомъ плацѣ въ г. Вильнѣ.

Временно исправляющій обязанности игумена Виленскихъ монастырей Георгій Яновскій выдаетъ настоящее полномочіе Антоію Патрикoвскому по слѣдующему дѣлу: къ нему обратился было съ просьбой Виленскій мѣщанинъ Гайдамовичъ о приостановленіи процесса, учиненнаго съ нимъ Свято Духовскимъ монастыремъ по дѣлу о незаконномъ вла-

дѣніи монастырскимъ плацомъ, на что игумень и выдалъ свое согласіе; но такъ какъ до него дошли слухи, что Гайдамовичъ насильственно завладѣлъ еще и монастырскимъ лугомъ, то временный игумень и уничтожаетъ свое согласіе на приостановку процесса.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego, miesiąca Octobra dwudziestego szóstego dnia.

Na sądach konfederacyi wolney woiewodztwa Wileńskiego — przed nami Ignacym Szwykowskim — marszałkiem, Ferdynandem Benedyktem Giedroyciem, Jerzym Stempkowskim — konsyliarzami konfederacyi wolney woiewodztwa Wileńskiego, urzędnikami, stawiając osobiscie i. pan Antoni Petrikowski — łowczyc Nowogrodzki, dokument, od i. x. Grzegorza Janowskiego, igumena starszego monasterów Wileńskich, do akt podał, który, co do słowa w więgi konfederacyi wolney woiewodztwa Wileńskiego wpisując, tak się w sobie ma:

Xiądz Jerzy Janowski — aktualny przelozony monasteru Pińskiego, a teraz tymczasowy do dalszey dyspozycyi zwierzchności starszy monasteru Wileńskiego, oświadczam naysztetelnicy, iż w dniu dzisiejszym przybył do mnie sławetny pan Józef Gaydamowicz — obywatel miasta Wilna y przekładał, że sprawa

z nim monasteru Wileńskiego o łąkę iest teraz w sądzie prześwietney konfederacyi woiewodztwa Wileńskiego y prosił, abym ony, nie dopuszczając do rozsądzienia, proceder wstrzymał. Na usilną iego proźbę podpisałem karteczkę, wstrzymując proceder, do dalszego moiego tego interessu poznania. Gdy pośledniy w dniu dzisiejszym zainformowałem się o tey sprawie od braci zakonnych y bractwa cerkiewnego, że pan Gaydamowicz siano z łąki violenter zabrał, a takim sposobem niesłusznie do siebie chce przywłaszczyć y possessyą odebrać z krzywdą fundaszu cerkiewnego; przeto, akceptując proceder oycy Jezechiela Kulaszki — namiesnika monasteru Wileńskiego, kartkę, w dniu dzisiejszym na wstrzymanie onego wydaną, annihiluję y tey deklaracyi moiey wstrzymania do czasu dalszego zrzekam się, owszem moc zupełną wielmożnemu imci panu Antoniemu Patrykowskiemu — łowczycowi Nowogrodzkiemu popierania daię. Na co ten doku-

ment własną, przy uproszonych pieczętarzach, podpisuję ręką. Pisan w Wilnie, dnia szesnastego Oktobra, tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego roku. U tego dokumentu podpis aktora, a po niżej ww. ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażaia się słowy: X. Georgius Janowski—hegumen starszy monasterów Wileńskich. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielbnego xiędza Georgiusza Janowskiego—hegumena starszego monasteru Wi-

leńskiego, do tego plenipotencyinego dokumentu, na rzecz w nim wyrażoną wydanego, podpisuję się: Jan Okornicki—dwor. s. w. x. Lit. Proszony za pieczętarza od osoby wyż wyrażoney do tego dokumentu podpisuję się: Antoni Stempkowski—skarbn. Wilkomir. Który to dokument, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, jest w xięgi konfederacyi wolney woiewodztwa Wileńskiego wpisany.

1793 г. Января 22 дня.

Изъ книги № 4231, за 1793 г., стр. 169.

41. Осмотръ вознымъ б. Виленскаго кафедральнаго Пречистенскаго собора и принадлежащихъ къ нему построекъ.

Въ документъ этомъ представляется подробный перечень всѣхъ зданій, принадлежащихъ Пречистенской церкви, и то состояніе, въ которомъ на-

ходились, какъ эти зданія, такъ и самая церковь. Зданія вообще были въ болѣе неудовлетворительномъ и разстроеномъ состоянїи, нежели церковь.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt trzeciego, miesiąca Januaryi dwudziestego drugiego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego stanawszy osobiście woźny iego królewskiej mości, kwit swój relacyiny czynioney wizyi zeznał w te słowa pisany:

Ja niżej piszący woźny iego k. mości zaświadczam tym moim relacyinym czynioney wizyi kwitem, iż na dniu dwudziestym pierwszym miesiąca Januaryi, roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt trzeciego byłem użyty y wezwany dla oglądania pałacu i.

w. metropolity całej Russyi, y katedry pod tytułem Spasa w mieście Wilnie, na ulicy od młynów xięcia biskupa Wileńskiego na ulicę Zamkową, pod ś. Jan wychodzącej, położonych, gdzie zadość czyniąc funkcyi mey wozińskiej i inkwizycyi strony, przybywszy do pałacu i katedry, widziałem w katedrze z samego fróntu we czterech oknach szyb szkła nie mało powybiianych, piąte nad drzwiami równie pobite i dwóch kwater niemaiące; z strony od dziedzińca widziałem w teyże katedrze szyby w niektórych oknach potłuczone, a w iednym

całkiem pół kwatery wybitey, z drugiey strony od szpitalu okna nieco potłuczone, w zakrystyinych oknach kwater dwóch całkiem, czy tylko nie wstawionych, czy wybitych, nie masz; nad prezbiteryum, w skarbczyku, żadne nie znajduie się okno. Dach zaś stroną i nową dachówką, (iак mnie wczas opowiadano y sam wiem istotnie) w roku zaprzeszłym tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszym, zupełnie oreperowany i dobry iest teraz. Wewnątrz zaś katedry, po prawey stronie widziałem sklep w dwóch miejscach zapadły, drzwi do sklepu tego nadłamane i stare, po prawey stronie z posadzką miejsce zapadłe; na przeciw ołtarza wielkiego w sklepie szyię trumnami zarzuconą, zamiast drzwi kawalkami tarcie pokrytą. Ołtarze z farb opadłe, obrazy z starości popsute, listwy i niektóre ołtarzów gzymsy z miejsc swych wyszle, reperacyi od dawnych czasów potrzebujące.

W murze, palacem zowiącym się, kędy zeszły i. x. Mokrzycki—pisarz mieszkał, wchodząc z samego frontu, po prawey stronie widziałem sklepów dwa, pierwszy bez drzwi, drugi drzwi mający na zawiasach, z iednym proboiem; z drugiey strony, lewey, sklepów trzy: pierwszy bez drzwi, drugi drzwi mający na zawiasach z iednym także proboiem, a trzeci bez drzwi. Idąc do środka mieszkania pod gankiem składowe miejsce bez drzwi, tylko z uszakami, schody na ganek tak zruinowane, że ledwo wnieść i zeyść można, nakrycia ten ganek żadnego nie ma, tylko same krokiewki stoją; z ganku do sieni wszedłszy i w prawą stronę wzięwszy się, w pokoju pierwszym widziałem okno iedne w czwartey części ze szkłem, drugie żadney szyby nie mające, otworem; z tego pokoju idąc prosto, pokoiik z drzwiami podwóynemi, z zamkiem wewnętrznym, tam okien dwie, acz nie dobrych,

przecie całych; w tym pokoiku piec kaflowy z kafli dna białego, z kwiatuzskami niebieskimi i polek pod sufitem z schodkami. Obok pierwszego i drugiego pokoiów, w lewą stronę, pokóy z drzwiami podwóynemi, z zamkiem wewnętrznym popsutym i bez klucza, cztery okna mający, w trzech nieco szkła znajduie się, w czwartym ani szyby; w tym piec piekarski; z tego pokoju spiżareńka z drzwiami o zaszczepece i proboiach z oknem iednym w połowie bez szkła, z tamtey pokoiik wychodzi, drzwi ze zaszczepką i zasówką, ścianę tego w tyle wygniłą i wypadłą od wód wylewania widziałem. Po lewey zaś stronie z sieni sala, w którey drzwialnia zrobiona była, okien siedm, w żadnym żadney szyby szkła (prócz ram i niektórych w ramach kwater z drzewa) nie masz, piec kaflowy. Z sieni na górę schody i tam dwie salki, w pierwszey po prawey stronie pieczyk z kafel zielonych nie nadto ordynaryinych, w drugiey po lewey stronie także pieczyk z kafel zielonych ordynaryinych; te dwie salki po okien dwie mają, przecie całych, z drzwiami obie, a po między niemi kuchenka, w sieniach samych iedno okno nieco szkła mające. Dach w wielu miejscach popsuty. Idąc daley do officyn, obok dzwonicy stojącey, widziałem w dolnym mieszkaniu po prawey stronie frontu dziedzińca okien dwie szkła drobnego w części potłuczone, a trzecie od ulicy takiego szkła całe, po lewey stronie okna całe, lecz w roku przeszłym, słyszałem, wpuszczaiąc mieszkańca oreperowane zostały; drzwi do tych dwóch stron mieszkania y samych sieni stare, latane. Na górę wchodząc drzwi futrowane z zasówką żelazną, schody na nią dobre, na górze w sieniach okien dwie, iedne całe, a drugie w dwóch kwaterach, szkła niema; w drugich dwóch nie co po-

tluczone z sieni górnych wchodząc po lewej stronie do stancyi mającey trzy pokoie, tarcicami rezdystyngowane, gdzie niegdyś i. x. Modzelewskiego—officyała skład zostawał, widziałem w oknie iednym kwaterę nowym szkłem dorobioną, drugą przesypaną z ramami tych kwater nowemi, w drugim oknie szyb nowych kilka, przy przeniesieniu się i. x. Matkowskiego—wikariego katedry, przez skarb oreperowanych, piec kafel zielonych ordynaryjnych, drzwi na zawiasach, z zaszczepekami y probojami. W drugiey stronie, kędy sam i. x. officyał mieszkał, takż trzy pokoie mającey, murem pruskim przepierzoney, okien cztery, acz szkła popękalego w ramach nadto słabych, przecie co do oka cale, drzwi czworo, troie z zamkami wnętrznemi popsótemi, z iednym do tych kluczem, a czwarte z zaszczepeką bez proboiu, z dwóma piecami, iednym w pierwszym pokoju, drugim na dwa, i widziałem takż od fróntu officyn ścianę z wybiiania przez i. x. Modzelewskiego—officyała (iak mieszkaniec, od dawnego czasu tam będący, obiaśniał) komina w ścienie do drugiego pieca, pękłą podporami wspartą. Dach w części popsuty w drugiey officynie drewnianej wszedłszy w prawą stronę, gdzie i. x. Małkowski pierwey rezydował, widziałem z frontu samego okna częścią potluczone, papierem pokleione, piec kaflowy stary, podlogę, kędy wodę stawiono, wygnilą, drzwi ozaszczepekach na zawiasach, z lewey strony kędy naymowano było, okna choć stare, tylkoż cale, piec kaflowy stary; w komorze sufit od zaciekania zapadły, dach na tey gontowy nadto stary, podziurawiony. Od tey nie opodal widziałem chatki niegdyś kuchenney bez belek i stalowania, zrab tylko; tamże dwa kominy stojące, dalszey byley niegdyś były budowy kuchenney y piekarskiego pie-

ca, trzeci rozwalony. Daley, idąc kolo muru ichmość panien bernardynek s. Michalskich, węglowych ścian dwie iakiejsi budowy. Nie mniej budynek z pół krokwią y dwóma kominami w miyscach niektórych bez stolowania y z dwóch boków częścią rozebrany. Wozownią sam zrab z krokwiemi i latami pochyłony, w iednym miyscu ścianę wygnilą pokrycia z obu końców nieco gontowego mającą; murek ad praesens staienkę przy officynach oglądałem, drzwi ma futrowane z zaszczepeką i probojami, stolowania trochę mający, a resztę (iak slyszalem) i. x. officyał, przebierając się z palacu do swey plebanii, zabral y przewiozł; dach na tym pobity. Przystępując tedy do parkanów, widziałem za cerkwią od szpitalu przasł trzy w roku przeszłym na wiosnę z drzewa budowy rozwaloney zarzucone, w drugim miyscu między basztą i wałem przasł dwa w połowie drzewa od rozwaloney budowy, a w połowie z starego parkanu przesypane, w trzecim miyscu od officyn drewnianych do chałupy iuryzdycznańskiej trochę zreperowanej. W szrodku samym dziedzińca od cerkwi ku Bakszcie idący, w przasłach czterech przesypany, piąte z starey budowy zarzucone; od palacu do wozowni, slyszalem, że był parkan y miysce mnie okazywano, ten zimy przeszley mieszkaniec y iuryzdyczne nie świadczyli, że i. x. Modzelewski spalił od palacu do officyn drewnianych, w roku przeszłym i. x. Mokrzycki rozebrał. Ja tedy woźny, w iednych rzeczach zupełnie przeświadczony sam będąc, a w drugich niewiadomy, gdym się pytał ieszcze u przytomnych, od iakiego czasu opadłość i takowe spustoszenie następować by tey caley budowy mogło, odpowiedzieli mnie przytomni y zupełnie wiadomi: że od lat dziesięciu i więcej nastalo. Com widział i sly-

szal, to rzetelnie w kwit spisałem i oney stronie wydając, własną ręką podpisuję się. Pisan iako wyżey.

U tego kwitu podpis woźnego takowy: Jan Leonowicz—woźny ikmei woiewodztwa

Wileńskiego. Który to takowy kwit czynio-
ney wizyi, za ustnym woźnego zeznaniem,
jest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileń-
skiego przyięty y wpisany.

1793 г. Февраля 27 дня.

Изъ книги № 4231, за 1793 г., стр. 435.

45. Письмо митрополита Осодосія Ростоцкаго къ настоятелю Виленскаго бази-
ианскаго (Троицкаго) монастыря Фальковскому объ опечатаніи бумагъ, остав-
шихся по смерти консесторскаго писаря Мокрицкаго.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt trze-
ciego, miesiąca Februaryi dwudziestego siód-
mego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa
Wileńskiego — stawiając obecnie w Bogu
przewielebny iegomość xiądz Salustyusz Buł-
harowski—zakonu świętego Bazylego wiel-
kiego prokurator causerum prowincyi Li-
tewskiej, list prywatny, od iaśniewielmoż-
nego iegomości xiądz Teodozyusza Ro-
stockiego—metropolity całej Russyi, orde-
rów polskich kawalera, do iegomości xiądz
Atanazego Falkowskiego—starszego klasz-
toru Wileńskiego i ichność xiężów bazyli-
nów pisany, do akt podał, który, do xiąg
ziemskich woiewodztwa Wileńskiego od sło-
wa do słowa wpisując, tak się wyraża:

Dwudziestego drugiego Januaryi, dzie-
wiedziąt trzeciego. Nowogródek. Venera-
bilis admodum reverende in Christo pa-
ter, patrone colendissime! Doszła tu mię
wiadomość, którą z niemalym odebrałem
załem, że iegomość xiądz pan Mokrzycki—

pisarz konsystorza Wileńskiego, z nieodwo-
lanego wyroku ten świat pożegnał; bojąc
się zatym, aby będące papiery przy kon-
systorzu Wileńskim, pod zawiadywaniem
tegoż w Bogu zesłego, po śmierci iego
stracie albo gdzie zarzuceniu się nie pod-
legały, upraszam v. a. r. p. v-ram, abyś
sam osobiście doszedłszy mieysca, te w któ-
rym wyż rzeczony papiery są złożony, po-
pieczętował, a tym samym uczynił pewność
nieruszania onych, do dalszego moiego
zarządzenia. Z winnym uszanowaniem ie-
stem venerabilis admodum r-ndae pater-
nitatis vestrae, patroni colendissimi, obse-
quentissimus servus.

U tego listu prywatnego podpis ręki akto-
ra, a po niżej adnotata, tudziesz intytu-
lacya takowe: Theodosius—metropolitanus.
P. Ś. Przy konsystorskich miały byđ y
inne papiery, dla czego nim do kommissyi
przydzie, na którą mam zaprosić y samego
v. a. r. p. v-m, proszę tę pilność uczynić.
Jegomość xiądz starszy Wileński. Venerabili

et admodum reverendo in Christo patri patrono colendissimo domino Falkowski—ordinis sancti Basili magni superiori Vilnensi, w Wilnie. Który to list prywatny, za

podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest do xiąg ziemskich woiewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1794 г. Февраля 12 дня.

Изъ книги № 4233, за 1794 г., стр. 659.

46. Дарственная запись Василевской Виленскому женскому базилианскому монастырю на 3000 пол. злотыхъ.

Схоластика Василевская, дочь Опмянскаго ротмистра, вступивши въ число монахинь Виленскаго женскаго базилианскаго монастыря и встрѣтивши отъ монахинь много къ себѣ вниманія и ласки, въ

благодарность за это приносить имъ въ даръ 3000 польскихъ злотыхъ, полученныхъ ею послѣ смерти отца.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt czwartego, miesiąca Lutego dwunastego dnia.

Przed nami Ignacym Gieraltem Towiańskim, Michałem Horodeńskim, Felicianem Pomarnackim—sędziami, Kalasantym Złobockim—pisarzem, urzędnikami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego, w delegacyi zakonu panien bazylianek Wileńskich znajdującemi się, stawiając osobiście wielmożna ieymci panna scholastyka Wasilewska—rotmistrzówna Orszańska, nowicjuszka zakonu panien bazylianek Wileńskich, dokument wieczysto darowny na summę trzy tysiące złotych polskich w Bogu przewielebney ieymość pannie Brygidzie Snarskiej—starszey y całemu zakonowi panien bazylianek Wileńskich, za wolą stryia y brata

od siebie wydany, przyznała y takowe swe przyznanie w protokóle zapisowym przyznań y aktykacyi własnoręcznym stwierdziła podpisem, który, co do słowa w xięgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego wpisując, następującemi wyraża się słowy:

Scholastyka Wasilewska—rotmistrzówna Orszańska, teraznieysza nowicjuszka w zakonie pp. bazylianek, za wiadomością stryia y brata ww. i. pp. Wasilewskich, czynię wiadomo tym moim wieczysto darownym dokumentem, danym y służącym w Bogu wielebney ieymość pannie Brygidzie Snarskiej—starszey y wszystkim panom bazyliankom klasztoru Wileńskiego na to: iż ja Wasilewska, doświadczywszy względów łaskawych od całego prześwietnego zakonu panien bazilianek Wileńskich, iż mnie do

swoiego zgromadzenia zakonnego defekto-
wą y nie mającą zupełnego zdrowia, przy-
mują, przeto ja Wasilewska, chcąc się wy-
płacić wzajemnością dla tego prześwie-
tego zakonu, w którym do śmierci moiey
zostawać pragnę y chcę, summę moją
własną, po oycu moim mnie należącą, a
przez stryia moiego y opiekuna dobrodzieia
wielmożnego Wasilewskiego — skarbnego,
do rąk moich oddaną, tymże pannom ba-
zyliankom, póki własną iestem dysponowa-
nia, iako przed professyą zapisuję, daruję
y w osobie moiey klasztor y panny bazy-
lianki Wileńskie aktorkami tey summy
trzech tysięcy złotych polskich czynię na-
zawsze. Na mocy zatem niniejszego doku-
mentu wolne y mocne będą panny bazy-
lianki Wileńskie takową summę, trzy tysią-
ce złotych polskich, iako przeze mnie usta-
pioną y darowaną, rządzić, dysponować y
ku naylepszemu pożytkowi klasztoru swo-
iego obrócić, bez żadney ode mnie y ni od
kogo inszego przeszkody y interessowania
się. Y na tom dała ten mój dokument da-
rowny, z podpisem ręki własney y ww.
pieczętarzy, ustnie ode mnie uproszonych.
Pisan roku tysiąc siedmset dziewięćdzie-
siąt czwartego, miesiąca Lutego dwunaste-

go dnia. U tego dokumentu wieczysto da-
rownego nadpis aktorki, a poniżey podpi-
sy ww. i. pp. pieczętarzów następujące:
Scholastyka Wasilewska—rotm. Orszań., a
terazn. nowiciuszka. Ustnie y oczewisto
proszony za pieczętarza do tego wieczysto
darownego dokumentu na summę trzy ty-
siące zł. polskich od w. i. panny scho-
lastyki Wasilewskiej—rotm. Orszan., a teraz
nowiciuszki zakonu o. świętego Bazylego
wielkiego, iako przed professyą za wolą
stryia y brata piszącey się, w Bogu prze-
wielebney ieymość pannie Brygidzie Snar-
skiej — starszey y prześwie-temu całemu
zakonowi ichmościom pannom bazyliankom
Wileńskim wydanego, prawnie podpisuję
się: Michał Horodeński — sędzia ziem. w.
Wileński. Ustnie y oczewisto proszony za
pieczętarza od wielm. ieymość panny scho-
lastyki Wasilewskiej — rotm. Orszańskiej
do tego dokumentu darownego na summę
trzy tysiące złotych polskich ichmościom
pp. bazyliankom Wileń. klasztoru darowa-
ną podpisuję się: Kazimierz Skurewicz—
budowniczy w. Wileń. Który to dokument
wieczysto darowny, przez wyż wyrażoną
osobę przyznany, iest w xiegi ziemskie w.
Wileńskiego przyjęty y wpisany.

1794 г. Апрѣля 2 дня.

Изъ книги № 4242, за 1797 г., л. 81.

47. Переуступочная и отказная запись Виленскаго купца еврея Юхеля Нохимовича Виленскому базилианскому (Троицкому) монастырю на 8,726 злотыхъ съ процентами.

Виленскій купецъ еврей Юхель Нохимовичъ выдаетъ настоящую изрекательную запись Виленскимъ базилианамъ на 8,726 злотыхъ съ $\frac{1}{6}$, которые были внесены имъ на храненіе въ Виленскій кагаль; при

этомъ передаетъ базилианамъ заемную росписку кагала и судебное опредѣленіе по этому дѣлу Виленскаго земскаго суда.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt siódmego, miesiąca Marca dwudziestego dnia.

Przed aktami iego imperatorskiej mości ziemskimi wojewodztwa Wileńskiego, przedemną Klemensem Józefem Szadurskim—regentem aktowym tychże, stanowszy osobicie w. i. x. Sabestian Bułharowski—zakonu świętego Bazylego wielkiego kaznodzieja konwentu Wileńskiego, dokument wieczysto zrzeczny, wlewkowy zapis, od starozakonnego Jochela Nochimowicza—kupca Wileńskiego w. i. x. Ambrożemu Synhaiewskiemu—starszemu y wszystkim i. xx. bazylianom klasztoru Wileńskiego na sumę czerwonych złotych trzysta kapitalną, oraz procentową y expensową, na kahale Wileńskim dekretem likwidatorskim ziemskim Wileńskim zasądzoną, niżej wyrażony, wydany y służący, do akt przez oblatę podał, który, wpisując w księgi ziemskie wieczyste wojewodztwa Wileńskiego, w takiejy znajduie się treści:

Ja Jochel Nochimowicz — kupiec, obywatel Wileński, czynię wiadomo tym mo-

im wieczysto zrzeczny wlewkowy dokumentem, zapisem, w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Ambrożemu Synhaiewskiemu—starszemu y wszystkim xięzom bazylianom klasztoru Wileńskiego danym na to: iż ia Jochel za cerografem na czerwonych złotych trzysta, w roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt czwartym, Februraryi dziesiątego od kahału Wileńskiego mnie wydanym, y o procent, od tey że summy za lat ośm y miesiący ośm złotych trzy tysiące dwieście siedmdziesiąt sześć w tym że kahale zaległy, w sądzie likwidatorskim proceder skończywszy, mając sobie dekretem oczewistym ziemskim wojewodztwa Wileńskiego tegoż sądu likwidatorskiego w roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt trzecim, Junii dwudziestego dziesiątego dnia ferowanym, sązoney summy kapitalney czerwonych złotych trzysta, czyli złotych pięć tysięcy czterysta, udzielnie procentu trzy tysiące dwieście siedmdziesiąt sześć złotych, oraz expensa prawnego pięćdziesiąt złotych, w ogule ośm tysięcy siedmset dwadzieścia sześć złotych polskich,

wedle terminów y klasyfikacyi, w tymże dekrete opisanych, z dochodów kahalnych do tego ieszcze od samey summy kapitalney, za cerografem sądzoney, nim przez dozorców z kolei wypłacona będzie, na każdy rok siódmy procent tymże dekretem mając warowany y ubezpieczony, którą summę sądzoną ośm tysięcy siedmset dwadzieścia sześć złotych na kahale, ponieważ w Bogu przewielebny i. x. Ambroży Synhalewski—starszy y wszyscy xx. bazylianie klasztoru Wileńskiego zupełnie mnie wypłacili y oddali zaczym ia Jochel Nochimowicz, z mocy dekretu ziemskiego woiewodztwa Wileńskiego, w sądzie likwidatorskim zapadłego, a przeze mnie, ani plenipotentów moich w żadnym czasie nie appellowanego, ninieyszym wieczysto zrecznym wlewkowym zapisem wyż wyrażoney summy ośmiu tysięcy siedmiu set dwudziestu sześciu złotych ichmościów xx. bazylianów Wileńskich aktorami czynię; cerograf, mnie od kahału wydany y dekret mnie służący, do rąk ichmościów oddałem, sam zupełnie y na zawsze zrzekam się, a na ichmościów wlewam. Wolni tedy y mocni będą i. xx. bazylianie, na mocy dekretu likwidatorskiego, odemnie ichmościom ustapionego, y wlewku, odemnie wydanego, naprzód nim summa z dochodów kahalnych zostanie wypłacona, procent sądzony, w każdym roku od dozorców w miejscu dekretem wyznaczonym, odbierać, z odebrania onego kwitować, summę kapitalną wespół z procentem sądzonym zyskać y ku pożytkowi swojego klasztoru obrócić, w czym ia sam, krewni moi przeszkody żadney ichmościom w pozyskiwaniu takowey summy y odbieraniu procentów czynić niemamy y sukcesorowie moi nie powinni będą, owszem od każdego wstęp do tey summy lub do procentu czyniącego,

swoim własnym kosztem zastępować y ewinkować, aż do zupełnego od kahału odebrania, przez ichmościów summy całkowitey obowiązuję się, y następcy moi będą powinni. Y na tom dał ten mój dobrowolny wieczysto zreczny wlewkowy zapis, z podpisem własney ręki moiey pismem hebrayskim, y z podpisami ichmościów pp. pieczętarzów, odemnie oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt czwartego, Aprila drugiego dnia.

U tego dokumentu wlewkowego podpis wydającego w hebrayskim y polskim charakterze w tych iest wyrazach: Jochel Nochimowicz—wexlarz. Przy tym podpisie podpisy ichmościów panów pieczętarzów są w tych wyrazach: Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od niewiernego starozakonnego Jochela Nochimowicza—kupca y obywatela miasta Wilna, podwóynie idque po polsku y po hebraysku podpisanego, do takowego wlewkowego wieczysto zrecznego zapisu, na mocy dekretu ziemskiego woiewodztwa Wileńskiego w sądzie likwidatorskim w roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt trzecim, na dniu dwudziestym dziewiątym Junii, ośm tysięcy siedmset dwadzieścia sześć złotych polskich na rzecz tegoż Jochela Nochimowicza na kahale uznającego, a po stałej opłacie już całkowitey przez ichmościów xx. bazylianów summy sądzoney, dopiero przewiel. i. x. Ambrożemu Synhalewskiemu — starszemu y wszystkim xiężom bazylianom konwentu Wileńskiego wiecznemi a nieodzownemi czasy właney y przynależącej, z władzą zupełnego pozyskania tak samey summy, iako też procentu, póki z dochodów kahalnych taż summa przez dozorców oddana nie będzie, iako też Jochel Nochimowicz przeszkody czynić w odebraniu niema y sukcesorowie

iego że zastępować y ewinkować obowiązali się, podług prawa podpisuię się: Franciszek Nowodworski—starosta grodzki. Oczewisto proszony pieczętarz od starozakonnego Jochela Nochimowicza k. o. w. do takowego wlewkowego wieczysto zrzecznego zapisu, na rzecz we srzedzinie dostateczniej opisanego, i. x. Ambrożemu Syn-

haiewskiemu, starszemu, oraz wszystkim i. xx. bazylianom Wileńskim wydanego, podpisuię się: Felix Justyn Kukiel, rotmistrz m. ś. Rzeczy-pospolitey, Wilna syndyk, mp. Który to dokument, po podaniu wyż wymienionego imci do akt, iest w księgi ziemskie Wileńskie co do słowa wpisany.

1795 г. Сентября 15 дня.

Изъ книги № 4235, за 1795 г., л. 530.

48. Консенсъ настоятеля Виленской Никольской церкви Богдевичамъ на покупку церковнаго дома.

Настоятель Виленской Никольской церкви Модзелевской симъ листомъ разрѣшаетъ Виленскимъ мѣщанамъ Богдевичамъ купить себѣ въ потомственное арендное владѣние каменный домъ въ г. Вильнѣ принадлежащій вышепомянутой церкви, называемый

Болондзіевскимъ, съ ежегодною платой въ день свв. апостоловъ Петра и Павла по 10 злотыхъ; при этомъ настоятель обязываетъ мѣщанъ, чтобы они не продавали этого дома безъ его вѣдома.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt piątego, miesiąca Septembra dwudziestego trzeciego dnia.

Circa acta ziemstwa wojewodztwa Wileńskiego stanawszy osobiście sławetny Józef Bohdziewicz—obywatel Wileński, dokument konsens do kupienia kamienicy, na placu cerkwi świętego Mikołaja w Wilnie sytuowanej, od w. imci xiędza Franciszka Modzelewskiego kanonika y proboszcza teyże cerkwi wydany, sobie y małżonce swey służący, do wpisania ad acta podał; którego konsensu dokumentu thenor takowy:

Xiędz Franciszek Antoni Modzelewski—kanonik y proboszcz cerkwi świętego Mikołaja Wileńskiej, czynię wiadomo tym moim kon-

sensem, mianowicie uczciwym panom Józefowi y Annie z Juskiewiczów Bohdziewiczom — maystrowstwu kunsztu konwisarskiego danym y służącym na to: Iż do dożywotnego moiego rządu, iako aktualnego cerkwi świętego Mikołaja proboscza, należąc iuryzdyczka, na żywność y opatrzenie kamienicą, z wielu possessorów złożoną Bolondziowska zwaną, nadana, gdy prawu czynszowania ulega, y aby przez zmianę aktorstw prawem wybycia bez wiadomości iurisdatora fundi niezacieral się dochod wiekuisty należnego czynszowania, powszechnym y naturalnym iest prawem bronić, poprzedniego na kupno aktorstwa superficij, a za nim trwały possessyi od iu-

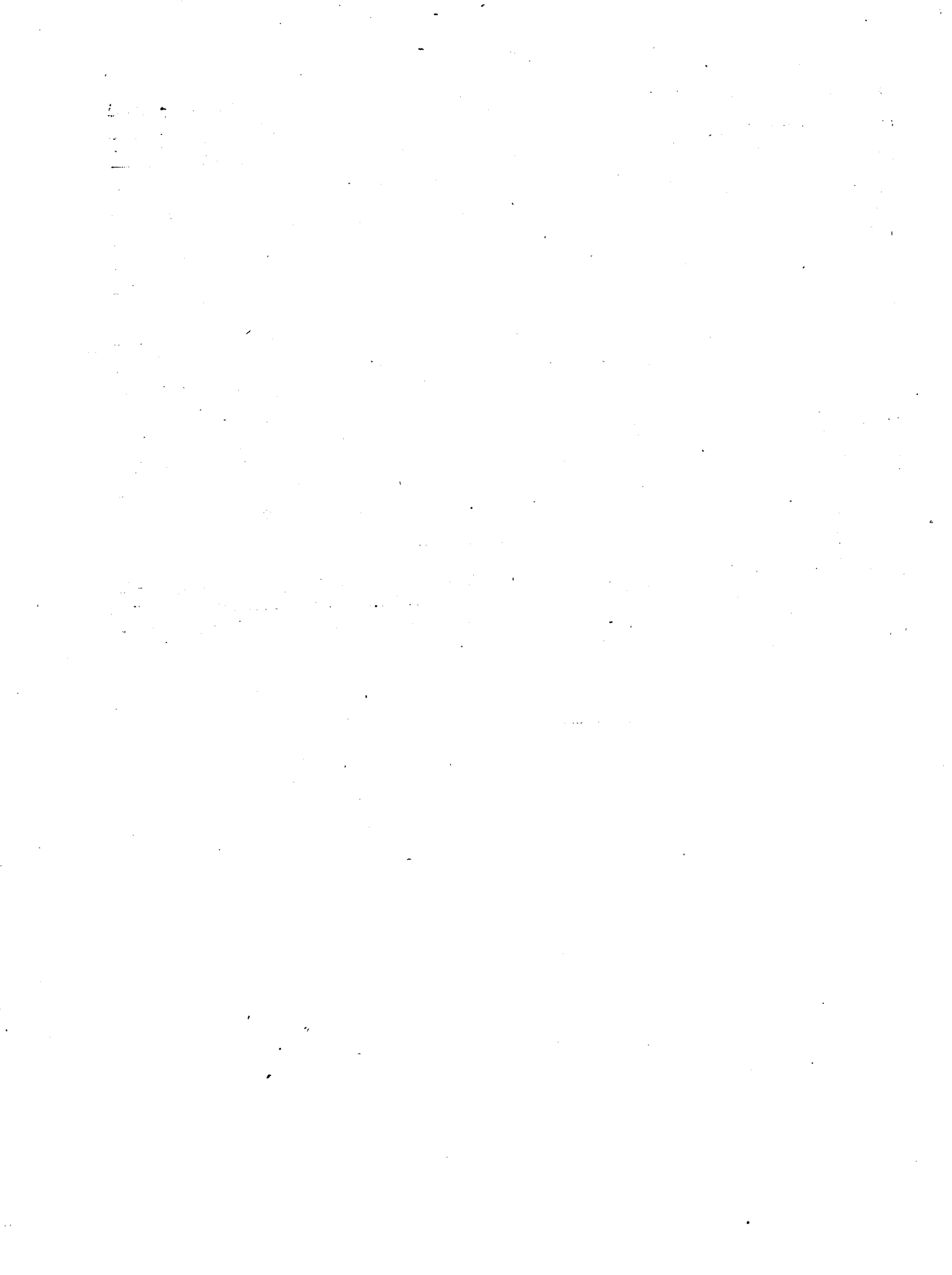
risdatora fundi przyzwolenia czyli konsensu; przeto, z władzy mi służącej, ostrzegając regularność opłacania czynszu corocznego po złotych dziesięć, w terminie zwykłym w dzień świętych apostołów Piotra y Pawła, do rąk moich y po mnie następców moich, proboszczów cerkwi świętego Mikołaja, kamieniczkę dopiero przez uczciwych panów Macieia y Magdalenę Żukowskich—maystrów kunsztu szewskiego, obywatelów Wileńskich, wieczystym prawem na gruncie teyże cerkwi świętego Mikołaja posiadana, prawem podobnym nabyć, dzierżać y wszelkich po nabyciu użytków przyzwoitych szukać aż do wolnego swego upodobania y zamiaru dozwalam. A w czasie, ieśli by odprzedaż takowey kamieniczki inszemu imieniu następowała, równie że bez wiadomości iuryzdatora, owszem przyzwolenie czyli konsens podobny od proboszcza cerkwi świętego Mikołaja poprzezdać powinien, pod nieważnością prawa na-

bycia, waruję y ostrzegam. Y na to niniejszy konsens uczciwym panom Józefowi y Annie z Juszkiewiczów Bohdziewiczom—maystrowstwu kunsztu konwisarskiego, obywatelom Wileńskim, wydając, podpisem mey ręki, z przyciśnieniem herbowney pieczęci umacniam. Pisan w Wilnie, dnia piętnastego miesiąca Września, tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt piątego roku.

U tego dokumentu konsensu podpis aktora—xiądz Franciszek Antoni Modzelewski—kanonik proboszcz cerkwi świętego Mikołaja Wileńskiego. Za podaniem przez wyżej wyrażoną osobę ad acticandum, iest tenże dokument konsens do xiąg ziemskich wojewodztwa Wileńskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany *).

*) Въ книгѣ Виленскаго земскаго суда,—№ 4235, за 1795 г., на листѣ 278, находится актъ продажи этого дома съ обозначеніемъ мѣстоположенія.

**Б) Акты, извлеченные изъ книгъ Виленскаго Магистрата
и Магдебургкн.**

1493 г. Октября 23 дня.

Изъ книги № 5141, за 1742—1745 г., стр. 916.

49. Рескриптъ Троцкаго воеводы королевскаго гетмана князя Константина Ивановича Острожскаго къ Рудницкому, Терешинскому и Новодворскому его намѣстнику Богдану Долматовичу о томъ, что священнику Порудоминской Николаевской церкви отцу Алексѣю, по его челобитной, уступается изъ Терешинскихъ грунтовъ—для сѣянья Куровское поле, а для косѣбы—Пупревская сѣножать.

Feria secunda post dominicam iudica, die vigesima tertia mensis Martii, anno domini millesimo septingentesimo quadragesimo quarto.

Coram actis nobilis officii consularis civitatis s. r. m. metrop. Vilnensis, comparens personaliter adm. reverendus Gregorius Lomanowicz, presbiter ecclesiae Vilnensis ritus graeco-uniti sub titulo Resurrectionis Christi Vilnae existentis, sanus mente pariter et corpore existens, praesens re-

scriptum celsissimi principis Constantini Ostroski, palatini Trocensis, ecclesiae Porudominensi ritus graeco-uniti serviens, ruthenico idiomate scriptum, sigillo eiusdem celsissimi principis munitum, cum introfusius contentis ad acta obtulit, cuius rescripti de verbo ad verbum rescribendo contenta tenor sequitur estque talis:

Одъ князя Константина Яновича Остроцкого, воеводы Троцкого, гетмана господарского, старосты Браславского и

Ивенского. Намѣстнику нашему Рудницкому, Терешинскому и Новодворскому, пану Богдану Долматовичу и инымъ намѣстникомъ нашимъ, хто и на потомъ будетъ тотъ урадь одъ насъ держати. Виль намъ чоломъ священникъ церкви святого чудотворца Николы на Порудоминѣ отецъ Алексѣй и просиль насъ, абыхмо ему дали поле Терешинское, на имя Куровское, коло Змѣевой горы, пахати, а сѣножать Пупревскую Терешинскую, што на рѣцѣ подь селомъ Рудоминскимъ до воли господарское. Ино мы для церкви тое и на чо-

ломъ-битіе его то учинили и тое поле выжей помененое ему есьмо дали пахати и тую сяножать Пупревскую ему косити дозволили, до воли господарское. И ты бы о томъ вѣдалъ и того поля и тое сѣножати ему поступилъ, до воли господарское; писанъ у Вильни, Октября двадцать третій день, индикта второго.

Apud quod rescriptum sigillum celsissimi principis Ostroski papuro in cera rubra est impressum, quod parcilegium, praemisso modo oblatum, est actis nobilis officii consularis Vilmensis insertum.

1529 г. Ноября 7 дня.

Изъ книги № 5144, за 1752—1753 г., стр. 539.

50. Четыре документа (дарственная запись Виленскаго ключника Григорія Громыки Тимофею Савинскому на двѣ земли, продажная запись Тимофея Савинскаго Томку Яновичу также на двѣ земли и два письма Трокскаго воеводы Стефана Сбаражскаго къ его Молодечанскимъ намѣстникамъ Ивану Раевскому и Сигизмунду Кахновскому объ отдѣленіи отъ его Молодечанскаго имѣнія земель, принадлежащихъ Красносельской церкви), служащіе Красносельской Воскресенской церкви.

Feria quinta ante dominicam decimam tertiam post pentecosten die decima septima mensis Augusti, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo.

Coram actis nobilis officii consularis Vilmensis comparendo personaliter reverendus dominus Joannes Wolosewicz — presbiter Krasnosielscensis, praesentes literas documentorum antiquorum, sibi et sucesorum suorum servientium, ad acta obtulit, quarum literarum, ex ruthenico idiomate in polonicum versatarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta tenor est talis:

Я Григорій Исаевичъ Громыка — господа-

ря и короля его милости Жикгимонта ключникъ Виленскій, державца Красносельскій, и съ жоною моею Наталією Семеновною, явно чиню симъ моимъ листомъ, хто на него посмотреть або чтучи его услышитъ, ни нѣшнимъ и на потомъ будучимъ, кому будетъ потреба вѣдати, ижъ я, умысливши самъ по своей доброй воли то, хотечи собѣ добрымъ а захованымъ пріятелемъ мѣти на вѣки сестренца моего Тимофея Савинскаго, далъ и даровалъ есьми его имѣниемъ моимъ, которое маю даровано съ особливое ласки его милости одъ князя Михайла Ивановича Мстиславскаго, то есть, челоуѣка, на имя Демьяна, съ женою и съ

дѣтьми, и съ его землею, и съ тяглою службою, и землею пустовскою—на имя Насовицизу; а къ тому придать есьми ему жъ землю пустовскую, на имя Черепичовскую, которую мы господарь его милость далъ у Красномъ Сели, и съ землями, пашнями, сѣнокатами тыхъ земли, и съ гаи, и съ кустовемъ, и зарослями, и зо всеимъ тымъ, якъ се тотъ чоловікъ (sic) и съ тыми земли славна въ собѣ самъ маеть, вѣчно и на вѣки непорушно, ему самому и его жонѣ и его дѣтемъ. Маеть сестренець мой Тимофей Савинскій того чоловіка выжеймененого и земли пустовскіе на вѣки держати и уживати; а мнѣ отъ него того неотымати. А по нашемъ животи (sic) вольно ему, кому хотя съ тымъ имѣньемъ служити, а дѣтемъ моимъ и некоторымъ съ близникъ моихъ ненадобѣ подѣ нимъ въ тое имѣнье ничимся уступати, ани поискивати. А на твердость того есьми печать свою приложилъ къ сему моему листу. Писанъ у Вильни, подѣ лѣто Божого Нароженья Христова тысяча пятьсотъ дватцать девятого, мѣсеца Ноябра семого дня, индикта третего.

Я Тимофей Савинскій, и съ женою моею Ганною и съ дѣтьми моими, визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ, кому потреба будетъ вѣдати або чтучи его слышати, нинѣшнимъ и на потомъ будущимъ, штожъ продалъ есьми землю свою власную, никому ничимъ не пенную, на имя Домановицизу, Анасовицизу и съ отчипомъ Домановичемъ, съ Пашукелемъ Войтковичемъ, и съ женою его, и съ дѣтьми, которую есьми выслужилъ землю на панѣ своимъ панѣ Громицѣ Исаевичу, Томку Яновичу, женѣ его и дѣтемъ, обель, вѣчно и нерухомо, за петнадцать копѣ грошей литовское монеты, по десяти цѣнезей у грошѣ. А я Савинскій, у верху писанный,

не маемъ ся у тую землю уступати, ани жона моя, ани дѣти мои, ани близкіе мои. А еслибы кто тотъ торгъ хотѣлъ нарушити, тотъ найпервей маеть вину заплатити господарю королю его милости тридцать копѣ грошій, а на пана воеводу Виленского петнадцать копѣ грошій; а той сторонѣ противенъ. Воленъ Томко Яновичъ тую землю продати, и оддати, и даровати, и на церковь записати и ку своему лѣпшему пожитку обернути. А при томъ были люди добрые и того добре свѣдоми Марка Иванелевичъ—корчмитъ господарскій; Лукьянъ Хомичъ, тивунъ господарскій; Хвеско Ганцевичъ—стриць господарскій, а я Савинскій у верху писанный. Для лѣпшой справедливости и твердости сего моего листу, и печать есьмо свою приложилъ къ сему моему листу. И тежъ просилъ Николая Млечка, Богдана Волчка, Андрея Хоецкаго—урадника, плебана Красносельскаго, ихъ милости печати, и ихъ милости на мое челобитье то вчинили и печати свое приложили къ сему моему листу. Писанъ въ Красномъ Селѣ, подѣ лѣто Божого Нароженья тысяча пятьсотъ тридцать пятого, мѣсеца Августа девятого дня, индикта осмого.

Я Стефана Збараского, пана Тропкаго, намѣснику моему Молодечанскому Ивану Раевскому. Што которые земли съ розказанья моего взялъ еси у волости моей Молодечанской у пана Красносельскаго Апанаса Короткаго, што могло бы ся показать, же то есть власность того имѣнья моего Молодечанского; нижли ихъ, тые земли предкове мои на тую церковь Красносельскую заложенья Воскресенья Христова надали—не хотечи того предковъ нашихъ наданья зрушити, приказую тобѣ, абы еси тые земли, которые еси въ того попа взять, вымярковаль, и якъ много тыхъ земли вымѣришь, абы еси такъ много ему зем-

ли Пустовской у Осовцы оддалъ, а гдыбы такъ много земли пашное у Осовци за земли его недостало, а тыбы ему сѣножатями тыхъ земли у Осовцахъ додалъ; постерегаючи того, якобы было безъ шкоды его и моей и якъ много земли моее ему дали, на то бы ему листъ свой далъ, а я потомъ листъ мой фундушъ на то ему дати розкажу, бо ижъ тые земли на тую церковь одъ предковъ моихъ были на данныя, и теперь тая земля съ подаванья моего выходить не маеть. Писанъ у Вильни, року тысяча пятьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсяца Декабря осьмого дня.

Я Стефана Збараского, воеводы Троцкого, намѣстнику нашему Молодеченскому Жигмонту Коханскому. Мовиль намъ вельможный панъ его милость, панъ Янъ Николаевичъ, яко каштелянъ Берестейскій,

староста Трабскій и Красносельскій, о томъ, што перво сего землю попа Красносельского взято было у волоки имѣнья нашего Молодечанского, которую землю розказали есьмо были отнятую тому попу Красносельскому вернути, то пакъ дей тыми часы, якобы тые и съ волочникомъ мѣречи земли Молодиченскіе, туюжъ землю попа Красносельского у волоку есте занели. А такъ приказуемъ тобѣ, абы еси ве сполекъ съ волочникомъ за тую землю попу Красносельскому отмѣну слушную землями нашими далъ ему, въ держанье завель. Писанъ въ Городнѣ, року тысяча пятьсотъ шестьдесятъ семого, мѣсяца Августа девятого дня.

Apud quas literas; praemiso modo oblatae, subscriptio manus est talis: Габриель Богдановичъ. Quae praesentes literae, praemisso modo oblatae, etc.

1561 г. Января 22 дня.

Изъ книги № 5147, за 1756 г., стр. 1052.

51. Подтвердительная привелегія короля Августа III на освобожденіе двухъ плацовъ въ г. Вильнѣ и построенныхъ на нихъ домовъ, принадлежащихъ церкви св. Спаса, отъ всѣхъ повинностей.

Подлинная привилегія дарована была королемъ Сигизмундомъ Августомъ въ 1561 г. Въ этой привилегіи король разрѣшаетъ ключнику Зарѣцкому выстроить на двухъ церковныхъ плацахъ, принад-

лежащихъ церкви св. Спаса, на Савичъ улицѣ два госпиталя и увольняетъ ихъ отъ всѣхъ вообще повинностей, которыя обыкновенно были взимаемы съ городскихъ домовъ.

Feria quarta ante dominicam vigesimam quartam post Pentecosten die decima septima mensis Novembris, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto.

Coram actis nobilis officii consularis Vilmensis actisque eiusdem praesentibus, comparando personaliter nobilis dominus Andreas Korbutowicz—scabinus Vilmensis, provisor bo-

porum xenodochiarum sub titulo Salvatoris Xhristi Domini ritus graeco-uniti Vilnae fundatorom, praesentes literas privilegii serenissimi Sigismundi Augusti, regis Poloniarum et magni ducis Lithuaniae, per depromptum ex metricis M. D. Lit. extraditas, in rem et partem xenodochii Vilnensis ritus graeco-uniti, sub titulo eiusdem Salvatoris Christi Domini existentis, servientes, cum introfusius contentis ad acta obtulit; quarum literarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo, contenta tenor sequitur estque talis:

August trzeci, z Bożey laski król polski, etc. Oznamujemy tym listem ekstraktem naszym, komu to wiedzieć należy, iż w xiegach metryki kancelaryi naszej wielkiej w. x. Lit. znayduie się list na wyzwolenie dwóch domów na ulicy Sawicz, w mѣstѣ Виленскимъ лежачихъ, одъ стоянья гостей и одъ иншихъ повинностей мѣстскихъ, которые прислухаютъ къ шпиталю церкви светого Спаса, за наяснѣйшаго продецессора нашего короля imci Polskiego i wielkiego xięcia Litewskiego Zygmunta Augusta w roku tysiąc pięćset sześćdziesiąt pierwszym, miesiąca Januarii dwódziesiątego wtorego dnia dany, y suplikowano nam iest, przez panów rad y urzędników, przy boku naszym rezydujących, abyśmy ten list z tychże xiąg metryki kancelaryi naszej wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego | per extractum authentice wydać pozwolili, który słowo do słowa, z ruskiego wypisując, tak się w sobie ma.

Жигимонтъ Августъ, Божою милостью король польскій etc. Oznamujemy симъ нашимъ листомъ, кто на него посмотритъ, або чтучи его услышитъ, нынѣшнимъ и на потомъ будущимъ, кому будетъ потреба того вѣдати, которые два пляцы вѣ мѣстѣ Виленскомъ прислухаючіе къ церкви свя-

того Спаса, лежачіе на улицы Савичъ, одинъ роговый межи дому Павла Петровича—бурмистра Виленского, а съ другое стороны подлѣ дому попа Кузьмо-Демьянскаго; а другій пляць противъ тогожъ дому, также на рогу, съ одное стороны межи дому тогожъ шпиталю, а съ другое стороны подлѣ дому Давида Толкача, послѣ погоренья вѣ пустѣ zostали, ино мы на тыхъ двухъ пляцахъ помененныхъ дозволили скарбному нашему ключнику Виленскому Ивану Зарецкому дома побудовати ку пожитку шпитальному; а гды тые дома на мѣстахъ помененныхъ збудованы будутъ вызволили есьмо и симъ листомъ нашимъ вызволяемъ тые дома отъ стоянья гостей всякихъ, яко пословъ, которые откуль-кольвекъ до насъ прѣздили, также отъ князей, пановъ и бояръ и тежъ урядниковъ нашихъ и отъ дворянъ, яко Коруны польское, такъ и Литевскихъ и отъ каждое особы и къ тому отъ всехъ платовъ, повинности и отъ капщизны медовое, пивное и горѣлчаное, такъ и отъ иншихъ подачокъ вольными чинимъ на вѣчные чачы и отъ того часу, яко побудованы будутъ тые дома вышей помененные шпитальные на Савичъ улицы, пословъ всякихъ, которые кольвекъ отколь будутъ прѣздити, также князей, пановъ и бояръ и тежъ дворянъ нашихъ, яко Коруны польской. такъ и Литевскихъ, маршалки и урядники наши, на то установленные, не маюотъ становити при бытности и вѣ небытности нашей господарской, злаца подчасъ сеймовъ вальныхъ и на рокохъ судовыхъ никто не маеть вѣ тыхъ домахъ становитися и тежъ не повинни тые, хто дома оны на шпиталь держати, або мѣпкати вѣ нихъ будетъ, капщизны и серебщизны и некоторыхъ инныхъ податковъ и повинностей мѣсткихъ полнити, и пла-

тити, нижли въ правѣ и присудѣ мѣстскомъ мають быти тые, хто въ тыхъ домахъ мѣшкати будеть. И на то даемъ сесь нашъ листъ съ нашею печатью. Писанъ въ Вильни, лѣта Божого Нароженья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ первого, мѣсеца Генваря двадцать второго дня. Подпись руки господарское. Остафей—маршалокъ и писарь.

My tedy król, do pomienioney supliki łaskawie się skłoniwszy, zwyż wyrażony list z xiąg przereczonych metryki kancelaryi naszej wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego ekstraktem stronie potrzebuiącey wydać y dla większey wagi pieczęć wielkiego xięstwa Lit. przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w kancelaryi naszej wielkiej w. x. Litewskiego, dnia czwartego, miesiąca Oktobra, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego pięćdziesiątego szóstego, panowania naszego dwudziestego trzeciego roku. Apud

quas literas privilegii, praemiso modo ad acta oblatas, subscriptiones manuum circa sigillum magni ducatus Lithuaniae sequuntur suntque tales: Michał xiąże Czartoryski—kanclerz wielki wielkiego xięstwa Litewskiego. Za sprawą i. o. xięcia imci Michała na Klewaniu y Żukowie Czartoryskiego—kanclerza wielkiego w. x. Lit., Homelskiego, Jurborskiego, Uswiatskiego, Poduswiatskiego etc starosty., Józef Mikłaszewicz—metrykant w. x. Lit. Extrakt listu na wyzwolenie dwóch domów, na ulicy Sawicz w mѣstѣ Виленскомъ лежачихъ, одъ стоянья гостей и одъ иншихъ повинностей мѣсткихъ, которые прислухаютъ къ шпиталю церкви светого Спаса, in anno tysiąc pięćset sześćdziesiąt pierwszego danego. Quae praesentes literae privilegii, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis officii consularis Vilmensis inscriptae etc. etc.

1589 г. Юля 21 дня.

Изъ книги № 5142, за 1764—1769 г., л. 1479.

52. Привелегія короля Сигизмунда III, подтверждающая правила или уставъ Виленскаго Св.-Троицкаго братства.

Привилегія эта напечатана въ Чтеніяхъ Императорскаго общества исторіи и древностей Россійскихъ за 1859 г., книга 3, отд. III, стр. 23—28. Такъ какъ настоящій списокъ рознится отъ напечатаннаго нѣкоторыми словами и ихъ оконча-

ніями и вообще составляетъ библиографическую рѣдкость, то комиссія рѣшилась вновь напечатать его въ настоящемъ своемъ изданіи. Слова въ скобкахъ внесены изъ печатнаго текста; подчеркнуты буквы составляютъ разницу въ чтеніи словъ.

Sabbatò ante dominicam palmarum, die millesimò septingesimo quadragesimo nonò.
vigesimâ nonâ mensis Martii, Anno Domini Coram actis nobilis officii consularis Vil-

nensis, comparens personaliter admodum reverendus in Christo pater Joannes Lukianowicz—superior conventus Vilmensis ord. d. B. m. ritus graeco-uniti ad aedes ss-ae Trinitatis existentis, praesentes literas privilegii serenissimi Sigismundi tertii regis Poloniarum et magni ducatus Lithvaniae—ruthenico idiomate scriptas, manu eiusdem serenissimi regis propria et illustrissimi Jarosz Wollowicz subscriptas, sigillo apensili m. d. L. munitas, salvas et illaesas, in rem et partem confraternitatis ritus graeco-unitorum, ad aedes s-ae Trinitatis existentis servientes, cum introfusius contentis ad acta obtulit, quarum literarum, praemissô modô oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta tenor sequitur estque talis:

Во имя Божое станься. Ку вѣчной памяти и змоцненю речи нижей описаное.

Мы Жикгимонтъ третій, Божеею милостью король польскій, великій князь Литовскій и проч. и проч. Чинимъ явно и знакомито симъ листомъ нашимъ, кому того вѣдати належати будетъ, нинешнимъ и на потомъ будущимъ. Ижъ мы, маючи на баченю повинность нашу господарскую (государскую), щасливе пануючи надъ людомъ народовъ хрестіанскихъ, а не только стародавнихъ правъ, свободъ, вольностей сторожомъ, оброньцою будучи, але завсегда ку надаваню и примноженю ихъ обывателемъ паньствъ нашихъ ласкаве ставечися и тымъ большою хутью надо все помноженя хвалы Божое и порадковъ слушныхъ захованя жичечи, за донесеньемъ ку намъ прозьбъ на чоломъ-битье становъ многихъ розныхъ, славетныхъ мѣщанъ мѣста нашего столечного Виленского, людей народу руского, закону греческого, ласкаве позволили есмо на то, ижъ што помененыя станы и поспольство

звышь речное реліи руское, мѣщане Виленскіе, братья церковные церкви мѣста Виленского заложеня светое Троицы, покладали передъ нами господаремъ порадки и артыкулы въ справахъ и въ обыкодахъ церковныхъ, ку помноженю хвалы Божое и мольбъ учинковъ хрестіанскихъ, ялужны, побоженства и иншихъ справъ пристойныхъ межи людьми закону греческого, способляючи въ тыхъ справахъ и назвавши Братство церковное Троецкое, межи собою постановленое, и въ уживаню здавна въ церквяхъ Божихъ, и на письмѣ въ друку будучіе, которые они собѣ межи собою ховати, и оными се въ тыхъ речахъ радити, постерегати, наукъ писма светого помножати, и инные пристойные справы порадне одправовати умысливши и постановивши, и намъ то *господарю* (государю) списано, явне оказавши, просили насъ, абы*мо* имъ (то) зъ ласки звирхностию нашою ку вѣчному держаню и обходу, справованю и уживаню того вѣчному и надали и привилеемъ нашимъ ствердили; ино мы въ тотъ порадокъ постановенья вглянувши и бачечи речъ и прозьбу ихъ пристойную, для всихъ звышь *менованныхъ* (именованныхъ) речей и обыкодовъ побожныхъ розмноженя, на то зезволивши, и то имъ симъ листомъ привилеемъ нашимъ ку вѣчному уживаню и справованю надаемъ, и тотъ порадокъ, отъ нихъ передъ насъ принесенный, и повинности братства ихъ церковного, звыжъ менованого, справъ помененыхъ въ сесь листь нашъ *уписати* (сами) есмо велѣли.

На первой, ижъ хтобы кольвекъ въ тое Братство ихъ церковное вписатися и братомъ *уписнымъ* зостати хотѣлъ, тотъ маеть дати (пропущено) *уписного* до скринки братское тое, што самъ похочеть, водлугъ воли и преможеня своего. Ку тому кож-

дый братъ уписный *кождое* недѣлю, по службѣ Божой ранной, повинень до Братства церковного *прити* и водлугъ воли и преможенья своего до скринки братское на ялмужну дати; также *каждого* року *складанки* (складанья) одна у году, а меновите въ недѣлю четвертую по Рожествѣ Христовѣ для вспоможенья братского, водлугъ воли и преможенья ихъ быти маеть, и то, хто што при сконьченью живота своего самъ зъ доброе воли своее на Братство церковное надасть и отпишетъ. А съ тыхъ всихъ приходовъ служба Божая ранная черезъ попа и діакона ихъ братского у олтаря ихъ братского въ *каждомъ* тыдню чотырикротъ, а меновите—въ недѣлю, въ середу, въ пятницу и въ субботу отпорована бываетъ, а особливе въ каждую пятницу по службѣ Божой ранней *всімъ* соборомъ Троецкимъ, то есть богомолье, молебень за насъ *господара* (государя) и за все хрестіаньство Пана Бога просити будутъ, а за то попомъ и діакону и слугамъ церковнымъ зъ скринки братское, зъ приходовъ помененыхъ, *водлугъ* (ведле) *порядку* братского, заплата идетъ, и на *кождое* свято вровичное, гдѣ въ которой церкви праздникъ будетъ, *такожъ* на богомолье по шести грошей давано будетъ. Чернцомъ *тежъ* и черницамъ въ *каждомъ* тыдню, *водлугъ* (ведле) преможенья братского, на страву давати мають, а до шпиталей и по турмахъ вязнемъ и убозству по улицахъ *двакратъ* въ ялмужну давати зъ доброе воли будутъ, а меновите о Божомъ Нароженью и о Великодню. (Если бы *тежъ* который *кольвекъ* братъ уписный зъ допущенья Божого, зъ пригоды, на маетности упалъ, *тогда* таковому съ повинности хрестіанское, зъ скринки братское, *ведле* преможенья братского, *подпоможенъ* (подподможенія) чинено будетъ.

Также и въ хоробѣ брату уписному убогому, яко на ратунокъ здоровья, такъ и на выживенью часу тяжкости его, *водле* преможенья братского, дадутъ, и *вшелякими* потребами *опитровати* (оправовати) будутъ. А *кды* *тежъ* вже на которого брата уписного убогого Пана Богъ смерть допустити рачитъ, а не было бы маетности его, чимъ *тыло* (нѣтъ) поховати, *тогда* брата Братства церковного *накладомъ* зъ скринки братское погребъ (потребъ) чинити будутъ, *водле* звычайу хрестіанского, яко добрая воля и побожность ихъ будетъ. Въ школѣ *тежъ* братской дѣтей братіи уписное и убогихъ сиротъ *езыка* и *письма* руского, греческого, (нѣтъ) *латыньского* и польского, *накладомъ* братскимъ, дармо учити повинни, *водле* по(за)становенья ихъ братского, *также* и (до) людей въ *письмѣ* учоныхъ, особъ духовныхъ и свѣтскихъ, для науки школьное и до спѣванья въ справѣ своей (и) ховати мають. Братья брата Братства церковного уписные *вси* водлугъ шлюбу и *рукоданья* своего *повинностямъ* братскимъ во *всемъ* досытъ чинити, и *схажокъ* водлугъ *порядку* братского *пильни* быти мають. А *если* бы хто *якогожъ* *кольвекъ* стану зъ братыи ихъ уписное *схажокъ* недѣльныхъ *пилень* быти и *повинностямъ* братскимъ *досытъ* чинити не хотѣлъ, *таковый* за непослушеньство свое *вину*, въ *постановенью* ихъ *братскомъ* описаную, *поносити* маеть. На што и *благословеньство* звирхнейшого пастыра ихъ архієпископа Костантинополя и *вселенского* патріархи отца *Іеремья*, *передъ* нами *господаремъ* показовали, што *все* (ся) на томъ *постановенью* ихъ *особливымъ* *братскомъ*, зъ *друку* *выданомъ* и на *листѣ* *патріаршенскомъ* *ширей* и *достаточней* описано и *доложено* *есть*, и *тые* *свободы*, *вольности* (же) *имъ* *надаемъ*, *ижъ* *они*

водлугъ артыкуловъ, въ семь листѣ на-
шомъ нижей и вышей описаныхъ, мають
схажки свои и школу братскую мѣти у
монастырь светое Троицы въ мѣстѣ Ви-
ленскомъ, на звыкломъ мѣстцу, гдѣ и пе-
редъ тымъ за благославленствомъ звирхнего
пастыра ихъ отца патріархи Костантино-
польского мѣвали и тые порядки свое
братскіе на письмѣ, зъ друку выданные,
водлугъ листу патріархи Костентинополь-
ского въ томъ Братствѣ церковномъ ра-
диди и справовати вшелякого порядку ихъ
братского добровольне уживати и листы
правъ своихъ братскихъ, гдѣ того имъ
потреба оказовати будетъ, печатью нада-
ною имъ одъ патріархи образомъ светое
Троицы печатати; также церкви фундава-
ти и направовати, людей въ письмѣ учо-
ныхъ, духовныхъ и светскихъ, до науки
школьное и до ученья людей у церкви и
до спѣванья, подъ справою своею ховати,
и книги всякіе старого и нового закону
такъ въ науцѣ школьной, яко и церкви
потребные, по грецку, по *словацку* (sic),
по руску и по польску друковати. Позва-
ляемъ *имъ тежъ* и того, хтобы зъ доброе
воли своее на тое Братство ихъ церков-
ное што надалъ, альбо тестаментомъ от-
писаль, и потомъ надасть, альбо отпишетъ,
такъ речи рухомые, яко и лежачіе, то на
вси потомные часы при ономъ Братствѣ
ихъ церковномъ вѣчне zostавати маеть.
Чого имъ некоторый врадъ—трибуналь-
скій, маршалковскій, земскій, гродскій и
мѣсткій, такъ при бытности, яко и безъ
бытности нашее въ томъ паньствѣ на-
шомъ великомъ князствѣ Литовскомъ, ни-
коли боронити, ани ся въ то уступовати
и переказы жадное въ томъ имъ чинити
не мають и не будутъ могчи. *А въ чомъ*
бы ся кому одъ кого межи братьею упис-
ною зъ розмовъ братскихъ якая кривда и

замовка ростыркомъ якимъ въ речахъ цер-
ковныхъ, часу *собранья* въ Братствѣ бу-
дучихъ, стала, тогда справцы рочные то-
го братства зышодел посполу зъ братьею,
того дѣла судовымъ обычаемъ межи ними
догледати (полнити) и коньчити мають; а
жадному въ таковыхъ речахъ до иншихъ
правъ, яко духовныхъ, такъ и свѣтскихъ
закону греческого и римского отзыватися
не мають допустити; леть кождый зъ
нихъ маеть права достояти и послу-
шенство передъ справцами рочными то-
го Братства ихъ церковного звышъ по-
мененого чинити, бо таковыхъ речей такъ
духовные яко и свѣцкіе влады судити не
мають. А естли бы ся тежъ кому кривда
якая кольвекъ одъ Братства церковного
въ речахъ церковныхъ и въ справахъ ихъ
братскихъ видѣла, тогда ништо зъ урадовъ
звышъ помененыхъ судити ихъ о то не
маеть, одно мы *господарь*, яко обронецъ
вшелякихъ добръ духовныхъ и братствъ
церковныхъ, справедливостъ чинити будемъ.
Ку тому имъ особливе вольность зъ ласки
нашее тую даемъ, ижъ въ дому ихъ брат-
скомъ вшелякій гость господю, такъ при
бытности, яко и безъ бытности нашее,
стояти не маеть, ани зъ ураду жадного,
яко маршалковского, замкового и мѣстско-
го въ томъ дому ихъ братскомъ, никому
господа не маеть бытъ давана, ани запи-
сована, и некоторыхъ цыншовъ, ани по-
датковъ мѣстскихъ и повинностей жа-
дныхъ посполитыхъ зъ дому ихъ братского
и зъ людей, въ немъ мѣшкаючихъ, давати
и полнити не мають. Такъ тежъ бурми-
стры и радцы мѣста Виленского браты
уписное зъ того Братства церковного на
послугу до иншихъ братствъ своихъ, так-
же и до послугъ церковныхъ и шпиталь-
ныхъ брати и некоторое трудности и пе-
реказы въ томъ *имъ* чинити не мають и

не будутъ могчи, гдыжъ каждое братство особныхъ слугъ зъ своего братства обираетъ и для послугъ своихъ ховаетъ, гдыжъ тое Братство ихъ церковное и своихъ послугъ церковныхъ, ппитальныхъ и инныхъ, до закону ихъ греческого належащихъ, досыть зъ себе маеть. А такъ мы *господарь* тотъ порадокъ и братство ихъ церкви светое Троицы, зъ ласки наше *господарское* наданое, яко се звышь въ семь привилею нашомъ поменило, на вѣчные часы имъ симъ листомъ нашимъ надали есьмо и ствержаемъ. Мають они и вольни будутъ и потомки ихъ того Братства своего церковного свободне и добровольне уживати, и въ немъ ся водлугъ постановенья порадковъ звышь описаныхъ, справовати, обходити и радити, безъ вся-

кое перешкоды и нарушенья, на вси приплые часы непорушно. И на то дали есьмо тому Братству церковному Троецкому закону греческого сесь нашъ листъ привилей, зъ подписомъ руки наше *господарское*, до которого, на твердость того, и печать нашу привѣситъ велѣли есьмо. Писанъ у Вильни, лѣта Божого Нароженья тысяча пятьсотъ осмьдесятъ девятого, мѣсеца *Юля* двадцать первого дня.

Apud quas literas privilegii, praemisso modo oblatae, subscriptiones manuum circa sigillum appensile m. d. L-ae sequuntur sunt tales. Sigismundus rex. Ярошъ Воловичъ—писарь. Quae praesentes literae privilegii, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis officii etc.

1592 г. Октября 9 дня.

Изъ книги № 5142, за 1746—1749 г., л. 1444.

53. Привилегія короля Сигизмунда III-го на основаніе православнаго Братства при Виленской Св.-Троицкой церкви, также на открытіе при немъ школы и типографіи и на освобожденіе Братскаго дома отъ всѣхъ городскихъ повинностей.

По ходатайству придворныхъ чиновъ, дворянства и Виленскихъ мѣщанъ король Сигизмундъ III издаетъ для Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря и Братства настоящую подтвердительную привилегію, въ которой между прочимъ разрѣшаетъ Братству владѣть двумя каменными домами, такъ называемымъ Гомшеевскимъ, купленнымъ у Нарушевича, и другимъ, отданнымъ въ даръ Виленскимъ мѣщаниномъ Кондратовичемъ; открыть въ этихъ домахъ

братскую школу и обучать въ ней дѣтей греческому, латинскому, польскому и русскому языкамъ; открыть также типографію и печатать духовныя и свѣтскія книги. При этомъ король освобождаетъ Братство отъ подсудности гражданскимъ судамъ, а дома отъ повинностей, и беретъ ихъ подъ свое личное покровительство. Уставъ Св.-Троицкаго Братства напечатанъ на 140 стр. настоящаго IX тома.

Sabbato ante dominicam palmarum die vigesima nona, mensis Martii anno Domi-

ni millesimo septingentesimo quadragesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis Vilenensis, comparens personaliter admodum reverendus in Christo pater Joannes Lukianowicz—superior conventus Vilenensis o. d. B. m. ritus graeco-nniti, ad aedes s. Trinitatis existentis, praesentes literas privilegii serenissimi Sigismundi III; regis Poloniae et m. d. Lit., ruthenico idiomate scriptas, in tribunali m. d. L. acticati, in rem et partem confraternitatis ritus graecounitorum ad aedes s. Trin. existentis fuis contentis ad acta obtulit, quarum literarum, praemissò modò oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta tenor est talis:

Выпись зъ книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ одправованыхъ у Вильни лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча пятьсотъ деветдесять третего, мѣсеца Юлія пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ, на рокъ теперешній деветдесять третій обраными, постановившиися очевисто земенинъ господарскій земли Виленское панъ Григорей Тышковичъ Бузыча, самъ отъ себе и именемъ все сполубраты Братства церковного Виленского заложенья светое Троицы закону греческого, чинечи объясненъе ку вписанью до книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ, оповѣдалъ и покладалъ передъ нами привилей его королевское милости Жикгимонта третего, Божю милостию короля польского, великого князя Литовского и проч. и проч., и королевства Шведского наблжшего дѣдича и пришлого короля, на свободное и спокойное уживанье впелякихъ обходовъ и разширенъе хвалы Божое набоженства религии греческое, такъ тежъ на вольность дому ихъ братского, въ мѣ-

стѣ Виленскомъ лежачого, границами меновите въ томъ привилею описаными, въ которомъ они, школу братскую заложивши, науку дѣтемъ письма греческого, русско-го, латинского и польского мають, и людеи у писъмѣ учоныхъ на то у томъ дому ховають, зъ сейму вального въ року тысяча пятьсотъ деветдесять второмъ, мѣсеца Октебра девятого дня, за причиноу становъ многихъ рожныхъ, такъ особъ певныхъ ихъ милости пановъ радъ его королевской милости, яко и съ кола рыцарского, выданный, просечи, абы тотъ привилей его королевской милости до книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ былъ вписанъ. А такъ мы судьи, того привилею его королевской милости огледавши и читаного выслухавши, дали есьмо до книгъ вписати, который слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Жикгимонтъ третій, Божю милостию король Польскій, великій князь Литовскій и проч., и королевства Шведского найблжшій дѣдичъ и пришлый король. Ознаймуемъ симъ нашимъ листомъ, кому того вѣдать будетъ потреба, нинешнимъ и напотомъ будучимъ, штожъ мы господарь, шасливе пануючи надъ людомъ народовъ хрестіанскихъ, не только стародавнихъ правъ, свободъ и вольностей сторожомъ и оброньцою будучи, але завжды при надаванью и примноженью ихъ обывателемъ панствъ нашихъ ласкаве ставечися и тымъ большою хутью надо все помноженъя хвалы Божое и порадковъ слушныхъ захованъя жичечи, за донесенъеи намъ прозьбъ на чоломъ-битъе становъ многихъ рожныхъ, такъ особъ певныхъ съ пановъ радъ нашихъ, яко съ кола рыцарского и славутныхъ мѣщанъ мѣста нашего столечного Виленского, людеи народу руского, закону греческого, браты братства церковного заложенья

светое Троицы монастыру Виленского, ласкаве имъ позволивши, для свободного и спокойного уживанья всякихъ обходовъ церковныхъ и розширенья хвалы Божое, набоженства ихъ водлугъ артыкуловъ и порадковъ ихъ братскихъ, на письмѣ зъ друку выданныхъ и передъ нами господаремъ покладанныхъ, также водлугъ листовъ благославенства зверхнѣйшого пастыра въ религии ихъ патриархи Константинопольского отца Еремія, надавши имъ до того зъ особое ласки наше господарское, и иншихъ правныхъ артыкуловъ и свободъ не мало привилеемъ нашимъ господарскимъ перво сего, въ року прошломъ тысяча пятсотъ осмдесятъ девятомъ, мѣсеца Юлія двадцать первого дня выданнымъ имъ, есьмо ствердили, о чимъ зъ выобразеньемъ всякое речи ширей и достатечнѣй въ немъ есть описано и доложено. Въ которымъ привилею, ачъ межъ иншими артыкулами, вольностями, свободами, помененному Братству ихъ церковному, одъ насъ господара надаными, и то есть описано: Ижъ мы господарь, зъ особое ласки наше господарское, тое Братство ихъ церковное отъ всякихъ присудовъ трибунальныхъ, маршалковскихъ, земскихъ, гродскихъ и мѣстскихъ, подъ владзу и оборону нашу господарскую вынявши, домъ ихъ братскій и людей въ немъ мѣшкающихъ, духовныхъ и свѣцкихъ, одъ чиншовъ, подачокъ, платовъ и одъ всякихъ повинностей мѣсткихъ, также и одъ стояннѣя гостей въ дому ихъ братскомъ есьмо вызволили. — Школа тежъ ихъ братская, въ монастыру светое Троицы въ мѣстѣ Виленскомъ быти мѣла, гдѣ и передъ тымъ бывала, нижли самого того дому ихъ братского, которому тая вольность служити маеть въ ономъ привилею, перво сего отъ насъ господара надавомъ, меновитѣ не описано, ижъ еще

они на тотъ часъ певного собѣ на то дому не мѣли. А такъ теперь впродъ менованные братья Братства церковного монастыра Виленского домъ, прозываемый Гомшевскій, каменицу муромъ и деревомъ побудованную, на вѣчность купили собѣ у ловчого нашего великого князства Литовского уроженого Яна Нарушевича, а другій домъ, также муромъ и деревомъ побудованный, вѣчностью надалъ имъ на тое братство ихъ церковное мѣщанинъ нашъ Виленскій, братъ ихъ, до того Братства уписный, Яковъ Кондратовичъ. Которые дома оба два посполу зъ собою лежать въ мѣстѣ нашемъ столечномъ Виленскомъ, идучи зъ рынку до Острое брамы по лѣвой рудѣ, у певныхъ границахъ, межъ домами—зъ одно стороны подле дому деревомъ побудованого, бывшее Филиповое Шимкевичовое, а теперешнее Яновое Завишиное, Настазіи Трызнянки, а зъ другое стороны подле дому мурованого дѣтей мѣщанина нашего Виленского зошлолого Богдана Пашковича Видбленина, и тые оба-два дома помененные у одно мѣстце они спустивши, били намъ господару чоломъ, обыхмо имъ тые дома, за одно на домъ Братства ихъ церковного злучонные, на школу и на выхованье въ немъ людей учонныхъ, духовныхъ и свѣцкихъ, и инныхъ всякихъ слугъ братскихъ привилеемъ нашимъ ствердили. Въ чемъ мы, господарь, видечи быти прозьбу ихъ слушную, на чоломъ-битье ихъ есьмо то учинили, и якъ перво сего щодробливое ласки наше на вольное уживанье всякихъ свободъ въ набоженствѣ ихъ ку розширенью хвалы Божое, тое Братство церковное имъ есьмо надали, и привилеемъ нашимъ на вси потомные вѣчные часы ствердили. Которое Братство ихъ помененое и симъ привилеемъ во вѣчные роки непорушно зо всеми вольностями и свободами, отъ насъ господара

надаными, умоцняемъ, такъ и оныя дома ихъ, на Братство церковное купленые и дарованые, у границахъ звышъ описаныхъ, въ одно мѣстце случоные, въ которомъ вжо они школы греческую, русскую, латинскую и польскую заложивши, людей, на то годныхъ, духовныхъ и свѣтскихъ, такъ до науки народу хрестіанскаго и дѣтокъ малыхъ, яко и до всякихъ послугъ и оздобъ того Братства и набоженства своего ховати зъ ласки нашея господарское вѣчно и непокончно утвержаемъ. Мають и вольны будутъ они помененыя братья Братства церковного, яко въ монастыру светое Троицы въ мѣстѣ Виленскомъ, на звыкломъ мѣстцу сажки свои мѣти, гдѣ передъ тымъ мѣвали, такъ и до того дому своего братскаго сходечися намовляти, и вшелякіе потребности Братства своего отпраовати, кгда имъ того потреба окажется, также людей въ письмѣ учоныхъ, духовныхъ и свѣтскихъ, такъ много, колько того потреба окажется, ховати и школы братскіе науку дѣтемъ языка греческаго, рускаго, латынскаго и польскаго въ томъ дому своемъ братскомъ мѣти, и книги всякіе новаго и стараго закону, ку науцѣ дѣтемъ и всего народу хрестіанскаго и инныя всякіе справы духовныя и свѣтскіе письмомъ грецкимъ, русскимъ, латынскимъ, польскимъ, друковати и дѣтей братьи уписное народу хрестіанскаго, и вбогихъ сиротъ въ школѣ ихъ братской дармо учити и иншіе учинки побожныя и милосердныя водле постановенья и артикуловъ братскихъ, на письмѣ зъ друку выданныхъ, и передъ нами господаремъ показываныхъ, отпраовати мають; водлугъ преможенья своего и церковъ набоженства своего, на тыхъ помененыхъ грунтехъ домовыхъ братскихъ, яковую мѣти похочуть, вольно имъ будетъ муромъ и деревомъ

збудовати и всякихъ обыходовъ набоженства ихъ, водлугъ звычаю хрестіанскаго, свободне и добровольне уживати позволяемъ. А ижъ первой сего, зъ ласки нашея господарское монастырь и церковъ заложенья светое Троицы закону греческаго въ мѣстѣ нашомъ Виленскомъ, зъ фольварками, до него належачими, также зъ домами на грунтехъ церковныхъ, зъ пляцами, ку той церкви и монастыру зъ давна прислухаючими, въ опатрность и въ дозоръ бурмистромъ и радцомъ мѣста нашея Виленскаго, людемъ закону и набоженства греческаго, дали есмо. А тое Братство ихъ въ постановенью ихъ братскомъ, званымъ церковнымъ заложенья светое Троицы монастыра Виленскаго, што они чинечи для справъ побожныхъ онымъ именемъ тое Братство свое назвали, ижъ се то на милосердныя и побожныя учинки постановило, лечъ абы се то подъ владзою и юриздикцію ихъ владовою зъ онымъ монастыромъ быти нерозумѣло, тогда зъ тыхъ причинъ и для свободнѣйшого отпраованья оныхъ всихъ справъ у постановленью ихъ и въ привилеяхъ нашихъ господарскихъ описаныхъ, якъ оное самое Братство ихъ церковное, со всеми справама его, такъ и тые оба-два дома, впродѣ менованые, купленый и дарованый, и въ одинъ домъ на Братство церковное злучоные, такъ и штобы они на потомъ до того дому своего помененого въ ширь и въ должиню будъ купнымъ, даровнымъ и якимъ кольвекъ обычаемъ, грунтовъ, пляцовъ, домовъ и будованья набыти и прибывати могли, тогда яко то все, такъ и людей въ томъ дому ихъ братскомъ мѣшкающихъ, всихъ, духовныхъ и свѣтскихъ, которыхъ они для потребъ того Братства своего ховати всхочуть, яко речъ церковную, подъ владзу и оброну нашу

господарскую, вынявши одъ впелякихъ присудовъ и правъ трибунальныхъ, маршалковскихъ, земскихъ, градскихъ и мѣстскихъ, также и стъ послугъ, платовъ, подачокъ мѣстскихъ, зверхностью нашою господарскою на вси потомные часы вызволяемъ. Вѣдьже, гдѣ бы се кому кольвекъ зъ того дому ихъ братского одъ людей, въ немъ мѣшкающихъ якогжъ кольвекъ стану, кривда яка дѣла, тогда зъ такового старостове и справцы того Братства рочные каждому укривжонному справедливость чинити будутъ повинни, водлугъ права посполитого и статуту земского; а гдѣ бы се таковому съ кривдою справедливость отъ нихъ видѣла быти, тогда тыхъ старость рочныхъ въ особѣ всего Братства до суду земского воеводства Виленского припозвати таковой укривжонный маеть, а судъ земскій водлугъ права справедливость зъ нихъ чиними будетъ повиненъ, одъ которого вже апелляція нигдѣ индей, одно до насъ, господара, яко надавцы и обороньцы того Братства, идти маеть и тотъ судъ ее каждому таковому допунати повиненъ будетъ. И вжо одъ даты сего листу привилею нашего ниже описаное, такъ часу бытности наше господарское, яко и безъ бытности въ томъ мѣстѣ нашемъ Виленскомъ, и подчасъ зъѣздовъ трибунальныхъ, роковъ и рочковъ судовыхъ земскихъ и градскихъ, въ тыхъ домѣхъ ихъ братскихъ всякій гость, ани дворъ нашъ господарскій становитися, ани зъ ураду жадного, трибунального, маршалковского, земского, градского и мѣстского, никому господа записована быти не маеть. И хтобы зъ доброе воли своее на тое Братство ихъ церковное што надалъ, альбо тестаментомъ отписаль, и потомъ хотя и безъ тестаменту што надасть, або отнишетъ, такъ речи рухомые, яко и ле-

жачіе, то на вси потомные часы при онымъ Братствѣ ихъ церковномъ вѣчне застава-ти маеть, чого имъ ни который врадъ трибунальный, маршалковскій, земскій, градскій и мѣстскій, такъ при бытности, яко и безъ бытности наше въ томъ паньствѣ нашемъ великомъ князствѣ Литовскомъ, николи боронити, ани се въ то вступовати и переказы жадное въ томъ Братствѣ ихъ не мають и не будутъ могчи, такъ, якобы кромъ жадныхъ перешкодъ во всякихъ свободахъ и вольностяхъ въ томъ Братствѣ церковномъ хвала Божая въ наукахъ и оздобахъ закону ихъ належащихъ розширати и множитися мѣла. Што все, яко перво сего имъ зъ ласки наше господарское особливимъ привилеємъ нашимъ есьмо дали, такъ и теперъ утвржаючи, дали есьмо тому Братству ихъ церковному сесь листъ привилей нашъ, зъ подписомъ руки наше господарское, до которого и печать нашу великого князства Литовского привѣсити есьмо велѣли. Писанъ у Варшавѣ, на соймѣ вальномъ, лѣта отъ Нароженья Сына Божого Исуса Христа тысяча пятьсотъ деветьдесять второго, мѣсеца Октебра девятого дня.

У того привилею написъ руки его королевское милости тыми словы: Sigismundus rex, и печать маестатная привѣсистая и подписъ руки писаря его королевское милости, его милости пана Яроша Воловича тыми словы: Ярошь Воловичъ—писарь. Который тотъ привилей его королевское милости до книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ, а по вписанью и сесь выписъ съ книгъ, подъ печатью земскою Виленскою, зъ написомъ рукъ нашихъ Братству церковному Виленскому есть выданъ. Писанъ у Вильни. Apud quas literas, praemisso modo oblatas, subscriptiones manuum circa

sigillum appensile terrestre Wilnense sunt tales: Теодоръ Скуминъ—воевода Новгородскій, староста Городенскій и Олитскій, на тотъ часъ маршалокъ трибунальскій. Lew Sapieha—kanclerz wielkiego xięstwa Litewskiego ręką swą. Stanisław Białożor—podkomorzy Upitski ręką swą. Malcher Szemieth—marszałek króla iegomości, ciwun ziemie Żmuydzkiey Dyrwiański, ręką swą. Z woiewodztwa Połockiego deputat Jan Rogiński, ręką swą. Zъ воеводства Витебского стольникъ и депутатъ Янъ Луцинскій рукою власною, Mikołaj Talwoysz,

marszałek nadworny wielkiego xięstwa Litewskiego, deputat z woiewodztwa powiatu Trockiego. Zъ воеводства Новгородского депутатъ Александръ Полонскій, власною рукою, Димитръ Остиковичъ—депутатъ зъ Орши. Василь Нембра—войскій и депутатъ повѣту Оршанского. Stanisław Ciechanowiecki z Ciechanowca—stolnik Orszanski, deputat z woiewodztwa Mścislawskiego, ręką swą. Zъ повѣту Рѣчицкого депутатъ Янъ Нарковичъ Подивинскій. Quae praesentes literae privilegii praemisso modo oblatae, etc.

1592 г. Октября 9 дня.

Изъ книги № 5143, за 1750—1760 г., стр. 270.

54. Привилегія короля Сигизмунда III Виленскому Св.-Троицкому братству на два дома и на устройство при немъ училища.

Въ этой привилегіи король Сигизмундъ III, снисходя къ просьбѣ различныхъ сановниковъ, дворянства и Виленскаго мѣщанства, утверждаетъ за Св.-Троицкимъ братствомъ два дома, въ которыхъ братство намѣревалось устроить школу и типографію; освобождаетъ эти дома отъ повинностей го-

родскихъ и государственныхъ; предоставляетъ годичнымъ старостамъ право производить между спорящими жильцами судъ и расправу, приобрѣтатъ новыя дома и строить на церковныхъ плацахъ. Привилегія выдана въ Варшавѣ въ 1592 г. на сеймѣ.

Feria quinta ante Dominicam quintam post pentecosten die decima octava mensis Junii anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo.

Coram nobili magistratu civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanei Vlnensis, in sessionem publicam congregato, personaliter admodum reverendus in Christo pater Joannes Lukianowicz — ordi-

nis divi Basilii magni ritus graeco uniti provinciae Lithvaniae consultor, superior conventus Vlnensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, praesens privilegium serenissimi Sigismundi tertii, regis Poloniarum et magni ducis Litvaniae, libertationis super lapideam suam, olim ex duobus domibus, scilicet Naruszevicziana et Kondratoviciana confectam, hic Vlnae certis

suis limitibus seu graniciebus in platea magna sub iurisdictione sacrae regiae maiestatis magdeburgensi Vilenensi situatam, eundo praetorio ad portam Atialem, a sinistra manu in ipso vicu platea subiacentis atialiter penes lapideam religiosorum in Christo patrum carmelitarum discealceatorum conventus Vilenensis ab una et vicum seu plateam subiacentem ab altera partibus existentem, vulgo Ogurceviciana dictam, a multis annis in solis rudibus et devastationibus iacentem, ad praesens autem propriis sumptibus praedicti conventus Vilenensis reliogiosorum patrum basilianorum unitorum restauratum, serviens, ruthenico idiomatae in pargameno scriptum, manu eiusdem serenissimi Sigismundi tertii subscriptum sigilloque pensili magni ducatus Litvaniae consignitum ac obsigillatum, autenticum, salvum et illaesum, cum introfusius contentis, ad maiorem securitatem conservationis eiusdem privilegii ad acta magdeburgensia Vilenensia obtulit. Cuius privilegii, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis:

Жигмонтъ третій, Божю милостию король Польскій, великій князь Литовскій и пр. Ознаймуемъ симъ нашимъ листомъ, кому того вѣдати будетъ потреба, нинешнимъ и напотомъ будучимъ, штожь мы господарь, щасливо пануючи надъ людомъ народовъ христіанскихъ, нетолько стародавнихъ правъ, свободъ и вольностей сторожемъ и оборонцю будучи, але завжды при надаванью и примноженью ихъ обывателомъ панствъ нашихъ ласкаве, ставе чисе и тымъ большою хутью надо все помноженье хвалы Божое и порадковъ слушныхъ жичачи захованья, за донесенемъ намъ просьбъ на чоломъ битіе становъ многихъ рожныхъ, такъ особъ певныхъ съ пановъ радъ нашихъ, яко съ ко-

ла рыцерского и славетныхъ мѣщанъ мѣста нашего столечного Виленского людей народу руского, закону греческого, братьи брацтва церковного заложенья Светое Троицы монастыра Виленского, ласкаве имъ позволилихмы для свободного и спокойнаго уживанья всякихъ обходовъ церковныхъ и расширенья хвалы Божое, набоженства ихъ водлугъ артыкуловъ и порядковъ ихъ брацкихъ, на письмѣ съ друку выданныхъ и передъ нами господаремъ покладанныхъ, также водлугъ листовъ и благословенства звирхнейшого пастыря въ религии ихъ патриархи Константинопольского отца Іеремея, надавши имъ до того, съ особливое ласки наше господарское, и иншихъ певныхъ артикуловъ и свободъ немало, привилеемъ нашимъ господарскимъ, перво сего въ року прошломъ тысеца пятьсотъ осимдесять девятомъ мѣсеца Іюля двадцатого первого дня выданнымъ, имъ есмо ствердили, о чемъ съ выраженьемъ всякое рѣчи ширей и достатечней въ немъ есть описано и доложено, въ которомъ привилею ачь межи иншими артикулами, вольностями и свободами помененому брацтву ихъ церковному, отъ насъ господара надаными и то есть описано. Мы господарь съ особливое ласки наше господарское тое брацтво ихъ церковное одъ всякихъ присудовъ трибунальскихъ, маршалковскихъ, земскихъ, гродскихъ и мѣскихъ, подъ владзу и оборону нашу господарскую вынявши, домъ ихъ брацкій и людей въ немъ мѣшкающихъ, духовныхъ и свѣдкихъ, отъ чиншовъ, подачокъ, платовъ и отъ всякихъ повинностей мѣскихъ, также и отъ стоянія гостей въ дому ихъ брацкомъ есмо вызволили; школа тежь ихъ брацкая въ монастыри светое Троицы въ мѣстѣ Виленскомъ быти мѣла, гдѣ и передъ тымъ

бывало; нижи самого того дому ихъ брацкогo, которому таи вольность служи-ти маеть, въ ономъ привилею, перво сего отъ насъ господаря наданомъ, меновите неописано, ихъ еще они на тотъ часъ певного собѣ на то дому немѣли, а якъ теперь впредъ менованые братья брацтва церковного монастыря Виленского, домъ прозываемый Гомшесевскій, каменицу му-ромъ и деревомъ побудованую, на вѣч-ность купили собѣ у ловчого великого князства литовского урожоного Яна На-рушевича, а другій домъ также муромъ и деревомъ побудованный вѣчностію надаль имъ на тожъ брацтво ихъ церковное мѣ-щанинъ нашъ Виленскій, братъ ихъ до то-го брацтва уписный Яковъ Кондратовичъ, которые дома обадва посполу съ собою лежали въ мѣстѣ нашомъ столечнымъ Ви-ленскомъ, идучи зъ рынку до Острое бра-мы по лѣвой руцѣ у певныхъ границахъ межи домами съ одной стороны подле до-му деревомъ побудованого бывшее Филип-повсе Шимковичовое, а теперешнее Яно-вое Завишиное, Настазіи Тризиянки, а съ другой стороны подле дому мурованого дѣтей мѣщанина нашего Виленского зом-лого Богдана Пашковича Витбленина; тые обадва дома помененые въ одно мѣсце оный спустивши, били намъ господарю чоломъ, абыхмо ихъ тые дома, за одно на домъ брацтва ихъ церковного злучоные, на школы и на выхованье людей ученыхъ духовныхъ и свѣцкихъ, на нихъ всякихъ слугъ брацкихъ привилеємъ нашимъ ствер-дили. Въ чомъ мы господарь, видечи бы-ти просьбу ихъ слушную на чоломъ би-тіе ихъ есмо то учинили и яко перво сего щодробливые ласки наше на вольность уживанье всякихъ свободъ въ набоженствѣ ихъ ку розширеню хвалы Божое тое брацтво церковное имъ есмо надали и

привилеємъ нашимъ на вси потомные вѣч-ные часы ствердили, которое брацтво ихъ помененое и симъ привилеємъ нашимъ во вѣчные роды непорушно зо всеми вольно-стями и свободами, отъ насъ господаря надаными, умоцняемъ, такъ и оные дома ихъ на брацтво церковное купленные и дарованые, въ границахъ въ звышъ опи-санныхъ въ одно мѣстце спущчоные, въ которомъ вжо они школы греческую, рус-кую, латынскую и польскую заложивши, людей на то годныхъ духовныхъ и свѣцкихъ, такъ о науки народу хрестіанского и дѣ-токъ малыхъ, яко и до всякихъ послугъ и оздобъ того брацтва и набоженства хо-вають, съ ласки наше господарское вѣч-но и непоколебимо утверждаемъ. Мають и вольны будутъ оны помененые братья брацтва церковного, яко въ монастырѣ светое Троицы, въ мѣстѣ Виленскомъ на звыкломъ мѣсцу, схазки свое мѣти, гдѣ и передъ тымъ мѣвали, якъ и до того до-му своего брацкогo сходечися намовляти и впелякіе потребности брацтва своего от-правовати, гдѣ имъ до того потреба ока-жетъ, также людей въ писмѣ ученыхъ, духовныхъ и свѣцкихъ, такъ много, коль-ко того потреба окажется, ховати и шко-лы брацкіе, науку дѣтемъ языка грече-ского, русского, латынского и польского, въ томъ дому своемъ братскомъ мѣти, книги всякіе нового и старого закону ку науцѣ дѣтемъ и всего народу хрестіян-ского и иншіе всякіе справы духовные и свецкіе письмомъ грецкимъ, русскимъ, латынскимъ и польскимъ друковати и дѣ-тей братьи уписное народу хрестіанского убогихъ, сиротъ въ школѣ ихъ брацкой дармо учити и иншіе учинки побожные и милосердные, ведле постановенья и ар-тыкуловъ брацкихъ, на писмѣ съ друку выданныхъ и передъ нами господаремъ по-

казованныхъ, отправавати мають; водлугъ пре-
моженья своего и церковь набоженства сво-
его, на тыхъ помененыхъ грунтахъ домовъ
ихъ брацкихъ, яковою мѣти похочуть, воль-
но имъ будетъ муромъ и деревомъ збудо-
вати и всякихъ обыходовъ набоженства ихъ,
водлугъ звычайу христіанскаго свободне и
добровольне уживати позволяемъ. А изъ
первей сего, зъ ласки наше господарское,
монастырь и церковь заложенъ св. Троицы
закону греческаго у мѣстѣ нашомъ Вилен-
скомъ съ фольварками, до него належачими,
также съ домами, на грунтахъ церковныхъ
и съ плацами, ку той церкви и монастыру
съ давна прислухаючими, въ опатрность и
въ дозоръ бурмистромъ и радцомъ мѣста
нашого Виленскаго, людемъ закону и на-
боженства греческаго дали есмы. А тое
брацтво ихъ въ постановенью ихъ брац-
комъ есть названо церковнымъ заложенъ
Светое Троицы монастыра Виленскаго;
што они чинечи для справъ побожныхъ
онимъ именемъ брацтво свое назвали,
изъ се то на милосердныи и побожныи
учинки постановило, лечь абы ся то подъ
владзою и юриздикцію урадовою зъ онимъ
монастыромъ быти нерозумѣло, тогда съ
тыхъ причинъ и для свободнѣйшаго от-
правованья оныхъ всихъ справъ, у поста-
новленью ихъ и въ привилеяхъ нашихъ
господарскихъ описаныхъ, якъ оное самое
брацтво ихъ церковное зо всеми справами
есть, такъ и тые обадва дома, въпродъ
менованыи, купленныи и дарованыи, и въ
одинъ домъ на брацтво церковное злучо-
ныи, такъ и то штобы они на потомъ
до того дому своего поменного въ ширь и
въ должиню, будь купнымъ, даровнымъ
и якимъ кольвекъ обычаемъ, и грунтавъ,
пляцовъ, домовъ и будованья набыти и
прибавити могли, тогда, яко то все такъ
и людей, въ томъ дому ихъ брацкомъ

мѣшкаючихъ, всихъ духовныхъ и свѣцкихъ,
которыхъ они для потребъ того брацтва
своего ховати вхочуть, яко речь церковную,
подъ владзу и оборону нашу господарскую
вынявши, отъ вшелякихъ присудовъ и
правъ трибунальныхъ, маршалковскихъ,
земскихъ, гродскихъ и мѣстскихъ, также
и отъ послугъ, платовъ, подачокъ мѣсткихъ
звирхностію нашою господарскою на вси
потомныи часы вызволяемъ. Вѣдьже гдѣ-
бы се кому кольвекъ съ того дому ихъ
брацкого, отъ людей въ немъ мѣшкаю-
чихъ, отъ когожъ кольвекъ стала кривда
якая дѣяла, тогда съ такого старосто-
ве и справцы того брацтва рочныи каж-
дому уквивжоному справедливость чинити
будуть повинни, водлугъ права посполи-
того и статуту земскаго. А гдѣ бы се та-
кому съ кривдою справедливость отъ нихъ
видѣла быти, тогда тыхъ старость роч-
ныхъ въ особѣ всего брацтва до суду
земскаго воеводства Виленскаго припозва-
ти таковыи уквивжоный маеть, а судъ
земскій водлугъ права справедливость зъ
нихъ чинити будетъ повиненъ, отъ кото-
рого уже апелация нигдѣ индѣй, одно до
насъ господаря яко надавцы и оборонцы
того брацтва ити маеть, и тотъ судъ ее
каждому токовому допускати повиненъ бу-
детъ. И вжо отъ даты сего листу, привилею
нашого, нижеи описаное, такъ при бытности,
яко и безъ бытности наше господарское
въ томъ мѣстѣ нашомъ Виленскомъ и подъ
часомъ судовъ трибунальныхъ, роковъ и роч-
ковъ судовыхъ, земскихъ, гродскихъ, въ
тыхъ домахъ ихъ брацкихъ всякихъ гостей,
ани дворъ нашъ господарскій становити се,
ани съ уряду жадного трибунального, мар-
шалковскаго, земскаго, гродскаго и мѣс-
каго никому господа записывана быти не
маеть; и хтобы съ доброе воли своя на
тои брацтво ихъ церковное што надалъ,

альбо тестаментом отписалъ и потомъ хотя и безъ тестаменту што надаль, альбо отпишетъ, якъ речи рухомые, яко и лежачіе, то на вси потомные часы при ономъ брацтвѣ ихъ церковномъ вѣчно оставати маеть, чога имъ некоторые вяды трибунальные, маршалковскіе, земскіе, гродскіе и мѣскіе, такъ при бытности, яко и безъ бытности нашео въ томъ панствѣ нашомъ, великомъ князствѣ Литовскомъ, николи оборонити, ани ся въ то уступовати и переказы жадное въ томъ чинити имъ не мають и небудуть мочи такъ, якобы кромъ жадныхъ прешкодъ во всякихъ ихъ вольностяхъ и свободахъ въ томъ брацтвѣ церковномъ хвала Божая, въ наукахъ и оздобахъ, закону ихъ належачихъ, розширяти и множити се могла. Што все, яко перво сего имъ зъ ласки нашео господарское особливимъ привилеемъ нашимъ есмо

надали, якъ и теперъ утвержаючи, дали есмо тому брацтву ихъ церковному сесь листъ привилей нашъ, съ подписомъ руки нашео господарское, до которого и печать нашу великого князства Литовского привѣсити есмо велѣли. Писанъ въ Варшавѣ, на соймѣ вальномъ, лѣта отъ нароженья Иеуса Христа, Сына Божого, тысеца пятьсотъ деведесать второго, мѣсеца Октебра девятого дня. *Apud quas literas privilegii serenissimi Sigismundi tertii, regis Poloniae et m. d. Lithvaniae, praemisso modo oblatas, subscriptio manus tam serenissimi regis, quam et notarii m. d. Lit. circa sigillum pensile m. d. Lit. sequitur talis: Sigismundus rex; Iarosz Wołowicz—pisarz mp. Quae praesentes literae privilegii, praemisso modo oblatae, sunt actis nobilis officii magistratus Wilnensis insertae, inscriptae ac insinuatae.*

1597 г. Марта 17 дня.

Изъ книги № 5141, за 1742—1745 г., стр. 915.

55. Подтвердительная привилегія короля Сигизмунда III на мостовое мыто на рѣкѣ Рудоминѣ въ пользу Порудоминской церкви св. Николая.

Feria secunda post dominicam iudica, die vigesima tertia mensis Martii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo quarto.

Coram actis nobilis officii consularis civitatis s. r. m. metropolitanae Vlnensis comparens personaliter adm. rdus domiuus Gregorius Komanowicz—presbyter ec-

clesiae Vlnensis sub titulo Resurrectionis Christi Domini, Vlnae existentis, ritus graeco-uniti, sanus mente et corpore existens, praesens privilegium confirmationis serenissimi Sigismundi tertii—regis Poloniae et magni ducis Lituaniae, ecclesiae Porudominensi ritus graeco-unitae serviens, ruthenico idiomate scriptum, manu eiusdem

serenissimi Sigismundi subscriptum sigilloque pensili m. d. Lit. munitum, cum introfusius contentis ad acta obtulit, cuius privilegii, de verbo ad verbum rescribendo, contenta tenor sequitur estque talis:

Жикгимонтъ третій, Божою милостью король польскій и пр. Ознаймуемъ тымъ нашимъ листомъ, кому бы то вѣдати належало. Повѣдалъ передъ нами скарбный нашъ великого князства Литовскаго, староста Дисненскій, урожонный Лукашъ Мамоничъ, о то, ижъ славной памяти его милость король Жикгимонтъ позволилъ былъ Алексѣю Павловичу на рѣчцѣ Рудоминѣ, ѣдучи съ Лиды до мѣста нашего Виленскаго, пулъ трети мили для водного и небезпечного переѣзду людей переѣзджихъ мостъ своимъ накладомъ збудовати, а за то за накладъ его вѣчными часы отъ преѣзджающихъ возовъ купецкихъ мыто мостовое установить, и то ему самому и потомкомъ его на вѣчные часы утвердити рачиль; а потомъ, гды скарбный великого князства Литовскаго небощикъ Стефанъ Великовичъ того Алексѣя Павловича, же на грунтъ его властномъ тотъ мостъ збудовалъ, до права позывалъ, тогды той Алексѣй, не вступуючи съ нимъ въ право того моста и всихъ пожитковъ, которыхъ за правомъ своимъ уживалъ, Стефану Великовичу уступилъ и тотъ привилей на мостовое належачій до рукъ его отдалъ. А онъ, вжо маючи желанье ку обители святой тотъ грунтъ и мостъ на немъ збудованный на церковь святого Николая тамъ же на Порудоминѣ записалъ и то передъ его королевскою милостью, предкомъ нашимъ, покойной памяти королемъ его милостью Жикгимонтомъ Августомъ вызналъ, штобъ его милость король въ потомные часы попу Микольскому, почему бы отъ того брати мѣлъ утвердити рачиль, на

што и листъ привилей предковъ нашихъ короля его милости Жикгимонта и Жикгимонта Августа на паргаминѣ писаные передъ нами покладалъ. А же попъ въ Порудоминѣ Остафей Ивановичъ, для недостатку своего, немогучи того мосту ведлугъ потребы збудовати и направовати, который вжо спустошалъ и люди переѣздные вшелякого стану для водного и небезпечного переѣзду припадки немалые мѣваючи, до шкоды утратъ немалыхъ приходятъ, хочечи помененный скарбный нашъ, тотъ мостъ своимъ накладомъ збудовати, пожитки съ того мосту приходячіе мостовое водлугъ наданья предковъ нашихъ на церковь святого Николая на попа теперешняго и на потомъ будучихъ оборочати, билъ намъ чоломъ, абысьмо мостъ на той рѣчцѣ Порудоминѣ накладомъ его збудовати позволивши, мыто мостовое ведлугъ привилеевъ предковъ нашихъ на церковь святого Николая въ Порудоминѣ утвердити и при уживанью тыхъ пожитковъ попа теперешнего и на потомъ будучихъ оставили на вѣчные часы. Мы господарь, чоломъ-битье его ласкаве принявши, тыхъ привилеевъ предковъ нашихъ передъ нами покладанныхъ огледавши и то, што въ нихъ описано есть, ку вѣдомости нашей припустивши, мостъ на рѣчцѣ Порудоминѣ скарбному нашему збудовати позволивши, тое мыто, мостовое одъ людей купецкихъ переѣзджихъ по тому, (якъ) его въ тыхъ листахъ привилейхъ описано есть: одъ воза двоими коньми грошъ узкій, у которомъ осимъ пѣнезей, а одъ штуки воску грошъ плоскій, у которомъ десять пѣнезей; а одъ воза купецкаго однимъ конемъ четыре пѣнезей; одъ быдла рога того одъ воловъ и коровъ, хто на продажъ женеть, одъ головы по два пѣнезей; одъ малого быдла всякого по два пѣнезей; а

одъ селянъ, которые съ збожемъ, хмѣлемъ, съ дровами и съ иными речми на продажу до торгу ѣздить, одъ воза по два пѣнезей; а одъ бочки соли по два пѣнезей; а одъ подорожного воза оддати по пѣнезю одному, вынявши людей рыцерскихъ и шляхетского стану и одъ подводу нашихъ шляхетскихъ, которыхъ и право посполитое вызволяетъ,—на церковь светого Николая на Порудоминѣ попу теперешнему и на потомъ будущимъ утвердилисьмо, и симъ листомъ нашимъ утверждаемъ, такъ, ижъ будучи они повинностью и послушенствомъ старшого своего и на потомъ будущихъ, которые бы зъедночены костела повпехнего быти мѣли, тотъ мостъ завжды водлугъ потребности направати и

за то собѣ мостовое одъ людей купецкихъ, по тому вышей помененью, брати и на пожитокъ свой оборочати мають на вѣчные часы. И на то есьмо ему дали сесь нашъ листъ съ подписомъ руки нашей господарской, до которого и печать нашу привѣсить есьмо велѣли. Писанъ у Варшавѣ, року Божого нароженья тысяча пятьсотъ деведесать семого, мѣсяца Марца семнадцатого дня. *Apud quod privilegium, praemisso modo oblatum, post subscriptiones manuum supra sigillum pensile m. d. Lit. sequuntur tales: Sigismundus rex; Marcey Война—писаръ m. p. Quod privilegium, praemisso modo oblatum, est actis nobilis officii consularis Vlnensis insertum.*

1614 г. Августа 7 дня.

Изъ книги № 5142, за 1746—1749 г., стр. 1818.

56. Привилегія короля Сигизмунда III объ обращеніи доходовъ съ Виленскихъ братствъ скорняжскаго, купческаго, Росскаго и панскаго на содержаніе монаховъ Виленскаго же Св.-Троицкаго монастыря и на постройку церквей въ Вильнѣ.

Въ этой привилегіи король Сигизмундъ III, принимая во вниманіе бѣдность Виленскихъ церквей и монастырей, произшедшую вслѣдствіе сильныхъ и опустошительныхъ пожаровъ, повелѣваетъ четыремъ братствамъ: скорняжскому, купческому, рос-

скому (на предмѣстіи) и панскому всѣ церковныя денежныя повинности отдавать Св.-Троицкому монастырю на постройку церквей и содержаніе монаховъ.

Sabbato ante dominicam Palmarum, die vigesima nona mensis Martii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis Vlnensis comparens personaliter admodum rndus in Christo pater Ioannes Lukianowicz, superior conventus Vlnensis ord. d. B.

m. ritus graeco-uniti, ad aedes sanctae Trinitatis existens, praesentes literas privilegii serenissimi Sigismundi III, regis Poloniae et magni ducis Lithvaniae, in rem et partem religiosorum patrum ord. d. B. m. conventus Vlnensis, ad aedes sanctae Trinitatis existentis, servientes, cum intro fusius contentis, ad acta obtulit, quarum

literarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis.

Лѣта Божого Нароженья тысяча шестсотъ шестнадцатого, въ понедѣлокъ, мѣсеца Іюня двадцатого дня. Пришедши на ратушь урожонный шляхетный его милость панъ Станиславъ Вѣганскій — секретарь и дворянинъ его королевской милости, пана нашего милостивого, оказалъ копію зъ листу короля его милости зъ надписомъ руки своее, на верху тое копіи написаннымъ, отдавши ее пану бурмистру русскому пану Филипу Осифовичу, на тотъ часъ на мѣстцу пана Лукаша Соболя — бурмиистра рочного будучому, а потомъ пришедши до брацтва ихъ милостей пановъ бурмистровъ и радець мѣста Виленского, стороны руское, самъ оригиналь листь его королевской милости оказалъ и читати даль, наказуючи именемъ его королевской милости паномъ бурмистромъ и радцомъ, сторонѣ русской, абы се водлугъ него во всемъ заховали и жодаючи, абы тотъ листь до книгъ принять и вписанъ зъ копіи переречоное и скорыгованое зъ листомъ былъ вписанъ. На што все панове бурмистрове и радцы лавица руская, яко вѣрныя подданые его королевской милости, позволили и такъ се въ собѣ слово отъ слова маеть.

Жикгимонтъ третій, Божю милостью король польскій и проч. Урожонному Александру Халецкому зъ Хальца — секретару нашему, войту, и славетнымъ бурмистромъ, райцомъ, лавникомъ мѣста нашего Виленского вѣрне намъ милымъ. Урожонные и славетные, вѣрне намъ милые! Ознаймуемъ вѣрности вашимъ, ижъ што первой сего дали есмы были зъ певнихъ причинъ пожитки братствъ медовыхъ въ мѣстѣ нашемъ Виленскомъ кушнерского, купецкого и

русского, на побудованье церквей тогожъ мѣста погорѣлыхъ, а по збудованью на выхованье законникомъ монастыра светое Троицы вѣчными часы; ино теперь взявши вѣдомость, же тое побудованье церквей, для вельми шкодливого погорѣнья, до skutku своего черезъ долгій часъ прити не можетъ, а черницы законныя, которые для помноженья хвалы Божое въ личбѣ немалой въ томъ монастырѣ Троицы Светое працюють, выхованья слушного не мають, про то видечи того потребу, абы тые, черезъ которыхъ се хвала Божая дѣеть, по достатку своемъ, выхованье мѣти могли, зъ влады и зверхности наше господарское то есмы привилеемъ нашимъ имъ надали, абы заразы отъ даты того привилею со всихъ тыхъ братствъ помененыхъ, меновите кушнерского, купецкого, руского, а до того съ панского половицу пожитковъ на выхованье тыхъ законниковъ монастыра Троицы светое до рукъ архимандритовъ тамошнихъ, теперешнего велебного Іосифа Рутского — митрополита Кіевского и на потомъ будучихъ, и другую половицу на побудованье церквей въ мѣстѣ Виленскомъ погорѣлыхъ, за вѣдомостью тежъ велебного митрополита, яко старшого давали. А по збудованью церквей вси пожитки водлугъ першого привилею нашего монастырови светое Троицы даного, на помененыхъ законниковъ оборочаны быти мають, а для направи доброго тыхъ братствъ порадку, за которымъ бы лепній пожитокъ зъ тыхъ братствъ на помноженье хвалы Божое ити могль, дозоръ преречоному велебному митрополиту мѣти, и поправу, въ чимъ бы належало чинить, злецили есмы, о чомъ ширей въ привилею томъ описано естъ. Прото хочемъ мѣти и росказуемъ, абы вѣрность ваша пильно того постерегали,

ижь бы се некое спротивенство тому привилею нашему и порадку, черезъ велебно-го митрополита постановленному, ни отъ кого недѣло, подъ виною, въ первомъ привилею нашомъ тому монастыру даномъ, описаною; конечно. Писанъ въ Варшавѣ, року Божого Нароженья тысяча шестьсотъ чотырнадцатого, мѣсеца Августа сегого дня.

У того листу его королевской милости подпись руки тыми словы: Sigismundus rex, и подпись руки писара и референдара е. к. милости тыми словы: Остафей Воловичъ—писарь и референдарь; а на копии того листу подпись пана Беганского—секрета-

ра и дворанина пана его королев. милости тыми словы: Kopia listu ikmci, odemnie Stanisława Biegańskiego — sekretarza u dworzanina ikmci, ławicy ruskiej; roku Pańskiego tysiąc sześćset szesnastego, dwudziestego dnia Czerwca, ręką własną. А по вписанью до книгъ самъ оригиналь, листъ его королевской милости, пану Бѣганьскому отданъ. Apud quas literas connotatio notarialis est talis:

Выпись зъ книгъ шляхетныхъ пановъ бурмистровъ и радець мѣста Виленского. Quae praesentes literae privilegii, praemisso modo oblatae, etc.

1618 г. Ноября 9 дня.

Изъ книги № 5157, за 1774—1779 г., л. 741.

57. Листъ короля Сигизмунда III, позволяющій монахамъ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря отыскивать церковные документы въ магистратскихъ актахъ.

По ходатайству митрополита Веліамина Рутскаго, король Сигизмундъ III разрѣшаетъ ему розыскивать документы, относящіеся къ церковнымъ

фундушамъ, по актовымъ книгамъ разныхъ судовъ, какъ градскихъ и земскихъ, такъ и магистратскихъ.

Feria 4-ta die vigesima prima mensis Januarii, anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo octavo.

Coram actis nobilis officii consularis Vlnensis comparendo personaliter a. r. p. Dalmatius Zaniewicz—ordinis s. Basilii m. procurator causarum conventus Vlnensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, praesentes literas s-ae r-ae m.,

in tribunali supremo m. d. Lit. acticatas, parato scripto praeconceptas, cum introfusus contentis per oblatam ad acticandum obtulit, quarum literarum, praemisso modo ad acta oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contentum, tenor sequitur talis:

Выпись зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни отправованныхъ.

Лѣта отъ Нароженья Сына Божого тысяча

шестьсотъ двадцатого, м-ца Мая сегого дня.

Передъ нами судьями головными трибунальными, у великомъ князствѣ Литовскомъ зо всехъ земель, воеводствъ и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ двадцатый обраными и высажоными, постановившия очевисто служебникъ въ Бозѣ велебного его милости отца Юсифа Велямина Рутскаго—архіепископа, митрополита Кіевскаго, Галицкаго и всея Руси, шляхетный панъ Томашъ Петровскій, оповѣдалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ листъ его королевское милости, пана нашего милостивого, до пана войта, бурмистровъ, радець и лавниковъ мѣста Виленскаго о речъ, въ томъ листѣ меновите описаную, просечи абы до книгъ вписанъ былъ, што мы, ку вѣдомости нашей припустивши, а бачачи речъ быти слушную, велелисьмо тотъ листъ до книгъ вписати, который, вписуючи слова до слова, такъ се въ собѣ маеть:

Zygmunt trzeci, z łaski Bożey król polski etc. Urodzonemu woytowi, sławetnym burmistrzom, raycom y ławnikom miasta naszego Wilna, wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską. Urodzeni y sławetni wielce nam mili! Przekładano nam imieniem wielbnego (sic) w Bodze oycy *Józefa Władysława Rutskiego*—metropolity Kiiowskiego y wszystkiey Rusi, że monastyr świętey Tróycy y cerkwie w Wilnie będące, przez niedbałość duchownych, funduszów niektórych y spraw sobie służących tak pozbyli, że ich z wielką pracą szukając w metrykach

naszych w księgach trybunalskich, ziemskich y grodzkich nabywać musi; zaczym prosił nas, abyśmy y w waszych actach mieyskich onemu szukać pozwolili. Którego proźbę za szluznę uznawszy, chcemy mieć y wiernościom waszym rozkazuiemy, abyście przerzeczonemu oycu metropolicie y każdemu na to od niego deputowanemu w księgach mieyskich wszystkich szukać spraw totaliter dopuścili y extractami wydać nie bronili, dla łaski naszej. Dan w Warszawie, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmnastego, miesiąca Nowembra dnia dziwiątego.

У того листу его королевское милости печать маестатова великаго князства Литовскаго а подпись рукъ тыми словы: Sigismundus rex; Stefan Pac—pisarz. Который же тотъ листъ его королевское милости до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, зъ которыхъ и сесь выписъ подъ печатію земскою воеводства Виленскаго его милости отцу митрополитѣ Кіевскому есть выданъ. Писанъ у Вильни.

Apud quas literas s. r. m., praemisso modo ad acta oblatas, subscriptiones manuum circa sigillum sunt tales: Adam Chreptowicz—marszałek trybunalski własną ręką. Янъ Коленда, Виленскій земскій писаръ. Скорыговаль зъ книгами: Олендскій. Quae praesentes literae s. r. m., praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis officii consularis Vilmensis inscriptae.

1619 г. Марта 22 дня.

Изъ книги № 5362, за 1748—1750 г., л. 1210—1215.

58. Опредѣленіе короля Сигизмунда III по дѣлу между Полоцкимъ архіепископомъ Юсафатомъ Кунцевичемъ и Могилевскими православными мѣщанами.

Документъ этотъ имѣетъ весьма важное историческое значеніе; онъ относится къ уніатской дѣятельности Юсафата Кунцевича въ Могилевѣ. Обстоятельства этого событія точно такія же, какія были въ Витебскѣ и другихъ западно-русскихъ городахъ. При извѣстїи о прїѣздѣ Кунцевича, всѣ граждане Могилева пришли въ неописанное волненіе: они поставили городъ на военную ногу, заперли городскія ворота и выслали вооруженныхъ людей на встрѣчу Кунцевичу съ просьбой не посѣщать ихъ города. Вслѣдствіе такого сопротивленія горожанъ, возникъ въ королевскомъ судѣ процессъ, окончившійся въ пользу уніи и Кунцевича.

Королевскій инстигаторъ обвинялъ между прочимъ мѣщанъ въ слѣдующихъ преступленіяхъ: въ томъ, что мѣщане присвоили себѣ права патронатства и непосредственнаго завѣдыванія Могилевскими церквами и монастырями въ ущербъ королевской власти; что поставивши городъ на военную ногу, мѣщане, стоя на городскихъ воротахъ, произносили слѣдующія угрозы: „если этотъ владыка *отщепенецъ* гдѣ нибудь покажется поближе воль города, то въ городъ мы его не впустимъ, но убьемъ, потому что владыкой не признаемъ и не хотимъ признавать“; что мѣщане писали письмо

къ Могилевскому подстаростѣ Водорацкому и просили его предупредить Кунцевича, чтобы онъ не ѣздилъ въ городъ, такъ какъ и съ нимъ можетъ повториться тоже несчастіе, которое случилось въ Слуцкѣ съ митрополитомъ Рогозой, въ Вильнѣ и во Львовѣ съ Поцѣмъ, въ Кіевѣ съ Антоніемъ Грековичемъ, въ Перемышлѣ и другихъ городахъ съ другими духовными особами; что они писали еще одно письмо къ Троицкому воеводѣ, въ которомъ просили его содѣйствія въ устраненіи Кунцевича изъ предѣловъ ихъ города, а въ отвѣтъ на его письмо написали, что они не для того строили церкви и содержатъ духовенство, чтобы ихъ водили въ церковь на веревкѣ и т. д. Мѣщане оправдывались, что вооружались они съ цѣлью обезопасенія себя отъ казаковъ, находившихся въ окрестностяхъ Могилева подъ предводительствомъ Сумы, что церквей и монастырей они не брали подъ свою власть, что угрозъ не произносили и добивались у короля назначенія особой слѣдственной комиссіи.

Вслѣдствіе настояній инстигатора эти оправданія мѣщанъ не были приняты въ расчетъ; церкви и монастыри переданы въ вѣдѣніе Кунцевича, а зачинщиковъ велѣно разыскать и казнить смертию.

Feria sexta die decima tertia mensis Octobris, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo septimo.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Vlnensi actisque eiusdem praesentibus comparens personaliter r. dominus Casimirus Niemonowicz—patronus causarum, praesentes literas decreti, parato scripto

praeeconceptas, cum intrafusius contentis ad acta obtulit, quarum literarum oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo, contenta, tenor est talis:

Jan trzeci, z Bożey łaski król polski etc. Oznamujemy tym naszym listem, iż byliśmy proszeni o wydanie ekstraktem z xiągmetryki naszej kancelaryey wielkiey w.

x. Lit. wyroku w sprawie między w Bogu wielebnego x. Józephata Kuncewicza—archiepiskopa Połockiego, Witebskiego y Mściślawskiego o rzecz, w nim mianowicie wyrażoną, z burmistrzami, radcami, ławnikami y całym pospółstwem miasta naszego Mohilewa, za szczęśliwego panowania świętej pamięci nayaśniejszego króla imci Zygmunta trzeciego—antecessora naszego ferowanego, który, wypisuiąc z xiąg słowo w słowo, tak się w sobie ma:

Zygmunt trzeci, z Bożey łaski król polski etc. Oznaymuiemy tym listem wyrokiem naszym, iż gdy byli do nas y sądu naszego pozwem, mandatem naszym, pozwani sławetni burmistrze, rayce, ławnicy y wszystkie pospółstwo miasta naszego Mohilowa, a mianowicie burmistrze, którzy roku przeszłego tysiąc sześćset ośmnastego na urzędach y sprawach mieyskich siedzieli—Wasil Ozarowicz, Fiedor Koziol, a mieszczenie Marek Koziol, Jarosz Kożan, Jarmola Miescow, Jesiph Jakimowicz, Bohdan Sobol, Fiedor Swirydowicz, Wasil Jachimowicz, Tyszka Kozłow, Awierko Pcharow, Ahey Szynkowicz, Tymoszko Hłaski, Onisko y syn iego Iwan Bieleiew, Hryszko Kulaha, którzy się czynili szafarzami monastera s. Spasa, Lewoszko Isaew, Sewlan Szulha, Miszko Puciata, Kuzma Szewiniako, pryncypalowie y insi wszyscy mieszczenie miasta naszego Mohilewa, których imiona za wyrażone być miały na popieranie instygatora naszego w. x. Lit. z delaty wielebnego oycy Józephata Kuncewicza—archiepiskopa Połockiego, Witebskiego y Mściślawskiego o to: iż oni śmieli y ważyli się swawolnie cerkwie y monasterze w mieście naszym Mohilewskim nadania przodków naszych y naszego królewskiego podawania, także popów, czernców, sług cerkiewnych w swoię moc brać y wla-

dzy swey przywłaszczając, do przysięgi ich poniewolnie, aby posłuszeństwo im, a nie oycu władcyce oddawali, przywozić, a niektórych iuż y przywiedli, nie mieiąc nato żadnego prawa y przystępu, z wielką krzywdą y uymą zwierzchności maiestatu y władzy naszej królewskiej, gdyż z woli Bożey my iesteśmy ktitorem y podawcą cerkwi y domów Bożych, y my w dobrach y miastach naszych królewskich cerkwi, monastyry, domy Boże, popy, czerncy y wszystkie sługi cerkiewne w obronie, w opiece y w podawaniu naszym królewskim mamy, a nie kto inny. A oni, nie maiąc do tego żadnego prawa y przystępu, śmieli y ważyli się przeciw zwierzchności władzy maiestatu naszego królewskiego tych rzeczy, które im nie należą, nadania, włoki, grunty, przewóz, składy insze dobra y dochody, od przodków naszych na cerkwi Mohilowskie nadane, w moc swoię przywłaszczyc, y według woli swey swawolnie szafować, składy miodowe przez cały rok, rok do roku czynić, ku wielkiej przeszkodzie arendy, użytków y dochodów naszych królewskich, popów stanowić y kogo chcąc podawać, sądzić, w cerkwiach Bożych rządzić, co im nie przystoi; bogamodlca naszego wielebnego oycy Józephata Kuncewicza—archiepiskopa Połockiego, Witebskiego, Mściślawskiego, gdy w roku przeszłym tysiąc sześćset ośmnastym, miesiąca Oktobra dziewiętego dnia do Mohilewa, dla doyrzenia cerkiewnego porządku iachał, y gdy iuż prawie pod miasto nasze Mohilów przyjeżdżał, tamże oni, postrzegnszy onego y uczyniwszy bunt y swawolne sprzeciwieństwo przeciwko niemu bramy mieyskie pozamykali, działa, hakownice po wieżach y po wale postavili na niego, iako na nieprzyziaciela porychtowali, sami z muszkietami y pulhakami i różnymi broniami, wojnie należą-

cemi, gromadami wielkimi stali na wale, a drudzy z chorągwiemi przeciwko onemu wychodzili, broniąc mu dobrowolney drogi do miasta y zamku naszego Mohilewskiego, wołaiąc: aby bliżey ku miastu nie iachał, chcący do niego strzelać y onego zabić, nazywaiąc go nie władyką, ale odszczepieńcem, y nie tylko do zamku y do miasta Mohilewa pusić nie chcieli, ale y owszem wielce obelżyli y obezczęścili, na zdrowie onego odpowiedzi y pochwałki, ku znieważeniu zwierzchności naszej królewskiej y osoby iego duchowney, pasterza swego, czynili, y posłuszeństwa iemu oddawać, popom w mieście naszym Mohilewskim, przy cerkwiach y monasterach będącym, zakazali y wiele złych rzeczy nieprzystoynych, za co gardłem karaia, czynić ważyli się y czynia, iako o tym pozew nasz szerzey y dostateczniey obmawia. A gdy ta sprawa za takowym pozvem do sądu naszego przypadła y w sądzie naszym odprawowana była y strony obiedwie z sobą contrawertowali, instygator sam przez się oczewiście, a pozwani mieszczanie Mohilewscy przez szlachetnego Mikołaiia Golembiewskiego — umocowanego swego, tam naprzód mieszczanie wnosili y zadawali, że to iest incompetens actio, gdyż oni monasterami, cerkwiemi, popami nie władną, ani rządzą y dóbr żadnych cerkiewnych nie trzymaią, ale są osoby duchowne, którzy temi zawiaduią, na co attestacyą z podpisami y pod pieczęciami tychże osób duchownych popów pokładali. Sąd nasz assessor-ski, przypatrzywszy się temu, iż się ta sprawa tknie obrazy maiestatu naszego, o którą instygator czyni, a idzie o bunty, excessy, wzruszenie pokoju pospolitego, o znieważenie zwierzchności y uymie władzy naszej królewskiej, którą pozwani w podawaniu cerkwi y odieciu dobr cerkiewnych

u mniejszych, gdyż nikomu iuz patronatus w dobrach, miastach y miasteczkach naszych królewskich, tylko nam własnie należy, co sobie pozwani przywłaszczyli, z tych y inszych przyczyn uznał być competentem actionem y nakazał stronie pozwanej na pozew y propozycyą instygatora naszego y na żalobę oycy archiepiskopa Połockiego odpowiadać y sprawować się. Potym pozwani domawiali się u powodowey strony, chcąc wiedzieć, ieżeli criminaliter, czyli civiliter czyni, na co się instygator deklarował, iż czyni z nimi o bunty, o wzruszenie pokoju pospolitego, o znieważenie zwierzchności y władzy maiestatu naszego królewskiego y pozywał ich ad paenas legum, według prawa y wynalazku naszego królewskiego. Za czym tenże sąd nasz assessor-ski, wysłuchawszy obudwu stron controwersiey odporney, iż się z dowodów y z listów nie tylko powodowey, ale y strony tamże w sądzie naszym pokładanych, iż pozwani mieszczanie Mohilewscy bunty, sedycye, swawoleństwa y insze różne excessy y występki czynili, tę sprawę cum toto effectu do nas na uznanie nasze odesłali. Na roku tedy dzisiejszym na relacyach naszych własnych z tegoż odesłania sądu assesorskiego przypadaiącym, strony przerzeczone instygator nasz sam przez się y wielebny oyciec archiepiskop Połocki oczewiście, a pozwani mieszczanie Mohilewscy przez posły swe, y przez szlachetnego Marcina Swierzyńskiego — umocowanego swego, Mikołaiia Golembiewskiego, przed nami stanowszy tego roku pilnowali; gdzie instygator nasz pozwu swego przeciwko pozwanym popieraiąc, pokładał protestacye dwie z xiąg grodzkich Orszańskich, iedną pod datą roku tysiąc sześćset ósmnastego, miesiąca Oktobra dwudziestego pierwszego dnia, a drugą pod takowąż datą ze-

znania woźnego Jana Kulagę, który urzędownie zeznał, iż gdy oyciec wielebny archiepiskop Połocki do miasta y zamku Mohilewskiego iachał, dowiedziawszy się o spiknieniu przeciwko niemu mieszczan Mohilewskich y o zamknieniu przed nim miasta, y o wyjściu z chorągwiemi y woicznemi przyprawami przeciwko niemu, iako przeciwko nieprzyjacielowi, słał protopopa swego Połockiego z tymże woźnym ienerałem y stroną szlachtą, dowiadując się, dla czego by go mieszczanie do miasta do zamku puścić nie chcieli y taki bunt, sedycye przeciw niemu czynili, broniąc mu mocą y gwałtem dobrowolney drogi. Którzy popędliwemi słowy wołając y w gromadzie stojąc na bramie y wałach oycowi archiepiskopowi laiali, sromocili, lżyli, odszczepieńcem wiary ich nazywali, mówiąc: *ieżeli ten władyka—odszczepieniec, ówdzie bliżej pod miasto się pokaże, do miasta go niepuścimy, ale onego zabijemy, bo onego za pasterza swego i za władykę nie mamy, i o nim wiedzieć nie chcemy.* Potym pokładał cedulę, przez tychże mieszczan do urodzonego Mikołaja Wodorackiego—podstarościego Mohilewskiego, w ten sens pisaną: aby oycia archiepiscopa napomniał, żeby do miasta y sposobem gościnnym dla kłopotu y tumultu nie iezdził, przypominając, co się stało w Slucku oycowi metropolicie zeszlemu Rohozie, także w Wilnie y we Lwowie nieboszczykowi wielebnemu oycowi Pociowi metropolicie, także y w Kiiowie oycu Antoniemu Hrekowiczu, którego utopiono w Dnieprze, w Przemyślu y inszych miejscach różnym osobom duchownym. Przy tym y drugi list przez tychże mieszczan Mohilewskich do w. wojewody Trockiego, pod datą roku przeszłego, miesiąca Oktobra dziewiątego dnia pisany, gdzie oni przypominając konstytucyą seymu blizką przesz-

łego, chcąc, aby ich oyciec archiepiskop zaniechał y gdy wielm. wojewoda Trocki do mieszczan Mohilewskich pisał, szlubiąc, że oyciec archiepiskop żadnego im bezprawia czynić nie będzie y nie może, y żadnego z nich gwałtem do cerkwie niepowiedzie; oni też na tymże papierze na końcu napisali, iż nie dla tego oni cerkwie pobudowali, aby ich w powrozie do nabożeństwa prowadzić miano, bo gdyby to było, musieliby rozumieć o nim, co dawno przed tym w piśmie świętym opowiedziano. A na dowod tego, że mieszczanie Mohilewscy oycu archiepiskopowi z mocy iego popów odieli, dowiódł listem popa Awdrzeia Ciszkiwicza, który do tegoż oycia władyki pisze, oznajmując: iako mieszczanie przywłaszczają sobie władzę nad nimi y ich wielkim swawoleństwem, dla którego także y dla pochwałek niebezpieczno tym osobom duchownym w mieście mieszkać y chodźby oni radzi byli do oycia archiepiskopa na synod iachali, ale trudno, by im zaś y niebezpieczno było nazad do miasta za się wrócić, gdyż im mieszczanie grożą y odpowiadają, a nikt ich od tegoż powściągnąć y zahamować nie może. Pokładał wypis z xiąg zamku Mohilewskiego opowiadania żaloby na urządzie tamecznym popa Mohilewskiego Kuzmodemiańskiego Żdana Cimofieiwicza; iż ci mieszczanie Mohilewscy, a mianowicie Hryszko Zaszczewicz z sługami mieyskimi, z lectorami y inszymi mieszczany, prawie gdy świętą liturgią odprawował, wziwszy tego popa od ołtarza, ornaty z niego zdarli, samego zbili, służby Bożey dokończyć nie dopuścili y gwałtem go z cerkwi wypchnęli; a do tego y list do wielm. kanclerza w. x. Lit. przez wyż mianowanego podstarościego iego pisany, w którym oznajmuie, iż mieszczanie Mohilewscy oycu archiepiskopowi przez mia-

sto do zamku gwałtem wiachać bronili y nie dopuścili y iako z wielkim żalem y sromotą musiał odiachać, y do niego popa żadnego puszczać nie chcą, ustawicznie straż maiąc w bramach. A na ostatek dowodził tego pewnymi dokumentami, przywilejami, wypisami y inszemi listami: iż wszystkie cerkwie, monastery tak w mieście Mohilewskim, iako y we wszystkiey dyecezyey tameczney będące, pod władzą naszą królewską y pod regimentem y posłuszeństwem archiepiskopów Połockich, przodków zdawna y od dawnego czasu byli, a mieszczanie to gwałtem odieśli y sobie przywłaszczyli y popom według porządku cerkiewnego y prawil świętych oyców za swego własnego archiepiskopa Pana Boga prosić nie każą, który też powinien Pana Boga prosić w liturgiach za nas y królestwa naszego, ale każą prosić popom Pana Boga za patryarchę Carogrodzkiego, który prosi Pana Boga za cesarza Tureckiego, nieprzyjaciela krzyża świętego y wiary świętey chrześcijańskiej. A wywiodszy y pokazawszy dostatecznie swoje dowody, instygator z strony swey prosił, aby pozwani za takowe ich bunt, swawoleństwo, wzruszenie pokoju pospolitego, zmniejszenie władzy zwierzchności naszej y insze występki, któremi maiestat nasz obrażają, według prawa pospolitego byli gardłem pokarani. A oyciec archiepiskop pospołu z instygatorem prosił, aby mu władzę, zwierzchność nad cerkwiami, monasterami y osobami duchownemi z aparatami, z dobrami wszelkimi cerkiewnymi, gruntami, dochodami y innym nadaniem y prowentami była przez nas przysądzona. Przeciwko czemu pozwani acz słownie nie znali się do żadnych buntów aby mieli na osobę oycy archiepiskopa powstawać, miasto przed nim zamykać, na bramach armatę z ludźmi osadzić,

iemu y iego popom czeladzi laiać, odpowiadać, znali się do tego: iż na ten czas, gdy oyciec archiepiskop Połocki posyłał pod miasto Mohilewskie, toż miasto Mohilewskie było zamknięte y armatą także ludźmi osadzone, ale nie przeciwko oycy archiepiskopa, ale iż słyszeć było o swawolnym kozactwie Sumy, który niedaleko Mohilowa z ludźmi swoimi leżał y ku Mohilowu udał się był, którego się miasto obawiało y dla tego zamknięte y opatrzone być musiało. A strony listów, iakoby do niektórych osób pisanych, nie znali się y nie przyznawali ie być właściwe swoje, oprócz tego listu, który miasto do wielmożnego woiewody Trockiego pisało, prosząc aby oycu archiepiskopowi rozważył, żeby on do nich nie iezdził, ale według konstytucyi seymowych do inszego bliższego seymu z przyjazdem swym zatrzymał y onych tym czasem w pokoju do czasu seymowego zaniechał y w tym liście nie było tam nic obraźliwego y owszem zwierzchność nasza rzeczy-pospolitey inszych przełożonych, iako wierni poddani, sobie ochraniali. Strony cerkwi, monastyrów, popów, gruntów, dochodów y inszych pożytków cerkiewnych, o które strona udawa, iakoby miasto niemi rządzić, one odiać mieli—y do tego się nie uznali, gdy sami popi, którzy tamże w cerkwiach y monastyrach mieszkają, cerkwiami, monasterami y inszemi prowentami, cerkiewnymi rządzą y według woli swey władają, a miasto nie wtrąca się w żadne rządy y w dobra cerkiewne. Na co pokładali list otworzysty, z podpisami y pod pieczęciami popów cerkiewnych Mohilewskich, którzy popi zeznawają: iż oni sami cerkwiami y monasterami y wszelkimi dobrami, prowentami, a nie miasto rządzą y pod swoją władzą mają, zastępując w tey mierze miasto Mohilewskie. Przy-

pominali -jednak, iż antecessor terazniejszy archiepiskopa, nieboszczyk oyciec Branicki, prawa y władze swey zrzekł się y miastu Mohilewu ustąpił, na co list nieboszczykowski miastu dany u siebie być powiadali y pokładali, a na ostatek brali się do przysięgi, iż oni żadnych buntów przeciwko oycu archiepiskopowi nie czyniali y miasto nie dla niego, ale obawiając się kozaka swawolnego Summego, zamknąć, armatą z ludźmi opatrzeć musieli; ani też pogrozek, pochwałek, na zdrowie archiepiskopa y popów, albo czeladzi iego nie czynili y nie odpowiadali, gruntów, cerkwie, monasterów, prowentów żadnych nie odejmowali, y onymi nie rządzą, ani pod swoją władzą mają, prosili nas, aby na pokazanie ich niewinności inkwizytorowie od nas zesłani byli. A instygator nasz powiedział na to: iż od Summy na ten czas nie było żadnego niebezpieczeństwa, bo Summy iuż nie było na świecie, iuż był ścięty, y ludzi swawolnych na ówczas żadnych w Orszańskim powiecie nie było, kogo by się obawiać mieli, ale prosto przeciwko oycowi archiepiskopowi ten bunt uczynili, miasto przed nim zamkneli, przeciwko niemu armata manu wyszli, broniąc mu wolney drogi do zamku naszego Mohilewskiego, grożąc mu, chcąc zabić, a tego przeciw nie mogą, że y popów y cerkwie, monastiry wszystkie ze wszystkim nadaniem, dochodami, pożytkami y ochędóstwem cerkiewnym w ręku, mocy y szafunku swym mają y nie popi, ale oni tym wszystkim władną, popom ieno iurgielciki daia, ostatek sobie ad profanos usus biorą, nawet klucze od cerkwi od domów Bożych nie popi, ale mieszczanie u siebie chowaią y nie w ten czas, kiedy pop chce, idzie do cerkwie na nabożeństwo, ale kiedy mieszczanie cerkwi otwierać każą, co lupis et tonsoribus

notum, y przeciw tego żadnym sposobem nie mogą, bo to wszystkiemu światu iawno y wiadomo. My z pany radami naszymi, przy boku naszym będącemi, na relacyach naszych tey sprawy wysłuchawszy y dobrze ją wyrozumiawszy, a bacząc nietylko z dowodów oycy archiepiskopa Połockiego, ale y z własnych wywodów y mieszczan Mohilewskich, że oni nie mając na ten czas na się żadnego ni od kogo niebezpieczeństwa, ale właśnie przeciwko archiepiskopowi Połockiemu, wszystko miasto zbuntowawszy, wrota do miasta zamknąć kazali, wały strzelbą y ludźmi osadzili, przeciwko oycowi władcy Połockiemu, z ludźmi, strzelbą, z chorągwiemi hostiliter wyszli, broniąc mu dobrowolney drogi y nie chcąc go do miasta y do zamku naszego pusić, łaiali, sromocili, zabić go chcieli y odpowiadali, czym nie tylko władkę Połockiego, ale y naszą królewską zwierzchność znieważyli, et sub paenas legum popadli; konstytucją w tym seymową, którą alegowali, zasłaniać się nie mogą, bo tu nie idzie o przymuszanie wiary, gdyż ich nicht do wiary nie przymusza y owszem oni przeciw tey constytucyey wykroczyli, gwałt y krzywdę wielebnemu oycu władcy Połockiemu uczynili; z tych y inszych przyczyn skazuiemy, aby przednieysi buntownicy, hersztowie, którzy do tych sedycy y buntów powodem y pryncypalami byli, gardłem, iako buntownicy y wzruszyciele pokoju pospolitego, pokarani byli. Na co kommisarzów naszych osobliwym listem naszym zesłać mamy, aby dostateczną inkwizycją uczyniwszy, winniejszych y co przedniejszych buntowników kilku, którzy by się główni powodem y pryncypalami do tych buntów y sedycy być pokazali, wynalazszy, gardłem pokarać kazali; a na wszystko miasto paenam arbitrariam po dokończeniu

tey komissyey woli y decyzyi naszej zachowuiemy. Cerkwie, monastery, tak też czerncy y popy wszystkie Mohilewskie iuryzdykcyi władczney y pod iego posłuszeństwo ex nunc przysądzamy, których cerkwi, monasterów z ich aparatami, ochędóstwy, funduszami, y ze wszystkim nadaniem, dochodami, prowentami mieszczanie Mohilewscy zarazem oycowi archiepiskopowi ustąpić y podać mają. Po dacie tego dekretu naszego, w sześć niedziel y potem we wszystkie cerkwie, monastery, w popy y w czerncy mieszczanie Mohilewscy wstępować się y władzy żadney nad nimi sobie przywłaszczać y mieć nie mają, pod zakładem na nas y do skarbu naszego dwudziestu tysięcy złotych, toties quoties by temu dekretowi naszemu sprzeciwić się y on w czym kolwiek naruszyć wazyli się. Co dla lepszey wiary do xiąg kancelaryey naszej zapisać kazaliśmy, y ten dekret pod pieczęcią naszą w. x. Lit. oycu archiepiskopowi Połockiemu iest wydan. Pisan w Warszawie dnia dwudziestego wtórego Marca, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewiętnastego. U tego wyroku podpis ręki temi słowy: Leo Sapieha — kanclerz w. x. Lit. My tedy król do pomienioney proźby laskawie się skłoniwszy, wyż rzeczony

extrakt dekretu z xiąg metryki cancellaryi naszej w. x. Lit. y pod pieczęcią wielką w. x. Lit. stronie potrzebuiący wydać rozkazaliśmy. Pisan w cancellaryi naszej dnia trzynastego miesiąca Marca, roku Pańskiego MDCLXXVII; panowania naszego III roku.

Apud quas literas decreti, praemisso modo oblatas, subscriptiones manuum circa sigillum maius m. d. Lit. sunt tales.

Krzysztoph Pac — kanclerz w. x. Lit. Correxit Okulicz mp. Extrakt dekretu z xiąg s. p. najśniejszego króla iegomości Zygmunta trzeciego między świętym (sic) Józefatem Kuncewiczem — archiepiskopem Połockim, a burmistrzami, raycami Mohilewskiemu ferowanego. A tergo vero suscepta sequitur talis:

Anno tysiąc siedmset trzydziestego pierwszego, Januaryi dwudziestego siódmego dnia. Comparendo personaliter u sądu patron imć p. Piotr Kulesza ten dekret ad acta podał. Troian Hłasko — sędzia ziem. wojewodztwa Połockiego, Józefat Antoni Sielawa — podsądek wojewodztwa Połockiego, Bazyli Rypiński — ziem. wojewodz. Połockiego pisarz. Concordat cum actis Załęski mp. Quae praesentes literae decreti, praemisso modo oblatae etc.

1629 г. Февраля 28 дня.

Изъ книги № 5159, за 1786—1789 г., стр. 365.

59. Продажная запись отъ настоятеля Виленской Никольско-Перенесенской церкви Виленскому городскому писарю и его сыновьямъ Ставровскимъ на дворець Ленковчизну.

Настоятель Виленской Никольско-Перенесенской церкви Артемій Котлубай настоящею продажною записью, на основаніи разрѣшеніи митрополита Юсифа Рутскаго, передаетъ Виленскому городскому писарю Ивану и сыновьямъ его Сильвестру и Василию Яцкевичамъ Ставровскимъ въ вѣчное

владѣніе принадлежащее вышепомянутой церкви имѣніе, подъ названіемъ дворець Ленковчизна. Изъ продажной суммы 300 копъ грош. литовск. долженъ быть образованъ постоянный и неприкосновенный капиталъ, на проценты котораго содержится церковный причтъ.

Roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt szóstego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Do xiąg iego królewskiej mości burmistrzowskich radzieckich Wileńskich przybywszy osobiście imé pan Jan Jakótowicz—dzierzawca Pelikun iego królewskiej mości, list wieczystey przedaży takowy do akt podał, który, słowo w słowo wpisuiąc, tak się w sobie ma:

Judicium expositum feria sexta ante festum s. Casimiri confessoris proxima, die vigesima octava mensis Februarii, per nobilem ac spectabilem dom. Simonem Bollandziewicz—praeconsulem, locum generosi domini advocati tenentem, et nobiles dominos scabinos Vilnenses bannitum est, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo primo coram praesenti exposito bannito iudicio comparens personaliter religiosus pr. fr. Artemius Kotlubay—capituli religionis ritus graeci protonatarius et templi s. Nicolai Przeniesenie dicti, Vilnae existentis, praesbyter, exhibitis patentibus literis mandatoriis inferius descriptis, per illustrem,

magnificum ac venerabilem dominum Josephum Wielamin Rucki—Dei gratia archiepiscop. metropolitam Kiioviensem, Haliciensem totiusque Russiae supremum, sibi ad dividendum fundos pro dicto templo, ex fundatione perpetua spectantes, concessis, palam et ultro per d. Simonem Bałaban—ferendarium Vilnensem adlatus sui praesentis tutorem, sententia iudicii et de consensu nobilis magistratus Vilnensis ritus graeci per nobilem ac spectab. Mathaeum Michajłowicz, Isaacumque Tulkiewicz—consulares, in eodem iudicio personaliter comparentes, denunciato, confirmatum recognovit. Quod illustris magnificus ac venerabilis in praemissis nominatus dominus eorum archiepiscopus, fundos omnes et singulos, pro praedicto templo s. Nicolai spectantes, ex causis legitimis et pro commodiori usu ad templum nominatum pertinenti, nobili ac spectabili Iwano Jackiewicz—ordinario nobilis magistratus Vilnensis notario et duobus eius legitimis filiis, Silvestro, Basilio Iwanowiczom Jackiewiczom Stawrowskim, pro trecentis sexage-

nis lith. in perpetuum vendidit, praesentibusque vendit, in praesentique exposito bannito iudicio resignat, ac de summa supradicta totaliter realiterque persoluta, quietat, nulum ius ad praedicta amplius dicto templo relinquendo, sed totum ac integrum in superius nominatos emptores, omnesque eorum successores exnunc transfundendo, ac per iudicium praesens eosdem in dictos fundos omnes et singulos realiter intromitti permittendo, cum inscripta eisdem evictione contra quamlibet impetitionem iuridicam, idque secundum paratum inscriptis ad iudicium oblatam recognitionem, inferius positam, quam quidem supradicti partris protonotarii recognitionem iudicium audiendo, literasque mandatorias et venditiones praedictae palam et honorifice perlegendo, actis iudicii inscribendam permisit, resignationemque, personaliter factam, sententia sua et vigore praesentis expositi banniti iudicii contradicente nemine, confirmavit, robur perpetuae firmitatis habituram, nobiles vero ac spectabiles dominos Nicolam Kliczewski et Simeonem Salcewicz—scabinos, cum Michaele Senkowski—notario iuratos, ad dandam intromissionem deputavit et transmisit, qui functi munere suo. redeuntes ad iudicium, in vim officii sui scabinalis, recognoverunt quod emptores superius nominatos in praedium et fundos, in venditionis recognitione nominatos, realiter intromisserunt, sine cuiusvis contradictione, formam requisitam iuris et observantiae loci forma conservando, sequitur mandatum illustris ac venerabilis metropolitae authenticum ruthenico caractere descriptum.

Иосифъ—Божю милостію архієпископъ и метрополитъ Киевскій, Галицкій и всея Россіи. Веъмъ вобецъ и кождому зособна, кому бы о томъ вѣдати належало, ознаймуемъ симъ

листомъ нашимъ, ижъ мы видечи бытъ зъ пожиткомъ церкви Божой продати фольваркъ церкви Виленское перенесенья святого Николы, подъ мѣстомъ Виленскимъ лежачій, называемый Ленковчизна, и тые гроши на мѣйску певнымъ и безпечнымъ положить, зъ которыхъ бы чиншь поль на кождый рокъ на туужъ церковь перенесенья святого отца Николы, и на священника се теперешнего отца Артемья Котлубая, также на тыхъ, которые по нимъ наступовати будутъ, вѣчными часы, зъ тыхъ причинъ отцу Артемию Котлубаеви, за прозьбою его и за свидѣтвомъ иншихъ людей побожныхъ, которымъ туо справу поручились, тотъ помененный фольварокъ перенесенья святого Николы продати и тые гроши на чиншь вѣкуистый священниковъ тоей церкви обернути позволили есьмо, а то все за вѣдомостію его милості отца Рафаила Корсака—єпископа Галицкого и сослужителя метрополіи Киевской, который то догледѣти маеть, жебы то было безъ шкоды церковной. И на то дали есьмо сесь нашъ листъ подъ печатію нашою метропольею и зъ подписомъ руки напой власной. Писанъ въ Холмѣ, лѣта одъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ двадцать девятого, дня девятнадцатого мѣсеца Юнія. Extat appositum sigillum illustrissimi et subscriptio talis: Иосифъ архієпископъ; sequuntur literae venditionis fundorum.

Ja Artemiey Kotlubay — protonotaryi kapituły Wileńskiej, prezbyter cerkwie przeniesienia świętego Nikoły, czynię wiadomo y zeznamam tym wieczystey przedaży listem, że i. w. w Bożey wielebny iego mość ociec Józef Wielamin Rutski—z Bożey łaski archiepiskop metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkiey Rusi, pasterz mōy, widząc, że mały iest pożytek z dworca

cerkiewnego cerkwie pomienionej przeniesienia moszczey świętego Mikoly, a większey y pewnieyszey upatruiąc być w przedaży onego, ustnie y listem swym pańskim, który podaie do xiąg urzędowych ku wpisaniu, ten dworzec y z gruntami do niego należącemi, przedać pozwolił, oznaymiwszy to imé panom burmistrzom y raycom ławice ruskiej; zaczym ia, porozumiawszy się z ichmościami, iako też dozorcami cerkwi Wileńskich, ten dworzec cerkwie Przeniesieńskiej, ze wszystkimi gruntami, lasy, sianożęciami, polami oranemi y nieoranemi, niżej w granicach pomienionemi y niepomienionemi, nazwanemi dworzec Lenkowczyznę, y kupie od Charytona Chacucicza w Woskieleniatach, na mili od miasta Wileńskiego leżący, nadany, y od Michała Siemionowicza Żmiaki w Motkiewiczach y w Klimiaciczach y Zawikarskimi ludźmi, y Roiuciszkach, podle niw drugich cerkiewnych, y z Matfieiewszczyzną, Hołowaczowszczyzną, nazwane, przy dworcu Matysowskim y Punnińskim y Cybulewskim, Alexandrowskim przezwanymi, y w Hermaniszkach, także y Kopciowskie grunty ysianożęci, y począwszy od pola przy Solenickich zarośli będącego, aż do Puninowskich pol y drogi do Tatar Rudomińskich idącey wielkiej y z połowicą gruntów Kopciowskich, od Alexandra Kopcia nadanemi y w summie zawiedzionemi, a do tego przy Silińskich y inne różne niwy, pola, zarośli, lasy, sianożęci, od różnych ludzi na cerkiew przereczoną, za oycy Jakowa y za oycy Cierencieia—protopopy y przed tym od wielu nadane, przy grunciech Hankiewicza Matysa y przy dworcu iego y przy gościńcu Solecznickim wielkim y za gościńcem między innemi wszystkimi tu pomienionemi y niepomienionemi gruntami, nie zostawiając na cerkiew, ani na swieszczennika tey

cerkwie, ani sobie, ani komu inszemu, wszystkie ogulem predałem wiecznym a nieodzownym prawem szlachetnemu panu Iwanowi Jackiewiczowi—pisarzowi miasta iego królewskiej mości Wileńskiego y dwóm synom iego Sylwestrowi y Wasilowi Iwanowiczom Jackiewiczom Stawrowskim; ze wszystkim, tak, że pomienione niepomienionemu y niepomienione pomienionemu szkodzić nie ma, nikomu też przed tym nie zawiedzione, wolne grunty, za pewną summę za trzysta kop Litewskich liczby y monety y ze wszystkim prawem tym, które cerkiew miała y tytułem iey dziedzicznym wiecznym y ze wszystkim, iako się ten folwark cerkiewny w szerokości, długości y obchodziech swoich, zdawna miał y teraz ma, nic y nie wymuiąc do tego dworca y gruntów do niego należących, na tę cerkiew pomienioną y na swieszczenniki iey, ani sobie, ani komu nic y najmnieyszey rzeczy y wszystko prawo, które na tym folwarku cerkiew miała y swieszczennicy iey mieli, na pana Iwana—pisarza y synów iego przereczonych wlewamy y iemu imieniem iegomości oycy metropolity y imieniem panów burmistrzów ławice ruskiej y swoim odstepuiemy y, z mocy y władności cerkiewney wypuściwszy, do rąk im ku dzierzeniu y używaniu na wieczne czasy podaie y postepuiem, pozwalając im ten dworzec y z gruntami pomienionemi, temu dworcowi cerkiewnemu należącemi, dzierzeć, y używać, y budować y komu chcąc oddać, zamienić, darować y predać, y iako chcąc iako własnością swą rządzić y sprawować y gdzie chcąc obrócić, wedlug woli y najlepszego baczenia y upodobania swego. I to też zeznawam przez tegoż pana opiekuna, do tey sprawy z urzędu mnie danego, żeśmy zapłatę za ten folwark y grunty do niego należące wszystkie

summę przerwczoną trzysta kop litewskich w gotowych y odliczonych pieniądzach od pana pisarza y od dwu synów iego do siebie wzięli y skutecznie podnieśli y osiągneli, z którego dosyćuczynienia zapłaty pana pisarza y synów iego kwituujemy y wolnych czyniemy na czasy wieczne, ażeby ta summa cerkwi była pewna y kupcowi bezpieczniejsza y żeby też od tey summy na wychowanie świeszczennikowi cerkwi przeniesieńskiej, począwszy od dnia ninieyszego miesiąca Lutego dwudziestego ósmego, na każdy rok interes zwyczajny cerkiewny bez zatrudnienia czasy wiecznemi dochodził, dajemy tę summę trzysta kop do bractwa imé panów burmistrzów y radziec miasta Wileńskiego ławicy ruskiej, z któremi ichmość wespół a niemniej z iegomościem panem pasterzem naszym, iegomościem oycem metropolitom, my swieszczennicy tey cerkwi Przeniesieńskiej mamy pana pisarza y synów iego przerwczonych y potomków ich

bronić y zastępować od wszelakich osób przénagabania y krzywdy, iesli by kto chciał iakowe czynić, tak wiele ile tego potrzeba ukazować będzie, którey obronie y dać musi w prawie opisana zachodzić nie ma. Y na to iemu panu Iwanowi pisarzowi y synom iego dajemy ten list wieczystey przedaży z podpisem rąk naszych, który na urządzie ławniczym przyznawamy. Pisan w mieście Wileńskim, dnia dwódziesiątego ósmego Lutego, roku tysiąc sześćset trzydziestego pierwszego. Extat subscriptio talis in eis: Artemius Kotłubay—protonot. Wiln., prezbyter cerkwie przeniesienia ś. Mikołajia mp. Quae omnia acticata sunt praesentibus.

U tego listu przedaży podpis przy pieczęci takowy: ex actis iudicialiis nob. dominorum scabinorum Vilnen. descriptum. Który to takowy list, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę, iest do xiąg iego królewskiej mości burmistrz. radzieckich Wileńskich przyjęty y wpisany.

1635 г. Февраля 26 дня.

Изъ книги № 5142, за 1746—1749 г., л. 1475.

60. Подтвердительная привилегія короля Владислава IV на двѣ привилегіи Сигизмунда III о доходахъ четырехъ Виленскихъ братствъ въ пользу Св.-Троицкаго монастыря.

Возстановляя настоящею привилегією силу привилегій короля Сигизмунда III король Владислав IV предписываетъ Виленскимъ медовымъ братствамъ—панскому (дворянскому), скорняжескому, купеческому и росскому все свои доходы вносить Вельямину Рутскому, архимандриту Виленскаго

Св.-Троицкаго монастыря, а не кому-нибудь другому; во всемъ подчиняться ему и давать ежегодный отчетъ въ израсходованіи денегъ предъ духовенствомъ и русской радой. Доходы эти король предназначаетъ какъ на устройство погорѣлыхъ церквей, такъ и на содержание монаховъ,

Sabbato ante dominicam palmarum, die ni millesimo septingentesimo quadragesimo nono.

Coram actis officii consularis Vilmensis comparens personaliter admodum reverendus in Christo pater Joannes Lukianowicz— superior conventus Vilmensis O. D. B. M. ritus graeco-uniti, ad aedes ss. Trinitatis existentis, praesentes literas privilegii confirmationis serenissimi Vladislai quarti, regis Poloniae et magni ducis Lithuaniae, ruthenico idiomate scriptas, manu eiusdem serenissimi regis propria et illustrissimi Martiani Tryzna subscriptas, sigilloque M. D. Lit. munitas, salvas et illaesas in rem et partem confraternitatum, intus expressarum, servientes, cum introfusius contentis ad acta obtulit. Quarum literarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta tenor est talis:

Владиславъ четвертый, зъ ласки Божое король Польскій, и проч. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ, кому то будетъ належало. Покладаные были передъ нами привилея два, на паперѣ писаные, съ подписомъ светобливое памети короля его милости па на отца нашего, и подъ печатью великого князства Литовского, одинъ подъ датою въ Вильнѣ року тысяча шестьсотъ одиннадцатого, мѣсеца Аугуста первого дня, а другій подъ датою въ Варшавѣ року тысяча шестьсотъ чотырнадцатого, мѣсеца Аугуста сегого дня, которыми его королевска милость певные братства медовые въ мѣстѣ Виленскомъ, то есть панское, купецкое, кушнерское, роское для даванья зъ нихъ пожитковъ приходячихъ. до монастыра Виленского светое живоначальное Троицы законникомъ тамошнимъ регулы светого Василя великого, въ едности светой зъ костеломъ римскимъ будучимъ, на выхованье ихъ, опатренье и будованье церквей погорѣлыхъ, и иншіе потребности церкви Божое, зъ чиненьемъ каждого року презъ шафаровъ и дозорцовъ

тыхъ братствъ передъ старшимъ того монастыра личбы надати и фундовати рачиль, въ которыхъ то привилеяхъ ширей описано есть. И внесена есть до насъ презъ пановъ радъ и урядниковъ двору нашего, при насъ на тотъ часъ будучихъ, именемъ велебного въ Возѣ отца Юсифа Велямина Рутского — метрополиты Киевского, Галицкого и всея Руси, и законниковъ преречного монастыра светое Троицы Виленского прозьба, абысьмы оные мочною и повагою нашою королевскою ствердили, которые слово отъ слова такъ се въ собѣ мають:

Жикгимонтъ третій, Божое милостью король Польскій и проч. Ознаймуемъ тымъ листомъ нашимъ всимъ посполите, кому о томъ вѣдати належитъ. Прекладаль то намъ велебный въ Возѣ Юсифъ Веляминъ Рутскій—архимандрита Виленскій и рада лавицы руское и тамъ въ мѣстѣ нашома Виленскомъ нѣкоторые братства медовые рускіе, а меновите—кушнерское, купецкое и роское, маючи одъ предковъ нашихъ и отъ насъ господара тые братства имъ наданые, ку концови тому, абы свѣчи до церкви Божіихъ давали, а церкви и шпитали опатривали. Лечь же они, по большей части не заховуючи се въ томъ водле повинности своее, пожитки зъ тыхъ братствъ на мѣстца незвыкые оборочаютъ, а церквей и служащихъ въ нихъ духовныхъ не опатрують; а такъ мы господарь, зъ владзы и зверхности нашее господарское, подстерегаючи, абы таковые пожитки въ добромъ дозорѣ и порадку на пожитокъ церковный оборочаны были, а до того и недавного часу, зъ допущенья Божого, при погорѣнью мѣста нашего Виленского и церкви Божіе погорѣли, которые хотѣли мѣть, абы забудованы были, симъ листомъ нашимъ все пожитки, кото-

рые до тыхъ братствъ приходятъ, на збудованье церквей погорѣлыхъ въ мѣстѣ нашомъ Виленскомъ оборочаемъ, зъ тымъ докладомъ, ижъ по збудованью тыхъ церквей тые доходы на збудованье духовныхъ чернцовъ монастыра светое Троицы, а не гдѣ индей вѣчне оборочаны быти мають—такъ, ижъ мають и повинни будутъ выжъ помененные братства—кушнерское, купецкое и роское всѣ пожитки зъ тыхъ братствъ при свѣткахъ отцу архимандриту теперешнему и на потомъ будучимъ светое Троицы у Вильни спольно отдавати и выличатисе што рокъ передъ ними духовными светой Троицы и радюю рускою, также и справы братскіе за вѣдомостью и дозоромъ ихъ отпировать подъ виною тысячьма копами грошей. Вѣдъ же и то варуемъ, абы помененные духовные монастыра светое Троицы зъ тыхъ же восковъ братскихъ свѣчами и иншіе церкви въ мѣстѣ Виленскомъ, до которыхъ первой сего зъ тыхъ же братствъ свѣчи давано, опатровали. И на то даемъ архимандриту теперешнему и на потомъ будучимъ Виленскимъ светое Троицы сестъ нашъ листъ, зъ подписомъ руки наше и печатью нашою. Писанъ въ Вильни, лѣта Божого Нароженья тысяча шестьсотъ одиннадцатого, мѣсеца Августа первого дня. У того листу его королевское милости печать великая великого князства Литовского притиснена, а подпись его королевское милости и писарскій тыми словы: Sigismundus rex; Остафей Воловичъ — пробощъ Троцкій, писарь и референдарь.

Другій засъ привилей тыми словы:

Жикгимонтъ третій, Божюю милостью король польскій и проч. Ознаймуемъ симъ листомъ, кому бы то вѣдать належало, ижъ што зъ певныхъ причинъ пожитки братствъ медовыхъ въ мѣстѣ нашомъ

Виленскомъ—кушнерского, купецкого и роского, отдали есьмо были привилеемъ нашимъ на побудованье церквей тогожъ мѣста погорѣлыхъ, а по збудованью на выхованье законниковъ монастыра светое Троицы вѣчными часы, ино теперъ взявши вѣдомость, же то побудованье церквей для вельми шкодливого погоренья до skutku своего черезъ долгій часъ прити не можетъ, а черницы законные, которые для помноженья хвалы Божое въ личбѣ немалой въ томъ монастырѣ Троицы светое працують, выхованья слушного не мають; прото видечи того потребу, абы тые, черезъ которыхъ се хвала Божая дѣеть, въ недостатку своемъ выхованье мѣти могли, зъ владзы и зверхности наше господарское, то постановляемъ, абы заразы отъ даты сего листу нашего зо всехъ тыхъ братствъ помененныхъ, меновите—кушнерского, купецкого, роского, а до того и съ панского половицу пожитковъ, на выхованье тыхъ законниковъ монастыра Троицы светое до рукъ архимандритовъ тамошнихъ, теперешнего велебного, Юсипа Рутского, митрополита Кіевского и напотомъ будучихъ, а другую половицу на побудованье церквей въ мѣстѣ Виленскомъ погорѣлыхъ, за вѣдомостью тежъ велебного митрополита, яко старшого преложного, подъ которымъ тые церкви суть, давано, а по збудованью церквей вси пожитки водлугъ первшого привилею нашего, монастырови светое Троицы даного, на помененныхъ законниковъ оборочаны быти мають. Якожъ для направи доброго тыхъ братствъ порядку, за которымъ бы зъ нихъ лѣпшій пожитокъ на помноженье хвалы Божое ити могъ, дозоръ преречному велебному митрополиту мѣти, и поправу въ чемъ бы належало чинити злецаемъ. А врадъ мѣтскій тылько того по-

стерегати маєть, абы се ніякое спротивенство тому привилею нашому ни отъ кого не дѣяло, подъ виною въ першомъ привилею нашомъ описанною. На то дали есмо велебному митрополиту Кіевскому, яко преложеному конвенту сему монастыра Виленского Троицы светое, сесь листъ зъ подписомъ руки наше, до которого и печать нашу приложить есмы казали. Писанъ у Варшавѣ, року тысяча шестьсотъ чотырнадцатого, мѣсеца Аугуста семого дня. У того листу печать меньшая великого княства Литовского, а подпись его королевское милости въ тые словы: *Sigismundus Rex*. Остафей Воловичъ — пробоць Троцкій, писарь и референдарь.

Мы Владиславъ четвертый, король Польскій, до таковое прозбы, яко слушное, ласкавесеклонивши, менованые привилея светобливое памети короля его милости, пана отца нашего, передъ нами покладанные, во всихъ пунктахъ, параграфахъ, кондиціяхъ, клязулахъ и артыкулахъ моцью и повагою нашою королевскою ствержаемъ, змоцняемъ и оныя при зуполной и ненарушной моцы вѣчными часы заховуемъ. Которые то братства панское, купецкое, кушнерское и Роское, зо всеми пожитками, зъ нихъ приходячими и належачими, абы при помененомъ монастырѣ светое Троицы и законникахъ, въ немъ мѣшкающихъ, а въ единости светой зъ костеломъ римскимъ будучихъ, на вси пришыле и

потомные часы зоставали, мѣти хочемъ, и оныя листомъ нашимъ нынѣшнимъ подъ владзу того монастыра и законниковъ его поддаемъ. А по магистратѣ нашомъ Виленскомъ лавицы русское, въ единости светой будучимъ, которымъ около помененыхъ братствъ печалованье належитъ, мѣти хочемо, абы жадныхъ трудностей и непорядковъ не взнавляли, але овшемъ за донесеньемъ одъ старшого того монастыра, пильно того постерегали, якобы се жадное спротивенство воли и привилею светобливое памети короля его милости, пана отца нашего, и нынѣшнему листови конфирмаціи наше не дѣяло, подъ ласкою и виною, въ привилею светобливое памети короля его милости, пана отца нашего, описанною. И на то дали есмы сесь листъ зъ подписомъ руки наше и подъ печатью великого княства Литовского. Данъ въ Варшавѣ, на соймѣ вальномъ, дня двадцать шостого мѣсеца Февраля, року тысяча шестьсотъ тридцать пятого, панованья королевствъ нашихъ Польского и Шведского третего року.

Apud quas literas privilegii confirmationis, praemisso modo oblatas, subscriptiones manuum circa sigillum maius M. D. Lit. sunt tales: Vladislaus rex; Марціанъ Тризна—писарь mp. Quae praesentes literae privilegii confirmationis praemisso modo oblatae etc. etc.

1636 г. Юня 1 дня.

Изъ книги № 5144, за 1752—1753 г., стр. 49.

61. Замянная запись, данная митрополитомъ Вельяминомъ Рутскимъ Виленскому Св.-Троицкому монастырю на имѣніе Руту *).

Митрополитъ Рутскій, посовѣтовавшись съ отцами Св.-Троицкаго монастыря на счетъ имѣній митрополичьяго и монастырскаго и усматривая, что въ экономическомъ отношеніи будетъ гораздо выгоднѣе соединить Свираны митрополичьи съ монастырскими, а въ замѣнъ ихъ взять монастырское имѣніе Руту, выдаетъ настоящую замѣнную запись съ

обязательствомъ исходатайствовать для нея подтвержденіе римскаго папы. Интересно въ этомъ документѣ признаніе Рутскаго, что родившись *еретикомъ*, онъ сподобленъ былъ Господомъ Богомъ познать и принять истинную вѣру, т. е. *римско-католическую*.

Sabbatho ante dominicam septuagesimae die vigesima nona mensis Januari, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo.

Coram nobili officio consulari civitatis s. r. m. metropolitanae Vlnensis actisque eiusdem praesentibus, comparendo personaliter adm. reverendus pater Stanislaus Zeckierth — ordinis d. B. m. consultor provinciae Lithvanae, superior conventus Vlnensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis ritus graeco-uniti existentis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae commutationis super bona Swirany dicta, in palatinatu Vlnensi existentia servientes, ab illustrissimo ac reverendissimo domino Josepho Beniamino Rutski—metropolitae totius Russiae, in anno millesimo

sexcentesimo trigesimo sexto die prima mensis Junii, religiosis ac reverendis patribus ordinis divi Basilii magni ritus graeco-uniti conventus Vlnensis datas, ac in tribunali m. d. Lit. in anno eodem 1636 die septima mensis Julii recognitas, ruthe-nico idiomate in pargameno scriptas manibusque, tam ipsius praedicti illustrissimi ac reverendissimi metropolitae totius Russiae, quam etiam aliorum personarum ibidem expressarum subscriptas, quatuor sigillis in serico rubro pensilibus munitas, authenticas, nullius suspicionis vitio subiectas, cum introfusius contentis ad acta obtulit, quarum literarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Іосифъ Веляминъ Рутскій, архіепископъ,

*) Хотя этотъ документъ уже напечатанъ въ X т. *Виленскаго Археографическаго Сборника*, на стр. 261, но такъ какъ тамъ въ чтеніи во многихъ мѣстахъ оказывается значительная разница, происшедшая вѣроятно отъ трудности вычитать старое неграментное письмо, то, для восстановленія болѣе точнаго его смысла и текста, онъ печатается здѣсь вновь.

метрополита Кіевскій, Галицкій и всея Руси. Ознаймую симъ моимъ листомъ, добровольнымъ вѣчистымъ записомъ, каждому кому бы о томъ вѣдати належало, теперешняго и на потомъ будущаго вѣку людемъ, иже многіе и великіе суть добродѣйства, которые Господь Богъ чинилъ и завше чинить роду человѣческому въ посполитости и каждому се особна, чого я добре Іосифъ Веляминъ Рутскій, метрополита Кіевскій, Галицкій и всея Руси дознаемъ на собѣ, бо хотяжь уродиломъ съ родичовъ геретиковъ, и съ тое мѣри не заслужовалемъ на ласку его, але на гнѣвъ и собѣ на вѣчную погибель; потягнулъ мя еднакъ неизслѣдованнымъ промысломъ своимъ ку святой вѣрѣ каеолической и ку церкви своей. Поволаъ мя за тымъ до закону святого по чину отца нашего Василія великого; повабилъ и многихъ иныхъ рознаго возрасту людей, мужей и млоденцовъ, съ которыми въ томъ станѣ ангельскимъ жилъ есьми въ общинѣ, хотячи угодити милостивому Богу и збавити душу свою и души ихъ. Ажебы въ тѣлесныхъ потребахъ опатренье свое мѣли, записаломъ имъ былъ записомъ своимъ признанымъ имѣнье мое дѣдичное Руту, въ повѣтѣ Новгородскимъ лежащее; купилкомъ и каменицу, въ рынку Виленскомъ стоячую; лечъ иже на потомъ купили они собѣ вѣчнымъ правомъ на монастырь святое живоначалное Троицы имѣние Свираны, въ повѣтѣ Виленскомъ лежащее, объ межу съ имѣниемъ, на метрополию фундованымъ и записанымъ отъ славное памяти Константина Ивановича княжати Острогого—воеводы Троцкога и гетмана великого князства Литовского;—видечи я теды, иже съ большимъ пожиткомъ монастыря помененаго то будетъ, гды се Свираны метрополие съ ихъ монастырски-

ми Свиранами случать въ одно и такъ совѣтовавши съ отцами того монастыря Виленского, подъ титуломъ святое живоначалное Троицы будущаго, до того имѣнія Свиранъ, для замѣны съѣхали, розмовивши, мое имѣние метрополие Свираны я метрополита Кіевскій, Галицкій и всея Руси, отцу игумену монастыря Виленского, помененаго святое живоначалное Троицы и всей еже о Христѣ братіи уступиломъ, въ мощь, въ держаніе на вѣчность подадемъ помененымъ отцомъ, за вполнымъ всего згромаженья святое Троицы зезволеньемъ и добровольнымъ уступленьемъ. Взяломъ до метрополиі имѣние звыщъ реченое Руту, прикупивши до того на потомъ два фольварки. Которое то имѣние Рута уже вѣчными часы метрополитомъ Кіевскимъ, наступникомъ моимъ, въ едности съ светымъ костеломъ римскимъ будучимъ, належати маеть, а Свираны при помененымъ монастырѣ Виленскомъ, также на вѣчность зоставати будутъ; а яко я метрополита и наступникове мои въ Свираны уступовати и жадное въ держанью отцомъ монастыря святое Троицы переказы чинити не маемо, такъ и они въ держанье Руту вступоватися не мають. На што и конфирмацію отъ святѣйшаго папы римского одержати буду повинень. И на то даль есьми сесь мой листъ, фундаційный записъ подъ моею печатью и съ подписомъ руки моее властное, также тежь съ печатями и съ подписами ихъ милости пановъ пріятель моихъ, ниже на подписяхъ менованныхъ. Писанъ въ Вильни, лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцетъ шестого, мѣсяца Іюня первого дни.

Apud quas literas perpetuae commutationis, praemisso modo oblatas, subscriptiones manuum circa quatuor sigilla pensilia

sequuntur suntque tales: Иосифъ Веліаминъ Рутскій—митрополита Кіевскій и всея Руси, рукою властною; Антонитій Селява—архієпископъ Полоцкій—власною рукою, мр.; Еустахій Каменскій, пресвитеръ собору Виленского священникъ Перенесенскій; Николай Рыбинскій—пресвитеръ собору Виленского, священникъ Воскресенскій; Янъ Коленда—писарь земскій Виленскій и трибунальскій, власною рукою. Heliasz Kolen-
da—reka własna, mр. A tergo autem suscep-

ta recognitionis in tribunali m. d. Lit. in hunc sequitur sensum: Року тысяча шесть-
сотъ тридцетъ шестого, мѣсяца Іюля се-
мого дня, тотъ листъ его милость отецъ
митрополита призналъ. Władysław Mont-
wid na Dorostaiach — starosta Żyźmorski,
marszałek trybunalski, mр. Quae praesen-
tes literae perpetuae commutationis fun-
dationis, praemisso modo oblatae, sunt ac-
tis nobilis officii consularis Vilmensis in-
sertae, etc.

1640 г. Марта 30 дня.

Изъ книги № 5144, за 1752—1753 г., стр. 1367.

62. Продажная запись отъ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря на домъ Виленскому лавнику Кононовичу.

Архимандритъ Св.-Троицкаго монастыря, въ видахъ
большей пользы и спокойствія своего монастыря,
продаетъ монастырскій домъ на Острой улицѣ, возлѣ
Св.-Троицкаго же монастыря, Виленскому мѣща-

нину Кононовичу за 400 литовскихъ копъ на вѣч-
ныя времена, въ чемъ и выдаетъ ему настоящую
продажную запись.

Feria quarta ante festum omnium sanc-
torum die trigesima prima mensis De-
cembris, anno Domini millesimo septingen-
tesimo quinquagesimo tertio.

Coram actis nobilis officii consularis Vil-
nensis, comparendo personaliter religiosus
in Christo pater Joannes Ponikowski—pro-
curator causarum ordinis divi Basilii mag-
ni conventus Vilmensis ss-ae Trinitatis,
praesentes literas copiae perpetuae vendi-
tionis ab admodum reverendo in Christo
patre Alexio Dubowicz—archimandrita Vil-
nensi, ss-ae Trinitatis regulae s. Basilii

magni et toto convento dicti monasterii
Vilmensis, nobili Domino Simoni Konono-
wicz—scabino Vilmensi datas et servientes,
cum introfusius contentis ad acta obtulit;
quarum literarum, praemisso modo obla-
tarum, de verbo ad verbum rescribendo
contenta, tenor est is qui sequitur talis.

Judicium expositum opportunum et cri-
minale feria sexta ante dominicam Mise-
ricordiae proxima die vigesima mensis
Aprilis per nobilem ac spectabilem domi-
num Simeonem Bolondz—proconsulem lo-
cum generosi domini advocati tenentem

et nobiles dominos scabinos Vilmenses bannitum est anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo. Coram quo iudicio exposito bannito Vilmensi comparens nobilis ac spectabilis dominus Christophorus Malawka—scabinus Vilmensis, locum protunc senioris domini scabini ordinarii deoccupans atque tenens, uti plenipotens ab admodum reverendo in Christo patre Alexio Dubowicz—archimandrita Vilmensi sanctae Trinitatis, regulae sancti Basilii et toto conventu dicti monasterii religionis graecae ad resignandum domum partim muratum, partim ligneam, Prokszyńska vulgo nuncupatam, in platea aciali inter domum hospitalis sanctissimae Trinitatis et domum nobilis Simonis Kononowicz ab utrinque sitam et iacentem, in antiquissimis limitibus et graniciebus suis pro summa mille floren. polon. nobili ac spectabili domino Simoni Kononowicz — scabino Wilmensi venditam, legitime constitutus, de quo latius instrumentum authenticum ex rectis iudicii praesentis anno currenti millesimo sexcentesimo quadragesimo, die trigesima Martii scriptum, testatur. Vigore cuius quidem plenipotentiae in se collatae lapideam supra dictam seu domum, cum omni domini principalis sui iure, dominio, proprietate, propinquitate, tituloque haereditario suprafato domino emptori ad habendum, tenendum, possidendum, utendum uti fruendum, dandum, donandum, vendendum, alienandum, commutandum, locandum, hypotecandum, aedificandum et in quemvis meliorem usum suum convertendum resignavit et per praesentes resignat temporibus perpetuis. Quae resignatio per sententiam iudicii confirmata est, habere debetur robor firmitatis perpetuae, quantam in se continet, de iuris forma, circa quam resignationem expeditam personaliter coram eo-

dem iudicio stans praefatus nobilis Simon Kononowicz—scabinus Vilmensis, domus supra nominatae emptor, exhibuit literas admodum reverendi patris archimandritae Vilmensis venditionis dictae domus, sigillo conventus communitatis atque manuum subscriptionibus roboratas, petendo easdem suscipi et actis immetricari, quarum literarum is est, (tenor) qui sequitur:

Alexius Dubowicz — archimandryta Wileński świętej Trójcy reguły świętego Bazylego, czynię wiadomo wszystkim w obec y każdemu z osobna, imieniem swoim y wszystkich zakonników pomienionego monastera, iż ia, upatrując większy pożytek monasterski y pokóy, sprzedałem dóm klasztorny własny, niwczym nikomu niezawiedziony, ani pienny, w pewnych granicach leżący, wiecznym a nieodmiennym y nieodzownym prawem, Prokszyński nazwany, częścią drewniany, częścią murowany, z dawnych czasów do monastera świętej Trójcy y dyspozycyi jego należący, na ulicy Ostrey, tyłem do szpitala przy cerkwi świętej Trójcy między domami z iedney strony szpitala świętej Trójce, z drugiey strony szlchetnego pana Symona Kononowicza — ławnika Wileńskiego, emtora terazniejszego, ze wszystkim, iako się sam w sobie ma, temu szlchetnemu panu Symonowi Kononowiczowi, ławnikowi Wileńskiemu, za kop czterysta Litewskich, z których też zupełnie pomienionemu klasztorowi zapłaconych y oddanych kwituie, ze wszystkim prawem, państwem, własnością, które klasztor miał, albo mieć mógł, y ze wszystkimi tego pomienionego domu przynależnościami y pożytkami, czynszami, budowaniem, nie na się y na klasztor nie excypuiąc y owszem się wszystkiego, tam in parte, quam in toto ex nunc et in perpetuum zrzekaiąc,

tak iż za takową teraznieyszą sprzedażą wolno będzie pomienionemu emptorowi wyż rzeczony dom na pożytek, iako najlepszy swój obrócić, budować, naprawować, nymować, albo też y w używaniu swym trzymać, dać, darować, sprzedać y onym według woli y upodobania swego wiecznemi czasy szafować, alias in perfectissima irrevocabilis resignationis forma ewincować według prawa maydeburckiego, toties quoties requisitus fuerit, sam za się y za sukcesorów moich, od wszelakich impedimentów prawnych obiecuię. A na ostatek do rezygnowania tego domu, na sądzie blisko przeszłym wyłożonym, gaynym, moc y plenipotentcyą zupełną starszemu imci panu ławnikowi daię y ex nunc intromisyey urzędowej cum usu fructu et pacifica possessione pomienionemu panu emptorowi pozwalam y wiecznemi się czasy zrzekam y proszę, aby ta sprzedaża moia, którą in toto wcale zachować obiecuię y powinien będę, do

xiąg urzędowych zapisana była. Na co dla lepszey wiary, twierdze, przy podpisie ręki mey y braciey w klasztorze na ten czas będącey, pieczęć tegoż klasztoru iest przyłożona. Działo się w Wilnie w klasztorze świętey Trócy ruskiey konwentu y reguły świętego Bazylego, dnia trzydziestego miesiąca Marca, roku tysiąc sześćset czterdziestego. Extat sigillum et subscriptiones manuum in hunc modum: Alexius Dubowicz — archimandrita Vilnensis, Silvester consultor Kodłubay, Walerianus Konafotski, consultor ordinis sancti Basili, Dyonizy Chmelnicki — namiesnik monastera pomienionego. Quae omnia ad instantiam emptoris praefati nobilis domini Simonis Kononowicz sunt actis praesentibus consignata. Ex actis iudicialibus nobilium dominorum scabinorum Vilnensium rescriptum. Quae praesentes literae copiae perpetuae venditionis praemisso modo oblatae sunt actis nobilis officii consularis Wilnensis insertae.

1644 г. Марта 30 дня.

Изъ книги № 5157, за 1774—1779 г., л. 1022.

63. Продажная запись Виленскаго ратмана Сальцевича Виленскому Св.-Троицкому монастырю на огородъ, находящійся на Виленскомъ предмѣстьи Лукушкахъ.

Feria quarta die tertia mensis Martii anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis comparendo personaliter admodum reverendus pater Dolmacyus Zaniewicz—

ordinis sancti Basili magni causarum monasteri Vilnensis eiusdem ordinis procurator, praesentes literas perpetuae venditionis ruthenico idiomate scriptas, parato scripto praeconceptas, cum introfusius contentis ad acta obtulit; quarum literarum,

praemissò modò ad acta oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis:

Лѣта Божого нароженья тысяча шестьсотъ четьрдесятъ четвѣртаго, въ субботу, мѣсяца Марца тридцатаго дня, предъ шляхетными паны бурмистры и радцы мѣста Виленскаго, того року на ратуши на справахъ будущими, постановившисе обличне шляхетный панъ Семень Сальцевичъ—радца мѣста Виленскаго, самъ зъ особы своей, добровольне и явне въ голосъ вызналъ, ижъ огородъ свой власный, никому не пенный и не заведенный, лежачій на предмѣстью на берегу рѣки Вилей, въ Лукишкахъ, въ певныхъ границахъ, меже огородами, зъ одное стороны огорода дѣтей Павла Доротевича, зъ другое стороны велебныхъ отцовъ іезуитовъ, продалъ есьми вѣчнымъ а неодзовнымъ правомъ велебнымъ отцомъ монастыра Виленскаго святое Троицы закону святого Василя, теперъ и на потомъ будущимъ, за певную сумму за пятьдесятъ копъ грошей Литовскихъ, со всимъ правомъ, власностию и тытуломъ дѣдичнымъ и вѣчнымъ, и со всеми доходами и пожитками, зъ того огорода належачими и прислухаючими, зъ тымъ всимъ, яко се тотъ огородъ самъ въ собѣ здавна и теперъ въ пожиткахъ, обыходѣхъ своихъ маеть и яко самъ до того часу въ моцы и въ рукахъ своихъ мѣлъ, держалъ и его уживалъ, не оставуючи и не выимуючи зъ него собѣ и потомкомъ своимъ ничего и все право свое, которое на томъ огородѣ мѣлъ, на преречонныхъ отцовъ монастыра Виленскаго святое Троицы, теперъ и потомъ будущихъ, влилъ и имъ одступилъ на вѣчные часы, и зъ моцы и зъ владности своей выпустивши, до рукъ ихъ ку держанью и уживанью подалъ, поступилъ, позволяючи

имъ тымъ огородомъ, яко власностию своею, справовать, и шафовать, кому хотячи отдать, даровать и тымъ же правомъ продать, яко хотячи обернуть подлугъ воли и уподобанья и найлѣпшого баченья своего, отдаляючи одъ того огорода себе самого, дѣти, дѣдичи, потомки и вси особы, право яковое до него маючихъ. А при томъ преречонный Семень Сальцевичъ—радца вызналъ: ижъ одъ помененныхъ отцовъ законниковъ заплату за тотъ огородъ всю сполна пятьдесятъ копъ грошей въ готовыхъ а одличонныхъ грошахъ до рукъ своихъ взялъ и skutечне поднеслъ, и осянулъ, зъ которое таковое суммы и досытучиненья за тотъ огородъ заплаты, до рукъ своихъ взятой и skutечне поднесеное, отцовъ законниковъ теперъ и потомъ будущихъ самъ одъ себе и одъ потомства своего квитовалъ и вольными учинилъ, на вѣчные часы. И то тежъ вызналъ, ижъ тыхъ отцовъ монастыра Виленскаго святое Троицы и тотъ огородъ одъ вшелякихъ особъ пренагабанья добровольне ся описалъ и обовязалъ, очищати, боронити и заступовати, такъ много, иле того потреба вказовати будетъ, и ку взданью на вѣчность того огорода далъ зуполную и достатечную моць старшому пану лавнику мѣста Виленскаго. И абы тымъ важнѣйшая тая продажа была, презъ шляхетныхъ пановъ радець пана Адама Жегалиньскаго и пана Стефана Лебедича и писара при слугахъ мѣйскихъ урадовыхъ присяглыхъ Юрью Клепачу и Григорію Евовичу, зъ ураду вызначонныхъ— дано преречоннымъ отцомъ законникомъ въ тотъ огородъ урадовое увязанье, держанье и уживанье заразы и зъ посесією никому непротивячомуся и такъ оный тотъ огородъ въ держанье и вѣчное уживанье свое взяли и зъ обудвохъ сторонъ тую вѣчи-

стую продажу и квитъ зъ грошей и то штокольбекъ ся выжей поменило до книгъ мѣскихъ радецкихъ дали записатьъ.

Apud quas literas perpetuae venditionis, praemisso modo ad acta oblatae, subscriptio manus circa sigillum sequitur talis:

Выпись зъ книгъ шляхетныхъ пановъ бурмисровъ и радець мѣста Виленского. Quae praesentes literae perpetuae venditionis, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis officii consularis Vlnensis inscriptae.

1656 г. Февраля 10 дня.

Изъ книги № 5113, за 1657—1666 г., стр. 674.

64. Привилегія короли Яна Казимира Минскому архимандриту Варлааму Козинскому, на Виленскую архимандрію.

Король Янъ Казиміръ, желая придти на помощь Минскому архимандриту Варлааму Козинскому, сильно пострадавшему во время нашествія неприятелей, даетъ ему настоящую привилегію на Ви-

ленскую архимандрію. Вслѣдствіе этой привилегіи митрополитъ Коленда и утверждаетъ Козинскаго въ этомъ достоинствѣ.

Przed szlachetny urząd radziecki Wileński przyszedszy osobiście przewielebny w Bogu iego mość oyciec Grzegorz Bienkowski—archimandryta Braclawski, imieniem w Bodze przewielebnego imci oycy Barlaama Kozińskiego — archimandryty Wileńskiego, list albo przywiley iego królewskiej mości z przyciśnieniem pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego na archimandrią Wileńską pomienionemu iego mości oycu Barlaamowi Kozińskiemu, pod datą we Lwowie dnia dziesiątego Februarii, w roku Pańskim tysiąc sześćset piędziesiąt szóstym dany y conferowany do ksiąg ku zapisaniu, prosząc aby był przyięty, podał, temi słowy:

Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski etc. Oznaymuiemy tym listem naszym,

komu to wiedzieć należy, ieżeli kiedy, tedy zwykło się zawsze takowym nagradzać, przychęcając do łaski naszej królewskiej, a powabiając do dalszey ochoty ku oyczyźnie, którzy zawsze zwykli wiarą, cnotą y życzliwością przy panu swym stawać, a przy miley oyczyźnie y Rzeczy pospolitey opponować się, nie pamiętając na stracone swe wszystkie przez nieprzyiaciela fortuny, a w uszczerbku zdrowia y w niedostatku dobr swych statecznie perseverując. Jakoż z liczby tych mając my takowe urodzonego Barlaama Kozińskiego—archimandryty Mińskiego zalecone merita, a chcąc onego straty praemiari, umysłiliśmy archimandrią Wileńską po urodzonym Mikołaiu Korsaku—archimandrycie Wileńskim, iako post decessum onego dać y conferować, do dis-

positiey naszej przyległa, — iakoż tym listem naszym do ostatnich dni żywota iego, albo do dostąpienia wyższej godności dajemy y conferuemy, co do wiadomości wszem w obec, a mianowicie w Bodze przewielebnym, wielmożnym, urodzonym dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, obywatelom wojewodztwa Wileńskiego przywodząc, chcemy mieć y przykazuiemy, abyście urodzonego Barlaama Kozińskiego — archimandrytę Mińskiego, za własnego y prawdziwego archimandrytę Wileńskiego znali, mieli, y onemu mieysca, praerogatiw y obventii, z prawa y dawnego zwyczaiu należących, zażywać dopuszczali y nie bronili

dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dan we Lwowie dnia dziesiątego miesiąca Februarii, roku Pańskiego MDCLVI, panowania królestw naszych polskiego y szwiedzkiego VIII roku. Jan Kazimierz król. (Locus sigilli minoris cancellariae M. D. Lit.) Alexander Naruszewicz — pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. — Który to przywilej iego królewskiej mości iest do ksiąg radzieckich Wileńskich wpisany y oraz z samym oryginałem iegomości oycu archimandrycie Braclawskiemu wypisem wydany.

1660 г. Октября 21 дня.

Изъ книги № 5113, за 1657—1666 г., стр. 675.

65. Оповѣщеніе Полоцкаго архієпископа Гавріила Коленды о назначеніи и введѣ въ Виленскую архимандрію Варлаама Козинскаго.

Архієпископъ Полоцкій Коленда доводитъ до всеобщаго свѣдѣнія, что вслѣдствіе нашествія неприятелей въ Западный край, онъ долженъ былъ изъ онаго удалиться и оставить управление своею паствой; теперь же онъ опять возвращается въ

край, принимаетъ управление въ свои руки и назначаетъ Виленскимъ архимандритомъ Варлаама Козинскаго со всѣми правами, сопряженными съ этой должностію.

Przed szlachetny urząd radziecki Wileński przyszedszy osobiście w Bodze przewielebnym iego mość oyciec Grzegorz Bińkowski — archimandryta Braclawski, imieniem w Bodze przewielebnego imci oycy Barlaama Kozińskiego — archimandryty Wi-

leńskiego, principała swego, wypis z ksiąg konsistoryjskich biskupstwa Wileńskiego w sprawie niżej wyrażoney, pod datą w Wołpie, miesiąca Octobra dwudziestego pierwszego dnia, w roku Pańskim 1660, z podpisem ręki imci xiędza pisarza konsistor-

skiego y pod pieczęcią imci xiędza biskupa Wileńskiego wyięty, do akt ku zapisaniu, prosząc aby był przyjęty, podał temi słowy:

Anno Domini MDCLX die iovis XXI mensis Octobris Wolpae ad acta consistorii eppatus Vlnensis in mea notarii publici praesentia, veniens personaliter vnbilis in Christo p. Gregorius Bienkowski—ord. s. Basilii magni ritus graeciuniti, nomine reverendissimi in Christo patris Barlaami Koziński — archimandritae Minscensis, principalis sui, exhibuit literas authenticas institutionis seu investiturae ipsius ad archimandriam Vlnensem, petens illas ad acta praesentia admitti, actuari ac ingrossari, quae in continenti admissae et ingrossatae sunt huius, qui sequitur, tenoris: Gabriel Kolenda, z łaski Bożey y stolice apostolskiey archiepiskop Połocki, episkop Witepski, Mścislawski, archimandryta Berezniecki, Lesczyński, Supraslski, metropoliey Kiiowskiey y wszystkiey Rusi administrator. Wszystkim wobec y każdemu z osobna, iasnieprzeoświeconym, oświeconym, przewielebnym, wielebnym ichmciom oycom archiepiskopom, episkopom, archimandrytom, ihumenom, zakonnikom, osobliwie oycom zakonnikom monastera Wileńskiego, zakonu świętego Bazylego, zdrowia y błogosławieństwa naszego pasterskiego od Pana Boga życzymy. Oznamyuiemy, iż pod tenczas zamieszania w rzeczy-pospolitey, a mianowicie od szerczących się codziennie nieprzyjaciół koźdy, gdzie kto mógł, chroniąc się od zapalczywości onych szukał przytulenia; zacyzmy y my, od tegoż uchodząc nieprzyjaciela, oddaliliśmy się byli trochę z tych kraiów, gdzie za łaską Bożą spokojnie przemieszkawszy, a slysząc o uspokoieniu w swoich kraiach, powróciliśmy do nich, chcąc znouwu rząd y władzę naszą do pierwszego przyprować tenoru; zacyzmy exequiując

wprzódy na przewielebnym w Bogu oycu Barlaamie Kozińskim, który praesentował nam przywilej iego królewskiey mości na archimandrią Wileńską, pod datą we Lwowie, dziesiątego Februarii, roku 1656, a to post decessum zesłego przewielebnego oycy Korsaka, upraszając, abychmy za tym przywilejem onego inwestowali, y lubo w niebytności naszej przeoświecony w Bodze iego mość xiędz Andrzej Złoty — episkop Smoleński, director congregaty Torokańskiej, listem swoim obwarował, y w roku 1656, miesiąca Februarii dwudziestego dnia, za archimandrytę obwołał, my iednak, nie derogując temu listowi, z władze urzędu naszego przewielebnego w Bogu oycu Barlaama Kozińskiego na tę archimandrią Wileńską inwestuiemy, dając mu moc y wszelaką władzę, tam in temporalibus, quam etiam in spiritualibus w imie Oycy y Syna y Duchy Świętego. Chcąc mieć po wszystkich, iako skoro zaydzie wiadomość tego listu naszego, aby wszyscy w tych dobrach monastera Wileńskiego do archimandryey znajdujących się, bez żadney odwłoki, przewielebnemu oycu od iego królewskiey mości podanemu, a od nas inwestowanemu byli posłuszni y iako za własnego mieli pana, który tak cerkwią Tróycy ś. w Wilnie, monasterem, bractwami, kamieniami, folwarkami, wsiami y wszelkiemi pożytkami y należnościami, fundacjami, a mianowicie Skuminowską świecą (?) ma disponować, tak też y skarbu cerkiewnego, złota, srebra, aparatów, obrazów, spraw, obligów; ksiąg y coby kolwiek do tej archimandryi teraz y zdawna należało, u każdego prawa y sądu, iako swey własności dochodzić ma. A kto by kolwiek sprzecznym temu listowi wyż rzeczonemu przewielebnemu oycu, od nas iuż inwestowanemu chciał być, tedy samą rzeczą w klątwie

zostaie, ani od kogo innego rozgrzeszonym być nie może, tylko od nas samych. W tym też conscientią przewielebnego oycy archimandryty oneruiemy, aby nie tylko dobr należących do tey archimandryey, tak wieczystych, iako ruchomych, nie alienował, ale y owszem według możności strzegąc przyrnażał. Wczym wszystkim niech mu Pan Bóg za przyczyną naświętszey Panny dopomaga.—W Supraslu, wtórego Nowembra 1657 roku. Ad hujus institutionis literas sigillum illrmi et rndmi domini administratoris metropoliae adimpressum, subscriptiones vero manuum eiusmodi: Gabriel Ko-

lenda—archiepiscopus et administrator totius Russiae. Na własne rozkazanie iaśnie przeoświeconego imci oycy administratora wszytkiey Rusi—Dyonizy Welikonty—pisarz duchowny. Quae quidem literae institutionis ad acta praesentia insertae et ingrossatae sunt. Actum Volpae ut supra (Locus sigilli eppatus Vlnensis). Ex actis consistorii eppatus Vlnensis extractum. Adalbertus Casimirus Beynart, praepositus Bialostocensis. Causarum curiae illrmi loci ordinarii Vlnensis publicus notarius. Co do ksiąg radzieckich Wileńskich iest zapisano.

1661 г. Юня 17 дня.

Изъ книги № 5133, за 1657—1666 г., стр. 642.

66. Репротестація Виленскаго Свято-Духовскаго монастыря противъ уніатскаго Троицкаго монастыря о несправедливыхъ нареканіяхъ послѣдняго на захватъ церковныхъ вещей.

Намѣстникъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря отъ имени Лещинскаго архимандрита, Евейскаго игумена, и всего монастыря протестуетъ противъ нападокъ уніатовъ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря, въ особенности противъ ихъ брошюры, въ которой изложены самыя лживыя и злостныя нападки на Св.-Духовскій монастырь съ цѣлю заподозрить его въ измѣнѣ рѣчи-посполитой; такъ въ этой брошюрѣ уніаты доказываютъ, что

Св.-Духовскій монастырь пособлялъ Москвѣ овладѣть городомъ, помогалъ грабить и разорять церкви и костелы, отнялъ у Св.-Троицкой церкви на 100,000 копѣ церковнаго имущества и колоколь „Лебедь“ и производилъ другія беззаконія.

Желая доказать предъ королемъ свою невинность, намѣстникъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря и подаетъ въ актовныя книги настоящую репротестацію.

Przed sąd y szlachetny urząd radziecki Wileński przyszedszy osobiście w Bodze przewielebny iegomość oyciec Daniel Dorofieiewicz—namiestnik natenczas monastera

w Wilnie przy cerkwi świętego Ducha będącego, swoim imieniem w Bodze przewielebnego imci oycy Józefa Nielubowicza Tukalskiego — archimandryty Lesczyńskie-

go, starszego pomienionego monastera, także imieniem przewielebnego w Bodze imci oycy Pachomiusza Sawicza—ihumena Jewieyskiego y całego konwentu, czyniący reprotestatją na piśmie przeciwko protestacy przez w Bodze przewielebnego imci xiędza Benedicta de Terło Terleckiego, provinciala y archimandryty Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy w Wilnie, w uniy, będącego, także confratra iegomości wielebnego xiędza Arseniusza Abramowicza y wszystkie convent tegoż monastera, w roku niniejszym dnia dwudziestego siódmego miesiąca Junii, na się ichmość oyców imiony y przewizki wyżey mianowanych, y na wszystko convent swój zanesiony, oraz y protestatją swoją na tych że ichmościów wyżey pomienionych y na cały convent monastera święto Troieckiego uniackiego, w sprawie niżej wyrażoney uczynione, do ksiąg ku zapisaniu podał temi słowy:

Żałował y w wielkiej krzywdzie y obeldze reprotestował y protestował wielebny w Bogu oyciec Daniel Dorofieiewicz—namiestnik na ten czas monastera brackiego w Wilnie przy cerkwi ś. Ducha będącego, sam od siebie y imieniem przewielebnego w Bodze iegomości oycy Józepha Nielubowicza Tukalskiego—archimandryty Leszczyńskiego, starszego pomienionego monastera, także imieniem przewielebnego w Bodze iegomości oycy Pachomiusza Sawicza—ihumena Jewieyskiego y całego konwentu Wileńskiego, na w Bodze przewielebnego imci xiędza de Terło Terleckiego—provinciala y archimandrytę monastera przy cerkwi świętej Trócy w Wilnie w uniey będącego, y na confratra iegomości wielebnego w Bodze imcia x. Arseniusza Abramowicza y wszystkie convent tego monastera święto Troieckiego uniackiego o to: Iż ichmość oycowie uniacy, od dawnego czasu

krom dania sobie żadney najmnieyszey przyczyny, tylko z szczegulney iakoweyś niewinnie zawziętey niechęci, usadziwszy się na wiarę y cerkiew świętą prawosławną Ruską, ku zniszczeniu y wykorzenieniu oney, różne sposoby y udania, w samey rzeczy nigdy niebyłe, zmyszłaiąc, do podania na ohydę y osławę pomienionego konwentu święto-Duskiego y innych teyże religiey będących iego królewskiej mości, panu naszemu miłościwemu, y rzeczy-pospolitey, wynaydowali y teraz wynaydować nie przestaią, iako to z processu niesłusznego pomownego, dobrej sławie y reputacye barzo szkodzącego, w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym pierwszym, dnia dwudziestego siódmego miesiąca Junia, przed urzędem iego królewskiej mości mieyskim Wileńskim przez ichmościów zanesionego patet: Iż ichmość nie respectuiąc nic na prawo pospolite, constitucye seymowe y paeny w nich opisane, śmieli y ważyli się, targnąwszy się na sławę, honor y dobrą reputacją pomienionych przewielebnych ichmościów oyców przelożonych pomienionego monastera brackiego Wileńskiego y cały konwent, przez ten pomieniony pomówny proces, a raczey famosum libellum pomienionego iegomości oycy Tukalskiego—archimandryty Leszczyńskiego y iegomości oycy Pachomiusza Sawicza—ihumena Jewieyskiego, tudzież y wielebnego oycy Daniela Dorofieiewicza—namiestnika y cały konwent przerzeczonego monastera brackiego Wileńskiego, w samey rzeczy nigdy nie były, pomówić, iż iakoby ichmość pomienieni oycowie ludzi różnych hostiles, tak postronnych zagranicznych, iako y tu in centro państwa iego królewskiej mości, pana naszego miłościwego, w wielkim xięstwie Litewskim, na Rusi y na Ukrainie będących, do niezgody y niepo-

koiu ustawicznego pobudzać, do przelania chrześcijańskiej krwi, do spustoszenia domów Bożych, miast, miasteczek y siół przywozić kiedy mieli; także, iakoby w przeszłym tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątym roku, miesiąca Augusta ósmego dnia, wiaronomnego nieprzyjaciela Moskwicina, sprzyśiąwszy się y zbratawszy z nim, do miasta iego królewskiej mości stołecznego Wileńskiego wprowadzać, cerkwie y kościoły zruinować, splendory, aparata cerkwi Bożych y kościołów, a mianowicie z cerkwie świętej Trójce splendory y skarb niemały, którego na sto tysięcy kop Litewskich kładną, we złocie, kamieniach drogich, srebrze, obrazach, dzwonach, także też z cerkwie święto-Troieckiej, iako y z kościoła święto-Kazimirskiego, u ichmościów oyców iezuitów skrzynie z aparatami y splendorem niemałym w schowaniu będącą, temuż conventowi święto-Troieckiemu należąca, tudzież iakoby ciała zmarłe zesłych w Bogu oycy Ignacego—patryarchi iakowegoś Moskiewskiego, y iegomości xiędza Józepa Weliamina Ruckiego—metropolity, z trunami z cerkwie świętej Trójce z teyże sklepów hostiliter, mocno, gwałtem zabierać, nad onemi się pastwić y one palić y inne niesłuchane zbytki y tegoż czasu zburzenia miasta Wileńskiego przerzeczonym wielbnyim oycom święto-Troieckim, hostiliter poczynić mieli, iako się to ten niesłuszny pomówny, honorowi y reputacyej dobrej barzo dotkliwy proces, alias famosus libellus, szerzey y dostateczniej w sobie ma. Czego w samey rzeczy nigdy nie było, y to iawna a wiadoma zmyślona pomówka, fałsz y calunnia iest, tak ichmość pomie-

nieni oycowie święto-Duscy słusznemi y prawnemi dokumentami, iż w tym niesłusznie pomówieni są, niewinność swoią y wiare krom żadney iakowej makuly cale y statecznie maiestatowi iego królewskiej mości y rzeczy-pospolitey zachowaną, in foro fori pokazać gotowi, y iawney y widomey pomówki, a zatym paen prawnych na ichmościach przewielebnym w Bodze imci xiędzu de Terło Terleckim, y coadiutorze imci dochodzić będą. Względem zaś dzwonu, Lebiedziem nazwanego, y ołtarza z cerkwie świętej Trójcy, przez Moskwę wziętego, y kilku aparatów, iako y kiedy z rąk nieprzyjacielskich są nie bezosobliwego nakładu y pracy rekuperowane, nie iednemu iest wiadomo, a bez wątpienia y samym ichmościom, w uniey będącym, tak duchownym, iako y świeckim, którzy in hostico zostawali; za co od ichmościów barziej wdzięczności, a niżeli niesłusznych calumniy y takiego pomównego processu spodziewali się. Jakoż wielbny oyciec Daniel Dorofiejewicz o takowy niesłuszny pomieniony process, a zatym o co y do czego prawo drogę pokaże, zachowując, iako sobie samemu, tak przewielebnemu w Bodze iegomości oycu archimandrycie Leszczyńskiemu—starszemu Wileńskiemu y przewielebnemu oycu Pachomiuszowi Sawiczowi—ihumenowi Jewieyskiemu y całemu conventowi tegoż monastera Wileńskiego, z wolną melioratią napotym, do przerzeczonych przewielebnego iegomości xiędza Terleckiego y coadiutora iegomości wolne prawo, dał tę reprotestacyą y protestacyą, swoią do xiąg urzędowych zapisać.

1661 г. Іюня 17 дня.

Изъ книги № 5113, за 1657—1666 г., стр. 641.

**67. Привилегія короля Яна Казимира Свято-Духовскому монастырю на раз-
ныя льготы.**

Король Янъ Казиміръ, принимая во вниманіе какъ разореніе Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря московскими и польскими войсками, такъ и вѣрноподданческое служеніе его рѣчи-поспо-

литой, увольняетъ его отъ войсковыхъ постоевъ и контрибуцій и предписываетъ войскамъ подь страхомъ строгаго взысканія воздерживаться отъ причиненія монастырю какихъ-бы то нибыло обидъ.

Przed sąd y szlachetny urząd radziecki Wileński, osobiście przyszedszy w Bodze przewielebny iegomość ociec Daniel Dorofiewicz -- namiestnik natenczas monastera wielebnych oyców bazylianów w Wilnie przy cerkwi świętego Ducha będącego, uniwersał iego królewskiej mości, na ochronę od żołnierzów pomienionemu monasterowi świętego Ducha, pod datą w Warszawie roku ninieyszego dnia siedmnastego Junii, z przyciśnieniem pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego, dany y conferowany, do ksiągku zapisaniu podał temi słowy:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król polski etc. Wszem wobec y każdemu zosobna, komu by o tym wiedzieć należało, a mianowicie wielmożnym y urodzonym półkownikom, oberszterom, rotmistrzom, kapitanom, porucznikom, oficerom y wszystkimu rycerstwu woysk naszych wielkiego xięstwa Litewskiego, iezdnemu y pieszemu, tak polskiego, iako y cudzoziemskiego narodu, w starym y nowym zaciągu na usłudze naszej y rzeczy-pospolitey zostaiącemu, uprzejmie y wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską. Wielmożni urodzeni, uprzej-

mie y wiernie nam milil! Maiąc miłościwy wzgląd y baczenie na wielkie y ciężkie spustoszenie dóbr y samego monastera Wileńskiego Ducha świętego religiey greckiey, do którego częścią przez woyska moskiewskie, częścią przez niediskretnego żołnierza przyszedł, wzięwszy go za tym pod obronę y protekcyą naszą królewską y wszystkie osoby, tak duchowne, iako y świeckie, w monasterze y po folwarkach mieszkaiące, chcemy mieć po uprzejmości y wierności naszej, abyście w tym monasterze mieszkaiących zakonników, którzy nam y rzeczy-pospolitey życzliwą wierność swą wyświadczaiąc, lubo pod władzą nieprzyziacielską żyli, przestrogi różne, dobro dostoięstwa naszego pomnażaiące, dawali y do weyścia w miasto nasze Wileńskie woyskom naszym pomocni byli, żadnemi ciężarami żołnierskiemi, iako to wyciąganiem stancyi odprawowaniem pokarmów, noclegów, braniem podwód, tudziesz przechodami, stanowiskami, zasyłaniem y zasiąganiem żywności nie agrawowali, pogotowiu nikomu inszemu infestować onych nie dopuszczali, owszem tak samych osób duchownych, ia-

ko y świeckich, przy wolności y prerogative cerkiewney, namnieyszey władzy nad niemi y sądów sobie nieusurpując, ani się z niemi w żadne sądy niewdaiąc, zachowali, inaczey, pod surowością artykułów woyskowych y sub refusione damnorum repressorum, które na zasługach uprzejomości y wierności waszey requirować każemy, nie czyniąc. Dan w Warszawie, dnia XVII miesiąca Junii, roku Pańskiego

MDCLXI, panowania naszego polskiego XIII, a szwedzkiego XIV roku. Jan Kazimierz król (Locus sigilli maioris cancellariae magn. duc. Lit.). Andrzej Kotowicz — pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to uniwersał iego królewskiej mości iest do xiąg wpisany y wypisem iego mości oycu namiestnikowi wespół z samym originałem wydany.

1661 г. Юня 28 дня.

Изъ книги № 5113, за 1657—1666 г., стр. 615.

68. Жалоба Виленскихъ Св.-Троицкихъ базилианъ на православныхъ монаховъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря о захватѣ послѣдними церковнаго имущества.

Базилиане Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря приносятъ жалобу на Виленскихъ же Св.-Духовскихъ монаховъ по слѣдующему случаю: будто монахи входили въ сношеніе съ „москвитиномъ“ неприятелемъ, оказывали ему постоянное содѣйствіе, грабили и разоряли церкви и костелы, ограбили

Свято-Троицкую церковь, спрятали у себя гробы московскаго патриарха Игнатія и бывшаго униатскаго митрополита Вельямина Рутскаго, захватили Св.-Троицкіе колокола и вообще причинили убытковъ по крайней мѣрѣ на 100,000 копѣ Литовскихъ грошей.

Przed sąd y szlachetny urząd radziecki Wileński przyszedszy osobiście wielebny w Bogu iegomość ociec Arseni Abramowicz, imieniem przewielebnego iegomości oycy Benedikta de Terlo Terleckiego—provinciała y archimandryty Wileńskiego, także imieniem swoim, y wszystkiego conventu swego bazyliañskiego, przy cerkwi świętej Tróycy w Wilnie, w uniey ś. będącego, czyniący protestatią na piśmie przeciwko przewielebnym y wielebnym ichmościom

oycom starszym y przelożonym conventu Wileńskiego disunickiego, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącym, niżej imionu y przezwiski wyrażonym, o rzecz w tey że protestaciy dostatecznie opisana, do ksiągku zapisaniu, prosząc aby była przyjęta, podał temi słowy:

Opowiadali y żalowali w Bodze przewielebny imć xiądz de Terlo Terlecki—provinciał y archimandryta monastyrza Wileńskiego, z confratrem swoim z wielebnym

imcią, xędzem Arsenim Abramowiczem, przy cerkwi świętej Tróyce w Wilnie będącey, sami od siebie y imieniem wszystkiego conventu swego, w uniy świętej będącego bazylińskiego, za wzięciem y daniem sobie pewney sprawy y wiadomości od ludzi świeckich y duchownych, w uniy będących y w wierze świętej katolickiej, a mianowicie od wielebnego oycy Mikołaja Rybińskiego—prezbitera cerkwie Woskresieńskiej w Wilnie będącey, y innych wielu ichmości oyców duchownych, którzy tey sprawy niżej pisaney są dobrze wiadomi, na wielebnych oyców starszych y przełożonych ichmości y monastyra dizuniackiego, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będących, a mianowicie na wielebnego xędza Josipha Tukalskiego—archimandrytę Wileńskiego, na imci xędza Daniela Dorofiewicza—namiestnika imci, na wielebnego oycy Sawicza—archimandrytę Iewieyskiego, także y na ecclesiarchę tego monastyra, y na wszystkie conventy disuniacki, tak duchowny, iako y świecki, poradców y pomocników ich, im samym imiony y przezwiski lepiej znaiomych y wiadomych, o to: iż pomienieni ichmość oycowie wielebni disuniaci, usadziwszy się z dawnych czasów na wiarę powszechną rzymską, w uniy świętej będącą, różne sposoby do wykorzenia y zgubienia oney wynaydowali y wynaydować nie przestali; ludzi różnych, tak postronnych zagranicznych, iako y tu in centro państwa iego królewskiej mości, pana naszego miłościwego w wielkim xięstwie y na Rusi, na Ukrainie będących, do niesnasek y niepokoju ustawicznie pobudzali y pobudzaia, a zatym ludzi niewinnych zobudwu stron do krwi chrześciańskiej przelania y dóbr spustoszenia, miast, miasteczek, siol, kościołów y cerkwi chwały Bożey przewiedli y przywodzą, y w uporze

swym stojąc przestać nie chcą, iakosz nie dawnemi czasy w roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątym, miesiąca Augusta ósmego dnia, za nastąpieniem Rusi y Kozaków ukraińczych, a wprowadzeniem tu do wielkiego xięstwa Litewskiego wiarołomnego Moskwicina, gdy tu do Wilna, miasta iego królewskiej mości stołecznej, woyska nieprzyjacielskie wielką potęgą przyszli, w tym czasie, iako się to być samą rzeczą pokazuie, że wszystkie uniiackie cerkwie y kościoły Boże zruinowano, a ich dizuniacka cerkiew cała y nienaruszona ze wszystkim zostaię, do której oni zebrawszy się z Moskwą y sprzysiągszy, wszystkie splendory, apparatusa nie tylko z inszych cerkiew, kościołów, ale y z tey cerkwi świętej Tróyce, oni sami oycowie disuniaci, przy Moskwie będący, hostiliter czasu tey wojny niemało skarbów cerkiewnych, badaiąc się o nich u różnych ludzi świeckich y duchownych, y gdzie kolwiek schowane byli, mocą, gwałtem pozabierali, złota, srebra, krzyże, kielichy, patyny, księgi, bibliotekę, obrazy we złocie, srebrze oprawne, z kamieniami drogiemi, saki, ryzy, dalmatyki, antepedia, antepetazmy, vella różne złotem y perłami, srebrem haftowane, tuwalnie iedwabiem y złotem szyte, obrusy, opony, kobierce, szyrzynki, alby, chorągwie, też haftowane złotem y srebrem ciągnionym, tak z tey cerkwi ś. Tróyce, iako y z kaplice iaśnie-wielmożnych ichmości godney pamięci pp. Skuminów Tyszkiewiczów do siebie pozabierali. Item ieszcze wywiedziawszy się ichmość wielebni oycowie disunici tegoż czasu o skrzyni ichmościów oyców uniatów, u ichmościów oyców iezuitów, w kościele świętego Kazimierza w Wilnie będącey, z apparatusami y splendorem niemałym w schowaniu będącey y tę do siebie wzięli. Item ociec Theodoryt iegomość dizuniacki, tegoż

czasu przy Moskwie będąc, wywiedziawszy się u mieszczanina Wileńskiego Jerzego Pawłowicza o aparacie cerkwie świętej Trójce, rozrzucawszy towary jego, ten aparat do cerkwie święto-Duskiej wziął y zaprowadził. A przy tym od tej że cerkwie świętej Trójce tegoż czasu wojny moskiewskiej ciż oycowie dizuniaci ieden dzwon wielki, nazwany Lebiedź, kosztem niemałym z fundacyi iaśniewielmożnych ichmościów panów Sapiehów y drugi mniejszy dzwon wzięli y teraz u siebie mając, miasto zegara godziny weń wednie y w nocy młotem wielkim wybiając, ustawicznie biia, chcąc go umyślnie rozbić, aby y napotym ichmość oycowie uniaci do chwały Bożej nie mieli czym dzwonić, iako y teraz nie mają. A nadto, iako tego żalujące ichmość osoby wysz mianowane mają sobie tego pewną wiadomość, bo ludzi zacnych y osób duchownych, że cisz ichmość oycowie dizuniaci podtenczas wojenny z cerkwi ś. Trójce z sklepu dwoie ciało z trunami, axamitem czarnym obitemi, z tablicami srebrnymi y ćwiekami, to iest, iedne ciało w Bogu zeszłego oycy Ignacego, bywszego patriarchy Moskiewskiego, który za urządzeniem Bożym y Ducha świętego, porzuciwszy wiarę dizuniacką, sam dobrowolnie rozkrzewiając wiarę świętą rzymską uniacką został unitem, y w tej wierze powszechny umarł, y tu w tej cerkwi świętej Trójcy pogrzebiony był, drugie ciało w Bogu zeszłego świętej pamięci iegomości xiedza Józefa Weliamina Ruckiego, metropolity Kiiowskiego y wszytkiej Rusi, też uniata; które to ciała y z trunami pomienieni ichmość oycowie dizuniaci, nie wiedzieć z iakich miar, do siebie z pomienioney cerkwie świę-

tej Trójcy zabrali y nieznosne krzywdy y szkody żalującym ichmościom w Bodze przeniebnyim xiedzom uniatom y cerkwi Bożej świętej Troieckiej y wszytkiemu conventowi ichmościów plus minus na sto tysięcy kop groszy liczby Litewskiej, które są mianowicie na osobliwych rejestrach, attestaciach y relaciach ichmość opisane y wyrażone. Po które to rzeczy, aparata, dzwony y ciała, gdy teraz ichmość wysz opisane osoby wielebni oycowie uniaci, za upewnieniem ichmość oyców disunitów y pisaniem imci xiedza Dorofiewicza, iako na tenczas starszego tego monastera ś. Ducha, tu do Wilna w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym pierwszym, miesiąca Junia trzeciego dnia nie małym kosztem z confratrami swemi przyiachali, chcąc ie do siebie przyiacielskim sposobem według ich submissiy odyskać y odebrać, niepoiednokrotnie posyłali, których ichmość oycowie disunici, czas od czasu zwlekając y wymówki różne czyniąc, o czym szyrzey w relacyi ieneralskiej opisano y dołożono iest, tych rzeczy wszytkich cerkiewnych y dzwonów, pogotowiu y tych wielebnych ciał oddać y wrócić nie chcieli y nie wiedzieć, gdzie te czcigodne ciała zadzieli, a snać mszcząc się y pastwiąc się nad nimi, y kości ich sprofanowawszy niewiedzieć w co obrócili, albo li ie popalili. A tak o to wszystko pomienieni ichmość wielebny oycowie bazyliani w uniy świętej będący, in foro fori chcąc z nimi oycami disunitami y do kogo prawo drogę pokaże czasu prawa szyrzey mówić, y tego prawnymi dokumentami dowodzić, dali to opowiedanie swoje do xiąg urzędowych zapisać.

1661 г. Юля 21 дня.

Изъ книги № 5113, за 1657—1666 г., стр. 610.

69. Донесеніе вознаго о томъ, что онъ присутствовалъ при требованіи уніатами Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря отъ монаховъ православнаго Св.-Духовскаго монастыря многихъ церковныхъ вещей, въ томъ числѣ большого колокола, называемаго „Лебедь.“

Въ этомъ документѣ заключается посвидѣтельство вознаго о томъ, что онъ присутствовалъ при требованіи уніатами разныхъ предметовъ, будто захваченныхъ Св.-Духовскими монахами во время

нашествія Москвитянъ, какъ то: церковной утвари, иконъ, гробницъ Игнатія и Рутскаго и колоколовъ, на что монахи отвѣчали отказомъ по случаю отсутствія своего архимандрита.

Przed sąd szlchetny urząd radziecki Wileński przyszedszy osobiście szlchetny pan Stephan Gromacki—ienerał iego królewskiey mości wojewodztwa Wileńskiego, kwit swój relaciny w sprawie niżej wyrażoney, pod datą roku ninieyszego, dnia piętnastego Junii stały, z podpisem ręki swey własney y pod trzema pieczęciami, przed tymże sądem y urzędem przyznawszy, do act ku zapisaniu podał temi słowy:

Ja Stephan Gromacki—ienerał iego królewskiey mości wojewodztwa Wileńskiego, zeznam tym moim relacynim quitem, iż w roku teraznieyszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym pierwszym miesiąca Junia piętnastego dnia, mając ia przy sobie stronę dwuch szlachciców p. Jana Fiedorowicza, a p. Wasila Adamowicza z przydania imci p. Pawła Danilewicza—sędziego ziem. Wileńskiego, starosty Inturskiego za potrzebowaniem w Bodze przewielebnego imci x. Benedikta

de Terło Terleckiego, prowinciała archimandryty monastera Wileńskiego, przy cerkwi Tróyce świętey będącego, chodzącem tego roku y dnia zwysz pisanego, y z tą stroną przy mnie była, z w Bodze przewielebnym iegomością xiędzem Arsenim Abramowiczem, starszym tego monastera świętey Tróyce, do monastyrz wielebnych oyców przy cerkwi świętego Ducha tu w Wilnie będących. Gdzie przyszedszy znaleźliśmy tam w monastyrze nie mało ichmości oyców czernców, u których pytaliśmy się naprzód o starszym ichmości przełożonym, o oycu wielebny xiędzu Danielu Dorofiewiczuz, o którym nam ichmość oycowie czernicy powiedzieli, że tu na tenczas iegomości xiędza Dorofiewiczza — starszego naszego niemasz, mianując go że odiechał gdzieś, w sprawach niektórych z Wilna. W tym czasie przyszedszy do nas wielebny oyciec Sawicz—archimandryta Iewieyski, po-

wiedział to, że ia tu na ten czas w monastyrze na mieyscu imci xiędza Dorofiewicza—starszego tego monastyru y cerkwie świętego Ducha zostaię y pytam w. imciów: czego waszmciowie tu u nas potrzebuiecie? Zaczyn iegomość xiędz Arseni Abramowicz — uniat, imieniem iegomości x. prowinciała y archimandryty monastera świętey Tróyce, (list) o rzecz mianowicie w nim wyrażoną pisany, z którego listu dowodził, imię xiędz Abramowicz, że imię xiędz Dorofiewicz przyobiecał imci xiędzu archimandrycie naszemu y wszystkiemu conventowi naszemu przyjacielskim sposobem, krom

zaciągów prawnych, wszystkie rzeczy cerkiewne Tróyce świętey, które kolwiek czasu inkursiy Moskiewskiej są hostiliter zabrane, do ich monastyrza świętego Ducha, które są mianowicie na osobliwych reiestrach ichności opisane y dołożone szeroco. A mianowicie teraz przedemną ienerałem y tą stroną szlachtą upomniali się ichność oycowie bazylianie świętey-Tróyce u ichm oyców disunitów, o wszytek splendor rzeczy aparatów kaplice iaśnie wielmożnych ichnościów panów Skuminów, przy tym dzwonu wielkiego nazwanego *Lebiedzia* *), y drugiego mnieyszego dzwonu fundacy

*) Этот колокол Лебедь в перелитомъ видѣ находится въ настоящее время на колокольнѣ Виленскаго Свято-Троицкаго монастыря. На немъ крупными славянскими литерами начертана слѣдующая русская надпись: «Сей звонъ, нареченный прежде Лебедь, перелитъ во честь и славу Святыя Живоначальныя Троицы ко храму ея лѣта Бжого 1760 (1676), за короля польскаго Івана третего, наклады Івана Огурцевича, бурмістра Виленскаго.» Отсюда становится яснымъ, что въ возникшемъ между Виленскимъ Св.-Духовскимъ монастыремъ и Виленскими Троицеими базилианами спорѣ, касательно владѣнія этимъ колоколомъ, послѣдніе одержали верхъ и снова возвратили себѣ свой древній Лебедь. Въ 1706 г. во время большаго пожара истребившаго почти половину Вильны, когда сгорѣла и Троицкая церковь съ колокольнею, колоколъ Лебедь, при паденіи своемъ на землю, по счастливой случайности застрялъ въ окнѣ сосѣдняго дома, отчего и остался совершенно цѣль ¹⁾. Но надо полагать, что во время такого же пожара въ 1760 г., когда опять сильно пострадалъ отъ огня Троицкій монастырь, Лебедь по всему вѣроятію, опять упалъ на землю и менѣе счастливо чѣмъ въ первый разъ ²⁾. А что онъ несомнѣнно

около этого времени потерпѣлъ большія поврежденія, въ этомъ насъ удостовѣряетъ одно мѣсто изъ „Меморіала“ нѣкаго Троицкаго монаха отъ 1701 года, гдѣ составитель его, въ числѣ другихъ восхваляемыхъ имъ добродѣтелей усерднаго и богатаго фундатора Троицкой церкви, униата, Виленскаго бургомистра Ивана Огурцевича, включаетъ и ту, что онъ „dzwon wielki, nazwany Ka-będz roztluczony, de nowo restawrował“ ³⁾ (т. е. перелилъ разбитый большой колоколъ, называемый Лебедь). Реставрація же эта или переливка, какъ мы видимъ изъ надписи на колоколѣ, была произведена въ 1676 году.

Этотъ новоперелитый колоколъ Лебедь, существующій уже 200 лѣтъ, на нашъ взглядъ заслуживаетъ того, чтобы сказать здѣсь нѣсколько словъ о его настоящемъ видѣ. Переливка его, какъ видно, произведена довольно первобытнымъ способомъ: на внутреннихъ и внѣшнихъ стѣнкахъ его замѣтно множество шорховатостей и плевъ, которыя въ болѣе выступающихъ мѣстахъ были сглаживаемы и выравниваемы помощью долота. На немъ, кромѣ вышеупомянутой русской надписи, двумя рядами опоясывающей его голову или верхней конецъ, на срединѣ его стоятъ еще двѣ над-

¹⁾ Вилен. Археогр. Собр. т. X, стр. 306.

²⁾ Тамъ же, стр. 308.

³⁾ Тамъ же, стр. 88.

іаśnie wielmożnych ichmościów pp. Sapie-
hów, także obrazów kosztownych. Item
upominali się o oddanie dwu ciał z gro-
bami, od świętej Tróyce do cerkwi święte-
go Ducha zabranych hostiliter czasu tey
woyny Moskiewskiey, mianowicie ciała оуца
w Bogu świętego Ignacego — bywszego
patriarchi Moskiewskiego, który за nat-
chnieniem Ducha świętego porzuciwszy wi-
arę disunicką sam добrowolnie rozkrzewia-
іає віарę святу рyzмаку, został unіа-
tem y w tey wierze umarł y tu w tey cer-
kwi святей Tróycy погrzeбiony był, іако

święty ociec y zakonopodawca, którego to
ciało, іако mianowali ichmość, było w skle-
pie w trunie дѣboweу, обитеу axamitem czar-
nym, ówieki y tablica srebrena, z herbem
y napisem; drugie ciało w Bogu zeszłego
świętej pamięci imci оуца Welamina Jó-
zefa Rutskiego, metropolity Kiiowskiego y
wszтыkieу Rusi, też unіаta wiary powszech-
ney ryzmskieу, które także w tey cerkwi
святей Tróycy w bogateу trunie w skle-
pie, іако mienili, stało, aby ichmość оуцо-
wie disunici z cerkwi святого Ducha
wszтыtko wcale podług reiestru ichmość do-

писи. Одна изъ нихъ на латинскомъ языкѣ гла-
силь слѣдующее:

«Nobili et m-gifico DD. Joanni Ohurcewicz con-
suli Vilnensi ob transfusum hoc aes campanum
memnosynon.

Cygnus eram, vox vita fuit modulando fatisco
Imo meo resonam chasmate de novo animam
Vox in deserto chlamantis voce clientis
Excitat ad vitam me revocato meam.
Poni fecit monasterium»

Другая надпись на польскомъ языкѣ такая:

«Lał Fedor Fedorowicz,
perweg w Wilni. Anno 1676».

Въ одной линіи съ этими надписями на третьей
сторонѣ колокола находится небольшой барельефъ,
изображающій во весь ростъ человекъ, поводимому
простаго русскаго мѣщанина, держащаго въ правой
рукѣ большой четырёхугольный крестъ, который
однимъ концомъ опирается въ землю, а другимъ
возносится надъ его головою. Другихъ особыхъ
украшений, кромѣ самыхъ простыхъ и несложныхъ
узоровъ вокругъ русской надписи, на колоколѣ
не имѣется. На немъ также, къ сожалѣнію, не
показана величина его вѣса; но судя по его весьма
значительному объему (линія его нижней окруж-
ности равняется 6 арш. и 9¹/₂ вершкамъ; вышина
же отъ верхняго края до нижняго, спускаясь по
его наклонной плоскости, составляетъ 1 арш. 8³/₄

вершка), можно предположить въ немъ отъ 170 до
200 пудовъ. Колоколь установленъ на мѣстѣ по
католическому обычаю, т. е. на неподвижной оси,
вращающейся своими концами въ особыхъ жолоб-
кахъ, утвержденныхъ въ простѣнкахъ колокольни.
Къ оси этой съ массивными дубовыми накладками
придѣлано перпендикулярно особое коромысло или
рукоятка, при нажиманіи котораго весь массивный
колоколь легко приходитъ въ качательное движе-
ніе, при чемъ висящій въ немъ языкъ, неправильно
болтаясь во всѣ стороны, производитъ звонъ. Само
собою разумѣется, что въ настоящее время, когда
Троицкій монастырь, со времени упраздненія въ
Сѣверо-Западной Руси церковной уніи, вновь сдѣ-
лался православною русскою обителью, звоненіе
въ этотъ древній колоколь, издающій весьма гармо-
ничные звуки, производится по православному обы-
чаю, т. е. съ помощью веревки, привязанной къ кон-
цу его языка. Не лишне здѣсь еще упомянуть, что
на колокольнѣ Виленскаго Св.-Троицкаго монасты-
ря находятся еще два древніе колокола, отлитые
базиліанами для Троицкой церкви. По объему сво-
ему они значительно уступаютъ перелитому коло-
колу Лебедю. На нихъ красуются только однѣ поль-
скія надписи; на одной изъ нихъ стоитъ 1672
годъ. Они утверждены въ простѣнкахъ колоколь-
ни по тому же способу, какъ и Лебедь.

Примѣчаніе члена Ком. И. Я. Спроиса.

browolnie oddać y wrócić chcieli ichmościami oycom uniatom do cerkwi świętej Trócy. Nie mniey y to opowiadali przed ichmościami oycami disunitami: Iż w Bodze przewielebny iegomość xiądz Terlecki—prowincjał y archimandryta nasz uniacki, podeymuiąc koszt niemały dla odyskania tych wszystkich rzeczy, hostiliter czasu wojny Moskiewskiej zabranych, do conventu waszego disunickiego, według pisania iegomości xiędza Dorofiewicza—starszego waszego, przyiechał y prosił o oddanie w waszmościów sobie onych. Nie mniey y o to napomina w imciów, abyście mu dzwonu wielkiego Lebidza nie kazali miasto zegaru ustawicznie co godzina dzień y noc w iedną stronę sęrcem y młotem wielkim bić, bo zapewnie naruszyć się musi, gdyż macie insze swoje dzwony wielkie, a co niechcecie zegarownych godzin wybiiać, ale to czynicie wszystko ku szkodzie naszej uniackiej y ku wzgardzie wiary naszej czyniąc, abyśmy y napotym nie mieli, iako y teraz nie mamy w co do służby Bożej cerkwie naszej uniackiej dzwonić. Na to odpowiedzieli oycowie disunicy: że my żadney rzeczy namnieyszey bez woli y bytności samego imci w Bodze wielebneho xiędza Dorofiewicza—starszego naszego, do cerkwie waszey uniackiej wydać nie możemy y nie wydamy, aż sam imci xiądz Doro-

fiewicz tu do Wilna przyiedzie, a my nie wiemy ni oczym. Za czym iegomość w Bodze przewielebny xiądz Terlecki—prowincjał y archimandryta uniacki Trócy świętej, czekał na przyjazd iegomości xiędza Dorofiewicza ode dnia piętnastego miesiąca Junii aż do dnia dwudziestego pierwszego tegoż miesiąca Junii. W roku wysz pisanym z Wilna odieżdżając przedemną ienerałem y tą stroną szlachtą, przy mnie była, protestuiąc oświadczył y ten dzwon wielki nazwany Lebidź widząc go być dotąd w całości, przy którym mianowali ichmość oycowie uniacy, że im rzeczy nie mało z cerkwi Troieckiej tu do cerkwi świętego Ducha do oyców dizuniatów zabrano, przyporeczaiąc we stu tysięcy kopach monety Litewskiej do rosprawy aresztowali, o czym szerzey w processach ichmości sama rzecz żaloby opisana y dołożona iest. A tak ia ienerał, com widział y słyszał, na tom dał ten mój relacyiny kwit pod moją pieczęcią y z podpisem ręki mey, także pod pieczęćmi stroiny szlachty, przy mnie na ten czas byley. Pisan w Wilnie roku, miesiąca y dnia zwysz pisanego. U tego relacyinego kwitu trzy pieczęci przyciśnione y podpis ręki ieneralskiej takowy: Stephan Gromacki—generał ręką swą. Który to relacyiny kwit iest do ksiąg sądowych szlachetnego urzędu radzieckiego Wileńskiego wpisany.

1663 г. Мая 24 дня.

Изъ книги № 5115, за 1663—1665 г., стр. 224.

70. Контрактъ, по которому отдается въ 15-тилѣтнее арендное содержаніе Виленскому мѣщанину и купцу Селявѣ домъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, называемой Малая Гелда.

Виленскій мѣщанинъ и купецъ Андрей Рачкевичъ съ одной стороны записалъ Виленскому Свято-Духовскому монастырю извѣстную сумму, обезпечивъ ее на своемъ домѣ, называемомъ „Малая Гелда,“ а съ другой — занялъ подобную же сумму у мѣщанина и купца Стефана Мигуры подъ обезпеченіе того же дома. По смерти его этотъ домъ перешелъ во владѣніе монастыря и Мигуры. Но такъ какъ онъ былъ разрушенъ

непріателемъ, то новые владѣльцы и заключили настоящій контрактъ съ мѣщаниномъ Селявой на слѣдующихъ условіяхъ: Селява беретъ домъ на 15 лѣтъ въ аренду; первые 5 лѣтъ ничего не платитъ; вторые 5 лѣтъ по 200 зл., а третьи 5 лѣтъ по 450 зл., за что онъ обязывается произвести ремонтъ на сумму 2,500 зл., которые будутъ возвращены ему по истеченіи 15 лѣтъ.

Feria quarta die sexta mensis Junii, anno 1663.

Coram nobili officio consulari Vilnensi actisque eiusdem officii personaliter comparantes religiosus Platon Łukiański, notarius Kozuchowski — ordinis sancti Basilii conventus Vilnensis, ad aedes s. Spiritus ritus graeci commorantes, a religioso Pachomio Sawicz totiusque monasterii, ad hunc actum delegati, tum et honoratus Andreas Migura — civis negotiator Vilnensis, nec non honorata Regina Migurzanka — famati Basilii Fiedorowicz — patritii Vilnensis consors legitima, cum assistenti eiusdem mariti sui uti coniugalis tutoris, contractum ratione lapideae, Gielta Minor dictae, in circulo fori Vilnensis, certis graniciebus situatae, cum famatis Paulo Tomaszewicz Sielawa dicto et Theodora Tupiecianka Sielawina — consortibus, in scripto parato ini-

tum, palam publice ac benevole recognoverunt actisque praesentibus immetricari, tum et nobiles ac spectabiles dd. consulares, probanda intromissione, ac devastationis eiusdem lapideae ex uno facienda conspectione, deputari petierunt. Quarum quidem literarum formalia contractus experimentium is est, qui sequitur tenor:

Ja Pachomi Sawicz — namiestnik na ten czas monasteria Wileńskiego reguły świętego Bazilego, przy cerkwi brackiej świętego Ducha będącego, moim y całego monasteria, z którym cale y zupełnie podług ustaw naszych zniosłem y namówilem się, imieniem, czyniąc y mając pewną sumę z legaciey sławney pamięci nieboszczyka pana Andrzeia Raczkiewicza — mieszczanina y kupca Wileńskiego na kamienicy, Gielta Mała nazwaney, na monaster nasz należąca, decretami szlachtetnego urzędu burmist-

rzowskiego y radzieckiego Wileńskiego, z intromissią y possessią przysądzoną; ia zaś Stephan Migura, kupiec y mieszczanin Wileński y ia Regina Migurzanka Bazilowa Fiedorowiczowa, z przytomnością tegosz małżonka, iako opiekuna przyrodzonego, do teyże kamienicy respektem summy nie małej, nieboszczykowi rodzicowi naszemu panu Andrzeiowi Migurze winney y na przereczoney kamienicy prawem zastawnym wniesioney y assekurowaney, tak też ratione wieczności od p. Azarycha nabytey należąc, wiadomo czyniemy tym naszym kontraktem arendownym: iż my, widząc pomienioną kamienicę, Giełda Mała nazwaną, w Wilnie na Ambarach leżącą, przez nieprzyziaciela ogniem roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątego spustoszoną y bez opatrzenia codzien ku większey ruinie idącą, iako tego wszytkiego spustoszenia y ruiny konspekcia przez urząd odprawiona iest, a chcąc aby kiedyszkolwiek, lubo nie rychło, do swoiey perfekciey przyszła, po wielu naszych na restauratią kosztu obmyślaniach y requisitiach, zgodnie z sobą tak monastyr, iako y my successorowie p. Migury zniosszy się, przereczoną kamienicę, wyiawszy kramy iedney y piwnice, które do nas należec maia, sławetnym panu Pawłowi Tomaszewiczowi Sielawie y paniey Theodorze Tupieczance—małżonkom, mieszczanom Wileńskim, na lat piętnaście posobie idące, prawem arendownym puściliśmy, takowym sposobem: Iż przereczeni małżonkowie, obiawszy arendą w possessią swą kamienicę mianowaną, przez lat pięć, które w roku teraznieyszym tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzecim, w dzień święta Bożego Narodzenia, podług nowego kalendarza poczynać się, a w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmym takowegosz święta koń-

czyć będą, żadnego czynszu nam monastrowi y successorom p. Migury, a to względem restauratiew, którą swym własnym kosztem (iako się niżej wyrazi) podiać przyobiecali, płacić nie maia.—Po wyjściu zaś tych pięciu lat znou przez lat pięć, które da pan Bóg w roku przyszłym tysiąc sześćset sześćdziesiątym ósmym takowegosz święta Bożego Narodzenia zaczną się y w roku tysiąc sześćset siedmdziesiątym trzecim na też święto skończą, iuż nam niżej mianowanym osobom po złotych dwieście co rok dnia ośmnastego Septembra połowę do monastyra, a połowę do nas successorów płacić maia. A po expirowaniu tych dziesięciu lat przez ostatnie lat pięć, które roku przyszłego tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego na też święto Bożego Narodzenia początek swóy brać maia, a roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt ósmego koniec wezmą, wyszrzczeni panowie arendarze iuż po złotych czterysta pięćdziesiąt co rok także dnia ośmnastego miesiąca Septembra, połowę na monastyr, a połowę na nas successorów p. Migury oddawać powinni będą. A iż pomieniona kamienica, iako spustoszona, przereczonym sposobem w arendę puszczone, nie z inney przyczyny, tylko że pomienieni małżonkowie przez lata wyżeyopisane obiecali y przyrzekli na wybudowanie y wymurowanie teyże kamienicy z swey substantii złotych dwa tysiąca pięćset spelna ważyć y spendować. Jakosz tym kontraktem arendownym naszym pozwalamy y daiemy moc panom arendarzom naszym przereczoną kamienicę, w czym kolwiek restauraciey potrzebować będzie, naprawiać, múrować, budować, y połudowawszy y naprawiwszy wszelakie pożytki, według upodobania swego wynaydować, szynki trzymać, gości różne na stancią przyjmować, sąsiadom, lu-

dziom poczciwym, mieszkania najmować y inne tym podobne fructificacie czynić; iednakże tych wydatków, co rok na budynek spendowanych, p. Sielawa y p. małżonka iego każdego roku drugiego albo trzeciego dnia po Bożym Narodzeniu przy urządzie, (a to żebyśmy przy okupie od wieczystych dziedziców tej kamienicy, podług praw nam służących, na tych przybudynkach nie szkodowali), rejestrami pokazać powinni będą. A my zgodnie, każdego roku przyiąwszy cokolwiek na dwa tysiące pięćset złotych przez lat piętnaście p. Sielawa y p. małżonka iego wydadzą, oddać przy expiraciey mianowanych lat piętnastu tym kontraktem obligujemy się. Nie mają pp. arendarze z kamienicy ustąpić aż zupełna wszystkich wydatków dojdzie satisfakcia, ciężary y składowki, które na samą kamienicę mere włożone będą, my sami monastyr y successorowie pana Migury znosić mamy, a jeżeliby panowie arendarze de suo zapłacili, tedy przy porachunku corocznym przyiąć całe mamy. Warujemy też tym kontraktem my niżej mianowane osoby: Iż gdyby w tych niżej opisanych leciech Pan Naywyższy (czego strzeż Boże) nieprzyjaciela, ogień y inne iakie przypadki, dla których by taż kamienica w ruinę nie z przyczyny pp. arendarzów poszła y oni na summie swey, na restauratią spendowaney, szkodowali, tedy takową szkodę za liquidacią pp. arendarzów nagrodzić zupełnie powinni będziemy. Tak też iesliby z dopuszczenia Bożego powietrze morowe na te miasto Wileńskie przypuszczone było, przez które by panowie arendarze ani sami, ani sąsiedzi mieszkać nie mogli, tedy takowy czas niefructificowania przez powietrze, albo gotowemi pieniędzmi, albo po wyściu lat piętnastu dalszą arendą teyże kamienicy mamy nagrodzić.

A jeżeliby kto pana Pawła Sielawę y panią małżonkę iego tych lat niżej pisanych chciał z spokojnego tej kamienicy wybiąć dzierzania, tedy za daniem znać y obwieszczeniem u każdego sądu y prawa tyle razy, ile potrzeba wyciągać będzie, bronić y evinkować mamy. Pozwalamy też tym kontraktem przerzeczoną kamienicę panu Sielawie y pani małżonce iego, komu za chęcią, takowym że prawem bez żadney od nas contradictiey puścić. A jeżeliby, czego strzeż Boże śmierć na pp. arendarzów pan Naywyższy przepuścił, tedy successorom onych tego kontraktu dotrzymać we wszystkich punktach y paragrafach tym kontraktem zapisujemy się. I w tym też pana Sielawę y panią małżonkę iego ubezpieczamy, że gdy po wyściu lat piętnastu wyżej opisanych y nagrodzeniu szkód y expensów będzie często rzeczoną kamienicę dalszą arendą trzymać chciał, tedy od niey tak samych panów arendarzów, iako y successorów ich oddalać nie mamy. A jeżelibyśmy niechcieli daley p. Sielawie y p. małżonce iego arendować, tedy przed wyściem piętnastu lat półrokiem urzędownie wykazać mamy; także y p. Sielawa z panią małżonką swą, jeżeli by mieszkać nie chciał, uczyni. A dla lepszey pewności ten kontrakt nasz arendowny przed szlachečnym urzędem burmistrzowskim y radziečkim Wileńskim przyznać obiecujemy. A teraz do tego kontraktu arendownego my wyżej mianowane osoby, ia namiestnik monastyru pospołu z oycami y bracią przy pieczęci monastyrskiey y my successorowie pana Migury ręce nasze podpisali y ichmość panów przyjaciół do podpisu uprosili.—Działo się w Wilnie dnia dwudziestego czwartego miesiāca Maia, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzeciego. Subscriptio-

nes vero manuum sequuntur, in hunc modum: Za consensum totius fraternitatis namiestnikiem na tenczas będący podpisalem imie moie: Ja Pachomi Sawicz; za roskazaniem oyców y braci imie moie podpisuję Theophan Szolgin — ręką, Stephan Migura — ręką swą. Bazili Fiedorowicz — ręką swą. Ustnie proszony tak od ichności oyców bazylianów, iako od iegomości pana Stephana Migury y pana Bazylego Fiedorowicza do tego kontraktu iako pieczętarcz ręką mą podpisuję Stephan Karaś, ławnik Wileński. Ustnie proszony pieczętarcz od oyców bazylianów ś. Ducha y od p. Stephana Migury y p. Bazylego Fiedorowicza do tego kontraktu rękę podpisał Affanas Iwanowicz. Quarum literarum audita publica perlectione nobilis dominus Samuel Szycik Zaleski — officii consularis Vilmensis ritus graeci notarius, suo et aliorum cohaeredum nomine cum iure suo haereditario ad predictam lapideam competenti se indixit, rationeque alienationis per defunctum nobilem dominum parentem suum bonorum avialium, tum et devastationis eiusdem lapideae est protestatus. Nobile officium con-

sulare Vilmense visis et lectis in eo, uti praemissum est, tenore literis ratione lapideae, Giełda minor vulgo dicta, inter memoratas partes initis interventionem nobilis domini notarii, in quantum de iure competierit, admisit, praedictum vero contractum sententia sua aprobavit; tum et pro danda intromissione ac desolatorum facienda conspectione integrum officium descendere debere censuit. Cui muneri satisfaciendo annuum officium ad memoratam lapideam in circulo fori Vilmensis, granciebus superioribus descriptum, praesente me notario et famulis officii iuratis honestis Casimiro Bernatowicz, Georgio Kozłowski descendit, contrahentesque nemine contradicente intromisit. Desolationis vero eiusdem lapideae sequentem integrum officium fecit conspectionem: Mieszkania górne wszystkie zdesolowane, spodnie porysowane, opadłe y spustoszone. Wszakże cokolwiek którego roku p. Sielawa z małżonką swą w tey że kamienicy przybuduje, to urzędownie werifikować powinien będzie. Quod acticum est.

1663 г. Юня 26 дня.

Изъ книги № 5346, за 1663—1665 г., л. 686.

71. Арендный контрактъ, по которому настоятель Виленской Воскресенской церкви отдасть Виленскому мѣщанину и золотыхъ дѣлъ мастеру Павлу Рѣчинскому въ арендное содержаніе церковный домъ.

Настоятель Воскресенской церкви вступилъ въ соглашеніе съ Виленскимъ мѣщаниномъ Рѣчинскимъ на предметъ займа денегъ и аренды церковнаго дома. Условія были заключены слѣдующія: священникъ подъ залогъ церковнаго дома беретъ у Рѣчинскаго 300 зл. съ платою по 30% въ годъ—

на три года; Рѣчинскій снимаетъ въ этомъ домѣ квартиру и лавку за 40 зл. въ годъ; по истеченіи 3-хъ лѣтъ священникъ обязывается уплатить долгъ Рѣчинскому, а послѣдній держать въ арендѣ церковный домъ еще три года, но по возвышенной цѣнѣ—отъ 80 до 90 зл. въ годъ.

Judicium opportunum et criminale feria tertia ipso die sancti Dominici confesoris die quarta mensis Augusti, per generosum dominum Stephanum Carolum Byliński, sacrae regiae maiestatis secretarium, advocatum, et nobiles ac spectabiles dominos scabinos Vlnenses banitum est anno Domini 1665.

Famatus Paulus Rzczyński — civis et aurifaber Vlnensis, personaliter veniens ad iudicium et acta praesentia scabinalia Vlnensia, exhibitis duabus recognitionibus, in quibus continetur contractus cum venerabili Nikolao Rybiński — presbytero templi ruthenici Woskrzeszenie dicti notarii capituli religionis graecae, intuitu summae quadringentorum floren. polonic. et mansionis in lapidea eiusdem templi in platea Vitrea, certis graniciebus iacentes, secum initus, subscriptione manus eiusdem venerabilis presbyteri authorisatus, deinde ad calcum earundem recognitionum apposito

confirmatio et roboratio per illustrissimum et reverendissimum dominum Gabrielem Kołęda — archiepiscopum et administratorem metropoliae Kiioviensis et totius Russiae, authentice nimium cum subscriptione manus et sigillo eiusdem reverendissimi. Quorum prior recognitio in hunc qui sequitur tenorem sonat:

Mikołaj Rybiński — prezbiter cerkwi Woskrzeszeńskiej Wileńskiej, pisarz kapituły r. g., czynię wiadomo tym moim kontraktowym listem, iż co za nayściem y wzięciem Wilna od nieprzyaciela Moskwičina roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątego, y przez nich za gwałtowną pożogę wszystkiego miasta Wileńskiego, domów y kamienic na różnych w ulicach stojących y będących, różnym osobom, z płomieniem tego pożaru poszło, między któremi y kamieniczka cerkiewna kapłańska, na cmentarnym gruncie, na Szklaney ulicy, przy cerkwi stojąca, do szczętu wygorzała. Przeto

ia, zabiegając dalszym ruinom y spustoszeniu, na opatrzenie oney kamieniczki wziętem y pożyczylem u sławetnego pana Pawła Rzczyńskiego — złotnika y mieszczanina Wileńskiego y małżonki iego paniey Zofiey Łukaszewiczowney, złotych trzysta polskich na lat trzy, od roku terazniejszego tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzeciego, miesiąca Junia dwudziestego dziewiątego dnia, to iest, na dzień ś. apostołów Piotra y Pawła, święta rzymskiego, aż do roku da Bóg przyszłego tysiąc sześćset sześćdziesiąt szóstego, miesiąca y dnia takowegosz. A że w teyże kamienicy wymówił sobie wyż mianowany pan Paweł Rzczyński z małżonką swoią, ratione pożyczoney summy, aby mógł mieć mieszkanie te, wszedszy do podwórza po lewey stronie, świetlicę nadolną, na kram drugą świetlicę nad bramą ze wschodem y piwnicę murowaną pod tymże mieszkaniem ze wschodem. Na co ia pozwoliwszy, wszystkie te mieszkanie mam y powinien będę do świętego Michała święta rzymskiego, w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzecim, ze drzwiami, piecami, ławami, oknami y okiennicami, owo zgoła od mała do wiela, co do tego budynku będzie należało, sporządziwszy wystawić y inwentarzem podać mam; a oni, zażywając tego mieszkania, mają na każdy rok czynszu kapłanowi po złotych czterdziestu od terminu tego, kiedysię sami wprowadzą, płacić mają takim sposobem. W interesie od tey summy co rok mam mu potrącić złotych trzydziści, a gotowemi złotych dodać przez lat trzy. A po dokończeniu y wyściu lat trzech, mam y powinien będę te trzysta złotych bez wszelakiey zwłoki y zatrudnienia na terminie panu Pawłowi Rzczyńskiemu y małżonce iego oddać. Tenże pan Paweł

Rzczyński y małżonka onego, nie ustępując z tego mieszkania, ma ieszcze przez lat trzy mieszkać, płacąc iusz pierwszy rok po złotych ośmdziesiąt, drugi ośmdziesiąt pięć, trzeci złotych dziewięćdziesiąt. A po dokończeniu tych trzech lat, zachce li pan Rzczyński daley mieszkać, bliższy będzie nad inszych do naięcia. W których tych wszystkich latach ma spokojnie y bezpiecznie, bez przeszkody y zatrudnienia żadnego ni od kogo zażywać. A ieżeli by w czym trudność y przeszkodę iaką od kogo ponosić mieli, tedy ia sam y każdy po mnie kapłan nastąpiwszy, ma y powinien będzie na każdym mieyscu od każdego takowego bronić y zastępować, ile tego potrzeba pokazować będzie, y u każdego prawa iako by pan Paweł Rzczyński y małżonka onego niwczym szkody y namnieyszey nie ponosili. To tesz waruję, ieżeli by na mnie śmierć pan Bóg w tych czasiech wyszmianowanych przypuścić raczył, a ieszcze by te trzysta złotych przezemnie na tą kamieniczkę wziętych, onemu panu Rzczyńskiemu y małżonce onego nie oddane były, na tym że budynku przezemnie zbudowanym y wystawionim, y onym podanym bez płacenia czynszu nie mają ustępować, aż się onym od każdego takowego, kto po mnie nastąpi, dosyć stanie. I to tesz waruję, ieśli by w czasiech tych póki onemu panu Pawłowi w iakim kolwiek terminie lat trzy nie wyszły, y pieniądze onemu oddane nie były, a z dopuszczenia Bożego powietrze morowe pokazało się, y od onego uciekali, tedy od uciekania defalkacia w czynszu być ma, y te mieszkanie, na którym oni mają wniesioną summę, nie ma być ni od kogo zajmowane y najmowane, pod zaręką takoweyż summy złotych trzysta. Tak tesz czego Boże zachoway, a bez przy-

czyny onych, ogień się w tej kamienicy pokazał, y ten budynek zgorzał, tedy według uwagi ludzkiej ma się panu Pawłowi y małżonce jego tak nagrodzić, żeby oni ukrzywdzenia nie ponosili, y summa onych niezginęła. Do tego aby w kamienicy było zawsze czysto, y kóždy soboty y przed świętem jakim chłopiec był wysyłany wspólnie z drugimi gnóy z kamienicy był wywożony, tak też y z ulicy rynsztok był chędożony, y czysto pod oknem y murem. Prewet kiedy bywa uprzątywany, aby do równej części według osób składankę dawał. I na tom dał ten mój kontraktowy list z podpisem ręki mey, y z podpisem rąk odemnie uproszonych. Który ten list mój, za przyiachaniem pana y pasterza mego, ma być confirmowany y panu Pawłowi y paniey małżonce onego miany y za prawo dany. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzeciego, Junia dnia dwudziestego siódmego. Mikołay Rybiński—prezbiter y pisarz kapitulny kapituły Wileńskiej r. g. mp. Ten list we wszystkich punktach y paragrafach wysz pomienionemu panu Pawłowi Rzczyńskiemu stwierdzam: Gabryel Kołęda—archiepiscopus, administrator metropoliey Kiiowskiej, Halickiej y wszystkiey Rusi, mp. Locus sigilli eiusdem reverendissimi archiepiscopi.

Alterius vero recognitionis tenor sequitur in hunc modum: Tegosz roku 1663, miesiąca Septembra 12 dnia. W zwyż mianowanym kontrakcie Mikołay Rybiński—

prezbiter y pisarz kapituły r. g. Wileńskiej, iż nie mogąc temi trzemastych złotych od pana Pawła Rzczyńskiego y małżonki onego, według kontraktu, na termin naznaczony budynku w kamienicy cerkiewney wystawić, za pozwoleniem y wiadomością pana y pasterza meiego, powtórnie u tegosz pomienionego pana Rzczyńskiego wzięłem y pożyczyłem ieszcze złotych sto, na dokonczenie tego budynku, przeze mnie zaczętego, których wszystkich pieniędzy y z wysz pomienionemi w kontrakcie summa zostaje złotych czterysta, a iż większa summa, tedy też respektem oney nie na lat trzy, ale na lat cztery powinien będzie pomieniony pan Rzczyński y małżonka jego przy tym mieszkaniu zostawać, przy postanowionym czynszu według sprawionego y mianowanego kontraktu po złotych czterdziestu płacić mają roku kózdego, aż do oddania pieniędzy. A w ostatku, przy innych punktach y klausulach, w kontrakcie pomienionych, a od pana y pasterza mego stwierdzonych, pana Pawła Rzczyńskiego y małżonki jego zostawuję. Pisan roku y dnia wyszmianowanego: Mikołay Rybiński—prezbiter y pisarz r. g. Wileńskiej kapituły. Stwierdzony ten list: Gabriel Kołęda—archiepiscopus, administrator metropoliae Kiioviensis totiusque Russiae mp. Locus sigilli eiusdem reverendissimi archiepiscopi. Quod actis praesentibus est consignatum.

1666 г. Апрелья 10 дня.

Изъ книги № 5117, за 1666—1668 г., стр. 197—201.

72. Переуступочное право отъ Могилевскаго и Селецкаго игумена Пахомія Савича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на взысканіе денежной суммы.

Игумень Могилевскаго Боголюбскаго и Селецкаго базилианскихъ монастырей Пахомій Савичъ долженъ былъ получить по смерти своей матери Регины Дубовичовны весьма значительную долю наслѣдства, которое заключалось въ части ея дома въ г. Вильнѣ, недвижимаго имущества и разныхъ долговыхъ обязательствъ, данныхъ ей разными лицами. Но эту часть наслѣдства, особенно долговые документы, задержали и присвоили себѣ его родственники Костровицкіе, въ качествѣ опекуновъ надъ имуществомъ его матери.

Пахомій Савичъ завелъ по этому поводу съ ними судебный процессъ въ Виленскомъ городскомъ судѣ. Но удаляясь изъ настоящаго мѣстожителства въ Бѣлорусскій край и вмѣстѣ съ тѣмъ чувствуя особенную признательность къ Виленскому Свято-Духовскому монастырю, который пріютилъ его въ своихъ стѣнахъ, онъ отказываетъ послѣдному вышешомянутую долю своего наслѣдства, съ тѣмъ, чтобы монастырь уже самъ докончилъ начатый имъ процессъ съ его родственниками.

Przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim postanowiwszy się oczewiście wielebny ociec Pachomi Sawicz—zakonnik reguły świętego Bazylego, ihumen monastera brackiego, przy cerkwi ś. Bohoiawlenia będącego, dobrowolnie, iawnie y nieprzymuszenie na zmysłach zdrowy będąc, list swój dobrowolny zapis wlewkowy, którym wszelkie swoje praetensie y należytości do ziemian iego królewskiey mości, w różnych woiewodztwach y powiatach osiadłych, to iest—do iego mości pana Stephana, skarbnika Mińskiego, y imci pana Daniela — miecznika Lidzkiego Kostrowickich, we strzedzinie tego listu wyrażone, na osobę wielebnego w Bogu oycy Daniela Dorofiewicza — starszego natenczas przerweczonego monastera świętego Ducha bazylianów brackiego Wileńskiego y całego conventu, wlewa, daie, daruie y zapisuie; który to list z podpisem ręki swo-

iey, tak też z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, aby do xiąg przyięty y przez sententią urzędową confirmowany był, upraszając, podał ku zapisaniu temi słowy:

Ja Pachomi Sawicz—zakonnik reguły ś. Bazylego, ihumen monasteru brackiego Mohilowskiego, przy cerkwi ś. Bohoiawlenia będącego, zeznawam tym moim listem dobrowolnym wieczysto wlewkownym zapisem, każdemu potrzebującemu wiedzieć o tym, co ziemianie iego królewskiey mości, w różnych woiewodztwach y powiatach osiadłości swe mające, imć pan Stephan, skarbnik Miński y imć pan Daniel—miecznik Lidzki—Kostrowiccy, pierwey po zesłłym imci panu Janie Kostrowickim, rozdonym swoim, a szwagrze mym, prawem przyrodzonym opiekuńskim pozostałe wszelkie leżące y ruchome dobra y summy pieniązne, a osobliwie dom rodzicielki mo-

iey paniey Reginy Dubowiczowny, pierwszego małżeństwa Jachimowey Sawiczowey, a wtórego Alexandrowey Juszkiewiczowey, w mieście Wileńskim, na Suboczey ulicy będący, na który mnie złotych tysiąc długu winnego zostaie y o który ia, względem niesłusznego przez nieboszczyka pana rodzzonego ichmościów przywiedzenia rodzicielki moiey, wleciech iuż barzo podeszley, nie dawszy iey za ten dom żadnego grosza, do przyznania sobie onego, prawem iakoby kupnym wieczystym z nieboszczykiem in lite zostawałem; także y listy zapisy pewne moie własne, przez mię samego, mianowicie—list zapis, od zesłego pana Alexandra Juszkiewicza — rayce miasta Wileńskiego, oyczyna mego, na sześćset kop groszy litewskich mnie dany, a odemnie conventowi monastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha brackiey będącego, należący, nieboszczykowi panu Kostrowickiemu, y blankiety dwa dla odyskania niektórych dłużków moich, u panów creditorów do quitowania onych sporządzone, ninać popisane gołe; tudziesz od rodzicielki moiey obligi różne na różnych panów creditorów, a mianowicie — oblig rodzielki mey na złotych tysiąc, służący po żywocie iey na mię spadający, zesłemu panu Janowi Kostrowickiemu do schowania powierzone, a przez nieboszczyka zatrzymane; a zatym, y post decessum rodzicielki moiey, pozostałą ruchomość, którey na półtora tysiąca złotych polskich wynosić mogło, na mnie prawem przyrodzonym spadła; a nadto moich własnych kotłów dwa y banią miedzianą złotych sto wartą; oblig na złotych dwieście pięćdziesiąt na imci pana Ohurcewicza—burmistrza Wileńskiego, nieboszcz rodzicielce mey służący, a na mnie także successive spadły, indebite y bezpraw-

nie do siebie zabrali, a mnie, za częstokrotną przez różnych ichmościów panów przyaciół moich requisitią, nie tylko z legaciey, przez nieboszczyka pana Jana Kostrowickiego ostatnią wolą naznaczonych tysiąca złotych, także złotych trzech set rodzicielki moiey, od niegoż legowanych, a post decessum iey na mnie spadłych; lecz tey własney należytości moiey, to iest, rzeczy ruchomych, po rodzicielce moiey pozostałych, obligów, blanketów, nieboszczykowi panu rodzonemu ichmościów powierzonych, a przez nieboszczyka zatrzymanych, obligu na panu Ohurcewiczu wracać ichmość nie chcieli y nie wrócili, o co na ichmość protestatia, na którey szerzey y podostatku wyrażono przez mnie do urzędu grodzkiego Wileńskiego doniesiona iest. A że względem oddalenia się moiego z tutejszych kraiów w kray Białoruski, tey należytości moiey sam u ichmościów panów Kostrowickich, także u potomstwa zesłego nieboszczyka pana Jana Kostrowickiego, a osobliwie u pana Samuela Kostrowickiego, który iuż z opieki ichmościów pp. Kostrowickich wychodzi, dochodzić nie mogę, y conventowi pomienionemu w. ichmościów oyców Święto-Duskiego monastera Wileńskiego bazylianów, któremu *za niemałe mnie, ubogiemu zakonnikowi, w tym monastyrze będącemu, pokazane dobrodzieystwa,* siła powinieniem, cobym in vim recompensae miał dać, nie mam,—tedy te pomienioną, mnie iure naturali służącą, przez wyż rzeczonych ichmościów pp. Kostrowickich nienależnie y bezprawnie zabraną, należytość, oddalając oną od wszelakich blizkich braci, sióstr, krewnych y powinnych, y sam się z oney wiecznie zrzekając, przewielebnemu w Bogu imci oycu Danielowi Dorofiewiczowi—starszemu na tenczas przerzeczonego monaste-

ra brackiego Wileńskiego, następcom ichmościów y całemu conventowi ichmościów daię, dāruię y na wieczność zapisuie. Jakoż iuż równo z datą tego listu zapisu mego (process o to na ichmościów panów Kostrowickich do ręku imci oycā Dorofiewiczā—starszego monastera pomienionego y wszytek proceder prawny, w tey sprawie uroszczony oddawszy), praetensie moie o zwysz pomienionā successiā y własność moią, do ichmościów panów Kostrowickich uroszczonā, z osoby moiey zdiāwszy, na osobę tegoż w Bogu przewielebnego imci oycā Dorofiewiczā—starszego monastera brackiego Wileńskiego wlewam, daięc zupełnā moc y tym listem dobrowolnym zapisem moim wieczystym pozwalaiąc imci tey moiey własności u ichmościów panów Kostrowickich tak przez terminy prawne, iako y przyjacielskie w osobie moiey dochodzić, a doszedszy na własny pożytek y potrzebę w zwysz pomienionego conventu monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego obracać. A ia iuż od daty tego moiego listu dobrowolnego zapisu nie tylko w to wtrācać y przeszkody w dochodzeniu tego przewielebnemu w Bogu imci oycu Danielowi Dorofiewiczowi, starszemu pomienionego monastera brackiego Wileńskiego, następcom imci, czynić nie będę mógł; lecz żadnego mnie samemu, braci, blizkim krewnym, powinnym moim y nikomu o tę moią własność

prawa przystępu, praetextu y odezwu nie zostawuie wiecznemi y nieodzownemi czasu. I na tom dał ten mōy list dobrowolny, wieczysto wlewkowy zapis, pod pieczęcią moią y z podpisem ręki moiey, także pod pieczęciami ichmościów panów pieczętarzów, odemnie do tego listu zapisu moiego ustnie y oczewisto uproszonych. Działo się w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt szóstego, miesiąca Aprila 10 dnia: U tego listu wlewkowego podpisy przy pieczęciach temi słowy: Do tego listu wlewkowego rękę moię podpisuie: Pachomi Sawicz—ihumen Mohilowski y Sielecki mp. Proszony ustnie y oczewisto od osoby zwyż mianowanej do tego listu pieczętarz Andrzej Kołodziejynski mp. Proszony pieczętarz od imci oycā Pachomia Mohilowskiego y Sieleckiego — Wawrzyniec Chrzanowski mp. Ustnie proszony pieczętarz od imci oycā Pachomiā Sawicza—ihumena Mohilowskiego y Sieleckiego do tego listu: Hrehory Chomiński rękā swā. Który to list wlewkowy, wysz rzezonym sposobem sprawiony y do act podany, przez dekret szlachetnego urzędu burmistrzowskiego y radzieckiego Wileńskiego iest stwierdzony y stronie potrzebuiaćey, a zwłaszcza przewielebnemu oycu Danielowi Dorofiewiczowi—starszemu monastera święto-Duskiego bazylianów brackiego Wileńskiego, wespół z samym orginalem wydany.

1666 г. Мая 12 дня.

Изъ книги № 5117, за 1666—1668 г., стр. 236—237.

73. Квитанціонная записъ отъ Виленской женской обители при церкви Св. Троицы мѣщанину Минкевичу въ полученіи отъ него 500 злотыхъ.

Виленскій мѣщанинъ и купецъ Кондрать Парфіановичъ по духовному завѣщанію записаль своей дочери Маріаннѣ 1000 злотыхъ — съ тѣмъ условіемъ, что еслибы она, по волѣ Божьей, умерла ранѣе, чѣмъ вступить въ монашескій чинъ (къ какому призываю она съ молодости обнаружила сильное желаніе), то обитель, ее принявшая, по-

лучаетъ половину этой суммы, а другая половина отчисляется ея роднымъ сестрамъ. Дѣйствительно, Маріанна умерла ранѣе поступленія ея въ монашество, и потому мѣщанинъ Николай Минкевичъ, распорядитель воли покойнаго Кондрата Парфіановича, внесъ эту сумму женской обители, которая и квитируетъ его настоящею записью.

Feria quarta post dominicam Misericordiae die 12 mensis Maii, anno Domini 1666.

Przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim postanowisz się oczewisto wielebny oyciec Helias Byliński—zakonu y reguły świętego Bazylego conventu, przy cerkwi świętey Trócy, w uniey będącey, iako spowiednik, umocowany wielebnych panien tegoż zakonu y reguły, przy tey że cerkwi będącego conventu, imieniem tegoż conventu panińskiego y starszey onego wielebney panny Anastazyi Kotłówny, iawnie, w głos y wyraznemi słowy zeznał: iż co nieboszczyk sławetny pan Conrad Parfianowicz — mieszczanin y kupiec Wileński, zchodząc z tego świata y disponując majątność swoją, testamentem ostatniey woli swojej ordynował na część córki swojej, na imie Maryanny, w pierwszym małżeństwie spłodzoney, zлотых тysiąc—таким способом: Із іеслі бы таż córka Maryanna niedoszedszy lat swoich y іeszcze niewstąpiwszy do zakonu

świętego panińskiego, do którego cale umysł swój skłoniła była, przez śmierć z tego mizernego świata zesła, іeszcze w świeckim habicie, tedy połowa tey summy pięćset zлотых polskich miała się dostać conventowi pomienionemu, a druga połowa na siostry rodzone іey. w pierwszym małżeństwie spłodzone, córki swoje miała przypaść, to іест—takoważ summa zлотых pięćset; y dla większego y warownieyszego bezpieczeństwa potym po śmierci tegoż sławetnego pana Conrada Parfianowicza ta summa cała тysiąc zлотых wniesiona y assekurowana była na kamienicy własney przez sławetnych pana Mikołaja Mińkewicza y Krystynę Rodziewiczównę, małżonków, mieszczan Wileńskich, iako acta szlachetnego urzędu radzieckiego Wileńskiego pod datą roku przeszłego тysiąc sześćset sześćdziesiąt piątego, dnia czwartego miesiąca Decembra, o tym szyrzey dają znać. A że z przedwieczney dispositii Bożey таż córeczka, na imie panna Maryanna Parfia-

nowiczówna, mieszkając w convencie pomienionych wielebnych panien zakonnych y disponując się ieszcze do przyięcia świętego habitu zakonnego, z tego świata przez śmierć zesła, — tedy, stosując się do woli y ordinacyi zwyszrzeczonego sławetnego pana Conrada Parfianowicza y za requisitą pomienionego conventu panińskiego, sławetny pan Mikołay Mińkiewicz, z małżonką swoją, z tey summy, według zapisu swego zwysz opisanego, pięćset złotych, wytrąciwszy połowę expensów, to iest trzydzieścia sześć złotych, z tey summy tysiąca złotych wyliczili y rzeczywiście oddali. Z której wyliczoney połowicy summy, to iest pięćset złotych polskich, iako y czynszów od niej pochodzących, także y z feresy teyże nieboszczce Maryannie zapisaney, a te-

raznieyszych czasów dopiero oddaney, tak pomienionych małżonków sławetnych Mikołaja Mińkiewicza y Krystynę Rodziewiczównę, iako y sławetnego pana Afanasa Iwanowicza — contutora wiecznemi czasy zwysz rzeczony wielebny oyciec Heliasz Byliński, imieniem pomienionego conventu panińskiego y starszey na tenczas panny wielebney Anastazy Kotłowny quietował, nie prawa przystępu należności więcey do dóbr zesłego sławetnego pana Conrada Parfianowicza, tak ruchomych, iako y stojących, nie zachowując, y owszem wiecznemi czasy pomieniony zapis sławetnego pana Mikołaja Mińkiewicza y małżonki onego kassując y umarzając. Co y do xiąg wieczystych iest zapisano.

1666 г. Іюня 25 дня.

Изъ книги № 5347, за 1666—1668 г., л. III.

74. АКТЪ разслѣдованія Виленскаго магистрата по дѣлу Ивана Дроздовича учинившаго святотатство въ Виленской Свято-Духовской церкви.

Въ засѣданіи лавничьяго суда производился допросъ святотатцу Дроздовичу и разнымъ свидѣтелямъ по поводу похищенныхъ церковныхъ вещей въ монастырѣ Св.-Духа. Святотатець сознавался, что укралъ 4 перстня, а отъ денежной суммы и жемчуговъ отпирался; на вопросъ—откуда у

него деньги, отвѣтилъ, что, во время нашего шествія Хованскаго онъ уворовалъ у боярина 118 талеровъ и все время пряталъ ихъ въ монастырѣ, и сталъ расходовать только по удаленіи отъ ключаря о. Іова.

Judicium opportunum et criminale feria sexta in crastino festi sanctissimi corporis Christi, die 25 mensis Junii, per nobilem

ac spectabilem dominum Nicolaum Kliczewski, proconsulem et administratorem advocatae Vilmensis, tum et nobiles dominos

scabinos Vlnenses bannitum est anno Domini 1666.

Ad instantiam honestorum Joannis Sawicki, uti et tanquam provisoris Philipp Maximowicz—notarii fraternitatis in templo sancti Spiritus ritus graeci extra unionem existentis et ex delegatione eiusdem fraternitatis agentium realiter citatus, et carceribus praetorianis demandatus, ex iisdem die hodierna coram iudicio praesenti praesentatus Iwanus Drozdowicz, origine Rozanensis, contra quem unita instantia cum religioso Ihowo, eiusdem templi sacristiano, per nobilem Arnolphum Zaleski—patronum causae praesentis, criminaliter proposuerunt innixi per datam protestationem ad acta castrensia Vlnensia delatae. Quod ille oblitus timoris divini nec veritus paenas, contra sacrilegos in lege communi sancitas, ausus est, tam sub tempore obsequiorum, quibus apud praefatum religiosum sacristianum deditus erat, quam etiam absolutus ab iisdem furta committere et sacrilegae manu patrare, praesertim in abreptione de imagine beatissimae Mariae virginis annulorum trium et unionum, quorum unus funiculos in aures quantitate uniones, novem vero in funiculi minores continebant, et nesciebatur hucusque, a quonam furto ablata essent, ad praesens vero postquam unus ex ablatis de praefata imagine annulis deprehensus est apud faeminam quandam de nomine Pawłowa Haydukiewiczowa, quae se expurgando a tanto crimine hunc annulum a quadam Catharina propinatrice concedit sibi ad tempus coram iisdem actoribus asseruit, propinatrix vero, serio unde haberet examinata, prodidit modernum inculpatum I. Drozdowicz, quod sibi ab eo donatus sit. Quam faciem rei deprehensam pro maximo documento summendo idem qui supra nobi-

lis Arnolphus Zaleski concomitanter etiam accusabat, et ratione ducentorum et duorum ungaricorum et duorum annulorum aureorum, duos in reposito certo templi eiusdem ruthenici praefatus religiosus sacristianus cistula oclusos habuit, quam cistulam nemo nisi inculpatus modernus expilavit, siquidem de nuper mendicante factus est reperite dives, laute in dies vivens, inde maximum etiam argumentum et indicium elicitur, quo minus accusatus ad torturas tradatur, si et in quantum libere, uti iam cum facie rei notatus fur non torturetur. Iudicium itaque nobile scabinale Vlnense cum inculpatum de iis omnibus, quae obiiciuntur, ac in primis de origine et conversatione interrogaret, sequenti narrativa iustificabat se.

Jestem rodem z Rożany; służyłem półczwarta lata oycowi Janowi—zakrystianowi ś. Duchu ruskiego. Trzy pierścienie wzięłem nie z obrazu, ale w mieszkaniu zakrystyjskim, a to dla tego, że mi zasłużone nie doszło. Z tych pierścieni jeden złotny, a drugi srebrny, nadpsowany, trzeci zginął. Perł żadnych nie brałem z obrazu Najswiętszey Panny, pogotowiu ani pieniędzy, to iest, czerwonych dwieście dwa, y kopilką złotą, które miemioy Jow sobie wybrane z skrzynki, o której nawet nie wiedziałem, gdzieby była złożona. Potym pytany od sądu—skąd by miał pieniądze, że teraz poczoł y handlować y bankietować, hoynie żyjąc dzień po dniu; powiedział, że ieszcze przedtym, nimem służył oycu Jowi, wziętym był przez Moskwę, która z Chowańskim tu w naszych krajach była, potym pod Dżisną upatrzywszy czas u boiarzyna, który był panem moim, z pałuba wyjąwszy sto ośmnaście talerów, gdzie tesz nieco y ortów y półtalarków było, uszedłem z niemi aż do Wilna, y

przystawszy do oycy Jowa, chowałem te pieniądze pod cegłą w babińcu cerkwi świętego Ducha, y nie pierwiey onych zażyć poczołem, aż się odprawilem od oycy Jowa.

Post quam eiusmodi iustificationem prae-fati inculpati cum actores moderni insimul omnes pro meliori indagazione, nobiles dominos scabinos deputari affectarent, non solum ut descenderet ad locum, ubi reconditam pecuniam inculpatas habuisse fatebatur, sed et ad hospitium ipsius, ut de vita et moribus illius meliorem informationem haberent, iudicium nobiles ac spectabiles dominos Stanislaum Rudnak et Basilius Ohurcewicz deputavit. Qui captato idoneo tempore cum notario ordinario et famulis Martino Ostrowski et Jacobo Wasilewski, descendendo ad monasterium religiosorum patrum basilianorum, ad templum s. Spiritus rutenici existentium, ibidem accersitum habuerunt, et modernum accusatum Drozdowicz, contra quem in confrontatione statuerunt, in primis:

Kulaha cantatricem, alias śpiewaka, qui in hunc modum testimonium suum sub iuramento deposuit: Często bywając w gospodarstwie Dmidowicza y z nim conversując, postrzegłem u Pawłowej Heydakowiczowej pierścionek złoty y gdym spytał, skąd by go miała, powiedziała—od szynkarki p. Boburczyney na imie Katarzyny, szynkarka zaś powiedziała, że iej Drozdowicz darował; co ia usłyszawszy, a wiedząc o szkodzie oycy Jowa zakrystiana, doniosł oycu starszemu. Oyciec starszy kazał mi ten pierścień od Pawłowej odyskać y do siebie przynieść, co się y stało.—Secundum statuerunt Stanislaum murarium, qui itidem admonitus et fideliter, et sub iuramento recognoscat, ut suum testimonium deponat, in eum modum, qui sequitur

deposuit: Ze Drozdowicz przedawał słu-gi pierścionek gładki bez kamienia, za który mu żyd dawał pół lewka; niezgodziwszy się z żydem o pierścionek, oddał mnie, powiadając, że jeżeli by ten żyd przyszedłszy dawał taż cenę, abym żydowi pierścionek oddał, a pieniądze do siebie wziął. A gdy żyd nazad nie wrócił, a gdym o tym pierścionku powiedział oycu starszemu, oyciec starszy Kulahę tam do Drozdowicza posłał. Pytany znówu Kulaha od ichmościów panów ławników, co by na ten pierścień drugi Drozdowicz powiedział, iako y skąd by go miał; tedy zeznał, że się barzo począł trwożyć, na ten czas mówiąc te do mnie słowa: albo iusz oyciec starszy wie o tym pierścionku, nie zmiłuy się, braciszkenku, powiaday, że ten pierścień nie odemnie wyszedł, ale od oycy Stefana—zakonnika tegosz monastera, który zakonnik aby miał dawać, kiedy do przedania iaki pierścień sam imć oyciec starszy wyświadczył onego. Ten że Kulaha y to deposuit: że Drozdowicz ma trzeci pierścień szczyrołoty, z figurą nomen Jesus, który, gdy pytał, skąd by go miał, powiedział: iż zakrystian zapomniał u mnie, iam tesz u siebie zatrzymał, a ten pierścień także z obrazu Nayświętszey Panny. Tenże na ostatek Kulaha, śpiewak, zeznał, że trzeciego dnia świątek kiedy perel sznurów dziewięć mniejszych, a dziesiąty większy zgineli z obrazu Nayświętszey Panny, widziałem Drozdowicza, kiedy iusz nikogo nie było w cerkwi, że sam ieden wyszedł z oney, którą szkodę potym, gdy postrzeżono, kazał ogłosić oyciec starszy z ambony. A iako na drugiey gospodarstwie będący, u nieiakiego Lorenasa, przez cwierć roku, y tam poznawszy się z iakąś panienką, od której sztamet y iakiś fartuch miedzi swemi rzeczoma ma, codzien tańce, bankiety, muzykę

miewał. Y to zeznał, iako oculatus testis Kulaha.

Post eam depositionem testimonii sic uti praemissum est connotatum, descenderunt nobiles domini scabini cum notario ad locum, ubi in atrio templi, alias w babiniec, recondita fuit pecunia in grossa moneta, ibi viderunt nimis strictum locum, et vix possibiliter capacem talis in quantitate et numero moneta illis absoluta, quia iam dies ad occasum declinabat, ulteriorem inquisitionem in alium diem et tempus rececerint. Quam postmodum ex instantia supra nominatorum actorum de novo ex iudicio deputati nobiles ac spectabiles dominos Gasparus Gawłowicki et Petrus Szostak, scabini cum notario iuratisque famulis, Jacobo Ostrowski et Samuele Oginiec continuaverunt, videlicet die vigesima octava mensis et anni currentium. Qui descendendo ad hospitium inculpati, videlicet ad domum lapideam haeredum famati olim Ambrosii Kasperowicz intrarunt dicti sub iurisdictione episcopali in platea s. Nicolai certis graniciebus sita et iacente, ubi accessitâ hospitâ honesta Bobureczyna dicta, diligentem inquisitionem fecerunt, de moribus, et conversatione ipsius Drozdowicz, quae in hunc modum deposuit: Żem tego Drozdowicza gdy u mnie mieszkał, często

napominała, ile piianego, aby się spokojnie zachował, a dziwów nie stroił, powiadaiąc mu, że te pieniądze szynku, za które piiesz y tak hoynie żyiesz, pewnie lekko przyszli. Na to odpowiedział raz: ia się o to najmniey nie frasuję, wszak nie oyca Jowa pieniądze, co mu zginely. Szynkarka zaś Katarzyna y Pawłowa y wszytka czeladź zeznawali, że gdy często pytali, skąd by miał pieniądze, powiedział, że za cerkwią znalazł. Ciz powiadali, iako p. gospodyni często go napominała, aby nie szalał piiany, a raz go tesz y wybiła. Szwiec, który sąsiedzko mieszka tam że u pani Bobureczyney wdowy, zeznał, że mi dawał w zastawie dwadzieścia talarów bitych, prosząc o drobną monetę, alem onych nie brał.

Pan Fiedorowicz zeznał, iako z nim iechał z Wilna do pani Reybertowey, rodzicielki swey, chcąc aby tam nie co zmieszkał, y konia podpasił, powiadając, że tu w Wilnie, póki do Stołowicz na iarmark nie póydzie, strawno na niego y konia, iakosz te dziesięć talarów bitych odmienił, za czterdzieście y pięć złotych, y że nie więcey od niego przychodzi dodać, tylko złotych pięć, y to zeznał. Quae omnia ad iudicium redeuntes retulerunt, et ut actis praesentibus connotaretur mihi notario commiserunt.

1667 г. Апрель 25 дня.

Изъ книги № 5117, за 1666—1668 г., стр. 813.

75. Квитанціонная записъ отъ монаха Виленскаго Троицкаго монастыря Юсифа Салевича Виленскому радцѣ Юрію Павловичу въ полученіи отъ послѣдняго 400 злотыхъ.

Монахъ Виленскаго Свято - Троицкаго монастыря Юсифъ Салевичъ послѣ смерти своего отца и брата имѣлъ право на полученіе извѣстной части наслѣдства въ количествѣ 800 копѣ литовскихъ, обезпеченныхъ на каменномъ домѣ въ г. Вильнѣ и лавкѣ; но такъ какъ этими имуществомъ завладѣлъ его родственникъ, то Салевичъ началъ съ нимъ въ

магистратѣ процессъ; но прежде, чѣмъ этотъ процессъ кончился, Московскія войска разорили домъ. Вслѣдствіе этого Салевичъ, по хлопотамъ пріятелей, согласился получить отъ своего родственника только 400 злотыхъ, въ чемъ и выдаетъ ему настоящую квитанцію.

W poniedziałek, sam dzień ś. Marka, według nowego kalendarza, to iest dnia 25 miesiąca Aprila, roku Pańskiego 1667.

Przed szlachetnymi pany Stanisławem Rudnakiem y Mikołaiem Ohurcewiczem, raycy Wileńskimi, z pisarzem ławniczym, na tenczas mieysce radzieckiego pisarza zasiadaiącym, iako od calorocznego urzędu radzieckiego Wileńskiego deputowanemi, przy obecności sług przysięgłych Kazimierza Bernatowicza y Jerzego Kozłowskiego, postanowiwszy się oczewiscie wielebny oyciec Józef Saliewicz, zakonu y reguły oyców bazylianów, przy cerkwi świętey Trócy w Wilnie będących, zakonnik, maiąc przy sobie tegoż conventu Wileńskiego kapłana na imie Alexeia Sierhieiewicza, iako sociusza swego, za mocą sobie daną y pozwoleniem ichmciów w Bodze przewielebnego imci oycy Gabryela Kolendy, metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, y imci oycy Pachomiego Oilewicza, iako starszych y przelożonych swoich conferowaną, iawnie, dobrowolnie przyznał list

swóy quietacyyny względem części swoiey oyczystey, którą według testamentu szlachetnego niegdy Symeona Saliewicza, raycy Wileńskiego, a rodzica swego miłego, między inszemi consuccessorami praetendował na kamienicy Saliewiczowskiej, w pewnych granicach, w Wilnie na Końskiey ulicy leżącey, o którą wprzódy prawnie tu na urzędzie tuteyszym czynił, a potym przez przyjacielskie pomiarkowanie tę sprawę skończył z szlachetnym panem Jerzym Pawłowiczem—raycą Wileńskim, a szwagrem swoim. Który to kwit, na stronę tegoż szlachetnego pana Pawłowicza—raycy, służący, na piśmie podany do akt publicznych radzieckich Wileńskich, słowo w słowo iest wpisany:

Ja Józef Saliewicz, zakonnik reguły ś. Bazylego wielkiego przy cerkwi przenayśw. Trócy konventu Wileńskiego, w unii świętey będącey, za mocą y pozwoleniem od ichmciów, w Bodze przewielebnego imci oycy Gabryela Kolendy, metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, y i. oycy Pachomiego Oile-

wicza, iako starszych y przełożonych, conferowaną, także za wiadomością całego conventu wielebnych oyców bazylianów, ad pulsum campanae zgromadzonych, wiadomo czynię y zeznawam tym moim wieczystym, dobrowolnym, kwitacyinym listem: iż com ia Józef Saliewicz intentował był actiā przed szlachtetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński szlachtetnemu panu Jerzeimu Pawłowiczowi, raycy Wileńskiemu, o kop pięćset Litewskich z kamienice Saliewiczowskiej, na Końskiej ulicy, w pewnych granicach leżącej, w possessyey tegoż pana Pawłowicza raycy zastaiącej, nieboszczykowi panu Jachimowi Saliewiczowi należących, tudziesz o kop trzysta z kramu w ciemnym drobnym rzędzie znajduiącego się, testamentem ostatniey woli przez nieboszczyka pana Symona Saliewicza, burmistrza Wileńskiego, urzędownie uczynionym, temuż zesłemu panu Jachimowi Saliewiczowi, rodzonemu bratu moiemu, legowanych y zapisanych, domagaiąc się sobie oddania y wyliczenia z czynszami od tey summy pochodzącemi, które na mię po przerzeczonym panu Jachimie Saliewiczzu, rodzonym moim, prawem przyrodzoney bliskości przypadły y należały; tedy z calculathey y urzędowego porachunku w roku tysiąc sześćset sześćdziesiątym siódmym, dnia wtórego miesiąca Aprila stałego, ponieważ ta kamienica przez nieprzyziaciela Moskwićiną zruinowana y spustoszona została, potraciwszy przy tym exaedificata p. Pawłowiczowi raycy na tę kamienicę de proprio spendowane y liquidowane, y inne expensa, iako w teyże calculatii szerzey y dostateczniey opisano iest y dolożono, z tey wszytkiey summy, na początku namienioney, przyszło tyle na moią część złotych czterysta, którą summę czterysta, z czynszami od niey należącemi, realiter et de

facto od pomienionego pana Pawłowicza raycy do rąk moich odebrawszy y skutecznie odliczywszy, z takowey realney satisfacthey y dosyć mnie za pretensię moią uczynieniu, tegoż pana Pawłowicza rayce na czasy potomne, in forma iuris plenissima et sufficientissima, żadnego iuż odtąd prawa mówienia, ani praetextu, o tę summę wszytką, samemu sobie, conventowi memu, ani żadnemu z pokrewnych moich, bliskich y dalekich, nie zachowuiąc, do pana Pawłowicza raycy samego, pani małżonki, potomków, ani do żadnych dóbr iego, iakim kolwiek imieniem nazwanych, teraz y na potym będących, gdzie się znajduiących, nie zachowuiąc dalszych żadnych porachunków, nie wznawiaiąc, wieczne y nieodzowne milczenie zachować submittuiąc się y opisuiąc się, quietuić. Na co dla lepszey pewności ręką się moią podpisawszy, ichmościów panów pieczętarzów, tak duchownych, iako y świeckich, do podpisu uprosiłem. Który kwit y przed urzędem stanowszy mam przyznać. Pisan w Wilnie, w monastyrze świętey Trócy, dnia dwudziestego Kwietnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego. Podpisy takowe: Stephan Martyszkiewicz Buszyński — proconsultor zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy monastyrza świętey Trócy, Symon Cyprianowicz o. s. b. m. consultor y kaznodzieia monastera Wileńskiego; Josephus Saliewicz, ord. d. B. magni zakonnik; Ignacy Kamiński; Макарь Ісакиевичъ, м. м. B. Ustnie proszony od oycy Saliewicza, zakonnika świętego Bazylego, do podpisu tey kwietathey: Mikołay Ohurcewicz — rayca Wileński; ustnie proszony pieczętarz Stephan Szycik Zaleski; oczewisto proszony od osób w tey kwietatii mianowanych podpisałem: Stephan Migura. Które to contenta quitathey szlachtetny urząd burmistrzow-

ski y radziecki Wileński przeczytawszy y | tentią swoią urzędową stwierdził, chcąc na
one dobrze wyrozumiawszy we wszelakich | potomne czasy aby przy mocy zupełney
punktach, clauzulach y paragrafach, sen- | nienaruszenie zostawała. Co iest zapisano.

1667 г. въ Іюнѣ.

Изъ книги № 5117, за 1666—1668 г., стр. 884—890.

76. Контрактъ, по которому Виленскій Св.-Троицкій монастырь отдаетъ мѣщанину Ивану Халькевичу въ 15-ти лѣтнее арендное содержаніе свой каменный домъ въ г. Вильнѣ, называемый Сатановичовскимъ.

Виленскій Св.-Троицкій монастырь имѣлъ на Амбарахъ каменный домъ, подъ названіемъ Сатановичовскій, который былъ разоренъ во время Московскаго нашествія; желая возобновить его, монастырь вошелъ въ сношеніе съ мѣщаниномъ Ив. Халькевичемъ и отдалъ ему въ аренду на 15 лѣтъ

развалившійся домъ съ тѣмъ, чтобы Халькевичъ отстроилъ его по всѣмъ частямъ и вносилъ ежегодно по 100 злотыхъ аренды; за это монастырь обязывается вознаградить его за убытки, понесенные по оплошности монастырской, или по вѣщъ случаю.

Feria secunda ante festum sancti Joannis Baptistae, die vigesima mensis Junii, anno Domini 1667.

Religiosus Josephus Saliewicz, una cum religioso fratre Joanne Jozaphat Michniewicz, ordinis sancti Basilii conventus Vilenensis nomine et ex commisso illustrissimi ac reverendissimi domini Marciani Białozor—episcopi Pińscensi, archimandritae Vilenensis, comparentes personaliter, coram nobili officio consulari Vilenensi, palam publice recognoverunt, quod memoratus illustrissimus et reverendissimus dominus episcopus Pincensis, archimandrita Vilenensis, certum contractum ex parte restorationis lapideae Satanowiczowska dictae, hic Vilnae in foro publico certis granitiebus situatae et iacentis, antiquitus ad praefatum mona-

sterium pertinentis, celebraverat, cum famato Joanne Chalkiewicz—negotiatore, et Anna Sielawianka, coniugibus, civibus Vilenensibus, eundemque ab utraque parte manibus propriis subscriptum, actis praesentibus in maiorem firmitatem acticari rogarunt, cuius tenor is est, qui sequitur:

Marcin Białozor—episkop Piński y Turowski, archimandryta Wileński, Stephan Martyszkiewicz Busiński—proconsultor zakonu świętego Bazylego wielkiego, przelożony conventu Wileńskiego przy cerkwi świętey Tróyce, ze wszytkiemі oycami y bracią zakonu naszego, ad pulsum campanae zebra-nemi, wiadomo czyniemi tym naszym kontraktowym y arendownym listem: Iż my, mając na tenczas w disposicji y zawiadowaniu swym wszelakie dobra, tak w ziemstwie,

iako y tu w mieście Wileńskim znajdujące się, do cerkwi y monastyra świętey Trócy przynależące, mianowicie w osiadłościach y kamienicach, z których to dóbr cerkiewnych widząc my kamienicę, Satanowiczowską z dawna nazwaną, do cerkwie y monastera naszego należąca, w Wilnie w rynku na Ambarach w pewnych granicach, mianowicie między kamienicami z iedney strony Sienkiewiczowskiey, do plebanii kościoła farskiego świętego Jana należąca, z drugiey strony panien zakonnych reguły świętego Bazylego, przy tey że cerkwi świętey Trócy zostających, leżąca, w roku tysiąc sześćset pięćdziesiątym piątym przez nieprzyziaciela Moskwicina ogniem spustoszoną y zruynowaną, a z ulicy nawet y samy mur tak ściany, iako też y sklepienie do gruntu upadło; z którey to kamienice, iako się wyżej opisało, spustoszoney y funditus wniwecz obrócone, od tak dawnego czasu, y po szczęśliwym rekuperowaniu miasta Wileńskiego daremnie wakującej, cerkiew Boża y monastyr nasz żadnego pożytku ani dochodów niema, owszem czem daley do większego spustoszenia, ruiny y zaginienia przychodzi; przeto my osoby wyżej mianowane, z całym conventem postrzegając y upatrując pilno, aby bez ratunku w wielkim niebezpieczeństwie zostająca, za opuszczeniem czasu y przewłoką do ostatniey desolacyi nie przychodziła, ale raczey przez dobrego człowieka restaurowana była, y do swey perfectii przyiść mogła, zkąd by iakowe emolumentum do cerkwi y monastyra naszego dochodzić mogło, po wielu naszych consideratiach, consultach y obmyślach względem restaurowania tey kamienice, za zgodą wszystkiego conventu naszego y iednostaynym zezwoleniem, przerzeczoną kamienicę Satanowiczowską, wszystką ogółem iako się w sobie ma, nic z oney

niewymuiąc ani wydzielając, że wszystkiemi na wszystko puściliśmy y zawiedli arendownym prawem sławetnemu panu Janowi Chalkiewiczowi y paniey Annie Sielawiance, małżonkom y mieszczanom Wileńskim, na lat piętnaście, consequenter et immediate po sobie idących, który arendny rok się poczyna w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmym, miesiąca Oktobra pierwszego dnia, w dzień Pokrowa naświetszey Panny według starego kalendarza, a kończyć się będzie w roku, da Pan Bóg, przysłym tysiąc sześćset ośmdziesiąt wtórym, takowegoż dnia, miesiąca y święta. Przez które piętnaście lat ma y powinien będzie pan Chalkiewicz, pani małżonka onego, lub też potomkowie ich, tę kamienicę od nas y całego conventu arendownym sposobem puszczoną, według tego contractu postanowionego y dobrowolney ich submissiey, de novo murem restaurować, to iest z ulice mur upadły nowym murem wywieść, kramy dwa y piwniczkę, tamże będącą z ulicy nad wrotami, zasklepić y onę dla lepszego bezpieczeństwa, drzwiami y zamkami obwarować y umocować, y te wszystkie mieszkania, tak z ulice, iako y we śródku tey kamienice znajdujące się, dachem to iest gontami pokryć, wewnątrz zaś w izbach piece kafel zielonych, okna szklane z ołowem, drzwi, ławy y cokolwiek do nich będzie należało wszystkiemi potrzebami opatrzyć; tak też do sklepu y piwnic drzwi z deszczek dobrych y zamki w oknach tegoż sklepu, y w piwnicach kraty żelazne dać, w browarze komin wywieść, y wszystką kamienicę uprzatnąć, żeby nie zagniona była, owo zgoła ze wszystkim tę kamienicę wystawić, y mieszkanie wcale. Co wszystko mają sporządzić swoim własnym kosztem pan Chalkiewicz, pani małżonka onego, albo potomkowie ich. Z którey to

kamienice przez te piętnaście lat pan Chalkiewicz, pani małżonka onego, albo potomkowie ich, ma płacić w rok czynszu złotych sto polskich, do rąk naszych, następujących po nas, albo temu, kto od nas y conventu naszego na ten czas będzie wyznaczony, za otrzymaniem kwitu; a ten czynsz będzie płacił dwiema ratami, pierwszą ratę zł. pięćdziesiąt, w dzień Pokrowa, a drugą ratę zł. pięćdziesiąt na Zwiastowanie najs. Panny według starego kalendarza, żadney raty ani przed terminem, ani po terminie, ieno na samy termin, namniemy onego niepochabiając. A po wyjściu tey arendy, to iest lat piętnastu, nam, następującym po nas y całemu conventowi naszemu pomienieni panowie arendarze powinni będą, tę kamienicę, że wszystkim budynkiem podać, nie upominając się, ani requirując od nas osób, na początku namienionych, następujących od nas y od całego conventu najmniejszego grosza, na te budynki wydatków swoich spendowanego. Wolen tedy y mocen będzie pan Chalkiewicz, pani małżonka onego, potomkowie ich w pomienioney kamienicy spokojnie mieszkać, sąsiadów trzymać, czynsze od nich odbierać, szynki mieć, goście przymować y według najlepszego upodobania swego, z kramów y mieszkań wszelakich pożytków zażywać y onych przymnażać, y tą kamienicą aż do wyjścia lat piętnastu, iako własnością swoją disponować y obracać. Jeżeli by też pan Chalkiewicz, pani małżonka onego, albo potomkowie ich, niechcąc, albo dla iakichkolwiek przyczyn, nie mogąc sami tey kamienice trzymać y w niej do expirowania lat piętnastu mieszkać, wolno onym będzie tę kamienicę komu chcąc innemu od siebie arendować, y iakim kolwiek prawem, contractem do expirowania lat piętnastu puścić, pod tąz conditią z wybudowaniem

y wystawieniem wszystkich pomienionych budynków y płaceniem takowego czynszu, y tym porządkiem, iako się dostatecznie wyżej opisało, za daniem iednak nam, następującym po nas, albo całemu conventowi wiadomości. A my osoby wyżej wyrażone, następujący po nas y cały convent nie mamy y nie będziemy mogli w tym wszystkim kontradykować panu Chalkiewiczowi, paniey małżonce onego, potomkom y dzierżącemu od nich tę kamienicę spokojnym dzierżeniu oney, przez te wszystkie lat piętnaście, za dosyć nam uczynieniem y na terminie zapłaceniem czynszu, żadney przeszkody czynić y praepeditiey. A jeżeli by kto pana Jana Chalkiewicza, panią małżonkę iego, potomków y każdego od nich dzierżącego tę kamienicę w tych piętnastu leciech chciał y ważył się z spokojnego tey kamienicy wybić dzierżenia, praetendując sobie iaki przystęp, albo należność za długami obligowemi, cerografowemi, przezyskami prawnymi, dekretami lub też contractem iakim dawnym, albo świeżo otrzymanym, miał turbować, do prawa pociągać, do szkód, nakładów y samych do niewczasów przywozić, tedy za daniem nam znać y obwieszczeniem u każdego sądu y prawa tyle razy, ile tego potrzeba będzie, panów arendarzów naszych evinkować, bronić y zastępować mamy y powinni będziemy. A jeżeli by śmy sami, następujący po nas y cały convent, mając od arendarzów naszych obwieszczenie, przepomniawszy contractu naszego onym danego, od takowych turbujących osób onych nie bronili, nie zastępowali y u sądu nie stawili, zaczym by panowie arendarze szkody, nakłady y płacenie długów potracić nam mają, a my one tak właśnie, iako gotowe pieniądze przyjąć powinni będziemy, ni w czym słusznym wydatkom nie

przecząc, do iuramentu nie przywodząc y nie wprzódy z pomienionych arendarzów y dzierżący od nich z tey kamienice mają nam ustąpić y ona nam podać, aż się we wszystkim onym według tego contractu naszego dosyć stanie. W czym upewniając panów arendarzów naszych, te wszystkie unkoszty, nakłady prawne, za niebronieniem naszym poniesione y popłacenie długów, jeżeli byśmy onych w czynszu nie chcieli potrącić, na tey że kamienicy assekuujemy. Waruiemy też tym kontraktem my wyżey mianowane osoby, iż gdyby w tych piętnastu leciech Pan Naywyższy, czego strzeż Boże, nieprzyziaciela, ogień y inne iakowe przypadki na miasto Wileńskie dopuścił, dla których by ta kamienica w ruinę, a nie za przyczyną panów arendarzów poszła, y oni na summie swey na restauratią spendowaney szkodowali, tedy takową szkodę za liquidatią panów arendarzów, nagrodzić zupełnie powinni będziemy. Tak też, jeżeli by z dopuszczenia Bożego powietrze morowe na to miasto Wileńskie przypuszczone było, przez które by panowie arendarze ani sami, ani sąsiedzi mieszkać nie mogli, tedy takowy czas niefruktifikowania przez powietrze lub gotowemi pieniędzmi, albo po wyściu lat piętnastu, dalszą arendą teyże kamienicy nagrodzić mamy. Co się tknie podatków, seymem uchwalonych, podymnego, contribucii y składanek publicznych mieyskich, z tey kamienicy należących, te wszystkie ciężary panowie arendarze y od nich dzierżący powinni znosić; iednak to dokładając, że jeżeliby podczas trybunałów albo inszych iakich ziazdów, gospoda w tey kamienicy ex officio na stancyą dla gości dana była, tedy temu zabiegać, bronić y gdzie tego potrzeba ukaże stawać, iako dóbr cerkiewnych według możności naszej obiecuiemy.

A jeżeli by, strzeż Boże, nim te piętnaście lat wynidzie, na którego z panów arendarzów naszych śmierci, tedy któremu kolwiek pozostałemu z nich potomków ich y każdemu od nich tę kamienicę dzierżącemu tego kontraktu naszego cale y nienaruszenie, we wszystkich punktach y paragraphach, dotrzymać obowiazuiemy y opisuiemy się. I w tym pana Chalkiewicza y panią małżonkę onego ubezpieczamy, że gdy po wyściu lat piętnastu y nagrodzeniu szkod y nakładów, czego niechay Pan naywyższy onych uchowa, chciał by często rzeczoną kamienicę dalszą arendą trzymać, tedy przed wszystkimi inszemi zawsze oni, pan Chalkiewicz y pani małżonka onego, bliższemi będą, do naięcia oney z płaceniem pewnego czynszu, na tenczas postanowionego. A po wyściu lat piętnastu y expirowaniu tey arendy powinien będzie pan Chalkiewicz, pani małżonka onego, potomkowie, lub też dzierżący od nich, tę kamienicę wszystką dachem nowym gontowym pokryć. Co wszystko cale y nienaruszenie, według tego contractu y arendownego listu naszego z całym conventem dotrzymać obiecuiemy, y ony, dla lepszey pewności, przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim przyznać y do ksiąg podać submittuujemy. Na co daiemy ten nasz contractowny y arendowny list panu Chalkiewiczowi y paniey małżonce onego, z podpisem ręki naszej własney y z podpisem rąk wielebnych oyców bazylianów conventu Wileńskiego, y z przyciśnieniem pieczęci monastyrskiey. Pisan w Wilnie, w monastyrze świętey Tróyce, miesiąca Junii *) dnia, roku Pańskiego tysiąc seśset sześćdziesiąt siódmego. Marcin Białozor, biskup Piński, Turowski, ar-

*) Не написано числа.

chimandryta konwentu Wileńskiego; Symeon Cyprianowicz, ordinis s. Basilii m. consultor, kaznodzieia miasta Wileńskiego; zakonnik Josephus Saliewicz ord. s. B. m.; Stephan Martyszkiewicz Busiński, ordinis s. Basilii m. proconsultor, starszy Wileński s. Tróyce; Jan Jozaphat Michniewicz, ord. s. Basilii m.; namiesnik Wileński s. Tróyce; Alexij Serhiekiewicz—zakrystian ord. s. Basilii; Ipatij Stephanowicz—ord. s. B. m.; Mikolay Stukaczewski—o. s. B. m. imieniem wielebnych oyców; Ignacy Kamiński o. s. B. m. Quem quidem contractum, modo praemisso recognitum, officium praesens, in omnibus punctis, paragraphis ac clausulis

sententia sua approbavit, tum et pro danda intromissione nobiles dominos Franciscum Burba et Georgium Pawłowicz—consulares cum notario officii ordinario, atque famulis iuratis honestis Casimiro Bernartowicz et Georgio Kozłowski—deputavit. Qui functi munere suo descendentes ad lapideam Satanowiczowska antiquitus nuncupatam, granitiebus in eodem contractu expressam famatos Joannem Chalkiewicz et Annam Sielawianka—sonsortes, cives Vilmensis, nemine impugnante, praesentibus eiusdem conventus patribus intromiserunt. Quod actum est.

1669 г. Юля 24 дня.

Изъ книги № 5118, за 1668—1674 г., стр. 238.

77. Жалоба Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на кармелитовъ босыхъ по поводу насильственнаго похищенія ими сѣна на грунтахъ монастырскаго фольварка Вошкеленяты.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь приносить жалобу на кармелитовъ босыхъ въ томъ, что между ними было заключено условіе съѣхаться на спорныхъ земляхъ Вошкеленятскихъ и постановить, какія земли должны принадлежать монастырю и какія

кармелитамъ; но кармелиты, не исполнивши этого условія, напали на монастырскія земли, скосили болѣе 80 возовъ сѣна и сыръемъ свезли его въ свой фольварокъ.

Feria quarta in vigilia s. Jacobi die 24 mensis Julii, anno Domini 1669.

Nobilis ac religiosus Nectarius Kozuchowski—ordinis sancti Basilii in disunione

existentium, personaliter veniens ad nobile officium consulare Vilmense et acta eiusdem officii, nomine venerabilis ac religiosi Danielis Dorofiewicz—superioris monasteri Vil-

nensis eiusdem religionis paratam in scriptis protestationem, contra admodum reverendum ac religiosum patrem Petrum a Matre Dei ordinis carmelitarum discalceatorum conventus Vilmensis priorem et totum conventum illius de re, intro contenta, ad acticandum obtulit in tenore sequenti:

Opowiadał y żałował w Bogu wielebny imé oyciec Daniel Dorofiewicz—starszy monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha zostającego, ze wszystkim swoim conventem, na wielebnego imci xiędza Piotra a Matre Dei, przeora conventu Wileńskiego, y na wielebnego imci xiędza Stanisława a Maria Magdalena, iako procuratora, tudziesz y na cały convent ichmościów xięży karmelitów bosych o to: Iż ichmość oycowie bosy w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym dziewiątym, upewniwszy y postanowiwszy z ichmościami oycami żałującymi, pro die 17 miesiąca Julii, na grunty szachownice y sianożęci spólnie ziachać y rozwieźć: które grunty y szachownice, y sianożęci w szachownicach będące, mere należą do folwarku ichmościów oyców żałujących — Woszkienienta nazwanego, pod prawem y przysądem maydeburskim miasta iego królewskiej mości zostającego. Gdzie ichmość xięża bo-

si, mimo postanowienie swoje przed terminem, to iest, dnia piętnastego y szesnastego miesiąca Julii tegoż roku, w dzień szkaplerza świętego, za iednostayną radą y namową swoją, wzruszając pokóy pospolity guarico modo, armata manu, przysposobiwszy sobie do tego ludzi gromadę nie małą y chłopów kilkadziesiąt z kosami, napadszy na sianożęci, do folwarku ichmościom oycom żałującym cale należące, y na insze sianożęci, nad rzeką Niemieżą będące, do których y imé pan Stephan Migura—rayca Wileński należy, żadnego do tych pomienionych sianożęci nie mając przystępu y prawa, wszystkie a wszystkie na wozów osmdziesiąt skosili y nie susząc w polu, na karkach y wozach do swego folwarku zwiezli y sprowadzili. W czym żalobliwy imé oyciec Daniel Dorofiewicz—starszy monasteru brackiego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego, y cały convent, ponosząc wielką szkodę y nie małą oppressią od ichmościów xx. bosych Wileńskich, a chcąc z ichmościami tak o pokoszenie sianożęci, iako y o insze pretensie in foro fori prawem czynić, dał tę swoją żalobę y opowiadanie do xiąg maydeburskich Wileńskich zapisać. Quod acticatum est.

go tysiąc sešćset szešćdziesiąt ósmego gwałtem pokosili, wielebny oyciec Daniel Dorofiewicz—starszy monastera przerzeczonego, y po kilka razy obiecawszy siano, na tych sianożęciach pokoszone, wrócić, abo zapłacić, do tegoż czasu nie zapłacił, a chcąc nie dosyć uczynić uszczypliwą protestatią zaslania się y do tych sianożęci prawo sobie ściele, y do folwarku Woszkieniata, przy tym y do folwarku, którego oycowie karmelici bosci od successorów Samuela Krzyczowskiego nabyli, y o ten folwark w prawie są z wielebnym oycem Danielem Dorofiewiczem y z oycami tegoż monastera przerzeczonego, a żeby ieszcze ta protestatia pozorniejsza była y uszczypliejsza, twierdzą y udaiają, iakoby

przerzeczeni karmelici bosci sianożęci, nad Niemieżą rzeką będące a panu Migurze—raycy Wileńskiemu należące, pokosić mieli. O tę tedy protestatią uszczypliwą y o potwarz wielebny oyciec Piotr a Matre Dei, przeor karmelitów bosych ze wszytkimi oycami, iako y o szkody y insze praeiudicia, y iako też y o pochwalki, które od wielebneho oycy Daniela Dorofiewicza wielebnych oyców tegoż monastera ponosi, y convent Wileński oyców karmelitów bosych cierpi, chcąc o to in foro fori prawem czynić, dał tę protestatią y žalobę swoię, podaiąc onę do xiąg Wileńskich Maydeburskich, aby in acta wpisana była. Quod acticatum est.

1670 г. Сентября 15 дня.

Изъ книги № 5120, за 1668—1674 г., стр. 314.

79. Дарственная запись Александра Киркора Виленскому Св.-Троицкому монастырю на илаць въ г. Вильнѣ.

Обыватель Ошмянскаго повѣта Александръ Киркоръ дарить Виленскому Св.-Троицкому монастырю вой илаць въ г. Вильнѣ, лежащій за Субоцкой

брамой съ тѣмъ, чтобы базилиане возносили молитвы за упокой его жены, родственниковъ его и его самого послѣ смерти.

W poniedziałek miesiąca Septembra dnia piętnastego, roku Pańskiego tysiąc szešćset siedmdziesiątego.

Przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim, postanowiwszy się personaliter, iegomość pan Alexander Kirkor—obywatel powiatu Osz-

miańskiego, będąc na zmysłach cielesnych y rozumie dobrze zdrowym, dobrowolnie, iawnie nieprzymuszenie wgłos, rzetelnemi zeznał y wyrzekł słowy: Iż on plac swóy własny, nikomu nie zawiedziony, na przedmieściu za bramą Subaczą, w pewnych granicach, z iedney strony Iwana cieśli

placu, a z drugiey zaś strony, placu—Wolowego Oka nazwanego, tyłem zaś do cegielni mieyskiej leżący, pierwiey po nieboszczyku Antonim czapniku, sterilater z tego świata zeszy, na małżonkę swą panią Annę Stanisławownę Rożańską, potym po nieboszczce małżonce swey, z tego świata sterilater także zeszy, na się prawem bliskości małżeńskiej spadłym, z dobrej dispoziciey y woli swey y pobożnego uczynku, aby Pana Boga za duszę, tak małżonki onego, iako y krewnych, po śmierci zaś y za iego samego duszę, maiestat Pański błagano, wielebnym oycom bazilianom conventu świętego Bazilego, przy cerkwi świętey Tróyce ruskiey będącego, na wieczność zapisawszy, ze wszystkim prawem swoim własnym y tytułem wiecznym y ze wszystkim, na wszystko, iako się plac w szerokości, długości y obychodach swoich zdawna miał y teraz ma, nie wymuiąc, ani zostawuiąc iuż na potym do tego placu żadnego prawa, mocy, przystępu, ani należności samemu sobie, sukcesorom y krewnym swoim, puścił, cedował, pozwalając wielebnym oycom bazilianom ten plac samym spokojnie trzymać, na onym się budować, pobudowawszy, komu inszemu nając, pusić, arendować, dać, przedać, zamienić, zapisać, legować, zastawić, iako

chcąc, podług naylepszego pożytku upodobania swego, tym placem, iako własnością swą, disponować y obracać, waruiąc też y to tym legacyinym listem, iż ieżeli by iakowa od kogo impeticia wielebnych oyców bazilianów zachodzić miała, ewinkować, zastępować, bronić y oczyszczać u każdego sądu y urzędu, tak wielekroć, ile tego podług prawa potrzeba będzie wyciągała, swym własnym kosztem y nakładem submitował y obowiązał się. Która legacia iegomości pana Alexandra Kirkora, aby validiter et firmior zostawać mogła przez iegomościów panów radziec, na to deputowanych, roborari affektował. Jakosz na affektacją iegomości pana Kirkora, szlachetni pan Józeph Rebert y pan Mikołay Ohurcewicz, rayce z pisarzem ordinaryinym deputowani będąc, przy sługach urzędowi przysięgłych Jerzym Stępkowskim y Pietrze Sawickim, za bramę Subaczą schodzili y w pomieniony plac, wielebnym oycom bazylianom na wieczność y spokojoyne dzierzenie, nemine impugnante et contraveniente, w intromisią podawszy, ztamtąd powróciwszy, przed całorocznym urzędem uczynili relacją. Co iako się działo, iest do ksiąg burmistrzowskich y radzieckich Wileńskich zapisano.

1672 г. Февраля 4 дня.

Изъ книги № 5118, за 1668—1674 г., стр. 985.

80. **Замѣнная запись, состоявшаяся между Виленскимъ Св.-Духовскимъ монастыремъ и дворяниномъ Святскимъ на дома въ г. Вильнѣ.**

Vigilia festi sancti Mathaei apostoli et evangelistae, die vigesima quarta mensis Februarii anno domini 1672.

Coram nobili officio consulari Vilnensi comparentes personaliter religiosus Nectarius Kożuchowski, nomine admodum re-

verendi et religiosi Danielis Dorofiewicz—monasterii ritus graeci, ad templum s. Spiritus hic Vilnae existentis, superioris ex una, et generosus dominus Casimirus Swiacki—districtus Grodnensis terrigena, insimul cum generosa domina Anna Kostrowicka—consorte sua, maritus per se, uxor vero illius, uti sexus faeminei de exigentia iuris magdeburgensis per tutorem, ad hunc solum modo actum assumptum et sententia officii approbatum, famatum Michaellem Narkiewiz—civem Vilnensem, partibus ab altera, sani mentibus et corpore compotesque rationis existentes, publice et per expressum recognoverunt talem inter se bonorum certo iure sibi pertinentium, perpetuam et irrevocabilem commutationem, dantes sibi ad invicem bona pro bonis, ita videlicet, quod praedictus religiosus Nectarius Kozuchowski, nomine admodum reverendi et religiosi patris Danielis Dorofiewicz—monasterii ritus graeci ad templum s. Spiritus superioris, dedit, commutavit et resignavit medietatem celarii, quod in contiguitate officinae Ambariensis, sub lapidea, Magna Gielda dictae, hic Vilnae certis granitiebus iacentem, praevio nihilominus additamento ad monasterium praefatum quingentorum florenorum polonicalium, cum omni iure, dominio, proprietate, propinguitate, ac titulo haereditario cum praedictis generoso domino Casimiro Swiacki et Anna Kostrowicka, coniugibus, qui pro eadem medietate celarii praefati etiam medietatem institae suae propriae certo iure per se acquisitae dedit, commutavit, et resignavit, quam ipsi tenebunt, itidem cum omni iure, dominio, proprietate et haereditate possidebunt, ita late, longe circum-

ferencialiterque, prout praedicta medietas celarii et medietas institae in suis metis et limitibus ab antiquo sunt distinctae et limitatae, debentur et tenebuntur se et eorum successores invicem occasione praemissorum bonorum tueri, defendere et evincere, eliberare, ab omni et quavis iuridica impetitione, molestatione ac praepedimento quarumvis personarum, tam propinquarum, quam remotarum, aut sese quovis iure ad praefata bona trahere volentium in omni foro, officio et iudicio. Eandemque evictionem suam mutuam super omnibus bonis suis mobilibus et immobilibus, nunc habitis et in futurum habendis, inscribunt et assecurant. Quam suam commutationem volentes eo magis confirmare et roborare petierunt a nobili officio consulari Vilnensi invicem sibi dari in praefatam medietatem institae muratae et celarii intromissionem, prout nobile officium consulare Vilnense eundem actum commutationis ad acta sua suscipiens et sententia sua approbando deputavit nobiles dominos Petrum Procewicz et Nicolaum Ohurcewicz—consulares Vilnenses, cum notario scabinalis iudicii in locum ordinarii consularis suffectum. Qui muneri sibi imposito satisfaciendo descenderunt in praesentia famatorum eiusdem nobilis officii iuratorum Casimiri Podlicki et Danielis Symonowicz reversique ad acta intulerunt, quod prius generosos dominos Casimirum Swiacki et Annam Kostrowicka—coniuges, in medietatem celarii religiosum vero Nectarium Kozuchowski in medietatem institae nomine monasterii sui acceptantem intromiserunt. Cui intromissioni utriusque partis nemo contradicit. Quod acticum est.

1672 г. Апрель 4 дня.

Изъ книги № 5142, за 1746—1749 г., л. 1448.

81. Декретъ задворнаго ассесорскаго суда по вопросу о мѣстоположеніи древнихъ русскихъ церквей въ г. Вильнѣ.

Кіевскій митрополитъ Гавріиль Коленда обратился въ королевскій судъ съ просьбой утвердить за нимъ и митрополичьей юрисдикціей всѣ дома, построенныя на церковницахъ и церковныхъ земляхъ, которыя въ настоящее время находятся подъ юрисдикціей городской, и утвердить за церковными плацами границы, обозначенныя въ прежде состоявшемся декретѣ ассесорскаго суда. Противъ такой просьбы возсталъ магистратъ и старался доказать не только несостоятельность просьбы, но и нѣкоторыхъ документовъ, на основаніи которыхъ указывались церковныя земли,—возсталъ на томъ основаніи, что по конституціи 1661 г. узаконены только три юрисдикціи: замковая, бискупская (католическая) и городская; что изъ канцеляріи митрополичьей выходятъ распоряженія, несогласныя съ интересами римско-католической и униатской церквей; что книга священника Жабинскаго заключаетъ въ себѣ подложныя подписи, а именно Виленскаго ратмана Коптя и самого Жабинскаго, такъ какъ первая написана по-польски, а Копоть по завѣренію сына, не умѣлъ писать по-польски, а вторая не походитъ на другія подписи этогоже лица; что наконецъ не возможно допустить, чтобы городскія зданія митрополичьей юрисдикціи были освобождены отъ квартирной повинности, потому что въ такомъ случаѣ пришлось бы освободить отъ этой повинности почти третью часть всего города. Король, выслушавши доводы обѣихъ спорящихъ сторонъ, по совѣту своихъ приближенныхъ, рѣшилъ дѣло въ пользу митрополита, но только съ присягой самого митропо-

лита и шести человекъ изъ духовенства и дворянства.

Документъ этотъ имѣетъ чрезвычайно важное значеніе для исторіи Виленскихъ церквей. Въ немъ упоминаются названія церквей или существовавшихъ въ Вильнѣ, или сохранившихся въ памяти съ обозначеніемъ ихъ мѣстоположенія. Во спорное время застроены были уже слѣдующіе церковница и церковные погосты и плацы: 1) погостъ св. Спаса; 2) церковнице св. Екатерины; 3) св. Покрова; 4) св. Ивана; 5) св. Михаила; 6) св. Николая; 7) св. Иліи; 8) Рождества Христова; 9) кладбище св. Пятницы; 10) погостъ церкви перенесенія мощей св. Николая; 11) св. Воскресенья; 12) св. Косьмы и Даміана; 13) св. Петра. Въ документѣ этомъ названы тѣ лица и учрежденія, которыя имѣли свои дома на этихъ грунтахъ. Въ это же время магистратъ брался присягать: 1) что церкви св. Спаса, св. Пречистой, св. Ивана и Покрова никогда не имѣли подъ собой болѣе земли, чѣмъ сколько владѣли въ спорное время; 2) церковь св. Пятницы не имѣла кладбища; 3) церковь св. Николая въ Рыбномъ рынкѣ имѣла только кладбище, на которомъ жилъ протопопъ; 4) церковь Косьмы и Демьяна никогда не имѣла кладбища, потому что стоитъ на углу двухъ улицъ; 5) церковь св. Воскресенья стоитъ въ своихъ прежнихъ границахъ и никогда не имѣла кладбища такъ же точно, какъ и церковь св. Петра, и что обь остальныхъ церквахъ св. Екатерины, св. Михаила, св. Николая на смоленской улицѣ, св. Иліи и другихъ магистратъ ничего не слыхалъ и не знаетъ.

Feria secunda die vigesima octava mensis Julii, anno Domini millesimo septin-

gentesimo quadragésimo nono, coram actis nobilis officii consularis Vilnensis, compa-

rendo personaliter g. d. Casimirus Niemonowicz—notarius honoratae communitatis mercatoriae Vilnensis, praesentem copiam decreti in iudicio s. r. m. propriarum relationum inter illustrissimum dominum Gabrielem Kołęda, metropolitam totius Russiae, et inter civitatem metropolitanam Vilenensem lati, combustionem ipsius authentici, eius protunc in archivo honoratae communitatis mercatoriae Vilnensis reperibilis, tempore conflagrationis publicae huius civitatis sub die octava mensis Julii in anno currenti inopinate subsecutae, inter alia sua documenta in eodem archivo non existentia, repertam, cum introfusius contentis, propter futurum scitum nomine eiusdem honoratae communitatis mercatoriae Vilnensis ad acta obtulit, cuius copiae dicti decreti de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Michał, z Bożej łaski król polski etc. Oznaymujemy tym listem dekretem naszym relacyinym, iż przed nami, pany radami y urzędnikami naszymi, przy boku naszym na własnych sądach naszych relacyinych na tenczas zasiadającymi, za remissią od sądu naszego assessorskiego uczynioną, ex mutuo actoratu, agitowała się sprawa y akcyja w Bogu wielebnego xiędza Gabryela Kołędy—metropolity Kiiowskiego, w uniey świętey będącego, z iedney aktorem, a szlachetnym magistratem et communitatem miasta naszego Wilna—z drugiey strony pozwanymi, do poparcia appellacyey w sprawie y akcyey w sądzie naszym relacyinym agitowaney, względem iuryzdykcii metropolitańskiej na gruntach, placach y cmentarzach cerkiewnych przerzeconemu aktorowi vigore iurium privilegiorum, tymże dekretem naszym przysądzoney, a przez pozwanym niesłusznie y nieprawnie od dekretu kommissarskiego in puncto executionis uro-

szczoney, do poparcia tedy przerzeczoney appellacyey, do nagrodzenia szkod y nakładów prawnych, na osobliwym regestrze specyfikowanych, do wskazania pen y win prawnych za sprzeciwieństwo dekretowi naszemu, (w sprawie opisanych, y o inne pretensye, w mandacie naszym y dekrecie kommissarskim szerzey opisane, w której sprawie sąd nasz assessorski, bacząc, iż kommissya między wielebnym xiędzem metropolitą Kiiowskim a szlachetnym magistratem et communitatem miasta naszego Wilna, za dekretem na własnych sądach naszych relacyinych z oczewistej kontrowersyey anno 1670, miesiąca Maia 19 dnia ferowanym, iest expedita y appellatio interposita iest, causa zaś, ubi est coepta, ibidem finiri debet; przeto sprawę teraznieyszą, causae eius cum toto effectu salvis ab utrinque reservatis iuribus, beneficiis et defensis na własne sądy nasze relacyine odesłał. *Na terminie* tedy ninieyszym, ex aresto dnia pierwszego miesiąca Aprila po użyczoney na patrona szlachetnemu magistratowi et communitati miasta Wilna dilacyey y z rejestru sądowego przypadłym, za przywołaniem stron do prawa przez szlachetnego Adama Sorokę—ienerała naszego dwornego wielkiego xięstwa Litewskiego, od wielebnego w Bogu xiędza Gabryela Kołędy—metropolity Kiiowskiego, in persona onego urodzony Jan Lisiewski—plenipotent, a od szlachetnego magistratu Wileńskiego et a communitate Vilenensi in assistentia urodzonego Pawła Boima—wojta Wileńskiego, szlachetnego Jana Sebestyanowicza—pisarza communitatis Vilenensis, szlachetny Almolfit Zaleski personaliter stanowszy y prawnie się z sobą rozpierali; zatym z pouczynioney w tey sprawie przez wielebnego xiędza Waleryana Judyckiego—referendarza y pisarza wiel-

kiego xięstwa Litewskiego, de statu causae relacyey plenipotent wielbnego xiędza metropolity Kiiowskiego iteruiąc propozycyą swoię wznosił, iż szlachetny magistrat Wileński, in meram controversionem dekretowi naszymu relacyinemu, ex solenissimis partium controversiis, w roku tysiąc sześćset siedmdziesiątym ferowanemu, gdy w Bogu wielbny wielmożni urodzeni Alexander Sapieha—biskup Wileński, Krzysztof Pac—kanclerz wielki wielkiego xięstwa Litewskiego, Kowieński, Piński etc. starosta, Mikołaj Słupski—biskup Gratiopolitański, kustosz y official Wileński, Cyprian Paweł Brzostowski—referendarz y pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego, Kazimierz Puchalski—pisarz dekretowy wielkiego xięstwa Litewskiego, kommisarze nasi, za osobliwym listem naszym, z kancelarierzy naszej do siebie wydanej, pro finali et indilata executione pomienionego dekretu naszego, praemissis omnibus iuris solennitatibus, do miasta naszego Wilna na terminie, winnotescencyey swoiey naznaczonym, prawnie ziechali y tam in loco loci et differentiarum dostateczną uczyniwszy inquizycyą y wszystkie cyrcumferencye y znaki gruntów, placów y cmentarzów, gdzie quondam cerkwie były, dostatecznie uważywszy, w prawa y dokumenta obudwu stron y mieszczan prywatnych, na tych mieyscach y placach cerkiewnych, alias *poświętne* nazwanych, mieszkaiących, weyrzawszy y one dobrze uważywszy, bliższego xiędza metropolitę Kiiowskiego ad probationem iuramentorum manuum et septima, to jest samego iegomości xiędza Gabryela Kołędę—metropolitę Kiiowskiego, iegomości xiędza Cypryana Żochowskiego—koadiutora metropolii Kiiowskiej, w. oycy Mikołaja Rybińskiego—protopopę Wileńskiego, cum quatuor testibus, fide dignis personis saecularibus, uzna-

li, super realitate documentorum przy transakcyey w roku 1619 z magistratem Wileńskim uczynioney et circa proprietatem fundi, circa usum et possessionem terragii, które onemu y antecessorom iego non interrupta successione z tych gruntów y placów quotannis currit skuteczną exdivisyą iuryzdyki w. xiędza metropolity Kiiowskiego, w uniey świętey będącego, na mieyscach y placach cerkiewnych, poświętne nazwanych, uczynili y w dekrecie swoim kommissarskim wszystkie domy y kamienice signanter et specificie opisali y wyrazili; inne zaś, extra cmentarzów będące, do iuryzdyki mieyskiej przyłączyli. Tedy magistrat Wileński et communitas in puncto executionis rei iudicatae et in ipsa evidentiā fundi et iurisdictionis metropolitanae appellacyą od pomienionego dekretu naszego kommissarskiego nulliter et illegitime przeciwko prawu urościli y dekretu naszego relacyinego do exekucyey przywieść nie dopuścili, przez co in paenas legum et contraversionis dekretowi naszemu popadli y do niemałych szkod y nakładów prawnych terazniejszego aktora occasione praepeditae executionis decreti nostri et appellationis interpositae przyprawdzili, iako o tym protestatio eo nomine zanesiona szerzey y dostateczniey opiewa. Czego dowodząc, przeczytawszy na własnych sądach naszych relacyinyh dekret nasz relacyiny, w dacie wyżey wyrażoney, ex partium controversiis ferowany, pro iuris finali et indicata executione, wielmożni kommissarze nasi, praemissis omnibus iuris solennitatibus et requisitis iisdem multo temporis intervallo observatis, post factam conspectationem, verificationem et in loco fundorum expeditam inquisitionem stron obudwu kontroversyi przeszłuchawszy y one z wnoszonych pro et contra raty dobre wyrozumiawszy, lubo-

szlachetny magistrat et communitas mercatoria Vilnensis circa assertionem suam et decima octava manu ex magistratu radnym sześciom, to iest, dwom burmistrzom, a czterem radzcom—ex ritu romano trzem, a ex ritu graeco trzem, także ex communitate mercatoria osobom sześciom, insuper ex contuberniis sześciom, to iest, z każdego cechu po iednemu, na tym: iako cerkiew świętego Spasa, świętey Przechystey, świętego Iwana y Pokrowy nie miały większey cyrcumferencyi w sobie y w cmentarzach swoich, iako teraz zostaią, cerkiew ś. Piatnicy żadnego nie miała cmentarza, cerkiew świętego Mikołaiia w Rybnym końcu tylko cmentarz, który przed cerkwią zostaię, gdzie y teraz protopopa mieszka, a od Bołundziowey kamienicy miała murek, którym obmurowana była y teraz dokola płoty y zaulek iest, a ten nieprzypuszcza budynków do muru samey cerkwie w tey cerkwi, iako pamięć znosi, nigdy ludzi nie chowano; na tym, iako cerkiew ś. Koźmy y Damiana w małej na rogu dwóch ulic cyrcumferencyey była y żadnego przez ulicę nie miała cmentarza; także cerkiew Woskresenia w tey iako y teraz zostaię cyrcumferencyey, żadnego na Szklaney ulicy nie miała cmentarza, co też cerkwie świętego Piotra y świętego Jerzego, o cerkwiach za się innych, to iest, ś. Katarzyny, świętego Michała, ś. Mikoły na ulicy Smolińskiej, tak też ś. Heliasza y innych nigdy przed tym nie słyszeli, nie wiedzą y żadney o nich nie mają wiadomości; na tym, iż ichmć oycowie metropolitowie, antecessorowie wielmożnego xiędza Kołedy—metropolity Kiiowskiego, żadney nie mieli nad mieszczany iuryzdykcyey, lubo na gruntach cerkiewnych mieszkali mieszczanie, ale tylko czynsz ichmościom płacili, iuryzdykcyey za się magistratu Wileńskiego

podlegali y przed urzędem burmistrzowskim radzieckim y ławniczym Wileńskim dispozycye placów y domów przyznawali, intromissye, possessye, exdivizye y inne urzędowe solennitates, od magistratu dobrowolnie odbierali, do czego magistrat nigdy ich nie przymuszał; pobory, szossy, podymne y inne podatki, seymem uchwalone, do miasta ab antiquo tempore oddawali, gości różnych pod bytność naszą w Wilnie, także ichmościów panów deputatów trybunalskich y innych, zarówno z mieszczany w domach swoich przeznaczoną stancją podeymowali, w czym magistrat żadnego onym nie czynił bezprawia, owsem iako we wszystkim do przywileiów, ante unionem sobie nadanych, stosując się sprawował y ad iurisdictionem sobie stabilendam żadnych nie formował processus, tak ani mieszczan y innych obywatelów, iakoby te domy iuryzdykcyey mieyskiej bydź podległe, opowiadali, nie namiawiali, ograniczenia tych cerkwie, cmentarzów y domów na nich będących, w roku 1619 nigdy nie było y radziec w nim pomienionych nie deputowano; y na tym, iako dispozycye y ograniczenia miasta, ulic y kamienic y domów z xięgami, rejestrami y innemi dokumentami podczas inkursyi Moskiewskiej na miasto Wilno w roku 1655 pogineli, do przysięgi zabierali się. Sąd nasz kommissarski, bacząc to, iż żadnych autentycznych dokumentów przeciwko produkowanym od w. xiędza metropolity Kiiowskiego, na cerkwie y place, magistrat et communitas non producit, inhaerendo zaś ograniczeniu w transakcyey przez w. xiędza Malchera Heliaszewicza—kustosza Wileńskiego y w. xiędza Wojciecha Żabińskiego, na tenczas notarium publicum, tandem canonicum Vilnensem, insimul z deputowanemi od magistratu Wileńskiego

osobami, to iest, szlachetnym Krzysztofem Kiernowiszkiem, radcą ritus romani, y szlachetnym panem Piotrem Kopciem, ritus graeci, uczynioney w roku 1619, miesiąca Maia dwódziesiątego szóstego dnia opisanej, także konnotacyi ręką w. xiędza Radzkiego—człowieka omni exceptione maioris, zgadzającej się z transakcją wyżej rzeczoną, a niemniej przy dowodach y sprawach różnych na te cerkwie, o które praesens vertitur actio służących, przez w. xiędza metropolitę przed sądem naszym kommissarskim produkowanych, także y na niektóre investitury pokładanych, propiorem iegomości xiędza metropolitę teraznieyszego Kiiowskiego manum et septima, iako się super assertione sua et realitate prawa swego zabierał, to iest, samego wielmożnego xiędza Kołędę—metropolitę, wielmożnego xiędza Cypryana Żochowskięgo—koadiutora metropoliey Kiiowskiey y oycy Mikołaiu Rybińskiego—protopopa Wileńskiego, cum quatuor testibus, personis saecularibus fide dignis, ad comprobandum uznał; na tym, iako te wszystkie cerkwie na mappie wyrażone y na osobliwym registrze spisane, przez sąd nasz commissarski oglądane y zweryfikowane były, realiter y te kamienice y domy, które extant, pobudowane na miejscach cerkiewnych cmentarzowych y poświętnych wystawione są; y na tym, iako ta transakcja przez w. xiędza Żabińskiego z wysadzonymi radzcami od magistratu Wileńskiego, za interpozycją godney pamięci wielmożnego xiędza Wollowicza — biskupa Wileńskiego, cum consensu magistratu Wileńskiego uczyniona, iest realis. Termin zaś praestandi iuramenti in praesenti loco iudiciorum po święcie Zmartwychwstania Pańskiego święta rzymskiego, dnia wtórego Aprila naznaczył. Po której wykonaniu

przysięgi, tak terragium y iako iurisdictionem metropolitam nad tymi kamienicami y domami, które na placach cerkiewnych, cmentarzach y poświętnym pobudowane są, uznał: mianowicie, *pierwszą cerkiew świętego Spasa z szpitalem*; dom Bazylego Oziewiczza, szewca, dom Michała Chrapowicza, szewca. Dom Stefana Pihanowicza puznika, przy cerkwi katedralney świętey Przemyskiej nayduię się. Na poświętnym zaś *drugiey cerkwie ś. Katarzyny*, dom Hryszka Obuchowicza—szewca Moskala y dom Daniela Iwaszkiewiczza puznika, dom Jendrzeia Bartoszewicza—krawca, dom Theodora Szeytera, dom Jerzego Kosarza, dom Grygiera Stanisława Wysygryda—winnika, dom Stanisława Stephana Markowskiego—gorzałczenika, dom xiędza Ładzika. A na poświętnym *trzeciey cerkwie ś. Pokrowey* dom Piotra Kochańskiego—stolarza, plac goły sławetnego Daniela Hertmana, dom Jana Lachowicza. Na poświętnym *czwartey cerkwie ś. Iwana* kamienica w. xiędza Krzysztofa Przeclawskiego — prałata dziekana Wileńskiego, domek Jana Stanisława—krupnika, kamienica Jana Szefera, ogród urodzonego Samuela Hieronima Kotła—podkomorzego Oszmiańskiego y domek z ogrodem Pilipa Konstantynowicza—kusznierza. Na poświętnym *piątey cerkwie ś. Michała* kamienica sukcesorów Piotra Balwierza, w której sławetny Marcin Jensen, cyrulik, a teraz sławetny Jan Sadowski—cyrulik Wileński mieszka, kamienica cechu krawieckiego, kamienica Jana Dezowsa. Na poświętnym zasię *szóstey cerkwie świętego Mikołaiu* w jedną stronę kamienica szpitalna Spaska, w drugą stronę kamieniczka Jana Hutmana, domek Ostaphieia Niescierowicza—szewca, domek Krzysztofa Szulca — kowala, kamieniczka pusta Lebedziewskiego, domek Theodora

Szpakowskiego, domek Mathyasa Marcinkiewicza—szewca, domek Ostaphieia Iwanowicza—szewca, ogród Stanisława Stalgowskiego, domek Thomasza Ladkowskiego. Na poświętnym *siódmej cerkwie ś. Heliasza* kamienica Dytrycha Wita—złotnika, dom Mikołaiia—kowala, dom Stefana—słosarza, dom Adama Worony—szewca, dom Symona Rakowicza—szewca, dom Stefana rybaka, dom Wawrzyńca Nasigowskiego, domek Pawła kantora, dom Jerzyney Drozdowiczowey. Na poświętnym *ósmej cerkwie Rozestwa Chrystowa* domek Krzystofowey haplicznicy, kamienica szlachetnego Andrzeia Gierkiewicza—radzcy Wileńskiego, kamienica Jerzego Kromberka, dom Stanisława—szewca, dom Stefana Ihnatowicza—szewca, dom Symona kantora, dom Jerzego Lisowskiego—baltusznika, kamieniczka Stephana Filipowicza, dom Iwana Fiedorowicza—szewca, dom Prokopa Alexiewicza—szewca, dom Heliasza Bachoszewicza—kuszniernia. Na cmentarzu *dziwiątej cerkwie ś. Piatnicy* kamienica cerkiewna ś. Tróycy z sąsiadami, w niey pro tempore mieszkałcami. Na poświętnym *dziiesiątej cerkwie przeniesienia ś. Mikołoy* kamieniczka Mikołaiia Junga, domek Daniela Ostafiewicza—paszelnika, dom Theodory Kopylczewskiej—rybaczki, domek Mikołaiia Dziekowicza—szewca, kamieniczka Doroty Jungowny—stokwisznicy, dom Bałtromieia Szaloszewicza—kartownika, dom Jana—szewca, domek Adama Iwanowicza—szewca, domek Krzystofa Zubowicza—szklarza, plac pusty, gdzie Browka mieszkał, dom Szymona Koryczyńskiego—szewca, dom Andrzeia Daniewicza—haplicznika, domek Krzystofowey. Na poświętnym *iedynastej cerkwie Woskresenia* kamieniczka cerkiewna, gdzie mieszkaia Jan Rohacewicz y Jan Rzeczyński—złotnicy, połowica de novo restauro-

wana—połowica ieszcze pusta. Na poświętnym *dwónastej cerkwie ś. Kuźmy y Demiana* plac goły, a drugi przez pana Szwejkowskiego zabrany. Nakoniec na poświętnym *trzynastej cerkwie ś. Piotra na Zarczu Wileńskim* domków cztery, to iest: Mikołaiia Daszewicza—kowala, Andrzeia Samuelowicza—tkacza, domek Krzystofa Mytnika, domek Jana Dobrowolskiego—szewca. Te wszystkie domy, kamienice y placy w. xiędzu metropolicie Kiiowskiemu y successorom iego, w uniey świętey będącym, do iuryzdykcyi iego metropolitańskiej exdiwidowawszy przysądził, excypował, iednak kamienicę Zborową, quondam w dzierzeniu urodzonego Ostriskiego będącą, drugą kamienicę Marcina Negowicza, na Zamkowej ulicy leżącą, na te prawa ante unionem nadane pokazały, vigore których ani do iuryzdykcyi w. xiędza metropolity, ani do placen z nich czynszu należeć nie maia. Trzy zaś kamienicy na Szklanney ulicy ex opposito cerkwi Woskreszeńskiej leżące, to iest, iedną Bazylego Jacinkiewicza—rymarza, drugą Hanusza Pacelta—słosarza, trzecią Andrzeia—rymarza, w pewnych granicach będące, a czwartą kamienicę Pawła Grzybowicza, na przeciwko cerkwie ś. Demiana stojącą, przytym wszystkie domy około czternastu cerkwie ś. Jerzego będącey, a teraz spaloney, extra cmentarzów pobudowane, na Rosie na przedmieściu, lubo do iuryzdyki w. xiędza metropolity należeć nie powinny, ale absque ulla utriusque partis comprobatione, przy zupełney iuryzdykcyi magistratu Wileńskiego maia zostawać. Wszakże iednak terragium z tych kamienic y domków et ius caducitatis, ex vi dekretu naszego relacyinego, w. xiędzu metropolicie ma należeć. Co się zaś tknie innych mieysc y obmów naszym kommissarzom podanych,

iako to, do seniorów zboru Kalwińskiego, intra moenia civitatis quondam erygowanego, ad praesens in privatis aedes dekretum seymowym obróconego, na gruncie cerkiewnym, iako strona allegat, wystawionego, in contiguitate proxima dzwonice y samey cerkwie ś. Pokrowy zostającego, także od urodzonego Dunina Raieckiego—marszałka Lidzkiego, od urodzonego Samuela Hieronima Kotła, podkomorzego Oszmiańskiego, te wszystkie obmowy przyieli y w akt swóy kommisarski wpisać rozkazali w. xiędzu metropolicie Kiiowskiemu, salvam in foro fori, ubi de iure competierit, o te mieysca reservamus actionem. Protestatio w. xiędza metropolity Kiiowskiego przeciwko czerncom, w dyzuniey będącym, względem kamienie dwu, przy cerkwi ś. Ducha będących, a do cerkwi ś. Ducha będących, a do cerkwie świętej Tróycy należących et indebite zabranych, także cegielni od cerkwi świętego Piotra przez tychże dyzunitów zabranych, iako wzajemnie reprotestacyą pomienionych dizunitów w terazniejszy dekret nasz kommissarski przyiowski, salvę utriusque partis u sądu należnego, tam gdzie prawo drogę ukaże, mocą kommisarskiego dekretu naszego zachowali. Post quam latam sententiam szlachetny Wawrzyniec Mińkiewicz—plenipotent szlachetnego magistratu et communitatis Vilmensis, sententia et magistratum ac communitatem gravat; ex eo tę magistratowi et communitati ac contuberniis przysięga met decima octava manu iest nakazana. Lecz bliższym wielm. xiądz metropolita Kiiowski manumet septima ad comprobandum iuramento wezwany iest, do sądu naszego appellacyą interponował. Lecz plenipotent w. xiędza metropolity Kiiowskiego non esse admissibilem mieniać allegował, z statutu w. x. L. z rozdziału czwartego,

artykuł ośmdziesiąt ósmy, także konstytucyą anni 1647, które ab executione rei iudicatae appellacyey interponere vetant; a do tego in causis expulsionum—żadne appellacye non currunt. Jakoż y w dekrecie na własnych sądach naszych relacyinych ex sollemnissimis partium controversiis ferowanym, appellatio nie iest dolożona y owszem potestas illimitata verificandi et exdividendi sądowi kommisarskiemu, pro executione facienda zesłanemu, concessa iest, a do tego, iż to decretum est latum coram iudice altae instantiae, od którego appellacye ne idą. Zaczym ab executione iudicati eiusmodi appellatio admissibilis et concessibilis być nie może, ex praemissis tedy rationibus ażeby appellacyey interponowanej nie dopuszczali declarari prosil. E contra plenipotent szlachetnego magistratu et communitatis Vilmensis replikuiać opposuit, iż strona przeciwna appellacyey, iako in causa praesenti dopiero agitata, nondum ex causa et evicta bronić nie może, ani statut y konstytucye allegowane ad causam minime suffragantur, kiedy też prawo citowane a propria submissione ab inscriptione appellacyey vetat, a nie in causa iuris fundorum et graniciarum, tum et iurisdictionis civilis prohibet, ani to obesse magistratowi et communitati może, że appellacyey w dekrecie nie dolożono, poniewasz dopiero pro verificatione, ulteriori executione et exdivisione, praevia inquisitione facienda, et non pro finali decisione declaranda, kommissarze nasi są zesłani, a zatym, ut supra, admissibilem appellationem decerni affektował. Sąd tedy nasz kommissarski, lubo appellacya na własnych sądach naszych relacyinych, z oczewistey kontrowersyey ferowanym, nie iest dolożona, de iure nie miała być admissibilis, iednak aby magistrat et communitas Vilmensis w czym se esse gravatum non

sentiant, interponowaney do sądu naszego assessorskiego appellacyey, parte actorea de damnis et litis expensis secutis et inde sequendis ac subsequendis protestante et civitate reprotestante, dopuscił, appellacyey y terminum prosequendae appellationis absque ulterioribus adcitationibus na teraznieyszey iuryzdyce assessorskiej, tam gdzie my z dworem naszym residować będziemy, po trzecim wołaniu nazaiutrz utrique parti naznaczył. A tym czasem, nim ta sprawa finalem u sądu naszego odbierze decisionem, aby obie strony circa iure et pacificam possessionem spokojnie się zachowali, sub paenis ex arbitrio sądu naszego irremissilibiter irrogandis serio iniuxerunt. Od którego dekretu, lubo słusznie y prawnie ferowanego, magistrat et communitas miasta naszego niesłusznie y nieprawnie appellował, variis probabat rationibus, allegując prawo statutowe z rozdziału 4 art. 88 y roz. 1 ar. 15 § wtóry, w iakich rzeczach y kiedy appellacye dopuszczone być mają y konstytucyą anni 1569 et anni 1647, że a re iudicata et in evidentibus appellationes non dantur, dekret zaś ww. kommissarzów naszych, że słusznie y prawnie ferowany dowodził, et his rationibus, a naprzód: Iż iudicatum, to iest, ex re oculis subiecta passibus et plantis commissariorum nostrorum ubique irita manibusque fere palpata, tum quia iudicatum est podług prawa statutowego z roz. 10. art. 12 § 2, z roz. 4 art. 77 § 81 y 82 y podług konstytucyey 1588, y konstytucyey 1576, tum quia ratio iuris et aequitatis propiorem dictabat w. xiędza metropolitę Kiiowskiego ad probationem iuratoriam, iako notiozem de facto in evidentibus et super re oculis subiecta, super realitate et formalitate spraw dokumentów, tak przed nami ysądem na-

szym relacyinym, iako też et in loco loci et differentiarum na ograniczeniu y transakcyey w roku 1619 między magistratem Wileńskim, a w Bogu w. xiędzem Józefem Velaminem Rutskim—metropolitą Kiiowskim, antecessorem teraznieyszego aktora, ex mutuo partium consensu stałym, przy rzetelney y zgodney we wszystkich punktach z tym ograniczeniem konnotacyi pomienionego w. xiędza Velamina Rutskiego—metropolity Kiiowskiego, przy tak wielu iawnych y widomych dokumentach, przed sądem naszym kommissarskim produkowanych, circa usum et possessionem census terragii et iurisdictionis, która onemu y antecessorom iego, ex vi iurium et privilegiorum nostrorum na tych miejscach y placach cerkiewnych, poświętnie nazwanych, ab antiquo debeatur et circa decretum nostrum relationum ex sollemnissimis partium controversiis latum et promulgatum. Ponieważ magistrat Wileński circa nudam assertionem super re ignota et super ignorantia mera do iuramentu zabierał, na tym: iako o tych cerkwiach y miejscach poświętnych nigdy nie wiedzieli y nie słyszeli y przeciwko dekretowi naszemu, natym iako iurisdictionis praetensa w. xiędzu metropolicie Kiiowskiemu y antecessorom iego nigdy nie należała y teraz nie należy; czego iuż dekretem naszym ex partium controversiis są odsądzeni. A zatym plenipotent partis actoreae prosil decretum commissariale executionem et exdivisionem, legitime peractam, approbari et in damnis litisque expensis, exinde causatis, paenisque legum contra temere appellantes sancitis, magistratum Vilmensem et communitatem condemnari. Na co plenipotent szlachetnego magistratu Wileńskiego respondendo pokładał przed nami różne przywileia, magistratowi Wileńskiemu służące, ordynacye, dekreta

y exdywisyse kommissarskie, któremi te domy y kamienice, o które praesens vertitur questio, do iuryzdyki metropolitańskiej są przyłączone y oneribus civitatis w rozdawaniu gospod y stancyi na trybunał kommissyey y podczas rezydencyey naszej w wybieraniu podatków publicznych, seymem uchwalonych, które zawždy magistrat Wileński, sine quavis contradictione, od mieszczan y ludzi, na tych gruntach mieszkających, przez swoich exactorów wybierał, praeiudicato Krakowskie y insze invalidando. Tedy iura et iurisdictionem metropolitanae to naprzód exherebat, iż wszere et in practico exemplo in exauthorisationem iurisdiki naszej maydeburskiej w roku 1668, iurisdictione metropolitana, super liberis capitibus mieszczan Wileńskich fundata, przez w. xiędza metropolitę Kiiowskiego wóyt metropolitański introductis iego subsellium fundatum, posłuszeństwa y powinności wszelkie, aby metropolitom pełnione były, indictam, herbów własnych przybiianie y pieczęci appositio, gdzie przed tym ratuszna currebat, poczela być in usu. *Druga:* iż takie poczely z cancellarię wielmożnego xiędza metropolity wypadać prawa, które sanctae romanae ecclesiae et unioni są przeciwnie, a mianowicie tym ludziom, którzy tylko czynsz doroczny płacić powinni xiędzu metropolicie, inhibit wiel. xiędz metropolita, aby kamienic swoich nie zapisowali na szpitale y kościoły, nawet y żadnym sposobem alienować nie ważyli się, iako z prawa danego Szpakowskiemu na kamienicę szpitalną ś. Spasa deducitur. *Tertio:* subruit totaliter iurisdictione metropolitana przez konstytucyą w roku 1661, gdzie w mieście naszym Wileńskim trzy tylko iuryzdykcy, zamkowa, biskupia y maydeburska, są approbowane y ugruntowane; insze zaś wszystkie paenitusque zniesione. A iż iurisdic-

tio civilis magdeburiensis iest dobrze ante unionem erecta, ac privilegiis ww. xx. Litewskich firmata, pokładał na to privilegium Jagiellonis sub anno 1387, który gdy Ruś y Moskwę domavit, wtenczas Ruś do miasta Wileńskiego uprowadził, po nim Alexander, in consortium thori Moskiewskę wziowszy, utrique ritus romano et graeco privilegia nadał, które to przywileia longa serie nayiaśnieyszych antecessorów naszych, Zygmunta, Kazimierza, Alexandra confirmationibus emanatis roborowane y naszym przywileiem, na szczęśliwey koronacyey w Krakowie stwierdzone. Pomieniony plenipotent miasta et communitatis deducebat, napotym sublata iest ta iurisdictione metropolitana per actum commissionis circa exdivisionem na trzy części miasta, dla wczesnego rozpisania gospod y stawania pod akty publiczne gości. Która kommissia per triennium odprawowała się podczas rezydencyi nayiaśnieyszego Władysława IV, przez iaśnie oświeconego xiążęcia imci Albrychta Radziwiłła—kanclerza w. x. Litewskiego, gdzie w pomienioną exdywizyą weszły wszystkie domy w. x. metropolity Kiiowskiego, tacentibus et non contradicentibus antecessoribus imci. A zatym aby y teraz tak oneribus w rozdawaniu gospod te domy metropolitańskie, iako iurisdictioni civili subsint, prosił y domawiał się. Także oo. franciszkanie, ieszcze za Zygmunta Augusta ad propagationem fidei catholicae do Wilna wprowadzeni, lubo iuridykcyą swoją sądową y wóyta mieli, nihilominus z pewney okazji w roku 1552 od tey iuridykcy są odsądzeni. A za tym plenipotent miasta y communitatis wnosil, iż gdy ta iurisdictione metropolitana evietur, wszystkie insze zakony, paetendent w kamienicach y w placach swoich, in praeiudicium iurisdictionis maydeburgensis, similem x. me-

tropolicie extendere nad mieszczany Wileńskimi iurisdictionem. Na seymie Bielskim, kiedy statut w. x. L. ustanowiono, equestris ordo requirebat, aby miasto Wilno statum sędziło się; lecz recenter respublica aby nie statumem, ale Saxonem discernentur causae maydeburgenses, dotąd miasta prawa y iurisdycyey swey maydeburskiej iest in usu et pacifica ac immemorabili possessione. A iakoż x. metropolita ludzi ratuszowi podległych wyciąga z saxonu, a do statutu y prawa ziemskiego allegare accendit, iako iudicia criminalia peragere, ius gladii arrogare, iura maiestatis appropriare, iako tumulty y iudicia, strzeż Boże, sedare może, totum actionis zasadził w. x. metropolita Kiiowski na transakcyi roku 1619 uczynioney, która tot defectibus statuit, mianowicie, iż iest podpis raycy Wileńskiego Kopcia, który nie umiał po polsku pisać, iako syn iego in vivis zostający świadczy, podpis xięgi x. Żabińskiego non concordat z inszemi podpisami iegosz, ani pieczęć iest onego własna, ponieważ nie półskrzydłem ale łódką się pieczętował, ani to iest probabile, aby miasto sine consensu regio cum praeiudicio iurisdictionis magdeburgensis regiae miało się udawać transakcyą, iako z antecessorem w. x. metropolity terazniejszego w. xiędzem Rutskim—metropolitą Kiiowskim, ani tam de more solito magistratus et communitatis zesłano przy raycach pisarza mieyskiego z dwiema sługami przysięglami, którzyby facta relatione inquisitionis, do akt mieyskich impositam et expeditam functionem inferowali, et ex actis z podpisem ręki pisarskiej y pieczęcią miasta wydali stronie authentyk, co w tey transakcyey desideratur, podpis ręki y pieczęć imci xiędza biskupa Wileńskiego; także imiona y przewziska szlachty y mieszczan, na gruntach

cerkiewnych mieszkających, nie nayduią się w pomienioney transakcyey y nie są dołożone, pustki similiter niewyrażone. A za tym abyśmy per omniem tey transakcyi irrealitatem uznawszy nakazali w. x. metropolicie validiora pro iurisdictione evidenda producere documenta, iako to: fundationes, erectiones ecclesiarum et caetera et circumferentiam cmentarzów y mieysca, quantum ante conflagrationem miasta occupabat cerkiew, a teraz to zabudowane domami y kamienicami. Nawet iura patronatus sobie należące nad cerkwiemi y odbieranie ostatniej woli y dyspozycyi probabat magistrat przywileiem w roku 1544, gdzie post fata popów Wileńskich klucze ławica ruska odbierała, rzeczy cerkiewne rejestrowała, a iezeli miał magistrat ius patronatus nad cerkwiemi, daleko barzicy iurisdictionem, uti debet, nad tymi ludźmi, co na cerkiewnych granicach siedzą. Item venditiones na place, intromissiones, tutelae, iudicia ratione personarum et fundorum, salvo tylko terragio i. x. metropolity, zawsze autoritate magistratus peragebantur et conficiebantur, iakoż z tey possessyi y iuryzdykcyi ma spoliari magistrat et communitas Wileńska; a nakoniec produxit in medium miasto ad hunc effectum zrobioną mapę, na której pokazywali, iż przez tę iuryzdykę metropolitańską trzecia część odchodziła miasta, y nie byłoby gdzie stanowiąc pod czas trybunału y commissyi deputatów, także pod czas rezydencyi naszej, gdzie przyedzie dwór nasz lokować, iezli tak wiele kamienic y domów metropolitańskich dekretem naszym libertowane będą. A zatym a primo ad ultimum, salvo tylko terragio w. x. metropolity, którą inquilini powinni będą perpetuae iuris et successoribus płacić, aby propior magistratus manumet et decima octava ad comprobatio-

nem iuratorium na Rosie w dekrecie commissarskim opisany był uznany, a po wykonaney przysiędze, aby iurisdictione metropolitana abrogata, magistratus iurisdictione nostra regali spoliatus in iurisdictionem suam był reinductus, paenae convulsionis iurium et privilegiorum uznane, szkody y nakłady prawne, w tey sprawie podjęte, szlachetnemu magistratowi et communitati miasta naszego Wilna nagrodzone byli decerni potrzebował. Po takowych obudwu stron controversiach urodzony instygator w. x. Lit., praecustodiendo integritatem prawa pospolitego et iurium maiestatu naszego, tak względem iuris caducitatis, iak względem podatku iurysdykcyi, w należytych sprawach nam y sądom naszym służącego, do tegoż terminu intervenit. My król z pany radami y urzędnikami naszymi, przy boku naszym na własnych sądach naszych relacyinyh zasiadającymi, tey sprawy przesłuchawszy, y one wnoszonych ab utrinque controversiis z pokładanych y przed nami produkowanych dokumentów dobrze wyrozumiawszy, ponieważ magistratus et communitas miasta naszego Wilna in meram contraversionem dekretowi naszemu relacyinemu w roku 1670, miesiąca Maia 19 dnia ferowanemu, a finali executione decreti nostri, per iudicium commissariale legitime expedita, do nas u sądu naszego przeciwko prawu y konstytucyom seymowym urościli y żądnych dokumentów y dowodów, iako in loco loci et defferentiarum in puncto executionis decreti nostri przed kommissarzami naszymi w Wilnie, tak y teraz przed nami y sądem naszym relacyinym, in termino promovendae appellationis, in ordine ad probandam et deducendam proprietatem fundi ac iurisdictionis, nie produkował, ale tych że spraw y munimentów, których

przed pierwszym dekretem naszym relacyinym in suis controversiis wzywali y teraz przed nami tylko powtórna rekapitulacyą uczynili; przeto inhaerendo pierwszemu dekretowi naszemu relacyinemu executionem onego per commissarios nostros legitime expeditam et decretum commissariale, od którego per magistratum et communitatem Vilnensem indebite appellatum, in omnibus punctis, clausulis, paragraphis approbandum esse duximus, iakoż y tym dekretem naszym in integro approbuujemy y stwierdzamy, bliższego w. x. Gabryela Kołędę—metropolitę Kiiowskiego, według dekretu commissarskiego na tych wszystkich punktach y paragraphach, które są w dekrecie kommissarskim wyrażone, rotą w tym że dekrecie kommissarskim opisaną, ad comprobationem iuratorium manumet septima uznawamy y termin do wykonania przysięgi coram iudicio nostro assessoriali na poniedziałek pro quarta die Aprilis naznaczamy. Po której wykonaniu wszystkie domy y kamienice, w dekrecie kommissarskim wyrażone, y w. x. metropolicie przysądzone, wyiowszy tylko Dezewsa y cechu krawieckiego kamienice, których libere przed nami w. x. metropolita Kiiowski odstąpił y iuryzdyce maydeburgskiey podał, do iuryzdyki w Bogu x. metropolity Kiiowskiego, in unione sancta będącego y sukcesorów iego, z płaceniem terragii onemu et cum directo dominio iego et successorom etiam cum iure caducitatis, według pierwszego naszego dekretu relacyinego y commissarskiego, absque ulla od magistratu Wileńskiego praepeditione, wiecznie y nienaruszenie przysądzamy. A iako te kamienice y domy a iurisdictione wzięli magdeburgensi et a quibusvis oneribus civitatis, quocunque titulo iuris nuncupatis, ubi bona ecclesiastica iuribus, praerogativis

ac immunitatibus eclesiasticis mere subiecta eximimus, tak aby magistrat Wileński mieszczan metropolitańskich do swej iurisdycyey mieyskiej żadnym sposobem nie pociągał, surowie inhibemus y we wszystkim pomienioną iuryzdykę metropolitańską z iuryzdyką biskupów Wileńskich y kapitulną aequiparamus, zachowawszy wolną gospod w iuryzdyce metropolitańskiej stanowniczym naszym na dwór nasz, szczegulnie podczas rezydencyi naszej, dyspozycyą. Insze zaś kamienice y domy, na różnych ulicach miasta Wileńskiego leżące, które nie na cerkiewnych gruntach nayduią się y w dekrecie kommissarskim od iuryzdyki w. x. mitropolity są excypowane y miastu przysądzone, salvo terragiis w. x. metropolicie y successoribus iego circa magistratus Vlnensis iurisdictionem zachowuiemy. Damnum zaś et litis expensas, in praesenti actione per magistratum causatas, luboby według affektacyi w. x. mitropolity zapisy y nagrodzić magistrat iure meritissimo był powinien, iednak my, ex clementia nostra regia magistratowi et communitati Vlnensi one condonuiemy. Ażeby ani w. xiądz metropolita y successores iego w iuryzdykcyą mieyską y miasto w iuryzdykcyą metropolitańską nie wdawali się y żadną iedną drugiey stronie nie czyniła praepedycyi, vadium dwóch tysięcy czerwonych złotych numero et parti laesae per medium applicandum na obie stronie interponuiemy. A na exekucyą tak dekretu terazniejszego naszego, iako y kommissarskiego wielebnych o. urodzonego Jana Karola Kopcia — kasztelana Trockiego, Brzeskiego, Jurborskiego, Kowieńskiego starostę, Konstantego Kazimierza Brzostowskiego — sekretarza w. x. Lit., kanonika, Waleryana — Stanisława Judyckiego — refe-

rendarza y pisarza w. x. Lit., nominata suffragana y archidiakona Wileńskich, Michała Kolędę, podsędka Wileńskiego, kommissarzami naznaczamy y zsyłamy, którzy zniosszy się z sobą o czasie y do miasta Wileńskiego, po położeniu stronom obiema prawnego obwieszczenia, unius aut duorum absentia non obstante, ziachawszy y obiema stronom przed sobą stanąć nakazawszy, tak te domy y kamienice, które w. x. mitropolity iuryzdyce y successorów onego, iako też y te, które mieyskiej iuryzdyce salvo tantum terragio et iure caducitatis, które w. metropolitom Kiiowskim, in unione będącym, iest zachowane, są przysądzone, dostatecznie opiszą y na obie stronie, co komu należeć ma, nie przymiując y nie oglądaiąc się na żadne, iesli by iakie interponere chcieli, excepcyę albo diffugia, podadzą y o dekrecie naszym opowiedzą, y aby żadney in posterum przeszkody w. x. metropolicie y successorom iego, sub vadio superius specificato, nie czynili nakazą mocą tego dekretu naszego. A gdy dzień 4 miesiąca Kwietnia przypadł, tedy czyniąc dosyć dekretowi sądu naszego relacyinego w. x. metropolita Kiiowski w sądzie naszym assesorskim iuramentum 4ma manu, to iest, primario sam w. x. Gabryel Kolenda — metropolita Kiiowski, w. x. Cypriian Żochowski — coadiutor metropolii Kiiowskiej, episcopus Wileński y Mścislawski, w. o. Mikołay Rybiński — protopopa Wileński z urodzonymi Andrzejem Garlińskim, Piotrem Sokołowiczem, Pawłem Sawickim, Józefem Rupkinowiczem in eam rotam wykonali: Ja przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu, w Trócy świętey iedynemu, na tym: iako te wszystkie cerkwie, na mappie rękoma ichmościów pp. kommissarzów podpisaney wyrażo-

1669 г. Юля 31 дня.

Изъ книги № 5118, за 1668—1674 г., стр. 254.

78. Возраженіе Виленскихъ кармелитовъ босыхъ на жалобу Св.-Духовскаго монастыря по поводу якобы незаконнаго покошенія ими сѣна на грунтахъ фольварка Вошкеленяты.

По поводу жалобы Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на кармелитовъ босыхъ въ нападеніи на монастырскія земли, кармелиты заявляютъ, что жалоба монастыря совершенно неосновательна, такъ какъ указываемыя земли принадлежать не

монастырю а кармелитамъ, о чемъ свидѣтельству-
етъ претензія послѣднихъ къ настоятелю о. Дорофеевичу о возвратѣ незаконно-покошеннаго сѣна и обѣщаніе исполнить эту претензію.

Feria quarta ante festum sancti Petri ad vincula, die trigesima prima mensis Julii, anno domini 1669.

Veniens personaliter ad officium et acta praesentia consularia Vilnensia ingenuus Simon Arystowicz, nomine admodum reverendi patris Petri a Matre Dei ordinis carmelitarum discalceatorum conventus Vilenensis prioris, nec non et eiusdem conventus totius nomine, paratam in scriptis, contra venerabilem ac religiosum Danielem Dorofiewicz—monasterii Vilnensis disunitorum superiorem et totum illius monasterium congregationem, obtulit protestationem de re, infra scripta, sequentis tenoris verborum:

Opowiadał y żałował wielebny oyciec Piotr a Matre Dei przez oyców karmelitów bosych conventu Wileńskiego, imieniem swoim y wszystkich oyców tegoż conventu, na wielebnego oycy Daniela Dorofiewicza—starszego monastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha leżącego, iż on pospołu ze wszystkimi swemi oycami

tęgoż monastera, zapomniawszy skromności zakonney, y nie postrzegając naruszenia sumnienia swego, uszczypliwą protestacją y potwarzą napelnioną, twierdzi y udaie, aby oyciec Piotr a Matre Dei—przeor karmelitów bosych conventu Wileńskiego, y oyciec Stanisław a sancta Marya Magdalena y insi oycowie karmelici bosi armata manu, modo guaerico, dnia piętnastego y dnia szesnastego Julii roku terazniejszego, przysposobiwszy sobie do tego ludzi gromadę niemałą y chłopów kilkadziesiąt, mieli sianożęci, do folwarku Woszkieniata należące, gwałtem zaiachać y pokosić. Co nie iest tak, aby mieli armata manu, modo guaerico, sianożęci odeymować y kosić, tak bo iako folwark Woszkieniata do monastera, którego wielebny oyciec Daniel Dorofiewicz starszym iest, nie należy, tak y sianożęci tym barziej nie należą, gdyż cale do folwarku Boreykowskiego należą, w possessii u oyców karmelitów bosych będącego y w ograniczeniu tegoż folwarku zamykają się, które sianożęci roku przeszle-

en y na osobliwym regestrze spisane y przez ichmościów panów kommissarzów iego królewskiej mości oglądane y z weryfikowane, byli realiter y te kamienice y domy, które teraz extant, pobudowane na mieyscach cerkiewnych y cmentarzach y poświęconych, wyiwszy Dezawsa y cechu krakowieckiego kamienicę, których libere odstępuję, wystawione są, y natym, iako ta transakcyja przez imci x. Heliaszewicza, imci xiędza Żabińskiego, z wysadzonemi raycami od magistratu Wileńskiego, za interpozycyą godney pamięci imci xiędza Wol-

łowicza—biskupa Wileńskiego, cum consensu magistratu Wileńskiego uczyniona, iest realis, naczym iako sprawiedliwie przysięgam, tak mi Panie Jezu pomóż y męka Jego święta. Co iako się działo, w ten dekret upisać rozkazaliśmy. Dan w Warszawie miesiąca Kwietnia dnia czwartego, roku Pańskiego 1672, panowania naszego roku... Krzysztof Pac—kanclerz w. x. Lit. (L. S). Kazimierz Puchalski—pisarz dekretowy w. x. Lit. correxit Margiewicz. Quae praesentes literae copiae decreti praemisso modo ad acta oblatae.

1672 г. Ноября 9 дня.

Изъ книги № 5120, за 1668—1674 г., стр. 510.

82. Квитанціонная записъ, выданная настоятельницею женской обители при Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ Маріаннѣ Войшнарвичовой въ полученіи отъ нея ста копъ грошей.

Виленскій мѣщанинъ и купецъ Аѳанасій Ивановичъ завѣщаль женской обители при церкви Св. Духа 100 копъ, обезпечивъ эту сумму на склепѣ, находящемся въ каменномъ домѣ Войшнарви-

човой; по полученіи отъ послѣдней завѣщанной вышепомянутой суммы, игуменя женской обители и выдаетъ настоящую квитанцію, которою освобождаетъ помянутый склепъ.

W poniedziałek, miesiąca Nowembra dnia dwudziestego ósmego, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmziesiąt wtórego.

Przed szlachetnemi, panem Piotrem Procewiczem y panem Mikołaiem Ohurcewiczem—raycami, osobiście postanowiwszy się, wielebna panna Anna Romanowiczow-

na, starsza panien zakonnych świętego Bazilego, przy cerkwi świętego Ducha zostających, swym y całego konwentu swego imieniem, przez kuratora, do tego aktu użytego, sławetnego pana Afanasa Iwanowicza, mieszczanina kupca Wileńskiego, list swój kwietacyiny, pod rokiem tysiąc

sześćset siedmdziesiąt wtórym, miesiąca Nowembra dziewiątego dnia stały, ręką swą podpisany, zeznała w te słowa:

Ja Anna Romanowiczowna, imieniem całego konwentu panien zakonnych świętego Bazilego, przy cerkwi świętego Ducha zostających, czynię wiadomo tym moim listem kwietacyinym, iż cochma mieli summę legowaną pieniędzy na klasztor nasz od w Bogu zesłego pana Bohdana Sobolewskiego kop sto liczby Litewskiej, w której to summie kop sto, zostawał w naszej possessyey sklep z ulicy, odłączony od kamienicy, iey mość paniy Marianny Filonowiczowny, bywszey Kasperowney Lampartowiczowey, a teraznieyszey Janowey Woysznarowiczowey, a że naszemu klasztorowi w oddaniu zupełney tey summy kop stu od ieymości paniy Woysznarowiczowey dosyć się stało, przeto iako z oddania tey summy pieniędzy kop sta, liczby Litewskiej, iey mość kwituiemy, tak też y dzierżenia tego sklepu, oraz z datą tego listu, ustępujemy, y iuż o to nasz pomieniony klasztor, iako samą ieymość panią Woysznarowiczową, krewnych blizkich pana wnuka ieymości, tak

też y dzierzących od ieymości nie ma turbować wiecznemi czasy, pod zaręką według ważności samey rzeczy. Na co dla lepszey wiary, rękę naszą podpisuiemy. W Wilnie, w klasztorze naszym zakonu świętego Bazilego, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt wtórego, miesiąca Nowembra dnia dziewiątego. U tego listu kwietacyinego podpis takowy: Ja Anna Romanowiczowna, na tenczas będąca starsza imieniem siostr moich zakonnych, przy cerkwi świętego Ducha mieszkających, zakonu świętego Bazilego, kwituiemy z tych stu kop, ieymość panią Marinę Filonowiczownę Woysznarowiczową wiecznemi czasy, że nie mamy przystępu do iey samey y do krewnych iey, y na to daię kwietacyą z podpisem ręki moiey. Który ten list kwietacyiny iest do ksiąg burmistrzowskich y radzieckich Wileńskich inferowany, z których y ten ekstrakt, wespół z samym oryginałem szlachetney paniy Marianie Filonowiczownie Woysznarowiczowey—burmistrowey Wileńskiej, iako stronie potrzebuiącey, iest wydany. Co iest zapisano.

1672 г. Декабря 18 дня.

Изъ книги № 5119, за 1669—1672 г., л. 699.

83. Жалоба Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря и братства на толпу непріязненных Виленскихъ мѣщанъ, нанесшихъ оскорбленіе и побой родственнику Виленскаго православнаго кушца Григорія Петровича.

Настоятель Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря о. Дороеевичъ отъ имени Св.-Духовскаго монастыря приноситъ жалобу на Виленскихъ мѣщанъ, что они осмѣлились устроить на церковной паперти за-

саду противъ родственника кушца Петровича и во время богослуженія произвели разбой, который былъ прекращенъ только при содѣйствіи многочисленной публики, вмѣшавшейся въ это дѣло.

Roku od narodzenia Syna Bożego tysiąc sześćset siedmdziesiąt drugiego, miesiąca Decembra ośmnastego dnia.

Opowiadał y solenną zanosił manifestacją w Bogu wielebny imć oyciec Daniel Dorofiewicz—starszy monasteru Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha będącego, sam y imieniem wszytkiego in genere bractwa duchownego y świeckiego, osobliwie, ichmościów panów starostów tego bractwa rocznych, imci pana Karola Ogińskiego—podkomorzego Witebskiego, imci pana Hrehorego Chomińskiego, na pana Józepha Borysowicza—patriotę Wileńskiego, protunc w akademiey Wileńskiej studiującego y Jana Kościukiewicza, niegdy kramarza Wileńskiego, a teraz nie wiedzieć czym w Wilnie bawiącego się, iako samych principałów y pomocników ich, onym dobrze imionami y nazwiskami wiadomych, o to, iż pomienieni inculpati, mając nieiakąś waśń miedzy sobą, a ile z panem Fieodorem Piotrowiczem—kupcém Wileńskim, z nieiakieys przyczyny, u imci pana Pawła Sielawy zadaney, iakoż sami inculpati, przez

się y pomocników sobie przysposobionych, których oni lepiej znaią y wiedzą, których na kilkadziesiąt było osób, dnia dwudziestego ósmego praesentis, gdy rodzony imć pana Hrehorego Piotrowicza—kupca y mieszczanina Wileńskiego, o godzinie szóstey rano na samym rozświciu, do cerkwie świętego Ducha szedł y iuż szpital cerkwie świętey Tróyce, kamienicę pana Krzystopha Sokołowskiego—kupca y mieszczanina Wileńskiego pominąwszy, na cmentarz cerkwi świętego Ducha wchodził, inculpati pan Borysowicz y Kościukiewicz, z pomocnikami swoimi, niedbając nic na srogość prawa, contra violatores pacis publicae et tam atrocis criminis patratores opisana, gwałtownie wypadszy, onego z tyłu porwali y wzięwszy go na cmentarz cerkwie świętego Ducha, gdy się nabożeństwo odprawowało, nieśli aż przed wrota cerkwi świętey Tróycy, gdzie tego na ziemi rzuciwszy y tyransko zbiwszy, odbiegli, gdyby nie pospolity lud ratował. Zaczym o takowe bezprawne y niesłuszne, nie mając żadnego do cerkwie świętego Ducha y monastera przy-

stepu y praetextu, nayście, znać z szczer- tedy pierwiy żalosną swą manifestatią za- gulney swey swawoli to czyniac oni nacho- nieść, podał do xiąg mieyskich burmistrzow- dzili, nullo iure et illegitime, z niemałą skich radzieckich miasta iego królewskiej gromadą swych pomocników czynili. Chcąc mości Wileńskiego.

1675 г. Іюля 29 дня.

Изъ книги № 5122, за 1675—1680 г., стр. 52.

84. Постановленіе Виленскаго сапожничьяго цеха о вносѣ имъ третьяго гроша и воска Виленской Св.-Троицкой церкви.

Виленскій сапожничій цехъ, вслѣдствіе напоми- наній Св. Троицкаго архимандрита Корсака еще въ 1629 г. уплатѣ Св. Троицкой церкви данинъ, слѣ- дуемыхъ съ цеха по уставу, собрался въ засѣданіе и въ присутствіи депутатовъ отъ Троицкой церкви сдѣлалъ слѣдующее постановленіе: дѣйствительно по цеховому уставу сапожники обязаны платить Троицкой церкви *третій грошъ и третью часть воска*; другія же двѣ части—римско-католическому

монастырю; за тѣмъ цехъ прекратилъ эту дани- ну вслѣдствіе протеста и несогласія римско- католиковъ. Теперь же по взаимному соглашенію сапожники обязываются опять уплачивать эту да- нину, но съ тѣмъ, чтобы уніаты не смѣли обра- щаться къ православнымъ церквамъ за исполне- ніемъ церковныхъ требъ подѣ страхомъ взыска- нія $\frac{1}{2}$ камня воску и 2 ортовъ. Депутаты отъ духо- венства похвалили такое постановленіе.

W sobotę miesiąca Czerwca dnia dwu- dziesiątego dziewiątego, roku Pańskiego ty- siąc sześćset siedmdziesiąt piątego.

Przed szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński osobiście przyszedszy w Bodze wielebny ociec Anzelm Czyż, imieniem w Bodze wielebnego imci oycy Stephana Marciszkiewicza, starszego conventu świętego Bazylego, przy cerkwi ś. Trójcy będącego, autentyk transakciey, między oycami conventu świętego Bazylego a starszemi cechu szwieckiego, tak z rzymskiej strony, iako y z ruskiej, imie- niem całego cechu czyniącemi, w roku ty-

siąc sześćset dwudziestym dziewiątym, mie- siąca Marca trzydziestego pierwszego dnia stały y zawarty, ręką przysięgłego pisarza ritus graeci podpisany, prosząc, aby był przyjęty, podał ku aktikowaniu temi słowy:

W sobotę, miesiąca Marca trzydziestego pierwszego dnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset dwudziestego dziewiątego, przed szlachetnemi pany burmistrzami y raycy miasta Wileńskiego, tego roku na ratuszu na sprawach będącemi, postanowiwszy się oblicznie uczciwi—Kasper Jarmolowicz, a Marcin Popowicz, imieniem swoim y imie- niem wszystkiew braci starszych y młód-

szych cechu szwieckiego Wileńskiego, ugodę swoją do xiąg mieyskich radzieckich podali na piśmie temi słowy:

Anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo nono, Martii vigesima nona. W rzeczy y sprawie cechu szwieckiego z wielbnym w Bodze imé oycem Raphaelem Korsakiem—episkopem Halickim, archimandrytą Wileńskim, iako dozorcą wszystkich intrat cerkiewnych y ze wszystkim conventem zakonu świętego Bazylego przy cerkwi świętej Tróyce, o intratę doroczną według porządków, artykułów y statutów między nimi postanowionych, od wszystkich tak religii rzymskiej, iako y greckiej y saskiej przyiętych, na ratuszu przed sądem ichmościów panów burmistrzów y radziec Wileńskich, pokładanych, aktikowanych y confirmowanych, w których to ich statutach mianowicie to iest določono: iż na xiędza, na wosk dla świec y na insze iakie potrzeby do kościoła rzymskiego dwie części, a na popa ruskiego, tak że na wosk, do cerkwie nabożeństwa greckiego trzecia część ma być z skrzynki spółney cechu szwieckiego dawana. Którey daniny gdy przerzeczeni szewcy na cerkiew dawać zaniechali, upomnieni o to serio od imé oycy Korsaka, episkopa Halickiego, archimandryty Wileńskiego, przez oycy Piotra Mimońskiego, zakonu świętego Bazylego, aby niewstępując w prawo, tak retenta, iako y tegoroczną daninę z skrzynki swojej cechu wszystkiego oddali. Za którym iegomości upomnieniem oni szewcy, uczyniwszy między sobą kilka schadzek y namów głównych, w cechu do zgody się mając, złożyli miejsce na ugodę z imé oycem archimandrytą Wileńskim w domu pana Jachima Grewkowicza, raycy, na ten rok tysiąc sześćset dwudziesty dziewiąty zasiadającego, zażywszy w tym y samego pana raycy, aby się

tey ugodzie przysłuchał, ale też mediatorem był. Od imci oycy archimandryty Wileńskiego wysadzeni byli na to, cum plena potestate, tak od samego onego, iako też od conventu świętego Bazylego ociec Piotr Mimonski, z oycem Atanazym Wielikontym—oycowie tegosz conventu y zakonu, a z cechu szwieckiego, także z zupełną mocą od wszystkiey braci, tak starszych, iako y młodszych, naprzód z religiey rzymskiej: pan Kasper Jarmołowicz—starszy cechowy na ten rok tysiąc sześćset dwudziesty dziewiąty, pan Marcin Popowicz, szafarz cechowy, na tenże rok obrany, pan Piotr Kurowicz, pan Jan Moyszogola, pan Mikołay Fil, pan Jan Uszek; z religiey zaś greckiej: pan Iwan Fiedorowicz—starszy cechu tegoroczny, pan Wasil Epimachowicz—szafarz tegoroczny, pan Konstanty Andrzeiewicz, pan Cimofiey Swietlicki y innych nie mało; z religiey zaś saskiej pan Marcin Węgrzyn. Którzy wszyscy, za zleceniem y pozwoleniem sobie od wszystkiey braci, przy obiecnosci samego pana raycy pomienionego pana Jachima Grewkowicza, od nich do tey ugody użytego, po długich namowach y alterkaciach ugodę taką zawarli. Co się tknie trzeciego grosza z skrzynki cechowej na cerkiew dawać powinnego, według statutów y artykułów cechowych starych, mają oni szewcy pilno, iako Bogu y cerkwi iego świętej należąca daninę zachować, to iest na każdy rok w dzień Zwiastowania przenayświętszey Panny według starego kalendarza, bez żadney wymówki y excepciey, z skrzynki ich cechowej, sami przynosić y oddawać mają starsi roczni z szafarzami do monastyra świętej Tróyce, do ołtarza ich szwieckiego świętego Łukasza ewangelisty, woski pół kamienia czystego y trzy woski dobrej wagi, a przy tym woski reszty goto-

wych pieniędzy, wszystko sprawiedliwie co będzie czynić trzeci grosz, oddawszy pełna dwa grosza kościołowi, iako też cerkwie iego świętey nie było krzywdy, a oddawszy to, mają dzierżać kwit od oycy starszego monastera świętey Tróyce zakonu świętego Bazylego. Gdzie potym szewcy religiey rzymskiej przyłożyli y wzięli peticią do oyców zakonu świętego Bazylego, prosząc ich o to, aby to oni in praeiudicium sobie nie brali y ku przeszkodzie iakiey nie poczytali, iż oni przeciwko braciey swey religiey greckiey upornej woli y przywileiom, listom y roskazaniu króla iegomości, pana naszego miłościwego, sprzeciwiającym się, w *syzmie* y w rozerwaniu swawolnym trwającym, takie statutum mocno stanowią y exequi koniecznie to obiecuią, że żaden z braci ich religiey greckiey u syzmatików na nabożeństwie bywać, dzieci tam chrzczyć, ślubów brać, spowiedzi y communiey odprawować, umarłych chować, owo zgoła cokolwiek do nabożeństwa y sakramentów należy, nie tam zażywać nie mają, ale to wszystko u świętey Tróycy w cerkwi, która iest w iedności z kościołem rzymskim, tam wykonywać ma. A iесли by który brat cechu naszego z religiey greckiey w tym poszlakowany y postrzeżony, a co większa evidenter convictus był, że tam w tamtey cerkwi, albo sakramentów iakich zażywał, albo tam na nabożeństwie bywał, ma bez żadney folgi y respectu, winy dać w cechu wosku półkamenia a dwa orty, toties quoties nie wychodząc z cechu, która wina ma też iść na cerkiew świętey Tróycy. Czego oycowie wysluchawszy, a widząc rzecz zgodną z wolą wprzód Bożą, a potym króla iegomości, pana naszego miłościwego, która się oświadcza listami y przywileiami, temuż

cechu szwieckiemu nadanemi, pochwalili y na wszystko pozwolili. Co się zaś tknie re-tent, że przerzeczeni szewcy tey daniny na cerkiew dawać zaniedbali, mają dać za wszystko ogułem według ugody kop czterdzieści Litewskich na raty gotowemi pieniedzmi, pierwsza rata w Zielone świątki, druga rata Wniebowzięcia panny Mariey po staremu, trzecia rata święty Michał, czwarta święty Andrzej, na którą ratę każdą mają się uisnąć pod sowitością, a uisniwszy się mają także kwit odzierżać od starszego monastera świętey Tróyce, te zaś raty mają wynisnąć wszystkie tego roku iednego, tysiąc sześćset dwudziestego dziewiętego, nulla exceptione admissa. Co in omnem assecurationem, iż tak te kop czterdzieści, ma tego roku doysć, iako też doroczna danina ma dochodzić wiecznemi czasy, assekurowali y opisali się na kamienicy, albo domie swym cechowym. Na co, dla lepszey wiary, pewności y wiadomości, dali tę ugody z obudwu stron sobie na piśmie pod pieczęcią klasztoru albo monastyra świętey Tróyce, pod pieczęcią cechu szwieckiego y z podpisem rąk różnych. Pisan w Wilnie w monasterze świętey Tróyce, anno millesimo sexcentesimo vigesimo nono, Marca trzydziestego dnia. A po wpisaniu do ksiąg tey ugody sam original y z wypisem ichomościom oycu Piotrowi Mimońskiemu y oycu Athanazemu Wielikontemu iest wydany. (Locus sigillorum).

U tego autentyku podpis pisarski takowy: wypis z ksiąg szlchetnego urzędu burmistrzowskiego y radzieckiego Wileńskiego. Który to autentyk iest do ksiąg przyjęty y wpisany, a stronie potrzebuia-czey z tychże ksiąg per depromptum wydany. Co iest zapisano.

1678 г. Юля 6 дня.

Изъ книги № 5122, за 1675—1680 г., стр. 254.

85. Контрактъ, по которому отдается Виленскому мѣщанину Лозовскому въ арендное содержаніе плацъ, принадлежащій Виленскому Св.-Духовскому монастырю.

Виленскій Св. Духовскій монастырь заключилъ съ Виленскимъ мѣщаниномъ Лозовскимъ контрактъ на вѣчное владѣніе монастырскимъ плацомъ на *Смилянскоу* улицѣ на слѣдующихъ условіяхъ:

Лозовскій обязанъ выстроить домъ и по истеченіи 10 лѣтъ платить аренды по 15 злотыхъ; въ случаѣ нежеланія ему представляется право снести свои постройки или переказать другому.

We śrzoде, miesiąca Lipca dnia szóstego, roku Pańskiego tysiąc.sześćset siedm-dziesiąt ósmego.

Przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim osobiście postanowiwszy wielebny ociec Jonas Dubiński—praefekt congregaciey studentskiey, przy cerkwi świętego Ducha zostaiący, za consensem y wiadomością, tak w Bodze przewielebnego iegomości oycy Klementego Tryzny, starszego conventu świętego Bazylego, przy tey że cerkwi będącego, y rectora teyże congregaciey, iako też y samey congregaciey studentskiey, dobrowolnie, iawnie, nieprzymuszenie w głos zeznał y rzetelnemi wyrzekł słowy: Iż co sławetny niegdy Eustachi Ziałowski, kupiec, mieszczanin Wileński, testamentem ostatniey swey woli dom swóy, na ulicy nazwaney Smilańskiej, w tyle świętego Kazimierza, w pewnych granicach, mianowicie—z iedney strony kamienice successorów iegomości pana Chaleckiego, miecznego w. xięstwa Litewskiego, z drugiey zaś domu successorów Dimitrowey Rybnicy, na tąż

congregacją wiecznemi czasy legował był; a że imminenti communi plaga przez nieprzyiaciela Moskwicina wespół z drugimi ten dom spalony iest, y tylko goły plac został, tedy ten plac, wzdłuż od ulicy publiczney, aż do placu iegomości pana Dziewałtowskiego—sążni dwadzieścia ieden, a wszierz, wzięwszy od kamienia do muru iegomości pana Chaleckiego—sążni sześć y cwierć, w tyle zaś dla rozgraniczenia lepszego y pewnieyszego między placem successorów pomienioney Dmitrowey Rybnicy, wzięwszy od znaczku żelaznego, tam że w murze będącego, aż do placu tegosz iegomości pana Dziewałtowskiego, wzdłuż sążni sześć y w szerz aż do muru iegomości pana Skorobohatego—skarbnego w. xięstwa Litewskiego, sążni sześć, między temiż granicami wyżey opisanemi leżący, uczciwym Janu Łozowskiemu—szewcowi y Mariannie Michałownie, małżonkom, mieszczanom Wileńskim, y successorom onych, na wieczność puścili, takim iednak sposobem: iż pomienieni małżonkowie dla pożytku y wygody swoiey, iako najlepiej na

tym się placu pobudowawszy, przez dziesięć lat od płacenia żadnego czynszu y poziomu wolni będą. Po żeysciu zaś tych dziesięciu lat, co rok na każdy rok od niego po złotych piętnastu oni sami y sucesorowie onych, y ktokolwiek w swoiey possessiey ten plac mieć będzie, nie pochybnie płacić powinni będą. Przy tym tenże wielebny Jonas Dubiński, zeznawaiący terazniejszy temu nie przeczył, iż ieśli by się zdało być zaciężko possessorom terazniejszym od pomienionego placu po złotych piętnastu co rok płacić, wolno będzie swóy budynek, z tego placu wziąć, albo li też komu inszemu swoim prawem puścić, sprzedać, darować, legować, zastawić. A żeby cisz małżonkowie pomienieni w dzie-

rzeniu y possessiey tego placu pewnieysze y bezpiecznieysze zostawali, deputari panów radziec e medio annui officii na podanie tego placu w intromisią upraszali, którey y wielebny ociec Dubiński nie broniąc, na oną pozwolił, na którą są deputowani szlachetni pan Stanisław Rebert y pan Stefan Kuszelicz—rayce. Jakosz ichmość, dosyć czyniąc swoiey funkciey, z pisarzem ordinariynym, przy sługach urzędowi przysięgłych, uczciwych—Kazimierzu Bernatowiczu y Janie Kotkowskim, do pomienionego placu zszedszy, uczciwych Jana Łozowskiego y Marynę Michałownę, małżonków, mieszczan Wileńskich, w tenże plac, bez żadney od żadnego contradikciey intromittowali. Co iest zapisano.

1679 г. Іюля 16 дня.

Изъ книги № 5110, за 1600—1684 г., л. 415.

86. Продажная записъ отъ монаха Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Арсенія Бобуркевича мѣщанину Якову Кодзевичу на домъ въ г. Вильнѣ.

Монахъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, на основаніи разрѣшенія своего начальства, продаетъ Виленскому мѣщанину Кодзевичу перешед-

шій къ нему по наслѣдству домъ въ г. Вильнѣ, лежащій за Острой брамой, за 1000 злотыхъ.

Sabbatho post dominicam tertiam Pentecostes, mensis Junii die decima septima, anno domini millesimo sexcentesimo septuagesimo nono.

Coram nobili officio consulari Vilnensi personaliter comparens reverendus pater Arsenius Boburkiewicz, conventus Vil-

nensis patrum basilianorum, ad ecclesiam sancti Spiritus ritus graeci degentium, actum venditionis domus suae paternae, intra granicies intro specificatas situatae et iacentis, parato scripto praeconceptum et manu propria ac amicorum, per se rogatorum, subscriptum, exhibuit, publice legi

curavit, et in personam honestorum Jacobi Kodziewicz—lanionis et Reginae Micuciowna coniugum, civium Vilnensium, recognovit sequentis verborum tenoris:

Ja Arseni Boburkiewicz—zakonnik reguły świętego Bazilego wielkiego, w monasterze Wileńskim przy cerkwi świętego Ducha zostający, za consensum iasnie w. w Bogu przewielebnego iego mości Oyca Klementego Tryzny—nominata episkopiey Białoruskiej, starszego monastyra Wileńskiego, imieniem swym y całego konwentu swego, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym wieczystym przedawnym zapisem: iż co mię, Arseniego Boburkiewicza, po zesłych rodzicach dobrodzieiach moich, iure haereditario, dom za bramą Ostrą w pewnych granicach, mianowicie—z iedney strony placu Pawła Korąńskiego, z drugiey strony Mikołaja Jurszymularza mieszczanina Wileńskiego, leżący spadł, ten tedy dom ze wszystkim, iako się w szerokości, długości y obchodach zdawna miał y teraz ma, nic na się nie wymuiąc, ani na konwent swój, ale wszystek ogulem, uczciwym Jakubowi Kodziewiczowi za pewną y do rąk swoich odebraną, to iest za złotych tysiąc spelną, sprzedałem, puściłem y ustąpiłem, dając moc y pozwalając pomienionym małżonkom ten dom, przez urzędową intromissią w possessią swą obiąwszy, komu chcąc dać, darować, sprzedać, zamienić, zapisać, zastawić, y na wszelaki swój y successorów swych iako najlepszy pożytek obrócić. A przy tym ia wielebny ociec Arseni, przedawiający niniejszy, dobrowolnie tom zeznał, iż ia wszystką zapłatę, wyżej specificowaną summę złotych tysiąc do rąk swych odebrawszy y skutecznie odliczywszy, tych że pomienionych małżonków in forma iuris quam plenissima ac sufficientissima quie-

towałem, na resignacją starszemu panu ławnikowi, w gaynym włożonym sądzie zasiadającemu, moc zupełną dawszy, intromissią w ten dom wziąć pozwoliłem. Od impeticii wszelakich osób, iakim kolwiek prawem przystęp, praetext, albo należność do tego domu mających, u wszelakiego sądu y urzędu tyle razy, ile tego potrzeba będzie, własnym kosztem ewinkować, zastępować submittowałem y assekurowałem się. Jakoż y list dobrowolny, przedawnny zapis przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim przyznać obiecuiąc, vadium złotych tysiąc na stronę, ten list dobrowolny przedawnny zapis rozrywaiącą y nie dotrzymuiącą, wkładam; a po zapłaceniu złotych tysiąca, przecie ten list dobrowolny wieczysty przedawnny zapis przy zupełney mocy ma zostawać. Y na to ten mój list dobrowolny wieczysty przedawnny zapis przy podpisie rąk ichmościów panów przyiaciół o podpis uprosiłem. Pisan w Wilnie, dnia szesnastego Junii, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiętego. Subscriptio autem manuum in hunc sequitur modum: Arseni Boburkiewicz—z. reguły ś. B. w. Ustnie a oczewiście proszony pieczętarz od wielebnego oyca y brata Arseniego Boburkiewicza do tego listu wieczystego przedawnnego zapisu podpisałem się: Jeromonach Athanaz Sagiewicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielebnego oyca Arseniego Boburkiewicza do tego listu Wileńskiego przedawnnego zapisu podpisałem się: Bazyli Fiedorowicz. Ustnie y oczewisto uproszony, iako pieczętarz od wielebnego oyca Arseniego Boburkiewicza—zakonnika reguły świętego Bazilego, przy cerkwi zesłania Ducha świętego zostającego, rękę moją do tey przedaży podpisuię: Łukasz Kuczarski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od

wielebного оуца Арсеніога Бобуркiewiczа до tego listu wieczystого przedažnego zapisu podpisałем się: Kazimierz Leopold Januszkiewicz. Post eiusmodi venditionis actum exhibitum et publice lectum, idem qui supra venditor, pro intrusione danda, in domum praedictam nobiles dominos consulares deputari petiit, prout nobile officium consulare Vilmense iustae affectationi supramemorati instantis annuendo, no-

biles dominos Franciscum Burba et Alexandrum Ihnatowicz—consulares, cum notario ordinario, et famulis officii iuratis, honestis Casimiro Bernatowicz et Joane Kotkowski deputavit. Qui functi munere suo ad domum praedictam descendendo, intra granicies super expressas situatam et iacentem, nemine impugnante intromiserunt. Quod est actis praesentibus nobilis officii consularis Vilmensis ingrossatum.

1682 г. Октября 7 дня.

Изъ книги № 5110, за 1600—1684 г., л. 558—560.

87. Декретъ Виленскаго Магистрата по жалобѣ Виленскихъ Троицкихъ базилианъ на сапожничій цехъ, отказавшійся отъ взноса Троицкой церкви древней данины деньгами и воскомъ.

Виленскіе Свято-Троицкіе базилиане вчинили искъ съ сапожничьимъ цехомъ по слѣдующему поводу: въ уставѣ сапожниковъ было между прочимъ правило, по которому они обязывались давать ежегодно на придѣль св. Луки при Троицкой церкви полкамня (15 1/2 ф.) воску и третій грошъ цеховыхъ денегъ; сапожники послѣ нашествія Московскаго войска перестали исполнять это обя-

зательство и такимъ образомъ задолжали 40 копъ грошей. Судъ магистратскій потребовалъ отъ сапожниковъ документовъ и удовлетворенія претензій базилианъ, но они отказались отъ того и другого. Послѣ продолжительныхъ пререкательствъ обѣ стороны были отосланы въ королевскій задворный судъ.

We śrzoде, miesiąca Octobra dnia 7, roku Pańskiego 1682.

Na instancją iasnie wielmożnego w Boddze przewielebного imci xiędza Marcina Białozora — episkopa Pińskiego, imieniem swym y całego conventu Bazylego świętego Wileńskiego, przy cerkwi świętey Tróycy zostaiącego, przez wielebnych оуца Ge-

deona Szumlańskiego y Stanisława Radkiewicza—tegoż conventu Bazylego świętego, z patronem swym szlachetnym Janem Gilewskim czyniącego, uczciwy Stanisław Szarubski y Adam Iwanowicz, starsi tegoroczni cechu szewskiego, y cały cech o niedosyć uczynienie transactyey między pomienionym conventem y cechem swym roku

1629, Marca 31 dnia uczynioney, przez sług urzędowych ucziwych Kazimierza Bernatowicza y Józepha Fiedorowicza będąc zapozwani contumaces.

W sobotę, miesiąca Octobra dnia 10, roku Pańskiego 1682. Jaśnie wielmożny w Bogu przewielebny imé xiądz Marcjan Białozor, episkop Piński, archimandrita Wileński, imieniem swym y całego conventu ś. Bazylego, przy cerkwie ś. Trójcy zostaiącego, y nas wielebnych oyców—imci oycy Gedeona Szumlańskiego y Stanisława Radkiewicza, z patronem swym szlachetnym Janem Gilewskim czyniący, ucziwych Stanisława Szarubskiego y Adama Iwanowicza—starszych tegorocznych y cały cech szewski o niedosyć uczynienie transactyi między tymże conventem ś. Bazylego a cechem szewskim uczynioney y stałey, piśnianym pozwem przed sługami urzędowemi Kaz. Bernatowicza y Józepha Fiedorowicza przed szlachetny urząd burmistrzowski radziecki dawszy zapozwać przez tegoż patrona swego szlachetnego Jana Gilewskiego, aby pomienieni starszy y cały cech dosyć czynił, aby wosku półkamienia, iako zwykli dawać do ołtarza Łukasza świętego, dawali y trzeci grosz z skrzynki swej składanki y contribucyey wyrachowawszy sprawiedliwie oddawali—kop 40 pieniędzy retentowych, których przez nie małe czasy nie płacili sownie induplo oddali, domawiał się y potrzebował. A pozwani Stanisław Szarubski y Adam Iwanowicz, od całego cechu stawaiąc, na patrona upraszali, które *uti de iure beneficium cessabile* otrzymali.

We śróde, miesiąca Oktobra dnia 14, roku Pańskiego 1682.

Szlachetny Jan Gilewski—plenipotent, imieniem iaśnie wielmożnego imci xiędza Marcjana Białozora—episkopa Pińskiego, archimandryty Wileńskiego, y całego con-

ventu Basilego ś., przy cerkwie świętey Trójcy zostaiącego, przeciwko ucziwym Stanisławem Szarubskim y Adamem Iwanowiczem—starszym tegorocznym y całemu cechowi, stawaiąc, potrzebował aby podług transactyi całego cechu w roku 1629, miesiąca Marca 31 dnia między tymże conventem Bazylego ś. y cechowi szewskiemu uczynioney dosyć czynili—wosku (pół) $\frac{1}{2}$ kamienia na ołtarz ś. Łukasza, iako ante hostilitatem dawali y teraz aby dali, grosz trzeci z skrzynki swej przez contributią złożony, sprawiedliwie wyrachowawszy, należyte kop 40, które przez tak długi czas nie płacili, in duplo oddali. Zapozwani zaś wnosząc legalitatem patrona swego p. Witakowskiego, którego sprawami niemałemi u sądu i. k. m. burmistrzowskiego Wileńskiego zatrudnionego być mieniać, o przydanie drugiego sobie patrona szlachetny urząd upraszał. Szlachetny urząd burmistrzowski radziecki, uważaiąc że sprawami *minoris momenti*, do którey bez patrona stawać trudno, przydawszy pozwanym reperibilem patronom, aby iuż bezładnych dalszych zwłok, *uti in causa favorabili ecclesiae*, na przyszłe sądy z patronem swym stanąwszy na wniesioną *positiā partes actoreae* patrona sprawili się y iustificowali, nakazał.

We śróde, miesiąca Oktobra, dnia 24, roku Pańskiego 1682. Szlachetny Jan Gilewski—patron iaśnie wielmożnego imci xiędza Marcjana Białozora—episkopa Pińskiego, archimandryty Wileńskiego, przez wielmożnych ichmościów oyców Gedeona Szumlańskiego y Stanisława Radkiewicza—zakonników ś. Bazylego, przy cerkwi ś. Trójcy zostaiących, *propositiā swą* przeciwko Stanisławowi Szarubskiemu y Adamowi Iwanowiczowi—starszym tegorocznym y całemu cechowi szewskiemu wniesioną *reassumowawszy*, aby pozwani starsi tegoroczni y cały cech

szewski podług swej transactyi z conventem świętego Bazylego, przy cerkwi świętej Trójcy zostającego, sprawili się y onym we wszystkim dosyć uczynić, aby trzeci grosz z skrzynki wolney z kontrybucyi sprawiedliwie wyrachowawszy, do cerkwi ś. Trójcy na oltarz świętego Łukasza, w teyże cerkwi świętej Trójcy będącego, przy tym przez lat 40 niepłaconych groszy, aby od czasu niepłaconego, groszy kop 40 zapłacili y oddali, inhaerendo eadem transactionis, którą in officio produkował potrzebował. Od pozwanych zaś szlachetny Kazimierz Witakowski stanowszy suam remonstratiōnem actorum et ratione contraversiōnis dekret s. r. m. assessoriae, ex seriis partium controversiis w Warszawie w roku 1646, dnia 24 Marca, lati incompetentem actionis zadawał, że tak grosza, iako y wosku cech szewski płacić nie powinien zadawał, którego dekretu pars aktorea na revisiā, citata tranzakcyi upraszali, które beneficium expetitur, uti concessibile de iure utriusque parti, przez slachetny urząd burm. iest użyzione. Tandem strona powodowa exhibitionem artykułów cechowych potrzebowała, która expetita exhibitii a parte actorea ad ulteriorem processum iuris per nobile officium iest odłożona.

We śróde, miesiąca Oktobra dnia 21, roku Pańskiego 1682. Szlachetny Jan Gilewski, patron iaśniewiel. imci xiędza Marciana Białozora — episkopa Pińskiego, archimandryty Wileńskiego, imieniem swym y całego conventu ś. Bazylego, przy cerkwi ś. Trójcy zostającego, po wzięciu na revisiā dekretu ikmci asses., z którego się obloquentii informowawszy, aby dekreta i. k. mości przywileia y ordynacie, przy których szewski cech iest zachowany, dla lepszej informacyi aktorów, in officio produkowali y pokładali, potrzebował. A szlachetny Ka-

zimierz Witakowski — patron strony pozwanej, exhibitionem privilegiorum, decretorum et ordinationum bronił, odnosząc imci x. episkopa y cały convent, aby decreta, privilegia, ordynacie, które ikmość cechowi szewskiemu nadał, przeglądali nullos esse actores, ponieważ sam król imć, iako directus dominus collator onych, do nich tylko należy y o nich wiedzieć powinien, a nie kto inny. Jednakże patron strony powodowej powtórnie się, aby privilegia, decreta, ordynacie, na których pierwszy dekret ikmci, in officio przez stronę pozwaną deducowany, funduie się, pokładali potrzebował. A strona pozwana, nie chcąc onych pokładać, taż ratiā co y pierwey wnosila. Szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki, eadem consideratione habito, ponieważ obloquentia dekretu ikmci assessorskiego takowa iest, która circa decreta, privilegia et ordinationes, cech szewski utriusque tam romani quam graeci ritus zachowuie, która się na przywileiach, [dekretach, ordynacyach, w tymże dekrecie insinuowanych, funduie, aby one starsi tegoroczni pokładali, nakazał. Od czego gdy patron strony pozwanej appellował, appellatio reiecta est ad definitivam, gdy od tego appellował y dekretów, przywileiów y ordynacyi pokładać nie chciał, tandem po trzykrotnych monitach y trzykrotnych przeciwko pozwanym zapisanych intimacyach, pars actorea tą stronę proterve widząc stawiając y urzędowi nieposłuszną, aby in ruitiōnem et succubionem causae była condemnowana, potrzebował szlachetny urząd burmistrzowski radziecki, widząc stronę pozwaną proterve stawiając y urzędowi nieposłuszną in ruitiōnem et succubionem in causa adiudicandam condemnari zapozwał, nakazał.

W sobotę, miesiąca Octobra dnia 24, roku Pańskiego 1682. Uczciwi Stanisław Sza-

rubski, Adam Iwanowicz—starsi tegoroczni cechu szewskiego y cały cech, na instantią iasnie wielmożnego imci xiędza Marcina Białozora—episkopa Pińskiego, archimandrity Wileńskiego, y imieniem swym y całego conventu Bazylego ś., przez wielebnego oycy Gedeona Szumlańskiego y Stanisława Radkiewicza czyniącego, będąc in ruitionem et succubionem ad videndum condemnari in causa sua literaliter zapozwani, że przywileiów, dekretów, ordynacyi, na których dekret ikmci assessorski pierwszy przez nich na urzędzie produkowany funduie, pokładać nie chcieli y teraz eludendo tylko officio pokładać nie chcąc, odłożenia tey sprawy do przyścia patrona swego, iuż circa finem iudiciorum upraszając, szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński, apertam widząc się et partis elusionem, Stanisława Szarubskiego, Adama Iwanowicza, starszych tegorocznych, y cały cech szewski, in ruitionem et succubionem causae praesentis condemnawawszy, aby byli ad videndum exequi zapozwani nakazał.

W poniedziałek, miesiąca Okrobra dnia 26, r. P. 1682. A gdy ten że szlachetny Jan Gilewski, po wyniesionych przez urząd y stronę od starszych cechu tegorocznych y całego cechu szewskiego mandatach, o contenta, w tychże mandatach wyrażonych, solennem tak przeciwko starszym tegorocznym, iako y całego cechu rationem damnorum litisque expensarum zaniosszy protestationem, po tychże starszych y całego cechu kawcyi domagał się, aby za temiż mandatach, przez urząd y stronę wyniesionemi, za dworem sprawy attentowali y nie desertowali. Szlachetny zaś Witkowski—patron starszych tegorocznych y całego cechu szewskiego, ponieważ o to pozwu żadnego nie mają, cautii stantibus zwłaszcza mandatis dać nie powinni. Szlachetny urząd

burmistrzowski radziecki, ponieważ ichmość pp. aktorowie ad-dandam et praestandam cautionem względem attentowania sprawy za dworem po starszych tegorocznych cechowych y cały cech szewski nie wynieśli, aby ad dandam et praestandam cautionem względem attentowania za dworem sprawy, za mandatami wyniesionemi byli zapozwani, nakazał.

We środę, miesiąca Nowembra dnia 4, r. P. 1682. Jaśniewielmożny i. x. Marcin Białozor—episkop Piński, archimandrita Wileński, imieniem swym y całego conventu ś. Bazylego, przy cerkwi świętey Trócy zostającego, przez wielebnych oyców Gedeona Szumlańskiego y Stanisława Radkiewicza, z plenipotentem swym szlachetnym Janem Gilewskim, czyniący podług nakazu szlachetnego urzędu burmistrzowskiego y radzieckiego Wileńskiego, dawszy zapozwać pozwem, pisanym przez sług urzędowych uczniowych Kazimierza Bernatowicza, Jakuba Iwanowicza, na dzień dzisiejszy przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim Stanisława Szarubskiego y Adama Iwanowicza—starszych tegorocznych cechu szewskiego y cały cech szewski, ad dandam et praestandam cautionem, a to względem attentowania za dworem sprawy są mandatami przez urząd y stronę wyniesionemi, gdzie pozwani przez szlachetnych Kazimierza Witkowskiego—patrona swego, nie dając żadney cautii, a to dla tego, że cały cech od imci xiędza episkopa convencyi do tego, że mają swą kamienicę, pod miastem leżącą, cechową, praesentem causam deserere nie mogą et quod magis stante appellatione et mandatis nihil innovandum. Patron zaś strony powodowej iterato, aby starsi cechu szewskiego dali cautią domagał się, bo ani sami są osiadłemi, ani kamienica onych cechu za

osiadłość poczytana być nie może, bo gdy iest omnium, nullius est. Szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński eo attento, iż appellatio a parte actorea w tey sprawie iest interpositione, od strony zaś pozwaney mandaty tak przez urząd, iako y przez stronę powodową są wyniesione, zacyzym stante appellatione et mandatis daley postąpić nie mogąc, praesentem causam

cum toto eius effectu do sądu iego królewskiey mości odesłał. Pars vero actorea, że nie iest uznana cautia, po starszych cechowych szewców do sądu iego królewskiey mości appellowała, która cum ea pari reverentia dopuszczona, pro testante eadem parte actorea de damnis litisque expensis, re-protestante vero citata parte de iisdem.

1683 г. Декабря 22 дня.

Изъ книги № 5350, за 1681—1683 г., л. 625.

88. Жалоба студентов Виленской иезуитской академии на Виленскихъ православныхъ мѣщанъ, которые на дворѣ Св.-Духовскаго монастыря пустили въ нихъ ракетами отъ феерверка, а затѣмъ избили ихъ.

Поименованные въ этомъ документѣ студенты— „академики“ приносятъ жалобу на нѣсколько православныхъ Виленскихъ мѣщанъ по слѣдующему поводу: въ праздникъ Непорочнаго Зачатія Пресвятой Дѣвы, академики пошли по церквамъ при-смотреться къ церковному торжеству, были въ монастырѣ Троицкомъ, и потомъ зашли въ Св.-Ду-

ховскій; въ этомъ послѣднемъ на академикомъ было выпущено нѣсколько ракетъ и когда они за-явили объ этомъ, то мѣщане напали на нихъ и избили. Въ концѣ документа находится посвидѣ-тельство лавицы о ранахъ и обидахъ, нанесенныхъ академикомъ.

Feria quarta in crastino festi sancti Thomaе apostoli, die vigesima secunda mensis Decembris, anno millesimo sexcentesimo octuagesimo tertio.

Ad iudicium compositum nobilis magistratus Vilmensis actaque eiusdem, personaliter venientes generosi domini Georgius Jodkowski et Mathias Simonowicz, academici Vilmenses, nomine et ex remisso totius almae academiae Vilmensis et generosorum dominorum Pauli Duniński, Samuelis Ney-

man, Joannis Boładz, Casimiri Lawrecki, Thomae Wysocki—academicorum protunc ab enormi concussione et convulseratione lethaliter decumbentium, solenniter et quidem criminaliter in et contra famatos et honestos Danielem Paszkewicz — negociatorem et civem Vilmensem, tanquam principalem authorem seditionis et tumultus, ac excessus inferius specificati, Zachariam Czarniawski, itidem negociatorem, et duos fratres ipsius germanos Czar-

niawscios, Stephanum Hutorowicz, Benedictum Bocewicz, Stephanum Siemonowicz. . . . Szulżyc—mercatores Sawicz et Szpakewicz—patriotas Snitka insti-torem et *) famati domini Christophori Sztrunk, negociatoris et civis Vil-nensis, famatum Hieronymum Harasymo-mowicz—pileatorem Smolski—suto-rem, Basilium Suszkiewicz et Zdankiewi-cios — fratres sartores ceterosque illorum commilitones, complices et cooperatores, ipsis de nominibus et cognominibus melius notos et gnaros, protestati sunt pro eo: Iż gdy wyż mianowani imć pan Duniński, imć pan Neyman, imć pan Boładź, imć pan Ławrecki y imć pan Wysocki—aka-demicy, dnia niedzielnego przeszłego, to iest, dziewiętnastego miesiąca y roku terazniey-szego, po skończonym w kościele farskim świętego Jana nabożeństwie, szli do cerkwi świętej Tróycy, chcąc najsświętszey Pannie w cudownym obrazie tam zostaią-cey, iako podczas festu Niepokalanego po-częcia według starego kalendarza venera-cią oddać, y oraz tryumfującey na ten fest confraterniey za uderzeniem w trąby y kot-ły przypatrzeć, y tam chwilę zabawiwszy się, potym chcąc dialogum w cerkwi świę-tego Ducha disunickiey odprawuiącemu się, przypatrzeć, do teyże cerkwi przyszli y w oney spokojnie stali y całemu dyalogu przysłuchali; tam ná pierwsze ognie race wy-puszczane patrzali, tedy ręcznych kilka rac na pomienionych ichmościów panów aka-demików z theatrum wypuszczono y ied-nym czapki, suknie okurzyli, osmolili y opalili, imci panu Dunińskiemu zaś ranę szkodliwą na iagodzie w twarzy pod okiem lewym zadali, y też oko osmalili y opalili.

*) Въ актовой книгѣ мѣста, отмѣченныя то-ками, оставлены пустыми.

Poniowszy tedy takową szkodę y na sukniach y na ciele zwyszmiانowani ichmość pa-nowie akademicy, a przystąpiwszy bliżej theatrum, poczeli mówić: «Panowie, jeżeli tryumfuiecie, ludziom nie czyncie szkody na sukniach y na zdrowiu nie kaleczcie». Tedy takową requisicią żaluiących za inwasią y gwałt wziąwszy, zaraz odpowiedź y pochwałki uczynili, iakoż z oycami bazylianami, tamże w cerkwi zostaiącemi, uczyniw-szy znowę y zgielk, a pomienione pochwałki do exekucyi przywodząc, do wyż rzeczonych ichmościów panów akademików, a te-raz od zbicia y zranienia leżących y zle się maiących, za przywodem pomienionego pana Daniela Paszkiewicza, iako herszta, rzucili się y porwawszy między się kiiami, obucham y innym orężem, na to przyspo-sobionym bili, tłukli, mordowali, po ziemi włóczyli, a potym tegoż imci pana Duniń-skiego y imci pana Thomasza Wysockiego do monastyrza Czernickiego prowadząc szar-pali, poszykowali, to pięściami, to zmarz-lemi grudami tłukli, to kiiami sturzem po-pychali, u których ani na prośbę, ani na kłanianie, ani na płacz respekt żaden nie był, owszem wszyscy bić, zabić wołali. W monastyrze zaś zamknąwszy y przez noc trzymawszy, iakie urągania, pośmiewiska y insulaty czynili, trudno wypowiedzieć. A nie kontentuiąc się tym, a zarabiając na większy tumult, we dzwon swój wielki na gwałt uderzyli y trąbić kazali. Jakoż taki zgielk ludzi tumult naciśnął, że gdyby opatrność Boża nie zabiegła, pewnie by nie tylko teraznieysi zbici y zranieni, ale y inni panowie akademicy, którzy się przy-patrowali, zdrowiem przypłacić by musieli. Jakoż nie po iednekrotnie odpowiedź y pochwałki uczynili, his formalibus; «ieszcze napiemy się krwi lachowskiey y stu-dentskiey». Manifestuią się też y w tym y

oraz protestują ichmość panowie akademicy na wielebnych oyców bazylianów święto-Duskich, iako y na obwinione osoby, wyżey speccifikowane, za różne y na różnych mieyscach tradukcie y diffamują, iakoby ichmość panowie akademicy tey swoiey krzywdy, oppressiey, tumultu y zranienia pomienionych osób, nie chcąc prawnie dochodzić, ad violentias et invasiones na cerkiew, monastyr y domy prywatnych, tak też na osoby prywatne udawać y one exequi usiłują. Co że a veritate alienum, pokażą suo tempore doniesione całej akademiey iasniewielmożnym ichmcióm panom gubernatorom, urzędowi grodzkiemu y szlachetnemu magistratowi żale y querimonie, a teraz chcąc ichmość panowie akademicy z obywatelami, wyżey mianowanemi, criminaliter ratione excitati tumultus et seditio-nis, concussionis et convulserationis pomienionych ichmépp. akademików, tak też intuitu sinistrae traductionis et diffamationis totius academiae, in foro fori czynić, prosili pro conspectione vulnerum inflictorum a nobili iudicio magistratus Vlnensis dd. consulares et dominos scabinos deputari. Pro ut in verificationem praemissorum a iudicio composito nobilis magistratus Vlnensis, nobiles dd. Franciscus Kociszewski et Josephus Borysowicz—consulares, Gaspar Gawłowski et Andreas Ohurcewicz—scabini, una cum notario officii consularis Vlnensis ordinario, et protunc vices notarii iudicii scabinalis obeunte, ac cum famulis utriusque subsellii, honestis Stanislao Zydanowicz et Jacobo Iwanowicz—officii consularis, Paulo Tarnowski et Joanne Buczyński—iudicii scabinalis deputati, re-

lacionem conspectionis fecerunt sequentem: Oglądaliśmy naprzód u imci pana Pawła Dunińskiego, na tenczas w gospodzie swey leżącego, ranę krwawą na twarzy na iagodzie lewey przebitą na członek palca głęboką, y knot w niey zapuszczony; oko lewe od racy osmolone, krwią zaciekle y zapuchłe, pleca sinio zbite, spuchłe. Na czele raz do krwi przebity. Przytym confirmując się do relacyi ieneralskiey opowiadał, że kuntusz karmazinowy, kosztujący złotych siedmdziesiąt, przez plamy y po ziemi w plamach od błota. U imci zaś pana Jana Boładzia, także akademika, w gospodzie swey leżącego, przy cyruliku oglądaliśmy ranę w tyle głowy nad uchem prawym, kiem przebitą, długą na palec, a głęboką na członek palca do samey kości, na skroniu lewym raz sini krwią zaciekły y głowę wszytką nie mał w guzach spuchłą, także ciało zbite zciemniałe y na palcach ręki prawey kłyki do krwi przebite. U imci pana Samuela Neymana oglądaliśmy na iagodzie lewey raz do krwi przebity, głowę zbitą, spuchłą. Na łopatce lewey dwa razy nie małe sinie, krwią zaciekle, piersi spuchłe. Przy tym uskarżał się, że mu kark kiiami mocno odbito, dla czego wielki cierpi ból. U imci pana Kazimierza Ławreckiego razy dwa spuchłe w głowie z prawey strony, pleca y krzyże sinio krwią zaciekle. Quae protestatio, cum conspectione actis nobilis magistratus Vlnensis est ingrossata.

NB. U imci pana Tomasza Wysockiego, także w gospodzie swey leżącego, plece y grzbiet sinio zbite, krwią zaciekle.

1683 г. Ноября 22 дня.

Изъ книги № 5110, за 1600—1684 г., л. 601.

89. Квитационная записъ отъ Виленскаго мѣщанина Яна Бычковскаго Виленскому Св.-Духовскому монастырю въ полученіи отъ послѣдняго вознагражденія по спорному монастырскому дому.

Въ г. Вильнѣ, на Субочъ улицѣ, находилсѣ каменный домъ мѣщанина Блина, перешедшій потомъ во владѣніе Св.-Духовскаго монастыря. Противъ этого Блина вчинилъ искъ другой мѣщанинъ Бычковскій, имѣвшій на немъ долговныя обязательства.

Послѣ смерти обоихъ искъ продолжали наслѣдники Бычковскаго съ Св.-Духовскимъ монастыремъ. Получивши отъ послѣдняго денежное вознагражденіе, Бычковскіе и выдали монастырю настоящую квитанцію въ неимѣніи претензій.

We śrzodę, miesiąca Nowembra dnia dwudziestego czwartego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ósmdziesiąt trzeciego.

Przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim osobiście postanowiwszy się sławetny Jan Byczkowski obywatel Nieświżski, successor szlachetnego niegdy pana Stephana Byczkowskiego, pisarza radzieckiego Wileńskiego ławice greckiej, list swój dobrowolny wieczysty kwitacyiny, ręką swą y panów przyjaciół, o podpis do tegosz listu uproszonych, podpisanych, pewnych w nim pretensiów szerzey opisanych y wyrażonych, które miał do ww. ii. oyców zakonników, przy cerkwi świętego Ducha monastera Wileńskiego zakonu świętego Bazilego będących y całego starszego bractwa przy tey że cerkwi zostaiącego, onych się zrzekszy y cale ustapiwszy, w roku teraznieyszym tysiąc sześćset ósmdziesiątym trzecim, miesiąca Nowembra dnia dwudziestego trzeciego napisany, dobrowolnie, iawnie, nieprzymuszennie, w głos zeznał temi słowy:

Ja Jan Byczkowski, obywatel na ten czas miasta Nieświża, czynię wiadomo y zeznam sam na siebie tym moim listem, dobrowolnym wieczystym kwitacyinym zapisem, komu by o tym teraz y w potomne czasy wiedzieć należało: iż co zeszy z tego świata nieboszczyk pan Stefan Byczkowski, pisarz miasta ikmci Wilna, stry rodzony mnie Jana Byczkowskiego, mając pewne praetensye swoje do nieboszczyka pana Krzysztopha Wasiliewicza Blina o summy pienezne, po nieboszczyku panu Bogdanie Symonowiczu Tureckim ratione handlów niepomierkowanych, iemu samemu panu Stefanowi Byczkowskiemu, successive spadłe y należące, o co na onczas, ieszcze za żywota swego, tenże pan Stephan Byczkowski z nieboszczykiem panem Wasiliewiczem Blinem w prawne wdawszy się terminy, w różnych sądach prawem czyniąc, niemałe wskazy y dekreta na panu Wasiliewiczuz Blinie y na kamienicy jego, która na Subocz ulicy, w mieście Wileńskim zostaie, tyłem do ogrodu mona-

styrskiego wielebnych w Bogu ichmościów oyców zakonników, przy cerkwi świętego Ducha monastera Wileńskiego zakonu świętego Bazylego będących, leży, otrzymał był. A w tym tę kamienicę różnym creditorom za niemałe długi, przez tegoż pana Krzysztofa Wasiliewicza Blina zaciągnięone, przez taxę prawnie podano. A potym pewnym prawem ta kamienica ii. oo. zakonnikom y całemu bractwu cerkwi świętego Ducha Wileńskiemu iest zapisana y w possessiey ichmościów zostaie. Gdzie nieboszczyk pan Stefan Byczkowski, stryji mój, za żywota swego, tych dekretów do executiey nie przywiódł, a w tym y sam w prętkim czasie śmiercią z tego świata zszedł. Po którego śmierci ia Jan Byczkowski, zostawszy podług naturalnego prawa, iako po rodzonym stryju moim, successorem y należytym actorem wszelkich dobr leżących, ruchomych, summ pieneznych, u różnych creditorów na długach będących, y innych należytości, mnie successive spadłych y należących, prawem czyniąc dochodziłem. Jakoż y w tey pretensyey z ichmościami panami bazylianami y całem bractwem Wileńskim cerkwi świętego Ducha, iako dzierzącemi tey kamienicy prawnym terminem czynię y dekreta dawne, przez nieboszczyka stryja mego otrzymane odnowić y oney do executiey przywozdić chciałem. Lecz, że ichmość oycowie bazilianie y całe bractwo cerkwi świętego Ducha w tey pretensyey moiey, tak za samą isczinę, iako za wszystkie roskazy y przewody prawne, mnie Janowi Byczkowskiemu, iako iedynemu successorowi należące, dosyć uczynili y gotowemi zapłacili pieniędzmi. Zaczyn ia wyż rzeczony Byczkowski z tey wszystkiey praetensiey, przez nieboszczyka pana Stefana Byczkowskiego

do tey kamienicy Wasilewiczowskiey uroszczoney, a mnie successive spadley y należącey, y ze wszystkich przewodów prawnych zrzekam, y wiecznie ichmościów oyców zakonników y całe bractwo cerkwi świętego Ducha Wileńskiej kwituie, żadnego prawa y przystępu, sobie samemu, dzieciom, potomkom, bliskim krewnym, y powinym moim, y nikomu z ludzi obcych, do wyż pomienioney Wasilewiczowskiey kamienicy, nie zostawuie, ani zachowuie, wiecznemi czasy, pod zaręką w naruszeniu tego listu tak wielkiey summy, iako sama ważność reczy wynosić będzie, Waruie to, iż iezeliby kto kolwiek napotym inszy iaki successor, potym za zeszyłym panu, Stefanie Byczkowskim znaydował, y o też successią, o którą iuzem się wiecznie zgodził, do tey kamienicy Wasilewiczowskiey przystęp uraszczal, albo do prawa ichmościów oyców zakonników y całe bractwo cerkwi świętego Ducha Wileńskiej pozywał, lub też od turbuiącego nie zastępował, y nie evinkował, y ten list mój kwitacyiny zapis naruszył, tedy daie moc y wolność y tym listem oycom bazilianom y wszystkiemu bractwu Wileńskiemu cerkwi świętego Ducha, mnie Byczkowskiego, albo successorów moich, o wyż mianowaną zarękę, y o nieevinkowanie, do wszelakiego sądu y prawa pozwać, iak naykrótszym terminem zakazać. Gdzie ia, albo successor moy, będąc o niewypelnienie którego kolwiek punktu, w tym liście moim wyrażonego, stanąc u każdego prawa y sądu mam, y powinien będę, y tę zarękę, wespół z szkodami, coby na mnie z sądu wskazano było, zapłacić, albo na dobrach moich odprawy czynić, za to bronić nie będę, iakoż pod evikcją wszystkie dobra moie, tak leżące, iako ruchome, y

summy pieniężne, gdzieby ieno ukazać się mogły, podaie; dekreta wszelakiego sądu, y wszystek proceder prawny, w tey sprawie o wyż wyrażoną praetensią, zdawna przez nieboszczyka pana stryia mego do tey kamienice uroszczony, kassuie, annihiłuię y wiecznemi czasy umarzam. Y na to dałem ten mój list dobrowolny kwitacyiny wieczysty zapis w Bogu wielebnym ichmościom oycom zakonnikom y wszystkie-
mu bractwu Wileńskiemu cerkwi świętego Ducha, z pieczęcią y z podpisem ręki moiey, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt trzeciego, mie-

siąca Nowembra dwudziestego trzeciego dnia. U tego listu kwitacyinego podpisy rąk są takowe: Jan Byczkowski ręką własną. Ustnie y oczewisto proszony, iako pieczętarz do tego listu kwitacyinego, Stefan Radkiewicz ręką swą. Ustnie y oczewisto proszony, iako pieczętarz do tego listu kwitacyinego, Theodor Zdanowicz ręką swą.

Po przeczytaniu tego listu kwitacyinego, szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński, in omnibus punctis, paragraphis et clausulis, przez sentencyą swą, ten że list approbowawszy, do akt przyiać pozwolił, który iest przyięty, a stronie potrzebuiącey per depromptum, z samym originałem iest wydany.

1684 г. Марта 6 дня.

Изъ книги № 5127, за 1683—1685 г., л. 65

90. Постановление Виленскаго магистрата относительно уплаты братству непорочнаго зачатія пресвятой Богородицы, состоящему при Виленской Троицкой церкви, долговой суммы, слѣдующей ему съ мѣщанина Шостака.

Вышепомянутое братство требовало отъ магистрата постановленія, чтобы Шостаковскій каменный домъ былъ предоставленъ ему во владѣніе за долгъ въ 1000 копей и 710 зл., сдѣланный рад-

цою Шостакомъ; такъ какъ на судъ Шостаки не явились, то братство и было введено во владѣніе заложенымъ домомъ, бывшимъ на Нѣмецкой улицѣ.

W poniedziałek, -miesiąca Marca dnia szóstego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt czwartego.

Szlachetny pan Samuel Szycik Zaleski, sekretarz iego królewskiey mości, burmistrz Wileński, iako naczelnik bractwa starszego

purificati onis beatissimae Mariae virginis, przy cerkwi świętey Tróyce będącego, y szlachetny pan Jachim Antonowicz — ławnik Wileński, tudzież y sławetny Andrzej Osipowicz—kupiec, mieszczanin Wileński, iako sowietnicy tegosz bractwa prawem czy-

niący, dawszy zapozwać, pozwem pisany przez sług urzędowych uczciwych Daniela Waśkowskiego y Józefa Fiedorowicza, na dzieńdzisiejszy przed szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński szlachetnego pana Piotra Szostaka, raycę y pisarza prowentowego Wileńskiego, y szlachetną panią Annę Korzenkówską—rayczyną y pisarzową Wileńską, małżonką, do obaczenia y przysłuchania exekuciey, mocą przezysków prawnych, na pomienionych małżonkach, legitime otrzymanych, a to w sprawie y akciey, tak względem tysiąca kop, summy principalney, temusz bractwu y szpitalowi winney, a na kamienicy swey, na Niemieckiey ulicy, w pewnych granicach leżącej, assekurowanych, iako też y czynszu od tey summy pochodzącego, a przez lat kilka nie płaconego, złotych pięćset y dziesięć przychodzącego, sami przez się y przez szlachetnego pana Jana Gilewskiego — patrona swego, exekuciey na wszelkich dobrach ruchomych y leżących pozwanych, a mianowicie, na kamienicy pomienioney domagali się y aby byli w tąż kamienicę intromittowani potrzebowali, ponieważ contra contumaces, omnia iura clamant. A gdy y na tym terminie pomienieni małżonkowie, ani sami przez się, ani przez patrona y przyjaciela swego nie stawali y żadney przyczyny niestania swego y legalitatis nie wnosili, tedy ichmość panowie aktorowie deputacie ichmościów panów radziec e medio sui, na intromissią upraszali do kamienice pana Piotra Szostaka, raycy y pisarza. Jakoż szla-

chetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński e ratione habita, iz legitime et iure na panu Szostaku y małżonce iego, per lucra prawne są otrzymane na których panowie aktorowie exekuciey domagaia się, y na intromissią ichmościów panów radziec do kamienicy pana Szostaka—rayce y pisarza deputari upraszaią, siquidem contra contumaces, omnia iura clamant, tedy vigore tychże perlukrów, legitime na panu raycy Szostaku y małżonce iego, przez panów aktorów otrzymanych, szlachetnych pana Stanisława Roberta y pana Michała Stefanowicza, radziec, é medio sui, na podanie intromissiey deputował, którey to pomienioni ichmość panowie rayce, dosyć czyniac funkciey, z pisarzem ordinarynym, przy sługach przysięgłych urzędowych, zwysz mianowanych, do kamienice szlachetnego pana Piotra Szostaka, rayce y pisarza, w pewnych granicach na Niemieckiey ulicy leżącej, zszedszy, w summie principalney kop tysiąca litewskich y czynszu złotych pięciu set y dziesięciu, od tey że summy mianowanej przez kilka lat nie płaconym, dokładaiąc y czynsz złotych dwieście od tychże tysiąca kop za rok terazniejszy tysiąc sześćset osmdziesiąty czwarty przychodzący, do kamienice szlachetnego pana Piotra Szostaka, rayce y pisarza, y małżonki iego, salvo iure onym intra annum et diem ad redimendum reservato, panów aktorów, nemine impugnante intromittowali. Co iest zapisano.

1684 г. Марта 27 дня.

Изъ книги № 5127, за 1683—1685 г., л. 67.

91. Постановленіе русскихъ членовъ Виленскаго Магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, объ улатѣ процентовъ съ суммы 500 злотыхъ на два русскіе госпиталя—Св. Троицы и Св. Спаса.

Въ торжественномъ засѣданіи Виленскаго магистрата, въ присутствіи настоятеля Св.-Троицкаго монастыря Кульчицкаго, было сдѣлано слѣдующее постановленіе: проценты въ количествѣ 40 злотыхъ, взятые съ 500 злотыхъ у наслѣдниковъ

Жегалинскаго, идущіе на содержаніе четырехъ русскихъ госпиталей, находившихся при церквахъ Св. Троицы, Св. Спаса, Св. Петра и Св. Юрія, за разрушеніемъ двухъ послѣднихъ изъ нихъ неприятелемъ, обратитъ на первые два.

W poniedziałek, miesiąca Marca dnia dwudziestego siódmego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ósmdziesiąt czwartego, na dzisiejszey publiczney sessiey, przy bytności w Bodze przewielebnego iegomości oycy Marciana Kólczyckiego starszego konwentu świętego Bazilego, przy cerkwie świętey Tróycy zostaiącego, y przy zgromadzeniu ichmościów panów burmistrzów, radziec y ławników ławice greckiey przez ceduły do klasztoru tegosz konwentu zgromadzonych, videlicet imci pana Mikolaia Ohurcewicza rocznego, imci pana Samuela Szycika Zaleskiego—sekretarza iego królewskieyomości, imci pana Jerzego Pawłowicza—burmistrzów, y szlachetnych—pana Michała Stefanowicza, mnie pisarza, pana Alexandra Brażyca, pana Józefa Borysowicza, pana Janá Pawłowicza—radziec, y ichmościów pana Andrzeia Ohurcewicza, pana Jachima Antonowicza — ławników, namówiwszy in unanimi votorum assensu, conclusum, czynsz albo li raczey interes, od summy złotych pięciuset wziętey, od successorów niebosz-

czyka pana Żegalińskiego, teraz u szlachetnego pana Piotra Minkiewicza—rayce Wileńskiego będącey, od którey ante hostilitatem placono złotych czterdzieści do czterech szpitalów ruskich po złotych dziesięciu, iako to do szpitala przy świętey Tróycy będącego, do szpitala świętego Spasa, do szpitala świętego Piotra y do szpitala świętego Jerzego na Rosie, a że tak cerkiew, iako y szpitale świętego Piotra y świętego Jerzego per hostilitatem sunt assorpta y ieszcze huecque non sunt (restaurata) te złotych czterdzieści pochodzącey kwoty pięciuset mają być quotannis oddawane do. . . *) zktórych pan prowizor medietatem, to iest, złotych dwadzieścia do szpitala świętego Spasa, tak długo dawać aż cerkiew świętego Piotra y cerkiew świętego Jerzego na Rosie, a przy nich y szpitale erigowane będą. Similiter y złotych trzysta szpitalna summa, u szla-

*) Слова вырваны.

chetnego pana Michała Stefanowicza—rayce Wileńskiego, prowizora bywszego zaległa, aby steriliter nie zostawała, ale co rok pewny interes albo kwotą od tey summy pochodząca, to iest, po złotych ośm od sta, tenże pan rayca płacił. Przy tym aby maioris certitudinis et firmitatis gratia pomienioną summę złotych trzysta, na kamienicy swej, wespół z ieymością panią mał-

żonką swą przyznawszy, assekurował. Bractwo demum pańskie, które per iniurias caeli et tempestates po niemaley części, w dachach y w innych budynkach iest zepsowane, accurendo przeto maiori desolationi, z dóbr szpitalnych imé pan prowizor adhibita cura ma oprawić praesenti cessione hodierna cautum est.

1684 г. Марта 28 дня.

Изъ книги № 5127, за 1683—1685 г., л. 68.

92. **Постановление русских членовъ Виленскаго Магистрата совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, объ отдачѣ Виленскому радцѣ Франциску Кацшевскому въ годичную аренду за 330 злот. каменнаго дома, принадлежащаго русскому госпиталю св. Спаса.**

Русскіе члены магистрата совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря заключили контрактъ съ Виленскимъ радцою Кацшевскимъ, по которому отдали ему на одинъ годъ въ арендное содержание каменный домъ, принадлежащій госпи-

талю Св. Спаса, называемый Бздюловскій, со всеми его службами за 330 злотыхъ; при этомъ Кацшевскій обязался акеуратно передать этотъ домъ госпиталю по выходѣ срока и не дѣлать безъ вѣдома провизора никакихъ передѣлокъ.

We wtorek, miesiąca Marca dnia dwudziestego ósmego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ósmdziesiąt czwartego.

Na dzisiejszey sessiey, przy bytności w Bodze przewielebnego iegomości oycа Marciana Kólczyckiego, starszego konwentu świętego Bazylego przy cerkwi świętey Tróycy zostaiącego, y przy zgromadzeniu ichmościów panów burmistrzów, radziec y ławników ławice greckiey, przez ceduly do klasztoru tegosz konwentu zgromadzonych, videlicet imci pana Mikolajа Ohur-

cewicza—rocznego, imci pana Samuela Szycika Zaleskiego, sekretarza iego królewskiey mości, imci pana Jerzego Pawłowicza—burmistrzów, y szlachetnych pana Michała Stefanowicza, mnie pisarza, pana Alexandra Brażyca, pana Józefa Borysowicza, pana Jana Pawłowicza — radziec, y ichmościów—pana Andrzeia Ohurcewicza, pana Jachima Antonowicza — ławników, za zgodną, iednostayną wszystkich ichmościów, na tey sessiey będących, kamienica szpitalna Bzdziulowska olim nazwa-

na, w Rybnym końcu, w pewnych granicach, mianowicie—z iedney strony kamienice niegdy iaśniewielmożnego iegomości pana Michała Kazimierza Paca, wojewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, a z drugiey sławetnego pana Krzysztofa Sztrunka—kupca, mieszczanina Wileńskiego, do szpitala świętego Spasa należąca, iest arendowana y zawiedziona, ze wszystkimi w niey będącemi mieszkaniem, piwnicami, kramami y sąsiadami, szlachetnemu panu Franciszkowi Kociszewskiemu, raycy Wileńskiemu, tylko na ieden rok dla pewnych respektów, y consideracyi, za złotych trzysta trzydzieści. Którey arendy rok się iuż zaczął, w roku przeszłym tysiąc sześćset ośmdziesiątym trzecim, w dzień świętego Mikołaja, święta ruskiego, a kończyć się, da pan Bóg, będzie w roku terazniejszym tysiąc sześćset ośmdziesiątym czwartym, w tenże dzień świętego Mikołaja, tak iednak, aby pan rayca, po zawartym y uczynionym dzisieyszym ż całą sessią, y panem prowizorem kontrakcie złotych sto sześćdziesiąt pięć za pół roka

zaraz do rąk imci pana Brażyca prowizora, a drugą medietatem złotych także sto sześćdziesiąt pięć w dzień świętych apostołów Piotra y Pawła, święta ruskiego, do tegosz pana prowizora bez odwłoki oddał
. A iezeliby pan rayca z tych terminów naznaczonych po trzydziestu przyrzeczoney arendy wolno będzie panu prowizorowi, *) niem roku, pana Kociszewskiego, przez sług urzędowych obwieściwszy, mieszkanie w kamienicy wykazać, aby potym po wyściu roku, dalszych terminów rumaciey nie potrzebował, przez co by szpital szkodował, y ubodzy nie małą szkodę ponosili. Przy tym iezeliby iakowego przy budynku, al-boli naprawy kamienica potrzebowała bez dokładu y wiadomości pana prowizora, pan rayca Kociszewski, żadnych restauracyi y przybudynków, czynić w niey nie powinien będzie. Co wszystko praesenti sessione, firmissime cautum est.

*) Часть листа истлѣла отъ ветхости.

1684 г. Ноября 17 дня.

Изъ книги № 5127, за 1683—1685 г., л. 107.

93. Постановление русскихъ членовъ Виленскаго Магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, о назначеніи протоіерею Пилецкому сорока злотыхъ ежегоднаго содержанія за попеченіе о старухахъ въ госпиталь св. Спаса.

Виленскій магистратъ въ общемъ собраніи своемъ постановилъ: отдѣлять ежегодно изъ госпитальныхъ суммъ по 40 злотыхъ и выдавать ихъ протопопу Пилецкому съ тѣмъ, чтобы онъ по прежнему имѣлъ духовное попеченіе о госпитальныхъ старухахъ и исполнять для нихъ всѣ церковныя требы, не

смотря на то, что ихъ церковь Св. Спаса разорена непріателемъ. Нѣкоторые старики заявили, что 40 злотыхъ жалованья уплачивалось ему еще до нашествія непріателя за духовный надзоръ надъ тѣми же старухами.

W piątek, miesiąca Nowembra dnia siedm-nastego, roku Panskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt czwartego.

Na dzisiejszey sessiey, przy bytności w Bodze wielbnego iegomości oycа Marciana Kulczyckiego, starszego conwentu świętego Bazilego Wileńskiego, przy cerkwi świętej Tróycy zostającego, y wielbного оycа Piotra Pileckiego—protopopy Wileńskiego, prezbitera przy cerkwi świętego Mikołaja zostającego, y przy zgromadzeniu ichomościów panów burmistrzów, radziec y ławników ruskiej ławicy, przez cedyły do klasztoru sproszonych, mianowicie szlchetnych ichomościów, pana Mikołaja Ohurcewicza, pana Jana Ohurcewicza, pana Jerzego Pawłowicza — burmistrzów, mnie pisarza, y szlchetnych pana Stefana Kuszelenicza, pana Piotra Minkiewicza, pana Józefa Borysowicza — radziec, y szlchetnych pana Andrzeia Ohurcewicza, pana Jachima Antonowicza—ławników, aby pro-

wenta y dobra szpitalne, uszczerbku y diminuciey iakowey nie mieli dla tego, dla zachowania onych niektóre punkta dla roz-bierania y uwagi ichomościom podane, między któremi y to od szlchetnego pana Mikołaja Ohurcewicza—burmistrza rocznego proponowano było, ieżeli imé pan pro-wizor wielbnemu оycу Pileckiemu, protopopie Wileńskiemu, prezbiterowi święto-Mikołajskiemu, co rok zлотыхъ pięćdziesiąt dać ma za to, iż wielbny oyciec Pilecki, doglądaiąc babek, w szpitalu świętego Spasa mieszkaiących, około nich starania przy-kładać, ponieważ z łaski iaśniewielmożnego w Bogu przewielebного iegomości xieźdza Cypriana Zochowskiego, metropolity Kiiowskiego, etc. etc., na protopopią ma sobie słuszną, naznaczoną prowizią, w tym punkcie przypomniano od ichomościów panów pamiętników, starszych laty nad inne, iako ieszcze dobrze ante hostilitatem, prezbiterowi przy cerkwi świętego Spasa,

na ten czas niezruinowaney zostaiącemu, z dóbr szpitalnych dawano po złotych czterdzieści, za to, iż on babek, będących w szpitalu świętego Spasa, doglądał, spowiedzi słuchał, z najsświętszym sakramentem do nich chodził, a iezeliby która z tego świata zesła, y pogrześć powinien był; a że y cerkiew świętego Spasa przez nieprzyiaciela spustoszona y prezbitera żadnego przy niej niemasz: zaczym, iezeli by y wielebny ociec Pilecki takiego starania około babek, w tym że szpitalu świętego Spasa mieszkających, przykładał, iako inni

prezbiterowie, y swej powinności we wszystkim dosyć czynił, przeto wszyscy ichmość, na tę sessią zgromadzeni zgodzili się y pozwolili, aby solarium z dóbr szpitalnych imé pan prowizor wielebnemu oycu Pileckiemu, nie iako protopopie, ale iako prezbiterowi świętego Spasa, co rok po złotych czterdzieści dawał, za co wielebny ociec Pilecki, nizko podziękowawszy, swej powinności koło babek szpitalnych, iako naypilniey y lepiey, we wszystkim dosyć czynić przyobiecał y submittował się.

1684 г. Ноября 20 дня.

Изъ книги № 5127, за 1683—1685 г., л. 108.

94. Контрактъ, по которому русскіе члены Виленскаго Магистрата совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря отдають въ арендное содержаніе мѣщанину Буцацкому каменную баню, принадлежащую госпиталю св. Спаса.

Въ присутствіи игумена Св.-Троицкаго монастыря Кульчицкаго Виленскій магистратъ отдасть по контракту госпитальную баню мѣщанину Буцацкому въ пожизненную аренду за 200 злотыхъ въ годъ, съ тѣмъ, чтобы всѣ починки были произ-

ведены на счетъ госпиталя, чтобы послѣ смерти Буцацкаго, его жена и родные имѣли ближайшее право на аренду; въ случаѣ пожара по винѣ арендатора, отвѣтственность должна лежать исключительно на арендаторѣ.

W poniedziałek, miesiąca Nowembra dnia dwudziestego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt czwartego, my burmistrze y rayce miasta iego królewskiey mości stołecznego Wilna ławice ruskiey zeznamamy y czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym listem kontraktowym, iż na sessiey, przez ceduły złożoney, przy bytności w

Bodze wielebnego iegomości oycy Marciana Kulczyckiego, starszego konwentu Bazylego świętego, przy cerkwi świętey Tróycy zostaiącego, zgodnie się namówiwszy; uczciwemu panu Marcianowi Bukackiemu, cyrulikowi, mieszczaninowi Wileńskiemu, ławnią murowaną, nad rzeką Wilenką, w pewnych granicach, między Saffianikami

leżąca, ze wszystkimi, do niego przynależącemi mieszkaniami y budynkiem, dożywocia iemu samemu puściliśmy y zawiedli takowym sposobem: Iż co pomieniony pan Bukacki w rok panom prowizorom dobr szpitalnych płacił po złotych dwieście, tedy iusz od roku terazniejszego, który się zaczyna, w terazniejszym roku tysiąc sześćset osmdziesiątym czwartym, w dzień świętego Mikołaja święta ruskiego, tylko po złotych sto osmdziesiąt dla tego płacić powinien będzie, iż te złotych dwadzieścia, na poprawienie pieca y innych przybudynków obracać powinien, aby iuż pan Bukacki żadnych expensów panom prowizorom na przybudynki nie stawiał, ale spełna złotych sto osmdziesiąt do pana prowizora każdego roku dwiema ratami oddawał, to iest na początku roku arendy swey złotych dziewięćdziesiąt, a w pół roka, wyiawszy iednak dachu nad wszystkim łazebnym mieszkaniem, iezeli by tego potrzeba była, że restauracja dachu, iako nad nie małą strukturą, niemałego też kosztu potrzebuie, zaczym iusz nie pan arendarz, ale pan prowizor, z dóbr szpitalnych nakrywać, do czego się pan Bukacki pracą swą przyłożyć powinien będzie. A iezeli by (czego strzeż Boże) przez ogień, nieprzyjaciela y inny przypadek ta łaznia przyszła do ruiny, tedy w tym słuszna ma być przez nas samey defalkacja, a iezeliby przez nie-

ostróżność pana arendarza zgorzeć y do ruiny przysć miała, w tym szpital szkody ponosić nie powinien, ale pan arendarz. Nie mniej też y względem powietrza morowego, iezeli by (czego Boże uchoway) pan Bóg na te miasto przepuścić raczył y w tym ma być uczyniona defalkacja, in quantum by przez iakowy czas, z tey łazni nie fruktifikował pan Bukacki. A po długim życiu pana Bukackiego, arendarza naszego, iezeliby pani małżonka iego, tę łaznią trzymać chciała, przed wszystkimi innemi do tey łazni concurentami, za pewnym kontraktem, od successorów naszych sobie danym, bliższa do otrzymania y arendowania tey łazni będzie. Tym zaś czasem do żywotnego pana Bukackiego dzierżenia, iezeliby kto sam przez sie, albo przez kogo innego, mimo ten nasz kontrakt, podkupując się, czynił praepedicią, tedy iako swego bronić, tak y ten kontrakt nasz prawa dożywotnego, nie naruszenie dotrzymać mamy y powinni będziemy, a to pod warunkami prawnemi obiecuiemy. Na co, dla lepszey wiary y pewności z podpisem ręki pana pisarza naszego ławice ruskiey y przy pieczęci naszey mieyskiey, daliśmy ten kontrakt panu Bukackiemu. Pisan w Wilnie, miesiąca Nowembra dnia dwudziestego, roku Pańskiego tysiąc sześćset osmdziesiąt czwartego.

1685 г. Мая 13 дня.

Изъ книги № 5128, за 1684—1687 г., л. 32.

95. Заявленіе членовъ Виленскаго Магистрата о томъ, что въ ихъ присутствіи бургомистръ Григорій Костровицкій отказалъ 600 зл. на Троицкій монастырь.

Виленскіе Св.-Троицкіе монахи, явившись въ магистратъ, просили, чтобы изъ среды магистрата посланы были къ бывшему бургомистру Костровицкому депутаты для выслушанія его послѣд-

ней воли; посланные депутаты заявили, что Костровицкій завѣщалъ монастырю 600 злотыхъ, 1/10 съ которыхъ онъ оставилъ для себя до конца своей жизни.

W poniedziałek miesiąca Maia dnia trzynastego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt piątego.

Przed szlachtetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński przyszedszy wielebny ociec Michał Dombrowski y Nataniel Janowicz, zakonnicy reguły świętego Bazilego conwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy będącego, imieniem iasnie wielmożnego iegomości oycy Marciana Białozora, episkopa Pińskiego y Turowskiego, archimandryty Wileńskiego, y całego conwentu, przy instanciey swey, upraszali tego szlachtetnego urzędu deputari ichmościów panów radziec è medio annui officii, do szlachtetnego pana Grzegorza Kostrowickiego, burmistrza Wileńskiego, na tenczas w niesposobnym zdrowiu zostaiącego, dla odebrania pewney recogniciey, iakosz slachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński, słysząc być pomienionych oyców instancią y prośbę słuszną, szlachtetnych pana Leonarda Rykiego y pana Alexandra Brażyca, radziec è medio sui, do szlachtetnego pana Grzegorza Ko-

strowickiego, burmistrza Wileńskiego, dla odebrania zeznania pewnego deputował.— Którzy to ichmość pomienieni, dosyć czyniąc funkciey swey, z pisarzem ordinarynym, przy sługach urzędowych, Danielu Wąsikowskim y Łukasz Szuszińskim, do kamienice pana burmistrza, recognoscentis moderni, na Subaczey ulicy, w pewnych granicach leżącey, schodzili. Przed któremi, lubo na cieie chorym, na rozumie iednak y zmysłach dobrze zdrowym będąc, dobrowolnie, iawnie, nie przymuszenie w głos zeznał, rzetelnemi wyrzekł słowy: Iż on, mając u ieymości paniey Marianny Saffianowny, Alexandrowey Ihnatowiczowey, rayczyney Wileńskiej, pewną swą, to iest zlotych sześćset, lokowaną summę, na klasztor y conwent świętego Bazilego, przy cerkwi świętej Trócy zostaiącego (waruiąc to sobie y wielce upraszaiąc, tak iegomości xiędza archimandrytę, namiestników, etsuccessiwiwie następujących po iegomości, iako y całego conwentu, aby asekuracia sobie od ichmościów dana, in robore et valore zawsze względem kondycyi

w niey wyrażonych, póki conwent przy tey że cerkwi zostawać będzie, zostawała) wiecznemi czasy legował y zapisał, tak jednak, iż kwotę doroczną od tey summy, którą teraz od ieymości paniey raycziney, bierze, sobie do żywota zachował, a po długim życiu, iako mu pan Bóg żyć pozwoli, też kwotę, albo czynsz pomieniony conwent od summy wysz mianowaney, według upodobania swego, brać powinien będzie. Co iest zapisano.

1686 г. Декабря 6 дня.

Изъ книги № 5128, за 1684—1687 г., л. 596.

96. Контрактъ, по которому русскіе члены Виленскаго Магистрата въ присутствіи настоятеля Троицкаго монастыря отдають въ трехгодичное арендное содержаніе мѣщанину и купцу Андрею Осиповичу домъ, принадлежащій госпиталю св. Спаса.

Въ засѣданіи Виленскаго магистрата въ присутствіи депутата Св.-Троицкаго монастыря провизоры госпитальныхъ зданій отдали въ арендное содержаніе госпитальный каменный домъ, такъ называемый Бзоловскій, Виленскому купцу Андрею

Осиповичу съ платою по 330 злотыхъ въ годъ срокомъ на три года; провизоры обязываются въ случаѣ несчастія не дѣлать никакихъ обидъ и притѣсненій арендатору.

Feria quarta ante festum s. Nicolai—pontificis, die quarta mensis Decembris, anno Domini millesimo sexcentesimo actua—gesimo sexto. My burmistrze y rayce ławice ruskiey, na dniu dzisieyszym pierwszym Nowembra, roku tysiąc sześćset osmdziesiąt szóstego według nowego kalendarza, zszedszy się na sessią, do klasztoru świętey Trócy, przy bytności w Bodze wielbnego iegomości xiędza Symeona Ohurcewicza—starszego conwentu Wileńskiego, radząc o tym, iż kamienica Bzółowska, idąc ku zamkowi, po lewey ręce z iedney strony palacu iaśnie wielmożnego

iegomości pana starosty Żmudzkiego, a z drugiey pana Krzysztopha Sztrunka, kupca y obywatela miasta Wileńskiego, stoiąca, bez gospodarza wakuie; przeto nym w przychodach dzieie się szpitalnych, gdzie unanimiter naradziwszy się, zgodnie czyniemy wiadomo, tym naszym kontraktowym listem, żechmy sławetnemu panu Andrzejowi Osipowiczowi, kupcowi obywatelowi Wileńskiemu, w zawiadowanie pozwolili y puścili na lat trzy takowym sposobem: że zawieraiąc kontraktem y postanawiając, że pomieniony pan Andrzej Osipowicz y małżonka onego pani Elżbieta Ohurcewiczowna, obiąwszy

tę kamienicę z sąsiadami, w niej mieszkającymi, podług inwentarza, dnia trzynastego Oktobra zweryfikowaną y od nas sobie podaną, mają mieć spokojne w onej mieszkaniu y wszelakich pożytków, według woli y upodobania swego przywłaszczenie, owo zgola co ku najlepszemu pożytkowi swemu będą rozumieli wolno obmyślać, aż do wyścia tych trzech lat, zupełnie po sobie idących, to est począwszy od roku tysiąc sześćset osmdziesiąt szóstego, miesiąca Decembra dnia szóstego, w dzień Mikolaia świętego według starego kalendarza, aż do roku tysiąc sześćset osmdziesiąt dziewiątego, takowegoż dnia y miesiąca kończącego się, bez żadney trudności y przeszkody w dzierzeniu tej kamienicy iemu samemu y małżonce imci. A jeżeliby krzywdę iaką y trudność chciał kto onym czynić, tedy my, pomienieni burmistrze y rayce, powinni będziemy, za daniem od nich sobie wiadomości, od każdego takowego zastępować, także y od stania panów deputatów, komisarzów y innych gości, iako można, rzecz z dóbr szpitalnych bronić y ochraniać mamy; czynsz zaś zupełny na każdy rok z tej kamienicy pan Andrzej Osipowicz y pani małżonka onego mają płacić po złotych trzysta trzydziestu, dzieląc na dwie raty, to iest, na początku roku, miesiąca Decembra dnia szóstego złotych sto sześćdziesiąt pięć, Junii dnia dwudziestego na świętych apostołów Piotra y Pawła, terminem nie odwołcznym, bez żadnego zatrudnienia, do rąk pana prowizora szpitala Spaskiego. A gdybyśmy tę kamienicę restaurować mieli, a pan Osipowicz od sąsiadów dla przeszkody w czynszach, szkodowałby, tedy my powinni mieć baczenie, żeby w

tym nie miał szkody. A jeśli zaś ta kamienica restaurowana będzie, tedy y do tego mieszkania pan Osipowicz nie ma należeć, ale nasz prowizor. Po wyściu zaś tych trzech lat, gdy by się kto inny do tej kamienicy znajdował, tedy my bliższego pana Osipowicza y małżonkę onego uznawać powinni będziemy. Gdy by też na pana Osipowicza Pan Bóg śmierć dopuścić raczył, tedy po śmierci onego, pani małżonka w tej kamienicy mieszkając y spokojnie używając aż do wyścia tych trzech lat, bez żadnego zatrudnienia wydzierżęć y dosyć ma uczynić; a czego Boże ucho way, ta kamienica za nawiedzeniem Bożym przez ogień, powietrze, wojnę, szkodę iaką y spustoszenie w budynkach ponieść miała, tedy my y po nas będący sukcesorowie, uwagi y rozsądku swego względ y baczenie mieć mamy, iakoby dzierżący tę kamienicę nie szkodowali. Powinien też będzie pan Andrzej Osipowicz, iako podług inwentarza weryfikacyej obiał, tak też po wyściu swej dzierżawy, zdać y zostawać w całości. Gdyby dzierżący gwoli iakiemu większemu pożytkowi swemu y dla ozdoby tej kamienicy chcieli co przybudować, albo też gdy się co zepsuie poprawić, to im wolno będzie, tylko za wiadomością nas samych y prowizora naszego. Co dla lepszej twierdze y pewney stałości, ten nasz list kontraktowy, we wszystkich punktach, paragrafach approbując, panu Andrzeiowi Osipowiczowi y małżonce imci, z podpisem ręki pisarza naszego urzędowego, daliśmy. Działo się w Wilnie, roku tysiąc sześćset osmdziesiąt szóstego, miesiąca y dnia wyszmianowanego.

1687 г. Октября 18 дня.

Изъ книги № 5128, за 1684—1687 г., л. 717.

97. Квитанціонная записъ отъ настоятельницы Виленской женской обители при церкви св. Троицы Тыминскому въ полученіи отъ него законной доли наслѣдства монахини Соколовской.

Въ присутствіи юриста и другихъ свидѣтелей монахиня Соколовская, дочь Виленскаго бургомистра, получила отъ своихъ родственниковъ наличными деньгами все, что слѣдовало ей по закону

наслѣдства отъ родителей въ разныхъ недвижныхъ имуществвахъ, въ чемъ и выдаетъ настоящую квитанцію подъ зарукой 3,000 злотыхъ.

We śróde miesiąc Oktobra dnia dwudziestego wtórego, roku Pańskiego tysiąc sześćset ósmdziesiąt siódmego, przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim, w Bogu przewielebna panna Eufemia Buynicka — starsza panien zakonnych reguły ś. Bazylego wielkiego conwentu Wileńskiego ritus graeci romanouniti, przy cerkwi świętej Tróycy mieszkających, swoim y całego conwentu imieniem, przez szlachetnego pana Andrzeia Józephowicza—iuristę Wileńskiego instancją uczyniwszy, aby szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński, ad excipiendam infra scriptam recognitionem, ichmość panów radziec z pisarzem ordinarynym do klasztoru tych że panien chciał zesłać, gdy szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński eiusdem visitae, annuendo requisitioni szlachetnych panów Izaka Stephana Dziahilewicza y Alexandra Brażyca—radziec rocznych, émedio annui officii z pisarzem ordinarynym przysięgłym ordynował. Tedy coram eisdem deputatis wieleb-

na panna Eufemia Buynicka, starsza, acz na ciełe nieco chora, na umyśle iednak y rozumie dobrze zdrowa, tudziesz wielebna panna Victorya Sokolowska, iako sprawy niżej wyrażoney sama aktorka, y inne panny zakonne tegoż conwentu, osobiście stanąwszy przez pomienionego pana Andrzeia Józephowicza—iuristę Wileńskiego, podług prawa Maydeburskiego adhunc actum użytego, list swój quietacyiny y zrzeczny zapis de re, infra contenta, imci panu Janowi Karolowi Tymińskiemu, względem starszeństwa małżeńskiego, a ieymé pani Katarzynie Ohurcewiczownie Tymińskiej, małżonkom, służący, singula ibidem expressa verba dobrowolnie, iawnie, nieprzymuszenie wgłos rzetelnemi słowy wyrzekszy, prosząc, aby per sententiam nobilis officii we wszystkim ten list był utwierdzony, zeznali sequentis tenoris verborum:

Ja Eufemia Buynicka—starsza, ia Victoria Sokolowska, iako sama aktorka y wszystkie zakonnice reguły świętego Bazylego wielkiego, w conwencie Wileńskim

przy cerkwi świętej Trójcy mieszkające, na znak dzwonka podług zwyczaju klasztoru naszego zgromadzone, czyniemy wiadomo y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym quietacyinym, wieczysto zrzecznym, a oraz y wlewkowym zapisem, podając do wiadomości terazniejszego y na potom będącego wieku ludziom, komu by o tym wiedzieć należało: Iż co w dobrach, leżących y ruchomych, po zeyściu imci pana Jakuba Sokołowskiego—raycy Wileńskiego, rodzica panny Victorii Sokołowskiej, pozostałych, w mieście iego królewskiej mości w Wilnie leżących, prawem przyrodzonym spadkowym pewna część wielebney pannie Victorii Sokołowskiej — zakonnicy reguły świętego Bazylego wielkiego conventu naszego Wileńskiego, w dobrach oyczystych spadła, która to część aż do ustąpienia do zakonu pomienioney panny Sokołowskiej w rękę y dispozycyi ieymości pani Katarzyny Ohurcewiczowny, pierwszego małżeństwa Jakubowey Sokołowskiej, terazniejszey Janowey Karolowey Tymińskiej, zostając, potym za wstąpieniem do zakonu panny Victoryi Sokołowskiej conventowi naszemu Wileńskiemu należała. Ponieważ tedy ieymość pani Tymińska, tak summe podług inwentarza na część panny Victoryi Sokołowskiej należąca, spełna wszystką do rąk moich wysz namienioney starszey y całemu conventowi naszemu oddała, iako też za inne części, które by w trzech kamienicach y w Łukiszkach na pannę Victorią Sokołowską podług równego między successorami podziału należeć miały, gotowemi rękodaynemi własnymi swoiemi pieniędzmi, skuteczną (nie includuiąc, ani potrącając w to, cokolwiek córce swoiey, zakonnicy conventu naszego; pannie Victoryi Sokołowskiej z osobiwey swoiey macierzyńskiej miłości wyświadczyła) y dostateczną

satisfactią uczyniła; przeto ia wysz namieniona starsza y ia Victoria Sokołowska y my wszystkie zakonnice reguły świętego Bazylego wielkiego conventu Wileńskiego, we wszystkim ucontentowane y acquietowane będąc, iako z skutecznego doścuzynienia y zapłacenia wszystkich części dobr oyczystych spadkowych leżących y ruchomych wielebney pannie Sokołowskiej zakonnicy conventu naszego należących. imci pana Jana Karola Tymińskiego — podczaszego Wileńskiego względem starszeństwa małżeńskiego, a imię panią Katarzynę Ohurcewiczownę. bywszą Sokołowską terazniejszą Tymińską, iako samę aktorkę wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy quituiemy, zadnego sobie y conventowi naszemu prawa, przystępu, praetextu y należności do pomienionych ichmości y do dóbr ichmościów nie zachowuiemy y nie zostawuiemy. Tak pomienione części, które w kamienicach y Łukiszkach po zeyściu pana Jakuba Sokołowskiego pozostałych, na część panny Victoryi Sokołowskiej, zakonnicy conventu naszego, przynależały, na osobę ieymości pani Katarzyny Ohurcewiczowny, Janowey Karolowey Tymińskiej, ceduiemy, wlewamy, ustępuiemy, y onych wiecznie z osoby y należności conventu naszego na osobę ieymości pani Tymińskiej zrzekamy y przenosiemy, dając moc y pozwalając namienione części, iako swoje własne, y nam skutecznie spleacone, dzierżeć, trzymać y używać y one komu chcąc ogulnie lub po częściach dać, darować, przedać, zamienić y zapisać y na własny swój pożytek podług woli y upodobania swojego obrócić; w czym iako my wysz namienione zakonnice y konwent nasz, tudziesz następcy nasze, żadney przeszkody y turbacyi ichmościom: y successorom ichmości czynić y żadnym prawem, praetextem, sposobem

interessować się do tego, tudzież żadnego sobie w przyszły czas do pomienionych ichmościów do wszelakich dóbr ichmciów prawa, przystępu y należności praetendować nie mamy, tak od wszelakich osób, które by się do tych części, na wieczność od nas przedanych, iakowym kolwiek sposobem interesowali, namienionych ichmciów y successorów ichmości pożywali, turbowali y inquietowali, bronić, oczyszczać, ewinkować y zastępować swoim własnym kosztem y nakładem, tak wiele razy, ile tego potrzeba będzie wyciągała, u każdego sądu, prawa y urzędu mamy y powinni będziemy, pod zaręką złotych trzech tysięcy monety dobrej, talerowej, którą to zarękę y ewictią wnosząc na wszelakie dobra nasze leżące y ruchome, gdziekolwiek będące, a mianowicie na kamienicę conwentu naszego w mieście iego królewskiej mości w Wilnie, na Imbarach, w pewnym ograniczeniu leżącą. Daiemy moc y pozwalamy w naruszeniu y niedotrzymaniu by w najmniejszym punkcie tego listu, dobrowolnego zapisu naszego, pozwać y zakazać, do wszelakiego sądu, prawa y urzędu, by też nie należnego duchownego y świeckiego, nie tylko gdzie dobra nasze zostają, ale gdzie ienokolwiek wola y upodobanie ichmości będzie; gdzie my stanąwszy żadnego nie excipując forum y żadnych dobrodzieystw niezajuwając prawnych, których się zrzekamy, y nie do tego listu dobrowolnego zapisu nie mówiąc, onego żadnemi przyczynami prawnemi pogotowiu nieprawnemi nie burząc, wszelakiemu nakazowi podlegać y wszelakie wskazy, by też nayobciążliwsze ponosić, żadney do wyższego sądu nie uraszczając apelacyi, mamy y powinni będziemy, a iako sądu o zły wskaz, tak też strony o zły przewod prawa pożywać y turbować nie mamy, pod tąsz wyż mianowaną

zaręką, którą, choציabyśmy niepoiednokroć zapłacili, przecie ten list dobrowolny nasz zapis przy zupełney mocy y walorze ma zostawać wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy. Do którego, przy publiczney pieczęci naszej klasztorney, ręce nasze podpisawszy, ichmość panów pieczętarzów imionami y przezwiskami, niżej wyrażonych, o podpis rąk uprosiliśmy. Pisan w convencie naszym Wileńskim roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Oktobra ośmnastego dnia. Następują podpisy rąk w te słowa: Eufemia Buynicka—zakonu świętego Bazylego wielkiego starsza na tenczas zostająca; Melania Suchoparowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego; Helena Kuncewiczowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego; Katarzyna Piotrowska—zakonu świętego Bazylego przy cerkwi będących świętey Trócy, y od starszey tego klasztoru y od panny Wictoryi Sokołowszczanki do tey kwitacyi ręką ma podpisać: Jerzy Pawłowicz, burmistrz Wileński. Ustnie y oczewisto od przewielebney ieymości panny Eufemii Buynickiej y ieymości panny Wictoryi Sokołowszczanki, przy zgromadzeniu na dzwonek wszytkich wielebnych panien zakonnych, do tey kwitacyi uproszony pieczętarz, podpisać się: Andrzej Ohurcewicz—ławnik Wileński manu propria. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego listu od osób wysz mianowanych: Michał Stephonowicz Wargołowski—burmistrz Wileński. Który to list, wieczysty kwietacyiny, zrzeczny zapis, in eo uti praemissum est, contextu verborum pisany, szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński przeczytawszy y do akt swoich przyjąwszy, iustae ac legitimae wielebnych ichmościów panien zakonnych reguły ś. Bazylego conwentu Wileńskiego annuendo requisitioni we wszytkich punktach, clausulach y paragraphach

dekretem swoim utwierdził y aprobował, | nemi a nieodzownemi czasy maia mieć de-
y że moc y wagę perpetuae firmitatis wiecz- | klarował.

1688 г. Апрѣля 23 дня.

Изъ книги № 5124, за 1677—1695 г., стр. 893.

98. Подтвердительная привилегія короля Яна III Виленской женской обители при церкви св. Троицы на освобождение ея домовъ въ г. Вильнѣ отъ городскихъ повинностей.

Вслѣдствіе просьбы Виленскаго женскаго уні-
ятскаго монастыря при церкви св. Троицы—
освободить его каменные дома, находящіеся въ
разныхъ частяхъ города, отъ квартирной повин-
ности, король Янъ Казиміръ не только подтверж-

даетъ привилегію короля Владислава IV въ этомъ
смыслѣ, но еще и отъ себя даетъ такія же льго-
ты и для другихъ каменныхъ домовъ, новопріоб-
рѣтенныхъ въ позднѣйшее время, съ цѣлю под-
держанія и распространенія униі.

Sabbatho pridie dominicae cantatae die
decima quinta mensis Maii, anno 1688.

Coram nobili officio consulari Vilenſi
personaliter comparens admodum reveren-
dus dominus Carolus Pancerzynski—cleri-
cus, praesentavit privilegium confirmatio-
nis sacrae regiae maiestatis domini nostri
clementissimi super libertationem trium la-
pidearum Vilnae in platea equina, certis
granciebus iacentium, Deo dicatis virgini-
bus ordinis s. Basili ad aedes sanctissimae
Trinitatis existentium, anno currenti die
vigesima tertia mensis Aprilis collatum,
petendo illud ad acta suscipi et per de-
promptum sibi extradi, cuius tenor sequi-
tur estque talis:

Jan trzeci, z Bożey łaski król polski
etc. Oznaymuiemy tym listem przywile-
iem naszym confirmacyinym, iż pokładany

był przed nami przywilej, na pergaminie
pisany, świątobliwey pamięci najsławniejsze-
go antecessora naszego króla ięgomości
Władysława IV, de data w Wilnie dnia
30 miesiąca Czerweca, roku Pańskiego ty-
siącznego sześćsetnego trzydziestego dzie-
wiątego, ręką tegoż króla ięgomości Włady-
sława podpisany y pieczęcią wielką wiel-
kiego xięstwa Litewskiego zawieszistą, przy
podpisie urodzonego Marciana Tryzny—re-
ferendarza wielkiego xięstwa Litewskiego,
roborowany, wielebnym zakonnikom, przy
cerkwi świętej Tróycy w Wilnie, w iedno-
ści z kościołem świętym rzymskim będą-
cym, reguły świętego Bazylego wielkiego,
in vim confirmationis funduszu onych, tak
na dobra ziemskie, iako y kamienice w
Wilnie będące, służący. A zatym suppliko-
wano nam przez panów rad y urzędników

naszych, przy boku naszym natenczas w Wilnie residuiących, abyśmy go we wszystkich punktach, klauzulach y paragrafach utwierdzili, confirmowali, roborowali, który po tytule najśniejszego antecessora naszego Władysława IV tak się w sobie ma:

Oznaymiemy tym listem naszym, komu to wiedzieć należy. Przełożył nam wielebny w Bogu Antoni Sielawa—archiepiskop Połocki, Witebski, Mscisławski, na mieyscu na tenczas w Bodze przewielebnego oycy Raphaela Korsaka—metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi będący, iż monaster panien zakonnych, przy cerkwi ś. Tróycy w Wilnie, w iedności z kościołem świętym rzymskim będących, reguły ś. Bazylego, zdawna założony, przez ich pobożność.... *) w osoby, devotii znaczne przyszedł y przychodzi, że za szczęśliwego panowania antecessorów naszych y nas samych takie auctie chwały Bożey się dzieją, wziąwszy sceptra ku ugruntowaniu chwały Boga wszechmocnego y rozszerzenia iedności świętey, umyśliliśmy nie tylko uczynkom pobożnym ludzi świątobliwych być pomocnemi, ale y osobliwą łaskę tym pokazywać, którzy się na chwałę imienia Pańskiego oddaia, biorąc ich pod obronę naszą. A że ten monaster panien zakonnych w Wilnie, przy cerkwi ś. Tróycy będący, od wielebney panny Wasilissy Barbary Sapieżanki—wielmożnego niegdy wojewody Mińskiego córki restaurowany, a od niektórych osób po większey części nowo fundowany dotąd confirmathey naszej niema, za wniesieniem do nas prósy imieniem wielebney panny Katarzyny Sapieżanki—córki wielmożnego niegdy Pawła

Sapiehy, podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego, starszey terazniejszey, y wszystkich panien zakonnych klasztoru tego, abyśmy wszystkie prawa, wolności, legata wszystkich osób, klasztorowi ich panięńskiemu służące, przykładem inszych klasztorów katolickich, któremi się prawowierne duchowieństwo szczyei, powagą naszą stwierdzili y umocnili. My Władysław IV, z pobożnego ku rozmnożeniu chwały Bożey przedsięwzięcia naszego, chętnie się do tey proźby panien zakonnych, iako słuszney, skłoniwszy, fundacye niżej pomienione, mianowicie iaśnie wielmożnego, niegdy Leona Sapiehi—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, Oszmianę nazwaną Naruszewiczowską, od urodzonego Władysława Naruszewicza, starosty Łódziejskiego, kupioną, a klasztorowi ich zapisaną y fundowaną, wielmożnego niegdy Pawła Sapiehy—podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego, folwark, Litowaryszki nazwany, testamentem temu klasztorowi legowany, wielmożney niegdy Anastaziey, Tryznianki Zawiszyney—woiewodziney Witebskiej, kamienicę, nazwaną Szymkowską, w mieście Wileńskim, na Ambarach stojącą, temuż klasztorowi przyznaną, y innych wszystkich in genere osób legata dawne y terazniejsze monasterowi ich nadane, place y kamienice, na których klasztor panięński stoi, powagą naszą królewską stwierdzamy y niniejszym listem approbuiemy y przy nich nienaruszenie zostawuiemy. Do tego kamienice Szarypińską, Sietczyńską Zakrzewskich nazwane, przy tymże klasztorze panięńskim, w tyle na Kónskiej ulicy leżące, prawem kupnym wieczystym przez nich, iako monasterowi przyległych, nabyte, y iuż w possessy y dzierzeniu ich będące,

*) Нельзя разобрать слова, вытерто.

pod czas sądów trybunalskich ziemskich, grodzkich y zjazdów generalnych y partykularnych od przyimowania gości wszelakiego stanu godności y urzędu, także posłów cudzoziemskich, etiam sub praesentia nostra regia, respectuiac na ich szczupłe wychowanie, aby się uyma w czynszach, z pomienionych kamienie im przychodzących, nie działa, y staniem gościnnym pokóy ich zakonny turbowany nie był, wiecznie uwalniamy. Co do wiadomości wszem wobec y każdemu zosobna dygnitarzom, urzędnikom, osobliwie wielkim nadwornym y trybunalskim marszałkom, także urzędom grodzkiemu y mieyskiemu Wileńskiem, teraznieyszym y na potym będącym, y inszym wszystkim, komu by to wiedzieć należało, donosząc, chcemy mieć y roskazujemy, aby te wszystkie kamienice przerzeczonych panien zakonnych, reguły ś. Bazylego ś. Tróycy, pod władzą y posłuszeństwem przewielebnego w Bogu oycy metropolity terazniejszego y successorów iego w iedności z kościołem świętym katolickim rzymskim będących, y wszystkie fundacye wysz rzeczone przy tey wolności cale y nienaruszenie wiecznemi czasy zachowane były dla łaski naszej. Na co, dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć w. x. Lit. przycisnąć kazaliśmy. Dan w Wilnie, dnia XXX miesiąca Czerwca, roku Pańskiego MDCXXXIX, panowania naszego polskiego VIII, a szwedzkiego VIII roku.

My tedy król, do pomienioney suppliki łaskawie się skłoniwszy, pomieniony przywilej króla iegości Władysława, nie tylko in omnibus punctis, clausulis et paragraphis confirmujemy, ratyfikujemy y utwierdzamy, lecz specialiter kamienice onych w mieście Wileńskim będące, a w tym przywileiu wyrażone, od stano-

wienia deputatów na trybunał, commissarzów rzeczy - pospolitey, posłów cudzoziemskich, etiam sub praesentia nostra regia, urodzeni urzędnicy grodzcy, także stanowniczy nasi y wielmożnych marszałków obóyga narodów, iako szlachetny magistrat Wileński, teraz et in futurum będący, stanowić w pomienionych kamienicach wielebnych zakonu bazilianek nie ważyli się, serio in perpetuum przykazujemy, sub paenis contra convulsos privilegiorum nostrorum sancitis, w sądach naszych z dwornych assessorskich vindicandis. W czym abyście urodzeni urzędnicy grodzcy Wileńscy, stanowniczy nasi y marszałkowscy, także magistrat Wileński, niwczym przeciwko przywileiowi temu nie wykroczyli, owszem podług niego we wszystkim się zachowali, z powinności swoiey y dla łaski naszej wiecznemi czasy mieć chcemy. Na co, dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego księstwa Litewskiego prsycisnąć roskazaliśmy. Dan w Wilnie, dnia XXIII miesiąca Aprila, roku Pańskiego MDCLXXXVIII, panowania naszego XIV roku. Jan król. (Locus sigilli minoris magni ducatus Lithuaniae). Circa quam privilegii sacrae regiae maiestatis ad acta praesentia oblationem nobilis Constantinus Nożycz — notarius communitatis mercatoriae Vilmensis sexaginta virorum, in praesentia directorum eiusdem communitatis comparendo manifestatus est, quod idem privilegium ad male narrata in convulsionem ordinationis sacrae regiae maiestatis et exdivisionis lapidearum pro suscipiendis hospitibus per commissarios factae, ad male narrata obtentum est, et salvam actionem in foro fori reservavit nobile officium consulare Vilmense, ex quo acta nemini denegantur privilegium exhi-

bitum, ad acta suscipere et per depromptum extradere iniunxit, prout idem privilegium, uti actis praesentibus est ingros-

satum, ita originale cum deprompto reverendo domino offerenti extraditum est.

1690 г. Декабря 9 дня.

Изъ книги № 5129, за 1685—1691 г., л. 198—199.

99. Жалоба Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря на Бѣльскаго подкоморія Осипа Карпа о захватѣ имъ каменнаго дома въ г. Вильнѣ, принадлежащаго монастырю.

По смерти Виленскаго бургомистра Закревскаго въ г. Вильнѣ осталась на Конной площади каменница; законными наследниками ея были два св. Троицкихъ монаха — Закревскій и Шитикъ Залѣскій; но Виленскій купецъ Сергіевичъ незаконно уступилъ ее подкоморію Бѣльской земли,

и монастырь отъ владѣнія былъ устраненъ. Ссылаясь на законы, св. Троицкіе монахи подали настоящую жалобу, чтобы подкоморій былъ устраненъ отъ владѣнія домомъ и уплатилъ монастырю убытки.

W sobotę miesiąca Decembra dnia 9, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewięćdziesiątego.

Przed szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński oblicznie przyszedszy w Bogu wielebny oyciec Jan Oleszewski—zakonnik świętego Bazylego wielkiego, prokurator conventu Wileńskiego świętej Trócy, imieniem iaśnie wielmożnego iegomości xiędza Marciana Białozora — biskupa Pińskiego y Turowskiego, archymandryty Wileńskiego monastera świętej Trócy, y imieniem w Bogu przewielebnego iegomości xiędza Jozaphata Hutorowicza—sekretarza zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszego Wileńskiego, y wszystkich zakonników tegoż monastera, protestacją na piś-

mie o rzecz, w niey dostatecznie wyrażoną, podał ku zapisaniu, w te słowa pisaną:

W Bogu przewielebny iegomość xiędz Jozephat Hutorowicz — starszy conventu Bazylego świętego, przy cerkwi świętej Trócy będącego, stosując się do dwóch protestacyi przez iegomości pana Samuela Szycika Zaleskiego—sekretarza iego królewskiej mości, burmistrza Wileńskiego, y sławetnego pana Bazylego Omelanowicza Pustyńskiego—kupca y mieszczanina Wileńskiego, iako opiekunów zeszłego z tego świata potomstwu szlachetnego pana Stephana Szycika Zaleskiego—raycy Wileńskiego, testamentem naznaczonych, do xiąg magistratu Wileńskiego, datami w nich wyrażonych y doniesionych, solenniter się

protestował imieniem iasnie wielmożnego iegomości xiędza Marcyana Białozora—biskupa Pińskiego y Turowskiego, archimandryty Wileńskiego y wszystkich zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego, w monastyrze Wileńskim świętey Trócy zostających, na wielmożnego iegomości pana Jozepha Karpia—podkomorzego ziemi Bielskiej, o to: iż co miedzy inszemi successorami prawem naturalnym wieczystym pozeszłym z tego świata szlachetnym panu Bohdanie Zakrzewskim—burmistrzu Wileńskim spadła kamienica, tu w mieście iego królewskiej mości Wileńskim na Końskiej ulicy będąca, na w Bogu wielebnych oyców zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego, to iest, na wielebnego oycy Jana Zakrzewskiego y wielebnego oycy Ignacego Szyckiego Zaleskiego,—iednemu porodzicu iego panu Bohdanie Zakrzewskim—burmistrzu Wileńskim, a drugiemu porodzicielce panny Helenie Zakrzewskiej Stephanowej Szyckowej. Tedy iegomość pan podkomorzy ziemi Bielskiej, wziowski o tę kamienicę conductamen z zeszłym z tego świata sławetnym panem Bazylim Sierhieiewiczem—mieszczaninem y kupcem Wileńskim, a czyniąc ku iawney krzywdzie y szkodzie pomienionych zeszłych z tego świata zakonników, a w osobie ich całego conwentu Wileńskiego, po których ta kamienica na zakon spadła ieszcze za żywota ich, śmiał y ważył się z tym że Sierhieiewiczem w nieiakoweś kontraktu wchodzić, który to pan Sierhieiewicz, nie mając sobie żadnego na to zlecenia od wyż mianowanych oyców, iako successorów tej kamienicy, ani też od zakonu plenariam potestatem, a uczyniwszy się sam nienależnym dziedzicem, gdy wielebny ociec Szycki Zaleski z Wilna za obediencją odeślani byli do inszych monasterów, w nie-

wiadomości onych y drugich successorów, ważył się nie tylko tę pomienioną kamienicę nulliter et illegitime na siebie odebrać, pożytki z niey przychodzące przez czas niemały zabierać, ale ieszcze nadto co większa temuż obżałowanemu, iegomości panu podkomorzemu zastawnym prawem zawieść, za którym to niesłusznym prawem y w niewiadomości należytych successorów otrzymanym, wszedłszy iegomość pan podkomorzy w possessyę tej kamienicy, czynsze z oney y wszelkie pożytki od sąsiadów na siebie wybiera, tą kamienicą disponując sobie, ią niesłusnie przywłaszczył y nie tylko pomienionym zakonnikom za żywota y drugim successorom do possessii tej kamienicy przysię nie dopuścił, ale nawet y teraz na tym fundując się nieprawym zapisem oycom bazylianom Wileńskim, iako należytych successorom po braci swoiey zakonney, przystępu do tej kamienicy broni y onym odebrać do swego dzierżenia nie pozwala, ieszcze komu inszemu wlewkiem swego prawa tę kamienicę zawieść zamysła. Zaczyn, ponieważ ten zapis nad wszelkie prawo y słusność stanął y iegomość pan podkomorzy od nie-należytey do tej kamienicy osoby otrzymał, która nie mogła bez wiadomości y consensu należących successorów tych dóbr zawodzić y ciężary na nie wkładać; tedy chcąc o to iasnie wielmożny iegomość xiędz biskup Piński y Turowski, archimandryta, y oycowie bazyliane Wileńscy, tak z iegomością panem podkomorzym ziemi Bielskiej, iako też z każdym takim, który by się za tym zapisem chciał do pomienionej kamienicy interesować, prawnie u należytego sądu czynić y ten zapis pana Sierhieiewicza, iako niesłuszny y nieprawny, kasować y annihilować, pożytków od tak wielu lat, z tej kamienicy przychodzących y szkod

prawnych dochodzić y requirować natenczas, iako skoro wziol o tym zastawnym prawie wiadomość, tak tę protestacyą podał do xiąg szlchetnego urzędu burmistrzowskiego y radzieckiego Wileńskiego, prosząc, aby była zapisana y przyięta, która iest zapisana y przyięta, a w Bogu przewie-

lebnemu iegomości xiędzu Jozephatowi Huttorowiczowi—sekretarzowi zakonu świętego Bazylego Wileńskiego, starszemu konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętey Trócy będącemu, imieniem swym y tegoż conventu całego imieniem czyniącemu, iest per depromptum wydana.

1691 г. Іюня 2 дня.

Изъ книги № 5124, за 1677—1695 г., стр. 1271—1278.

100. Продажная запись отъ Виленскихъ мѣщанъ Шициковъ-Залѣскихъ Виленскому Св.-Духовскому монастырю на каменный домъ въ г. Вильнѣ, называемый „Малая Гельда.“

Виленскіе мѣщане Шицики, нуждаясь въ деньгахъ, заложили свой домъ въ 7,000 злотыхъ другимъ мѣщанамъ Мигурамъ и Рачкевичамъ; эти послѣдніе завѣщали свою часть на заложенномъ домѣ Виленскому Свято-Духовскому монастырю.

По выплатѣ монастыремъ другой части долга наследникамъ Мигуры, послѣдній и вступилъ во владѣніе этимъ домомъ. Домъ этотъ подъ названіемъ *Малой Гельды* находился противъ ратуши на Амбарахъ.

We śródę dnia szóstego miesiąca Czerwca, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewiędziesiąt pierwszego.

Przed szlchetnym urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim osobiście stanawszy szlchetny iegomość pan Samuel Szycik Zaleski—sekretarz iego królewskiej mości, burmistrz Wileński, wielebny brat, niegdy na świecie Benedikt, a teraz w zakonie Franciszek Szycik Zaleski ordinis s. Francisci conventus Vilnensis ad aedes b. M. v. in arenis existentis novicius, cum facultate superiorum et assensu imci xiędza Antoniego Boniewicza—procuratoris eiusdem conventus y pan Józeph Szycik Zaleski patricius Wileński, synowie zesze-

go niegdy w Bogu imci pana Stefana Szycika Zaleskiego—raycy Wileńskiego, szlchetne zaś pannie Johanna Szperkiewiczowna, Samuelowa Szycikowa Zaleska—sekretarzowa iego królewskiej mości, burmistrzowa Wileńska, Marianna Szycikowna Zaleska, Theodorowa Wolkowiczowa, Helena Szycikowna Zaleska, Kasprowa Gawłowicka—rayczyna Wileńska, przed szlchetnymi panami Janem Gawłowickim y Stefanem Kuszeliczem—raycami, wespół z pisarzem ordinarynym, od tegosz urzędu burmistrzowskiego y radzieckiego Wileńskiego deputowanemi y przy sługach przysięgłych ucziwych Ludwiku Herlesie y Affanasie Szyleykiewiczzu do kamienice

iegomości pana Szycika Zaleskiego—burmistrza Wileńskiego, na ulicy Subaczey leżącej, zesłemi, także postanowiwszy się jako pleć niewieścia, y oraz x. Franciszek Szycik, iako zakonnik z curatorem y tutorem, sobie według prawa Magdeburckiego użytym y urzędownie przydanym szlchetnym panem Theodorem Janaszewiczem—iuristą Wileńskim, wszystkie osoby insolidum list swój wieczysty, przedaźny na kamienicę, Gięlda Mała nazwaną, w rynku miasta Wileńskiego, na Ambarach, w pewnych granicach leżącą, na piśmie podług prawa sprawiony, rękoma swemi y ichmość panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od siebie uproszonych, podpisany, na osobę przewielebnego iegomości oycy Piotra Paszkiewicza Tolokońskiego—starszego y wszystkich wielebnych oyców bazilianów klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha prawosławney zostaiącego, y następców ichmościów iawnie, dobrowolnie, nieprzymuszenie, publice w głos zeznali y przyznali y do akt rękoma swemi podali w te słowa:

Ja Samuel Szycik Zaleski—sekretarz iego królewskiej mości, burmistrz Wileński, ia Joanna Szpirkiewiczowna, Samuelowa Szycikowa—sekretarzowa iego królewskiej mości, burmistrzowa Wileńska, małżonkowie, ia Maryanna Szycikowna Zaleska Theodorowa Wołkowiczowa y ia Helena Szycikowna Zaleska Kasperowa Gawłowiczka—rayczynna Wileńska; my białapleć z curatorem, nam według prawa należącym, a my Franciszek—zakonnik świętego Franciszka conventu Wileńskiego, z curatorem mnie pro hac sola vice przydanym, cum ucosensu maiorum, y Józeph Szycikowie Zalescy, osobę nieboszczyka imci pana Stephana Szycika Zaleskiego—raycy Wileńskiego, rodzica, dobrodzieia naszego, repraezentuiący wszystkie osoby za iedną, a iedną

za wszystkie ręcząc y obowiązując się insolidum,—czyniemy wiadomo y sami na się zeznawamy każdemu o tym widzieć na potomne czasy należacemu, tym naszym dobrowolnym wieczystym, przedaźnym listem zapisem: Iż co w Bogu zesły szlchetny pan Zachariasz Szycik Zaleski—rayca Wileński, dobrodziey rodzic nas Samuela Szycika Zaleskiego—burmistrza Wileńskiego, Maryanny Szycikowny Zaleskiej Theodorowej Wołkowiczowej y Heleny Szycikowny Zaleskiej Kasperowej Gawłowiczkiej—rayczyny Wileńskiej, a nas Franciszka—zakonnika ś. Franciszka y Józefa Szycików Zaleskich dziad, według testamentu y woli rodzica swego szlchetnego pana Iwana Szycika Zaleskiego—burmistrza Wileńskiego, znosząc z dóbr sobie prawem przyrządzonym należących, szwagrów swoich, tudzież satisfaciendo legationi, zaciągnął był dług ieszcze w roku tysiąc sześćset czterdziestym czwartym, miesiąca Nowembra dnia wtórego, także u szwagrów swoich pana Andrzeia Migury y pana Andrzeia Raczkiewicza siedm tysięcy spęlna, y ten dług prawem przyznanym tegosz roku y miesiąca na ratuszu Wileńskim na kamienicę swoją wieczystą, nazwaną Gięlda Mała, przeciwko ratusza Wileńskiego, w samym rynku na Ambarach, w pewnych granicach z kramą y piwnicą pod nią będącemi, leżącą wniosł, vigore którego prawa gdy rzeczeni pan Migura y pan Raczkiewicz, za przypozwe w niebytności szlchetnego pana Zacharyasza Szycika Zaleskiego, z urzędu burmistrzowskiego Wileńskiego intromissią w pomienioną kamienicę otrzymali, tedy tenże imć pan Szycik Zaleski w roku tysiąc sześćset czterdziestym siódmym, Junii dnia pierwszego takową acceptowawszy, intromissią osobliwym swym datą wyź rzeczonym zapisem appro-

bował y possessią, która kamienica długiem winnym panu Migurze y panu Raczkiewiczowi onerowana tak stante vita ięgomości pana Zacharyasza Szycika Zaleskiego, iako tesz przez nas samych successorów imci nie iest exonerata, ale per medietatem successores nieboszczyka pana Migury, y wielebnych oyców zakonnicy ś. Bazylego wielkiego monastera, przy cerkwi ś. Ducha ritus graeci w Wilnie będący, testamentem nieboszczyka pana Andrzeia Raczkiewicza zapisaną y w roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątym, miesiąca Junii dnia piątego urzędownie, vigore tegosz testamentu w intromissią y possessią nemine contradicente sobie podaną, trzymaia. Do tego, isz cisz ww. oo. bazyliani pani Reginie Andrzeiownie Migurzance Bazyłowej Fiedorowiczowej—mieszczance Wileńskiej, roku tysiąc sześćset osmdziesiąt piątego, miesiąca Nowembra dnia trzeciego za część, na nią należącą, spólnie z successorami pana Andrzeia Migury złotych tysiąc siedmset pięćdziesiąt polskich wypłacili, zaczym my wysz rzeczzone osoby, niemogąc tak tych trzech części od oyców bazylianów, iako tesz czwartej części od panniey Anny Filipowiczowny Stefanowej Migurzyny—rayczyney Wileńskiej, oswobodzić, a wieczność per capita antecessorów naszych maiąc, tedy wzięwszy sumnę dwa tysiące pięćset złotych polskich rzeczzoney kamienicy, Mała Gięlda nazwanej, w Bogu przewielebnemu imci oycu Piotrowi Paszkiewiczowi Tolokońskiemu—starzemu y wszystkim ww. oo. bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha prawosławney zostaiącym, y następcom ichmościów na wieczne, a nieodzowne czasy przedaliśmy, tak trzech części w possessiey ichmościów pomienioney kamienicy Małej Gięldy, iako tesz y czwar-

tey części, w zastawie u paniey Stefanowej Migurzyny zostaiącey, wieczność z kramą y piwnicą pod tąsz kamienicą z rynku będącemi, z iedney strony z kramą szlchetnego pana Jakuba Stefanowicza Wargalowskiego — raycy Wileńskiego, a z drugiej szlchetnego pana Józefa Żagiewicza, także raycy Wileńskiego, graniczącemi, także z piwnicami we szredzinie tey kamienicy będącemi, sklepami, mieszkaniami, pożyczkami, czynszami, y ze wszytkiem ab antiquo przynależnościami, za pomienioną sumnę złotych dwa tysiące pięćset polskich odstąpiliśmy y tym zapisem naszym wieczystym, przedażnym z osób naszych y successorów naszych na osobę wyż rzeczonych ichmościów oyców zakonników reguły ś. Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będących, y po nich następujących zrzekszy się, do spokojnego dzierzenia possessiey y używania przez urząd burmistrzowski radziecki Wileński ustępuiemy y podaiemy, mocą którego listu wieczystey przedaży zapisu naszego mocen y wolen będzie w Bogu przewielebny imé oycieć starszy, y wszyscy oycowie klasztoru ś. Ducha religiey starograeckiey w Wilnie będącego następcy ichmościów y każdy od ichmościów dzierzący rzeczoną kamienicę, Mała Gięlda nazwaną, ze wszytkiem do niey przynależnościami, tak iako się wyżej pomieniło, spokojnie dzierzeć, zażywać, budować, murować, naprawować, dać, darować, komu chcąc zamieniać, zastawić, przedać y według naylepszego upodobania y woli swey, iako swoją własnością szafować, disponować y pożyczki wszelkie wynaydować wiecznemi czasy. A my wyż rzeczzone osoby iedna za drugą rzeczając y obowiazuiąc się, żadnego sobie, potomkom, successorom, krewnym y bliskim naszym, pogotowiu obcym osobom przystępu y praetextu do rze-

czoney kamienicy, mieszkań, kramów, piwnic y do najmniejszey rzeczy, niezachowujemy, ani w dzierzeniu y spokojnym używaniu ichmościów oyców bazylianów, następców ichmościów, y każdego od ichmość dzierzącego przeszkody czynić nie mamy. Owszem od każdego, ktoby kolwiek iakie prawo, przystęp y praetext do przereczoney kamienicy, y do iey wyżej wyrażonych należności lub ogułem, lub po części ścieląc w dzierzeniu y w używaniu przeszkodę czynił, albo prawem turbował, my wszystkie wysz rzeczony osoby, lub która kolwiek superstes za daniem y wzięciem sobie wiadomości, ichmościów oyców bazylianów, teraz będących, następców ichmościów y każdego od ichmościów, iakim kolwiek prawem dzierzącego kamienicy Małey Gieldy u każdego sądu, prawa y urzędu, y na wszelkim mieyscu nakładem y kosztem naszym własnym tak wiele razy, ile tego potrzeba będzie, zastępować, oczyszczać y do końca zastąpić y evinkować mamy y powinni będziemy, y successoros nasi powinni będą wiecznemi czasy, wnaszając evikecya, mianowicie ia Samuel Szycik Zaleski — sekretarz iego królewskiey mości, burmistrz Wileński, y ia Joanna Szpirkiewiczowna Szycikowa Zaleska — sekretarzowa iego królewskiey mości, na kamienicę naszą na Subaczey ulicy, miedzy kamienicą z iedney strony successorów nieboszczyka pana Wasila Dorofiewicza, a z drugiey Łyszkiewiczowską nazwaną, także my Maryanna Theodorowa Wołkowiczowa y Helena Kasperowa Gawłowicka — rayczyzna Wileńska, Szycikowny Zaleskie, na wszelkie dobra nasze leżące, ruchome, tak teraz, iako y na potym nabyte, y my Franciszek zakonnik y Józef Szycikowie Zalescy na kramę naszą wieczystą, po rodzicu nam successive należącą, pod Gieldą Wielką, z ied-

ney strony od wrót tey że Gieldy z piwnicą, quondam Szycikowską, a z drugiey strony z kramą tychże wielebnych oyców bazylianów graniczącą, co wszystko mamy dotrzymać y wypełnić pod zaręką dwuch tysięcy złotych polskich. O którą to zarękę, a zatym o nieewinkowanie y najmniej się naruszenie w którym kolwiek punkcie, paragrafie y klausule tego listu wieczystey przedaży zapisu naszego wolni y mocni będą ww. ichmość oycowie bazyliani, następcy ichmościów y każdy od ichmościów dzierzący, nas wyż rzeczonych osób, lub iedną którą potomków y successorów naszych, pozwać do wszelakiego sądu, urzędu y prawa, mianowicie do sądów iego królewskiey mości seymowych, relacyinych, zadwornych assessorskich, burmistrzowskich radzieckich y ławnicznych Wileńskich, a podczas interregnum do sądów kapturowych terminem nieprawnym, iak naykrótszym rokiem y pozwem. A my lub wszystkie osoby, lub iedna która zapozwanemi będąc, nie wymawiając się niestaniem drugich, przed każdym sądem y urzędem stanawszy, forum nie excipuiąc, terminu nie zbiiając, nie wymawiając się żadnymi przyczynami, większością spraw, nie zasłaniając się excepcyi, dilacyi y żadnych dobrodzieystw prawnych nie zażywaiąc, od dekretu do wyższego sądu nie appelluiąc usprawiedliwić się, pomienioną zarękę y szkody, nakłady prawne gołosłownie mianowane, zapłacić y we wszystkim temu zapisowi dosyć uczynić mamy y powinni będziemy, y successorowie nasi tym że ligamentom subesse powinni będą. A sąd y urząd każdy, przed który się ta sprawa przytoczy, tak za staniem, iako y w niestaniu naszym, żadnych nam excepcyi, dilacyi, dobrodzieystw y obron prawnych nie pozwalając, ani appellaciey do wyższego

sądu niedopuszczając, pomienioną zarękę y szkody, nakłady prawne, gołosłownie mianowane, na dobrach naszych tak wysz rzeczonych, iako y wszelakich wskazać, przysądzić, y odprawę bezodwólczną uczynić mocen y wolen będzie. O co my, potomkowie y successorowie nasi, sąd y urząd o zły wskaz, a stronę o zły przewod prawa pozywać nie mamy y nie powinni będą, a y po zapłaceniu takowey zaręki, by nie pojednokrotnie, przecie ten nasz przedaży wieczystey list zapis przy swoiey mocy y władzy zostawać ma wiecznemi czasy. To tesz ichmościom waruiemy, iż sprawy na tę kamienicę, Giełda Mała nazwaną, podczas incursiey moskiewskiej u panów opiekunów zginęły, gdzie by się kolwiek pokazać mogły, tedy one rekuperować y do rąk ichmościów oyców bazylianów ś. Duskich oddać deklaruiemy. I na tośmy dali ten nasz list dobrowolny, wieczystey przedaży zapis, z podpisem rąk naszych własnych y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisie rąk ichmościów mianowanych. Pisan w Wilnie, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Junii wtórego dnia. Którego listu przedaźnego wieczystego podpisy rąk takowe: Samuel Szycik Zaleski—sekretarz iego królewskiej mości, burmistrz Wileński, Maryanna Szycikowna Zaleska, Theodorowa Wolkiewiczowa, ręką swą. Helena Szycikowna Zaleska Gawłowicka, ręką swą. Ustnie y oczewisto od ieymości paniey Joanny Szpirkiewiczowney, Samuelowey Szycikowey Zaleskiej—sekretarzowey iego królewskiej mości, burmistrzowey Wileńskiej, iako piśma nieumieiętney, do tego zapisu ręką moją podpisałem: Theodor Junaszewicz, iako kurator ieymości paniey Mariannie Szycikownie Wolkowey

y ieymości paniey Helenie Szycikowey Gawłowieckiej, także x. Szycika Zaleskiego uproszony, przydany urzędownie podpisuję się: Dominik Gawłowicki; x. Franciszek Szycik Zaleski, zakonnik ś. Franciszka braci mniejszey, ręką swą. Józef Szycik Zaleski ręką swą. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego listu wieczystego przedaźnego od imci pana Samuela Szycika Zaleskiego, sekretarza iego królewskiej mości, burmistrza Wileńskiego, y od samey ieymości paniey Joanny Szpirkiewiczowny Szycikowey — burmistrzowey Wileńskiej, także od ieymci paniey Maryanny Szycikowny Zaleskiej Wolkiewiczowey, y od ieymości paniey Heleny Szycikowny Zaleskiej Gawłowickiej—rayczyny Wileńskiej y imci xiędza Franciszka Szycika Zaleskiego—zakonnika reguły ś. Franciszka, tak tesz od pana Józepha Szycika Zaleskiego, braci rodzonych, podpisuję się: Basyli Omelanowicz Pustiński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyżej mianowanych do tego zapisu podpisałem się: Sebastyan Kazimierz Gawłowicki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyżej mianowanych do tego zapisu podpisałem się: Stanisław Hermanowicz. Vigore którego listu wieczystey przedaży, teraz urzędownie przyznanego, tesz wszystkie wysz pomienione osoby na resignatią teyże wieczności, według prawa maydeburskiego starszemu p. ławnikowi, in exposito iudicio zasiadaiaćemu, moc zupełną dały, y na podanie intromissiey w mianowaną kamienicę, Giełda Mała nazwaną, panów radziec deputować prosił. Jakosz szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński, pomieniony list wieczystey przedaży przez sententią swoią stwierdziwszy, na podanie intromissiey przewielebnemu imci oycowi Piotrowi Paszkiewiczowi

Tołokońskiemu—starszemu, y wszystkim ww. oo. bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi ś. Ducha prawosławney zostaiącym, tychże ichmościów panów radziec, wspóln z pisarzem ordinarynym deputował. Który panowie raycy, dosyć czyniąc funkciey swey, do kamienicy, Giełda Mała nazwaney, w rynku na Ambarach leżacey, zszedszy wielebnemu oycowi Hilarianowi Basilowiczowi—prokuratorowi tegosz konwentu zwyczajnym sposobem, bez żadney kontradikciey, intromissią w przerzeczoną kamienicę podali. Co iest do xiąg burmistrzowskich y radzieckich Wileńskich zapisano.

1691 г. Сентября 30 дня.

Изъ книги № 5131, за 1691—1693 г., л. 155.

101. Переуступочная запись отъ Виленскаго мѣщанина и купца Сульжица мѣщанину и купцу Страшкевичу на каменный домъ въ г. Вильнѣ, взятый первымъ въ арендное содержаніе отъ Св.-Духовскаго монастыря.

Виленскій купецъ Сульжиць взялъ у Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря въ арендное содержаніе каменный домъ на улицѣ Субочъ съ условіемъ платить ежегодно по 100 зл. аренды, но чтобы всѣ расходы на починки и перестройки были возвращены ему монастыремъ; эти расходы исчислены въ количествѣ 5000 злотыхъ. Не имѣя возможности жить въ Вильнѣ, Сульжиць настоящею записью передаетъ свое право на этотъ домъ другому купцу Страшкевичу.

Ja Andrzej Sulżyc—kupiec y ia Regina Kopcewiczówna Sulżycowa, małżonkowie, mieszczanie Wileńscy, dwie osoby za iedną, a iedną za dwie poczytaiąc, czyniemy wiadomo y zeznawamy tym naszym dobrowolnym spólnym listem, wlewkowym zapisem: Iż co my za listem obligiem naszym pewney rękodayney summy złotych trzy tysiące pięćset, talar po złotych sześciu rachuiąc, sławetnemu panu Simonowi Straszkiwiczowi—kupcowi y mieszczaninowi Wileńskiemu y paniey małżonce iego paniey Maryannie Chockiewiczowney Straszkiwiczowney ieszcze w roku tysiąc sześćset dzie-
więćdziesiątym, dnia piętnastego miesiąca Maia zostali byli winni; a niemogąc teyże summy gotowemi na tenczas pieniądźmi wypłacic, prawo nasze, albo raczey list y zapis assekuracyiny, na przebudynki y restauratią kamienicy całej, niegdy sławetnego pana Bogdana Tureckiego, na cmentarzu przy dzwonicy cerkwi świętego Ducha, na ulicy Suboczey leżący, konwentowi wielebnych oyców bazylianów, przy teyże cerkwi będących, z legacyey przynależytą, nam od w Bogu wielebnego oycy Piotra Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego tegosz konwentu, y całego konwentu w roku

tysiąc sześćset osmdziesiątym siódmym, dnia dwudziestego pierwszego miesiąca Aprila dany, mocą którego my na restauratją teyże kamienicy podług rejestrow naszych, złotych plus minus pięć tysięcy skutecznie wydaliśmy y takowe przebudynki przez nas łożone, ieślibyśmy z tey kamienicy dokąd inąd przeprowadzić przeniesć się mieli, według rejestru y liquidacyey naszej imć x. starszy, wyżey pomieniony y cały konwent nagrodzić, wrócić y wypłacić obiecali y nie tylko samych siebie, ale y successorów swoich, iż pomieniony list y zapis assekuracyny nienaruszenie dotrzymać mieli, wyraźnie obowiazali się, my zaś z teyże kamienicy całej po złotych stu dorocznie pomienionemu konwentowi płacić submittowali, nie mogąc z pewnych przyczyn więcey y dłużej trzymać, na osobę tegosz p. Simona Straszkiewicza — kupca y mieszczanina Wileńskiego y paniey małżonki onego p. Marianny Chockiewiczowny cedowaliśmy y wleliśmy, iakosz tym listem naszym wlewkowym zapisem cedujemy y wlewamy. Mocen y wolen będzie tą kamienicę całą ze wszystkimi budynkami, szerżey na inwentarzu osobliwym przez nas sobie danym, wyrażonemi y opisanemi, p. Straszkiewicz w possessyą swoją obiąwszy spokojnie trzymać, pożyczków wszelakich zażywać, lubo sam w niej mieszkaiąc, lubo komu innemu arenduiąc y zawodząc, bez żadney od nas naymnieyszey przeszkody, owszem ieżeliby ww.

oo. baziliani p. Straszkiewicza y p. małżonkę iego oo. turbowali y iaką przeszkodę czynili, na każdym mieyscu y każdego czasu zastępować, bronić y oczyszczać mamy, waruiąc to p. Straszkiewiczowi y p. małżonce onego, iż ieżeliby ieszcze więcey co potrzebnego w teyże kamienicy przybudował y restaurował, tedy iako my, tak y ww. oo. bazyliani podług zapisu swego assekuracynego nagrodzić y wypłacić mają. Jakosz ten list nasz wlewkowy zapis pod zaręką ważności summy panu Simonowi Straszkiewiczowi y p. małżonce onego we wszystkich punktach dotrzymać obowiazujemy się, a za niedotrzymaniem, albo naruszeniem w którym kolwiek punkcie albo paragraffie tego listu naszego, forum ubiquinarium na się przymuiemy, y dekretem, wskazom onego podlegać obliguiemy się. I na to ten nasz list wlewkowy, dobrowolny zapis, sławetnemu panu Simonowi Straszkiewiczowi, kupcowi y mieszczaninowi Wileńskiemu, y p. małżonce onego, Ja Andrzezy Sulżyc z podpisem ręki mey własney, ia zaś Regina Sulżycowa, sami pisać nieumieiając, z podpisem ręki opiekuna mnie według prawa należytego, tak tesz z podpisami rąk ichmościów pp. przyiaciół, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, daliśmy. Pisan w Wilnie, dnia trzydziestego miesiąca Septembra, roku tysiąc sześćset dzieięćdziesiąt pierwszego.

1693 г. Декабря 6 дня.

Изъ книги № 5131, за 1691—1693 г., л. 526.

102. Контрактъ, по которому русскіе члены Виленскаго магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря отдають мѣщанину — радцѣ Осиповичу въ трехгодичное арендное содержаніе каменный домъ Спасскаго госпиталя, называемый Бзолевскимъ.

Виленскій Св.-Троицкій монастырь заключилъ съ Виленскимъ мѣщаниномъ и радцою Осиповичемъ контрактъ на арендное владѣніе госпитальнымъ домомъ возлѣ Спасской браны, находящимся во вѣдѣніи монастыря; при этомъ Осиповичъ обязался достроить этотъ домъ на свой счетъ съ тѣмъ,

чтобы 250 злотыхъ нужныхъ для этой цѣли были удержаны изъ арендной платы и сдать домъ по инвентарю. Замѣчательно, что въ этомъ документѣ упоминается о Виленскомъ бургомистрѣ Бражицѣ, который былъ докторомъ философіи и богословія.

Roku 1693, miesiąca Decembra 6 dnia. My burmistrze, rayce, ławnicy ruskiey ławnicy miasta iego królewskiey mości Wilna, na dzisieyszą publiczną sessią przez ceduły do klasztoru świętey Tróycy zgromadzeni, przy bytności w Bogu przewielebnego imci xiędza Jozaphata Hutorowicza—sekretarza konwentu ś. Bazylego wielkiego a starszego tegoż konwentu Wileńskiego, radząc y obmyślając upadłej kamienicy, do szpitalu świętego Spasa należącey, na rogu Sawiczey ulicy, od Spaskiey bramy idąc po lewey ręce, w teyże ulicy leżącey, naprzeciw drugiey kamienicy na drugim rogu po prawey ręce także do szpitala ś. Spasa należący, tudzież innym naprawom tak w samym że szpitalu, iako y pańskim bractwie, do tegosz szpitalu ś. Spasa należącym y samey prowizyi w szpitalu zostaiących, z spólney tedy narady, aby w ruiny nieszły, iakoby w dalszy czas mogły mieć swoją perfekcyą; zaczym z spólney narady umysł-

lili y postanowili kamienicę nazwaną Bzolewską, do szpitalu ś. Spasa należącą, idąc z rybnego końca ku zamkowi po lewey ręce, między pałacem iaśnie wielmożnego imci pana Paca—starosty Żmudzkiego, a z drugiey strony pana Krzysztofa Sztrunka—obywatela y kupca Wileńskiego, arendować imci panu Andrzejowi Osipowiczowi—raycy Wileńskiemu y samey ieymości paniey Elżbiecie Ohurcewiczownie, małżonkom, którzy w dwóch kontraktach swoich w siedmiu leciech zaraz dosić uczyniwszy, y summę na lata wypłaciwszy, nie mieli wczesności, częścią dla budowania przez ichmć panów prowizorów, częścią dla niedokończenia budynków w teyże kamienicy. Zaczym tymże ichmościom na lat trzy, po sobie idące, od roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt trzeciego, miesiąca Decembra dnia szóstego, w dzień święta ś. Mikołaiia według starego kalendarza, aż do wyścia lat trzech, w roku, da pan Bóg, tysiąc sześćset dziewięćdziesiątym

szóstym, miesiąca y dnia wyżej mianowanego. Jakoż za złotych tysiąc y złotych sto currentis monetae na tyż lata po sobie idące panu Andrzeiowi Osipowiczowi — raycy y samey ieymości paniey Elżbiecie Ohurcewiczownie, małżonkom, arędowaliśmy wszystkie kamienicę, do upodobania ichmościów chować y niechować sąsiadów, y inwentarz teyże kamienicy daliśmy, wzajem od ichmościów słowo w słowo takowyż inwentarz odebraliśmy. A że przeszłych lat za niedobudowaniem kamienicy przez ichmościów panów prowizorów y niewystarczeniem pieniędzy na dokończenie ichmć tedy nad kontrakt wyplacony swoich własnych pieniędzy złotych dwieście pięćdziesiąt y groszy 9 wydali y pewny przybudynek registrem swym liquidowali, które złotych dwieście pięćdziesiąt y groszy 9 w teraznieyszej arendzie na lat trzy z ichmościami postanowionej w gotowych pieniądzech przymuiemy. Złotych zaś sto dziewiętnaście y groszy 15 imci panu Andrzeiowi Ohurcewiczowi — raycy y prowizorowi teraznieyszemu osobliwie assignuiemy wypłacić, a to dług przez nas zaciągniony y winny w roku ieszcze tysiąc sześćset dziwiećdziesiątym pierwszym gdy wygodził na żądanie nasze na reskrypt względem administracyey po śmierci świętey pamięci imci pana Andrzeia Gierkiewicza — woyta Wileńskiego, gdy ławica rzymska na się tylo zabierała, ale ustąpić musiała; za burmistrzostwa na tenczas y pracą z ruskiej ławicy imci pana Alexandra Brażyca — philosophiey y thelogiey doktora; na honorarium tedy iaśnie wielmożnemu imci panu canclerzowi, na pieczęć do tegoż reskryptu, na aktykacyą w grodzie Wileńskim, na ienerała, co uczyniło złotych sto pięćdziesiąt dziewięć y groszy piętnaście. A że iegomość pan prowizor y administrator na tenczas woytowstwa iegomość pan Sa-

muel Szycik Zaleski — sekretarz iego królewskiej mości y burmistrz Wileński, dał na ten dług tylo złotych czterdzieście; residuitatem tedy złotych sto dziewiętnaście y groszy piętnaście, nakazuiemy iegomości panu Osipowiczowi — raycy z teyże arendy wypłacić; także złotych sto dwadzieścia sześć y groszy 20 kwoty od sum winnych do bractwa świętey Trócy, cerkwi w iedności świętey zostaiącego, a przez iegomości pana Samuela Szycika Zaleskiego, sekretarza iego królewskiej mości y burmistrza, na tenczas prowizora, dla restawracyey teyże kamienicy nie wyplaconey, z teyże arendy imci panu Osipowiczowi — raycy, do rąk iegomości pana naczalnika teraznieyszego w bractwie iegomości pana Piotra Minkiewicza — burmistrza Wileńskiego przykazuiemy te złotych sto dwadzieścia sześć oddać y groszy dwadzieście do rąk za się iegomości pana Andrzeia Ohurcewicza — raycy y prowizora teraznieyszego ordynuiemy złotych trzysta pięćdziesiąt trzy y groszy 16, z których pieniędzy złotych 353 — 16 gr., da Pan Bóg, przy zdaniu prowizorstwa swego powinien będzie rachunek uczynić. Resztę tedy złotych dwieście pięćdziesiąt, zostawuiemy przy iegomości panu Andrzeiu Osipowiczowi — raycy y samey ieymości paniey Elżbiecie Ohurcewiczownie iako małżonkom spólnie; a to dla oprawy teyże kamienicy, y przybudyńku, z których złotych 280 przy wysciui lat trzech powinni będą uczynić liquidacyą, konfrotuiąc się z inwentarzem. A tak samego imci pana Osipowicza — raycę, samą ieymość, iako małżonków, ubespieczaiąc y waruiąc w spokojne dzierzenie y dotrzymanie kontraktu tego naszego y spokojnego dzierzenia nienaruszenie; oraz wszelkiej przeszkody y impeticii y coby za podatek rzeczy pospolitey z kamienic był, zastępować tudziesz od staney panów

deputatów, kommisarzów y innych ile mogą każdego czasu bronić z tychże szpitalnych dóbr mamy y waruiemy. Po wyściu zaś tych lat, gdyby inny iaki kontrahent do tey kamienicy znajdował, tedy my bliższego pana Osipowicza y małżonkę onego uznawać powinni będziemy. Jeżeliby też na pana Osipowicza Pan Bog śmierć dopuścił, małżonka iegoomości w spokojnym dzierżeniu aż do wyścia lat, bez żadney przeszkody, zostawać ma y bliższą być do dalszey kontrahencyey dla tak znacznych kontraktów w teyże kamienicy. Czego zaś panie Boże uchoway, z nawiedzenia iego-woli świętey, ognia, powietrza, woyny, szkodę iaką ponosić, tedy my y po nas następujący ma-

gistrat podług uwagi względ y baczenie mieć mamy, aby dzierzący nie szkodowali. Powinni też ichmość, iako wzięli pod inwentarzem, y oddać y oraz ó tych złotych 250 wyrachować przy wyściu lat trzech. Który to list takowy kontraktowy, dla lepszey twierdzącey stałości we wszystkich punktach, klauzulach, paragrafach approbując, panu Andreiowi Osipowiczowi — raycy y samey ieymości paniey Elżbiecie Ohurcewiczownie — rayczyney, iako małżonkom, z podpisem ręki pisarza naszego radzieckiego, daliśmy. Pisan w Wilnie, tysiąc sześćset dziewięćdziesiątego trzeciego, miesiąca Decembra dnia szóstego kalendarza starego.

1694 г. Апрѣля 30 дня.

Изъ книги № 5124, за 1677—1695 г., стр. 1625—1628.

103. Уступочная записъ отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Виленскому войскому и писарю Вольскому на каменный домъ, заложенный монастырю въ 100 талерахъ на видеркафовомъ правѣ Виленскимъ золотыхъ дѣлъ мастеромъ Мартиномъ Жегалинскимъ.

Виленскій мѣщанинъ Жегалинскій занялъ у Виленскаго Св.-Духовскаго братства подъ залогъ своего каменнаго дома на Стегляной улицѣ 100 битыхъ талеровъ съ обязательствомъ уплачивать по 10 талеровъ процентовъ въ годъ; такъ какъ по смерти Жегалинскаго жена его не уплачивала ни

капитала, ни процентовъ, а братству между тѣмъ понадобились деньги, то монастырь уступилъ свое право на вышепомянутый домъ за сумму 754 золотыхъ Виленскому войскому и гродскому писарю Ивану Вольскому.

Feria secunda in crastino dominicae die decima mensis Maii, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quarto.

Coram nobili officio consulari Vilnensi personaliter constituti admodum reverendus

et religiosus pater Theodosius Kochowski—monasterii Viln. ordinis sancti Basilii magni ad aedes s. Spiritus antiqui ritus graeci existentis, vicarius nomine suo et admodum reverendi patris Petri Paszkie-

wicz Tolokoński, eiusdem monasterii superioris et totius conventus, tum et famati domini Basilius Omelanowicz Pustyński et Elias Sawicz—negociatores et cives Vilnenses, confraternitatis spiritualis et saecularis circa easdem aedes existentes seniores, nomine suo et totius confraternitatis literas cessionis et abscissionis super summam septingentorum quinquaginta quatuor florenorum iure reemptionis per defunctum famatum Martinum Żegaliński—aurificem et civem Vilnensem consortemque ipsius superstitem honestam Catharinam Diakowska Żegalińska, vigore inscriptionis coram nobili officio consulari Vilnensi, in anno millesimo sexcentesimo nonagesimo primo die vigesima Junii recognitae, praedictae confraternitati debitam, super lapidea in platea vitrea eundo ad templum s. Spiritus pp. dominicanorum certis granitibus situata, assecuratam, et post modum iure et per intromissionem officiose porrectam lucrata, parato scripto praeconceptas et manibus r. p. superioris supradictorum seniorum et mm. dd. sigilatorum, ad id rogatorum, subscriptas, in personam magnifici domini Constantini de Russinowo Wolski—tribuni et notarii castrensis Vilnensis, palam altro libere, benevole, diserteque recognoverunt verbis et ad ingrossandum actis praesentibus obtulerunt, in tenore sequenti:

Ja Piotr Paszkiewicz Tolokoński—starszy monasteru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha ritus antiqui graeci, ia Bazyli Omelanowicz Pustyński y ia Heliasz Sawicz—starostowie tegoroczni, za iednostayną wolą y zgodą, tak braci zakonney, iako też y świeckiey kondiciey szlacheckiey y mieyskiey całego bractwa, przy cerkwi ś. Ducha w Wilnie będącego, imieniem, czyniemy wiadomo y zeznawamy sami na siebie, ręcząc y poczytając iedną osobę za

wszytkie, a wszystkie za iedną, tym listem naszym dobrowolnym, wlewkowym y zrzecznym zapisem, obowiązując komu by o tym terazniejszego y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało: Iż my wysz mianowane osoby y nasze bractwo, mając pewną rękodayną sumę pieniędzy przez zeszłego pana Marciana Żegalińskiego—złotnika y panią Katarzynę Dyakowską Marcinową Żegalińską, małżonków, mieszczan Wileńskich, u bractwa naszego sto talery bitych na widerkaff wziętych y pożyczonych, który sto talery bitych prawem swym prawnie y urzędownie w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt pierwszym, miesiąca Junia dwudziestego dnia nam danym y na ratuszu Wileńskim w tym że roku, miesiącu y dniu przyznanym, na kamienicę swą, za prawem wieczystym nabytą, nazwaną Tymowską, na Szklanney ulicy, idąc do kościoła w Bogu wielebnych ichmościów xięży dominikawów ś. Ducha, między kamienicami—z iedney między kamienicą successorów niegdy Malchera Ilisa, miecznika, a z drugiej strony Jakuba Gierkiewicza—zegarmistrza, mieszczan Wileńskich, w Wilnie leżąca, iako wolną, swobodną, pierwszemi, ani poślednieyszemi prawami, ani długami niezawiedzioną y niwczym nikomu nie pienną wniesli, y prawem widerkaffowym tą sumę y kwotę, od niey należącą, w rok po dziesięciu talery bitych obciążyli, iako to szerzey o tym list widerkaffowy zapis w sobie wyraża. Za którym my wyż mianowane osoby, kwotę roczną za lat dwie od summy naszey po dziesięciu talery bitych odbierali, a po zeyściu iuż z świata tego p. Marcina Żegalińskiego—złotnika Wileńskiego, pani Katarzyna Diakowska Żegalińska, małżonka mienionego p. Żegalińskiego, pozostała za rok tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt trzeci kwoty

dziesięciu talery bitych, nam należącey, ani samey summy realney sta talery bitych za upominaniem się nie oddała, a co my do należnego prawa ratusznego ona zapozwawszy, dekret w tym urzędzie otrzymali, za którym y do possessiey naszej w intromissią w summie mienioney kwocie, y za nakłady prawne pomienioną kamienicę bez żadnego bronienia possessiey, aż do oddania złotych siedmuset pięciudziesiąt y czterech złotych polskich przez urząd mieyski podania obieli; iakosz my wysz mianowane osoby, zostaiąc za takowym prawem widerkaffowym dekretem y intromissią, possessorami, będąc pilno potrzebnemi summy pieniędzy, na potrzebu bractwa naszego wzięliśmy y spełna do rąk naszych odliczyli gotowey rękodayney niekontraktowey realney summy siedmset pięćdziesiąt y cztery złote polskie szeleżney monety, u imci pana Jana Konstantego z Rusinowa Wolskiego—woyskiego y pisarza grodzkiego Wileńskiego, w której summie wyż mienioną kamienicę, ze wszystką do niey według inwentarza przynależnością, za prawem widerkaffowym y dekretem maiąc przyśadzoną w summie nam, przez zesłego pana Żegalińskiego winną, ostaley, siedmset pięćdziesiąt cztery złote, zawodziemy y prawym wlewkowym z osób naszych zadość we wszystkim uczynieniem zrzekaiąc, na osobę imci pana Wolskiego—woyskiego y pisarza grodzkiego Wileńskiego wlewamy, w intromissią podaiemy, y te same prawo widerkaffowe przyznane, original y ekstrakt onego, dekret z possessią na tę kamienicę imci oddaiemy, do której kamienicy y do wysz mianowaney summy salwy sobie samym y conventowi naszemu duchownemu, bractwu świeckiemu y successorom naszym nie zostawuiemy; iuz tedy od daty tego zapisu naszego osoba imci pana Woyskiego—pisarza

grodzkiego Wileńskiego, za osobę naszą u każdego sądu y prawa rozumiana y poczytana ma bydź. Wolen tedy y mocen będzie imć pan pisarz tę kamienicę spokojnie, bez żadney od nas przeszkody, dzierżec aż do oddania sobie należącey summy siedmiuset pięćdziesiąt czterech złotych polskich, które nam spełna wyliczył y oddał. A ieslibyśmy sami, albo successorowie nasi, iakową tak imci samemu, lub komu inszemu, od imci dzierżącemu przeszkodę czynili, tedy zaręki złotych siedmset pięćdziesiąt cztery na siebie y każdego turbuiącego, y w tę possessią wdzieraiącego się zakładamy; o którą zarękę, za naruszeniem tego prawa, daiemy moc y pozwalamy samych siebie y successorów naszych do wszelkiego in genere et specie sądu y prawa zapozwać, a my będąc, lub successorowie nasi, zapozwani, sine ullis dilationibus usprawiedliwić się mamy, maią y powinni będziemy, pod wszystkie wskazy sądowe podlegać. Y na tośmy dali ten nasz list dowolny wlewkowy zapis z podpisami rąk y pieczęciami naszemi zakonnymi y brackiemi, tak też pod pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów przyiaciół naszych, za pieczętarzów do tego prawa ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt czwartego, miesiąca Aprila trzydziestego dnia.

Apud quas literas cessionis subscriptiones manuum sequentes: Piotr Paskiewicz Tołokoński—starszy Wilenski. Bazyli Omelanowicz Puštynski, Heliasz Sawicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyżey wyrażonych do tego listu wlewkowego zapisu podpisuię się: Michał Rafał Szumski—podstoli y podwoiwodzi Wileński mp. Ustnie y oczewisto

proszony pieczętarz do tego listu wlewkowego zapisu od w Bogu przewielebnego imci oycy Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego klasztoru Wileńskiego cerkwi ś. Ducha, od p. Bazylego Omelianowicza y pana Heliasza Sawicza—starostów tegorocznych pomienionego klasztoru bractwa, podpisuię: Eustachi Oleszkiewicz — skarbnik powiatu Mozyrskiego. Jako proszony do tego prawa wlewkowego od osób wyż mia-

nowanych pieczętarz pan M. Chrzanowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wlewku od osób wyrażonych ręką moją podpisałem: Daniel Paszkiewicz Tołokoński. Quae literae cessionis, modo praemisso recognitae, uti actis praesentibus sunt ingrossatae, ita originales cum deprompto magnifico domino tribuno et notario castrensi Vilenensi extraditae.

1695 г. Юня 22 дня.

Изъ книги № 5141, за 1742—1745 г., стр. 917 на оборотѣ.

104. Подтвердительная привилегія короля Юанна III Порудоминской Николаевской церкви на Сидоровское поле, грунтъ Терешиншки и Пуплевскую съножать, десятину и мостовое.

Въ этой привилегіи король Янъ III подтверждаетъ за Порудоминской церковью пожалованія, полученные ею въ 1493 году отъ князя Константина

Острожскаго, а также десятину и мостовое, полученные отъ прежнихъ королей Сигизмунда старого и Сигизмунда Августа.

Feria secunda post dominicam iudica die vigesima tertia mensis Martii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo quarto.

Coram actis nobilis officii consularis civitatis s. r. m. metrop. Wilnensis comparens personaliter adm. r-dus dominus Gregorius Łomanowicz — presbiter ecclesiae Wilnensis sub titulo Resurrectionis Xristi Vilnae existentis, ritus graeco-uniti sanus mente pariter et corpore existens, praesens privilegium confirmationis serenissimi Joannis tertii, regis Poloniae et magni ducis

Litvaniae ecclesiae Porudominiensi ritus graeco-unitorum serviens, cum introfusius contentis ad acta obtulit, cuius privilegii de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

Jan trzeci, z Bożey łaski król polski etc. Oznamuiemy tym listem przywileiem naszym, komu by to wiedzieć należało, iż pokładane były przed nami niektóre dokumenta, cerkwi świętego Mikołaja, w Porudominiu będącey, służące na grunt Tereszyszki y sianożęc Puplewską, od kniazia Konstantego, na onczas woiewody Trockie-

go, cerkwi pomienioney przydane, także na grunty pole Sidorowskie y sianożęć z kusztoziem, nakoniec przywiley nayiaśniejszego króla iegomości Zygmunta trzeciego roku tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt siódmego, Marca dnia siedmnastego confirmationis przywileiów nayiaśniejszych królów ichmościów antecessorów naszych, Zygmunta y Zygmunta Augusta na mostowe Porudomińskie dany, którym to przywileiem król imśc Zygmunta trzeci most zbudować y to mostowe do cerkwi świętego Mikołaiia Porudomińskiej popowi y iego successorom, in unione saneta będącym, podług pierwszych przywileiów podał y potwierdził, które to tedy dokumenta y przywiley, ażebyśmy powagą naszą królewską stwierdzili, niektórzy panowie rada, przy boku naszym na tenczas będące, imieniem wielebnego Filipa Jawmontowicza—świeszczennika y popa na tenczas Porudomińskiego, w unii świętey zostaiącego, pokornie upraszali. My król, do pomienioney prosby łaskawie się skłoniwszy, a zosobliwszey naszej ku chwale Bożey żarliwości, iako prawa y przywileia na grunty Terekszyskie, pole Sidorewskie, sianożęć, z kusztoziem, z lasem y na dziesięcinę, także y na mostowe zdawna do tey cerkwi Porudomińskiej ś. Mikołaiia należące, we wszystkich punktach, klauzulach, paragrafach konfir-

mujemy y utwierdzamy, a zatym wszelkiej kondycyey stanu ludziom, mianowicie dzierzącym te dobra Porudominie y z których dziesięcina podług dawnych zwyczajów do tey cerkwi świętego Mikołaiia przynależy, doniosszy do wiadomości, żądamy y seriomieć chcemy, ażebyście pomienionych gruntów zabierać nie ważyli się y dziesięcinę słudze Bożemu, przy tey pomienioney cerkwi zostaiącemu y successorom iego, podług dawnego zwyczaju, oddawali y mostowe podług przywileiu króla iegomości ś. p. Zygmunta trzeciego do cerkwi świętey płacili. Y na to, dla lepszey wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć w. x. Lit. przyciśnąc rozkazaliśmy. Dan w Wilanowie, dnia dwódziesiątego wtórego miesiąca Junii, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt piątego, panowania naszego dwudziestego pierwszego roku.

Apud quod privilegium confirmationis subscriptiones manuum sequuntur tales: Jan król (L. s.) Pac — kawaler Maltański, pisarz wielki wielkiego xięstwa Litewskiego etc. Confirmatio prawa cerkwie świętego Mikołaiia, w unii świętey będącey, w Porudominiu, w woiewodztwie Wileńskim leżącey, ubogiemu świeszczennikowi cerkwi. Quod privilegium, praemisso modo oblatum, est actis nobilis officii consular. Vilenensis insertum.

1700 г. Мая 18 дня.

Изъ книги № 5134, за 1700—1704 г., л. 34.

105. Инвентарное описание каменного дома въ г. Вильнѣ, принадлежащаго госпиталю св. Спаса.

Изъ документа этого видно, въ какомъ состоянїи находились госпитальныя зданія, состоявшія въ вѣдѣнїи Св.-Троицкаго монастыря. Настоящїй

инвентарь указываетъ на довольно разстроенное состоянїе такого зданія, допущенное небрежностїю арендатора.

Roku tysiąc siedmsetnego po niedzieli piątey Wielkinocy dnia ósmnastego miesiąca Maia.

Inwentarz kamienicy, bractwem nazwaney Starym, w zawulku Sawicz ulicy leżacey, w tyle świętego Kazimierza ichmciów iezuitów domu professae, do szpitalu świętego Spasa cerkwi ichmciów oyców bazylianów ś. Trójcy należącej, przez i. p. Andrzeia Osipowicza—raycy Wileńskiego prowizora na tenczas będącego y pisarza a parte graecoromana, przy bytności sługi przysięgłego Parfiena Sakowicza, po panu Pietrze Carewiczu, iako bywszym gospodarzu w tey że kamienicy czynionym, roku tysiąc siedmsetnym, miesiąca Maia dnia ósmnastego.

Naprzód: Wchodząc do kamienicy sedes murowany, to iest wrota, na tych wrotach wietrznik na biegunach, w tymże sedesie murowanym wrota drewniane spore, całe gozdziami wybite z poremi żelaznemi na krzyż, nie futrowane, te wrota na krukach sporych żelaznych y biegunach, także y zawiasach dużych żelaznych; u tych wrot fórtka na zawiasach trzech żelaznych, zamek u tey furty wną-

trznny z kluczem. Wchodząc z tych wrót do szrodka kamienicy, izba po lewey stronie drewnianna, stara, w której okień trzy szklannych, miejscami potłuczone, z zasuwkami y zaszczepkami, zakrętkami, te okna potrzebuia przesypania; we śródku izby piec zielony stary, stół stary, drzwi do tey izby drewniane na zawiasach żelaznych z kłamką, stół w tey izbie stary drewnianny. Z tey izby wyszedzsy, sień, w której kuchenka murowana, potrzebuie restauracyi, samże ganek drewniany, na górę wszedzsy dach sam szczytek podziurowiany, poprawy potrzebuiający, między którym dachiem z dołu komin murowany. Zszedzsy zgóry na doł drzwi w sieniach na żelaznych zawiasach, drewnianne całe z zaszczepką żelazną. Wyszedzsy z tamtąd po teyże ręce browar murowany, drzwi drewniane dwoiste na zawiasach żelaznych, z kłamką żelazną, w którym okienka z kratą żelazną na podwórze. We śródku tego browaru komin spory murowany, w tym browarze kublów dwa sporych, koryto do piwa zlewania duże, dach miejscami dziurawy, potrzebuie poprawy, w tymże browarze rum murowany.

Wchodząc do sieni drzwi spore na zawiasach żelaznych, łańcuch do zamykania spory, w tych że drzwi żelazne z podwórza, w tych sieniach krata żelazna, kuchenka murowana y kominek nad nią, na sztabie żelazney wiszący murowany; z tych sieni po lewey ręce izba murowana, do której drzwi z przychodu na zawiasach żelaznych z klamką y z zamkiem, komora pruska z desek malowana, drzwi na zawiasach, zamek wewnętrzny, w teyże izbie piec zielony stary, przy drzwiach szafka w murze malowana, na zawiasach żelaznych, zameczek wewnętrzny, druga szafka z drugiey strony także w murze malowana y z klamką na zawiasach żelaznych, okien sześć sporych, w izbie tey y w komorze kraty w onych żelazne, wszystkie okna całe z zakrętkami, kołkami, zawiaskami; ław w tey izbie cztery, stół jeden, stół cała w tey izbie, z tey izby wyszedszy do sieni izba spora malowana, do której drzwi na zawiasach żelaznych całe, z zaszczipką y proboiami, piec zielony, stary, potrzebuie poprawy, okien w niey trzy całe szklanne, z zawiaskami y z zakrętkami, kołkami, krat w nich trzy z podwórza żelaznych całych, w teyże izbie drzwi drugie na ogród drewniane na zawiasach żelaznych z kruczkiem, ław w niey dwie, stół w tey izbie cała.

Z izby tey wyszedszy przez sień piwnica

murowana, do której weyścia drzwi niemasz, tylko kruki żelazne w murze y slosak także w murze żelazny, schody po niey dobre, piwnica pierwsza na belkach, okienko iedne z kratką żelazną, piwnica po prawey ręce, druga tamże, murowana sklepista z okienkami, w których kratki żelazne, dwie belek tamże na ziemi leżą spore.

Z tey piwnicy po lewey ręce piwnica murowana sklepista, drzwi drewniane na żelaznych zawiasach z zaszczipką, okien do niey trzy z kratkami żelaznymi, belek trzy na ziemi leżą spore, wyszedszy z tey piwnicy w górę pod dach, ganek cały murowany, balasiki drewniane circum circa.

Góra. Na górze tego rumu murowanego dach, poprawy potrzebuie, krokiew czterenastu nie masz, które spalił pan Carewicz, brat imci pana raycy Witebskiego, iako gospodarz bywszy tey kamienicy y precz odiechał, porzuciwszy tę kamienicę.

Parkan drewniany, potrzebuie opatrzenia, w tey kamienicy od ulicy Sawiczey, murowana zaś ściana od końca oo. iezuitów societatis Jezuz; tamże ogród pusty, niczym niezasiany.

Który to inwentarz, iako iest za konsensem y sessyą szpitalną przez ichmciów panów prowizorów do xiąg szpitalnych zapisany, także per depromptum teraznieysze-
mu imci panu prowizorowi z tychże xiąg wydany, co iest zapisano.

1700 г. Іюня 21 дня.

Изъ книги № 5134, за 1700—1704 г., л. 73.

106. Выдеркафовая (выкупная) записъ отъ Рѣчицкаго войскаго Михаила Барановича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на каменный домъ въ г. Вильнѣ.

Ошмянскій землянинъ Михаилъ Барановичъ, нуждаясь въ деньгахъ для уплаты долговъ іезуитскому коллегіуму и католическому братству при ваплицѣ св. Яна, занялъ у Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря 1000 злотыхъ на слѣдующихъ условіяхъ: въ обезпеченіе долга онъ предложилъ

свой каменный домъ на Рыбномъ рынкѣ, называемый Колзановскимъ, съ обязательствомъ не продавать его безъ вѣдома и согласія монастыря; при этомъ онъ обязался уплачивать по 8% со 100, а въ случаѣ неустойки заруку въ 1000 злотыхъ.

W poniedziałek po niedzieli trzeciej święta świętey Tróycy rzymskiego, dnia dwudziestego pierwszego miesiąca Czerwca, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego.

Przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim stanowszy osobicie imé pan Michał Baranowicz—woyski Reczycki, ziemianin iego królewskiej mości powiatu Oszmiańskiego, zdrowy na ciele y umyśle, dobrowolnie, a nieprzymuszenie, zapis, alias skrypt wyderkafowy, scripto parato napisany, na kamienicę swoją własną w Rybnym końcu, w pewnym ograniczeniu leżąca, w Bogu wielebnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi Ducha świętego zostaiącym, przyznał y do xiąg tego urzędu burmistrzowskiego y radzieckiego Wileńskiego podał, prosząc, aby ten zapis wyderkafowy był zapisany y przyjęty, oraz aby intromissia do teyże kamienicy była naznaczona, którego to zapisu wyderkafowego, danego od iegomości pana Michała Baranowicza—woyskiego Reczyckiego, w Bogu wieleb-

nym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim ad aedes ecclesiae Spiritus sancti ritus graeci będącym, tenor słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja Michał Baranowicz—woyski Reczycki, ziemianin iego królewskiej mości powiatu Oszmiańskiego, wiadomo czynię y zeznawam tym moim listem dobrowolnym, wyderkaffowym zapisem, iż ja Baranowicz—woyski Reczycki, mając kamienicę moją wieczystą w mieście iego królewskiej mości Wilnie, w Rybnym końcu będącą, nazwaną Kolzanowską, w pewnym ograniczeniu zostaiącą, prawu maydeburksiemu podległą, prawem kupnym wieczystym od successorów Kolzanowskich za summę pewną, to iest za siedm tysięcy pięćset złotych polskich nabytą, urzędownie ustapioną y w spokoyney moiey possessyi, począwszy od daty tego prawa, to iest od roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt wtórego, ode dnia dwunastego miesiąca Nowembra aż dotąd zostaiącą, dwuma wyderkaffami, to iest: dwuma tysiącami sześćset złotych polskich,

iednym do kaplicy bractwa przy kościele świętego Jana w Wilnie będącey, obciążoną, a drugim do kollegium Wileńskiego, przy tym kościele świętego Jana zostaiącego, onerowaną, a będąc na ten czas pilno potrzebnym na własne potrzeby moie summy pieniędzy, wziołem y pożyczylem y do rąk moich z pełna odebrałem gotowey rękodajney summy złotych tysiąc polskich currentis monetae w wielebnych w Bogu ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętego Ducha będących, którą tę sumnę złotych tysiąc currentis monetae, prawem wyderkaffowym na pomienioną kamienicę moią wieczystą, nazwaną Kozłanowską, w Wilnie, w Rybnym końcu będącą, wnoszę oną, oneruję y pod wyderkaf podaię tym moim opisuiąc się zapisem: iż corocznie kwotę wielebnyim ichmościom oycom bazylianom Wileńskim od tey summy od sta po złotych ośmiu, zaczynaiać od terminu świętego Jana Chrzciciela święta rzymskiego według nowego kalendarza, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym przypadaiącego, rok po roku płacić z tey kamienicy mam, aż do oddania y zpełną tey summy tysiąca złotych wypłacenia do cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącey, ia sam oddawać, a po mnie sukccessorowie moi powinni będą, waruiąc to ichmościom oycom bazylianom, iż ieżeliby mi potrzeba ukazywała zbyć tę kamienicę moią, Kozłanowską nazwaną, w mieście iego królewskiey mości w Wilnie będącą, tedy nie z kim inszym oną kontraktować, tylko z pomienionemi ichmościami oycami bazylianami Wileńskimi powinien będę, lub też ieżeliby kto chciał podstępki do nabycia tey kamienicy czynić, tedy żaden nie może bydź bliższym oprócz pomienionych ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętego Ducha będących. Czego

wszytkiego dotrzymać mam pod zaręką ty-siąca złotych polskich y nagrodzeniem szkod, gołosłównie mianowanych, o którą zarękę za naruszeniem przemień lub sukccessorów moich tego zapisu moiego wyderkaffowego wolne do zapozwania siebie, a po mnie sukccessorów moich u każdego sądu y prawa, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego iego królewskiey mości, zadwornego assessorskiego y kapturowego przymiuję y uznawam forum et y po zaplaceniu zaręki by y nie poiednokrotnie, przecie ten moy list dobrowolny wyderkaffowy zapis u każdego sądu y prawa przy zupełney mocy, wadze y walorze aż do oddania y spęlna zaplaceniu summy wyżey wyrażoney, z kwotą tym zapisem naznaczoną, zostawać ma. Y na to ia Michał Baranowicz—woyski Rzeczycki, daię ichmościom oycom bazylianom Wileńskim ten list dobrowolny wyderkaffowy zapis z pieczęcią y z podpisem ręki mey, także z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiącznego siedmsetnego, miesiąca Junii siedmnastego dnia. U którego to listu zapisu wyderkaffowego, podpisy rąk przy pieczęciach iego mości pana Baranowicza—woyskiego Rzeczyckiego y podpis ręki imci własney ichmościów panów pieczętarzów są takowe: Michał Baranowicz—woyski Rzeczycki ręką swą; proszony do tego zapisu od imci pana woyskiego Rzeczyckiego pieczętarz podpisuię się: Piotr Stanisław Sabinski—regent grodzki Miadzielski. Ustnie proszony pieczętarz od iego mości pana Michała Baranowicza — woyskiego Rzeczyckiego, do tego prawa podpisuię się: Stanisław Józef Wyrzykowski ręką swą. Szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński acceptando bytność iego mości pana Michała Ba-

ranowicza—woyskiego Rzeczyckiego list y zapis wyderkafowy na kamienicę, dany ichmościom oycom bazylianom, przy cerkwi świętego Ducha ritus graeci będącym, aby był do xiąg tegoż urzędu przyięty y wpisany zezwolił, iak też na intromissyą e medio sui szlachtetnych ichmościów panów Jana Minkiewicza a parte Romana, Theodorego Kocharskiego, a parte graeca, radziec rocznych Wileńskich, współ z pisarzem ordinarynym niżej na podpisie wyrażonym, z sługami urzędowi temuż przyiętymi, na intromissyą deputował, którzy functi munere suo, współ z sługami przy-

sięglami, to iest utsciwemi Pharthianem Sakowiczem y Samuelem Dulewiczem, zszedszy do wysz pomienioney kamienicy iego mości pana Michała Baranowicza — woyskiego Rzeczyckiego, taż kamienicę, nemine inpugnante neque contradicente, w Bogu wielebnym ichmościom oycom bazylianom, przy cerkwi Ducha świętego, tu w Wilnie będącym, podał. Który to list zapis wyderkafowy, iako do xiąg szlachtetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego iest przyięty y zapisany, tak y ekstraktem współ z intrómissyą iest wydany. Co iest zapisano.

1700 г. Агуста 5 дня.

Изъ книги № 5132, за 1694—1698 г., л. 151—158.

107. Инвентарное описаніе каменнаго дома въ г. Вильнѣ, принадлежащаго Виленскому госпиталю св. Лазаря, находящагося въ завѣдываніи Св.-Троицкаго братства.

Документъ этотъ помѣщается съ цѣлю ознакомленія читателя съ характеромъ тогдашнихъ каменныхъ городскихъ строеній, съ ихъ службами и домашнею утварью. Домъ этотъ принадлежалъ

госпиталю св. Лазаря, находившагося во вѣдѣніи Св.-Троицкаго монастыря; доходы съ него опредѣлены въ 288 злотыхъ ежегодной аренды.

We órzodę przed świętem świętey Maryey Magdaleny święta rzymkiego, to iest dnia dwudziestego miesiaca Lipca, roku tysiąc siedmsetnego pierwszego.

Inwentarz kamienicy Bzółowskiej w Rybnym koncie, w pewnym ograniczeniu między pałacem iasnie wielmożnego w Bogu zeszłego imci pana Michała Paca—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego

xięstwa Litewskiego, z iedney, sławetnego pana Jana Sztrunka—kupca y mieszczanina Wileńskiego, do szpitala Łazarza świętego, do bractwa świętey Trócy graeckiey cerkwi należącey, z taxa mieszkań w niey będących, kramów, piwnic y innych budynków; w której kamienicy szlachtetny imć pan Andrzej Osipowicz—rayca Wileński, iako prowizor tego szpitala, mieszka, za

sessią generalną przez szlachetnych ichmościów—imci pana Jana Pawłowicza, imci pana Michała Stephanowicza Wargalowskiego — burmistrzów Wileńskich, imci pana Hrehorego Stephanowicza Wargalowskiego, imci pana Stephana Carewicza—radziec Wileńskich ritus graeco-romani, wespół z pisarzem ordinarynym w roku tysiąc siedmsetnym miesiąca Augusta dnia piątego uczyniony.

Naprzód, wchodząc do kamienicy, wrota wielkie, krzyżową sztuką futrowane gozdziami sporemi wybite, na zawiasach sporych żelaznych, u tych wrot forta drewniana, także na zawiasach żelaznych z zamkiem wewnętrznym, u tychże wrot drugi zamek wewnętrzny do zawaly wrót. Wszedszy do kamienicy od tychże wrót po lewey ręce szynkowna murowana, do której drzwi drewniane na zawiasach żelaznych z proboiami y zaszczepekami, wszedszy do środka tej szynkowny okien na ulicę dwa sporych szklanych, w olów oprawnych, z zakrętkami, kolcami y zawiaskami, do tych okienice na ulicę dwoiste futrowane drewniane, na zawiasach żelaznych, każda część okienicy zawias w sobie po trzy ma. U tychże okienic zaszczepekki spore żelazne y zasówki także, sama szynkowna murowana sklepista, piec zielony cały, stoły całe, ławy także, w teyże szynkownie przysionek murowany z drzwiami drewnianemi na zawiasach żelaznych, wszedszy do tego przysionku, okno na podworze y do izb teyże szynkowny okienko małe szklane z zawiaskami y z zakrętkami, w którym to przykomorku komin murowany wychodzi w górę. Wychodząc z tego przykomorku na podworze drzwi drewniane na zawiasach żelaznych, z lancuchiem do zamykania, pod tąż samą szynkowną piwnica murowana, piaskiem zasypiana, do której piwnicy szyja nowa muro-

wana przez imci pana Osipowicza—raycy Wileńskiego, prtrzebuie wywozenia piasku, szacowano za to złotych 50. Przy tej szynkownie, kromie dom murowany, sklepisty, do którego z podworza drzwi futrowane z zamkiem wewnętrznym na zawiasach żelaznych z lancuzkiem do zamykania kłódką, do tego kromu okienicy dwoiste z ulicy drewniane, żelazem wszytkie zwierzchu podbite, na zawiasach sześciu sporych, zaszczepek ośm, szruba do zamykania żelazna. Taxa tego kromu zł. 80. Drugi krom także murowany sklepisty, do którego drzwi, iako w pierwszym taxa zł. 80. Wszedszy z tych kromów na górę schody drewniane y ganek także, z tego ganku, wchodząc do sieni, drzwi drewniane na zawiasach żelaznych, z zaszczepekami, wszedszy do sieni kuchnia z kominem murowanym, izba pierwsza do której drzwi całe drewniane na zawiasach żelaznych, wszedszy do izby piec cała, okna na ulicę szklane całe, z zaszczepekami, kolcami, zakrętkami y zawiaskami, okienicy drewniane, na zawiasach żelaznych, y stol cała, a że iest spora stol cała, taxowano za nią zł. 60. Druga izba ex opposito mnieysza ze wszytkim cała, iako pierwsza z oknami, piecem, okienicami, z ulicy dach potrzebujący naprawę, szacowano 145 zł. Idąc na dół z tamtąd po teyże stronie powieć drewniana cała, drzwi robione z lat na zawiasach żelaznych, z zaszczepeką y proboiami; dale postępując od tej powieci izba murowana, z komorą ze trzema oknami na podworze bez krat, okna szklane z zakrętkami, kolcami, zawiaskami, miejscami poprawy potrzebuie, okienice drewniane na zawiasach żelaznych z kruczki; chodząc do sieni tej izby drzwi drewniane na zawiasach żelaznych z zamkiem, w sieniach kuchnia, komin murowany do izby drzwi drewniane, z zaszczepeką

na zawiasach żelaznych, piec w tej izbie stary, poprawy potrzebujący. Pod tą izbą piwnica murowana dla sąsiadów. Taxa izby tej zł. 40. Z tych sieni wyszedzsy na górę izba murowana z komorą, drzwiami, oknami, okienicami, piecem, kuchnią całe, — taxa zł. 40. Przez te sieni izba drewniana wakuująca, w oknach y dachach, poprawy potrzebująca, zszedzsy z tej góry na doł, szpichlerzyk drewniany ze drzwiami drewnianymi na zawiasach żelaznych, y browar z kominem murowanym całe; taxa do sessyi. Strony prawy idąc od wrot krom murowany sklepisty, do tego kromu drzwi iedne zpodwórza, drzwi żelazne z łańcuchem żelaznym do zamykania na zawiasach żelaznych, drugie drzwi do tegoż kromu w środku drewniane futrowane z zamkiem wewnętrznym, okienice do tego kromu z ulicy dwoiste futrowane na zawiasach żelaznych sześciu, klamek żelaznych u tychże okienic ośm, szrubą żelazną do zamykania; szacowano zł. 70. Wyszedszy ztamtąd nie daleko kromu, sklep murowany sklepisty, do którego drzwi żelazne z zamkiem wewnętrznym; taxa odłożono do sessyi. Z tego sklepu wyszedzsy piwnic dwie murowanych sklepistych z zamkami, ze drzwiami, zawiasami całe; z tych że piwnic murowana piwnica, z murowaną izdebką na ulicę wychodzi, drzwi dwoiste całe na zawiasach żelaznych y zasówką żelazną, u tej piwnicy okno z ulicy z kratą żelazną; okienica na zawiasach z klamką drewnianą, taxa tej piwnicy zł. 20. Krom tych dwóch piwnic, które wyżey specyfikowane, poniewasz do imci pana gospodarza należą, te są nie taxowane. Wyszedszy z tych piwnic szpichlerz drewniany na zawiasach żelaznych zamczysty, cały, przy tymże szpichlerzu obok stajnia drewniana ze drzwiami zawiasami całe. Przy stajni teyże komoreczka do zło-

żenia drew ze drzwiami na zawiaskach żelaznych cała. Za tą komoreczką powieć, przy tej powieci locus secretus, dachi na niey dobre, a miejscami potrzebują poprawy. Nie daleko tamże w tyle podwórza rury dwie z wierzchami drewnianymi na zawiasach żelaznych, powróciwszy z tamtąd ku rumowi górnemu kędy imć pan gospodarz mieszka, od piwnicy na górę idąc schody murowane, wschodząc na górę drzwi drewniane na zawiasach żelaznych y zaszczepkami y proboiami, sień porządna, z kuchnią murowaną y z kominem murowanym, u tej sieni okno z kratą żelazną na podwórze. Po prawey ręce wchodząc do izby drzwi drewniane na zawiasach żelaznych z zamkiem całe, izba sama sporą murowana, wszedszy do tej izby piec zielony nowy, okien w niey dwa bez krat, szklanych sporych, z zakrętkami, kolcami, z zaszczepkami, okienicy z ulicy drewniane na zawiasach żelaznych, z zaszczepkami stol cała, w teyże izbie szaf skilka w murze ze drzwiczkami z zawiaskami żelaznymi całe. Z tej że izby wychodząc do komory po lewey stronie drzwi drewniane na zawiasach żelaznych z zamkiem wewnętrznym, komora sama murowana, stol cała, okno iedne na ulice spore szklanne bez kraty z kolcami, z zakrętką, okienice drewniane na zawiasach żelaznych z zaszczepką; w tej komorze drzwi drugie drewniane w tyle na ganek z podwórza na zawiasach żelaznych z zamkiem wewnętrznym. Powracaiąc nazad z tej izby przez sień izba murowana, drzwi drewniane na zawiasach żelaznych z zamkiem wewnętrznym, wszedszy do izby piec cała, stol cała, okien dwa na podwórze, bez krat, okna całe szklanne ze wszystkim, wyszedzsy z tej izby przez sień ku podwórzcu drzwi w murze drewniane z zamkiem na zawiasach żelaznych; do których wszed-

szy ganek drewniany z podwórza et locus secretus, przepierzony deskami z środka tychże sieni samych wschody na górę pod dach, także dach samy cały w rumie potrzebujący poprawy, bo miejscami pogniły y podziurowany. Za te tedy izby, w których sam imć pan gospodarz residue, piwnicy

dwie, browar, staynia, sklepy, powieć, szpichlerz, taxa czyni zł. 288. Który to inwentarz uczyniony, iako iest do xiąg szpitalnych świętego Łazarza wpisany, tak z tychże samych xiąg stronie potrzebującej wydany. Co iest zapisano.

1701 г. Сентября 23 дня.

Изъ книги № 5135, за 1705—1712 г., л. 144.

108. Квитанціонная запись отъ настоятельницы Виленской обители при церкви св. Троицы Игнатовичовой въ полученіи отъ послѣдней суммы 1000 злотыхъ.

Настоятельница Виленскаго женскаго Св.-Троицкаго монастыря выдаетъ настоящую квитанцію наслѣдникамъ Виленскаго мѣщанина Игнатовича

въ томъ, что за часть наслѣдства монахинѣ Игнатовичовой, монастырь получили по добровольному соглашенію съ наслѣдниками 1000 злотыхъ.

Feria quarta proxima post dominicam tertiam post Pascha, die decima octava mensis Maii, anno Domini millesimo septingentesimo septimo.

Ad acta nobilis officii consularis Vilnensis veniens personaliter nobilis dominus Stephanus Carowicz—consularis Vilnensis, literas infra scriptas originales, saluas, sanas et illesas nullaque suspicionis nota laborantes, in eam mentem, ne casu aliquo depereant, ad acticandum obtulit scriptas in tenore sequenti:

Ja Konstantia Studnicka—starsza zakonu ś. Bazylego przy cerkwi ś. Trójcy w Wilnie zostających, imieniem swoim y imieniem całego klasztoru y za zgodą, oraz pozwoleniem wielebnych panien, do tego należących, czy-

nię wiadomo y zeznawam tym moim dobrowolnym wieczystym listem, iż co klasztor nasz miał pewnego długu dwa tysiące złotych na oblig, przez ieymosć panią Maryannę Ihnatowiczownę — rayczynę Wileńską, zaciągnionego y na kamienicę Ihnatowiczowskiej, na Imbarach leżącą wniesionego, który to dług, po zeyściu z tego świata ieymosći paniey Ihnatowiczowey, między successorami y successorkami na dwie części rozdzielony, teraz więc, że na część wielebney imci panny Alexandry Ihnatowiczowney zakonu naszego przypadło, z podziału y pomiarkowania przyjacielskiego, tysiąc złotych, nam należące, wypłacić, która nie mogąc innym sposobem, ieno zbywszy też pomienioną część kamienicy, sobie urzędownie

wydzieloną, za konsensem naszym imci panu Stephanowi Carowiczowi—szwagrowi swemu, przeto my te tysiąc złotych od imci pana Stephana Carewicza—raycy Wileńskiego, iako wiecznika y possessora części nabytey, od imci panny Alexandry Ihnatowiczowny odebrawszy, iako z odebrania kwietuimy, y ten ciężar długu tysiąca złotych z części imci pana Stephana Carowicza znosimy. Tak względem tego długu do osoby iegomości y dotey części kamienicy Ihnatowiczowskiey nabytey wiecznością od imci panny Alexandry Ihnatowiczowny żadnego prawa sobie y następującym nie zachowuiemy. Y na tom dała ten list mój kwietacyiny z podpisem ręki mey

y wielebnych panien y z podpisem ichmościów panów pieczętarzów, odemnie uproszonych. Działo się w Wilnie, w klastorze wielebnych naszym, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego pierwszego, miesiąca Septembra dnia dwudziestego trzeciego.

Apud quas literas sequuntur subscriptiones tales: Konstancya Studnicka—z. s. r. w. starsza konwentu Wileńskiego; Katarzyna Piotrowska—z. s. B. w. konsultorka y wykarya konwentu Wileńskiego. Ustnie y oczewisto proszony od ieymości panny Studnickiey z. s. B. pieczętarz podpisuię się: Bazyli Maksimowicz—kupiec mp. Quaequidem literae modo misso oblatae, actis praesentibus sunt ingrossatae. Actum Vilnae ut supra.

1701 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 5134, за 1700—1704 г., л. 223.

109. Декретъ Виленскаго магистрата по дѣлу студенческаго братства свв. царя Константина и Елены, состоящаго при Виленской Св.-Духовской церкви, съ Чернявскою Радкевичовою о неуплатѣ послѣднею 1200 золотыхъ первому.

Виленская мѣщанка и купчиха Анастасія Будина Чернявская завѣщала ученическому братству во имя царя Константина, находившемуся при Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ, 1200 золотыхъ, обезпечивая ихъ на собственномъ ея каменномъ домѣ въ г. Вильнѣ; но наследники

отказались отъ уплаты этого долга. По требованію префекта братства священника Юрчевскаго явиться въ судъ всѣмъ должникамъ и наследникамъ покойной Будиной никто не явился. Вслѣдствіе этого судъ рѣшилъ это дѣло въ пользу ученическаго братства.

Sabato proximo post festum ss. Simonis et Judae apostolorum die 20 mensis Octobris, anno 1701.

Szlachetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego, przeszley iuryz-

dyki sławetney paniey Janowey Pietkiewiczowey—mieszczance Wileńskiej uczynionym legitime przypadającym, stawiając personaliter szlachetny i. p. Franciszek Ginielwicz—patron wielebnego imci xiędza J6-

zefa Jurczewskiego, in praesentia onegoż, przeczytawszy pozew z kancelaryey szlchetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego, wyniesiony y stronie pozwanej legitime dnia dwudziestego czwartego miesiąca Septemba, roku terazniejszego, przez sług tegoż szlchetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego przysięgłych, podany, oraz y obligu na złotych tysiąc dwieście talarową monetą, bractwu studenckiemu przez w Bogu zeszlą imci panią Theodorę Rostownę Janową Budzinę Czarniawską, matkę rodzoną terazniejszej pozwanej dany, vigore, którego obligu aby sławetna pani Anastazyja Budzina Czarniawska Janowa Rackiewiczowa, iako sukcesorka dóbr macierzystych summe złotych tysiąc dwieście talarową monetą z czynszem y nakładem prawnymi zapłaciła pomienionemu bractwu studenckiemu instantissime prosił. In contrarium stawiając personaliter szlchetny imć pan Sebestyan Gawłowicki—instygator szlchetnego urzędu terazniejszego, patron sławetney paniey Anastazyey Budziny Czarniawskiej Rackiewiczowej, imieniem oney że suplikował, aby ta sprawa z pryncypalną swoją pozwaną sławetną panią Anastazyją Budziną Czarniawską Rackiewiczową poty insuspensio była, poka wszystkich konsukcessorów y successorów imci xiędza Jurczewskiego zapozwie. Od aktora zaś imć pan Franciszek Ginielwicz wnosil, iż ta suspensia potkać nie może pozwaną stronę, ale in instanti prosił przez dekret nakazania, aby się rozprawiła pani Rackiewiczowa z osoby swoiey, exquo iest dziedziczką kamienicy nieboszczki rodzicielki swoiey, do której konsukcessorowie inni nie należą y z tey kamienicy terazniejsza pozwana dług winny bractwu studenckiemu wypłacić powinna, iako z dóbr macierzystych, imieniem pozwanej imć pan Sebestyan pa-

tron oney że deklarował rozprawić się z osobą pryncypalki swoiey sławetney paniey Rackiewiczowej, więc że dobra są długami onerowane y różni należą kreditorowie do tey kamienicy, a do tego w possessyey swoiey taż sama pani Rackiewiczowa pomienioney kamienicy nie miała y nie ma, przez co nie iest sui iuris domina nad tą kamienicą y nie iest exdiwidowana, do której wiele iest interwencyi iako in instanti ten że imć pan Gawłowicki imieniem sławetnego pana Piotra Czarniawskiego, także syna y córki, oraz brata w Bogu zeszego sławetnego pana Jana Czarniawskiego, do teyże kamienicy czynił interwencyą, dla tego, aby successorowie y kompetitorowie, do teyże kamienicy należące, per quindenam od imci xiędza Jurczewskiego byli zapozwani, decerni instabat. Przy domaganiu się imci pana Ginielwicza imieniem aktora, aby pozew na kamienicy pokładany był, także przy interwencyey imci pana Andrzeia Sebestyanowicza—pisarza ławniczego Wileńskiego, imieniem szlchetnego imci pana Hrehorego Stefanowicza do teyże kamienicy nieboszczki paniey Theodorowy Budziny Czarniawskiej szlchetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński super ferenda sententia do przyszley iuryzdyki deliberował.

W poniedziałek w wilią wszystkich świętych, dnia trzydziestego pierwszego miesiąca Oktobra, roku tysiąc siedmsetnego pierwszego.

W sprawie y akcyey wielebnego imci xiędza Józefa Jurczewskiego, iako prefekta kongregacyey świętego cara Konstantyna bractwa studenckiego przy cerkwi świętego Ducha swoim y całego bractwa imieniem czyniącego przeciwko sławetney paniey Anastazyey Budziny Czarniawskiej Janowej Rackiewiczowej, pozostały wdowie, cum

asistentia curatoris prout de iure, przed szlachtetnym urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim, o rzecz wyżej specyfikowaną, intentowaney, na terminie dzisiejszym legitime ex termino conservato, po uczynioney deliberatyey super ferenda sententia przypadającym, szlachtetny urząd burmistrzowski, radziecki Wileński, expediendo deliberationem suam, takową uczynił sentencję: Ponieważ do kamienicy nieboszczki sławetney paniey Theodory Rostowny Janowey Budziney Czarniawskiej, matki terazniejszey pozwanej, pokazują się być należące sukcesorowie y kompetitorowie tedy aby pomienieni sukcesorowie byli zapozwani pozwem quindeny przez imci xiędza Jurczewskiego, który pozew na kamienicy ma być pokładany, nakazał.

W poniedziałek po niedzieli dwudziestey szóstey świąt Zielonych świątek, to jest dnia czternastego miesiąca Nowembra, roku tysiąc siedmsetnego pierwszego.

Na terminie dzisiejszym z zapozwu stalego per quindenam, podług dekretu przeszy iuryzdyki ferowanego, sławetney paniey Anastazyey Budziney Czarniawskiej Janowey Rackiewiczowey, iako successorski y possessorski dóbr leżących y ruchomych, po w Bogu zeszy sławetney paniey Theodorze Rostownie Janowey Budziney Czarniawskiej, matce swey rodzoney, y Zacharyaszowey Czerniawskiej, pozostałych wdów, wspólnie z kuratorami podług prawa magdeburskiego, tudzież Anastazyey Zahorskiej Jakubowey Dziahiłowiczowey y innych wszystkich sukcesorów y konsukcesorów, ius et interesse, których imiona y przezwiska, lubo nie są wyrażone, za wyrażone iednak poczytając, do kamienicy w Bogu zeszy sławetnego pana Jana Czerniawskiego—kupca y mieszczanina Wileńskiego, leżącej na ulicy Subacz, w pew-

nym ograniczeniu, mających y pretendujących przez pozew pisany z kancelaryey szlachtetnego urzędu b. r. Dil. na instancją w Bogu wielebnego imci xiędza Józefa Jurczewskiego—ord. divi Basilii magni ad aedes Spiritus sancti, iako prefekta bractwa Studenckiego także pod tytułem świętego cara Konstantyna na tenczas będącego, cum consensu eiusdem ordinis, a to do oddania y zapłacenia summy realney reko-dayney na obliż zaciągnioney przez w Bogu zeszy panię Janową Budzinę Czarniawską, na też kamienicę od bractwa Studenckiego w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt piątym y na terminie, to jest złotych tysiąc dwieście talarową monetą, kóždy talar rachując po złotych sześciu nieoddanej, tudzież census provenientis przez niemalò lat od teyże summy do powrócenia szkod na prawo łożonych. Dnia trzydziestego pierwszego miesiąca Oktobra, roku terazniejszego wyniesiony, y przez sług przysięgłych temuż szlachtetnemu urzędowi burmistrzowskiemu radzieckiemu Wileńskiemu, wyżej specyfikowanym osobom pozwanym, podany; po wyjściu quindeny legitime przypadającym. W której sprawie, przed terazniejszym urzędem intentowaney, stawiając personaliter imię pan Franciszek Ginielewicz—patron strony powodowey, produkował pozew quindeny y dowodził, że legitime na dzień dzisiejszy wychodzi, podług którego pozwu wzdawał zapozwanych niestawiających y prosił contumaces declarari y a dividendum exequi zapozwać nakazania, przy illacyey y prozbie imci pana Sebestyana Pawłowickiego, imieniem sławetney paniey Anastazyey Budziney Czerniawskiej Janowey Rackiewiczowey y drugich którzy comparent, aby z onymi sprawą póty suspendowana była poki inni sukcesorowie y kompetitorowie dóbr w Bogu zeszy sławetnego pana Jana Budy Czer-

niańskiego—kupca y mieszczanina Wileńskiego staną y przybędą: szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński, *suspensa actione* z *successorami* y *competitorami* dóbr y kamienicy nieboszczyka pana Jana Budy Czerniawskiego, którzy *komparent* na dniu dzisiejszym innych niestawiających *contumaces proprio adiuvenit et in eorum contumaciam, pro secundo*, powtórnym pozwem *quindeney* wszystkich dołożywszy za-pozwać nakazał.

W poniedziałek przed samym świętem świętego Mikołaja biskupa, to iest dnia piątego miesiąca Decembra, roku tysiąc siedmsetnego pierwszego.

W sprawie y akcyey wielebnego iegomości xiędza Józefa Jurczewskiego, *ordinis divi Bazylly magni, ad aedes sancti Spiritus*, iako *praefecta bractwa Studenskiego* pod tytułem *ś. cara Konstantyna, cum consensu eiusdem ordinis* czyniącego, przeciwko sławetnym paniom Anastazyey Zahorskiej Zacharyaszowej Budziny Czerniawskiej, Justynie Migurzyniey, pozostałej wdowie, także Katarzynie Zahorszczańce, z kuratorami podług prawa należącemi, Pawłowi, Janowi y Theodorowi Zahorskim, także dzieciom sławetnego nieboszczyka pana Piotra Czerniawskiego, których imiona lubo niewyrażają się, za wyrażone, iednak mając y y innym wszystkim, *ius et interesse* mającym, do dóbr pozostałych y kamienicy w Bogu zesłego sławetnego pana Czerniawskiego—kupca y mieszczanina Wileńskiego, o rzecz wyżej wyrażoną y po wyniesionych tak wiele dekretów *ad videndum condemnari* przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim uroszczoney, na dniu tedy dzisiejszym, po wyściu *quindeney* powtórney, *legitime* przypadającym, stanowszy osobiście iegomość pan Franciszek Ginielewicz—patron strony

powodowej imieniem iegomości xiędza Józefa Jurczewskiego, dowiodszy, iż powtórnny *pozew quindeney*, był *legitime* stronie *pozwaney* (iako to z *relacyye* sług przysięgłych dowiedziono iest) podany, z którego termin na dzień dzisiejszy przypadł, tychże *pozwanych*, w *wierzchu* mianowanych, *wzdawał* y iako w sprawie *summarij proces et obligationes* na upad w rzeczy *condemnowania*, oraz *ad videndum exequii*, *zapożwać* tychże *pozwanych* nakazania *prosił*. Jakoż szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński *pozwanych* wyżej *specyfikowanych* uważywszy, iż ani przez się, ani przez *należytych plenipotentów* swoich nie stawiają y *prawy* nie są *posłuszni*, na upad rzeczy *wzdał* y *onych* że do *exekucyye* *protertio* *zapożwać* nakazał; przy *interwencyey* *ichomościów* panów Andrzeia Sebestyanowicza—pisarza ławicy Wileńskiej y Sebestyana Gawłowickiego—*instigatora*, *officii praesentis* imieniem stawiających osób *kompetitorów* do dóbr nieboszczyka pana Jana Czerniawskiego.

W sobotę przed niedzielą Suchą, dnia iedynastego miesiąca Marca, roku tysiąc siedmnastego wtórego.

Na terminie dzisiejszym z pozwu na *intencyę* iegomości xiędza Józefa Jurczewskiego, który wyżej przeciwko sławetney paniey Anastazyey Zahorskiej Zacharyaszowej Budziny Czerniawskiej, Justynie Migurzynie, pozostałej wdowie, Katarzynie Zahorszczańce *cum assistentia curatorów*, *pot de iure* y innym wszystkim w wierze *sumienionym ius et interesu* mającym do dóbr y kamienice nieboszczyka pana Jana Czerniawskiego pozostałych, z *kancellaryey praesentis officii*, o to do *kontinnowania* sprawy *względem* *nieoddania* y *niezapłacenia* *summy złotych* tysiąca dwuchset na *oblig* przez w Bogu zesłą *in*ci panią Theo-

dorę Budzinę Czerniawską od bractwa Studenckiego wziętych, tudzież do przywiezienia sprawy pomienionej ad hunc terminum, na którym pozostała y do konkludowania onej że oraz do exekucyey po otrzymaney kondemnacie, iako to szerzey w tym że pozwie wyrażono iest, w roku terazniejszym, miesiąca Januaryi dnia dwudziestego pierwszego wyniesionego y pozwanym prawnie y należycie przez sług przysięgłych temu szlachtetnemu urzędowi burmistrzowskiemu radzieckiemu Wileńskiemu podanego legitime przypadającym, w której sprawie in praesenti officio agitującej się, szlachtetny imię pan Franciszek Giniewicz—patron strony powodowej imieniem onejże personaliter stawiając wzdawał pozwanym, iako nie stawiających y prawu nieposłusznych y prosił contumaces declarari, in quorum contumaciam dowiodszy, że za trzecim quindeny pozwem są zapozwani y nie na takowych upornych po trzeci raz niestawiających podług prawa y zwyczajui subsellum terazniejszego non desideratur, ieno exekucya, do której zapozwano; dla tego prosił decerni executionem na wszelkich dobrach pozwanym osób leżących y ruchomych, a osobliwie na kamienicy nieboszczyka pana Jana Czerniawskiego, do

którey kamienicy intromissyey, na osobę iegomości xiędza Jurczewskiego—pryncypała, aktora y całego bractwa Studenckiego przysądzenia y dla podania onej kamienicy y w intromissyą szlachtetnych imci panów radziec, e medio sui deputowania, oraz refusionem szkod y nakładów prawnych nakazania instantissime suplikował. Przy insinuacyey y konnotowaniu diligencyey iegomości pana Andrzeja Sebestyanowicza—pisarza ławniczego Wileńskiego, imieniem iegomości pana Hrehorego Stefanowicza y innych successorów tey kamienicy, którzy comparent szlachtetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński, wrażywszy dobrze illacyey patrona strony powodowej, iż pozwani ani przez się, ani przez swoich należytych plenipotentów, będąc po trzecim pozwem quindeny legitime zapozwanemi, upornie niestawiają (zastawiwszy in suspenso też samą sprawę imci xiędza Jurczewskiego z successorami nieboszczyka pana Jana Czerniawskiego, którzy komparent) onych że iako prawu nieposłusznych wzdal y pro contumacibus deklarował, et in eorum contumaciam tertio decretatam exekucyą na wszelkich dobrach ich, a osobliwie na kamienicy wyżej pomienionej.

1702 г. Юля 12 дня.

Изъ книги № 5134, за 1700—1704 г., л. 364.

110. Определеіе Виленскаго магистрата по дѣлу братства св. царя Константина и Елены съ наслѣдниками Чарнявской, заявившими претензію на каменный домъ въ г. Вильнѣ, присужденный братству.

По жалобѣ префекта ученическаго братства во имя свв. царя Константина и Елены, учрежденнаго при Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ, на наслѣдниковъ Виленской купчихи Будиной, объ исполненіи ими завѣщанія покойной Будиной, магистратъ въ своемъ засѣданіи слушалъ доводы обѣихъ тяжущихся сторонъ; сущность ихъ заключалась въ томъ, что уполномоченный префекта требовалъ немедленной уплаты завѣщанной суммы

или же вмѣсто оной передачи братству каменнаго дома на Субочъ улицѣ, а уполномоченный отвѣтчиковъ требовалъ отклоненія этого дѣла отъ рѣшенія впродъ до совершеннолѣтія нѣкоторыхъ наслѣдниковъ покойной. Магистратъ, основываясь на духовномъ завѣщаніи, рѣшилъ это дѣло въ пользу братства и даже запретилъ отвѣтчикамъ подавать апелляцію въ королевскій судъ.

We śrządzie przed świętą Małgorzatą, to jest dnia dwunastego miesiąca Julii, roku tysiąc siedmsetnego wtórego.

W sprawie akcyey w Bogu wielebnego xiędza Jozepha Jurczewskiego — ord. divi Basilii magni ad aedes sancti Spiritus, iako prefecta congregacyi studenckiej pod tytułem świętych cara Konstantyna y Heleny, tu w Wilnie będącey, imieniem teyże congregacyi, y za consensum totius ordinis sui czyniącego przeciwko sławetnemu panu Pawłowi Zahorskiemu y wszystkim successorom y konsukcessorom po zeszyły z tego świata sławetney pani Theodorze Pawłownie Budziney Czarniawskiej — kupcowey mieszczańce Wileńskiey pozostałym, tudzież creditorom y competitorom do dobr y kamienicy teyże przereczoney pani Czarniawskiej, tu w Wilnie, na Subacz ulicy leżącey, ius et interesse mającym, których imio-

na y przezwiska, lubo nie są wyrażone iednak poczytaiąc o rzecz wyżej w aktach specyfikowaną intentowaney y przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim agituiącey się, na terminie ninieyszym po przewołaniu sprawy z regestru vigore dekretu szlachetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego, którym in futura iuris die procedować y odpowiadać pozwanym nakazano, od aktora patron szlachetny p. Franciszek Ginielowicz, personaliter stawiając, produkował y czytał oblig w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt czwartym, miesiąca Januaryi dziesiątego dnia, do wyż rzeczony sławetney pani Theodory Pawłowny Budziney Czarniawskiej congregacyi studenckiej ss. cara Konstantyna y matki iego Heleny, tu w Wilnie, przy cerkwie świętego Ducha wielebnych oyców bazylianów zostaiącey, dany, w któ-

rym obligu na wszystkich dobrach swych, gdziekolwiek będących, a mianowicie, na kamienicy w Wilnie, na ulicy Subacz, w pewnych granicach będącej, to iest *ex una szlachetnego imci pana Romanowicza—burmistrza, ex altera do tego zaś między kamieniczką oyców bazylianów conwentu ritus graeco-nonuniti ad aedes Spiritus s. należącej partibus*, na której teraz *actores repetunt* długu sobie winnego tysiąca dwuchset złotych kwoty, od tey summy pochodzącej, y szkod nakładów prawnych na złotych dwieście spendowanych, opisała się, owszem, wszystkich successorów, *nullo excluso*, do zapłacenia tego długu po swoim zeyściu, *inquantumby* nie wypłaciła sama za żywota, obligowała pod troiakimi zarękami; po którego obligu przeczytaniu prosił *approbaty dekretu intromissyi* w kamienicę Czarniawską, zapłacenia zarąk troiakich, podług opisu w Bogu zeszcley sławetney pani Theodory Rostowny Budziny Czarniawskiej, tudziesz kwoty od summy tysiąca dwuchset od niemałego czasu pochodzącej y szkod, nakładów prawnych na złotych dwieście erogowanych, *instanter, instantius, instantissime* domawiał się. E konverso stawiając szlachetny iegomość pan Sebestyan Gawłowicki—instygator urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego, patron sprawy pozwanych, wnosil, iż są *successores* niektórzy *minorenes*, ani mają *annos discretionis*, a do tego że wnuk nie powinien z dóbr swoich płacić długu, ale tey własnych, która się opisała, za czym tey sprawy odłożenia do tąd, aż przydą *ad competentiam annorum* successorowie upraszał. Na co patron strony powodowej wyż mianowany szlachetny pan Franciszek Ginielewicz replikuiąc powiedział: iż ta *ratia sufragari* nie może, gdyż w obligu nieboszczyca pani Czarniaw-

ska, nie tylko na osobie swej, lecz y na successorów opisała się podług prawa zaś iak się kto opisze, tak płacić powinien; ani też odłożenia sprawy do wzrostu lat successorów dopraszać się może, gdyż sprawa zapisana *summarii processus*, przeto tey illacyi imci pana Gawłowickiego utulenia, kamienicy zaś wielebnemu iegomości xiędzu aktorowi tak w *summie pryncypalney* złotych tysiąca dwuchset y kwoty od teyże summy pochodzącej, iako y szkod nakładów prawnych na złotych dwieście *expensowanych*, przysądzenia prosił y afektował. Szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński, dobrze uważywszy, iż w Bogu zeszcley sławetna pani Theodora Rostowna Budzina Czarniawska nie tylko na swej własney osobie, ale y successorów wszystkich, *nemine excluso*, opisała się y kamienicę tą, o którą *lis vertitur*, onerowała, sprawa zaś iest zapisana, *summarii processus et oneram pati* nie może, za czym uchyliwszy illacyą iegomości pana Gawłowickiego—instygatora szlachetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego, patrona pozwanych, w samey sprawie *directe respondere* nakazał. Od którego dekretu tenże patron strony pozwaney *gravamen* być sobie *alleguiąc* do sądów i. k. mci *zadwornych assesorskich* apelował y dopuszczenia tey *appellacyi* upraszał y potrzebował. Urząd radziecki burmistrzowski w *appellacyi*, iako w sprawie obligowej zapisowej *summarii processus* nie dopuścił. Szlachetny zaś pan Gawłowicki—instygator sądów burmistrzowskich radzieckich Wileńskich, patron sprawy pozwanych, *de prosequenda appellatione* protestował się imieniem swoich *pryncypalów*. Szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński *pro primo, secundo et tertio* napomniał, *tandem*, gdy się *naprawować y directe* od-

pensować nie chciał, tedy pozwanych sukcesorów w Bogu zeszyły sławetney pani Theodory Rostowny Budziney Czarniawskiej y wszystkich kreditorów, competitorów na upad w rzeczy wzdał. Którą kondemnatę do executy przywodząc, kamienicę pozwanych sukcesorów, Czarniawskich w Bogu wielebnemu imci xiędzu Józefowi Jurczewskiemu ordinis divi Basilii magni ritus graeci-nonuniti, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącemu, praefektowi kongregacyi Wileńskiej świętych cara Konstantyna y Heleny matki jego y całej congregacyi studenckiej, w summie pryncypalney tysiąca dwuchset zło-

tych, oraz quocie od teyże summy przez lat nie mało nie płaconey, tudzież za szkody y nakłady prawne na złotych dwieście eregowane, mocą niniejszego dekretu przyśadził y intromissyą, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym wtórym, miesiąca Marca dnia iedynastego nakazaną, intoto approbował y roborował. Przy protestowaniu się imci pana Gawłowickiego, imieniem sukcesorów y competitorów de grawaminoso iudicato przy reprotestacyi imci pana Franciszka Ginielowicza imieniem wielebnego xiędza Jurczewskiego y całej congregacyi świętych cara Konstantyna y Heleny matki. Co iest zapisano.

1709 г. Мая 4 дня.

Изъ книги № 5135, за 1707—1712 г., л. 350.

111. Продажная запись отъ монахини Виленской базилианской обители при церкви св. Троицы Варвары Минкевичовны радцѣ Духовичу на часть каменнаго дома и двухъ лавокъ въ г. Вильнѣ.

Монахиня базилианской обители при церкви Св.-Троицы Варвара Минкевичова, послѣ смерти своего отца Виленскаго бургомистра Петра Минкевича должна была получить законную часть на-

слѣдства, состоявшаго изъ каменнаго дома и двухъ лавокъ, и оцѣненнаго въ 3,000 злотыхъ; продавши эту часть ратману Дубовичу, монахиня и выдаетъ настоящую квитанцію въ получении 3,000 злотыхъ

We wtorek przed niedzielą święteczną, dnia czternastego miesiąca Maia, roku tysiąc siedmsetnego dziewiątego.

Przed nami Sebestyanem Gawłowickim, Stefanem Carewiczem—raycami rocznemi, tudziesz y przedemną niżej wyrażonym pisarzem et in praesentia utsciwych Michała Wenckielewicza, Jana Mickiewicza — sług

przysięgłych, którzyśmy według aktu wczorayszego zeszyli do forty wielebnych pp. bazylianek konwentu Wileńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętey Tróycy, gdzie stawiając u forty oczewiście w Bogu wielebna imci panna Barbara Minkiewiczowna, in assistentia w Bogu wielebney imci pany Konstancyey Studnic-

kicy—starszey tegoż zakonu ś. Bazylego wielkiego, y z kuratorem imci panem Hrehorym Stefanowiczem Wargalowskim—raycą Wileńskim, sobie przydanym, dobrowolnie, bez żadnego przymusu zeznała na osobę imci pana Alexandra Duchowicza—raycy Wileńskiego y małżonki iegomości pani Anny Minkiewiczowny, Duchowiczowey r. W. ten list quietacyinny przyznała y do akt podała, pisany w te słowa:

Ja Barbara Minkiewiczowna—zakonnica reguły ś. Bazylego, przy cerkwi ś. Trócy w Wilnie w uniey świętey będącey, zostająca, mając na to od w Bogu przewielebney imci panny Konstancyey Studnickiey—przełożoney naszej licentią y osobliwe powolenie iako nasza powinność obedientia y posłuszeństwo każe według reguły zakonney, czynię wiadomo z kuratorem, mnie podług prawa służącym tym moim wieczystey sprzedaży listem zapisem, komu by teraz y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż ia mając równą część z drugimi konsukcessorami po zeyściu z tego świata imci pana Piotra Minkiewicza—burmistrza Wileńskiego y ieymosć pani Konstancyey Ohurcewiczowny—Piotrowey Minkiewiczowey, rodziców moich, w dobrach stojących, to iest w kamienicy Minkiewiczowskiey w Wilnie, na Sawicz ulicy, w pewnym ograniczeniu będącey, tudzież w dwóch kramach na Ambarach, z iedney pod kamienicą, Giełda Wielka nazwaną, a z drugiey pod kamienicą quondam Odorska, a teraz iaśnie w. imci xiędza Połubińskiego, nominata biskupa Żmudzkiego leżącey, na mnie spadłą w tych dobrach część pomienioną, mnie należąca, wszystką ogulnie, nie sobie wymuiąc, nie wylączaiąc, ani zostawuiąc, na wieczność sprzedałem imci panu Alexandrowi Duchowiczowi—raycy Wileńskiemu y ieymosć pani Annie Minkiewi-

czownie Duchowiczowey małżakom, za sumę pieniędzy trzy tysiące złotych polskich, którą sumę pomienioną za wysz przerzezoną część moią w dobrach Minkiewiczowskich rzeczewiście skutkiem samym odlicziwszy y do rąk moich odebrawszy, — zadania tey summy trzech tysięcy złotych imci pana Alexandra Duchowicza—raycą Wileńskiego y ieymosć panią Annę Minkiewiczownę Duchowiczową małżonków wiecznemi a nieodzownemi czasy kwietuie, żadnego prawa y przystępu o tę sumę przezemnie odebraną do ichmosć samych y successorów ichmci nie zachowuiąc. Wolen tedy y mocen będąc imć pan Duchowicz y małżonka iegomości iuż, od daty tego mego dobrowolnego wieczystey sprzedaży listu zapisu tą częścią, mnie należąca, która kolwiek na mnie przypadnie, iako swą własnością szafować, według woli y upodobania swego budować, murować, restaurować, pożytków wszelkich wynaydować, komu chcąc dać, darować, sprzedać, zastawić, zamienić, swoim prawem puścić, bez żadney odemnie y successorów moich y od kogo kolwiek przeszkody; y owszem, ieśliby kto chciał iakim kolwiek praetextem iaki przystęp stlać, od każdego takowego u każdego sądu y prawa swym kosztem zastępować y ewinkować powinna będę tyle razy, ile razy potrzeba wyciągać będzie, pod zaplaceniem ważności rzeczy, to iest złotych trzech tysięcy,—którą to mocą ewikcyą na wszelkie moje dobra, które nam y da Pan Bóg mieć mogę, a osobliwie na summy pieniężne, mnie należące, u kogoż będące, wnoszę y onę ewikcyą tą oneruię, co mam we wszystkim ziścić y dotrzymać, pod zaręką takowey że summy trzech tysięcy złotych, o którą zarękę w niedotrzymaniu, abo w naruszeniu w iakimkolwiek punkcie, abo paragrafie tego mego dobro-

wolnego wieczystey przedaży listu wolen mię do każdego sądu zapozwać mieskiego ratusznego, maydeburkiego, ziemskiego, grodzkiego, trybunalskiego, zadwornego assessorskiego, relacyinego marszałkowskiego, a uchoway Boże interegnum, kapturowego y inszego wszelakiego sądu y prawa, gdzie ia, będąc in casu naruszenia tego listu mego dobrowolnego wieczystego zapisu, w iakim kolwiek punkcie y paragrafie do ewikcyey y zareki zapozwana, żadnemi exceptiami, dilaciami nie powinna będę się zasłaniać, ani żadnym sposobem wymawiać się od zaraż y ewikcyey, ale za pozwem lub zakazem y ustnym sprawić się powinna będę odtąd wszelki według obowiązków moich wskazywać y mocną odprawę czynić, wolen y mocen będzie; a ia, iako sądu o zły wskaz, tak strony o zły przewod prawa turbować niepowinna będę y wszelkich appellaoyi do wszystkich sądów zrzekam, a y po zaplaceniu zaraż, by nie poiednokrotnie, przecie ten mój wieczysty dobrowolny list zapis przy mocy y walorze swym nienaruszenie zostawać ma na potomne czasy. Y na tom ia dała ten mój dobrowolny wieczystey przedaży zapis list z podpisem ręki mey y z podpisem rąk ichmciów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych.

Pisan w Wilnie, roku 1709, miesiąca Maia czwartego dnia. U którego to listu podpisy

są takowe: Konstancya Studnicka—zakonu świętego Bazylego wielkiego starsza konwentu Wileńskiego; Barbara Minkiewiczowna—z. ś. B. w. Jako kurator według prawa przydany do tego aktu w Bogu wielebney imci Barbarze Minkiewiczownie z. ś. B. w. podpisuję się: Hrehory Stephanicz Wargalowski—r. W. Podpisy ichm. pp. pieczętarzów takie. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci panny Barbary Minkiewiczowny—zakonnicy zakonu ś. Bazylego wielkiego do tego zapisu podług prawa podpisuję się: Mikołay Kazimierz Brzozowski B. w. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od w Bogu wielebney imci panny Barbary Minkiewiczowny zakonnicy ś. B. w. ręką moją własną podpisuję się: Andrzej Minkiewicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od w Bogu wielebney imci panny Barbary Minkiewiczowny z. ś. B. w. ręką moją podpisuję się: Jan Jozeph Fiedorowicz Hryniewicki pp. k. w. mp. Który to list dobrowolny wieczysty kwietacyiny zrzeczny zapis przed urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim y przed ichmć panami delegowanymi przyznany, a za przyznaniem urzędowym utwierdzony, iako iest do xiąg wpisany, tak stronie potrzebuiący z tychże xiąg wydany. Dan w Wilnie ut supra.

1709 г. Мая 24 дня.

Изъ книги № 5135, за 1705—1712 г., л. 348.

112. Квитанціонная записъ отъ Виленской женской обители при церкви св. Троицы бургомистру Брозовскому въ полученіи отъ него, какъ отъ опекуна, законной наслѣдственной доли имущества монахини Варвары Минкевичовны.

Виленская женская обитель при церкви Св.-Троицы выдаетъ настоящую квитанцію Виленскому бургомистру Брозовскому въ томъ, что обитель получила отъ него, какъ отъ опекуна Варвары Минкевичовой, всю слѣдуюмую ей по закону часть

наслѣдства, какъ въ деньгахъ, такъ и недвижимомъ имуществѣ; при этомъ обитель заявляетъ, что часть каменнаго дома и двѣ лавки были проданы имъ Виленскому радцѣ Духовичу.

W poniedziałek po niedzieli szóstey po Wielkiej nocy, dnia trzynastego miesiąca Maia, roku tysiąc siedmsetnego dziewiętego.

Przed szlachetnymi ichmościami panami Sebestyanem Gawłowickim y Stephanem Carawiczem — raycami Wileńskimi, y przedemną pisarzem ordynarynym niżej na podpisaniu się wyrażonym in assistentia sług urzędowych przysięgłych utściwych Michała Węckielewicza y Jana Mackiewiczza od szlachetnego urzędu burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego dla przyznania wieczystey kwietacyi deputowanymi et faciem totius officii reprezentującymi u fórtы wielebnych panien zakonnych świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętey Trócy religiey greckiey in unione ś. zostaiącey, wielebna ieymosć panna Barbara Minkiewiczowna — zakonnica reguly świętego Bazylego wielkiego, przy teyże cerkwi świętey Trócy w Wilnie zostaiąca, maiąc na to pozwolenie starszych swoich, in assistentia na tenczas ichmcіów

p. kuratora, do tego actu podług zwyczajaiu prawa maydeburskiego należącego y przez urząd burmistrzowski radziecki Wileński approbowanego, imci pana Sebestyana Gawłowickiego—raycy Wileńskiego, na tenczas przytomnego, list swój kwitacyiny dobrowolny zapis ręką swą własną y ichmć panów zakonnych podpisany o rzecz niżej wyrażoną, iawnie, dobrowolnie y wyraznemi słowy na osobę imci pana Mikołaiia Brzozowskiego — burmistrza Wileńskiego, oraz na osobę ieymości paniey Anastazyi Sokołowskiey Mikołaiowey Brzozowskiey—burmistrzowey Wileńskiej, dzieci y sukcesorów ichmościów przyznała y do akt za konsensem starszych zakonu świętego Bazylego y za konsensem imci pana kuratora urzędownie sobie przydanego, imci pana Sebestyana Gawłowickiego—raycy Wileńskiego, także całego konwentu panien bazylianek, przy cerkwi ś. Trócy zostaiącego, imieniem podala, pisany temi słowy:

Ja Konstancya Studnicka — starsza, ia Barbara Minkiewiczowna, iako sama ak-

torka y my wszystkie zakonnice reguły świętego Bazylego wielkiego, w konwencie Wileńskim przy cerkwi świętej Trójcy mieszkaiąca, na znak dzwonka podług zwyczaju klasztoru naszego zgromadzone, czyniemy wiadomo y zeznawamy tym naszym listem dobrowolym kwietacyinym wieczysto zrzecznym, podając do wiadomości terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom, komu by o tym wiedzieć należało, iż co w dobrach ruchomych y leżących po zeyściu świętej pamięci imci pana Piotra Minkiewicza — burmistrza Wileńskiego, y ieymosć pani Konstancyi Hurcewiczowny Piotrowey Nunkiewiczowey — burmistrzowey Wileńskiej, rodziców imcej panny Barbary Minkiewiczowny, pozostałych, w mieście i. k. mei Wilnie leżących, prawem przyrodzonym spadkowym pewna część wielebney pannie Barbarze Minkiewiczownie — zakonnej reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu naszego Wileńskiego, w dobrach oyczystych y macierzystych spadła, która to część aż do wstąpienia do zakonu pomienioney panny Barbary Minkiewiczowny w rękę y dyspozycyi imci pana Mikołaja Brzozowskiego — burmistrza Wileńskiego, iako opiekuna zostaiąc, potym za wstąpieniem do zakonu panny Barbary Minkiewiczowny konwentowi naszemu Wileńskiemu należało, ponieważ też y imć pan Brzozowski — burmistrz Wileński, tak summę podług inwentarza, na część panny Barbary Minkiewiczowny należąca, spełna wszystkie do rąk naszych wyż namienioney starszey y całemu konwentowi naszemu oddał, tak też y w dobrach leżących, w kamienicy y dwóch kramach, które z woli mnie starszey y wszystkich siostr konwentu naszego, także panny Barbary Minkiewiczowny, zakonnicy, iako aktorki, są przedane imci panu Duchowiczowi — raycy Wileńskiemu,

we wszystkim dosyć się nam stało, przeto ia wyż namieniona starsza y ia Barbara Minkiewiczowna, y my wszystkie zakonnicy reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, ze wszystkim ukontentowane y aquietowane będąc, iako z skutecznego dość uczynienia y zapłacenia wszystkich części dóbr oyczystych y macierzystych spadkowych, leżących y ruchomych, wielebney pannie Barbarze Minkiewiczownie zakonnicy konwentu naszego należących, imci pana Mikołaja Brzozowskiego — burmistrza Wileńskiego, y samą imć y successorów ichmości, wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy kwietuiemy, żadnego sobie y konwentowi naszemu prawa przystępu praetextu y należności do pomienionego imci pana Brzozowskiego y samey ieymości y do dóbr y successorów ichmościów nie zachowuiemy, tak od wszelkich osób, któreby się iakowym kolwiek sposobem pomienionego imci pana Brzozowskiego y samą ieymosć turbowali, pozywali y inquitowali, bronić, oczyszczać y zastępować swoim własnym kosztem y nakładem, tak wiele razy, ile tego potrzeba będzie wyciągała, u każdego sądu y prawa, urzędu mamy y powinni będziemy pod zaręką dwóch tysięcy złotych, którą to zarękę y ewikcyą wnosząc na wszelkie dobra nasze leżące y ruchome gdzie kolwiek będące, daiemy moc y pozwolamy w naruszeniu y niedotrzymaniu by w najmniejszym punkcie tego listu dobrowolnego zapisu naszego pozwać y zakazać, do wszelkiego sądu, prawa y urzędu, by też nie należnego, duchownego y świeckiego, nie tylko gdzie dobra nasze zostaią, ale gdzie ieno kolwiek z woli y upodobania ichmościów będzie, gdzie my stanąwszy żadnego nie excypuiąc forum y żadnych dobrodzieystw nie zażywaiąc prawnych, których się zrzekamy y nic do tego

listu dobrowolnego zapisu nie mówiąc, onego przyczynami żadnymi prawnymi, pogotowiu nieprawnymi nie biorąc wszelkiemu nakazowi podlegać y wszelkie wskazy, by też nayobciążliwsze, ponosić, żadnych do wyższego sądu nieuraszczaiąc dylacyi mamy y powinni będziemy, ani że sądu o zły wskaz, tak też strony o zły przewod prawa pożywać y turbować niemamy pod tąż wysz mianowaną zaręką, którą chciałybyśmy nie pojednecznie zapłacili, przecież ten list dobrowolny nasz zapis przy zupełney mocy y walorze ma zostawać wiecznymi, nigdy nieodzownymi czasy. Do którey przy publiczney pieczęci naszej klasztorney rękoma naszymi podpisawszy, ichmościów panów pieczętarzów, imionami y przezwiskami niżej wyrażonych, o podpis ręką uprosiliśmy. Pisan w konwencie naszym Wileńskim, ro-

ku tysiąc siedmsetnego dziewiątego, miesiąca Maia dwudziestego czwartego dnia. U tego listu wieczysto kwitacyjnego zapisu podpisy rąk takowe: Konstancya Studnicka—z. ś. Bazylego starsza konwentu Wileńskiego ręką swą; Barbara Minkiewiczowna, zakonnica ś. Bazylego wielkiego; Alexandra Ichnatowiczowna—zakonu świętego Bazylego wikarya konwentu Wileńskiego ręką swą; Daniela Czyżówna—z. ś. B. w. konsultorka, mp.; Anna Junniewiczowna—z. ś. B. w. konsultorka ręką swą; Ludwika Kossobucka, z. ś. B. wielkiego konsultorka ręką swą. Który to list dobrowolny wieczysto kwitacyjny zapis, iako za przyznaniem urzędowym iest utwierdzony y do xiąg przyięty, tak stronie potrzebującej iest z xiąg ekstraktem wydany. Co iest do xiąg zapisano.

1709 г. Ноября 1 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр. 324.

113. Контрактъ, по которому провизоры Виленскаго русскаго Спасскаго госпиталя отдають въ арендное содеражніе мѣщанину Окушкѣ часть пустаго плаца въ г. Вильнѣ, принадлежащаго госпиталю.

Госпитальные провизоры при церкви св. Спаса въ видахъ увеличенія госпитальныхъ доходовъ уступили въ арендное пользование Виленскому мѣщанину плаць на Субочъ улицѣ возлѣ костела

Августіанъ; при этомъ они обяывають его выстроить на свой счетъ заборъ и платить ежегодной аренды по 2 злота.

Feria sexta ante dominicam vigesimam quintam post Pentecosten, die decima quinta mensis Novembris, anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo sexto.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Vilnensi comparendo personaliter generosus dominus Thomas Filipowicz—patronus causarum nomine famatorum domino-

rum Alexandri et Mariannae de Kublic-
kich Chmarzynsciorum — negociatorum et
civium Vilnensium coniugum, praesentes
litteras arendatarias parato scripto praecon-
ceptas, cum introfusius contentis ad acta
obtulit. Quarum litterarum, praemisso modo
ad acta oblatarum, de verbo ad verbum
rescribendo contenta, tenor sequitur estque
talis:

My prowizorowie szpitala świętego Spasa,
niżej wyrażeni na podpisach rąk naszych
y zgodnie iednostaynemi głosami obrani,
na ten czas przy zasiadaniu wielmożnych
ichmościów xięży officialów Wileńskich y
ichmościów panów burmistrzów, tudzież
ichmościów panów rayców^m Wileńskich z
greckiey strony, na dwóch sessyach, czy-
niemy wiadomo naszym skrypsem dobro-
wolnym wszystkim do tego należącym, iż
iako prowizorowie iurisdice electi, pleni iuris
w funkcyi naszej będąc y mając moc so-
bie daną od całej rady sessionis, na wyż
specyfikowanych sessyach, do wynaydowa-
nia wszelakich pożytków na prowizyą szpi-
talną świętego Spasa, z kamienie, domków
y placów, do szpitala pomienionego przy-
należących, puściliśmy y zaarendowaliśmy
sławetnemu panu Jerzemu Okuszcze y sa-
mey sławetney pani Marcie Girdziukiewi-
czownie Jerzyney Okuszkowej, małżonkom,
mieszczanom miasta stołecznego iego kró-
lewskiej mości Wilna y successorom ich-
mościów część placu gołego, należącego do
szpitalu, chcą mieć pożytek na prowizyą
szpitalną, aby nie pustowała y niewakowała
daremno, w samym mieście Wileńskim, na
Sawicz ulicy będąca, przeciwko kościoła
wielebnych oyców świętego Augustyna re-
guly eremitów de lagra manica, do tyłu
domu pana Jerzego Okuszki przyległego,
wszerz iako parkan idzie imścin sążni
sześć, wdłuż zaś sążni pięć wymierzonego,

którą część placu swoim własnym kosztem
y nakładem zaparkanic ma pan Jerzy Oku-
szko. Już mocen y pewien za tym naszym
prowizorskim pismem danym sobie, pan
Jerzy Okuszek, będąc wolno tedy z tey
części placu, sine ullo impendimento, ia-
kich zachce wynaydować pożytków lub bu-
dynek gospodarski iaki dla swey wygody
kosztem własnym wybudować y wystawić.
Z którey części placu w rok ma y powinien
będzie pan Jerzy Okuszek y successores
iegomości do nas prowizorów szpitalnych
y successorów naszych terragium albo po-
ziemnego, nie pochibiając terminu y czasu
niżej wyrażonego, płacic po złotych dwa,
który na dwie raty, pierwszą ratę, to iest
ieden złoty na Boże Narodzenie według
starego kalendarza, drugą w lecie na świę-
ty Piotr ruski według tegoż kalendarza
starego ratę, to iest drugi złoty currenti
moneta, na co kwity mają być dawane od
nas. Waruiemy tym pismem naszym dobro-
wolnym arendownym prowizorskim to panu
Jerzemu Okuszcze, że in quantum by pan
Jerzy Okuszek y successorres onego nie
chcieli tego szmata placu daley trzymać
y onego na swój pożytek zażywać, tedy
wolno będzie panu Jerzemu Okuszcze y suk-
cessorom iego, po nim następującym, tę
część placu sine ulla praepeditioe opisać,
a budynek y oparkanie, iako swoje ko-
sztem własnym wybudowane z tey części
placu bez żadney przeszkody od nas pro-
wizorów szpitalnych świętego Spasa y na
potym od następców naszych turbacyi ro-
zebrać, przeciwko, na drugie miejsce, prze-
stawić, lub komu chcą sprzedać, dać, daro-
wać, a do nas zaś prowizorów szpitala
świętego Spasa, iako aktorów należytych
y successorów naszych, ten szmat placu
wszerz na sążni sześć, a w dłuż na sążni
pięć, goły bez żadnego budynku y bez żad-

nego ogrodzenia, pusty, iako na ten czas był puszczoney y zawiedzony od nas panu Jerzemu Okuszce, małżonce onego y successorów iego, redire ma. Waruiemy y to ieszcze panu Okuszce, iż nicht niema ani delegowani z gromady sessionis nostrae pociagać z tey części placu do płacenia skłádanki, podatku y kontrybuciey iakiey, okrom terragium na rok złotych двух, iako się wyżey wyraziło. Na co, dla lepszey mocy y waloru większego, przy podpisach rąk naszych, daliśmy panu Jerzemu Okuszce y samey pani Marcie Girdzinkiewiczownie Jerzyniey Okuszkowey y successorom onych te nasze dobrowolne arendowne piśmo na tę część placu gołego ze wszystkimi prekawcyami, iako się opisało wyżey. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego dziwiątego, miesiąca Nowembra pierwszego dnia.

Apud quas literas arendatarias, praemisso modo ad acta oblatas, subscriptiones manuum sequuntur tales: Jan Kazimierz Szostak—proto-prezbiter Wileński cerkwi świętego Mikolaia, prowizor świętego Spasa szpitala; Stefan Carewicz—rayca Wileński y prowizor szpitala świętego Spasa mp. Do tego kontraktu odebrałichma taerragium podczas powietrza quituiąc beczkę piwa y garniec gorzalki od iegomości pana Jerzego Okuszki. Anno millesimo septingentesimo vigesimo octavo, die vigesima quinta Octobris. Ta kopia, która iest zgodna z samym oryginalem, który przy nas prowizorach został, podpisuię się: Mateus Osipowicz—radca Wileński. Quae praesentes literae arendatariae, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vlnensis inscriptae.

1711 г. Января 10 дня.

Изъ книги № 5135, за 1705—1712 г., л. 514.

114. Жалоба Виленскаго бургомистра Андрея Сенчилы на Виленскій Св.-Духовскій монастырь по поводу будто-бы незаконнаго присвоенія послѣднимъ наследственнаго имущества перваго.

Вышепомянутый бургомистръ жалуется на Виленскій Св.-Духовскій монастырь по поводу будто незаконнаго завладѣнiя имъ наследственнымъ его имуществомъ, перешедшимъ во владѣнiе монастыря по духовному завѣщанiю его матери. Сенчило между прочимъ приводитъ слѣдующiе мотивы законности своего домогательства: 1) онъ долженъ по-

лучить свое наследство потому, что онъ законный наследникъ; 2) отреченiе его отъ правовладѣнiя лавкой было сдѣлано съ условiемъ, что ему выдадутъ денежное вознагражденiе; 3) расходы на погребенiе матери и будущiе непредвидѣнные расходы.

Sabbatho post festum trium Regum, die decima mensis Januarii, anno Domini millesimo septingentesimo undecimo.

Nobilis dominus Andreas Siencyło—proconsul Vlnensis, veniens ad cancellariam nobilis officii prokonsularis Vlnensis et

personaliter comparens istam obtulit protestationem tenore sequenti: żałował, solenniter protestował się y manifestował imci pan Andrzej Sienczyło—burmistrz Wileński na wielebnego oycy ihumena monasteru Wileńskiego świętego Ducha ritus graeci y na innych oyców tegoż monasteru, o imionach y przezwiskach sobie wiadomych, o to y takowym sposobem: iż gdy pan protestant żałujący, non competentium annorum będąc, in tutela dobrodzieyki matki swey, czasu podziału między siostrami, una cum earum maritis, respectu starszeństwa małżeńskiego, iako y bratem starszym równy ze wszystkimi ruchomości y summ gotowych części domówić się nie umiał y nie ważył się, tylko zapatruiąc się na respekty, łaskę dobrodzieyki ieymci pani matki, musiał ob reverentiam et metum silentio praeterire y tak podlegał dispozycyi y matczyney woli; po niemałym zaś czasie, wyszedszy z opieki aequali prędkował sortem ze wszystkich dóbr, deklaracya nieboszczki dobrodzieyki matki ad satisfactionem aequaliter z drugimi konsukcessorami, alias z swoich dóbr in defectu oycowskich do uspokoienia in toto protestanta toties zakraczała, quoties protestant domawiał się, a niewiedział o tym, iż wielebni oycowie ś. Ducha ritus graeci swoimi sposobami iakimiści subtelnymi proprie na upadek protestanta perswazyami, radą, y na iaki koniec do tego nieboszczkę matkę protestanta tak nakłonili, że krom imbarny pod Wielką Giełdą wieczystey, per commutationem z nieboszczkiem imci panem Janem Mickiewiczem—raycą Wileńskim, nabitey, wielebnym oycem, per modum pii legati, oddała, nie wiedząc, że pia legata rectam concernunt puritatem, onera expellunt impedimenta successionis non acceptant, a wcale nieznając ius haeredi-

tarium, iak się disponuie, quod iubet non disputat, iż bona haereditaria alienari non possunt, po expiracyi z kilku lat iuż iakoby oddanego, a barziefy wymożonego kramu, miłością macierzyńską powagą y submissyą swą nagrodzić y ukontentować należyście, deklarowawszy za ten kram kosztujący dwóch tysięcy pięciuset tyńfów, z swoich dóbr własnych pana protestanta, tak zniewoliła, iż musiał ze wszystkich racyi non tam libenter, quam reverenter żałujący zrzeczenie na ratuszu uczynić, z kromu pomienionego na Imbarach w pewnym ograniczeniu będącego, iure naturae et lege positiva, iako dziedzicowi y sukcessorowi należącego, przez co był tak eo actis ad solutionem census annualis stante vita matki swoiey. Więć gdy ręka Pańska nas się dotknęła w roku tysiąc siedmsetnym dziesiątym, dobrodzieyka matka imci pana protestanta dnia czwartego Semptembra, ten świat pożegnała, pan protestant doloribus circum datus, raz z utraty matki, druga iż satisfakeya deklaracyi kondicyonalney in virtute zrzeczenia się kromu, nieraz namienionego, ampliori doysć miała sorte, ta nie doszła; po trzecie, iż długi własne, na potrzeby nieboszczki dobrodzieyki matki zaciągnione, znalazli się y insze onera, które czasu prawa obiaawione będą. His tedy compulsus impedimentis, et provocatis rationibus, vigore submissyi z dobrowolney obietnicy pochodzącey, de amore naturali et innato iure do satisfakeyi, które ad effectum dziedzica uspokoienie przyszły, ad cassandam et annihilandam resignationem et cessionem przereczzonego kromu, iako laesus in omnibus mobilibus et immobilibus, uczyniwszy warunek ubique locorum, gdzie się dziedziczne znaleźć mogą, pan protestant sua requirit bona. W czym iustissima szukając legis media usilnie imci pan protestant na-

turalnym y dziedzicznym vindicare prae-
wem należące sobie dobra reperebilia in
genere oycowskie specificie zas krom wy-
żey pomieniony, który ex omni iuris ter-
mino sequitur suum principale, y tak iako
contra illegitimos receptores kromu wie-
lebnych oyców święto Duchskich imé pan
protestant dał ten manifest y solenną pro-

testacją do xiąg burmistrzowskich radziec-
kich Wileńskich wpisać, zachowawszy be-
neficium iuris addendi, minuendi, corrigendi
etc. Która protestacya iest do akt inse-
rowana Quae quidem protestatio modo
praemisso facta actis praesentibus est in-
grossata.

1711 г. Марта 30 дня.

Изъ книги № 5135, за 1705—1712 г., л. 554.

**115. Дѣлжно-квитанціонная записъ отъ іермонаха базилианскаго Марковскаго
монастыря Дороея Бутвиловскаго Рeginѣ Чергановской по имуществу умершаго
брата его Севастьяна.**

Іеромонахъ Марковскаго монастыря Бутвилов-
скій выдаетъ настоящую записъ по слѣдующему
случаю: во время мороваго повѣтрія изъ Вильни
бѣжало много жителей; въ числѣ ихъ было и се-
мейство родственниковъ іеромонаха; по дорогѣ въ
Борунахъ они умерли. Оставшееся наслѣдство

должно было перейти частію іеромонаху Бутви-
ловскому и частію другимъ родственникамъ. По-
лучивши вознагражденіе за свою часть, іеромо-
нахъ и выдаетъ настоящую квитанцію въ неимѣ-
ніи претензіи къ наслѣдству покойнаго своего
брата.

Feria quinta post dominicam Palmarum
proxima, die secunda mensis Aprilis, anno
Domini millesimo septingentesimo unde-
cimo.

Coram nobile officium et actis officii
consularis Vilmensis comparens personaliter
ad modum religiosus pater Dorofius But-
wilowski—ordinis sancti Basilii magni con-
ventus Marcoviensis, sponte, palam, li-
bere ac benevole, non compulsus, nec coac-
tus, erroreque aliquo devio circumventus,
sed sanus mente corporeque, per omnia
existens, quietationem in personas famato-

rum Joannis Czerhanowicz et Reginae Zu-
brycka Czerhanowiczowey, coniuges, parato
scripto praeconceptam recognovit et ad acta
praesentia consularia Vilmensia ad actican-
dum obtulit tenoris sequentis.

Ja Dorofiej Butwilowski—kapłan zakon-
nik reguły świętego Bazylego wielkiego
klasztoru Markowskiego, czynię wiadomo
tym moim dobrowolnym wieczystym dziel-
czym kwietacyinym zapisem, komu by
o tym wiedzieć należało, iż co po w Bogu
zeszłym z tego świata panu Sebestyanie
Butwilowskiem—mieszczaninie y kupcu mista

iego królewskiej mości Wilna, bracie moim rodzonym, tak y samey paniey Dorocie Zubrzyckiej Sebestyanowej Butwiłowskiej y dziatki onych pannach Reginie, Anastazyey Butwiłowskich — małżonkach z dziatkami, którzy w roku przeszłym tysiącnym siedmsetnym dziewiętym uieżdżając od gniewu Boskiego pod czas morowej zarazy y powietrza z Wilna w drodze sama w Borunach, sam zaś w Nowym Dworze z dziatkami wymarli, a że pozostałe po nich ubóstwo prawem przyrodzonym na nas najbliższych spadło krewnych, iako to: na mnie rodzonego brata po bracie, a saś po samey na pana Jana Czerhanowicza względem starszeństwa tylko małżeńskiego, a samą panią Reginę Zubrycką Janową Czerhanowiczową rodzoną siostrę w Bogu zeszy paniey Butwiłowskiej y dziatki onych, tedy ia ziachawszy tu do Wilna z Markowa w roku terazniejszym tysiącnym siedmsetnym iedynastym, za włożeniem się z obu stron na to uproszonych ii. pp. przyjaciół, takowym sposobem miarkowanie podział y postanowienie uczyniliśmy. Naprzód, dom ze wszytką ruchomością domową z przątem domowym pod mieyskimi rurami na mieyskim gruncie znajdującym do mieyskiej prowentów komory y rocznym terragium za zplaceniem mnie od połowy domu należącey summy wiecznymi czasy ustapiłem, zrzekam się, prawa wszytkie nań oddałem, żadnego prawa, przystępu y praetextu y należytoście do tego domu sobie, klasztorowi memu, krewnym moim blizkim, pogotowiu dalekim y niekrewnym niezostawiwszy, innym zaś rzeczoma, tak sukniami iako też cyną, miedzią, cokolwiek się znalazło, wylączywszy naprzód za duszę onych y oddawszy na chwałę Bożą za medycyą tych że panów przyjaciół po połowie wszytkim podzieliliśmy się. Co iż tak między

nami stało postanowienie podział y pomiarowanie, na to dałem ten mój list dobrowolny kwitacyiny dziełczy zapis, warując to panu Czerhanowi y samey imci, iż w niwczym niemam w żadnym punkcie y paragrafie naruszać sam przez się, ani przez moich krewnych pod zaręką sta talarów bitych y nagrodzeniem szkod, słownie mianowanych y owszem od każdego, kto by chciał do tego domku przystęp stać y oten podział pana Czerhanowicza turbować; ia wyż mianowana osoba mam y powinien będę swym własnym kosztem y nakładem ewinkować, bronić, zastępować y oczyszczać u każdego sądu y prawa, gdzie by tego potrzeba była, pod takowąż zaręką, o którą zarękę w naruszeniu w czymkolwiek tego kwitacyinego dobrowolnego zapisu mego, daię tedy moc, wolność mnie samego do wszelkiego sądu y prawa pozwać, zakazać, a ia sam we wszelkim sądzie y urzędzie, gdzie tylko będę zapozwan, stanąć, a stanowszy we wszytkim usprawiedliwić, przecie ten mój kwitacyiny zapis nie naruszenie przy zupełney mocy dziełczan być ma. Y na to ia Butwiłowski ten mój list dobrowolny, wieczysty kwitacyiny zapis, z podpisem ręki moiey, także z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk wyrażonych, panu Janowi Czerhanowiczowi y małżonce onego, mieszczanom Wileńskim, daię. Pisan w klastorze naszym, roku Pańskiego tysiącnego siedmsetnego iedynastego, miesiąca Marca trzydziestego dnia.

Apud quam quietationem sequitur subscriptio talis: Jeromonach Dorofiej Butwiłowski—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką własną. Item subscriptiones dominorum sigillatorum tales subscriptiones: Ustnie y oczewisto proszony do tego kwie-

tacynego zapisu, danego imci panu Janowi Czerhanowiczowi y małżące iego podpisuję się: Stanisław Budzisty p. l. a. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz do tego kwitacyjnego dzielczego zapisu od iegomości oycy Dorofia Butwiłowskiego, zakonnika

reguły ś. Bazylego wielkiego, danego panu Janowi Czerhanowiczowi y samey ieyności, małżonkom, według prawa podpisuję się: Samuel Paszkiewicz Tołokoński d. p. mp. Extraditum; quod est actis praesentibus connotatum.

1712 г. Декабря 7 дня.

Изъ книги № 5136, за 1712—1718 г., стр. 134.

116. Продажная запись отъ Гданскаго купца Герна Виленскому Св.-Духовскому монастырю на часть каменнаго дома въ г. Вильнѣ.

Андрей Зейдель, уполномоченный Гданскаго купца Герна, выдаетъ настоящую запись на часть Купелевичевскаго каменнаго дома, находящагося въ г. Вильнѣ и присужденнаго комиссарскимъ судомъ Герну же, въ томъ, что онъ получилъ отъ

Свято-Духовскаго монастыря 2000 злотыхъ и подь зарукой обязывается не только защищать монастырь отъ всякихъ нападокъ на правовладѣніе, но въ случаѣ лишенія права удовлетворить его потерю собственнымъ своимъ имуществомъ.

Przed urzędem burmistrzowskim y radzieckim Wileńskim stanowszy personaliter sławetny pan Andrzej Seydel—plenipotentiarusz imci p. Gierna—kupca y obywatela Gdańskiego, ten list dobrowolny zapisu przedaży wieczystey, na monastyr świętego Ducha divi Basillii magni disunitorum przyznał y do xiąg burmistrzowskich radzieckich Wileńskich wpisać podał, którego to listu sequitur tenor talis:

Ja Andrzej Seydel — plenipotentiarusz, za daną sobie mocą urzędu Gdańskiego w roku tysiąc siedmsetnym dziesiątym, dnia czwartego miesiąca Februaria od imci pana Gierna—kupca y obywatela Gdańskiego,

do dochodzenia y odebrania summy winney y należącey onemu od w Bogu zeszlęgo imci pana Macieia Kuszelewicza—obywatela y kupca Wileńskiego, iako fusius sobie urzędowa plenipotentia sonat, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym listem wieczysto przedaźnym zapisem, komu by o tym teraz y napotym wiedzieć należało: Iż ia wyż mianowany, mając sobie dekretem iaśnie wielmożnych ichmościów panów komisarzów, od przeświecnetnego trybunału Radomskiego, w Pińsku odprawuiącego się, w roku tysiąc siedmsetnym iedynastym, dnia dziesiątego miesiąca Januarii, dla werifikowania dóbr bez

sukcessorów pozostałych, naznaczonych, z repartycyi urzędowej kommisarskiej część we dwóch tysięcy złotych polskich w roku tysiąc siedmsetnym i edynastym, dnia siedm-nastego miesiąca Junii prawem wieczystym w kamienicy w Bogu zeszłego imci pana Macieya Kuszelewicza—kupca y obywatela Wileńskiego, przysądzoną między kamie-nicami wielebnych oyców bazylianów kon-wentu Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha zostających, w pewnych granicach swoich, na Subacz ulicy leżący, za dług winny należący od wyż pomienionego de-bitora imci panu Giernerowi w intromissyą przez szlachetny urząd prawa magdebur-skiego Wileńskiego podać nakazano, z wol-nym przez wrota wstępem do części kamie-nicy przysądzoney. Którą tą część moją własną w kamienicy Kuszelewiczowskiej, za dekretem kommisarskim otrzymaną, żad-nym pierwszym, pośledniejszym prawem y kontraktem niezawiedzoną, długami ni-komu nie onerowaną, ale cale wolną, swo-bodną y nie pienną, przewielebnemu oycowi Barlaamowi Michniewiczowi zakonu święte-go Bazylego wielkiego starszemu y całe-mu konwentowi Wileńskiemu przy cerkwi świętego Ducha zostającym, za sumnę pie-niędzy do rąk moich, ex nunc odliczonych y spelną odebranych, dwóch tysięcy zło-tych polskich exdiwidowaną prawem wie-czystym puściłem część moją w kamienicy Kuszelewiczowskiej y na wieczne a nieod-zowne czasy sprzedałem, w moc, w dzierże-nie y w realną possessyą urzędownie poda-łem, za odebraniem y odliczeniem dwóch tysięcy złotych polskich actualiter et efec-tive invadiowałem y od daty niżej wyra-zoney w possessyi wielebnyim oycom empto-rom trzymać pozwoliłem y pozwalam, z oney części moicy wszelkie pożytki pod-

ług woli y upodobania swojego wynaydo-wać, restaurować, dać, darować, iako chcąc iako swoją własnością, ichmościom samym y sukcessorom zakonnikom reguły świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha mieszkającym, sukcessive następują-cym disponować daię moc y żadney prze-szkody w spokojnym dzierzeniu sam przez się, ani przez sukcessorów moich, ius et interessa mających, do tey wyż pomienio-ney części nie będę mógł czynić, owo zgo-ła zrzekam się moiego prawa y possessyi moicy, wszystkie dokumenta, prawa y de-kreta na pomienioną kamienicę Kuszele-wiczowską część moją otrzymaną, do rąk ichmościów wyż wyrażonym emptorom od-daię y wracam. A że dawne wszystkie prawa podczas pestilicencyi morowej, w mieście Wileńskim będącey y grassują-cey, przez dizreptorów y swawolnych oso-by zabrane y gdzieś są zarzucone, abo incognito złożone y chowane, który ieśliby się gdzie znajdować miały, albo kto kol-wiek za takowymi prawami, dokumentami do pomienioney kamienicy Kuszelewiczow-skiej y części moicy iakim kolwiek sposo-bem interesować się miał, abo possessyi uzurpował, żadnego u wszelkiego sądu, prawa y urzędu waloru mieć nie mogą, y służyć nikomu innemu, co dekretem kom-missarskim warowano, nie mają, ieno prze-wielebnemu oycowi Barlaamowi Michnie-wiczowi—starszemu y zakonnikom święte-go Bazylego wielkiego, następcom ich kon-wentu Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha zostającym. Jeśliby zaś od kogo kolwiek o tę część moją kamienicy Kusze-lewiczowskiej, mnie przysądzoną, przeszkodę y turbacie wielebni emptorowie mieli, za takowymi prawami nulliter produkowa-nemi, a licentiose przez niektórych zabra-

nymi, za daniem mnie wiadomości, ile razy tego potrzeba będzie, mam moim własnym kosztem u każdego sądu prawa y urzędu następować, ewinkować y te dokumenta y sprawy nie tylko ja sam, ale y drudzy zemną spólnie mające części swoje w teyże kamienicy Kuszelewiczowskiej, dochodzić powinien będą, a odyskawszy wielebnym emptorom oddać y wrócić powinien będą, wnaszając ewikcyę na wszelkich dobrach moich stojących, leżących, ruchomych y nieruchomych, teraz y na potym, tak w wielkim xięstwie Litewskim, iako zagranicą na kóždy miejscu będących y nabytych, w sumach piędziężnych, towarach, iakim kolwiek sposobem y gdzie kolwiek y u kogokolwiek lokowanych z wolnym na kóždy miejscu aresztowaniem y zabranieniem, praeviis iednak realibus probationibus w niedotrzymaniu ewikcyi, bez żadnego dekretu pozwalam zabierać, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich, o którą zarękę, in casu naruszenia w którym kolwiek punkcie, paragraphie prawa moiego wieczysto przedaźnego, od każdego wstępu, to prawo dzielącego, do części moiey kamienicy Kuszelewiczowskiej, mnie przysądzoney, daię moc y pozwalam ja sam y successores moi do wszelkiego sądu, prawa ziemskiego, trybunalnego, słownego, marszałkowskiego, assessorskiego, relacyinego, seymowego, kapturowego y prawa magdeburskiego, pod którą iuryzdyką część moja kamienicy zostaię, ubi quinarium ichmościom samym y successorom ich, w który chcąc powiat y wojewodztwo forum pozwalaię, gdzie ja sam y successor mój zapozwany, abo zakazem zakazany, rokiem zawitym stanowszy, oczewiście przed który kolwiek sąd, urząd y prawo, nie biorąc na kopią z pozwu zakazu z prawa moiego

wieczysto przedaźnego zapisu, na patrona na munimenta nie burząc pozwów y zakazów, ani żadney dilacyi prawnych, a pogotowiu nieprawnych zażywać nie zrywaię się, ani składaię się, żadnymi exemptami, usługą rzeczy pospolitey, ani podług konstytucyi excypować ią ad forum competens, nie uraszczaię do wyższego sądu apelacyi, nie składaię się obłożną chorobą, większością spraw, owo zgoła zrzekam się wszelkich prawnych obron y dobrodzieystw, nie mówiąc przeciw temu prawu wieczysto przedaźnemu zapisowi, ani kontrawentuię zarękę wyż mianowaną za naruszeniem prawa moiego w którym kolwiek punkcie y paragraphie, nie schoǳąc sądu zapłacić mam y powinien będę. A sąd y urząd, tak w staniu moim, iako y nie w staniu mię samego y successora mego in paenam banitionis et infamiae wzdać y wskazaną sumę y zarękę dekretom którego kolwiek sądu mocno y nieodwłócznie, etiam mota nobilitate, aut quovis alterius officii adminiculo, na dobrach wszelkich, in defectu onych na osobie moiey, exekucyą udziałać wolen y mocen będzie, nieoglądaię się na żadne ni od kogo bronienie, ceduły, gleyta, sublewatii, listy żelazne y inne iakie kolwiek rozumem ludzkim wynaydzione obrony, którego żadnego subsellium przyimowane nullatenus być maię, pod zaręką takąż ważności summy opisuię się, z nagrodzeniem wszytkich unkosztów, gołosłownie namienionych, bezcielesney przysięgi y wszytkim wskazom y dekretom, sądowym podlegać y dość czynić mam. A tak ja sąd o zły wskaz, stronę zaś o zły przewód prawa pozywać y turbować, ja sam y successor mój nie ma y nie powinien będzie, pod takąż ważności summy zaręką, po której by nie raz za-

placeni, iednak ten mój zapis wieczysto przedaźny, części moiey w kamienicy Kuszelewiczowskiej przysądzoney, u każdego sądu, prawa y urzędu nie naruszenie przy swoiey mocy wiecznie zostawać ma y powinien będzie. Y na to dałem przewielebnemu oycowi Barlaamowi Michniewiczowi—starszemu y całemu konwentowi Wileńskiemu reguły świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha zostającym, z podpisem ręki moiey y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewiście uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, dnia piętnastego miesiąca Decembra, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego iedynastego. U którego listu wieczystey przedaży zapisu podpisy rąk w te słowa:

Andreas Seydel, iako plenipotentiarus mp. Ustnie y oczewiście proszony od imci pana Andrzeia Zeydela—kupca y obywatela Gdańskiego—iako plenipotentiarusza imci pana Gierna do tego prawa wieczysto przedaźnego części w kamienicy Kuszelewiczowskiej będący, podług prawa iako pieczętarz podpisuję się: Mikołaj Kazimierz Brzozow-

ski b. w. Ustnie oczego proszony od imci pana Andrzeia Zeydela, iako mającego plenipotencyą urzędową Gdańską, daną od imci pana Jana Gierna w przedaniu części kamienicy Kuszelewiczowskiej, iako pieczętarz do tego skriptu wieczysto przedaźnego y prawa wlanego ichmościom oycom bazylianom przy cerkwi świętego Ducha podpisuję się: Jan Zonkiewicz—s. iego królewskiej mości. Vigore którego zapisu, dobrowolnie (ut praemissum est) przyznanego, szlachetny urząd burmistrzowski y radziecki Wileński, prod anda emptoribus części kamienicy pomienioney intromissione ichmościów panów Grzegorza Pieszkiewicza y Jana Hołubowicza—radziec Wileńskich rocznych e medio sui deputował, którzy satisfaciendo muneri et deputationi suae, in assistentia famulorum honestorum Casimiri Fiedorowicz et Casimiri Serakiewicz—civitatis iuratorum, w realną pomienioną część kamienicy Kuszelewiczowskiej wielebnym oycom emptorom possessią, nemine impugnante nec contradicente y relacyą tego podania urzędowi uczynili. Co jest zapisano.

1715 г. Января 10 дня.

Изъ книги № 5136, за 1712—1718 г., стр. 312.

117. Ремиссійное опредѣленіе по дѣлу между Виленскими уніатами и дисунитами о правѣ на занятіе цеховыхъ должностей въ Виленскихъ цехахъ.

Въ обыкновенное засѣданіе магистрата явились новоизбранные старшины портняжскаго цеха, со стороны римской—Бѣльскій, а греческой—Грегоровичъ, для учиненія присяги. Въ это же засѣданіе явился уніатскій священникъ Амвросій Янкевичъ и учинилъ протестъ противъ Грегоровича, что этотъ послѣдній, какъ православный, не имѣетъ права на старѣйшинство въ цехѣ, а право это всецѣло принадлежитъ уніатамъ. Въ защиту уніатскаго протеста поднялъ голосъ римско-католикъ Окушко и заявилъ, что Грегоровичъ не долженъ быть цеховымъ старшиною, такъ какъ онъ не только не принялъ уніатства, но даже совратилъ въ православіе своего товарища, а дѣтей отъ матери католички воспитываетъ по православному обряду. Магистратъ назначилъ по сему дѣлу особое засѣданіе для подробнаго разсмотрѣнія документовъ уніатовъ и дисунитовъ. Въ это засѣданіе явился настоятель Св.-Троицкаго монастыря Фло-

ріанъ Гребницкій и указалъ на привилегіи польскихъ королей Михаила и Яна, дарованныя уніатамъ и подтвержденныя сеймовыми конституціями; на основаніи ихъ онъ требовалъ безусловнаго устраненія дисунитовъ отъ цеховыхъ должностей. Возникли споры между уполномоченными съ обѣихъ сторонъ, православной и уніатской; въ этихъ спорахъ уніатами употреблены были обыкновенные приемы извращенія фактовъ въ свою пользу; православные должны были уступить, тѣмъ болѣе, что противъ нихъ было большинство магистрата и не было позднѣйшихъ сеймовыхъ конституцій, подтверждающихъ ихъ религіозныя права. Магистратъ, по выслушаніи обѣихъ сторонъ, замѣтилъ, что тутъ собственно противорѣчіе между королевскими привилегіями, которыхъ измѣнять онъ не въ правѣ, и предоставилъ спорящимъ обратиться въ королевскій судъ, оставивши до поры безъ утвержденія уже избраннаго старшину.

Miedzy unitami y disunitami, we czwartek przed niedzielą pierwszą po święcie trzech Królów, dnia dziesiątego miesiąca Januarii, roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, gdy według intimacyi, dnia wczorayszego uczynioney, starsi cechowi miasta iego królewskiey mości Wilna ad iuramentum de obedientia nayiaśnieyszemu Augustowi wtoremu, królowi polskiemu, wielkiemu xiążenciu Litewskiemu, panu naszemu miłościwemu, oraz szlachetnemu magistratowi Wileńskiemu według prawa prae-standum, do ratusza ad solitam residentiam

et stubam ordinariam, do wykonania przysięgi zeszli się y porządkiem cechów napisanym starsi na ten rok tysiąc siedmsetny piętnasty obrani byli przywoływani, na ten czas a parte romana-catholica cechu krawieckiego stawał Jan Bielski, a parte zaś graeca Michał Hrehorowicz, a szafarzami obranymi comparuerunt quo in continenti, stawiając wielebny iegomość xiądz Ambroży Jankiewicz—ordinis divi Basilii magni zakonnik, religionis ritus graecounitorum, spółność z świętym kościołem rzymskim mających, vicarius monasteru

uniackiego Wileńskiego świętej Trójcy, opo-
suit, iż według praw konstytucyi Korony
polskiej y wielkiego xięstwa Litewskiego,
tudzież wolności, ludziom ritus graeco-uni-
torum nadanych, w cechach miasta iego
królewskiej mości Wilna nie powinni bydź
za starszych panowie disunicy obierani, con-
sequenter ani do starszeństwa, ani do przy-
sięgi, ani do mieysca w starszeństwie, do
cechów należącego dopuszczani, ponieważ
to prawo generalnym terminem graeków,
ściąga się do graeków tylko unitów, a nie
disunitów, a przy tym tenże imć xiądz
wikarius ażeby ci, którzy profitentes reli-
gionem sanctae matris ecclesiae unitorum,
in suis iuribus nie ponosili praeiudicium
y pan Hryhorowicz—krawieć z drugimi w
cechu szewskim, iako disuniti, a praesta-
tione przysięgi arcerentur, instanter upra-
szał. In contrarium panowie disunicy repo-
suerunt, że iest praxis, iż graeci disunicy
w cechach miasta Wilna byli przed tym
obierani za starszych, których magistrat
Wileński nigdy od starszeństwa y od iu-
ramentu non arcebat, a zatym, iako prawa
w mieście Wilnie tym narodom, to iest,
rzymlanom, graekom y niemcom nadane,
et in praxi starszeństwa zachowane byli,
dla tego oppozycyey od wielebných xięży
unitów założoney uchylenia domawiali się.

Podczas której kontrawersyey stawiając
sławetny Jerzy Okuszeko, romano catholi-
cus, intulit, iż nietylko praeiudicium infer-
tur religii uniackiej, ale panowie disunicy
ad eum ausum przyszli, że na iawną znie-
wę wiary świętej rzymskiej katolickiej
y unii świętej, za starszych obierać się
dają y przez subordynowane sposoby, przez
piiatyki y korrupcyę do starszeństwa wbi-
iają się. Ale insuper pan Hryhorowicz
disunitus towarzysza swego zabawy kra-
wieckiej Jana Dymińskiego z unita cum

crimine apostasiae na disunita praemówił,
który nie chodząc do cerkwy świętej uniac-
kiej, obrzędy wszystkie disunitów odprawuie.
Do tego y w tym obwiniał pan Okuszeko
pana Hrehorowicza disunita, który, mając
żonę katolicką rzymską, te dziecki, które
z katolickiej rzymskiej porodzili się, w
edukacyi disunickiej na hańbę wiary świę-
tej katolickiej rzymskiej wprowadził, a
gdy ten postępek panu Hrehorowiczowi ga-
nią, tedy za to na katolików rzymskich y
na uniatów życie odpowiedzi czyni. Że pa-
nowie disunicy allegant praxim, iż bywali
obierani za starszych disunicy, y iurament
wykonawszy mieysce w cechach zasiadali,
przeciwko temu inferowaniu pan Okuszeko
replicavit: że kiedy kolwiek panowie disu-
nicy byli obierani od disunitów kolegów
swoich za starszych, tedy zawsze ichmość
xięża unicy od exekucyey starszeństwa pa-
nów disunitów konstytucyami removebant.
A za tym panowie disunicy nieprzysięgając,
per vim, mieysca w cechach zasiadali. Jeśli
przeszłego roku pan Szwaboski—disunit,
na starszeństwo przysięgał, nihil iuvat, bo
panu Szwabowskiemu obstabat unia święta
do przysięgi, ale pan Szwabowski gracka
fraudenta uwodząc świętą unią y magi-
strat fide dedit stipulatam manum publice,
całemu magistratowi Wileńskiemu et toti
communitati ac plebi, obiecując y submit-
tuując się, iż skoro przysięgę wykona na
starszeństwo cechu krawieckiego, tedy ex
nunc disunii rewokacyą y abiuracyą uczy-
nić miał, lecz duszny nieprzyjaciel in ma-
litiám onego praevaluit, bo sub praemissa
conditione revocationis, cały rok na star-
szeństwie wysiedział, dekretów y mónicy
magistzatu Wileńskiego niesłuchał, pod-
czas swego starszeństwa w kaplicy cechu
krawieckiego we śrebrze nie mało szkod
uczynił, thuribularz śrebrny, czy przedał,

czyli zastawił, o który to zginiony thuribularz srebrny y wielu aparatów kościelnych iegomość xiądz Jan Tołścikiewicz—kanonik Smoleński, pleban Wileński, y o inne w cechu krawieckim y szewskim zbytki, kriminały y excessa interwencją z solenną czynił protestacją. A zatym panowie rzymscy katolicy y panowie uniaci na pana Hrehorowicza contemptum s. religioni romano catholicae et unitae et praemissa paen ciężkich uznania instabant. A tak szlachetny urząd burmistrzowski radziecki Wileński te osoby, na których niebyło żadney oppozycyey, ad iuramentum dopuściwszy, respektem panów disunitów deliberavit. Tandem we wtorek post dominicam primam post Epiphaniam dnia piętnastego miesiąca Januarii, roku terazniejszego tysiąc siedmsetnego piętnastego, panowie disunici ad productionem swoich praw, którymi facultas concessa bydz disunitom starszemi setraxerunt, quod beneficium do piątku przyszłego iest užyczzone.

W piątek przed niedzielą drugą po święcie trzech Królów dnia ośmnastego miesiąca Januaryi, roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, na terminie dzisiejszym przed szlachetnym urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim, z konserwacyey przeszley przypadaiącym, stawiając oczewiście wielebniegomość xiądz Florian Hrebnicki—ord. d. Basilii magni graeco unitorum, starszy monasteru Wileńskiego, przy cerkwi świętey Tróycy eiusdem ritus, z wielebnym imci xiędzem Kaszycem, tegoż zakonu kaznodzieją monasteru pomienionego, a dowodząc, iż panowie disunici nie powinni w cechach w Wilnie bydz obierani na starszeństwa, prawa, konstytucyey y rescripta nayiaśniejszych królów ichmościów polskich, wielkich xiążąt Litewskich, ab omnibus ordinibus Korony polskiey y wielkiego xię-

stwa Litewskiego, same oryginały produxerunt y dla lepszego zrozumienia informacyey in scriptis napisaną z wypisanymi, konstitucyami y reskryptami produxerunt et legerunt in tenore sequenti: *Informacya* podana szlachetnemu magistratowi Wileńskiemu, ad considerandum, z iakich racyi panowie disunici nie mogą bydz przypuszczeni do starszeństwa w cechach Wileńskich, ale tylko przy rzymianach unicy racya naywiększa y fundament tego ten iest, że konstytucyey annorum tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego, tysiąc sześćset siedm dziesiąt ósmego, y tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt dziewiętego per expressum vetant, aby tak do magistratu, iako y do innych rządów mieyskich panowie disunici przypuszczani nie byli, deklaruiąc onych ad haec obeunda munia bydz incapaces, capaces zaś ad haec munia też konstytucyey consent, bydz vere unitos, która się w sobie tak ma. Chcąc ad unionem sanctae fidei zachęcić disunitos graecae fidei konstytucyey annorum millesimi sexcentesimali sexagesimali septimi, millesimi sexcentesimali septuagesimali octavi, de unitis reassumuiemy, oraz ludzi mieskiey kondicyi vere unitos, ad obeunda munia et magistratus civitatenses capaces esse declaramus. Która konstytucyey, że iest lex positiva, tedy insistendo oney, luboby nie należało dalszych investigare dokumentów y racyi, ponieważ lex iubet, non disputat, jednak pro maiori elucidatione y to się ad considerandum podaie. Że ta pomieniona konstytucyey przez animadwersyą ichmościów panów magistrowych irremissibiliter effectuari et in suo robore intaminate zachowana bydz powinna. Ponieważ żadney in contrarium panowie disunici posledniejszey niepokazuią pro parte sua constitucyey, która unice mogła by supracitati constitutionibus obstare.

In rem zaś ludzi, in unione sancta cum romana ecclesia zostających, przy pomienionych konstytucjach y in fundamento onych znajduią się rescripta królów ichmciów Michała, Jana y terazniejszego nam szczęśliwie panującego nayiaśniejszego króla imci Augusta wtórego, pana naszego miłościwego, przez które pomienione rescripta królowie ichmość per expressum mieć chcą, (zakładaią na szlachetny magistrat paeny in casum contravenientiae) aby starszeństwa w cechach Wileńskich ludziom, in unione sancta zostającym, conferowane były. Disunici zaś, iako incapaces, aby tak przed obraniem, iako y po obraniu przypuszczani do tych godności nie byli, iako w sobie sonat rescript króla imci Michała his formalibus. Przeto mieć chcemy y rozkazuujemy, aby iako w ławicy rzymskiej y ruskiej nie może żaden odtąd zasiadać dissident y disunit, tak y w cechach miasta naszego Wilna. Daleko bardziej w bractwach żaden disunit za starszego nie mógł być obranym, ale takowe przełożęństwa ludziom katolikom, tak rzymskiego nabożeństwa, iako w iedności świętej zostającym, mere conferowane były et disunici do takich godności, iako incapaces lub declarowani lub po obraniu suspendowani byli, zakładaiąc paeny na contravenientes tysiąc kop groszy Litewskich y inne, które się przed sądem naszym arbitrio nostro decydować będą. Insuper y to się u pomienionych nayduie reskryptach, iż panowie disunici nie tylko do starszeństwa żadnego w cechach przypuszczani być nie maia; ale też, którzyby się ex disunitis, przeciwko tym rescriptom, na starszeństwa po cechach wdzierali, tedy szlachetny magistrat powinien takowych irremissibiliter karać winą, w reskrypcie króla imci Michała in contravenientes założoną, to iest

tysiācem kop Litewskich, iako per expressum reskrypt króla imci Jana w sobie obloquitur hisce: Przeto mieć chcemy w potomne czasy po szlachetnym magistracie Wileńskim, aby pod winą trzech tysiēcy złotych y dalszymi paenami, przeciwko tey informacyi naszej wykraczaiących, dissidentów y wdzieraiących się w cechach na starszeństwo, winą w reskrypcie założoną, karali, a obranych do żadnych rządów nie przypuszczali, ponieważ z tąd sedycye do oppresyey iedności świętey dzieią się przez takowych starszych y dochody cechowe ze skrzynek na bunt y obracane bywaią etc. Jeżeli zaś panowie disunici zaszczycaia się dawnymi constitucjami y przywilejami, religiey graeckiey in genere służącymi, y to onym ku pomocy bydz nie może, ponieważ iuz huic generi derogatum per speciem, gdy się graecus iest to genus respectu graecorum unitorum et disunitorum, si vero graecounitus iest species; a tak, gdy rzeczpospolita per constitutiones, królowie ichmć per rescripta sua wszystkie dawniejsze constitucyje contraxerunt ad speciem, applikuiać one ludziom religiey graeckiey, in unione sancta zostającym, tedy panowie disunici iuz onymi zaszczycać się nie mogą. Takowa zaś interpretaacya pomienionych praw y constytucyi patet per expressum tak z constitucyi wyż specyfikowaney anni 1699, iako z reskryptu króla imci Jana, gdzie haec formalia nayduia się. Pomieniony reskrypt świętey pamięci króla imci Michała, w dacie wyżej mianowany, przed nami produkowany, we wszystkich onego punktach, klauzulach y paragraphach stwierdzamy, zmacniamy y approbujemy y ratyfikujemy, a przy wolnym onego zażywaniu unitów religiey graeckiey, w różnym cech miasta naszego Wilna znajduiających się, in perpetuum zachowuiemy. Z

tą deklaracją y objaśnieniem, iż te prawa y porządki, które są zdawna cechom w Wilnie nadane, nie na kogo innego zaciągać mają, tylko na tych, którzy zostają w iedności katolickiey wiary, posłusznymi będąc kościołowi rzymskiemu etc. Że zaś te reskrypta mają mieć moc y powinne być pro lege poczytane, deducitur exinde, iż reskriptum principis dicitur mandatum faciens ius speciale in aliquo negotio. A zwłaszcza, gdy królowie ichność obsoluti sunt domini nad miastami swemi, zatym mogą onym praecipere pro libitu suo, insistendo et conformando se constitutionibus regni. Nakoniec iezeliby usiłowali panowie disunicy popisać się z iakowymiści in rem suam poślednieyszym od teraznieyszego króla imci reskryptem, y ten onym subvenire nie może, ponieważ tenże król imć, nam ad praesens szczęśliwie panujący, reskryptem swoim, w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiątym ósmym, zalecając szlachetnemu magistratowi Wileńskiemu, aby inhaerendo dawnym constytutyom, przywileiom y reskryptom, nie przypuszczając żadnego disunita do starszeństwa cechowego, Jakuba Jarmaszewicza unita na starszeństwo w cechu szewskim promowowali, tymże reskryptem swoim kassuie y annihiluie, wszystkie inne reskrypta swoje, lub pierwsze lub poślednieysze, iezeliby się które in contrarium pokazać miały, iako z kontekstu tegoż reskrypta patet in haec verba: Żądamy po wierności waszey, którym to zwładzy urzędu należy, ażebyście, inhaerendo pierwszej elekcyey et plenitudine potestatis nostrae regiae, Jakuba Jarmoszewicza non obstantibus mandatis et rescriptis nostris, exportatis et exportandis, które ex nunc kassuemy, na starszeństwo tegoroczne, przelożywszy praevio super fidelitate iuramento et deinde o rescriptach idem sentiendum, co

y o przywilegiach, a zatym iako przywileie poślednieysze, in praeiudicium pierwszych otrzymane, waloru mieć nie mają, tak tym bardziey reskrypta, ile takie które expresse są przeciwko constitutyom regni praeiudicare pierwszym nie mogą iakiey censurze musiałby podlegać ten reskrypt, którym się niby chcą zaszczyścić panowie disunicy, gdyż król imć, lubo może reskryptem iednym inne reskrypta cassować swoje, reskryptów iednak nie swoich, ale antecessorów, a tym bardziey constitucyi prywatnym reskryptem kassować nie może. Że zaś przywileie poślednieysze, in praeiudicium pierwszych otrzymane, żadnego waloru mieć nie mają, videatur o tym constitutia anni tysiąc sześćset trzynastego folio decimo, titulo przywileie na przywileie, item reskrypta ważności y moc mają, ex mente rescribentes; ponieważ reskrypt y moc interpretacją swoją bierze ex eadem mente rescribentis, iako o tym kanony cap. cum adeo 17 cum cap. diluto 22 hoc tit. et cap. super eo 15 infra d. officio et potestate iudicis delegati et mianowicie kiedy upraszający reskrypt przekłada królowi całą materią wiernie o co prosi y król dający reskrypt na fundamentie dobrej prawdziwey informacyey daie reskrypt, iako to, fundament dobrego reskryptu iest constytucya publiczna pisze, że generi per speciem derogatur reskryptem, bo genus iest graecus, species graecocuniti, którym datur potestas byż starszymi w cechach. Henricus Canisius ad librum primum decret tit. 3-tio de rescriptis numero octavo, lex secunda digestis de tritico et vino. Gdy zatym w sprawie graeckiey greacy są imieniem generalnym, grecy bo y unicy z kościołem ś. rzymskim greckim nazywają także grecy disunicy greckami się mianują, dla tego król nayiaśniejszy roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt

szóstego, dnia dziesiątego Maia reskrytem swoim illuminuje y wyraża, że ci graecy, którzy że są z dawnych czasów od początku kościoła świętego rzymskiego pochodzą y ci należą do starszeństwa cechowego. Panowie dissidenci, iako oderwali się od uniey kościoła świętego, w tenczas zaraz dissidenci nazwani y schizmatykami nazwani dla dissidencji y za to wyklęci, od kościoła świętego rzymskiego odłączeni, dla tego y w magistracie Wileńskim, do urzędów burmistrzowskich, radzieckich, ławicznych nie są dopuszczeni y onych niedopuszczają, bo gdy by magistrat Wileński dopuszczał onych do urzędów, tedy promotorowie dissidentów byli wyklęci, dla tego potrzeba patriarchów graeckich uważć, że patriarchami nie byli dissidenci, ale unici. Jeśli panowie dissidentes powiadaią, że Focius był patriarchą Constantynopolitańskim, to prawda, ale Focius patriarchą uprosił Constantinopolitanam u oycy świętego papierza na instancją cesarza Bazylego, tedy był w unii kościoła świętego rzymskiego, potym, iako z hanbicyą (sic) swoją przyłączył się do saracenów pogan przeciwników kościołowi świętemu, w tenczas oyciec święty papież Jan Conaka zebrał, po nim Marinus papież toż samo uczynił y inni oo. śś. papieże. Za to y za błędy insze z patriarchii Fociusza zrzucili y iego adherentów na potomne czasy wyklęć kazali. Jeśli ewikter z rzymianami panowie disunici contrawersują, to nic nieszkodzi, bo wolno z nimi iść y pić, ale błędów nie trzymać y dla tego sadales nayaśnieyszy panowie y inni do professyey doktorskiej przychodzące wyrzekają się schismy herezyi. Tu daley o cnotach Fociusza nie piszem, bo dość iest napisano w xięgach. Jeśli panowie dissidenci zdają się do konfederacyey, to nic nie pomagają,

ponieważ wszystkie stany Korony polskiey y wielkiego xięstwa Litewskiego] podpisali się, nihil derogando iuribus sanctae romanae ecclesiae et unitorum. Iż iako takie podpisy ordinum reipublice protestowali się de manutentione iurium s. r. ecclesiae et s. unionis, tak za protestacją conservant iura antiqua s. unionis. Canticus Henricus de rescriptis in cap. ex parte secunda tit. 3-tio N^o, 4-to pisze z panormifanem: Jeśli król każe co czynic sub certa paena, ten do kogo pisze król, może parere mandato y może non parere, iesli iakie nadchodzi scandalum, puta de religione, de ruina animarum, może nie parere, iako o tym prawa różne. Tu iest casus, że pierwszy reskrypt unitów, poslednieyszy disunitów kasowany bydź nie może, iako ad male narrata otrzymany poslednieyszy, przeciwko constitucyey anni 1699, iako o tym de rescriptis. De rescripto speciali, qua ratione derogat generali, quo permittitur libera appellandi potestas, per speciale autem rescriptum in aliqua causa admittitur appellatio, nam duo obstare videntur, unum quod ex priori quaesitum inductio non cassatur, cap. docet de regulis iuris in 6-to et cap. quamvis 8-uo tit. N° 1 in 6 alterum quod cum prius rescriptum consonum sit iuri communi, quo in omni causa permittitur appellatio, non possit illi derogari per posterius. Nadto constitucya anni tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt dziewiątego causam efficientem habet, bo pisze: iż chcąc zachęcić, aby tym bardziey ad sanctam unionem był convictus, dla tego unitom graekom starszeństwa przelożone; prima ratio animarum, secundo poznanie prawdziwie Boga zwiary iego świętey, która wiara nie iest insza, tylko wiara święta iedna katolicka rzymska, a nie wiele wiar, to iest, wyznanie świętych apostołów et sanctorum

conciliorum, od którego wyznania niepowinniśmy ani na włoskę odstępować. Dla tego pars unitorum przy constitucyey y reskryptach swoich prosi te conservari salvo iure addendi, minuendi, corrigendi.

Po której czytanej informacyey y po allegowanych constytucyach, reskryptach y prawach econverso stawiając wielebny imci oyciec Eufrom Żukowski — kapellan monasteru błagocześciwego świętego Ducha y chcąc dowodzić, że pridie ab unione dissidentes nomine graeciae, iako graeci sunt capaces w cechach byź starszymi y do przysięgi mają potestatem accedere, in rem suam allegavit et citavit różne przywileia od najiaśniejszych królów ichmościów, panów naszych miłościwych, nadane, mianowicie mienił: iż exercitium religionis ludzi, którzy ab unione dissident, wolno iest pozwolone, secundo cóż ludzie ab unione abhaerentes powinny mieć swoje w manastyrze świętego Ducha bractwa. Consequenter nie powinni ichmé oycowie uniacy panów dissidentów inquietować y turbować, na którą bezpieczność usus et exercii suae professionis rescripta od najiaśniejszych królów ichmościów, panów naszych miłościwych, otrzymane z listem zaręcznym pomieniony imci oyciec kappellan dissidentum a religione exhibuit y publicznie czytał, a zatym te circa privilegia sua conservari y panów dissidentów ab unione circa ius starszeństwa zachowania upraszał.

Przeciwnym sposobem imé xiądz starszy monastyrz uniackiego ś. Trócy replicuit: iż które przywileia oo. dissidentes produxerunt y czytali, te przywileia nihil continent w tym aby panowie dissidentes mieli moc et facultatem w mieście iego królewskiej mości Wilnie byź starszymi, bo starszemi w cechach nie inni graeci mają byź obierani, tylko cum sancta romana ecclesia uniti,

iako o tem constitucya y reskrypta opisują, że tedy pars unitorum ma po sobie constitucye, in contrarium zaś, panowie dissidentes żadney posledniejszey nie citują constitucyi, dla tego tedy panowie dissidentes mają byź od starszeństwa w cechach amoti, iż panowie dissidentes szczyją się reskryptami, na to repositum, że w informacyey podaney y wyżej czytanej iest wielka y dobra nauka, iakie reskrypta są ważne y iest deductum, że pierwsze reskrypta in fundamento constitucyi wydane, są plenissimi iuris, a niżeli reskrypta posledniejsze, ad male narrata otrzymane. Praeterea gdy strona przeciwna panów disunitów czyta swoje prawa, tedy tylko czyta de exercitio suae professionis libero, quod exercitium ichmościom non impeditur, ani myślą oycowie unicy impedire, ale tylko promotent negotium pro parte unitów refutando, że disuniti non sunt capaces byź w mieście Wilnie w cechach starszymi. *Quarto.* Bractwa żadnego ichmościom panom disunitom nie zapieraia unicy y dla tego żadney krzywdy nie czynia. *Pro quinto* ichmość panowie disunicy, allegando swoje rescripta evidentem czytaia, iż te rescripta ichmościów panów disunitów in tantum valent, in quantum prawu pospolitemu nie będą przeciwnie. Tu zaś wielka discordantia przeciwko prawu pospolitemu; bo ichmość panowie disunicy, nie mając posobie żadney constitucyi, żadnego publicznego prawa, rescripta ad male narrata otrzymali, neque etiam rescripta ad casum praesentem spectantia citant, ac producunt. Przeto inhaerendo constytucyom y rescriptom, na fundament constitucyi wydanym, oycowie unicy se circa sua iura conservari instantissime flagitarunt.

A tak szlachetny magistrat Wileński, wysłuchawszy mocy, od obu stron wno-

szonych, adhibito maturo consilio, uważając, iż in praesenti casu agitur quaestio z iedney strony de constitutionibus per reverendos patres unitos citatis et descriptis, abisdem domini unitis obtentis, ex altera zaś parte, ichmość panowie disuniti producent pro parte sua przywilegie, reskrypta y list zaręczny od nayiaśnieyszego króla, imci pana naszego miłościwego, wydany, a zatym zważając, że nie może magistrat in concurentia praw od nayiaśnieyszego maiestatu, pana naszego miłościwego, in cognitionem intrare, iuxta illud axioma, cuius est potestatis, leges condere, illius etiam est iuris, has leges interpretaeri, ile kiedy et ante actis annis takie controwersye de iuribus et privilegiis ad cognitionem nayiaśnieyszego maiestatu iego królewskiey mości, pana naszego miłościwego, były cum omni subiecta vene-

ratione podawane, dla tego lubo nulla pars agentium prosila o odesłania pro cognitione iurium maiestatis, iednak szlachetny magistrat Wileński, ne incurrat aliquas paenas, pro cognitione iurium serenissimae maiestatis y teraznieyszą sprawą dosądu nayiaśnieyszego Maiestatu iego królewskiey mości, pana naszego miłościwego, cum debita ad plantas subiectione lub do sądów relacyinych własnych, lub zadwornych assessorskich iego królewskiey mości, pana naszego miłościwego, reponit y odsyła. Żeby zaś porządki w cechach miasta Wilna non remorentur dylacyami, idcirco terminum prosequendae remissionis za sześć niedziel od daty tey remissy, póki sądy iego królewskiey mości, pana naszego miłościwego, assessorskie, według innotescentii wydanych, odprawować się będą, naznaczył. Co iest zapisano.

1715 г. Февраля 23 дня.

Изъ книги № 5136, за 1712—1718 г., л. 340.

118. Вводный актъ Виленскому Свято-Духовскому монастырю на домъ, записанный ему по духовному завѣщанію.

Виленскій мѣщанинъ Павелъ Прокоповичъ пригласилъ въ свой домъ присяжныхъ радныхъ и въ присутствіи ихъ объявилъ, что по духовному завѣщанію онъ отдастъ свой домъ на Зарѣчьи Ви-

ленскому Св.-Духовскому монастырю на вѣчныя времена, и просилъ ихъ ввести монастырь во владѣніе, что и было исполнено.

W sobotę blisko ante dominicam sexagesimae dnia dwudziestego trzeciego miesi-

ca Februarii, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego piętnastego.

Przed urzędem burmistrzowskim radzieckim Wileńskim, sądownie w ratuszu podług prawa zasiadającym, stanowszy personaliter wielebny brat Jozeph Opocki—ordinis divi Basilii magni, dawney obserwancy, przy cerkwi świętego Ducha disunitorum w Wilnie, ku Ostrey Bramie od ratusza idąc po lewey stronie na ulicy Wielkiej leżącej, imieniem wielebnego oycy Barlaama Michniewiczza — starszego y całego monastyra przy pomienioney cerkwi będącego, wnosil, iż w roku tysiąc siedmsetnym dziesiątym pan Paweł Prokopowicz, zchodząc z tego świata, dom swój własny w Wilnie, na Zarzeczcu, nad rzeką Wilenką, na ulicy Safiańskiej, obok nieboszczyka Marka Szynkiewicza, a teraz sławetnego pana Macieia Jaroszewicza Kfaczyńskiego, a z drugiey strony nieboszczyka pana Bazylego Puzanowicza pustego pałacu wzdłuż od ulicy aż do wody Wilenki, ma w sobie z sznurkiem sążni siedm szyrzyny, od Marka terazniejszego trzymania sławetnego pana Jaroszewicza, aż do miedzy nieboszczyka p. Bazylego Puzanowicza, sążni siedm mający y iako się pomieniło w swoich granicach leżący, wolny, swobodny, długami pierwszymi ani pośledniejszymi nikomu nieonerowany, do wyż rzeczoney cerkwi świętego Ducha testamentem, na piśmie czynionym, zapisał. Który to dom, aby w intromissią urzędownie był podany, a na podanie one-

go szlachetni panowie radni e medio magistratus deputowani byli, dopraszał się. Jakoż urząd burmistrzowski radziecki Wileński, satisfaciendo instanti petitioni, dla podania w intromissią wyżej wyrażonego domku z placem, salva iurisdictione Maydeburgensi et omnibus oneribus civitatensibus, szlachetnych panów Thomasa Sikorskiego ex romano-latina y Jana Hołubowicza ex graeca partibus, radziec rocznych, ze mną pisarzem niżej wyrażonym y z sługami przysięgłymi Kazimierzem Fiedorowiczem y Kazimierzem Serakiewiczem deputował. Którzy szlachetni panowie radni, dość czyniąc funkcyi na siebie włożoney, wyż pisanego dnia y roku do domku officiose descenderunt y ten domek, starą piekarnią w sobie mający, bez żadnych kontradykeyi w possessyą y intromissią perpetuis temporibus pomienionemu wielebnemu oycu Barlaamowi Michniewiczowi—starszemu y całemu monasterowi ordinis divi Basilii magni, dawney obserwancy, przy cerkwi świętego Ducha disunickiey w Wilnie leżącej, będącym, tradowali y intromittowali, w moc, dzierżenie y realną possessyą podali, bez żadney ni od kogo kontradykeyi y relacyą ustnie podania swojego ad acta powracając uczynili y dobrowolnie zeznali. Co iest do xiąg burmistrzowskich Wileńskich zapisano.

1726 г. Апрелья 23 дня.

Изъ книги № 5138, за 1725—1727 г., стр. 301.

119. Продажная запись отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Александру Заблоцкому на пустопорожній плацъ въ г. Вильнѣ, на Субочь улицѣ.

Настоятель Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Евфимій Власовичъ отъ имени монастыря выдаетъ настоящую запись Александру Заблоцкому въ томъ, что монастырь продалъ помянутому

Заблоцкому за 150 зл. на вѣчныя время пустопорожній плацъ на предмѣстьи Субочь, доставшійся монастырю по завѣщанію отъ Анастасіи Бровчиной.

Sabbatho ante dominicam rogationum die decima septima mensis Maii, anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo septimo.

Coram nobili officio consulari Vilnensi actisque eiusdem praesentibus comparens personaliter religiosus Josaphat Szwabowski—vicarius, de consensu omnium religiosorum divi Basilii magni ritus graeco-disuniti conventus Vilnensis, ad aedes sancti Spiritus existentium, praesentes literas perpetuae transfusionis seu cessionis cum intro contentis parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, in personam generosi domini Alexandri Zablocki, palam, libere ac per expressum recognovit, quarum literarum recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo, tenor sequitur estque talis:

Ja Euthemiusz Ułasowicz — namiestnik y my wszyscy xięża bazylianie świętego Ducha ritus graeci czyniemy wiadomo y zeznawamy tym naszym dobrowolnym wieczysto wlewkowym zapisem imci panu Alexandrowi Zablockiemu danym na to: iż co zesłała w Bogu ieymśc pani Anastazyja Iwanowa Browczyzna—mieszczanka y obywatelka

miasta Wilna, testamentem swym w roku tysiącnym sześćsetnym ośmdziesiąt dziewiątym, dnia dwódziesiątego czwartego Oktobra czynionym, dom swój na przedmieściu Suboczym, w pewnym ograniczeniu będący, z ogrodem, wielebnym ichmościom xięży bazylianom, przy cerkwi świętego Ducha zostaiącym, zapisała y legowała, który dom przez ogień y różne ruiny penitus zniszczał, tylko plac goły został. Zaczym my xięża bazylianie ritus graeci wyż specyfikowany plac goły z ogrodem, za Subocz bramą będący, między ulicą na przeciwko ogrodu Ray nazwanego z iedney strony, a z drugiey strony około pola nazwanego Rossa wychodzącego, temuż imci panu Alexandrowi Zablockiemu za summę złotych sto pięćdziesiąt polskich currenti prawem wlewkowym przedaliśmy, testament nieboszczki pani Browczyney autentyczny, także intromissyą urzędową y inne wszelkie dokumenta na ten plac y ogród służące, za któremi my bazylianie byliśmy w possessyi, z osób naszych perpetuis temporibus zrzekszy się, imci panu Zablockiemu oddaliśmy. Więc iako z odebrania wyż specyfikowanej

summy sta pięćdziesiąt złotych polskich imci pana Zabłockiego kwitujemy, tak pomieniony plac z ogrodem do aktualney imci possessyi podaiemy y urzędownie intromitujemy, żadney sobie samym y następcom naszym do przereczonego domu, placu y ogrodu salwy nie zachowuiemy. Wolen tedy y mocen będzie imć pan Zabłocki y sukcesorowie imci, mając ten plac sobie od nas wiecznością przedany y transfundowany, w swoiey realney possessyi onym, iako swoją własnością, rządzić, dysponować, budynki budować, a pobudowawszy, lub goły plac dać, darować, sprzedać, zastawić, y takowym że prawem, komu chcąc, transfundować, na kościół legować y według najlepszego upodobania swego ordynować, użytków wszelkich wynajdować, bez żadney od nas samych y następców naszych przeszkody. Owszem iesliby kto a latere chciał iakową przeszkodę w dzierzeniu pomienionego placu imci panu Zabłockiemu, lub sukcesorom imci czynić y do onego interessować się, tedy za daniem nam bazylianom do klasztoru przez list otworzysty znać, u wszelkiego sądu y prawa zastępować y evinkować obowiązuiemy się. Czego my ichmości y następcy nasi dotrzymać mamy, pod zaręką sta pięćdziesiąt złotych, którą zarękę in casu naruszenia y niedotrzymania w którym kolwiek punkcie tego zapisu naszego wieczysto zrzecznego wlewkowego, daiemy moc y pozwalamy imci panu Zabłockiemu y sukcesorom imci nas samych, a po nas następców naszych, do wszelkiego sądu y prawa tak świeckiego, iako też y duchownego urzędu ziemskiego, grodzkiego, magistratu Wileńskiego, sądu głównego trybunalnego, koła wielkiego y koła compositi iudicii duchownego consistorskiego, ikmci zadwornego assessor-

skiego, a czasu interregni kapturowego, pozwać y do sprawy, w który chcąc registr y termin wpisać, gdzie my, będąc zapozwani, mamy stanać, a stanowszy, abscissis omnibus dilationibus atque beneficiis iuris, na cytacyą aktora usprawiedliwić się, zarękę nie schodząc z sądu zapłacić y we wszystkim decyzji sądowej exekucyi urzędowej podlegać y dość uczynić, sub paena infamiae, mamy y powinni być, a po nas sukcesorowie nasi powinni być, a y po zaplaceniu zaręki iednakże ten nasz wieczysty zapis przy swoiey mocy y walorze nieporuszenie zostawać ma. Y na tośmy dali ony z podpisem rąk naszych y z podpisaniami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego dwódziesiątego szóstego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia.

Apud quas literas perpetuae transfusionis seu cessionis, subscriptiones manuum, tam ipsorum recognoscentium, quam dominorum sigillatorum sunt tales:

Ja Jozaphat Szwabowski — kaznodzieia y wikary prawosławnego konwentu Wileńskiego mp. Euthimiusz Ułasowicz N. W. ze wszystką w Chrystusie bracią mp. Ustnie y oczewisto proszony od ww. oo. bazylianów świętego Ducha konwentu Wileńskiego do tego wieczysto przedaźnego wlewkowego zapisu, danego imci panu Alexandrowi Zabłockiemu, iako pieczętarz podług prawa podpisuię się: Symon Horowski mp. Ustnie y oczewisto proszony od wyż wyrażonych osób do tego prawa podpisuię się: Jan Parniewski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych tego prawa podpisuię się iako pieczętarz: Michał Białowski. Nobile officium consulare Vilmense literae perpetuae transfusionis seu cessionis

cum intro contentis vadiis ac nexibus per recognoscentes religiosos ritus graeco-disuniti personaliter in iudicio officioque praesenti consulari Vilmensi recognitas, ac publice lectas per sententiam suam approbando generoso domino Alexandro Zablocki cum ipsis originalibus authenticis connotatis, sigilloque communitas per depromptum extradi demandavit; prout sunt ex actis nobilis officii consularis Vilmensis cum originali connotato extraditae. Actum anno, mense et die ut supra.

1734 г. Мая 20 дня.

Изъ книги № 5139, за 1728—1736 г., л. 978.

120. Изрекательная запись отъ Наркевича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на право владѣнія его грунтами въ г. Вильнѣ.

Между городской и замковой юрисдикой былъ споръ, которой изъ нихъ принадлежать плацы, находившіеся возлѣ плацовъ мѣщанина Наркевича и Рубина? Въ этой записи Наркевичъ подъ присягой показываетъ, что эти плацы всегда считались собственностію Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря и что онъ отрекается отъ нихъ и и за себя и за своихъ паслѣдниковъ.

Feria quarta post dominicam quartam post Pascha, die vigesima sexta mensis Maii, anno Domini millesimo septingentesimo trigesimo quarto.

Coram actis nobilis officii consularis Vilmensis, comparens personaliter generosus dominus Casimirus Miemonowicz praesentes literas abrenuntiationis, parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, per dominum vero Casimirum Narkiewicz cum subscriptione manus eius propriae et duorum dominorum sigillatorum datas, in rem venerabilium patrum basilianorum monasterii Vilmensis ritus graeco-disuniti, ad aedes sancti Spiritus existentis, cum introfusius contentis ob maius robur ac securitatem ad acta offerendo, suscipi ac ingrossari petiit; quarum literarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Kazimierz Narkiewicz wiadomo czynię tym moim listem dobrowolnym wyznawiającym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało, danym w Bogu wielebnemu oycowi Ambrozemu Juszkiewiczowi—starszemu y wszystkim wielebnym oycom monasteru Wileńskiego, przy cerkwi ś. Ducha ritus graeci nieunitów zostającym: iż co placu wielebnych pomienionych oyców monasteru Wileńskiego w tyle placów moich

zaraz o miedzę parkanu dworku moiego, oraz ogrodu y gumna y placu Rubina zostaią sytuowane y w swoich ograniczeniach leżą, o które place wielebnych oyców, do iuryzdykeji mieyskiej należące, spór był zapadł, iakoby miały należeć do iuryzdyki zamkowej, w tym y proceder iako o place mieyskie w maydeburi Wileńskiej zaszedł, ponieważ one przywłaszczaiąc do zamkowej iuryzdykeji odebrać wyż rzeczonym oycom place w tyle naszych placów zaraz o miedzę zostaiące, z różnych relacyi wątpliwych usiłowano; lecz iż prawa dawne domowe, iako też od czasu dzierżawy, dworku moiego y placów per consequens aż do końca idących, possessio continua nie inaczey okazowała, tylko w tyle zaraz za parkanem dworku y płotami dalszych moich placów, place wielebnych oyców o miedzę są zdawna ichmościów; że iako wiadomy moich placów y dworku ograniczenia, praw opisania, prawdziwe podług sumienia wyznawam y zeznaię przed światem y Panem Bogiem, iż nie inaczey iest, że te place wielebnych oyców monasteru Wileńskiego ś. Ducha nieunitów ritus graeci wcale nie należą do dworku moiego y do dalszych placów, tylko usurpative przywłaszczano, których placów ia sam, gdy mi życie moje konserwować z woli Boga naywyższego w dalszy czas pozwoli, nigdy w żadnym czasie pretendować, usurpować nie mam y do nich interessować się nie będę, takż żona moia, dzieci y succesorowie moi przeszkody żadney ichmościóm czynić nie maią y nie będą powinni. Wszakże ten proceder, który ichmć urościli, iż ia wyznaię, że do placów ichmć żadney niemam należności y succesorowie moi interessować się nie będą powinni, pomienieni oycowie skassować maią, a żonę, dzieci moie, succesorów y każdego, dworek

móy dzierżącego, za onym turbować nie będą mogli. Żaden też dzierżący móy dworek y place do placów wielebnych oyców monasteru Wileńskiego ritus graeco-russi nieunitów klasztoru należących, intervenire nullo modo niema. Które to wyznanie ażeby firmum robur po wszystkie czasy miało, y żadnym terminiem wątpliwości nie podleżało, dla pewności ręką moią podpisuię przy uproszeniu ichmć panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego czwartego, miesiąca Maia dwudziestego dnia.

Apud quas literas abrenuntiatiois subscriptionis manuum tam domini Narkiewicz, quam dominorum sigillatorum expetitorum sunt tales: Kazimierz Narkiewicz; ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Kazimierza Narkiewicza do tego zapisu wyznającego zrzeczenia placów y pretensyi do placów ichmć oyców ritus graeci nieunitów, danego wielebnemu oycowi Ambrozemu Juszkiewiczowi y całemu monasterowi Wileńskiemu ś. Ducha ritus graeci nieunitów, iako pieczętarz podpisuię się: Józef Uściniwicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Kazimierza Narkiewicza do tego zapisu wyznawającego zrzeczenia placów y pretensyi do placów ichmościów oyców ritus graeci nieunitów, danego wielebnemu oycowi Ambrozemu Juszkiewiczowi y całemu monasterowi Wileńskiemu ś. Ducha ritus graeci nieunitów iako pieczętarz podpisuię się: Kazimierz Józeph Niemanowicz mp. Quae literae abrenuntiationis fundorum, praemisso modo ad maius robur ac omne eventum ad acta oblata, in rem venerabilium patrum ord. divi Basilii magni monasterii Vilmensis ritus roxolani, ad aedes s. Spiritus existentis, sequen-

tes sunt actis praesentibus nobilis officii consularis civitatis sacrae regiae maiestatis | Vilmensis in m. d. Lit. metropolitanae insinuatae ac inscriptae.

1738 г. Юня 25 дня.

Изъ книги № 5140, за 1737—1741 г., л. 475.

121. Фундушова запись отъ Ошмянскаго мостовничаго Владислава и жены его Констанціи Марковскихъ Виленскому Троицкому монастырю на фольварокъ Суховъ-Зеновицкій, въ Ошмянскомъ повѣтѣ.

Ошмянскіе дворяне Марковскіе, движимые религиозными чувствами, завѣщали базилианамъ свой фольварокъ въ Ошмянскомъ уѣздѣ Суховъ-Зеновицкой подѣ зарукой 20,000 злотыхъ на нарушителей этой фундушовой записи; при этомъ Мар-

ковскіе требуютъ, чтобы уніятскій священникъ, завѣдующій Суховской олтаріей каждый четвергъ служилъ заупокойную обѣдню (спѣваную) за души фундаторскихъ родственниковъ на вѣчныя времена.

Feria quarta ante festum sancti Josephi desponsatoris b. v. M., die decima octava mensis Martii, anno Domini millesimo septingentesimo trigesimo nono.

Coram nobili officio consulari civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis actisque eiusdem praesentibus comparentes personaliter illustres mm. dd. Vladislaus et Constantia de domo Kniazewiczów Markowskie—praefecti pontorum Oszmian., coniuges, praesentes literas foundationis inscriptionis, parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, cum introfusius contentis in personas adm. r-ndi in Christo patris Basilii Polatilo, adpraesens provincialis ord. d. B. m. ritus graeco-unitorum omniumque ac universorum rr. patrum basilianorum unitorum palam, libere et bene-

vole, neque ulli devio errore aut consilio ducti, sed sani per totum mente et corpore expressis recognoverunt verbis, quarum litterarum, iudicialiter recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

Ja Władysław Markowski y ia Konstancya z Kniazewiczów Markowska, mostownicowic powiatu Oszmiańskiego, małżonkowie, iedna osoba za drugą ręcząc y obowiązując się, czyniemi wiadomo y iawnie wyznawamy tym naszym dobrowolnym wieczystym de nova radice funduszowym, in forma iuris sprawionym, zapisem, danym w Bogu nayprzewielebnieyszemu iegomości xiędzu Bazylemu Polatyle—zakonu świętego Bazylego wielkiego ad praesens prowincyałowi y wszystkim ww. przewielebnym ichmé

xx. ritus graeci-unitorum zakonu świętego Bazylego wielkiego na to, iż co my Markowscy, małżonkowie, po uczynionym przyznaniu y zaprzysiężonym przez nas in antecessum formalnym funduszu na majątność Suchów, dobra, w powiecie Oszmiańskim leżące, y po ufundowaniu aktualney possessyi ww. przewielebnych ichmć xx. bazylianów in ulteriori temporis tractu, tak in fundamento zapisów wieczystych y testamentu w Bogu zesłego imci pana Józefa Markowskiego — stolnikowicza Brańskiego synowca naszego, ruchomego, iako też naturalnego aktorstwa y zapłacenia znacznych długów zostawszy wieczystemi aktorami y possessorami, drugiego osobliwego Suchowa-Zenowiczowskiego, przez nas Markowskich, mostowniczych Oszmiańskich, ab omnibus oneribus opłaconego, rezolwowaliśmy się z dobrej woli naszej, iuribus reipublicae dyspensowaney et ex ipso zelo ku pomnożeniu chwały Boskiej, per instinctum Ducha świętego, w sercach naszych formatum, applicować, y ten drugi Suchów-Zenowiczowski, temuż zakonowi w Bogu przewielebnych ichmć xx. bazylianów prowincyi Litewskiej, iakoż z tym wieczystym fundacyinym zapisem naszym, fundując de nova radice altaryą w drugim Suchowie-Zenowiczowskim pro perpetuo victu et amictu iednego zakonnika bazyliańskiego, pomienioną altaryą possydującego, pomieniony folwark Suchów-Zenowiczowski ze wszystkimi poddanemi, do niego należącemi et cum omnibus generaliter atinentiis et pertinentiis w Bogu przewielebnym ichmć xx. bazylianom na wieczne potomne y nieodzowane czasy zapisujemy y ex nunc równo z datą tego fundacyinego zapisu, pomieniony Suchów-Zenowiczowski ze wszystkimi gruntami y sianożęciami, ze wszystkimi poddanemi y ich żonami, dziećmi,

dobytkami, daninami, służbami, powinnościami y z onych że gruntami y osiadłościami, w Bogu przewielebnym ichmć xx. bazylianom do aktualney wieczystey podaiemy possessyi, y tychże w Bogu przewielebnych ichmć xx. bazylianom pomienionego Suchowa-Zenowiczowskiego wieczystemi czyniemy aktorami y possessorami. Qua stante haereditaria perpetua possessione, ażeby w Bogu wielebny imć xiądz altarysta, zakonnik bazyliański, od zwierzchności swoiey dependujący, pomienioną altaryą possydujący, w każdym tygodniu we czwartek odprawował mszą świętą śpiewaną requialną za duszę Stanisława, Maryannę y Józefa Markowskich w cerkwie Suchowskiej perpetuis temporibus tenebitur, sub nexu conscientia y utratą dóbr ad cuiusvis instantiam. Na ostatek ażeby też to scrutatoribus legum evidenter innotescat, żeśmy za tę fundacyą żadnych nie wzięli pieniędzy, y że ten fundusz ex puro zelo et propria mera liberalitate pullulavit, prout ad evincendam veritatem Boga samego, tanquam supremum sere ludzkich scrutatorem, na świadectwo używając, takowego funduszowego zapisu, iuxta obloquentiam konstytucyi seymowych uczynionego, in perpetuum trwać mającego, nie tylko my fundatores w naymniejszym punkcie naruszać nie mamy y sukcesorowie nasi utriusque sexus, po nas następujące, a tym bardziej kollatorialne osoby violare nie powinni będą, pod zaręką dwudziestu tysięcy złotych et sub poena banitionum ac infamiae. Iakoż my wyżej wyrażone fundatores obowiązujemy się miłością Boską y wszystkie maiora et minora wielkiego xięstwa Litewskiego subsellia, ażeby tak stante vita nas fundatorów y ewiktorów, iako też post decessum nostrum tego naszego ex pio zelo uczynionego funduszowego zapisu, per in-

iusta et adinventata media na awulsyą tych od chwały Bożey dobronikom uinvalidować nie pozwalali, który z dobrej woli naszej iest uczyniony, na konstytucyach seymowych, tamquam in lapide angulari ufundowany, millenis precibus exoramus. Denique do zapozwania personarum renitentium w naymniejszym punkcie, forum ubiquinarium saeculare i spirituale naznaczamy; dyllacyi et beneficia iuris wszelkie y wszystkie, idque kopie z pozwu z spraw, additie patronów, godziny obmowy legalitatis et infirmitatis munimenta, fori exceptiones odcinamy y do utrzymania in suo robore et esse tego funduszu omnia subsellia amore Dei et iustitiae obligujemy; ad interim wszystkie generaliter sprawy, ad fundum Suchowa-Zenowiczowskiego należące, do rąk w Bogu przewielebnych ichmość xx. bazylianów oddać y tenże Suchów-Zenowiczowski ad possessionem intromitować mamy, w starodawnych granicach, obwarowawszy. Pro maiori robore dajemy ten nasz wieczysty funduszowy zapis z podpisem rąk ustnie y oczewisto od nas uproszonych ichmościów panów pieczętarzów. Pisan w Suchowie, roku tysięcznego siedmsetnego trzydziestego ósmego, miesiąca Junii dwudziestego piątego dnia.

Apud quas literas perpetuae foundationis subscriptiones manuum, tam ipsorum recognoscentium, quam magnificorum dominorum sigillatorum sequuntur tales: Władysław Markowski — m. O. mp. Konstancya Markowska—m. O. Za ustnym y oczewistym uproszeniem od ww. ichmć panów Władysława Markowskiego y samey ieymości pani Konstancyi z Książewiczów

Markowskiej, mostowniczych Oszmiańskich, małżonków, do tego dobrowolnego wieczystego de nova radice funduszowego zapisu, danego w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Bazylemu Polatyle, zakonu świętego Bazylego wielkiego ad praesens o. prowincyalowi, y wszystkim w Bogu wielebnyim ichmć xx. ritus-graeci unitom zakonu świętego Bazylego wielkiego, na przyłączenie Suchowa-Zenowiczowskiego do fundacyi dawniejszey Suchowskiej, podług prawa podpisałem: Jan Konstancy Sipowicz—pisarz grodzki powiatu Brasławskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto funduszowego zapisu podpisuję się: Jerzy Józef Kociell.—p. w. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego additamentu funduszowego zapisu podług prawa podpisuję się; Paweł Konstancy Macelewicz—sekretarz iego królewskiej mości, aktualny y miasta stołecznego Wileńskiego utriusque iudicii pisarz mp. Quae praesentes literae perpetuae foundationis seu foundationis inscriptiones, praemisso modo iudicialiter recognitae, sunt actis consularibus nobilis officii civitatis Vilnensis inscriptae ac insinuatae, parti vero affectanti scilicet adm. reverendo in Christo patri Poletila—prowinciali omnibusque rr. patribus ordinis d. B. m. basilianis graeco-unitis, una cum ipso originali sub sigillo eiusdem nobilis officii consularis Vilnensis per de promptum sunt extraditae. Actum anno, mense et die ut supra, scilicet anno millesimo septingentesimo trigesimo nono, mensis martii, decima octava.

1740 г. Юля 5 дня.

Изъ книги № 5140, за 1737—1741 г., л. 843—846.

122. Продажная запись отъ Виленской женской обители при церкви св. Троицы Виленскому радцѣ Наплющцу на каменный домъ въ г. Вильнѣ.

Виленскіе Свято-Троицкіе базилианки имѣли на Амбарахъ въ г. Вильнѣ каменный домъ, подъ названіемъ Шимкевичовскаго; домъ этотъ былъ уже очень старъ и требовалъ значительныхъ починокъ. Вслѣдствіе этого, когда обратились Наплющцы къ

базилианамъ съ просьбой продать имъ этотъ домъ, то базилиане по общему согласію и съ разрѣшенія митрополита продали этотъ домъ на вѣчныя времена за 2,000 польскихъ злотыхъ.

Feria quinta ante dominicam misericordiae, die vigesima octava mensis Aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo quadagesimo.

Coram nobili Casimiro Grabowski et Matheo Osipowicz—consulibus Vlnensibus, pro recipienda recognitione a nobili iudicio officii consularis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vlnensis ad claustrum recognoscentium ob legalitatem regularis observantiae deputatis totumque iudicium representantibus ibidem comparentes personaliter religiosae virgines Wiktorja Sakowiczowna—superiorissa et Joanna Konopnicka—vicarissa et Theophila Andrzejewska, Ludowika Kosobucka, Eleonora Borowska—consultrices, Teressia Brodowska—praeterita superiorissa, Angiella Czyżowna et Dominica Koziałowna—moniales ordinis divi Basilii magni ritus graeco uniti conventus Vlnensis, ad aedes ss. Trinitatis existentis, praesentes literas perpetuae venditionis, parato scripto praeconceptas, in personas nobilium dominorum Gregorii et Elisabethae de Żaromskich Napłoszczycorum—scabinorum Vlnensium,

coniugum, cum introfusius contentis palam ac libere expressisque recognorerunt verbis. Quarum literarum recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis.

Ja Wiktorja Sakowiczowna—starsza y ia Joanna Konopnicka—wikarya, a my Theophila Andrzejewska, Ludowika Kosobucka y Eleonora Borowska—konsultorki—zakonice ś. Bazylego wielkiego ritus graeci uniti, imieniem naszym y imieniem całego konwentu naszego, w Wilnie przy cerkwi świętej Trójcy będącego, cum libero assensu całej zwierzchności, principaliter iasnie wielmożnego w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Athanazego na Szeptycach Szeptyckiego—metropolity całej Rusi, qua protektora naszego, pod wszystkie niżej wyrażone vadia, warunki, paeny, paragrafy, klauzuły y ligamenta in forma iuris sprawione, a na nas y na cały konwent nasz libere ac benevole założone, skłoniwszy się, podlegając y one we wszystkich in toto ac integro irrevocabiler dotrzymać assekurując się, czyniemy wiadomo y iawnie wyznawamy same na siebie, na nasz konwent

cały, tym naszym dobrowolnym wieczysto-
przedażnym a nigdy w potomne czasy nie-
poruszonem listem zapisem, komu by o tym
teżazniejszego et in posterum będącego
wieku ludzkiom wiedzieć należało, danym
ichmć panom Hrehoremu y Elżbiecie z Ży-
romskich Naploszczycom—radzcom y oby-
watelom miasta iego królewskiej mości
Wilna, wspólnym emptom małżonkom y
sucessorom ichmć utriusque sexus na to:
iż co my de super mianowane zakonnicie
zakonu świętego Bazylego wielkiego kon-
wentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej
Trócy rezydujące, mając niegdyś od iaśnie-
wielmożney ieymości paniey Anastazyi z
Tryznów Zawiszyny—wojewódziny Witeb-
skiej, kamienicę Szymkowska nazwaną, w
mieście iego królewskiej mości stołecznym
Wileńskim, w pewnym swoim ograniczeniu,
na Ambarach sytuowaną, klasztorowi na-
szemu iure donationis zapisaną y przyzna-
ną, potym dwuma przywilejami nayiaśniey-
szych regnantów polskich: pierwszym świę-
tey pamięci Władysława czwartego, sub
aktu roku tysiąc sześćset trzydziestego dzie-
wiątego, miesiąca Czerwca trzydziestego
dnia, drugim confirmacyinym pod rokiem
tysiąc sześćsetnym ośmdziesiątym ósmym,
miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego,
świętey pamięci Jana trzeciego, od przy-
mowania gości wszelkiego stanu, tak pod
czas partykularnych, iako też y ieneral-
nych ziazdów od posłów, etiam sub prae-
sentia regia dwornych y cudzoziemskich,
mianowicie od exdywizyi ww. ichmć panów
sędziów, na trybunał główny wielkiego
księstwa Litewskiego obranych, libertowaną
y uwolnioną, całą niemial in ruderibus zo-
stającą, a zważając dalsze ztąd cum in-
demnitate nostra pochodzące consequencye,
iż dla ciężkiego tak przez publiczną miasta
całego konflagratę, iako też różne ingru-

ente w oyczynie naszej hostilitate inkur-
sye zdezolowania, cale nie albo barzo mało
co ad publicum aerarium konwentu na-
szego przychodziło y przychodzi prowentu,
tudziesz stosując się do wolności prawem
pospolitym każdemu, iako chcąc, swoją
własnością rządzić y dysponować pozwoło-
nych; tedy in virtute tego wszystkiego,
praevio consensu et assensu zwierzchności
naszey, principaliter wyż specyfikowanego
iaśniewielmożnego w Bogu nayprzewieleb-
niejszego iegomości xiędza metropolity ca-
łej Rusi, tanquam supremi ad hoc ne-
gotium superarbitri dominoque, kamienicę
naszą, Szymkowiczowską nazwaną, w pew-
nym swoim ograniczeniu, w mieście iego
królewskiej mości Wilnie, na Ambarach,
pod iuryzdyką maydeburską Wileńską sy-
tuowaną, między kamienicami z iedney
strony zeszłego Stanisława Wargalowskie-
go Stefanowicza — radcy Wileńskiego, z
drugiej strony ichmość xięży bazylianów
unitów konwentu Wileńskiego, przy cer-
kwi świętej Trócy rezydujących; tyłem zaś
samym do kamienicy Kozaczeńkowskiej le-
żąca, na trzy piątra murowaną, reparacyi
znaczney potrzebującą, nikomu pierwszym,
ani pośledniejszym prawem nie zawiedzio-
ną, żadnymi długami, wyderkafami, ani
przewodami prawnymi nie obciążoną y ni-
czym w cale przez nikogo nie onerowaną,
ale wolną, swobodną y niepienną, z skle-
pami, piwnicami, stancyami dolnemi y gór-
nemi y ze wszytką a wszytką, tak iako się
ta kamienica z dawna w sobie miała y
teraz ma cyrkumferencyą, nic z niey cale
na nas y sucessorach naszych nie excy-
pując, ani żadney naymniejszey cząstki nie
wylączając, zbyliśmy, przedali y na wieczne
y nigdy nieodzowne czasy possessyi naszej
zrzekszy się, w moc, dzierzenie y spokojne
używanie zawiodszy, urzędownie intromito-

wać pozwoliliśmy ichmć panom Hrehoremu y Elźbiecie z Żyromskich Naploszczycóm—radzcom y obywatelom miasta iego królewskiej mości stołecznoego Wilna, wspólnym emptorom, małżonkom, y successorom ichmć utriusque sexus za pewną rękodayną a nie żadnego kontraktu y przewodu prawnego urosłą spólną ichmć summę in specie dwóch tysięcy złotych polskich currentis monetae do rąk naszych razem spełną, a nie poczęści realiter et affective odebraną y odliczaną. Wolni tedy y mocni są y będą, vigore tego naszego dobrowolnego wieczysto przedażnego, a nigdy nie poruszonego zapisu, pomienieni ichmość panowie Naploszczycowie y successorowie ichmć tą kamienicą, Szymkowską quondam nazwaną, a teraz iuż iako swoją wieczystą y własną rządzić, dysponować, szafować, dać, darować, zamienić, zastawić, arendować, zapisać, poczęści lub totaliter przedać, ad pios usus legować, dachy nakrywać, stancye, sklepy y piwnice reperować, sąsiadów wpuszczać y od nich prowenta obierać, szynki y handle różne zakładać y iak najlepszych według woli y upodobania swego pożytków z oney wynaydować, bez żadney od nas, successorek naszych y ni od nikogo innego najmnieyszey przeszkody y praepedycyi. A my supra przerzeczonc zakonnice y successorki nasze, od daty tego naszego dobrowolnego wieczysto przedażnego zapisu, iako iuż possessyi naszej toties namienioney kamienicy Szymkowskiej zrzekszy się, wespół z libertacyą oney, dokumenta iuris et possessionis, które się ieno ad manus wynaleść mogli, oddawszy ichmć panów Naploszczyców małżaków y successorów ichmć w osobach naszych uczynili successorami y wieczystymi tey kamienicy aktorami, tak od każdego, do tey przedaży turbatora et quocunque titulo do ichmć ak-

ces ścielącego pretensora zastępować y ewinkować tyle razy, ile tego potrzeba będzie ukazywała, za daniem znać sobie u każdego sądu, prawa y urzędu naszym własnym kosztem y staraniem powinni będziemy y tym zapisem naszym obowiązujemy się. Na dotrzymanie czego wszystkiego, ut supra expressum est, zarękę, ważność rzeczy wynoszącą, na nas samych y na successorski nasze zakładamy y onemi kamienice nasze konwentowe, w mieście Wilnie, pod iuryzdyką iego królewskiej mości maydeburską sytuowane, onerujemy et sub onus evictionis poddaemy. A in casu naruszenia y by w najmnieyszym punkcie tego zapisu naszego wieczysto przedażnego niedotrzymania, daiemy moc y pozwalamy ichmość panom Naploszczycóm—radcom Wileńskim, małżonkom, y successorom ichmć, nas samych, a po nas y successorek naszych do wszelkiego sądu, prawa y urzędu, mianowicie ad forum competens utriusque iudicii maydeburyi Wileńskiej, oraz quo ex personis ad forum spirituale, tudziesz do sądu ziemskiego, grodzkiego, trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego koła duchownego y skarbowego in obstante repartitione iego królewskiej mości zadworneho assessorskiego, a pod czas interregnum y do sądu kapturowego, pozwem lub zakazem facto, aut peremptorio termino adcitować, gdzie abscissis omnibus prorsus dilationibus beneficiisque iuris, stanąwszy non obstante correctura, zarękę wyż namienioną, nieschodząc z sądu, zapłacić y wszelkim iudicatom sądowym podlegać z successorkami naszemi tenebimur, pod wyż exprymowaną zaręką, którą-by y nieraz zapłacić przyszło, przeciesz ten nasz wieczysto przedażny y nigdy nieporuszony zapis in suo robore, valore et esse zostawać ma in perpetuum. I natośmy ony dali

ichmé panom Naploszczycom—radzcom Wileńskim, małżonkom, z podpisem rąk naszych y ichmé panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego czterdziestego, miesiąca Apryla piątego dnia.

Apud quas literas perpetuae venditionis subscriptiones manuum sequuntur tales: Wiktorya Sakowiczowna—zakonu ś. o. B. w. starsza konwentu Wileńskiego, y Joanna Konopnicka—wikarya z. ś. B. w. konsultorka; Teophila Andrzejowska—konsultorka, Ludowika Kosobucka—konsultorka, Eleonora Borowska—konsultorka, Teressa Brodowska—bywsza przełożona; Angiela Czyżowna z. ś. B. w.; Dominika Koziolowna—z. ś. B. w. Ustnie y oczewisto proszony od w Bogu wielebnych wikaryi Sakowiczowney—starszey, Joanny Konopickiey—wikaryi, Teofili Andrzejewskiey—konsultorki, Ludowiki Kosobuckiey, Teressy Bro-

dowskiey—konsultorek, bywszey starszey Eleonory Borowskiey—konsultorki, Anieli Czyżówney, Dominiki Koziolowney, zakonie świętego Bazylego wielkiego, do tego prawa wieczysto przedaźnego, ichmé panom Grzegorzowi y Elzbiecie z Żyromskich Naploszczycom—radcom Wileńskim, małżonkom, spółnym emptom, danego, podług prawa podpisuję się: pieczętarz Paweł Kon. Macelewicz—sekretarz ikmci, aktualny y miasta Wileńskiego utriusque iudicii pisarz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych w Bogu w. panien bazylianek konwentu Wileńskiego, przy cerkwi ś. Trójcy zostaiących, do tego prawa wieczystego przedaźnego podpisuję się: Kazimierz Grabowski—radca Wileński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz, od wyż wyrażonych w Bogu wielebnych panien bazylianek unitek, do prawa wieczystego przedaźnego podpisuję się: Matheusz Osipowicz—radca Wileński. Quae praesentes literae etc.

1740 г. Юля 14 дня.

Изъ книги № 5141, за 1742—1745 г., стр. 1065.

**123. Завѣрительная запись отъ старшихъ Виленскаго кагала Полоцкому базилианскому монастырю при церкви св. Софїи въ своевременной уплатѣ послѣд-
нему долговой суммы въ 1046 талеровъ.**

Виленскій кагаль занялъ у Полоцкихъ базилианъ 1046 талеровъ съ обязательствомъ выплачивать по 10% со ста и возратить занятую сумму чрезъ три года; новые кагальные старшины отказались отъ уплаты этого долга на томъ основанїи, что они не обязаны отвѣчать за дѣйствіе своихъ предшественниковъ. Дѣло перешло въ трибуналь; здѣсь

судъ приговорилъ кагаль въ уплатѣ не только суммы и 10%, но и заруеи и судебныхъ издержекъ, всего на 36,000 злотыхъ. Послѣ этого постановленія, кагаль согласился признать долгъ и выплачивать % съ капиталомъ, но только въ меньшемъ размѣрѣ, т. е. не 10% со ста, а 4%.

Feria quarta ante festum Scapularis B. V.
Mar. die decima quinta mensis Julii, anno

Domini millesimo septingentesimo quadra-
gesimo quarto.

Coram actis nobilis officii consularis civitatis s. r. m. metropolitanae Vilmensis comparentes personaliter infideles Samuel Leyzerowicz et Jacobus Wulfowicz — seniores iudaei Vilmenses, sani mente pariter et corpore existentes, praesentes literas assecurationis, parato scripto praeconceptas, in personam admodum reverendi in Christo patris Heraclii Lisański—o. d. B. m. provinciae Lithuaniae, protoconsultoris, superioris et omnium rr. in Christo patrum Basilianorum conventus Połocensis serventium introfusius contentis, nomine suo et nomine totius sinagogae iudeorum Vilmensium palam, libere ac benevole per expressum recognoverunt; quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

My żydzi Moyżesz Zelkindowicz, Leyba Moyżeszowicz, Samuel Leyzerowicz, Jakub Wulfowicz, Chaim Jeykowicz, Leyzer Izaakowicz, Izaak Chaimowicz, Nathan Michalłowicz, Abraham Markowicz, Pinkas Kiwowicz, Józef Hirszowicz, Leyba Samułowicz—starsi kahału Wileńskiego, swoim y całego kahału synagogi Wileńskiej imieniem, ieden z nas za wszystkich, a wszyscy za iednego ręcząc się y obowiązując, daemy ten nasz dobrowolny assekuracyjny zapis przewielebnemu w Bogu imci xiędzu Herakliuszowi Lisańskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyi Litewskiej protokonsultorowi, superyorowi y wszystkim ichmościom xięży bazylianom konwentu Połockiego, w zamku przy świętej Zofii będącego, na to: Iż co my przez praedecessorów naszych starszych synagogi Wileńskiej imieniem y na potrzebę całego kahału u pomienionego konwentu Połockiego ichmościów xięży bazylianów za starszeństwa na ten czas imci xiędza Jozefata Hutoro-

wicza całego, zakonu sekretarza, pewną summę pieniężną rękodayną przez w Bogu zeszlą ieymé panią Annę Katokuziankę Knicicową—strażnikową wielkiego xięstwa Litewskiego, pomienionemu konwentowi Połockiemu na prowizyą zakonników legowaną, to iest, w sumie w talarowey monecie in specie talarów bitych tysiąc czterdzieście sześć y złoty polski ieden, w roku ieszcze tysiącnym szesćsetnymdziewięćdziesiąt siódmym, w dzień świętego Jana Krzyciela, święta rzymskiego, na lat trzy, to iest aż do dnia tegoż święta ś. Jana Krzyciela w roku tysiącnym (sic) z obowiązkiem płacenia co roczney prowizyi per decima cento takowąż talarowey monety kurrencyą, pożyczwszy y samą summę kapitalną pod troiakiemi w takoweyże talarowey monecie y kurrencyi na terminie przerzeczonym w roku tysiącnym siedmsetnym do oddania obwarowawszy, iako w sobie zapis oryginalny, od starszych na ten czas kahału naszego dany, szeroce opiewa, lubo zaraz przez pierwsze trzy lata punktualności w płaceniu prowizyi nie zachowując y obwieszczeni wcześniej według obloquencyi zapisu o terminie oddania summy oney dla niesposobności y niepunktualności naszej nie oddając, popadliśmy w opisane w zapisie oryginalnym zaręki, wadya y obowiązki, o które gdy nam przed sąd trybunału w. x. Lit. intentata actio, za niestaniem naszym, iako prawu nieposłuszni, na upad w rzeczy wzdani y na łapanie, sequestracyą na dobrach, towarach, summach pieniężnych y osobach naszych byliśmy wskazani: a tak my w praedecessorach naszych nie będąc sposobnemi do uiszczenia się, w wypłaceniu summy kapitalney, zażywszy interpozycyi godnych ichmościów panów przyjaciół, suplikowaliśmy o kompassyą, iakoż y uprosiliśmy w świętej pamięci imci xiędza Leo-

na Kiszki—sekretarza zakonu y starszego Połockiego, w roku tysiącnym siedmsetnym trzecim, że się kontentował nie wymagając na nas hic et nunc summy kapitalney proporcjonalną z kominizacyi magna in parte defalkowaną (wszakże non praeiudicando w tym successorom swoim) prowizyą, którą przez długi czas, lubo od nas nie punktualnie, ale przez różne litigia (iako o tym świadczy dekret sądu podwojewódzińskiego w roku tysiącnym siedmsetnym dwudziestym siódmym, dnia dziewiętnastego Augusta ferowany), z ciężkością y niezupełnie oddawaną, z łaskawey kompassyi ichmć xięza bazylianie kontentowali się, gdy zaś w tak ciężką krzywdę konwentu swojego weyrzawszy przewielebny w Bogu imci xiądz Herakliusz Lisański, terazniejszy konwentu Połockiego superior, nie chcąc oney dłużey in praeiudicium klasztoru Połockiego znośić intentował nam akcyą do trybunału skarbowego w. x. Lit. w roku tysiącnym siedmsetnym czterdziestym trzecim, wydanym pozwem miesiąca Augusta dnia pierwszego, tak o summę oryginalną, iako o zatrzymaną prowizyą, tudzież o kontrawencyjne zapisowi zaręki, z którego pozwu na nas, iako prawu nie posłusznych y do niego nie stających otrzymał w przerzeczonym sądzie dnia dwudziestego czwartego miesiąca Septembra, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego dekret pierwszy kontumacyiny, wskazujący nas na upad w rzeczy y przysądzający ichmościom xięzy bazylianom Połockim za summę oryginalną, zatrzymaną prowizyą, z zarękami wpisanym y pamiętnym una cum lucris sądowi persolutis summę trzydzieście pięć tysięcy y dziesięć złotych polskich, vigore którego dekretu odprawiony przez w. imci pana Karola Bispinka—sędziego ziemskiego Starodubowskiego, poiazd dnia piątego Febru-

aryi w roku terazniejszym y lubośmy takowey exekucyi temerarie et fortiter upewnieniem, iż mamy się w trybunale rozprawić, bronili, iako w sobie opiewa list poiezdzy, iednak po tymże poiezdzie na kadencyą Mińską trybunału skarbowego przy-pozwani, nie stając y nie słuchając prawa powtórnie drugim dekretem na kadencyi Mińskiej dnia ośmnastego miesiąca Marca, roku terazniejszego ferowanym, na upad w rzeczy z przysądzeniem przerzeczoney summy trzydziestu pięciu tysięcy y dziesięć złotych polskich y nakładów prawnych wskazani będąc, z wolnym nas na osobach naszych łapaniem, więzieniem, sequestrowaniem dóbr, towarów y sum pieniężnych konwinkowani zostaliśmy, vigore którego dekretu także drugi poiazd przez wielmożnego imci pana Stefana Romera—pisarza grodzkiego woiewodztwa Trockiego, urzędownie przy sprzeciwianiu się naszym odprawiony dnia trzynastego miesiąca Junia w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym; widząc tedy złe uporę naszego przeciwko prawa konsekwencye y nie czekając dalszey rygoru prawa extorsyi, znowuśmy pokornie przez interpozycyą godnych przyiaciół suplikowali, przewielebnemu w Bogu imci xiędza Herakliuszowi Lisańskiemu y wszystkim ichmościom xięzy bazylianom Połockim o doznaną tylekroć nad kahałem naszym kominizacyą, y wznawszy łaskawą łatwość w tym, żeby na nas w penuryi zostających, teraz samey kapitalney summy nieodwłocznego wypłacenia nie wymagli, przeto tym naszym terazniejszym assekuracynym y obowiązkowym zapisem, na przód warując securitatem summy oryginalney tysiąca czterdziestu sześciu talarów bitych in specie y złoty polski ieden, o niey reassumiemy pierwszy obligowi zapis, iż nie iest summą

wyderkaffową, ale rękodayną y na trzy tylko lata pożyczoną, a zatym zawsze do exolucyi nas obligującą, w takowey że talarowey monecie y kurrencyi kiedy kolwiek by się u nas tey summy mieć ichmościom xięży bazylianom niepodobało. Ratione zaś zatrzymaney prowizyi podług pozwoloney defalki od ostatniego kwitu porachowawszy się, ex nunc do rąk przewielebnego w Bogu imci xiędza Herakliusza Lisańskiego—superiora Połockiego, wypłacamy złotych polskich sto siedmdziesiąt; napotym zaś że przewielebny w Bogu imé xiędz Herakliusz Lisański—superior Połocki, swoim y całego konwentu imieniem przyrzekł (non praeiudicando quidquam oryginalnemu pierwszemu obligacyinemu zapisowi naszemu) summy kapitalney tysiąca czterdziestu sześciu talarów bitych in specie wypłacenia niewymagać, obliguiemy się do punktualnego wypłacenia dosyć dyskretniey, bo tylko od sta po złotych cztery y groszy dziesięć wynoszącey prowizyi, na tygodnie rozłożoney, po złotych polskich siedm, przez rok cały czyniącey złotych polskich trzysta siedmdziesiąt y cztery, nad którą mnieyszey defalki in nullo casu, ani konflagraty, ani hostilitatis, nec ullo titulo praetendować niemamy y niemożemy, ani my, ani successorowie nasi. Y gdybyśmy quocunque titulo w wypłaceniu tey prowizyi kiedy kolwiek naydaley miesiąc ieden uchybić mieli, nie odnosząc tygodniowey prowizyi-ney koncernencyi y nie importując oney do rąk mającego na to kommiss od konwentu Połockiego w konwencie Wileńskim ichmościom xięży bazylianów zakonnika, tedy od punktu tego uchybienia lub recrudescencii wszystkich dotąd processów y dekretów trybunalskich, które in casum contrawencyi tey naszej assekuracyi, in suo vigore zostawuiemy, tak samey summy ka-

pitalney iako y prowizyi nie iuż podług pozwoloney defalki po złotych polskich siedmiu na tydzień, ale zupełnie per decem a cento podług oryginalnego opisu, w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siódmym danego, który we wszystkim ratyfikuiemy. Tak terazniewszy imci xiędz superior Połocki, iako successorowie iego y cały konwent ichmościów xięży bazylianów Połockich, wolni y mocni będą u nas y na nas wymagać y upominać się, czylito przez adcytacyą do otrzymanych dotąd in contumaciam processów y dekretów ad forum ubiquinarium, które bez dykwizycyi nunc protunc na siebie przyimiemy, lub też bez adcytacyi przywodząc dawne processa post recrudescenciam ad effectum przez łapanie nas na osobach naszych y przez sekwestracją towarów, dóbr y summ pieniężnych, co wszystko teraznieyszą obowiązkową assekuracyą rękoma własnymi y wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych, podpisana, pod zarękami w pierwszym oryginalnym obligu opisanemi, ztrzymać y uścić obowiązuemy się. Pisan w Wilnie, dnia czternastego miesiąca Julia, tysięcznego siedmsetnego czterdziestego roku.

Apud quas literas assecurationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum ipsorum recognoscentium sunt haebraico idiomate expressae. gg. vero dd. sigillatorum sequuntur tales. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od żydów, starszych kahału Wileńskiego, y całej synagogi do tego assekuracynego ugodliwego z obu stron zapisu, danego w Bogu nayprzewielebneyszemu imci xiędzu Herakliuszowi Lisańskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyi Litewskiej proto-konsultorowi, superiorowi y wszystkim ichmo-

ściom xięży bazylianom konwentu Połockiego, na wypłacenie od summy we srzedzinie tego assekuracynego zapisu wyrażoney, punktualnie tygodnowey coroczney prowizyi, do czego secundum legem positivam podpisuię się: Tomasz Benedykt Kawecki—podstarości Wileński mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od żydów starszych kahału Wileńskiego y całej synagogi do tego obligacyinego oraz assekuracynego zapisu na rzecz we srzedzinie wyrażoną, iako pieczętarz, podług prawa pod-

pisuię się: Leon Wihert—ekonom i. w. i. o. xięcia imci Heronima Radziwiła—podezszego wielkiego xięstwa Litewskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego assekuracynego skryptu podług obloquencyi prawa pospolitego podpisuię się: Alexander Kończewski—sekretarz iego królewskiej mości y miasta Wilna utriusque iudicii pisarz mp. Quae praesentes literae assecurationis prae-misso modo recognitae etc.

1743 г. Июля 4 дня.

Изъ книги № 5360, за 1742—1744 г., л. 961.

124. Обеспечительная запись отъ Александры Костюшковой Якобштадскому базилианскому монастырю на заемную сумму въ 800 битыхъ таларовъ.

Супруги Костюшки заняли у Якобштадскихъ базилианъ 800 битыхъ талеровъ подъ залогъ небольшого имѣнія въ Курляндии съ обязательствомъ выплатить заемъ въ условленный срокъ. Вслѣдствіе смерти супруга долгъ остался неуплаченнымъ. По жалобѣ базилианъ литовскій трибуналъ назначилъ съ виновной довольно высокое взысканіе, вслѣдствіе чего жена Костюшкова вошла въ слѣдую-

щую сдѣлку съ базилианами: базилиане отказываются отъ % и заруки, а Костюшкова уплачиваетъ имъ сразу 400 талеровъ, а остальные въ три срока; въ случаѣ неисполненія этого послѣдняго условія, долженъ войти во всю законную силу ихъ прежній договоръ, заключенный при жизни обоихъ супруговъ.

Sabbato die sexta mensis Julii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo tertio.

Coram nobili officio advocatiali et scabinali civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis comparens personaliter illustris magnifica domina Cunegunda Alexan-

dra Kosciuszko de Małochowskich Kościuszkowa, sana mente, pariter et corpore existens, praesentes literas obligatorias assecurationis, parato scripto praeconceptas, in personam admodum reverendi in Christo patris Dionisii Smykowicz — superioris et omnium religiosorum in Christo patrum

ord. d. Basili m. conventus Jacobstadensis servientes, cum introfusius contentis, palam ac libere recognovit, quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Kunegunda Alexandra z Małachowskich Kościuszkowa, z dokładem ichmościów panów opiekunów moich, pod wszystkie niżej wyrażone punkta dobrowolnie poddając się, czynię wiadomo tym moim listem dobrowolnym, obligacyinym y assekuracyinym zapisem w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Dionizemu Smykowiczowi—zakonu ś. Bazylego wielkiego starszemu Jakubstackiemu y wszystkim ichmościom xięży bazylianom tegosz klasztoru danym na to: Iż co w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, miesiąca Junii dwudziestego czwartego dnia zeszyły imé pan Ferdynand Stanisław Kościuszko, y ia Alexandra Kunegunda z Małachowskich Kościuszkowa, małżonkowie, na pilną potrzebę y interesse nasze, będąc potrzebnymi summy pieniędzy, wzięliśmy y pożyczyci u w Bogu ww. ichmościów xięży bazylianów klasztoru Jakubstackiego, przy cerkwi pod imieniem świętego Jakuba rezydujących, pieniędzy osimset talarów bitych, którą summę zapisem naszym obligacyinym, od nas ichmościom danym, w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym ósmym, w dzień świętego Jana Chrzciciela święta rzymskiego oddać y prowizyą, licząc za rok sex pro-cento, wypłacić opisaliśmy się. A za niewypłaceniem na terminie wyż wspomnionym chłopów sześciu od majątności Zelburga, w xięstwie Kurlandskim sytuowanej, prawem zastawnym ichmościom xiężom bazylianom postąpić obowiążaliśmy się. A potym my Kościuszkowie małżonkowie, tak na terminie, iako y po terminie, wyż wspomioney summy ośmiuset talarów

bitych ichmościom xiężom bazylianom nie oddali y chłopów od majątności Zelburga, vigore zapisu naszego, nie postąpiliśmy y prowizyi ichmościom należącey doroczney nie wypłacili, a zatym po zaszłych fatach w. imci pana Ferdynanda Stanisłwa Kościuszki, małżonka mego, w Bogu wielebni ichmość xięża bazylianie Jakubsztaccy o takowy dług mnie Kościuszkowę do trybunału adcytowawszy, dekret kontumacyiny z niemalym wskazem otrzymali y daley swój proceder kontynuować chcieli. Zatym ia Kościuszkowa, nie przychodząc do dalszych procederów prawnych, ichmościom, za interpozycyą ichmościów panów przyaciół, pogodziłam się z ichmość xiężmi bazylianami w ten sposób: Poniewasz ichmć xięża bazylianie Jakubsztaccy prowizyą od obligu ichmościom służącego, do daty niniejszey przychodzący, iako też zareki y expensa prawne libere ustąpili y darowali, a tylo kapitałem samym, to iest summą ośmiu set talarów bitych kontentowali się, więc podług ugody między ichmościami uczynioney, takowey summy kapitalney połowicę, to iest, czterysta talarów bitych oraz z datą tego zapisu wypłaciłam y na to kwitacyą wzięłam, a z drugiey połowy summy także czterysta talarów bitych nie mam sposobu wraz do wypłacenia, tedy assekuruję się ichmościom takowę czterysta talarów bitych trzema ratami wypłacić: pierwszą ratę w roku przyszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym, miesiąca Junii dwudziestego czwartego dnia, w dzień świętego Jana Chrzciciela, święta rzymskiego podług nowego kalendarza przypadającego, summy kapitalney na kwartał przychodzący sto trzydzieście trzy talarów bitych złotych dwa y groszy dwadzieścia y prowizyą sex pro-cento licząc od tey że summy, na kwartał przychodzący; drugą ratę w roku tysiąc

siedmsetnym czterdziestym piątym; trzecią ratę w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym szóstym takowegoż miesiąca y dnia y święta świętego Jana święta rzymskiego, podług nowego kalendarza przypadającego, po tyłoż summy na kwartał przychodzącą y prowizyą za każdą ratą przy xięgach grodzkich Upitskich, srebrną monetą, licząc talar bity po złotych ośmiu, a tyńf po złotemu y groszy ośmiu, wypłacać y we wszystkim tym moim obowiązkom zadość uczynić. A ieśli bym którey kolwiek raty zupełnie, na terminie według tego opisu y prowizyi przychodzącej, ichmościom niewypłaciła, w czym kolwiek dobrowolny mój zapis ten naruszyła, tedy waruję ichmościom, iż te czterysta talarów bitych przezemnie dopiero ichmościom oddane za wypłacone rozumiane być nie mają y wiecznie sprzedać mają y kwitacya mnie od ichmościów xięży bazylianów na wypłacone pomienione czterysta talarów bitych żadnego waloru iuż mieć niema, ale pierwszy oblig od zesłego imci pana Ferdynanda Stanisława Kościuszki y odemnie *Kościuszki* Alexandry Kunegundy z Małachowskich Kościuszkowej, małżonkom, na sumnę ośmset talarów bitych sub actu roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego piątego, miesiąca Junii dwudziestego czwartego dnia danymi, sub valore ma zostawać, y za pomienionym obligiem zaczęty ze mną proceder y konwencyą kontynuować y ad executionem przywozić. Co wszystko mam zyscić y dotrzymać pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą et sub paenis banitionum ac infamia, pod którą zarękę, iako też y sam kapitał, wszelkie dobra moje leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie kolwiek tylko będą, podaję y

oneruję, dając moc y pozwalając do wszelkiego sądu y prawa iak naykrótszym terminem mnie adcytować; gdzie ia będąc adcytowana, nie zażywaiąc żadnych dilacyi, godzin, obmów y munimentów, rosprawę przyiac y wszelkim iudicatom subesse, a sąd każdy nie inaczey iako tylko według tego mego zapisu dobrowolnego ma sądzić. Y na tom dała ten mój zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto proszonych, niżey na podpisaniu rąk ichmościów wyrażonych. Pisan roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego, miesiąca Julii czwartego dnia.

Apud quas literas obligatorias subscriptiones manuum suntque tales: Alexandra Kościuszkowa. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. ieymość pani Alexandry Kościuszkowej do tego obligacyinego assekuracyinego zapisu, danego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Dionizemu Smykowiczowi — superiorowi zakonu świętego Bazylego konwentu Jakubsztackiego y całemu zakonowi, na rzecz w nim wyrażoną, podług prawa podpisuję się: Jan Antoni Kosko w. b. r. s. Podług prawa ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu podpisuję się: Thomasz Michał Rymaszewicz Wilejko mp. Za ustną y oczewistą prośbą od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu obligacyinego, oraz assekuracyinego, ichmościom xięży bazylianom klasztoru Jakubsztackiego, na rzecz w nim wyrażoną danego, za pieczętarza podpisuję się: Jan Ponikwicki mp. Quae praesentes literae obligatoriae, praemisso modo recognitae etc.

1744 г. Мая 28 дня.

Изъ книги № 5141, за 1742—1745 г., стр. 1026.

125. Мирная сдѣлка между Виленскимъ св. Троицкимъ монастыремъ и Шумскими доминиканами относительно спорной сѣножати въ Свиранскомъ имѣніи.

Виленскіе Свято-Троицкіе базилиане приобрѣли куплей имѣніе Свираны вмѣстѣ съ сѣножатою Сирвидовской у помѣщика Калецкаго; когда со-сѣднія помѣстья перешли въ руки другихъ владѣльцевъ, то нѣкоторые изъ нихъ, какъ подвоеводій Шумскій, стали присвоивать себѣ и помянутую сѣножату. Завладѣвши ею, Шумскій завѣщаль ея вмѣстѣ съ другимъ имѣніемъ Виленскимъ доминиканамъ. Такъ какъ базилиане постоянно хлопо-

тали о возвращеніи себѣ этой сѣножати и однажды насильственно покосили ее, то между ними и доминиканами начался процессъ. Вслѣдствіе вмѣшательства въ это дѣло пріятелей, доминикане, рассмотрѣвши базилианскіе документы, заключили миролюбивую настоящую сдѣлку, по которой на всегда отказались отъ Сирвидовской сѣножати въ пользу базилианъ.

Feria secunda post dominicam Trinitatis die prima mensis Junii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo quarto.

Coram actis nobilis officii consularis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis, comparentes personaliter admodum reverendi in Christo patres Maximilianus Zawadzki—ordinis divi Basilii magni consultor, superior conventus Vilmensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, nomine suo et nomine totius conventus sui ab una, et Raphael Dulicz—ordinis praedicatorum prior conventus Slobodscensis Szumscensis, itidem nomine suo et nomine totius conventus sui, ab altera partibus, sani mente pariter et corpore existentes, praesentes literas perpetuae combinationis, parato scripto praeconceptas, ad invicem inter se datas, cum introfusius contentis, palam, libere ac benevole per expressum recognoverunt. Quarum literarum

praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Maximilian Zawadzki—zakonu świętego Bazylego wielkiego consultor starszy, imieniem swym y całego zgromadzenia konwentu naszego Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy mieszkających, z iedney, a xiądz Rafał Dulicz—przeor konwentu Slobodki Szumskiej ordinis praedicatorum, takoz z swym et totius cum consensu communitatis nomine z drugiey strony, pod wszystkie paragrafy, klauzury y ligamenta, libere podlegaiąc, y one na się et inposterum następców naszych przyimując, wiadomo, iawnno czyniemy teraz y wczas przyszły będącego wieku ludziom, tym naszym wieczysto ugodliwym y nigdy nieporusznym listem zapisem, miedzy sobą danym, na to: iż co zeszyły imé pan Lukasz Mamonicz—skarbný wielkiego xięstwa Li-

tewskiego, dziedzic dóbr Swiran cum attinentiis, w wojewodztwie Wileńskim leżących, do tychże dóbr sianożęć na wozów piędziesiąt, nazwaną Sirwidowską, w pewnych granicach, nie daleko wsi Sirwid imienia Swirańskiego leżącą, iednym bokiem do włok Miednickich, a drugim bokiem ku włokom wsi Syrwidowskiej, końcem zaś iednym ku dworcowi Belikowskiego, a drugim końcem ku wygonowi teyże wsi Sirwidowskiej, za summę piędziesiąt kop groszy Litewskich u zeszłego takż Łorensa Skwirczyńskiego, w roku tysiąc pięćset dziewiędziesiątym, miesiąca Augusta siedmnastego dnia, iure haereditario przykupił y do pomienoney majątności Swiran przyłączył. Post fata którego pozostali successorowie ichmość panowie Włodzimierz Żuchowski y Krzysztof Wicki, z małżonkami swymi, te dobra Swirany cum attinentiis, similiter iure perpetuo imci panu Alexandrowi Koleckiemu—dworzaninowi iego królewskiej mości, bez żadney excepcyi inclusive, z tąż sianożęcią, do dóbr Swiran przyłączoną, przedali, a in subsequenti tempore imć pan Alexander Kolecki, in pacifica zostaiąc przereczonych przez się nabytych dóbr czas niemały haereditaria possessione, a będąc pilno potrzebny summy pieniędzy wyż specyfikowane dobra Swirany cum attinentiis w wojewodztwie Wileńskim leżące, to iest: Syrwidy, Kolesniki, Kusznerzy, Żemły y z drugimi wsiami przysłuchaiącymi do Swiran, z poddanymi, rolami, zasiewami, sianożęciami wszytkimi w roku tysiącnym sześćsetnym dwudziestym, miesiąca Junii dwudziestego dnia, nam klasztorowi reguły świętego Bazylego wielkiego ritus graeci-uniti, przy cerkwi świętej Trójcy w Wilnie mieszkaiącym, wiecznością zbył, przedał, et eo in instanti w possessią spokojną przez ienerała iego kró-

lewskiej mości postąpił. In virtute którego prawa my bazylianie, w aktualney specyfikowanych majątności per longum annorum tractum absque ulla praepeditioe, oraz y tey sianożęci, Sirwidowska nazwaney, zostawiliśmy possessyi; tandem ob imminente calamitate temporum, gdy y ludzi po przereczonych wioskach nie stało, imć panowie Krzysztof Kosiński y Władysław Kołodzieżyński—possesores majątności Kosina, godząc się iure haereditario o dobra swoje, Kosin nazwane, w wojewodztwie Wileńskim leżące, z imcią panem Szumskim—podwoiewodzym Wileńskim, też samą sianożęć, Sirwidowską nazwaną, sobie expulsive, przez tychże ichmościów panów Kosińskiego y Kołodzieżyńskiego usurpowaną, temuż imci panu Szumskiemu—podwoiewodzemu Wileńskiemu, wraz z Kosinem dobrami swymi, wieczysto zbytymi, bez żadney iednak expressyi tey sianożęci w danym odsiebie prawie do possessyi inwlowowali, in fundamento której zadworney przedaży imć pan Szumski—podwoiewodzy, przy wieczności Kosina y tę sianożęć Syrwidowską, do Swiran ab antiquo należącą, per expulsionem odebraną et nulliter do Kosina appropriowaną, possydował, stante qua possessione indebita, gdy antecessores nostri conventus Vilnensis ordinis divi Basilii magni przereczoney modo amicabili nam iure haereditario należącey, requirowali sianożęci, a nie mogąc oney bonis pozyskać mediis, w roku tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym z tymże imci panem Michałem Rapphałem Szumskim—podwoiewodzym, zaczęli litispendencyą, quo durante spatio imć pan Szumski—podwoiewodzy Wileński, pie unysliwszy ku chwale Bożej opera ichmościów xięży dominikanów w dobrach swoich Szumsku funduiąc y ten folwark Kosiny wespół z sianożęcią Syr-

widowska, nam bazylianom należąca, stante iuż lite do tegoż funduszu Szumskiego adiunxit, et eo intuitu ichmość xięza dominikanie, vigore takowego funduszu przereczoney sianożęci hucusque zostawali possessorami, gdzie my xięza bazylianie od lat kilkudziesiąt o takową nam stałą krzywdę po zanesionym processie amicabilibus requisitionibus różnemi czasy upominaiąc się, a nie mogąc się finalney in causa doczekać decyzyi, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim, miesiąca Jula czwartego dnia, toties wspomnioną sianożęć ludziom naszym pokosić y siano in nostram partem pozwozić kazaliśmy y oną violenter ex possessione ichmościów xięży dominikanów occupavimus y iako nam iure hereditario należąca rehabuimus, tandem idąc per amicabilem compositionem, za włożeniem się w to parte ab utraque wielmożnych ichmościów panów przyaciół, tam ex saeculari, quam spiritali statu będących, ad fundum tych dóbr sprowadzonych, poniewaz evidententer tak z prawa zastawnego od imci pana Skwirczyńskiego imci panu Kryńskiemu w roku tysiąc pięćsetnym siedmdziesiątym ósmym, Maii siedymnastego dnia danego, iako też w wieczystey kupli od tegoż imci pana Lorensa Skwirczyńskiego imci panu Mamoniczowi w roku tysiąc pięćset dziewiędziesiątym, Augusta siedmnastego dnia daney y służącey, ta sianożęć Syrwidowska do Swiran być przyłączona, z expressyą ograniczenia oney patuit, praepostere prawem wieczysto przedaźnym od imci pana Koleckiego—dworzanina jego królewskiej mości, ichmościom xięży bazylianom Wileńskim z dobrami Swiranami cum attinentiis w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, Junii dwudziestego dnia dostała się et in actuali oney, absque ullo vel minimo a quovis impedimento, per longum

annorum tractum zostawali possessione, na co y ludzie parte ab utraque, to iest ichmościów xięży bazylianów y ichmości xięży dominikanów stawieni, zgodzili się et ob maiorem confirmationem realitatis poddani Swirańscy ichmościów xięży bazylianów supra realitatem tey sianożęci, iako ab antiquo do Swiran należała y in pacifica possessione oney ichmość xięza bazylianie ante calamitatem temporum zostawali, iuramenta praestare chcieli y zabierali się, przeto ia xiądz Rafał Dulicz—ordinis praedicatorum przeor konwentu Szumskiego, cum tota communitate, widząc tanta patetica documenta et in comprobationem onych o też sianożęć Sirwidowską do iuramentów gotowych ludzi perectitudines spiritualis conscientiae, niedopuszczaiąc onych do tego obowiązku, conveniendo in unum z ichmé xiężą bazylianami zgodziliśmy się perpetuis temporibus irrevocabiliter na tym: iż my, xiądz Rafał Dulicz—ordinis praedicatorum przeor konwentu Szumskiego, insistendo anterioribus praemissis, od daty niniejszey tey to sianożęci Sirwidowskiej z osób naszych y konwentu naszego zrzekamy się, pełnomocnymi używania oney, iako swojej ab antiquo własności, ichmościów xięży bazylianów czyniemy, w dzierzenie wieczyste ichmościom y następcom ichmościów obiać y possydować pozwoliliśmy, żadney sobie y następcom naszym salwy, pretextu y regressu nie zachowuiemy, proceder a parte nostra zaszy, o wiolencyą y pokoszenie tey sianożęci przez ludzi ichmościów xięży bazylianów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim stałą, kassuiemy, annihiluiemy et ex actis eliminować pozwalamy; my takóž xięża Maximilian Zawadzki—zakonu świętego Bazylego wielkiego consultor starszy, oraz z całym zgromadzeniem konwentu Wileń-

skiego, nie wchodząc w dalsze *strepitus iuris et exinde litis expensa*, a kompensując wielebnych ichmościów xięży dominikanów zaczęty z nami *proceder y expensa usu et fructu* z tey wyż pomienioney sianożęci Sirwidowskiej, od niemałego czasu *percepta*, tudziesz in *recompensarum* ustąpienia iuramentu, iako in *re evidenti* mniej potrzebnego, tym że ichmościom xięży dominikanom konwentu Szumskiego rzeczoną sianożęć Sirwidowską, *ante nulliter* przez ichmościów uzurpowaną od roku y dnia dzisiejszego na lat trzy *consequenter* po sobie idące, kosić na ich potrzebę y z oney *profitować* pozwalamy, na którey koszenie corocznie od imci xiędza starszego o. d. B. m. konwentu Wileńskiego, ciż ichmć xiędza dominikanie brać *assignacye* powinni będą, *post expirationem vero triennii* żadnego *praetextu y accessu in posterum*, ani wstępu żadnego czynić lub komu innemu *zawieść* nie powinni, *in contra et enim* miany nasz z ichmościami *proceder*, od lat kilkudziesiąt zaczęty, *kassuiemy, annihiluemy, żadney* sobie y *następcom* naszym *pretensyi a data praesentis* nie zachowujemy, owszem *perpetuum silentium utrique parti imponimus*; czego wszystkiego *zyscić y dotrzymać* stronie obydwie mamy pod *zaręką* trzech tysięcy złotych polskich y pod punktem *banicyi doczesney, wieczney y infamii*, a *in casu contraventionis* per partem *parti forum ubiquinarium* do *odpowiadania terminem* iak *naykrótszym*, by y *nie statutowym*, *naznaczamy y gdzie stanowszy rozprawę, abscissis omnibus dilationibus etiam sine appellatione* *przyjąć y ona się kontentować, zarękę supra* *wyrażoną, którą sąd y urząd wszelki nakazać* *nocen existet, zapłacić, nie schodząc z sądu* *strona contraveniens* powinna, a w *niestaniu zaś* ku *rozprawie* strony takową

uporną ten że sąd y urząd wszelki, *absque ullo beneficio*, na wszystkie trzy *lukra* *wzdać y one super omnibus bonis* wskazać, *fortem executionem etiam captato tempore* *udziałac, nocen y wolen* będzie, gdzie *pars contraveniens* sądu o zły *wskaz*, a *siebie samych* strony o zły *przewod* prawa *nigdzie* *pozywać* nie maia, pod wyż *opisaną* *zaręką, którą by y nieraz zapłacić* *przychodziło, przecież* ten nasz *dobrowolny* oraz *wieczysto ugodliwy* *nigdy nieporuszony* *list zapis in suo robore et valore* *zostawać* ma y *powinien* będzie. Y na *tośmy* ony *sobie reconventionaliter* z *podpisami rąk* *naszych y podpisami wielmożnych* *ichmć* *panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto* od nas *uproszonych*. *Pisan w Wilnie, roku* *tysiąc siedmsetnego* *cztyrdziesiątego* *czwartego, miesiąca* *Maia* *dnia* *dwudziestego* *ósmego*.

Apud *quas literas perpetuae combinationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum circa sigilla sequuntur* *suntque* *tales*: *Xiędz Maximilian Zawadzki—zakonu świętego Bazylego wielkiego* *consultor superior* *Wileński* *mp.* *Xiędz Rafał Dulicz—przeor Szumski* *ordinis praedicatorum* *mp.* *Ustnie y oczewisto* *proszony* *pieczętarz* *od w Bogu* *przewielebnego* *imci xiędza* *Maxymiliana Zawadzkiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego* *consultora superiora* *Wileńskiego* *ab una, tudzież* *od w Bogu* *przewielebnego* *imci xiędza* *Raphała Dulicza—przeora Szumskiego* *ordinis praedicatorum* *imieniem totius communitatis* *piszących się* *ab altera partibus, do* *tego wieczysto ugodliwego* *nieporuszonego* *zapisu* *o sianożęć, tytuło* *Syrwidowską, do dóbr* *Swiran, w* *województwie* *Wileńskim* *leżących, należącą, ad invicem* *stałego y zawartego, podług* *prawa* *podpisałem* *się: Józef* *na Lepkach* *Lepkowski—starosta* *Bolnicki* *mp.* *Ustnie y oczewisto* *proszony* *pieczętarz*

od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto ugodliwego zapisu, ad invicem danego, podług prawa podpisuję się: Michał Broniewski mp. Podług prawa proszony od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto

ugodliwego, nieporusznego ad invicem danego zapisu, za pieczętarza podpisuję się: Antoni Franciszek Wirłowicz mp. Quae praesentes literae etc.

1744 г. Іюня 5 дня.

Изъ книги № 5360, за 1742—1744 г., л. 1187.

126. Листъ архимандрита Полоцкаго базиліанскаго монастыря Полятилы, котрымъ онъ увольняетъ Виленскій кагалъ отъ взноса монастырю сукна.

Полоцкій архимандритъ разрѣшаетъ Виленскій кагалъ отъ ежегоднаго взноса сукна на Полоцкій монастырь, который присужденъ Литовскимъ трибуналомъ; но при этомъ онъ постановляетъ слѣ-

дующее условіе: если только кагалъ неакуратно будетъ выплачивать монастырю такъ называемую еженедѣльную повинность, то настоящая записка должна потерять свое значеніе.

Feria sexta intra octavam corporis die quinta mensis Junii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo quarto.

Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis, comparentes personaliter infidiles Moyzesz Zelkiedowicz, Leyba Moyzeszowicz, Samuel Leyzarowicz, Jakub Ulfowicz—iudei Vilmenses, seniores synagogae suae, praesentes literas assecurationis per admodum reverendum in Christo patrem Basilium Polatyło—ordinis divi Basilii magni protho-arhimandritam, synagogae Vilmensis datas et servientes, cum introfusius contentis, ad acta obtulerunt. Quarum literarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Dat. trzeciego Februaryi, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego. Upraszali mnie żydzi starsi kahału Wileńskiego, abym onych uwolnił od dawania co rok sukna do konwentu Połockiego, nakazanego dekretem trybunalskim. Ja zważając onych prośbę y ponieważ dawanie tego sukna niemasz wyrażonego w onych obligach, od wyż wyrażoney daty uwalniam y to im waruję: że gdy będą płacić prowizyą do tegoż konwentu wyż wyrażonego punktualnie co rok dwieście pięćdziesiąt złotych, to iest, co tydzień po złotych pięć, mają się tym wiecznemi czasy kontentować, nie mając do kahału więccy żadney praetensyi; a jeśli by zaś niepunktualną tygodniówką oddawali po złotych pięć, tedy ta moja karta waloru mieć niepowinna.

Apud quas literas assecurationis, praemisso modo ad acta oblatas, subscriptiones manuum sequuntur suntque tales: Xiądz Bazyli Polatyło — zakonu świętego Bazylego wielkiego proto - archimandryta mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tey assecuracyi, daney żydom kahału Wileńskiego od w Bogu wielbnego wielmożnego imci xiądz Bazylego Polatyły — zakonu świętego Bazylego wielkiego proto - archimandryty, iako pieczętarz

podpisuię: Jan Koreywa — podstarości Wileński mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiądz Polatyły Bazylego — zakonnika świętego Bazylego wielkiego pro - archimandryta do tey daney assekuracyi podług prawa podpisuię się: Franciszek Dominik Bielawski — namieśnik sądów podstarościńskich Wileńskich mp. Quae praesentes literae assecurationis, praemisso modo oblatae etc.

1745 г. Апрель 26 дня.

Изъ книги № 5361, за 1745—1747 г., стр. 133.

127. Запись, данная Борунскимъ базилианскимъ монастыремъ Ошмянскому городничему Гонсовскому на разграниченіе мѣстечка Борунъ съ имѣніемъ Біюцшиками.

Feria sexta ante festum sanctorum Philippi et Jacobi Apostolorum die trigesima mensis Aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo quinto.

Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis s. r. m. metr. Vilnensis comparens personaliter admodum reverendus in Christo pater Joannes Łukianowicz — ordinis divi Basilii magni superior conventus Borunensis, officialis Minscensis, sanus mente pariter et corpore existens, praesentes literas reversales perpetuae dislimitationis, parato scripto praeconceptas, in personas illustrium mm. dd. Thomae et Theresiae de Michałowskich Gąsowsziorum, horodniciorum districtus Osz-

mianensis coniugum servientes, cum introfusius contentis, palam, libere, sponte ac benevole, per expressum, nomine suo et nomine totius conventus sui recognovit; quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

Ja xiądz Jan Łukianowicz — zakonu ś. Bazylego w. starszy Boruński, official Miński, imieniem moim y imieniem wszystkich w Bogu ww. zakonników moich klasztoru Boruńskiego, wyznawamy tym moim dobrowolnym rewersalnym zapisem, danym wielmożnym ichmościom panom Thomaszowi Gąsowskiemu, Teresie z Michałowskich Gąsowskiej — horodniczym powiatu Oszmiań-

skiego, małżonkom na to: iż co my bazylianie klasztoru Boruńskiego, wieczysci aktorowie miasteczka Boruńskiego, granicząc z majątnością wielmożnych ichmościów panów Gąsowskich, horodniczów Oszmiańskich—małżonków, wieczystą, nazwaną Biuciszki alias Trzeszczenięta, a mając laskawy respekt ichmościów y łatwość circa dislimitationem, uczyniliśmy publiczną iurydyczną dislimitacją między miasteczkiem naszym Boruńskim, placami y gruntami zaroślami wieczystemi Biuciskiem i alias Trzeszczenięskiem, mutuo assensu nostro zasypaliśmy kopców granicznych dwanaście, in ordine których kopców, nypierwszy kopiec zasypany iest przy gościńcu Olszańskim, z Borun do Olszan idącym, po prawey ręce przy samych ogrodach; drugi kopiec wysypany iest przy drodze w prawo do karczmy idącej, distans od pierwszego kopca sto ośmdziesiąt lokciami kramnemi Litewskiem i, trzeci kopiec przy teyże drodze, do karczmy idącej, eiusdem distantiae; czwarty kopiec przy gościńcu Wileńskim z Borun do Wilna idącym za karczmą po lewey ręce, eiusdem distantiae, tąż wyż wyrażoną miarą Litewską lokciową dystyngwowany; piąty kopiec piętny przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, dla obiazdki rozdwoionym, przy studni nowey nieskończoney y zapadley, distans od czwartego kopca sto y ośmią lokciami kramnemi Litewskiem i; szósty kopiec udawszy się w prawo w poprzek przez gościńiec Wileński z Borun do Wilna idący, distans od piątego kopca stem y ośmdziesiąt lokciami Litewskiem i; siódmy kopiec piętny, przy drodze starey, distans od szóstego kopca siedmdziesiąt y dwoma lokciami Litewskiem i; ósmy kopiec przy drodze po prawey stronie drożki, distans od siódmego kopca stem y ośmdziesiąt lokciami Litewskiem i;

dziewiąty piętny kopiec przy drodze, z Borun do Skirdzim idącej, distans od ósmego kopca stem y ośmią lokciami Litewskiem i; dziesiąty kopiec distans od dziewiątego kopca stem y ośmdziesiąt lokciami Litewskiem i; iedynasty kopiec, distans od dziesiątego kopca także stem y ośmdziesiąt lokciami Litewskiem i; dwunasty kopiec ostatni przy klasztornym Boruńskim polu ex opposito gumien klasztornych, distans od iedynastego kopca stem dwudziestą y sześcią lokciami Litewskiem i dobrej miary. Które to grunta, zarośle między kopcami, wyż wyrażonem i, a między miasteczkiem Boruńskim leżące, mają należeć perpetuis temporibus do klasztoru Boruńskiego, zaś z drugiey strony kopców, z obudwuch stron tak gościńca Olszańskiego z Borun do Olszan idącego, iako też gościńca Wileńskiego, z Borun do Wilna idącego, circum circa począwszy od granicy Żuprańskiej ex opposito sadzawki Boruńskiej y za sadzawką Boruńską będącej, wszystkie generaliter ogrody, trzebieże przez nieboszczyka Kozłowskiego, przez slosarza, zięcia iego, przez stelmachę, y przez innych mieszczan Boruńskich ze dworu Biuciskiego, alias Trzeszczenięskiego naymowanych, do majątności Biuciszek Trześcieckich na wieczne, potomne y nieodzowne czasy należeć mają y powinny być. Jakoż my xięza bazylianie Boruńscy za kopce, przez wielmożnych ichmościów panów Gąsowskich wysypane, nie tylko za gościńiec Olszański, z Borun do Olszan idący, powróciwszy z gościńca w lewo do żadnych gruntów, placów, trzebieżów, pognoiów y sianożęci, pod domami slosarza, stelmachę y pod innem i domami mieskiem i Boruńskiem i leżących, do majątności ichmościów Biuciszek alias Trzeszczenięta należących, (o które grunta żadney nigdy nie było kontrowersyi, y które

nie są klasztorowi Boruńskiemu ustąpione y dla tego dislimitowane nie są), te grunta leżące w lewey stronie gościńca Olszańskiego, lecz według starodawnego przez wielmożnych ichmościów panów Gąsowskich possydowania y teraz przez samych że ichmościów panów Gąsowskich possydują się y possydować powinny; ale też y z drugiey strony gościńca Olszańskiego, z Borun do Olszan idącego, po prawey ręce similiter z obudwuch stron gościńca Wileńskiego, z Borun do Wilna idącego, za kopce wyż wyrażone, między temi gościńcami y za gościńcem Wileńskim recenter wysypane, do żadnych gruntów, pasiek, lasów Biiuciskich alias Trzeszczenięskich żadnym sposobem wkraczać y interessować się nie powinni będziemy. Na ostatek ponieważ wielmożni ichmość panowie Gąsowscy, małżonkowie, według umowy, w rewersałach wyrażoney, mają pozwolone miejsce dla pogrzebu w sklepie Boruńskim, oraz względem respektów świadczonych całemu zakonowi y klasztorowi Boruńskiemu, przyięci są pro benefactoribus klasztoru Boruńskiego y ponieważ my zakonnicy klasztoru Boruńskiego, assekurowaliśmy się po śmierci ichmościów tanquam benefactoribus perpetuis temporibus w uniwersalnych pro benefactoribus zwykłych modlitwach in communi commemorare, zacych ja xiądz Jan Łukianowicz — ad praesens superior Boruński, imieniem całego konwentu moiego przyjmuję tę obligacyą. Mając zaś względ na przyiazny respekt pomienionych ichmościów noviter pokazany, przy zaszłym łatwym rozgraniczeniu przydaię obligacyą, iż zakonnicy klasztoru Boruńskiego, po długim życiu ichmościów panów Gąsowskich tenebuntur bez żadney od miejsca y od pogrzebu zapłaty pogrześć ze mszami świę-

temi y z świecami, lampami naszymi klasztornym sumptem, podług łatwey zmożności klasztorney. Denique czopowe z karczmy, na slobodzie będącey, klasztorowi Boruńskiemu dostały, klasztor Boruński opłacać tenebitur. Pisan roku tysięcznego siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Aprila dwudziestego szóstego dnia.

Apud quas literas reversales perpetuae dislimitationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur tales: Xiądz Jan Łukianowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego superior Boruński mp. Oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu wielbego imci xiędza Jana Łukianowicza—starszego Boruńskiego, officyała Mińskiego y wszystkich ichmościów xięży bazylianów klasztoru Boruńskiego, do tego wieczysto dislimitacyjnego rewersalnego zapisu w ichmość pp. Thomaszowi y Teressie z Michalowskich Gąsowskim—horodniczym powiatu Oszmiańskiego, małżonkom, danego podług prawa podpisuję się: Jerzy Thadeusz Komar—rotmistrz powiatu Oszmiańskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego zapisu wieczystego rewersalnego, danego ichmościom panom Gąsowskim—horodniczym powiatu Oszmiańskiego, małżonkom, podług prawa podpisuję się: Antoni Stepkowski (z. w. w.) Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego wieczystego dislimitacyjnego rewersalnego zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa podpisuję się: Alexander Konczewski—sekretarz iego królewskiey mości, miasta stołecznego Wilna utriusque iudicii pisarz mp. Quae praesentes literae reversales perpetuae dislimitationis praemisso modo recognitae etc.

1746 г. Апрель 26 дня.

Изъ книги № 5363, за 1751—1760 г., стр. 774.

128. **Фундушова записъ отъ Ошмянскаго войскаго Кароля и его жены Розалии Сулистровскихъ Норицкой церкви на двѣ уеэлоки земли.**

Супруги Сулистровскіе, движимые религиозными побужденіями, записываютъ на устроенную ими церковь въ Норицкой волости двѣ уеэлоки земли съ тою цѣлью, чтобы священники,

находясь въ зависимости (подъ патронатствомъ помѣщиковъ) не позволяли себѣ никакихъ вымогательствъ отъ крестьянъ.

Feria sexta in vigilia festi sanctorum omnium, die vigesima prima mensis Octobris, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Vlnensi actisque eiusdem praesentibus, comparando personaliter perillustris magnifica domina Rosalia de Paców Sulistrowska—tribuna districtus Oszmianensis, sana mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae foundationis ecclesiae et parochiae Norzycensis, in bonis suis haereditariis factae, in officio castrensi Oszmianensi in anno millesimo septingentesimo quinquagesimo die decima sexta mensis Novembris acticatas, et ex actis eiusdem officii castrensis Oszmianensis depromptas, in personam reverendi Domini Josephi Pszczółko—parochi ecclesiae Norzycensis ritus graeci et successorum eius servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego. Roku tysiąc siedmsetnego piędziesiątego, miesiąca Nowembra szesnastego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości grodzkim Oszmiańskim, przede mną Marcinem Skarbkiem Ważyńskim—strażnikiem y podstarościm sądowym powiatu Oszmiańskiego, od i. w. p. Thadeusza Franciszka z Kozielska Ogińskiego — kasztelana Trockiego, sądownego Oszmiańskiego, Przewalskiego, Babylickiego, Woygowskiego starosty, pułkownika iego królewskiej mości y rzeczy-pospolitey instalowanym, comparando personaliter w Bogu wielebny imé xiądz Pszczółka—prezbiter cerkwi Norzyckiej, fundusz na też cerkiew Norzycką od wielmożnych ichmościów panów Karola y Rozalii z Paców Sulistrowskich—woyskich Oszmiańskich, małżonków, sobie y następcom swoim dany, służący y należący, opowiadał, prezentował y ad acta podał, a podając prosił, aby pomieniony list wieczysto fundacyiny zapis, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, był do akt xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Osz-

miańskiego przyjęty y wpisany, który przyjąwszy, a w xięgi de verbo ad verbum wpisując, tenor sequitur estque talis:

Na większą cześć y chwałę Boga w Trócy świętej iedynego, ia Karol Sulistrowski y ia Rozalia z Paców kasztelanka Połocka Sulistrowska—woyscy powiatu Oszmiańskiego, starostowie Butwiłowscy, małżonkowie, spółnie, zgodnie y iednostaynie czyniemy wiadomo, komu by praesentibus successique temporis wiedzieć należało, tym naszym listem actu liberae voluntatis wieczysto fundacyinym zapisem: iż munificentissima dona Dei, któremi Bóg in haemispherio każdego człowieka sufficienter z swoiey nadarza opatrności, ani naydowścipleyszy exprimere niepotrafi koncept, ani naybiegleysze circumscribere niezdola piorro, żadney od nas reciproce non extendendo rzeczy, ieno żebyśmy wdzięcznemi dobrodzieystw iego persistendo pańskich omnimodam szukali zbawienia dusz securitatem, z animadwersya, iż beati misericordes, quoniam misericordiam obtinebunt, z kąd mając prae oculis świętego Jakuba apostoła—przestroge, że bez miłosierdzia każdego człowieka sąd ostateczny y straszliwy czeka, considerando oraz, iż gdzie większa nędza, tam wyświadczenia hoyniejszego praetenditur dobrodzieystwa, a nie poymuiąc komparycyi tey nędzy, którą w czyscowych mękach sobie pomocy y ratunku dać nie mogąc, sprawiedliwo patiuntur dusze, ad haec y dla nas samych sitiendo łaskawego ziednać sędziogo Boga w Trócy przenayświętszey iedynego, tedy donis eius z licencyi prawa pospolitego artykułu czterdziestego pierwszego z rozdziału trzeciego, dobrami y w dobrach swych ad libitum sui disponować, oraz z nadtchnienia Ducha przenayświęt-

szego umysłiliśmy de nova radice w muirowaney fabryce przy gościńcu walnym Połockim w dobrach naszych dziedzicznych, Norzyca denominowanych, w powiecie Oszmiańskim sutyowanych, uczynić fundusz ex puro zelo Dei, ac amore fidei, ni w czym non derogando constitutioni roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego, installuiąc ritus graeci kapłana w Bogu wielebnego Jozefa Pszczolkę, tak onemu, iako y successorom iego, in administratione et prebiteratione za prezentami naszymi y successorów naszych w tey będącym cerkwi, gruntu do plebanii włok dwie, iedną we włości nazwaney Łasicy włokę, a drugą we wsi nazwaney Krzywey, z dwoma chłopami, z ich żonami y dziećmi utriusque sexus, de nomine et cognomine w osobliwym inwentarzu wyrażonych, na półwłoczu mieszkaiących, ze wszelkim onych dobytkiem, nie pociągając do żadnych podatków z gruntów cerkiewnych, daiemy et perpetuis temporibus nadaiemy, y włość naszą całą Norzycką, a drugą Hulidową dziedziczną w parafią do teyże cerkwi przyłączamy, aby pomieniony wielebny oyciec prezbiter y następcy iego, mając curam animarum y we wszytkim bez extorsyi od ludzi swoią administrando professyę, quousque vita supersit nostra co tydzień mszą świętą, iedną za duszę antecessorów naszych, a zaś post subsequuta z predestynacyi Boskiey fata za nas samych, w teyże bazylice także incessanter co tydzień mszą świętą requialną cum successoribus odprawował, tym wieczystym funduszem, a data praesenti waruiemy y opisuiemy. In approbationem czego, pro robore et valore ten nasz list dobrowolny wieczysto fundacyiny zapis rękoma własnymi przy uproszonych ichmość panach pieczętarzach podpisuiemy.

Pisan w Norzycy, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego szóstego, miesiąca Aprila dwudziestego czwartego dnia.

U tego listu dobrowolnego wieczysto fundacyjnego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów his exprimuntur verbis: Karol Sulistrowski—woyski Oszmiański mp. Rozalia z Paców Sulistrowska—woyska Oszmiańska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnych ichmościów panów Karola y samey ieymci Rozalii z Paców Sulistrowskich — woyskich Oszmiańskich, małżonków, do tego funduszu, danego w Bogu wielebnemu iegomości xiędzu Józefowi Pszczolce—prezbiterowi parafii Norzyckiej, do czego iako pieczętarz podług prawa podpisuję się: Mateusz Stadnicki Kołęda. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego funduszu podług prawa podpisuję się: Pawel Tha-

deusz Dukszta-Dukszyński mp. Który to list dobrowolny wieczysto fundacyjny zapis, za podaniem onego przez wyż wyrażonego imci xiędza Józefa Pszczolkę — prezbitera cerkwi Norzyckiej ad acta, iest do xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego przyięty y wpisany, z których y ten wypis, pod pieczęcią grodzką Oszmiańską y z podpisem ręki wielmożnego imści pana pisarza, w Bogu wielebnemu imci xiędzu Józefowi Pszczolce—prezbiterowi cerkwi Norzyckiej, iest wydan. Pisan w Miadziole ut supra.

Apud quas literas foundationis, praemisso modo recognitas, subscriptio manus circa sigillum sequitur talis. Correxist Zabłocki kom. r. g. o. mp. Aktykacya funduszu cerkwi Norzyckiej. A tergo vero tenor sequitur his verbis: Est in actis. Quae praesentes literae foundationis, praemisso modo recognitae, etc. etc.

1748 г. Мая 2 дня.

Изъ книги № 5142, за 1746—1749 г., л. 1212.

129. Фондушова запись отъ Франциска Комара Ганковицкой церкви на двѣ уволоки земли.

Дворянинъ Францискъ Комаръ, движимый религиозными чувствами, устроилъ въ своемъ имѣнии Ганкевичехъ униатскую церковь, на которую отписываетъ двѣ уволоки земли; при этомъ на первоначальное устройство священнической усадьбы дарить 200 злотыхъ. Чтобы предупредить воз-

можныя столкновения съ соседними священниками, Комаръ дѣлаетъ свою церковь приписной къ приходской церкви Лосской, но только съ условиемъ, чтобы священникъ устроенной имъ церкви былъ совершенно независимъ отъ приходскаго священника.

Sabbato ante dominicam iubilate, die quarta mensis Maii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo octavo.

Coram nobili officio magistratus civitatis s. r. m. metropolitanae Vilmensis actisque eiusdem praesentibus, comparens per-

sonaliter illustris m. d. Antonius Franciscus Komar—venator palatinatus Vilmensis, capitaneus Butwiloviensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas foundationis de nova radice pro ecclesia et parrocho ritus graeco-uniti in bonis suis haereditariis, Hankiewiczze dictis, in districtu Oszmianensi existentibus, per se ex pio zelo factae, cum introfusius contentis, conformando se in omni ad constitutionem anni millesimi sexcentissimi trigesimi quinti, palam, libere, sponte ac benevole recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

W imie Pańskie, amen. Na wieczną rzecz pamięć. Będąc człowiek na tym świecie przez wszystkie dni życia swojego, dobra sobie od Boga powierzonego nie dziedzic, lecz bardziej do dziedzictwa nieskończoney wieczności dążący y na moment tylko czasu na tym padole płaczu, według wyroku najwyższego Boga zostający inquilinus, dla tego mieć zawsze pamięć na jego wszechmocność powinien, aby nieśmiertelna chwala maiestatu jego dziedzictwem między ludźmi powszechnego kościoła świętego katolickiego przez nieskończone wieki zostająca brzmiała, zaczym ia niżey wyrażony, stosując się do nauki Dawida świętego o swoim dziedzictwie w te słowa: Pan część dziedzictwa moiego ty iesteś, który mi oddasz dziedzictwo moie, mówiącego, takową z dóbr, mnie od Boga powierzonych, na ubłaganie za grzechi tak moie, iako y antecessorów moich cerkwi w dobrach moich dziedzicznych, Hankiewiczze nazwanych, w powiecie Oszmiańskim leżących, crygowaney, y iuż od namiestnika kościoła świętego katolickiego ritus graeco-uniti poświęconey, a do tego czasu, ani kapłana, ani też funduszu nie mającey, wiecznie y nie-

porusznie czynię fundacyą et de nova radice dotis tey że cerkwi nadanie w ten niżey opisany sposób: Naprzód gruntu na ogrodz y do zasiewania zbożem różnym półtory włoki, oraz z sianożęciami do tegoż gruntu w dobrach moich Hankiewiczach, a wsi Szypulicze nazwaney, należącemi, a półwłoki także gruntu dla osadzenia chłopca, alias in specie włok dwie, każda z nich mająca w sobie zawierać morgów zwyczajnych trzydzieści, do używania y wieczney possessyi tey że cerkwi ritus graeco-uniti pro commoda sustentatione kapłana wiecznemi a nieodzownemi czasy daię y daruie a raczey inkorporuie, nie sobie do tych że dwóch włok, sianożęci y chłopca, który do wielebnego kapłana będzie należał, z wszelkimi daninami y powinnościami, ani successorom moim nie excypuiąc, ani zostawuiąc własności, które to włoki y sianożęcie po objęciu w possessyą tey cerkwi ograniczywszy, podać wielebnemu kapłanowi urzędownie y intromittować iego mam y powinien będę, iakoż one iuż ad praesens w dziedzictwo y własność nayprzewielebnieyszemu konsystorzowi generalnemu metropolii całej Rusi ritus graeco-uniti daię y zrzekam się. Że zaś przy tey cerkwi nie masz żadnego budynku, ani też przy tych włokach do mieszkania należącego, zaczym ia niżey wyrażony na zabudowanie tegoż mieszkania ad praesens złotych dwieście polskich pro sola hac vice daię, wstępu do puszczy moiey tak na opał kapłanowi, iako y chłopu pod nim mieszkaiącemu, tudziesz na wszelkie budowle, ile potrzeba będzie, wielebnemu kapłanowi y iegoż successorom kapłanom perpetuis temporibus pozwalam, y successorowie moi niebronić tenebuntur. A że quodlibet commodum debet sentire onus, zaczym ia niżey wyrażoney wielebnego

kapłana przy tej cerkwi mającego, zostawć y następców jego, aby co tydzień iedną mszę świętą w piątek za dusze zmarłych rodziców, dobrodzieiów moich, krewnych y powinowatych blizzych, tudziesz za dusze żadnego ratunku nie mające, a po śmierci moiej, moiej żony y dzieci moich odprawował y odprawowali, sub onere conscientiae obliguię y obowiązuię, ius patronatus przy mnie, a po śmierci moiej sukcesorach moich tę majątność moię Hankiewiczze trzymających, zostawuię. A że do tej cerkwi żadney niemasz parafii, zaczym ia, zabiegając wszelkim klótniom y nienawiściom, tę cerkiew filiam esse cerkwi Łoskiej, do której in parochialibus ad praesens należy mieć chcę, y tego kapłana dependentem od wielbnego parocha Łoskiego być uznaię, z tą iednak prekursodycyą, aby wielbny oyciec paroch Łoski y następcy jego żadnego z wielbnych kapłanów mimo quotę y prezentę moią przy tej cerkwi nowo fundowaney, nie konserwował y niekonserwowali, sub nullitate actus, postanawiam. Y na to dałem ten mój dobrowolny fundacyiny list z podpisem ręki mey y pp. pieczętarzów, odemnie

ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego ósmego, miesiąca Maia drugiego dnia.

Apud quas literas perpetuae foundationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Antoni Franciszek Komar — łowczy wojewodztwa Wileńskiego, starosta Butwiłowski. Za ustnie y oczewistym uproszeniem od wielmożnego imci pana Antoniego Komara—łowczego wojewodztwa Wileńskiego, starosty Butwiłowskiego, do tego funduszu w majątności Hankiewiczach, w powiecie Oszmiańskim, w parafii Łoskiej sytuowanego, na cerkiew y plebanią z nadaniem gruntu włok dwóch, iako pieczętarz, podpisuię się: Krzysztof Biegański — chorąży iego królewskiej mości Petyhorski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego funduszu podług prawa iako pieczętarz podpisuię się: Alexander Sobotkowski mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego funduszu podpisuię się od osoby wyż wyrażoney: Józef Talat Kielpsz mp. Quae praesentes literae perpetuae foundationis, praemisso modo recognitae etc.

1748 г. Мая 28 дня.

Изъ книги № 5362, за 1748—1750 г., л. 297.

130. Уступочная запись отъ дворянки Петронеллы Шунковой Виленскому Св.-Троицкому монастырю на взысканіе и обращеніе въ свою пользу съ Тызенгаузена суммы въ 500 талеровъ.

Дворянка Петронелла Шункова, движимая религиознымъ чувствомъ къ чудотворной иконѣ Божіей Матери, находящейся въ Виленскомъ св. Троицкомъ монастырѣ, настоящей записью передаетъ

базиліанамъ право взыскать съ судьи Тызенгаузена 500 талеровъ, взятыхъ имъ подъ залогъ имущества, и обратить ихъ въ свою собственность.

Feria sexta ante festum s. Mathei Apli, die vigesima mensis Septembris, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo octavo.

Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolis Vlnensis comparens personaliter m. d. Petronelia de Podbereskich Szunkowa—capitanea Pomuscensis, licet quidem debilis corpore, ob decrepitam senectutem, sana tamen mente et ratione pertotum existens, praesentes literas transfusionis, perpetuae donationis et fundationis, parato scripto praeconceptas, in personam admodum reverendi patris Maximiliani Zawadzki—consultoris provinciae Lit., superioris et omnium religiosorum in Christo patrum ordinis divi Basilii magni, conventus Vlnensis, ad aedes s. Trinitatis existentis, servientes cum introfusius contentis, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Petronella z Podbereskich Szunkowa—staroscina Pomuska, pod wszystkie niżej wyrażone vadia, paragrafy y obowiązki podlegaiąc, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wlewkowym wieczysto donacyinym, oraz y fundacyinym zapisem w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Maxymiliano-wi Zawadzkiemu—zakonu ś. Bazylego wielkiego konsultorowi prowincyi Litewskiej, superiorowi y wszystkim ichmę xięży bazylianom konwentu Wileńskiego święto-Troieckiego danym na to: iż ia u iaśnie-wielmożnego imci pana Benedykta Tyzenhauza, starosty sądowego powiatu Wilkomiarskiego (na oblig mnie od tegoż imci w roku tysiąc siedmset czterdziestym pierwszym, miesiąca Apryla dwudziestego piątego dnia dany, eodem anno, mense et die w maydeburyi Wileń. przyznany), rękodayney summy in specie sześćset talarów bitych, mając a zważaiąc przez dawną zeszłego ś. p. Jerzego Pawłowicza—burmistrza Wileńskiego w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiątym siódmym, miesiąca Stycznia

dwudziestego czwartego dnia do cudownego najświętszej Maryi Panny obrazu, w Wilnie u ichmć xx. bazylianów cudami słynącej, mało na światło lampy loiowej zł. pięćset testamentem uczynioną legacją, więc y ia ex pio zelo ku temuż obrazowi najświętszej Maryi Panny, do tych pięciuset złotych tym moim dobrowolnym, wlewkowym, wieczysto donacyjnym, oraz y fundacyjnym zapisem wyż wyrażonemu konwentowi ichmć xiężów bazylianów Wileńskich święto-Troieckich, ażeby dzień y noc nie ustaiąc przed tymże cudownym obrazem najświętszej Maryi Panny gorzała lampa, wyż wyrażonych sześciuset talarów bitych u iaśniewielmożnego imci pana Tyzenhauza, starosty Wilkomirskiego, na obligu, mnie od tegoż iegomości danym, będących pięćset złotych polskich wiecznemi czasy zapisuię. Którą to takową summę pięćset złotych polskich ichmć xx. bazylianie klasztoru Wileńskiego u iaśniewielmożnego imci pana Tyzenhauza—starosty Wilkom., zatym moim wlewkowym wieczysto-donacyjnym y fundacyjnym zapisem zupełnie odebrać wolni y mocni będą, a odebrawszy, gdzie chcąc y u kogo na dobrach lub kamienicach niepiennych lokować, ażeby ichmć co roczna od tey summy pięciuset zł. pol. po złotych trzydzieście pięć na początku terminu prowizya dochodziła, a ichmć xięża bazylianie tę prowizyą na same tylko lampy światło do Pawłowiczowskiey legacyi łącząc obracać maia. In casu zaś za requizycyą ichmć u pomienionego iaśniewielmożnego imci pana starosty Wilkomierskiego tey summy złotych pięciuset pol. nie odebrania, wszelką tedy wolność y zupełną moc nie raz wspomnianym ichmość xx. bazylianom do każdego sądu y prawa, według obowiązków w obligu, mnie na sześćset talarów bitych od iaśniewielmoż-

nego imci pana starosty Wilkomierskiego danym, wyrażonych, ichmć do oddania pięciuset zł. pol., a mnie lub successorów moich do ewikcyi adcytować daię y pozwalam. Gdzie my stanawszy wszelkim sądowym podlegać wyrokom powinni będziemy; sąd zaś y urząd każdy, do którego tylko adcytowani będziemy, wszelką według tego dobrowolnego zapisu moiego satysfakcyę uczynić nakazać wolen y mocen będzie, a ia sądu o zły przewód prawa nigdzie pozyswać y turbowoć nie mam, a po mnie sukcesorowie moi nie powinni będą, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą y pod paenami, w prawie pospolitym o niedotrzymaniu opisem wyrażonym. Y na tom ia dała ten mój dobrowolny wieczysto donacyjny, oraz y fundacyjny zapis z podpisem ręki mey własney y wielmożnych panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego ósmego, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Apud quas literas subscriptiones manuum sunt tales circa sigillum: Petronela z Podberezskich Szunkowa—starościna Pomuska. Ustnie y oczewistoo proszony pieczętarz od w. i. p. Petronelli z Podbereskich Szunkowey—star. Pomuskiej, do tego zapisu wlewkowego wieczysto donacyjnego, fundacyjnego, w Bogu przewielebnemu imci xięzdu Maxymilianowi Zawadzkiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi, prowincyi Lit. superyorowi y wszystkim ichmć xx. bazylianom monasteru Wileńskiego, przy cerkwi przenaświętszej Tróycy będącym, danego, na rzecz w nim wyrażoną według prawa podpisuię się: Hilary Michał Ciszkiwicz—podczaszy Smol., sędzia grodz. powiatu Wilkomier. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego zapisu wieczysto

donacyinego, wlewkowego, fundacyjnego podpisuję się: Władysław Michał Ambrozewicz—horodniczy powiatu Oszmiańskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyrażoney do tego funduszowego,

wlewkowego, wieczysto donacyinego zapisu podług prawa podpisuję się: Jan Stanisław Machwicz mp. Quae praesentes literae perpetuae transfusionis, donationis et fundationis, praemisso modo recognitae, etc.

1749 г. Февраля 24 дня.

Изъ книги № 5142, за 1746—1749 г., л. 1820.

131. Дарственная и подтвердительная запись отъ обывателя Ошмянскаго повѣта Яна Рачкевича Борунскому базилианскому монастырю на участокъ земли въ Остейкишкахъ и три уволокн въ деревнѣ Зупранской.

Дворянинъ Ошмянскаго повѣта Янъ Рачкевичъ настоющею записью отдасть во владѣніе Борунскимъ базилианамъ одинъ полѣтокъ земли въ Остейкишкахъ съ условіемъ, чтобы базилиане не забывали его и его родныхъ въ своихъ церковныхъ службахъ и не смѣли дальше вырубывать его лѣсъ; при этомъ онъ подтверждаетъ дарственную

запись своего родственника на три уволокн земли въ Оедьевичахъ, которыя они получили отъ Радивиловъ. Вниманіе это Рачковичъ оказываетъ базилианамъ потому, что родственникъ его въ бѣдности получалъ содержаніе отъ базилианъ и былъ похороненъ въ монастырѣ.

Sabatho ante dominicam reminiscere die prima mensis Martii, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis Vilenensis comparens personaliter g. d-nus Johannes Raczkiewicz, patriota districtus Oszmianensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas roborationis perpetuae legationis inscriptionis, parato scripto praeconceptas, in personas admodum reverendi in Christo patris Joannis Łukianowicz, superioris, et omnium religiosorum in Christo patrum ordinis divi Basilii magni ritus graeco-uniti conventus Borunensis ser-

vientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis:

Ja Jan Raczkiewicz—obywatel powiatu Oszmiańskiego, czynię wiadomo y iawnie wyznawam tym moim dobrowolnym roboracyinym, oraz legacyinym wieczystym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu ięgomości xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu klasztoru Boruńskiego y wszystkim w Bogu wielebnym ichnościom xięży ba-

zylianom Boruńskim na to: iż co zeszył imé pan Antoni Raczkiewicz, oyciec mój, ex pio zelo suo ku pomnożeniu chwały Boskiej, w roku tysięcznym siedmsetnym cztertnastym, miesiąca Julii dnia siedmna- stego, zapisał klasztorowi Boruńskiemu ka- wał gruntu swego wieczystego ziemskiego, od maiętności Skirdyn Windziuliszek, w powiecie Oszmiańskim leżący, odłączone- go, w imieniczu Osteykiskach znajduią- cego się y doskonałemi kopcami ocyrklo- wanego y takowy swój zapis legacyiny w roku tysięcznym siedmsetnym piętnastym, miesiąca Junii dwudziestego siódmego dnia, w ziemstwie Oszmiańskim przyznał; tedy ia Jan Raczkiewicz zapis wyż wyrażony legacyiny oycy moiego in omnibus punctis utwierdzam. A poniewasz w Bogu wieleb- ni ichmość xięża bazylianie Boruńscy, in ulteriori temporis tractu z racyi zniszcze- nia się kopców przy wyż wyrażonym le- gacyiny gruncie, od oycy moiego sobie zapisanym, przytrzebili więcey zarosli wie- czystych naszych Raczkiewiczowskich et con- tra sonantiam wyż wyrażonego zapisu le- gacyinego, od oycy moiego klasztorowi Bo- ruńskiemu danego rozszerzyli, na uroczy- szeniu Osteykiskach roboczy poletek y tego roboczego przyczynionego gruntu, stante odemnie reclamatione, przez lat kilka uży- wali; zaczym ia Jan Raczkiewicz, tanquam legitimus po rodzicach y po stryiach mo- ich successor, z dobrej wolney y rozmyśl- ney woli moiey te superatę gruntu, którą superatę nad zapis legacyiny oycy moiego ichmość xięża bazylianie Boruńscy przy wyż specyfikowanym legacyiny gruncie sobie przywłaszczyli y którą superatę grun- tu w Osteykiskach do roku tysięcznego siedmsetnego czterdziestego ósmego actu zasiewali, tymże wielebnym w Bogu ich- mość xięży bazylianom Boruńskim in per-

petuum leguię, z tym obowiązkiem, ażeby w Bogu wielebni ichmć xięża bazylianie Boruńscy, saltem w ordinarynym pro be- nefactoribus odprawuiących się mementach, dusz rodziców y stryiów moich nieprzepo- minali. A że wyż pomieniony przydatek roboczego gruntu, w Osteykiskach znaj- duiącego się, nie iest nowemi kopcami ob- warowany, przeto ia Jan Raczkiewicz obo- wiązuie ichmościów xięży bazylianów Bo- ruńskich, nexu conscientiae, ażeby a data praesenti nie trzebili więcey lasów moich Raczkiewiczowskich, do maiętności moiey Skirdym Windziuliszek należących, in pro- xima contiguitate z wyż wyrażonym lega- cyiny gruntem w Osteykiskach leżących. Na ostatek, poniewasz w Bogu zeszył imé pan Michał Raczkiewicz—stryi mój, będąc przygarnionym w sędziwym wieku swoim, przez w Bogu wielebnych ichmościów xię- ży bazylianów Siuckowskich y przy nie- dostatku swoim, będąc sustentowanym w klaszorze Siuckowskim y tam że pogrze- bionym, in vim gratitudinis oddał klaszto- rowi Boruńskiemu skrypt od iaśnie oświe- conego xięcia imści Mikołaiia Radziwiła, antecessorom naszym sub actu roku ty- sięcznego pięćsetnego sześćdziesiątego dzie- wiątego, Aprila trzynastego, na trzy włoki gruntu we wsi Żuprańskiej Chwedziwi- czach znajduiącego się, per potentiam pos- sessorów Żuprańskich odebranego, y na szynk w tych że Chwedziwiczach pozwo- lony, osobliwym skryptem, sub actu roku tysięcznego pięćsetnego sześćdziesiątego dziewiątego Julii piątego dnia, danym ich- mościom panom Andrzeiowi Juchniewiczowi alias Joachimowiczowi. Zatym ia Jan Raczkiewicz, iako naturalny po rodzicach y stryiach moich successor, pomienionych skryptów Radziwilowskich na trzy włoki gruntu we wsi Żuprańskiej Chwedowiczach

leżącego, klasztoru Boruńskiemu in perpetuum zrzekam się et modo legationis temuż klasztorowi aplikuję; warując to iednak sobie per expressum, iż ia Jan Raczkievicz, in casu iakiego kolwiek procederu o wyż pomienione Chwiedziewskie trzy włoki, nie mam być ni przez kogo pociągany do żadnego ewinkowania, owszem sami ichmość xięża bazylianie Boruńscy, od każdego o wyż pomienione trzy włoki Chwiedziewskie turbatora, tenebuntur ewinkować mnie Jana Raczkiewicza każdego czasu y u każdego sądu. In supplementum którego przez ichmościów xięży mnie Raczkiewicza ewinkowania ia Jan Raczkievicz submituję się pożyczyc ichmościom xięży bazylianom zapisu ichmościom panom Szczepanowi y Juchnowi Mikołaiiewiczowi Raczkieviczom na dwanaście beczek pola, do mnie należącego, a od imci pana Olendzkiego przykupnego sub actu roku tysiącznego pięćsetnego czterdziestego. Inter alia ia Jan Raczkievicz y to też waruję, iż pomieniami ichmość xięża bazylianie Boruńscy, będąc odemnie obwarowani w possessyi wyrażonego legacyinego gruntu w Ostaykiskach, nie mają, nie mogą y niepowinni uraszczać żadney praetensyi y

żadnego wstępu do majątności mey Skirdym Windzieliszek, w powiecie Oszmiańskim leżącej, do gruntów, sianożęci y do lasów moich sub nullitate praetensyi. Pisan roku tysiącznego siedmsetnego czterdziestego dziewiątego, miesiąca Februarii dnia dwudziestego czwartego.

Apud quas literas roborationis perpetuae legationis inscriptionis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur tales: Jan Raczkievicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iegomości pana Jana Raczkiewicza do tego legacyinego, oraz roboracyinego zapisu na kawał gruntu, w Osteykiskach danego w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Boruńskim, y na włoki w Chwiedzieviczach podpisuję się: Tomasz Gaśowski h. p. p. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby podpisuję się: Alexander Kończewski—sekretarz ikmci mp. Proszony pieczętarz podług prawa podpisuję się: Dominik Gosztoft mp. Quae praesentes literae roborationis perpetuae legationis inscriptionis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis officii consularis civitatis Vilenensis insertae, inscriptae ac insinuatae.

1750 г. Января 28 дня.

Изъ книги № 5362, за 1748—1750 г., л. 729.

132. Подтверженіе миролюбивой сдѣлки между Кіевскимъ митрополитомъ Флоріаномъ Гребницкимъ и Самогитскимъ каноникомъ Николаемъ Тышкевичемъ по вопросу о пограничныхъ спорахъ.

Между сосѣдными имѣніями, расположенными въ Минскомъ воеводствѣ и принадлежащими митрополиту Гребницкому и Самогитскому канонику Тышкевичу происходили постоянные споры и земельные захваты; послѣ судебныхъ препирательствъ

обѣ стороны пришли къ добровольному соглашенію и подъ зарукой 15,000 зл. установили опредѣленные и неизмѣнныя границы. Тышкевичу принадлежали имѣнія Логойскія, а митрополиту—Прилѣпскія.

Feria sexta ante dominicam sexagesimae, die trigesima mensis Januarii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo.

Coram actis nobilis iudicii scabinalis Vilnensis comparendo personaliter per illust. admodum reverendus dominus Nicolaus Tyszkiewicz—canonicus Samogitiensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae confirmationis, parato scripto praeconceptas, in personam illustrissimi ac reverendissimi domini Floriani Hrebnicki—Kiioviensis, Haliciensis et totius Russiae metropolitanae, archiepiscopi Polocensis, Vitebscensis etc. episcopi, Kiiowo-Peczarens. et Boryso-Hlebensis, Polocensis abbatis, throni pontificalis assistentis servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quorum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis.

Ja xiądz Mikołaj Tyszkiewicz—kanonik Żmudzki, pod wszystkie niżej wyrażone vadia, paeny, zareki, klauzury, ligamenta

podlegając y libere poddając się, czynię wiadomo y iawno wyznawam sam na siebie tym moim wieczysto konfirmacyinym zapisem iaśniewielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—Kiiowskiemu, Halickiemu y całej Rusi metropolicie, arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu etc. biskupowi, Kiiowo-Peczarskiemu y Boryso-Hlebskiemu opatowi, tronu papieżskiego asystentowi, danym na to: iż ponieważ iaśniewielm. w Bogu nayprzewielebniejszy imć xiądz Antoni Tyszkiewicz—biskup Żmudzki, dobrodziey stryи mój, tudziesz wielm. ieymć pani Regina z Larskich Michałowa Tyszkiewiczowa—starościna Strzałkowska, matka i. ww. i. pp. Józef y Felicyan Tyszkiewiczowie, starościcowie Strzałkowscy, bracia moi, czasu oddalenia się mego do Wilna po niemałym respektem zachodzących o grunta y sianożęci między dobrami naszymi Łohoysk y Kosin nazywającemi, w Mińskim woiewodztwie sytuowanemi, a dobrami Przylepskiemi metropolitańskimi Usia-

za y Kolodziejay, Kowalewsczyzna nazwanemi, w tym że wojewodztwie Mińskim leżącemi, praetensi ex utraque parte procedere, y po odesłaniu pro finali disiudicatione et dislimitatione na sąd podkomorski, mediante tedy autoritate ichmé pp. przyaciół z wyż pomienionym imé xieżdem metropolitą całej Rusi wiecznie zgodziwszy się z praetensi, dekretów y procedurów dotąd zaszłych wzajemnie kwitowawszy się, za sianożęci nad rzeczką Dzierczanką, pod samym dworem naszym Kosińskim, po obu półgrobli leżące; acta Wsiazskie, Przylepskie, metropolitanskie, także grunta y las przeciw tegoż dworu Kosińskiego w końcu grobli będący, odgraniczone grunta, lasy Kolodziejskie, quondam Pacowskie, a potem od niemałego czasu nasze wieczyste, z siedliskami y budynkami, z sianożęciami Szyczewskimi, przy tym że Kolodziejz nad rzeczką Dzierczanką będącemi, tysiąc siedmsetnego czterdziestego dziewiątego roku, miesiąca Nowembra dwudziestego szóstego dnia, wzamian dali y ograniczyli. Zaczyn ia supra pomieniona osoba, iako ten pomieniony zamienny y kwietacyiny zapis we wszystkich punktach, paragrafach y ligamentach za mocny y nigdy nieporuszny perpetuis temporibus mieć mam, tak oraz nie tylko sam przez się, przez sukcesorów moich, ani też per subordinatas personas onego wzruszać niemam y mieć nie będę, ale owszem od każdego quocunque titulo, by w naymniejszym punkcie ten zamienny zapis przez dobrodzieiów stryia, matkę y bracią moią z iaśniewieln. imé xieżdem metropolitą

całej Rusi uczyniony, naruszającego sub vadio piętnastu tysięcy zł. pol. et sub paenis banitionum ac infamiae in ubiquinario foro, etiam w trybunale skarbowym, abscissis omnibus, quibuscunque dillationibus, apellationibus, beneficiis iurium decernendis, ile tego potrzeba będzie kazała, za równo z bracią moią zastępować, ewinkować mam, y tym moim zapisem wszelkie dobra moje leżące, ruchome summy pieniężne ubique locorum będące, wewikcyą podaiąc y oneruiąc; cum successoribus meis firmissime assekuruie się. In cuius rei fidei ręką moią przy uproszonych ichmé pp. pieczętarzach podpisałem. Pisan dnia dwódziesiątego ósmego miesiąca Ianuarii, tysiąc siedmset piędziesiątego roku.

Apud quas literas perpetuae confirmationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: xieżdz Mikołay Tyszkiewicz—kanonik Żmudzki mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. imci xieżdza Mikołaja Tyszkiewicza—kanonika Żmudzkiego, do tego wieczysto konfirmacyjnego listu, iaśniew. imci xieżdu Florianowi Hrebnickiemu, Kiowskiemu, Halickiemu y całej Rusi metropolicie, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa podpisuię się: Troian Antoni Mątym Filipowicz — sądów marszałkowskich w. x. Lit. pisarz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego skryptu według prawa podpisuię się: Kalixty z Kozielska Puzyna—wojskowiec x. Żmudzkiego. Quae praesentes literae confirmationis, praemisso modo recognitae etc.

1750 г. Марта 5 дня.

Изъ книги № 5143, за 1750—1760 г., стр. 93.

133. Закладная записъ отъ Зарѣцкаго старосты Кошица Витебскому базилианскому монастырю на имѣніе Бобиничи.

Зарѣцкій староста Кошиць занялъ у Витебскихъ базилианъ 4000 битыхъ талеровъ подъ залогъ своего имѣнія Бобиничъ, расположеннаго на Двинѣ, со всеми доходами и крестьянами тяглыми и кучиными, срокомъ на три года; при этомъ ста-

роста обязывается сполна удовлетворить базилианъ въ случаѣ, если какія нибудь чрезвычайныя случайности помѣшаютъ базилианамъ выручить сполна занятую сумму.

Sabbatho ante dominicam misericordiae die undecima mensis Aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis, comparens personaliter illustrism. d. Michael Koszczyz—capitaneus Zarzyczensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas pignatorias, parato scripto praeconceptas, in personas a-dum r-ndi in X-sto patris Justini Czeczkowski—superioris et omnium religiosorum patrum o. d. B. m. conventus Vitebscensis servientes, cum introfusius contentis, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis.

Ja Michał Koszczyz, starosta Zarzycki, wiadomo czynię tym moim dobrowolnym, strictissimae inscriptionis, zastawnym zapisem, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Justynowi Czeczkowskiemu — superiorowi konwentu Witebskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego y wszystkim ichmościom xx. bazylianom tegoż klasztoru danym na to: iż ja Michał Koszczyz — starosta Za-

rzycki, będąc pilno potrzebny summy pieniędzy idque na zniesienie długów y onerów w Bogu zeszlých iasniewielmożnych ichmć panów Antoniego y Reginy z xiążąt Trubeckich z Kryna Duninów—regentów w. x. Lit., małżonków, dobrodzieiów wuiów moich, na maiętności Tułowie cum attentis, w woiewodztwie Witebskim sytuowanej; zaciągnionych, wzięłem, pożyczylem realiter et actualiter odebrawszy, odliczyłem gotowey rękodayney summy, a nie z żadnego kontraktu, przewodu, przezysku prawnego, ani z żadney legacyi wynikley, talarów bitych cztery tysiące wszystko w talarowey, tynfowey y szostakowey, żadnemu brakowi niepodlegley, monecie, rachuiąc każdy talar bity po tynfów sześć y szostaku iednym, u pomienionych imci xięży bazylianów konwentu Witebskiego, w której summie czterech tysięcy talarów bitych, maiętność moią wieczystą dziedziczną, po ś. p. rodzicach dobrodzieiach moich spadła, y przez równy dział między nami bracią, mnie Michałowi Koszczycowi dostała, oraz w moiey aktualney nieprzerwanej possessyi

będąca, Babinicze nazwaną, w woiewodztwie Witebskim leżącą, wolną y swobodną, nikomu pierwszym ani pośledniejszym prawem pro termino obięcia dla ichmci niezawiedzioną, z dworem, budynkami dwornemi y gumiennymi, z zasiewem żytnim, w mianie zasiannym, tudzież z innymi zasiewami, naczyniami, zapasami fusius inwentarzem opisanemi, z ogrodami, pognoiami, sadami, zmianami, z gruntami oromemi y nieoromemi, z zarosłami, lasami, sadami, borami, puszcza y z niej drzewa na swoją potrzebę wyrabianiem, sianożęciami, łąkami murożnemi, łuhowemi y błotnemi, rzekami, z zabiianiem na nich iazów, osobliwie na rzece Dzwynie, sadzawkami, stawami, stawiszczami, z wolnym łowieniem ryb, tak na profit iako y na swoją potrzebę, a w puszczy y w polach biciem zwierz y wszelkiego ptastwa wszelkiemi przyprawami, z poddanemi ciahłemi y kunicznemi, w inwentarzu specifice wyrażonemi y precz rozeszłemi, z ich żonami y dziećmi oboiey płci, z końmi, bydłem y wszelkim dobytkiem, ruchmością y majątnością ich, siedzibami, gruntami, daninami miodowemi y czynszowemi, robociznami y wszelkiemi powinnościami, specifice w inwentarzu wyrażonemi y opisanemi, z trzema karczmami y z nich należącą co roczną arendą, z wolnym dawaniem szynku swego, lub arendami konserwowaniem, owo zgoła ze wszystkim a wszystkim, iako się ta majątność Babinicze przed tym miała y teraz w swoich granicach, cyrkumferencyach, obychodziech y wszystkich pożytkach ma y z nayduie, tak nullis exceptis aut excipiendis, funditus proventibus et proprietatibus że wszystkiemi użytkami y pożytkami, należnościami y własnościami, robocizną y posługą poddaństwa na wszelką potrzebę, z podwodami, pryhonami, zho-

nami, strażą y pożytkami, pomienionemu imé xiedzu Justynowi Czeczkowskiemu—superyorowi y wszystkim ichmć xx. bazylianom konwentu Witebskiego, w summie zaciągnionej czterech tysięcy talarów bitych, prawem zastawnym za rok ieden niezupełny, to iest, od terminu ś. Jerzego ś. rzymskiego, w ruku terazniejszym tysiąc siedmsetnym pięćdziesiątym, miesiąca Apryla dnia dwudziestego trzeciego, podług nowego kalendarza przypadającego, do terminu niepokalanego poczęcia nayświętszey Panny Maryi święta russkiego Zaczacie preświatoie Bohorodicy nazywaiącego dnia dziewiątego miesiąca Decembra podług starego, a podług nowego kalendarza na dzień dwudziesty tego miesiąca przypadającego, procent od summy czterech tysięcy talarów bitych należący oddać, assekurowawszy się, zamiany płaceniem zaś summy kapitalney czterech tysięcy talarów bitych, in termino supra expresso w dzień nayświętszey Panny Maryi Niepokalanego poczęcia, na lat trzy zastawiłem, et liberam in eo termino do majątności Babinicz, bez żadney konwikcyi y adcytacyi inaequitationis rezerwowałem, a za nieokupnem y nieoddaniem summy in eo termino, tedy od trzech do trzech lat, nierozdzielnie po sobie następujących, aż do oddania y spełna razem wyliczenia in termino, którego-kolwiek triennium totalney summy zawiodłem, postąpiłem, zastawiłem y onerowałem, inwadiowałem, oraz w moc, dzierżenie y spokoyne używanie iuridice przez ienerała ogulnie razem podałem, intromitowałem, żadney sobie, successorom, ani komu zgoła, salwy praetextu y regressu nie zachowałem y nie zachowuję, ani też namniejszey cząstki gruntów, lub powinności, danin y pożytków nie excypowałem y nie excypuję. Wolni tedy z mocni pomienieni ichmć x. bazy-

ianie y każdy in gradu ichmé za wlewkiem, lub iakim kolwiek kontraktem dzierzący, tą pomienioną maiętnością Babyniczami rządzić, podług upodobania swego dysponować, krescencye, pożytki, pasznie, zasiewy aukcyonować, ladę, pasiekę rozrabiać, poddaństwo na panszczyznę, zgony, straże, obroki, młodźby, podrogszczyzny y na inne powinności, podług excepcyi inwentarza pędzić, czynsze y wszelkie daniny odbierać y na swój pożytek obracać, podymne od nich podług zwyczaju y rozkładu wypełniać y do skarbu rzeczy - pospolitey podług taryfy wnosząc, kwity na swoje imie brać, similiter uchwały y wszelkie publiczne kontrybucye, które w tym wojewodztwie practicabuntur, na włóści rozkładać, od niey wybierać y do exaktorów wnosić, a kwity takż na siebie biorąc, one wszystkie przy exempcyi circa fundum zostawić obligowani będą. Poddanych występnych nieposłusznych karać, winy y przesady od nich brać, a samych in omnibus causis civilibus sądzić y exequować, in criminalibus zaś do sądu cuiuscunque subsellii ad citationem strony stawić, rozszłych oddzielających osadzać, onym zapomogę dawać, czasu karysty żywić, strzeż Boże inkursyi y kontrybucyi, podatki za nich zakładać. Jesliby podwod ichmé nie było potrzeba, podrogszczyznę naznaczyć y oną wybrawszy na swój pożytek obracać, budynki wszelkie ku naylepszey wygodzie swey tymże poddaństwem Babynickim erygować, stare restaurować, samym dzierzeć, albo komu chcąc razem całą maiętność Babynicze, lub po części prawem swoim wlewkowym lub arendą inwadyować, a ia Koszeczyc, tak ichmościom, iako y dzierzącym od ichmci żadney przeszkody, ani sam przez siebie, ani przez drugich czynić nie mam y nie powinien będę y successorowie moi nie będą mogli. Insuper waruię ichmé, iż iesliby z pub-

licznego, strzeż Boże zamieszania, inkursyi, nieurodzaju, ognia, lub też z własney swawoli, byleby nie z wypędzenia y okazji ichmościów, poddaństwo się rozeszło, tedy o to żadney do ichmé y dzierzących od ichmciów pretensyi mieć nie mam; owszem iesliby przez takową dezolacją ta maiętność z prowentów swoich nie wystarczała, prowizyi czterech set talarów bitych, od summy czterech tysięcy talarów bitych, przemnie wziętych, należących, tedy przy okupnie za uznaniem przyziacielskim nie pociągając do żadney liquidacyi, to wszystko bonifikować y nagrodzić tenebuntur y successorowie moi powinni będą. Równym sposobem takż za zapomogi, konserwowanie, żywienie poddanych, czasu karysty, opłacenia za nich kontrybucyi, czasu inkursyi, lub zamieszania y cokolwiek iuris ac praetensionis być się pokaże, to wszystko za tymże uznaniem przyziacielskim refundere mam, a przed okupnem dwunastą niedzielami list obwieszczy otworzysty, in forma iuris sprawiony, przez ienerała super fundo Babynicz, oczewisto podać y ony ad acta grodu Witebskiego, in praevio tygodnia, wprowadzić tenebor. E converso ichmość xx. bazylianie, iesliby z dzierzenia tej maiętności Babynicz niekontenci, lub też summy potrzebni byli, a wlewkiem swym lub arendą teyże maiętności innemu komu onerować nie chcieli, tedy podobnym zaś sposobem mnie wiecznikowi, od siebie obwieszczenie dwunastu niedzielami przed ś. Jerzym którego chcąc roku podać y one pariter ad acta wprowadzić mocni będą; a ia Koszeczyc—starosta Zarzycki, za takowym od ichmé obwieszczeniem, omnino do okupna przystąpić y summę ichmé wypłacić ex hypothecaria possessione wynikłe uspokoić pretensye y effective zachowując się we wszystkim podług niniejszego opisu moie-

go, okupić mam y successorowie moi powinni będą; rumacyi ichmciom, tak przed okupnem po podanym obwieszczeniu, iako po okupnie, etiam z possessyi moiey, do sześciu niedziel podwodami Babinickimi do Witebska lub simili distancyi naznaczam y determinuję; warując insuper, iż in termino okupną summę totalną ogulnie, nie przyimując żadnych aresztów, samym ichmość, lub dzierzącym od ichmć wyliczyć y wypłacić, takż talarową y tynfową monetą in loco idque we dworze Babinickim mam, oraz za pretensye przez przyiacioly uznane exolucyą uczynić adstrictissime będą, y nie wprzód do possessyi przystąpić będą mógł, aż się ichmość we wszystkich ieszcze y successorowie moi uiszczą. Co wszystko ziścić, dotrzymać ia y successorowie moi tenebimur, pod zaręką ważności rzeczy wynoszącą y oraz sub paenis bantiorum ac infamiae, z wolnym in casu naruszenia tego moiego dobrowolnego zapisu ad forum ubiquinarium ww. x. Lit. zapozwaniem, terminem iak naykrótszym, by y niestatutowym summario ac abbreviato iuris processu, bez żadnych dillacyi et sine beneficiis iuris, obmów, munimentów y by nayprawnieyszych obron, etiam sine beneficiis aresti, condemnat, tym barziefy apellacyi y exemptów, których wszystkich dobrowolnie zrzekam się y używać nie będę mógł, podając in evictionem, tak pod wszelkie wskazy, lucra, zaręki, iako pod samą kapitalną

summę, wszelkie ogulnie dobra moie leżące y ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, et praecipue maiętność Tuldo, w tymże woiewodztwie sytuowaną, oraz wieczność pomienionych Babinicz, na których wszystkich dobrach moich wszelki sąd y urząd, tak ex personali, iako in contumaciam mocną executyą ad primam instantiam udziałać ma. I na tom dał ten mój zastawny dobrowolny zapis z podpisem ręki mey y imć pp. pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Witebsku roku tysiąc siedmsetnego piędziesiątego, miesiąca Marca piątego dnia. Apud quas literas subscriptiones manuum sunt tales: Michał Koszczyc—starosta Zarzycki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. imci pana Michała Koszczycy—starosty Zarzeckiego, do tego zapisu zastawnego na maiętność Babinicze w Bogu przewielebnemu i. x. Justynowi Czczekowskiemu—superiorowi konwentu Witebskiego, z. ś. B. w. y wszystkim ichmć xx. bazylianam tegoż klasztoru danego, podług prawa podpisuję się Waleryan Petruszewicz—czeszn. w. Wilen. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz, od osoby wyż wyrażoney, do tego zapisu zastawnego podług prawa podpisuję się Wincenty Kudzel mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego zastawnego zapisu podpisuję się Jakub Ant. Załuski mp. Quae praesentes literae recognitae etc.

1750 г. Октября 10 дня.

Изъ книги № 5143, за 1750—1760 г., стр. 499.

134. Дарственная запись отъ Литовскаго войскаго Саваневскаго Виленскому Троицкому монастырю на сумму 9000 талеровъ.

Графъ Шанковскій-Саваневскій, отправляясь на войну противъ непріятели и желая обезпечить цѣлость своего имущества движимаго и недвижимаго, которое должно оставаться во владѣніи его жены, выдастъ настоящую запись Виленскимъ

Троицкимъ базилианамъ на 9000 талеровъ съ тѣмъ чтобы эти деньги уплатила его жена, за которую онъ и до и послѣ замужества много заплатилъ долговъ.

Feria secunda post festum sancti Stanislai Kostka, die decima sexta mensis Novembris, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo.

Coram nobili officio consulari Vilnensi actisque eiusdem praesentibus comparando personaliter illustrissimus d-nus Gabriel Dominicus comes Szankowiensis-Sawanievski, tribunus magni dicatus Lithuaniae, rotmagister terrestris palatinatus Vilnensis, sanus mente et ratione existens, praesentes literas inscriptionis, parato scripto praeconceptas, in personas admodum reverendi in Christo patris Joannis Lukianowicz—ordinis divi Basilii magni, consultoris provinciae Litvaniae, superioris Vilnensis, et omnium reverendorum in Christo patrum basilianorum conventus Vilnensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

Ja Gabryel Dominik—hrabia Szankow-

ski-Sawanievski, woyski w. x. Lit., rotmistrz ziemski woiewodztwa Wileńskiego, czynię wiadomo y iawnie wyznawam tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Janowi Łukianowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyi Litewskiej konsultorowi, a klasztoru Wileńskiego superiorowi, y wszystkim ichmościom xięży bazylianom tegoż klasztoru Wileńskiego, ad aedes sanctissimae Trinitatis będącego, danym na to: iż co ia desuper exprimowany Sawanievski, woyski w. x. Lit., mając z providencyi Pana Boga a uczciwego starania y zebrania mego summe znaczną pieniędzy, pożyczylem na obligacyine zapisy, ieszcze ante statum meum connubialem i.-w. imci pani Zofii z Chreptowiczów, primi voti Tyszkiewiczowej—podkomorzycowej powiatu Slonimskiego, a terazniejszy Sawanievskiej—woyskiej w. x. Lit., żonie moicy, y poiąwszy ieymość in sociam vitae, różnemi czasy na okupienie dóbr ieymci biorąc na spólne imie prawa, oraz y na uspokoienie różnych kreditorów

y długów ieymci wiele pieniędzy moich erogowałem, (iako osobliwszy na to expensów ad quantitatem dziewięciu tysięcy talarów bitych fusiis remissis obloquitur registr), na którą to summę in potiori parte od tey że wyrażoney żony moiey miałem sobie dane obligacyne zapisy, które w roku tysięcznym siedmsetnym trzydziestym trzecim, sub tempus hostilitatis, sam zostając w służbie wojenney y będąc ordynowanym przeciw nieprzyjaciółw oyczyzny, nie tylko że obligi mnie służące, owszem wszystkich dóbr, archiwum y dokumenta, oraz cale wszelką ruchomość w dyspozycyą ieymci, iako żony, zostawiłem. Postmodum mnie o te obligi u ieymci pozostałe rekwirującego, in vim przerwczonych obligów nie oddawszy mnie tych obligacynych zapisów, niby kontentując tegoż roku miesiąca Decembra dwudziestego trzeciego dnia, dała prawo wieczyste, donacyne, a w niektórych punktach dożywotnie, iako to: na majątność Wiszniew, Kurzenice w powiecie Oszmiańskim, Hoszczów w powiecie Słonińskim leżące, tudzież na kamienicę w Wilnie pod świętym Mikołaiem, a dworek na Łukiszkach, pod kościołem świętych Filipa y Jakuba będący, y inne niektóre majątności sub certis conditionibus, a na ruchomość wszelką swoją, we wszystkich dobrach znajdującą się, iako to: klejnoty, złoto, srebro, cynę, miedź, wozy, cugi, konie, stada, obicia, szaty, futra, ryszunki wojenne, wszelki sprzęt domowy y na wszelką ruchomość, iaka się tylko ruchomością nazwać, denominować mogła, iakoż summy gotowe y na obligach gdzie y u kogokolwiek będące, nie mniey na pewną szachownicę, uroczysszem Czapurniszki nazwaną, przy Szankopolu alias Woyczanach, majątności moiey, w woiowodztwie Wileńskim leżącą, niby swoją własną absque ulla

conditione wieczysto donacyne prawo od siebie dała, w którym to wyż mianowanym prawie swoim y sama pomieniona ieymć pani małżonka moja iawnie ex prima planta wyznaię, żem ia Sawaniewski—woyski w. x. Lit., poiąwszy ieymość in sociam vitae, nie mało summy moiey własney, in parata pecunia będącey, na uspokojenie różnych długów ieymci, ieszcze ante connubium meum zaciągnionych, expensował y erogował, praetensye znaczne od różnych osób do ieymci regulowane uspokoił y oswobodził. Teraz tedy ia, supra pomieniony Sawaniewski—woyski w. x. Lit., obviando omnimodae hac in passu indemnitati, aby takowa summa moja, modo praemisso u ieymci będąca, marnie nie zaginęła et in cassum nie poszła, umyśliłem oną na chwale Bogu wszechmogącemu, ad pias causas et opera infra expressa, iure perpetuo zapisać y aplikować, iakoż niniejszym dobrowolnym, wieczystym zapisem moim takową summę moją, ad quantitatem dziewięciu tysięcy talarów bitych wynoszącą, a u ieymci nulliter et illegitime do tych czas będąca, wespół ze wszystkimi praetensyami moimi exinde pochodzącymi y dokumentami, na to mnie służącymi, pomienionym ichmościom x. bazylianom Wileńskim, przy cerkwi ś. Trójcy rezydującym, na reparacyą y ozdobę cerkwi ichmościów daię, zapisuję y na wieczne a nieodzowne czasy aplikuję, żadney najmnieyszey sobie samemu y successorom moim do wyż wyrażoney summy cum omnibus oney praetensionibus, na ichmościów zapisaney y aplikowanej, nie zachowując salwy, praetextu, accessu y regressu. Wolni tedy y mocni będą ichmości xięża bazylianie Wileńscy, in fundamento takowego mego wieczystego zapisu pomienioney summy moiey, cum omnibus oney praetensionibus, iure per-

petuo sobie zapisaney, omni meliore modo, czy to per strepitum iuris requiruiąc, czyli też per amicabilem compositionem, według zdania swego godząc się, od w. imci pani Zofii z Chreptowiczów, primi voti Tyszkiewiczowej—podkomorzyney Słonimskiej, ad praesens Sawaniewskiej—woyskiej w. x. Lit., małżonki moiey, dochodzić y upominać się, iako chcąc konczyć y kontentować się y oną na reporacyą y ozdobę cerkwi obracać, bez żadney w tym wszystkim, ut supra praemissum est, tak przezemnie samego, iako też successorów moich naymnieyszey przeszkody. Owszem in casu iakowey w tym wszystkim trudności dla ichmościów sam pro posse meo, każdego czasu evictionaliter hac in passu ichmciom dopomagać y wyznanie u każdego sądu, prawa y urzędu, sub nexu corporalis iuramenti, iczeli by tego była potrzeba, uczynić opisiuę się. Zakładaiąc in causa contraventionis temuż moiemu dobrowolnemu wieczystemu zapisowi vadium, ważność rzeczy wynoszące, na mnie samego y successorów moich y każdego takowey mocy zapis naruszaiącego, in foro ubiquinario quam strictissimo termino repetendum. Y na tom dał ten mój dobrowolny wieczysty zapis z podpisem ręki moiey y ichmć panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiącznego siedmsetnego piędziesiątego, miesiąca Oktobra dziesiątego.

Apud quas literas perpetuae inscriptionis subscriptiones manuum sunt tales: Gabryel Dominik hrabia Szankowski-Sawaniewski—woyski w. x. Lit. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. imci pana Gabryela Dominika Szankowskiego-Sawaniewskiego, woyskiego w. x. Lit., do tego dobrowolnego na wieczność zapisu w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyi Litewskiej konsultorowi, superiorowi klasztoru Wileńskiego, y wszystkim w Bogu wielebnym xx. bazylianom Wileńskim danego, podpisuię się: Adam Wisogierd, pisarz grodzki Smoleński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iaśniew. imci pana Gabryela Dominika Szankowskiego-Sawaniewskiego, woyskiego w. x. Lit., do tego dobrowolnego wieczystego zapisu w Bogu wielebnym ichmć x. bazylianom konwentu Wileńskiego, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa podpisuię się: B. Oganowski—obozny w. W. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego dobrowolnego wieczystego zapisu podług prawa podpisuię się: Aleksander Konczewski—sekretarz iego królewskiej mości, pisarz Wileński. Quae praesentes literae perpetuae inscriptionis, praemisso modo recognitae etc.

1750 г. Октября 10 дня.

Изъ книги № 5143, за 1750—1760 г., стр. 502.

135. Удостоверительная записъ отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Литовскому войскову Саваневскому на взысканіе записанной имъ монастырю суммы съ его жены и возвращеніе ея обратно монастырскому фундатору.

Виленскіе св. Троицкіе базилиане выдають настоящее обязательство своему фундатору Шанковскому-Саваневскому въ томъ, что они будутъ взыскивать судомъ съ его жены 9000 талеровъ, за-

писанныхъ базилианамъ, но потомъ возвратятъ ему обратно; въ случаѣ же неудачнаго исхода процесса они выговариваютъ себѣ право хлопотать по этому дѣлу исключительно въ свою пользу.

Feria secunda post festum Stanislai Kostka, die decima sexta mensis Novembris, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo.

Coram nobili officio consulari Vilenſi actisque eiusdem praesentibus comparendo personaliter admodum reverendus pater Johannes Lukianowicz—ordinis d. B. m. consultor provinciae Litvaniae, superior conventus Vilenſis ad aedes sanctissimae Trinitatis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas reversales assecurationis, parato ac terrestri modo praconceptas, in personam illustrissimi domini Gabrielis Dominici comitis Szankowski - Sawaniewski—tribuni m. d. Lith., rotmagistri terrestris palatinatus Vilenſis servientes, cum introfusius contentis, nomine suo et totius praedicti conventus sui, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Jan Lukianowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego consultor prowincyi Litewskiej, superior klasztoru Wileńskiego, y

my primores tegoż klasztoru ad aedes sanctissimae Trinitatis bazylianie, imieniem naszym y całego zakonnego zgromadzenia naszego, in unum ręcząc y obowiązując się, czyniemy wiadomo y iawno, komu by o tym teraz y w przyszły czas wiedzieć należało, wyznawamy tym naszym dobrowolnym reversalnym assekuracynym zapisem iaśnie wielmożnemu iegomości panu Gabryelowi Dominikowi hrabi Szankowskiemu - Sawaniewskiemu, woyskiemu w. x. Lit., rotmistrzowi ziemskiemu wojewodztwa Wileńskiego, danym na to: iż co pomieniony w imię pan Sawaniewski, ufundowawszy konwikt przy cerkwi naszej dla młodzi de statu nobili y na ten konwikt zapisawszy nam cum certis obligationibus majątność swoją, nazwaną Szankopole alias Woyczany, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, z kamienicą swoją w Wilnie, w pewnym ograniczeniu w funduszu opisanym, sytuowaną, zapisał nam na ozdobę y reparacyą cerkwi naszej Wileńskiej sumnę swoją, ad quantitatem dziewięciu tysięcy talarów bitych, zestaiącą sub lite u imci pani Zofii z Chrep-

towiczów Sawaniewskiej — woyskiej w. x. Lit., małżonki swojej, a takowy dając swój zapis warował y wymówił sobie, abyśmy bazylianie Wileńscy, non obstante hac inscriptione, co kolwiek pozyszczemy u iaśnie w. imci pani Sawaniewskiej—woyskiej w. x. Lit. z pomienioney summy in toto vel in parte, czy to per strepitum iuris requiruiąc, czyli też per amicabilem compositionem cum consensu et scitu i. w. imé p. woyskiego godząc się, wszystko to nic a nic sobie nie zachowuiąc, do rąk y wolney dalszey dyspozycyi i. w. imé panu woyskiemu w. x. Lit. oddali y komportowali, odtrąciwszy sobie in casu prawa, za expensa prawne y expensa reguluiące się do prawa. My tedy bazylianie, uhespieczaiąc iaśnie w. imci pana woyskiego w. x. Lit. y sponsyą dając, assekuruiemy się, że iezelibyśmy co pozyskali, in toto vel in parte, z przerzeczoney summy od iaśnie wielm. ieymé pani Zofii z Chreptowiczów Sawaniewskiej—woyskiej w. x. Lit., idque vel per strepitum iuris requiruiąc, vel per amicabilem compositionem za konsensem iaśniewielm. imci pana woyskiego godząc się, wszystko to zupełnie mamy do rąk y wolney dalszey dyspozycyi i. w. imci pana Sawaniewskiego — woyskiego w. x. Lit. komportować y oddać, odtrąciwszy sobie, in casu prawa, za expensa prawne y expensa reguluiące się do prawa; tę iednak praecaucyą czyniemy y waruiemy: że gdyby in continuatione prawa z iaśnie wielmożną imci p. woyską w. x. Lit. iuz zaczętego immineret, co uchoway Boże, periculum przegrania u sądu przerzeczoney summy y pretensyi ztąd praevidetur periculum straty, lub naruszenia funduszowego na konwikt zapisu, ponieważ i. w. imci pani woyska, ad praesens per strepitum iuris nie tylko intendit emundari z

pretensyi przerzeczonych, ale też maiętność Szankopole alias Woyczany niby sobie należącą pretenduie, na ten czas iuz mamy sami iuxta arbitrium nostrum omni meliori modo, sine consensu et scitu i. w. imci p. woyskiego, za poradą tylko ichmé panów przyziaciół, w prawie doskonałych, godzić się, idque non in fraudem aliquam funduszu, ale na większe onego utwierdzenie; co wszystko mamy zyscić y dotrzymać sub fide, honore et conscientia, y pod zaręką, ważność rzeczy wynoszącą, do czego y successorowie nasi obligabuntur. I natośmy dali ten nasz dobrowolny rewersalny assekuracyiny zapis, z podpisem rąk naszych y ichmé pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych. Pisan roku tysięcznego siedmsetnego piędziesiątego, miesiąca Oktobra dziesiątego dnia.

Apud quas literas reversales et assecurationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Jan Łukianowicz—zakonu s. B. w. consultor, superior klasztoru Wileńskiego mp. Stanisław Zakerth—z. ś. B. w. wikary klasztoru Wileńskiego. Ambroży Onyszkiewicz—z. ś. B. w. professor mathe. Wawrzyniec Bielecki z. ś. B. w. spow. klasztoru Wileńskiego. Alimpi Paszkiewicz z. ś. B. wielk. kaznodzeia. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego iego mości xiędza Jana Łukianowicza, z. ś. B. w. konsultora y superiora klasztoru Wileńskiego, oraz wszystkich ichmé x. bazylianów Wileńskich, do tego dobrowolnego rewersalnego assekuracyinego zapisu, iaśniewielm. i. p. Gabryelowi Dominikowi Szankowskiemu-Sawaniewskiemu, woyskiemu w. x. Lit. danego, podpisuię się: Adam Wisogierd—czesznik y pisarz grodzki Smoleński mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xiędza Jana

Łukianowicza—z. ś. B. w. konsultora y superiora klasztoru Wileńskiego, oraz y wszystkich w Bogu w. ichmć. xx. bazylianów Wileńskich, do tego dobrowolnego rewersalnego assekuracyjnego zapisu w. imci panu Gabryelowi Dominikowi Szankowskiemu-Sawaniewskiemu, woyskiemu, w. x. Lit. danego, podług prawa podpisuię się: Benedykt Oganowski, obożny woiewodztwa

Wileńskiego, mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego dobrowolnego rewersalnego assekuracyjnego zapisu podług prawa podpisuię się: Alexander Konczewski—sekretarz i. król. mości, pisarz Wileński, mp. Quae praesentes literae reversales et assecurationis, praemisso modo recognitae, etc.

1752 г. Марта 3 дня.

Изъ книги № 5144, за 1752—1753 г., стр. 142.

136. Донесеніе вознаго о сдѣланномъ имъ осмотрѣ каменнаго дома въ г. Вильнѣ, называемаго „Большая Гильда“, часть котораго принадлежала Виленскому свято-Духовскому монастырю.

Вслѣдствіе споровъ, возникшихъ между разными владѣльцами разныхъ частей каменнаго дома, такъ называемаго „Большая Гильда“, и св.-Духовскимъ монастыремъ, магистратомъ было наряжено особое слѣдствіе для приведенія въ извѣстность какъ

владѣтельныхъ документовъ, такъ владѣтелей и частей дома. При этомъ были предьявлены и рассмотрѣны документы и признана законность или незаконность владѣнія, какъ монастыря, такъ и частныхъ лицъ.

We wtorek dnia dwódziesiątego siódmego miesiąca Marca, roku tysiąc siedmsetnego piędziesiątego wtorego.

Podług dekretu sądów ikm. burmistrzowskich radzieckich Wileńskich, na dniu ósmym mensis et anni curentium ferowanego, ad requisitionem utriusque partis, cały urząd roczny szlachetnego magistratu Wileńskiego czynił kondescendentią dla wizyi mieszkań, sklepów, kramów etc. w kamienicy, Gielda Wielka nazwanej, będących, o którą kontrowersye zachodziły. Naprzód

tedy od strony powodowey, to iest od i. p. Hromowiczowey—b. W. sławetny pan Marcin Domański—kupiec y obywatel Wileński, in praesentia wielebnych oyców Barlaama Władyczki y Innocentego Baldyszewskiego — ordinis divi Basilii magni ritus graeco disunitorum konwentu Wileńskiego, takóž plenipotenta ichmości Kazimierza Władyczki—oboz. Star. podług punktów, in scripto podanych, prowadził wizią mieszkań, sklepów etc. Które punkta tak się w sobie mają:

Dla wizyi wyrażenie podług prawa zastawnego od pana Zacharyasza Szycika panom Pasternakom, od panów Pasternaków panom Życzewskim, per consequens od oycy Życzewskiego—dizunita, ichmościom panom Wilkancom: Wszedłszy w kamienicę Giełdę Wielką, po prawey stronie izb pięć y piwnica wielka, wyliczaią się jedna izba nad sklepami seu komorami, teraz nazwanemi kromy. Cztery izby nad piwnicą y za piwnicą y daley, lecz pogorzaly, bo z drzewa były. Piwnica, dwie izby w tyle y piwnica pod nimi murowane, a co na górze nad nimi są, to Życzewscy wymurowali. Browar tamże przy nich. Ośm sklepów dolnych, trzy mniejszych, sklep wedle wrot wielki zgorzał bo drewniany był; kto oną trzyma salvę aktorka vigore prawa zastawnego zachowuie. Tamże zaułek przy kromach ambarnych dla wejścia teraz do kromów, przed tym komór, iak nazywały się. Komor górnych sześć, teraz kromami nazywaią się, podług prawa zastawnego, pierwsza na zaułku ze wchodu, którą pan Kozakiewicz trzyma, actio seorsiva. Drugą oycowie dyzunici, którą kontraktem puścili, przezwawszy Kuszelewiczowską, trzecia ciż sami ichmość, którą przezwali Dziahilewiczowską, na tę dwa żadnego prawa niemaią z kady, od kogo—nie produkowali. Czwarta po lewey stronie, przezywana Dembkowskich, z i. p. Okuszką seorsiva actio. Piąta oycowie dyzunici trzymaią bez nazwiska, iak y bez prawa. Szósta, ciż oycowie dyzunici przebity sklep złączony do piątego kromu, bez żadnego prawa od kogo, bez prawa y intromissyi. Krom Kobuszewicza zastawny y część onego i p. Benedykt Bocewicz po córce swey dał, wytaksowano za dług pana Strożkiewicza, wlany oycom dyzunitom, a krom tak został się, iako aktorka i. p.

Hromowiczowa trzyma. Krom Kuszelewiczowski, numero tertio po lewey stronie, ichmość sami trzymaią, za prawem Maximowicza, potem Stefaną Kuszelewicza, daley Jachima Troianowicza, po nim Romana Jachimowicza, panu Macieiwowi Stefaneczowi Kuszelewiczowi zbyty, prawem retracti za iego długi wytaxowany ww. oo. wlany. Tandem po wizyi y werefikacyi przez urząd takowych mieszkań, sklepów etc. a parte ww. oo. dyzunitów plenipotent tey sprawy imć pan Kazimierz Władyczko—obozny Starodubowski, inferendo, że i. oo. dyzunici non agunt o kamienicę, Wielka Giełda nazywaną, y o mieszkania, sklepy etc. we srzedzenie tey kamienicy będące, ale agunt o kramy, vigore praw sobie służących należące, od ulicy sytuacją swoią maiące, które imć pani Hromowiczowa, przez sławetnego pana Domańskiego, zięcia swojego, niesłusznie komorami bydź mianuie. Jakoż probando, że te kramy, o które lis vertitur, actu do wielebnych oo. dyzunitów należą, y że nie to komorami górnemi, ale kramami ab antiquo nazywaią się, sprowadzaiąc urząd seorsive do kożdey dowodził sequentibus documentis et probationibus: 1-mo na kram pierwszy od wrot wchodząc z rynku do Giełdy Wielkiej, drugi po prawey ręce leżący, quondam Szęciłowski, teraz ww. oo. dyzunitów produkował, pod rokiem 1688 dnia 18 Junii, którym i. p. Anastazy z Sokołowskich Jerzyna Szęciłowa ten kram, cum artiola alias sionkami, między kromą niegdys successorów Stefana Szycika—ławnika Wileńskiego, z iedney, a z drugiey strony między piwnicą Stefana Karasia—burmistrza Wileńskiego, leżący, przez kommutacją od i. p. Piotra Minkiewicza nabyty, wiecznością oo. bazylianom dizunitom zapisala. Insuper probował, że ten kram tam, a nie

gdzie indziej leży, prawem przedawnym na piwnicę Karasiowską od i. p. Teodora Wawrzeckiego y samey ieymci de domo Karasiowny, danym sławetnemu p. Teodorowi Dorofiewiczowi w r. 1714, dnia 7 miesiąca Decembra tak się ogranicza: z iedney strony od kromu i. pp. Minkiewiczów, a z drugiej od kramu quondam Szęciłowskiego, teraz ww. oo. dyzunitów Wileńskich. Na co a parte i. p. Hromowiczowey — burmistrzowey Wileńskiej, strony Pan Marcin Domański, reponując intulit, że te dokumenta nec circa productum tey sprawy, nec circa replicationem u sądu były produkowane y kopie z nich, stronie nie są oddane; powtóre, że duplex in verbo non auditur, ex quo pierwey ten kram Kuszelewiczowski nazywali, a teraz Szęciłowskim bydź mianują, a kto czego pierwiey odstąpi—rzecz swoją traci. Interea takowe obadwa dokumenta circa eandem visionem komunikowane są i. p. Abramowiczowey. *Secundo*: na drugi kram, obok tegoż kramu Szęciłowskiego quondam od wrot pierwszy po teyże prawey ręce leżący, Dziahelewiczowski nazwany, który dopiero sławetny pan Domański za kontraktem od oyców dyzunitów Wileńskich zwyż wyrażonym pierwszym kramem trzymając, teraz na szynkownią obrócił, produkował testament sławetney pani Anny z Życzewskich Janowey Dziahelewiczowey, w roku 1716, miesiąca Januarii 24 dnia, za którym oycowie dyzunitci tego kramu są aktorami. Jakoż stawiając personaliter szlachetna i. p. Katarzyna z Dziahelewiczów Stanisławowa Stefanowiczowa — radczyna Wileńska, recognovit: że ten kram rodziców iey był dziedziczny. In oppositum, reponując od i. p. Hromowiczowey, tenże pan Domański intulit, że ten testament niezgodny jest z dokumentem, w produkcyi y repozycyi

wyrażonemi, to iest z intromissją 1711, Septembra 24 dnia y z wlewkiem tegoż roku od kupców Gdańskich y tatarów, za którymi ten kram oo. dyzunitci pierwey nazywali Kuszelewiczowskim, a teraz iuż tego odstępuiąc nazywają Dziahelewiczowskim, przynosząc dokumenta z lewey strony na prawę od wrot, i że oycowie dyzunitci tego kramu są in possessione mala et violenta. *Tertio*, na trzeci kram, quondam Kuszelewiczowski nazywający się numero 3-tio po lewey stronie od wrot wchodząc do kamienicy leżący, obiedwie strony zgodzili się, że iest oyców dyzunitów, vigore dokumentów na ratuszu produkowanych, które dokumenta referebat pan Domański, że oycowie dyzunitci przez kontrowersją swoją przynosili na dwa kramy po prawey stronie wrot kamienicy Wielkiej Giędzy leżące, to iest na Szęciłowską y Dziahelewiczowską, a teraz podczas wizyi tego odstępuią. *Quarto*, na piwnicę, przy tym że kromie Kuszelewiczowskim leżącą, też same dokumenta oo. dyzunitci produkowali, które na kram Kuszelewiczowski służą, probując ograniczeniem, że ta piwnica protunc graniczyła z tym kramem y nazywała się oo. dyzunitów Wileńskich. A parte zaś i. p. Hromowiczowey, referując się do racyi w replice wyrażonych, negabatur temu. *Quinto*, kram czwarty, którego pretendowała i. p. Hromowiczowa, z sklepikiem, przy nim będącym, na samym końcu po lewey ręce od wrot leżący. Reponebant oo. dyzunitci, że ten kram do i. p. Hromowiczowey, ani do kogo innego nie należy, gdyż iest pod kamienicą ichmościów własną Mała Gięda nazwaną leżący. Czego probując dla oglądania sytuacyi onego prowadzili urząd, tak do kamienicy Wielka Gięda, iako też y Mała Gięda nazwanych, czemu pan Domański i. p. Hromowiczowey

contradicebat. *Sexto*. Na kram sławetnego pana bazylego Kozakiewicza, pierwszy od kościoła ś. Kazimierza idąc, pod tą samą kamienicą Wielka Gięlda nazwaną, leżący, i. p. Giergalt—patron spraw magdeburskich, assekurował się na ratuszu produkować dokumenta, mieniać być ten kram ab antiquo Procewiczowski, potem Bocewiczowski wieczysty. A parte zaś i. p. Hromowiczowey pomieniony sławetny pan Domański nie chciał być przytomny tey wizyi y słucać takowych racyi. *Septimo*, na kram pana Okuszki, pierwszy od wrot wchodząc do kamienicy Wielka Gięlda nazwaney, po lewey ręce leżący, pomieniony pan Okuszko, tuendo se circa possessionem pacificam oney, intulit, iż ten kram był quondam i. p. Bylińskich, ex post Antoniewiczów, tandem Dembkowskich, a dopiero swój własny, na co dokumenta deklarował na ratuszu circa incidentiam sprawy produkować, wnosząc, że ten kram, iako y drugie wszystkie, pod kamienicą Wielka Gięlda nazwaną leżące, do Gięldy samey nie należą, ex quo za prawami wieczystymi zawsze seorsivo iure chodziły. E converso a parte i. p. Hromowiczowey itidem nie chciał być praesens huic actui pomieniony sławetny pan Domański, wnosząc, że ieszcze y produkta w tey sprawie a parte pana Okuszki niebyło. Quod est connotatum.

Wyzya powtórna w teyże kamienicy, Wielka Gięlda nazwaney.

We szrodę dnia 21 miesiąca Junii, roku 1752, intuitu dekretu sądów ikmci burmistrzowskich radzieckich Wileńskich, na dniu 21 mensis et anni currentium stałego, była wizyia y kondescensia powtórna mieszkań, sklepów, kromów etc. kamienicy Wielka Gięlda nazwaney. Jakoż przez urząd cały

roczny szlachetnego magistratu Wileńskiego, ad instantiam szlachetney i. p. Hromowiczowey b. W., in praesentia utriusque partis, gdzie werifikuiąc mieszkania, sklepy etc. pomienioney kamienicy Gięldy Wielkiej, podług sonancyi prawa zastawnego Szycikowskiego, panom Pasternakom służącego, a parte namienioney szlachetney i. p. Hromowiczowey b. W. sławetny pan Marcin Domański—kupiec y obywatel Wileński donosił urzędowi, iż podczas pierwszej wizyi per errorem się stało dla nieprzejrzenia się dobrze w dokumentach, że sklepy pod tą kamienicą od ulicy będące, które teraz oycowie dyzunicy y inni onych possessores kromami przezwawszy nulliter trzymają, komorami górnymi były mianowane. Ponieważ podług specyfikacyi przerzeczonego prawa zastawnego Szycikowskiego, sześć komor górnych in seorsivo loco, to iest, we szredzinie kamienicy, wszedszy od wrot po lewey ręce na górze nad sklepami dolnemi actu były, a przed pozarem anteriori tempore na mieszkanie inkwilinów przeformowane, do których pro conspectione urząd prowadził. A parte zaś ww. oo. dyzunitów i. p. Kazimierz Władyczko--obożny Starod., qua plenipotent ielmościów, intulit, że oycowie dyzunicy nie do tych komor nie mają, y w kognicyą onych wchodzić niechcą, lubo strona in suis dictis variat, tyło bronią kramów swoich od ulicy, pod tą kamienicą będących, których za dokumentami sobie służącymi, dotąd in pacifica zostają possessione. Względem zaś ośmiu sklepów dolnych, w tym że prawie zastawnym specyfikowanych, wszedszy do kamienicy Wielkiej Gięldy, po lewey ręce leżących, że na tym miejscu leżą obiedwie strony non contradicebant. Gdy potym przyszło do remon-

stracy trzech sklepów małych, w pomienionym prawie zastawnym wyrażonych, tenże sławetny p. Domański imieniem, iż i. p. b. W. pokazują one prowadził urząd do iednego ostatniego sklepiku, przy tych że ośmiu sklepach w tey samey pierwszey po lewey ręce leżącego, który teraz przykramkiem, do swego kramu należącym oo. dyzunicami bydź mianują, drugiego przy wrotach wchodząc do kamienicy takż po lewey stronie, gdzie teraz kram pana Okuski, trzeciego z drugiey strony wrot alias po prawey stronie ostatniego, gdzie teraz imci pana Kozakiewicza twierdząc, że te, a nie insze ma te sklepy w prawie Szycikowskim specyfikowane, na tym są miejscu, czego oo. dyzunicami fortiter negując pokazali trzy sklepiki małe, przy tychże sklepach ośmiu pierwszych, iako się wyżej wyraziło, będące. A pan Domański reposuit, że iuż sam on te trzy sklepiki niedawno wymurował y do inwentarza Burakiewiczowskiego, w roku 1725 dnia 5 miesiąca Julii czynionego, referował się. Pro reliquo tenże sławetny Domański, stosując się do

przerzeczonego prawa Szycikowskiego, którym seorsive sklep ieden wielki, a drugi sklepik mały exprimit, prowadził urząd do dwuch kromów oo. dyzunitów, wchodząc do kamienicy Wielkiej Gieldy po prawey ręce leżących, które za kontraktem od tych że oyców dyzunitów ad praesens trzyma, dowodząc, że ten sklep wielki y drugi mniejszy na tym, a nie na inszym miejscu leżą. Oo. zaś dyzunicami negując temu asserebant, że to ich własne kramy, ieden Dziahiłowiczowski, a drugi Szęciłowski, które dotąd, za dokumentami sobie służącymi, spokojnie possydują, iako tego podczas to pierwszey wizyi probowali. Czemu wszytkiemu a parte szlachetney i. p. Hromowiczowey tenże sławetny pan Domański fortiter kontradikował, wnosząc, że niemogą bydź te kramy, ani Dziahiłowiczowski, ani Szęciłowski, ponieważ na to od Trzycika żadnego dokumentu ww. oo. dyzunicami nie pokazują, iako samego dziedzica y wiecznika. Y tak tę kontrowersyę penes decisionem iudicio dostały się. Quod est acticum).

1752 г. Юня 13 дня.

Изъ книги № 5144, за 1752—1753 г., стр. 411.

137. Запись Якова Марковского, по силѣ которой онъ отказывается отъ своихъ притязаній на часть Сучковскаго имѣнія, составляющую собственность Сучковскаго монастыря.

Дворянинъ Опшянскаго повѣта Марковскій, подъ строгою отвѣтственностію за неисполненіе, выдаетъ Сучковскимъ базилианамъ настоящую квитанцію въ томъ, что подъ вліяніемъ своего брата онъ завязалъ было съ базилианами протестъ, желая отнять отъ нихъ часть Сучковскаго имѣнія,

и дѣло перенесъ въ трибуналь; но такъ какъ по смерти брата его ознакомленіе его съ документами вполне убѣдило его въ законности базилианскаго владѣнія, то онъ Марковскій прекращаетъ процессъ и навсегда отказывается отъ своихъ претензій.

Feria quinta ante dominicam quartam post pentecosten, die decima quinta mensis Junii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis comparendo personaliter generosus dominus Jacobus Markowski, sanus mente et corpore existens, praesentes literas abrenuntiationis, cassationis ac approbationis, parato scripto praeconceptas, in personas admodum reverendi in Christo patris Augustini Woyna — procuratoris generalis provinciae Lithuaniae causarum superioris, et omnium reverendorum in Christo patrum ordinis divi Basilii magni conventus Suckowscensis servientes, cum introfusius contentis, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Ja Jakub Markowski, pod wszystkie vadia, zareki, ligamenta, niżej wyrażone, benevole podlegając y submittując się, czynię

wiadomo y iawno wyznawam tym moim dobrowolnym zrzecznym, kassacyinym, aprobacyinym, a nigdy nie odzownym zapisem w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Augustynowi Woynie—zakonu ś. B. w. prokuratorowi, generalnemu prowincyi Litewskiej causarum superiorowi, klasztoru Suckowskiego y wszystkim ichmościom xięży bazylianom klasztoru Suckowskiego, danym na to: Iż co ia Jakub Markowski, wspóln z bratem moim rodzonym Kazimierzem Markowskim (od którego w posledniejszym czasie, za osobliwym zapisem zrzecznym wlewkowym, in forma iuris sprawionym, będąc aktorem) urościwszy pretensją do części dóbr Suckowa Zienowiczowskich, z imienia antecessorów naszych funduszem i. xx. bazylianom Suckowskim dostały, do grodu powiatu Oszmiańskiego nómie meo, także brata moiego i. p. Kazimierza Markowskiego y potomstwa, in minorennitate będącego, pomienionych i. xx. bazylianów Suckowskich pozwałem,

gdzie różne okładowe y oczewiste cum praeiudicio et gravamine dla i. xx. bazylianów super lucratus sortem decreta. Quo in ordine po zaszley do trybunału głównego wielkiego x. Lit. przez xx. bazylianów appellacyi, gdy tenże proceder w trybunale kontynuować zamyslałem, eo passu ia Markowski, iako iuż maiący od brata moiego zrzeczenie, y będąc unicus tey pretensyi y procederu aktor, a zważywszy fundusz y wszelkie dokumenta i. xx. bazylianów doskonale y sprawiedliwe, exinde sprawy po appellacyi nie przywodząc ad finalem disiudicationem, (lecz recedendo ab omni processu iuris in praetensionibus do dóbr Suckowa regulatis zaszlego), pomienionych i. xx. bazylianów Suckowskich circa inviolabilem antecessorów naszych i. pp. Markowskich funduszu, hereditatem in omnibus punctis zachowawszy y ratyfikowawszy et inhaerendo temuż zapisowi foundationis pomienione procedera, przez nas Markowskich uroszczone, wespół z pretensyami skasowawszy y annihilowawszy, do rąk one ichmé wracam, oddaię y z xiąg eliminować pozwalam, żadney salwy, akcessu, przystępu do pomienionych dóbr Suckowa, do naymniejszey części onych, y do i. xx. bazylianów Suckowskich, ullo titulo et praetextu sobie successorom y nikomu innemu nie zachowuię; owszem ieśliby ktokolwiek, z imienia naszego czyli inney osoby, turbował, do prawa pociągał, tedy in tali casu pomienionych i. xx. bazylianów Suckowskich, in omni foro ac subsellio, ewinkować, własnym kosztem moim, ile tego potrzeba będzie kazala, mam y powinien będę, et successores mei obligantur, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich et sub paenis banitionum ac infamiae. Pod którą zaręką wszelkie dobra moie, leżące ruchome summy pieniężne, ubique locorum będące,

pomienionym ichmościom xięży bazylianom Suckowskim w ewikcyę podaię y oneruię, na dotrzymanie którego zapisu forum ubiquinarium, w w. x. Lit. reperibile, do zapozwania mię y successorów moich zakładam, gdzie ia będąc zapozwanym, lub successorowie moi, przed którym kolwiek sądem stanowszy, instantaneam exolutionem zaręki uczynić y koždy sąd supra renitentem personam, etiam in contumaciam mnie lub successorów moich cum litis expensis wskazać, przysadzić, na dobrach moich wszelkich wolen y mocen będzie, o co ia sądu o zły przewód prawa nigdzie pożywać y turbować pod wyż opisaną zaręką, któryby y nieraz zapłacić przyszło, niemam y niepowinien będę; przecie ten mój dobrowolny zrzeczny, kassacyiny, oraz approbacyiny, a nigdy nieodzowny, zapis in suo robore et valore zostawać ma. Y na tom dał ony z podpisem ręki mey własney y i. pp. pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset piędziesiąt wtórego, miesiąca Junii trzynastego dnia.

Apud quas literas abrenuntiationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum, tam ipsius generosi domini recognoscentis sunt tribus crucibus appositae xxx. g. vero dd. sigillatorum sunt tales: Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od i. pana Jakuba Markowskiego, iako pisma nie umiętne, przy trzech położonych krzyżykach, do tego dobrowolnego zrzecznego, kassacyinego, oraz approbacyinego zapisu, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Augustynowi Woynie—zakonu ord. ś. Basilii magni prokuratorowi, ieneralnemu causarum provincii Litewskiey superiorowi klasztoru Suckowskiego y wszytkich i. xx. bazylianom Suckowskim danego, podług prawa podpisuię się: Krzf. S. Rostocki—sędzia

gr. y deputat p. s. mp.—Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz, od osoby wyż wyrażoney pisma nie umiejętney, do tego dobrowolnego zrzecznego, kassacyinego, oraz approbacyinego, a nigdy nieodzownego, zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa podpisuię się Karol Ant. So-

kołowski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zrzecznego zapisu, od osoby wyż wyrażoney danego, podpisuię się: Ignacyi Sielicki. Quae praesentes litere abrenuntiationis, cassationis et approbationis, praemisso modo recognitae etc.

1752 г. Юня 2 дня.

Изъ книги № 5144, за 1752—1753 г., стр. 505.

138. Запись взаимнаго соглашения между Инфляндскимъ епископомъ Пузиною и Косутскимъ базилианскимъ монастыремъ касательно установления границъ между спорными имѣніями.

Вслѣдствіе неопредѣленности границъ между частью имѣнія Касуть, принадлежащаго базилианамъ и другими частями, принадлежащими Инфлянтскому епископу и св. Михальскимъ бернардинкамъ, происходили частые споры и захваты земель; вслѣдствіе этого между спорящими сто-

ронами состоялось соглашение рассмотреть все документы базилианъ на владѣніе принадлежащею имъ частью Касуть и разграничить это имѣніе въ присутствіи довѣренныхъ лицъ и поставить надлежащіе граничные знаки.

Feria secunda post dominicam decimam post pentecostem die trigesima prima mensis Julii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo.

Coram actis nobilis officii consularis Vilenensis comparendo personaliter admodum reverendus in Christo pater Thomas Koscewicz — superior conventus Cassucensis, praesentes literas intercisionis inter illustrissimum ac reverendissimum dominum Josephum de Kozielsk Puzina—episcopum

Livoniensem et Piltinensem, ac religiosas virgines ordinis sancti Francisci conventus Vilenensis, ad aedes sancti Michaelis existentium, ex uno et religiosos in Christo patres ordinis divi Basilii magni conventus Kassucensis ex altera parte, ad invicem datas, et servientes, parato scripto praeconceptas, cum introfusius contentis ad acta obtulit. Quarum literarum, praemisso modo oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Józef z Kozielsa Puzyna — biskup Inflantski y Piltyński, qua wiecznik, Eleonora Poczobutowna — matka y całe zgromadzenie konwentu Wileńskiego święto-Michalskiego, teraz possessorski majątności Kasuty, w powiecie Oszmiańskim sytuowana, ex una, a ia xiądz Herakliusz Lisański—ordinis sancti Basili magni prowincyał, sam za siebie et in evictione ichmościów xięży bazylianów—konwentu Kassuckiego ex altera parte, pod wszystkie niżej wyrażone punkta, klauzury, paragrafy y ligamenta prawnie dobrowolnie poddając się y onym statecznie zadość czynić submituiąc się, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym oraz assekuracyinym zapisem ad invicem sobie danym na to: iż co część od majątności Kassuty, w powiecie Oszmiańskim sytuowana, quondam ex pio zelo wielmożnych ichmościów panów Swiackich, ichmościom xięży bazylianom de nova radice funduszem ustąpiona, deinde przez w Bogu zeszłego wielmożnego iegomości pana Peszeńskiego, woyskiego Oszmiańskiego, wiecznika na ten czas całej majątności Kassuty, osobliwym dokumentem komprobowana, a w ograniczeniu gruntów, łąk y lasów między główną majątnością Kassutą, a funduszem Kassuckim nie ufacylitowana do tych czas z zabierania lasów, łąk y gruntów possessorom przynosiła dyskordancya, ruinę sąsiedzkiej przyiaźni y diffidencya; qua ex causa między temiż ichmość xięży bazylianami Kassuckimi, y xiędzem Puzyną—biskupem Inflantskim, qua wiecznikiem, a nami bernardynkami konwentu święto-Michalskiego Wileńskiego, teraz majątność Kassutę possydującemi, częstokroć oriunt przykrości y w używaniu łąk, lasu y gruntów disceptacya, zabiegając czemu ex vi exemplarney dla świeckich

z stanu duchownego zgody y chcąc wzajemnie między possessorami unimoram indigestare unionem rozróznione sentimenta umyślonym ziednoczyć pokojem, ia xiądz Puzyna—biskup Inflantski y panny bernardynki konwentu święto - Michalskiego tym naszym assecuracyinym skrypitem ichmościom xięży bazylianom Kassuckim opisuujemy się, te wszystkie części gruntów, lasów y łąk, które ichmość xięża bazylianie za swą własną przez opisanie uroczysz y dyfferencyi dokumentem y należytą expressą w intromissyi zeszłego w Bogu wielmożnego iegomości pana Peszeńskiego—woyskiego Oszmiańskiego, w supplement do starego funduszu przydanych wyprobują, według których dokumentów ś. p. w. imci p. Peszeńskiego—woyskiego Oszmiańskiego, przez przyaciół, od nas uproszonych, to iest wielmożnego imci pana Franciszka Darewskiego Weryhę, starostę Pórkorszańskiego, y wielmożnego i. pana Stanisława Serbcia—komornika Braclawskiego, ad perpetuam rerum memoriam ograniczyć, grunt nasz od gruntu ichmościów znakami granicznymi dystyngwować y we wszystkim ad obloquentiam funduszowey cirkumskripcyi dawney y przydaney przez wielmożnego i. p. Peszeńskiego—woyskiego Oszmiańskiego, dokumentem probowanej przestając, w gruntach, lasach, y łąkach, czegoby ichmość xięży bazylianom nie dostawało, oddać, coby zaś na dopisanie funduszowe nad tą u ichmościów xży bażylianów pokazało się, tedy uiąć determinuiemy się. Wzajem ia xiądz Lisański, prowincyał, in evictione xięży bazylianów Kassuckich, opisuując się tychże ichmościów iako to: i w. i. x. Puzynę—biskupa Inflantskiego y w Bogu wielebnych ichmościów panien bernardynek święto - Michalskich assekuruię, iż

ichmość xieża bazylianie Kasuccy grunta-
mi, w funduszu swoim znakami y uroczy-
szczami, według intromissyj świętey pa-
mięci i. p. Peszęskiego—woyskiego Oszmiań-
skiego opisanemi, nic nadto ullo iuris pre-
textu nie pretendując, kontentować się mają
y powinni będą, a takowego aktu opisaney
dislimitacyi naznaczamy termin od daty ni-
niejszey in spatio niedziel ośmiu nie excu-
zując się żadnemi racjami expedyować te-
nebimur; czego my sobie wzajemnie do-
trzymać submituiemy się, na sprzeciwnych
temu zapisowi zarękę, ważność rzeczy wy-
noszącą, zakładamy y forum ubiquinarium
do rozprawienia się utriusque parti permit-
timus, na to dając ten nasz dobrowolny
interczyzyny zapis z podpisem rąk naszych
y i. pp. pieczętarzów. Pisan w Wilnie, ro-
ku tysiąc siedmsetnego piędziesiątego, mie-
siąca Junia wtórego dnia.

Apud quas literas intercisionis ac asse-
curationis, praemisso modo oblatas, subscrip-
tiones manuum sunt tales: Józef Puzyna—
biskup Inflantski y Piltyński mp. Eleo-
nora Poczobutowna—za s. p. matka y prze-
łożona konwentu Wileńskiego święto - Mi-
chalskiego. Antonina Cybulska—za o. s. t.
ex-matka y dyskretka konwentu Wileń-

skiego święto-Michalskiego. Ustnie y ocze-
wisto proszony pieczętarz od iiv. i. xieźda
Józefa Puzyny—biskupa Inflantskiego y
Piltyńskiego, tudzież w Bogu przewie-
lelbney ieymć panny Eleonory Poczobutowny
matki y wszytkich w Bogu wielebnych i.
panien bernardynek konwentu Wileńskiego
święto-Michalskiego do tego interczyzyniego
oraz assekuracyinego zapisu, na rzecz w
nim wyrażoną, w Bogu przewielebnym i.
x. bazylianom Kosuckim służącego, pod-
ług prawa podpisuię się: Józef Piotrowicz
p. c. mp. Ustnie y oczewisto proszony pie-
czętarz do tego interczyzyniego oraz asse-
kuracyinego zapisu, od wyż wyrażonych
osób na rzecz w nim we srzedzinie wyra-
żoną, w Bogu wielebnyim i. x. bazylianom
Kosuckim służącego, podług prawa pod-
pisuię się: Ignacy Brzozowski mp. Ustnie
y oczewisto proszony pieczętarz od osób
wyż wyrażonych do tego interczyzyniego
oraz assekuracyinego zapisu na rzecz in-
tus wyrażoną, i. xx. bazylianom Kossuckim
danego, disponente lege podpisuię się: Mi-
chał Kor. Milewski mp. Quae praesentes
literae intercisionis ac assecurationis, prae-
misso modo oblatae etc.

1754 г. Мая 20 дня.

Изъ книги № 5147, за 1774 г., стр. 741.

139. Мирная сдѣлка между Кіевскимъ митрополитомъ Флоріаномъ Гребницкимъ и Мозырскимъ подкоморіемъ Еленскимъ касательно двухъ спорныхъ луговъ при рѣкѣ Ваки.

Между митрополитомъ Ф. Гребницкимъ и Мозырскимъ подкоморіемъ Еленскимъ возникли споры изъ-за двухъ луговъ, находившихся по сосѣдству съ митрополичьимъ имѣніемъ Торнянами, возлѣ Черной Ваки; споры эти кончились мирной сдѣл-

кой, по которой одинъ лугъ возлѣ фольварка Еленскаго, Соколова, долженъ былъ на всегда остаться за Еленскимъ, а другой возлѣ митрополичьяго имѣнія Торнянь—за митрополитами.

Feria secunda post dominicam rogationum, die vigesima mensis Maji, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto.

Coram nobili officio consulari Vilnensi comparentes personaliter perillustrissimus magnificus dominus Michaël Jeleński—succamerarius districtus Mozyriensis ab una, admodum vero reverendus frater Nicephorus Załęski, ordinis divi Basilii magni causarum procurator et illustrissimus magnificus dominus Cleophas Thadeus Hlasko—pocillator districtus Pinscensis, commissarius bonorum metropolitanorum, tanquam plenipotentiarii illustrissimi ac reverendissimi domini, domini Floriani Hrebnicki, metropolitae totius Russiae, archiepiscopi Polocensis, Vitebscensis, Mscislaviensis, Orszanensis, Mohyloviensis etc. ppiscopi ab altera partibus, sani mente et corpore existentes, praesentes literas perpetuae combinationis, abrenuntiationis parato scripto praeconceptas, cum introfusius con-

tentis palam ac libere ad invicem sibi recognoverunt. Quarum literarum, praemissomodo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Ja Michał Jeleński—podkomorzy powiatu Mozyrskiego z iedney, a ia x. Nicefor Załęski, zakonu ś. Bazylego w. procurator spraw do metropolii y arcybiskupstwa Połockiego należących, y ia Kleofas Tadeusz Hlasko, podczaszy Piński, komissarz dóbr metropolitańskich Litewskich, imieniem i. w., w Bogu nayprzewielebniejszego i. x. Floriana Hrebnickiego, metropolity Kiiowskiego y całej Rusi, arcybiskupa Połockiego, biskupa Mścislawskiego, Witebskiego, Orszańskiego y Mohylewskiego, opata Kiiowo - Pieczarskiego, tronu papieżskiego assystenta, za plenipotencyą, nam od tegoż i. w. i. x. metropolity w roku terazniejszym tysiąc siedmset piędziesiąt czwartym, miesiąca Apryla siedunastego dnia dana, et eodem anno, mense et die w magdeburgii Połockiey przyznana, pełnomocni

plenipotenci z drugiey strony, zeznawamy tym naszym dobrowolnym, wieczysto-ugodliwym, zrzecznym, nigdy nieporuszonym zapisem, adinvicem sobie danym na to: iż co ia Jeleński—podkomorzy powiatu Mozyrskiego, będąc wiecznikiem folwarku Czarney Waki, Sokołowa, do dóbr Skorbucian w woiewodztwie Trockim leżących, należącego, proceder prawny według ograniczenia, mnie na pomieniony folwark Czarney Wakę, Sokołów służącego, specifice w prawie wieczysto-przedażnym od w. i. p. Stanisława Szuyskiego y od samey w. i. p. Halszki Zawiszanki, primi voti Mikołaiowej Wysockiey, et post Stanisławowej Szuyskiey, na pomieniony folwark Czarney Wakę, Sokołów i. p. Hrehoremu Janowi Januskowi Wołczkiewiczowi w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt czwartym, Maia czternastego dnia danym y w tym roku Maia dwudziestego ósmego dnia w trybunale głównym w. x. Lit. przyznany, opisanego, urościłem był z przereczonym i. w. i. x. dzem metropolitą o dwie łąki, mianowicie o pierwszą łąkę nad rzeką Waką, a bokiem po nad rzeką Krempą leżącą, w róg Sciudzieńca ciągnącą się, a o drugą sianożęć nad rzeką Ozdrą, idąc w górę od Czarney Waki tąż rzeką Ozdrą, po lewey stronie leżącą, o które łąki gdy iuż finalna przed sądem imci p. Kazimierza Michała Zaiączkowskiego—komornika woiewodztwa Trockiego, za dekretami oczewistemi trybunalskiemi nastąpić miała rozprawa, tedy po uczynionym anterius na te łąki wyiezdzie, ia xiądz Załęski, prokurator spraw do metropolii y arcybiskupstwa Połockiego należących, y ia Hłasko—podczaszy Piński, komisarz, iako plenipotenci przereczonego i. w. x. Hrebnickiego, metropolity całej Rusi, plenariam potestatem do takowey kombinacyi intuitu wyż wyra-

żoney plenipotencyi nam daney mające, praecludendo viam następującym litigiom y expensom prawnym, nomine tegoż i. w. i. x. metropolity z przereczonym w. i. p. podkomorzym Mozyrskim, wiecznymi, a nigdy nieodzownymi czasy, mediante autoritate uproszonych ad invicem ichmciów pp. przyiaciół takowym pogodziliśmy się sposobem. A naprzód: ia xiądz Załęski—prokurator, y ia Hłasko—podczaszy Piński, komisarz, iako pełnemocni plenipotenci pomienionego i. w. i. x. metropolity, łąki nad rzeką Waką, po nad rzekę Krempę, w róg Sciudzieńca ciągniącey się, wiecznymi a nigdy nieodzownymi czasy ad fundum folwarku Czarney Waki, Sokołowa, pomienionemu w. i. p. Jelenkiemu — podkomorzemu Mozyrskiemu, zrzekamy się, ustępujemy et ad fundum tegoż folwarku Czarney Waki, Sokołowa przywracamy, żadney salwy, pretextu, akcessu przereczonemu i. w. i. x. metropolicie, an wsi metropolitańskiej Tarnianom y następującym i. w. i. xx. metropolitom do przereczoney łąki y do najmnieyszey części oney nie zachowujemy. E converso ia Jelenki, podkomorzy Mozyrski, łąki nad rzeką Ozdrą, idąc w górę od Waki Czarney, tąż rzeką Ozdrą, po lewey stronie leżącey, a w possessyi y używaniu wsi metropolitańskiej Tarnian zostaiącey, w procederze moim wyrażoney, i. w. i. x. metropolicie ad fundum teyże wsi metropolitańskiej Tarnian wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy, zrzekam się, ustępuję y żadney salwy preten-syi ia podkomorzy z successorami swemi do tey łąki y do żadney części oney, tak iak dopiero iest w używaniu wsi Tarnian, nie zachowuję, ale tak, iak dotąd w possessyi y w używaniu wieś Tarniany przereczoną łąkę trzyma, tak in perpetuum trzymać powinna będzie, a za tym my pleni-

potenci wyż wyrażeni i. w. i. x. metropolity, w osobie y imieniem tegoż i. w. i. x. metropolity, assekuruiemy, iż ani terazniejszy i. w. i. x. metropolita, ani następcy iegoomości, sami przez się, ani przez urzędników, oraz poddanych metropolitańskich wsi Tarnian do gruntów, lasów, sianożęci, ad fundum Czarney Waki należących, mimo zaszłe oczewiste dekreta y ograniczenia y mimo terazniejszy zapis ugodliwy y mimo pierwsze konwencye ugodliwe, z pomienionym i. w. i. x. metropolitą uczynione, interesować się y prepedycyi w spokojney possessyi folwarku Czarney Waki w. i. p. podkomorzemu Mozyrskiemu czynić nie mają y nie powinni będą. A wzajemnie ia podkomorzy Mozyrski assekuruię się, iż do żadnych gruntów, lasów, sianożęci wsi metropolitańskiej Tarnian, które dotąd w aktualney possessyi y używaniu wsi Tarnian zostają, ia sam przez ludzi, poddanych Czarney Waki, ex eodem fundu Czarney Waki, Sokolowa interesować się nie powinien będę, eoque intuitu zaszłe procedera między Czarną Waką, Sokolowem a wsią Tarnianami o dyferencye Czarnowackie y Tarniańskie wespół z kontumacyinym dekretem trybunalskim in eadem causa differentiarum ex fundo Czarney Waki, przezemnie podkomorzego Mozyrskiego otrzymanym, z exekucją za onym zaszłą, kassuiemy, annihiluiemy. A pro ulteriori robore et valore tego zapisu ia xiądz Załęski — prokurator y ia Hłasko — podczaszy Piński, komisarze, pełnomocni plenipotenci i. w. i. x. metropolity, ekstrakt magdeburški Połocki przyznany plenipotencyi od i. w. i. x. metropolity nam daney (zatrzymawszy przy sobie autentyk oney) ad manus w. i. p. podkomorzego Mozyrskiego oddaliśmy. Co wszystko, iako się wyżej wy-

raziło, iż tak i. w. i. x. metropolita całej Rusi, z następującymi po sobie metropolitami, iako też y do podkomorzego Mozyrskiego z sukcesorami moiemi, ad invicem zyscić y dotrzymać powinni będziemy, pod zaręką, ważność rzeczy wynoszącą, et sub paenis banitionum ac infamiae, przyimuiąc o naruszenie tego zapisu rozprawę w każdym sądzie y urzędzie bez żadney dyllacyi, gdzie pars renitens temu zapisowi zarękę za naruszenie tego zapisu zapłacić y wszelkim iudykatom sądowym podlegać onym y temu zapisowi satysfakcją czynić powinien będzie. Y na tośmy dali ten nasz dobrowolny, wieczysto ugodliwy, zrzeczny, nigdy nie poruszony, zapis, z podpisem rąk naszych ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset piędziesiąt czwartego miesiąca maia dwudziestego dnia.

Apud quas literas perpetuae abrenuntationis combinationis subscriptiones manuum sunt tales: Michał Jelenski—podkomorzy Myzyrski. X. Nicefor Załęski—ordinis sancti Basilii magni procurator et plenipotentiarus i. w. i. x. metropolity mp. Kleofas Tadeusz Hłasko—podczaszy Piński, komisarz generalny dóbr metropolitańskich y plenipotentiarus mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. i. p. Michała Jelenskiego, podkomorzego Mozyrskiego z iedney, a w Bogu przewielebnego i x. Nicefora Załęskiego—z. ś. B. w. prokuratora spraw metropolitańskich y w. imci p. Kleofasa Tadeusza Hłaski—podczaszego Pińskiego, komisarza dóbr metropolitańskich, qua plenipotencyaryuszów i. w. i. x. Floryana Hrebnickiego—metropolity całej Rusi, arcybiskupa Połockiego—z drugiey strony, do tego wieczysto zrzecznego ugodliwego zapisu ad invicem między sobą danego y służącego

podług prawa podpisuję się: Alexander Konczewski s. i. k. m. p. m. w. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto ugodliwego zrzecznego zapisu podług prawa podpisuję się: Jan Wolski mp. Ustnie y oczewisto pro-

szony pieczętarz od wzwyż wyrażonych osób do tego ugodliwego y wieczno zrzecznego zapisu podług prawa podpisuję się: Jakub Matecki mp. Quae praesentes literae recognitae etc.

1753 г. Мая 25 дня.

Изъ книги № 5144, за 1772—1773 г., стр. 978.

140. Заставная запись отъ Пурвинскаго старосты Казимира Воловина Виленскому Троицкому монастырю на два имѣнія Дегуле и Антополь.

Пурвинскій староста Воловичъ занялъ у Св.-Троицкихъ базилианъ 10 тысячъ злотыхъ золотой монетой подъ залогъ двухъ своихъ имѣній Дегуле

и Антополь съ обязательствомъ выплатить эту сумму такой же золотой монетой чрезъ годъ.

Sabbatho ante dominicam rogationum, die vigesima sexta mensis Maii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio.

Coram nobili officio consulari Vilenensi comparendo personaliter illustrissimus magnificus dominus Georgius Wołowicz—capitaneus Purvinensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas obligatorias, parato scripto praeconceptas, in personas admodum religiosi patris Stanislai Zekierth—superioris et omnium reverendorum patrum ordinis s. B. m. conventus Vilenensis ad aedes ss. Trinitatis existentium, servientes, cum intro fusius contentis, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Ja Jerzy Wołowicz—starosta Purwiński, pod wszystkie niżej wyrażone punkta, klauzury y obowiązki libere poddając się y onym subesse obowiązując się, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym strictissimae inscriptionis zapisem w Bogu przewiebnemu ięgomości xiędzu Stanisławowi Zekierthowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu Wileńskiemu, y całemu klasztorowi Wileńskiemu bazylikańskiemu, pod tytułem świętey Trócy będącemu, danym na to: iż co ia supra wyrażony Wołowicz, na interesa moje będąc pilnie y gwałtownie potrzebnym summy pieniędzy, wziołem, pożyczylem y do rąk moich odliczoney odebrałem gotowej rękodayney nie z żadnego kontraktu urosley klasztorney ichomościów xięży bazylianów summy, u prze-

wielebnego imci xiedza starszego y całego klasztoru Wileńskiego, in specie dziesięć tysięcy złotych polskich w złocie wagi zupełney, licząc czerwony złoty po złotych siedmnaście y groszy ośm, którą tą takową przeze mnie in paratis wziętą summę, tąż a nie inną monetą, nie częścią, ani ratami, lecz totaliter et effective mam oddać y wyliczyć temuż w Bogu przewielebnemu imci xiedzemu starszemu y całemu klasztorowi Wileńskiemu, lub następcy imci y komużkolwiek od tegoż klasztoru ius plenum mającemu, w roku da Bóg przyszlým tysiąc siedmsetnym pięćdziesiątym czwartym, dnia dwódziesiątego piątego Maia według nowego kalendarza na mieyscu pewnym, to iest, przy xiegach grodzkich wojewodztwa Wileńskiego, niczym tego terminu, mieysca y dnia nie uchybiając, żadnych by nayprawniejszych nie przyimując aresztów, nie nabywając wlewków y żadnych do protrakcyi exolucyi nie wynaydując racyi, pod punktem banicyi doczesney, wieczney y infamii, y pod troiakiemi zarękami za sam kapitał pożyczając mającemi, wnosząc one wespół z kapitałną summą evictionaliter na wszystkie dobra moje, leżące, ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, specialiter na majątności moje Degule, w powiecie Wilkomirskim, y Antopol w wojewodztwie Brzeskim leżące, takowym inequitationis sposobem, iż ieslibym ia Wołowicz—starosta Purwiński, zaniedbawszy tego dobrowolnego obowiązku mego, summy totalney na terminie y mieyscu superius wyrażonych, nie oddał y nie wypłacił, tedy wolni są y mocni będą ichmć xieża bazylianie Wileńscy, tak za samy kapitał, iako też za troiaki zaręki, in unum złączone y skomputowane, za sam kapitał pożyczawszy, majątności moje Degule, w powiecie Wilkomierskim y Antopol w wojewodztwie Brzeskim situowane,

cum omnibus onych attinentiis et pertinentiis, bonitatibus, usibus et fructibus, bez żadnego zapozwu, konwikcyi, dekretu, bez żadnego urzędu, tylo za tym zapisem moim wziewszy ienerała ikmci zaiachać, ziuwentować y obiać, y aż do zupełney sobie we wszystkim satisfakcyi posydować y utrzymać, pożytków wszystkich wynaydować, ad suum usum et libitum obracać, też majątności w takowey że summie komu chcąc przestawić, wlać, zapisać; ia zaś Wołowicz, a po mnie y sukcesorowie moi, in casu subsecutae inequitationis et possessionis ichmościów xieży bazylianów, nie pierwey te majątności Degule y Antopol rehabere powinien będę, aż pierwey dwunastu niedzielami przed terminem wyżwyrażonym obwieściwszy y takowego obwieszczenia iurysdyczne podanie w akta Wilkomirskie y Brzeskie, ubi bona consistunt, wprowadziwszy, summę circa fundum majątności Degule y Antopola, tak kapitałną, iako y z zarękami skomputowaną, oddam y wyliczę, z possessyi zaś nieuraszczając żadnych pretensyi, tak z obięcia, iako y possydowania niepociągając do inquizycyi, kalkulacyi, weryfikacyi zupełnie kwitować będę, a iako odziężenie ichmościów żadney przez się, przez sukcesorów moich y przez żadne subordynowane osoby przeszkody y prepedycyi czynić nie będę, tak owszem od każdego, do tych dóbr wstęp y prepedycją czyniącego, zastępować y ewinkować moim własnym kosztem u każdego sądu y prawa, ile razy tego potrzeba będzie, obowiązuję się y wszelkich successorów moich pod tenże obowiązek poddaię. In casu naruszenia y w naymniejszym punkcie niedotrzymania temu memu dobrowolnemu strictissimae inscriptionis obligacyinemu, oraz inequitacyinemu zapisowi, pozwalam mnie samego, a po mnie y sukcesorów mo-

ich, terminem iak naykrótszym, by y nie statutowym, ad ubiquinarium generali titulo w wielkim xięstwie Litewskim zapozwać forum, gdzie ia lub successorowie moi, będąc zapozwani stanowszy, nie broniąc pozwu y aktoratu, ad primam instantiam rozprawę bez żadnych dylacyi, godzin, obmów y munimentów przyiąć y satysfakcyą in omni temu zapisowi memu powinni będziemy, in casu niestania gradum condemnationi ultimum et ultimarium za pierwszym dekretem executionem na wszystkich dobrach moich, a specialiter na majątnościach Degule y Antopolu, pozwalam bez żadney o to kontradykcyi y prosekucyi prawney pod tąż zaręką, którą by y niepoiednokrotnie zapłacić przyszło, przecie ten mój dobrowolny inequitacyiny obligacyiny zapis in suo robore, valore aż do zupełney onemu we wszystkim ma zostać satysfakcyi. Y na to ony dałem z podpisem ręki moiey y wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan roku tysiącznego siedmsetnego piędziesiątego trzeciego, miesiąca Maia dwudziestego piątego dnia, podług nowego kalendarza.

Apud quas literas obligatorias, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum

sunt tales: Jerzy Wołowicz—starosta Purwiński mp. Ustnie proszony od i. w. imci pana Jerzego Wołowicza — starosty Purwińskiego, za pieczętarza do tego zapisu obligacyinego oraz inequitacyinego, na sumę dziesięć tysięcy złotych polskich we złocie zupełney ważney, z terminem oddania tey summy w roku da Bóg przysłym tysiąc siedmsetnym piędziesiątym czwartym, dnia dwudziestego piątego miesiąca Maia, podług nowego kalendarza przypadającego, circa acta grodu wojewodztwa Wileńskiego, danego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Stanisławowi Zeckierthowi — zakonu świętego Bazylego wielkiego superiorowi Wileńskiemu, całemu klasztorowi Wileńskiemu pod tytułem świętey Tróycy będącemu, podług prawa podpisuję się: Symon Wolczański mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego obligacyinego zapisu danego podług prawa podpisuję się: Kazimierz Haraburda mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego obligacyinego zapisu danego podług prawa podpisuję się: Mikołay Dobrowski Korolko mp. Quae praesentes literae obligatoriae, praemisso modo recognitae etc.

1753 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 5146, за 1777 г., л. 987.

141. Фундушевая записъ отъ Стародубовскаго чашника Абрамовича Озунской церкви на 400 злотыхъ.

Чашникъ Стародубовскаго повѣта Абрамовичъ, во исполненіе завѣщанія своихъ родителей и собственнаго религіознаго чувства, отписываетъ Озунскимъ священникамъ 400 злотыхъ съ тѣмъ, чтобы они служили по 2 обѣдни въ приписной церкви Лембовской за души фундатора и его род-

ныхъ; при этомъ Абрамовичъ обязывается выдавать священникамъ изъ имѣнія своего Крикаль вино, свѣчи, утварь и все необходимое для церковнодѣйствія; обязывается въ точности исполнять это завѣщаніе и своихъ наследниковъ подъ страхомъ заруки въ 200 зл. и небесной кары.

Feria secunda in crastinum post dominicam Trinitatis, die vigesima sexta mensis Maii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto.

Coram nobili officio consulari Vilenſi comparendo personaliter illustris, magnif. Franciscus Michael Abramowicz—dapifer districtus Staroduboviensis, santus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae foundationis, parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, in personam reverendi domini Petri Bohatkiewicz—presbiteri Ozunensis et successorum eius servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Na większą chwałę Boga w Trójcy świętey iedynego. Ja Franciszek Michał Abramowicz—stolnik Starodubowski y towarzysz usarski nayiaśnieyszego królewica imci polskiego, czynię wiadomo komu by o tym praesenter successuque temporis wiedzieć

należało tym moim wieczysto fundacyinym zapisem w Bogu wielebnemu imci xiedzu Piotrowi Bohatkiewiczowi — prezbiterowi Ozuńskiemu danym na to: iż munificentissima dona Dei, któremi Bóg in haemisphaerio każdego człowieka sufficienter z swojej nadarza opatrności, ani naydowsiepleyszy exprimere nie potrafi koncept, ani naybiegleysze circumscribere nie podola pióro, żadney od nas inszey reciproce non extendendo rzeczy, ieno żebyśmy we wdzięczności dobrodzieystw, persistendo Boskich omni modam zbawienia dusz szukali securitatem, z animadversią, iż beati misericordes, quoniam misericordiam obtinebunt, oraz mając prae oculis świętego Jakuba apostoła przestrogę, iako bez miłosierdzia każdego człowieka sąd ostateczny y straszliwy czeka, considerando ad haec, że gdzie naywiększa nędza, tam hoynieyszego wyświadczenia pretenditur beneficium, ia niepoymując komparującego się utrapienia, które w czyscowych mękach pomocy y ratunku sobie dać niemogąc,

sprawiedliwych patiuntur dusze, insuper dla nas, ieszcze in vita zostaiących, sitiendo łaskawego ziednać sędziego Boga w Trócy przenaświętszey iedynego, tedy de donis ejus, z licencyi prawa pospolitego, dobrami swemi secundum velle dysponować, motivo testamentu w. imć. p. Alexandra Abramowicza — chorążego Parnawskiego, y dworzanina skarbowego powiatu Oszmiańskiego, oycą dobrodzieia mego, którym w roku tysiąc siedmsetnym piędziesiątym piątym Februarii trzynastego dnia uczynionym et per consequens w tymże roku Apryla trzydziestego dnia w trybunale głównym w. x. Lit. aktykowanym zł. pol. czterysta na erekcyą cerkwi y inne requisita Dołymbowskie attynencyi Krykalskiej, w powiecie Oszmiańskim sytuowanej, przywileiem iego król. mości Augusta trzeciego—regnanta polskiego, na założenie miasteczka z iarmarkami y targami, co niedziela y czwartek, sub data roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego Nowembra dwudziestego dnia obwarowanej, ad haec na szpital tamże złotych polskich pięćset zapisawszy; mnie qua haeredem Krykał, aby recordatio perpetua za duszę była zobligował. Takoz inhaerendo takowey testamentowey dyspozycyi y przyrodzoney ku rodzicom propensyi na dwa obligi tygodniowe, iedną co wtorek za duszy Alexandra y Elżbiety z Poniatowskich Abramowiczów—chorążych Parnawskich, rodziców mych dobrodzieiów, a drugą w czwartek za duszy mnie Franciszka, Eleonory y Katarzyny, żon mych, zł. pol. sto corocznie dwoma ratami, idque na święty Ierzy zł. piędziesiąt, a na Boże Narodzenie in simili w święta ritus graeci zł. piędziesiąt, ex puro zelo Dei ac unione fidei w Bogu wielbnemu imci xiędzu prezbiterowi Oszmiańskie-

mu ad praesens succesuque temporis, ia, in contiguitate Krykał y Łembowki mieszkaiaćemu, z arendy Łembowskiej perpetuis opisuiąc temporibus, superadendo, iż wino, świece y wszelkie apparamenta possessorów Krykał bydź tenebuntur. A nim cerkiew w Łembowie stanie y poświęcona będzie, tedy imć xiądz prezbiter do kaplicy Krykalskiej, intuitu indultu, abo do Dunilowicz, gdzie ab actore Krykał będą ucertifikowane wino y świece, zieżdzać dla wypełnienia obligu powinien, a dla niezdrovia lub wielkiej niepogody, czyli dla absentowania się w iaką podróż imć xiędza prezbitera etiam swey cerkwi Ozuńskiej, nim stanie Łembowska, w też dezygnowane, abo li też inne dni, iednak za consensum et praevio scitu possessoris Krykał, te obligi przez imć xięży prezbiterów Ozuńskich instalowanych, za praesentami odemnie y successorów mych odprawowane bydź maia, w czym in quantum by który z ichmć xięży prezbiterów pro gravaminosa miał fundatione, abo oney nie akceptował, lub pilnym bydź swoiey niechciał professyi, tedy takowe imponere onus na innych possessoribus Krykał licebit kapłanów, a nim z nas żyiających kogo obviabunt fata, to póty za dusze czyscowe oficia aplikowane bydź maia. A zatym funduiąc takową wieczną co wtorek y czwartek obligę w naruszeniu tego fundationis przez successorów mych possessorów Krykał zapisu, lub nieplaceniu có rata dezygnowanej pensyi, tedy nie tylko in omni foro decernendum dwa tysiące zł. pol. vadium supra fundum Krykał, a praecipue Łembowskim zakładam, lecz in super contravenientes qua violatorom chwały Boskiej na straszny sąd Stwórcy zapozywaiąc, przy uproszonych wielmożnych ichmć panach pieczętarzach włas-

na podpisuję się ręką. Pisan w Krykach, roku tysiąc siedmset piędziesiąt piątego, miesiąca Maia piątego dnia.

Apud quas literas perpetuae foundationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Franciszek Abramowicz — stolnik Starodubowski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. p. Franciszka Abramowicza — stolnika Starodub. do tego funduszu wieczystego, imć xiedzu prezbiterowi Oszmiańskiemu z kauciami,

we szredzinie wyrażonemi, danego, podług prawa popisuję się: Ludwik Abramowicz — podczaszy y rotm. Starodub. Oczewisto proszony pieczętarz do tego funduszu podług prawa podpisuję się: Stanisław Jan Horbaczewski — i. p. oczewisty pieczętarz, podług exigencyi prawa podpisuję się Maciey Abramowicz — s-ta Małużski mp. Quae praesentes literae perpetuae foundationis, praemisso modo recognitae etc. etc.

1755 г. Октября 31 дня.

Изъ книги № 5363, за 1751—1760 г., стр. 777.

142. Инвентарь двухъ крестьянскихъ семействъ, записанныхъ Норичкой церкви.

Въ этомъ инвентарѣ жена Ошминскаго войскаго Сулистровская Розалія подтверждаетъ фундаментовую записъ своего мужа и опредѣляетъ количество повинностей для двухъ крестьянскихъ се-

мействъ, приписанныхъ къ церкви; размеры этихъ повинностей слѣдующія: и то и другое семейство должно платить по 4 зл. съ полуволоки и отбывать шесть пригововъ, — три мужнины и три женнины.

Feria sexta in vigilia festi ss. omnium, die trigesima prima mensis Octobris anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Vlnensi, comparendo personaliter perillustris magna domina Rosalia de Paców Sulistrowska — tribuna Oszmianensis, sana mente et corpore existens, praesentes literas inventarii parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, in personam reverendi domini Josephi Pszczolko — parochi ecclesiae Norzycensis. ritus graeci et successorum eius

servientes, cum introfusius contentis circa literas foundationis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Roku tysiąc siedmset piędziesiątym piątym, miesiąca Oktobra trzydziestego pierwszego dnia. Po wydanych prezentach od nas niżej wyrażonych osób na plebanią y beneficium, w dobrach naszych dziedzicznych Norzycę nazwanych, w powiecie Oszmiańskim, a w parafii Dunilowickiej sutyowanych, y cerkwi murowaney pod tytułem

Najswiętszey panny Maryey fundowaney, przez lat około dziesięciu tey samey prezenty, daney wielmożnemu imci xiędzu Józefowi Pszczolkowi — parochowi tamteyszemu, ze wszelką attynencyą, vigore prezenty wyrażoney, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym szóstym, mca Aprila dwudziestego czwartego dnia, y co się tylko in suo esse nie wyraziło, mianowicie poddaństwa, imionami y przezwiskiem, z gruntami do nich należącemi, dawniey od antecessorów ich maiącymi powinnościami, służby, czynszowey płaty, podroszczyzny, tłok, a do tego z dwornym inwentarzem podług gruntu miary maiącym chłopom, bez żadney nie tylko od nas samych, lecz y sukcesorów naszych naymnieyszey przeszkody nie pretenduiącym, te podanie razem z funduszem na pomienioną cerkiew Norzycką przyznać z własney obligacyi naszej fundatorskiej umyśliśmy, z tey a nie inney racyi, ażeby wszelkie ius potestatem podług naszego obowiązku dobrowolnego, danego pomienionemu parochowi, nie naruszonym żadnym pretextem miał, y powinien mieć będzie, to wszystko co się niżej specyfikowało, possydować:

Mikula Zacharyasz, w każdym tygodniu trzy dni męszczyzna, trzy dni niewiasta; synów ma trzech, gruntu pół włoki, płacić ma złotych cztery, pryhonów sześć. Zacharka Zacharycz także po trzy dni; synów czterech, gruntu pół włoki, płacić złotych cztery, ma pryhonów sześć.

Apud quas literas inventarii, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Rozalia z Paców Sulistrowska — woyska powiatu Oszmiańskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do inwentarza ad mentem funduszu ściągającego się, od wielmożney ieymć pani, de nomine et cognomine wyżey specyfikowaney, danego i. xiędzu Józefowi Pszczolkowi — prezbiterowi Norzyckiemu, podpisuię się: Jan z Burzyna Burzyński mpp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożney ieymć pani z Paców Sulistrowskiej — woyskiej Oszmiańskiej, do tego funduszu wyż exprymowanego podług prawa iako pieczętarz podpisuię się: Onufry Naploszczyc mp. Quae praesentes literae inventarii, praemisso modo recognitae etc. etc.

1755 г. Юля 1 дня.

Изъ книги № 5146, за 1755 г., стр. 1214.

143. Продажная записъ отъ Виленскаго женскаго монастыря при церкви св. Троицы Виленскому же мужскому базилианскому Троицкому монастырю на два каменные дома въ г. Вильнѣ.

Монахини Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря владѣли двумя каменными домами на Конской улицѣ, по сосѣдству съ домами базилианъ, совсѣмъ обветшавшими и развалившимися; неимѣя средствъ

возобновить ихъ и отстроить, продали ихъ базилианамъ за 1,900 злотыхъ, въ чемъ и выдали имъ настоящую продажную записъ.

Feria secunda post dominicam septimam post pentecosten, die septima mensis Julii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto.

Coram nobilibus dominis Joanne Dubinski et Petro Kosobucki, consiliaribus Vilnens. pro recipienda recognitione ad claustrum religiosorum virginum recognoscendum obligalitem claustralem a nobili officio consulari Vilnensi deputatis, totumque iudicium representantibus, ibidem comparentes personaliter Deo dicatae ac religiosae virgines Theresia Brodowska—superiorissa, Constantia Jelenska—vicaria et Angiela Czyżowna—consultatrix ordinis d. B. m. conventus Vilnensis, sanae mentibus pariter et corporibus existentes, praesentes literas perpetuae venditionis parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, super lapideas intus expressas, sub iurisdictione saerae regiae maiestatis magdeburiensi Vil-

nensi existentes, in personas admodum reverendi patris Stanislai Zeckierth—consultoris provinciae, superioris et omnium religiosorum patrum ordinis d. B. m. conventus Vilnensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, servientes, cum introfusius contentis, nomine suo et nomine totius conventus sui palam ac libere recognoverunt et pro danda intromissione iuridica emtoribus in unam lapideam, hucusque in possessione sua pacifica existentem, plenam potestatem iisdem nobilibus dominis consularibus Vilnensibus contulerunt. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Teresa Brodowska—zakonu ś. Bazylego wielkiego starsza y my konsultorki klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy mieszkaiące, pod wszystkie niżej wyrażone punkta, paragrafy, zaręki, wadia

y obowiązki prawne, dobrowolnie przez nas akceptowane, podlegając y submitując się, wiadomo czyniemy tym naszym listem dobrowolnym, wieczysto przedaźnym zapisem, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Stanisławowi Zeckierthowi—zakonu ś. Bazylego wielkiego konsultorowi prowincyi y wszystkim ichmć xięży bazylianom klasztoru Wileńskiego święto - Troieckiego danym na to: iż co my, mając w mieście iego kr. mości Wilnie, na Końskiej ulicy, między zaułkiem święto - Troieckim, a klasztorem tychże ichmć xięży bazylianów, tyłem do klasztoru naszego leżące, kamienica Szarypińska y Siostrzyńska Zakrewskich nazwane, a od klasztoru naszego prawem kupnym nabyte y od nayaśniejszych królów ichmć polskich dawnymi przywilejami stwierdzone, od stacyi deputackich wolne y libertowane, nikomu pierwszym ani pośledniejszym prawem nie obciążone y nie zawiedzione, dopiero przez pożar miasta Wilna zruynowane y zdezelowane, a nie mając sposobności do reperacyi onych, za konsensem zwierzchności iednostaynie, zgodnie postanowiliśmy między sobą, zbyć one y na wieczność przedać; iakoż zupełnie zgodziliśmy się za sumnę gotową rękodayną, ani z żadnych obligacyi urosłą, pieniędzy zlot. pol. tysiąc dziewięćset, z przereczonemi ichmć xiężą bazylianami klasztoru Wileńskiego o wieczność wyż specyfikowanych kamienic, realnie y skutecznie całą sumnę tysiąc dziewięćset zlot. pol. do rąk naszych odliczyliśmy y odebrali, kamienice iedną poblizszą obok klasztoru ichmć xięży bazylianów, a dopiero w aktualney naszej posessyi będącą, do drugiey zaś, którą ad praesens nulliter pan Stefan Wolkowicz — obywatel iego kr. mości miasta Wilna, possyduie,

salvum ius y zupełną moc do dochodzenia dając y pozwalając, omnimodam oney repetitionem wiecznemi a nieodzownemi czasy, ze wszystkiemi ich przynależnościami, żadnego sobie wstępu y regressu nie zachowując, ani też nic na się nie excypując, ale tak, iak zdawna w granicach swoich zostawały, tymże ichmć xięży bazylianom Wileńskim zbyliśmy y przedali y równo z datą tego naszego dobrowolnego wieczystopredaźnego zapisu w moc y dzierżenie przez ienerała iego kr. mości intromitowaliśmy. Wolni tedy y mocni będą ichmć xięża bazylianie Wilenscy z przereczonych kamienic pożytków wszelkich, podług woli y upodobania swego wynaydować, dać, darować, mieniać, przedać y iako chcąc swoją własnością rządzić y dysponować, w czym iako my sami, tak y po nas successorki nasze, bazylianki Wileńskie, żadney przeszkody y prepedycyi czynić y działać nie mamy y mocy mieć nie będą, y owszem od każdego ichmościów turbującego wstęp y pretext, do pomienionych kamienic ściełającego, zastępować y ewinkować u każdego sądu y prawa mamy y powinne będziemy. Czego wszystkiego dotrzymać mamy, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą et sub paenis, in lege sancitis, wnosząc omnimodam evictionem na wszelkie dobra nasze leżące, summy pieniężne, ubique locorum będące; in casu nie dotrzymania albo w iakim kolwiek punkcie naruszenia tego naszego dobrowolnego wieczysto przedaźnego zapisu, daiemy moc y pozwalamy, nas samych y successorki nasze zapozwać ad forum ubiquinarium, w wielkim xięstwie Litewskim reperibile, gdzie my będąc zapozwane, stannowczy y rozprawę finalną, bez żadnych

obmów, godzin y munimentów przyiąć, za-
rękę za naruszenie zapłacić y we wszystkim
temu zapisowi naszemu zadosyć uczynić po-
winni będziemy. I na tośmy dali ten nasz
list dobrowolny wieczysto przedażny zapis
z podpisem rąk naszych y ichmć panów
pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto
uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysięcz-
nego siedmsetnego piędziesiątego piątego,
miesiąca Julii pierwszego dnia.

Apud quas literas perpetuae venditio-
nis, praemisso modo recognitas, subscrip-
tiones manuum sunt tales: Teressa Bro-
dowska — zakonu świętego Bazylego wiel-
kiego konsultorka klasztoru Wileńskiego;
Konstancya Jeleńska — zakonu św. Bazy-
lego wielkiego konsultorka y wikaria k.
W.; Angela Czyżowna — z. ś. B. wielkiego
konsultorka k. W.; Felicjana Huszczowna,
zakonu świętego Bazylego wielkiego kon-
sultorka k. W. Ustnie y oczewisto proszony
pieczętarz od w Bogu przewielebnych ichmć
panien Teresy Brodowskiej — starszey, Kon-
stancyi Jeleńskiej — wikaryi, Anieli Czyżowny,
Felicjanny Huszczowny — konsultorek zako-

nu świętego Bazylego wielkiego konwentu
Wileńskiego, do tego listu dobrowolnego
wieczysto przedażnego zapisu na kamienicę,
Szarypińska y Sietrzyńska Zakrewskich na-
zwaną, w mieście iego kr. mości Wilnie
na Końskiej ulicy sytuowaną, za sum-
mę tysiąc dziewięćset złotych pol. w Bogu
przewielebnemu iego mości xiędzu Stanisła-
wowi Zeckertkowi — zakonu ś. B. w. kon-
sultorowi y superiorowi, oraz wszystkim
w Bogu wielebnym ichmć xięży bazyli-
anom konwentu Wileńskiego danego, iuxta
exigentiam iuris podpisuję się: Michał So-
kołowski mpp. Ustnie y oczewisto pro szo-
ny pieczętarz od osób wyż wyrażonych do
tego wieczysto przedażnego zapisu, na rzecz
w nim wyrażoną danego, podpisuję się: Jan
Pruski mpp. Ustnie y oczewisto pro szony
pieczętarz od osob wyż wyrażonych do te-
go wieczysto przedażnego zapisu na rzecz
w nim wyrażoną danego podług prawa pod-
pisuję się: W. Stanisław Klikowicz mpp.
Quae praesentes literae perpetuae venditio-
nis, praemisso modo recognitae etc. etc.

1757 г. Апрѣля 2 дня.

Изъ книги № 5148, за 1757 г., стр. 200—209.

144. Декретъ Виленскаго магистрата по дѣлу Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря съ мѣщанами Шишками и Дороеевичами о денежной суммѣ въ 3463 зл.

По жалобѣ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на Виленскихъ же мѣщанъ Шишковъ и Дороеевичей вслѣдствіе неуплаты ими долга, сдѣланнаго въ различное время мѣщаниномъ Дороеевичемъ и послѣ его смерти его женой, Виленскій магистратъ въ нѣсколько засѣланій разсмотрѣлъ это дѣло и постановилъ: по учиненіи присяги настоятелемъ монастыря обязать наследниковъ Дороеевича выплатить монастырю долгъ въ размѣрѣ 3,463 зл.; а такъ какъ жена покойнаго Дороеевича заявила претензію, что незначительная часть долга была уплачена ею разными вещами, то магистратъ разрѣшилъ ей присягнуть въ истинности этого показанія и сложить со счетовъ эту долю долга. При этомъ монастырь до-

бывался также отъ наследниковъ Дороеевича суммы 1460 тынфвъ, завѣщанной когда-то Страшкевичевой на православное ученическое братство во имя Константина и Елены; такъ какъ это дѣло разсматривалось въ главномъ Литовскомъ трибуналѣ и было рѣшено въ пользу монастыря, чтобы наследники заплатили не только завѣщанную сумму но и $\frac{1}{10}$ и судебныя издержки,—всего 7300 тынфвъ; магистратъ уменьшилъ эту сумму до 2,920 тынфвъ и предложилъ при этомъ, чтобы монастырь владѣлъ ихъ домомъ до уплаты оной, а послѣ уплаты отъ дома отказался. Спорящія стороны согласились на такое рѣшеніе и наследники Дороеевича заявили, что они исполняютъ его въ точности.

W sobotę przed niedzielą Białą dnia dwudziestego szóstego miesiąca Marca, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego piędziesiątego siódmego.

W sprawie w Bogu wielebnego i. x. Theophana Leontowicza—superiora y wszystkich ichmościów xięży graeco-ruskich, w Wilnie przy cerkwi ś. Ducha rezydujących, przeciwko szlachetnym panom Theodorowi Szyszkowi, względem tylko starszeństwa małżeńskiego, a samey Krystynie z Straszkieviczów, primi voti Dorofiewiczowej, secundi Minkiewiczowej—radczyney Wileń. ad praesens Szyszkowej, y szlachetnym Theodorowi y Appolonii Dorofiewiczom, sub tutela będącym, z dokładem opiekunów

onych iako aktorów, względem summ za trzema obligacyinemi zapisami, idque pierwszym na złotych polskich tysiąc ośmset, drugim na talarów bitych sto, a trzecim na czerwonych złotych piędziesiąt, ichmość xięży aktorom liquidi debiti winnych y nie oddanych, tudzież złotych polskich pięćuset czterdziestu pięciu za pogrzeb y inne requizyta y expensa pogrzebowe zeszłego debitora, podług osobliwego rejestru, oraz czerwonego złotego iednego, przez samą i. panią debitorkę na kartę pożyczonego, razem z prowizją od tych wszystkich summ z zarękami prawnemi, takż cum damnis litisque expensis, należących, y dalszych kontentów, w żalobie fusius wyrażonych. Z

aktoratu pierwszego et reconventionaliter w sprawie szlchetnego pana Theodora Szyszki, tylko względem starszeństwa małżeńskiego, a samey szlchetney paniey Krystyny z Straszkiwiczów, primo v. Dorofiewiczowey, secundo Minkiewiczowey, ad praesens Szyszkowey, y szlchetnych Theodora y Appolonii Dorofiewiczów, z dokładem opiekunów onych, iako aktorów, przeciwko w Bogu wielebnemu ięgomości xięzdu Theofanowi Leontowiczowi—starszemu y wszystkim wielebnym xięży graeco-ruskim monasteru Wileń. przy cerkwi ś. Ducha będącym, respektem zdezelowania y possessy nienależytey kamienicy Czerniawskich quondam nazwaney, w mieście ik. m. Wilnie, na ulicy Suboczey, in contiguitate monasteru zapozwanych ichmościów leżącey, y tyłu albo y ogrodu od niey, tak też y od drugiey kamienicy Dorofiewiczowskiey, wespoł z spichlerzem na cmentarzu panien zakonnych zabudowanym, do monasteru ś. Ducha przyłączenia, srebra w zastaw przy obligach danego denegowania y obligacyi podług funduszu Sztraszkiewiczowskiego niepelnienia, y dalszych kontentów in contentu causae y w žalobie dostateczniey opisanych, przed szlchetnym urzędem sądów ik. m. burmistrzowskim, radzieckim Wileń. ex vi dekretu remissyinego, w sądach zadwornych nainiaśnieyszey assessorji w. x. Lit. pod rokiem tysiąc siedmset piędziesiąt wtórym, na dniu dwódziestym ósmym Januaryi hoc in passu stałego, za wyniesionymi ab utrinque žalobami y za onemi uczynionemi aktoratami, et in unum złączonemi intentowaney. W którey to sprawie szlchetny urząd sądów ikmci burmistrzowski radziecki Wileński, po kontrowersjach pro et contra et utraque parte, cum productione documentorum ab allegatione iurium wnoszonych, oraz odprawioney iu-

ryzdycznie in fundo kamienic Czerniawskiey y Dorofiewiczowskiey wizyi, seorsive quamquam discutiendo cathogoriam podług prawa y świętey sprawiedliwości tak decyduię: A nappierwiey z aktoratu ichmć xięży graeco-ruskich Wileń. tanquam partis originaliter actoreae, co do summ obligacyinie zapisu pożyczonych: ponieważ ichmość xięża graeco-rusey monasteru Wileń. przy cerkwi ś. Ducha rezydujący, dowodząc realitatem summ rękodaynych za trzema dobrowolnemi obligacyinemi zapisami, tak od zeszłego szlchetnego pana Antoniego Dorofiewicza—kupca y obywatela Wileńskiego, iako też małżonki onego teraznieyszey szlchetney paniey Theodorowey Szyszkowey, sobie winnych y należących, |razem in unum wszystkie trzy zniosszy, quantitate trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt trzy złotych polskich y groszy dziesięć wynoszących produkowali, na takowe rękodayne summy swoje, dwa obligacyine zapisy, in forma obligów zatylkowanych sprawione, ręką samego zeszłego szlchetnego Antoniego Dorofiewicza napisane y podpisane, idque ieden na złotych polskich tysiąc ósmset pod rokiem tysiąc siedmset czterdziestym pierwszym, cum specificatione terminu oddania w roku immediate następującym tysiąc siedmset czterdziestym wtorym, w dzień wielkonocny, święta ruskiego datowany; drugi na talarów bitych sto pod rokiem tysiąc siedmset czterdziestym wtorym, cum specificatione termini exolutionis takowey summy, takoz w roku immediate następującym tysiąc siedmset czterdziestym trzecim dniu dwódziestego dziewiątego miesiąca Junii, w dzień święta ruskiego świętych apostołów Piotra y Pawła pisany; trzeci zaś na czerwonych złotych piędziesiąt, ręką tak samego zeszłego szlchetnego pana Antoniego Dorofiewicza, ia-

ko też małżonki onego bywszey, a teraznieyszey szlachetney Szyszkowey podpisani, in forma solita obligów pod rokiem tysiąc siedmset czterdziestym trzecim sprawiony, cum termino exolutionis w roku tymże tysiąc siedmset czterdziestym trzecim na dniu trzydziestym Novembris, podług kalendara ruskiego designatae, i. x. Sylwestrowi Laskorońskiemu—na ten czas superiorowi, y całemu klasztorowi Wileń., przy cerkwi ś. Ducha będącemu, dane. I że za takowymi obligami specialiter za pierwszym na tysiąc ośmset złotych polskich, iako niewymienionym (uti pars citata objiciebat), ale pure za summę rękodayną danym, żadna exolutia in termino et post terminum exolutionis, nec in toto, nec in parte, tak przez samego zeszłego szlachetnego Dorofiewicza, iako też małżonkę onego, teraznieyszą zapozwaną ieymć non subsequuta, oraz że przy drugich dwóch poslednieyszych obligach, wyż specyfikowanych (iako też strona pozwana asserebat), żadney zastawy, ani w srebro, ani w klejnotach sobie daney, nie mieli y nie mają, przy takowych dowodach swoich, pro maiori tego comprobatione, do iuramentu zabierali się. Ex adverso zaś, ponieważ zapozwana o to szlachetna pani bywsza Dorofiewiczowa, ex post Minkiewiczowa, ad praesens Szyszkowa, reconventionaliter razem z potomstwem swoim, ex thoro priori prokreowanym, in actoratu wyrażonym et genus, takowym obligacyinym zapisem, na summy w nich wyrażone, od zeszłego pierwszego małżonka swego szlachetnego Antoniego Dorofiewicza, (z których do iednego y sama iest podpisana), ichmość xx. graeco-ruskim danym, nieprzeoczyła, tylo iakoby pierwszy oblig na złotych polskich tysiąc ośmset miał być za pogrzeb nieboszczyka sławetnego p. Symona Horoszkiewicza wymożony, a nie na go-

tową summę dany, potym in subsequenti odmieniony; deinde, iakoby podług notacyi, w regestrach ręką zeszłego małżonka swego chociaż bez żadney daty zaszley, iuż in parte, to iest, in quantitate czterechset czterdziestu iednego złotych został nadpłacony wnosila; a przy drugich poslednieyszych dwóch obligach, iakoby dwie końwie srebne y dalsze srebro waloru wyższego nad summy pożyczone w zastaw ichmć xięży graeco-ruskim miały być dane, słownie bez żadnych dalszych dowodów twierdziła et super realitatem eiusmodi assertionum suarum y sama tanquam notior de facto ad nexum iuramenti comprobatorii, podług osobliwych punktów, od siebie do sądu podanych, zabierała się, y ichmość xięży graeco-ruskim econverso iuramentum evasorium w tym deferebat. Zaczym szlachetny urząd sądów ikncei burmistrzowski radziecki Wileński, insistendo w tey sprawie potioritati dowodów bliższych, przy wyż exprymowanych obligacyinych zapisach, ita etiam y przez stronę pozwana, quoad ipsam realitatem onych nie negowanych, podług prawa y samey słusności ichmość xx. graeco-ruskich monasteru Wileń. tanquam post mortuam manum ad nexum iuramenti, (do którego y sami ichmość zabierali się y strona pozwana, non impugnabat, imo etiam suum deferebat) ab obiectis partis conventae, non obstante notatione w regestrach zeszłego szlachetnego Dorofiewicza, na czterysta czterdzieście ieden złotych polskich, iakoby in vim pierwszego obligu na złotych polskich tysiąc ośmset danego, wyplaconych expressa, tanquam dubia et incerta, bez żadney daty y wzmianki o daniu kwitu z takowego wyplacenia prywatnie connotata adinvenit; idque super his: 1-mo, iako oblig pierwszy zeszłego szlachetnego Antoniego Dorofiewicza na

tysiąc ośmset złotych polskich monasterowi Wileńskiemu ś. Ducha służący, nie jest wymożony za pogrzeb nieboszczyka Symona Straszkiewicza, ani potym odmieniony, lecz na summę od imci xiędza Laskorońskiego, protunc starszego, pożyczoną dany; 2-do, iako ad rationem takowey summy tysiąca ośmiuset złotych polskich nie stante vita zeszłego Antoniego Dorofiewicza, y potym monasterowi Wilen. nie doszło; 3-tio, iako ichmci xięza graeco-ruskiego monasteru Wileńskiego przy drugich dwóch pośledniejszych obligach na talarów bitych sto, y na pięćdziesiąt czerwonych złotych sobie danych, żadney zastawy od zeszłego Antoniego Dorofiewicza, ani w dwóch koniach srebrnych, ani też w dalszey iakiey argenteryi y kleynotach nie mieli y nie mają. Po którego in triduo a data praesentis decreti przez terazniejszego imci xiędza superiora monasteru graeco-ruskiego, przy cerkwi ś. Ducha będącego, wykonaniu, ażeby pozwana pomieniona szlachetna pani Krystyna z Straszkiewiczów, primo voto Dorofiewiczowa, ad praesens Szyszkowa, wespół z potomstwem swoim, ex priori thoro z zeszłym szlachetnym Dorofiewiczem prokreowanym, in reatu wyrażonym, summy wyż mianowane za trzema obligacyinemi zapisami proceduiącym należące, in unum wszystkie trzy skombinowawszy — trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt trzy złotych polskich y groszy dziesięć wynoszące, razem, a nie poczęści intoto ac integro w roku terazn. tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmym, w dzień ś. Jana Chrzciciela święta rzymskiego, dnia dwódnieset czwartego miesiāca Junii przypadającego, circa acta praesentis officii i. x. superiorowi y wszystkim ichmściom xx. graeco-ruskim monasteru Wileńskiego, przy cerkwi ś. Ducha rezyduiącym, praevia sui acquietatione currenti moneta oddała y wy-

placiła, y takowe obligacyine zapisy swoje eliberowała, robore praesentis sui decreti nakazuiąc y takową summę, pomienionym ichmściom xięży graeco-ruskim modo praemisso przysądzoną, ante omnes alios creditores kamienicę Dorofiewiczowską ziemską, na Subacz ulicy leżącą, iako zapisami obligacyinemi evictionaliter opisaną, do zupełney exolucyi oney causa maioris ichmciów, hoc in passu securitatis oneruię, a in casu tey summy na terminie y mieyscu wyż wyrażonym nieoddania, iurydycznie przerzeczonym ichmściom xx. graeco-ruskim monasteru Wileńskiego do takowey kamienicy Dorofiewiczowskiey z opisaniem dostatecznym iey inwentarza, in quanta situatione pod ten czas znajdować się będzie, przed urząd praesentis subselii intromittować się, y oną aż do zupełney summy kapitalney desuper exprymowaney exolucyi pacifici, cum omni usu et fructu (absq̄ue ulla iednak desolatione), tak in vim provisionalney summy, iako też reperationis, possydować ichmściom permittit. Względem zaś pretendowanych przez tychże ichmściów xięży graeco-ruskich, na pogrzeb y inne requizyta pogrzebowe samego zeszłego debitora ichmściów szlachetnego Antoniego Dorofiewicza według rejestru złotych polskich pięćset czterdzieście pięć, w tym punkcie szlachetny urząd sądów ikmci burmistrzowski radziecki Wilen., non extantibus ullis na to a parte ichmciów (prout iuris aut probationibus), owszem vestigiis z rejestrów perceptowych klasztoru samych że ichmściów, post fata zeszłego Dorofiewicza pisanych y u sądu produkowanych, że nieco in vim takowego pogrzebu partitim ichmciom dochodziło apparentibus, incompetentem actionem pomienionych ichmściów xięży graeco-ruskich monasteru Wilen. do strony pozwanej, praevia nihilominus iuratoria comprobatione,

przez samą szlachetną panią bywszą Dorofiewiczową adpraesens Szyszkową, tanquam de facto notiozem, idque na tym: iako za pogrzeb zesłego Antoniego Dorofiewicza ichmciom xx. graeco-ruskim iest zapłacono y nie należy adinvenit. Na ostatek względem czerwonego złotego iednego na kartkę osobliwszą przez samą teraznieyszą pozwaną szlachetną Szyszkową, a pro tunc Dorofiewiczową, u ichmć xięży graeco-ruskich pod rokiem tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym, na dniu czternastym Nowembris pożyczonego et vicissim względem czterech krzesel y trzech kwaśników miodowych, valoris niby talarów bitych siedmiu, in vim takowego czerwonego złotego, przez antecessorów teraznieyszego i. x. superiora, od pozwaney teraznieyszey pani Szyszkowey pożyczonym sposobem wziętych, a potym nieoddanych; in hoc puncto tanquam ex vi non extantis notitiae de valore takowych krzesel y kwaśników dubio et controverso, szlachetny urząd sądów ikmci burmistrzowski radziecki Wileński, nieuznawiając żadney stronie dalszych w tym, uti iure minoris momenti, probacyi, takowy czerwony złoty na kartkę wzięty, in recompensam tych krzesel y kwaśników, in controverso będących, proceduiącym ichmciom xięży graeco-ruskim monasteru Wileń., mediante hac sua sententia, potraćwszy pro persoluto przyiąć iniungit. Tandem z aktoratu rekonwencyonalnegoszlachetnych Szyszków y Dorofiewiczów, et inprimis: co do kamienicy quondam Czarniawskich w mieście ikmci Wilnie, na ulicy Szubaczey, w pewnym swoim ograniczeniu, pod iurydykcyą prawa magdeburskiego będącey, adpraesens in possessione ichmościów xięży graeco-ruskich zostaiącey, iakoż y legacyi Strazkiewiczowskiey, co do odprawowania służby Bożej tygodniowey w kaplicy na to

fundowaney, ponieważ to sufficienter a parte pomienionych ichmciów xięży graeco-ruskich probatum et deductum, iż zeszyła sławetna pani Theodorowa Rostowna Budzina Czarniawska—kupcowa y obywatelka Wileńska, pozwanych szlachetnych Dorofiewiczów antecesorka, a kamienicy Czarniawskich protunc haeredissa, wziowszy y pożyczwszy gotowey rękodayney summy in specie złotych polskich tysiąc dwieście w srebrney talarowey bitey monecie, każdy talar bity rachuiąc po złotych sześciu, w Bogu wielebneho iegomości xiędza Theodowego Kochowskiego—namiestnika protunc monasteru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego, qua praefekta kongregacyi studentskiey sub titulo et patrocinio Najswiętszey Panny oraz świętych Konstantyna y Heleny cesarzów y całej pomienioney kongregacyi, przy teyże cerkwi fundowaney, na obligacyiny swój zapis, ieszcze w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt czwartym, miesiąca Januaryi dziesiątego dnia, cum evictione omnimoda takowey summy, przez się pożyczoney, na kamienicy swoiey wyż wyrażonoy Czarniawskich descripta, in forma stricti iuris sprawioney; y takowey summy, nec in toto, nec in parte nieoddawszy, sama fatis occubuit, post obitum którey gdy w Bogu wielebny i. x. Józef Surczewski—ordinis d. B. m. iako praefekt eo tempore takowey kongregacyi studenckiey, cum consensu eiusdem sui ordinis, requiruiąc u sukcesorów pomienioney debitorkei takowey summy, imieniem całej kongregacyi przez czas nie mały in foro praesentis officii z pozostałemi dóbr y imienia Czarniawskich sukcesorami wiodł litigium prawne, y tam po wielu disceptacyach y terminach prawnych, decretum ultimae instantiae z przysądzeniem tak samey summy pryncypalney tysiąca

dwóchset złotych, iako też osobliwie za za-
ległą prowizję, tudzież za szkody y nakła-
dy prawne, złotych dwuchset na kamienicy
pomienioney Czarniawskich, iako takową
summą onerowaney, oraz z approbatą in-
tromissyi do oney urzędowey, antierius im-
pugnowaney, w roku tysiąc siedmset wto-
rym, miesiąca Julii dwunastego dnia, ante
omnes defunctae debitoricis consuccessoris
otrzymał. Pod tenczas sławetne panie Ana-
stazy Budzina Czarniawska, Janowa Radz-
kiewiczowa, Justyna Migurzanka, Zacharya-
szowa Czarniawska, Jakub solummodo res-
pectu senioratu maritalis, y Anastazy Za-
horszczanka Dziahilewiczowie, małżonkowie,
oraz Katarzyna Zahorszczanka, in virgi-
nali statu zostająca, iako konsukcessorki
dóbr przereczoney zeszy debitoriki sła-
wetney paniey Theodory Rostowny Budzi-
ney Czarniawskiej, idąc mediis submissis
cum parte iure vincens, z wynalazku przy-
iacielskiego zgodnie abutrinque akcepto-
wanego, summą in quantitate tysiąc czty-
rysta sześćdziesiąt tyńfów, za wszystkie com-
putatis computandis eiusmodi pretensye,
pomienionego i. x. Jurczewskiego, iako prae-
fekta y całą kongregacyą studentską, w
Wilnie przy cerkwi ś. Ducha będącą, kon-
tentowali; y takową summę (nie będąc pro-
tunc wypłacenia oney in instanti capaces),
zapisem swoim strictissimae circumscriptionis
pod rokiem tymże tysiąc siedmsetnym
wtorym, na dniu trzydziestym pierwszym
Julii, in solidum opisanym, in toto ac in-
tegro, razem a nie ratami, w roku imme-
diate następującym tysiąc siedmsetnym trze-
cim, miesiąca Februarii pierwszego dnia,
podług starego kalendarza, na mieyscu
pewnym, to iest, w pomienioney kongre-
gacyi studentskiej, niczym takowego ter-
minu y mieysca nie uchybiając sub paenis
et vadiis, w tymże opisie descriptis, a osob-

liwie z wolnym intromitowaniem się in ca-
sum nieoddania takowey summy in termi-
no praefixo, do pomienioney kamienicy
Czarniawskich oddać et de plano wyliczyć
proceduiącym opisały się. Adinterim gdy
za nieoddaniem in termino, supra expresso,
takowey summy, ani też postąpieniem ka-
mienicy Czarniawskich vigore dobrowolney
circumskrypcyi in possessionem wyż miano-
wanych kredytorów swoich, owszem z oney
uczynieniem expulsyi o kontrawencyą, hoc
in passu uczynioną, przed sąd trybunału
głównego w. x. Litewskiego zapozwane, y
tam za niestaniem swoim w roku tysiąc
siedmset czwartym, miesiąca Augusta trzy-
dziestego pierwszego dnia, z uznaniem nie-
małych wskazów y reindukcyi do kamie-
nicy Czarniawskich kondemnowane zostały,
strona iure vincens, podług obloquencyi ta-
kowego dekretu trybunalskiego, używszy
ad actum traditionis seu reinductionis urzę-
dnika, idque wielmożnego i. p. Szumskiego,
na tenczas surrogatora wdztwa Wileń., iu-
ryzdecznie w roku immediate następującym
tysiąc siedmsetnym piątym, mca Septembra
dwódziesiątego czwartego dnia per reinduc-
tionem seu traditionem (ut attestatur list
podawczy) w possessyą nieraz namienio-
ney kamienicy Czarniawskich bez żadnego
ni od kogo bronienia, ani przypowiadania
się weszła y takową kamienicę obiała. Któ-
rą in fundamento wyż wyrażonego obięcia
proceduiąc y ad praesens ichmć xieża grae-
co-ruscy, iuste ad datam praesentem cau-
sa maioris należytości swoiey, securitatis,
per modum iuris hypothecae possydują. Za-
czym szlachetny urząd sądów i. k. m. bur-
mistrzowski radziecki Wileński, iuxta prae-
missa adinventata, competenti eiusmodi tem-
poranea ichmć possessione, przereczonych
szlachetnych panów Dorofiewiczów, iako z
babki swey de domo Czarniawskich rodzą-

cey się, proceduiących, za samych takowey kamienicy dziedziców y wieczników uznawa, eoque intuitu do exempcyi oney każdego czasu, praevia obdestinatione ichmciów xx. graeco-ruskich solita iuris praxi subsequenda, samym ichmościóm, lub też successorom ichmościów przychodzić permittit. Do którey to exempcyi namieniony kamienicy Czarniawskich, gdy modo supra praemisso sami szlachetni panowie Dorofiewiczowie lub successores onych przychodzić zechcą, tedy nie iuż siedm tysięcy trzysta tynfów y złotych polskich dwieście sześćdziesiąt, dekretem wyż namienionym trybunałów głównego w. x. Lit., in contumaciam na tey kamienicy przysądzonych, (iako ii. xx. graeco-ruscy praetendunt), lecz tylo samą summę kapitalną, evictionaliter na pomienioney kamienicy przez zesłych antecessorów ichmciów w roku tysiąc siedmsetnym wtorym, miesiąca Julii trzydziestego pierwszego, to iest tysiąc czterysta sześćdziesiąt tynfów, zapisem strictissimae circumscriptionis opisaną, cum altero oney tanto za szkody y straty, oraz expensa prawne, tak podczas litispendencyi w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego y sprowadzenia exekucyi, iako też podczas terazniejszego in praesenti subsellio procederu poniesione, ex moderamine sądu praesentis officii adinvento, idque in unam zniosłszy dwa tysiące dziewięćset dwadzieście tynfów ichmć xx. graeco-ruskim circa eiusmodi exemptionem, non obstante praexpresso decreto tribunalitio, tanquam in contumaciam lato, reponere powinni będą. Ichmość zaś xięża graeco-ruscy monasteru Wileńskiego terazniejsi y następcy ichmciów pro tempore będąc y aby post repositionem sobie pomienioney summy dwóch tysięcy dziewięciu set dwudziestu tynfów, praesenti decreto przysądzoney, nie uroszczając żad-

ney iuż ni o co pretensyi, prócz reperacyi iesliby takowa potrzebna miała subsequi, takową kamienicę Czarniawskich, z ogrodem do oney należącym, adpraesens (iako patuit z wizyi iuryzdyczney) do ogrodu monastyru swego przyłączonym, et cum omni oney circumferentia ac requisitis, adpraesens reperibilibus podług inwentarza, (który iuridice in triduo a praesentis decreti ex vi dezolacyi przez dwoiaką konflagratę publiczną w niey stałych ma subsequi), terazniejszym proceduiącym szlachetnym panom Dorofiewiczom, lub też successorom onych, w possessyi swoiey kondescendowawszy postąpili, tudziesz satisfakeyą zapisowi wieczysto legacyinemu funduszowemu zesłego sławetnego pana Symona Straszkiwicza—kupca y obywatela Wileńskiego, pod rokiem tysiąc siedmset trzydziestym wtorym, miesiąca Octobra iedynastego dnia, na kaplicę Straszkiwiczowską, przy cerkwi świętego Ducha erygowaną, uczynionemu, w odprawieniu w niey każdej suboty służby Bożey śpiewaney requialney podług obloquencyi pomienionego legacyinego funduszowego zapisu czynili, mediante hac sua sententia censuit. Względem zaś pretensyi tychże szlachetnych Szyszków y Dorofiewiczów o szpichlerz Dorofiewiczowski, na gruncie ichmość panien klasztornych eiusdem ordinis zabudowany, y post modum iakoby przez iegomości x. Bohdanowicza, protunc superiora klasztoru Wileńskiego ś. Ducha, per vim zabránego, a in subsequenti podczas konflagraty publiczney miasta Wileńskiego w roku tysiąc siedmset czterdziestym dziewiątym stałey zgorzałego; iako w rzeczy słownie wniesioney y niczym nie wyprobowanej obojętności podległey, a do tego minoris momenti, in competentem actionem do ii. xx. graeco-ruskich, robore terazniejszego dekretu. bydź uznawa. Tandem

post satisfactionem iudicatis praesentis decreti intus expressis, silentium perpetuum sub paenis contraventionis partibus imponit. Po promulgowaniu tedy takowego dekretu utraque pars accepit terminum deliberandi super acceptationem eiusmodi sententiam, iuxta beneficium iuris magdeburgensis in spacio dziesięciu dni expediendae, concessibilem, et eum obtinuit. Co iest zapisano.

W poniedziałek po niedzieli Białej, dnia dwudziestego ósmego miesiąca Marca, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego piędziesiątego siódmego, przed szlachetnym urzędem sądów ikmci burmistrzowskim radzieckim Wileńskim, comparendo personaliter i. xiądz Theophan Leontowicz—ordinis d. B. m. superior monasteru Wileńskiego, przy cerkwi ś. Ducha będącego, iudicialiter expediens deliberationem suam nuper obtentam uczynił deklaracją: iż dekret wyż wyrażony na dniu dwudziestym szóstym, mensis et anni currentium, ex personali ferowany, in omnibus onego punctis, clausulis et paragraphis, imieniem swoim y imieniem całego zgromadzenia swego akceptuję, eoque intuitu satisfactionem iudicatis onego ex parte sua iudiciali czynić iest gotów. Quod est connotatum.

W sobotę przed niedzielą Kwietną, dnia wtorego miesiąca Apryla, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego piędziesiątego siódmego.

Na dniu dzisiejszym, tanquam in termino experiendae deliberationi coincidenti, comparendo personaliter przed szlachetnym

urzędem sądów ikmci burmistrzowskim radzieckim Wileńskim, szlachetny Theodor Dorofiewicz, in assistentia patrona sprawy swoiey i. pana Kazimierza Niemonowicza, imieniem rodzicielki swoiey szlachetney pani Krystyny z Straszkiwiczów, primo Dorofiewiczowey, secundo Minkiewiczowey, ad praesens Szyszkowey, oraz imieniem swoim y imieniem siostry swoiey szlachetney Apolonii Dorofiewiczowny, iudicialiter detulit sądowi, iż simili modo et ex parte sua pomieniony dekret na dniu dwudziestym szóstym currentium ex personali ferowany superius insinuowany, takż in omnibus onego punctis, clausulis et paragraphis, nie czyniąc żadney od onego mocyi ad altius subsellium, akceptują, y wszelkim onego iudykatom dość czynić są gotowi; iurament zaś tymże dekretem na punktach w nim wyrażonych, i. x. superiorowi monasteru Wileńskiego, przy cerkwi ś. Ducha będącego, uznany, kondonują y ustępują. Et vicissim i. x. superior pomienionego monasteru ś. Ducha, będąc pod ten czas na sądach praesens, wzajemnym sposobem iurament tymże dekretem szlachetney pani Szyszkowey naznaczony, ustąpił y kondescendował imieniem swoim y imieniem całego monasteru swego. Szlachetny urząd sądów ikmci burmistrzowski radziecki Wileński, connotata eiusmodi względem acceptacyi dekretu partium declaratione, iuramentorumque abutrinque remissione, iako takowy dekret approbavit, tak też satisfactionem in ulterioribus onego iudicatis iniunxit. Quod est connotatum.

1757 г. Ноября 19 дня.

Изъ книги № 5148, за 1757 г., стр. 890.

145. Уступчая запись отъ Анны Сенчиловой—жены Виленскаго бургомистра, Виленскому базилианскому Троицкому монастырю на взысканіе съ ея родственниковъ суммы въ 4300 злотыхъ, обезпеченной на каменномъ домѣ въ г. Вильнѣ.

Жена Виленскаго бургомистра Анна Сенчилова послѣ смерти своего мужа вела процессъ съ его родственниками о возвращеніи ей законной части приданого, простиравшагося до 20,000 зл.; бурмистровско-радецкій судъ присудилъ передать въ ея владѣніе одинъ каменный домъ и на другомъ

взыскать 4,314 зл. и 12 грошей. Эту сумму Сенчилова завѣщала Виленскимъ Св.-Троицкимъ базилианамъ съ условіемъ, чтобы монахи дали ей до смерти квартиру и монастырскую порцію, а послѣ смерти поминали ее въ своихъ церковныхъ службахъ.

Sabbatho ante dominicam secundam adventus, die tertia mensis Decembris, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo septimo.

Coram nobilibus dominis Joanne Dubiński—secretario s. r. m. et Andrea Korbutowicz—consularibus Vilnen. pro recipienda recognitione ob legalitem vere infirmitatis ad residentiam n. dominae recognoscentis, a nobili officio consulari Vilnensi deputatis, ibidem sedens in lecto aegritudinis n. domina Anna Osipowiczowna de Podhora Szęcilowa—proconsulissa Vilnensis, licet quidem debilis corpore, sana tamen mente et ratione pertotum existens, praesentes literas perpetuae abrenuntiationis, transfusionis et legationis, parato scripto praeconceptas, in personam reverendi patris Hilarionis Karpiński—superioris et omnium reverendorum patr. ord. d. B. m. conventus Vilnen., ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso

modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Ja Anna Osipowiczowna z Podhora Szęcilowa—burmistrzowa Wileńska, pod wszystkie niżej wyrażone wadya, punkta, paragrafy y paeny, zareki, warunki y obowiązki prawne zezwalaiąc y one quam firmissime dotrzymać submituiąc się, czynię wiadomo y iawnno wyznawam tym moim dobrowolnym, nigdy nie naruszonym wieczysto zrzecznym transfuzynym, oraz legacyinym prawem, zapisem, komu o tym terazniejszego y na potym będącego wszelkiego stanu y godności wieku ludziom wiedzieć będzie należało, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Hilaremu Karpińskiemu—starszemu y wszystkim w Bogu wielebnym ii. xx. bazylianom Wileńskim, przy cerkwi ś. Trójcy teraz rezydującym, następcom ichmość danym na to: iż co w Bogu zeszyły imé Pan Andrzej z Podhora Szęciło—burmistrz Wileński, maiąc ex primo thoro córkę Franciszkę Katarzynę Szęcilownę,

którą w poŝlednim czasie in vota sponsalitia za i. p. Jerzego Burakiewicza—kupca y obywatela Wileń. wydawszy, sam takŝ iteravit counubium ze mną Anną Osipowiczówną y wziawszy po mnie posagu, tak in parata paecunia, iako teŝ w kleynotach, złocie, srebro, cynie, miedzi, sukniach, fantach, towarach y inney ruchomości, więcey iak na dwadzieŝcie tysięcy złotych polskich, którą to summą y ruchomością per tractum życia swojego dysponując, handle prowadząc, usum et fructum, tak z pomienionej summy, iako teŝ y ruchomości participando, a nie mając zemną żadnego in statu matrimoniali potomstwa, one dispersit, denique sam brevi vivens tempore, vitae suae conclusit dies, post obitum którego pozostałi Jerzy y Franciszka Katarzyna, ex primo thoro Szczęiłowna Burakiewiczowie, małżonkowie, zięć y córka legitimi dobr Szczęiłowskich successores et actores, wszelkie dobra mobilia, supellectilia po oycu swoim, a małżonku moim i. p. Andrzejowi Szczęile, podług rejestru y inwentarza, przez urząd burmistrzowski radziecki Wileński sporządzonego, ad suam praecoccuparunt possessionem, a mnie Annie Osipowiczównie Szczęiłowej—burmistrzowej Wileńskiej, że nie powtórney onego, niby ad complementum wniesionej summy moiej posagowej, tam in parata paecunia, quam in variis mobilibus supellectilibus dwódziesiąt tysięcy złotych polskich, kamienicę na Żydowskiej ulicy na rogu w Wilnie sytuowaną, bramą leżącą od ulicy Żydowskiej, która idzie ku kościołowi święto Jańskiemu, a na ulicę Wielką nazywającą się Dominikańską, prawym bokiem wchodząc w bramę od ulicy Szklanney, lewym graniczącą z kamienicą ichmć pp. Strawińskich, tyłem z kamienicą imci pana Narkiewiczza—iak dopiero zostaie postąpili, którą ia przez czę-

ste y niejednokrotne konflagraty znacznym własnym moim sumptem y expensem pro possibilitate reperuiac, postmodum po porzarze ultimate stałym, ob vetustatem murów et nimiam onych ruinam, nie mogąc oney restaurować, nisi de nova radice zbiiając ob onemu securitatem mury fundować sentiendo, w tym niemalą dla siebie krzywdę refuzi posagu moiego dwudziestu tysięcy złotych polskich, w dom Szczęiłowski przezemnie wniesionego, lub zrzeczeniu przez successorów tego zeszłego ś. p. męża moiego i. p. Andrzeja Szczęiły tej kamienicy perpetuis temporibus na osobę moją pretendowałam actionem, o to wszystko w sądach burmistrzowskich radzieckich Wileńskich inchoatam pierwicy z ichmć panami Jerzym y Franciszką Katarzyną z Szczęiłow Burakiewiczami, małżonkami, rodzicami terazniejszych aktórow, postmodum z ichmość panami Ignacym y Teresą z Burakiewiczów Derągowskimi—kupcami y obywatelami Wileńskimi, continuando litem prawem tychże ichmościów prosequowałam. Interea za przypadnieniem tej sprawy tenże sąd burmistrzowski w pretensjach, ad invicem między nami zachodzących, z oczewistey y dostateczney kontrowersyi, z obu stron wnoszoney, inter alia sua iudicata, dekretem swoim w roku tysiąc siedmset piędziesiąt piątym decembra pierwszego dnia ferowanym, praevio iuramento na punktach, w tymże dekrete exprymowanych, za posag y wniesienie moie (potrąciwszy et exacte wyliquidowawszy summy sześć tysięcy czterysta siedmziesiąt dziewięć y groszy dwadzieścia trzy za pretensyi ichmość panów Darągowskich reconventionaliter do mnie regulowane) summy solummodum cztery tysięcy trzysta czternaście złotych polskich y groszy dwanaście, na fundamencie prawa, tak magde-

burskiego, iako też y statutowego, mnie Annie z Osipowiczów Szęciłowey, na wszelkich zesłego małżonka moiego, szlchetnego imci pana Andrzeia Szęciły—burmistrza Wileńskiego, dobrach, a mianowicie na kamienicy onego dziedzicznej między ulicą Szklaną y Żydowską, w widłach pod iuryzdyką i. k. m. magdeburską Wileńską leżącą, aż do wypłacenia takowey summy wskazał y przysądził. Vigore dekretu ia Anna Osipowiczowna z Podhora Szęciłowa—burmistrzowa Wileńska, będąc in pacifica ad datam praesentem tey—to kamienicy possessione y summy na niey będącey, scilicet czterech tysięcy trzechset czterestu złotych polskich y groszy dwunastu zupełną aktorką, a zatym używając przyzwoitey sobie wolności, ze swoją własnością iako chcąc rządzić, szafować, dysponować, dać, darować, lub na kościół zapisać, legować, wszystkimi prawami w. x. Lit. pozwolney y dysponowaney, eoque tedy fundamento iuris, widząc siebie bydź iuż in decrepita aetate, a chcąc za życia moiego aliquod praestare beneficium duszy moiey, któreby w potomne czasy in piis ad Deum suspiciis vigeat, nie z żadnego przymusu, ani namowy, lecz praemeditate ex mera veraque voluntate mea, summy moją własną cztery tysiące trzysta czternaście złotych polskich y groszy dwanaście, na kamienicy desuper pomienoney, dziedzicznej Szęciłowskiey, na ulicy Szklaney y Żydowskiey w widłach, pod iuryzdyką i. k. m. magdeburską Wileńską sytuowanej, dekretem oczewistym burmistrzowskim radzieckim Wileńskim, supra de data et actu exprymowanym, ex seriis partium controversiis ferowanym, sobie wskazaną y przysądzoną, ichmć xx. bazylianom Wileńskim, przy cerkwi s. Trójcy rezydującym, dać, legować, zapisać umyśliłam; iakoż ni-

nieyszym tym moim dobrowolnym wieczysto zrzecznym transfuzyinym zapisem tę desuper wyrażoną summy cztery tysiące trzysta czternaście złotych polskich y groszy dwanaście, na wyż pomienoney kamienicy będącą, tymże ichmć xięży bazylianom Wileńskim daruję, ku większey czci y chwale pana Boga leguję, zapisuję, kamienicę ex nunc do possessyi ichmościów podaię y do oney iuryzdycznie przez ienerała ikmci intromitować się pozwalam. Denique aktorstwa tey summy z osoby moiey zrzekszy się, in personas ichmć xięży bazylianów Wileńskich perpetuis temporibus wlewam, transfunduję, ceduję, dokumenta wszelkie, procedera, dekreta, tak na tę summy, iako też y kamienicę służące, u mnie naydujące się, ad manus ichmościów xięży bazylianów Wileńskich oddaię, hac interposita dla ichmościów conditione et cautione, iż coż ichmość xx. bazylianie Wileńscy, zastawszy vigore terazniejszey dobrowolney moiey cyrkumskrypeyi, tak summy, desuper wyrażoney, aktorami, iako też kamienicy possessorami, nie tylko że stancyi przy cerkwi na cmentarzu mnie wolney do życia moiego bronić nie maia, lecz insuper ieszcze victu honesto, to iest, poreyą klasztorną, iaka dla xięży zakonników iść będzie, przewidować mnie tenebuntur. Ad haec w życiu za szczęśliwe moje powodzenie, po śmierci zaś za duszę moją grzeszną, tak circa sacrificia missarum, iako też w innych swoich modłach zakonnych memento perpetuum mieć maia. Po zeyściu moim z tego świata ciż ichmość ciało moje grzeszne w cerkwi swoiey przy dzwonach, wigiliach y mszach świętych obrządkiem chrześciańskim condigne pochowaią. Naostatek w roku zeyścia moiego do wieczności w każdym kwartale osobliwe wigilie za duszę moją odprawić obligabuntur. Wolni tedy y

mocni będą ichmć xięza bazylianie Wileńscy, przy cerkwi ś. Tróycy rezydujący, intuitu takowego moiego zrzecznego legacyiniego prawa, wszedszy in apprehensionem tey to kamienicy possessyi, aż do oddania przez zupełnych tey kamienicy aktorów y dziedziców summy na niey będącęy, czterech tysięcy trzechset czternastu złotych polskich y groszy dwunastu, oną rządzić, dysponować, pożytków wszelkich podług woli y upodobania swego wynaydować, szynki swoje dawać, lub komu chcąc od siebie arendować, bez żadney najmnieyszey odemnie y successorów moich przeszkody, prepedycyi y interesowania się. Owszem od każdego turbatora, qualicunque modo, ac praetextu ius et interesse, tak do tey kamienicy, iako też y summy na niey będącęy zastępować y ewinkować una cum successoribus meis obowiażuię się. Co to wszystko, uti supra praemissum, zyscić y dotrzymać mam pod zaręką ważności rzeczy wynoszącą et sub paenis trium lucrorum, o którą zarękę y niedotrzymanie liberam adcitationem mnie samą, a po mnie y successorów moich ad ubiquinarium w wielkim xięstwie Litewskim reperibile forum pozwalam; gdzie stanowszy rozprawę, semotis dilationibus beneficiisque iuris, przyiać mam y wszelkim iudicatom sądowym, tak ex personali, iako też in contumaciam ferowanym, wespól z successorami moimi subesse tenebor, pod tąż wyż opisaną zaręką, którą by y nie raz zapłacić przyszło, przecie ten mój dobrowolny, wieczysto zrzecznny, transfuzyny, oraz legacyiny zapis in suo robore et valore zostawać ma. I na tom dała z podpisem ręki moiey y ichmćiów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódmego,

miesiąca Nowembra dziewiętnastego dnia.

Apud quas literas perpetuae abrenunciationis, transfusionis et legationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur suntque tales: Anna Szęciłowa mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ieymć pani Anny z Osipowiczów z Podhora Szęciłowey — burmistrzowey Wileńskiej, do tego dobrowolnego legacyiniego zapisu na summę złotych polskich cztery tysiące trzysta czternaście y groszy dwanaście, danego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Hilaremu Karpińskiemu — starszemu y wszystkim w Bogu wielebnym ichmość xx. bazylianom Wileńskim, przy cerkwi ś. Tróycy rezydującym, podług prawa podpisuię się: Jan Dubiński — sekretarz i. k. m. mp. Ustnie y oczewisto proszony od osoby wyż wyrażoney do tego dobrowolnego wlewkowego legacyiniego zapisu na rzecz w nim wyrażoną, ichmć xx. bazylianom unitom w Wilnie, przy cerkwi ś. Tróycy rezydującym, danego, za pieczętarza podpisuię się: Mikołay Gonzaga Soroka mp. Ustnie y oczewisto proszony od ieymość pani Anny z Osipowiczów z Podhora Szęciłowey — burmistrzowey Wileńskiej, do tego dobrowolnego legacyiniego zapisu na rzecz wyrażoną danego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Hilarionowi Karpińskiemu — starszemu y wszystkim wielebnym ichmć xx. bazylianom Wileńskim, przy cerkwi ś. Tróycy rezydującym, iako pieczętarz podpisuię się: Andrzej Korbutowicz — radca Wileński mp. Quae praesentes literae perpetuae abrenunciationis, transfusionis et legationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis officii consularis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis insertae, inscriptae ac ingrossatae.

1757 г. Ноября 19 дня.

Изъ книги № 5148, за 1757 г., стр. 888.

146. Обеспечительная записъ отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Аннѣ Сенчиловой, женѣ Виленскаго бургомистра, на предоставленіе ей приюта въ монастырь за внесенную ею въ монастырь сумму 4,314 зл. и 12 грошей.

Анна Сенчилова изъ Подгора завѣщала Виленскому св. Троицкому монастырю 4,314 зл. и 12 гр., которые были записаны ей родителями въ видѣ приданаго; за это базилиане обязались

дать ей въ монастырь пожизненное помѣщеніе и содержаніе, а послѣ смерти каждую недѣлю служить за нее панихиды.

Sabbatho ante dominicam secundam adventus, die tertia mensis Decembris, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo septimo.

Coram nobili officio consulari Vilenensi comparendo personaliter admodum reverendus pater Hilarion Karpiński—ordinis d. B. m. superior conventus Vilenensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas assecurationis reversales, parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, in personam n. dominae Anna Osipowiczowna de Podhora Szęcilowa—praeconsulissae Vilenensis servientes, cum introfusius contentis, nomine suo et totius dicti conventus sui, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Hilaryon Karpiński — zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarz prowincyi Litewskiej, superior klasztoru Wileńskiego, imieniem moim y imieniem całego klasztoru tegoż zakonu świętego Bazylego wielkiego święto-Troieckiego Wi-

leńskiego, czynię wiadomo y iawno, komu by o tym teraz y wprzyszły czas wiedzieć należało: wyznaię tym moim dobrowolnym rewersalnym assekuracynym zapisem ieymę pani Annie Osipowiczownie z Podhora Szęcilowey danym na to, iż co ieymość pani Anna Osipowiczowna z Podhora Szęcilowa, leguiąc pro piis suffragis de proprio nam bazylianom Wileńskim, desuper mianowanym, summę in quantitate cztery tysiące trzysta czternaście złotych polskich y groszy dwanaście, sobie właśnie należących y dekretem miasta i. k. m. Wileńskim magdeburskim na swoją osobę za posag przyśadzoną, na kamienicy Szęcilińska nazwanej, która na rogu leży między Szklanną y Żydowską ulicą, idącą ku pałacowi biskupiemu y oną na teyże kamienicy nam hic et nunc oddaiąc et perpetuis temporibus wlewaiąc, oraz kamienicę w possessyą puszczaiąc, cum pleno w niey usu et fructu, do oddania przez dziedziców summy wyrażoney czterech tysięcy trzysta czternastu złotych polskich y groszy dwunastu, z prawnym w kancelarii magdeburskiej Wileń-

skiey przyznaniem. A wymówiwszy sobie niektóre obligacye pretendowała pro maiori securitate od nas reversału z assekuracją, nie tylko na obligacye doczesne; ale też y wieczne, przereczonym legacyinym skrypsem opisane. My tedy bazylianie klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi ś. Trójcy zostaiącego, naprzód, co do obligacyi doczesnych opisuemy się y assekurujemy się, pozwalaiąc ieymci p. Annie Osipowiczownie z Podhora Szęciłowey—burmistrzowey Wileńskiej, stancyą do klasztoru należąca, na cmentarzu obok cerkwi naszej leżąca, to iest: izbę z komorą ad vitae eius tempora, powtórnie w tey że stancyi mieszkaiącej pomienioney ieymość pani Annie Osipowiczownie z Podhora Szęciłowey—burmistrzowey Wileńskiej, dawać wikt uczciwy, iaki zakonnicy w klasztorze naszym zwykli miewać y maia, winni będziemy. Co zaś należy do obligacyi wiecznych, tak za życia dopiero, iako y post sera fata ieymości, perpetuum in sacrificiis memento mieć obowiazujemy się, takoz post obitum teyże ieymci ad solennem in ecclesia sepulturam przy dzwonach, wigiliach y mszach świętych obrządkiem chrześciańskim condigne pochować obiecujemy; denique każdego kwartału w roku zeyścia pierwszym wigilię ze mszami za duszę ieymości odprawić obligabimur. Pro reliquo do tego wszystkiego obligujemy się, cokolwiek w legacyinym zapisie iest wyrażono, idque bez naruszenia w naymniejszym punkcie y paragrafie pozwalaiąc etiam successorom ieymości mieć pilność, aby in toto zadosć stało toties przereczonemu legacyinemu opisowi, którym pro casu transgressionis w naymniejszym punkcie, liberum erit upomnieć się y donieść zwierzchności, do którey de iure będzie należało. Co wszystko mamy żyć y dotrzymać sub fide, honore et conscientia y pod zaręka, ważność rze-

czy wynosząca, do czego y po nas będący obligabuntur. I na tom dał ten dobrowolny rewersalny assekuracyiny zapis, z podpisem ręki moiey y ichmć pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych. Roku tyściacznego siedmsetnego piędziesiątego siódmego, miesiąca Nowembra dziesiątego dnia.

Apud quas literas assecurationis reversales, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Hilaryon Karpiński—ord. s. B. m. secr. provinciae, super. Vilmensis. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xiędza Hilaryona Karpińskiego—zakonu ś. Bazylego wielkiego sekretarza prowincyi Litewskiej, superiora klasztoru Wileńskiego, imieniem swoim y całego klasztoru z. s. B. w. święto Troieckiego Wileńskiego do tego assekuracyinego zapisu, danego ieymość pani Annie Osipowiczownie z Podhora Szęciłowey — burmistrzowey Wileńskiej, na rzecz w nim wyrażoną, podług prawa podpisuję się: Jan Dubiński—sekretarz ikmci. Ustnie y oczewisto proszony od osoby wyż wyrażoney do tego rewersalnego assekuracyinego zapisu na rzecz w nim wyrażoną, imci p. Szęciłowey—b. W. danego, za pieczętarza podpisuję się: Mikołay Gonzaga Soroka mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego ieymości xiędza Hilariona Karpińskiego—starszego, imieniem swoim y imieniem wszystkich ichmościów x. bazylianów unitów, przy cerkwi śś. Trójcy w Wilnie rezyduiących, do tego rewersalnego assekuracyinego zapisu, ieymć pani Annie Osipowiczownie z Podhora Szęciłowey—b. W. danego, podpisuję się: Andrzej Korbutowicz—radca Wileński mp. Quae praesentes literae assecurationis reversales, praemisso modo recognitae etc.

1758 г. Мая 2 дня.

Изъ книги № 5149, за 1758 г., стр. 326.

147. Обеспечительная запись отъ Виленскихъ мѣщанъ Кристины и Антонія Апоновичей Кіевскому митрополиту Флоріану Гребницкому на возвращеніе Виленскому Пречистенскому собору колокольнаго матеріала.

Виленская мѣщанка Кристина и Антоній Апоновичи выдаютъ настоящее обязательство митрополиту Гребницкому въ томъ, что они должны будутъ возвратитъ Пречистенской церкви колоколь-

ный матеріалъ въ количествѣ 58 камней и 26 фунтовъ (всего 1768 ф.), который былъ взятъ покойнымъ мужемъ Кристины на отлитіе колокола для Пречистенской церкви.

Feria sexta ante dominicam exaudi die quinta mensis Maji, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo octavo.

Coram actis nobilis officii consularis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis, comparentes personaliter domini Cristina de Sielewiczów Aponowiczowa, mater, et Antonius Aponowicz, filius, sani mente et corpore existentes, praesentes literas assecurationis, parato scripto ac terrestri modo praeconceptas, in personam illustrissimi domini Floriani Hrebnicki—metropolitae totius Russiae, archiepiscopi Polocensis, servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognoverunt. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

Ja Krystyna Sielewiczowna Tomaszowa Opanowicza, in viduali statu zostaiąca, z dokładem potomstwa mego y ichmościów panów opiekunów moich, a ia Antoni Opanowicz—syn zeszłego imci pana Tomasza Opanowicza, imieniem moim y imieniem

braci moich młodszych Andrzeia y Józefa Opanowiczów, tudziesz siostr moich Ewy, Maryanny y Rozalii Opanowiczowien, iedna osoba za drugą ręcząc y obowiązując się, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym assekuracyinym, a nieprzymuszonym, zapisem iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—metropolicie całej Rusi, arcybiskupowi Połockiemu, danym na to: iż gdy zeszły w Bogu imé pan Tomasz Aponowicz, mnie Aponowiczowey mąż, a nas Aponowiczów oyciec, będąc kunsztu ludwisarskiego, obowiązował się odlać dzwon duży do cerkwi Preczysteńskiej katedralney Wileńskiej metropolitańskiéy, na odlanie któregoz dzwonu materiy przedniey dzwonowey, według proby przy teyże cerkwi zostaiącey, kamieni piędziesiąt ośm y dwadzieście sześć funtów z placu iaśnie wielmożnegoz imci xiędza metropolity do rąk swoich odebrał, postmodum w odlaniu tegoż dzwonu, ani też w restytucyi tychże supra wyrażonych piędziesiąt ośmiu kamieni y dwudziestu sześć-

ciu funtów materyi y iaśnie wielmożnemu imci xiędzu metropolicie za życia swego satysfakcyi nie uczynił y sam odumarł. Post fata którego my wyż wyrażone osoby, iako successores zostawszy, o te desuper pomienione piędziesiąt ośm kamieni y funtów dwadzieścia sześć materyi, od iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity in quietowane, znając się do tego wyż wyrażonego długu, oraz ewinkując sumienie y duszę antecessora naszego, tym dobrowolnym zapisem naszym obowiązujemy się, wyż pomienione piędziesiąt ośm kamieni y funtów dwadzieścia sześć desuper rzeczony materyi dzwonowej, do cerkwi katedralney Wileńskiej metropolitanskiej do rąk superintendentów tegoż iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity dwoma ratami, iedną od daty niniejszey za pół roka, a drugą ratę resztę materyi takowej, od daty niniejszey aż da Bóg w roku przysłym tysiąc siedmset piędziesiąt dziewiatym oddać y wrócić; co wszystko zyscić y dotrzymać mam pod zaręką, ważność rzeczy wynoszącą, którą ze wszelką substancją naszą y osoby nasze wnaszamy. Oraz in casu renitencyi temu zapisowi naszemu też substancją naszą wszelką, summy, gdzie kolwiek będące, etiam osoby nasze ubique locorum areztować, konwin kować, kaptywować, choćby bez żadney konwikcyi y dekretów, tylko za tym zapisem naszym ubique locorum pozwalamy. O które zaręki y niedość uczynienie temu zapisowi, forum ubiquinarium ad velle samegoż iegomości, bez żadnych naymniejszych obron prawnych, a pogotowiu nie prawnych, przyimujemy y naznaczamy. I na tośmy dali ten nasz dobrowolny assekura-

cyiny zapis z podpisami rąk naszych y ichmciów panów pieczętarzów od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset piędziesiąt ósmego, miesiąca Maia wtórego dnia.

Apud quas literas assecurationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur suntque tales: Krystyna Aponowiczowa. Antoni Aponowicz. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od ieymé pani Krystyny Aponowiczowej y od imci pana Antoniego Aponowicza, swoim, także braci y siostr imieniem piszących się, do tego listu dobrowolnego assekuracynego zapisu na rzecz w nim wyrażoną, iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—metropolicie całej Rusi, arcybiskupowi Połockiemu, danego, podług prawa podpisuję się: Józef Sokółowski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ieymé pani Krystyny Aponowiczowej y od imci pana Antontego Aponowicza, swoim, także braci y siostr ichmciów imieniem piszących się, do tego listu dobrowolnego assekuracynego zapisu na rzecz w nim wyrażoną, iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu, metropolicie całej Rusi, arcybiskupowi Połockiemu, danego, podług prawa podpisuję się: Tadeusz Kulesza—ławczyc Smoleński mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego zapisu assekuracynego podług prawa podpisuję się: Felicyan Remidowski mp. Quae praesentes literae assecurationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis officii consularis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Viliensis inscriptae etc.

1759 г. Юля 17 дня.

Изъ книги № 5150, за 1759 г., стр. 838.

148. Заявленіе Виленской женской обители при церкви Св. Троицы объ утратѣ своего имущества и всѣхъ принадлежащихъ ей документовъ во время занятія Вильны Московскими войсками въ 1655 году.

Базиліанки Виленской Троицкой церкви заявляютъ, что во время Московскаго нашествія онѣ спасались сами и все свое имущество на р. Вили; когда достигнуты были непріятелемъ, то судно ихъ было разбито, и сами монахини хотя и спаслись,

но имущество погибло. Въ числѣ его были между прочимъ документы на нѣкоторыя имѣнія и королевскія привилегіи. Тѣ и другіе здѣсь перечислены подробно.

Feria quarta die undecima mensis Julii, anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis, comparendo personaliter religiosus in Christo pater Heraclius Porebski, ordinis divi Basilii magni procurator causarum monasterii Vilnensis, ad aedes sanctissimae Trinitatis existetentis, praesentem manifestationem ratione amissorum tempore hostilitatis Moschoviticae, per religiosas moniales ordinis sancti Basilii magni monasterii Vilnensis, ad aedes sacrae Trinitatis existentes, omnium documentorum, suo monasterio ac fundationi servientum, in castro districtus Oszmianensis, sub anno 1656, d. 20 Septembris factam et postmodum sub anno 1679, d. 14 mensis Augusti in iudiciis supremi tribunalis magni ducatus Lithuaniae acticatum, cum introfusius contentis, nomine Deo dicatae Teresiae Brodowska—superiorissae et omnium religiosarum virginum ordinis divi Basilii magni eiusdem monasterii ad acta obtulit. Cu-

ius manifestationis, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ. Лѣта отъ нароженья сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятого, мѣсяца Августа четырнадцатого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ княствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Янъ Вроблевскій оповѣдалъ, покладалъ и до актъ подаль протестацію съ книгъ гродскихъ Ошменскихъ погивенья розныхъ справъ на речъ и особомъ въ ней выраженымъ належачую, просечи насъ суду, абы тотъ процесъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ активованъ, принятъ и вписанъ, который мы судъ принявши до книгъ уписати есьмо велѣли, и слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Выписъ съ книгъ гродскихъ повѣту.

Опменского. Лѣта отъ naroженья сына Божого тысеца шестьсотъ пятьдесятъ шостого, мѣсяца Септембра двадцатаго дня. На урадѣ господарскомъ, градскомъ Опменскомъ передо мною Миколаемъ Казимеромъ Домбровскимъ—подстаростимъ Опменскимъ, жаловала и оповѣдала въ Бозѣ велебна еймосць пани Евфимія Сасинова—старша монастыру паніенскаго założenia świętego Bazylego, przy ruskiej cerkwi świętey Tróycy w Wilnie leżacey, sama od siebie y imieniem ichmosć panien zakonnych wszystkich od najwyższej aż do niższej tegoż konwentu świętego Bazylego o tym: iż w roku przeszłym 1655, przed najwyższą panną Maryą zielną, świętem ruskim, uchodząc z miasta Wileńskiego z монастыру swego wyż pisanego, gdy się przeprowowali pod Wilnem y rzeczy wszystkie swe monastyrskie, co kolwiek w monastyrze było sprzętu, między któremi skrzynia nie mała, żelazem okowana, z różnemi sprawami wieczystemi, z przywileiami na sam monastyr Wileński, także z prawami różnemi na imienie Oszmianę Naruszewiczowską, w powiecie Oszmiańskim leżącą, listy wieczyste kupcze, przywileie na siola, sprawy różne tak wieczyste, iako na przykuple, zakuple, od różnych osób służące, listy same oryginaly, wypisy z xiąg, intromissyi, relacyi ieneralskich, processa, wypisami wybrane z różnych xiąg y powiatów, na różne osoby dekreta ziemskie, gradskie y trybunalne, y inne kwity poborowe, podymne y popisowe; owo zgoła wszystkie sprawy, na tę maiętność Oszmianę, na siola y na grunty, iako się wyżej pomieniło, w tej skrzyni złożone y zamknione było. Także przy tych sprawach y teyże skrzyni złożone były sprawy na kamienice, na Imbarach w Wilnie zostaiące, przy Rybnym końcu, ze trzema kramami inbarskimi, wieczno-

ścią na ten monaster panieński do świętego Bazylego zapisane, od wielmożney ieymć pani Anastazyi Tryznianki Zawiszyney—woiewodziny Witebskiej, założywszy wielką kłatwę na każdego takiego, ktoby się kolwiek wstępował y odeymować miał przywileiem króla imci, według prawa sprawiono y przyznano, to wszystko w teyże skrzyni z inszemi sprawami złożono y zamkniono było, y tę skrzynię z tymi sprawami wszystkiemi, wyżej y niżej na regestrze opisanemi, na rzece Wilii w strug wstawili y z strugu przez tę rzekę Wilią uchodząc od woyska cara wielkiego Moskiewskiego, przeprowowali y przewozili. To iest, najpierw: na samę maiętność Oszmianę główną Naruszewiczowską listy wieczyste, na pergaminie pisane, od iaśnie wielmożnego imci pana Leona Sapiehy—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego w. x. Lit., u imci pana Władysława Naruszewicza, starosty Łodziejskiego, kupioną, na ten monastyr wyż pisany przyznane u sądu głównego trybunalnego. Do tego sprawa na lasy, na grunt Czmuty, na sianożęc Skirdzimy, na grunty Birigowskie, na grunty, lasy, na las Czyrwi, na grunty Gurek, na grunty y na las Stankudry, na las Wodkie Miedzy, na las Szulwiele, na sianożęc Merecka na Zelawach, na grunty Boroba y na Żelnach Boltupski Naruszewiczowski, na zaścianek Akmirnini, na grunt y na sianożęc nad rzeką Mereczem Mosiewską, przywiley króla Zygmunta Augusta, przed unią, na siolo Giermany, na wieczność służący, y inszych wiele spraw wieczystych, w tej skrzyni będących, na różne grunty y na poddanych do tej Oszmiany przysluchaiących, ta skrzynia wielka okowana, w której sprawa: z imci panem Alexandrem Rogińskim na Poholsze, maiętność jego w powiecie Oszmiańskim leżącą, prawem wy-

derkafowym w pół czwarta tysiąca złotych z intromissją przyznana, zameczysta, z dopuszczenia pańskiego przy inszych rzeczach ruchomych, na tey rzece Wilii ten strug Moskwa napadłszy, rozbili y te wszystkie sprawy, iako się wyżej pomienili, z tą skrzynią potonęli y ze wszystkim zginęła, że y karteczka najmniejsza się nie wróciła y ledwo na on czas y zdrowie ichmość panien zakonnych w takiej trwodze wielkiej, od pana Boga nawiedzionych, Pan najwyższy zachować raczył. A tak ichmé panny zakonne, z dopuszczenia Pańskiego woyska moskiewskiego y tak tego dopuszczenia Bożego, nie mając tych spraw, dali tę žalobę do xiąg grodzkich Oszmiańskich zapisać; co iest zapisano.

Съ которыхъ и сесь выписъ подъ урядовою печатью, съ подписомъ руки писарское, у Бозѣ велебной ея милости паннѣ Евфеміей Сасиновнѣ—старшой монастыря паненского закону святого Базилега великого, при русской церкви святой Троицы у Вильни, и иннымъ панномъ того монастыря Базилега великого, у святой Троицы будучимъ, есть выданъ. Писанъ въ Опменѣ. У того документу при печати урядовой подписи рукъ тыми словы: Александръ Калиновскій — писарь. Скориговалъ Нарбутъ. Который тотъ документъ процессъ, за поданьемъ оногo до актъ че-

резъ особу верхъ мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ вписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ, подъ печатью земскою воеводства Виленского ихъ милостямъ паннамъ законнымъ закону светого Базилега великого, при церкви светого Духа *), у Вильни zostaющимъ, есть выданъ. Писанъ у Вильни.

Apud quam manifestationem, modo praemisso ad acta oblatam, subscriptiones manuum circa sigillum sunt tales: Piotr Rudomina Dusiatki—starosta Starodubowski, marszałek trybunalski. Alexander Narbut—deputat woiewodztwa Wileńskiego. Piotr Rokotański—deputat woiewodztwa Trockiego mp. Росохарекій—писарь. Michal Mirski—stolnik Wendeński, deputat powiatu Braclawskiego. Konstanty Lukasz Szemiota—podsedek y deputat xięstwa Żmudzkiego. Jan Kulnow—stolnik, deputat Smoleński. Roman Szyszka—pisarz grodzki y deputat woiewodztwa Połockiego. Krzysztof Alexander Hordziewski. w. Sz. deputat woiewodztwa Pińskiego, Jan Kazimierz Matuszewicz — czesnik y deputat woiewodztwa Mińskiego. Quae praesentes literae manifestationis, praemisso modo ad acta oblatae etc.

*) Должно быть: при церкви св. Троицы.

1761 г. Ноября 29 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр. 412.

149. Грамота Киевскаго митрополита Флоріана Гребницкаго Антонію Модзелевскому на управление двумя Виленскими церквами Николаевскою и Воскресенскою.

Митрополитъ Флоріанъ Гребницкій предписы-
ваетъ священнику Модзелевскому принять въ свое
завѣдываніе Никольскую и Воскресенскую церкви
со всѣмъ ихъ имуществомъ движимымъ и недви-
жимымъ, составить оному инвентарь, одинъ экзем-

пляръ котораго препроводить въ консисторію, а
другой Полоцкому епископу. Митрополитъ ука-
зываетъ, что церкви эти тогда уже находились
въ бѣдственномъ состояніи.

Sabatho ante dominicam quintam post
pentecosten, die vigesima prima mensis
Julii, anno Domini millesimo septingen-
tesimo septuagesimo septimo.

Coram actis nobilis iudicii advocatialis ac
scabinalis Vlnensis comparendo personaliter
illustris admodum reverendus dominus Fran-
ciscus Modzelewski—ante actus officialis con-
sistorii metropolitani Vlnensi, praesentes
litteras instrumenti administrationis, parato
scripto praeconceptas, sibi servientes, cum
introfusius contentis ad acta obtulit. Quarum
litterarum, praemisso modo oblatarum, de
verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor est talis:

Floryan Hrebnicki, z Bożey y stolicy
świętey apostolskiey łaski, Kiiowski, Ha-
licki y caley Rusi metropolita, arcybiskup
Połocki, biskup Mścislawski, Orszański y
Mohilewski, opat Kiiowo-Pieczarski, tronu
Papieskiego assistent, przewielebnemu w
Bogu imci xiędzu Niceforowi Kornalew-
skiemu, zakonu świętego Bazylego wiel-
kiego pokóy w Panu. Wiadomo nam iest,
iż cerkwie katedralna świętego Mikolaia y

ś. Woskresieńska, w mieście Wilnie erygo-
wane, z swego są aktualnego оголоcone
rządecy, my usilnie pragnąc, aby wierni
Chrystusowi w zbawieniu dusz swoich przez
nieadministrowanie ss. sakramentów, do
tych cerkwi należących, uszczerbku nie po-
nosili, wielmożnemu imci xiędzu Antoniemu
Modzelewskiemu one w administracyą ze
wszelkiemi do nich przynależytościami, to
i jest, z kamienicami, placami, kromami, oraz
inną iuryzdyką, tudziesz z parafią, do nich
należącą, podać umyśliliśmy, iakoż podae-
my w imie Pańskie, obligując przewieleb-
ność twoią, aby czasu sobie wolnego, a przez
siebie naznaczonego, do pomienionych cer-
kwi ziechał y one rzeczy wszystkie, tak
cerkiewne, iako y do plebana należące do-
bra inwentowawszy (których ieden inwen-
tarz przy pomienionym administratorze zo-
stawiwszy, a drugi do konsystorza oddaw-
szy) temuż imci xiędzu Modzelewskiemu,
iako destynowanemu od nas za wyrazną
wolą iasnie wielmożnego imci xiędza An-
tonina Młodowskiego, biskupa Turowskie-
go, koadiutora Pińskiego, opata Suprasł-

skiego y Połockiego, wikarego y officyala generalnego metr. caley Rusi, administratorowi podał, którey administracyi walor y moc do dalszey dyspozycyi naszej mieć chcemy. Dat w Wilnie roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt pierwszego, dnia dwudziestego dziewiątego Nowembra. Apud quas literas instrumenti administrationis, praemisso modo ad acta oblatas, subscriptiones manuum circa sigillum sunt tales: Jan G. Więckiewicz—Nowogr. y konsystorza generalnego metr. caley Rusi surrogat, dziekan Klecki, pisarz apostolski, pleban Szczorsowski mp. Vidi et approbavi haec die vigesima nona martii millesimo septingentesimo sexagesimo secundo anno. Wilno. Antonius, episcopus coadiutor Pińscensis, vicarius grlis mp. Na fundamencie listowney dyspozycyi i. w. i. x. Felicyana Wołod-

kowicza, arcybiskupa metropolity caley Rusi, Włodzimirski biskupa, de die decima quinta Decembris, anno elapso millesimo septingentesimo secundo pisaney, zinwentowawszy y według dawnego inwentarza cerkiewnego zrewidowawszy wszystkie rzeczy cerkiewne, podaie cerkwie wyrażone cum introcontentis proventibus w dyspozycyą wielmożnemu imci xiędzu Modzelewskiemu, surratorowi Wileńskiemu. Infidem podpisuię się. Dat w Wilnie, dnia ósmego Februarii, tysiąc siedmset sześćdziesiąt trzeciego roku: xiądz A. Wackiewicz—dziekan Żytomirski. Jan Serdakowski—konsystorza generalnego caley Rusi pisarz mp. Quae praesentes literae instrumenti administrationis, praemisso modo ad acta oblatas, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Wilnensis inscriptae.

1762 г. Юля 12 дня.

Изъ книги № 5153, за 1762 г., л. 751.

150. Запись провинціала кармелитовъ босыхъ, которою онъ отказывается отъ колляторства надъ церковью въ имѣніи Старомядельской Слободѣ въ пользу наследниковъ ея фундаора Зарѣцкаго старосты Фаддея Антонія Кошица.

Дворянинъ Кошиць построилъ въ своемъ имѣніи Слободѣ Старомядельской церковъ, надѣлилъ ее фундушемъ и умирая передалъ свои колляторскія права Старомядельскимъ кармелитамъ.

Настоящая запись составлена Литовскимъ провинціаломъ кармелитовъ босыхъ, отъ имени всего монастыря, по которой онъ отрекается отъ этого права надъ церковью.

Feria quarta post dominicam sextam
dentecostes, die decima quarta mensis Julii,

anno domini millesimo septingentesimo sexagesimo secundo.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis comparendo personaliter admodum reverendus pater Wladislaus a sancto Dionisio—provincialis ordinis carmelitarum discalceatorum provinciae Lithuaniae, sanus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae abrenuntiationis, parato scripto praeconceptas, in personam illustris, m. domini Thaddei Antonii Koszczyc, capitanei Zarzycenses servientes, cum introfusius contentis, nomine religiosorum patrum eiusdem ordinis carmelitarum discalceatorum conventus Staro-Miadziolensis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Władysław od świętego Dyonizego, prowincyał Litewskiej prowincyi, imieniem wszystkich wielebnych oyców karmelitów bosych konwentu Staro-Miadziolskiego, wszystkie niżej wyrażone wadia, obowiązki benevole zakładając, a założone na wieczne czasy przyjmując, czynię wiadomo y iawnno wyznawam, komu by o tym moderni et futuri saeculi wiedzieć należało, tym moim dobrowolnym, wieczysto zrzecznym, nigdy nieporuszonym strictissimae inscriptionis zapisem, w. imci panu Thadeuszowi Antoniemu Koszczycowi—starości Zarzyckiemu, fundatorowi naszemu Staro-Miadziolskiemu, danym na to: Iż co tenże w. imé pan starosta Zarzycki, co raz większe świątobliwych akcyi pomnażając dzieła, a pomnożone ku strzeżeniu chwały Boskiej y zbawienia poddanych, w tym życiu sobie od Boga powierzonych, do skutku przywodząc, intencye w dobrach swoich wieczystych wyerygowawszy w miasteczku Słobodzie Staro-Miadziolskiej pro ritu graeco cerkiew de nova radice ex propria et mera liberalitate w roku tysiąc siedmset piędzie-

siąt szóstym, miesiąca Februarii dwudziestego szóstego dnia, uczynił fundusz y takowy, vigore konstytucyi seymowych na roczkach Oszmiańskich zaprzysiąwszy, w tymże roku, Marca trzynastego dnia przyznał, nadawszy tak gruntów, iako też poddanych, w tymże funduszu wyrażonych, prezbiterowi przy cerkwi teyże mieszkającemu, pro victu et amictu, należyty sustentament. Quo virtualiter peracto, będąc ieszcze w młodzienym stanie, pomieniony w. i. pan starosta Zarzycki, nie wiedzący iesli Bóg pozwoli mieć succesorów, ius collationis cerkwi desuper wyrażoney, tylko ad vitae suae tempora zachował, post extinctam vero vitam konwentowi naszemu Staro-Miadziolskiemu dla takiego chwały Boskiej postrzegania, funduszem swoim prezbiterowi uczynionym, takową kollacyą nam karmelitom bosym Staro-Miadziolskim inkorporował. A że z wyroków boskich w poslednieyszym czasie inito sponsalitorum voto succesorów Bóg naywyższy mieć pozwolił, za czym ia desuper pomieniony prowincyał imieniem całego konwentu karmelitów bosych Staro-Miadziolskiego, postrzegając ażeby przez to successorom fundatora krzywda się nie działa, takową kollacyą cerkwi nowoerygowaney konwentowi Staro-Miadziolskiemu inkorporowaną, perpetuis temporibus na succesorów fundatora wlewam, transfunduję et irrevocabiliter zrzekam się; żadney salwy, akcessu, regressu sobie samemu y następcom moim nie zachowuję, et eo intuitu w następującym wieku żaden z naszych zakonników konwentu Staro-Miadziolskiego do takowey kollacyi żadnym pretextem mocy mieć niema y nie powinien będzie, y iuż a data takowego zrzecznego zapisu w. imé pan starosta Zarzycki, cum succesoribus suis, tak iure fundationis, iako też iure collationis pomienioney cerkwi, wiecznymi

czasy zaszczycać się wolen y mocen będzie y successorowie powinni będą. A ieslibym ia, przepomniawszy tego moiego perpetuae abrenunciacionis zapisu, lub po mnie następujący, który do takowey kollacyi pretext iakowy kolwiek formował, a tym samym ten mój dobrowolny wieczysto-zrzeczny firmissimae inscriptionis naruszał zapis, tedy w takowym naruszeniu, lub niedotrzymaniu, na mnie samego y na następców moich paenas trium lucrorum, insimul personalis infamiae in quolibet foro ac subsellio, a specilliter in foro compositi iudicii, naznaczam y determinuję; oraz o takowe naruszenie in praefixo foro rozprawę, abscissis omnibus dilationibus beneficiisque iuris, przyjąć y wszelkim wskazom, penom y iudykatom sądowym podlegać y z następcami moimi submittuję się. I na tom dał ten mój dobrowolny, wieczysto-zrzeczny ex consensu wszystkich wielebnych oyców karmelitów konwentu Staro-Miadziolskiego firmissimae inscriptionis zapis, z podpisem ręki mey własney y w. i. panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt wtórego, miesiąca Julii dwunastego dnia.

Apud quas literas perpetuae abrenunciacionis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Władysław od świętego Dyonizego—karmelitów bosych prowincyi Litewskiej prowincyał. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Władysława od świętego Dyonizego—karmelitów bosych prowincyi litewskiej prowincyała, do tego listu dobrowolnego, wieczysto-zrzecznego zapisu, na rzecz w nim intus wyrażoną et persona sua et consensu wszystkich wielebnych oyców karmelitów bosych konwentu Staro-Miadziolskiego, w. imci panu Thadeuszowi Antoniemu Koszcycowi—staroście Zarzyckiemu danego, podług prawa iako pieczętarz podpisuję się: Jan Antoni Turczynowicz-Suszycki, komornik powiatu Pińskiego mp. Prawnie proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego wieczysto-zrzecznego zapisu podług prawa podpisuję się: Felicjan Rostkowski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego dobrowolnego wieczysto-zrzecznego zapisu danego, według prawa podpisuję się: Feodor Rodziewicz. Quae literae recognitae etc.

1763 г. Апрѣля 23 дня.

Изъ книги № 5154, за 1763 г., л. 319.

151. Заставная запись отъ Зарѣцкаго старосты Михаила Кошца Борунскому монастырю на 6000 злотыхъ.

Зарѣцкій староста Кошцичъ занялъ у Борунскихъ базилианъ 6,000 злотыхъ различной монетой подъ залогъ своего имѣнія Соколойчицъ съ обязательствомъ уплатить этотъ долгъ чрезъ годъ

и такой же монетой; въ случаѣ же неустойки староста долженъ уплатить заруку и подвергнуться полной отвѣтственности предъ закономъ.

Sabbatho die vigesima prima mensis Maji, anno Domini millesimo septingentesimo sexagesimo tertio.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis comparendo personaliter illustrissimus magnificus dominus Michael Koszczycz—capitaneus Zarzycensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas obligatorias, parato scripto praeconceptas, in personas admodum reverendi patris Stanislai Zechiert—superioris ac omnium r. r. patrum ordinis divi Basilii magni conventus Borunensis servientes, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Michał Koszczycz—starosta Zarzycki, pod wszystkie niżej wyrażone wadya, punkta, klawzuły y paragrafy benevole podlegając y one na siebie libentissime przyjmując, czynię wiadomo y iawnno wyznawam tym moim dobrowolnym obligacyinym, vim et naturam iuris hypothecarii w sobie zawierającym, zapisem, danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Stanisławowi Zei-

kiertowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego superiorowi y wszystkim w Bogu wielebnym i. xx. bazylianom klasztoru Boruńskiego na to: Iż co ja Michał Koszczycz—starosta Zarzycki, ku pilney potrzebie moiey, wziołem, pożyczyłem y rękomą moiemą odliczyłem od pomienionych w Bogu wielebnym i. xx. bazylianów Boruńskich gotowey rękodayney, a nie z żadnego kontraktu wzrosley summy, in specie sześć tysięcy złotych polskich, to iest: cztery tysiące currenti moneta, vigore redukcji, w Koronie polskiej y w wielkim xięstwie Litewskim naznaczoney, piąty tysiąc starą srebrną monetą, licząc talar po złotych ośm polskich, szósty tysiąc złotem ważnym, rachując czerwony złoty po złotych siedemnastu y groszy ośmiu, którą tą summę takową monetą ja Koszczycz iak nayścislej obowiązuję się wypłacić w Bogu wielebnym ichmość xięzom bazylianom Boruńskim całą y zupełną, razem, a nie ratami, od dnia dzisieyszego dwudziestego trzeciego Apryla tysiąc siedymset sześćdziesiąt trzeciego roku, według kalendarza rzymskiego przypadającego, za rok, to iest w roku da

Bóg przysłym tysiąc siedymsetnym sześćdziesiąt czwartym, w dzień świętego Jerzego święta rzymskiego, dnia dwudziestego trzeciego miesiąca Apryla przypadającego, na mieyscu pewnym, przy więgach grodzkich woiewodztwa Wileńskiego, niczym terminu, dnia y mieysca nie uchybiając, pod troiakami zarękami et sub lucris banitiei doczesney wieczney y infamii. A ieslibym ia Michał Koszycz—starosta Zarzycki, supra wyrażoney summy sześciu tysięcy złotych polskich takowąż moneta, iakowa w tym zapisie moim iest opisana, na terminie y mieyscu wyrażonym z iakowey kolwiek przyczyny nie wypłacił w Bogu wielebnym ichmość xiężom bazylianom Boruńskim, zupełney summy przezemnie u ichmościów pożyczoney, tedy, in casu niewypłacenia pozwalam tymże imć xiężom bazylianom Boruńskim liberam inequitationem do majątności moiey, nazwaney Sokoloycie, w woiewodztwie Wileńskim leżacey, vigore proporeyi summy sześciu tysięcy supra wyrażonych, bez żadnego zapozwu, bez żadnego dekretu y bez żadnego urzędu y takowąż inekwitacyą pro formali hypothecaria possessione legitimuię, per consequens takowey że w Bogu wielebnym ichmość xiężom bazylianom Boruńskim possessyi za żadną wiolencyą poczytać nie mam y nie powinienem; owszem in casu niedopuszczenia przezemnie lub ode mnie subordynowanego inequitycy, tenebor ia Michał Koszycz—starosta Zarzycki, cum successoribus meis podlegać paenis expulsionis y zarękom, superius opisanym, iakoż in casu contraventionis permitto do zapozwania mnie Michała Koszycz et succesores meos dwuniedzielnym pozvem lub zakazem do trybunału ziemskiego, duchownego y skarbowego, na obudwuch repartyeyach, per consequens etiam za pierwszym pure contumacyinym

dekretem pozwalam fortem inequitationem mota nobilitate sub privatione officiorum captato tempore y takowey inekwitacyi za żadne praeiudicium poczytać nie mam, dyllacyi wszystkich idque kopii z pozwu, kopii z spraw patrona, godzin, obmów y munimentów zrzekam się. I na to dałem ten mój obligacyiny, inekwitacyiny zapis z podpisem ręki moiey własney y ichmć panów pieczętarzów, odemnie uproszonych. Pisan w Borunach, roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt trzeciego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia.

Apud quas literas obligatorias, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur suntque tales: Michał Koszycz—starosta Zarzycki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w. i. p. Michała Koszycz—starosty Zarzyckiego, do tego dobrowolnego inequitycyinego zapisu, vim et naturam iuris hypothecarii w sobie mającego, na summę currenti moneta złotych polskich cztery tysiące, a talarowąż moneta, licząc talar bity po złotych polskich osim, złotych polskich tysiąc, złotem zaś czerwonym, złoty rachuiąc po złotych siedymnaście groszy osim, złotych polskich tysiąc, in universum złotych polskich sześć tysięcy, z terminem exolucyi w roku przysłym 1764, dnia dwudziestego trzeciego Apryla, circa acta grodu woiewodztwa Wileńskiego, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Stanisławowi Zakiertowi—ordinis s. Basili magni superiorowi y wszystkim imci xiężom bazylianom Boruńskim danego, według prawa podpisuię się: Józef Antoni Szeluta—komornik powiatu Rzeczyckiego mp. Oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego dobrowolnego inekwitycyinego zapisu według prawa podpisuię się: Michał Wyrzykowski—podczasy Inflant—ski mp. Ustnie y oczewisto proszony pic-

czętarz od osoby wyż wyrażoney do tego obligacyinego zapisu podpisuię się: Alexander Korczowski, sekretarz iego królew- skiey mości, pisarz magdeburski Wileński mp. Quae praesentes literae obligatoriae, praemisso modo recognitae etc.

1764 г. Ноября 3 дня.

Изъ книги № 5155, за 1764—1766 г., л. 481.

152. Фундушова запись отъ Стародубовскаго стольника Абрамовича Лембовской церкви на двѣ увологи земли.

Стольникъ Стародубовскаго повѣта Францискъ Михаилъ Абрамовичъ, движимый „наитіемъ св. Духа“, пожелалъ устроить въ своемъ Крикальскомъ имѣніи, въ Опшмянскомъ повѣтѣ, церковь, и надѣлилъ ее фундушемъ, состоявшимъ изъ двухъ уволокъ земли, въ фольваркѣ Кувишѣ со всѣми строениями и однимъ крестьянскимъ семействомъ

на вѣчныя времена; при этомъ священнику разрѣшены были входы, т. е. ловля рыбъ, пастбища, бесплатное пользованіе лѣсомъ на постройки и мельницей. За этотъ фундушъ священникъ обязывался служить за души фундатора и его родныхъ обѣдни.

Sabbatho ante dominicam vigesimam primam post pentecosten, die tertia mensis Novembris, anno Domini millesimo septingentesimo sexagesimo quarto.

Coram nobili officio consulari Vilenſi comparendo personaliter illustris, m. d. Franciscus Michael Abramowicz—dapifer districtus Staroduboviensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae foundationis de nova radice factae, parato scripto praeconceptas, in rem et partem ecclesiae Lembowſensis ritus graeco uniti servientes, praeſvio iuramento, norma, modo ac methodo, in constitutione anni millesimi sexcentissimi trigesimi quinti descriptis, his verbis per se expleto, (sub fide, honore et constientia Deo testor; że taką fundacyą czynię de nova radice z dóbr

moich własnych, żadnych pieniędzy za nie nie wziowszy, sine ulla condictamine, ale ex puro zelo et propria mera liberalitate, nie czyniąc nic in fraudem prawa pospolitego) cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis:

Na większą chwałę Bogu w Trócy świętey iedynemu. Ja Franciszek Michał Abramowicz—stolnik powiatu Starodubowskiego, czynię wiadomo, komuby praesenter succesuque temporis wiedzieć należało tym moim listem dobrowolnym perpetuae foundationis zapisem, iż munificentissima dona Dei, (któremi Bóg in hemispherio każdego człowieka sufficienter z swoiey nadarza opatrności, a nay-

dowcipieyszy exprimere nie potrafi koncept, ani naybiegleysze circumscribere niezdola pióro, żadney od nas reciproce non extendendo rzeczy, ieno żebyśmy wdzięcznemi dobrodzieystw persistendo pańskich omnimodam szukali dusz zbawienia securitatem) do tey wiekopomney zaanimowały moje bogomyślności, gdybym sitiendo łaskawego ziednać sędzię Boga w Trócy przenayświętszey iedynego, de donis eius, za licencją prawa pospolitego artykułu czterdziestego pierwszego z rozdziału trzeciego, dobrami y w dobrach swych secundum velle disponować, oraz z natchnienia Ducha świętego umyślił w erigowaney de nova radice y poświęconey cerkwi przy gościńcu walmym Połockim, w dobrach mych dziedzicznych, Krykały denominowanych, w powiecie Oszmiańskim, w parafii Dunilowskiej sytuowanych, na nowo uprzywileiowaney slobodzie, Lembowka ab antiquo nazwaney, uczynić fundusz, gdzie ex puro zelo Dei ac unione fidei, non derogando constitutioni roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego, installując za prezentami memi, a data praesenti danemi, tandem naturalnych successorów, w tey będącego cerkwi ritus graeci kapłana folwark mój wieczysty, Kukisze prenomiowany, we dwóch włokach podług starowiecznych granic, vigore przyznanego od w. imci p. Piotra Dusiatskiego-Rudominy, w. imci p. Adamowi Puciacie w trybunale głównym w. x. Lit. na kadencyi Wileńskiej roku tysiąc sześćset dwudziestego szóstego, Mai dziewiętnastego dnia, na totalne ze wsią Kukisze ograniczenia sytuowany, ze wszelkim zabudowaniem dwornym, browarnym, gumiennym et idgenus z sadem, ogrodami, roystami y lasami, sianożęciami murożnemi y błotnemi, ustępem wszelakim sposobem, ryb łowienia w rzece Smyczycy, z zasiewem żytnym trzydziestu sześciu

czwartek Dunilowskich, z chłopem wieczystym in seorsivitate na półwłoczku osiadłości mającym, Pawłem Kozaczonkiem, z synami Jankiem y Kondratem, córkami Paluszą y Malanią futuraque proli onego utriusque sexus, z końmi, bydłem, dobytkiem, ruchomością, powinnością, co tydzień dwa dni chłopą, dwa dni żonki, pryhonu z czym każą, nie pociągając abhinc do żadnych gromadzkich, dworskich y publicznych podatków, wszelkiego oraz prócz kollacyi zrzekając się prawa, denique mliwa dziesięciu beczek zboża na potrzebę własną kapłańską we młynach Krykalskich bez miarki lub płaty, wrąb w puszczy Kukiskiej na opał y budowlę, pastwisko dla koni y bydła z gromadzkim tamże, wódki pędzenie y piwa warzenie bez żadnych szynków y naymniejszey arendarskiej w niczym przeskody dozwalając, inwaliduię et perpetuis nadaię temporibus. In super plac na plebanią przy teyże cerkwi Lembowskiej dla mieszkania y ogródka, gdzie in antiquitate y szpital ufundowany, ad dispositionem parochii należący, wyłączam ad haec chłopów mych Krykalskich, Myszkowskich, Kukiskich, Sorockich, w parafią inkludowawszy, aby iegomość xiądz prezbyter, mając curam animarum y we wszystkim bez extorsyi od ludzi swoją administrando professii, nie więcey prorsus nad konstytucyie duchowne, świeckie y fundusz ode mnie successorów y parafianów pretendować y uzurpować nie licencuiąc się, tak iak dopiero się in omni apparatu cerkiew podaie, konserwował y chwale boską aukcyonuiąc co tydzień we czwartek, iako w dzień targowy mszą świętą iedną, idque usque vixero ad intentionem meam, tandem post decessum meum za duszę moją Franciszka y Katarzyny żony mey, fundatorów w tey bazylice, a drugą mszą świętą za duszę Alexandra, Elzbiety y Eleo-

nory perpetuitate incessanter cum successoribus odprawował, etiam in mementis nas fundatorów in simul Alexandra, Elżbitę y Eleonorę przy ofiarach mieć raczył, tym wieczystym funduszem waruię. Denique takowe cotygodniowe dwie mszy nieustanne cum mementis na potomne y wieczne czasy opisuiąc, sub nullitate beneficii obligi, prorobore ac valore ten mój list dobrowolny wieczysto fundacyiny przy uproszonych ii. panach pieczętarzach podpisuię. Pisan w Krykałach, roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt czwartego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia.

Apud quas literas perpetuae foundationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales: Franciszek Abramowicz — stolnik powiatu Starodubowskiego

mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnego iegomości pana Franciszka Abramowicza — stolnika Starodubowskiego, do tego funduszu wieczystego podług prawa podpisuię się: Ludwik Abramowicz — derewniczy y sędzia kapturowy wojewodztwa Wileńskiego. Oczewisto proszony pieczętarz od oycy dobrodzieia mego do tego wieczystego funduszu podług prawa podpisuię się: Antoni Abramowicz mp. Oczewisto proszony pieczętarz od w. i. p. Franciszka Abramowicza — stolnika Starodubowskiego, do tego funduszu wieczystego intus wyrażonego ut iuris est podpisuię się: Antoni Miedzichowski — krayczyc wojewodztwa Wileńskiego mp. Quae praesentes literae perpetuae foundationis, praemisso modo recognitae etc.

1772 г. Января 28 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр 16—20.

153. Эмфитевтическая запись отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Виленскому бургомистру Минкевичу на пустой плацъ въ г. Вильнѣ.

Виленскіе Свято-Троицкіе базилиане съ общаго вѣдома и согласія уступаютъ на вѣчныя времена пустой плацъ на Савичъ улицѣ Виленскому бургомистру Минкевичу по эмфитевтическому праву

съ тѣмъ, чтобы Минкевичъ уплачивалъ ежегодно по 2 злотыхъ аренды и несъ всѣ земельныя повинности.

Feria sexta ante dominicam cantate, die decima quinta mensis Maji, anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo secundo.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Vilenensi comparendo personaliter

admodum reverendus in Christo pater Samuel Nowicki — ordinis divi Basilii magni superior monasterii Vilenensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae cessionis abrenuntiationis iuris perpetuae emphyteuseos super aream, certis

suis limitibus in platea Sawicz dicta iacentem, parato scripto praeconceptas, in personam nobilis domini Josephat Minkiewicz, proconsulis Vilmensis, servientes, cum introfusius contentis, nomine suo et nomine totius monasterii sui, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Samuel Nowicki, zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy y my wszyscy xięża bazylianie klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy rezydujący, jedna osoba za wszystkie, a wszystkie za jedną poczytając, ręcząc i assekurując się, pod wszystkie niżej wyrażone klauzury, paragrafy y obowiązki prawne poddając się, oraz one sponte, libere ac benevole na nas samych przyjmując y na sukcesorów naszych xięży bazylianów przyszłych, przy teyże cerkwi świętej Trójcy, w Wilnie, po nas rezydować mających, wkładając, czyniemy wiadomo każdemu, komu by o tym teraz i w potomne czasy wiedzieć należało, tym naszym dobrowolnym, nieodzownym y nieporuszonym, wieczysto cessyjnym zrzecznym perpetuae emphiteuseos prawem zapisem iegomości panu Józefatowi Minkiewiczowi, burmistrzowi miasta iego królewskiej mości stołecznego Wilna, danym na to: iż co my desuper wyrażeni xięża bazylianie, cały klasztor Wileński, mając plac a raczey placik bardzo szczupły nasz własny, antiquitus do bractwa miodowego, przy cerkwi świętej Trójcy fundowanego, należący, potem zaś za łaskawemi przywilejami nayiaśniejszych monarchów królów polskich, Zygmunta III y Władysława IV na wyżywienie zakonników, przy cerkwi teyże świętej Trójcy mieszkających, pozwolony i wiecznemi cza-

sy nadany, w pewnem ograniczeniu, na Sawicz ulicy, tuż przy kamienicy iegomości pana Józefata Minkiewicza situm suum mający, wolny, swobodny, niczem nieonerowany, żadnym prawem pierwszym, abo pośredniem nikomu nie zawiedziony in pacifica possessione nostra dotąd zostający, a przez częste konflagraty funditus w zabudowaniu zruinowany, zdezelowany i spustoszały, żadnego pożytku nam i klasztorowi naszemu nie przynoszący, kosztu wielkiego na zabudowanie potrzebujący, a zważając, że łożenie sumptu na takowe zabudowanie plus damni, quam emolumenti nam y klasztorowi naszemu Wileńskiemu przyniosło by, ex inde consulendo meliori nostro, a przytem używając wolności prawem pospolitym y kanonicznym każdemu bona inulitia iure perpetue emphiteutico komu chcąc, dać irrevocabilterque postąpić, od siebie alienować pozwoloney, — przeto my xięża bazylianie cały klasztor Wileński, przy cerkwi świętej Trójcy rezydujący, na fundamencie takowego prawa y wolności de unanimi assensu et consilio nostro, takoz za wiadomością y pozwoleniem wyraźnym wyższych prowincyi naszej superiorów, cały plac nasz wyż wyrażony, nic z onego nie wyłączając, ustąpiliśmy y na wieczne a nieodzowne czasy cedowaliśmy iegomości panu Józefatowi Minkiewiczowi, burmistrzowi Wileńskiemu, samemu y sukcesorom wszystkim y wszystkim iegomości oraz z possessyi naszej użyteczney na zawsze wyzuwając się, w moc dzierżenie y possessyą et in dominium utile iure perpetuo emphiteutico, w prawie kanonicznem circumscripito, oddaliśmy (salvo nihilominus directo dominio nostro), za summę ex laudemio pochodzącą, do rąk naszych realiter et effective odłączoną y odebranych złotych polskich dwie-

ście, z którego to placu pro recognitione directi domini nostri ma iegomość pan Minkiewicz y successorowie iegomości każdego roku podatek canon annuus, prawem kanonicznem zwany, po złotych dwa na zawsze et in perpetuum, od nas immutabiliter ustanowiony, do klasztoru naszego Wileńskiego, praevia sui quietatione, w dzień nowego roku święta rzymskiego płacić i oddawać. A tak my xięża bazylianie, cały klasztor Wileński, z odebranej realiter ex laudemio pochodzącej summy wiecznie iegomości pana burmistrza Wileńskiego kwitując, żadney salwy, regressu y dominium utile nam samym i successorom naszym do wyż mianowanego placu, excepto iure domini directi nie zachowujemy. Wolen tedy i mocen za tym prawem perpetuae emphiteuseos, tak sam iegomość pan Minkiewicz, burmistrz Wileński, iako też y successorowie wszystkie y wszelkie w stopniu iegomości zostawać mający, tym placem, od nas in perpetuum quoad dominium utile ustąpionym, iako swoją własnością dysponować, według swego upodobania na onym budować, murować, użytków wszelkich dla siebie wynajdować, komu chcąc dać, darować, sprzedać, zastawić, zapisać, zamienić, bez żadney od nas teraz a napotym i successorów naszych, takż superiorów prowincyi y nikogo innego przeszkody y interessowania się. To tylko sobie praecavemus, że jeżeliby aliquo modo chciał iegomość pan Minkiewicz, burmistrz Wileński, albo successores iegomości, ten placik ex possessione sua alienare, tedy to nie wprzody ma uczynić, aż naszemu klasztorowi, iako dominis directis, de sola alienatione tylko oznaymia y opowiedzą, my zaś, cum successoribus nostris, nie tylko przeszkadzać alienationem mocy mieć nie będziemy, lecz ieszcze od

każdego iakikolwiek pretext ścielącego, spokojną possessyą imci tego placu turbującego, za daniem znać sobie swoim własnym kosztem, tyle ile razy potrzeba będzie, u każdego sądu, urzędu y prawa zastępować, ewinkować i bronić powinni będziemy y successorowie nasi obligabuntur, pod troiakimi zarękami i innemi warunkami, w prawie opisanemi. A pro maiori tego wszystkiego securitate wnosimy ewikcyą na wszelkie dobra nasze, summy pieniężne, ubique locorum będące, et in futurum znajdujące się, specialiter na kamienice nasze wszelkie y wszystkie, w mieście Wilnie situm suum mające, z których każdą sub evictionem imci panu burmistrzowi Wileńskiemu y successorom iegomości poddaiemy, z nowym nas samych, a po nas i successorów naszych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, (in casu w iakikolwiek punkcie lub paragrafie temu naszemu opisowi contraventionis), ad forum ubiquinarium seculare et spirituale, w wielkiem xięstwie Litewskim reperibile, ad citationem, gdzie my lub następcy nasi stanąwszy, nie biorąc żadnych excepcyi, dylacyi, nie zakładając ullatenus apelacyi, nie zasłaniając się legalitatibus y żadnych ullo titulo zwanych nie wynajdując przyczyn, racyi, na pierwszym wraz terminie peremptorie rozprawić się, zaręki przysądzone, nie schodząc z sądu y urzędu zapłacić, opisowi naszemu in omni zadość uczynić, iudicatom sądowym etiam y w nie-staniu do sądu na nas ferowanym, posłusznymi być tenebimur et successores nostri xięża bazylianie Wileńscy tenebuntur, sub paena etiam personalis infamiae et banitionum. A tak chociażby y nie pojednokrotnie zarękę założoną zapłacić przyszło, iednak ten nasz dobrowolny wieczysto zrzeczny, nigdy nieporuszony zapis

in suo robore et valore zostawać ma y powinien będzie. I na tośmy dali ony z podpisem ręki własney y ichmościów panów pieczętarzów, ustnie i oczewisto od nas uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset siedmdziesiątego wtórego miesiąca Januarii dwudziestego ósmego dnia. Apud quas literas perpetuae cessionis abrenuntiationis iuris perpetuae emphiteuseos, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales:

Samuel Nowicki, zakonu świętego Bazylego wielkiego superior mon. Wilen. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xiedza Samuela Nowickiego, starszego zakonu świętego Bazylego wielkiego y wszystkich ichmościów xieży bazylianów Wileńskich, ad consilia należących, do tego dobrowolnego, nieodzownego y nieporuszonego wieczysto

cessyjnego zrzecznego perpetuae emphiteuseos prawa zapisu, szlachtetnemu iegomości panu Józefatowi Minkiewiczowi, burmistrzowi miasta iego królewskiey mości stołecznego Wilna, na rzecz we śrzedzinie wyrażoną danego, podług sonancyi prawa podpisuię się: Piotr Hromowicz, radca iego królewskiey mości miasta Wilna. Ustnie i oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego dobrowolnego wieczysto cessyjnego zrzecznego perpetuae emphiteuseos prawa zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa iako pieczętarz podpisuię się: Jan Konczewski, pisarz maydeburyi Wileńskiey mp. Quae praesentes literae cessionis abrenuntiationis iuris perpetuae emphiteuseos, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vilenensis inscriptae.

1772 г. Января 28 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр. II.

154. Эмфитевтическая запись отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Виленскому войту Минкевичу на каменный домъ въ г. Вильнѣ.

Виленскіе Св.-Троицкіе базилиане, принимая во вниманіе, что небольшой каменный домъ ихъ на Амбарахъ, подъ названіемъ Сатановичовскаго, совершенно развалился, что ремонтъ его обошелся бы гораздо дороже стоимости самаго дома, всту-

пили въ соглашеніе съ Виленскимъ войтомъ Минкевичемъ и отдали ему оный въ вѣчное арендное содержаніе за 200 зл., съ обязательствомъ уплачивать ежегодно аренды по 2 злота.

Feria sexta ante dominicam cantate, die decima quinta mensis Maji anno Domini

millesimo septingetesimo septuagesimo secundo.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Wilnensi comparendo personaliter admodum reverendus in Christo pater Samuel Nowicki, ordinis divi Basilii magni superior monasterii Vlnensis, sanus mente et corpore existens, praesentes literas perpetuae cessionis abrenuntiationis iuris perpetuae emphiteuseos super lapideam, antiquitus Satanowiczowska nuncupatam, hic Vilnae certis suis limitibus in Ambaris sub iurisdictione sacrae regiae maiestatis Magdeburiensi Vlnensi situatam, parato scripto praeconceptas, in personam nobilis domini Onufry Minkiewicz, secretarii s. r. maj. advocati Vlnensis servientes, nomine suo et totius monasterii sui, ad aedes sanctissimae Trinitatis existentis, cum introfusius contentis palam ac libere recognovit. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Samuel Nowicki, zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy i my wszyscy xięża bazylianie klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy rezydujący, iedna osoba za wszystkie, a wszystkie za iedną poczytając, ręcząc y assekurując się pod wszystkie niżej wyrażone klauzury, paragrafy y obowiązki prawne poddając się, oraz one sponte, libere ac benevole na nas samych przyimując y na sukcesorów naszych xięży bazylianów przyszłych, przy teyże cerkwi świętej Trócy w Wilnie po nas rezydować mających, wkładając, czyniemy wiadomo każdemu, komu o tem teraz y w przyszłe potomne czasy wiedzieć należało, tym naszym dobrowolnym, nieodzownym y nieporuszonym wieczysto cessaynym zrzecznym perpetuae emphiteuseos prawem zapisem iegomość panu Onufremu Minkiewiczowi, wóytowi Wileńskiemu da-

nym, na to: Iż co my desuper wyrażeni xięża bazylianie, cały klasztor Wileński, mając kamieniczkę małą, naszą własną, antiquitus Satanowiczowska zwaną, w pewnem ograniczeniu na Imbarach kramnych między kamienią ieymość pani Elżbiety Minkiewiczowej, wóytowej Wileńskiej, a kamienią plebańską situm suum mającą, wolną, swobodną, niczem nie onerowaną, żadnym prawem pierwszym albo późniejszym nikomu nie zawiedziona, in pacifica possessione nostra dotąd zostająca, a przez częste konflagraty funditus zruynowaną, zdezelowaną y spustoszałą, żadnego pożytku nam y klasztorowi naszemu nie przynosząca, reparacyi wielkiej y kosztu wielkiego na to potrzebująca, a zważając, że łożenie sumptu na takową reparacyą plus damni, quam emolumenti nam y klasztorowi naszemu Wileńskiemu przyniosło by, exinde consulendo meliori nostro, a przy tym używając wolności, prawem popolitym y kanonicznym każdemu bona inutilia iure perpetuo emphiteutico komu chcąc dać, irrevocabiliterque postąpić, od siebie alienować pozwoloney: przeto my xięża bazylianie, cały klasztor Wileński, przy cerkwi świętej Trócy rezydujący, na fundamencie takowego prawa y wolności, de unanimi assensu, et consilio nostro, takż za wiadomością y pozwoleniem wyższym wyższych prowincyi naszej superiorów, całą kamieniczkę naszą wyż wyrażoną, nic zoney nie wyłączając, ustąpiliśmy y na wieczne a nieodzowne czasy cedowaliśmy iegomość panu Onufremu Minkiewiczowi, wóytowi Wileńskiemu, samemu y successorom wszelkim y wszystkim iegomości, oraz z possessyi naszej użyteczney nazawsze wyzuwając się, w moc, dzierżenie y possessyą et in dominium utile iure

perpetuo emphiteutico, w prawie kanonicznem circumscripto, oddaliśmy (salvo nihilominus directo dominio nostro) za summę ex laudemio pochodzącą, do rąk naszych realiter et effective odliczoną y odebraną, złotych polskich dwieście, dico złt. pol. 200; z której to kamieniczki pro recognitione directi domini nostri ma iegomość pan Minkiewicz y sukcesorowie imci każdego roku podatek canon annuae, prawem kanonicznem zwany, po złotych dwa co rocznie, nazawsze et in perpetuum od nas immutabiliter ustanowiony, do klasztoru naszego Wileńskiego, praevia sui quietatione, w dzień nowego roku święta rzymskiego płacić y oddawać. A tak my xięża bazylianie, cały klasztor Wileński z odebranej realiter ex laudemio pochodzącej summy wiecznie iegomość pana wójta Wileńskiego kwitując, żadney salwy, regressu y aktorstwa nam samym y sukcesorom naszym przyszłym xiężom bazylianom Wileńskim do wyż mianowanej kamieniczki excepto iure domini directi nie zachowujemy. Wolen tedy y mocen za tem prawem perpetuae emphiteuseos tak sam iegomość pan Minkiewicz — wójt Wileński, iako też y sukcesorowie wszystkie y wszelkie, w stopniu imci zostawać mające, tą kamieniczką od nas in perpetuum, quoad dominium utile ustąpioną, iako swoją własnością dysponować, według swego upodobania in melius reparować, pożytków wszelkich dla siebie wynaydować, komu chcąc dać, darować, przedać, zastawić, zapisać, zamienić, bez żadney od nas teraz, a napotem y sukcesorów naszych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, takż superiorów prowincyi y nikogo innego przeszkody y interesowania się. To tylko sobie praecavemus, że ieżeliby aliquo modo chciał

iegomość pan Minkiewicz, wójt Wileński, albo successores imci tę kamieniczkę ex possessione sua alienare, tedy to nie wprzódy ma uczynić, aż naszemu klasztorowi, iako dominis directis, de sola alienatione tylko oznaymią y opowiedzą, my zaś cum successoribus nostris nie tylko przeszkadzać alienationem mocy mieć nie będziemy, lecz ieszcze od każdego iakikolwiek pretext ścielącego, spokojną possessyą imci tey kamieniczki turbuiącego, za daniem znać sobie swoim własnym kosztem, tyle ile razy potrzeba będzie, u każdego sądu, urzędu y prawa zastępować, ewinkować y bronić powinni będziemy y sukcesorowie nasi obligabuntur, pod troiakimi zarękami y innemi warunkami w prawie opisanemi. A pro maiori tego wszystkiego securitate wnosimy ewikcyą na wszelkie dobra nasze, summy pieniężne, ubique locorum będące, et in futurum znaydujące się, specialiter na kamienice nasze wszelkie y wszystkie w mieście i. k. m. Wilnie situm suum mające, z których każdą sub evictionem imć panu wójtowi Wileńskiemu y sukcesorom imci poddaiemy, z wolnym nas samych, a po nas y sukcesorów naszych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, (in casu w iakimkolwiek punkcie, lub paragrafie temu naszemu opisowi contraventionis), ad forum ubiquinarium seculare et spirituale, w wielkiem xięstwie Litewskiem reperibile, adcytowaniem, gdzie my, lub następcy nasi staowszy, nie biorąc żadnych excepcyi, dylacyi, nie zakładaiąc ullatenus apelacyi, nie zasłaniając się legalitatibus y żadnych ullo titulo zwanych nie wynaydując przyczyn, racyi, na pierwszym wraz terminie peremptorie rozprawić się, zaręki przysądzone, nie schodząc z sądu y urzędu, za-

placić, opisowi naszemu in omni zadość uczynić, iudicatom sądowym, etiam y w nie-staniu do sądu na nas ferowanym, posłu-sznemi być tenebimur, et successores no-stri xieża bazylianie Wileńscy tenebuntur, sub paena etiam personalis infamiae et banitionum. A tak chociażby y nie po-iednokrotnie zarękę założoną zapłacić przy-szło, iednak ten nasz dobrowolny wieczy-sto - zrzeczny, nigdy nieporuszony zapis, in suo robore et valore zostawać ma y po-winien będzie. I natośmy dali ony z pod-pisem ręki własney y ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego siedmdziesiątego wtórego, mie-siāca Januarii dwudziestego ósmego dnia.

Apud quas literas perpetuae possessionis abrenuntiationis iuris perpetuae emphiteuseos, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur tales:

Samuel Nowicki, zakonu świętego Bazylego wielkiego superior monasteru Wileńskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xieżda Samuela Nowickiego, starszego za-

konu świętego Bazylego wielkiego y wszy-stkich ichmościów xieży bazylianów Wileńskich, ad consilia należących, do tego do-browolnego, nieodzownego y nieporuszone-go wieczysto cessaynego, zrzecznego per-petuae emphiteuseos prawa zapisu na ka-mieniczkę małą, antiquitus Satanowiczow-ska zwaną, w pewnem ograniczeniu na Im-barach situm suum mającą, wielmożnemu imci panu Onufremu Minkiewiczowi, se-kretarzowi iego królewskiej mości, wóyto-wi Wileńskiemu danego, podług sonancyi prawa pospolitego podpisuię się: Piotr Hromowicz, radca miasta Wilna m. p. Ustnie i oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney, do tego dobrowolnego wie-czysto cessaynego, zrzecznego perpetuae emphiteuseos prawa zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa iako pie-czętarz podpisuię się: Jan Konczewski, pi-sarz maydeburyi Wileńskiej m. p.

Quae praesentes literae perpetuae ces-sionis, abrenuntiationis iuris perpetuae em-phiteuseos, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et sca-binalis Vilmensis inscriptae.

1772 г. Апрель 16 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр. 7.

155. Мирная сдѣлка между Виленскимъ войтомъ Минкевичемъ и Троицкимъ монастыремъ касательно каменнаго дома въ г. Вильнѣ.

Наслѣдники Виленскаго гражданина Огурцевича учинили противъ Св. Троицкихъ базилианъ искъ, будто эти послѣдніе незаконно владѣютъ каменнымъ домомъ въ Вильнѣ, называющимся Огурцевичовскимъ; искъ этотъ былъ веденъ въ различныхъ судебныхъ инстанціяхъ; но такъ какъ у наслѣдниковъ Огурцевича не было никакихъ

письменныхъ документовъ, а базилиане представили подлинныя документы, что каменный домъ Огурцевичовскій принадлежалъ имъ уже издавна то они и выдали базилианамъ настоящую запись въ немѣвнн къ нимъ претензій подъ тройными заруками.

Feria sexta ante dominicam cantate, die decima quinta mensis Mai, anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo secundo.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabinali Vilmensi comparentes personaliter nobiles domini Onuphrius, secretarius sacrae regiae maiestatis advocatus, et Josaphat, praeconsul Vilmensis, Minkiewiczowie, fratres inter se germani, sani mente et corpore existentes, praesentes literas perpetuae combinationis quietationis, parato scripto praeconceptas, in personas admodum reverendi in Christo patris Samuelis Nowicki, superioris ac omnium religiosorum in Christo patrum ordinis sancti Basilii magni monasterii Vilmensis, ad aedes ss. Trinitatis existentis servientes, cum introfusus contentis, palam ac libere recognoverunt. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

My Onufry—sekretarz iego królewskiey

mości, wóyt Wileński, Jozafat—burmistrz miasta Wilna, Minkiewiczowie, bracia rodzieni, iedna osoba za drugą, a druga za iedną ręcząc, poczytając y assekuruiąc się pod wszystkie niżej wyrażone vadia, zaręki y obovżazki prawne podlegając y one na nas samych y na sukcesorów naszych benevole wkładając y przyjmując, czyniemy wiadomo każdemu, komu o tem teraz y na potym wiedzieć należało, tym naszym dobrowolnym, nigdy nieporuszonym wieczysto ugodliwym, kwitacyinym zapisem w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Samuelowi Nowickiemu, zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu y wszystkim wielebnym i. xx. bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Tróycy rezydującym, danym na to, iż co my desuper wyrażeni Minkiewiczowie, będąc legitimi successores dóbr wszelkich y wszystkich post decessum imé panów Ohurcewiczów, obywatelów Wileńskich, wszystkich w mieście Wilnie powietrzem odumarłych y iako post extinct-

tum nomen onych, na nas Minkiewiczów spadłych y przynależących, a lubo nie mając dokumentów żadnych iuris et possessionis na kamienicę, Ohurcewiczowską zwaną, w mieście Wilnie w pewnem ograniczeniu, idąc z rynku do Ostrey y Subaczbram, po lewey ręce na rogu stoiącą, ad praesens in possessione i. xięży bazylianów Wileńskich zostaiącą, supponendo iednak ex solo titulo nazwiska Ohurcewiczowskiego, być takowę kamienicę aktualną y wieczystą Ohurcewiczowską, perconsequens successive na nas spadaiącą, a przez ichmościów xięży bazylianów indebite possydowana; ex his tedy solis motivis de illegitima possessione, y do produkowania dokumentów tychże ichmościów xięży bazylianów, my Minkiewiczowie ex prima instantia, iako ex fundo civitatensi do urzędu burmistrzowskiego Wileńskiego adcytowaliśmy, w którym sądzie dla różnych przyczyn nie mogąc finem assequi, exinde do sądów assessorskich wielkiego xięstwa Litewskiego, a potym do konfederacyi wielkiego xięstwa Litewskiego, stante protunc interregno, zapozwaliśmy. A tak in traktu takowego procederu, unikaiąc ex utraque parte dalszych klótni y expensów prawnych, ad media amicabilia tak ichmość xięża bazylianie, iako y my Minkiewiczowie zabraliśmy się, gdzie za pokazaniem przez ichmościów xięży bazylianów dokumentów autentycznych wszelkich, iuris et possessionis na tę kamienicę służących, ponieważ takowa kamienica iaśnie okazała się być zdawna do aktorstwa y dziedzictwa ichmościów legitime należąca, a nie Ohurcewiczowską, a przytym gdy possessionem suam non interruptam aż do tych czasów dowiedli;— więc my Minkiewiczowie, z produkowanych dokumentów uznaiąc realitatem aktorstwa possessyi y wieczności ichmościom xięży ba-

zylianom klasztoru Wileńskiego kamienicy superius wyrażoney y oną za aktualną własną ichmościów approbuiąc, a zatem wszelkie indirecte przez nas uformowane successye et in solo titulo Ohurceviciano, nie zaś na dokumentach funduiące się, aktorstwo insimul z całym in omni foro zaszłym procederem kassuiemy, annihiluemy, umarzamy, za nieważny uznaiemy, z ksiąg eliminować pozwalamy y iuż za eliminowany poczytamy; eoque intuitu za wiecznych aktualnych aktorów, dziedziców y possessorów takowey kamienicy ichmościów xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego na zawsze czyniemy y uznawamy, żadney sobie y successorom swoim salwy, akcessu, regressu do dochodzenia kamienicy, superius wyrażoney, nie zachowuemy, pod troiakiemi zarekami y innemi pae-nami, w prawie pospolitym opisanemi. Owszem od koźdego, proceder takowy teraz skasowany wszczynaiącego y spokojną possessyą ichmościów turbuiącego, za daniem znać sobie, tyle ile razy potrzeba będzie, u kazdego sądu, urzędu y prawa naszym własnym kosztem zastępować, bronić y ewinkować powinni będziemy et successores nostri tenebuntur. A pro maiori tego wszystkiego securitate ewikcyą na wszelkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, a specialiter na kamienicy naszej, na Sawicz ulicy y na Imbarach situowane, wnosimy y opisujemy. In casu zaś naruszenia y niedotrzymania w iakim kolwiek punkcie lub paragrafie takowego naszego wieczysto kwitacyinego nieporuszonego zapisu, pozwalamy nas samych y successorów naszych ad forum ubiquinarium, w wielkiem xięstwie Litewskim reperibile, pozwem lub zakazem adcytować, gdzie my stanowszy, abscissis omnibus dilationibus, appellatio-

nibus et beneficiis iuris, rozprawę finalną przyjąć, troiakie zareki, nie schodząc z sądu zapłacić, opisowi terażniejszemu y wszelkim wyrokom sądowym in omni zadość czynić powinni będziemy y successorowie nasi obowiązani będą. I na toś my dali ten nasz dobrowolny, wieczysto kwitacyiny, ugodliwy, nigdy nieporuszony, zapis, z podpisem rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset siedemdziesiątego wtórego, miesiąca Aprila szesnastego dnia. Apud quas literas perpetuae combinationis quietationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sunt tales:

Onufry Minkiewicz, sekretarz iego królewskiej mości, wóyt Wileński. Josaphat Minkiewicz—burmistrz Wileński m. p.

Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnych imci panów Onufrego Minkiewicza, sekretarza iego królewskiej mości, wóyta, y Jozafata Minkiewicza, burmi-

strza Wileńskich, do tego dobrowolnego, nigdy nieporuszonego, wieczysto ugodliwego kwitacyinego zapisu na rzecz, we śrzedzinie wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Samuelowi Nowickiemu, zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu y wszystkim wielebnym ichmé xięży bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Tróycy rezydującym, danego, podług prawa podpisuję się: Piotr Hromowicz, radca iego królewskiej mości miasta Wilna m. p.

Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego dobrowolnego, wieczysto ugodliwego, kwitacyinego zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa iako pieczętarz podpisuję się: Jan Konczewski, pisarz maydeburyi Wileńskiej m. pp.

Quae praesentes literae perpetuae combinationis quietationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vilmensis inscriptae.

1774 г. Сентября 3 дня.

Изъ книги № 5157, за 1774—1779 г., л. 78.

156. Жалоба митрополитовъ Володковича и Шептицкаго на Виленскаго мѣщанина Филипа Фіалковскаго о захватѣ имъ плацовъ, принадлежавшихъ церкви св. Георгія въ г. Вильнѣ.

Ловчій Волковыскаго повѣта Пукшта Кливзейловичъ отъ имени Киевскихъ митрополитовъ Володковича и Шептицкаго (номината) внесъ протестацію, что не смотря на декретъ ассесорскаго суда и присягу Коленды, которыми опредѣлены были церковныя земли въ Вильнѣ, Виленскій магистратъ

и въ частности мѣщане не перестаютъ захватывать этихъ земель; такъ въ 1774 году мѣщанинъ Филиппъ Фіалковскій захватилъ часть церковнаго погоста при церкви св. Юрія, разобралъ заборъ и нанесъ тяжелые побои церковной юрискандкѣ.

W sobotę dnia trzeciego miesiąca S-bra, roku Pańskiego tysiąc siedemset siedemdziesiąt czwartego.

Do xiąg szlachetnego urzędu iego królewskiej mości burmistrzowskiego radzieckiego Wileńskiego, przybywszy osobiście

imé pan Michał Antoni Klauzgeylowicz Puk-
szta, lowczy powiatu Wolkowyskiego, imie-
niem iaśnie wielmożnych imé xx. Felicy-
ana Wołodkowicza, arcybiskupa, metropo-
lity całej Rusi, Włodzimierskiego y Brze-
skiego biskupa, Leona Ludwika Szeptyc-
kiego—biskupa Lwowskiego, metropolity ca-
łej Rusi z następstwem, koadiutora, tudzież
y wielmożnego imé xiędza Franciszka Mo-
dzolewskiego—officyała generalnego y pro-
boszcza Wileńskiego, przychylając się do
praw na stronę pryncypałów swoich słu-
żących, tudzież manifestów eo nomine po
różnych aktach, in ante poczynionych, pro-
videndoque indemnitati placów poświętnych,
przez pobożnych fundatorów, do cerkwi św.
Jerzego męczennika Wileńskiej dobroczyn-
nie nadanych, przeciwko sławetnemu Fili-
powi Fiałkowskiemu, miasta iego królew-
skiej mości Wilna obywatelowi, y innym
do tegoż interesu tyczącym się y konnexus
mających, iako nayuroczyściey protestuie
się, oraz przeciw manifestom strony prze-
ciwney remanifestuie się w ten sposób:

Iż obżałowany sławetny Filip Fiałkow-
ski, po spustoszoney per hostica et tem-
porum calamitates cerkwi świętego Jerze-
go męczennika, za bramą Ostrą, na ulicy
Rosa nazwaney niegdyś sytuowaney, na iu-
ryzdyce, iako obloquuntur teyże cerkwi
służące dokumenta, suo loco et tempore
okazać się mającą, a mianowicie, prout
obloquitur dekret sądów iego królewskiej
mości relacyinych in anno tysiącnym sześć-
setnym siedemdziesiątym, dnia dziewiętna-
stego Maji nastąpiony, tudzież in anno mox
sequenti tysiącnym sześćsetnym siedem-
dziesiątym pierwszym, dnia dwudziestego
wtórego Marca, przez deputowanych od
iego królewskiej mości komisarzów placów
cerkwi świętego Jerzego exdywizya y spe-
cyfikacya numerum tychże placów et situm

circum circa cerkwi świętego Jerzego roz-
ległych wyrażająca, corporali iuramento
przez iaśnie wielmożnego Gabryela Kolen-
dę, natenczas metropolitę całej Rusi ewin-
kowana, y poslednieyszym dekretem sądów
tychże iego królewskiej mości relacyinych
oczewistym z magistratem Wileńskim y ca-
łym pospółstwem miasta iego królewskiej
mości Wilna ferowanym, in perpetuum
aprobowana; niemniej poslednieysze wyż
namienionym podobne dowody za prawną
konwikcyą, czyli innym prawem, lepiej so-
bie wiadomym, nabywszy pewnego placu,
od sławetnych Jeznych obywatelów Wileń-
skich possydowanego, mimo wyż nadmie-
nione dokumenta y prawa, czyniąc wbrew
naywyższej powadze y trwałości dekretów
relacyinych, nietylko dopiero wspomniony
plac z natury poświętny y własności cer-
kwi świętego Jerzego, oraz władzy oną
rządzącej wyzuć, a do prawa maydebur-
skiego mieyskiego y własności sywey przy-
łączyć usiłuię, ale co większa przestępując
granicę y termin tego placu, w intromissyi
swoiey wyraźnie oznaczony, uniosłszy się
coraz większym na place świątnicy boskiej
appetytem, y ten nad prawo boskie y ludz-
kie oraz wszelką przystoynosc, tudzież nad
wola, intencyą y obowiazki, przez funda-
torów założone, przekładając do bliższego
placu poświętnego, do nadmienionej cer-
kwi świętego Jerzego męczennika należą-
cego, bez żadnego prawa, ani nawet sine
colorato titulo, wdzierać się sposobem gwał-
townym y uczynkowym y ten plac sobie
przywłaszczając zaczął, którey intruzyi gdy
z ramienia iaśnie wielmożnego metropoli-
ty całej Rusi, właściwego y należytego
tey cerkwi pasterza y rządcy, od namiest-
niczey onego władzy zaraz w początkach
opierać się y przeszkadzać z mocy prawa
swego y przysięgi stan duchowny, do nie-

utracenia dóbr świątnicom boskim nadanych, obowiązujące zaczęta, natychmiast wyż wspomniony obżałowany, chcąc swoją gwałtowność przewencyą pokryć, szarpiąc własność świątnicy Bożey, a ieszcze skwirując wyiednał z sądów iego królewskiej mości nadwornych assessorskich mandat czyli žalobę, zadając iakoby uczynioną sobie expulsya, a bynajmniey ani do aprobowania prawa swego na ten plac przywłaszczony, ani possessyi przynajmniey iakiey kolwiek spokojney, która podług praw y naturalnego światła rozumu expulsya poprzedzać powinna, nie zabierając się y za žalobą na gołosłowne y opaczne swoje expozycye, bez żadney na gruncie inkwizycyi, bez wyprobowania, iako się dopiero nadmienilo, poprzedzającej possessyi, dekret reinductionis cum penalitatibus otrzymał; co większa na tym dekrete, acz pryncypałom, żalującego uciążliwym, nieprzestając, nad opis y wymiar poslednieyszey, przez komisarzów z pomienionego dekretu wyznaczonych, reindukcyi, część parkanu, przez reinduktorów rozrzuconego, iterum na gruncie poświętnym postawił, placu nazwanego Łowkiankiego dla napaści y grabieży nie grodzi, w dworku swoim żadnego nigdy nie chował y niechowa gospodarza, iuryzdyczanom cerkiewnym różne przykrości czyni, mniemaną łąkę w czasie zwyczajnym nie zatknąwszy y swemi końmi po-

paslszy, na cerkiewnych iuryzdyczan zwalając, onym za to umartwienia czyni, płoty na gruncie poświętnym podcinać przegraża się, sławetną Józefową primi voti Koblewiczową, adpraesens Galimską, iuryzdyczankę cerkiewną, na dniu dziewiątym miesiąca Augusta, roku terażnieyszego 1774, iako obszerniey obloquitur obdukcya oto przed aktami maydeburскими czyli wóytowskiemi zeznana, horrendissime pobił. O takową więc oczewistą y znaczną świątnicy bożey udziałaną krzywdę, oraz dekretem wyż nadmienionym na stronę iaśnie wielmożnych pryncypałów y cerkwi świętego Jerzego służącym kontrawencyą, o niesprawiedliwe oczernienie y expulsyi ze dworku quondam Jezniańskiego zadanie, tudzież nieprawne, ut deductum, reindukcyi otrzymanie y inne wyż nadmienione gwałtowności, na fundamencie statutu wielkiego xięztwa Litewskiego, konstytucyi executionis iurium et seorsive anni 1726 y innych contra calumniatores opisanych, zachowując o to wszystko salvam in foro competenti actionem, nomine quorum supra iterum adque iterum protestuie się y remanifestuie, salva praesentis manifestationis et remanifestationis suae ampliacione et melioratione, prosząc o przyięcie oney do akt ninieyszych ingrossowania, co y otrzymał etc. Quod est connotatum.

1776 г. Мая 1 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр. 393.

157. Контрактъ, по которому настоятель Виленской Николаевской церкви отдаетъ въ трехлѣтнее арендное содержаніе Виленской же мѣщанкѣ Литковской квартиры въ церковномъ домѣ возлѣ Воскресенской церкви.

Настоятель Виленской Никольской церкви вступилъ въ соглашеніе съ Виленской же мѣщанкой Литковской, по которому отдаетъ ей за 20 талеровъ въ арендное пользованіе квартиры въ церков-

номъ домѣ возлѣ Воскресенской церкви, находящейся на углу Стеклоной улицы. Въ это время Воскресенская церковь находилась уже въ развалинахъ.

Feria sexta die secunda mensis Mai, anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo septimo.

Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vilnensis comparendo personaliter spectabilis dominus Antonius Litkowski, praesentes literas contractus, parato scripto praeconceptas, cum introfusius contentis ad acta obtulit. Quarum literarum, praemisso modo ad acta oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja, niżej na podpisaniu ręki moiej wyrażony, czynię wiadomo tym moim kontraktem, ieymci pani Zofii Litkowskiej danym na to: iż co ia, mając przy cerkwi Woskresieńskiej, in ruderibus zostającej, na rogu Szklanney ulicy situowanej, stancyiki dwie, iedną na dole, drugą na górze, z których stancyi prowent dla szczupłych dochodów cerkwi świętego Mikołaiia z dawnych czasów do parochów y administratorów teyże cerkwi świętego Mikołaiia nie-

przerwanie należał, takowe stancye z pustek wyreperowane y procederem prawnym windykowane, okna dobre teraz, piec, drzwi dwoie na zawiasach z klamkami, zasuwkami, okienicą y piwnicą kontraktem arendownym podałem w possessyą wyż rzeczoney imci pani Litkowskiej na lat trzy, od daty ninieyszey po sobie idące, za sumnę corocznie po talarów bitych dwadzieścia, dwiema ratami wypłacać się mającą, prócz zaś solucyi pienezney każdych świąt Wielkiej nocy y Bożego narodzenia taż imci pani Litkowska ma się znać na dyskrecyi akkomodowania się, na dowód czego takowy kontrakt podpisem ręki mey stwierdzam. Dat. w Wilnie, roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt szóstego, miesiąca Maia pierwszego dnia.

Apud quas literas contractus, praemisso modo ad acta oblatas, subscriptio manus sequitur talis: Ja Antoni Modzelewski—officyal y proboszcz cerkwi ś. Mikołaiia Wileńskiej m. p. Tysiąc siedmset siedmdziesiąt szóstego przy tymże kontrakcie danym ode-

brałem półroczną ratę talarów bitych dziesięć, z których kwituję. Xiądz Modzelewski m. p. Tysiąc siedmset siedmdziesiąt szóstego dnia dwudziestego trzeciego Septembra w Wilnie iterum imci pani Litkowska ratę półroczną wypłaciła talarów

bitych dziesięć, którą kwituję. Xiądz Modzelewski m. p.

Quae praesentes literae contractus, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vilmensis inscriptae.

1779 г. Марта 8 дня.

Изъ книги № 5157, за 1774—1779 г., л. 1024.

158. Инвентарное описание каменныхъ домовъ и имѣнія Свиранъ. принадлежащихъ Виленскому Троицкому монастырю.

Въ этомъ документѣ перечисляется разное недвижимое имущество Троицкихъ базилианъ, какъ то: 7 каменныхъ домовъ въ Вильнѣ, деревянные

дома и плацы съ арендой, и имѣние Свираны, съ принадлежащими къ нему фольварками и крестьянами.

Feria secunda die octava mensis Martii, anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis Vilmensis comparendo personaliter admodum reverendus pater Dalmatius Zaniewicz, ordinis sancti Basilii magni caesarum monasterii Vilmensis eiusdem ordinis procurator, praesentes literas inventarii lapidearum et praedii Swirany, parato scripto praeconceptas, cum introfusius contentis ad acta obtulit. Quarum literarum, praemisso modo ad acta oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis:

Kamienice monasterskie w mieście Wileńskiem, roku tysiąc sześćset siedmdziesiątego wypisane z inwentarza starego per

Josephum Pietkiewicz: *Kamienica pierwsza* w Rybnym końcu, której połowicę nazywają Sapieżyńska, pod prawem ziemskim, połowa pod mieyskiem, teraz Szreyder pasamannik trzyma, y płaci z części Sapieżyńskiej, zaczął tego roku płacić florenos trzysta, z drugiey części sto pięćdziesiąt, ale za lat cztery podług kontraktu więcej czynić będzie. *Druga* świętey Piatnicy, gdzie mieszkań na ziemi czworo już, a na górze czworo, a teraz sześć y kramek cztery, piwnica gdzie bednarz mieszka y druga piwnica dla piwa, sklepik też przy wrotach. *Trzecia* kamienica przy Ostrey bramie, na dole dwoie mieszkania y w tyle piekarnia, na górze troie mieszkania, siemiernia pod spodem y sklepik dla solennika, czyni teraz półtora sta złotych.

Czwarta kamienica na Imbarach Sataniczowska, w kontrakcie ieszcze zostaje u pana Chalkiewicza, tylko czyni złotych sto, ieszcze ma do wytrzymania z lat dziesiątek. *Piąta* kamieniczka na Końskiej ulicy, przy tylnych wrotach monasterskich Samuel płaci florenos dziewiędziesiąt trzy. Za Ostrą bramą y ulicą ogród płaci Woyciech florenos dwanaście. Za Trocką ulicą blisko Zboru, na gruncie y placu monasterskim, zdawna dom Krzysztofa Garbarzowa, płaci florenos cztery na święty Marcin. Za Subacz bramą plac y ogród między Wołowym Okiem y Lochkim Duchem, tyłem się opiera o cegielnię dyżurnicką, a głową ku ulicy leży, w tyle cerkwi y ogrodu naszego. Dom Witoldowiczowski na ulicy Ostrey, od tego domu płacą co rok Februarii secunda groszy piędziesiąt, ten czyni dosyć zawsze. Domek podle wrota w tyle ogrodu monasterskiego, Zygmuntowicz swój y Hayducki plac trzyma, od dwóch płaci Cybulski z iednego placu, iako sam powiada, Tomkiewicz podle Cybulskiego: ci nic nie dali od woiny. Łunkiewicz tył kamienicy swoiey y piekarnie na dwóch placach, nic od woiny nie płacił. Ci wszyscy powinni płacić z każdego placu, iako y z placu Witoldowiczowskiego. Bo to począwszy od placu Witoldowiczowskiego triangulo idzie grunt y placy monasterskie aż do kamieniczki teraz nowey Łunkiewiczowskiej y owszem miałoby iść od szpitala aż do Ostrey bramy nemine excipiente, aż do tego domku, co w końcu zaulku tangente cmentarza naszego y ogrodu, ale factionibus y też iniquitate temporum et belli, iako się to zawałilo niewiem, constat iednak, że to była insula cała święto-Troiecka, quoad fundum wszystka y cała. Domek Bazylego Woyciechowicza w ogrodzie monaster-

skim nie podlega ani podymnemu, ani żadnym ciężarom mieyskim, iako y piekarnia nasza, bo posadzony w ogrodzie, iako stróż ogrodu monasterskiego, płaci florenos pięć na Boże narodzenie. Łukiszki Salcewiczowskie po woinie pustują, ogrodziłem iednakże y czynią tego roku florenos dziesięć.

Inwentarz Swiran. Dwór Świranski. Tysiąc sześćset siedmdziesiątego drugiego. Koni teraz dwa, krów, cieląt, owiec, świni, gęsi, kur, kaczek, gołębi par, browar, kocioł piwny, czapka y trąb trzy, młyn domowey tylko wygodzie, karczma Świrańska florenos sto. Karczma Olszańska florenos trzydzieści. Grunta młynarskie florenos trzynaście. Boiarze pancerni w Popkach dway płacą florenos dwadzieścia pięć; boiarze insi płacą na rok po złotych dwanaście, y groszy piętnaście, tlok dwanaście, drog trzy na rok mają odprawić, gdzie potrzeba ukaże, z pustek po czworo kurów w rok powinni dać, na co y kwity powinni mieć; także za sianożęć powinni dawać pieniądze; włozebnne y kolendę każdy powinien dać; iak wiele ma kto koni, tak wiele drew powinien przywieść każdej zimy; kto koła robi, każdy powinien dać do klasztoru, po 4koła z wozem. Poddani tey maiętności, w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartymy spisani. *Swirany*: Jan Widuta ma synów dwóch. Woyciech Wolan syn Krzysich tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego osiedli. Jan Gugiela osiadł roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartego, teraz Syrwydy, Stanisław Widuta, ma syna. Alexy Rusak, ma synów dwóch dorosłych. Fiedor Rusak syna ma. Grygier, Roman Potapowicz, nowik tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartego. *Zemontele*: Jakub Bazul, Józef Zelayé, Woyciech Zemla, Jan Sawołowicz,

Mikołaj, szwagier Woyciecha, Nowik. *Zem-
ły*: kuszniarz Zegarzyn, Januk Aczkołayé,
Wilkryć, Marcin Kuchta, Adam Aczkołayé,
kolesniki. *Klimowszczyzna*: Szymuk Zem-
ła. *Wolkogale*: Andruk Tumas, Woy-
ciech Okulewicz, Jan Krzysztof Nowik.
Tumasy: Baranowski boiarzyn, Mikołaj
Tumas boiarzyn. *Tatarszczyzna*: Adam
Tumas cieśla. *Szutnie*: Śniło Hanc. *Za-
rowszczyzna*: Marcin Adamowicz tego ro-
ku tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartego
osiadł. *Stara wieś*: Stanisław z bratem
slosarze, boiarze w iedney chacie, Stani-
sław boiarzyn drugi, Kowszyk, Łukianczyk,
Szuszmар, Jan Gudolowicz, Nowik, Szy-

mok dziadek. *Lukoszowszczyzna*, *Miedni-
ki*: Karczma płaci złotych trzydzieści,
w *Królach* włoka gruntu y sianożęć alias
Pieskuny dicatur. *Rudkowszczyzna*, boia-
rze: Hryszko Alexandrowicz, Mikołaj Jaz-
garski, Harasim Nowik, na drugi rok
czynsz płacić będzie. *Kule*: Czyhir, Paw-
luk, Romanek, Lawryn, Łapki, boiarze
pancerni. Jędrzey Pańko, Stanisław Bo-
rysowicz. Karczma murowana płaci flore-
nos sto z mytem. Quae praesentes literae
inventarii lapidearum et praedii Svirany,
praemisso modo ad acta oblatae, sunt ac-
tis nobilis officii consularis Vilmensis in-
scriptae.

1779 г. Марта 8 дня.

Изъ книги № 5157, за 1774—1779 г., л. 1026.

159. Реестръ документовъ на дома и пмѣнія, принадлежащіе Виленскому Св.-
Троицкому монастырю.

Въ этомъ документѣ изложенъ перечень всѣхъ
документовъ, принадлежащихъ Виленскому Св.-
Троицкому монастырю, которыми опредѣляются
преимущества и права Троицкаго монастыря, на

владѣнія разными домами и землями. Документы
эти указаны съ 1514 по 1768 г.; всѣхъ докумен-
товъ исчислено 77.

Feria secunda die octava mensis Martii
anno Domini millesimo septingentesimo
septuagesimo nono.

Coram actis nobilis officii consularis
Vilmensis, comparendo personaliter admo-
dum reverendus pater Dalmatius Zanie-
wicz, ordinis sancti Basilii magni causa-
rum monasterii Vilmensis eiusdem ordinis

procurator, praesentes literas registri do-
cumentorum, parato scripto praeconceptas,
cum introfusius contentis ad acta obtulit.
Quarum literarum, praemisso modo ad ac-
ta oblatarum, de verbo ad verbum rescri-
bendo contenta, tenor sequitur talis:

*Rejestr papierów ichmościów więzy ba-
zylianów Wileńskich do namowy oddanych,*

podług produktu. *Fascyкул pierwszy*. Tysiąc pięćset czternastego, konsens Zygmunta pierwszego na murowanie cerkwie święto-Troieckiej xiążęciu Ostrogskiemu; 2) tysiąc sześćset dwunastego, rejestr placów cerkiewnych aktykowany; 3) tysiąc sześćset dwunastego Magdeburski, a tysiąc sześćset czternastego assessorski dekret w sprawie bazylianów z iuryzdyccyanami, o zniesienie domów z placów cerkiewnych; 4) tysiąc sześćset trzydziestego trzeciego, list ugodliwy successorów Stefana Siemienowicza Czaplńskiego Janowi Tomkiewiczowi; 5) tysiąc sześćset ośmdziesiąt czwartego, prawo przedażne na dom od Matiasza Dąbrowskiego Janowi Dowkszy; 6) tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstego, prawo na dom od Jana Dowkszy Mikołaiowi Mszaleckiemu; 7) tysiąc sześćset ośmdziesiąt siódmego, prawo na dom od Mikołai Mszaleckiego Staniewiczowi; 8) tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt drugiego, prawo na dom Janowej Dowkszyney Jerzemu Żydanowiczowi; 9) tysiąc siedemsetnego, prawo na dom Anny Gintowczanki bazylianom; 10) tysiąc sześćset trzydziestego dziewiątego, relacya sług mieyskich, że bronili Witoldowiczowi budować się na placu cerkiewnym; 11) tysiąc sześćset czterdziestego, dekret Magdeburski,—plac ten bazylianom przysądzony; 12) tysiąc sześćset czterdziestego pierwszego, dekret assessorski sprawę o ten plac na inkwizycyą odsyłający; 13) tysiąc sześćset czterdziestego, list urzędu magdeburskiego, pozwalający budowli na tym placu Andrzejewiczowi Ianowi; 14) tysiąc sześćset siedmdziesiąt piątego do tysiąc siedmset piątego, kwity opłaconych czynszów z tego placu; 15) tysiąc sześćset dwudziestego, list Zygmunta trzeciego do magistratu o wolną kwerendę papierów zginionych bazylianom; 16) tysiąc sześćset

ośmdziesiąt, manifest o zginienie papierów, kopia, bo ekstrakt w assesoryi; 17) tysiąc sześćset dwudziestego pierwszego datowany, a sześćset trzydziestego szóstego aktykowany, list Iana Prokszy, mieniający kamienicę przy szpitalu bazylianskim; 18) tysiąc sześćset trzydziestego piątego, dekret magdeburski o tę kamienicę; 19) tysiąc pięćset ośmdziesiąt dziewiątego testament Mikołai Węclawowicza, leguiący na szpital Troiecki trzysta pięćdziesiąt kop; 20) tysiąc pięćset czterdziestego dziewiątego, fundusz na kamienicę w końcu chlebnych kramów szpitalowi Troieckiemu; 21) tysiąc pięćset ośmdziesiąt ósmego, list patriarchy Konstantynopolitańskiego, wprowadzający bractwo do świętej Trócy; 22) tysiąc pięćset ośmdziesiąt dziewiątego, przywilej Zygmunta trzeciego wszystkie zapisy na bractwo pozwalający y domy od podatków uwalniający; 23) tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt pierwszego od Naruszewicza przedażne, a tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt drugiego, od Kondratowicza darowane na kamienicę prawo; 24) tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt drugiego przywilej Zygmunta trzeciego na te domy; 25) tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt szóstego, dekret assessorski w sprawie bractwa z Pielasem o te domy; 26) tysiąc sześćset pierwszego dekret assessorski w sprawie magistratu z bractwem o wolność na te domy; 27) tysiąc sześćset iedynastego, przywilej Zygmunta trzeciego pożytki brackie bazylianom oddający; 28) tysiąc sześćset trzydziestego trzeciego, przywilej Władysława czwartego dobra y pożytki brackie bazylianom oddający; 29) tysiąc pięćset siedmdziesiątego dziewiątego, ekstrakt prawa na plac Loboszyński; 30) tysiąc siedemset pięćdziesiątego, aktykacya przywileiu libertationis Zygmunta; 31) tysiąc siedmset trzeciego, testament Rozso-

chackiej kamienicy y Lukiszki Andrzeiowi Ohurcewiczowi oddający; 32) tysiąc sześćset ośmdziesiąt piątego, kontrakt Ohurcewicza na kamienicę bazylianów; 33) tysiąc siedmset czterdziestego dziewiątego, sessya magistratu Wileńskiego; 34) tysiąc siedmset pięćdziesiątego, sessya tegoż magistratu, w której uznają terazniejszą Kondratowiczowską prawdziwą; 35) tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmego, perekaza od ichmościów panów Minkiewiczów przeciw bazylianom uczyniona o niepoprawowanie kamienicy; 36) tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmego, dekret magdeburski dilacją na patrona ichmościom panom Minkiewiczom pozwalający; 37) tysiąc siedmset pięćdziesiąt ósmego Julii ósmego, dekret magdeburski uchylający appellacją ichmościów panów Minkiewiczów od nakazania w magistracie rozprawy o kamienicę Kondratowiczowską; 38) tysiąc siedmset pięćdziesiąt ósmego, pozew do assessoryi od Minkiewiczów po bazylianów; 39) tysiąc siedmset pięćdziesiąt ósmego Septembris secunda, pozew do assesoryi od bazylianów po Minkiewiczów; 40) tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtórego, zapis Minkiewiczów w magdeburyi przyznany na kamienicę Kondratowiczowską. *Fascykul trzeci.* 41) Tysiąc sześćset osiemdziesiąt siódmego, kopia listu Jana, awtentyk Andrzeia Ohurcewiczów; 42) tysiąc sześćset ośmdziesiąt siódmego, assekuracya iegomości pana Minkiewicza successorom Ohurcewiczowskim na dotzymanie summy; 43) tysiąc sześćset ośmdziesiąt siódmego, kwitacya xiędza Symeona Ohurcewicza Minkiewiczów z summy wziętej; 44) tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego, dekret assesorski o summę legowaną z Białozorami; 45) tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siódmego, kwitacya Piotra Minkiewicza Karolowi Tyminińskiemu; (46) tysiąc siedmsetnego, oblig Deręgowskiego na złotych trzy tysiące dwieście bazylianom; 47) tysiąc siedmsetnego plenipotencya od successorów Ohurcewicza bazylianom; 48) tysiąc siedmset pierwszego, plenipotencya Rozsochackiej na przyznanie kamienicy Buchnerowskiej; 49) tysiąc siedmset wtórego, prawo przedażne na kamienicę Buchnerowską; 50) tysiąc siedmset wtórego, ekstrakt funduszu na kamienicę Buchnerowską; 51) tysiąc siedmset szóstego, oblig od Szpyrkowicza na trzy tysiące złotych bazylianom; 52) tysiąc siedmset iedynastego, kwitacya od bazylianów Ohurcewiczom; 53) tysiąc siedmset trzynastego, dekret trybunalski z Szpyrkowiczem o trzy tysiące y list poiedzcy; 54) tysiąc siedmset siedmnastego, dekret grodzki Wileński o trzy tysiące dwieście złotych z Deręgowskim. *Fascykul czwarty.* 55) Tysiąc sześćset trzydziestego dziewiątego, przywilej Władysława czwartego na kamienicę Szarypińską; 56) tysiąc sześćset pięćdziesiąt szóstego, manifest o zatonięcie papierów bazylianek; 57) tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzeciego manifest o nieplacenie czynszów z Szarypińskiej; 58) tysiąc siedmset pięćdziesiątego, konsens metropolity na przedanie kamienicy Szarypińskiej; 59) tysiąc siedmset pięćdziesiąt piątego, list metropolity do bazylianek; 60) tysiąc siedmset pięćdziesiąt piątego, prawo od bazylianek bazylianom na Szarypińską; 61) tysiąc sześćset dwudziestego szóstego, ekstrakt prawa od Baranowicza bazylianom na trzy domy; 62) tysiąc sześćset czterdziestego pierwszego, exdywizya miasta; 63) tysiąc siedmset dwudziestego ósmego, kopia listu ugodliwego z Piotrowskim; 64) tysiąc siedmset czterdnastego, kopia prawa od karmelitów Piotrowskiemu; 65) tysiąc siedmset siedmdziesiąt siódmego, list iegomość xiędza iene-

rała bazylińskiego do imci xiedza starszego Wileńskiego; 66) tysiąc sześćset siedemdziesiąt pierwszego, wypis z inwentarza klasztornego o Łukiszki; 67) tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego, oblig od Matuszewicza bazylianom; 68) tysiąc siedmset dwudziestego siódmego, pozew, dekret y in-tromissya do placu Makulewiczowskiego; 69) tysiąc sześćset cztery, bractwu kramu w drobnym rzędzie od Iwana Porózki y rezygnacya sztuk dwie; 70) tysiąc sześćset szesnaście, testament Izaaka Kuncewicza; 71) tysiąc sześćset trzynastego, zamiana domów Kuncewicza z Woytkowiczem; 72) tysiąc sześćset dziewiętnastego, donacya domu na Sawicz ulicy na placu bazylińskim tymże od Kolendy; 73) tysiąc sześćset siedmdziesiątego, donacya placu za Subocz bramą od Kirkora bazylianom; 74) tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt trzeciego, prawo na plac bazyliński y dom za tatarską bramą; 75) tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt szóstego, testament Brażyca y aktykacya; (76) tysiąc siedmset siódmego, dekret o kamienicę Ohurcewiczowską, vidimus; 76) tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmego, kopia

przywileiu Stanisława Augusta; 77) tysiąc siedmset siedmdziesiąt szóstego, kopie pozwów od ichmciów panów Minkiewiczów y instygatora po bazylianów, žaloby bazylianów przeciw ichmciom panom instygatorowi y Minkiewiczom.

Apud quas literas inventarii lapidearum et praedii Svirany, praemisso modo ad acta oblatas subscriptio manus talis: Tysiąc siedmset siedmdziesiąt ósmego miesiąca Iulii dziewiątego dnia, podług tego reiestru dokumenta wszystkie w zupełności odebrałem, attestor Felix Abrahamowski mpp. Tysiąc sześćset czterdziestego czwartego ekstrakt prawa od Symeona Salcewicza na Łukiszki; tysiąc siedmset siedmdziesiąt wtórego, vidimus prawa emfiteutycznego, iegomość panu Minkiewiczowi wóytowi sądownie oddane. Tysiąc siedmset siedmdziesiąt dziewiątego miesiąca Marca szóstego dnia, dwa wyż wyrażone documenta in extractis odebrałem, attestor F. Abramowski. Quae praesentes literae inventarii lapidearum et praedii Svirany, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis officii consularis Vilmensis inscriptae.

1780 г. Октября 6 дня.

Изъ книги № 5158, за 1780—1785 г., л. 190.

160. Определеіе задворнаго ассессорскаго суда по дѣлу архимандрита Жидичинскаго монастыря Володьки съ Виленскимъ Троицкимъ монастыремъ, доказывавшимъ, что при монастырѣ никогда не существовало архимандріи.

Въ этомъ опредѣленіи заключается 3 судебныхъ иска: 1) Виленскаго базилианскаго номината Чаадая съ Троицкимъ монастыремъ, 2) Троицкаго монастырскаго настоятеля Артецкаго съ Чаадаемъ и 3) настоятеля Жидичинскаго монастыря Игнатія Володьки съ Виленскими же базилианами. Сущность этого дѣла заключается въ слѣдующемъ: Чаадай оспаривалъ у монастыря право выбирать изъ среды себя архимандритовъ, которые заправляли всѣми монастырскими имѣніями; онъ находилъ, что это право присвоилъ себѣ монастырь незаконно и въ ущербъ праву патронатства; Володько же получилъ отъ короля привилегію на Виленскую архимандрію, но базилиане не согласились подчи-

ниться этому архимандриту и признать надъ собою его власть. Настоятель Троицкаго монастыря и базилиане, предъявивъ всѣ документы на владѣніе имѣніями, доказывали, что не только по духу дарственныхъ записей, но и на основаніи королевскихъ привилегій они имѣютъ право сами и избирать архимандритовъ и распоряжаться имуществомъ. Во время разбирательства этого дѣла въ коровлевскомъ судѣ, Чаадай отказался отъ своей претензіи, а искъ Володьки признанъ былъ несостоятельнымъ. Документъ этотъ важенъ въ томъ отношеніи, что въ немъ подробно перечислены всѣ документы на правовладѣніе монастырскими имѣніями.

Feria secunda die decima sexta mensis Octobris, anno Domini millesimo septingentesimo octuagesimo.

Coram actis nobilis officii consularis Vilnensis comparendo personaliter religiosus pater Dalmatius Zaniewicz—ordinis sancti Basilii magni causarum procurator, praesentes literas decreti iudiciorum assesorialium magni ducatus Litvaniae, post curialium parato scripto praeconceptas, cum introfusius contentis ad acta obtulit. Quarum literarum, praemisso modo ad acta oblatarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis:

Actum в Warszawie року тисячъ siedmset ośmndziesiątego, miesiāca Februarii dwu-

dziesiątego piątego dnia. W sprawie za trzema aktoratami y żalobami, do ichmć należącemi, in unum złączonemi y skombinowanemi przypadley, mianowicie: *za pierwszym* aktoratem wielebnego xiędza *Dyonizego Czadaia* — nominata y opata Wileńskiego zakonu św. Bazylego wielkiego y wielebnymi xiężą *Teodozym Rostockim*, prowincyałem, *Ioachimem Czudowskim* — bywszym y *Sylwestrem Arteckim* — terażnieyszym superyorami y wszystkiemi xiężą bazylianami klasztoru Wileńskiego y całą prowincyą Litewską zakonu świętego Bazylego wielkiego — za dekretem sądów naszych copiarum spraw między żalującym delatorem a obżalowanymi zaszłym, y za żalobą

w nim wyrażoną, mieniając o to: iż co ob-
 żalowani wielebnni księza bazylianie prawa
 nasze królewskie, idque ius patronatus
 względem opactw, albo archimandryi y
 dóbr, do onych przynależących, które iako
 liczne prawo ius patronatus przyznaią y
 przypisują, do szafunku naszego należą y
 należeć powinny, violando y onym refra-
 gando opactwa mianowicie Wileńskie z do-
 brami, do onego z dawna należącemi, po-
 testate iuris patronatus nostri nominacyom
 y szafunkowi naszemu właściwe y należne,
 od nominacyi y szafunku distributive
 zdawna predecessorów naszych y naszego
 dependujące, subprimere y dobra, do te-
 goż opactwa należące, Świrany w Wileń-
 skiem, Bileczany w Mińskiem wojewódz-
 twach, y inne, od dawności do tego opac-
 twa należne, nullo iure zabrać, przywła-
 szyć y całe te opactwo Wileńskie bez-
 prawnie w rząd swój wziąć poważyli się.
 Nadto, gdy też opactwo Wileńskie ex di-
 stributiva gratia nostra wielebnemu księdzu
 Dyonizemu Czadałowi przywileiem naszym
 konferowane zostało, obżalowani wielebnni
 księza bazylianie, przepomniawszy rygoru
 praw, pogardzając y znieważając prawa y
 przywilej nasz, a przeto obrażając maiestat
 nasz, tanquam violatores iuris nostri, za-
 tymże przywileiem naszym nie tylko usku-
 tecznienia benedykcyi na opactwo Wileń-
 skie, obcięcie onego y dóbr do onego na-
 leżących y do possessyi wejścia wielebnemu
 księdzu Czadałowi zbraniać fortiter y za-
 trudniać y na zdrowie y na życie onego
 inhiare, lecz multo magis, circumvenien-
 do et frangendo prawa, a ku zniewadze
 przywileiu naszego, niegodziwy wielo pra-
 wami zakazany przedsięwziawszy postę-
 pek, pomimo sąd nasz zadworny, evoca-
 torie do nieprzyzwoitych sądów y iuryz-
 dykcyi, iuż to ad sedem apostolicam, iuż

to do nuncyatury, trudniąc satisfakcyą y
 exekucyą praw y przywileiów pociągając,
 illicito ausu praesumpserunt, o co żalują-
 cy instygator, dostrzegając całości praw
 maiestatowi naszemu służących y za ony-
 mi instando, y oto prawem czyniąc, ante
 omnia do approbaty przywileiu, od nas po-
 testate iuris patronatus nostri legitime wie-
 lebnemu księdzu Dyonizemu Czadałowi na
 opactwo Wileńskie, albo archimandryą y
 dobra do onego należące łaskawie confe-
 rowanego, a na fundamencie praw naszych,
 z mocy y ważności przywileiu naszego
 przy opactwie Wileńskiem y dobrach do
 onego należących, iako uprzywileiowanego
 zachowania y zabezpieczenia, do obwaro-
 wania onemu securitatem zdrowia y życia,
 ab omnibus quibusvis obżalowanych impe-
 titionibus et violentiis, do obwarowania,
 ażeby obżalowani wielebnni księza bazyli-
 nie uskutecznienia y wykonania vigore
 praw, mianowicie vigore konstytucyi sey-
 mu extraordinarynego tysiąc siedmset
 sześćdziesiąt siódmego zaczętego, a w roku
 tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmym za-
 kończonego, takowey za przywileiem no-
 minacyi, benedykcyi y inwestytury, ullo
 titulo et modo ac praetextu, sami przez
 się y przez subordynowane quocunque ti-
 tulo osoby, sub paenis irremissibilibus con-
 traventionum nietamowali, niebronili, bro-
 nić y tamować nie wazyli się, uskutecz-
 nienia benedykcyi y inwestytury na opac-
 two Wileńskie indilate y zadosyć uczynie-
 nia executive prawa y przywileiu nakaza-
 nia eoque razem z uskutecznieniem no-
 minacyi per benedictionem y inwestytury
 wolney praeoccupacyi opactwa y dóbr, do
 onego należących, Swiran w Wileńskiem,
 Bieliczany w Mińskiem województwach y
 innych, które tylko od dawności tego opac-
 twa należały, należnymi są, y co tylko

należnym było, przez obżalowanych wielebnych xięży bazylianów nullo iure zabranych et a iure patronatus nostri illicito et illegitime alienowanych y zagarnionych, inequitationis via do comportacyi wszelkich iuris et possessionis dokumentów, przywileiów, inwestytur, przeszłym opatom służących, dokumentów, przywileiów, inwestytur, listów przez obżalowanych xięży bazylianów, prowincyała, superiorów y prokuratorów, sub nexu iuramenti, do skasowania wszelkich in praeiudicium iuris nostri, a in subpressionem opactw y opactwa Wileńskiego uformowanych y utworzonych attentatów, titulo dokumentów contra iura nostra illicito przysposobionych, iako niesłusznych nullitate, do bonifikacyi wszelkich pożytków, z tegoż opactwa mianych, salvo calculo, do ukarania obżalowanych xięży bazylianów za popełnione sprzeciwieństwo contra maiestatem et iura maiestatis, y za popełnione zgwałcenie prawa y przywileiu evokacją, severissimis et rigorosissimis paenis, y do uznania tego wszystkiego, co czasu prawa deducetur, do nagrodzenia szkod, strat, expens, salva tey žaloby melioratione. *Za drugim akto- ratem* wielebneho xiędza Hieronima Ardeckiego—starszego y wszystkich wielebnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, z wielebnymi xiężą Donacym Wołodzką—opatem żydyczyńskim, tudzież Dyonizym Czadaiem, za tymże dekretem copiarum między żalującemi delatorami a obżalowanymi w sądach naszych zaszłym, y za žalobą w nim wyrażoną, szczególnie przez obżalowanego wielebneho xiędza Wołodzkę wyniesioną, mieniać do approbaty funduszów, praw, przywileiów y wszystkich tranzakcyi klasztorowi Wileńskiemu, tanquam simplici et non abbatiali monasterio służących, e contra vero do uchylecia, tak

przez obżalowanego, iako też przez kogo- kolwiek uroszczoney do opactwa Wileńskiego pretensyi, do skasowania wszelkich na tenże klasztor, ac si pro abbatiali, ad male narrata nulliter exportowanych przywileiów, do nagrodzenia szkod, expens prawnych y wszelkich pretensyi, które czasu prawa obszerniey y dostateczniey dowiedzione będą, salva melioratione tey lub innej wyniesienia žaloby. *Za drugą* žalobą od tychże żalujących delatorów po obżalowanego wielebneho xiędza Czadaia—zakonu świętego Bazylego wielkiego przed sąd nasz zadworny assessorski wielkiego xięstwa Litewskiego wyniesioną, w wyż rzeczony dekret copiarum spraw ingrossowaną, odwołując się we wszystkich swoich dowodach, probacyach do procederu względem niesłusznego o tytuł opactwa klasztorowi Wileńskiemu świętey Trócy zakwesty- onowaną zaszłego, a w szczególności o to: iż co wiadomość z wieków naydawniejszych o pierwiastkowym nastaniu cerkwi pod tytułem świętey Trócy w mieście Wilnie ufundowanej, wzięta, gdy żadnych do tego praw y przywileiów nigdzie zaciągnąć niemożna, niszczemu fundamentowi przyznana być niemoże, nad ten ieden, który się z podania czyli tradycyi pokazuje, że xiężniczka Twerska—będąc katoliczką(?)—po zaszlubieniu dożywotniey przyiaźni niegdys xiążęciu litewskiemu Olgierdowi, wymogła prośbami na nim pozwolenie zbudować drewnianą cerkiew pod tytułem świętey Trócy na miejscu wtedy karom zloczyn- ców przeznaczonym, gdzie za wprowadze- niem xięży bazylianów, a za rozkrzewie- niem się w pośledniejszych czasach w mieście Wilnie wiary katolickiey, do teyże cerkwi mieszczanie Wileńscy niektóre swo- ie przydali y zapisali placy, oraz tę cer- kiew zsprzętami kościelnymi, do nabożeń-

stwa y ozdoby cerkiewney służącemi, przy tym summ do sustentowania wprowadzonych xięży dostarczającą opatrzyli. A tak cerkiew początek za fundowania swego odebrała z gruntu natury mieyskiej y z nadania mieszczan, iako wszystkie rozrządzenia nad tą cerkwią przez mieszczan Wileńskich praktykowane, pewność tą niewątpliwą y fundamentalną zaświadczaia, w następnym zaś po ustalym życia xiążęcia litewskiego Olgierda wieku, mianowicie po zawartey unii xięstwa Litewskiego z Koroną Polską, niektórzy pobożni obywatele, ile po zaspokoieniu przeciągłych y kłótliwych różnic między tąż cerkwią świętey Tróycy, pod rządem wielebnych xięży bazylianów, przy iedności kościoła katolickiego utrzymujących się, będącą, a między cerkwią soborną, na udysponowanie xięży religii greckiej, z posłuszeństwa kościoła rzymskiego odbiegłych, zaięta na tę cerkiew wspomnioną świętey Tróycy dobra nadali, rządóm y dyspozycyóm starszego czyli ihumena albo archimandryty, co się potym do tytułu opactw praetextuose wciągnęło, oddali y zapisali; równie też wszystkę zakonność tegoż klasztoru, dóbr od siebie nadanych, aktorstwem y dziedzictwem na zawsze ubezpieczyli, żadnego zaś prawa funduszu, albo nadania takiego na klasztor rzeczony bazyliański Wileński nie było, y rzetelnych zniskąd przeświadczeń wydobyć niepodobna, któreby opatów przy tym klasztorze ustanowić y dla nich dobra iakie zapisać mogły, y żeby w nayzawodniejszym mniemaniu tytuł opactwa do tego klasztoru mógł być przypiętym, tedy do niego żadne dobra w naygorszym rozumieniu względem, rządu y użytku przywiązane być nie mogą, nad sam szczególny plac, na którym cerkiew świętey Tróycy pierwsze iestestwo odebrała. Względem

zaś niektórych przywileiów, reskryptów, wyproszonych listów od nas, iakoby zsyłających y ustanawiających opactwo w tymże rzeczonym klasztorze dowodzić się przez obżalowanego mogących, takowa okoliczność żadnemu inszemu wynalazkowi przypisaną być nie może, iak tylko opacznym y zawodnym przez niektórych xięży od nayiaśniejszych przodków naszych, równie iako obżalowany wielebny xiądz Czaday przywiley na te opactwo klasztoru Wileńskiego z powodów swoich nigdy niebyłe zdrożnym przełożeniem o bytności tegoż opactwa pozyskał, przystosować się powinno doniesieniom, informacyóm y wyproszeniom, a mianowicie tey okoliczności też opactwo na klasztor Wileński bazyliański otrzymywane przyznać się y przystosować powinno, która w porach zamieszek y kłótni, tak między rządem teyże cerkwi świętey Tróycy, a między cerkwią soborną, w rządzie nieunikim utrzymywaną, zdarrzonych y przez czas niemały trwających, dla zasłony tegoż klasztoru okazałością osób, tym tytułem zaszczycających się, iako wszystkie dowody y approbacyi tę prawdę w przekonaniu niezbitym w czasie złożenia dokumentów w sądzie zaporeczą. Gdy więc obżalowany żadnych nie mając powodów z siebie, a tym barziej z iakiey pewności o funduszu przy tym klasztorze opactwa samą, tylko chęcią wyniesienia swego uięty, a do zakłócenia klasztoru y wprowadzenia iego w nakłady y koszta prawne, z wewnętrznych iakowych-ci pobudek będąc uniesiony, przywiley przeciw wszelkiej słusności na opactwo, w tymże klasztorze nigdy nieustanowione, przez nierzetelne doniesienia otrzymawszy, żalujących delatorów procederem uciskać, instancyi różnych do swego celu używać, ile ieszcze de possessio w kraiach naszych

niewiadomie postanowił, przetoż prowincya Litewska xięży bazylianów, a mianowicie klasztoru Wileńskiego, chcąc o niesłuszne y nieprawne przywileiu na opactwo wyniesienie, drogą prawa czynić, obżałowanego pozywa: ante omnia utwierdzenia praw, funduszów y iakichkolwiek, w którym bądź czasie, klasztorowi Wileńskiemu nadanych y ustanowionych, na twierdzy których do obwarowania zupełnego bezpieczeństwa w spokojnym y słusznym dzierzeniu, tak samego klasztoru Wileńskiego, iako też wszelkich dobr y zupełney possessyi, do tego klasztoru przysłuchaiącey, a z przeciwka dołożenia instrumentu, przywileiu wymyślney przeciw wszelkiej słuszności na niebyłe opactwo klasztoru Wileńskiego od nas wyproszonego, do skasowania onego, iako ze wszelkich miar y przyczyn obżałowanemu służyć niemogącego, a z tym do przysądzenia tych wszystkich win, które o niesłusznym exportowaniu z kancelaryi naszej przywileiów y za onemi klócenia obywatelów są ustanowione y obwarowane, w ostatku do uznania tego wszystkiego, czego sprawiedliwość y prawo wyciągać będzie, z nadgrózeniem szkod y strat prawnych, y co się w czasie rozprawy przez controwersie salva tey žaloby melioratione dowiedzie y objaśni. *Za trzecim aktoatem* wielebnego xiędza Ignacego Wołodki—opata Żydyczyńskiego, z wielebnym xiędzem Heronimem Arteckim—starszym y z wszystkimi xiężmi bazylianami klasztoru Wileńskiego, oraz wielebnym xiędzem Dyonizym Czadaiem, za pozwem mandatem naszym od żalującego delatora po obżałowanych wielebnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, przed sąd nasz zadworny assessorski wielkiego xięstwa Litewskiego wyniesionym y za žalobą w nim wyrażoną, mieniać do zaszłego

procederu w sądach naszych y do przyięcia finalney rozprawy, iako też in ordine praw, przywileiów na opactwo Wileńskie służących, żalujący delator maiąc sobie od nas króla na też opactwo Wileńskie w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmym, miesiąca Decembra dwudziestego dziewiątego dnia exportowany przywilej, mocą którego prawem czyni, do aprobaty takowego przywileiu, a za onym przysądzenia takowegoż opactwa Wileńskiego, ze wszystkimi do niego użytkami, bezprawnie pomimo rygoru prawa zagarniętego przez obżałowanych xięży bazylianów Wileńskich, do skasowania wszystkich spraw obżałowanych y wszelkich attentatów, in praeiudicium tegoż opactwa wyprokurowanych, oraz wszystkich praw, pro parte żalującego delatora służących, approbaty, do nagrodzenia szkod, strat, expens prawnych y o to wszystko, co czasu prawa deducetur. *Za drugim* pozwem, mandatem naszym, od tegoż żalującego delatora wielebnego xiędza Wołodzki, opata Żydyczyńskiego, po wielebnego xiędza Dyonizego Czadaia przed sąd nasz zadworny assessorski wielkiego xięstwa Litewskiego wyniesionym, y za žalobą w nim wyrażoną, mieniać do zaszłego procederu y przyięcia finalney rozprawy, w sądach naszych do aprobaty przywileiu na opactwo Wileńskie, od nas króla w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmym miesiąca Decembra dwudziestego dziewiątego dnia żalującemu delatorowi wydanego, a za onym przysądzenia tegoż opactwa Wileńskiego, ze wszystkimi do niego należącemi dochodami, intratami, przeciwnie zaś uzyskanego przez obżałowanego przywileiu na toż opactwo, iako poslednieyszego, prawami skasowanego y zakazanego, przeciwko pierwszemu uzyskanego, wspólnie z żadaną za onym pre-

tensią skasowania, a żalującego delatora przy takowym opactwie utrzymania, do komportacyi sub nexu iuramenti wszystkich przywileiów, dokumentów, przez obżalowanego ku dowodzie tegoż opactwa wziętych, do nagrodzenia szkód, strat, expens prawnych y o wszystko, co czasu prawa deducetur. Iako te żaloby z pozwów, mandatów autentycznych y dekretu sądów naszych kopią spraw determinującego, do kancelaryi naszej dekretowej zadworney, assessorskiej wielkiego xięstwa Litewskiego oddanych, de tenore suo, w ten nasz dekret są ingrossowane, tak za onemi praenominatae partes adinvicem przed sądem naszym zadwornym assessorskim wielkiego xięstwa Litewskiego instituerunt actionem. W której sprawie my król dnia dwudziestego Februarii roku wyż na dacie pisanego, aktorat wielebnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego z regestrów fisci, z karty setney dziewiędziesiąt dziewiętej do wpisu y aktoratu wielebnego xiędza Czadaia, w tychże regestrach fisci będącego, z którego praesens coincidens negotium przyłączywszy, proceder nakazaliśmy, y in procedendo za złożeniem dokumentu od wielebnego xiędza Czadaia w roku niedawno upłynionym tysiąc siedmset siedmdziesiąt dziewiętym, dnia dwudziestego pierwszego Decembra datowanego, eorundem dwudziestego drugiego dnia przed notaryuszem stolicy apostolskiej przyznanego, przywileiu y całego za nim w sądach naszych assessorskich intentowanego procederu zrzekającego się. My król wyrażone zrzeczenie tegoż wielebnego xiędza Czadaia przyjąwszy, onego a foro iuris processu od wielebnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego dalszy proceder iniunximus. In procedendo dnia dwudziestego piątego eorundem aktorat wielebne-

go xiędza Wołodzki z karty dwusetney z regestrów fisci do wpisu y aktoratu w tychże regestrach na karcie dwudziestey pierwszej będącego, z którego niniejsza przypadła sprawa, przyłączywszy, iterum proceder decrevimus. In procedendo eodem die my król przez panów rad y urzędników, w sądach naszych zadwornych assessorskich wielkiego xięstwa Litewskiego zasiadających, superius wyrażone partium aktoraty, wspólnie z żalobami do nich należącemi, in unum złączywszy y skombinowawszy, w samej sprawie po oczewistych y dostatecznych między stronami, aktoraty swoje mającemi, idque od wielebnego xiędza Ignacego Wołodzki — opata Żydyczyńskiego y nominata opata Wileńskiego, przez urodzonego Piotra Starzyńskiego — budowniczego powiatu Grodzieńskiego, za osobnym plenipotencyjnym dokumentem w roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt szóstym, miesiąca Grudnia siedmnastego dnia datowanym, eodem anno et mense trzydziestego pierwszego dnia w ziemstwie Łuckim przyznanym, stawiającego, a od wielebnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego, in praesentia wielebnego xiędza Sylwestra Antonowicza — generalnego prokuratora causarum, przez urodzonego Marcina Dankiewicza — rotmistrza województwa Trockiego, zacząwszy od dnia dwudziestego drugiego Februarii anni presentis usque ad datam superius expressam in continuatione przez produkta y repliki, pro et contra wnoszonych controwersyach względem wniesionej przez sąd nasz kwestyi o opactwo Wileńskie między tymże wielebnym xiędzem Wołodzką — opatem Żydyczyńskim y nominatem opatem Wileńskim, a wielebnymi xiężmi bazylianami klasztoru Wileńskiego następujący czyniemy wyrok: Lubo ze strony

wielebnego xiędza Wołodzki, stawiając z przywilejami nayiaśniejszych poprzedników naszych, królów polskich, iako to: z przywilejem nayiaśniejszego Zygmunta pierwszego w roku tysiąc pięćset dwudziestym czwartym, miesiąca Marca dwudziestego dnia, za życia Tychona—archimandryty Wileńskiego, w słabości zdrowia będącego, wielebnemu xiędzu Alexieiowi — archimandryą Wileńską po ustałym życiu Tychona nadającym, tudzież z czterema przywilejami, od nayiaśniejszego Zygmunta Augusta: pierwszym expectative w roku tysiąc pięćset sześćdziesiąt drugim, miesiąca Apryla dwudziestego dnia szlchetnemu Frydrychowi Alexandrowiczowi Szumlańskiemu—burmistrzowi miasta naszego Wilna, na też opactwo z dobrami do niego należącymi — Swintynikami y Korzyścią, pod życiem ieszcze Sylwestra — arcybiskupa, metropolity Kiiowskiego, Halickiego y całej Rusi, oraz archimandryty na tenczas Wileńskiego, wydanym; z drugim, w roku tysiąc pięćset sześćdziesiąt siódmym, miesiąca Augusta piętnastego dnia Fiedora Iackiewicza, iako czleka świeckiego od archimandryi świętej Trójcy Wileńskiej oddalającym, a też archimandryą Wasilowi Martynowiczowi — prezbyterowi Wołożyńskiemu, konferującym; z trzecim, w roku tysiąc pięćset sześćdziesiąt ósmym, miesiąca Junii dwunastego dnia dla szlchetnego Fiedora Iackiewicza Welkowicza, burmistrza Wileńskiego, z obowiązkiem przyjęcia stanu duchownego, a pozwoleniem ustanowienia docześnie osoby duchowney, do rządów monasteru, na archimandryą Wileńską wydanym; z czwartym przywilejem, w roku tysiąc pięćset siedmdziesiąt dziewiątym, Februarii piętnastego dnia, w czasie samey unii, z przyczyny nieprzyjęcia stanu duchownego przez Fiedora Iackie-

wicza Welkowicza, dla wielebnego xiędza kir Iony metropolity na pomienioną archimandryą Wileńską, ze wszytkimi nadaniami, zdawna y na tenczas do monasteru Wileńskiego przynależącymi, zaszłym; tudzież z przywilejami pouniowemi, a mianowicie: z przywilejem nayiaśniejszego Zygmunta trzeciego, w roku tysiąc sześćset ósmym, miesiąca Novembra dziewiątego dnia, post ascensum wielebnego xiędza Welamina Ruckiego na metropolia, atque post resignationem przez tegoż wielebnego xiędza Rutskiego archimandryctwa Wileńskiego, na też archimandryą Wileńską wielebnemu xiędzu Leonowi Kreuzie, post ascensum vero wielebnego xiędza Kreuzy na biskupstwo Smoleńskie y Czernihowskie, przywilejem tegoż nayiaśniejszego Zygmunta trzeciego w roku tysiąc sześćset dwódziesiąt ósmym, miesiąca Februarii czwartego dnia, i z wymienieniem dóbr Swintynik—w powiecie Kowieńskim, Swiran — w województwie Wileńskim, y sioła Bieliczan — w województwie Mińskim sytuowanych, do tegoż monasteru Wileńskiego przynależących, wielebnemu xiędzu Rafalowi Korsakowi: za postąpieniem zaś na metropolia wielebnego xiędza Rafała Korsaka—archimandryty Wileńskiego, podobnie z przywilejem na tenczas panującego nayiaśniejszego Władysława czwartego w roku tysiąc sześćset trzydziestym siódmym, miesiąca Października pierwszego dnia, równie dobra Swintyniki, Swirany y Bieliczany wyrażającym, wybranemu e congregio zakonników monasteru Wileńskiego świętej Trójcy wielebnemu xiędzu Alexemu Dubowiczowi—starszemu tegoż monasteru konferowanymi; denique z przywilejem nayiaśniejszego predecessora naszego Iana Kazimierza, wolną elekcyą przez zakonników od nayiaśniejszego Wła-

dysława czwartego y od siebie pozwolona, zachowującym, a opactwo Wileńskie wielebnemu xiędzu Krzysztofowi Malinkiewiczowi, w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt pierwszym, miesiąca Oktobra dwudziestego trzeciego dnia oddającym, wnoszono, że monaster święto-Troiecki Wileński, z dobrami do niego należącemi, tak przed, iako y po unii wielkiego xięstwa Litewskiego z koroną Polską, za szafunkiem naszym królewskim nieprzerwanie aż do zatarcia przez wielebnych xięży bazylianów prawa kollacyi naszej w rządzie y dzierżeniu opata przez antecessorów naszych uprzywileiowanych zostawał, ac ex inde tak na mocy przywilejów, wyżey allegowanych, iako też konstytucyi tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmego roku, przywrócenie opactw y ocalenie, ius collationis nostrae determinującej, opactwo Wileńskie wyrażającej, vigore przywileju, od nas króla w roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt siódmym, miesiąca Grudnia dwudziestego dziewiątego dnia wielebnemu xiędzu Wołodzkowi konferowanego, przysądzenia toties pomienionego opactwa Wileńskiego ze wszystkiemi dobrami, w różnych województwach y powiatach sytuowanemi, oraz domami y kamienicami Wileńskimi, przez wielebnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego zadzierżanymi, dla tegoż wielebnego xiędza Ignacego Wołodzki—zakonu świętego Bazylego wielkiego dopraszano się. Iednak, ponieważ z reprodukowanych a parte wielebnych xięży bazylianów przed sądem naszym munimentów, tak na dobra w różnych województwach y powiatach leżące, iako też na domy y kamienice, w mieście naszym Wilnie sytuowane, przez wielebnych xięży bazylianów klasztoru świętej Trójcy Wileńskiego posiadowane, służących, iasnie się dowodzi, że

y początkowy przed-uniowy urodzonego kniazia Matwieia Mikitycza Holowczyńskiego fundusz, w roku tysiąc pięćset trzydziestym szóstym, indykta dziewiątego datowany, a tysiąc sześćset trzydziestego dziewiątego, Ianuarii czternastego dnia w ziemstwie Wileńskim przez zakonników bazylianów aktykowany, nadający dobra dla monastyrza Wileńskiego, Swintyniki nazwane, żadney daniny na opactwo y dla opata nie determinuie, ani też naymniejszey o opacie nie czyni wzmianki, y ponieważ toż samo munimenta po-uniowe opiewaia, mianowicie wielebnego xiędza Iózefa Welamina Rutskiego, który stając się pierwszym prawie fundatorem kongregacyi bazylianśkiey, dobra swoje Ruta nazwane, w województwie Nowogrodzkim leżące, zapisem wieczysto donacyinym w roku tysiąc sześćset trzynastym, Februaryi trzeciego dnia datowanym, a tegoż roku y miesiąca czwartego dnia w metrykach naszych wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, samym tylko zakonnikom ustanowienia świętego Bazylego, nie zaś opatom nadał; po którym nadaniu, ponieważ samiż wielebni xięża bazylianie prawem wieczysto - kupnym w roku tysiąc sześćset dwudziestym, miesiąca Iunii dwunastego dnia sprawionym, tegoż roku Iulii piętnastego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, a roku tysiąc siedmset pierwszego, Maia dwudziestego ósmego dnia iterum w trybunale aktykowanym, od urodzonego Alexandra Koleckiego majątność Swirany, cum omnibus attinentiis y z częścią od urodzonych Kulewiczów temuż urodzonemu Koleckiemu wyprzedaną, za sumnę trzy tysiące trzysta kop groszy Litewskich nabyli; podobnym że wieczystego nabycia prawem w roku tysiąc sześćset dwudzie-

stym piątym, Februarii ósmego dnia datowanym, eodem anno Maia trzydziestego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, dobra Giedeylany, Ruchowszczyzna zwane, w woiewództwie Wileńskim leżące, od urodzonych Melchiora y Anny Krasowickich za summę tysiąc kop groszy litewskich wyprzedane, do swoiey dziedzicznej obieli posesysi; tegoż roku urodzony Ostafi Hołubicki Korsak—woyski Polocki, majątność swoią Zalesie nazwaną, w woiewództwie Polockim leżącą, tym że wielebnym xięży bazylianom Wileńskim testamentem swoim w roku tysiąc sześćset dwudziestym piątym, Iulii czwartego dnia czynionym, eodem anno Augusta piątego dnia w grodzie Polockim aktykowanym, a tysiąc sześćset dwudziestego szóstego roku, Iunii dziesiątego dnia do ziemstwa Polockiego przeniesionym, legował; tandem wielmożny Lew Sapicha — hetman wielki wielkiego xięstwa Litewskiego, najprzód prawem wieczysto-darowanym, w roku tysiąc sześćset dwudziestym szóstym, Iunii szóstego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, pośledniey drugim zapisem roboracyinym, w tymże roku, Iulii ósmego dnia datowanym, eorundem osmnastego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, dobra Bieliczany ze wsią Czerniewiczami, w woiewództwie Mińskim leżące, klasztorowi Wileńskiemu xięży bazylianów ustąpił; post haec Tomasz Bildziukiewicz — woyt Wileński, będąc aktorem dwóch folwarków, iednym nazwiskiem Mercz nazwanych, oraz majątność Miedniki Giedaytańskie mianowaney, w woiewództwie Wileńskim leżących, też oba folwarki za summę cztery tysiące ósmset groszy litewskich, a majątność Miedniki Gieday-

tańskie za siedm tysięcy kop takowey że monety wielebnemu xiędzu Rafałowi Korsakowi, starszemu na ten czas klasztoru Wileńskiego y wszystkim xięży bazylianom Wileńskim, dwuma osobnymi prawami wieczystymi, sub data roku tysiąc sześćset dwudziestego ósmego, Marca dziewiątego dnia wydanymi, a roku tysiąc sześćset dwudziestego dziewiątego, Augusta osmnastego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany mi wyprzedał, w obrębie którey majątności przez wielebnych xięży bazylianów Wileńskich nabytych, folwark, Żamaytele nazwany, w tymże woiewództwie Wileńskim leżący, kościolowi Rokoinskiemu obrządku łacińskiego od xięcia Holszańskiego, biskupa Wileńskiego, nadany, wspóln z dziesięciną do tegoż kościoła, z majątności Swiran należąca, wielmożny Eustachi Wołowicz — biskup Wileński, wspóln z kapitułą prawem wieczystym w roku tysiąc sześćset dwudziestym ósmym Iunii siódmego dnia datowanym, eodem anno Iulii iedynastego dnia w trybunale koła duchownego aktykowanym, tymże wielebnym xięży bazylianom zbył: podobnym sposobem urodzeni Krzysztof y Halszka Haniewiczowie, między imieniem Miednickim, w possessyi xięży bazylianów zostaiącym, mieli gruntu włokę iedną y morgów ósm, tudzież zarośle, gay, sianożęci y pastewnik, od urodzonych Bohuszewiczów prawem wieczysto kupnym nabyte, takowe grunta za summę siedmdziesiąt kop groszy Litewskich prawem wieczystym w roku tysiąc sześćset trzydziestym trzecim, Maia dwudziestego szóstego dnia pisanym, eorundem dwudziestego siódmego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, pomienionym wielebnym xięży bazylianom Wileńskim

wyprzedali. Quibus subsecutis wielebny xiądz Rutski—metropolita, widząc, że majątność Ruta, przez niego nadana, w woiewództwie Nowogrodzkim situm maiąca, dla odległości mieysca klasztorowi Wileńskiemu nie była zręczna, a dobra Swirany, do metropolii należące, graniczyły z Swiranami, przez wielebnych xięży bazylianów nabytemi, przeto zamianę uczynić postanowił. Jakoż prawem wieczysto-zamiennym w roku tysiąc sześćset trzydziestym szóstym, Iunii pierwszego dnia datowanym, eodem anno Iulii siódmego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, a tysiąc siedmset piędziesiąt drugiego roku, Ianuarii dwudziestego dziewiątego dnia w maydeburyi Wileńskiej aktykowanym, tenże wielebny xiądz Rutski dobra Swirany, w woiewództwie Wileńskim leżące, wielebny xięży bazylianom oddał, a dobra Rutę do dóbr metropolitańskich przyłączył. Naostatek urodzony Gabryel Dominik Sawaniewski, woyski wielkiego xięstwa Litewskiego, fundując konwikt na czterech młodzi szlacheckiej, sposobu do edukacyi nie mającey, y tenże konwikt w dozór xięży bazylianów Wileńskich poruczając, pro victu et amictu tych konwiktów majątność swoją wieczystą, Szankopole nazwaną, w woiewództwie Wileńskim sytuowaną, prawem wieczystym funduszowym w roku tysiąc siedmset piędziesiątym Octobra, dziesiątego dnia datowanym, eodem anno Novembra trzynastego dnia w grodzie Wileńskim przyznany y zaprzysiężony, a tysiąc siedmset piędziesiąt drugiego roku, Ianuarii siedmnastego dnia w sposób przenosu w ziemstwie Wileńskim aktykowanym, nadał. Toż dopiero, co do kamienic, w mieście Wilnie, pod possessyą wieczystą wielebnych xięży bazylianów Wileńskich

będących, ponieważ równie, iak dobra ziemskie, iedne ex pio zelo od różnych obywatelów nadane, drugie przez samych xięży bazylianów nabyte być się okazują, iako to: *pierwsza* kamienica w Wilnie, w rynku, naprzeciw Rybnego końca leżąca, od wielmożnych Bohdana y Apolonii z xiążąt Druckich-Sokolińskich Sapiehów, kasztelanów Smoleńskich, prawem wieczystego daru w roku tysiąc pięćset ośmdziesiąt ósmym, dnia szóstego Februarii datowanym, in authentico przed sądem naszym składającym się, na bractwo Wileńskie do cerkwi świętey Tróycy iest zapisana; *druga* kamienica na ulicy Wielkiej, idąc do rynku ku Ostrey bramie, ku lewey ręce situm maiąca, od urodzonego Iana Mikołaja Naruszewicza, łowczego wielkiego xięstwa Litewskiego, za sumę tysiąc dwieście kop groszy Litewskich prawem wieczysto przedaźnym anno millesimo quingentesimo nonagesimo primo, feria sexta in vigilia sancti Mathaei apostoli et evangelistae datowanym, et eorundem w magdeburyi Wileńskiej przyznany, authentice produkowanym, temuż bractwu świętey Tróycy zbyta została. *Trzecią* kamienicę na Troieckiej ulicy, idąc z rynku do Ostrey bramy po lewey ręce leżącą, Iacek Kondratowicz, obywatel Wileński, prawem donacyinym w roku tysiąc pięćset dziewiędziesiąt drugim, feria sexta pridie festi beati Iacobi apostoli datowanym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej przyznany, a tysiąc siedmset siedmdziesiąt siódmym roku, Augusta dwudziestego drugiego dnia w teyże maydeburyi aktykowanym, na też bractwo świętey Tróycy aplikował. Tandem cerkiew Bohoiawleńską, *Piatnicka* nazwaną, a przez pożar zniszczoną, z domem szpitalnym y innymi mieszkaniem, idąc z rynku do zamku, po

prawey stronie sytuowaną, wielebny xiądz Hypacyusz Pocię, natenczas metropolita całej Rusi, wielebny xięży bazylianom oddał y wiecznie zrzekł się, które zrzeczenie się y ustąpienie nayiaśnieyszy predecessor nasz Zygmunt trzeci przywileiem swoim, w roku tysiąc sześćset iedynastym miesiąca Augusta pierwszego dnia datowanym, na wieczne utwierdził czasy. Posthaec Roman y Krystyna Baranowiczowie—obywatele miasta Wilna, dwie kamienice swoje dziedziczne, w tymże mieście Wilnie, idąc od Ostrey bramy ulicą na targ Koński, na prawey ręce położenie swe mające, prawem wieczystym, w roku tysiąc sześćset dwudziestym szóstym, dnia dwudziestego trzeciego miesiąca Octobra wydanym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej przyznany, za sumnę dwa tysiące pięćset złótych polskich wielebny xięży bazylianom, zakonnikom przy cerkwi świętey Tróycy mieszkającym, wyprzedali. Podobnież Ian Tomkowicz—obywatel Wileński, kamienicę swoją dziedziczną, w Rybnym końcu sytuowaną, prawem wieczystym w roku tysiąc sześćset trzydziestym trzecim, miesiąca Marca dwudziestego czwartego dnia wydanym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej przyznany, tymże wielebny xięży bazylianom zakonnikom, w monastyrze świętey Tróycy mieszkającym, za sumnę sześćset sześćdziesiąt kop groszy litewskich zbył. In subsequenti Barbara Kuszelewiczowa, matka, Katarzyna Mamoniczowa, Katarzyna Trokczyna, Anastazyja Dzianelewiczowa Kuszelewiczówny, córki, połowę kamienicy swoiey, w mieście Wilnie w rybnym końcu położoney, klasztorowi xięży bazylianom za sumnę sześćset czterdzieści kop groszy Litewskich, prawem wieczystym, w roku tysiąc sześćset trzydziestym piątym, dnia trzynastego Octobra

datowanym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej przyznany, wyprzedali. Similiter Andrzej y Marianna Buzewscy, małżonkowie, obywatele Wileńscy, prawa swego do części kamienicy, w mieście Wilnie, na Wielkiej ulicy, z rynku idąc do Ostrey bramy situm mającey, wespół z sumną pięćset kop groszy litewskich, na teyże kamienicy mianą, na wielebny xięży bazylianów osobliwym dokumentem w roku tysiąc sześćset trzydziestym siódmym, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia datowanym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej przyznany, za pewną umówioną sumnę przeleli y wiecznie zrzekli się. Równie Anna matka, Stefan syn, z żoną swoją Krasowscy, kupce y obywatele Wileńscy, cztery części kamienicy wyż wzmiankowanej własney swoiey dziedzicznej za sumnę dwieście dziesięć kop groszy litewskich prawem przedaznym w roku tysiąc sześćset trzydziestym siódmym, dnia iedynastego Iulii datowanym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej przyznany, a pośledniey ostatnią część teyże kamienicy Halszka Linowska, do swego dziedzictwa należąca, takowym że prawem w roku tysiąc sześćset czterdziestym pierwszym, miesiąca Apryla dwudziestego siódmego dnia sporządzonym, eorundem w maydeburyi Wileńskiej zeznanym, toties pomienionym wielebny xięży bazylianom Wileńskim wyprzedali. Nadto Andrzej Ohurcewicz—burmistrz Wileński, urodzeni Ian y Katarzyna z Ohurcewiczów Tymieńscy—podczasowie Wieluńscy y Krystyna Ohurcewiczówna Rosochacka—mieczna Braclawska, czyniąc zadosyc obligacyi oycy swego Iana Ohurcewicza—burmistrza Wileńskiego, trzy tysiące talarów bitych y dwa tysiące złótych polskich dla xięży bazylianów na dobrach przez successorów iego ulokować

się z obowiązkiem corocznego opłacenia procentów powinny, determinujące, a chcąc znieść ciężar z dóbr corocznego opłacenia procentu, kamienicę w mieście Wilnie, Buchnerowską nazwaną, między ulicami Iatkową a żydowską leżącą, nabyli y onę prawem wieczystym w roku tysiąc siedmset drugim, dnia dwudziestego ósmego Augusta datowanym, eorundem trzydziestego dnia w maydeburyi Wileńskiej przyznany, do dziedzicznej possessyi tychże wielebnych xięży bazylianów inwadyowali. Posteriori vero tempore urodzony Dominik Sawaniewski—woyski Litewski, kamienicę swoją wieczystą, w mieście Wilnie, na Szklanney ulicy położoną, prawem wieczysto zaprzysiężonym, supra de data et acta wymienionym, do swojego funduszu na szlachtę ubogą uczynionego, a pod rząd xięży bazylianów oddanego, tymże xięży bazylianom zapisał. W ostatku ciż xięża bazylianie Wileńscy, z przyczyny szczupłości miejsca dwie kamienice, swemu klasztorowi przyległe, od wielebnych panien bazylianek Wileńskich za summę tysiąc dziewięćset złotych polskich, prawem wieczystym w roku tysiąc siedmset pięćdziesiątym, miesiąca Iulii pierwszego dnia datowanym, eorundem siódmego dnia w maydeburyi Wileńskiej przyznany, nabywszy one, do klasztoru swojego przyłączyli. A zatym ponieważ wielebni xięża bazylianie Wileńscy klasztoru świętej Trócy, legalność wszystkich possessyi swoich, równie z pobożności obywatelów nadanych, iako też samych obywatelów nabytych, tak uroczystymi dokumentami, supra de datis et actibus per specificum wyrażonemi, omni ius opatów do pretendowania dóbr tegoż klasztoru przecinającemi, wyprobowali; in contra vero, ponieważ ze strony wielebne-go xiędza Wołodzki żadnego, ani przed

nią, ani po unii wielkiego xięstwa Litewskiego z koroną Polską, na dowiedzenie opactwa w klasztorze Wileńskim, y dóbr do onego przynależnych, twórczego dokumentu nie złożono; a lubo bez tych że twierdz początkowych, na których by się abbacya w klasztorze Wileńskim zasadzać mogła, z samych tylo przywileiów, przed-y po-uniowych, z wymienieniem Swintynik y Korzyści, od nayiaśniejszych predecesso-rów naszych wyszłych, wielebny xiądz Wołodzko y o iestestwie kollacyi y o bytności opactwa przekonać usiłował; iednak ponieważ wszystkie te wyż de data et actu wzmienione przywileie, nie były y nie są nadawcze, ani przeistaczające monastyr w opactwo, ani obalające fundusze ziemskie, a tym samym y wyż wzmienione dowody, a parte wielebnych xięży bazylianów złożone, unikczemnić nie mogące, y ponieważ z tych że samych przywileiów luculentissime patet, że nayiaśnieysi poprzednicy nasi nie celem skrzywdzenia, lub zatarcia własności monastyru Wileńskiego, lecz bardziey celem ubezpieczenia y ocalenia onego od prześladowania z odmienności religii wyradzającego się, różnego stanu osoby, tak duchowne, iako też świeckie za archymandrytów, na których wkładywano obowiązek utrzymywania dobrego rządu czyli przełożenstwa nad monastyrem Wileńskim przed-y w czasie po-uniowym naznaczali. In super, ponieważ nayiaśniejszy król Władysław czwarty, przywileiem swoim w roku tysiąc sześćset trzydziestym trzecim, miesiąca Iulii dziewiątego dnia datowanym, wszystkie possessye dla wielebnych xięży bazylianów wiecznie utwierdził, wolny rząd onych samemu klasztorowi zachował, oraz elekcyą archymandryty czyli starszego przez zgromadzenie samych klaustralnych bazyli-

nów, co lat cztery, albo iakby się tymże zakonnikom zdało, dozwolił; który to przywilej nayiaśniejszy poprzednik nasz August wtóry, osobnym przywileiem swoim, w roku tysięcznym siedmsetnym drugim miesiąca Maia trzydziestego dnia klasztorowi Wileńskiemu wydany, w całej jego obmowie konfirmując, przy wolnym obieraniu starszego albo archimandryty, do lat tylko czterech trwać y być przy zupełnym rządzie dóbr zakonnych mającego, albo iak się zgromadzeniu tegoż klasztoru będzie zdało, odmienić się mogącego, tychże wielebnych xięży bazylianów Wileńskich in perpetuum zachował; a oba takowe przywileie ponieważ przywileiem confirmationis przez nas króla, w roku tysięcznym siedmsetnym siedmdziesiątym siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego siódmego dnia wydany, we wszystkich punktach, pro re et parte tych że wielebnych xięży bazylianów Wileńskich ratyfikowane na zawsze zostały, y ponieważ konstytucya tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątego roku, titulo: *Potwierdzenie y ubezpieczenie praw oycom bazylianom*, wszelkie onym prawa y przywileie w powszechności y w szczególności służące, przez nas, przodków naszych, albo innych prawodawców y pobożnych fundatorów nadane, in suo robore et valore wzmocniła, y na niewzruszone zaaprobowała czasy; konstytucya zaś tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmego roku pod tytułem: *Ocalenie y odnowienie prawa kollacji*, od wielebneho xiędza Wołodzki zacytowana, ponieważ wytykając archimandrye między innemi y archimandryą Wileńską wyrażając nie przeistoczyła natury nadań pierwiastkowych, a tym samym nie obaliła praw narodowych, własciwość cuiuscunq̃ue status et conditionis obywatelów zabezpieczających, owszem one

in integro chcąc mieć zachowane, została ius agendi w sądach naszych zadwornych assessorskich, tym wszystkim, którzyby cokolwiek przeciwko nominatom przywozicie chcieli. Pro reliquo ponieważ a parte wielebnych xięży bazylianów, y na tym jeszcze do iuramentu, iako dóbr Swintynik, Korzyści y innych, w przeduniowych przywileiach wyrażających się, nie trzymając, onych nikomu nie przedali, nie zafrymarczyli, zabrano się. Ex praemissis rationibus my król, tak według dobrowolnego zabierania się, iako też ex decisione nostra iurament wielebnemu xiędzu Sylwestrowi Antonowiczowi—prokuratorowi causarum wielebnych xięży bazylianów na tym: Iako dóbr Swintyniki, Korzyści y innych w przed-uniowych przywileiach, dopiero przed sądem naszym składanych, wzmieniających się, a przez wielebneho xiędza Wołodzkę rekwirowanych, w possessioni swoiey nie mają, w żadnym sposobie onych nikomu nie wyprzedali, ani zafrymarczyli, uznawszy na wykonanie takowego iuramentu dzień trzeci miesiąca Marca roku terazniejszego tysiąc siedmset ósmdziesiątego, przed sądem naszym naznaczamy. Post quod expletum iuramentum my król, przychyłając się do wyż wzmienionych dowodów, praw y sprawiedliwości, przywilej od nas na opactwo Wileńskie wielebnemu xiędzu Ignacemu Wołodzkowi — zakonu świętego Bazylego wielkiego, w roku tysiąc siedmset sześćdziesiątym siódmym, miesiąca Decembra dwudziestego dziewiątego dnia, iako niewłaściwie uzyskany, wespół z innemi przywileiami na operacye, od antecessorów naszych wyszlemi, podniosłszy y skasowawszy, wszystkie zapisy funduszowe, sprzedażne y donacyjne, na dobra w różnych wojewodztwach y powiatach leżące, y kamie-

nice, w mieście Wilnie sytuowane, klasztorowi Wileńskiemu nadane, wielbnyemu xięży bazylianom służące, na wieczne czasy approbujemy y utwierdzamy. Vigore których tychże wielbnych xięży bazylianów Wileńskich circa pacificam ac inviolabilem supra specificę wyrażonych dóbr y kamienic, wespół z klasztorem y cerkwią, w mieście Wilnie possessionem na zawsze zachowujemy. Co do expens prawnych, ponieważ wielbny xiądz Wołodzko, z przyczyny znajdujących się w metrykach naszych wielkiego xięstwa Litewskiego przywileiów, opactwo Wileńskie wzmieniających, za wyiednanym od nas króla przywileiem, miał powód do rozpoczęcia procederu w sądach naszych zadwornych asesorskich wielkiego xięstwa Litewskiego, o też opactwo Wileńskie; zaczym my król pretendowanych ze strony wielbnych xięży bazylianów expensów prawnych na tymże wielbnyemu xiędzu Wołodźce nie uznawając, lecz post satisfactionem temu dekretowi naszemu, žaloby, processa y cały generaliter proceder hac in causa zaszy, kassujemy y anihilujemy, y z ksiąg eliminować pozwalamy atque perpetuum silentium, tanquam post finalem disjudicationem między tymiż stronami iniungendo, in contra venientes temu dekretowi vadium rei iudicatae, paenamque personalis infamiae zakładamy. Dnia trzeciego miesiąca Marca, roku terażniejszego tysiąc siedmset ósmdziesiątego. Ponieważ wielbny xiądz Sylwester Antonowicz—generalny prokurator causarum klasztorów zakonu świętego Bazylego prowincyi Litewskiej, iurament na punktach, w niniejszym dekrecie wy-

rażonych, rotą z kancellaryi naszej dekretowej zadworney assesorskiej wielkiego xięstwa Litewskiego wyiętą, wykonał, zaczym my król, przez panów rad y urzędników, w sądach naszych zadwornych asesorskich wielkiego xięstwa Litewskiego zasiadających, dekret sądów naszych in omni approbando, rotę wykonanego iuramentu iudicialiter konnotujemy.

Apud quas literas decreti iudiciorum assessorialium magni ducatus Lituaniae postcurialium, praemisso modo ad acta oblatas, subscriptiones manuum circa sigillum maius magni ducatus Lituaniae sunt tales: Alexander xiąże Sapieha — kanclerz wielki wielkiego xięstwa Litewskiego. Za sprawą iasnie oświeconego xięcia imci Alexandra na Dereczynie, Rózaney, Wysokim Litew. Dąbrownie, Bychowcach, Czerei, Szkudach, Drui y Sapieżynie hrabi Sapiehy—kanclerza wielkiego, wielkiego xięstwa Litewskiego, Jan Jeleński, pisarz dekretowy w. x. Lit. Correctum: Ierzy Albrycht Haraburda, sądów iego królewskiej mości zadwornych assesorskich wielkiego xięstwa Litewskiego regent. Dekret oczewisty w sprawie wielbnych xięży bazylianów klasztoru Wileńskiego z wielbnyemu xiędzem Ignacym Wołodźką—zakonu świętego Bazylego wielkiego opatem Zydczyńskim y wielbnyemu xiędzem Czadaiem. Lectum cum actis: Antoni Thomaszewicz. Quae praesentes literae decreti iudiciorum sacrae regiae maiestatis assessorialium magni ducatus Lituaniae postcurialium, praemisso modo ad acta oblatae, sunt actis nobilis officii consularis Vilmensis inscriptae.

1784 г. Апрѣля 24 дня.

Изъ книги № 5158, за 1780—1785 г., л. 1223.

161. Замянная запись между Виленскими базилианами и директоромъ Виленскаго купеческаго общества на два плаца.

Между базилианами Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря и директоромъ купеческой избы Леневичемъ состоялось соглашеніе, по поводу взаимной замяны земли; но такъ какъ участокъ базилианъ былъ гораздо больше, нежели Леневица, то по-

слѣдній обязывается дать имъ 6.000 кирпичей, выстроить два каменныхъ забора со стороны своей и не мѣшать продолжать таковую и со стороны базилианъ.

Feria tertia die vigesima sexta mensis Aprilis, anno domini millesimo septingentesimo octuagesimo quinto.

Coram actis nobilis officii consularis Vlnensis comparentes personaliter admoudum reverendus pater Maximilianus Wilczyński—ordinis divi Basilii magni superior conventus Vlnensis, suo et totius conventus sui nomine ab una, ac f. d. Joanes Leniewicz—director honoratae communitatis mercatoriae Vlnensis, ab altera partibus, sani mente et corpore existentes, praesentes literas inscriptionis, parato scripto praeconceptas, cum introfusius contentis, palam ac libere ad invicem sibi recognoverunt. Quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur talis: Ia Maxymilian Wilczyński—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy, y my wszyscy bazylianie klasztoru Wileńskiego, imieniem swoim y następców naszych z iedney, a ia Ian Leniewicz — dyrektor izby kupieckiej miasta iego królewskiej mości Wilna, imieniem moim y sukcesorów mo-

ich—z drugiey strony, czyniemy wiadomym naszym dobrowolnym, nigdy w żaden sposób nieporuszonym zapisem, nawzajem sobie danym y służącym, na to: Iż co my bazylianie, mając przy cmentarzu naszym klin placu, tyłem do kamienicy imć pana Leniewicza tykający się, mniej klasztorowi naszemu potrzebny y użyteczny, tenże klin imć panu Leniewiczowi y iego successorom wiecznością postąpiłiśmy, y niniejszym dokumentem w moc, dzierżenie y spokojne używanie podaіemy; na wzajem ia Ian Leniewicz, mając kawał ziemi do kamienicy moiey na ulicy, idąc od ratuszaku Ostrey bramie sytuowanej, należący, bardziej do kamienicy imć xięży bazylianów, Czarkowska nazwanej, na teyże ulicy leżącej, a niżeli do moiey przyległy, za klin placu wyżej wyrażonego, mnie od imć xięży bazylianów postąpionego, w zamian na wieczne czasy przerzeczonym imć xięży bazylianom oddaіę. A że imć xięża bazylianie większy nieco kawał placu mnie Leniewiczowi, a niżeli ia onym, odstępuіę, dla tego in bonificationem tey większości,

ia Leniewicz sześć tysięcy cegły tymże imć xieżom bazylianom postapiem y oddałem; a nadto iedną od kamienicy imć xieżom bazylianom, Czarkowska nazwaney, a drugą od cmentarza tychże imć xięży bazylianów ściany z fundamentów dwupiętrowe y szczyty na nich moim własnym kosztem wyprowadzić mam; do których ścian, ieżeliby imć xieżom bazylianom od cmentarza y ogrodu swego przymurować się potrzeba było kiedy, ani przezemnie, ani od następców moich trudniono być nie ma. A iako ten nasz dobrowolny wieczysto zamienny dokument za wieczno trwały, ani przez nas, ani przez następców naszych nieporuszony mieć chcemy, tak też w przypadku naruszenia onego, zarękę ważność rzeczy wynoszącą, na nas y następców naszych zakładamy; oraz do zapozwania sąd y urząd wszelki, w wielkim xięstwie Litewskim znajdujący się, y rozprawę bez żadney zgola dylacyi, godzin, obmów, munimentów y dobrodzieystw prawnych, praecisa appellatione przeznaczwszy, niniejszy dokument uprosiwszy, do onego ustnie y oczewisto ww. i. pp. pieczętarzów, podpisami rąk naszych stwierdzamy. Dan w Wilnie, roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt piątego, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego dnia.

Apud quas literas inscriptionis, praemisso modo recognitas, subscriptiones, manuum sunt tales: Maksymilian Wilczyński—

zakonu świętego B. wielkiego protokonsultor prowincyi Litewskiej, superior Wileński, *m. p.* Ian Leniewicz—dyrektor izby kupieckiej Wileńskiej. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od przewielebnego imć xiędza Maxymiliana Wilczyńskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Wileńskiego starszego, protokonsultora prowincyi Litewskiej, y wszystkich imć xięży bazylianów, przy tymże klasztorze rezydujących z iedney, a od imć pana Iana Leniewicza — dyrektora izby kupieckiej Wileńskiej, z drugiey strony, do tego dobrowolnego, nigdy w żaden sposób nieporuszonego, zapisu, na rzecz dostatecznie we śródzynie wyrażoną, nawzajem sobie danego y służącego, podług prawa podpisuję się: Piotr Dubiński—*b. W. m. p.* Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od przewielebnego imć xiędza Maxymiliana Wilczyńskiego, starszego zakonu św. Bazylego wielkiego klasztoru Wileńskiego, protokonsultora prowincyi Litewskiej y wszystkich imć xx. bazylianów, przy tym klasztorze rezydujących—z iedney, a i. pana Iana Leniewicza—dyrektora izby kupieckiej, z drugiey strony, do tego dobrowolnego wieczysto zrzecznego, nawzajem sobie danego y służącego—dostatecznie we śródzynie wyrażonego, ut iuris est, podpisuję się: Alexy Zylko—dyrektor izby kupieckiej *m. p.* Quae praesentes literae inscriptionis, praemisso modo recognitae, etc.

1790 г. Сентября 13 дня.

Изъ книги № 5160, за 1790—1792 г., л. 174.

162. Определеіе Виленскаго городского магистрата по дѣлу настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, Сильвестра Булая, съ мѣщаниномъ Осипомъ Гайдамовичемъ о поземельной собственности.

Намѣстникъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Булай внесъ въ магистратъ жалобу на мясника Гайдамовича, что этотъ послѣдній, выхлопотавши себѣ отъ прежняго намѣстника Пелкинскаго консенсъ безъ вѣдома и согласія монастырской братіи на плацъ съ сѣножатю на Поновцизнѣ, завладѣлъ окончательно монастырской землей и не только не уплачиваетъ чинша, но еще оскорбилъ отца намѣстника словами и дѣйствіемъ. Бургомистровскій судъ, рассмотрѣвши

все это дѣло въ подробности, произнесъ слѣдующій приговоръ: документы Гайдамовича на владѣніе церковной землей призналъ законными; за обиду присудилъ Гайдамовича къ 24 часовому сидѣнію въ тюрьмѣ; право на землю призналъ за монастыремъ, а судебныя издержки раздѣлил между обѣими сторонами. При этомъ Гайдамовичу приказано было произнести присягу, что имъ была уплачена арендная плата, слѣдующая Св.-Духовскому монастырю.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiątego, miesiąca Septembra trzynastego dnia.

W sprawie za dwoma aktoratami y żalobami do nich należącemi, w iedno poniżej złączonemi, z rejestru spraw terminu tacti sądów burmistrzowskich radzieckich miasta stołecznego iego królewskiej mości Wilna intentowaney, *za pierwszym aktoratem* imię xiędza Sylwestra Bułaja — namiestnika y wszystkich ichmościów xięży graeco-nieunitów Wileńskich z utściwym Iózefem Gaydamowiczem, zaremбaczem Wileńskim, za zakazem od aktorów prawnie wyniesionym y za żalobą, w nim znajdującą się takową, mieniając o to: iż co obżalowany za rządu w Bogu zesłego Hyacynta Pelkińskiego, wyiednawszy so-

bie na grunta y place podstępnyim sposobem kontrakty, bez wiadomości y autoryzacyi zakonników braci, mianowicie skrypt pod rokiem tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt siódmym, miesiąca Februarii dwudziestego czwartego dnia do ogrodzenia sianożatki, przy placu konsensem wypuszczonym leżącey, nie tylko że z trzymającego za konsensem placu należności nie opłacać nie chciał, ony sobie nie według dawniejszego wymierzenia zajął, lecz gwałtem wbił się do pozwoloney tylko na raz skoszoney sianożatki, w otawie zagrodzenia oney, różne gwałty, boie y wioleneye (iako świadczą wizye, obdukcye: pierwsza pod rokiem tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt ósmym, miesiąca Augusta szó-

stego dnia wydana, eorundem w kancelaryi magistratu Wileńskiego zeznana, druga roku niniejszego tysiąc siedmset dziewiędziesiątego, miesiąca Maia czwartego dnia czyniona, a szóstego Maia przed aktami magistratu Wileńskiego zeznana), dopełnił, tak samego żalującego imć xiędza namiestnika za piersi porywał, targał, tuzal, rękę lewą obraził, zelżywemi słowami dyfamował, iako też poddanego, na imię Iakuba Kuryłowicza, uderzeniem w twarz trzciną zekrwawił, znak przebity uczynił, gwałt y wiolencyą pod sądzącemi się sądami na własnym gruncie żalujących delatorów dopełnił; o co wszystko żalujące delatores chcąc prawem czynić, niosą prosby do komportacyi wszystkich konsensów, kontraktów, skryptów, kartów, wlewków po Andrzeiu Rynkiewicz, sub nexu iuramenti, do skasowania takowych transaktyw podstępnie otrzymanych, iako nieprawnych, a z kwitów wykalkulowania, do zapłacenia zaległych podatków, do rehabicyi placów klasztorowi należnych, a in casu nieopłacenia budowli wedle taxy, co zapłaci, podatkowey obięcia, a w sprawie uczynkowey do uznania inkwizycyi, szkód weryfikacyi, do pokarania dwoiakimi penami, raz za gwałt wiolencyą na sianożęci monastyrskiej dopełnioną, drugi raz za akcyą pod sądami przez bów y grabież udziałaną, do nadgrozdenia szkód, strat, expensów prawnych, oraz o to, co czasu prawa dowiedzionym będzie, salva tey żaloby melioratione. *Za drugim aktoratem* uczciwego Iózefa Gaydamowicza, obywatela Wileńskiego, z imć xiędzem Sylwestrem Bułaiem, namiestnikiem, y wszystkiemi imć xiężmi graeco-nieunitami monastyr Wileńskiego, takż za zakazem po obżalowanych prawnie wyniesionym y za żalobą

w nim znajdującą się takową, mieniać y referując się do dekretu za wniesieniem, w roku tysiąc siedmset dziewiędziesiątym miesiąca Maia dziesiątego dnia, obdukeyi manifestu expediowaney hac in re inkwizycyi y całego procederu, rozpoczętego w sądach burmistrzowskich Wileńskich, mianowicie o to: iż co żalujący aktor na mocy dwóch konsensów, iednego w roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt siódmym, drugiego w roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt szóstym, będąc possessorem y aktorem placu na Popowszczyźnie sytuowanego y cegielni po Rynkiewiczach, iako też sianożatki przy nim będącey, od którey to daty w aktualnym swoim dzierzeniu mając possessyą trwałą, żalujący aktor ubezpieczony będąc, gdy w roku terażniejszym tysiąc siedmset dziewiędziesiątym miesiąca Maia czwartego dnia obżalowany imć xiędz Bułay—namiestnik, z pomocnikami y Rostrą ieneralem, poważyli się naysć gwałtownie na plac mieszkalny żalującego aktora; płot zrąbać, samego żalującego aktora skrzywdzić, iak świadczy obdukeya y żaloba do dekretu wprowadzona, przez co gwałt y wiolencyą popelnili, na expensa niewinne narażając, potwornie przed sądem zaskarżyli, o co prawem czyniąc pozywa żalujący aktor *ante omnia* do ukarania obżalowanych penami wiolencyinemi za nayscie y gwałt popelniony, do ukarania expensami prawnymi za niesłuszne pociągnięcie do procederu, do zapłacenia za szkody poczynione, to iest za zrabanie płotu, kosztującego ad minimum złotych piędziesiąt, których sądenia, do obwarowania possessyi żalującego aktora vigore poprzedniczego akcessoryinego dekretu, oraz zdrowia y życia; do ukarania obżalowanych za akcyą, pod bespieczeństwem sądowym udział-

łaną, do ukarania penami za potworną skargę w pobiciu imci xiędza Bułaiia wio-
lencyi dopełnionej y pobicie Kuryłowicza,
in hoc puncto w zmyślonej akcji przeciwko
prawu uzyskanie podstępnie rejestru tak-
towego y wciągnięcie sprawy y tego wszy-
stkiego uznania, co czasu prawa dowiedzio-
nym będzie.

A iako te żaloby w zakazach auten-
tycznych znajdują się, tak co do wyra-
zów swoich w ten dekret są ingrossowane,
za któremi przerzeczone strony intentowały
akcją. W której sprawie w roku y miesią-
cu, wyż na dacie pisanym, dnia iedenaste-
go przypadley aktorat z karty dwódziesią-
tej szóstej utściwego Józefa Gaydamowicza z
imściem xiędzem Sylwestrem Bułaiem—
namiestnikiem y wszystkimi ichmość xięż-
mi dyzunitami Wileńskimi, z iegoż rege-
stru przyłączywszy, my sąd iego królew-
skiej mości burmistrzowski radziecki Wi-
leński, proceder in principali nakazaliśmy.
Dnia trzynastego eorundem, in procedendo
et in continuatione, oraz w samej sprawie
po expediowanej inkwizycyi, oraz po od-
bytych produktowych y replikowych gło-
sach, nie mniej też po oczewistych y do-
statecznych od imé xięzy graeco-nieunitów
przy doniesieniu, iż utściwy Gaydamowicz
konsens w roku tysiącnym siedmsetnym
ośmdziesiątym szóstym, miesiąca Julii dwu-
dziesiątego piątego dnia, na plac po Ryn-
kiewiczach, a w roku tysiącnym siedm-
setnym ośmdziesiąt siódmym, miesiąca Ja-
nuarii dwudziestego czwartego dnia, skrypt
na ogrodzenie sianożatki od imci xiędza
Hiacynta Pelkińskiego—starszego monasty-
ru Wileńskiego, podstępnie uzyskawszy, nie
tylko że warunków temż pismami opisanych
nie dochował, ale też więcey nad bronie-
nie onych sobie pozwalając, y za ogro-

dzienie sianożatki, przerzeczonem skryp-
tem mając sobie pozwoloną tylko drugą trawę
zdięcia, pierwszą nawet trawę imé xięzom
graeco-nieunitom w roku tysiącnym siedm-
setnym ośmdziesiątym ósmym, Augusta pią-
tego dnia violenter zabrał, ludzi klasztor-
nych poodpędzał y samego iego mości xię-
dza Bułaiia zelżywemi słowy zdyfamował
y tym sposobem per consequens postępując
do tey przyszedł zuchwałości, że w roku
terazniejszym tysiącnym siedmsetnym dzie-
wiodziesiątym, dnia czwartego Maia, bez
najmniejszej refferencyi do imci xięzy
graeco-nieunitów monastyru Wileńskiego,
iako dziedziców placu y sianożatki pod
onym będącey, płot koło teyże sianożatki
wedle upodobania swego oprowadził, o czym
uwiadomiony klasztor ichmé xięzy grae-
co-nieunitów, zapobiegając gwałtownemu
wdzieraniu się do własności onych że
przez Gaydamowicza takowy płot (mimo
wiedzę klasztoru postawiony) rzucić przed-
sięwziął; iakoż imé xiędz Bułay, namiest-
nik, wziowszy z sobą woźnego y parobka
klasztornego, gdy przybył na tę sianożat-
kę, pierwey tedy wizją płotu, przez Gay-
damowicza arbitralnie postawionego, uczy-
niwszy, tegoż woźnego z oznajmieniem Gay-
damowiczowi, (by płot mimo wiedzę klasz-
toru postawiony, zdiół dobrowolnie) posłał;
gdy utściwy Gaydamowicz upornie stawiając
się, płotu przez się zdeymować niechciał, wte-
dy imé xiędz Bułay parobkowi takowy płot
skoro tylko rozbierać kazał, natychmiast
utściwy Gaydamowicz, z dobranemi sobie
ludzi tumultem napadłszy parobka imé
xięzy graeco-nieunitów, płot rozbierające-
go, kiem w twarz uderzył y znak do krwi
uczynił, potym samego imé xiędza Bułai-
ia, przy wywarciu nayzelżywszych słów, do
ostatka stan y honor iego krzywdzących,

zwexował, za piersi porwał, którego szarpaiąc rękę obdarł y skrwawił, siekierę zabrał; w dowód czego przy zelzeniu obdukcji, tegoż dnia przez woźnego sprawioney, et eorundem dnia szóstego circa acta sądu niniejszego zeznaney, o ukaranie Gaydamowicza penami, z prawa zciągającemi się, wespół z nawiązkami o kassatę konsensów, iako podstępnie (bo bez approbaty dalszych zakonników) wyskanych, oraz zaległego podatku klasztorowi, złotych polskich sta trzynastu, groszy dwa wynoszącego, wedle udzielnego rejestrzyku, podpisem imć xiędza Bułaiia stwierdzonego, etiam praevio iuramento na Gaydamowicza zasądzenia, siekiery zwrotu, zadecydowania, nie mniej też expensu prawnego, adminimum złotych dwóch set na Gaydamowicza uznania, przez imć pana Thadeusza Piotrowicza—rotnist-rza Nowogrodzkiego, plenipotencyaryusza imć xięży graeco-nieunitów Wileńskich, za dopraszaniem się. A zaś od utściwego Józefa Gaydamowicza, zarembacza y obymatela Wileńskiego, przy zaskarzeniu, iż imć xiędz Bułay, namiestnik monastyru graeco-nieunitów Wileńskich, zawziąwszy nienawisć do utściwego Gaydamowicza y różnemi sposobami onego krzywdząc, z posesyi dwóma konsensami, iednym pod rokiem tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt szóstym, miesiąca Julii dwudziestego piątego dnia na plac, Popowszczyzna zwany, z cegielnią po Rynkiewiczach; drugim pod rokiem tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt siódmym, Januaryi dwudziestego czwartego dnia na sianożatkę, pod tymże placem będącą, przez imć xiędza Hiacynta Pelkińskiego—starszego monastyru Wileńskiego wydanemi, iak najmocniey zabezpieczony, wybić usiłuiąc, mimo różne poczynione przykrości w roku terazniey-

szym tysiącnym siedmsetnym dziewiędziesiątym, dnia czwartego Maia, na takową possessią Gaydamowicza gwałtownie z ludźmi klasztorneimi y panem Piotrem Kostrą, woźnym iego królewskiey mości woiewodztwa Wileńskiego, naszszedłszy, płot czyli żerdzie okolo sianożatki, przez Gaydamowicza postawiony, zrabował y zruinował y samego Gaydamowicza, oraz parobka iego, nayścia takowego broniących zbił, znaki krwawe pozadawał, odzienie na Gaydamowiczu poszarpał. W iakiey krzywdzie, przy reprodukcji przereczonych konsensów y złożeniu obdukcji wozniańskiey, tunc temporis sprawioney et eorundem dnia dziesiątego zeznaney, o approbatę possessyi za przereczonemi konsensami, tak placu z cegielnią, iako też y sianożatki dla utściwego Gaydamowicza, o ukaranie ichmciów xięży dyzunitów, a mianowicie imci xiędza Bułaiia—iako pryncypała, penami wiolencyineimi, wedle nauki prawa statutowego, artykułu pierwszego, z rozdziału iedenastego, oraz udzielnie na tegoż imci xiędza Bułaiia za pobicie Gaydamowicza y znaków onemu pozadawania, rygoru prawa statutowego artykułu dwódziesiątego siódmego, z rozdziału iedynastego, rozciągnienia expensu prawnego ad minimum złotych dwóch set na imci xięży graeco-nieunitach dla utściwego Gaydamowicza zasądzenia y we wszystkim tegoż Gaydamowicza bliższym do dowodu y odwodu uznania przez wielmożnego i. p. Symona Orłowskiego—mostowniczego Smoleńskiego, w przytomności samego aktora za domaganiem się nawzajem wniesionych kontrowersyach, *my sąd* iego królewskiey mości burmistrzowski radziecki Wileński, takowy gatunek sprawy następnym wzmacniamy wyrokiem: Ponieważ konsens na plac do zabudowania pod rokiem

tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt szóstym, miesiąca Julii dwudziestego piątego dnia, ani też skrypt pozwalający Gaydamowiczowi sianożatkę, przy tym placu będącą, (iako odłogiem tenczas leżącą) ogrodzić, a za takowe ogrodzenie drugą trawę czyli otawę zbierać pod rokiem tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt siódmym, Januaryi dwudziestego czwartego dnia datowany, od imci xiędza Hyacynta Pelkińskiego, starszego monastynu Wileńskiego, utściwemu Gaydamowiczowi wydane, żadnym aktem o podstępne uzyskanie onych nie są zażalone y owszem ponieważ inkwizycya spokojne używanie, tak placu, iako też y sianożatki, co do drugiey trawy przez Gaydamowicza dostatecznie nas sąd przeświadcza; przeto my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński, intuitu wyż wzmienionych dokumentów, possessyą Gaydamowicza approbando, vigore onych, że tak co do pierwszego in ordine opłaty terragii do klasztoru imci xięży graeco-dyzunitów y dalszych podatków rzeczypospolitey, iako też co do drugiego skryptu, na sianożatkę Gaydamowiczowi wydanego, wyż de data wzmienionych, tegoż Gaydamowicza aby wedle ograniczenia, w tymże dokumencie opisanego, a nie więcej zajmując, to iest, z iedney strony od placu swego, aż do placu Baniewskich, z drugiey strony od folwarku monastyrskiego równo browaru, sadzawki, odrynki, tyłem ciągniącey się, aż do płotu y placu pana Antoniego Szablowskiego, frontem od drogi starey Połockiey y Antokolskiey, tyłem równo granicy panów Baniewskich y Szablowskiego, zupełnie, bezpiecznie y iak nayregularniey od wszelkiey szkody pierwszey trawie, dla imci xięży dyzunitów należney, ogradzał, my sąd iego królewskiej

mości burmistrzowski radziecki Wileński zastrzegamy. Co zas do akcyów, między stronami różnemi czasy spełnionych, my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński dekretem swoim, za wniesieniem pod dniem dziesiątym Maia anni praesentis zapadłym, w akcyi na dniu czwartym Maia roku idącego między onemiż, ex re wyż wspomnionych konsensów spełnioney, sprawę nadaną y inkwizycyą w tym sposobie expedyowaną mając, a o dalsze tych że imci xięży dyzunitów do Gaydamowicza za regulowane pretensye, ponieważ za pozwem w roku tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiąt ósmym, miesiąca Augusta dwunastego dnia, przez imci xięży dyzunitów po Gaydamowicza, przed sąd nasz niniejszy wyniesionym, stopień konwikiey prawney iuż zapadł; przeto my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński, w swoim porządku ten process zostawiwszy, co do akcyi tylko na dniu czwartym Maia, anni praesentis nastaley, takie feruemy iudicatum: Ponieważ to przez samegoż imci xiędza Bułaię wypartym nie zostało, że płot Gaydamowicza zrabiał, ku temu inkwizycya o tym zupełną nam sądowi przyniosła wiadomość, a prawa kraiowe bądź iakiego kolwiek possessora gwałtem wybić z possessyi zakazują, iednak ponieważ żadnego dowodu y przyświadczenia ze strony Gaydamowicza, iż by to miejsce, kędy płot zrabany, aktualnie do kontraktu Gaydamowicza y do wolności ogrodzenia przez niegoż należało, my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński nie znajdujemy; a nadto imci xiędza Bułaię—namiestnika y wszystkich imci xięży graeco-nieunitów Wileńskich, iako właścicieli aktualnych tego placu, zawsze moc weyrzenia w swe dzie-

dzictwo mających być widząc, exinde abutrinque zażądanych pen wiołencyinych na żadną stronę, my sąd iego królewskiey mości burmistrzowski radziecki Wileński nie sądziemy. Lecz ponieważ tak inkwizycya zupełne nam sądowi przynosi przekonanie, iż utściwy Gaydamowicz, mniey zważając (acz przy swoiey possessyi) na osobę dziedzica tey ziemi, czyli aktora swego y stan iego duchowny, nieraz wspomnionego imci xiędza Bułaiia, namiestnika, targał. onego potraçał, y słowy uszczypliwemi krzywdził; przeto my sąd iego królewskiey mości burmistrzowski radziecki Wileński, zabiegając dalszey popędliwości utściwego Gaydamowicza, nie iuż wedle rygoru prawa, lecz ex arbitrio sui deprekacyą publiczną na sędzie naszym imci xiędza Bułaiia namiestnika utściwemu Gaydamowiczowi zalecamy, oraz dwadzieścia cztery godzin więzy cywilney na tymże Gaydamowiczu sądziemy, którą tę deprekacyą aby na dniu ośmnastym praesentis czasu sądzących się sądów dopełnił, oraz sądzoną więzę na dniu dwudziestym praesentis zasiadłszy oną interrupte wysiedział, sub paenis contraventionis nakazuiemy, y ab hinc by Gaydamowicz wszelkie uszanowanie swym aktorom czynił, nie mniey też by nawzajem spokojnie między sobą zachowywali się, my sąd iego królewskiey mości burmistrzowski radziecki Wileński iak naysolenniey zastrzegamy. Ad haec co do pretensyi od imci xięży graeco-nieunitów monasteru Wileńskiego o złotych polskich sto trzynastu, groszy dwuch zaległych podatków, do monasteru Wileńskiego, wedle udzielnego rejestrzyku, podpisem imci xiędza Bułaiia stwierdzonego, do sądu wniesioney, ponieważ Gaydamowicz przy złożeniu kwitu ostatecznego pod rokiem tysiącnym siedmset-

nym ośmdziesiąt ósmym, Decembra dwudziestego ósmego dnia, przez imci xiędza Bułaiia wydanego, opłatę należności do klasztoru imci xięży graeco-nieunitów z placu Gaydamowicza possyduiącego się, pod też samą datę poświadczaiącego, na tym: iako podatki tak poziernego, iako też podymnego y dalsze, aż po datę wyż wzmienioną, regularnie y totalnie opłacił, oraz na tym, iako należność dwuletnią, to iest: od daty kwitu wyż wzmienionego po rok terazniejszy opłacenia podatków do klasztoru imci xięży graeco-nieunitów za wapny skrzyń dziesięć złotych trzydzieście pięć, za cegły sztuk trzysta złotych sześć, za mięso złotych dziesięć, przez klasztor imci xięży graeco-nieunitów Gaydamowiczowi zawinionym zostało, do przysięgi zabrał się; przeto my sąd iego królewskiey mości burmistrzowski radziecki Wileński, tak wedle dobrowolnego zabierania się, iako też z swoiey decyzyi Gaydamowiczowi na punktach wyż wzmienionych, oraz na tym, iako za wapno, cegłę y mięso należność in unum złotych piędziesiąt ieden wynosząca, do obrachunku w roku tysiąc siedmset ośmdziesiątym ósmym dnia dwudziestego ósmego Decembra, z imciem xiędzem Bułaiem czynionego, w żadnym sposobie nie weszła y iako słusznie onemu należy, sądziemy, termin wykonania takowey przysięgi na dniu ośmnastym praesentis przed nami, sądem przeznaczamy. Za wykonaniem którey to przysięgi tegoż dnia obrachunek z aktorami iego ichmość xiężą graeco-nieunitami Wileńskimi z dwuletniego podatkovania, to iest, z roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt dziewiętego y roku idącego—tysiąc siedmset dziewiędziesiątego utściwemu Gaydamowiczowi uczynić, my sąd iego królewskiey mości burmistrzowski ra-

dziecki Wileński nakazujemy. Po uczynieniu którego to obrachunku złotych pięćdziesiąt ieden, przez Gaydamowicza zaprzysiężone, by imci xięża graeco-nieunicy Wileńscy pro persoluto przyieli, a restancją, iaka z obrachunku wypadnie, by natychmiast imciom xiężom graeco-nieunitom Wileńskim Gaydamowicz (praevia dando exolucyi quietatione) wypłacił pod winami sprzeciwiństwa, my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński determinujemy. Pro reliquo co do expensów prawnych, ab utrinque zażądanych, gdy z ciągu całego nienieyszego procederu iak iedney, tak drugiey strony, wzajemna wina w powodztwie procedowania wyświecona została, przeto mutua stron compensatione żądane expensa prawne ad invicem my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński uchylamy. Oraz dalszych pen, win, wskazów, na żadną niesądząc stronę, po zadość uczynieniu ninieyszemu dekretowi w rzeczy osądzoney wieczne milczenie obu stronom zachowujemy.—Dnia piętnastego eorundem po przeczytaniu takowego dekretu naszego oczewistego obie strony do appellacyi przed sąd zadworny assesorski wielkiego xięstwa Litewskiego wzięli ad deliberandum; której to deliberacyi my sąd iego królewskiej

mości burmistrzowski radziecki Wileński wedle prawa stronom dozwoliliśmy. Dnia osiemnastego eorundem w terminie z deliberacyi przypadłym ex libero partium assensu tąż deliberacyę my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński wedle prawa magdeburskiego do dni dziesięciu prolongowaliśmy. Dnia dwudziestego piątego eorundem w terminie, z regesty deliberacyiney, po założeniu ze strony od imci xięży dyzunitów od całego oczewistego dekretu, pod dniem trzynastym praesentis zapadłego, appellacyi przed sąd zadworny assesorski wielkiego xięstwa Litewskiego przez imci pana Thadeusza Piotrowicza—rotnistrza Nowogrodzkiego—plenipotentia tychże imci xięży graeco-nieunitów Wileńskich, a przez samego utściwego Gaydamowicza, na sądzie obecnego, motivo założoney appellacyi, przy podanych punktach appellacyinych, tęż appellacyą przed sąd zadworny assesorski wielkiego xięstwa Litewskiego zakładaiącego, my sąd iego królewskiej mości burmistrzowski radziecki Wileński takową appellacyę przed sąd nie raz rzeczony dopuściliśmy. Która to sprawa, iako się w sądzie naszym burmistrzowskim radzieckim Wileńskim agitowała, tak iest do xiąg tegoż urzędu spraw dekreto-nych zapisana.

1790 г. Октября 6 дня.

Изъ книги № 5160, за 1790—1792 г., л. 404.

163. Консенсъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, выданный мѣщанину Ивану Огоновичу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь вступилъ въ соглашеніе съ мѣщаниномъ Огоновичемъ, которому уступилъ на вѣчныя времена въ арендное

содержаніе участковъ земли на Виленскомъ предмѣстѣи Зарѣчьи за 16 злотыхъ ежегодной платы.

Рoku тысяцъ седмсетъ dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Marca siódmego dnia.

Przed aktami burmistrzowskiemi radzieckimi miasta stołecznego iego królewskiej mości Wilna, stanowszy osobiście pan Jan Ogonowicz—mąyster zabawy tkackiej, obywatel Wileński, konsens od ichmościów xięży dyzunitów monasteru Wileńskiego wydany, na rzecz we śrzedninie opisaną sobie służący, do akt podał, który wpisując w xięgi od słowa do słowa tak się w sobie ma:

Niżej na podpisaniu rąk naszych wyrażeni czyniemi wiadomo tym naszym konsensem, ichmościom panom Janowi y Maryannie z Kościuszków Ogonowiczom, małżonkom, obywatelom Wileńskim wydanym, na to: Iż monaster nasz Wileński, mającъ zdawna place, funduszem sobie nadane, na przedmieściu miasta iego królewskiej

mości Wilna, Zarzecze zwanym, w pewnym ograniczeniu położone, ni przez kogo do tych czas ni zarabiane, ani zaięte, odłogiem leżące, z których plac ieden wyłączywszy, do zabudowania y wolnego używania przyrzeczonym ichmościom panom Ogonowiczom wydzieliliśmy y wyznaczili w takim położeniu y wymiarze, iako to: zaczawczy od placu, na teyże monasteru naszego iuryzdyce sytuowanego, co pierwey tymże ichmościom panom Ogonowiczom, w roku тысяцъ седмсетъ ośmdziesiąt pierwszym, miesiąca Septembra dwudziestego dnia wyznaczonego y konsensem nadanego, idącъ z miasta po lewey stronie, frontem do gościńca Połockiego, wszercъ sążni trzyłokciowych pięćdziesiąt, wzdłuż iednym bokiem od placu monasteru naszego, nikomu ieszcze ni zawiedzionego, przez wierszcholek góry do plotu y ogrodu Symonowey Jurkiewiczowey, na monasteru iuryzdyce mieszkaiącey, przypie-

rającym sążni takichże sto pięćdziesiąt, tyłem mimo Jurkiewiczowej y Teresowicza przez górę wychodzącym, sążni teyże miary siedmdziesiąt pięć wynoszącym, położony. Na którym to wyrażonym placu, do zabudowania sobie w posesyą y wolne dzierżenie od nas postąpionym, ciż ichmość panowie Ogonowiczowie y ich successorowie wolni y mocni zabudowaniem przez siebie zafundowanym, iako swoim własnym iak chcąc rządzić, dysponować, wszelkich wedle upodobania swego pożytków y profitów wynajdować, bez żadney od nas y po nas następnie monasterem rządzących przeszkody, komu chcąc dać, darować, zapisać, lub też od siebie komu drugiemu zbyć, aby tylko za wiedzą monastyru Wileńskiego, ostrzega się z tym warunkiem, aby poziemne na rok raz ieden w racie Septembrowey, złotych polskich sześćnaście wynoszące, corocznie monasterowi Wileńskiemu dochodzić przeznaczone, oraz osobno (ieśliby iakie na skarb publiczny wyniknąć mogli podatki) wszystkie przez possessorów regularnie opłacone były, naywyrazniey obowiązue się, w przy-

padku zaś nieopłacenia wyrażonych podatków, ma moc monaster Wileński bez żadnego sądu y prawa, za zwróceniem tylko wedle taxy valoris zabudowania w tenczas będącego, ten konsens podnieść y komu drugiemu nadać.—Na co, takowy wydawczy konsens, ony przy wyciśnieniu monastyru Wileńskiego pieczęci, podpisem własnych rąk stwierdzamy. Pisan w monasterze graeco-nieunickim Wileńskim, roku tysiąc siedmset dziewiędziesiątego, miesiąca Oktobra szóstego dnia. U tego konsensu podpisy aktorów, przy wyciśnioney na opłatku monastyru Wileńskiego zwykley pieczęci, takowe: Xiądz Sylwester Bułay—namiestnik monastyru graeco-nieunickiego Wileńskiego. — Xiądz Ilary Ochrymowicz—spowiednik monastyru Wileńskiego. — Xiądz Hilaryon Haponowicz. L. S.—Który to konsens, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest w xięgi burmistrzowskie radzieckie miasta stołecznego iego królewskiey mości Wilna przyięty y zapisany. Correctum Fr. X. Sidorowicz—miasta Wileńskiego regent. mp.'

1794 г. Сентября 26 дня.

Изъ книги № 5165, за 1794—1795 г., л. 278.

164. Дарственная запись отъ новопоступившей монахини дѣвицы Малиновской Виленскому (Троицкому?) базилианскому монастырю.

Дѣвица Малиновская, вступивши въ женскій базилианскій монастырь монахиней, настоящею записью записываетъ на монастырь $\frac{3}{4}$ своего наследства, т. е. 3,000 польскихъ злотыхъ, $\frac{1}{4}$ т. е.

1,000 злотыхъ оставляетъ на собственныя свои нужды. Такое пожертвованіе Малиновская дѣлаетъ подъ влияніемъ религіозныхъ побужденій.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt czwartego, miesiąca Septembra dwudziestego dziewiątego dnia.

W kancellaryi miasta głównego Wilna przedemną Franciszkiem Xawierym Sidorowiczem, aktualnym y przysięgłym tegoż miasta regentem, stanowszy osobiście imię xiądz Fortunat Gintowt—zakonu ś. B. w. professor filozofii, dokument darowny na summę trzy tysiące złotych, od ieymć panny Anny na świecie, a Krystyny w zakonie, Malinowskiej—nowiciuszki zakonu ś. B. w., wielebney ieymć p. Elżbiecie Masalskiej—wikaryi y wszystkim pannom bazyliankom konwentu Wileńskiego, w dniu dwudziestym szóstym miesiąca terazniejszego Septembra wydany y służący, ku wpisaniu do akt wieczystych podał, który od słowa do słowa wpisując w xięgi, tak się w sobie ma:

Anna na świecie, strażnikówna powiatu Rzeczyckiego, a w zakonie Krystyna, Malinowska—nowicyuszka z. ś. B. w., wszystkim poniżej wyrażonym obowiązkom ulegać przyrzekając y one dobrowolnie na

siebie przyjmując, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym, rozmyślnym y nigdy nieporuszonym, wieczysto-darownym dokumentem, w Bogu wielebney ieymć pannie Elżbiecie Masalskiej—wikaryi y wszystkim pannom bazyliankom klasztoru Wileńskiego wydanym y służącym na to: Iż ja Malinowska, ze zrządzenia Boskiego wstąpiwszy do zakonu reguły ś. B. w. y chcąc w tym zakonie wiek życia moiego ukończyć, umyśliłam ze spadających na mnie prawem natury po zeszyłych rodzicach dobrodziejach moich czterech tysięcy złotych polskich, w exdotacyi wziętych, z których tysiąc ieden na expensa obłóczyn nowiciackiej, próby y professyi moiej wyłączywszy, resztę, idque trzy tysiące złotych polskich ku większej chwale najwyższego (iako moją własność) temuż klasztorowi Wileńskiemu panien bazylianek wiecznie darować y zapisać, iakoż niniejszym wiecznie trwałym dokumentem wyżej wyrażoną, z całości posagu moiego pozostałą, summę trzy tysiące złotych polskich (oddalając wszystkich moich krewnych, tak bliskich, iako też y da-

lekich) w Bogu wielebney ieymć pannie Elżbiecie Masalskiej—wikaryi y wszystkim pannom bazyliankom konwentu Wileńskiego, po ustalym życiu moim daię, daruię y wiecznym prawem zapisuię, żadney salwy y iakiego bądź kolwiek interessowania się do tey summy dla successorów moich nie zachowuię. Y na to dałam ten mój dobrowolny wieczysto darowny zapis, podpisem ręki mey własney y wielmożnych ichmciów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto odemnie uproszonych, stwierdzony. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset dziewiedziesiąt czwartego, miesiąca Septembra dwudziestego szóstego dnia.

U tego dokumentu darownego podpis aktorki a po niżej podpisy dwóch pieczętarzów w tych wyrazach: Krystyna Malinowska—nowicyuszka zakonu ś. B. w.—Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ieymci

panny Krystyny Malinowskiej—nowicyuszki zakonu świętego Bazylego wielkiego do tego dokumentu wieczysto-darownego, dobrowolnie wydanego, na summę trzy tysiące złotych polskich, w Bogu wielebney ieymość pannie Elżbiecie Masalskiej—wikaryi y wszystkim pannom bazyliankom konwentu Wileńskiego, danego, podług prawa podpisuię się: Jan Moszyński—regent graniczny Wolkowyski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego dokumentu darownego na rzecz w nim dostatecznie opisana, od osoby wyżey wyrażoney ww. pannom bazyliankom klasztoru Wileńskiego wydanego, podług prawa podpisuię się: Adam Powstański—pisarz aplik. mp. Który to dokument darowny, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest w xięgi wieczyste miasta głównego Wilna przyjęty y zapisany.

II.

1) Духовныя завѣщанія.

1626 г. Ноября 11 дня.

Изъ книги № 5109, за 1511—1654 г., л. 113.

165. Духовное завѣщаніе Полоцкаго мѣщанина Якова Федоровича Ходыки.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ двадцать шестого, мѣсеца
Ноября одиннадцатаго дня.

Присылалъ до ураду господарского мѣс-
кого Полоцкого, права майдебурского,
до насъ бурмистровъ, радець и лавни-
ковъ, того року sprawy судовые отираву-
ющихъ, лавникъ мѣста Полоцкого, учсти-
вый панъ Яковъ Федоровичъ Ходыка
сына своего пана Ивана Яковлевича Хо-
дыку, оповѣдаючи, ижъ онъ панъ Яковъ
отъ Пана Бога хоробою есть навежоный,
и просечи отъ лавниковъ для справованья
тестаменту. За которою прозьбою его ми-
лость, врадъ съ посродку себе придали
лавниковъ мѣста Полоцкого учстивыхъ
папа Федора Розмысловича, пана Марти-
на Кавецкого, и при нихъ слугу вrado-
вого мѣского Константина Григоревича,
которые лавники тамъ бывши, тогожъ
мѣсеца Ноября двадцать пятого дня у
середу ставши передъ нами урадомъ на

ратушу, признанье свое учинили: ижъ
дей за потребованьемъ и прозьбою пана
Якова Ходыки, черезъ сына его пана
Ивана Яковлевича, а за приданьемъ ура-
довымъ, будучи намъ у дому помененого
пана Якова, называемомъ Ожарковскомъ,
фольварку его за посадомъ за Полоцкимъ,
подъ правомъ майдебурскимъ стоячимъ,
гдѣ мѣшканье свое маєтъ, тамъ же панъ
Яковъ, будучи отъ Пана Бога на тѣло
хоробою навежоный, але на умыслѣ здо-
ровый, и зъ доброю паметью, справуючи
сесь тестаментъ свой дня вышней поме-
неного Ноября одиннадцатаго, первой слов-
не повѣдалъ, затымъ далъ до прочи-
танья реестръ списанья маестностей сво-
ихъ, просечи и ствержаючи его устне,
абы по немъ малжонка и дѣти его во
всемъ водлѣ тое остатнее воли и теста-
менту его заховали и справовали, кото-
рый реестръ писанный тыми словами:

На первой, грошей готовыхъ таляровъ

старыхъ тысяча шестьсотъ, золотыхъ чирвоныхъ триста двадцать три, ортовъ битыхъ Кгодскихъ копь сто семьдесятъ шесть, ортовъ разныхъ копь триста, таларовъ Шведкихъ триста сорокъ семь и полталера, грошей разныхъ копь шестьсотъ. До того сребра домового: чара одна великая, кубковъ бѣлыхъ петнадцать, злотистый одинъ, ковшикъ злотистый одинъ, ложокъ злотистыхъ тузинъ, ложокъ бѣлыхъ осмь, крузиковъ злотистыхъ тузины два, крузиковъ зъ шмальцомъ шесть, сребра долядовыхъ штукъ двадцать пять. Товаръ, што есть у дому, также у дому пана Ананіи Швана въ шпихлеру въ мѣстѣ Полоцкомъ, у рынку зложеного: пенки чистое бунтовъ тридцать шесть, у Бѣшенковичахъ бунтовъ шесть, соли мѣхъ одинъ; у Стася Шашала пенки берковецъ одинъ, двадцать на дворѣ у пуни неспусканого воску берковисковъ пять, выбойки пудовъ осмь и полъ, соли мѣховъ девять, скуръ сырыхъ три. У мѣстѣ Виленскомъ у Дому гостинномъ зложеного скуръ овечихъ шестьдесятъ, чога вѣдомъ господарь Панъ Федоръ Корольковичъ. Тутъ у Полоцку у раду крамномъ, у коморѣ, рыбы Московское вялое зложено лещовъ тысячей девети и полъ соленыхъ, по копь осмьнадцать тысячю, меду прѣсного лубокъ десеть. При томъ маетность рухомая и нерухомая: домъ, фольварокъ Ожарковскій, надъ рѣкою Полотою стоячій, зо всимъ будованьемъ, зъ кгрунтами пашными, непашными, сѣножатями, до него належачими; котель горѣлочный съ трубами и горшкомъ мѣдянымъ; сѣножати двѣ у Захариничахъ, надъ рѣкою Полотою; коморы двѣ у раду крамковъ зъ земцами двѣма; которы двѣ у раду рѣзницкомъ, домъ у мѣстѣ надъ рѣкою Полотою, подле дому Тимофея Стебута. У

Бышенковичахъ домъ съ пунями; на Острой въ мѣстѣ ихъ милости отцовъ езуитовъ дворы два, которые маю отъ Петра Миколаевича и отъ сына его Константина Петровича зъ огородами. Посудъ домовыхъ: мисъ цыновыхъ великихъ шестьнадцать, полмисковъ двадцать, кгарцовъ старыхъ и новыхъ деветъ, талерокъ старыхъ и новыхъ двадцать чотыри, штофъ шесть, наливка одна, приставокъ шесть, кварталы три, рукомый двѣ, одна цынова, а другая мосендзова, антвасикъ домовый, фляшь великихъ и малыхъ семь; мѣдь: котель пивный одинъ, котель горѣлочный безъ трубъ, бани двѣ, одна съ трубами и зъ горшкомъ мѣдянымъ, жбанъ мѣдяный, три горшковъ великихъ и малыхъ чотыри, котловъ домовыхъ малыхъ деветъ; жолтое мѣди котелки два, миса мѣдяная, горшки мѣдяныхъ два, мѣски двѣ, ендовки двѣ, третья малая, ковшь мѣдяный одинъ; карабины два, мушкеты два, пулгакъ, шабля, кордъ старый, палашъ старый лихтаровъ мосендзовыхъ чотыри, лихтаръ тройчастый одинъ, малыхъ приборяныхъ два; сукна фалендышу кгранатового локти дванадцать и треть, баи чирвоное Венецкое локти чотыри, мухояру турецкого локоть шесть, футро хребтовое, лисъ одинъ чирвоный, недокунковъ дванадцать, лисихъ лапъ дванадцать, корозыи локти два и четверть, фалендышу зеленого двѣ трети, коберецъ старый, кобенякъ лазуровый, жупанъ чорный зъ крузиками серебрянными позлотистыми, жупанъ бурнатный бѣлками подшитый, фаразія ротова волками подшита, колпакъ аксамитный неподшитый, плотенко турецкое; саквы новые двѣ, одно нѣмецкое, другое козацкое, ручница пташа, пороху Виленского у богурцѣ, козлиная чорная, робленая; безменовъ мосендзовыхъ три, мѣдници мосендзовыхъ

двѣ, скуръ лосихъ двѣ, и обѣдокъ выправные; солонины полтей шесть, саль свиныхъ десеть; мождчеры два, шали великіе, и фунтъ, шишакъ, образы оправныхъ три, кони два, кляча зъ жеребкою, быдло розное, шнурковъ едwabныхъ локтей сорокъ. Долги, што мнѣ Якову люди винни: сынове мои старшіе Иванъ и Василей Яковлевици винни копь двѣ тысеци и сто копь Литовскихъ, панъ Левонъ Стефановичъ, мѣщанинъ Виленскій, на квитъ свой виненъ копь двѣстѣ девять, мѣль отдать спустивши двѣ недѣли по крещенью рускомъ, въ року тысеца шестсоть двадцать пятомъ, теды не отдалъ; панъ Иванъ Артемовичъ на листъ вызнаный виненъ копь сто; его милость панъ Кгабріель Марковичъ Корсакъ на листъ своемъ виненъ копь двадцать и грошей тридцать; Отець Яковъ Дюканицкій—протопопа Полоцкій, на листъ свой вызнаный виненъ копь сорокъ, кромя облику давного долгу копь десеть, на то даль десеть мѣрѣ жита, на тотъ часъ жито куповано мѣру по полторы копы; его милость панъ Миколай Гребницкій на два листы виненъ копь двадцать пять и грошей пять; панъ Алхимъ Нарбутъ на листъ свой виненъ копь пять; панъ Остафей Венковичъ на листъ свой виненъ попелу будного лашты чотыри; панъ Яковъ Венковичъ виненъ на листъ вызнаный копь пять, особливе грошей тридцать; панъ Гапонъ Лукиничъ на квитъ виненъ копь тридцать, а особливе копь три; его милость панъ Валеріанъ Явкгель на квитъ виненъ копь дванадцать; панъ Андрей Борисовичъ виненъ копь десеть, маеть отдать на Филиповы запусы въ семь року двадцать шостомъ пришыле; панъ Федоръ Крупеникъ на листъ (виненъ) копь сто семьдесятъ пять, зыстилъ то-

го долгу копь сто сорокъ, рещты зосталь виненъ копь тридцать пять, отпустилъ копь десеть, а копь двадцать пять отдати маеть; панъ Гаврило Остаповичъ виненъ копь тридцать, мѣль отдать на день светыхъ апостоль Петра и Павла въ семь року двадцать шостомъ прошлого сестричнѣ моей Гарасимовой дочцѣ, зъ сестрою моею спложоной. На манастырь замковый черницамъ отказаль мѣру жита и копу грошей. Комору, въ раду крамномъ стоячую, у пана Ивана Харковича купленую сыну... своему Тимофею на выживенъе и опатренъе съ позему до уросту лѣтъ его, а кгда лѣтъ доидеть, тая комора на равные части быти маеть. Еще ку тому повѣдалъ: у Захариничахъ пуню сѣна; у дому на полотнѣ картинъ шестнадцать, скрини вазовыхъ три, перстень золотый съ каменемъ, поясъ подъ серебромъ оправный, сукна сермяжного локтей одинадцать; въ рынку вразовомъ околичномъ шпихлеръ, отъ пана Яρμοши Григоревича купленый. Што все, яко се вышей помѣнило, панъ Яковъ пописавши и остатнею волею своею ствердивши, а розправуючи до конца малжонку свою пани Богдану Яковлевну Загорчанку и семи сыновъ своихъ, такъ лѣтъ dorosлыхъ, яко недорослыхъ, пана Ивана, пана Василія, пана Федора, пана Марка, пана Семена и пана Тимофея Яковлевицовъ Ходыковъ повѣдилъ, што дей, есть шать платья, пососовъ серебряныхъ и што кольвекъ на невѣсту належитъ малжонки моее, до того дѣти мои сынове *). спложонные, не мають жадное потребности, во всемъ томъ они вольни; до того дей сыномъ моимъ чотыромъ старшимъ, Ивану, Василю и двумъ Федоромъ выправы даль

*) Почти цѣлая строка вытерта.

по копь двѣстѣ Литовскихъ, а помененой малжонцѣ моей Богданѣ, за разъ тремъ сыномъ меньшимъ Марку, Семену и Тимофею, кгда лѣтъ дойдуть, маеть быть первой выдано также по двѣстѣ копь грошей. Потомъ, отдавши на церкви и што кому есми отписаль, и мене водле звычайу хрестіанского съ тоежъ маетности поховавши, на потомъ, што кольвекъ зостанеть, грошей готовыхъ, серебро, цынь, мѣдь, шаты, кони, быдла, товары, дома, коморы, гдѣ все на все отъ мала до велика отказаль и отписаль малжонцѣ своей и семи сыномъ своимъ, имени звышъ менованымъ, на осьмъ частей въ ровный дѣль. Которую малжонку свою и сыновъ своихъ лѣтъ немаючихъ поручилъ Пану Богу въ опеку и опатренье зо всеми маетностями, на часть ихъ належачими, подалъ старшимъ сыномъ своимъ пану Яну

и пану Василию Яковлевичомъ Ходыкомъ, которые дей малжонка и сыновья мои взгодѣ милости водле сего тестаменту моего справоватисе мають, и помененные опекунове сынове мои долги винные одысковати, штомъ кому виненъ и отписаль отдавати и всимъ водле належности справовати. Меншіе тежъ сынове мои матки своее и старшіе въ послушенство старшимъ мають и повинни будутъ. Которое справованье тестаменту остатнее воли пана Яна Федоровича Ходыки до книгъ мѣскихъ Полоцкихъ записано, съ чого сесь тестаментъ подъ печатью лавницкою, съ подписомъ руки моее писарское, сторонѣ потребующой пану Ивану и пану Василию Яковлевичомъ Ходыкомъ естъ выданъ. Писанъ у Полоцку.—Миколай Саковичъ писарь.

1636 г. Декабря 8 дня.

Изъ книги № 5109, за 1511—1654 г., л. 355—358.

166. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Семена Ивановича Азарича.

Завѣщаніе это указываетъ на многія прекрасныя бытовыя черты русскихъ людей тогдашняго времени. Такъ упомянутый Азаричъ, будучи Новгородскимъ мѣщаниномъ, умѣль честнымъ трудомъ нажить весьма значительное состояніе; обнаружилъ рѣдкое благочестіе и привязанность къ православію до такой степени, что даже сына

своего отдалъ въ монахи; завѣщаль тѣло свое похоронить въ Виленскомъ Св. Духовскомъ монастырѣ и на похороны записаль 200 копь лит. грошей; остальное имущество, состоящее изъ денегъ и каменныхъ домовъ, распредѣлилъ между родными и родственниками; Св.-Духовской церкви отписаль богатую утварь.

Roku od narodzenia Pańskiego 1647, miesiąca Januarii dwunastego dnia. Na

rokach sądowych ziemskich, po Trzech Królach święta rzymskiego przypadłych

y sądownie w Nowogrodku odprawujących, przed nami Andrzejem ob. sędzią, panem Piaseckim podsądkem, Chreptowiczem—pisarzem, urzędnikami ziemskimi sądowniemi ziemi Nowogrodzkiej, postanowiwszy się oczewisto u sądu pan Kristof Załamay opowiadał na przyniesienie z ksiąg grodzkich Nowogrodzkich do ksiąg ziemskich Nowogrodzkich wpisać—dał wypis grodzki Nowogrodzki wpisanym w niey testamentu sławetnego p. Symona Azarycza y prosił, aby ten wypis y samy testament sposobem przeniesienia do ksiąg ziemskich Nowogrodzkich był wpisany, który tak się w sobie ma.

Wypis z ksiąg grodzkich z zamku woiewodztwa Nowogrodzkiego od narodzenia Pańskiego 1636, miesiąca Decembra dwudziestego dnia. Na urzędzie grodzkim w zamku i. k. mości Nowogrodzkim przede mną Pawłem Onichowskim—podwoiewodzkiem Nowogrodzkim, od w. i. m. pana Mikołaja Sapiehi—woiewody Nowogrodzkiego, czywona ziemi Żomoyckiej, Korszewskiej, Nemonowskiej etc. starosty postanowiwszy się oczewisto sławetny y uczcywy p. Piotr Symonowicz Azarycz obywatel miasta stołecznego Wileńskiego, opowiadał y pokładał aktikuiąc do knih terazniejszych grodzkich Nowogrodzkich pisać dał testament nieboszczyka sławney pamięci temi niedawnemi czasy zmarłego sławney pamięci Symona Iwanowicza Ozarycza—obywatela też miasta Wileńskiego, oycy swego, podług prawa pospolitego sprawiony, dany y należący małżonce y potomkom uieboszczykowskiem w ten sposób y temi słowy pisany:

W imie P. Boga wszechmogącego w Trójcy ś. Jedynejo, niechay się stanie, ku wieczney pamięci tey rzeczy. A iż ponieważ nie odmienna wola tegoż naywyższego Pana z

razu ieszcze skoro po przestępstwie pierwszego oycy naszego oddana, raz z dekretem iego świętym postanowiona, to iest, iż wszyscy, którzy ieno kolwiek na świat się rodzą, umierać muszą, tylko by doczesney a nie wieczney śmierci.—O to my się prawdziwi chrześciane wedle przestrogi pisma świętego starać powinni w czym wedle miłosciwey obietnicy łaski y zasług zbawiciela y odkupiciela naszego syna Bożego, ta nadzieia zostawa nam wiernym chrześcianom, *blahoczestwym*, chwalącym Boga, iż koždy w tego odkupiciela swego wierzący y drugi iego naśladowujący, nie umrze, ieno będzie miał żywot wieczny, tedy y ia grzeszny Symeon Iwanowicz Azarycz—Nowogrodzki mieszczanin, uprzywileiowany miasta ikmci stołecznego Wileńskiego, z łaski Bożey chrzczoney, wyuczony y wychowany w starożytnym oyczystym nabożeństwie wiary katolickiej graeckiej cerkwi wschodniej, a między inszemi mniejszy y niegodny brat wpisany w bractwo Wileńskie ś. Ducha, w teyże blahoczestii statecznie trwając miłoserdzia Bożego pewny będąc, a widząc przed sobą bliski koniec dni moich, zwłaszcza wypełniwszy takie lata, kiedy już według psalmisty s. więcej prace y boleści cierpię nad potrzebę życia mego, iako widzę, wiem, że to woli y providentii iego s. poruczywszy, umyśliłem ten testament ostatniey woli moiey, dzieła lat moich, rozprawuiąc: Ubogi domek, małżonkę, dziatki moie, według proroka mówiącego: rozpraw dom nowy, albowiem masz umrzeć, aby po śmierci moiey domowi temu między sobą różnicy, niemieli. — Naprzód tedy gdy pan Bóg wszechmogący z woli swoiey świętey z ciałem moim grzesznym rozłączy duszę moię, poruczam onę w ręcę iego święte, a ciało moie grzeszne ziemi, które aby było nie gdzie indziej, ieno w

Wilnie, tamże przy tej cerkwi ś. Ducha pogrzebione, wielce o to małżonki mojej miłej y dziątek moich proszę y każę pod nielaską Bożą, gdy by inaczej uczynili, ale aby chociaż bez żadnego kosztu y zbytney ceremonii (iako lepiej y leczy być może), ciało moje grzeszne tam do miasta Wileńskiego zaprowadzili, albo iakozkolwiek kości moje iako Józefowi do ziemi chananeyskiej zanieśli y między bracią moją wpisaną złożyli, na który to pogrzeb prowadzenia ciała mego, na upominki y na ubogie 200 kop, by y więcej było, zapisuję, a to z ubogiego zebrania mego y z summy u ludzkie pewnych dłużników moich będącay, która po mnie na rejestrze, ręką moją własną spisany, albo podpisanym naydzie się y to małżonce mojej miłej Tacianie Wilkownie w podział na część zapisuję 1000 złotych polskich do tego przydawszy oney srebra białych łyżek 1 tuzin, z tego co u pana Symona Kopytka w zastawie wykupiwszy oddać oney maia. Do tego w rzeczy ruchomości, ochędostwo y sprzęt wszelki domowy oney że jedney należeć ma, y między wszystkie ubiorami, cokolwiek sobie na stan swój białogłowski sprawionego ma, z czego by z dobrej woli swej dzieciom udzielić chciała. Do tego dzieci moje należeć nie maia—owszem aby ona, iako rodzicielkę swoją przy sobie, przy którym ona mieszkać zechce, uczciwie chwaloną, y iako panią y matkę swoją szanowali, ażeby onych pan Bóg błogosławił. Synu mojemu starszemu Michałowi, na chrzcie s. nazwanemu Mateuszowi, któregom ofiarował panu Bogu do zakonu w Czerncy, mianowicie do tegoż klasztoru s. Ducha przy cerkwi Bratstwa Wileńskiego błahocestii starożytney, który do tego czasu za pozwoleniem moim y starszego bratstwa w monasterzu Cepskim

przy oycie Sylwestrze do czasu usługi, któregom gdy do klasztoru dawał, nie więcej onemu dać obiecał, tylko piwnicę moją sklepistą, która pod kamienicą Chocięską Małej Giełdy, wchodząc do wrót po prawey ręce pierwsza, która do tych czas w zastawie odemnie w pięciu set złotych u p. Stanisława—kupca Wileńskiego, co szablamy targuie, według prawa onemu a mnie służącego, które po mnie naydzie się, y w księgach mieskich u p. Gaszłowickiego—pisarza mieskiego Wileńskiego zapisano iest, z której ia do tych czas od kilkanastu lat dawałem pewną prowizyą oycowi Sylwestrowi Cepskiemu, przy którym on do tych czas mieszkał, tą piwnicę moją synowie moi z tych że pieniędzy moich, wysz mianowanych, wykupiwszy, do monastera wysz mianowanego, brackiego, święto Duskiego, albo też summię za nią należącą oycom święto-Duskim oddać, albo póki nie wykupią każdego roku po 20 kop. Litewskich, do tegoż monastera powinni będą dawać, a to na wychowanie tegoż syna moiego Michała. Do teyże cerkwi ś. Ducha Wileńskiego odpisuję y mianuję wszystkie do tego aparaty cerkiewne, którem na ozdobę cerkwi Bożey posprawował y przy sobie zawždy w osobliwey skrzyni moiej miał y mam, a mianowicie: krzyż srebrny złocisty kamieniem iakim takim sadzony; ewangelia srebrem w czerwonym axamicie oprawna; kielich, kadzidło, patyna, gwiazda, łyżeczka, koneweczka albo garnuszek z nakrywką, y dwa iablka, wszystko to srebrne, Rysij dzwon y wszystko co ieno do cerkwi należy, do tego wszystkie księgi, iakie kolwiek do cerkwi Bożey po mnie pozostale nayduią się należące, przydając do tego panahyją srebrną złocistą, którą u mnie ocieć Sylwester Cepski pozyczył, a tam że do cerkwi Wileńskiej

koniecznie oddać mają y wszystko to przy cerkwi ś. Ducha Wileńskiej, a nie gdzie indziej zostawać ma wiecznie. A syn mój Michał od teyże cerkwie, dokąd inąd odłączony nie ma być aż do żywota swego; a to dla chwały Boskiej y ustawicznego modlenia się za moją duszę. A osobliwie nadto do teyże cerkwie ś. Ducha na dypaty albo napominki zapisuję, z teyże summy moiey, wysz mianowaney, 200 kop Litewskich, którą summę synowie moi bez omieszkania po śmierci moiey do rąk starszego oycy bractwa oddać mają. Panu Pawłowi, zięcowi swemu miłemu y żenie onego, córce moiey Zofii, do wyprawy dania y chowania, co onych y nadto doszło, zapisuję miasto gotowych pieniędzy obligonych na czterysta kop Litewskich dany, którą summę za onych zapłaciłem imści panu Janowi Szyckowi, u którego od kilka lat, kupując onym majątność Gustawską, byłem pożyczyl, do tego mają onym przydać synowie moi kubek albo puhar mój srebrny, żrzebiat trzyletnich dwie, krowy dwie, dwa woły, sześcioro owiec; a iuż o to wszystko, o cośmy niegdy z synem Pawłem, zięciem moim, rachować mieli, iużeśmy się porachowali y z obu stron kwitowali się. Także synom moim żadna trudność nie ma być zadana: Janu, Dmitrowi Brażycowi, zięciowi mojemu młodszemu y małżonce onego y córce moiey Marusi, żem ieszcze gotowych pieniędzy nie dał, tedy w równy dział czyniąc z tymże panem Pawłem tysiąc złotych gotowych zapisuję. Którą summę synowie moi po śmierci moiey bez prolongacyi zapłacić onemu y oddać mają; z tey że summy u dłużników moich będący odyskawszy do tego mają przydać, także onemu kubków srebrnych złocistych cztery, a iuż nad to więcej synowie moi przerzeczonym zięciom

moim nie więcej dawać nie mają y nie powinni, ani też żadne trudności zadawać mają, gdyż one w równy podział dziele między innemi dziećmi y odprawuję. Co się tycze do synów moich Piotra y Heronima, obudwóch ieszcze nie podzielonych, którzy mnie nie kosztują, osobliwie Piotr starszy przy mnie od siedmiu lat będący y opuściwszy sobie w młodości swoiey wiele należących conditiei, teraz podczas starości w niedoleństwie moim mnie usługował, o zdrowiu moim, także o domowych y okolicznych kłopotach pracę y staranie podymował. A ten młodszy aż dotychczas na naukach będąc y trwając, który nic w rękach swoich niema, tedy wszystkie ubogie dziedzictwo, majątność albo dobra w mieście y na przedmieściu Wileńskim leżące, iako własne nabycie moie, w równy onym podział obóm zapisuję, tak to co iest wolnego y nikomu nie zawiedziono, iako też y to, co iest zawiedzionego, albo summą iaką obciążonego, wszystko toż teyże wysz mianowaney summy podług oney stawić dług inszy y podzielić się mają, a mianowicie: w kamienicy Gieldzie wielkiej od imci p. Hołowni przeze mnie kupioney, w kotłach y we wszystkim naczyniu browarnym czwartą część, w Gieldzie Małej we śródku, tak w sklepach dolnych, iako y wierzchnich, tak też y w Wielkiej Gieldzie, wszedszy po lewey ręce sklepy dolne y górne, które od pana Maksymowicza z Małej Gieldy uczestnikami moimi podkupiliśmy, na co y prawo iest, o czym imć p. Szyck dobrze wie, iako spólny choć mało co większy ze mną uczestnik. A trzymam o sumnienu imci, że dzieci moich nie ukrzywdzi, owszem pokornie proszę, aby onym ukazał, co komu należy, a osobno krama y piwnica sklepista, od tegoż p. Maksymowicza przezemnie z pp. uczestnikami moimi kupiona

która do tych czas w zastawie u pana Pawła prochownika w półtorasta kopach, naco sprawa iest według zapisania w więgach gaynych; kamienica moja na Subaczey ulicy na przeciw cerkwi ś. Ducha od imci p. Piotra Kopacza y małżonki onego, bywszey niegdys ś. p. Rozyncyszowey nabyta, którą od kilkanastu lat zawiodłem, w którey summie nieboszczykowi imci panu Fronkiewiczowi—staroście Lidzkiemu, iako z prawa imci pokaże się, a mnie nie doszło tylko ośmset kop. Domy, ogródek mój nabyty w Łukiszkach, wolny dom y ogród na Kiewlicz ulicy, a drugi także na Kiewlicz ulicy, od Daniela Kusznerza nabyty, domek y plac na Porudominiu z sianożęcią pod borem: to wszystko w równy podział dwóm moim synom zapisuję, przydawszy onym do tego łyżek złocistych srebrnych tuzyn, kubki złociste barwiane, które dotychczas z inszym srebrem w zastawie, iako wyżej, zkađ sobie z tey że summy okupić maia, a ostatkiem teyże summy, to iest resztą maia podzielić zarówno. Do czego brat starszy Michał—zakonnik, także zięciowie y córki moje należeć nie maia. Na co więcey ia gotowey summy, srebra y złota, oprócz co żenie naznaczono, nic nie mam y więcey też z łaski Bożey nikomu niczego niewinien; oprócz panu Jachimowiczowi, pisarzowi Nowogrodzkiemu, siestrzankowi moiemu, winienem został z porachunku moiego ośmset złotych polskich, na list y oblig mój onemu dany y to też synowie moi po śmierci moiey maia onemu nie omieszkiwaiąc zapłacić y według baczenia nadgrodzić, a za dobroczynność, miłość y pracę onego, któremi mię około dwudziestu lat wspierał zawdzięczyć y wszelkim sposobem odsłużyć. Któregom ia teraz proszę, aby onych z łaski y miłości przyjacielskiey nie opusz-

czał, y iako świadomy rzeczy ten, który we wszystkim kraiu Nowogrodzkim przebywa, zechce, aby pomocą y radą był; za co onemu pan Bóg zapłaci, ieśli oni zato onemu odsługiwać niebęda. A że ia mieszkaiąc przez kilkanaście lat w kraiu Nowogrodzkim na maiętnościach ziemskich, to trzymaiąc zastawą, to arenduiąc, nie bez krzywdy szkody moiey część odkupuiąc doład żyłem tak, iż miedzy inszemi trzymał zastawą od iaśnie oświeconego xiążenia imci kawalera maiętność imci Koldyczewską, tak za użyciem samego imci, iako też slug y urzędników iego mości Koldyszewskich y Kroszyńskich, ratuiąc poddanych zbożem, bydłem y pieniędzmi podczas głodu niemałego, wydałem y reszty czynszowey na poddanych siła pozostało, w czym choctay mi, według obietnicy xięcia imci przyjacielskiey, miała być słusna sprawiedliwość uczyniona, a teraz y dotychczas nie stała, w którey sprawie, iako się z mi łiwey łaski swoiey obiecali, popracować y przyczynić się do xięcia imci pewne osoby, a mianowicie imć xiaźdz pleban Nowogrodzki dobrodziey imci p. sędzia ziemski Nowogrodzki teraznieyszy pan y patron mój, którego maiętność Jahrecką w arendzie trzymam, a pan Bóg widzi, że więcey imci niżeli sobie pożytku czynię. Tedy zastawiam po sobie wszystkie puncta, krzywdy, dołęgliwości moich na piśmie, Bogiem świadcząc, że nie takowego nie napisałem, co by nie było, pokornie tedy ichmościów proszę, aby według czasu poszarpawszy ten registr, albo puncta śmieli prosić o przyczynę do xięcia imci, aby dla sumnienia y sławy swoiey pańskiey nie życząc krzywdy dzieciom moim, to według słusności nagrodzić onym rozkazać raczył; imci też pana sędziego, p. mego miłościwego, osobliwie proszę, aby

się w tej arendzie z żoną y z dziećmi moimi obeyść chciał, widząc znacznie że nie stoi za mnie, zwłaszcza gdy poddani swawolnie słuchać y wiedzieć tego, co w inwentarzu opisano, niechcą, a co więcej w przyszłym czasie pokaże się, aby na to baczenie swoje pańskie mieć raczył, a nas z tej arendy choć po pierwszym roku wyzwolić, y pieniądze chciał oddać, a jeśli by to nie mogło być, przynamniej aby co tam w tej arendzie, użyć mógł, a jeśli by bez tego być nie mogło, ażeby w tych wszystkich sprawach moich prawnie z kimkolwiek o cokolwiek przyszło czynić, tedy do poparcia y skończenia prawa, lubo ugodą dać moc y poruczam iednemu synowi memu Piotrowi Azaryczowi, samemu iednemu, we wszystkiey tej sprawie, iako aktorowi należący, a to dla tego, aby się uczestnikami nie mianowali do iego małżonki, y drugie dzieci moje nikogo mieć nie mają, iakoż za obligami z niektórymi obywatelami mniejszemi tutejszego województwa Nowogrodzkiego, którzy na rejestrze moim nie mianowani, u których temuż Piotrowi, synowi memu, odyskiwać zlecam, iako y na to wszystko samemu iednemu nakładać, tak też nikomu z tego wyliczać się nie powinien będzie. Sprawy moje wszystkie, które lubo na dobra w mieście Wileńskim służące, które są w powierzonym schowaniu z skrzynką u imci pana Jana Szyca, te wszystkie do tegoż syna mego starszego Piotra, według rejestru spisanego, aby oddał y dzieciom moim łaskawym panem y promotorem być raczył, pokornie proszę. Za co sam

pan Bóg nagrodą będzie, a dzieci moi zasługiwać imci powinni będą. A tak kończąc tą ostatnią wolę moją ten testament zawieram, poruczając małżonkę, dzieci w ręce wszystkich przyjaciół moich łaskę y opatrności swojej, a ten testament zostawiam z pieczęcią y podpisem własnej ręki mojej.— Przy którym sprawowaniu tego testamentu mego byli ludzie zaci, do tej sprawy dla świadectwa użyci, imć p. Szczęsny Połoński, imć p. Baltazar Solohub—którzy za oczewistą prośbą moją do tego testamentu mego pieczęci swoje przyłożył y ręce podpisał raczyli—Pisan w Piatrze roku 1636, miesiąca Decembra 8 dnia. U tego testamentu mego pieczęci przyciśnionych cztery, a podpisy rąk w te słowa: Ja Symon Azarycz ten testament podpisałem własną ręką.— Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu od pana Azarycza Paweł Mokłok, podczaszy y sędzia grodzki Nowogrodzki mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu Szczęsny Połoński ręką swą. Ustnie proszony do tego testamentu Baltazar Solohub ręką swą.— Który to testament do xiąg grodzkich Nowogrodzkich jest wpisany, z których y ten wypis pod moją urzędową pieczęcią panu Piotrowi Azaryczowi jest wydany. Pisan w Nowogrodku. U którego wypisania pieczęć urzędowa przyciśniona iedna, a podpis ręki pisarskiej temi słowy: Piotr Jan Konderański—pisarz. Który ten wypis do xiąg ziemskich Nowogrodzkich jest wpisany, z których xiąg pod naszymi urzędowymi pieczęciami panu Piotrowi Azaryczowi jest wydany.—Pisan w Nowogrodku.

1648 г. Юня 2 дня.

Изъ книги № 5345, за 1491—1668 г., л. 248.

167. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Іеронима Азарича.

Виленскій мѣщанинъ Іеронимъ Азаричъ, одинъ изъ смотрителей надъ построениемъ Св.-Духовской церкви православнаго исповѣданія, чувствуя приближеніе смерти, составилъ настоящее свое духовное завѣщаніе, въ которомъ проситъ похоронить его при Св.-Духовской церкви; имѣніе свое, довольно значительное, распредѣляетъ между родными; Св.-Духовскому монастырю отписываетъ 40 копѣ и даритъ прежній долгъ въ 70 копѣ; отписываетъ на монастырскій госпиталь 10 копѣ, а на госпиталь св. Никодима 2 копѣ. Подробный инвентарь всего имущества указываетъ какъ на количество имущества тогдашнихъ Виленскихъ горожанъ, такъ и на торговые ихъ обороты.

Judicium expositum et criminale feria sexta post festum sancti Joannis Baptistae, die vigesima sexta mensis Junii, per nobilem ac spectabilem dominum Nicolaum Kliczewski—consulem, locum generosi domini Thomae Bildziukiewicz—tribuni Derpatensis, sacrae regiae maiestatis secretarii, advocati tenentem et nobiles ac spectabiles dominos scabinos Vlnenses bannitum est anno domini 1648.

suum, ad archivum iudicii anno praesenti millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo die secunda mensis Junii traditum, in quo postremae voluntatis suae ordinatio continetur, iudicialiter adaperitum sit et ad acta inscribatur. Quod quidem rotulum, per nobiles dominos scabinos ex archivo ad iudicium delatum sigillis suis integrum, ad instantiam dicti postulantis apertum et lectum actisque iudicii inscriptum, talis est tenoris, uti sequitur.

Coram iudicio scabinali Vlnensi comparens personaliter nobilis ac spectabilis dominus Bogdanus Borysowicz — consularis Vlnensis, nomine filiae suae honorabilis Marciannae Borysowiczownae, defuncti Hieronimi Ozarzycz—civis et negotiatoris Vlnensis, derelictae viduae atque Hrehorii Omeilianowicz et Samuelis Philipowicz — civium et negociatorum Vlnensium, tutorum testamentariorum bonorum et liberorum praefati defuncti, generi sui, instantiam ad nobile iudicium fecit, ut rotulum oclusum per olim Hieronimum Ozarzycz—generum

W imie Tróycy przenaświętszey Amen. Niech się wola Pańska stanie. Wola moja Hyeronima Ozarzewicza y dispositia takowa iest: co mi pan Bóg dał do szafunku z łaski swey świętey, będąc chorym na ciele a zdrowym na umyśle, tudzież też będąc przy dobrej pamięci, disponuję ubogą substantią moją: Naprzód a) duszę moję panu Bogu, a ciało ziemi oddaie, a proszę, aby trybem chrześciańskim przy cerkwie świętego Ducha, bractwa Wileńskiego prawosławnego, było pogrzebione, a ubostwo

moje takim sposobem rozporządzam: naprzód b) wicinę moją własną ze wszystkimi przynależnościami y statkami do niej należącemi, na której mój towar był do Królewca prowadzony, a stamtąd traktowano od pana Alexeia Siemionowicza odebrać y według informatyey y rejestru mego ode mnie danego, tak pomienionemu panu Siemionowiczowi, iako y panu Krzysztophowi Sokolowskiemu przedaję towarów moich do Królewca posłanych porachować, y co by zostało reszty, po zaplaceniu długów kredytorom moim, według cerographów od nich odyskać; c) soli w Łukiszkach moich lasztów dwa y beczek sześć, a w sklepie pod kamienicą imci pana Szycikaraycy Wileńskiego, śledzi beczka iedna, soli zaś lasztów dwa y beczek sześć w domu gdzie sam mieszkam, octu winnego ukszesztów trzy; do tego d) w tymże domu w handlu gorzalczanym, spółnym z iegomością panem Bohdanem Borysowiczem—raycą Wileńskim a moim panem oycem, podług contractu naszego ma być kop sto; ten handel przy małżonce moiey miley ma spółnie zostawać, gdyż y pan ociec mój drugą kop sto ma w tym handlu; e) gotowych pieniędzy w schowaniu małżonki moiey iest kop sto litewskich srebra, cokolwiek iest natenczas mego, mianowicie tak złocistych półtuzina, iako y białosrebrnych dwa tuziny kubków, z brzegami złocistemi cztery, ieden kubek srebrny w kwartę, dwa kubki białe w capę, czarka iedna nowa, kubeczki dwa okrągłe, kubeczek ieden nowy, kubeczek złocisty, czara do miodu duża, kubeczek z esikami, guzów srebrnych białych piętnaście, pasek ieden w zastawie w kopach dziesięciu od pana stryia. f) A co kolwiek gierady małżonki moiey, czego ona własnie zażywała iako swego własnego, nie ma

podawać do inwentarza we złocie, iako w paskach y perłach, także we wszystkich ochędostwie, o co pilno upraszam y tak chcę mieć. Szaty moje własne mają być podane do inwentarza. g) Kupno półkamienicy od pana oycy mego pana Borysowicza, które wespół z małżonką moją według przyznania imci w kopach litewskich tysiąc sześćset nabyłem, iż ieszcze nie zniosłem kredytorów, którychem się znosić podiał według kontraktu, iegomości ode mnie danego: mianowicie panu Pawłowi Szklenczewskiemu nie zapłaciłem kop czterysta litewskich y interesu za pół roka od sta po pięciu kop, w tąż y panu Pawłowi Fiedorowiczu y małżonce iego kop trzechset, a interesu od roku tysiąc sześćset czterdziestego ósmego od nowego lata po kop dziesięć od sta, którym długom panowie opiekunowie niżej mianowani powinni dosyć uczynić. Sprzęt domowy, miauowicie: cyna, miedź, mosiądz ma bydź do inwentarza podany. h) Folwark Łukiszki, oyczysty spółny z panem bratem moim panem Piotrem Azarowiczem należący, w którym folwarku ia, za pozwoleniem y mocą tegoż pana brata, własnemi moimi pieniędzmi, podług rejestru moiego kop sześćset litewskich przybudowałem, iako się z rejestru pokaże; a zem w małej Gieldzie nazwaney y Chocciowskiej wespół z panem bratem moim panem Piotrem siódmą część miał, tedy z teyże siódmey części połowicę moją własną, nikomu niepienną, prawem wieczystym iegomości panu Zachariaszowi Szycikowi—raycy Wileńskiemu, sprzedałem za złotych pięćset y te pieniądze do rąk moich odebrałem, które w całości przy małżonce moiey zostaią y do inwentarza mają być podane. Z którey ia summy pomienionego imci pana Szycika kwituję, w posessyą y intromissyą przez ichmciów panów ławni-

ków pana Stanisława Gawłowickiego y Bazylego Sielawę y iegomości pana pisarza ławniczego Wileńskiego, przy słudze przysięgłym utściwym Pietrze Jurewiczu, podalem y na resignatią przez iegomości pana ławnika starszego w sędzie gaynym wyłożonym pozwoilem, czyniąc przytym evictią na wszelakich dobrach moich, żadnego sobie prawa ani potomkowi moiemu nie zostawując. Kamienica nasza oyczysta na Subaczey ulicy leżąca, u iego mości pana Władysława Fronckiewicza w zastawie w kopcach tysiącu będąca, spólnie ma być z panem bratem moim wyż mianowanym okupiona. k) Do tego borgi u różnych ludzi znajduią się, mianowicie: u pana Ibiańskiego — Kownianina, według cerographu kop ośmdziesiąt ośm; u małżonki moiey kop czterdzieści; u paniey siostry moiey paniey Dimitrowey kopsiedmnaście groszy ośm, na co iest zastawa perel sznurów trzy; u pana Krolika z Lachowicz kop siedm groszy trzydzieście; u pana Krzysztopha Solennika kop trzynaście; u świezczennika z Wolki kop trzydzieście sześć groszy dwanaście; u pana Michałowskiego kop cztery, groszy trzydzieście sześć; u Hersa — żyda Wileńskiego, za tabakę kop trzydzieści; u Godlewskiego za soli beczkę kop dwie, groszy piętnaście; u Haponowicza z Lachowicz kop trzynaście; u Ihnata — czapnika, kop cztery groszy dwadzieścia cztery; cerograph u żyda Zelmana iego towarzysza na złotych czterysta odemnie dany, iako niewinny y zapłacony odyskać. l) Długi moie, komu co winien, takowe są: Naprzód bratu memu oycu Michałowi kop pięćdziesiąt; na to on u mnie różnych rzeczy nabral, iako w regestrze opisuie się, cerograph iego też mam goły z podpisem ręki, na który nicem nie winien. l) Legacyey oycom do cerkwi świętego Ducha na

processyą y za dzwony, także za czterdzieście służb bożych oddaię kop czterdzieście litewskich; do szpitala przy cerkwi świętego Ducha będącego moiey własney legacyey oddaię kop cztery, a niebożczki paniey matki moiey kop sześć ma być oddano. m) A iż ia, będąc dozorca budowania cerkwi świętego Ducha, wydałem swoich pieniędzy plus vel minus kop siedmdziesiąt, tedy ia daruię tamecznemu bractwu świętego Ducha. Jarzących świec odemnie sprawionych ośmnaście, po pogrzebie moim bractwu świętego Ducha maią być oddane. n) Do szpitala świętego Nikodema leguię na chleb ubogim kop dwie. A to wszystko sporządziwszy, co mi pan Bóg dał, do szafuuku, o) zostawuię małżonce moiey, która według prawa maydeburskiego y zwyczaiu miasta tego czwartą część ma wziąć (syn umarł), a ostatek na dziatki moie, mianowicie na Alexandra syna y Katharzynę córkę moią maią dochować panowie opiekunowie, odemnie uproszeni, mianowicie: sławetny pan Hrehory Omelianowicz — brat mój stryieczny y pan Samuel Philipowicz — przyjaciel mój miły, których wielce y powtóre upraszam, aby tę pracę podiawszy dziatki moie w boiaźni Bożey wespół z miłą małżonką moią we wszelakich enotach, dodając onym nauk y ćwiczenia potściwie chowali, y to wszystko, co się w testamencie zamyka, do skutku przywiedli. Działo się przy bytności ielmości panów ławników, iegomości pana Stanisława Gawłowickiego y Bazylego Sielawy, także przy panu pisarzu ławniczym Wileńskim y słudze przysięgłym Pietrze Jurzewiczu, dnia wtórego, miesiąca Junii roku Pańskiego, tysiąc sześćset czterdziestego ósmego. Sequitur subscriptiones manuum in hunc modum: Hieronim Azarycz — ręką swoią własną podpisał. Stanisław Gawłowicki, ręką

swoią własną. Przy tym testamencie, będąc przydany z urzędu, ręką swoją podpisuję się Basilius Sielawa mp. Quod testamentum modo praemisso factum, actis praesentibus scabinalibus insertum, partibusque instantibus extraditum est.

1649 г. Октября 27 дня.

Изъ книги № 5109, за 1511 г., л. 435—442.

168. Опись имущества, оставшагося по смерти Виленскаго бургомистра Степана Лебедича.

Изъ этого документа можно извлечь очень много данныхъ, разъясняющихъ разныя стороны бытовой жизни тогдашнихъ горожанъ. Такимъ образомъ изъ этого документа видно: 1) въ какихъ размѣрахъ зажиточный купецъ велъ торговлю; 2) сколько у него

было въ домашнемъ обыкодѣ серебра, 3) какія книги составляли предметъ умственныхъ занятій; 4) наконецъ какова была домашняя утварь, вооруженіе и платье.

W poniedziałek, miesiąca Decembra dwudziestego siódmego dnia, roku Pańskiego 1649. Na instantią sławetnych p. Michała Baranowicza y p. Hendrycha Monesa—kupców y mieszczan Wileńskich, iako opiekunów do dobr y potomków po'szlachetnym nieboszczyku p. Stephanie Lebediczu—burmistrzowi Wileńskiemu, pozostałych, urzędownie przydanych, także y na instantią szlachetney paniey Marty Paszkiewiczowny, po przerzeczonym nieboszczyku panu Lebediczu pozostałej wdowy, szlachetni panowie raycy z pisarzem, pan Kazimierz Kiewlicz y pan Jan Ohurcewicz, będąc od całorocznego urzędu deputowani y schodziwszy z sługami urzędowemi przysięgłemi, Matyaszem Hościłą y Bazylim Marcinowiczem, naprzód do sklepu w Gieldzie Wielkiej urzędownie zapieczętowanego, w którym towary żelazne ze dwuch wózków za zdawaniem kra-

marza niebożczykowskiego Stephana Tarasowicza, y przy drugich dwóch kramarzach, od stron uproszonych, oszacowali y spisali tym sposobem.

Naprzód od towary żelazne:

	kop	gr.
Dwa szkluty większe, za kop	2	—
Jeden szklut mały za gr.	—	48
Bart różnych za kop	2	43
Siedm siekaczów czarnych kucharskich, po groszy czternastu czyni kopa.	1	37
Siedm siekaczów mniejszych po gr. 12, czyni kopę	1	24
Sześć siekaczów po gr. 10, kopa	1	—
Jedenaście siekaczów po gr. 8.	1	30
Pięć siekaczów po gr. 6	—	30
Siekaczów małych za gr.	—	51
Pięć krawaczów po gr. 8, za gr.	—	40

Cztery krawacze za gr.	—	24	Trzy pręty stali, pręt po gr. 56,	
Jedne nożnicy krawieckie za gr.	—	40	kop.	2 48
Nożnic owiecznych ośm, za kopę.	1	—	Stali sieczoney różney, za kopę.	1 54
Nożnic krawieckich różnych, za			Trzydzieście terek, po gr. 4, kop.	2 —
kopę.	1	38	Cztery druszlaki po gr. 12, gr.	— 48
Heblów, rzezaków y dłótów, za			Trzy fłaszki żeściane, po gr. 18,	
kop.	3	26	gr.	— 54
Jedna piła stolarska, w zastawie			Żeści różney, za kop.	6 32
dana, za groszy	—	24	Stali dawney sieczoney, za kop.	8 24
Pięć strugów po gr. 15, kopa .	1	15	Drobiazgu żelaznego różnego, za	
Siedm strugów, za kopę	1	10	kop.	17 34
Pilek ręcznych y stolarskich, za			Drobiazgów różnych drewnia-	
kop.	2	37	nych za kop.	5 5
Pilek, nożow stolarskich, obcę-				
gów y szczypców za kop.	3	12	Summa czyni kop 117 y gr. 32.	
Dwie kosy do lady, za gr.	—	32	<i>Spisanie rzeczy w kamienicy.</i>	
Cztery zamki wewnętrzne, po gr. 24,			Naprzód, w sklepie, pod wschodem drzwi	
kopa.	1	36	maiącym, w którym pieczęć urzędową od-	
Jeden zamek ślepy Nowogrodzki,			dartą, należeli:	
za gr.	—	40	Monety starey różney złotych. 24 —	
Ośmnaście grzebeł, po gr. 6, ko-				
pa	1	48	<i>Srebro.</i>	
Jedne grzebło Szereszowskie, za			Dziewięć guzików srebrno złocistych y	
gr.	—	8	czaprażka dziesiąta ważyły grzywnę 1 y	
Siedm rydlów po trzy półtoraki,			skoyców 3 ¹ / ₂ , grzywna szacowana po zło-	
za gr.	—	25	tych 16.	
Trzy tuziny łyżek Nowogrodz-			Guzików dętych srebrno złocistych sześć,	
kich po groszy 14, gr.	—	42	ważyły skoyców ośm, skoice szacowano po	
Dwa tuziny łyżek podlejszych,			groszy 20 polsk.	
za groszy	—	20	Guzików szyszkowatych pięć y czapraż-	
Napilników różnych za gr.	—	52	ka szósta y drugich guziczeków drobnych	
Mniejszych napilników za kopę	1	—	odlewanych tuziny dwa, ważyły wszystkie	
Znowu mniejszych za groszy	—	40	skoyców dziewiętnaście y pół, po gr. 20	
Napilniczków różnych, za kopę .	1	56	polsk.	
Czternaście kop ćwieczków bia-			Guziczeków dętych złocistych 18. ważyły	
łych, po dwunastu pieniądzy gr.	16	8	skoyców 12.	
Zamków Słuckich różnych, za kop	7	43	Guziczeków drobnych 15 y dwa więk-	
Zamków różnych Gdańskich y			szych, miesięczyk y gwiazdeczka, to wszyst-	
Ruskich, za kop.	14	18	ko ważyło skoycy ośm y czwierć.	
Siedmdziesiąt i jedna para noro-			Pasek srebrny starozłocisty, ważył grzy-	
hów Wołczyńskich, po groszy			wnę iedną y skoyców trzy y pół, grzywna	
siedm y pół, kop.	8	74	po złotych 16.	

Pieczątka srebrna, skoycy półtora ważyła, skoiec po groszu dwudziestu polsk.

Srebro niebozczykowskie własne.

A mianowicie: łyżek srebrnych dziesięć różney formy y czareczka, przy tym y kubek miodowy, to wszystko ważyło grzywien 4 1/2 bez skoycy, półtora grzywna szacowana, po złotych piętnastu.

Item łyżek sześć złocistych, ważyły grzywny trzy bez skoyców trzech, synowi niebozczykowskiemu Stephusiowi od matki krzszczoney darowanych, grzywna szacowana po złotych 18. To pani wdowa po śmierci niebozczyka na żalobę w kopach dwudziestu zastawiła. Do tego srebro niebozczykowskie złociste, a mianowicie łyżek srebrno-złocistych tuzin, przy tym rostruchan sutozłocisty, pasek srebrno złocisty, łyżek białych cztery. To wszystko sam niebożczyk pan Liebiedzic u Dzyrwińskiego wóyty Sznipieskiego, we złotych dwuchset zastawił.

Księgi różne łacińskie

	zl.	gr.
Dictionarz łaciński z haebroy- skim, za złotych	3	—
Marcii Tullii Ciceronis omnia opera, za złotych	1	—
Ephemerides et vaticinium za zł.	1	—
Primum volumen Aristotelis eta- giritae, za gr.	—	6
Aristotelis tagiritae de phisico auditore, za groszy.	—	6
Emmanuelis Alvari e societate J., za groszy.	—	6
Elucidatio Fabricae ususque astrolabii, za groszy	—	6
Sylva vocabulorum et phrasium, za gr.	—	6
Tullii Ciceronis de philosophia, prima pars, za gr.	—	5

Succinium sacerdotale, za gr.	—	6
Evangelia dominicis consuetis legenda, za groszy.	—	6
Despauterius seu grammatica, za groszy	—	4
Dialectica Joannis Caesarii za gr.	—	4
Summa totius evangelii graeco latina, za groszy.	—	5
De vita religiose instituenda, za groszy	—	6
Lexicon graecolatinum, za zł. 10	—	—
Peregrinatio Jerosolimitana Ra- divili, za złotych	1	—
Hieronimi Mercurialis variarum lectionum medicina, za gr.	—	6
Emmanuelis Alvari, drugi (ex.) De arte rhetorica, libri tres, za groszy	—	3
Regester niepisany w zieloney kompaturze, za groszy.	—	18
Dictionarium Calepini latinae lin- guae, za złotych.	5	—
Introductio in dialecticam Ari- stotelis, za groszy	—	5
Itinerarium nobilium Italiade re- gionum, za groszy	—	6
Dialectica Rudolphi Agricolae za gr.	—	4
Epithetorum Ravisii za złotych.	1	—
De quatuor novissimis vitae hu- manae, za gr.	—	6
Thevisanus de chymico mira- culo, za groszy	—	3
Opera Marci Tullii Ciceronis, za Bibliotheca philosophorum cla- rissimorum, za gr.	—	6
Meditationes sacrae, groszy	—	4
Calligraphia romana, sive The- saurus linguae latinae, złotych	15	—
Poemata veterum poetarum za groszy	—	8
Alexandri ab Alexandre iuris politi, za złotych.	—	2

Pharmatographia naturalis, złoty	1	—	Syngramma historicum Philippi		
Aristotelis Stagiritae metaphisi-			Classeri in 4, groszy	—	20
ca, za złot.	1	—	Horologium principum, złotych	3	—
Sicurum za złot.	1	—	Friderici Nauseae, złoty	1	—
Valerii Maximi, za groszy	—	6	Politiae speciales duae in 4, zł.	1	—
Artemidori Daldiani philosophia,			Speculum aulicarum observatio-		
za groszy	—	10	num in 8vo, groszy.	—	15
Operum Aristotelis tomus se-			Marci Antonii Flamini explicatio		
cundus, zł.	2	—	psalmodum, groszy	—	15
Gaili practicarum observationum			Marci Antonii Mureti civis ro-		
za złoty	1	15	mani libri duo in octavo, gr.	—	15
Andreae Lipsii observationes, za			Compendiosa veteris orthodoxae		
złot.	1	—	fidei disputatio in octavo, gr.	—	10
Philippi Melatonis selectarum			Historiae Poloniae Herburti 4,		
declamationum, tomus primus,			groszy	—	10
gr.	—	10	Leonardi Perandae Ariades in		
Cai Julii Caesaris historiae in			8, groszy	—	10
12 ^o , groszy	—	6	Symbolica vitae Christi meditatio		
Publii Terentii comediae, gr.	—	4	in 4, złoty.	1	—
Lexicon historicum ac poeticum			Fasciculus iniarum in duo-		
in 8vo, gr.	—	6	decimo, groszy	—	10
Homeri Oddisea graeco-latina			Terentii comoediae sex in 8, gr.	—	6
in 8vo, gr.	—	15	De imitatione Christi in 12, gr.	—	4
Flores theologiarum quaestio-			Rudimenta fidei christianae grae-		
num in 8vo, gr.	—	16	colatina in 12 groszy	—	4
Justiniani institutiones, libri 4 in			Justini et Trogi Pompei in 12, gr.	—	6
8vo, gr.	—	8	Praxis grammatices in 8, gr.	—	3
Dictionarium septem linguarum			Auli Gellii in octavo, gr.	—	3
variarum, gr.	—	10	Oratio de vita, studiis, laboribus		
Valerii Maximi libri novem in 8vo,			in 4, groszy	—	4
za gr.	—	5	Thesaurus conscribendarum epi-		
Wokabuly polskie z lacińskim, gr.	—	3	stolarum in 12, groszy.	—	4
Problemata Aristotelis ac phi-			Aristoteles de animalibus in 12,		
losophorum medicorumque in			groszy	—	6
12 ^o , groszy	—	4	Introductio in Dialecticam in 8,		
Sententiae Ciceronis et Demos-			groszy	—	2
thenis, gr.	—	6	Introductiones in republicas Jo-		
Gregorii Rychteri Gorlicii axio-			aneAngelii in 12, gr.	—	20
mata, in 4 ^o , groszy	—	20	Philippi Melanteni in 8, gr.	—	6
Flores doctorum in 8vo, groszy	—	6	Institutio principis Erasmi Ro-		
Orationes in variis actibus di-			terodami in 8, groszy	—	10
cendae in 8vo, za złotych	3	—	Summa doctrinae christianae		

in 12, groszy.	— 6	Dzieie Apostolskie in folio pisane, za złotych.	4 —
Marci Antonii Flamini inpsal- mos pariphrasis in 12, gr.	— 3	Evangelia uczytelne in folio, złot.	4 —
Joannis Jonstonii Poloni in 12, groszy	— 3	Apostoł Skoryny in 8, groszy.	— 10
Fasciculus sententiarum, gr.	— 3	Kathechism druku Ostrozkiego in 4, za złoty	1 —
Curtius de gestis Alexandri Ma- gni in 8, groszy.	— 6	Psalterz Dawidów in 4to, złotych.	2 —
Justini et Trogi Pompei histo- riae, groszy	— 4	Modlitwy powsiednewnyie in 8, gr.	— 20
Enchiridion piarum meditatio- num in 8, groszy	— 15	O obraziech y o krzście cathe- chism in 8, groszy.	— 6
Fabulae Aesopicae, groszy	— 3	Modlitwy codzienne, in 8, groszy.	— 15
Pro sacratissima eucharistia con- tra haeresim Dzwingilianam in duodecimo, groszy	— 6	Modlitwy druku Mamoniczowskie- go in 8, groszy.	— 6
Farraginis actionum iuris civilis in 8, gr.	— 15	Modlitwy także w nowey oprawie, zł.	1 —
Tractatus de Tutella et cura in 8, groszy	— 6	<i>Szaty nieboszczykowskie.</i>	
Chronici Curionis in historiae, 8, groszy	— 6	Żupan wiszniowy adamaszkowy, po- noszony, za złotych	15 —
Logicae compendium Chrysosto- mi iuveli in 12, groszy	— 6	Żupan sztametowy zielony, guzików srebrno odlewanych ośmnaście, kirem podszyty, złot.	10 —
Respublica Poloniae sive status regni Lithuaniae et Prussiae in duodecimo, groszy	— 15	Delia lazurowa falendyszowa, białą czerwoną podszyta, złotych	10 —
Aphthonius sive fons eloquentiae in 8, groszy	— 6	Ferezya ciemnołazurowa falendy- szowa, petlic dziewięć oprócz guzików srebrnych, lisztwy atła- su lazurowego, za złotych	45 —
<i>Książki polskie.</i>		Żupan atlasu czarnego lisztwa ki- tayszana, złot.	45 —
Biblia in folio, złotych	12 —	Delvia czarna falendyszowa, sobolemi pupkami podszyta petlic iedwa- bnych 9, za złotych	65 —
Biblia in folio złotych	12 —	Kopeniak lazurowy ponoszony liszt- wy baiowe, złotych	10 —
Kronika Marcina Kromera in fo- lio, złotych	5 —	Dołoman atlasu lazurowego, guzi- ków srebrnych odlewanych drob- nych 30, lisztwy kitayszane z guzikami, za złotych	40 —
Testament postarzaly in 4 złotych	2 —	Kuntusz lazurowy lisami staremi podszyty z petlicami dzikawemi za złotych	25 —
Apocalipsis s. Jana in 4, groszy	— 2		
<i>Książki Ruskie.</i>			
Biblia słowieńska druku Ostroskie- go in folio, złotych	10 —		
Księga s. Bazylego, ostrozkiego druku, in folio, złotych	4 —		

Deliyka lazurowa stara, krom guzików sześciu srebrnychfu, trem lisim starym podszyta, za zł. . 15 —
 Ferezya falendyszu fialkowego adamaszkim błękitnym starym podszyta, petlic tuzin ze złotem szerokich y czaprażka iż zło-cista z petelką, złotych . . . 45 —
 Szatki białogłowskie dziecinne córkom nieboszczykowskim oddano.

Cyna.

Cyny trzyceszney w różnym naczyniu ważyło f. 292, funt po groszy 14 litewskich.

Cyny dwuceszney w różnym naczyniu, ważyło f, 96 po groszy 10 Litewskich.

Olstro okowane z zamkiem, w nim flasz cynowych ośm garcowych, ważyły f. 40. funt po groszy 12 Litewskich.

Zegarek wiszący z wagami cały do szacunku zostawiony, który szacowany za zł. 10.

Miedz.

Miedzi w różnym naczyniu pochodzący ważyło funtów sto szesnaście, funt po groszy 12 Litewskich.

Kociol piwny w browarze ważył kamieni 3 y f. 10, kamień po kop siedm.

Mosiądz.

Mosiądzu w różnym naczyniu, a mianowicie w miednicach dobrych, w lichtarzach wysokich troiastych funtów 84, funt po groszy 12.

Lichtarze korony mosiądziowe dwa o dwoiakich essach, szacował mosiężnik funt po groszy 15, które oba ważyły funt. 43, czyni złotych 21 1/2.

Strzelba y bronie.

Szabla w oprawie prostey za gr. — 25
 Pol., kord za złotych. 5 —
 Para muszkietów za złot. 10 —

Pólhak ieden stary za zł. 1 15
 Ptaszynka iedna za złot. 3 —
 Pólhak drugi za złotych 2 —
 Rusznica zwierzynna za zł. 5 —
 Karainik stary za złotz 1 —
 Pistoletów para staroświeckich za zł. 4 —
 Ładownica y hamalia za groszy . — 20
 Trzy zamki do drzwi za złotych . 11 —
 Kołowrót do pieczenia w kuchni, za złotych. 12 —
 Żelaza w drobiazgach rozmaitych. za złotych. 20 —
 Przy tym drzwi do sklepu y okienice dwie zelazne za zł. 35 —
 Rydwan z sukmem starym y kobierey dwa stare bez szacunku wdowie oddano.
 Skrzynia żelazna wszytka, w niey dwa klucze y zamków dwanaście wnątrznych, szacowana za złot. 50 —
 Skrzynka żółta sadzona za zł. . 2 1/2 —
 Skrzynia dębowa, wszytka okowana szeroko, ingrychtowy zamek, za złotych. 10 —
 Skrzynia wysoka biała okowana, z szufladami, za złotych 3 —
 Skrzynia dwoista spiżarniowa, okowana, z dwiema zamkami, ieden bez klucza, za złotych 6 —
 Skrzynia druga mnieysza, żelazem wszytka okowana, zamek ingrychtowy, za złotych 6 —
 Skrzynia wielka o iednym zamku na kółkach, złotych 6 —
 Skrzynia wozowa, skórą z wierzchu obleczone, złot 1 1/2 —
 Olstro, wysokie okowane, flasz 9, za złotych. 2 —
 Olsterko o trzech flaszach, za zł. 1 —
 Trzy olsira z flaszami stare, za zł. 4 —
 Trzy szkatułki z zamkami, za zł. 6 —
 Galasu pół kamienia, za zł. 3 —

Stoły.

Stolek ieden mały sadzony z szkatulką, zł.	3	—
Drugi stolek z skrzynią, za zł.	3	—
Stół na dole w izbie przeciw wrót złotych.	1½	—

Stoły trzy na górze w izbie wielkiej y czwarty w izbie czeladney nad browarem, te nieszacowane przy kamienicy zostały.

Sprawy różne y regista.

Regestr szpitala Roskiego, poczawszy od roku 1633 aż do roku 1649, wydatków szpitalnych, w szarym papierze wwiązany.

Cerograph od Wasilaja Kopciewicza na kop. 35 — 24, dany Koreykowiczowi czeladnikowi.

Cerograph od Bazylego Kopciewicza p. Stephanowi Lebiedziczowi y małżonce iego paniey Marcie Paszkiewiczownie, na kop czterdzieście dany, w której summie wózek swóy od ratusza czwarty aż do oddania zastawił.

Fascikul spraw różnych Baranowiczowskich, numero sztuk 29.

Regestr wydatków Baranowiczowskich. Regestra arendarzów kamienicy Baranowiczowskiej.

Fascikul spraw z Długopolskim. ‡

Fascikul spraw na kamienicę Baranowiczowską służących, № sztuk 12.

Fascikul spraw Matyskowskich, № sztuk 24.

Fascikul spraw z Dygoniem y z Kanem-berkiem.

Osiadłości.

Półkamienicy na Końskiej ulicy, kram

Paszkiewiczowski y pół krama Szostakowski w ciemnych kramach.

Jeden dom y dwa ogrody na Rosie.

Klaczka bez szacunku przy paniey wdowie została, którą iż za swoje pieniądze kupiła powiedziała.

Przypowiadanie różnych osób.

Bractwo naświetszej Panny, przy cerkwi świętey Trócy będące, o kop sto pięćdziesiąt y o cynsze od nich pochodzące przypowiadało się. Pani wdowa o wniesienie swoje w gotowiznie w osiadłości y w ochędostwie (które niebozczyk poprzedawszy, opiekę Baranowiczowską znosił) summą kop tysiąc pięćset czterdzieście dziewięć, chcąc z dobr niebozczykowskich dochodzić przypowiadała się.

Item co na pogrzeb tak samego niebozczyka, iako też y dziecięcia po śmierci iego zmarłego, także na żałobę y na strawę przez niedziel trzydzieście de suo wyłożyła, o kop sto osmdziesiąt siedm przypowiadała się.

Kapituła cerkwi soborney w Wilnie będącey o kop dwadzieścia bibliynych y o cynsz przypowiada się.

Pan prowizor szpitala Roskiego o kop sześćdziesiąt siedm y o cynsz od nich pochodzący przypowiadał się.

Czeladnik Stephan Tarasowicz o zasłużone za lat dwie, na rok po złotych 60, przypowiadał się.

Dziewczyzna Helena za dziewięć lat o zasłużone swe przypowiadała się.

Co y do ksiąg burmistrzowskich y radzieckich iest zapisano.

1651 г. Ноября 24 дня.

Изъ книги № 5345, за 1491—1668 г., л. 254.

169. Духовное завѣщаніе Виленской мѣщанки и купчихи Акулины Дороевичевой, которымъ она отписываетъ часть своего имущества своимъ дѣтямъ и Свято-Духовскому монастырю.

Виленская мѣщанка и купчиха Дороевичева, чувствуя приближеніе смерти, дѣлаетъ настоящее духовное завѣщаніе, въ которомъ распредѣляетъ все свое движимое и недвижимое имущество слѣдующимъ образомъ: Св.-Духовскому монастырю отписываетъ 100 коп. на похороны, 1000 злотыхъ и $\frac{1}{10}$ съ 500 зл. на поминование ея души; боль-

шой серебряный крестъ студенческому братству царя Константина и Елены, находящемуся при Св.-Духовскомъ монастырѣ; остальное имущество довольно значительное распредѣляетъ между своими дѣтьми и родственниками на основаніи магдебургскаго права.

Ad iudicium praesens scabinale Vilmense personaliter veniens nobilis ac spectabilis dominus Procopius Dorofiewicz, consularis Vilmensis, instantiam fecit, ut testamentum per honorabilem dominam Aquilinam Stryludzianka—famati olim Pauli Dorofiewicz, civis ac negotiatoris Vilmensis viduam, parentem suam collendissimam conditum, ac in ocluso rotulo mediantibus nobilibus ac spectabilibus dd. Thoma Lampartowicz. et Petro Byliński—scabinis notarioque ordinario, et famulo iudicii iurato honesto Mathia Lenartowicz ad archivum iudicii die vigesima septima mensis Novembris anno proximo elapso millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo traditum, resigilletur et actis inducatur, cuius instantiae et affectationi iudicium satisfaciendo, testamentum dictae dominae Dorofiewiczowey ex archivo per eosdem quos supra dd. scabinos levare et resigillari, actisque suis inseri permittit. Cuius testamenti

ea est series de verbo ad verbum, uti sequitur.

W imie Tróycy przenaświętszey Oycy, Syna y Ducha świętego. Amen.

Ja Aquilina Stryludzianka, po godney pamięci nieboszczyku panu Pawle Dorofiewicz, mieszczaninie y kupcu Wileńskim, pozostała wdowa, mając przed oczyma niechybny kres y termin pospolity żywota ludzkiego a obawiając się, aby na nie niespodzianie ta godzina zeyścia mego z tego świata nie napadła, coby nietylko niesnaskom miedzy dziatkami przyczyną było, ale też abym cokolwiek mogła duszy moiey, przed straszny sąd Boży idącey, poradzić; tedy póki mi pan Bóg dał z tylo sił, rozumu y zdrowia, rozporządzam majątność moię ubogą, mnie od pana Boga powierzoną. A naprzód zaczynam od duszy, którą iako naydroższy kleynot od pana Naywyższego nadany, w iegoż ręce święte poruczam, prosząc aby on miłościwie z nią

postąpił y grzechów moich, które mi miał iestat iego za żywota mego obrażałam, zapomniał, a to dla niewinney męki Syna swego, także y zasług świętych Bożych. A) Ciało moje grzeszne, iako proch y ziemię, ziemi w opiekę oddaie, które aby było według obrzędów cerkiewnych pochowane w cerkwi Bożey, to iest u świętego Ducha bractwa Wileńskiego, proszę dziatki moich, a wprzód executora ode mnie niżey naznaczonego . na pochowanie którego z majątności moiey naznaczam kop sto, aby executor oycom zakonnym, przy teyże cerkwi będącym, dał, z której summy powinni oycowie wszystkie należności, iako to świece, dzwony, processie, prócz żaloby, truny y ubrania ciała grzesznego, obmyślić. B) Potym przestępując do dóbr moich stojących y ruchomych oznajmuję, iż po nieboszczyku małżonku moim, zwysz mianowanym, w dobrach iego wszystkich dostała się według prawa czwarta część; naprzód, w kamienicy na Subaczey ulicy w pewnych granicach leżącej, w której teraz mieszkam, potym w Łukiszkach, mieyskich nad brzegiem Wiliey leżących, potrzebie w kramach ciemnych, których ieden leży w rzędzie sukiennym, a drugi w drobnym, które to dobra stojące chcę, aby na równy dział wszystkim dziatkom moim poszły. C) W ruchomych zaś dobrach według podziału urzędowego, lubo dostało się na czwartą część moją złotych dwanaście tysięcy trzysta dwadzieścia ośm y groszy dwadzieścia ośm, pieniędzy dwa, ale że na tą summę wydzielono mi częścią niepewne dlugi, których żadną miarą, ani ia, ani potomkowie moi na części swoje nie mogli odyskać, częścią też na różne potrzeby moie y pobożne uczynki, z których, iako mi się nie godzi popisować, tak dalece więcey onych specificować, tudzież też nie więcey zostaje gotowey summy ty-

sięcy czterysta złotych, prócz srebra, ruchomych rzeczy y sprzętu domowego, które także w czwartą część y w pomienionej summie dostały się. Summa ta nayduie się u różnych ludzi za cerographami: naprzód od pana Prokopa Dorofiewicza— raycy Wileńskiego, syna mego, złotych cztery tysiące; u pana Jana Dorofiewicza, syna mego, złotych tysiąc, u pana Piotra Dorofiewicza, syna mego, złotych tysiąc. Na folwark, nazwany Bobryszki, w woiewodźtwie Trockim leżący, imci panu Jerzemu Tarusię arendownym sposobem na lat trzy, złotych czternaście set mam dać. Rzeczy zaś ruchome wszystkie za kluczem moim w skrzyniach moich y w sklepie, osobliwym moim zostawuję. D) Z których to dobr moich naprzód ordynuję y leguję złotych tysiąc na bractwo cerkwi świętego Ducha Wileńskiej, aby co rok z tey summy czynsz cerkiewny na ozdobę teyże cerkwie świętego Ducha Wileńskiej był obrócony, czego mają postrzegać dziatki moie y succesorowie dokąd ich stanie, a w niedostatku ich starsi roczni pomienionego bractwa. E) Osobliwie zaś oycom zakonnym y monastyrowi ich zapisuję wiecznymi czasy złotych pięćset, aby także czynsz cerkiewny z tey summy dochodził onych doroczny. Pannom zakonnym przy teyże cerkwi złotych sto. F) Do szpitala teyże cerkwi złotych pięćdziesiąt, z których summ także czynsz cerkiewny w rok ma być oddawany, ażeby te summy wszystkie zwysz mianowane dane były w iedne ręce na pewną y dostatnią osiadłość, któraby nie zawiedziona była, to iest, na kamienicy w mieście Wileńskim, pod prawem maydeburskim będącej, tych panów starszych rocznych proszę A natenczas chcę, aby te wszystkie zwysz mianowane summy wyderkafowym prawem zostawały przy synu moim

panu Prokopie Dorofiejewiczu—raycy Wi-
leńskim, iesliby sam tego potrzebował y
successorowie iego; a gdzie by on y suc-
cessorowie tego niechcieli, abo ich nie-
stało, tedy panowie starsi bractwa naszego,
będąc iako się wyżej namieniło, mają ob-
myślić, aby dane były w ręce iedne mie-
szaninowi dobrze osiadlemu, których su-
mnienie strasznym sądem Bożym obowięzui,
a by inaczey nie czynili. Oycowie zaś za ten
czynsz od pięciu set złotych, których ma
onych corok dochodzić, powinni przy li-
turgiey świętey, w każdą sobotę odprawu-
iącey się, duszę moię y małżonka moiego
przypominać, aby Pan najwyższy miłościw
onym był. Toż mają czynić y w kwartalne
zaduszne, y w dzień zeyścia dusz małżon-
ka mego y moiey własney, czego mają
pilno postrzegać dziatki y successorowie
moi. G) Krzyż srebrny biały, ieszcze przez
nieboszczyka rodzica mego, godney pamięci
pana Prokopa Stryludę, sprawiony y do
cerkwi świętego Ducha darowany y potym
na potrzebę gwałtowną teyże cerkwi za-
stawiony, okupiłam, który z miłości moiey
congregathey studenckiey, pod tytułem Kon-
stantego y Heleny świętych przy teyże
cerkwi będącey, także zachowuiąc pamięt-
kę rodzica mego daruię. H) Obraz naświet-
szej Panny na drzewie malowany, srebrem
oprawny, w którym się za żywota mego
kochała, dziatek moich proszę, aby ten był
w ramy przystoynie oprawiony, y na wzes-
nym y na sposobniejszym miejscu miasto
nagrobku postawiony, co panu executorowi
iako nayspilniey zlecam. I) Siostróm moim
paniey Marynie Stryludziance Adamowej
Matfiejewiczowej kop dwadzieścia przy tym,
żałobę. Drugiey siostrze moiey Marynie
Nieścierowej także kop dwadzieścia y ża-
łobę przytym. Wnuczce moiey po siostrze
na imię Annie Homiczownie zapisuię zło-

tych sto, które mają dane być na czynsz
cerkiewney teyże osobie. Które insze lego-
wane summy wyderkaffowym prawem będzie
trzymała, aż do wzrostu y postanowienia
oncy, atym czasem ma być na cwiczenie
dobrym ludziom dana. K) Przyznawam też
to, iż syn mój pan Prokop wydał swoich
własnych pieniędzy złotych tysiąc sześćset
czternaście y groszy dwanaście na przybu-
dynek kamienicy, iako też y na zniesenie
sprawy, którą xiądz Urbanowicz, znaszaiąc
servitum styllyady, zaczął był przed urzę-
dem radzieckim na podymne y insze róż-
ne wydatki. Tych wydatków czwartą część
przyimuię na część moią. Tenże pan Pro-
kop, syn mój, wydał na przybudynki w
Łukiszkach na część moią kop siedmdzie-
siąt dwie y groszy trzydzieści, na co oso-
bliwy cerograph ma ode mnie. L) Synóm
moim, na imię oycu Danielowi zakonnikowi
złotych pięćset, do tego srebra, com iusz
dała za złotych sto ósmdziesiąt. Piotrowi
synowi memu najmłodszemu złotych pięć-
set, a przytym łańcuch, który waży plus
minus ungaryków trzydzieście, ze summy
legowane mają wydane być nad równy
dział onym, a to żem za żywota mego
onych, iako inszych dziatek moich, na
oświadczenie miłości macierzynskiey nie
udarowała. M) Na ostatek to też oznaymuię,
iż szaty moie iedwabne, za czasu małżon-
ka moiego sprawowane, wszystkie na cer-
kiewne apparamenta oddała, zostawiwszy
tylko wdowie y żalobne tylko noszenie.
Ostatek majątności, cokolwiek zostać, to
w równy dział wszystkim dziatkom należeć
ma, upominaiąc onych pod macierzyńskim
błogosławięństwem, aby niwezim tey ostat-
niey wole mey nieprzeczyli y między sobą
w zgodzie y miłości, z czego pan Bóg bę-
dzie pochwalon, żyli. M) Za executora tes-
tamentu y ostatniey woli moiey, niechcąc

inszych dziattek obciążać, nāznaczam y proszę syna mego pana Prokopa Dorofieiewicza, aby on wszystkie te legacie do executiey przywoził, y w przyszłe czasy aby woli moiey dosyć się działo, pilnował. Jakosż tę ostatnią wolę moią zamykając wolne sobie prawo zachowuję do odmienienia oney, ieśliby mi pan Bóg ieszcze żywota przedłużył. Pisan w Wilnie, dnia dwudziestego czwartego, miesiąca Novembra roku tysiąc sześćset piędziesiątego pierwszego. Sequuntur subscriptiones manuum testatricis et sigillatorum in hunc modum: Аквиліна Стрилудзянка Дорофеевичова. Locus sigilli. — Ustnie proszony pieczętarz do tego te-

stamentu od osoby wyrażoney: Piotr Byliński. Ustnie proszony pieczętarz do tego testamentu od osoby wyrażoney: Thomasz Lampartowicz. Ustnie proszony pieczętarz do tego testamentu od osoby wyrażoney: Konstanty Pasternakowicz. Устно прошенный печатарь: Перръ Исаковичъ рукою власною. Quod quidem testamentum, modo praemisso conditum, est actis iudicii praesentibus ingrossatum. Post cuius testamenti ingrossationem, originale ipsius nobili domini Procopio Dorofieiewicz, consuli Vilmensi, extraditum est ad manus, copiis tantum circa acta relictis.

1657 г. Мая 19 дня.

Изъ книги № 5112, за 1655—1663 г., л. 129.

170. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина и купца Самуїла Матвѣевича Бочочки.

Виленскій мѣщанинъ и купецъ Самуїл Матвѣевич Бочочка, чувствуя приближеніе смерти, дѣлаетъ слѣдующее духовное завѣщаніе: не помня хорошо, сколько у него движимаго имущества и домашней утвари, онъ предлагаетъ сдѣлать этому имуществу опись послѣ смерти; затѣмъ сосчи-

тываетъ, кто ему долженъ и сколько онъ кому долженъ; далѣе записываетъ на Св.-Духовскую и Св. Троицкую церкви 525 злотыхъ и распредѣляетъ свое имущество между родными и знакомыми.

We śrządę, miesiąca Maia dziewiętnastego dnia, roku Pańskiego 1657. — Na instantią sławetnego Samuela Matwiciewicza, alias Boczoczki, mieszczanina kupca Wileńskiego, szlachetny pan Samuel Szycik Zaleski—rayca y pisarz Wileński, będąc z

urzędę szlachetnych pana Marcina Dygonia y pana Bazylego Korolkiewicza — radziec sądu spraw mieyskich Wileńskich potocznych na ten czas administrujących, deputowany, schodził przy sługach urzędowi przysięgłych uczciwych Jozephie Buczunie y

Andrzeiu Korzeniewskim ku domowi wyżej mianowanego Matwieiewicza za Suboczą bramą, w pewnych granicach leżącemu, także pomieniony Matwieiewicz z domu swego wyszedłszy y opowiadał, względem zarazy zachodzącej stanowszy na ciebie, pamięci y zmysłach jeszcze zdrowym zostając wyraznemi słowy, tak ostatnią wolą swoją, jeżeli by Pan najwyższy onego przez śmierć prętką, a niespodzianą z tego świata wziąć raczył, disponował:

W imię Ojca y Syna y Ducha świętego Amen. Ponieważ śmierć ludzka jest celem żywota ludzkiego y ktoby na śmierć pozwolić nie chciał, wprzód by nie miał na żywot pozwalać, przeto y ja Samuel Matwieiewicz, mając przed oczyma memi prętkie y nagle z tego świata zeyście, małżonkę y dziatki moich y sam podlegając temusz wyrokowi Boskiemu, tak ostatnią wolę moją nieodmienną y nienaruszoną mieć chcąc, rozporządzam: Naprzód, duszę moją Bogu y zbawicielowi memu w ręce oddaę, prosząc przez drogą y krwawą mękę onego, aby nie pamiętając na ciężkie y niezliczone grzechy moje, z niegarnionego miłosierdzia swego między wybrane swe policzyć raczył, a ciało, iako ziemię, ziemi oddaę. Majętność zaś moją, którą mi Bóg z łaski swej a prace y starania mego dał do szafunku, ile na ten czas pamiętać mogę, tak specyfikuję: W gotowiznie zostawuję złotych trzysta, łańcużek złoty jeden, manele także złote, a drugie rogowę, w złoto oprawne, pierścionków sześć moich własnych, osobliwie zaś ma być pierścionków cztery od pana Fiedora Korolkiewicza w długu mnie winnym, to jest: we złotych pięciudziesiąt in pignus danych. Srebra więcej nie mam nad dwa kubeczki y parę łyżek. Co się zaś tkanie szat tak moich, iako y małżonki mey,

tudziesz cyny, miedzi y innego sprzętu domowego, tego wszystkiego na ten czas w pamięci mieć nie mogę, ale iako wiele zostaje, czasu się swego pokażę. Do tego w Łukiszkach, u pana Mitkiewicza, mam złożonych towarów, mianowicie: skór par sto siedmdziesiąt moich własnych. Które zaś skóry poznaczone są kretą białą nie moje, ale Fiedora Nareyki. Tam że w Łukiszkach więcej towarów moich, to jest: łoju solanek siedm y trzy kruszki, przytym pieńka, len, płótno y przędza, iako się z rejestru mego pokazać może. Osobliwie dwa kruszki łoju mają być w domu. Długi, które mam u różnych ludzi wyrażam: naprzód u pana Kukowicza—raycy, plus minus kop ośmdziesiąt. U Sawki Wozocznika kop dwadzieścia, na co jest y zastawa. U pana Romana Koleczanowicza kop sześćnaście, reszty za hanyż. Dom za Suboczą bramą, w którym dopiero mieszkam, mój własny, do tego plac goły oyczysty, w tyle świętego Kazimierza znajdujący się, na który rodzicielka moja została winna pani Ostaphowej kop sześćdziesiąt, zniószy tedy ten dług medietas tego placu wielebnym oycom ś. Ducha, a druga siostrze mojej rodzonej, na ten czas w krajach Moskiewskich będącej, ma cedere. Gdyby zaś siostry mey w żywocie nie stało, tedy ten wszystkie plac pomienionym oycom wiecznemi czasy ma należeć. A ichmć oycowie z tey wszystkiej wyż opisaney substantiey mojej tak długi moje, aby na duszy mey ciężaru nie czynili, iako też pia legata, które niżej mianować będę, znosić powinni, mianowicie: nieboszczykowi Tonartemu—kupcowi y mieszczaninowi Gdańskiemu, winienem złotych pięćset pięćdziesiąt, o który to dług, ieśli by ichmć oycowie od sukcesorów wysz rzonego Tonartego in convento byli, skuteczną satisfakcyą mają uczy-

nić, a cerograph rekuperować; temusz panu Tonartowi ręczyłem za Nareykę, ale ten już dług sam Nareyko znosić powinien będzie. Osobliwie panu Hepnerowi—kupcowi Królewskiemu, winienem złotych dziewięćdziesiąt. W Polsce panu Hieliaszowi Flitnerowi—kupcowi Leszczyńskiemu złotych trzysta pięćdziesiąt, na którą summę cerograph in solidum z Stephanem Parfienowiczem dałem; oddawszy tedy ten dług cerograph trzeba oswobodzić. W mieście zaś Wileńskim Andrzejowi Sądzienikowi, kożemiace — mieszczaninowi Wileńskiemu, zostałem winien złotych czterysta pięćdziesiąt. Adamowi Zyskowi kop dwadzieścia trzy. Na ostatek Stephanowi Wasilewiczowi złotych trzydzieście. Zeznawam przytym, iż co przy mnie została quietacia od Królewczanina z długu zaciągniętego przez Józepha Janowicza, Jana Pasternakowicza y mnie trzeciego, którego to długu kożdy z nas proportionaliter część swoją zapłacił, zaczym y ta quietacia aby annihilowana była upraszam. Legata zaś takowe naznaczam: Naprzód *na bractwo młodzieńskie sub auspiciis s. Jana przy cerkwi świętego Ducha* znajdujące się, zapisuję złotych dwieście, na dzwonicę teyże cerkwi złotych sto, pannom zakonnym, tamże będącym, złotych sto, na szpital Świętoduski złotych dwadzieścia pięć. Osobliwie pannom zakonnym przy cerkwi świętej Trójcy złotych trzydzieście, a na szpital teyże s. Trójcy złotych dwadzieścia. Na ubóstwo pospolite, aby za duszę moją pana Boga prosili, rozdać złotych dwadzieścia pięć. Siostrze mo-

iey rodzoney, ieżeliby w żywocie zostawała, leguię złotych sto. Pani Timophieiewey, ciotce, złotych pięćdziesiąt, do tego teyże płaszczy dwa, ieden lazurowy, lisami podszyty, a drugi czarny letni. Żupan zaś zielony falendyszowy y czapkę karmazynową sobolową małżonkowi iey naznaczam. Halszce Stanisławowej, krewney swoiey, złotych dwadzieścia pięć, a synowi iey kuntusz szary y czapkę lisią. Reinie Janownie, in recompensa usług iey w chorobie około małżonki mey podiętych, leguię letnik muchoiaru tureckiego lazurowy y półczamarek czerwony. Nadto paniey Michałowej Korolkiewiczownie kop dziesięć, pani Ignatowej kop pięć. Pani Sewerynowey, pani Puczyny Wieliczkowej, pani Czuprynczyney y pani Twarowskiej w równy y proportionalny dział naznaczam złotych czterdzieście, panu Tomaszowi Brażyczowi, panu Szczehleyskiemu kop sześć. Ostatek zaś majątności moiey ruchomey y leżącej od mała do wiela ichmościom oycom bazylianom, przy cerkwi świętego Ducha będącym, zapisuję y leguię, a wielce o to ichmościów upraszam, aby pamiętając na duszę moją, także małżonki mey y dzieciak moich, przez cały rok służbę Bożą odprawowali. Który to testament mój aby we wszystkich punktach, clausulach y paragraphach cale y nienaruszenie wiecznemi czasy był zachowany, mieć chcę. Co wszystko, iako się działo, do ksiąg sądowych spraw miéyskich Wileńskich potocznych jest zapisano.

1663 г. Февраля 8 дня.

Изъ книги № 5346, за 1663—1665 г., стр. 116—123.

171. Духовное завѣщаніе Виленскаго радцы Самуила Филиповича.

Виленскій мѣщанинъ Филиповичъ въ настоящемъ завѣщаніи приводитъ въ извѣстность количество своего движимаго и недвижимаго имущества; капиталы его исчислены въ количествѣ 64,000 зл.; долги въ колич. 2,700 зл.; недвижимое имущество заключалось въ имѣніяхъ и ка-

менныхъ домгахъ; имущество свое Филиповичъ распредѣляетъ между своими наслѣдниками на основаніи установившихся обычаевъ; на дѣла религиозныя жертвуетъ 110 копѣ, изъ нихъ Св. Троицкому монастырю и духовенству 70 копѣ, а Св. Духовскому 40 копѣ.

Judicium opportunum et criminale feria tertia post dominicam misericordiae die 10 mensis Aprilis, per generosum dominum Stephanum Carolum Biliński s. r. m. secr., advocatum et nobiles ac splendescentes scabinos Vlnenses bannitum est anno domini 1663.

Ad instantiam nobilis Reginae Kostrowicka, olim nobilis ac s-pilis domini Samuelis Filipowicz—consularis Vlnensis viduae, per nobilem Simonem Kurowicz—notarium consulare Vlnensem, curatorem vero testamento eiusdem demortui consularis impetratum, nec non ad instantiam ingenui Andreae Filipowicz, natu senioris filii, bonorum vero et liberorum derelictorum, itidem testamentaliter assignati tutoris, levatum est ex archivo nobilis iudicii scabinalis Vlnensis testamentum praedicti nobilis domini consularis, quod anno praesenti die decima mensis Februarii, memorata d-na vidua recentem mariti sui decessum deplorandi, nobilibus ac spectabilibus dds Stephano Karas et Georgio Pawłowicz—scabinis notarioque eiusdem

iudicii ordinario, ex medio iudicii deputatis, et ad asservandum, assistente iurato iudicii famulo Stephano Wenclawowicz recomendavit, cuius testamenti, posteaquam in iudicio publica fuit resigillatio, iidem instantes petierunt, quatenus actis praesentibus inseratur, estque talis, qui sequitur, insertionis tenor:

W imie Oycy, Syna y Ducha świętego Amen. Ja Samuel Filipowicz—rayca miasta Wileńskiego, będąc nauką samego Zbawiciela upewniony y z codziennego bacząc to doświadczenia, iż niemasz nic pewniejszego nad śmierć, a nic pewniejszego nad godzinę śmierci, na którą gdy się ieno woli Bożey upodoba, z pewną zbawienia moiego dla drogo przelaney krwi y nasłodszey śmierci pana y zbawiciela moiego, z mocną nadzieją, miłością, wiarą y za grzechy moie mocną y stateczną wyglądam nadzieją. A gdy się to mizerne ciało z duszą rozstawać będzie; iako z ciałem y duchem Bogu służyłem, tak potym rozciętym przez śmierć węzłem, grzeszną duszę moję w ręce y

rany Christusowe oddaie, pokornie maie-
statu boskiego prosząc, aby mi wszystkie
grzechy moie, które ia przed niebem y
ziemią wyznawam, miłościwie dla gorzkiej
śmierci swey, dla zasług y przyczyny Panny
przenaświętszey, tudziesz wszystkich świę-
tych przebaczyć y odpuszczyć raczył. Ciało
zaś iako z gliny ieszcze w pierwszym ro-
dzicu naszym skazitelnie uformowane, tak
ziemi oddaie. Maiętność moię, mnie od
pana Boga powierzona, tak rozporządzam:
Summa pieniężna gotowa depozyt, który
iest we Gdańsku, o której summie mał-
żonka y syn wie, tey summy ma być zło-
tych dwadzieścia y trzy tysiąca złotych, a
w Królewcu także ma być gotowych pie-
niędzy złotych sześć tysięcy pięćset, także
małżonka y syn wie. U pana Kaspera
Mantla od pieńki reszty zostaię złotych
tysiąc trzysta pięćdziesiąt. U niegosz wo-
sku złożono przez pana Pawła y przez pana
Szepiela kamieni trzydzieści y funtów dwa-
dzieścia sześć, który kosztuię złotych siedm-
set sześćdziesiąt dziewięć, groszy dwanaście,
na to syn mój wziął y pan Szepiel zło-
tych dwieście. Przy małżonce moiey osob-
liwie summy gotowey we złocie sztuk trzy
tysiące siedmset, co czyni złotych dwadzieścia
tysiący dwa tysiąca dwieście, tylko nie staię
w tych czerwonych siedmiu. U pana zięcia
pana Migury gotowych pieniędzy zostaię
przy nim złotych trzy tysiące dziewięć set
ośmdziesiąt pięć, groszy dwa. U pana Pa-
wła Kostrowickiego, według cerographu,
złotych tysiąc siedmnaście, groszy czternaście.
Zastawa imię pana Gosławskiego w złotych
siedmiu set y pięciu. Oblig ięgomości
pana Stephana Kostrowickiego na złotych
pięćset. Ich mość panowie radni zostali
winni, według cerographu swego, złotych
siedmset, a osobno wydałem w Nowogród-
ku względem podymnego y donatywy zło-

tych dwieście, którą te złotych dwieście
ofiarowałem na wóytostwo. Pana Sawy
Sofronowicza cerograph na złotych siedm-
set dwanaście, groszy pięćnaście. A dłu-
gów różnych osobliwie według reiestru y
w Królewcu, u pana Szreytera cerograph
na złotych dwa tysiąca siedmset, który
bankrot uczynił, inne długi w Wilnie u
pana Afanasa y u drugich maia, to ody-
skać według rejestru mego. Na maiętno-
ści Wiazyńskiej, cośmy pospołu we trzech
dali z panem oycem y z panem Janem
summy moiey własney dwadzieścia trzy
tysiące trzysta trzydzieścia trzy, groszy
dziesięć, a osobliwie na oblig dałem
iehmość panu marszałkowi Brasławskiemu
imię panu Puciacie trzecią część złotych
trzy tysiące trzysta trzy, groszy dziesięć;
a że teraz ta maiętność wszystka spusto-
szona y dług nam nie wyplacaię, tedy ia
tę maiętność y z długiem, ponieważz spu-
stoszala, ktoby trafił się z pieniędzmi za
dwanaście tysięcy złotych puścić roskaza-
łem małżonce swoiey, a ta maiętność spu-
stoszala ma zostawać przy małżonce mey
y przy dziatkach na wyżywienie. Srebra,
którego nie wiele mam, konewek trzy,
flasz dwie, łyżek tuzinów trzy, kubków
trzy, y kieliszek złociсты, tym małżonka
moia zarówno ma z dziatkami podzielić,
także suknie moie. Paniey moiey co wła-
sność iest, perła, złoto, szaty, czapki y
com sam iey sprawował, to ma przy mał-
żonce moiey zostawać, także osobliwie sprzęt
domowy, którego malo co iest, przy mał-
żonce ma zostawać, także y kociol wielki
y cyny, co iest, także ma przy niey zоста-
wać. Rydwan, konie, bydło, co iest, y to
przy niey ma być. Krama Tupieczynska,
na której mam kop pięćset, kamienica
moia, na Subaczey ulicy leżąca, ma zоста-
wać przy małżonce mey do żywota iey, a

po żywocie ma w równy dział między dziatkami iść. A żem tu kóždy rzecz wyraził, tedy do przysięgi małżonki moiey żaden z successorów moich, pogotowiu z obcych ludzi, prowadzić nie ma, pod wiecznym przeklęstwem. Legaciy z woli moiey na cerkiew świętey Trócy, na ozdobę obrazu naświętszey Panny, kop czterdzieści, żeby za duszę moię przed obrazem naświętszey Panny pana Boga prosili, a oraz proszę tychże panów bractwa naświętszey Panny, przy cerkwi świętey Trócy będących, aby ciało moie grzeszne było w sklepie brackim pochowane; na klasztor paniński świętey Trócy kop dziesięć, na szpital świętey Trócy kop dziesięć, na szpital świętey Przechystey kop dziesięć. Oycowie świętego Ducha kupili szmatek ogrodu, gdzie ia im to oddaie y daruie wiecznymi czasy, gdzie maia pana Boga prosić za duszę moię. Na klasztor paniński, przy tey cerkwi będący, kop dwadzieścia, na szpital przy cerkwi świętego Ducha kop dwadzieścia. Siostróm moim paniey Pawłowej Oleszewiczowej y paniey Symonowej Bohdanowiczowej po kop dwudziestu litewskich, a siostrzanowi memu Janowi Jakimowiczowi kop dziewięć litewskich zapisuie. Jmć pana Kurowicza—pisarza Wileńskiego, rzeczy onego przy moich rzeczach we Gdańsku zostaiące, maia być oddane. Małżonkę moię teraznieyszą panią Reginę Kostrowicką tak rozporządzam: że wszystkie summy, tak w gotowiznie, iako y na cerographach będące y podług prawa y zwyczajui miasta tego czwartą część zapisuie, którą z gotowey summy, po śmierci moiey ma sobie odebrać, także syn mój Andrzej, ponieważ ma iusz lata zupełne, ma część sobie należąca wziąć y ona disponować. A że córka Helena lat dorasta, tedy summa na część iey należąca ma do pójścia

w stan święty małżeński przy małżonce mey miley paniey Reginie Kostrowickiey, którą za opiekunkę tymże dziatkom oznaczam, zostawać. Dziatki zaś pierwszego małżeństwa tak rozporządzam: po pierwszey małżonce mey paniey Dorocie Dorofiewiczównie wzięłem złotych tysiąc, z których czwartą część, mnie należąca, odłączywszy, trzysta kop dziatkom pierwszego małżeństwa należący, w czym iż się panu Migurze y panu Fiedorowiczowi zięciu iusz dosyć stało, bo oddaiąc córki moie za mąż, podług reiestrów, mnie od pana Migury y od pana Fiedorowicza danych, każda córka z weselem koszuie mię po złotych pięciu tysięcy, należy tedy ieszcze synowi moiemu Andrzejowi z dóbr macierzystych dać kop sto, które sto odebrawszy, zarówno dziatki pierwszego małżeństwa, z teraznieyszą małżonką spłodzonymi, z Heleną, Marianną, Jozefem, Danielem, Bazylem y Janem zniósszy to w iedno, co iusz pan Migura y pan Fiedorowicz wzięli, pozostałą sumną podzielić się maia, to wyraznie dokładaiać, iż iesliby małżonka teraz postąpiwszy, po śmierci moiey potomka miała, tedy temu równą część należeć będzie, a ta summa niedorosłym dziatkom należąca, do wzrostu ich ma na ratuszu Gdańskim za prawną zostawać assecuratią; od którey czynsz, iaki się tam postanowi, na wychowanie dziatek moich do rąk miley małżonki moiey corok dochodzić ma. Upatruiać tesz wychowanie wnuki mey Reginy Fiedorowiczo wney, która maiać rodzica rozrzutnego, ponieważ y tego, co po moiey córce wziął, nie zachował, y teraz się zabawy swey kupieckiey upuściwszy, próżnowaniem bawi, tedy aby cząstka pomienioney wnuczce moiey z miłości mey dziedziczkiey, a nie z prawa należąca, nie ginęła, to co się z porachunku y równego działu między dziatkami z gotowey tylko

summy na część iey pokaże, przy synu moim panu Andrzejowi Filipowiczowi do wzrostu oney zostawać ma. Jeśli by też wnuka moja lat niedorosszy, albo za mąż nieszedszy; z woli Bożej umrzeć miała, tedy tę summę iey należącą na ołtarz naświetszey Panny bracki przy cerkwi świętej Trójcy ruskiej, w Wilnie będącej, zapisuję, obligując bractwo, aby tę summę na pewną kamienicę prawem wyderkaffowym dawszy, za duszę moją y przodków moich codziennie przy ofierze pańskiej pana Boga błagali. Ta tedy jest ostatnia wola moja, przy dobrym rozumie y pamięci ode mnie sprawiona, której to ostatniej woli moiej y temu testamentowi, jeśli by się którekolwiek dziecię, tak pierwszego, iako y wtórego małżeństwa, samo przez się, lub przez obcą iaką osobę (strzeż Boże) sprzeciwić, protestować, małżonkę moję pozostawiać, prosiwać y wątpliwość, albo nieprawność iaką by w namniejszym punkcie zadawać śmiało y ważyło się, niech będzie takowe dziecię, kóždy takowy człowiek do czwartego przeklęty pokolenia, niech wstając y kładąc się boskiej nad sobą nie doznawa łaski, y ia mu oycowskiego nie daję błogosławieństwa. Jchmość zaś panów sądowych uniesienie upraszam, aby takową zapamiętałość, jeśli by się w którym dziecięciu moim znalazła, gromić y ganić chcieli, y tey ostatniej woli moiej w naymniejszym punkcie y słówku naruszać nie dopuszczali, czego jeśli by ichmość panowie sądowi nie uczynili, na straszny sąd Boży y onych y dziatki moie pozywam, a jeśli wolą moją terazniejszą ostatnią pełnić będą, niech im pan Bóg tak, iako dziatkom Abrahama, Izaaka, Jakóba, pobłogosławi, y ia z władze oycowskiej, mnie od pana Boga daney, dziatkom moim, z dokładem posłuszeństwa y wypełnienia tey ostatniej woli moiej bło-

gosławię. Za opiekunów dziatkom moim upraszam y naznaczam imć pana Jana Kostrowickiego—raycę Wileńskiego, pana Andrzeja Filipowicza—syna moiego, imć pana Daniela Kostrowickiego—panów szwagrów moich, y miłą małżonkę moję panią Reginę Kostrowicką Filipowiczówną—rayczynią Wileńską, aby podług tey ostatniej woli moiej we wszystkim sprawić chcieli, przez tę miłość, którą mi za żywota oświadczały, y ten affekt, którym krwi swojej obowiązani są, pokornie proszę, cokolwiek w tym osierociałey małżonce y drobnym dziatkom moim oświadcza, to sam pan Bóg hojnym z nieba nagrodzi błogosławieństwem.—Nakoniec za curatora y patrona małżonce y dziatkom moim upraszam imć pana Symona Kurowicza—pisarza miasta Wileńskiego, aby iako za żywota wielkie oświadczał życzliwości, tak y po śmierci moiej, pozostałey małżonki y miłych dziatki moich krzywdzić nie dopuszczał. Tym tedy kończąc tę ostatnią wolą moję, za dobrego rozumu y pamięci rozmyślnie y dobrowolnie sprawioną, przy pieczęci moiej ręką się moją własną podpisuję, uprosiwszy ustnie, oczewisto o podpis do tego testamentu moiego ichmość panów przyjaciół, niżej na podpisie imiony y przezwiskami wyrażonych. Pisan w Wilnie, w kamienicy zięcia moiego pana Migury, roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzeciego, miesiąca Februarii ósmego dnia. Sequuntur subscriptiones manuum testatoris et amicorum in hunc modum: Do tego testamentu moiego podpisuję się: Samuel Filipowicz—rayca Wileński ręką własną. Locus sigilli. Do tego testamentu, ustnie y oczewisto od iegomości pana Samuela Filipowicza—rayce miasta Wileńskiego, na rozumie y zmysłach zdrowego, proszony pieczętarz: Symon Kazimierz Ku-

rowicz, pisarz miasta Wileńskiego ręką własną. Ustnie proszony od pana Samuela Filipowicza o podpis do tego testamentu: Alexander Romanowicz—burmistrz Wileński mpr. Do tego testamentu proszony od imię pana Samuela Filipowicza podpisałem ręką: Marcin Dębowski—burmistrz Wileński roczny mpr. Oczewisto do tego proszony: Grzegorz Kostrowicki—rayca Wileński. Oczewisto proszony do tego testamentu abym rękę podpisał, Kazimierz Kostrowicki ręką swą. Ustnie proszony do tego testamentu od iegomości pana raycy Wileń-

skiego podpisałem ręką moją: Jan Hyacynth Kurowicz mpp. Ustnie proszony do tego testamentu od iegomości pana rayce Wileńskiego podpisałem się ręką moją: Stefan Kuszelicz mpp. Quod quidem testamentum, modo praescripto exhibitum, est actis praesentibus ingrossatum, atque parti postulanti authentice extraditum, originale vero ipsum d-no Andreae Filipowicz—filio natu maiori, suprascripti testatoris nobilis ac spectabilis d-ni Samuelis Filipowicz—consularis Vilmensis, redditum est ad manus.

1664 г. Октября 28 дня.

Изъ книги № 5346, за 1663—1665 г., л. 542.

172. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Кондрата Парфіановича.

Виленскій мѣщанинъ Кондратъ Парфіановичъ, чувствуя приближеніе смерти, дѣлаетъ настоящее духовное завѣщаніе, въ которомъ распредѣляетъ все свое имущество между наследниками и указываетъ на состояніе своихъ торговыхъ оборотовъ; при этомъ онъ записываетъ Св.-Духовскому монастырю за погребеніе 150 зл.; женскому монастырю при Св.-Духовской церкви 40 зл.; на Св. Духовскій госпиталь 28 зл.; на Троицкій женскій монастырь и Троицкій госпиталь 35 зл.; до-

чери своей, поступившей въ Троицкій женскій монастырь, записываетъ 1000 зл. съ тѣмъ, чтобы въ случаѣ ея смерти до посвященія, монастырь получилъ только 500 зл., а другіе 500 зл. ея родная сестра. Изъ документа этого видно, что Парфіановичъ велъ торговлю дѣла съ Могилевомъ, Ковномъ, Королевцемъ и Гданскомъ. Имущество его сравнительно съ другими Виленскими купцами было не очень значительно.

Judicium opportunum et criminale feria tertia ante festum praesentationis beatissimae Mariae virginis, die 18 mensis Novembris, per nobilem ac spectabilem dominum Nicolaum Kliczewski—proconsulem locum generosi domini advocati tenentem,

et nobiles ac spectabiles dominos scabinos Vilmenses bannitum est anno Domini 1664.

Ad instantiam honorabilis dominae Marinae Sasianowiczownae, nuper vita functi famati Conradi Parfianowicz—civis et ne-

gotiatoris Vilmensis viduae derelictae per nobilem Stanislaum Rudnak—ferendarium Vilmensem, ad nobile iudicium scabinale Vilmense factam, quatenus testamentum eiusdem defuncti domini Parfianowicz—mariti sui, quod coram nobilibus ac spectabilibus dominis Andrea Gierkiewicz et Joanne Zakrzewski—scabinis, meque notario ordinario, ex medio eiusdem nobilis iudicii deputatis, praesente iurato iudicii famulo Stephano Wenclawowicz confecit, illudque manu sua propria et dd. sigillatorum, ad id rogatorum, subscriptionem per manus eorundem dominorum scabinorum in ocluso rotulo cera hispanica rubra, in quinque locis obsignatum, in eventum mortis suae die 31 mensis Octobris anno currenti 1664 ad asserendum in archivo iudicii recommendavit, ex eodem archivo levetur et resigilletur, ad inserendumque actis publicis iudicii praesentis porrigatur. Iudicium itaque, satisfaciendo eiusmodi affectationi modernae instatae, memoratum testamentum levavit, resigillavit, atque ad actandum mihi notario iudicii sui obtulit. Cuius quidem resigillati testamenti tenor de verbo ad verbum is est, qui sequitur:

W imię przenaświętszey Tróyce, Oyca y Syna y Ducha świętego. Amen. Ja Kondrat Parfianowicz — mieszczanin y kupiec Wileński, mając to zawsze na pamięci, iż iako wszystkie rzeczy na świecie będące nie są trwałe, ale podległe skazitelności y swóy niepochybny mają termin zniknienia, tak y naprzędniejsze dzieło rąk Bożych człowiek pod tąż znikomości podpada skazę, a nie dziw, bo to prawem Bożym postanowiono, koźdemu z ludzi raz umrzeć, do którego terminu y kresu gdy mię terazniejsza choroba z dopuszczenia Pańskiego zbliżyła, iako człowiek chrześciański do powinności moiey ozywać się muszę, abym z tego mi-

zernego świata schodząc rozporządził ubogą substantią moię, wierną pracą y staraniem moim nabytą, zaczym by y dziatki moie mile w pierwszym małżeństwie z szlachetną panią Dorotą Rzepnicką—burmistrzową Wileńską, iako to Jan y Piotr synaczkowie, Marina y Helena córeczki, ieszcze w młodych leciech będące, za doysciem lat z teyże pozostały chudoby moiey cieszyli się, y terazniejsza namilsza małżonka moia pani Marina Safianowna w swoiey należności ukontentowana była, tak tedy ostatnią wolą moię declaruję: A naprzód duszę moię grzeszną w ręce Stworzyciela y Odkupiciela mego oddaę, prosząc, aby miłościw był oney y niekarał według wielkości grzechów, ale według nieogarnionego miłosierdzia swego policzył w poczet wybranych swoich. Ciało moie grzeszne, iako bryłę ziemi, oney że nazad oddaę, które aby pogrzebione było w cerkwi świętego Ducha trybem zwyczajnym chrześciańskim; małżonki mey terazniejszy pilno proszę, aby z maiętności moiey ten obchod podgrzebowy obmyśliła, miarkując, ile w tych terazniejszych oplakanych czasiech roschodem y wydatkiem. Co się tknie dobr moich pozostałych, oznaymuję wprzódy, iżem kupił kamienicę od sławetnego pana Jana Zuzinelewicza—mieszczanina y kupca Wileńskiego za trzy tysiące złotych, a że barzo spustoszona y dezolowana była, tedy musiałem niemały koszt ważyć na restauratią oney; iest wszytek wydatek spisany w reiestrze moim. Gotowych pieniędzy ma bydź trzy tysiące dziewięćset szelągami czerwonemi w sklepie w workach złożone y odliczone. Towaru moiego do Królewca posłałem przez czeladnika mego Matwieia Kolokrywca za złotych tysiąc pięćset sześć y groszy dwadzieścia, ośm; gotowych pieniędzy dałem onemu

złotych trzysta. Od Mohilowców ma fractu odebrać od dwudziestu y iednego buntów pieńki, co tam zaważy od każdego kamienia po groszy półośma. Temusz dałem cerograph pana Jerzego Hemerlich na złotych ośmdziesiąt, z czego wszystkiego ma się wyrachować. A com czeladzi y styrnikom ia sam płacił, to w reiestrze napisano iest, do którego się referuję. Strużek ze wszystkimi narzędziami mój własny, w domu zaś faska śliwek, w sklepie może być kamieni ze dwanaście plus minus, bania z czapką, kociolków para, ieden większy, drugi mniejszy. Cyny nie więcej ma być moiej, tylko półmisków siedm iusz starych, talerek piętnaście, garniec wielki cynowy, flasza cynowa we dwa garca, dwie półgarcówki, nalewku z misą także cynowe, trzy łyżki srebrne, kubek kwartowy srebrny. Szaty moie, które na tenczas przy mnie są. Póldelicze granatowe, lisztwy u niey kitayczane, kuntusz fiołkowy podszyty lisami krzyżowemi, drugi kuntusz kuncynelowy, lisztwy u niego kitayczane, ieden żupan fiołkowy maści falendyszowy, podszewka atlasowa z podkuntusza; halamodka tabinowa, korunki złote, fartuch atlasowy wzorzysty, sukienka muchaieru turckiego, żupan drugi fursztatowy, przytym feresia staroświecka fiołkowy maści, adamaszkiem karmazynowym podszyta, sukienka adamaszkowa czerwona, potrzeby u niey iedwabne ze złotem, pas iedwabny karmazynowy sakieski, czapki dwie sobolami obłożone, u iedney wierzch karmazynowego aksamitu, a drugiey wierzch czarny sukienny. Szkatuła okowana z sprawami. U pana Jakuba Kezberka—mieszczanina y kupca Gdańskiego, według reiestru ręką moją własną pisanego y według rewersalu po niemiecku pisanego, który przy mnie zostaje od tegosz pana Kezberka, pod datą

roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt wtórego dnia dwudziestego siódmego Octobra danego, rzeczy moie do schowania za iego własnym kluczem powierzone są, które trzeba będzie odyskać, oraz skrzynią wielką dębową sadzoną; który niemasz w tym reiestrze oddawszy co winno iest, temusz panu Kezberkowi złotych tysiąc dwieście y dwa złote polskie. U pana Krzysztofa Minki—mieszczanina y kupca Królewskiego, w roku przeszłym tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzecim dnia dwudziestego szóstego Maia, złożyłem paczekz apieczętowany, iako deposit powierzony, w którym ma być naprzód konew srebrna, od imię pana Wołmińskiego zastawiona w złotych sta siedmdziesiąt dziewięciu, z kramu zaś osobliwie nabral imię za złotych trzydzieści sześć y groszy dziesięć. Więc cokolwiek wziąłem ad rationem tey summy winney, iest na kwicie wypisano, to potracić. Koneweczka złocista, na niey chłop stoi z trąbą, moia własna tamże się w paczku nayduie; tamże zastawa, pana Jana Zacharzewicza, dana mnie we dwuset złotych, to iest półtuzina łyżek srebrnych, trzy kubeczki srebrne białe, dwa kubeczki złociste, ieden rostruchanik mały złocisty z wierzchem, sto czterdzieści y cztery sztuczek do rzędzika, a kubeczek biały do miodu y siedm łyżek srebrnych moie własne, pasek srebrny biały zastawiony w złotych szesnastu od Iwanowej Nahrobney. Manele złote paniey Izaakowej Stefanowiczowej we złotych dwudziestu pięciu. Tamże się nayduie paniey Janowej Kuszeliczowej srebro y złoto, to iest: iedna koneweczka srebrna biała, pierścionek lancuszkowy złoty z turkusem, czternaście guzików srebrnych z szmelcem pozłocistych, pięć guziczków z rubinami z szmelcem złotych. Na to mi nic nie winno, bo do schowania powierzyła, trzeba oney

oddać gdy da pan Bóg odyszcze się z Królewca. Wstępując w stan ś. małżeński z terazniejszą małżonką moją miłą, zastałem w kramie towarów iey własnych za złotych cztery tysiące, którą summę, iako własne iey wniesienie, za żywota ieszcze y dobrego baczenia mego, w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym czwartym dnia piątego Octobra przepisawszy, y z komputowawszy towary w tymże kramie wszystkie, powracam temisz towarami, a to dla tego, aby po zeyściu moim żadney iusz turbaciy nie miała, iesliby urząd pieczętować, a daleko więcej inwentować chciał te towary, poniewasz iako iey własne, nie podlegaią temu. A że nad cztyre tysiące przechodzi w tychże towarach summa dalsza, to iest, złotych dziewięćset osmdziesiąt, tedy tą zbywaiącą summę, ma tasz małżonka moja zatrzymać przy sobie na część dziecięcia ze mną spłodzonego, którego na tenczas ieszcze w żywocie swym nosi, y temu gdy pan Bóg da szczęśliwie zrodzić y wypiastować, ma dochować tę summę y opiekunką być do wzrostu tegosz dziecięcia. A za iey pracę y usługę małżeńską, tak za zdrowia, iako y podczas choroby podjęte, daruję lancuch złoty od trzydziestu y dwu czerwonych złotych, który iest w depozicie u pana Kieyzberka Gdanczanina. Marusi córce mey, na iey część, zapisuię złotych tysiąc, która zostaię na tenczas w opiece wielebnych panien zakonnych, przy cerkwi świętej Trójcy uniackiey będących, tę summę, gdy panny pomienione z pozostałych maiętności moiey będą odbierać, powinne będą assekurować na osiadłościach swoich, aby z pożytków tey summy wychowanie miała, póki iey pan Bóg da doczekać iako, umyśliła, zakonny habit święty przyjąć, a iesliby z woli Bożey nie doszedłszy lat przyzwoitych do zakonu świętego,

w stanie świeckim z tego świata zesła, tedy połowa tey summy wielebnemu zakonowi tychże panien będzie należała, a druga braciey y siostrze rodzonym w pierwszym małżeństwie spłodzonym. Tey że córce mey Marusi zapisuię ferezia adamaszkim karmazynowym podszytą y sukienkę karmazynową, co odebrawszy wszystko iusz się ma tym kontentować na swoią część, y nie upominać się więcej choćby z działu równego co więcej przychodziło na nią, ponieważ w zakonie będącey mniejszego do wychowania potrzeba kosztu. Długi, ktore mi zostali winni, tak tuteezni, iako y obcy ludzie, y ia com komu winien, wszystko sprawiedliwie spisałem do reiestru mego, do którego cale się panowie opiekunowie niżej mianowani referować maią, y za prawdziwy dokument mieć. Wielebnym oycom zakonnikom, przy cerkwi świętego Ducha będącym, za pogrzeb, sorokoust y sobotnik złotych sto pięćdziesiąt naznaczam. Pannom zaś, przy tey że cerkwi mieszkaiącym, leguię złotych czterdzieści, na szpital tameczny złotych dwadzieścia pięć. Pannom zakonnym do świętej Trójce leguię złotych dwadzieścia pięć. Szpitalowi do świętej Trójce russkiey złotych dziesięć. Paniey matce rodzoney moiey, iesli ieszcze żyie, złotych sto. To tesh przypominam, iż mię pan Jan Hennik — mieszczanin y kupiec Kowieński, praetenduiąc sobie iakoby za frakt miałem mu winien być czterysta złotych polskich, pozywał mię przeszłych lat do nienależnego sądu Królewskiego, tam mię samego y towary moie wprzódny arestuiąc, z którego aresztu oswabdzaiąc się, musiałem cautią dać przez mieszczanina tamecznego Królewskiego, gdzie w dalszym procesie otrzymał na mię wskazy y dekreta, o którą evocatią w nienależny sąd gdy mandatem był przypozwany do sądu iego

królewskiej mości, wzdal mię w niestannym moim, bo sprawy dirigowane do Warszawy od imci pana Mikołaja Rychtera—burmistrza Wileńskiego, ieszcze były nie doszły mnie samego z Królewca, y gdym do położenia tego dekretu, w niestaniu moim otrzymanego, drugi raz tegoż Hennika mandatem iego królewskiej mości przyzwołem, do tego terminu nie mogłem przybyć, bo odiachwszy do Królewca nie wiedziałem, że za przyściem szczęśliwym y niespodzianym króla iego mości, pana naszego miłościwego, do Wilna, iusz expirowała limitacia sądów iego królewskiej mości, zaczym przyszło mi potrzebie przypozywać tegosz Hennika do położenia tych obudwuch dekretów w niestaniu moim nie z umysłu y niedbalstwa iakiego, Bóg widzi, popelnionym, ale z tych pomienionych przyczyn, czego y przysięgą moją, iesłiby mię pan Bóg do zdrowia pierwszego przyprowadził, gotowem potwierdzić, dobrym sumnieniem, a iesłiby mię wola Boża z tego świata ustąpić kazała, trzymam to o sprawiedliwym sędzie iego królewskiej mości, że nie da w pośmiewisko, gwałcenie iurisdictionis swey pańskiej, y temu Hennikowi takowe wyzwanie w nienależny sąd nagani, iakie iest wprawie opisane, karaniem. Za opiekunów dziatkom moim to iest Janowi y Piotrowi synom, a trzeciej Helenie córec zce naznaczam y upraszam przez miłość Bożą y chrześciańską sławetnych panów Afanasa Jwanowicza—szwagra mego y pana Miko-

łaja Minkiewicza—mieszczan y kupców Wileńskich, którzyby iako majątnością ubogą pozostałą zawiadowali, tak y dziatki do wzrostu y postanowienia ich, dając im ćwiczenia dobre, dochowali. Którą to ostatnią wolą moją, iesłiby pan Bóg mię do pierwszego przywrócił zdrowia, odmienić, inszy uczynić moc y władzę zupełną zostawię sobie. Do którego testamentu mego dla lepszej twierdzy y wiary dania ręką mą własną podpisuję, uprosiwszy y ludzi zacnych, aby się także do tegosz testamentu mego podpisali, niżej na podpisie mianowanych. Pisan w Wilnie dnia dwudziestego siódmego miesiąca Octobra roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt czwartego. Sequuntur subscriptiones manuum ipsius testatoris et sigillatorum in hunc modum: Kondrat Parphianowicz ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz do tego testamentu ręką mą podpisałem Symon Piotrowicz—rayca y pisarz ławniczy Wileński mpp. Ustnie proszony do tego testamentu ręką moją podpisałem Stanisław Rebert mp. Ustnie proszony pieczętarz do tego testamentu od imci pana Kondrata Parphianowicza ręką moją podpisałem Łukasz Kuczarski mp. Ustnie proszony pieczętarz do tego testamentu od imci pana Kondrata Parphianowicza rękę moją pdpisałem Jozef Zahorski mp. Quod actis praesentibus est ingrossatum et dominae Safianownae Parphianowiczowey viduae una cum originali extraditum.

1681 г. Агуста 3 дня.

Изъ книги № 5356, за 1711—1721 г., л. 124.

173. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Ивана Софроновича.

Виленскій мѣщанинъ Иванъ Софроновичъ въ настоящемъ духовномъ завѣщаніи приводитъ въ извѣстность количество имѣющагося у него недвижимаго имущества и капиталовъ, а равно и долговъ. Имущество состояло изъ имѣній; капиталы простирались до 63,800 злотыхъ; долги до

33,000 зл. Въ числѣ этихъ послѣднихъ показанъ долгъ Виленскому Свято-Троицкому монастырю въ 9000 злотыхъ. Тѣло свое Софроновичъ завѣщаетъ похоронить въ Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ, а имущество отказываетъ своему племяннику.

Judicium opportunum et criminale feria tertia post dominicam tertiam Epiphaniae die vigesima nona mensis Januarii per generosum dominum Jacobum Wargalowski Stefanowicz — advocatum civitatis sacrae regiae maiestatis Vlnensis, et per nobiles dominos scabinos Vlnenses anno Domini millesimo septingentesimo decimo quinto est bannitum.

Ad nobile iudicium advocatiale et scabinale Vlnense veniens personaliter nobilis dominus Michael Omelanowicz Pustyński—secretariades sacrae regiae maiestatis, ipsum originale testamenti nobilis domini Joannis Soffronowicz—secretarii sacrae regiae maiestatis, sub anno millesimo sexcentesimo octuagesimo primo, mense Augusto die tertia Vilnae manu propria testatoris subscripti ac oblati, eodem anno die quarto mensis Augusti ad acta praesentis iudicii offerendo, per depromptum sibi extradi petiit, cuius testamenti tenor est talis:

W imie Oyca y Syna y Duchy świętego. Amen. W imie Trócy przynajświętszey Boga naywyższego. U imci

pana Przezdzieckiego—kasztelana Nowogrodzkiego, realney summy według rachunku y assygnacyey imci do komor dwadzieścia siedm tysięcy, potrąciwszy to, com wziół na komorach dawnego długu u tegoż imci na dwa obligi sześć tysięcy kilkadziesiąt złotych, kwoty od tey summy tak wiele, iak summa wynosi, porachowawszy lata, obligi imci y obligi gołe powracać za odebraniem wszystkiewy summy, a ieśliby niechciał imci oddawać, tedy go pozywam na straszny sąd Boży, bo nie może być pewniejszy dług, iako u imci. U drugich ichmościów, co iest winno, są na to obligi, u ichmościów panów-Swerynów z terażniejszym długiem y dawnieysze długi, opuściwszy wszystkie pretensie, na szelagi uczyni złotych sześć tysięcy polskich, wierząc sumnieniu ichmć, że niechcąc trudnić za wygodę moją, a zechcą oddać. A u imci pana Zemły, pisarza skarbowego wielkiego xięstwa Litewskiego, na dobrach Paiurze, od imci pana Songaily złotych dziewięć tysięcy y trzysta złotych; lubo na imie imci prawo przyznane, iednakże ta

summa mnie należy. Wiem iako się Boga boiący, nie biorąc na sumnienie swe, tego nie będzie pożądał, ale mi te summę albo odłoży, albo majątność odda.—Na inne długie co mi ludzie winni, są.... dowody. Jam też ludziom winien ośm tysięcy złotych: imci panu Siehieniowi y prawo wniosłem na Mereczu, ichmościom oycom świętey Tróycy dziewięć tysięcy; na to ichmościom, iako na Żołowce, imć pan Czwyński przyznał złotych cztery tysiące czterysta złotych, resztę powinienem ia zapłacić; imci panu hetmanowi wielkiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, dobrodzieiowi memu, należy za czopowe Wileńskie złotych szesnaście tysięcy; na to retenta na czopowym, a reszte dopłacić mam, gdy retenta według kontraktu przymie, a do terminu mam spokojne dotrzymać czopowego. A gdzie by sie ienokolwiek moje blankiety y obligi ukazały, tedy żadnego waloru mieć nie mogą, bo ieśli się gdziekolwiek zatrzymały y u kogo są tedy się to z przewłoki czasu stało; inaczey, ieżeli by kto chciał dochodzić na mnie, dobrach moich y successorach, na straszny sąd Boży pozywam, bom niewinien. Summy te wszystkie, które się pozostaną, tedy synowcowi memu Benediktowi Soffronowiczowi należeć mają y ochędostwo wszelkie, srebro, złoto, klejnoty y cokolwiek ruchomości iest zapisuję. Z tey że summy naznaczam dziesięć tysięcy na pia legata, y na ukontentowanie krewnych moich, które opiekun tych dóbr y summ imć pan Marian Jerzy Wyszota Zaleski—podezaszy Rzeczycki y imć pan Bazyli Pustyński Omelanowicz wypłacić mają, według uwagi swey. Maiętności, które trzymam, w possessyją odebrać mają ciż opiekunowie, poodbierać wszystko, co w nich iest y trzymać do lat według praw, na to mnie służących. A coby się kolwiek w

tym testamencie nie wyraziło, tedy y z spraw y dokumentów po mnie w szkatułach pozostałych sprawiwszy się mają disposycyją uczynić. U imci pana Hryniewicza, sprawiedliwie według sumnienia idąc przed Boga, kładę plus minus złotych czternaście tysięcy; u pana Filipowicza półtora tysiąca złotych. Ciało moje ma leżeć tu w cerkwi świętego Ducha, także y ciało dobrodzieyki pani moiey wespół zemną ma leżeć, które obrzędem chrześciańskim mają być pochowane, iako naywięcey msze święte aby było y ubóstwu iałmużna tym że oycom według proporecy z tey summy złotych dziesięciu tysięcy panowie opiekunowie dać mają. Który testament, iako zaprzyznany, chcę mieć, o co uniżenie proszę ichmościów panów sądowych, aby go za słuszny y prawdziwy mieć chcieli, który sana mente et corpore existens sprawowałem, aby go w niczym żaden nie ruinował, a tegoż testamentu mego, iako pana y dobrodzieia mego, którem wielkich uznawał dobrodzieystw y łask pańskich upraszam, iako y tym executorom testamentu y opiekunowi tego dziecięcia iaśnie welmożnego imci pana Michała Kazimierza Paca—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, aby y po śmierci moiey, pamiętając na dobroczynność swą pańską, a nie moje zasługi, raczył się pokazać panem, protektorem y dobrodzieiem. Jmć panu Krasieńskiemu, co bratową moją poiał, we wszystkim dość się stało, tylko imci oddać koneweczkę srebrną kwartową. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt pierwszego, miesiąca Augusta dnia trzeciego.

Apud quod testamentum subscriptiones manuum tam nobilis domini Soffronowicz—secretarii iego Królewskiej mości

do tego testamentu podpisuję się. Oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu od wysz mianowaney osoby podpisał rękę moją: Stanisław Jan Jaskowicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu od imci pana Jana Soffronowicza—sekretarza iego Królewskiey mości, ostaiącego przy dobrej reflexiey rozumu y pamięci: Andrzej Stefan Bobr—

podezaszy Inflantski mp. Proszony podług prawa pieczętarz: Marcián Pohoski.

Nobile iudicium advocatiale et scabinale Vlnense supra praedictum testamentum cum intro contentis ad acta praesentis iudicii oblatum suscepit, et idem per depromptum parti affectanti una cum originali extradi concedit. Quod est actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vlnensis insinuatum.

1691 г. Марта 17 дня.

Изъ книги № 5124, за 1677—1695 г., стр. 1227—1234.

174. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина и купца Ивана Радкевича.

Виленскій купецъ Радкевичъ, чувствуя приближеніе смерти, написалъ настоящее духовное завѣщаніе слѣдующаго содержанія: тѣло свое онъ приказываетъ похоронить въ Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ по обрядамъ греко-восточной православной вѣры и отписываетъ разнымъ мо-

настырямъ предметы и деньги на сорокоусты, дѣтямъ своимъ завѣщаетъ оставаться въ прадѣдовской вѣрѣ; имущество, находящееся въ товарахъ (пеньгѣ, льнѣ, сѣменахъ), оцѣненныхъ почти въ 20,100 зл., въ наличныхъ деньгахъ и домашней утвари распредѣляетъ между женой и дѣтьми.

Feria sexta ante dominicam iudicata passionis die trigesima mensis Martii, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. Ad nobilem magistratum Vlnensem personaliter veniens famatus Zacharias Buda Czarniawski—negociator et civis, postulavit testamentum, non pridem defuncti famati Joannis Radzkiewicz—negociatoris et civis Vlnensis, coram nobilibus dd. Gregorio Stroczyński et Joanne Pawłowicz—scabinis ac notario nobilis officii consularis Vlnensis ordinario, protunc vices notarii iudicii scabinalis Vlnensi obeunte et fa-

mulis iuratis honestis Paulo Tarnowski et Casimiro Gilewicz—officiose deputatis in anno et mense currenti, die vigesima tertia recognitum, et in ocluso rotulo septem in locis obsignatum, ad archivum iudicii redditum, ex eodem archivo brachiis levare, resigillari et per depromptum extradi. Prout nobilis magistratus Vlnensis, praefato rotulo ex archivo levato eodemque resigillato, testamentum defuncti famati Joannis Radzkiewicz extradere, ac actis praesentibus ingrossare demandavit, cuius tenor sequitur estque talis:

W imię Ojca y Syna y Duchia ś., Boga w Trójcy ś. iedynego, niech będzie. Amen. Ja Jan Radzkiewicz—kupiec, mieszczanin Wileński, widząc na świecie, y cokolwiek stało się, iako wszystko z niszczego, tylko słowem Bożym, tak tesz nie masz, co by było trwałego, ale wszystko skazitelności podlega. Co ja uważaiąc, że y człowiek każdy, wyiąwszy duszę nieśmiertelną od Boga, w ziemianą lepiankę wlaną, długo li, krótko żyjąc, iako z ziemi wzięty, do teyże powracać musi; zaczym o takowey pamiętaiąc wieku ludzkiego niedoskonałości y nietrwałości, oraz maiąc na pamięci słowa, przez samego Chrystusa rzezone: człowiecze, proch iestes y w proch sie obrócisz, że iednak Bóg miłosierny, rozumem człowieka obdarzywszy, dał mu, iako ma na świecie żyjąc na wyżywienie swe pracować, y cokolwiek z łaski swey świętey do szafunku poda, aby onemi, tak za żywota rządził, iako tesz y po śmierci swey porządek zostawił, czego Tobiasz święty wyraźnie uczy: Domus tuae disponere, dom twój rozporządź. Przeto ja Jan Radzkiewicz—kupiec, mieszczanin Wileński; lubo poniekąd na siłach słabym, na rozumie iednak y wszystkich zmysłach dobrze zdrowym, czuiąc się być człowiekiem śmiertelnym, a maiąc z łaski y błogosławieństwa Boskiego domostwo moje, y choć niewielką do rąk sobie na czas powierzoną od Pana naywyższego substantią, która aby po żywocie moim, między miłą małżonką moją y dziatkami memi, po mnie pozostałemi, swój miała porządek, niżej wyrażonym disponię sposobem: Naprzód z tym się oświadczam przed Bogiem moim, isz od narodzenia mego, przyiąwszy wiarę świętą *starą grecką russką prawosławną*, iako w niey wszytek żywót mój statecznie prowadziłem, tak y umierać nieodmiennie będę. A za-

tym duszę moję Bogu w ręce, naswiętszey Boga rodzicy Pannie, świętym patronom y wszytkim świętym, prosząc o przyczynę do naywyższego twórcy, aby iako nieśmiertelną stworzył, tak odpuściwszy występki y grzechy moje do nieskończoney chwały swoiey przyiąć raczył. Ciało zaś moje, iako z ziemi wzięte, tak ziemi y oddaię, które aby małżonka moja miła trybem chrześciańskim przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie, w błahoczysty będącey, bez żadney pompy świeckiey, tylko na marach z służbą Bożą pochowała proszę. Małżonkę moją miłą ieymosć panią Nastazją Czarniawską, Budzianką Janową Radzkiewiczowną, Bogu naywyższemu y patronom świętym polecam za miłość, przyiaźń y szczyrosć małżeńską, którą w stanie świętym małżeńskim zostaiąc asz do zgonu życia mego statecznie wyświadczała, wielce dziękuję, o to prosząc, aby y po skończeniu życia mego chciała nie zapominaiąc dusze mey w modłach swych nieodmiennie pokazować, a ieśli bym w czym kolwiek, iako człowiek, w stanie świętym małżeńskim żyjąc naprzykrzył, tedy w tym o przebaczenie upraszam. Działkom moim, mianowicie panie Eufemiey—zakonnicy reguły świętego Bazylego wielkiego w klasztorze panien zakonnych przy cerkwi świętego Ducha w błahoczysty będącey, pani Fruzynie Bazyliny Chylimowiczowey, pannom Hannie y Helenie, córkom Radzkowiczowom, y synowi Theodorowi Radzkiewiczowi przy błogosławieństwie Bożym moje rodzicielskie zostawuję, prosząc y upominaiąc, aby w boiaźni Bożey, w pilności przykazania iego, w wierze świętey *starograeckiey prawosławney wschodniey* statecznie żyli y trwali, miłą małżonkę moją a rodzicielkę swą godnie czcili, szanowali, posłusznemi y pokornemi byli, także ichmosćiom pa-

nom przyjaciółom, krewnym y bliskim wszelką observantją oddawali. Których dziątek moich, mianowicie panien Hanne y Helenę y Theodora Radzkiewiczów, wprzód panu Naywyższemu, a potym ieymości paniey Nastazyey Czarniawskiej Janowey Radzkiewiczowey, małżonce mey miłej y iegomości panu Zacharyaszowi Czarniawskiemu Budzie — kupcowi mieszczaninowi Wileńskiemu, w opiekę podaię y polecam, wielce ichmościów upraszaiąc, aby w cnotach świętobliwych, w postępkach, w naukach y we wszelkich onym należących okazyach swego nie żalowali starania y pilnego ćwiczenia. Małżonce zaś mey miłej, iako białey plci, która sama przez siebie nie czynić, ani cierpieć nie może, iegomości pana Bazylego Omelanowicza Pustynskiego — kupca mieszczanina Wileńskiego, za kuratora uprosiłem, y tą ostatnią wolą moją proszę. A substantią moją, którą z rąk Boskich doszafunku sobie powierzona miałem, mianowicie w pieńce kamieniach tysiącu czterechset sześciudziesiąt trzech złotych, sześć tysięcy trzysta trzydzieści dziewięć, groszy dwadzieścia; w siemieniu konopnym beczkach stu trzydziestu dwóch, złotych tysiąc trzysta czterdzieści pięć y groszy dwanaście, w siemieniu lnianym beczkach stu dziewięciu dziesiąt y cwierć, summa złotych dwa tysiące dwieście ośmdziesiąt trzy; w towarach kramnych, sukiennych y materyalnych, ośm tysięcy siedmset sześćdziesiąt pięć, groszy dwanaście; gotowey summy złotych tysiąc od różnych osób według rejestru mego, długu mnie należy złotych dwieście, którą zniosszy, uczyni wszytkiego summą dziewiętnaście tysięcy dziewięć set trzydzieści trzy złotych y groszy czternaście. Soli beczek ośmdziesiąt iedna, którą sprzedawszy, iako tesz y z wyżej rzeczoney

summy, proszę ichmościów panów executorów tey ostatniey woli mey, to iest małżonki mey miłej y imię pana Zacharyasza Czarniawskiego — szwagra mego, aby wprzód y nadewszytko za duszę moją dobrze uczynili, y ciało moje grzeszne w cerkwi świętego Ducha blahoczestywey bez żadney pompy, tylko na marach, przy ofiarze pańskiej podług chrześciańskiego trybu w sklepie bractwa Krestonosnego pogrzebli. Na który pogrzeb z tey że summy pozostałey ichmość panowie exekutorowie koszt łożyć y sorokoust zakupić mają. Mieyscu zaś świętemu, gdzie ciało moje złożone ma bydź, to iest do ołtarza wielkiego bractwa Krestonosnego, leguię krzyż srebrny pozłocisty z koralami, kamieniami y różyczkami pozłocistemi, który przy teyże cerkwi wiecznemi czasy, a nie gdzie indziej zostawać ma. Z teyże summy mają ichmość panowie exekutorowie woli mey na sorokousty dać do monastera *Jewieyskiego* złotych dwadzieścia pięć, do monastera *Hroiowskiego* złotych dwadzieścia pięć, do monastera *Kronskiego* złotych dwadzieścia pięć, do *Nowodworskiego* monasterza także złotych dwadzieścia pięć, do szpitala Wileńskiego tuteyszego złotych trzydzieści. Zasłużonego coby kolwiek czeladzi mey bydź pokazało się, aby miła małżonka moia y imię pan szwagier wszytko zapłacili: także dług przezemnie w Królewcu na cerograf zaciągniony złotych trzy tysiące sześćset dobrej monety, co uczyni naszą złotych sześć tysięcy, wyliezyli y oddali proszę; a więcey długu, Bogiem moim oświadczam się, nie iestem winen, y mnie nikt, nad registr wyżej specyfikowany. Córce tesz mey pannie Eufemicy — zakonnicy do klasztoru panien zakonnych Wileńskich, przy cerkwi świętego Ducha będącego, iż do śmierci oney miła małżonka moia co rok

dawać po złotych sto pięćdziesiąt, także odzieżę na nią sprawować ma. Reszta zaś summy mey pozostałej, którey teraz nie mogę mianować, wyraźnie nie wiedząc, iako Bóg w zarobkach Królewieckich poszczęści, także na sol iaki potym targ będzie, gdysz codzieln inaczey upada y podwyższa się, także co na expensa pogrzebowe ichmość panowie exekutorowie wydadzą; według prawa małżonce mey miłej ieymośći paniey Nastazyey Czarniawskiej Janowey Radzkiewiczowey trzecia część, także względem wniesienia, iako tesz y spólnego ze mną nabycia, należeć ma. Działkom zaś moim miłym, po mnie pozostałym, mianowicie: Hannie y Helenie Radzkiewiczownom, córkom, y synowi Theodorowi Radzkiewiczowi równą część, iako sietrze onych pani Fruzynie Bazyliny Chylimowiczowey, którey w szatach, złocie, srebze y perłach dwa tysiące, co krom wesela, które więcej tysiąca złotych kosztowało, gotowemi pieniędźmi złotych dwa tysiące sześćset dałem, wszystkim troyemu zostawuję. Day Boże, aby taka część onych wszystkich doszła. Co się zaś tknie ruchomości y sprzętu domowego, ta lub nie wielka, iednak uchodząc suspicyey, oraz postrzegając, aby tak miła małżonka moia wiedziała, co iest, y imć pan szwagier mój opiekunowie dziełek moich, y exekutorowie tey ostatniey woli mey, iako tesz względem inventowania pozostałej substantiey mey, aby od ichmościów panów magistratowych turbaciey iakowey nie ponosili; których ichmościów przez miłosierdzie Boże proszę, aby krzywdzić w niczym nie chcieli, ale tey ostatniey woli mey wiarę dali, gdysz iako nie z sobą nie biorę, tak tesz ani utaić umyśliłem, ale to wszystko wyraźnie kładę. Potym tesz dziełki moie, aby wiedzieli, co po mnie zostało, y czego od ichmościów

panów opiekunów spodziewać maia, y o to do żadnych nieznasek między sobą nie przychodzili, ale w miłości iako naycisłszyżyli. Złota w manelkach iednych czerwonnych złotych dziesięć. Srebra w lysztwach, kubkach y inney roboćcie grzywien trzydzieści. Cyny angielskiey zażywaney y niezażywaney półmisków tuziny trzy, talerzów takosz trzy tuziny; flasz cynowych trzy, dwie garcowe, a trzecia dwugarcowa, lichtarzów stołowych mosiądżowych dwa, kociol miarny kosztuiący złotych sto, bania z trąbami y czapką, kosztuiąca złotych półtorasta, wicina ze wszystkimi statkami do niey należącemi, kosztuiąca złotych tysiąc czterysta, kobierców zażywanych para.—Tych rzeczy małżonka moia miła, nie oddalając od siebe dziełek moich, chyba ieśli Bóg onym przyiaciół da, przy wyprawowaniu na swóy chleb, każdemu według części im należących wydzielając, ma do zgonu życia swego, albo do pójścia zamaż za drugiego małżonka wolnie zażywać, gdyż po pójściu zamaż od dożywocia y od opieki odpadać, tylko swą część otrzymać ma. Z wicyiny iednak co by kolwiek było intraty, to na wyżywienie dziełek obracać ma. Suknie tak miłej małżonki mey, iako tesz y dziełek młodszych niewyposażonych, przeze mnie sprawione, w części onym należące, a zatym y do podziału wchodzić nie maia. Suknie zaś pomnie pozostałe, kontuszy y żupany synowi memu miłemu Theodorowi Radzkiewiczowi, oddaliwszy od tego córek moich, y nie przyłączając do podziału y części ubogiey substantiey moiey, leguję. Wczym wszystkim naznaczywszy ieymość pania Nastazyę Czarniawską Janową Radzkiewiczową, miłą małżonkę moią, y imć pana Zacharyasza Czarniawskiego — kupca mieszczanina Wileńskiego, szwagra mego, po-

zostałym dziatkom moim, Hannie, Helenie córkom y Theodorowi synowi za opiekunów y tey ostatney woli mey za exekutorów, aby ta dyspozycya moja w żadną nieprzychodziła wątpliwość, ale we wszystkim y w naymniejszym punkcie dotrzymana była, osobliwie ichmość panów magistratowych, teraz y potym będących, aby tey woli mey naruszać y miley małżonce mey y dziatkom naymniejszey krzywdy czynić sami nie chcieli y drugim bronili y nie dopuszczali, uniżenie upraszam. A ktoby chciał tę ostatnią wolę moją, iakiey kolwiek conditiei y stanu człowiek, naruszać w naymniejszym punkcie, a zatym do niedosyć uczynienia exekutorów ode mnie uproszonych prowadzić, iako tesh y samych exekutorów, iesłiby w czym woli mey dosyć nie czynili, y każdego naruszającego na ostatni straszny sąd Boży pozywam, z którym y sam stanąć nam. Tak tedy kończąc tę ostatnią wolę moją, żegnam miłą małżonkę moją, z naykochańszemi dziatkami memi, życząc onym błogosłowieństwa, szczęścia, zdrowia y lat długich, od naywyższego Pana, aby o duszy mey pamiętni byli y oney w modlach swych nie przepominali, proszę y rodzicielsko upominam. Żegnam ichmościów panów y pań, przyjacioł, krewnych y bliskich moich, na ostatku wszystkich, z kimem lub w sąsiedztwie, w przyiaźni, w znajomości żył, żegnam, życząc ichmościom wszystkim długoletniego y fortunnego pożycia, aby tesh na duszę moją pamiętać raczyli, przez miłosierdzie Boże proszę. + W czym bym się też kiedykolwiek, komukolwiek y gdziekolwiek, iako człowiek, naprzykrzył y iakim kolwiek sposobem kogo uraził, przez tesh miłosierdzie Boże y mękę iego przepraszam, a sam każdemu wszystkie urazy

moie odpuszczam y tym kończę. Amen. Zachowuję iednak sobie czas do odmienienia, poprawienia y inakszego disponowania tego testamentu mego. Do którego to testamentu ostatney woli mey ręką moją każdą kartę podpisawszy, pieczęć moję przycisnąłem, y ichmościów panów pieczętarczów, niżej na podpisie ręki mey mianowanych, o podpis rąk uprosiłem. Pisan w Wilnie, w kamienicy imć pana Romanowicza, na Subaczey ulicy leżącej. Roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewiędziesiąt pierwszego, miesiąca Marca dnia siedemnastego.

Apud quod testamentum in qualibet charta subscriptio manus testatoris propria et circa conclusionem eiusdem testamenti, uti subscriptio manus eiusdem testatoris, cum duobus sigillis appressis, ita et dominorum sigillatorum subscriptiones in tenore tali: Jan Radzkiewicz ręką swoją podpisałem. Ustnie y oczewisto proszony od imć pana Jana Badzkiewicza podpisuję się do tego testamentu Józef Borysowicz—rayca Wileński *m. p.* Ustnie y oczewisto proszony od imć pana Jana Radzkiewicza podpisuję się do tego testamentu: Piotr Mińkiewicz—rayca Wileński. Ustnie y oczewisto proszony od imć pana Jana Radzkiewicza—kupca y mieszczanina Wileńskiego do tego testamentu y woli ostatney pieczętarcz podpisuję się: Jan Gilewski—rayca Wileński. Ustnie y oczewisto proszony od imci paña Jana Radzkiewicza podpisuję się do tego testamentu: Józef Jan Żagiewicz—rayca Wileński, ręką swą. Ustnie proszony do tego testamentu od pana Jana Radzkiewicza o podpis ręki: Gabryel Chilmowicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarcz do tego testamentu od imć pana Radzkiewicza ręką moją podpisuję: Da-

niel Paszkiewicz Tolokoński. Ustnie y oczewisto proszony od imé pana Jana Radzkiewicza o podpis do tego testamentu: Jakub Stefanowicz Wargolowski.

Quod testamentum, uti actis praesentibus ingrossatum, ita originale eiusdem cum deprompto famato Zachariae Buda Czarniawski extraditum est.

1689 г. Юля 2 дня.

Изъ книги № 5352, за 1688—1691 г., л. 224.

175. Духовное завѣщаніе Виленскаго купца и мѣщанина Павла Кособуцкаго.

Въ документѣ этомъ, кромѣ общихъ характеристикъ экономической жизни горожанъ тогдашняго времени, заключаются еще и прямые указанія на глубокое сочувствіе Виленскихъ горожанъ къ успѣхамъ православія и дѣятельную поддержку его въ борьбѣ съ унией. Такъ изъ настоящаго завѣщанія видно, что горожане оказывали материальную помощь православнымъ церквамъ и учреждениямъ, находившимся въ цѣломъ краѣ. Пожертвованія Кособуцкаго назначены были слѣдующимъ православнымъ учреждениямъ: 1) Виленскому Св. Духовскому братству 300 зл.; 2) Св. Духовскимъ монахамъ 200 зл.; 3) студенческому братству во имя Константина и Елены 200 зл.; 4) на купеческій алтарь при Св. Духовскомъ монастырѣ 200 зл.; 5) на госпиталь при Св.

Духов. монастырѣ 100 зл.; 6) на Евейскій монастырь 200 зл., а на госпиталь 10 зл.; 7) на монастырь Кронскій 200 зл., на госпиталь 20 зл.; 8) на Полоцкую братскую церковь 200 зл., да еще прежде дано было 800 зл., а на госпиталь 100 зл.; 9) на монастырь Дисненскій и братство 100 зл., а на госпиталь 20 зл.; 10) на монастырь Купятицкій 100 зл.; 11) на монастырь Новодворскій 100 зл.; 12) на Цеперскій монастырь 100 зл.; 13) на Марковскій монастырь 100 зл. Всего сдѣлано пожертвованій на 3,050 злотыхъ. Что касается распредѣленія имущества между родственниками, то оно было сдѣлано на основаніи магдебургскаго права. При завѣщаніи находится еще и подробный реестръ денежныхъ суммъ и товаровъ, которые были весьма значительны.

Feria secunda ante festum s. Andreae apostoli die vigesima octava mensis Novembris et anno 1689.

Coram quo iudicio scabinali Vilenensi personaliter constitutus ingenuus Michaël Kosobucki—patriota Vilenensis, uti filius natu maior, defuncti domini Pauli Kosobucki—negotiatoris et civis Vilenensis in secundo matrimonii voto progenitus, annos discretionis adiudicatos habens, idemque bono-

rum consuccessorum suorum minorennium ultima eiusdem parentis sui voluntate ordinatus—autor, per nobilem Theodorum Junaszewicz—ferendarium Vilensem, nomine suo et matris suae colendissimae tanquam contutricis, petiit testamentum et ultimam dispositionem una cum registro specificationis omnium bonorum inscriptioni iuris advitaliti memoratii parentis sui, coram nobilibus dd. Jacobo Stefano-

wicz Wargalowski, Andreae Osipowicz—scabinis notarioque nobilis officii consularis Vilmensis, protunc vices notarii scabinalis obeunte ac famulis iuratis honestis Casimiro Gilewicz, Joanne Ptaszyński, ab eodem iudicio deputatis anno currenti die vigesima secunda mensis Novembris ultro libere, benevole recognitum, atque in ocluso rotulo septem sigillis obsignatam ac ad archivum praesentis iudicii in eum asservationis iisdem dd. scabinis reditum ex archivo de primo rotulum aperui, ad acta iudicii praesentis offerui sibi que more consueto extradidi. Prout nobile iudicium praesens scabinale Vilmense satisfacciendo postulat instantis rotulum, per dd. scabinos ex archivo allatum, aperuit et imprimis ultimam dispositionem testatoris in qualibet charta desuper et infra manu ipsius propria et sub finem etiam ipsius manu propria dd. sigillatorum ad id rogatorum subscriptam sigilloque communitam; deinde regestrum bonorum specificatorum, manu ipsius unius sigillatorum, etiam inscriptionem iuris advitalitii ad acta reddidit eique depromptum extradere demandavit et imprimis testamenti tenor sequitur et est talis:

W imie Boga Oyca, Syna y Ducha świętego, w Trócy świętey iedynego, niech się wszystkie rzeczy stają z woli Jego w nieskończone lata. Amen. Na cześć i chwale przenaświętszego imienia Jego, a ku pamięci y wiadomości wszystkim żyjącym na tym mizernym świecie ludziom, komu by te niżej pisane rzeczy teraz y na potym będącym wiedzieć należały. Ja Paweł Kosobucki—obywatel y kupiec miasta iego kr. mości stołecznego w. x. Lit. Wilna, zapatruiąc się na codzienną świata wszystkiego a oraz y kóždego na nim żyjącego niestateczną w przemiłających czasach odmianę, nie mniej widząc życia ludzkiego

nieodwłóczny, a krótki (iego) śmiertelności termin, który niespodzianym, a prawie nieodzownym ściągając człowieka krokiem ku szczęśliwey zwykł prowadzić wieczności y komu na ten plac śmiertelności w pielgrzymstwie przywędrować zdarzyło; temu też z śmiercią przywitać pozostało. Którą tę odmianę przed oczyma mając, przy dobrej y zupełnej zostając pamięci, lubo nieco na ciele słaby, iednakże na wszystkich zmysłach doskonale z łaski Bożej będąc zdrowy, pomniąc na przykazanie Chrystusowe w Jego świętey ewangeliey objaśnione, iż zawždy kóždemu trzeba być na śmierć gotowym, a do tego że y Tobiasz święty łumierającemu każdemu każe dom swój y domowych rozporządzić, przeto y ja, Kosobucki, obawiając się aby mię kiedy śmierć zagnała z terazniejszej moiej słabości zdrowia nie napadła, a potym ażeby iakowych (strzez Boże) trudności y niesnasek o pozostałą chudobę moją, mnie w doczesny szafunek od Pana Boga powierzona, między miłą, a prawie kochaną, małżonką moją powtórna terazniejszą y potomstwem moim niebyło, lecz aby iak w nayścisleyszej przyiaźni y miłości z sobą zostawali, y natym, co ia sam z miłości moiej terazniejszą dispozytią komu naznaczę, przyznawali, za czym gdy mi iuż z tym światem mizernym rozstać się y pożegnać przydzie, tak naznaczam y po zeyściu moim z tego świata tym pismem moim w potomne czasy ordinuię: Na przód duszę moją, grzechami nieskonczenie zmasaną*) moiej wypłacić, y oraz lampę srebrną cerkiewną bracką, u mnie we trzech set złotych zostawioną, bez żadnych odbierania pieniędzy y naymniejszych trudności, albo upominania się takowey kwoty ichmć pa-

*) Въ подлинникѣ пропускъ.

nom bractwu oddać y do cerkwi nazad powrócić powinni będą. Wielebnym też ichmć panom zakonnym mniszkom przy cerkwi teyże brackiey w Wilnie będącym, aby w modłach swoich na duszę moją pamiętali, złotych dwieście. Na ołtarz imć panów congregacyey studenskiey pod patronstwem śś. Konstantyna y Heleny zostaiących, złotych dwieście. Na ołtarz pp. kramników pod patronstwem ś. Jana Ewangielisty, także złotych dwieście, prosząc oto obu dwóch congregacyi, aby imie moje w katalogu było wpisane. Na szpital bracki Wileński ubogim, aby w modłach swoich godnych duszy moiey nie przepominali złotych sto. Na cerkiew y monaster Jewieyski złotych dwieście, a do szpitala tamecznego złotych dziesięć między ubogich podzielić. Do cerkwi y monasterzu Krońskiego złotych dwieście, tudzież y do szpitalu tamecznego na ubogich zł. dwadzieścia. Na cerkiew bracką Połocką prawosławną, nie w unii będącą, zł. dwieście, a przed tym sam oddałem zł. ośmset, y tak spełna iuż będzie wynosiło zł. tysiąc. Do szpitalu tamecznego Połockiego ruskiego na ubogich zł. sto. Do cerkwi y monastera także ruskiego brackiego w mieście iego kr. mości Dżisnie będącego zł. sto, a do szpitalu tamecznego zł. dwadzieścia, z tym iednak dokładem, iż małżonka moja miła y potomstwo po mnie pozostałe, albo w gotowiznie te zł. sto do cerkwi Dżisnieńskiej oddać, albolit też nayliepiey ryżę kapłańską do tamtey cerkwi za zł. sto sprawiwszy oddać za duszę moją powinni będą. Na cerkiew y manaster Kupiatycki zł. sto. Na cerkiew y monaster Nowodworski zł. sto. Na cerkiew y monaster Ceperski zł. sto. Na cerkiew y monaster Markowski zł. sto. To wszystko, iako się wyżej pomieniło, leguię y tym testamen-

tem moim zapisuię, y ażeby każda rzecz z pomienionych legacyi przez successorów moich, to iest, miłą małżonkę moją y syna mego Michała zaraz po pogrzebie moim, nie przychodząc do połu z sobą z dóbr moich y z ubogiey summki, po mnie pozostałey, wypłacono było y bez żadnych przewłók oddano, wielce proszę y upominam. To też tym testamentem moim waruię y mieć chcę, iż com wziął przymiując w stan ś. małżeński za siebie pierwszą małżonkę moją, nieboszczkę panią Maryannę z Chodyk Mikuliczownę w roku tysiąc sześć set trzydziestym dziewiątym, miesiąca Oktobra dwudziestego siódmego dnia od imć pana Artema z Chodyk Mikulicza—rodzica oney, a teścia mego, posagu currenti moneta, iaka na ten czas szła, zł. tysiąc, tedy zaraz po śmierci oney podług samey że woli y dyspozycyey oney braci, siostrom, matce y drugim krewnym nieboszczki kop sto y więcey z tego posagu oddałem y wypłaciłem, a ponieważ ieszcze przy mnie trzysta kop zostaie, tedy y te trzysta kop groszy liczby litewskiey srebreną białą pruską monetą potomstwu moiemu z nieboszczką spłodzonemu, iako ich macierzystą summę posagową zaraz małżonka moja miła teraznieysza y pomieniony syn mój Michał, bez żadnych trudności, po śmierci moiey na trzy części, to iest, synowi memu Andrzeiowi Kosobuckiemu kop sto, córce Jewdokii Kosobuckiey Janowey Kozaczeńkowej kop sto, y wnuczkom moim, po synie moim Józefie Kosobuckim pozostałym, kop sto wypłacić y oddać powinni będą. Trudno mi też przepomnieć y nieboszczyka zeszłego syna moiego milego p. Józefa Kosobuckiego, z którego do tych czas życzyłem sobie mieć pociechę, temu w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartym miesiąca Decembra, za wolą y dispozitią Bożką za-

ręczywszy za onego ieymosć panią Martę Ohurcewiczową—burmistrzanekę Wilens. dałem onemu z miłości moiej rodzicielskiej, wyprawiając na Rusz dla kupienia towarów, iako by Pan Bóg onego w przedsięwzięciu poszczęścił, gotowemi pieniędzmi pięć tysięcy złotych currentis monetae. Pierścień diamentowy, za który dałem złotych sto dwadzieścia, obrączką pultora czerwonego ważący czerwony złot. rachuiąc po zł. dziesięciu, czyni zł. piętnaście, lancużek złot. półtrzecia czerwonego złotego zł. dwadzieścia pięć, manelę ważącą czerwonych złotych trzynaście zł. sto trzydzieścia,—z Rusi powróciwszy akt weselny odprawił, gdzie na przenosiny y szaty małżonce iego y na muzykę, tudzież na gospodarstwo onemu, w więgach, strzelbie y w różnych do gospodarstwa potrzebach lekko rachuiąc na zł. dwa tysiące wydałem, po weselu wolność mieyską wyprawiając onemu y od wkupienia do rejestru wydałem złotych trzysta, która onego wkupła awsiengiem *) z xiąg wagi Królewieckiej w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt piątym dnia trzydziestego Septembra okaże się, w roku zaś tysiąc sześćset siedmdziesiąt siódmym za proźbą onegoż syn mój drugi Andrzej cerograph onego przyjął panu Arnoldowi Bredlowi dany, na summę tysiąc trzysta siedmdziesiąt monety srebrney, na szelągi to rachuiąc uczyni zł. dwa tysiące dwieście ośmdziesiąt trzy, na który przyjęty cerograph doszło synowi memu Andrzeiowi zł. tysiąc sto ośmdziesiąt y trzy, iako się z rejestru pokazuje, a resztę na część iego zostacie, winno złotych iedynaście set. Roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątego w iesieni p. Mikołaiowi Fernigowi, za proźbą tegoż syna moiego Józepha, zapłaciłem

dobrą monetą złotych sześćdziesiąt, na szelągi uczyni złot. sto; tegoż roku dałem gotowemi onemuż złot. trzysta; i tem tegoż roku małżonka moia, po odiezdzie moim do Kron, dała onemu zł. sto dwadzieścia, to wszystko pomienione za żywota y na część onego z dóbr moich wydzieliłem. Po śmierci zaś onego, krom obiadu żalobnego wydałem zł. pięćset piędziesiąt y dwa y groszy półtrzecia. Za pogłowszczyznę, za którą w areszcie skrzynia w gospodzie nieboszczyka była, zapłaciłem złotych cztery y groszy dwadzieścia. Panu Jerzemu Pawłowskiemu, za iego obligiem z ugody zapłaciłem roku tysiąc sześćset ośmdziesiątego dnia szóstego Septembra złotych sto czternaście; w tym że roku dnia dwudziestego pierwszego Semptembra panu Henrykowi Kienkielowi z ugody złot. siedmdziesiąt,—roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt pierwszego dwudziestego wtórego Maia Henrykowi Witowi, także z ugody zł. trzysta sześćdziesiąt dobrą monetą; computendo in unum uczyni sześćset trzydzieście cztery złotych, a na szelągi uczyni złotych tysiąc piędziesiąt sześć y groszy dwadzieścia; co wszystko computatis computandis summę uczyni dziesięć tysięcy pięćset piędziesiąt trzy złotych y groszy dwadzieścia y pół polsk. A nad tę summę temuż synowi memu dałem we srebrze y szatach, mianowicie; konewkę srebrną y tuzin łyżek od grzywien dziesięciu, grzywnę rachuiąc po złotych czterdzieście, uczyni złotych czterysta; tuzin półmisków y tuzin talerzów cynowych, kuntusz goździkowy falendyszu przednie dobrego pupkami podszyty, żupan atlasowy szkorlatny, drugi kuntusz także goździkowy francuzkiego sukna szlamami podszyty, żupan materyalny, kuntusz francuzkiego sukna siebirkami moskiewskimi podszyty z żupanem; kuntusz tuzinkowy smuszkami moskow-

*) Должно быть авсзугиет, отъ нѣм. Auszug.

skiemu podszyty z żupanem, czapkę iedną karmazynową axamitną sobolową, drugą lisią krzyżową y innych niemało rzeczy dla potrzeby onego, a z przemożności mey dałem. — Nieboszczyk też imé pan Jan Ohurcewicz—burmistrz Wileński, z małżonką onego, a córką moią, urościwszy do mnie niewinnego actią y długo mię turbując do wielkich szkod na kilka tysięcy zł. przyprowadził, co wszystko słusznie na część onego rachować ma, iako na tego, z którego okazyi stało się. Tak wiele tedy gdy się wyliczyło onemu, pozostało, córki onego, a wnuczki moie obiedwie, żadney iuż mieć nie maia y nie będą mogli successyey do dóbr moich, po mnie pozostałych, bo po tak wielu na każdego część z pozostałych tak małżonkę, iako y dziatek moich nie będzie wystarczało; iednak ażeby te córki nieboszczykowskie a wnuczki moie, takowey sobie krzywdy nie rozumieli, y ażeby iuż cale tak do kamienicy moiey y Łukiszek, iako y do wszelkich dóbr leżących y ruchomych, po mnie pozostałych, nie interesowały się, których cale wiecznie odsuccessyey oddalam, tedy w nagrodę z miłości mey dziadowskiey obudwum onym po tysiącu złot., to iest dwa tysiąca złot, leguię y zapisuię y aby te onym oddane były, małżonki mey y syna Michała wielce proszę. Synowi też moiemu także pierwszego małżeństwa p. Andrzejowi Kosobuckiemu w roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt wtórym miesiąca Apryla siódmego dnia, gdy w stan ś. małżeński wstąpił, z summy moiey na własny onego handel gotowemi pieniędzmi currenti monetae dałem spełna ośm tysięcy zł. co on z małżonką swą odebrał, iako to y karta od niego mnie dana w sobie szerzey wyraża, osobliwie potym na kartę onego wzięte zł. ósmset czterdzieście na część onego kładę

y liczę, przytym dałem onemu srebreną konewkę y łyżek tuzin, dziesięć grzywien ważące, lancuzek od ośmiu czerwonych złotych y pierścionków kilka, także tuzin półmisków y tuzin talerów cynowych: w szatach kuntusz goździkowy pupkami podszyty z żupanem atlasu szkarłatnego, drugi kuntusz sukna purpurowego szlamami lisiemi podszyty z żupanem atlasowym mowrowo zielonym, kuntusz sibirkami moskiewskiemu podszyty z żupanem falendyszu wiszniowego, czapkę iedną ceglastego, drugą karmazynowego axamitu sobole dałem, nierachiac muzyki y innych tak weselných, iako y na przenosiny takowych expensów. Córkę zaś moią Eudokią, w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiatym za pana Jana Kozaczeńka oddaiąc, dałem oney gotowey summy zł. cztery tysiące, którą obie z małżonkiem swoim do rąk swoich odliczyli, przytym sztukę iedną złotą rubinową, za którą dałem zł. dwieście piędziesiąt, manelę złotą wielką, także kosztuiącą zł. dwieście piędziesiąt, perel kilka sznurów, pierścionków parę, koneweczkę y łyżek tuzin srebrnych, dziesięć grzywien ważące, cyny półmisków tuzin y talerzów tuzin, małżonki zaś nieboszczki moiey, a matki oney, pozostały u mnie będący, pas srebrno złocisty,—tedy ten pas y innych niemało rzeczy, po nieboszczce zostałych, oddałem. W szatach zaś, naprzód atlasu karmazynowego przednie dobrego z korunkami marcypanowemi, suknią z kabatem, tabinu weneckiego fioletowego przednie dobrego, drugą także z potrzebami saicy przyskowatey, parę sukienek bez potrzeb z kabatami czamletowych; także sukienek parę, liberyią czarnego z guzikami pupkami podszytą, a drugą sukienną szlamami lisiemi podszytą, trzecią kitaykową brzuskami podszytą,

przy tym innych niemało drobiazgów, z chust białych y pościel słuszną wyprawując podług możności moiey dałem. A co się tknie terazniejszey miłej małżonki mey paniey Krystyny Bielmacewiczowny Kos-sobuckiey, którą w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątym, miesiąca Oktobra dziesiątego dnia w stan ś. małżeński za siebie poymuiąc, z miłości moiey dałem był oney zapis, potym ten zapis iuż dawno nazad do siebie odebrawszy, rękoma moimi on skassowałem. Po której miłej małżonce moiey, doznawszy aż nad zamiar y powinność oney wszelakich przystoynych miłości, poszanowania, a nie mniey usług, starania y częstonocnych niespań, a pieczolowania okolo słabego zdrowia moiego, przez te wszystkie czasy (za co niechay Stwórca Naywyższy wszelką swoją łaską Bożką oną wspiera y prowiduie). A ia z osoby moiey wielce za to oney dziękuiąc y o przebaczenie, zem się oney nieraz w chorobie moiey naprzykrzyć musiał, upraszaiąc, w nagrodę tych życzliwych usług y poszanowania ku mnie oświadcza-nych, z miłości moiey tą moią ostatnią dispozitią tę miłą małżonkę moią do równego działa y do równey części wszystkich dóbr moich leżących, ruchomych, summ pieniężnych, kamienicy Łukiszek, handlów, towarów, złota, srebra, cyny, miedzi, y co się kolwiek po mnie pozostanie, oną za równo z dziećmi moimi przypuszczam y przyłączam. Szaty też y suknie, ode mnie sprawione y z dawnych moich przerobione, także y materye, iesliby y nierobione były, a u oney znajdowały się, także łańcug złoty groszkowy wielki, maneli parę złotych, pierścieni kilka, pereł sznurów kilka, chusty białe, rąbki, płutna różne kraiove y nie kraiove; te tedy wszystkie pomienione rzeczy samey

oney wiecznemi czasy daię, daruię y zapisuię, a dziatki moie wszystkie od tego oddalam y do podziału żadnego w to wchodzić nie powinni, lecz na osobę tylko iey jedney ma należeć. Przytym, ażeby y po śmierci moiey wszelakie słusne y przystoynne ucziwe wychowanie, a od dziatek moich y swoich (w czym onych rodzicielsko pod błogosłowieństwem Bozkim y moim napominam) należyte mieć mogła usługi y poszanowanie, tedy miłej małżonce moiey, tak na kamienicy moiey własney wieczystey, w mieście Wilnie w rynku będącey, iako też y na Łukiszkach, ogrodzie, sadach, szpichlerzach, solnicy, siemierzach y na wszystkim dożywotne wolne mieszkanie, z wolnym wszelakich ztamtąd przychodzących pożytków używaniem y na wychowanie dziatek moich obracaniem, nie sprawuiąc się z tego nikomu, Która kamienica y Łukiszki dotąd w taxę isć nie mają, aż chyba z tym się światem po długim życiu swoim miła małżonka moia pożegna, albo li też za drugiego męża za mąż poydzie y iesliby ona za drugiego małżonka sobie poszła, tedy iuż od tego dożywocia kamienicy y Łukiszek ma odpadać, y tylko równą częścią z dziatkami moimi oboiego małżeństwa podług taxy we wszystkich dobrach moich kontentować się powinna, nie inkluduiąc wto, com oney z miłości moiey darował y zapisał, bo to do taxy y do podziału wchodzić niema. A po długim życiu onęj małżonki mey miłej, te dobra nikomu inszemu, ieno dziatkom oney własnym spadać y należeć mają z wolną jednak oney na chwałę Bożą, cerkwie, szpitalu za duszę swoją o iałmużnę z ruchomości swey dispozitią. A dzieci moie pierwszego małżeństwa do tey części, małżonce mey należącej, wtrącać się nie mają, gdyż ia co po ich rodzicielce a małżonce mey

pierwszey pozostało, successorom moim tym testamentem moim dosyć uczynić nazaczyłem y przykazałem. Tak też synowi memu miłemu Michałowi Kossobuckiemu terazniejszego małżeństwa, któremu iakom iuż raz lata zupełne y rozsądek do zarobienia sobie chleba słuszny przyznałem y za opiekunów miłą małżonkę moią y onego młodszym dwóygu dzieciom moim y za exekutorów tego testamentu mego nazaczyłem, toż samo teraz potwierdziwszy, równą część, tak z summy gotowey, iako z osiadłości, także w szatach y we wszystkim ad proportionem wyżey pomienionych synów moich starszych zapisuię. Syna zaś mego miłego młodszego Alexandra y córkę moią kochaną Annę Kossobuckich, ieszcze lat zupełnych nie mających y samemi sobą dyponować nie mogących, oycowsko błogosławiając, do wzrostu lat onych, za opiekunów pomienionych miłą małżonkę moią y syna mego miłego Michała, a nie kogo innego (strzeż Boże) onym naznaczam y wszelką onym z dóbr moich na równe części z wyż mianowanemi dziećkami moimi, nic nie krzywdząc na osoby ich należącą należytość, w dozor y zawiadywanie małżonce y synowi Michałowi, iako opiekunom poruczam y do doyscia lat onych powierzam y rozumiem, że bez żadney krzywdy należytości ich dotrzymają, zkażd prowisia y wszelka sufficientia należyta onym dochodzić powinna będzie, a z pożytków też potym za doysciem lat onych pomienieni opiekunowie sprawować się nie powinni będą. A iesliby któremu z onych Pan Bóg dał w małżeństwo przyjaciela, tedy ciż opiekunowie moc mają onym tak, iako y starszym równą część z dóbr moich pozostałych oddać, w pieniądzech gotowych, iako w szatach, złocie, srebrze, cynie y innych rzeczach ad proportionem we wszyst-

kim starszych dzi atek moich należytość y akt weselny odprawić. Co się tknie ubogiej sumki moiej, małżonce y dziećkom moim należącey, tak w gotowiznie, iako y w towarach będącey, tedy oney tu nie wyrażam, lecz do osobliwego rejestru, ręką moią expresse pisanego, który przy tym że testamencie znaydować się będzie, przy małżonce moiej zostawionego referuię się, gdyż ieszcze wiedzieć niemogę, iako y w terazniejszych Królewieckich targach y handlach synowi mojemu Michałowi Pan Bóg szczęście będzie.—Srebra też teraz u mnie znaydującego się, iakom sam dobrze wyraził y porachował, w konewkach, w kubkach, w łyżkach, guzikach y różnych drobiazgach, może się nie więcej ieno czterdzieści grzywien rachować, tedy te wszystko srebro na równe części, to iest po dziesięciu grzywien na osobę małżonka moia z dziećkami swoimi troygiem bez krzywdy podzielić się powinna będzie; z tym też oświadczam się, iż długów żadnych abym miał być komu winnym po sobie nie zostawuię, oprócz które tylko pomienionych legacyi wszystkie pośmierci moiej bez trudności nie przystępując do podziału żadnego, mają być wypłacone.—A co się tknie mnie od różnych osób na obligi, karty, listy y cerografy, podług osobliwego moiego rejestru winnych, tedy te wszystkie długi, ponieważ iako ia sam za żywota moiego od imć pp. kreditorów moich dla upadku y ubóstwa onych pozyskać nie mogłem, tak y małżonka moia barzicy nie rozumię aby pozyskała, przeto ia z miłości moiej chrześciańskiej daruię y cale odpuszczam, w nadziei czego dufam, że mi też to y sam sędzia Naywyższy Pan Bóg część grzechów moich odpuszczyć y przebaczyć zechce, y nie mają być o to po śmierci moiej turbowani, a obligi, cerografy y assekura-

cye onych mają być onym powrócone y oddane.—Suknie też moje, po zeyściu moim pozostale, synom moim Michałowi y Alexandrowi Kossobuckim, także córce moiej Hannie, lancużek złoty kolezaty trzydzieście czerwonych zł. plus minus ważący, zausznicę y pierścionki, które przy niey są, daię y daruię y aby w równy dział nie wchodziło, chcę mieć y proszę. Tudzież syna mego Michała Kosobuckiego, w roku terazniejszym tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątym pierwszą wodą na wiosnę do Królewca posłanego, y szczęśliwie powróconego, com był onemu powierzył, wszystko wcale odebrawszy, onego kwituię, y nikomu żadnego przystępu względem takowego porachowania się nie zostawuję, którego y teraz powtóre do Królewca posyłam, day Boże, żeby szczęśliwie za powrotem onego cieszyć się y kwitować, a jeżeliby samemu mnie Pan Bóg zdrowia polepszył, tedy y sam czólnem mogę ziachać, a zatym liczby onego nie potrzeba będzie słuchać. Waruię też y o to, iż ieśliby kto kolwiek, a mianowicie dzieci moje oboiego małżeństwa y miła małżonka moja chcieli co kolwiek przeciwko temu testamentowi mówić, ony naruszać y onemu dosyć w czym kolwiek nie uczyniono, tedy kóźdego tey ostatniej woli moiej sprzeciwnego sumnieniem y strasznym sądem Bożym obowiązuję. Kończę zatym tę moią ostatnią (a do melioratiew ieśliby mi ieszcze Bóg dalszego wieku do pożycia użyzył zostawując), żegnám miłą małżonkę z dziatkami moimi milemi y błogosławienistwo moje rodzicielskie przy Bożkim zostawuję y wlewam, prosząc usilnie y onych napominając, ażeby się w boiaźni Bożey, w miłości y statku zachowali, rodzicielkę swoją godnie szanowali, słuchali, a za duszę moią Pana Boga błagali, toć nie chybnó łaskę Bożą w późne

lata y wszystkie pomyslności z nieba wysokiego otrzymać mogą. A ia teraz onych wszystkich zarówno Panu Bogu w łaskę y y opiekę poruczam. A ieślim komu z blizkich y obcych dalekich w czym zgrzeszył y iako człowiek wykroczył, przez miłość Bożą o odpuszczenie upraszam, y ichmć pp. bracią, siostr, krewnych, przyjaciół, sąsiadów wszech wobec ostatnie żegnám za dobre affekta wielce dziękuię, a złe odpuszczam, a pokornie proszę, aby y na pozostałych moich sierot nieodmiennie łaskawemi byli, ni w czym nie krzywdzili y krzywdzić nie dopuścili. Na co wszystko y ten mój testament, prawnie sprawiony, przy pieczęci z podpisem ręki mey własney y ichmć pp. pieczętarzów, niżej na podpisie rąk ichmć mianowanych, przy małżonce y synie moim Michale, iako opiekunach y exekutorach (nad których nikogo inszego mieć niechcę y nie pozwalam), zostawuję. Bratu memu p. Michałowi Kosobuckiemu, w Połocku mieszkającemu, zł. sto, także bratowey moiej paniey Wasilowey Kossobuckiey, wdowie w Mohilewie mieszkającej, zł. sto, aby na duszę moią pamiętali y Pana Boga prosili, leguię y zapisuię. Pisan w Wilnie, miesiąca Julii wtórego dnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego.

Apud quem ultimam voluntatem testatoris, uti subscriptio manus ipsius in qualibet charta desuper et infra ita et sub conclusionem etc. data testamenti subscriptiones manuum circa sigillum etc. praedicti testatoris etc. dd. sigillatorum, ad id rogatorum, tales: Do ostatniej moiej woli ręką swoją podpisuię: Paweł Kossobucki *m. p.* (L. s.). Ustnie y oczewisto uproszony od pana Pawła Kossobuckiego o podpis do tego testamentu Jerzy Pawłowicz—burmistrz Wileński. Ustnie y oczewisto upro-

szony od pana Pawła Kossobuckiego o podpis do tego testamentu: Kazimierz Mikołaj Stroczyński — burmistrz Wileński. Ustnie y oczewisto proszony do tego testamentu o podpis od p. Pawła Kossobuckiego ręką moją podpisuję się: Grzegorz Stroczyński *m. p.* Ustnie y oczewisto proszony do tego testamentu o podpis od imię pana Pawła Kossobuckiego ręką moją podpisałem się Jan: Pawłowicz—r. w.

Regestrum vero specificationis bonorum sequentis tenoris:

Regestr summ pieneznych y towarów, to iest, soli imię p. Pawła Kossobuckiego, mieszczanina y kupca Wileńskiego, rodzica y dobrodzieia naszego, przez nas przy bytności panów przyiaciół naszych spisany y rękoma iako naszemi, tak y przyiaciół naszych, pod ten czas przytomnych, podpisany, z woli dobrodzieia pana rodzica naszego, który lubo słabym na ciele, iednak na zmysłach y rozumie będąc zdrowym, rękę przyłożywszy do serca zeznał, że tak wiele wszytkiey maiętności w pieniądzech y towarach ma, iako niżej specyfikuje się, a nie więcej.

Naprzód: Czerwonych złotych w skrzyni zostaje sztuk tysiąc sześćset, osobliwie u pana Jana Działhilewicza czerwonych złotych dwieście zpełna. Na co y karta pana szwagra tegoż p. Działhilewicza.

Talarami bitemi przywiezionych z Królewca przez pana Michała, tak też przez różne osoby od p. Lelheula—kupca Królewskiego przysłanych, wszytkich sztuk cztery tysiąca pięćset, szelągami zostaje w domu zł. tysiąc dziewięćset.

W Łukiszkach soli wszytkiey beczek sześćset czterdzieści.

W solnicy pod kamienicą soli beczek czterdzieści pięć.

W Kownie złożoney soli u imię pana

Alexandra Szymanowicza—burmistrza Kowieńskiego, łasztów cztery.

Tamże w Kownie zatrzymano na cło starym ratione trzech buntów pieńki, które szli na wicinie pana Sokolowskiego, że nie dołożono w kwicie, wzięto y u siebie mają do woli p. administratora ceł starych iego kr. mości łasztów dwa y bęczkę śledzi, na domową potrzebę kupioną.

Zastawa odkupiona w Królewcu imię p. Jana Bielmaczewicza Życzewskiego, na to iest regestr oney za zł. siedmset siedmdziesiąt Królewskiej monety, która summa ma być oddana za odebraniem zastawy.

U pana Andrzeia Bielmaczewicza winno talarów bitych, które wziął w Królewcu u pana Lelheula.

Panu Andrzeiowi Kossobuckiemu w roku tym tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewięć, miesiąca Oktobra dano zł. sześćset, co się ma comportować do summy onemu daney, a w testamencie namienioney.

Panu Janowi Kozaczeńkowi dano w tym że roku 1689 złotych czterysta, na co iest karta onego, przytym korzenia przywieziono na zł. sto dziesięć dobrej monety, to iest Królewskiej, co także ma się comportować do posagu onemu danego, a w testamencie namienionego.

Cyny, półtora tuzina półmisków nowych, talerzów cynowych półtora tuzina, angielskiej cyny, starej cyny w domu półtora tuzina półmisków, y półtora tuzina talerzy różnego cechu.

Flasza cynowa dwugarcowa iedna. Flasz dwie garcowych; flasz dwie półgarcowych.

Miedzi panewek cztery w domu zażywiających, a dwie panewek maleńkich, kotłów dwa po cebru nowych, a trzeci stary garniec y brytwany trzy.

Strugi dwa z statkami wszytkimi do nich należącemi.

Bania miedziana zastawna od imé pana Jana Bielmacewicza Życzewskiego we złotych stu.

Dwie beczek wina Ochlańskiego.

Xięgi: pierwsza Żywota oyców świętych y biblia polska; a xięgi zaś, co leżą pana Józepha Kossobuckiego zeszłego, te należy samey ieymci oddać.

Lichtarzów trzy mosiądzowych y fairerka mosiądzowa.

Apud quod regestrum subscriptio defuncti domini Kosobucki sigillatoris cum additamentis eiusmodi: Paweł Kossobucki. Do tego regestru proszony ustnie y oczewisto od imé p. Kossobuckiego podpisałem się: Jerzy Pawłowicz—burmistrz. Przytym pan Paweł Kossobucki zeznał, iż osobliwie p. Jan Belmacewicz złotych tysięcy trzysta szeleżney monety wziął y na kamienicy assekurował, a więcey oprócz zastawy, wyżey pomienioney, y trzynastu set złotych nic nie winien: Joannes Sebestyanowicz—notarius. Zeznał też y to tenże pan Paweł Kossobucki, iż od syna swego wtórego małżeństwa ze wszystkich towarów, które lat przeszłych y roku terazniejszego w administraciy swey miał, cale y zupełnie rachunek odebrał, z czego dostatecznie kwitował. J. Sebestyanowicz—pisarz.

Insuper recognitio inscriptionis iuris advitalitii, eidem coram dominis scabinis recognita, in tenore sequenti: Ja Paweł Kossobucki, kupiec, mieszczanin Wileński, czynię wiadomo y zeznawam tym moim dobrowolnym listem, wieczystym zapisem wszem wóbec y kóždyemu zosobna, komu o tym wiedzieć należy, iż com ia w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątym, miesiąca Oktobra dziewiątego dnia poymuiąc w stan święty małżeński imé p. Krystynę Bielmacewiczównę Życzewską, terazniey-

szą małżonkę moją, z miłości mey dałem był oney zapis, potym ten zapis iuż dawno nazad do siebie odebrawszy, rękoma moimi własnymi skasowałem, po którey małżonce moiey, doznawszy aż nad zamiar y powinność oney wszelkich przystoynych miłości poszanowania, a nie mniey usług, starania y częstonocnych niespań, a pieczolowania okolo słabego zdrowia mego, przez te wszystkie czasy tedy w nagrodę tych życzliwości, od miley małżonki moiey mnie oświadczonych, mianowaną małżonkę moją do równego działu y domowey części wszystkich dóbr moich, leżących, ruchomych, sumu pieneznych, kamienicy Łukiszek, handłów, towarów, złota, srebra, cyny, miedzi y co się kolwiek po mnie zostanie, oną zarówno z dziećmi moimi oboygą małżeństwa przypuszczam y przyłączam. Szaty też y suknie, ode mnie sprawione, które kolwiek się u oney nayduią, także lancużek złoty groszkowy wielki, maneli parę złotych, pierścieni kilka, pereł sznurów kilka, chusty, białe rąbki, płótna różnego kraiove y niekraiove, wiecznemi czasy oneyże daię, daruię y zapisuię. A działki moie obóyga małżeństwa od tego oddalam, y do podziału to wchodźć nie ma. — Przytym aby y po śmierci moiey słuszne y uczciwe wychowanie, a od dziątek moich przystoynne poszanowanie (w czym onych pod błogosławieństwem Bożkim y moim rodzicielskim npominam) mieć mogła.—Tedy teyże miley małżonce mey tak na kamienicy mey własney, w mieście Wilnie w rynku leżącej, iako też na Łukiszkach, ogrodzie, sadach, szpichlerzach, solnicy, siemierzach y na wszystkim dożywotne wolne mieszkanie, z wolnym wszelkich pożytków używaniem, y na wychowanie dziątek moich młodszych obracaniem zapisuię. Która kamienica y Łukiszki dotąd w taxę y dział na równą

część między dziećmi memi iść nie maia, aż po długim życiu małżonki mey albo po poysciu za drugiego małżonka w stan małżeński, po którym od dożywocia pomienionych dóbr odpadać ma. Srebro, którego u mnie czterdzieście grzywien nayduie się, ponieważ dzieciom wszystkim troygu pierwszego małżeństwa po dziesięciu grzywien każdemu zosobna podzieliłem y dalem, tedy te czterdzieście grzywien na cztery części, to iest dziesięć grzywien miłej małżonce mey, także dzieciom powtórnego małżeństwa troygu, kózdemu po dziesięciu grzywien, a coby więcey nad te czterdzieście grzywien naleść mogło, tedy y reszta tymże młodszym dzieciom moim należeć ma, ex quo starsze przerobione według potrzeby ynależności odebrali. A co teraz u mnie w guzikach, w lyszках, w konewkach mniey do zażywania potrzebnych zostaie, daię, daruię y zapisuię wiecznemi czasy. Suknie też moje wszystkie,

po zeyściu moim pozostałe, synom moim Michałowi y Alexandrowi Kossobuckim, także córce mey Annie Kossobuckiey lancuzek złoty kolezaty, trzydzieście czerwonych złotych plus minus ważący, zausznicy, pereł sznurków kilka y pierścionki, które przy niey są, daię, daruię y zapisuię wiecznymi czasy.—Ażeby zaś dzieci moje powtórnego małżeństwa, w leciech młodszych zostaiący, iakowey po zeyściu moim od starszych nie mieli krzywdy, tedy iak wiele synom moim pierwszego małżeństwa, to iest zesłemu Józefowi y teraz żyjącemu Andrzejowi Kossobuckim w gotowych pieniądzech, srebrze, złocie, kleynotach, cynie, miedzi, szatach y na weselne akta expensach (co na potym wyrazniey w testamencie moim na każdego*)

*) Актъ не конченъ, такъ какъ въ этомъ мѣстѣ недостаетъ листа.

1691 г. Марта 7 дня.

Изъ книги № 5131, за 1691—1693 г., л. 35—38.

176. Духовное завѣщаніе Виленскаго купца и мѣщанина Ивана Рачкевича.

Въ документѣ этомъ заключаются данныя относительно достатка и предметовъ торговли Виленскихъ купцовъ. Имущество покойнаго Рачкевича, Виленскаго купца и мѣщанина, въ наличныхъ деньгахъ и товарахъ простиралось до 19,200 золотыхъ, кромѣ домашней утвари и золотой, серебряной и оловянной посуды. Предметы торговли были самые разнообразныя: красныя товары, и по преимуществу соль, льняное и конопляное сѣмя. Торговля велась съ Королевцомъ и на вѣру. Товары

доставлялись на собственномъ суднѣ, котораго стоимость простиралась до 1000 золотыхъ. Купецъ Рачкевичъ былъ православный Виленскій житель одна дочь его была монахиней женскаго Св.-Духовскаго монастыря. Тѣло свое онъ завѣщаль похоронить при Св.-Духовскомъ монастырѣ. Завѣщаніе свое онъ составилъ съ цѣлю привести въ извѣстность свое имущество и предупредить возможные споры и раздоры наслѣдниковъ изъ-за имущества.

Anno 1691, die vero vigesima tertia Martii.

W imie Oycy y Syna y Ducha świętego, Boga w Trócy świętey iedynego, niech będzie

Amen. Jan Raczkiewicz, — kupiec, mieszczanin Wileński, widząc na świecie, iż co kolwiek stało się, iako wszystko z niszczego tylko słowem Bożym, tak też nie niemasz, coby było trwałego, ale wszystko skazitelnosci podlega. Co ia uważając, że y człowiek koždy, wyiowszy duszę nieśmiertelną, od Boga w ziemianą lepiankę właną, długo li, krótko żyjąc, iako z ziemi wzięty, do tej że powracać musi; zaczym o takowey pamiętając wieku ludzkiego niedoskonalosci y nietrwalosci, oraz mając na pamięci słowa, przez samego Chrystusa rzeczony: człowiecze proch iestes y w proch się obrócisz... Że iednak Bóg miłosierny, rozumem człowieka obdarzywszy, dał mu, iako ma, na świecie żyjąc, na wyżywienie swe pracować y cokolwiek z laski swey świętey do szafunku poda, aby onemi tak za żywota rządził, iako też y po śmierci swey porządek zostawił; czego Tobiasz święty wyraźnie uczy: domus tuae dispone, dom twój rozporządź. Przeto ia Jan Raczkiewicz, — kupiec, mieszczanin Wileński, lubo poniekąd na siłach słabym, na rozumie iednak y wszystkich zmysłach dobrze zdrowym, czując się być człowiekiem śmiertelnym, a mając z laski y błogosławienstwa Boskiego domowstwo moje y choć niewielką do rąk sobie na czas powierzoną od Pana naywyższego substancją, która aby po żywocie moim między miłą małżonką moją y dziećkami memi, po mnie pozostałemi, swój miała porządek, niżej wyrażonym disponuję sposobem. Naprzód, z tym się oświadczam przed Bogiem moim, iż od narodzenia mego przyiowszy wiarę świętą starą grecką, ruską, prawosławną, iako w niej wszytek żywot mój statecznie prowadziłem, tak y urodziłem, tak y umierać nieodmiennie będę. A za tym duszę moją Bogu w ręce, naświetszej

Bogorodzicy pannie, świętym patronom y wszystkim świętym, prosząc o przyczynę do naywyższego Twórcy, aby iako nieśmiertelną stworzył, tak odpuściwszy występki y grzechi moje, do nieskonczoney chwały swoiey przyiąć raczył. Ciało zaś moje, iako z ziemi wzięte, tak ziemi y oddaę. Które aby małżonka moja miła trybem chrześciańskim przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie, w blahoczestyi będącey, bez żadney pompy świeckiey, tylko na marach z służbą Bożą pochowała, proszę. Małżonkę moją miłą ieymość panią Nastazyą Czarniawską Budziankę Janową Raczkiewiczową Bogu naywyższemu y patronom świętym polecam. Za miłość, przyiaźń y szczerosc małżeńską, którą w stanie świętym małżeńskim zostaiąc, aż do zgonu życia mego naystateczniey wyświadczała, wielce dziękuję, o to prosząc, aby y po skończeniu życia mego chciała niezapominając dusze mey w modłach swych nieodmiennie pokazować, a iesli bym w czym kolwiek iako człowiek w stanie świętym małżeńskim żyjąc naprzykrzył, tedy w tym o przebaczenie upraszam. Dziećkom moim, mianowicie pannie Eufemiey — zakonniczy reguly świętego Bazylego wielkiego w klasztorze panien zakonnych, przy cerkwi świętego Ducha, w blahoczestyi będącey, pani Fruzynie Bazyliney Chilimowiczowey, pannom Hannie y Helenie córkom Raczkiewiczównom y synowi Theodorowi Raczkiewiczowi — przy błogosławienstwie Bożym moje rodzicielskie zostawuję, prosząc y upominając, aby w boiaźni Bożey, w pilności przykazania iego, w wierze świętey starograeckiey prawosławney, wschodniey, statecznie żyli y trwali, miłą małżonkę moją a rodzicielkę swą godnie czcili, szanowali, posłusznemi y pokornemi byli, także ichmościom panom przyiaciom, krewnym y

bliskim wszelką obserwancyą oddawali. Których dziątek moich, mianowicie panien Hannę y Helenę y Theodora Raczkiewiczów, wprzód Panu Naywyższemu a potym ieymosć pani Nastazyey Czarniawskiej Janowey Raczkiewiczowey, małżonce mey miley y iegomość panu Zacharyaszowi Czarniawskiemu Budzie,—kupcowi mieszczaninowi Wileńskiemu, w opiekę podaię y polecam, wielce ichmościów upraszając, aby w enotach świątobliwych, w postępkach, w naukach y we wszelkich onym należących okazyach swego nie żalowali starania y pilnego ćwiczenia. Małżonce zaś mey miley, iako białey płci, która sama przez siebie nie czynić, ani cierpieć nie może, iego mość pana Bazylego Omelanowicza Pustyńskiego—kupca mieszczanina Wileńskiego, za curatora uprosilem, y tą ostatnią wolą moją proszę. A substancyą moją, którą z rąk Boskich do szafunku sobie powierzoną miałem, mianowicie w pieńce kamieniach tysiącu czterech set sześciudziesiąt trzech,—złotych sześć tysięcy trzysta trydzieście dziewięć, groszy dwadzieście; w siemieniu konopnym beczkach stu trzydziestu dwóch złotych—tysiąc trzysta czterdzieście pięć y groszy dwanaście; w siemieniu lnianym beczkach stu dziewięciu dziesiąt y czterci, summa złotych dwa tysiące dwieście osmdziesiąt trzy; w towarach kramnych sukniennych y materyalnych ośm tysięcy siedmset sześćdziesiąt pięć, groszy dwanaście. Gotowey summy złotych tysiąc. Od różnych osób według rejestru mego długu mnie należy złotych dwieście,—którą zniosszy, uczyni wszystkiego summą dziewiętnaście tysięcy dziewięćset trzydzieście trzy złotych y groszy czternaście. Soli beczek osmdziesiąt iedna, którą sprzedawszy, iako też y z wyżey rzeczoney summy proszę ichmościów

panów executorów tey ostatney woli mey, to iest małżonki mey miley y iego mość pana Zacharyasza Czarniawskiego—szwagra mego, aby wprzód nade wszystko za duszę moją dobrze uczynili y ciało moje grzeszne w cerkwi świętego Ducha błahoczestywey, bez żadney pompy, tylko na marach przy ofierze Pańskiej, podług chrześcijańskiego trybu w sklepie bractwa Krestonosnego pogrzebli. Na który pogrzeb z tey że summy pozostałey ichmość panowie executorowie koszt łożyc y sorokoust zakupić mają. Mieyscu zaś świętemu, gdzie ciało moje złożone ma być, to iest, do oltarza wielkiego bractwa Krestonosnego, leguię krzyż srebrny pozłocisty z koralami, kamieniami y różyczkami pozłocistymi, który wiecznemi czasy przy tey cerkwi, a nie gdzie indziey, zostawać ma. Z tey że summy mają ichmość panowie executorowie woli mey na sorokousty dać do monastera Jewieyskiego złotych dwadzieścia pięć, do monastera Krońskiego złotych dwadzieścia pięć, do monastera Hrozowskiego złotych dwadzieścia pięć, do Nowodworskiego monastera także złotych dwadzieścia pięć. Do szpitala tuteyszego Wileńskiego złotych trzydzieście. Zasłużonego, coby kolwiek czeladzi mey być pokazalo się, aby miła małżonka moja y iego mość pan szwagier wszystko zapłacili. Także dług, przeze mnie w Królewcu na cerograf zaciągniony złotych trzy tysiące sześćset dobrej monety, co uczyni na naszą złotych sześć tysięcy, wyliczyli y oddali, proszę. A więcej długu, Bogiem oświadczam się, nie iestem winien, y mnie nikt nad registr wyżey specyfikowany. Córce też mey pannie Eufemiey—zakonnicy do klasztoru panien zakonnych Wileńskich, przy cerkwi Świętego Ducha będącego, aż do śmierci oney miła małżonka moja co

rok dawać po złotych sto pięćdziesiąt, także odzież na nią sprawować ma. Reszta zaś summy mey pozostałej, którey teraz nie mogę mianować wyraźnie, niewiedząc, iako Bóg w zarobkach Królewskich poszczęści, także na sól iaki potym targ będzie, gdyż codzien inaczej upada y podwyższa się, także co na expensa pogrzebowe ichmość panowie executorowie wydadzą. Według prawa małżonce mey miłej, ieymość pani Nastazyey Czarniawskiej Janowey Raczkiewiczowey, trzecia część tak względem wniesienia, iako też y spólnego ze mną nabycia należeć ma. Działkom zaś moim miłym, po mnie pozostałym, mianowicie: Hannie y Helenie Raczkiewiczównom—córkom y synowi Theodorowi Raczkiewiczowi równą część; iako siostry onych pani Fruzynie Bazyliny Chilimowiczowey,—którey w szatach, złocie, srebrze y perłach złotych dwa tysiące (okrom wesela, które więcey tysiąca złotych kosztowało). Gotowemi pieniędzmi złotych dwa tysiące sześćset dalem—wszytkim trojmu ostawuję. Day Boże, aby taka część onych wszystkich doszła. Co się zaś tknie ruchomości y sprzętu domowego, ta lub niewielka, iednak uchodząc suspiciei, oraz postrzegając, aby tak miła małżonka moja wiedziała, co iest, y iego mość pan szwagier mój, opiekunowie dzietek moich y executorowie tey ostatney woli mey, iako też względem inventowania pozostałej substanczey mey, aby od ichmościów panów magistratowych turbacyi iakowey nie ponosili, których ichmościów przez miłosierdzie Boże proszę, aby krzywdzić niwczym nie chcieli, ale tey ostatney woli mey wiarę dali, gdyż iako nie z sobą nie biorę, tak też ani utaić co myśliłem, ale tu wszystko wyraźnie kładę. Potym też działki moje aby wiedzieli, co po mnie zostało y czego od ichmościów pa-

nów opiekunów spodziewać mają, y o to do żadnych nieznasek między sobą nie przychodzili, ale w miłości ich najścisleyszey żyli. Złota w manelkach iednych czerwonych złotych dziesięć. Srebra w łyżkach, kubkach y inney robocie grzywien trzydzieście. Cyny angielskiej zażywaney y niezżywaney półmisków tuziny trzy; talerzów także trzy tuziny. Fłasz cynowych trzy: dwie garcowe, a trzecia dwugarcowa. Lichtarzów stołowych mosiądzowych dwa. Kocioł miarny kosztujący złotych sto. Bania z trąbami y czapką, kosztująca złotych półtorastu; wicyna że wszytkimi statkami do niey należącemi, kosztująca złotych tysiąc czterysta. Kobierców zażywaneych para, tych rzeczy małżonka moja miła, nie oddalając od siebie dzietek moich, chyba ieśli Bóg onym przyiaciół da przy wyprawowaniu na swój chleb, każdemu według części im należących wydzielając, ma do zgonu życia swego, albo do pójścia zamąż za drugiego małżonka wolnie zażywać, gdyż po pójściu zamąż od dożywocia y od opieki odpadać, tylko swą część otrzymać ma, iednak coby kolwiek było intraty, to na wyżywienie dzietek obracać ma. Suknie tak miłej małżonki mey, iako też y dzietek młodszych niewyposażonych, przeze mnie sprawione, w części onym należące, a zatym y do podziału wchodzić nie mają. Suknie zaś po mnie pozostałe, kuntuszy y żupany synowi memu miłemu Theodorowi Raczkiewiczowi, oddaliwszy od tego córek moich y nie przyłączając do podziału w części ubogiej substanczey moiej leguję. Wczym wszytkim naznaczywszy ieymość panią Nastazę Czarniawską Janową Raczkiewiczową, miłą małżonkę moją, y iego mość pana Zacharyasza Czarniawskiego—kupca mieszczanina Wileńskiego, szwagra mego, pozostałym działkom moim Hannie,

Helenie córkom y Theodorowi—synowi za opiekunów, y tey ostatney woli mey za executorów, aby ta dispositia moja w żadną nie przychodziła wątpliwość, ale we wszystkim y w naymniejszym punkcie dotrzymana była. Osobliwie ichmościów panów magistratowych, teraz y potym będących, aby tey woli mey naruszać y miłej małżonki mey y dziatkom naymniejszey krzywdy czynić sami nie chcieli y drugim bronili y nie dopuszczali, uniżenie upraszam. A ktoby chciał tę ostatnią wolę moją, iakiey kolwiek conditiei y stanu człowiek, naruszać w naymniejszym punkcie, a zatym do niedosyć uczynienia executorów ode mnie uproszonych prowadzić, iako też y samych executorów, iesli by wczym woli mey dosyć nie czynili y każdego naruszającego, na ostatni straszny sąd Boży pozywam, z któremi y sam stanąć mam. Tak tedy kończąc tę ostatnią wolę moją, żegnam miłą małżonkę moją z naykochańszemi dziatkami memi, życząc onym błogosławieństwa, szczęścia, zdrowia y lat długich od naywyższego Pana, a aby o duszy mey pamiętni byli y onych w modłach swych nie przepominali proszę y rodzicielsko upominam. Żegnam ichmościów panów y pań, przyiaciół, krewnych, y bliskich moich, na ostatku wszystkich, z kimem lub w sąsiedztwie, w przyiazni, w znościomości żył,—żegnam, życząc ichmościom wszystkim długoletnego y fortunego pożycia, aby też na duszę moją pamiętać raczyli, przez miłosierdzie Boże, proszę. W czym bym się też komukolwiek, kiedykolwiek y gdziekolwiek, iako człowiek, naprzykrzył y iakimkolwiek sposobem kogo uraził, przez też miłosierdzie Boże y

mękę iego przepraszam, a sam każdemu wszystkie urazy moje odpuszczam y tym kończę. Amen. Zachowię jednak sobie czas do odmienienia, poprawienia y inakszego disponowania tego testamentu mego. Do którego to testamentu ostatney woli mey ręką moją, każdą kartę podpisawszy, pieczęć moją przycisnołem y ichmościów panów pieczętarzów, niżej na podpisie ręki mey mianowanych, o podpis rąk uprosilem. Pisan w Wilnie, w kamienicy iegomości pana Romanowicza, na Subaczey ulicy leżącej, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt pierwszego, miesiąca Marca dnia siedmnastego (M. P.). Jan Raczkiewicz, ręką swą podpisałem. Ustnie y oczewisto proszony od iegomości pana Jana Raczkiewicza podpisuję się do tego testamentu: Józef Borysowicz—rayca Wileński mp. Ustnie y oczewisto proszony od imci pana Jana Raczkiewicza podpisuję się do tego testamentu: Piotr Minkiewicz—rayca Wileński. Ustnie y oczewiście proszony od imci pana Jana Radzkiewicza — kupca y mieszczanina Wileńskiego, do tego testamentu y woli ostatney pieczętarz podpisuję się: Jan Gilewski, ręką własną. Ustnie y oczewisto proszony od imci pana Jana Raczkiewicza podpisuję się: do tego testamentu Józef Jan Żagowicz r. W. ręką swą. Ustnie proszony do tego testamentu od pana Jana Raczkiewicza o podpis ręki: Gabryel Chilimowicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu od imci pana Jana Raczkiewicza ręką moją podpisuję: Daniel Paszkiewicz Tołokoński. Ustnie y oczewisto proszony od iegomości pana Jana Raczkiewicza o podpis do tego testamentu: Jakób Stephanowicz Nagórski.

1702 г. Октября 8 дня.

Изъ книги № 5136, за 1712—1718 г., стр. 108.

177. Духовное завѣщаніе іеромонаха Александра Борисовича, которымъ онъ отписываетъ Виленскому базилианскому Троицкому монастырю двѣ тысячи двѣстѣ злотыхъ.

Іеромонахъ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря, бывшій настоятель монастыря Ушацкаго, настоящимъ завѣщаніемъ передаетъ часть своего наслѣдства послѣ смерти отца своего, Виленскаго мѣщанина, двѣ тысячи Виленскому Св.-Троицкому мона-

стырюсь тѣмъ, чтобы послѣ его смерти монахи служили по 4 обѣдни; Ушацкому монастырю 200 злотыхъ и пятую часть каменнаго дома на Имбарахъ, завѣщаніе это составлено съ единственной цѣлю передать свое наслѣдство во владѣніе монастырямъ.

Acticatio testamenti admodumreverendi patris Alexandri Borisowicz,—ordinis divi Basilii magni superioris Uszacensis originalis in tenore sequenti.

W imie Tróycy przenayświętszey. Amen. Znając się do tego, że iako na każdą, tak y moią nikczemną osobę ieden czeka dekret, ogłaszający przy ferowaniu od Stwórcy Naywyższego sentencyey: dispone domus tuae, quia cras morieris et non vives, rozstania duszy z ciałem, lubo intestatos voluit esse religiosos, tak ius canonicum chcące, aby zakonnicy omnis regulae, de omnibus bonis suis, mobilibus et immobilibus, inhaerendo szlubowi świętemu zakonnego ubóstwa, bez licencyey przelożonych swoich żadnych nie wazyli się czynić testamentów, iako też ius civile w rozdziale ósmym, artykule pierwszym statutu wielkiego xięstwa Litewskiego waruiące, aby zakonnicy, będąc w zakonie uprzywieleiovanym, przyiąwszy y potwierdziwszy się w zakonie de et circa bona mobilia decedant intestati, sub nullitate testamenti,

iедnak że z woli nayprzywielebnieyszego w Bogu imci xiędza Symeona Ohurcewicz, —zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyała, archimandryty Grodzieńskiego, cum plena facultate disponowania dobrami memi nieruchomemi, tę otrzymałem licencyą, abym oney komu chciał zawiodł, zastawił, arendował et quovis alio modo, prócz przedaży, oppignorare mógł, gdy żadną mnie mocą z podziału iuridice, z urzędu miasta iego krolewskieg mości Wilna przypadłego, na moią osobę, a w moiey osobie na zakon mój, w którym kończę życie moje, piątą część kamienicy na wielkiej ulicy na Imbarach w mieście i. k. m. Wilnie leżącej, przypadła, a ia tę część arendownym sposobem puściłem imci panu Hrehoremu Wargalowskiemu Stefanowiczowi, raycy Wileńskiemu, szwagrowi memu, na prowiszą rok od roku moiey osobie płacić się maiącą, od imci aż do zgonu życia mego. (Jakoż od pomienionego imci aż do tego ostatniey moiey woli testamentu należyta mię docho-

dziła satisfakcyą w prowizyey od summy niżey opisaney), podług daney mnie moiey na odbieranie quoty cum restrictione iuxta obloquentiam szluby świętego ubóstwa zakonnego, ut totum cedat sanctae religioni, co ex sorte patris et matris, z podziału ma cedere in filios y zupełney władzy y plenipotencyey od specyfikowanego de nomine et cognomine ordinis nostri imci xiędza prowincyała, więc vigore którey y kamienicę arendownym sposobem temuż imci panu Hrehoremu Stefanowiczowi Wargalowskiemu,—raycy Wileńskiemu, szwagrowi memu, puściłem, z tą kondycyą, aby ze dwóch tysięcy y dwóch set złotych mnie do życia mego, a po życiu moim z pomienionej części piątey kamienicy, zakonowi memu, a klasztorowi temu, któremu by była wola moja, z woli y dyspozycyey wyżej specyfikowanego imci xiędza prowincyała y successora imci, in perpetuum należyta dochodziła satisfakcyą. Tedy ja, mając na moją osobę wlaną władzę disponowania bonorum immobilium, in nullo puncto et paragrapho praeiudicando iuri canonico, iako mający pro voluntatis meae testatione et perpetuo testimonio od należytey osoby plenipotencyą, a daleko mniey iuri civili vetanti, tylko zakonnikom testamentów de propriis ex propria voluntate, contra vota religiosa summą moją, od dobrodzieiów rodziców moich na mnie spadła, na kamienicy tak disponuję, aby imć pan Hrehory Stefanowicz Wargalowski,—rayca Wileński, szwagier mój, którego oraz z ieymś pnią małżonką imci, a siostrą moją, do szczęśliwey iako życzę y tuszę po miłosierdziu Boskim przenosząc się wieczności, mile żegnam, dwa tysiące złotych polskich za pokazaniem testamentu mego oddał ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, którzy co rok za

duszę dobrodzieiów rodziców moich, tudzież moją y innych krewnych moich oddawiają cztery służb Bożych, oddał, y ex nunc wyliczył, a wielebnym ichmościom oycom bazylianom Uszackim złotych polskich dwieście, których oprócz łaski suffragiorum nad duszą moją non praescribendo numerum mszy świętych niwczym nie obliguję; itidem za pokazaniem testamentu dał bez odwłoki upraszając, a wnieoddaniu oboyg konwentom, tak Wileńskiemu, iako Uszackiemu, pomienionej summy tak imć xiędz starszy Wileński, iako imć xiędz starszy Uszacki—successor mój, takowąż moją mieć władzę y moc do possesyey pomienionej piątey części kamienicy, iako ja mam y miałem, bez żadney przeszkody y praepedycyey od imci pana szwagra mego, wyżej de nomine et cognomine ac officio specyfikowanego, podług podziału na moją osobę przypadłego. Duszę moją polecam piis suffragiis oyców y braci zakonu mego świętego, osobliwie upraszając nayprzewielebniejszego w Bogu imci xiędza Joachima Kuszelicza,—zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyała, aby tę moją ostatnią wolę, którą woli y dyspozycyey onego poddaię autoritate et activitate sua w indykowaniu summ, ode mnie za konsensem zakonu legowanych, tak klasztorowi Wileńskiemu, iako klasztorowi Uszackiemu dopomagając, do skutku przywiódł, któremu że quo ad omnia et singula subyici powinienem, ad ultima tempora vitae meae, pierwszy mój testament w Uszaczu przy ciężkiej chorobie dnia siedmnastego miesiąca Septembra, roku terazniejszego tysiąc siedmsetnego wtórego uczynionej, quo ad mobilia legata różnym osobom onegoż arbitrio et libertati subyicio, aby przecie te, które w nim specificantur osoby od ubogioy moiey legacyey odsądzone

nie były upraszam, y cały ten testament, lubo raptim dla słabego barzo zdrowia pisany, tudziesz y ten pośledniejszy przy lepszym, ale iuż coraz ku zgonu skłaniającym się zdorowiu podpisem ręki mey stwierdzam y znacniam, protestując się przed panem Bogiem, iż ten testament dla tego czynię, aby summa po mnie pozostała nie komu innemu, tylo zakonowi świętemu y mieyscom świętym wyżej specyfikowanym dostała się. Wczym aby imci pan szwagier mój nie trudnił, na duszę swoją ciężaru nie zabierał, a duszom dobrodzieiów rodziców moich y moiey bez krewnych ofiar nie wymował, in contraventionem temu memu testamentowi surowość dekretu Boskiego zakładając, upraszam. Który to ostatniey woli moiey testament, świadectwem podpisów rąk ichmościów oyców zakonu mego kapłanów, ostatnią mnie

grzesznemu czyniących przysługę, przy moim podpisie stwierdzam y roboruję. Pisan w Uszaczu, dnia 8 Oktobra, anno 1702.

Apud testamentum quod sequuntur subscriptiones tales: Xiądz Alexander Borysowicz, o. s. B. m. s. U. Że taka była wola imci xiędza Alexandra Borysowicza, z. ś. B. w. starszego Uszackiego, przy bytności nas onegoż disponujących, podpisami rąk naszych świadczemy: Leon Łukasz Kiszka, z. ś. B. w. sekretarz, starszy Połocki mp.—Xiądz Michał Grotuz, z. ś. B. w. wikary Uszacki.—Xiądz Jnocenty Stefanowicz z. ś. B. w. Xiądz Teophil Sidorkowicz, z. ś. B. w.

Quod quidem testamentum, modo prae-misso oblatum, ad acta consistorii episcopalis Vilmensis datum, ac per expromptum parti petenti extraditum.

1713 г. Сентября 10 дня.

Изъ книги № 5356, за 1711—1721 г., л. 54.

178. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Василя Омеляновича.

Виленскій мѣщанинъ Василій Омеляновичъ, чувствуя приближеніе смерти, настоящимъ духовнымъ завѣщаніемъ выражаетъ свою послѣднюю волю въ слѣдующихъ положеніяхъ: 1) относительно насильственно навязанной ему опеки надъ дѣлами покойнаго Суфроновича онъ сознается, что кромѣ многочисленныхъ хлопотъ и значительныхъ издержекъ, онъ ничѣмъ не воспользовался изъ иму-

щества покойнаго; всѣ документы, имѣвшіеся у него, передалъ наслѣдникамъ; 2) тѣло свое онъ завѣщаетъ похоронить въ Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ и отпѣваніе совершать по священническому чину; 3) на дѣла религии и христіанской любви отказываетъ 1,210 злотыхъ; 4) остальное свое имущество распределяетъ между наслѣдниками согласно магдебургскому праву.

Judicium opportunum et criminale feria tertia ante festum omnium sanctorum die

trigesima prima mensis Octobris per generosum dominum Jacobum Wargalowski Ste-

fanowicz, advocatum Vilmensem et per nobiles dominos scabinos Vilmenses est ban- nitum anno Domini millesimo septingente- simo decimo tertio.

Coram nobili iudicio advocatiali et scabi- nali Vilmensi comparens personaliter nobi- lis dominus Michael Omelanowicz—secretar- ides sacrae regiae maiestatis, nomine suo, uti legitimus haeres et successor, petiit ad iudicium scabinale Vilmense actaque eius- dem stante vita sua oblatum, per pie de- functum nobilem dominum Basilium Pus- tuński Omelanowicz—secretarium sacrae re- giae maiestatis, sigilloque eiusdem prop- rio obsigillatum iudicialiter aperiri, publi- ce legi, ac post publicationem eiusmodi testamenti praenominatum testamentum, ut propria eius manu ac dominorum sigilla- torum subscriptum, per sententiam appro- bari et per depromptum ex actis eiusdem nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vil- nensis, una cum ipso originali extradi in terore sepuenti:

W imie Oycy y Syna y Ducha świętego. Ja Bazili Omelanowicz, wiedząc to dobrze, iż każdy żyjący człowiek śmiertelnym ter- minem życie swoje konkludować musi y wszystkich ludzi, lub krótkie, lub długie lata ostatnim śmiertelności terminują się koń- cem, na który y ia z powinną chrześciań- ską zapatrując się uwagą, osobliwie gdy mi pozwolono od Boga w przedłużonym do starości wieku moim podeszłe lata moje y terazniejsza dopuszczona na mię z woli Bożej choroba ultimam necessitatem śmierci przed oczyma stanowi, a nie mając pew- ności czasu nayspewniejszey śmierci, wcze- śnie według dawnych zamysłów moich na umyśle zdrowym będąc, lubo na ciele bo- leściami zdebilitowany, o słusznym rozpo- rządzeniu fortuny, mi od Boga daney, y o wszystkich interesów moich skuteczney wia-

domości, pozostałych successorów moich chcąc upewnić y uwiadomić, takową woli moiey y dawnych intencyi moich testamen- tową czynię expressyę. Wprzódny nieśmier- telną duszę moją nieśmiertelnemu Bogu, w Trócy świętey iedynemu oddaie y poruczam, mając ufność w miłosierdziu Bożym, iż przez łaskę swoją y wiarę świętą, w którey bez żadnego sprzeciwieństwa, według nau- ki Chrystusowey y doktorów ss. greckich, być do ostatniego tchu y w oney umierać chcę y pragnę, onę zbawi y do szczęśliwey przynie wieczności. Śmiertelne zaś ciało ziemi zostawiając, onemu do pogrzebu naznaczam miejsce w cerkwi s. Ducha, w sklepie Łun- kowiczowskim, przy żenie moiey pierwszey, gdzie ieżelibym dla skąpości miejsca po- mieścić się niemógł, tedy w sklepie Doro- fiewiczowskim, który dziad mój imię pan Wasil Dorofiewicz kazał wymurować y nam successorom swoim iure successionis do wolney dispoziciei zostawił. Po dokończonym zaś życiu moim ażeby iakowa trud- ność nie urosła z okazji opieki mianey ode mnie po śmierci imię pana Jana Sufro- nowicza—sekretarza iego królewskiej mości, iako w sprawie wiadomey, to moje praw- dziwe y sprawiedliwe zostawię zeznanie y ostatnią testamentową uczynił dysposycią mnie niechającego y odpraszaiącego się z imię panem z Woysztof Zaleskim, podczaszym Rzeczyckim, za współ-opiekuna testamen- tem nazaczył, w czym ia, widząc siebie być gravatum, a nie chcąc wcale opieki po- mienionej przymować, o to przed urzędem woytowskim Wileńskim manifestacją moją solennissime zanosłem y uczynilem. Lecz po śmierci imci pana Sufronowicza, za przynagle- niem y gwałtownemi perswazyami iasnie wielmożnego imię pana Michała Paca—woie- wody Wileńskiego, hetmana wielkiego wiel- kiego xięztwa Litewskiego, iako protektora

pozostalego successora y fortuny imć pana Sufronowicza w testamencie wyrażonego, mając różne odpowiedzi na siebie od iasnie wielmożnego imć pana wojewody Wileńskiego, dla nieprzymowania opieki, onę nolens volens, wespół z imć panem Zaleskim przyiąć musiałem. Po przyięciu której opieki nie więcej nad inwentarz dóbr y papierów pozostających po imć panu Sufronowiczu do dispoziciei opiekunskiej spólnie z imć panem Zaleskim nie zabierałem, ani o innych żadnych dobrach, oprócz w inwentarzu specyfikowanych, nie wiedziałem, korzyści y pożytku z nich żadnego nie miałem, ale siła pracy, turbacyi y kosztów poniosłem, kiedy prawując się z różnemi do tey successsией interessantami, mając prawo o długi y różne kontrakta zeszłego imci pana Sufronowicza z różnemi magnatami y urzędnikami wielkiego xięstwa Litewskiego, dochodząc per strepitum iuris niesłusznie zabraney od różnych panów imci pana Sufronowicza fortuny, uwalniając się od niesłuszney wexy, przez prawne obrony od różnych pretensyi niesłusznych pro victu et amictu pozostalego successora, pro expensis pogrzebu, na wypłacenie długów niektórych od imci pana Sufronowicza winnych, y na inne różne w tey opiece expensa. gdy pieniądze z fortuny imć pana Sufronowicza niestawało, swoich własnych dołożyć musiałem y dołożyłem, których to expens, prawdziwy y sprawiedliwy, iako też na te expensa niektórych percept takowyż registr summieniem to moim stwierdzając w niczym niewątpliwy zostawuję. Z tych zaś reiestrów uczynioney kombinaciey, oprócz pieniędzy perceptowych moich własnych wydanych pieniędzy, quantitas summy trzy tysiące dziewięćset trzynaście złotych y groszy trzy bez żadney suspiciey y falsifikaciey iest specyfikowana y wyrażona.

Na odyskanie onych salvum ius successorom moim zostawuję, oprócz zaś tey summy wyrażoney y wydatków w regestrze moim specyfikowanych, osobliwie na prawo z imć xiężą iezuitami, znowu potym fortunę moją własną wydawałem kiedy imci xięża iezuici niechcąc sprawować się w sądach świeckich zadali inhibitiją konsystorską de non evocatione ichmościom extra forum spirituale sub vadio summy niemaley założoney y pod karaniem kłatwy kościelney y w tymże subselium konsistorskim po długich transakcyach prawnych ultimae sententiae na nas opiekunów takowy otrzymali dekret: Ażeby imć xięży iezuitom wszytka opieka po imści panu Sufronowiczu, od nas miana, była cum debita calculatione tutelae zdana y fortuna Sufronowiczowska onym oddana, Za którym iuż zaszłym dekretem, nie mogąc iuż więcej z imć xiężą iezuitami procedować, onych w roku 1705 godzić musiałem y własną fortuną moją uspokoiłem, chcąc tylko dla naturalnych pozostających ichmościów panów successorów będące u mnie różne papiery, w których wszytka fortuna zawierała się imć pana Sufronowicza, iakim kolwiek sposobem zachować. Na to tedy uspokojenie imć xięży iezuitom com dał y wielom pieniędzy moich własnych in parata summa wyliczyłem, sami imć panowie successorowie od imć xięży iezuitów dowiedzą się. Na ichmościów panów patronów zaś do tey sprawy, y na inne expensa prawne wydałem osobliwie tymfów trzysta, w czym wszytkim successorowi memu bez wątpliwości intaminatam zostawuję conscienciam. A żeby także z okaziey podatku czopowego, który imć pan Sufronowicz za życia swego pewnym kontraktem od iasnie wielmożnego imć pana Michała Paca, wojewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litew-

skiego, trzymał, trudności y wątpliwości iakiey nie było, takową czynię wiadomość: Iż po śmierci imć pana Sufronowicza pisarze y celnicy czopowego żadnych pieniędzy do nas opiekunów nie wnosili, ale w stanciey ichmość panów Górskiego y Ostrowskiego wszystkie prowenta czopowe odbierając, iako kontrawencją y kommissyą, na to od iaśnie wielmożnego imć pana wojewody Wileńskiego mającym, ichmościom pieniądze wybrane od solidum każdego tygodnia oddawać musieli, a to dla tego, iż imć pan Sufronowicz, według kontraktu swego za podatek czopowy iaśnie wielmożnemu imć panu wojewodzie Wileńskiemu nie zadłość był uczynił, y zostawszy winnym za też czopową summę pewną z tym się światem pożegnał. Gdy zaś ichmość panowie Górski y Ostrowski przy dokończeniu raty pieniądze kwartalowe, z podatku czopowego wydane, odebrali, nam opiekunom dla wszelakiey wiadomości kwit tamtey racie służący dali, a sami znowu na drugą ratę, każąc pisarzom czopowe odbierać, pilno tych prowentów czopowych przestrzegali. Co zaś osobliwie od wojewodztwa pieniędzy czopowych do mnie importowano, perceptę onych wszystkich w registra wpisałem; a że mała była quantitas, to wszystko na expensa Sufronowiczowskie według regestrów moich expendowałem. Interim gdy imć pan wojewoda Wileński fatis cessit, po śmierci iego iaśnie wielmożny imć pan Sapięha—podskarbi wielkiego xięstwa Litewskiego, administracją czopowego do swojej odebrał dispoziciey, y wszystkie registra, tak perceptowy, iako retentowy do siebie zabrać rozkazał, u którego gdy imć pan Wówrzecki — sędzia Brasławski, imć pan Szyszkowski—Polocki, imć pan Hurko—podśedek Witebski, iako do successiey imć pana Sufronowicza interesujący się, nie poied-

nokrotnie upominali się, ażeby według kontraktu imć pana Sufronowicza do czasu należytego czopowe trzymać pozwoił, nie efficere nie mogli. Ratione zaś Dombrowlan tąż samą moią testamentową oznaymuję rekognicią, iż po śmierci imć pana Sufronowicza sam tylko imć pan Zaleski, iako pierwszy opiekun, ex munere tutelae zaichawszy pomienioną maiętność, wszelakie z oney percepty y pożytki odbierał, ia zaś do tey maiętności nigdym się nie interesował, y o żadnych z niey pożytkach nie wiedziałem, z których ieżeli były y iakie były pożytki, imć panu Zaleskiemu y successorom imćsci incumbit calculatio. Także ieżeliby iakich dobr albo papierów według inwentarza nie stawało, to wszystko u imci pana Zaleskiego, iako pierwszego opiekuna, wolny rząd nad fortuną imć pana Sufronowicza mającego, zaległo y zostało. Co pozostały syn imć pana Zaleskiego, podczaszego, imć xiądz teraznieyszy proboszcz Trabski Zaleski zeznaniem swoim utwierdzając, w roku 1713 przed ichmość panami successorami imć pana Sufronowicza zgromadzonymi do Wilna, zeznał y opowiedział donosząc ichmościom, iż siła spraw, papierów, obligów, służących imćsci panu Sufronowiczowi, po śmierci imćsci pana Zaleskiego—oyca imćcinego zostało, między któremi papierami ponieważ kwitacya iaśnie oświeconey xiężney ieymośći Radziwiłowej, podkanclerzyney wielkiego xięstwa Litewskiego, za oddanie blankiety imćsci panu Sufronowiczowi za życia od iaśnie oświeconego xięcia imćsci niegdyś dawane y konfidowane, między papierami u mnie byłemi niezayduie się, tam pewnie zaydować się musi. Ja zaś to wszystko szczyrze y sprawiedliwie wyraziwszy pod sumieniem tą moią ostatnią zeznawam recognitią, iż żadnych dobr imćsci pana Sufronowicza nie

utaiłem, na swój pożytek z najmniejszą krzywdą ichmościów panów successorów nie obróciłem, ale w całości one wszystkie, które przy mnie były, dochowałem. — Jakoż w roku 1706 ichmość panowie successorowie świętej pamięci imci pana Sufronowicza, iako to: ieymność pani Wawrzecka, sędzina Brasławska, ieymność p. Szyszczina, woyska Połocka, przez ichmościów panów Wawrzeckiego, podstolego Brasławskiego, Szyszkę, pisarza terazniejszego trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego, synów swoich, odbierając opiekę za konsensem sobie danym od wszystkich consuccessorów papiery y różne sprawy pilno zrewidowawszy, ode mnie w całości odebrali y one w skrzyniach pod swoimi pieczęciami y zamknięciem, odebrawszy odemnie rząd y władzę opiekuńską, które pod temiż pieczęciami także w roku 1713 in toto znalazłszy też same sprawy przezierali y sobie potrzebne wybierali, przyczym też była w ten czas obecna ieymność pani Silicka, sędzina grodzka Połocka. A po takowym spraw pomienionych zrewidowaniu, znowu one zapieczętowawszy, w kamienicy moiej zostawili, oprócz tylko imć pan Wawrzecki, kracyzy Brasławski, odłożone niektóre sprawy z imć panem Szyszką, ososobliwie u mnie bez swoiey pieczęci deponował. Także rejestra czopowego, w pierwszym roku za życia imci pana Sufronowicza wybieranego, y rejestra kupieckie imci pana Jakuba Sufronowicza z przepomnienia u mnie zostali, których wolne zawždy ichmościom panom successorom odebranie. Potym y takowym wyrażeniu okoliczności niektórych, do tey opieki wyżey wyrażoney należących, fortuny moiey, od Boga mi danej, takową czynię dispozitią y onę ostatnią testamentową wolą moią utwierdziam. A naprzód Bogu moiemu, od którego miałem y mam wszyt-

ko, nayspokorniejsze za iego laskawą providentią czyniąc dzięki, lubo szczupłą moją ofiaruję przysługę. Na pogrzeb, który xięskim zwyczajem ma być odprawiony, przy naywiększym za duszę moją nabożeństwie, złotych sto kopieykami; także na sorokoust złotych sto naznaczam y leguię wielebnym oycom bazilianom, przy cerkwi świętego Ducha zostaiącym, także tym że oycom złotych trzysta kopieykami zapisuię, ażeby imię moje do rejestru swojego wpisali et perpetuis itemporibus ażeby każdego poniedzialku u ołtarza wielkiego na echtenii na służbie Bożey za duszę moją p. Boga prosząc, imię moje według zwyczaju cerkiewnego przypominali. Na erectiā ołtarza wielkiego radbym więcey legować, ale że fortuna przez wielkie kontrybucye wydane, osobliwie na Szwedów na trzydzieście tysięcy spendowanych, y przez inne przypadki znacznie umniejszyla się, naznaczam złotych pi kopieykami y do dyspozyciey bractwu K stonosnemu oddaię, daiąc w tym wolność imć panom braci, albo na ołtarz obrócić, albo też, ieżeli rzecz potrzebniejsza y słuszniejsza być się zdała, tey summki moiey legowaney zażyć na wylanie dzwonu. Bractwu młodzieńczemu, pod tytułem świętego Jana ewangelisty będącemu, zapisuię złotych sto kopieykami; także bractwu ichmć panów studentów złotych sto, prosząc ichmościów, ażeby w modlitwach swoich duszy moiey nie przepominali y w rejestra swoje brackie imię moje wpisali. Bractwu milosiernemu złotych trzydzieście; do szpitala, przy cerkwi świętego Ducha złotych trzydzieście; do szpitala przy cerkwi świętey Tróycy unickiey złotych dwadzieścia; do szpitala przy kościele rzymskim ś. Tróycy złotych dwadzieście; na ubogich różnych, komu się będzie zdało, dać złotych pięćdziesiąt. Siostrze moiey, ieymności paniey Filmono-

wiczowej złotych trzydzieście naznaczam y zapisuję. Tę tedy moją legacyiną za duszę moją wyraziwszy dispoziycją, teraz najmilszey żenie moiey, synowi y wnuczce moiey, tak według woli moiey rozporządzoną od Boga mi daną zostawuję fortunę: cztery tysiące tymfów, w gotowey summie będące, tak dzielę, dwa tysiące tymfów synowi memu miłemu Michałowi Omelanowiczowi naznaczam, dwa tysiące tymfów, drugie najmilszey żenie moiey ieymci pani Theresie Karasiownie Omelanowiczowej ofiaruję y zapisnę, dziękując iey za wszystkie świadczone w pożyciu naszym małżeńskie affekta y w terazniejszey chorobie moiey podjęte dla mię prace y turbacie z widomym zdrowia swego uszczerbkiem. Oprócz zaś tego wszystkę fortunę moją, to iest, u różnych dłużników moich zakredytowane towary, pieniądze należące, według regestrów moich, co też za sól y towary niektóre, ieszcze nieprzedane w domu będące, także pieniądze zbierze się, y iezeli z terazniejszych towarów moich, posłanych do Królewca, po wypłaconych kredytach co będzie zbywało, to wszystko, zniowszy y zebrawszy ad computum, tak między sobą podziela małżonka moja miła y z synem moim ad proportionem: na przykład, ex massa fortuny moiey, złotych trzysta małżonka moja ma mieć y odebrać złotych sto, synowi memu ma się dostać złotych dwieście, tym tedy sposobem cokolwiek będzie substantiey moiey onę najmilsza żona z synem moim między sobą podzieliwszy, bez żadney przeszkody y turbacyi, według tej ostatniey woli moiey, będą possessorami. Wnuczce moiey pannie Annie Stefanowiczownie zapisuję kopieykami złotych dwa tysiące. Supelectilem także domu moiego, tak rozporządzam: srebro pierwiey, które iest w depozicie w Królewcu, dwa nacie łyżek srebrnych, konew srebrna,

szostakami sadzona, tu w Wilnie będąca, także konew od pana Buchnera kupioną, wybiiana pozłocista, suknie moie wszystkie, strzelbę y szablę synowi memu miłemu zapisuję. Żenie moiey najmilszey z srebra mego własnego naznaczam za upominek flaszę pozłocistą wewnątrz y zwierzchu. Wnuczce moiey Annie Stefanowiczownie lub ma się dostać konew srebrna, którą dałem był matce iey y teraz to iest w całości, — z mego iednak affektu daruję y leguję iey puchar staroświecki pozłocisty. Inna zaś wszelaka mnieysza argenteria ma się dostać synowi memu. Trzy sznury perel zostawuję w tym do woli syna mego, iezeli by chciał dwa sznury wnuczce moiey oddać, a sam iednym się kontentować, niech tak czyni; gdyby zaś dwuch sznurów perel sobie pretendował, powinien będzie ieden sznur wnuczce moiey oddać. W Królewcu, w skrzynecce moiey, pięćdziesiąt albo sześćdziesiąt ieszcze nowych złotych, czego iest dokumentem regestr mój tamże będący; z tych czerwonych złotych dwadzieścia na manelę przyszley żenie syna mego naznaczam. *Osiadłości moie te są tylko: kamienica y sad*, w pewnym ograniczeniu na Rosie będący, te osiadłości na imie moie y za moie własne pieniądze kupione są, półowa ich synowi memu, drugiey zaś półowy część małżonce moiey, część wnuczce moiey ma należeć. Gospodarstwo domowe: kociel wielki y mały przy kamienicy mają zostawać, cynę, panewki moie, odebrawszy swoje, miła małżonka moja zostawi y odda synowi memu y wnuczce moiey. Sama zaś z niemi póki zechce comunem do gospodarstwa będzie, miała usam, którey affektowi iako ku sobie doświadczonemu, tak też syna moiego y wnuczkę moją zalecam y poruczam; iakoż y Michałowi memu synowi, iezeli iest wola Boża, życzę y błogosławię

żenić się z pasierbicą moją panną Klarą Sokołowską, ażeby przeto bardziej był obligowany do uszanowania małżonki moiej, a terazniejszey matki swoiej. Zastawa, to iest, fanty pewne, od imci pana Kurcza zostawione, iuż od lat dwudziestu (expresse dwadzieścia), przez które lata niemała narosła kwota, rozumiem że iuż nie będą okupione. Jeżeli tedy nie okupią, część iedną tey zastawy małżonce moiej, część synowi memu drugą, część trzecią wnuczce moiej zapisuię; te zaś części mają być sobie równe. Z okazji teyże zastawy to sobie y successorom moim testamentową moją caveo recognitią, iż lubo pismo zastawne na te fanty wziąłem od imci pana Kurcza na imie brackie, uczynilem to tylko dla prętszego odyskania pożyczonych na ten zastaw pieniędzy. Pieniądze zaś moje własne, a nie brackie, imci panu Kurczowi dałem y wyliczyłem, iakoż bractwo nie ma tego w żadnych registrach swoich, ani żadnego niema dokumentu, ażeby miały być dawane pieniądze brackie, na ten zastaw. Dalszym także przyjacielom moim według możności swoiej chcąc ostatnią affektu moiego świadczyć uczynność, siostrzenicy moiej miley największych łask od Boga życząc; ieymości pannie Olesiewiczównie, lubo dałem niedawno przed wyjazdem iey do Mińska złotych sto, teraz zaś upominek ofiaruię złotych sto pięćdziesiąt kopieykami, także Andrzejowi Olesiewiczowi zapisuię złotych pięćdziesiąt. Po takim zozporządzeniu fortuny moiej wyrażam także długi ode mnie różnym kreditorom moim winne: W Królewcu dawniejszego długu zostaię winnym różnym tam ludziom pruską monetą tysiąc siedmset złotych; ieymci pani Wittowey terazniejszey wiosny, zostałem winien do przyszley wiosny pruską monetą trzy tysiące osmset złotych; także do terminu pomie-

nionego imci panu Kinkielowi pruską monetą sześćset dziewiędziesiąt sześć złotych; panu Olszewskiemu pruską monetą sześćdziesiąt osm: te mają być zapłacone, osobliwie teraz w iesieni. Dawniejszego długu wyżey wyrażonego tysiąc siedmset złotych ma być uczyniona satisfakcyja. Posłałem do Królewca terazniejszym iesiennym spławem y kazałem z tego ten dług namieniony wypłacić. Pieńki buntów dwadzieścia dwa, wagi Wileńskiej kamieni tysiąc pięćset czterdzieście, beczek konopi dziesięć, beczek siemienia lnianiego trzysta dziesięć, ieden numero 310 techerów rogoż. Tu zaś w Litwie od imci pana Samuela Kaliskiego wziołem był na handel rozumiejąc, że pieńki będzie dostatkim, sto osmdziesiąt dziewięć talarów, kopieykami sześćset dwadzieścia; te pieniądze nie są ruchane y do handlu moiego onych nie zażywałem, rozumiem, że imć kwoty postanowioney nie zechce pretendować. Długów mi od różnych ludzi winnych tu nie wyrażam, ale są wszystkie w registrach moich należycie y sprawiedliwie wypisane y wyrażone. Oblig imć pannom Bosym dany ode mnie y żony moiej na tysiąc tymfów pożyczony nie ma odprawować furtuny moiej, to te pieniądze na potrzebę swoją obróciła małżonka moia y sama one oddać obligowała się. Osobliwie zaś ode mnie co iest winno pannom Bosym w registrach moich znajdzie się. Wicina moia iedna ma należeć synowi memu, drugą po połowie małżonce moiej z wnuczką moją zapisuię. Wnuczce zaś moiej za opiekuna syna mego, iako naturalnego, imci pana Osipowicza zaś iako testamentowego chcę mieć y naznaczam. To iuż wyraziwszy, ażebym we wszystkich życia mego transakcyach bez najmniejszey u ludzi po śmierci moiej zostawał suspiciey, o zawiadowaniu pieniędzy brackich, które spólnie

miałem z imci panem Sawiczem, to pro rato et firmo zostawuję: iż przyczyniwszy kwoty piętnaście tysięcy tyńfów, bez żadney krzywdy brackiey, iako najlepsze staranie o tey summie brackiey miałem, pieniądze zaś tych nigdy w domu moim nie miałem, ale zawždy z skarbu brackiego pieniądze wydawałem y zastawy tam deponowałem, kwitacye dane od całego bractwa duchownego y świeckiego mam cztery dane, czwarta z nich po pożarze y zabranii zastaw niektórych od Szwedów cum pleno iure quietationis iest dana. Reszta zaś tych zastaw była wprzód u oycy Theofana Iwanowicza, potym u oycy Szwabowskiego namiestnika, po powietrzu gdy zaś obiał starszeństwo teraznieyszy imć ociec starszy, była rewizya przy bytności ichmościów pana Łunkiewicza, Dorofiewiczza, Paszkiewiczza, Juchnowicza y innych niektórych tych zastaw y one w całości były zostawione y znalezione. To wyraziwszy y ostatnią dispositią woli moiey uczyniwszy, pasierbicom moim miłym na memoriał wiecznego affektu z czerwonych złotych w Królewcu będących zapisuję: ieymość paniey Osipowiczowey pięć czerwonych złotych, ieymości paniey Morozowey trzy czerwone złote, pannie Klarze dwa czerwone złote, wnuczce moiey dwa czerwone złote, resztę tych czerwonych złotych w równy dział małżonce moiey z synem moim na pamiątkę oddaę y zapisuję. Jaśnie wielmożnemu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu biskupowi Wileńskiemu, dobrodzieiowi y protektorowi memu osobliwemu, za pańskie łaski nie chcąc bez wdzięczności, umierać naypokornieysze odaię y zapisuję dzięki y iego protekcyey nalżonkę moię y successorów moich poruczam. Powinny także honor ostatniey weneratye moiey iaśnie wielmożnemu imci xiędzu biskupowi Niko-

politańskiemu, dobrodzieiowi memu, zostawuję. A teraz to com, wyraził, podpisem ręki moiey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie uproszonych, utwierdzam y umacniam. Podpisany ode mnie roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, Septembra 10 dnia, w Wilnie.

Apud quod testamentum sequitur subscriptio talis: Do tey moiey dispositiey y ostatniey woli, przy mnie sprawionej, aby było to firmum, podpisuję się: Bazyli Omelianowicz, sekretarz iego królewskiey mości. Subscriptions vero nobilium dominorum sigillatorum tales: Ustnie y oczewisto proszony od imci p. Bazylego Omelianowicza, sekretarza iego królewskiey mości, do tego testamentu, Andrzej Osipowicz, burmistrz Wileński, manu propria. Ustnie y oczewisto proszony od imci p. Bazylego Omelianowicza, sekretarza iego królewskiey mości, do tego testamentu iako pieczętarz podpisuję się: Mikołay Kazimierz Rzewowski, burmistrz Wileński. Ustnie y oczewiście proszony od wyżmianowanej osoby do tego testamentu podług prawa podpisuję się: Konstanty Paweł Macelwicz, rayca y pisarz ł. W. manu propria. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz według prawa podpisuję się: Józef Osipowicz s. r. c. w.

Quod testamentum publice lectum nobile iudicium advocatiale et scabinale Vilmense in omnibus punctis, clausulis, articulis conditionibus ac paragraphis, intro contentis, post resigilationem per sententiam suam approbat et ad acta eiusdem iudicii scabinalis Vilmensis tempore iudiciorum suscipi concessit, parti vero affectanti per depromptum una cum ipso originali extradi sua mediante sententia iniunxit. Quod est actis praesentibus consignatum.

1734 г. Марта 10 дня.

Изъ книги № 5357, за 1724—1735 г., л. 799—802.

179. Духовное завѣщаніе Виленскаго купца Николая Грековича.

Виленскій мѣщанинъ Николай Грековичъ родомъ изъ Черноводъ, чувствуя приближеніе смерти, дѣлаетъ слѣдующее завѣщаніе: тѣло его похоронить въ Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ; на похороны и поминъ души отъазываетъ 200

червонныхъ злотыхъ; имущество свое распредѣляетъ между родственниками; а большую часть своего имущества—какъ-то: каменный домъ, капиталы и значительные запасы вина отъазываетъ своей женѣ.

Feria quarta die cinerum, mensis vero Martii decima, anno Domini millesimo septingentesimo trigesimo quarto.

Ad instantiam generosi domini Michaelis Kossobucki—praeconsulis Vilnen., nomine spectabilis domini Nicolai Grekowski,—vinopolae, civis Vilnensis, aegre decumbentis, petentis ad lapideam suam, sub iurisdictione sacrae regiae maiestatis hic Vilnae in platea magna, non procul a porta Ostrensi, ex opposito ecclesiae admodum reverendorum in Christo patrum carmelitarum discalceatorum conventus Vilnensis situatam et iacentem, nobilis dominus Bernardus Loretti,—consul Vilnensis, a magnifico ac generoso domino Alexandro Wargalowski Stefanowicz—advocato Vilnensi, pro ultima voluntate et dispositione a praedicto spectabili domino Nicolao Grekowski recipienda, una mecum notario utriusque iudicii ordinario, infra subscripto, deputatus descendit, ubi supra dictus spectabilis dominus Nicolaus Grekowski, repertus est in lecto aegritudinis iacens, qui coram praefato nobili domino consule et coram praefato nobili domino consule et

coram me, notario, licet sit corpore debilis, ac infirmus, sed sanus tamen mente et compos rationis per totum existens, non compulsus, nec coactus, neque devia aliqua persvasione, aut consilio inductus, sed deliberato animo ac sonora voce palam libere, ultra ac benevole disertisque verbis in praesentia praememorati sui soceri generosi domini Michaelis Kossobucki—proconsulis Vilnensis, his formalibus recognovit: Jż testator sławetny pan Mikołay Grekowski, polecając się Bogu stwórcy swemu wszechmogącemu y jego miłosierdziu duszę swoją oddając, ku pogrzebowi ciała swojego w cerkwi świętego Ducha ritus roxolani naznaczył y podług obrządku cerkiewnego pogrześć upraszał, a na pogrzebowe expensa czerwonych zlotych sto wielbnym oycom bazylianom, przy teyże cerkwi świętego Ducha w Wilnie rezydującym, zapisał y legował, obligując onych, aby przez całe służby Boże, także sorokousty, panichidy odprawowane były, iako y innemi modlitwami swemi za duszę iego nieprzestając pana Boga prosili, a tym barziefy aby pamiętnieysi y ochot-

nieysi do modlitw byli y duszę iego onemi ratowali, dwugie sto czerwonych złotych na restauracyą dachu, abo pokrycie cerkwie świętego Ducha legował. Wielebnemu zaś oycu Pawłowi Grekowskiemu, — protopopie, bratu swemu, w Grecyey, w mieście Czerwona Woda nazwanym, mieszkającemu, aby był pamiętnym na duszę testatora, złotych ośmset dać miłą małżonkę swoją obligował. Tudziesz wyraził y zeznał tenże pan Mikołay Grekowski, iż które dobra, po zeszyłych rodzicach iego pozostałe, także w Grecyey, w pomienionym mieście Czerwona Woda nazwanym, naydujące się, a na testatora prawem naturalnym y sukcesywnym należące y są wydzielone, tych wszystkich, iako się dawniey raz na zawsze zrzekł y ustąpił siostrze swoiey paniey Joannie Grekowskiey, pozostałey wdowie y dzieciom oney, oddalając wszystkich krewnych bliskich y dalekich, darował y wieczną aktorką y possessorką uczynił. A nadto ieszcze z wrodzoney miłości swoiey y braterskiego affektu swego, ku teyże siostrze paniey Joannie Grekowskiey oświadczonego, pociągając oną do tey obligacyi, aby z dziećmi swemi pamiętną była na duszę iego tysiąc dwieście złotych polskich zapisał y darował. Maiąc też wzgląd y na siostrzenicę miłey małżonki swoiey, iako to pannę Appollonią Bunczewiczówną, która się przy opatrności Boskiey z dzieciństwa w domu panów Grekowskich, małżonków, wyedukowała, a w poślednieyszym czasie w opiekę onych po śmierci rodziców swoich, spólnie z drugimi siostrami Anną y Agatą Bunczewiczównami, in minorenitate będącymi, dostała, tey tedy panie Apolloniey Bunczewiczowney z osobliwego respektu swego złotych polskich dwa tysiące zapisał. Drugie zaś siostry oney wyż pomienione, którym życząc nad wszyt-

kie skarby błogosławieństwo Boskie y sam żegnając y błogosławiąc ie dobremu affektowi y respektowi małżonki swoiey polecił. Nie przepominając też wielebną pannę Alexandrę Łunkiewiczównę — czeranicę, alias mniszkę zakonnice, przy cerkwi ruskiey świętego Ducha w Wilnie rezydującey, którey złotych dwieście, a drugiey siostrze oney panie Zofiey Łunkiewiczownie złotych sto pięćdziesiąt z dobrego affektu y miłości ku temu domowi zapisał. Theodorowi zaś Łunkiewiczowi powyterminowaniu lat, za wysługi iego, dwie pary sukien wyprawnych, iako to: ieden kuntusz francuskiego sukna, a żupan kitayczany; drugą zaś parę, kuntusz falendyszowy y żupan kitaiowy, ze wszystkimi potrzebami, iak zwyczaj iest y deklaracya przy zmowieniu dać była testatora, który z osobliwego affektu y łaski swey, ku imieniowi Łunkiewiczowskiemu świadczoney, złotych sto gotowemi, aby wypłacono y oddano wszystko podług tey dyspozycyi iego było, miłą małżonkę swoją obligował. Woytkowi Szaraczkowi, z granicy Węgierskiey będącemu, to iest z Dukli, od niemałego czasu z dziecinnych lat wychowanemu, który lubo się na ten respekt, wiele szkód czyniąc y częstą swawolą swoją uprzykrzając, nie zasłużył, aby był godzien iakiey pochowały y nagrody, iednakże, darując mu wszystkie urazy swoje y krzywdy, z miłosierdzia tylko złotych ośmdziesiąt, do tego para sukien, kuntusz falendyszowy y żupan kitaiowy z potrzebami, pas, czapkę, ubiory y boty dać kazał. Drugą zaś czeladź miłą małżonka, iako gospodyni y pani, według zasług y z zmowy onych, będzie wiedziała iak kontentować y podług woli y upodobania swego trzymać y chować. Samey też miłey małżonce swoiey ieymość paniey Appolloniey z Kossobuckich

Mikołaiewey Grekowskiej, za doznane y świadczone życzliwe w życiu affekta y uszanowanie, wzajemną tedy miłością y wdzięcznością nagradzając, z daney swey woli y miłości małżeńskiej, wszystkie dobra od mała do wiela naydujące się, iako to, leżące: kamienicę spólnie z tą z miłą małżonką murowaną y nabytą; ruchome iakie są, należy się y nazwać się mogą summy pieniężne, w gotywiznie wiele się znajduią y znaleźć się mogą, także u kredytorów za obligami, cerografami, kartami, registrami y innemi dokumentami gdzie y u kogo kolwiek będące; tudziesz złoto, srebro, perły, klejnoty, pierścienie, fanty, konie, wozy, cynę, miedź, mosiądz, kotły, zelaza naczynia domowe, oraz y wina, tak w kamienicy własney, iako w sklepie pod kamienicą iezuicką ś. Jana collegium akademickiego Wileńskiego będące, a osobliwie wina beczek dwadzieście w Grodnie, także u ichmościów xięży iezuitów złożone, miłej małżonce swoiey bez żadney excepcyi y owszem oddalając od tego wszystkiego wszystkich bliskich krewnych y powinnych swoich. pogotowiu obcych ludzi, aby żaden przystępu y prawa wieczniemi czasy do dóbr pomienionych nie miał, tym urzędowym testamentem ostatniey woli swoiey chcąc y warując zapisał y w dyspozycyą oney wolną y wieczną oddał, z tą expressją, aby taż miła małżonka testamentnika od miejsca wyż specyfikowanego wina, w Grodnie u ichmościów xięży iezuitów złożonego, onych uspokoiła. Dług zaś od pana Jordana w Grodnie mieszkającego, za kartą iego daną na tyńfów czterysta należący, teyże małżonce swey darowawszy y zapisawszy pozyskać obligował. Wyraził też y to: że za wina dla wielmożnego imé pana Horaina—podwoiewodzego Wileńskiego, różnemi czasy nabrane, według

kartek imé pana Jelca, a zapłacenie y satysfakcyą onego ma się żona iako swey własności upomnieć y upraszać. Zlecił też y to miłej małżonce swoiey, aby z panem Michałem Afaniewiczem, grekiem, porachowawszy się, pieniądze od niego należące, tak za antał wina, które prawuiąc się z panem Janem Szalaem—winiarzem y mieszczaninem Wileńskim, wził dla podarunku y przysługi wielmożnemu imé panu Horainowi—podwoiewodzemu Wileńskiemu, iako osobliwie talerów bitych czterdzieście winnych, pozyskała y odebrała, a pozyskawszy na swoią potrzebę obróciła pozwoił. Co wszystko tym ostatniey woli swoiey testamentowym postanowieniem stwierdziwszy y od tego wszystkiego, co się tu wyraziło, wszystkich krewnych swoich, bliskich y dalekich, a pogotowiu obcych ludzi oddaliwszy, paniey Appolloniey z Kosobuckich Grekowskiej, miłej małżonce swey, tym testamentem zapisał, legował y na wieczne do wolney dyspozycyi szafowanie y iako chcąc ordynowanie, żadney excepcyi, accessu y salwy nikomu od dóbr swoich nie zachowuiąc, oddał, darował. Nakoniec taż wołą swoią ostatnią, iurydycznie uczynioną, warował to, przestrzegając, iż iesliby po śmierci testatora pana Mikołai Grekowskiego iacy kredytorowie intrusores y pretensorowie incompetentes znaleźć się mieli, requiruiąc y dochodząc nieiakowych pretensyi, abo długów do których się testator wcale nieznał y owszem twierdząc wyraznie zeznał, iż nie nikomu nie jest y nie został winien y żadnych długów nie ma, chyba za słusznemi dokumentami, iesli się pokazać mogą. Inaczey aby takowe niesłuszne requizycye y praetensye uformowane, za nikczemne y nieważne były, obowiązał. Teyże małżonce swoiey za kuratora y exekutora testamentu

imci pana Michała Kossobuckiego — burmistrza Wileńskiego, teścia swego, a żony oycy dobrodzieia być upraszał. A tak przy dobrym rozumie, dobrych zmysłach y zupełney pamięci, dobrze sobie rozważywszy, wszystko rozmyślnie y dobrowolnie sprawiwszy, warował y do pierwszego zdrowia przywiódł, tedy urząd y władzę nad wszystkimi domami swemi do śmierci swey, iako też moc y władzę ten testament, ile razy będzie się podobało, każdego czasu iako chcąc odmienić y inny uczynić wyraźnie sobie zachował. Wszystkim zaś urazy y krzywdy swoje w życiu poniesione darowali a iesliby też sam kogo iako człowiek uraził y wykroczył o wybaczenie prosił. Deinde stra-

sznym sądem Boskim wszystkich, którzy by mieli po długim życiu swoim y śmierci małżonkę turbować, obowiązał, a nadto ieszcze sąd każdy y urząd tey rekognicyi pana Mikolaja Grekowskiego, urzędownie uczynioney, ma od impetycyi wszystkich za daniem wiedzieć bronić y tę iego rekognicyą, albo ostatnią testamentową dyspozycyą nienaruszenie w każdym pukcie zachować, przez miłość Boską upraszał.

Quod testamentum seu ultima dispositio, praemisso modo per spectabilem dominum Nicolaum Grekowski — vinopolam, civem Vilnensem, facta et recognita, ex actis praesentibus nobilis officii consularis Vilmensis insinuata ac inscripta.

1737 г. Ноября 26 дня.

Изъ книги № 5358, за 1736—1738 г., л. 759—767.

180. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Федора Доросеевича.

Виленскій мѣщанинъ Федоръ Доросеевичъ, движимый религиозными побужденіями, записываетъ на богоугодныя заведенія, монастыри, церкви и духовенство православное 7,105 злотыхъ; записываетъ также значительное пожертвованіе и Св.-Троицкому монастырю, не смотря на то, что самъ Доросеевичъ былъ вѣроисповѣданіи православнаго;

остальное имущество, — товары, дома и наличныя деньги, въ размѣрѣ 98,136 зл. распределить между своими наследниками съ обязательствомъ уплатить его долги, не превышающіе 12,000 зл. Изъ документа этого видны предметы и внутренней и внешней торговли зажиточныхъ Виленскихъ купцовъ.

Feria tertia in crastinum festi sanctae Catharinae virginis et martyris die vigesima sexta mensis Novembris, anno Domini millesimo septingentesimo trigesimo septimo.

Coram actis nobilis iudicii advocatialis

et scabinalis Vilmensis comparens personaliter nobilis dominus Josephus Szyszko, nomine suo respectu tantum senioratus maritalis, nomine vero nobilis dominae Barbarae de Dorosiewiczis Szyszczynae — consortis suae, uti ipsius actricis exhibiti

registrum compactum, propria manu nobilis domini Theodori Dorofiewicz, secretarii sacrae regiae maiestatis, colendissimi uxoris suae parentis, connotatum ac subscriptum, post fata eiusdem nobilis domini Dorofiewicz relictum. Quod registrum ob perpetuam rei memoriam ac securitatem ad acta scabinalia Vilmensia offerendo suscipi, ingrossari ac per depromptum extradi petiit. Cuius registri, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis sub folio 148, 149, 150, 151, 152 etc.

Laus Deo, anno 1721 dnia 6 Marca: Legacya moja mała, którą mi pan Bóg fortunkę dał przy staraniu moim uczciwym, z której częśćkę wydzielał, aby małżonka moja po śmierci mey zaraz oddała, nie niestrzymając, przez ichmościów panów opiekunów naznaczonych, co się wyraża, y to też dokładam, com iuż z swych rąk dał na okupienie ołtarza od pana Frydrycha Kwieczora, co ma wpręce kończyć wielki ołtarz u Świętego Ducha cerkwi brackiej, który sta talarów odebrał, imé pan Samuel Paszkiewicz ma oddać, facit fl. 800

Za pogrzeb y za sorokousty mażona oddać zakonnikom currenti moneta 500

Żeby pana Boga prosili za duszę y w subotnik wpisali.

Do kongregacyi ichmościom pannom studentom pod protekcją przenaysłw. Panny aby w sobotnik wpisali y przy pogrzebie assistowali 400

Jchmość pp. młodzi, co przy congregacyi ś. Jana Ewangelisty, także złotych currenti moneta 400
Ale takowym sposobem, aby te oboie bractwa złożywszy te pieniądze, sto talarów oddali stare-

mu bractwu na okupno odświeżenia wielkiego ołtarza, moie do grobu cialo grzeszne zaprowadzili y w pominnik wieczny wpisali.

Pannom zakonnym, co przy świętym Duchu mieszkają na ich potrzeby zakonne leguię zł. . . . 100

A że u tychże panien cerkiewka mała zostaie, a dach się na niey zepsował, tedy na reperacyą złotych leguię. 200

Z tamtey strony przeniesio na summę 3400

Przy teyże cerkwi św. Ducha iest szpital, tedy na babki, które ustawnie do cerkwi chodzą, na ich potrzebę, aby na każdą zimę mieli wozów drew sześćdziesiąt, tedy przelożeni szpitalu mają z łaski swoiey dopatrzeć, na co leguię, a drwa mogą być z kwoty, kto zechce trzymać pieniądze. 300

Osobliwie babkom 6 na ich potrzebę po fl. 10 60

Imé oycom zakonnym, krom legacyi, 500 złotych na piętnastu zakonników młodszych y starszych, na chusty białe, na praczkę leguię po f. 15, facit. 175

Czego proszę deyrzeć, aby to każdemu doszło.

Zwonnikowi, ubogiemu człowiekowi, z tymi co mu pomagają dzwonić, dać zł. 30

Co drugich klasztorów.

Do Jewia dać na wystawienia piekarni. 200

Poniewasz o to prosiłem, aby dopatrzyl imé pan Wincenty Ko-

zynkiewicz, gdysz iusz y drzewo wywożono.

Do Kron, także w błahoczestyzo-
staiącej cerkwi murowaney, pro-
szę dać cur. mon. 300

Aby mało wiele cerkiew się
opatrzyła, przez pracę także imć
pana Kozynkiewicza, o co pilno
proszę, do tychże obuch klaszto-
rów proszę odesłać, do szpitalów,
iako do Jewieyskiego, tak y Kron-
skiego po fl. 20 40

Do Kieydańskiej cerkwi bla-
hoczestywey proszę odesłać . . . 100

Aby pana Boga prosili za du-
szę. Do klasztoru Surdeckiego,
aby pana Boga za duszę moją
przed cudownym obrazem nay-
świętszey panny Mariey prosili . 200

Z tamtey strony summa lega-
cyina przeniesiona cur. mon. fl. 3805

Do klasztoru Nowodworskiego 300

Proszę aby za duszę p. Boga
prosili.

Do klasztoru Kupiatyckiego, o
co z łaski proszę, abym był wpi-
sany w pominnik, iako grzeszny
człowiek, modły święte upraszam,
a te pieniądze, lubo małe, proszę
kazać obrócić na poprawę cerkwi
błahoczestywych aby w dalsze
ruiny nie poszły 200

Tamże przy tey cerkwi cerkiew-
ka Preczystey Bohorodicy, także
błahoczestywa, leguię na poprawę
oney 100

Na dwa szpitale błahoczestiwe
w Mińsku, jest, do iednego
przy świętych Pietrze y Pawle,
a drugiego do Preczystey Boho-
rodicy na obie po 50 fl. . . . 100

Na dwie też cerkwi błahocze-
stywe, co pod Mińskiem, Sołomie-
rycze y Przyłuki, po f. 50 . . . 100

Pannom zakonnym, co przy
cerkwi ś. Piotra 200

Co ia grzeszny człowiek Theo-
dor Dorofiewicz małżonki mey
miley proszę imć panią Anasta-
zją z Zahorskich Theodorowey
Dorofiewiczowey, aby te wszystkie
pieniążki na ubogich zakonników,
sług onych, były oddane, nie nie
wylączaiąc na siebie y na innych,
taką monetą wypłacić, iako piszę.
Co też na potoczne pogrzebu po-
trzeby y na załobę 600

Na ucztę zakonników y przy-
iaciół 1000

Na świece y na trunę 300

Ciało też moje grzeszne proszę
kazać odstawić podczas pogrzebu,
aby stało na ziemi, nie na katafal-
ku, aby do ziemi pan stworzył, pan
wziół, iemu niech będzie chwała
wieków, a duszy mey, day Boże
na wieczne odpocznienie z święte-
mi odpoczywać. Amen. Subscriptio
manus est talis: Theodor Doro-
fiewicz s. k. iegomości ad di-
tamentum na marginesie est talis:
czyni summy szelężney monety,
co przy woli Boskiey klasztorom
y ubogim legowałem złot. 7005.
Jeszcze dokładam y leguię na
bractwo, co w Wilnie miłosierne
szelężney monety, co pilno pro-
szę oddać każdemu f. 100. Uczy-
ni summa wszystkiego f. 7105.

Anno 1721, miesiąca Aprila
dnia szóstego. Zważaiąc legacyą
mą, com legował na ubogie kla-
sztory mało wiele, zdało mi się

za słuszną rzecz łożyć moje wszystkie ubóstwo na tym papierze, z kąd się ta legacya ma wypłacić przez małżonkę moją y mych dobrodzieiów, którychem prosił, aby dziatkami memi rządząc szczyrze dobrze było wypłacono z tey że sumki, co się tu wyraża ogulem, nie turbując moiey żony, aby się każda rzecz wyrażała; tylko się to kładnie, co w oczach iest widomo, w czym będzie przezorność ichmościów panów, aby krzywdy iako żona, tak barziej dziatki nie ponosili y szkody, o to tak się pisze:

Do Królewca na wicinie posyła 3800 kamieni pienki czystey, stawię wprętce złotych dobrej monety fl. 19000

Co się więcey wezmie, to przyłoży od ichmościów. Siemienia lnianego y konopnego rachuię beczek królewieckiey miary 800, rachuiąc po złotych 6, iako konopie, tak y siemie uczyni dobrej monety 4800

Len rachuię, poniewasz mnie samemu kosztuie dobrej monety złotych f. 3000

z górą, okrom cła kosztuie. Tedy co będzie więcey nad trzy tysiące dobrej monety, wyrachowawszy za frakt, połowę panu Symonowi Zarobińskiemu pożytku, a połowę mnie wyrachowawszy za frakt y cła zapłacone, o co proszę ichmościów państwa, aby panu Symonowi doszło. W tym też Inie żadnego szeląga niemasz pana Symona Zarobińskiego, alem do szeląga zapłacił, iako trzęsa-

czom, tak też wiążęczym przez samegoż pomienionego, zaczym za pracę dziękuie. A połowicą pożytkiem od lnu dzielić się należy, o co pilno proszę ichmościów.

To też się dokłada, co ludzie pewni mnie winni tynfowey monety, mianowicie: Jmé pan Szatrawa r. w. syn wie, pan Sninkiewicz, który przez ręce swoje dawał tynfów 10713 — 14. Co wprętce powinien oddać, poniewasz na gotowe pieniądze kupilem, na co ma rachunek, bom wierzył bez zastawy y obligu, w czym świadek iest pan Mińkiewicz, gdyż sam płacił za te towary w Królewcu.

I tem imé p. Ogiński—kasztelan Witebski zostawił u mnie srebro, o czym wie pani y ma u siebie srebro, butyli srebrne pozłociste z herbami, na co tynfów 1033—10 gr., a tynfów reszty imci panu wojewodzie Witebskiemu 66—20 oddać tym 1100 należy według karty. A o sto pięćdziesiąt czerwonych złotych rozmówić z imścią panem wojewodą Witebskim, ieżeli odebrał rewersały imci pana wojewody, tak y od imci pana kasztelana odebrać przy oddaniu pieniędzy, a rewersały poszarpać, dyamentowy pierścień y srebro oddać imci panu wojewodzie, bo nic na to niewinno.

Przeniesiona summa z tamtey strony, iaką za towary przydzie w Królewcu odebrać, uczyni tynfowey monety tynfów, tak też co od

pana Sztrawy zw. y co należy od iaśnie wielmożnego imć pana Ogińskiego — kasztelana Witebskiego, uczyni ze wszystkim tynfami rachuiąc tynfów 56,746—24

Gotowey summy leżącey u pani w skrzynce zieloney zostaię tynfową monetą rachuiąc 14,000

A poniewasz tylo się pienka rachowała, konopi, a siemie, a oleiu y rogoż nie rachowało się, tak też pakula, iako Inianego, tak też konopnego b. c. stawi się do porachunku summy tynfów plus minus 1,800

Długów różnych, co się w tym regestrze znajduie, po pewnych ludziach, bo się niepewni nie rachuiąc, stawię tedy tynfową monetą rachuiąc tynfów 9,000

Towary też moie pewne, Bogu y żenie wiadome, mianowicie: od soli zacząwszy, którey tylo beczek 110 kosz. 600, zelaza 50 sztab. Blachi B. 3, stali B. 7, ołowiu centnarów 8, szrotu centnarów 4, fasa 1 cukru zaczęta kandyzbrotu. K. 8, Ołowu B. 4, syropy B. 3, cukru szarego skrzynka iedna. Worek bryzeli 1, item drugiey bryzeli worek 1, worek rozmarynu 1, item skórki pomaranczowey worek 1, faski rozynek 2, mało co zaczęte. Orleanu funty 10, lazurku funty 50, czyli sto, Mydła Barskiego y migdałowego K. 6, rogu firomontu fun tów 10, ten mi drogo kosztuie; papieru rez 12, czyli 20, iedna reza papieru pocztowego; 10 skrzyń Gdańskich y asterków więcey 10, Gdańskich małych y wielkich 54 Beczki;

ięczemieniu w szpichlerzu u pana Rozynekiewicza 4 B. Śledzi Theodora, osobliwie tenże winien na oblig flory 500, który oblig w szafie gdzie pana Wincentego obligi, iezeliby cale upadł był człowiek, tedy aby iako dokłada się ieszcze 10 B. pszenicy za moią duszę, tak y za dobre zdrowie pana Boga prosili, to im darować. To co tez pan Wincenty Rozynekiewicz winny z pięć albo sześć tysięcy, tedy ichmość z tych sobie potraćić com darował dla dziatek imści złotych tysiąc, a resztę do szeląga powinien oddać pani y dziatkom moim y ichmość panom opiekunom.

Transportuie się summa z tamtey strony, okrom towarów wyrażonych, które przy chorobie moiey nienależycie werifikowały się, o czym wie małżonka summy tynfowey monety tynfów 81,737

W towarach, zacząwszy od soli aż do korzenia y do ięczmienia y pszenicy, ogulnie tedy z górami tynfów 8,000

Imć panu Samuelowi Wikłokońskiemu Paszkiewiczowi, in vim legacyey na oltarz, dałem talarów bitych gotowych pieniędzy sto, co czyni 633

Uczyni tedy fortuny moiey, co w gotowiznie y w towarach wyrażonych, także co po ludziach pewnych, rachuiąc to wszystko na tynfową monetę, czyni 90,370

Z tey tedy summy tynfowey monety 90,370 gr. 4 należy wypłacić icymość pani Witowey, za dwuma cerografami, to iest, za

cerografem, co pan Mińkewicz brał, czyni dobrej monety złotych 1874. 19^{1/2}. Co brał Jędrzey na iegomci uczymy d. m. f. 1012 — 29. Osobliwie imci panu Alexandrowi Chemanowi za kuczbay, według listu samego, należy zapłacić dobrej monety f. 441—15. Na co kartę daną odebrać, wypłaciwszy summy, czyni dobrej monety w Królewcu wypłacić f. 3329—^{3/4}

Na to mnie winni.

Jmé pan Henki d. m. 350. Jeżeli się więcy naydzie długu, mnie winnego od pana Henkiego, mianowicie, co oycem iałmużny dałem, tynfów 29 dobrej monety 42.—Reszty należy zapłacić dobrej monety f. 29. 37. 3^{1/2}. Co czyni na tynfy tyntów. 4900

Piszę tedy y podpisuję się ręką moją przy słabym zdrowiu moim będąc y przy skończeniu życia mego, że nikomu więcey nie iestem winien w Królewcu, ani w Litwie y nie mogą się żadne karty pokazywać na mnie, chyba fałszywe, abo iakie podrzuty mogą być, abo by też w przepomnieniu karta mogła zostać, zaco by każdemu kłamecy przed panem Bogiem trzeba odpowiadać. A że też w tym regestrze namieniła się legacya, którey dla Boga nie trzeba odkładać, ale zaraz potrzeba oddać, lub odesłać w iedną drogę, a drugiego w drugą drogę, nawiwszy tatarzyna, co by się pieniądze broń Boże nie rozlazły,

o co pilno proszę y na strasznym by sądzie upominał bym się tey mey krzywdy, żeby tym ubogim klasztorom nie doszło, ale tak ma doysć, iako w górze napisano na karcie 148, tak się powinno każdemu klasztorowi y szpitalowi oddać y bractwom. Co szeleżney monety fl. 7105, zaczym aby różne pieniądze były, tedy dokłada się ieszcze szeleżney monety 895. Tedy wychodzi na legacyą z tey summy, która się wyraziła, tysiąc talerów o te złotych 895. Co nad legacyą przechodzi, tak się mają ordynować przez imię pana Minkiewicza, mego miłego zięcia: do świętey Trócy oyców bazylianów unitów złotych 200, na dwie achtelki oliwy, żeby przed nayświętszą Panną były palone, póki oney stanie. Przy teyże cerkwi, co iest szpital, na poprawę okien, coby tam należało, do oprawy drzewa, iako to drzwi y ław, złotych 100. Babkom, co tam w szpitalu mieszkają fl. 30. Na świece do ołtarza nayświętszey Panny fl. 30. Do cerkwi ś. Ducha po pogrzebie proszę do namiestnych obrazów u wielkiego ołtarza 40, parę ważącą postawników na rok stawi się, fl. 150; a trzecia świeca postawnik przed świętym Mikołaiem z tey summy fl. 158 ma być dana. Item do świętego Nikodema, Józefa do szpitala pod dominikanami zł. 100. Do bonifratellów na ubogie zlot. 100. Do augustyanów na Sawicz ulicy iałmużny złotych 100.

Na ubogie pod Zamkiem zł. 50.
Na Antokole do szpitala zł. 30.
Do świętego Filipa y Jakuba do szpitalu złotych 20. Do świętego Stefana na ubogie do szpitalu złotych 40; lubo przechodzi złotych 60 nad tysiąc talarów, proszę dołożyć. A pan Bóg waszeci dołoży dobrego zdrowia, iako samey waszeci, tak y miłym dziatkom błogosławieństwo samym waszecióm ichmość panom, iako to, czterem wielce proszę o to, iako to iegomości pana Jana Łunkiewicza y imé pana Samuela Tolokońskiego Paszkiewicza, aby z łaski swey byli rządzcami y dyspozytorami tey sumki legacyney, aby przy odebraniu iałmużny deklarowali przy cerkwiach y szpitalach, za moią grzeszną duszę pana Boga prosić, aby żadnych strachów dusza moia nie cierpiała, ale aby w łasce Boskiej była. Miłych też moich ichmość panów zięciów proszę o to, iako imé pan Andrzej Mińkiewicz b. w. aby spólnie z imé panem Andrzejem Waszkiewiczem, ponieważ deklarowałem według woli Boskiej y żony moiey Polonią córkę moią starszą za imści oddać, a że córka moia pierwsza, która była za imé panem Mińkiewiczem b. w. z woli Boskiej zmarła, iednakże imé pana uznawam, że serdecznie moie dziecie y wszystko z imcią skonczyłem, tylo miedzy nami słowo było omylił się, poniewasz z inszą nieskończy, bo sam pisał. Tedy iako imé pan Łunkiewicz,

iako imé pan Samuel Paszkiewicz, imé pan Mińkiewicz, imé pan Andrzej Paszkiewicz, iako iuż namieniony zięć y za opiekuna policzony y iest tutorem, czterech tedy ichmościów panów rządzców fortunki moiey zostawiuę opiekunami y maia z łaski swey rozporządzić spólnie z żoną moią przy protekeyi iaśnie wielmożnego imé xiedza biskupa Wileńskiego y iaśnie wielmożnego imé xiedza coadiutora Witebskiego, panów y dobrodzieiów moich miłościwych, których panów y dobrodzieiów moich, iako za życia wynaszałem, tak y przy schyłku życia mego ponawiam, aby dziatkom moim sierotom byli panami y dobrodzieiami, o co pilno proszę. Subscriptio manus sequitur talis: Theodor Dorofiewicz, — sekretarz iego królewskiey mości.

Summy czyni comput zniesioney tynfów. 90,370—4

Z tego w Króleweu wypłacić tynfową monetą za cerografami tynfów 4900.

Legacyi wypłacić różnych klasztorom y szpitalom talarów bitych 1000, czyni talarów fl. . 6322—10

Tu się wyraża pogrzyb, żaloba, sorokoust y świece, to się mi też za rzecz słuszną postawić godziło. Co y dokładam, co mi dał pan Bóg za życia mego z pracy cale rąk moich w gospodarstwo ufundować, com dobrze zważył, co iest za terazniejszey żony moiey w sklepach, tak też co się sporząd-

ziło za pierwszey żony moiey Heleny Łunkiewiczowny, a teraznieyszey Anastazyi Zahorszczanki, to za słuszną rzecz piszę, iż tak wiele może być ruchomości, iako to we złocie, w kleynotach, srebro, w miedzi, w cynie, w mosiądzu, kobiercach, w szabelkach, iakich takich zegarkach, dwóch w szatach białogłowskich, w sukniach męzkich kilkunastu par, w czapkach, ilkach, w pasach: ieden bogaty, drugi karmazynowy nowy siatkowy; po innym sprzącie różnym, iako to: w białych chustach, w materyjach mało wiele pozostałych y w okazyach potocznych, co by się legenda wielka mogła należeć, skracam, są też skrzynie różne, małe y wielkie, szkatułeczki, małe y wielkie, cyprysowe, we srebro oprawne. Post subscriptionem manus nobilis domini Dorofiewicz, iterum additamentum est tale: Anno 1721 die 6 Aprila, sama też słusność potrzebuie tego, aby oyczyste dobra y dziadowszczyzna, z dawnych czasów fundowana, były wyrażone y w taxę działkom poszły, a mianowicie: kamienica, która na Subacz ulicy zostaie, libertowana y dekretem oczewistym trybunalskim z miastem obwarowana, że ta kamienica w roku 16.. (?) a lubo ta kamienica mi kosztuie koło trzydziestu tysięcy, bom prawo przez lat siedm miał w trybunale y musiałem przyplacić za expulsią, uczynioną przez imię pana Naramowskiego—podsędka Osz-

miańskiego, ale iednakże dla miłych dziątek moich y dla lepszego ich pomiarkowania, stawi tylo tę kamienicę tynfowey monety tynfów 16,000

Drugą kamienicę moją także, którą fundowałem z gruntu po pożarze kosztem niemalym, tylo stawię oną tynfów 8000. Którą kamienicę deklarowałem imci p. Andrzejowi Paszkiewiczowi przy córce moiey y posagu gotowych pieniędzy. O czym wie małżonka moia y przyjaciele, com deklarował raz—oddadzą.

Kamienica tedy pierwsza, co na Subocz ulicy, tak się waruie, że dwum działkom w podział, to iest: Antoniemu Dorofiewiczowi y panie Barbarze Dorofiewiczownie, przy tey kamienicy mają też pewne części wyrażone na każdą osobę po tynfów 24,534—6 gr. A że do tych dwóch kamienic moich wieczystych małżonki mey miley nie łączę, tym się dzieie, że ta osiadłość, która na Końskiej ulicy przed pożarem po ieymci wziołem, kiedy zgorzała, tedy mem wszytką musiał do nowa reparować y nowy drewniany budynek stanowiąc, z kominem nowym murowanym y piwniczką murowaną małeńką y inne zapadlizny podeymowałem, y z końca w koniec wybrukować kazałem y com brał arendy, tedy na tą sumę kamienicę pan Rozyńkiewicz wydawał, na co mam registra od pomienionego.

Kocioł też o funtów 200 y daley, który w browarze wmurowany, alias bania, którą przy kontrakcie ma pan Rozynkiewicz, który pan Rozynkiewicz przy skończeniu dwóch lat ma, iako kamienicę, tak y banię w całości oddać y złotych czterysta za mieszkanie ma y powinien będzie zapłacić według kontraktu, który kontrakt oddałem w ręce wmsci. Tak też y na drugą kamienicę kontrakt wmsć do rąk odebrała, co proszę mieć w schowaniu, aby dziatki byli od wmsć pani ukontentowani z dóbr macierzystych. Którą kamienicę wmsci cale leguię y zapisuię, przy tym kramę nieboszczyka pana Jakuba Dziahilewicza, na Imbrach leżącą, y tą daruię, ponieważ mi wiele kosztuię, gdyż wykradziono spólnie z sklepikiem, do tego tedy iako kamienicy, tak y kramy przydaię dwie wiciny ze wszystkimi apparamentami, lnami, kordelami, zagłami, kotłami, kotwiami, biorą do wazenia pieńki, lnu, co day Boże spólnie zażywać.

Pultynek aksamitny, szkatułki sardzone y inne rzeczy, mianowicie z futer, co się y dopioro kupiło, ad minimum stawię tynfów monety tynfowey. 19000

Potrąciwszy dług Królewiecki y legacyą za duszę moią uczyni sumnę tynfów, 11233 groszy 10.

Zostaie gotowey summy, iako w gotowiznie, tak y w towarach

tynfowey monety tynfów . . . 79136—24

Facit summam tynfów . . . 98136—243

Eiusdem subscriptio manus est talis: Theodor Dorofiewicz. iego królewskiej mości sekretarz.

Additamentum vide folio 156, a margine est tale: To też dokładam, że memu Antoniemu Dorofiewiczowi, aby w taxę nieszło, mianowicie dwie czapki . . . dwie czapki aksamitne, iedna nowa dobra, dwa pasy, ieden bogaty, a drugi siatkowy karmazynowy z złotemi puklami, dwie szable, iedna pozłocista ordynka, a drugi pałasz we srebro oprawny, także y kuntusz adamaszkowy nowy podszyty ceglasy nową kezetą, to wszystko leguię y daruię. Dorofiewicz, sekretarz iego królewskiej mości.

Transport summy z tamtey strony tynfów 98136—24

Na cztery tedy części dzieląc tę sumnę, czyni każda część po tynfów. 24534.—6

Tedy cztery części wynoszą sumnę wyżej wyrażoną tynfów . 98136—24

Komu te części należą, wyraża się dla wiadomości, aby ichność panowie opiekunowie z łaski swey rozporządzili.

Małżonce moiey część czwarta tynfów 24534—6

Takoż część córce moiey Polonii tynfów. 24534—6

Trzecia część Antoniemu . . 24334—6

Synowi moiemu, żoną spłodzo-
nemu, tyńfów 24534—6

Czwarta część Barbarze Dorofie-
wiczownie, żoną spłodzoney, tyńf. 24534—6

Wynosi tedy summa równo 98136—24

Apud quod regestrum subscriptio manus
est talis: Theodor Dorofiewicz, sekretarz
iego królewskiej mości.

Quod regestrum, praemisso modo ad acta
oblatum, est actis iudicii scabinalis Vilnen-
sis inscriptum.

1778 г. Марта 7 дня.

Изъ книги № 5365, за 1772—1789 г., стр. 487.

181. Духовное завѣщаніе Виленскаго купца Семена Гуковича.

Виленскій мѣщанивъ и купецъ Семень Гуко-
вичъ просить своихъ душеприкащиковъ похоро-
нить его въ Св.-Духовскомъ монастырѣ подь при-
дѣломъ св. Евангелиста Іоанна; довольно значи-
тельное имущество свое, *нажитое исключительно*
личными трудами, и состоявшее изъ денегъ (до
11,000 зл.) и разнаго движимаго имущества, онъ
завѣщаетъ частію духовенству православному, ча-

стію же своимъ родственникамъ. Св.-Духовскому
монастырю и монахамъ завѣщаетъ 1,900 зл.; дру-
гой *конгрегаціи* во имя св. Евангелиста Іоанна,
2000 зл. (первая конгрегація во имя св. Кон-
стантина и Елены) и нищимъ 40 зл. Относительно
своихъ родственниковъ требуетъ, чтобы недоволь-
ный его волей былъ лишень завѣщанной ему ча-
сти наслѣдства.

Feria tertia post dominicam quadrage-
simam, die decima mensis Martii, anno Do-
mini millesimo septingentesimo septuage-
simo octavo.

Coram me Gregorio Haluza—procon-
sule nobilisque iudicii advocatialis et sca-
binalis Vilnensis notario ordinario et no-
bili domino Francisco Przemieniecki—sca-
bino Vilnensi, pro recipienda recognitione,
inferius expressa, a nobili domino Onufrio
Minkiewicz,—secretario sacrae regiae ma-
iestatis, avvocato Vilnensi, ob legalitatem

verae infirmitatis ad residentiam famati
domini recognoscentis descendentibus, to-
tumque iudicium repraesentantibus, ibidem
comparens personaliter famatus dominus
Simon Hukowicz,—negotiator et civis Vil-
nensis, licet quidem debilis corpore, sa-
nus tamen mente et ratione per totum
existens, praesentes literas ultimae suae
testamentanae dispositionis, parato scripto
praeconceptas et coram dd. lectas, cum
introfusus contentis, palam, libere ac be-
nevole recognovit. Quarum literarum,

praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis.

W imię Boga Ojca y Syna y Ducha świętego stań się wola Boska. Amen. Cokolwiek tylo kreatur Boska na świat wyprowadziła wszechmocność, wszystkim tym ostatnią założyła granicę, bo kiedy spojrzym na wszystkie świata tego ozdoby, zdałoby się nieco z nieśmiertelnością certować, ale niemasz pod słońcem żadney uszczęśliwioney rzeczy, ktoraby ostatniego nie czekała upadku. Ludzka kondycya, lubo nad wszystkie stworzenia od Boga osobliwszemi jest przyozdobiona przymiotami, y ta temuż podlega prawu, co ia Symon Hukowicz, — kupiec y obywatel miasta iego królewskiej mości stołeczney Wilna, mając w konsyderacyi, iako z śmiertelnych rodziców urodzony, wiedząc Boską przestrożę, że nie wiemy dnia, godziny zeyścia naszego, umyśliłem szędziwością lat zdięty y mocno na ciełe zdebilitowany, przy zdrowych będąc zmysłach y zupełney recognicyi. takową ostateczną uczynić dyspozycyą:

A *naprzód* duszę moją grzeszną, krwią Zbawiciela pana moiego odkupioną, temuż Stwórcy swemu oddaę y polecam, mając nadzieię w ranach iego przenajświętszych, że za przyczyną przenajświętszey Matki swoiey, osobliwey protektorki moiey, tudziesz świętych Bożych, patronów y patronek moich, a osobliwie świętego Symona, patrona mego, odpuściwszy grzechy moie, do chwały wiekuistey przyiać mnie będzie raczył. Ciało zaś moie grzeszne, iako z ziemi wzięte, teyże ziemi oddaę, które nie gdzie indziej, iako w cerkwi świętego Ducha ichmościów xięży greko-ruskich Wileńskich, w sklepie pod świętym Janem ewangelistą, pochowane y po-

grzebione było, ichmościów pana Stefana Pawłowskiego y Pawła Łukaszewicza, kupców Wileńskich y exekutorów ninieyszey testamentowey dyspozycyi moiey upraszam. Co się tyce ubogiey substancyi moiey, ni z ojca, ni z matki, ani też z dziadów, pradziadów spadaiącey, ale krwawym potem y właściwym staraniem przez kurs życia moiego zahotowaney, przy prezencyi ichmościów panów Stefana Pawłowskiego y Pawła Łukaszewicza, kupców Wileńskich, gdzie y u kogo summy, na legacye poniżej wyrazić się mające, nayduią się, tak specyfikuję, to iest: U imci pana Kasperowicza, za obligiem w roku tysiąc siedmset siedmdziesiątym piątym, miesiąca Februarii piątego dnia danym, kapitalney summy złotych polskich dwa tysiące pięćset zapłacono; totalnie prowizyą u imci pana Piotra Klementowicza, kupca Wileńskiego, za obligiem w roku tysiąc siedmsetnym siedmdziesiątym trzecim, Marca dziesiątego dnia, danym, kapitalney summy złotych dwa tysiące; u imci pana Pawła Łukaszewicza, za obligiem y kartami złotych polskich tysiąc siedmset dwadzieścia; u imci pana Franciszka Sokolowskiego złotych polskich tysiąc ośmset; u iego mości p. Onufrego Sipki — złotych polskich dwa tysiące; u Jana y Bazylego Hukowiczów, za kartami, złotych polskich sto sześćdziesiąt dwa; u wielebnego iego mości pana Mikołaja Bobrowskiego na zastawie znyduie się czerwonych złotych siedm, czyni złotych polskich sto dwadzieścia sześć; u szewca Kowalewskiego zostaię złotych polskich sto. U siebie zaś osobliwie na sustentament miałem w całości złotych polskich tysiąc pięćset dwadzieście dwa y groszy dwa-naście; te iuż się nadexpensował y wreszcie iednak może pozostać. Z których de-

super wyrażonych summ, mnie od Boga wszechmogącego do wolnego szafunku powierzonych, nie z żadnego przymusu, ani perswazyi ludzkiej, lecz z własney swej woli tak dysponuję, a rozporządzam, iako to: Za dyspozycyą ciała mego grzesznego w cerkwi ś. Ducha greko-ruskiej tu w Wilnie, za katafalkową apparencyą, za dzwony, za kondukt za śpiewanie psalterza przy ciele y inne requizyta pogrzebowe, złotych polskich pięćset naznaczam. Na exekwie co kwartał, cztery razy na rok, złotych polskich pięćset determinuję. Zakonnikom Wileńskim greko-ruskim święto-Duskim y innym oycom, pod dependencyą tuteyszego iegomości xiędza starszego zostaiącym, dla osób dwudziestu na modlitwy za duszę moią, złotych polskich dwieście leguję, upraszaiąc ichnościów panów exekutorów, aby każdemu zosobna oddali. Trzem mniszkom greko-ruskim, przy cerkwi świętego Ducha zostaiącym, na modlitwy złotych polskich dwieście dezygnuję. Do kongregacyi świętego Jana ewangelisty, w teyże cerkwi świętego Ducha będącey, na memento duszy moiey Symona, y ażeby podczas nabożeństwa w potomne czasy przed oltarzem nayświętszey panny Maryi oliwna lampa gorzała, złotych polskich dwa tysiące naznaczam; na którą lampę przewzi połowę, a na reperacyą coroczną dachu cerkiewnego też połowę ma się obracać. Na obiad żałobny, na trunę y na inne potrzeby pogrzebowe złotych pięćset naznaczam. Na ubogich, przy cerkwi będących, y do różnych szpitalów złotych polskich czterdzieście. Panom Pawłowi y Kondratowi Sawiniczom—kunsztu stolarskiego w Mohilowie mieszkaiącym, na osobę po złotych polskich pięćset na obydwuch, czyni złotych polskich tysiąc; panom Bazylemu,

Janowi y Teodorze Sawiczownie Hukowiczom—synowcom y synowicy moim na trzy osoby złotych polskich tysiąc. Pani Barbarze z Hukowiczów Aleksandrowey Homanowiczowey złotych polskich pięćset. Pani Apolonii z Dorofiewiczów Kotelnickiey złotych polskich dwieście. Jegomości panu Stefanowi Pawłowskiemu złotych polskich dwieście. Maryannie Wasilkowskiej—gospodyni, prócz należytego iey iurgieltu, która przez wielość lat służyła, seorsive złotych polskich pięćdziesiąt. Janowi Kahurskiemu, ubogiemu, złotych polskich dwadzieścia. Marcinowi, klasztornemu słuździe, na modlitwy, złotych polskich dzieśięć. Jegomości panu Stanisławowi Suchkowiczowi złotych polskich sto. Imci p. Andrzejowi Leonowiczowi złotych polskich dwieście. Y do cerkwi, w Mohilowie będącey, świętego Mikołaiia, gdzie mnie krzczono, na słuźby Boże, panachidy y dzwony złotych polskich pięćset. Co wszystko namienieni et inferius wyrażeni exekutorowie moi obligowani będą zupełnie zaspokoić, y sobie zawdzięczywszy fatygę, do tego osobliwie, do bractwa kongregacyjskiego świętego Ducha greko-ruskiego summę złotych polskich tysiąc pięćset sześćdziesiąt, komu z całości bractwa zadysponowana będzie zapłaciwszy, restuiące ze wszystkiego quantum pani Barbarze z Hukowiczów Homanowiczowey oddać obowiazuję. Dokumenta zaś, na należności w górze pomienione, u imci pana Pawła Łukaszevicza, kupca Wileńskiego, iuż od niemałego czasu deponowane zostaią. A co się tćknie sprzętu gospodarskiego, iako to: z sukien, fant, sprzętu gospodarskiego, generalnie wszelkiego, y innych suppelektyliów, to wszystko ad massam zbiwszy, (etiam iakowe by się od kogo okazały

zdowodów należności) przez praktyczne zbycie, ciż ichmość panowie exekutorowie bez żadnego zażycia urzędu, summę wypadającą y pozyskaną, podług sumnienia y obowiązku, w górze wyrażonego, obrócić obligowani będą, za obligami y kartami summy od kreditorów moich, aby na terminach opisanych odbierane były, tychże ichmościów panów exekutorów obowiązuję. A iż by w żadney wiadomości cały majątek mój zostawał, usque do zeyścia tchu z ciała mego, iak nayusilniey w pilności tychże ichmościów panów exekutorów summiennością wiąże. Długów, od siebie należących, nikomu niemam, wyznaię, y żeby wszystko rządnie bez najmnieyszey ni od kogo z powinowatych moich prepedycyi y interessowania się, przez ichmościów panów exekutorów moich, podług ninieyszego ostatecznego zadysponowania sprawiono, y dokonano było, pod surowością straszliwego sądu Boskiego upraszam; a oraz gdyby który kolwiek z powinowatych, we śrzedzinie takowego zadysponowania wyrażonych, chciał się interessować, y nad wolą moją sprzeciwiać się, tedy nie tylko od części sobie oznaczoney odpadać powinien, ale też karze u każdego sądu nieuchronney podlegać obligowany będzie. W czym iak nayuroczyściey rzeczonych ichmościów panów exekutorów moich zabezpieczam, których, to iest ichmościów panów Stefana Pawłowskiego, — szlachetney izby kupieckiey dyrektora, y Pawła Łukaszewicza—kupca y obywatela miasta iego królewskiey mości Wilna, przyjaciół moich, naznaczam, y ninieyszą ostateczney woli moiey dyspozycyą nieodmiennie determinuję y obowiązuję, aby we wszystkim zadość woli moiey uczynili, strasznym sądem Boskim y miłością bliź-

niego. Testament zaś pierwszy, w roku tysiąc siedmdziesiątym piątym, miesiąca Maia dwudziestego dnia datowany y tegoż roku miesiąca Junii ósmego dnia coram iudicio advocatiali Vilnensi przyznany, kassuję y ze xiąg eliminować pozwalam. W koniec zatym takowego zadysponowania mego, nie uchibiam powinney szlachetney izbie kupieckiey, pod dyrektorstwem ichmościów panów Stefana y Józefa Pawłowskich zostaiącey, oddać ostatecznego pożegnania ze wszystkimi przez trakt życia moiego będącemi konfratrami, którym w pamięć braterską wrażam się y proszę o należne uczynności pogrzebowe, za co stanowszy przed Naywyższym przyczyną zawdzięczę, żegnam wszystkich ogólnie krwi moiey tyczących się, niech Bóg naywyższy da szczęśliwości do zgonu życia nieodmiennych zażywać, a ia z powinowactwa moiego błogosławiam choć nieprzytomnych; żegnam też w Bogu nayprzewielebnieyszego iego mości xiędza Polkińskiego, superiora naszego grekoruskiego święto - Duskiego Wileńskiego, prosząc o pamięć za duszę moją. Nic ode mnie klasztorowi iego nie należy, prócz w górze wyrażonego zadysponowania moiego, do którego na większy walor przy ichmościach panach pieczętarzach, ustnie y oczewisto uproszonych, własną moją ręką podpisuję się. Dat w Wilnie, roku Pańskiego tysiącznego siedmsetnego siedmdziesiątego ósmego, miesiąca Marca siódmego dnia.

Apud quas literas ultimae testamentariae dispositionis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum circa sigillum sequuntur tales: Symeon Hukowicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od sławetnego iego mości pana Symona Hukowicza,—kupca y obywatela Wileńskiego mia-

sta, do tego ostateczney woli testamentu, z zupełnym intus wyrażonym zadysponowaniem sprawionego, dobrowolnie y rozmyślnie podług prawa podpisuję się: Thomasz Filipowicz mpp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu podpisuję się: Stanisław Juchnowicz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego

testamentu podpisuję się: Alexander z Duvyszów Macielewicz.

Quae praesentes literae ultimae testamentariae dispositionis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vilmensis inscriptae etc.

2) Акты административные.

1677 г. Декабря 9 дня.

Изъ книги № 4205, за 1676—1681 г., л. 877.

182. Баниційный листъ короля Яна III, которымъ подвергается изгнанію изъ края Литовскій скарбовый писарь Станиславъ Амброжевичъ за неявку въ трибунальный судъ по долговому дѣлу съ Виленскихъ Св.-Духовскихъ братствомъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ осьмого, мѣсяца Генваря двадцать первого дня.

На рокахъ судовыхъ земскихъ отрохъ Короляхъ, святѣ римскомъ припалыхъ и судовне у Вильни одиравованныхъ, передъ нами Матеушомъ Яномъ Закревскимъ—судьею, двораниномъ его кор. милости, Михаиломъ Константиномъ Колендою—подсудкомъ, а Миколасемъ Франтишкомъ Росохацкимъ—титуномъ Троцкимъ, писаремъ, врадниками судовыми земскими воеводства Виленскаго, постановившише очевидство у суду панъ Александеръ Гордѣевскій покладаль и куактыкованью подалъ до книгъ земскихъ Виленскихъ листъ его кор. милости баниційный, зъ канцеляріи большой Великого Князства Литовского выданный, отъ въ Богу велебного его ми-

лости отца Клементого Тризны-старшого монастыра при церкви брацкой русской въ Вильнѣ будучого, законниковъ рекгулы светого Базылего и зъ всего брацтва Крестоносного духовного и свѣтского, противо его милости пану Давиду Станиславу Амброжевичу—писару скарбовому Велико-го Князства Литовского, вынесеный и тому зъ брацтву Крестоносному належачій, просечи абы тотъ листъ до книгъ земскихъ Виленскихъ былъ актыкованъ и уписанъ, который уписуючи въ книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Янъ третій, зъ ласки Божое король Польскій, и проч. Всимъ вобецъ и каждому зособна, всякого достоинства, владу и стану людемъ духовнымъ и свѣцкимъ, обывателемъ панствъ нашихъ, ознаймемъ. Масемъ того вѣдомость зъ дек-

рету и листу одосланья до насъ одъ суду головного трибунального великого князства Литовского, ижъ передъ тымъ же судомъ головнымъ трибунальнымъ у Вильни, въ року прошломъ тысеца шестьсотъ семьдесятъ шостомъ, мѣсеца Августа двадцатого дня сужона была справа въ Богу велебного отца Игнацега Зикмунтовича, намѣстника монастыра при церкви светого Духа брацкой у Вильни будучого, и цалого духовного и свѣцкаго шляхецкой и мѣйской кондиціей людей брацтва зостаючого, зъ урожонимъ Давидомъ Станиславомъ Амброжевичомъ--писаромъ скарбовымъ Великого Князства Литовского, за позвомъ до декрету суду каптурового Виленского, въ томъ же прошломъ року м-ца генвара четвертого дня зопшого, до доситъ оному учиненья, то есть, до одданья черезъ помененого урожоного писара скарбового великого князства Литовского, звышъ менованому брацству тысеца золотыхъ польскихихъ, подъ виною выволанья, тымъ суду каптурового декретомъ платитъ наказаныхъ. Затымъ о вину выволанья, въ которой справѣ по выданью за нестаньемъ урожоного Амброжевича, яко въ року завитомъ, на упадъ въ речи и по утверженью декретовъ каптуровыхъ, яко слушныхъ и правныхъ зо всимъ всказомъ тотъ судъ головной трибунальный пререченого урожоного Амброжевича, писара скарбового великого князства Литовского, за спротивенство тымъ декретомъ на выволанье всказалъ и яко на одержанье того выволанья до насъ короля одослалъ, такъ и до одправы за сумму пѣнезей тысецу золотыхъ польскихихъ, на добрахъ позваного всякихъ, лежачихъ, рухомыхъ, сумахъ пѣнежныхъ, акторомъ черезъ дворанина нашего порядкомъ правнымъ приходитъ вольность заставилъ, яко о томъ въ семъ

суду головного трибунального декретѣ и листѣ одосланья до насъ ширей и дотачней есть описано и доложено.

Мы теды король, на инстанцію въ Богу велебного отца намѣстника и цѣлого братства монастыра братскаго Виленскаго, при церкви светого Духа будучихъ, выконываючи дальшій поступокъ, срогости права посполитого, надъ пререченнымъ урожонимъ Давидомъ Станиславомъ Амброжевичомъ — писаромъ скарбовымъ великого князства Литовскаго, велѣли есмо его зо всихъ земель и паньствъ нашихъ выволать, якожъ и симъ листомъ баниційнымъ выволанцомъ оногъ чинимъ, одъ сполку и обцованья зъ людьми почтивыми выймуемъ и вылучаемъ; а затымъ приказуемъ, абы каждый о томъ вѣдаючи, зъ помененымъ урожонимъ Амброжевичомъ, яко выволанцемъ и банитомъ, ниякого сполку и обцованья мѣти, рады и помочи ему додавати, ани оногъ въ домахъ своихъ переховывати не важиль се, подъ винами въ правѣ посполитомъ описаными. А ижъ бы то всимъ ку вѣдомости пришло, вradoмъ земскимъ, кгородскимъ и иншимъ всякимъ судовымъ приказуемъ, абы сесь листъ нашъ баниційный вездѣ за подаьемъ его до актъ, до книгъ пріймованъ, актыкованъ, публикованъ и обволанъ былъ конечно. Писанъ въ канцеляріей нашей великой великого князства Литовскаго, року отъ нароженья Сына Божого тысеца шесть сотъ семьдесятъ семого, мѣсяца Декабря девятого дня, панованья нашего четвертого году. У той баниціи печать венкшая великого князства Литовскаго притиснена есть, а подписи рукъ тыми словами: Криштофъ Паць, канцлеръ великій великого князства Литовского. За справою ясне вельможного Криштофта Паца, канцелера великого великого князства Литовскаго, Пинского,

Шадовскаго, Вилковискаго, Вилькійскаго, великой великого князства Литовскаго. Трынскаго, Тритскаго, Кезенецкаго старосты, економіи Трынской и Олитской администратора, Винцентый Станиславъ Воловичъ, Который же тотъ листъ его кор. милости баниційный, за поданьемъ и прозьбою зверху писаной особы, есть до книгъ каноникъ Виленскій, реентъ канцеляріей земскихъ Виленскихъ уписанъ.

1772 г. Января 2 дня.

Изъ книги № 4214, за 1771—1773 г., л. 845 во 2 ч. книги.

183. Листъ короля Августа III, которымъ подтверждается рѣшеніе королевы Боны о разграниченіи грунтовъ Рогачевскаго староства съ имѣніемъ Ивана и Измаила Зенковичей.

Roku tysiąc siedemset siedmdziesiąt wtórego, miesiąca Julii dziesiątego dnia.

Circa acta ziemstwa wojewodztwa Wileńskiego przede mną Felicjanem Zmiiowskim, pisarzem ziemskim wojewodztwa Wileńskiego, comparendo personaliter w Bogu przewiedny ix. Adryan Rotter, zakonu świętego Bazyliego Wielkiego starszy konwentu Rohaczewskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał list, wydany per extractum autentice z xiąg metryki kancelaryi wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego za Augusta Trzeciego, króla Polskiego, od królowey Bony, do sprawcy starostwa Rohaczowskiego Bohdana Dołmata pisany, ad praesens pro parte ixx. bazylianów Rohaczewskich służący y należący, który podając do akt prosił mię, pisarza ziemskiego Wileńskiego, ażeby pomieniony list ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg ziemskich spraw wieczystych wojewodztwa Wileńskiego

przyjęty y wpisany, jakoż ja pisarz ziemski Wileński ony przyiowski, w xięgi wieczyste ziemskie Wileńskie wpisać zaleciłem, który wpisując słowo do słowa tak się w sobie ma.

August Trzeci, z Bożej łaski król Polski etc. Oznamuiemy tym listem ekstraktem naszym, komy to wiedzieć należy, iż w xięgach metryki kancelaryi naszej wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego znajduie się list pisany do sprawcy starostwa Rогачевскаго Богдана Доłмата въ справѣ Ивана а Измаїла Зенковичовъ, стороны розграниченья грунтовъ господарскихъ зъ имѣньемъ ихъ, и абы имъ люди ихъ, одъ небощика Павла Попельжинскаго до Рогачева приверненихъ, до расправы, знову имъ вернулъ etc. за nayiaśnieyszey królowey imci Bony w roku tysiącnym pięćsetnym piędziesiątym wtorym, miesiąca Decembra dwudziestego pierwszego dnia, indykta iedynaste-

go, y suplikowano nam jest przez panów rad y urzędników, przy boku naszym rezydujących, abyśmy ten list z tych że xiąg y metryk kanceliaryi naszej Wileńskiej Wileńskiego xięstwa Litewskiego per extractum autentice wydać pozwolili, którzy słowo do słowa z ruskiego wypisując, tak się w sobie ma:

Бона, Божию милостию королева Польская и проч. дворянину нашему на тотъ часъ справцы замку нашего Рогачевского Богдану Матвѣевичу Долмату. Што которыи зашлыя дѣялисе промежки старосты нашего Рогачевского небощика Павла Попельжинского о земли попа нашего Кузьмо-Демьянского, и иншихъ подданныхъ нашихъ Рогачевскихъ зъ одной стороны, а промежку землянь короля его милости Виленского повѣта Ивана а Измайла Зенкевичовъ зъ другой стороны, якожь на тую розправу и сконченье тыхъ розностей назначены были певные комисары одъ короля его милости и рокъ певный тому праву былъ зложонъ и принять; нижли на одномъ року никоторый се конецъ въ тыхъ всихъ розностяхъ не сталъ, а въ томъ дей небощикъ Павелъ Попельжинскій, имѣнья а грунту Рогачевского нашего боронячи, заѣхалъ и назначилъ подданнымъ нашимъ тамошнимъ певные знаки, поколь имѣнья нашего Рогачевского боронити мѣли, и певныхъ дей нѣкоторыхъ людей оными знаки (имъ) отняли, и ку замку нашему Рогачевскому привернулъ, и теперечи дей ку замку суть привернены. А такъ били намъ чоломъ земляне короля его милости Иванъ, Измайло Зенкевичи, ижъ быхмо имъ тыи люди ихъ вернути казали. Ажъ што ся дотыче права о тыхъ кривдахъ и розностяхъ, которые ся межи ними дѣють на обѣ стороны, ино тые Зенковичи уже тутъ оче-

вистоному праву принять, передъ нами рокъ, то есть у понедѣлокъ на шостой недѣли по великодни близко приидучомъ святѣ, мѣсеца Мая пятогонатцать дня, на который рокъ они за комисею короля его милости своихъ тамъ комисаровъ на право вывести, и справу о всемъ томъ, яко зъ попомъ Кузьмо-Деміанскимъ, такъ тежь и зъ иными подданными нашими Рогачевскими о грунту замку, и о всякихъ иншихъ кривдахъ передъ нашими, которыхъ имъ ку томужь року на право вышлемъ судьями, и предъ своими конецъ слушний принять маеть и поднятися, на што все мы есьмо тежь зволити и ку томужь року на право судей нашихъ зъ руки подданныхъ нашихъ тежь тамъ выслати маемо, и не хотячи имъ въ томъ надъ право посполитое никоторого уближенья, приказуемъ тобѣ, ижъ бы еси тыхъ людей ихъ, которыхъ небощикъ Павелъ Попельжинскій ку замку нашему Рогачевскому безправне привернулъ, тыми Ивану и Измаилу Зенковичу вернулъ до права въ цалости. А если бы на року праву зложонимъ не стали, або судей своихъ яко не подняли, на право не вывели, ани се тамъ зъ подданными нашими расправили, тогда на ономъ будемъ вѣдати, яко се въ томъ ку намъ маеть заховати. Къ тому тежь если бы тамъ въ замку нашемъ Рогачевскомъ были кони и иншіе якіе статки тыхъ Зенковичовъ, або въ людей ихъ тамошнихъ черезъ небощика старосту нашего Рогачевского Павла Попельжинского, або черезъ слугъ его пограбленные были, хочеми мѣти, ижъ бы се еси о томъ всемъ достатечне довѣдалъ и ку нимъ самымъ и людемъ, ижъ бы се еси спокойне заховалъ, и подданнымъ нашимъ заховати казаль, и што будетъ того грабежу, ижъ бы еси на поруку

пєвную имѣ то все до права поворочаль. Писанъ въ Городнѣ, подѣ лѣто Божого нарочєнья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ второго. мѣсеца Декабра двадцать первый денѣ, индиктъ одинадцатый.

Мы тєды крѣл, до помienoney supliki лaskawie сѣ skлoniwszy, звыжъ выразоныхъ з хiагъ прерзєчоныхъ метрыки канцєларыи нашєы wielkєy wielkiego хiєstwa Litewskiego ekstraktemъ stronie potrzebuiєy wydacъ, y dla wiєkszey wagi pieczєcъ wielkiego хiєstwa Litewskiego przycisnacъ rozkazališmy. Dan w канцєларыи нашєy wielkiego хiєstwa Litewskiego dnia drugiego miesiєca Januaryi, roku Pańskiego тисячъ siedmsetъ piєdziesiєtego pierwszego, panowania нашєго ošmnastego roku. U tego listu extractu przy wycišniєtey na czerwoney masie pieczєci wielkєy wielkiego хiєstwa Litewskiego, podpisy rєki iašnie wielmožnego imє pana Sapiєhy, канцєлєра wielkiego wielkiego хiєstwa Litewskiego, y z boku prawego konnotacya tegož, po nižєy takožъ podpisъ rєki imci pana Jѣzєfa Mikлaszewicza, metrykanta wielkiego хiєstwa Litewskiego, y konnotacya tegož li-

stu extractu temi сѣ wyraziаiа sлowy: Ja Sapiєha, канцєлєръ wielki wielkiego хiєswa Litewskiego. Za sprawą iašnie wielmožnego imci pana Jana Thadeusza hrabi na Kodniu, Czarnobyлу, Dorohostaiach y Sapiєžynie—Sapiєhy, канцєлєра wielkiego хiєstwa Litewskiego, Brzešciєnkiego Gorzdzowskiego, Propoyskiego etc. starosty, Jozef Mikлaszewicz — metrikant wielkiego хiєstwa Litewskiego. Extract listu pisanego do sprawcy starostwa Rogачєvского Богдана Долмата въ справѣ Ивана, Измаила Зєнкевичовѣ стороны розграничєнья грунтовъ господарскихъ зъ имѣньемъ ихъ и абы имѣ люди ихъ отъ небошцика Павла Попельжинского, до Rogачєva привєрненныє, до росправы знову имѣ вернулъ etc. In anno тисячъ piєcєtnymъ piєdziesiєtymъ wtѣrym, manu propria.

Ktѣry to takowy listu extract, zapodaniemъ onego przezъ wyžъ wyразонєго iєго mošci хiєdza Adryana Rottera—starszego konwentu Rohaczєvskiego, iєst do хiагъ ziemskichъ справъ wieczystychъ woiewodztwa Wilenkiego przyiєty y wpisany.

my, dopóki o dopełnieniu tego zalecenia nie będziemy zapewnieni. Terazniejszą zaś decyzją naszą zalecamy iw. Kossakowskiemu—hetmanowi polnemu, ażeby po odebraney przysiędzie od woyska Litewskiego, dyzlokacją tego woyska generalney Konfederacyi naszey przysłał, a to końcem urzędzenia wczesnego kwater y furazów. W terazniejszym stanie rzeczy nie możemy przyzwoitszego nad to użyć sposobu, przez który zgodne nayłatwiey stać się może rozłożenie woyska przyacielskiego z kraiowym, względem miejsca y potrzeb. Zalecamy oraz całemu narodowi Litewskiemu mieć przygotowane podatki publiczne w tey wielości, w iakiey ostatnie okazują kwity, to iest przed dniem trzeciego Maia, roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego, iako to: ze starostw dwie kwarty, a inne wszystkie w zupełności do dalszego urzędzenia stanów tak, ażeby za pierwszą rek wizycją albo assygnowaniem na woysko mogły być wypłacone. Że zaś kurs monety srebreny rossyiskiey w kraiu naszym iest w tym czasie używany, przeto

podatki publiczne w takim że kursie monety srebreny, a nie miedzianey że importowane y przyimnowane bydz mogą, zastrzegamy do czasu dalszego y obwieszczenia wyiść na przyszłość mającego. Takową rezolucyę naszą chcąc mieć każdemu wiadomą, w aktach każdej konfederacyi oblatować, z ambon publikować y do drzwi kościelnych przybijać zalecamy. Działo się na sessyi dnia dwudziestego czwartego Sierpnia, tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego roku. U tego uniwersału przy znaku pieczęci Konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego podpisy tak i. w. marszałka, iako też i. w. pizarza są takowe: (L. S.) Józef Zabięło, łowczy w. Litewski, marszałek Konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego. Ferdynand Kontrym-sekretarz Konfederacyi generalney wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to uniwersał, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest do siąg Konfederacyi wolney wojewodztwa Wileńskiego zapisany.

1792 г. Августа 24 дня.

Изъ книги № 4232, за 1792—1793 г., стр. 107.

184. Универсалъ конфедераціи в. кн. Литовскаго содержащій въ себѣ распоряженія о податьяхъ и размѣщеніи войска.

Конфедерація в. кн. Литовскаго, получивши извѣстія, что Литовское войско шатается по чужимъ краямъ въ самомъ бѣдственномъ положеніи, доводитъ до всеобщаго свѣдѣнія, что оно распорядилось сохранить въ распоряженіи воеводства

всѣ подати, собрать войска и выдать ему вознагражденіе. При этомъ приказываетъ озаботиться заготовленіемъ какъ фуража, такъ и квартиръ для русскаго войска и серебряныя русскія деньги принимать при уплатѣ податей.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego, miesiąca Sierpnia dwudziestego ósmego dnia.

Przed aktami konfederacyi wolney wojewodztwa Wileńskiego, stawiając obecnie wielmożny iegomość pan Józef Szyszło, — rotmistrz powiatu Braślawskiego, uniwersał, od najjaśniejszey konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego wydany, opowiadał, prezentował y do akt podał; w takowych wyrazach pisany:

Konfederacya generalna wolna wielkiego xięstwa Litewskiego. Nigdy dosyć troskliwości y patriotyzmu okazać nie może zwierzchność rządowa, iako mówiąc y czyniąc na powszechną potrzebę kraiu przy prawie y słuszności. Nikt nam tey czułości zganić nie może, gdy przypominając sobie y narodowi Litewskiemu niezmiernę straty poniezione, za wyprowadzeniem magistratur z granic naszych dla samego tylko zbogacenia iednego miasta, z nadwreżeniem traktatu unii, widzimy ieszcze woysko nasze, tułające się w tym czasie bez opatrzenia po stronach niewiado-

mych, kray cały bez zasłony, a dochód z podatków naszych zbogacaiący obce wojewodztwa. Odgłosy woyskowych naszych dochodzące do nas, do rodziców y krewnych, o smutnym ich stanie, połączone z utyskiwaniem y narzekaniem w kraiu rodziców y krewnych iezeli nie przechodzą, to zapewne dorównywaią tracie publiczney, którą iako każdemu znaiomą nie uważamy potrzeby wystawiać, lecz zaradzać. Tym końcem wydaliśmy zalecenie iaśnie oświeconemu xięciu imci Radziwiłowi, wojewodzie Wileńskiemu, y iw. Platerowi, kasztelanowi Trockiemu, ażeby natychmiast, odebrawszy przysięgi od magistratur naszych y officialistów, ogłosili im wolę narodu Litewskiego do przeniesienia tych że magistratur na dzień piętnasty Septembra do Grodna, y tam sprawowania swojego urzędowania pod zwierzchnością Konfederacyi generalney naszej. Do dalszego w tym rozporządzenia stanów spodziewamy się, że to zalecenie uskutecznione być musi, gdy ogłosiliśmy oraz, iż wszystkie podatki publiczne dopóty wstrzymane mieć chce-

my, dopóki o dopełnieniu tego zalecenia nie będziemy zapewnieni. Terazniejszą zaś decyzją naszą zalecamy iw. Kossakowskiemu—hetmanowi polnemu, ażeby po odebraney przysiędze od woyska Litewskiego, dyzlokacją tego woyska generalney Konfederacyi naszej przysłał, a to końcem urzędzenia wczesnego kwater y furazów. W terazniejszym stanie rzeczy nie możemy przyzwoitszego nad to użyć sposobu, przez który zgodne nayłatwiej stać się może rozłożenie woyska przyjacielskiego z kraiowym, względem mieysca y potrzeb. Zalecamy oraz całemu narodowi Litewskiemu mieć przygotowane podatki publiczne w tey wielości, w iakiey ostatnie okazują kwity, to iest przed dniem trzeciego Maia, roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego, iako to: ze starostw dwie kwarty, a inne wszystkie w zupełności do dalszego urzędzenia stanów tak, ażeby za pierwszą rekwizycją albo assygnowaniem na woysko mogły być wyplacone. Że zaś kurs monety srebrney rossyiskiey w kraiu naszym iest w tym czasie używany, przeto

podatki publiczne w takim że kursie monety srebrney, a nie miedzianey że importowane y przyimnowane bydź mogą, zastrzegamy do czasu dalszego y obwieszczenia wyjść na przyszłość maiącego. Takową rezolucję naszą chcąc mieć każdemu wiadomą, w aktach każdej konfederacyi oblatować, z ambon publikować y do drzwi kościelnych przybijać zalecamy. Działo się na sessyi dnia dwudziestego czwartego Sierpnia, tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego roku. U tego uniwersału przyznaku pieczęci Konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego podpisany tak iw. marszałka, iako też iw. pizarza są takowe: (L. S.) Józef Zabiło, łowczy w. Litewski, marszałek Konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego. Ferdynand Kontrym-sekretarz Konfederacyi generalney wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to uniwersał, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest do siąg Konfederacyi wolney wojewodztwa Wileńskiego zapisany.

1792 г. Августа 28 дня.

Изъ книги № 4232, за 1792—1793 г., стр. 109.

185. Универсалъ конфедераціи вел. кн. Литовскаго, которымъ предписывается внести отчетность о выдачѣ провіанта и объ актовыхъ книгахъ.

Конфедерація в. кн. Литовскаго доводитъ до всеобщаго свѣдѣнія, что для правильнаго производства выдачи провіанта своимъ и союзнымъ войскамъ, а равно и отчетности, она находитъ необходимымъ, чтобы всѣ обыватели предъявляли

свои квитанціи въ мѣстныя конфедераціи, которыя должны завести актовыя книги и вносить въ оныя всѣ вообще текущія дѣла; въ этой же конфедераціи должны быть предъявлены и другія актыя книги.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego miesiąca Sierpnia dwudziestego ósmego dnia.

Przed aktami konfederacyi wolney wojewodztwa Wileńskiego stawiając obecnie imię pan Józef Szyszło, rotmistrz powiatu Brasławskiego, uniwersał, od nayiaśniejszey konfederacyi generalney wolney wielkiego księstwa Litewskiego wydany, do akt podał, któren następniemi wyraża się słowy:

Konfederacya generalna wolna wielkiego księstwa Litewskiego. Szczęśliwość narodu iest nierozdzielna od bytu dobrego każdego mieszkańca, który na równości ciężarów y sprawedliwym umiarkowaniu naybardziejzie zależy. W tym zamiarze względem magazynów dla woyska przyziacielskiego zaleciliśmy konfederacyom mieyscowym równy rozkład ze starostw y innych dóbr. Że zaś odbieramy doniesienia, iako w przechodach też woyska, potrzebując dostarczenia zboża y siana, iako też różnych innych rzeczy, same wydawały kwity y kartki, chcąc mieć wielość tego wszystkiego dokładnie spisana, zalecamy konfederacyom

wojewódzkim y powiatowym, ażeby przez ogłoszenie swoich uniwersałów po wszystkich parafiach wezwwały obywateli do komportowania wszystkich kwitów, tak od woysk kraiowych, iako też od woysk przyziacielskich różnym wydanych, a oraz do zapisania wszelkich pretenzyi, iezeli ktokolwiek, y iakie mieć będzie. Które kwity konfederacye mieyscowe powracając właścicielom w akta swoje wyprowadzą, wraz z skargami słusznemi y roztrząśnionemi, y nam przy raporcie miesięcznym przesłać nieomieszkaia. Jesteśmy bowiem w tym przeświadczeni, że nayiaśnieysza Imperatowa całej Rossyi, podając wspaniałe ramie do podźwignienia swobod naszych, nie chce inney nad chwałę swoiey korzyści, y chce przekonywać naród cały o nacyzystszych intencyach swoich w wymierzeniu wszystkim sprawiedliwości; naszym zaś znamy ścisłym obowiązkiem, takowe głosząc nadzieie o skutek ich dopominać się u komendantów, iako też dochodzić krzywdy, przez naszych podkomendnych, w tym czasie komuż kolwiek arbitralnie udziałanych.

Przypominamy ieszcze konfederacyom woiewodzkiem, ażeby wszystkie akcessa, do piętnastego dnia Augusta czynione, w aktach swoich nam wespól z aktami związków pierwszych konfederacyi, nieodwłocznie przesyłały; ubliżenie w tym nadaną nam władzę odmienienia urzędników, zaniedbających swoiey ścisley powinności, w wykucyi zaleceń czynionych. Że zaś akta publiczne, niewiadomo z iakich insynuacyi y przyczyn z mieysc swoich byli uwieziona y dotąd, gdzie by się znajdowały, nie iest nam wiadomo, a ztąd oczewista krzywda, y uszkodzenie obywatelów wynikały, przeto zalecamy konfederacyom mieyscowym ścisłą uczynić rekwizycyą do powrócenia iak nayprętszego tychże aktów na mieysca, na których przed rokiem tysiąc siedmset dziewiędziesiątym były złożone, y powierzenia onych pisarzom ziemskim przy dozrze y między tychże samych officialistów, którzy aktualnie w tym czasie zarządzali aktami.—Jeżeliby którykolwiek z nich nie był posłuszny względem przedstawienia aktów na mieysca, według terazniejszey naszej decyzyi, iako buntownik y kryminalista sądzony bydź ma. Po

złożeniu aktów na mieysca przyzwoite zalecamy, ażeby wszystkim przychodzącym do zapisywania tranzakcyów były wolne y otwarte, w które też akta marszałkowie wszystkie akta własne y nasze uniwersały wprowadzą y wprowadzać będą, czyniąc nam o tym przy raporcie doniesienia. Takową rezolucyą naszą chcąc mieć każdemu wiadomą, w aktach każdej konfederacyi oblatować, zambon publikować y do drzwi kościelnych przybijać zalecamy. Działo się na sessyi dnia dwudziestego czwartego Sierpnia, tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego roku.—U tego uniwersału przy znaku pieczęci konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego podpisz tak iw. marszałka. iako też iw. sekretarza są takowe: (L. S.) Józef Zabiło, łowczy wielki Litewski, marszałek konfederacyi generalney w wielkiego xięstwa Litewskiego. Ferdynand Kontrym, sekretarz konfederacyi generalney wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to uniwersał, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest w xięgi konfederacyi wolney woiewodztwa Wileńskiego zapisany.

1792 г. Августа 28 дня.

Изъ книги № 4232, за 1792—1793 г., л. 66.

186. Универсалъ конфедераціи вел. кн. Литовскаго, которымъ предписывается мѣстнымъ конфедераціямъ наблюдать за порядкомъ суда и облегчать быть городскихъ обывателей.

Конфедерація в. кн. Литовскаго симъ универсаломъ предписываетъ горожанамъ руководствоваться какъ общими узаконеніями страны, такъ и слѣдующими временными правилами: бурмистры, радцы и войты должны оставаться въ своихъ должностяхъ до выборовъ; мѣра эта предпринимается съ цѣлю устраненія возможности для разныхъ беспокойныхъ и безчестныхъ людей при-

своивать себѣ незаконно должности и злоупотреблять общественными доходами; всѣ особы привилегіи уничтожаются; мѣщанамъ, записаннымъ въ городскія общества, предоставляется полное право изыскать всевозможныя законныя средства къ существованію и заниматься какими угодно ремеслами.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego, miesiąca Sierpnia dwudziestego ósmego dnia.

Przed aktami konfederacyi wolney woiewodztwa Wil. stawiając obecnie w. p. Józef Szyszło, rotmistrz powiatu Brasławskiego, uniwersał, od nayiaśniejszey konfederacyi generalney wolney w. x. Litewskiego wydany, do akt podał w te słowa pisany:

Konfederacya generalna wolna w. x. Lit. Bez wzruszenia y żalu patrzeć niemożna na skutki w miastach y miasteczkach naszych źle wyrozumialey wolności, a gorzej ieszcze używaney z podniety złośliwych podżegaczów y arbitralney woli z przywłaszczoney władzy pryncypalów widać w nich zasiane nasiona wzajemnych niechęci y złości naprzeciw starszym swoim, widać warstаты y domowstwa opuszczone przez zaięcie się sądownictwem y pienią, fundusze mieyskie strwonione y maiątki zni-

szczone na składki, z których nikomu zdać sprawy nie zdołaią. Gdy zwodziciele swoje pokrywaiąc zyski potrafilі tytuły wydatków oznaczac na wyiednanie przywileiów, na pieczęć, na prokuratorów y tak daley, zdawać by się mogło, że owe liczne osady rzeczypospolitey w obronie kraiu w tak krótkim czasie są zniszczone, lecz zgroza wspomnieć, ieden adwokat, ieden figlarny intrygant, ieden wymowny klopista, będąc ich panem y sędzią, stal się oraz burzycielem y zgubcą, a dotąd ieszcze ich niespokoyności po wielu mieyscach iest sprawcą y przyczyną, iak o tym z różnych stron odbieramy skargi y doniesienia; dla których przymuszeni iesteśmy przez dobro powszechnie następane ogłosić y zalecić tymczasowe rozrządzenia, celem spokoyności publiczney y własnego mieszkanców dobra. Gdy nowo potworzeni urzędnicy w miastach y miasteczkach przekonani brzydota, swoich intryg opuścil

miejsca swoje, chroniąc się przed słusznym rozpoznaniem zdzierstw y występków popełnionych; nakazujemy, ażeby ci wszyscy urzędnicy, to iest: burmistrze, radce y wójt dożywotni, y ławnicy podług praw dawniejszych, którzy przed zburzeniem wszelkich porządków z nowej reformy swoje sprawowali urzędowania, do nastąpić mającey w czasie przez nas wskazanym elekcyi, też urzędy sami sprawowali w sądach burmistrzowskim y wójtowskim ławniczym oddając sprawiedliwość w sprawach w przywołaniu wpisów dawniejszych y nowych; aby rząd wewnętrzny miast ekonomiczny był utrzymywany, a to podług praw dawniejszych ordynacyi y dekretów sądów zadwornych, iako też przywileiów respective miastom służących. Nowego zaś utworzenia w miasteczkach wszelkich urzędy, iako arbitralne y przywłaszczone w tym czasie suspendujemy y w exekucjach zatrzymujemy, zalecając konfederacyom wojewodzkiem y powiatowym, aby exekucyi tey naszej decyzyi iako najwyżsley przestrzegali, a wszelkie sprzeciwieństwo za krok buntowniczy poczytając poskramiać starali się. Zalecamy oraz tymże konfederacyom wojewodzkiem y powiatowym, ażeby przysięgi odbierali od mieszczan, tudzież dopominali się o wydatki szczególne z składek miejskich, iako też expensa z nich, iakim sposobem? na co? y dla kogo poniesione? a to in sequelam uniwersałow przez iasnie wielmożnego Kossakowskiego, — hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego, z woli naszej pod dniem dwudziestym piątym Junii, w tym roku wydanych. Z równezy troskliwości y baczenia na sprawiedliwość zakazujemy possessorom miasteczek, iżby żadney nowości y narzutów, iako też srogości samowładney mocy nad owemi miasteczkami y w nich chociażby przedtym

nieposłusznymi mieszkańcami nie używali. W wydarzonych sporach konfederacye wojewodzkie y powiatowe miejsceowe będą w tym czasie opieką, zasłoną y sądem. Że zaś po miastach większych partykularni niektórzy obywatele, dla zysków osobistych na uszkodzenie innym, nieprawne wyiednywać starali się przywileia y pozwolenia z exekucyą onych, te abusus y monopolia, iako zupełnie przeciwne wolności y z żadnemi prawami niezgodne znośimy, zakazujemy, y ażeby exekucyi nie miały ostrzegamy. Owszem konfederacyom miejsceowym zalecamy najwyżsley przestrzeżenie, ażeby wszelkie do uczciwey zabawy y wygody otwarte domy, traktyerne, najemne karety y tym podobne każdemu utrzymywać nie było zabroniono y każdemu wolno przystoynych y godziwych szukać zysków, ktokolwiek iest aktualnym mieszczaninem y do wszelkich składek, iako y iuryzdykeyi miejskiej uległym. Żeby zaś w tym miastach nie doświadczały podstępów, za ich przełożeniem deklarujemy, że każdy wpisujący się do xiąg miejskich nie inaczezy, iak przez oświadczenie, w tychże xięgach uczynione, będzie mocen uwolnić się od obowiązków przyiętych po wyszłych według praw y zwyczaju leciech. Takową decyzyą naszą chcąc mieć każdemu wiadomą, zalecamy konfederacyom miejsceowym, ażeby niezwłocznie po miastach, miasteczkach y parafiach publikować, ogłaszać y do drzwi kościelnych przybijać kazaly, tudzież w aktach swoich oblatowały. — Działo się na sessyi dnia dwudziestego piątego miesiaca Sierpnia, tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego roku, w Wilnie. — U tego uniwersału przy znaku pieczęci konfederacyi generalney wolney wielkiego xięstwa Litewskiego podpisy tak iasnie wielmożnego marszałka, iako też iasnie wielmożnego

sekretarza są takowe: (L. S.) Józef Zabie-
ło, łowczy wojewodztwa Litewskiego, mar-
szałek konfederacji generalnej wolnej wiel-
kiego księstwa Litewskiego. Ferdynand Kont-
rym, sekretarz konfederacji generalnej wol-
nej wielkiego księstwa Litewskiego. Który
to uniwersał, za podaniem onego przez wyż
wyrażoną osobę do akt, iest do xiąg kon-
federacji generalnej wolnej wojewodztwa
Wileńskiego zapisany.

1792 г. Юня 26 дня.

Изъ книги № 4232, за 1792—1793 г., стр. 13.

187. Универсалъ гетмана вел. кн. Литовскаго Корвина Косаковскаго противъ
конституціи третьяго Мая.

Гетманъ в. кн. Литовскаго Корвинъ Косаков-
скій доводитъ до всеобщаго свѣдѣнія обывателей
княжества, что велѣдствіе конституціи 3-го Мая
произошло политическое раздвоеніе двухъ наро-
довъ; приглашамъ всѣхъ обывателей княжества

стать на его сторонѣ, поддерживаемой и русской
Императрицей, онъ объщаетъ всѣмъ сохраненіе
шляхетскихъ свободъ, имущества и заслуженнаго
жалованья, но въ тоже время угрожаетъ строгимъ
наказаніемъ непокорнымъ.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt dru-
giego, miesiąca Junii dwudziestego siód-
mego dnia.

Przed aktami konfederacji wolnej woje-
wodztwa Wileńskiego, stawiając osobiście
w. imię p. Leopold Smigielski, szambelan
iego królewskiej mości, uniwersał od i. w.
i. p. Szymona Korwina Kossakowskiego,
hetmana polnego wielkiego księstwa Li-
tewskiego, wydany, do akt podał w treści na-
stępującej: Szymon Korwin Kossakowski—
z ogłoszenia narodu Litewskiego hetman
polny wielkiego księstwa Litewskiego. Ko-
chając honor y oyczyznę nad życie, o każ-
dym tak trzymam żołnierzu polskim y oby-
watelu, anibym mógł mieć tyle zuchwał-
stwa, żebym was, przezacne rycerstwo Li-
tewskie, namawiał do ubliżenia w czym-

kolwiek tym dwóm y iednym sławy y
poczciwości maxymom; lecz iako z ogło-
szenia narodu zaszczycony iestem urzędem
hetmana polnego wielkiego księstwa Litew-
skiego, będąc już współrycerzem tegoż
narodu zwany, mam obowiązek y powin-
ność, tłumacząc się z różniącey się między
nami opinii prosto y otwarcie mówić do
was, nie zagłębiając się w politykę, która
o czym żołnierza do subordynacji przyu-
czonego nie bywa zawsze dosyć iasno wy-
stawiona, lecz nad tą niewątpliwą prawdą
zastanawiając się, raczycie przyznać, że
iesteśmy wojskiem nie nadwornym kogoż-
kolwiek, ani seymowym, lecz rzeczy-pospo-
lity, z narodu, od którego płaceni y utrzy-
mywani bywamy, za całość więc narodu y
iego swobody, nie za papier narzucony

gwałtem trzeciego Maia, ani za przywiedzenie czykolwiek przywłaszczoney władzy bić się y krew przelewać nam przystoi. Zostawmy prawnikom spór, która strona narodu ma lepszą przemoc: czy ta, co utrzymanie konstytucyą, okrzykiem y tłuszcza, z pogardą wszystkich praw y wolności ustanowioną, czyli ta, która się wiąże na przywrócenie wolności do porządnej poprawy wszelkich błędów. Dosyć iest dla żołnierza widzieć y wiedzieć, że naród iest rozdwoiony, a zatem zostawie się wolność własney konwikcyi każdemu, iedney czy drugiej powodować się stronie, iako panu równą władzę mającemu y z równą powagą mogącemu rozkazywać. Jestem z narodem konfederującym się ku powróceniu swobód nieprawnie odjętych, z powodów w akcie konfederacyi generalney zawartych; idziemy z woyskiem krajowym, równie myślącym y z woyskiem nayiaśnieyszey Imperatorowey całej Rossyi przyziacielskim, nie ścigać y szukać nieprzyziaciela, bo go w współobywatelu cnotliwym znaleźć nie rozumieemy, ani go szukamy, lecz iedynie sprawić wolność narodowi do porządneho zgromadzenia się y radzenia o losach y szczęściu własney oyczyzny. Znajdujemy w wielu miejscach zbroyną ku temu przeszkodę y zagrodzenia w samych zwycięztwach, wszędzie odnoszonych; krew braci naszych zwiędzonych niewinna nasze krwawi y rani serca; bylibyśmy szczęśliwi po tysiąc kroć razy wkładać laury z iedności braterskiej uplecione, iak orężem nabyte. Do tej więc iedności y zachowania oyczyzny naszej wzywamy was, przezacne rycerstwo, zostawiać odwagę waszą na prawdziwą obronę kraiu, nie zaś uroioną y umó-

wioną; czekaia was powiaty na lokacyą y zabezpieczenie spokojności obywatelskiej; przy waszych rangach y pensyach zaręczam każdemu powracającemu charakterem y słowem żołnierskim, iako nic nie straci y żadney nie doświadczy krzywdy, czekaiać końca sporów narodu rozdwoionego w politycznym układzie w własnym kraiu. Jeżeli bym nie był od was, przezacni mężowie, w istności usłuchany, uczynię co mnie miłość braterska y serce nakaze, iako czynię dotąd zbieraiąc rozproszonych y z niewoli zabranych, zawiązuiąc rany nieszczęśliwych y zatrzymuiąc przy porcyi każdego, nie iako niewolnika, lecz iako nieszczęśliwie zwiędzonego. Wszakże ukryć tego w sobie nie zdołam, że z opieraiąciami się woli narodu, iako z partyzantami y nieprzyziaciolmi własney oyczyzny, którzy odsuwaią iey szczęście y trwałą spokojność, postępować przymuszony będę. Jakikolwiek te moje oświadczenie sprawić może skutek, zawsze przez nie przed Bogiem, oyczyzną y sumieniem moim znajduię w szczerości y otwartości usprawiedliwienie. Dwudziestego szóstego Junii, roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego.

U tego uniwersału podpis iasniewielmożnego iegomości pana Szymona Korwina Kossakowskiego, z ogłoszenia narodu Litewskiego hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego, przy wyciśnionej herbowney pieczęci takowy: Szymon Korwin Kossakowski, hetman polny wielkiego xięstwa Litewskiego (L. s.). Który to uniwersał, za podaniem onego przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest do xiąg konfederacyi wolney woiewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany.

1792 г. Юня 26 дня.

Изъ книги № 4232, за 1792—1793 г., стр. 17.

188. Универсалъ гетмана в. кн. Литовскаго Симона Корвина Косаковскаго объ устройствѣ конфедераціи Виленскаго воеводства.

Польный гетманъ в. кн. Литовскаго Корвинъ Косаковскій, будучи избранъ на этотъ постъ генеральной Литовской конфедераціей, предостерегаетъ жителей Виленскаго воеводства воздержаться отъ всякаго соучастія въ бунтахъ, не принимать и не распространять никакихъ революціонныхъ документовъ, подъ отвѣтственностію лишенія чести и имущества. При этомъ онъ устанавливаетъ слѣдующій административный порядокъ въ воеводствѣ:

1) въ каждомъ повѣтѣ должны быть избраны маршалокъ, шесть совѣтниковъ и писарь для веденія въ двухъ экземплярахъ протоколовъ. Предметами занятій должно служить все касающееся безопасности и цѣлости повѣта, его обывателей и имущества; равнымъ образомъ эти лица должны быть исполнителями предписаній генеральной конфедераціи и польнаго гетмана;

2) всѣ подати должны сберегаться у обывателей впредь до востребованія, при чемъ лица, отдавшія свои подати незаконнымъ сборщикамъ не избавляются отъ вторичной уплаты оныхъ; пошлины и доходы городскіе не должны входить въ этотъ расчетъ, но только производиться съ вѣдома генеральной конфедераціи;

3) военные магазины должны пополняться про-

віантомъ изъ староствъ и при этомъ не крестьянами, а владѣльцами, что въ свое время будетъ зачтено за кварту;

4) наборы рекрутскіе изъ крестьянъ должны быть прекращены какъ бесполезные и жестокіе;

5) сенаторамъ, посламъ и разнымъ должностнымъ лицамъ, стоящимъ въ враждебныхъ отношеніяхъ къ конфедераціи, предоставляется извѣстный срокъ для присоединенія къ оной; въ случаѣ же неповиновенія, имѣнія ихъ подвергаются секвестру;

6) снисхожденіе это не распространяется на бунтовщиковъ изъ лицъ частныхъ;

7) городскія общества и кагалы должны доставить конфедераціи самыя подробныя свѣдѣнія, кто бунтовалъ ихъ, кто бралъ ихъ имущества и въ какомъ количествѣ. Мѣра эта предпринимается какъ для разслѣдованія и наказанія виновныхъ, такъ и для удовлетворенія пострадавшихъ горожанъ.

Въ заключеніе Корвинъ Косаковскій въ самыхъ лестныхъ фразахъ отзывается объ императрицѣ Екатеринѣ и убѣждаетъ обывателей княжества крѣпко держаться союза съ Россіей, какъ съ единственнымъ убѣжищемъ и опорой политическаго существованія рѣчи-посполитой.

Roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego, miesiąca Junii dwudziestego siódmego dnia.

Przed aktami konfederacyi woiewodztwa Wileńskiego stawiając obecnie w. imię pan Leopold Smigielski—szambelan iego królewskiej mości, takowy uniwersał i. w. Szy-

mona Korwina Kossakowskiego—reymentarza, a z ogłoszenia narodu Litewskiego hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego do akt podał w te słowa pisany:

Szymon Korwin Kossakowski—regimentarz, a z ogłoszenia narodu Litewskiego hetman polny wielkiego xięstwa Litewskie-

go. Nie używam chlubnych dla siebie wyrazów, iak wiek mój cały naznaczać bym mógł gorliwą z azardem życia posługą oyczynie, przestając na tytule nayszacowniejszym szlachcica polskiego wolnego, też gorliwość czysta, skłoniła mój umysł, ażebym nabierał więcej zdadności w służbie woyska zawsze zwyciężkiego wielkiej Monarchini dla wysługi pożytecznej w własnym kraiu, którego bym za mój już znać nie chciał, iezeliby rząd republikański prawa święte oyców naszych y wolność równo z życiem miłym, były nam odjęte, iak są w narzucie gwałtownym nowej reformy y nieznaioamey, ani ze swojego składu, ani z stosunków, ani zgodney z polityką ustawy rządu seymu terazniejszego. Gdy zaś na zwrócenie tych gorszących powszechność y całą Europę postępów nayiasniejsza Imperatorowa pani, wspaniałością y wielkością duszy swojej przewyższająca potęgę maiestatu swojego, mogąca użyć oręża, sprawiedliwie bez sprawienia się komużkolwiek, za złamaną wiarę y ubliżenie uczynione tronowi swojemu przez seym nieprawy. skłania się za głosem serca pełnego litości, używa go na wsparcie raczey szczęścia y swobód narodowych, naymilszą uczulem słodycz w duszy moiej w tey znajdując się posłudze, którą zwodzeni y nieuważni czernić usilują, sami sobie wkładając więzy y sami porzucając się w przepaści błędów. Służąc tey wielkiej Monarchini, służę oraz nayszlachetniey moiemu kraiovi. a zawołany od mężów cnotliwych y prawdziwie duchem rozsądnego patriotyzmu tehnających. w generalney konfederacyi wielkiego xięstwa Litewskiego na sprawowanie powinności y urzędu hetmana, złożywszy uroczyste śluby posłuszeństwa y wierności, za rzecz mam nayspierwszą, dopełnić obowiazku na mnie włożonego w

akcie generalnym konfederacyi wolney y szczegulney instrukcyi od teyże generalności mnie daney; pragnę stać się dogodnym całemu kraiovi y każdemu w szczegulności obywatelowi, takoweż odbieram y widzę rozkazy dane woysku przyjacielskiemu nayiasniejszey monarchini, moją więc będzie winą y przestępstwem, iezeli przeciwne skutki odpowiadać będą tym zamiarom, gdy stosowne do zalecenia znajdą się skłonności obywatelskie, iako przeciwnie niechay każdy zlorzeczy na zwodzicielów y na siebie, iezeli zagorzały fanatyzm y nierozum sprwadzą przykre ciosy w połączeniu się z przestępnymi. Chcąc więc iasnie tych żądań przelożyć publiczności prawidła, w następujących punktach podać ją do wiadomości publicznej postanowiłem, zwierzchność duchowną obligując, ażeby rozkazała one więzy plebanom z ambon przez cztery po sobie idące niedziele publikować ludowi, zakazując oraz, ażeby odtąd żadne buntownicze uniwersały, publiczność mieszające, y w zgubę kray cały pogrążające, zkadkolwiek by bez podpisu naszego rozsyłane, czytane y publikowane nie były, pod karą na sprzeciwiających się y exekucją osób y maiątek. A naprzód oświadczamy, iż w każdym powiecie, według dawnego prawa co do miejsca obrany marszałek z sześcią konsyliarzami powiatowemi sprawować będzie, naymniey we trzech osobach, urządowanie innym iuryzdykeyom przed tym właściwe, co do samych tylko spraw, uczynków ich y gwałtów nowo wydarzyć się mogących y społeczność publiczną mieszających, w żadne inne nie wdając się sprawy, pod nieważnością do dalszego ogulnego w kraiu urzędzenia. Do teyże zwierzchności należeć będzie opatrzenie prowiantów dla woysk konsystujących y przechodzących, iakoteż innych potrzeb, nie mniej exekwo-

wania wszelkich zaleceń od konfederacyi generalney y od nas, z woli teyże konfederacyi podpisanych.—Tym więc końcem obrany byź ma pisarz dla utrzymywania dwóch protokółów, iednego na decyzye w oskarżeniach y na rezolucye dawane, drugiego do zapisywania akcessów do konfederacyi, od obywateli całego powiatu w tym czasie rozłączonych y nierozłączonych. Słowem iednym ta iurydykcyja zajmować się ma tym wszystkim, co bezpieczeństwo publiczne y każdego obywatela zaręcza, będąc posłuszną rozkazom generalney konfederacyi. Chcąc zaś takową pracę mieć nagrodzoną y obywatelom sprawującym ją nieuciążliwą, każdemu actu sprawującemu tę posługę konsyliarzowi naznaczamy na miesiąc tysiąc złotych, marszałkom zaś w sowit z funduszu, osobną instrukcyą wskazanego. *Powtóre.* Podatki wszelkie publiczne, iako z gorliwości cnotliwej obywatelskiej, są funduszem woyska y potrzeb publicznych, gdy to wszystko iest w nieporządnym zamieszaniu, nim do zaspokoienia przydziemy, nigdzie y w niczyiey straży przyzwoiciei złożone byź nie mogą, iako u samych że właścicieli. Przeto oświadczamy, iż ktoby kolwiek y gdziekolwiek y komukolwiek z takowych podatków, cożkolwiek wypłacił, to przyiętym odtąd nie będzie y do zapłacenia powtórnego każdy obligowany zostanie, wyjąwszy to, co na woysko kraiove z dóbr ziemskich, duchownych y z dóbr królewskich assygnować będziemy z woli konfederacyi generalney, z podpisem naszym, lub na inne nieuchronne potrzeby. Do takowego zatrzymania podatków należeć nie mają prowenta celne y mieyskie, lecz te w każdym powiecie, gdzie są miasta albo celnicy, po wykonaney przysiędze na wierność konfederacyi, sposobem y przepisem według prawa exekwowane

byź mają y co kwartał do kassy konfederacyi mieyscowey transportowane będą, a ta do generalności raportować ma. *Po trzecie.* Na magazyny dla woyska starostwa dostarczać będą w różnym ziarnie, siana y słomy, za paletami, co w czasie policzonym zostanie do kwart; przeto nie włościanie, ale sami possessorowie ten podatek składać y dostarczać będą, czego konfederacye mieyscove przestrzegać surowo mają.— Obywatele zaś inni zupełnie od tey powinności, a szczegulniey bracia szlachta niemająca włości, uwolnieni będą. *Po czwar-te.* Patrzymy nie bez wzruszenia serca, iako włościanie, prawdziwi karmiciele narodu y dobrodzieie, przez gwałtowne wybieranie rekrutów w tym czasie, iako niewinne ofiary na rzeź bez względu są wystawiani, nie mając potrzebnego, a wczesnego do tego dzieła wyćwiczenia y przygotowania; przeto zakazujemy, ażeby żaden rekrutów nie wydawał y nie przystawował, a powracających do domów przyjmował, pod surową karą do czasu zaspokoienia kraiowego. *Po piąte.* Jako żądamy wszystkich do iedności braterskiej połączyć nayrychley, tak wszystkie względy oświadczamy dla piszących się y akcessa czyniących do konfederacyi naszey w czasie przepisany, to iest, w każdym powiecie od podpisania aktu konfederacyi naznaczając dwa tygodnie, a według aktu generalney konfederacyi od daty tegoż aktu senatorom y przeszlego seymu posłom dwa miesiące; tak po upłynionym tym czasie protokół ma byź zamknięty, y dobra takowych zaciętych y nieuważnych obywateli, na tych miast przez konfederacye mieyscove mają byź całkowicie sekwestrowane y zaięte. *Po szó-ste.* Do tego dobrodzieystwa przypuszczani byź nie mają ci, którzy nie z urzędu, nie z nakazu iakieykolwiek zwierzchności kra-

iovey, lecz z przywłaszczoney władzy na zagubienie rządu, stanu szlacheckiego y obalenia najsświętszey religii buntownicze pisma rozrzucali, schadzki y spiski pod różnemi pozorami klubów składali, oświadczenia nawet w aktach nagrod tajemnym zabójcom czynili, do mordów publicznie lud pobudzali; takowych woyska mają ordynanse ściagać y do sądu na przykładną karę zatrzymać, a dobra ich konfederacya powiatowa natychmiast za sekretnym ordynansem zaimować w sekwestr będą, w tey liczbie umieyszczeni będą y ci, co kupy zbierać będą, y co zapisawszy się y zaprzyśląwszy do konfederacyi naszey, przeciwnie machinacye y bunty wszczynać odważą się.

Po siódme. Miasta nasze y w nich pożyteczni obywatele zwiedzeni od buntowników na własną swoją szkodę, gdy tego poznawać niechcieli, iako byt ich dobry y pomyślność od nikogo bardziey nie zależała, iak od pomyślności obywatelów, którzy biorąc od nich potrzeby do wygody życia, dzielą się z nimi prowentami ziemi, y wspólnie wspierają się, iako tych złośliwych intrygantów y klopistów nie inny był zamiar, iak tylko zaiąć się iurydykcyą magistratów, prowentów miejskich y uludzenia cnotliwego pospólstwa, dla zbogacenia siebie, a w czasie dla zburzenia y miast y kraiu, przez zerwanie rządu y wprowadzenie anarchii, w kórey lotry sami królewstwo swoje budują, pospolicie ci to są, co pierwsi będąc zapalaczami, pierwsi porzucili miasta, y wydali teraz na nienawiść obywatelską y uszkodzenie, tytuły z sobą miejskie y pieniądze zabrawszy. Obliguujemy przeto miasta nasze, ażeby sprawiedliwy raport dały do generalney konfederacyi, kto ich buntował, komu y iakie pieniądze dawali za wyrabianie przywileiów, y na inne wyderkafy, iako też

kto prowenta miejskie zabierał; a to dla nagrodzenia właścicielom y poszukiwania funduszu publicznego, za który same miasta w odpowiedzi będą, iezeli tego rzetelnego ubliżą wyznania w przeciągu dwóch miesięcy. Równie przykazujemy kahalom w tym że przeciągu czasu dać wierny raport, kto im nakazał y dozwolił podatki składać y na gmin, y gdzie y komu takowe summy rozdali. Niechay pozna publiczność y rozdzieli prawdziwą cnotę od obłudy y chęci zbogacenia się niesprawiedliwego. Ten to recte wszeteczny zamiar zwodzicielów oczerniać tych, co pracowitym y sumiennym zbiorem ulepszaią majątki swoje, mając za co kochać oyczyznę y z czego bydź iey usłużnymi, nazywając y czerniąc ich pod imieniem nieznaionym w Polsce z rzeczy y znaczenia *arystokratów*, ażeby rozpustnym chęciom swoim dogadzając w próżnowaniu przez zwodnicze maxymy bogacili się sami z pracy cudzey, a oyczyznę w ustach tylko y w kieszeni, nie zaś w sereu y w pracy ziemiańskiej gruntowali. Ich to iest zgubny przemysł ogłosić w słowach pod opieką krajową wolność rolników, ażeby iezdząc po wsiach wybierali podatki, iakoby na interes tych cnotliwych ludzi, pobudzając ich do buntu, nie zgola dobrego y sprawiedliwego im nie czyniąc, owszem drażniąc tylko łatwowiernych. Możeż nie bydź interessem całego narodu szczęście y prawdziwie rozumna wolność tych cnotliwych ludzi y pracowitych, kórey zapewno naród równie cnotliwy nie odmówi? Lecz takowych biegusów y buntowników, iako wierutnych zwodzicielów, komendy mają rozkaz ściagać, a sami włóścianie wydawać ich y do konfederacyi przystawać są obowiązani, dla uniknienia surowości w ekuciach.

Nakoniec już cały naród Litewski jest w związku prawnym konfederacyi generalney, już doświadczamy wsparcia woysk przyjacielskich Nayaśnieyszy imperatorowey caley Rosyyi, już iesteśmy pełni nadziei końca blizkiego wszelkim nieporozumieniom się; już spodziewamy się, że wszystkie zwodnicze sztuki y ludzenia ustać muszą, a zdrowa rada skłoni y ziednoczy wkrótce naród cały; już widzicie komu ufność oddać możecie, że ich szczęście y swobody kraio- we obchodzić koniecznie muszą. Przestańcie podlego ulegania y na bezrozumne odgłosy nie daycie baczenia, umielycie rozdziałać politykę szczęścia ogulnego kraiu y trwałości własney oyczyzny od płochich wniosków z uczynków podkomendnych, kto kiedy rozumnie y sprawiedliwie posądzał cnotliwego y dobrego pana dla mnie y przystoynych postępów czeladzi? Przed Bogiem y narodem poprzysiągłem, y tysiąc kroć razy miło iest, mnie y każdemu ponowić te śluby, iako nie widzę y nikt dostrzedz nie może ogulnego szczęścia kraiu naszego, tylko w poważeniu tego sąsiedzkiego mocarstwa ogromnego, mającego własny interes widzieć nas rządnych y szczęśliwych, iako w osobie, którą wieki następne między cuda natury y wielkości kłaść będą, Nayaśnieyszey Imperatorowey caley Rosyyi. Nie masz Pani wyżey umielycey cenić prawa ludzkości; y prawa rozsądney wolności y sprawiedliwości; doświadczają y kosztują narody, berłu Jey poddane darów, kładąc y wielbiąc Ją w rządzie przymiotów Bóstwa, doświadczali y doświadczają sami nieprzyjaciele y zawo- iowane kraie przyjemniejszego y wspaniał- szego z sobą obeyścia się, iakiego niekosz-

tuia w samym pokoju. Możemyż my nie pokładać zupełney ufności? Możemyż wątpić, ażeby chciała dopuścić iakieykolwiek plany na świetney karcie panowania swoiego, zawsze nychwalebnieszego, z narodu naszego y z nas niemogących kłaść się nigdy na szali w powadze Jey sławy? Niech was przestaną ludzić te pełne nadętości y płochy odgłosy sławy narodu, zagrzebani się w ruinach kraiu. Widzicie tych oratorów przenoszących już swoją wymowę za granice obce, a nielitościwych na krew współbraci, widzicie iak się oreż ich cały w ięzyku zwodniczym krył tylko, nie w rozumnym umiarkowaniu; są to iaszczurki, wnętrzności własney matki szarpiące, padalce, własny płod pożerające; ich zaiadłość do krwi braterskiej, ich iunakieria do majątków y urzędów naszych ściągala się, któremi się karmić y przyodziewać chcieli, nie zaś do prawdziwey posługi narodowi własnemu. Winienem był te prawdy, któremi przeięty y przekonany iestem, ogłosić publiczności, dla zachowania każdemu współobywatelowi, iako bratu, spokojności, dla dobra kraiu w iedności naszej y nakoniec dla usprawiedliwienia mnie samego przede mną y sumnieniem, ażebym nie sobie wyrzucić nie mógł. Do was więc, waszego szczęścia y nieszczęścia losy należeć będą. Dan w Wilnie dnia dwudziestego szóstego Junii, roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt drugiego. U tego uniwersalu przy wyciśnionej herbowney pieczęci podpis i. w. hetmana w te słowa: L. S. Szymon Korwin Kossakowski.—Który to uniwersał, po podaniu przez wyż wyrażoną osobę do akt, iest w xięgi konfederacyi wojewodztwa Wileńskiego zapisany.

1773 г. Мая 29 дня.

Изъ книги № 4214, за 1771—1773 г., стр. 701.

189. Жалоба представителей Виленскаго купечества на трехъ иностранцевъ Грековъ, по поводу незаконной торговли Венгерскимъ виномъ въ Вильнѣ и въ окрестности его.

Представители Виленскаго купечества приносятъ жалобу на иностранцевъ-грековъ, что они, закупивши большія партіи Венгерскихъ винъ и размѣстивши ихъ по разнымъ окрестнымъ мѣстамъ, тайнымъ образомъ провозятъ въ Вильну и прода-

ютъ по монастырямъ и богатымъ домамъ къ явному ущербу торговыхъ интересовъ купечества, тѣмъ болѣе, что послѣдніе находятся въ затруднительномъ положеніи, вслѣдствіе чрезвычайныхъ расходовъ на содержаніе Московскихъ войскъ.

Roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt trzeciego miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Circa acta ziemstwa wojewodztwa Wileńskiego — przedemną Janem Antonim Rzewuskim—regentem ziemskim wojewodztwa Wileńskiego, comparando personaliter szlachetny i. pan Jan Wolański—dyrektor izby kupieckiej y całego szlachetnego magistratu, oraz honoratae communitatis mercatorum, ikmci stołecznego miasta Wilna imieniem manifestował się na sławetnych panów Jana Despa, Antoniego y Konstantego braci rodzonych Jurkowskich, Greków przybyłych, mieniając o to, iż co obżałowani graeci, nescitur zkad do Wilna przybyli, idąc in convulsionem iurium miastu ikmci Wilnowi, a w onym obywatelstwu, kupiectwem bawiacemu się, prawami y przywilejami od nayiaśniejszych monarchów polskich y wielkich xiażąt Litewskich nadanemi zaszczycających się, nieznosne y od niepamiętnych czasów niepraktykowane w handlu czynią przeszkody, idque w roku teraz-

nieyszym na kilkunastu brykach wina węgierskiego sprowadziwszy pod miasto Wilno za mil trzy y cztery, one po karczmach na gościńcach wielkich polokowali, y nie tylko tam siedząc panom iadącym takowe wino rekomendują, przedają, ale też do Wilna samego miasta przybywszy y z próbkami, cicho chodzą po różnych palacach y klasztorach przedając, y pod favorem nocnych cieni takowe wina przedawszy wprowadzają, et exinde naypierwiey znaczny uszczerbek y szkodę skarbowi nayiaśniejszey rzeczypospolitey czynią przez nieopłacenie czopowego po włość kupcom Wileńskim, ab ovo w Wilnie osiadłym, do praw mieskich należącym, węgierskim winem handel prowadzącym, którzy nie tylko cum dispendio życia y zdrowia, ale też z znacznym expensem do Węgier po one iężdżą y wyprowadzają, wszelkie podatki nayiaśniejszey rzeczypospolitey tak koronne, iako y Litewskie opłacają, iako to: wszystkie cła, komory, przykomorki y transportowe powinności, denique, przybywszy do Wilna

nie pierwiej do piwnic swych spuszczaia, aż należytości skarbu czopowego, po pilnym zlustrowaniu bez żadney defalki opłacać muszą; ad haec ieszcze w tak krytycznym czasie nieznosne ciężary, składanki na potrzeby miasta, dla zastępowania expensów moskiewskich dawać muszą, przy tym ieszcze tychże Moskalów w domach swych karmić y wszystkie onym wygody dawać są obowiązani y przymuszeni, a nie maiąc doskonałych targów, dla takowych podstępnych y przeszkodnych kupców. Gdy tychże obżałowanych i. p. Greków kupiecka izba, dozor nad tym trzymająca, przez instygatora swego adcytowała, y onym tak przywileie swoje, dekreta y inne dokumenta prezentowała z oznaimieniem, że takowym przybyłym cudzoziemcom niewolno żadnego handlu prowadzić w Wilnie innych czasów, prócz dwóch iarmarków, pod konfiskacją tychże towarów, iako też dowodziła y konstytucyami, które takowych przybylców za przeszkodników w handlu mieć chcą y onym przez urząd mieski Wileński confiscationem bonorum et mercium determinuią y nakazuią, et in virtute takowych praw izba kupiecka sztrofowawszy, tylko iednego pana Jurkowskiego, że tu w Wilnie potaiemnie kilka beczek przedał, sztrafem czerwonych złotych czterech daley zakazała, ażeby takowych inkoweniencyi nie czynili, y sobie iachali

do Kurlandii, iak się obowiązali, sinsecus tego nie uczynią, tedy konfiskacją według praw pogroziła. Na co wszystko obżałowani pp. Grecy nie dbaiąc, owszem peiora peioribus cumulando, do mieysca y składów swoich, w karczmach będących, coraz więcey a więcey wina podwożą, przedaią, niesłuchaiąc żadnych zakazów, ani zwierzchności iako ci, którzy żadnemu prawu nie są podlegli, ne lege vagantes et nullo custode tenentes, spieniężywszy takowe wina z znacznym uszczerbkiem kraiovym nazad wyiadą do Węgier. A z tym szlachetny urząd ikmci y kupiecka izba miasta Wilna, praeveniendo futurae indemnitati suae, quam solennissime manifestuiąc się, ante omnia do aprobaty żalob, processów, dekretów y innych dokumentów, in rem et partem żaluiącym służyących, do zakazania takowym publicznym zaszkozieloni, tak kraiovym, iako też y miastu Wilnowi, ażeby odtąd nie wazyli się takowych win sprowadzać y w kray wprowadzać pod konfiskacją onego, paenis legum, do pokarania szkod expens prawnych do nadgrozdzenia, y oto wszystko, co czasu prawa fusius deducetur, salva tey żaloby melioratione, lub inney wyniesienia manifestowawszy się prosil do xiąg ziemskich Wileńskich spraw potocznych wpisania, co iest zapisano.

1795 г. Декабря 14 дня.

Изъ книги № 4237, за 1796 г., л. 1123.

190. Манифестъ Екатерины II, императрицы Всероссийской, о присоединеніи Западнаго края къ Россіи.

Императрица Екатерина II доводитъ до свѣдѣнія жителей в. кн. Литовскаго, что весь Литовскій край въ обозначенныхъ здѣсь границахъ перешель въ русское подданство; повелѣваетъ учинить всѣмъ

My Katarzyna Wtóra, z Bożey łaski Imperatorowa y Samowładnaça Wszech Rosyi—Moskiewska, Kiiowska, Włodzimirska, Nowogrodzka, Carowa Kazańska, Carowa Astrachańska, Carowa Sibirska, Carowa Chersonezu Taurickiego; pani Pskowska y wielka xiężna Smoleńska, Litewska, Wołyńska y Podolska; xiężna Estlandzka, Inflantska, Kurlandyi y Semigalii, Żmudzka, Korelska, Twerska, Juhorska, Permska, Wiatska, Bułgarska, y innych; pani y wielka xiężna Nowogrodzka, ziem Nizowskich, Czernichowska, Rezańska, Polocka, Rostowska, Jarosławska, Białoieziorska, Udorska, Obdorska, Kondyiska, Witepska, Mścislawska, y całej północney strony rządzielka y pani, Jwerskich ziem, Kartalińskich y Gruzińskich carów y Kabbardińskich ziem, Czerkaskich y Górskich xiążąt y innych dziedziczna pani y Władczyni.

Nam uprzejmie miłym poddanym wielkiego xięstwa Litewskiego, duchowieństwu, stanowi rycerskiemu y wszystkim miast y ziem obywatelom.

Przylączywszy na wieczne czasy do imperium Naszego kraie wielkiego xięstwa Litewskiego według niżej opisanej linii, a mianowicie: zaczynając od granicy gubernii Wołyńskiej w dół po brzegu rzeki Bugu do Brześcia Litewskiego, y śledząc

присягу на вѣрноподданство; обѣщаетъ сохранить всѣхъ при вѣрѣ предковъ и собственности и выражаетъ надежду, что новые подданные ея съумѣютъ снискать къ себѣ расположеніе ея величества.

daley bieg teyże rzeki do granicy Podlaskiey, potym rozciągając się po granicach województwa Brzeskiego y Nowogrodzkiego do Niemna rzeki na przeciw Grodna, zkad idąc daley w dół tą rzeką do mieysca, gdzie prawy brzeg oney wchodzi w kraie Pruskie, a nakoniec śledząc po starey granicy królestwa Pruskiego w tey stronie do Polongi, y do morza Bałtyckiego, tym sposobem, iż wszystkie miasta, ziemie y powiaty znajdujące się w tey linii, na zawsze do berła Rosyjskiego należeć, mieszkańcy zaś tych ziem wszelkiej kondycyi, płci y wieku w wiecznym onemu zostawać mają poddaństwem;

Poleciliśmy naszemu generałowi gubernatorowi Litewskiemu xięciu Repninowi, przyiąć od kaźdey kondycyi obywatelów pomienionych ziem na wieczne nam poddaństwo y wierność przysięgę. Zatym przystępując do wprowadzenia rządu według ustaw naszych, któremi wszystkie gubernie imperium naszego rządzą się, ma przedstawić Nam te wszystkie rozporządzenia, które ku pomyślności onych niezawodnie służyć mogą. Obwieszczając was, miłych y wiernych naszych poddanych, o takowym na wieczne czasy nieodzownie potwierdzonym położeniu waszym, potomków waszych, zaręczamy oraz Imperatorskim Naszym słowem, za Nas y sukcesorów

Naszich, iż nie tylko wolne wyznanie wiary przodków waszych y własność, prawnie każdemu należna, w całości wam zachowane będą, ale nad to, że od tego czasu każdego stanu mieszkańcy pomienionych krajów używać będą tych wszystkich praw, wolności y prerogatyw, iakowych używają dawni Rossyjscy poddani z łaski przodków Naszych y Naszey. Na ostatek iesteśmy pewni, że mając tyle powodów pieczołowitości Naszey o dobro wasze, zachowa-

niem nienaruszenie Nam y successorom Naszym wierności, a gorliwością ku pożytkowi y służbie państwa Naszego, będziecie usiłować zasługiwać na się ciągłą dla siebie monarchiczną Naszą uprzejmość. Dan w St.-Peterzburgu 14 Octobris roku od narodzenia Chrystusa pana 1795 panowania naszego wszech Rossyi 34-go, a w Tauryi 14-go.—Na originale własną ręką Jey Imperatorskiey mości podpisano: Katarzyna (L.S.).

1795 г.

Изъ книги № 4237, за 1796 г., л. 1124.

191. Форма присяги на подданство государынѣ императрицѣ Екатеринѣ II, для жителей Западнаго края.

П р и с я г а.

Азь, ниже имянованный, обещаюся и клянуся Всемогущимъ Богомъ, предъ святымъ его евангеліемъ въ томъ, что хочу и долженъ. Ея императорскому величеству, государынѣ Императрицѣ Екатеринѣ Алексѣевнѣ, самодержицѣ Всероссійской, и Ея императорскаго величества любезнѣйшему сыну, государю Цесаревичу и великому князю Павлу Петровичу, законному Всероссійскаго престола наслѣднику, и ихъ всепресвѣтлѣйшимъ преемникамъ вѣрно и нелицемѣрно, вѣчно служить и во всемъ повиноваться, какъ вѣрному подданному благопристойно есть и надлежитъ. Въ чемъ суще мнѣ Господь Богъ душевно и тѣлесно да поможетъ. Въ заключеніи же сей моей клятвы цалую слова и крестъ Спасителя моего. Аминь.

Przysięga.

Ja, niżej mianowany, obiecuję y przysięgam Wszechmogącemu Bogu, przed świętą jego Ewangelią, na tym: Iż chcę y powinien będę Najiaśnieyszey Imperatorowey ieymości Katarzynie Alexieiownie samowładnącey całą Rosyą, y iej imperatorskiey mości ukochanemu synowi, Iegmości cesarzewiczowi y wielkiemu xiążęciu Pawłowi Piotrowiczowi, prawnemu wszech Rosyjskiego tronu następcy, y ich najiaśnieyszym successorom wiernie y szczerze służyć wiecznie y we wszystkim bydź posłusznym, iak wiernemu poddanemu przywoito jest y należy. Tak mi Boże dopomoż na utwierdzenie tey moiej przysięgi. Całuję słowa y krzyż Zbawiciela moiego. Amen.

1797 г. Января 2 дня.

Изъ книги № 4242 за 1779 г., л. 18.

192. Рескриптъ Императора Павла I ксендзу Княжевичу.

Въ этомъ рескриптѣ императоръ Павелъ 1-й предлагаетъ Виленскому прелату Княжевичу ежегодную пенсію въ 400 р. изъ доходовъ секвестрованныхъ имѣній Виленскаго бискупства.

Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt siódmego, miesiąca Februarii siódmego dnia.

Przed aktami ziemskimi woiewodztwa Wileńskiego, przede mną Klemensem Józefem Szadurskim—regentem aktowym tychże, stanowszy osobiście wielmożny iegomość pan Wincenty Marewicz — rotmistrz woiewodztwa Trockiego, reskrypt od nayiaśnieyszego Pawła Pierwszego, cesarza wszecz Rosyi, do i. x. Kniażewicza pisany francuzkim charakterem, do akt z kopią onego polską w oblatę podał, który co do słowa wpisując u księgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego, w tych iest wyrazach po francuzku.

St. - Pétersburg. Le 11 ianvier 1797. Monsieur Kniażewiski. Pour adoucir autant qu'il est en moi et sans de loi, la situation ou vous ont reduit de circonstance impérieuse, je vous accorde une pension de quatre cent roubles à prendre sur le bien sequestrés épiscopale de l'évesché de Wilna. Sur cè, monsieur Kniażewiski, je prie Dieu qui vous ait en sa sainte garde.

U tego reskryptu podpis iest taki: Paul I. Adres na kobercie przy pieczęci na laku czarnym wyciśnioney imperatora iest w tych

słowach: A monsieur George Kniażewicki—*prévôt de la chapelle épiscopale de la cathedrale de Vilno (L. S.)*.

Polska kopia z tego reskryptu w tych wyrazach: Tłumaczenie listu, co do słowa nayiaśnieyszego Pawła pierwszego, cesarza wszecz Rosyi do x. Kniażewicza—proboszcza kaplicy biskupiey w katedrze, reskryptem danego, w Peterburgu dnia iedynastego Januarii, tysiąc siedmset dziewiędziesiąt siódmego. Mści xięże Kniażewicz! Dla osłodzenia ile iest ze mnie, y bez odwłoki sytuacyi, w którą uprawiony iest przez okoliczności gwałtowne, wyznaczam w. m. panu pensyą, od czterech set rublów do brania z dóbr sekwestrowanych biskupstwa Wileńskiego. Przytym proszę mści xięże Kniażewicz Boga, aby was miał w swoiey świętey opiece. Paweł pierwszy.

Intytulacya reskryptu imé x. Ierzemu Kniażewiczowi, prob. kaplicy biskupiey w katedrze Wileńskiey w Wilnie.

Który to reskrypt z kopią polską, po podaniu przez wyż wyrażonego imści, do akt co do słowa iest w księgi ziemskie woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany.

547

ОГЛАВЛЕНІЕ.

I.

Акты, относящіеся къ исторіи Западно-Русской церкви.

А) Акты, извлеченные изъ книгъ Виленскаго земскаго суда.

	<i>Стран.</i>		<i>Стран.</i>
1618 г. Января 10 дня.		1631 г. Юля 23 дня.	
1. Инвентарь недвижимаго имущества Полоцкой архіепископін, составленный королевскими комиссарами для Полоцкаго архіепископа Юсафата Кунцевича.	3	4. Посвидѣтельствованіе вознаго о принадлежности плаца въ г. Вильнѣ Виленскому Св. Троицкому монастырю .	23
1625 г. Юня 4 дня.		1632 г. Юня 4 дня.	
2. Духовное завѣщаніе Полоцкаго войскаго Евстафія Голубицкаго Корсака, въ которомъ онъ дѣлаетъ записи Виленскому Свято-Троицкому монастырю и Голубицкой и Залѣсской церквамъ.	15	5. Консенсъ Виленской церкви перенесенія мощей святителя Николая, данный мѣщанину Лозу, на арендованіе принадлежащаго ей дома и плаца .	24
1629 г. Марта 30 дня.		1635 г. Декабря 6 дня.	
3. Жалоба Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря на Виленскій сапожничій цехъ по поводу невнесенія имъ третьяго гроша на монастырскую церковь. . .	20	6. Фундушева записъ Древинскаго Виленскому Св.-Духовскому монастырю на Кенишковскій фольваркъ на Виленскомъ предметы Зарѣчи	26
		1638 г. Апрѣля 30 дня.	
		7. Фундушева записъ Корсака Березецкому монастырю.	29

Стран.

1633 г. Октября 15 дня.

- 8. Судебное опредѣленіе по дѣлу игуменьи Виленскаго и Минскаго базилианскихъ монастырей Екатерины Салѣжанки съ Ясинскимъ старостою Юріемъ Литаворомъ Хребтовичемъ касательно двухъ имѣній—Ваши и Остухова, лежащихъ въ Виленскомъ и Трокскомъ воеводствахъ 33

1666 г. Января 19 дня.

- 9. Судебное опредѣленіе по дѣлу Виленскаго Свято-Духовскаго монастыря съ наслѣдниками землянина Виленскаго воеводства Иеронима Вилуньскаго, касательно суммы 200 польск. злотыхъ, завѣщанной имъ Кейданскому монастырю 34

1667 г. Октября 1 дня.

- 10. Миротлюбная сдѣлка между Виленскимъ Св.-Духовскимъ монастыремъ и Виленскою капитулою, касательно имѣнія Войдаришекъ 37

1671 г. Января 23 дня.

- 11. Судебное опредѣленіе по дѣлу монахинь Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря съ разными лицами о тысячѣ польскихъ золотыхъ, слѣдуемыхъ монастырю 40

1680 г. Января 13 дня.

- 12. Контумациійный декретъ по жалобѣ Слабковскихъ и Рогинскихъ на Пинскаго и Туровскаго епископа Маркіяна Вѣлзора, отказавшагося возвратить первымъ документы и движимое имущество на восемь тысячъ золотыхъ польскихъ 43

Стран.

1684 г. Октября 28 дня.

- 13. Консенсъ Кіевскаго митрополита Кипріяна Жоховскаго Виленскому мѣщанину Павлу Локвянскому на арендное содержаніе плаца и огорода, принадлежащихъ Виленской церкви св. Георгія на Росѣ 51

1701 г. Октября 20 дня.

- 14. Ремссійный декретъ по жалобѣ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря на помѣщиковъ Сурожовъ по поводу ихъ нападенія на монастырское имѣніе Свираны 53

1720 г. Августа 18 дня.

- 15. Письмо Виленскаго митрополита Леона къ настоятелю Виленскаго же базилианскаго (Троицкаго) монастыря Завадскому о замѣнѣ церковнаго дома въ г. Вильнѣ, на Савичъ улицѣ, на два другихъ дома, принадлежащихъ Виленскимъ августіанамъ 56

1738 г. Февраля 3 дня.

- 16. Дарственная запись Оршанскаго войскаго Іосифа Галинскаго Холхельской церкви на два крестьянскія семейства 57

1750 г. Октября 10 дня.

- 17. Фондушова запись графа Шанковскаго-Саваневскаго Виленскому Троицкому монастырю на имѣніе Шанкополе и каменный домъ въ г. Вильнѣ 59

1756 г. Іюля 11 дня.

- 18. Фондушова запись Загорянскаго старосты Іосифа Кошница Груздовской церкви на двѣ уволки земли и два крестьянскія семейства 65

Стран.

1765 г. Юня 27 дня.

19. Контумаційный декретъ по дѣлу Виленскаго Троицкаго монастыря съ Виленскими же іезуитами, доминиканами и другими частными лицами. . . . 69

1767 г. Января 19 дня.

20. Контумаційный декретъ по дѣлу Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря съ наследѣдниками фундатора базиліанскаго конвикта Саваневскаго. . . . 73

— Августа 27 дня.

21. Подтвердительная привилегія короля Станислава Августа Виленскому Св.-Троицкому монастырю на разныя права. 78

1769 г. Марта 14 дня.

22. Фундушова записъ Черноусовскаго старосты Ивана и его жены Петронеллы Городенскихъ Вертианской церкви на два крестьянскія семейства . . . 82

1771 г. Января 5 дня.

23. Квитанційный листъ Виленскаго базиліанскаго женскаго монастыря Важницкимъ 84

1778 г. Мая 14 дня.

24. Фундушова записъ Казимира Борейки Ходзьки Мысской церкви на землю и денежную сумму. 86

1782 г. Апрѣля 23 дня.

25. Квитанційный листъ Виленскаго мѣщанина Кулика Виленскому же Свято-Троицкому монастырю по арендуемому дому. 89

1784 г. Сентября 3 дня.

26. Консенсъ настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Михаилу Яцыничу на плацъ въ г. Вильнѣ. . . . 91

Стран.

1785 г. Февраля 12 дня.

27. Записъ Матвѣя Рудзинскаго Виленскому Св.-Троицкому монастырю на 3000 пол. золотыхъ. 92

— Марта 12 дня.

28. Жалоба Виленскихъ мѣщанъ диссидентовъ на Виленскій магистратъ, ограничившій ихъ юридическія права . . . 94

1786 г. Юня 25 дня.

29. Консенсъ настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, выданный Гайдамовичамъ на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ 97

— Юля 26 дня.

30. Консенсъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, выданный Абрамовскому на два монастырскихъ плаца въ г. Вильнѣ. 99

— Ноября 26 дня.

31. Жалоба Юсефа Дюгамели на Виленскихъ базиліанъ по поводу присвоенія ими себѣ фольварка Вяды или Ваки. 100

— Декабря 20 дня.

32. Жалоба настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на Виленскій магистратъ по поводу невнесенія имъ въ монастырь арендной платы съ занятой имъ въ монастырскомъ домѣ квартиры. 102

1787 г. Января 24 дня.

33. Два консенса настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Гайдамовичамъ на два монастырскихъ грунта въ г. Вильнѣ 103

— Февраля 12 дня.

34. Консенсъ настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Михаилу Яцыничу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ 105

1788 г. Февраля 26 дня.

35. Фундушова записъ Розалии Верижной

<i>Стран.</i>	<i>Стран.</i>
Поставскому базилианскому монастырю на 4000 злотыхъ пол. 106	поводу насильственнаго завладѣнія имъ монастырскимъ плацомъ въ г. Вильнѣ. 121
1790 г. Юля 20 дня.	— Октября 16 дня.
36. Продажная запись отъ Виленской капитулы Виленскому базилианскому (Троицкому) монастырю на имѣнія Трибылы и Савичуны 108	43. Листъ полномочія отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Антонію Патриковскому по дѣлу о монастырскомъ плацѣ въ г. Вильнѣ 123
— Октября 28 дня.	1793 г. Января 22 дня.
37. Дарственная запись Иеронима Тышкевича Кублицкой церкви 112	44. Осмотръ вознымъ б. Виленскаго кафедральнаго Пречистенскаго собора и принадлежащихъ къ нему построекъ . 124
1791 г. Января 27 дня.	— Февраля 27 дня.
38. Замѣнная запись между Виленскими базилианами и помѣщикомъ Пожарицкимъ на часть имѣнія 114	45. Письмо митрополита Феодосія Ростockаго къ настоятелю Виленскаго базилианскаго (Троицкаго?) монастыря Фальковскому объ опечатаіи бумагъ, оставшихся по смерти консисторскаго писаря Мокрицкаго. 127
— Августа 1 дня.	1794 г. Февраля 12 дня.
39. Эмфитевтическая запись на лугъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Косовичу на Виленскомъ предмѣстѣи Зарѣчи 117	46. Дарственная запись Василевской Виленскому женскому базилианскому монастырю на 3000 пол. злотыхъ. . . 128
— Августа 19 дня.	— Апрѣля 2 дня.
40. Вводный актъ отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Левендовскимъ на землю на Виленскомъ предмѣстѣи Зарѣчи. 119	47. Переуступочная и отказная запись Виленскаго купца еврея Юхеля Нохимовича Виленскому базилианскому (Троицкому?) монастырю на 8,726 злотыхъ съ процентами. 130
— Сентября 27 дня.	1795 г. Сентября 15 дня.
41. Посвидѣтельствованіе вознаго о поврежденіяхъ, произведенныхъ мѣщаниномъ Гайдамовичемъ на лугу Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, находящемся на Виленскомъ предмѣстѣи Зарѣчи . 120	48. Консенсъ настоятеля Виленской Никольской церкви Богдевичамъ на покупку церковнаго дома. 132
1792 г. Октября 10 дня.	
42. Жалоба Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на мѣщанина Гайдамовича по	

Б) Акты, извлеченные из книг Виленскаго магистрата и магдебургии.

<i>Стран.</i>	<i>Стран.</i>
1493 г. Октября 23 дня.	1592 г. Октября 9 дня.
49. Рескриптъ Трокскаго воеводы королевскаго гетмана князя Константина Ивановича Острожскаго къ Рудницкому, Терешинскому и Новодворскому его намѣстнику Богдану Долматовичу о томъ, что священнику Порудоминской Николаевской церкви отцу Алексѣю, по его челобитной, уступается изъ Терешинскихъ грунтовъ—для спашки Куровское поле, а для косьбы—Пупревская сѣножать.	53. Привилегія короля Сиеизмунда III-го на основаніе православнаго Братства при Виленской Св.-Троицкой церкви, также на открытіе при немъ школы и типографіи и на освобожденіе Братскаго дома отъ всеѣхъ городскихъ повинностей
135	144
1529 г. Ноября 7 дня.	54. Привилегія короля Сигизмунда III Виленскому Св.-Троицкому братству на два дома и на устройство при немъ училища.
50. Четыре документа (дарственная запись Виленскаго ключника Григорія Громьки Тимофею Савинскому на двѣ земли, продажная запись Тимофея Савинскаго Томеу Яновичу также на двѣ земли и два письма Трокскаго воеводы Стефана Збаражскаго къ его Молодечанскимъ намѣстникамъ Ивану Раевскому и Сигизмунду Кахновскому объ отдѣленіи отъ его Молодечанскаго имѣнія земель, принадлежащихъ Красносельской церкви), служащія Красносельской Воскресенской церкви	149
136	153
1561 г. Января 22 дня.	1597 г. Марта 17 дня.
51. Подтвердительная привилегія короля Августа III на освобожденіе двухъ плацовъ въ г. Вильнѣ и построенныхъ на нихъ домовъ, принадлежащихъ церкви св. Спаса, отъ всеѣхъ повинностей.	55. Подтвердительная привилегія короля Сигизмунда III на мостовое мыто на рѣкѣ Рудоминѣ въ пользу Порудоминской церкви св. Николая
138	153
1589 г. Юля 21 дня.	1614 г. Августа 7 дня.
52. Привилегія короля Сигизмунда III, подтверждающая правила или уставъ Виленскаго Св.-Троицкаго братства.	56. Привилегія короля Сигизмунда III объ обращеніи доходовъ съ Виленскихъ братствъ скорняжескаго, купческаго, Росскаго и панскаго на содержаніе монаховъ Виленскаго же Св.-Троицкаго монастыря и на постройку церквей въ Вильнѣ
140	155
	1618 г. Ноября 9 дня.
	57. Листъ короля Сигизмунда III, позволяющій монахамъ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря отыскивать церковные документы въ магистратскихъ актахъ.
	157
	1619 г. Марта 22 дня.
	58. Опредѣленіе короля Сигизмунда III по дѣлу между Полоцкимъ архіепископомъ

Стран.

Стран.

Иосафатомъ Кунцевичемъ и Могилевскими православными мѣщанами . . . 159

1629 г. Февраля 28 дня.

59. Продажная запись отъ настоятеля Виленской Никольско-Перенесенской церкви Виленскому городскому писарю и его сыновьямъ Ставровскимъ на дворець Ленковчизну 166

1635 г. Февраля 26 дня.

60. Подтвердительная привилегія короля Владислава IV на двѣ привилегіи Сигизмунда III о доходахъ четырехъ Виленскихъ братствъ въ пользу Св.-Троицкаго монастыря 169

1636 г. Юня 1 дня.

61. Записная запись, данная митрополитомъ Вельяминомъ Рутскимъ Виленскому Св.-Троицкому монастырю на имѣніе Руту 173

1640 г. Марта 30 дня.

62. Продажная запись отъ Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря на домъ Виленскому лавнику Кононовичу 175

1644 г. Марта 30 дня.

63. Продажная запись Виленскаго ратмана Сальцевича Виленскому Св.-Троицкому монастырю на огородъ, находящійся на Виленскомъ предмѣстьи Лукшицахъ. 177

1656 г. Февраля 10 дня.

64. Привилегія короля Яна Казимира Минскому архимандриту Варлааму Козинскому на Виленскую архимандрію. . . 179

1660 г. Октября 21 дня.

65. Оповѣщеніе Полоцкаго архіепископа Гавріила Коленды о назначеніи и ввѣдѣ

въ Виленскую архимандрію Варлаама Козинскаго 180

1661 г. Юня 17 дня.

66. Репротестація Виленскаго Свято-Духовскаго монастыря противъ уніатскаго Троицкаго монастыря о несправедливыхъ нареканіяхъ послѣдняго на захватъ церковныхъ вещей 182

— —

67. Привилегія короля Яна Казимира Св.-Духовскому монастырю на разныя льготы 185

— Юня 28 дня.

68. Жалоба Виленскихъ Св.-Троицкихъ базилянъ на православныхъ монаховъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря о захватѣ послѣдними церковнаго имущества 186

— Юля 21 дня.

69. Донесеніе вознаго о томъ, что онъ присутствовалъ при требованіи уніатами Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря отъ монаховъ православнаго Св.-Духовскаго монастыря многихъ церковныхъ вещей, въ томъ числѣ большаго колокола, называемаго „Лебедь.“ 189

1663 г. Мая 24 дня.

70. Контрактъ, по которому отдается въ 15 лѣтнее арендное содержаніе Виленскому мѣщанину и купцу Селивъ домъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, называемый Малая Гелда 193

— Юня 26 дня.

71. Арендный контрактъ, по которому настоятель Виленской Воскресенской церкви отдастъ Виленскому мѣщанину и золотыхъ дѣль мастеру Павлу Рѣчинскому въ арендное содержаніе церковный домъ 197

	<i>Стран.</i>
1666 г. Апрѣля 10 дня.	
72. Переуступочное право отъ Могилевскаго и Селецкаго игумена Пахомія Савича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на взисканіе денежной суммы . . .	200
— Мая 12 дня.	
73. Квитаціонная запись отъ Виленской женской обители при церкви Св.-Троицы мѣщанину Минкевичу въ полученіи отъ него 500 злотыхъ.	203
— Іюня 25 дня.	
74. Актъ разслѣдованія Виленскаго магистрата по дѣлу Ивана Дроздовича, учинившаго святотатство въ Виленской Св.-Духовской церкви.	204
1667 г. Апрѣля 25 дня.	
75. Квитаціонная запись отъ монаха Виленскаго Троицкаго монастыря Іосифа Салевича Виленскому радцѣ Юрію Павловичу въ полученіи отъ послѣдняго 400 злотыхъ	208
— въ Іюнь.	
76. Контрактъ, по которому Виленскій Св.-Троицкій монастырь отдастъ мѣщанину Ивану Халькевичу въ 15-ти лѣтнее арендное содержаніе свой каменный домъ въ г. Вильнѣ, называемый Сатановичовскимъ	210
1669 г. Іюля 24 дня.	
77. Жалоба Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря на кармелитовъ босыхъ по поводу насильственнаго покошенія ими сѣна на грунтахъ монастырскаго фольварка Вошкеленяты	214
— Іюля 31 дня.	
78. Возраженіе Виленскихъ кармелитовъ босыхъ на жалобу Св.-Духовскаго монастыря по поводу якобы незаконнаго покошенія ими сѣна на грунтахъ фольварка Вошкеленяты.	216

	<i>Стран.</i>
1670 г. Сентября 15 дня.	
79. Дарственная запись Александра Киркора Виленскому Св.-Троицкому монастырю на плацъ въ г. Вильнѣ.	217
1672 г. Февраля 4 дня.	
80. Замянная запись, состоявшаяся между Виленскимъ Св.-Духовскимъ монастыремъ и дворяниномъ Святскимъ на дома въ г. Вильнѣ.	218
— Апрѣля 4 дня.	
81. Декретъ задворнаго ассесорскаго суда по вопросу о мѣстоположеніи древнихъ русскихъ церквей въ г. Вильнѣ	220
— Ноября 9 дня.	
82. Квитаціонная запись, выданная настоятельницею женской обители при Виленскомъ Св.-Духовскомъ монастырѣ Маріаннѣ Войшнарвичовой въ полученіи отъ нея ста копѣ грошей.	232
— Декабря 18 дня.	
83. Жалоба Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря и братства на толпу неприязненныхъ Виленскихъ мѣщанъ, нанесшихъ оскорбленіе и побои родственнику Виленскаго православнаго купца Григорія Петровича.	234
1675 г. Іюля 29 дня.	
84. Постановленіе Виленскаго сапожничьяго цеха о вносѣ имъ третьяго гроша и воска Виленской Св.-Троицкой церкви.	235
1678 г. Іюля 6 дня.	
85. Контрактъ, по которому отдается Виленскому мѣщанину Лозовскому въ арендное содержаніе плацъ, принадлежацій Виленскому Св.-Духовскому монастырю	238

1679 г. Юля 16 дня.

86. Продажная запись отъ монаха Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Арсенія Бобрукевича мѣщанину Якову Кодзевичу на домъ въ г. Вильнѣ. . . . 239

1682 г. Октября 7 дня.

87. Декретъ Виленскаго магистрата по жалобѣ Виленскихъ Троицкихъ базилианъ на сапожничій цехъ, отказавшійся отъ взноса Троицкой церкви древней данины деньгами и воскомъ 241

1683 г. Декабря 22 дня.

88. Жалоба студентовъ Виленской иезуитской академіи на Виленскихъ православныхъ мѣщанъ, которые на дворѣ Св.-Духовскаго монастыря пустили въ нихъ ракетами отъ феерверка, а затѣмъ избили ихъ. 245

— Ноября 22 дня.

89. Квитанціонная запись отъ Виленскаго мѣщанина Яна Бычковского Виленскому Св.-Духовскому монастырю въ полученіи отъ послѣдняго вознагражденія по спорному монастырскому дому. . . 248

1684 г. Марта 6 дня.

90. Постановленіе Виленскаго магистрата относительно уплаты братству непорочнаго зачатія пресвятой Богородицы, состоящему при Виленской Троицкой церкви, долговой суммы, слѣдующей ему съ мѣщанина Шостака. . . . 250

— Марта 27 дня.

91. Постановленіе русскихъ членовъ Виленскаго магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, объ уплатѣ на два процентовъ съ суммы 500 золотыхъ русскаго госпиталя—Св. Троицы и Св. Спаса 252

— Марта 28 дня.

92. Постановленіе русскихъ членовъ Виленскаго магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, объ отдачѣ Виленскому радцѣ Франциску Капишевскому въ годичную аренду за 330 злот. каменнаго дома, принадлежащаго русскому госпиталю св. Спаса. . . . 253

— Ноября 17 дня.

93. Постановленіе русскихъ членовъ Виленскаго магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, о назначеніи протоіерею Пилецкому сорока золотыхъ ежегоднаго содержанія за попеченіе о старухахъ въ госпиталѣ св. Спаса. 255

— Ноября 20 дня.

94. Контрактъ, по которому русскіе члены Виленскаго магистрата совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, отдаютъ въ арендное содержаніе мѣщанину Букацкому каменную баню, принадлежащую госпиталю св. Спаса . . . 256

1685 г. Мая 13 дня.

95. Заявленіе членовъ Виленскаго магистрата о томъ, что въ ихъ присутствіи бургомистръ Григорій Костровицкій отказалъ 600 зл. на Троицкій монастырь. 258

1686 г. Декабря 6 дня.

96. Контрактъ, по которому русскіе члены Виленскаго Магистрата, въ присутствіи настоятеля Троицкаго монастыря, отдаютъ въ трехгодичное арендное содержаніе мѣщанину и купцу Андрею Осиповичу домъ, принадлежащій госпиталю св. Спаса. 259

1687 г. Октября 18 дня.

97. Квитанціонная запись отъ настоятель-

Стран.

ницы Виленской женской обители при церкви св. Троицы Тыминскому въ полученіи отъ него законной доли наслѣдства монахини Соколовской. 261

1688 г. Апрѣля 23 дня.

98. Подтвердительная привилегія короля Яна Ш. Виленской женской обители при церкви св. Троицы на освобожденіе ея домовъ въ г. Вильнѣ отъ городскихъ повинностей. 264

1690 г. Декабря 9 дня.

99. Жалоба Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря на Бѣльскаго подкоморія Осипа Карпя о захватѣ имъ каменнаго дома въ г. Вильнѣ, принадлежащаго монастырю. 267

1691 г. Іюня 2 дня.

100. Продажная записъ отъ Виленскихъ мѣщанъ Шициковъ-Залѣсскихъ Виленскому Св.-Духовскому монастырю на каменный домъ въ г. Вильнѣ, называемый „Малая Гелда.“ 269

— Сентября 30 дня.

101. Переуступочная записъ отъ Виленскаго мѣщанина и купца Сульжича мѣщанину и купцу Страшкевичу на каменный домъ въ г. Вильнѣ, взятый первымъ въ арендное содержаніе отъ Св.-Духовскаго монастыря. 274

1693 г. Декабря 6 дня.

102. Контрактъ, по которому русскіе члены Виленскаго магистрата, совмѣстно съ настоятелемъ Троицкаго монастыря, отдаютъ мѣщанину — радцѣ Осиповичу въ трехгодичное арендное содержаніе каменный домъ Спасскаго госпиталя, называемый Бзюлевскимъ. 276

Стран.

1694 г. Апрѣля 30 дня.

103. Уступочная записъ отъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Виленскому войсковому на каменный домъ, заложенный монастырю въ 100 талерахъ на выдержаніе правѣ Виленскимъ золотыхъ дѣлъ мастеромъ Мартиномъ Жегалинскимъ. 278

1695 г. Іюня 22 дня.

104. Подтвердительная привилегія короля Іоанна Ш. Порудоминской Николаевской церкви на Сидоровское поле, грунтъ Терешинки и Пуллевскую сѣножать, десятину и мостовое 281

1700 г. Мая 18 дня.

105. Инвентарное описаніе каменнаго дома въ г. Вильнѣ, принадлежащаго госпиталю св. Спаса. 283

— Іюня 21 дня.

106. Выдержанная (выкупная) записъ Рѣчицкаго войскаго Михаила Барановича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на каменный домъ въ г. Вильнѣ. 285

— Августа 5 дня.

107. Инвентарное описаніе каменнаго дома въ г. Вильнѣ, принадлежащаго Виленскому госпиталю св. Лазаря, находящагося въ завѣдываніи Св.-Троицкаго братства. 287

1701 г. Сентября 23 дня.

108. Квитационная записъ отъ настоятельницы Виленской обители при церкви св. Троицы Игнатовичовой въ полученіи отъ послѣдней суммы 1000 злотыхъ. 290

— Октября 20 дня.

109. Декретъ Виленскаго магистрата по дѣлу студенческаго братства свв. царя Константина и Елены, состоящаго при Виленской Св.-Духовской церкви, съ

Стран.

Стран.

Чарнявскою Радкевичовою о неуплатѣ
послѣднею 1200 злотыхъ первому. . . 291

1702 г. Юля 12 дня.

110. Определѣніе Виленскаго магистрата по
дѣлу братства св. царя Константина
и Елены съ наслѣдниками Чарнявской,
заявившими претензію на каменный
домъ въ г. Вильнѣ, присужденный брат-
ству. 296

1709 г. Мая 4 дня.

111. Продажная записъ отъ монахини Вилен-
скоѣ базилианской обители при церкви
св. Троицы Варвары Минкевичовны
радицѣ Духовичу на часть каменнаго
дома и двухъ лавокъ въ г. Вильнѣ. . . 298

— Мая 24 дня.

112. Квитаціонная записъ отъ Виленской
женской обители при церкви св. Трои-
цы бургомистру Брозовскому въ полу-
ченіи отъ него, какъ отъ опекуна, за-
конной наслѣдственной доли имуще-
ства монахини Варвары Минкевичовны. 301

— Ноября 1 дня.

113. Контрактъ, по которому провизоры
Виленскаго русскаго Спасскаго госпи-
тали отдають въ арендное содержаніе
мѣщанину Окушкѣ часть пустаго пла-
ца въ г. Вильнѣ, принадлежащаго го-
спиталю. 303

1711 г. Января 10 дня.

114. Жалоба Андрея Сенчили на Виленскій
Св.-Духовскій монастырь по поводу буд-
то-бы незаконнаго присвоенія послѣд-
нимъ наслѣдственнаго имущества пер-
ваго. 305

— Марта 30 дня.

115. Дѣлжно-квитаціонная записъ отъ іеро-
монаха базилианскаго Марковскаго мо-

настыря Дорооея Бутвиловскаго Регин-
нѣ Чергановской по имуществу умер-
шаго брата его Севастіана. 307

1712 г. Декабря 7 дня.

116. Продажная записъ отъ Гданскаго куп-
ца Герна Виленскому Св.-Духовскому
монастырю на часть каменнаго дома
въ г. Вильнѣ. 309

1715 г. Января 10 дня.

117. Ремиссійное определѣніе по дѣлу ме-
жду Виленскими униатами и дизунитами
о правѣ на занятіе цеховыхъ должно-
стей въ Виленскихъ цехахъ. 313

— Февраля 23 дня.

118. Вводный актъ Виленскому Свято-Духов-
скому монастырю на домъ, записанный
ему по духовному завѣщанію. 320

1726 г. Апрѣля 23 дня.

119. Продажная записъ отъ Виленскаго Св.-
Духовскаго монастыря Александру За-
блоцкому на пустоорожній плацъ въ
г. Вильнѣ, на Субочъ улицѣ. 322

1734 г. Мая 20 дня.

120. Изрекательная записъ отъ Наркевича
Виленскому Св.-Духовскому монастырю
на право владѣнія его грунтами въ г.
Вильнѣ. 324

1738 г. Юня 25 дня.

121. Фондушова записъ отъ Ошмянскаго
мостовничаго Владислава и жены его
Констанціи Марковскихъ Виленскому
Троицкому монастырю на фольварокъ
Суховъ-Зеновицкій, въ Ошмянскомъ
повѣтѣ. 326

1740 г. Юля 5 дня.

122. Продажная записъ отъ Виленской жен-

Стран.

ской обители при церкви св. Троицы Виленскому радцѣ Наллещичу на каменный домъ въ г. Вильнѣ. 329

— Июля 14 дня.

123. Завѣрительная запись отъ старшихъ Виленскаго кагала Полоцкому базилианскому монастырю при церкви св. Софїи въ своевременной уплатѣ послѣдному долговой суммы въ 1046 талеровъ. 332

1743 г. Июля 4 дня.

124. Обеспечительная запись отъ Александры Костюшковой Якобштадскому базилианскому монастырю на заемную сумму въ 800 битыхъ талеровъ. 336

1744 г. Мая 28 дня.

125. Мировая сдѣлка между Виленскимъ св. Троицкимъ монастыремъ и Шумскими доминиканами относительно спорной сѣножати въ Свиранскомъ имѣнїи. 339

— Июня 5 дня.

126. Листъ архимандрита Полоцкаго базилианскаго монастыря Полятилы, которымъ онъ увольняетъ Виленскїй кагалъ отъ взноса монастырю сукна. 343

1745 г. Апрѣля 26 дня.

127. Запись, данная Борунскимъ базилианскимъ монастыремъ Опшмянскому городничему Гонсевскому на разграниченїе мѣстечка Борунь съ имѣнїемъ Бюцишками. 344

1746 г. Апрѣля 26 дня.

128. Фундушова запись отъ Опшянскаго войскаго Кароля и его жены Розалии Сулистровскихъ Норичкой церкви на двѣ уволоки земли. 347

1748 г. Мая 2 дня.

129. Фундушова запись отъ Франциска

Стран.

Комара Ганковицкой церкви на двѣ уволоки земли. 349

— Мая 28 дня.

130. Уступочная запись отъ дворянки Петронеллы Шунковой Виленскому Св. Троицкому монастырю на взыскаїе и обращенїе въ свою пользу съ Тызенгаузена суммы въ 500 талеровъ. 352

1749 г. Февраля 24 дня.

131. Дарственная и подтвердительная запись отъ обывателя Опшянскаго повѣта Яна Рачкевича Борунскому базилианскому монастырю на участокъ земли въ Остейкишкахъ и три уволоки въ деревнѣ Зупранской. 354

1750 г. Января 28 дня.

132. Подтвержденїе миролюбивой сдѣлки между Кїевскимъ митрополитомъ Флорїаномъ Гребницкимъ и Самогитскимъ каноникомъ Николаемъ Тышкевичемъ по вопросу о пограничныхъ спорахъ. 357

— Марта 5 дня.

133. Закладная запись отъ Зарѣцкаго старосты Кошича Витебскому базилианскому монастырю на имѣнїе Бобиничи. 359

— Октябрю 10 дня.

134. Дарственная запись отъ Литовскаго войскаго Саваневскаго Виленскому Троицкому монастырю на сумму 9000 талеровъ. 363

— —

135. Удостоверительная запись отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Литовскому войскому Саваневскому на взыскаїе записанной имъ монастырю суммы съ его жены и возвращенїе ея обратно монастырскому фундатору. 366

1752 г. Марта 3 дня.

136. Донесенїе вознаго о сдѣланномъ имъ осмотрѣ каменнаго дома въ г. Вильнѣ,

Стран.

Стран.

называемаго „Большая Гелда,“ часть котораго принадлежала Виленскому Св.-Духовскому монастырю. 368

— Юня 13 дня.

137. Запись Якова Марковскаго, по силѣ которой онъ отказывается отъ своихъ притязаній на часть Сучковскаго имѣнія, составляющаго собственность Сучковскаго монастыря. 373

— Юня 2 дня.

138. Запись взаимнаго соглашенія между Инфлянтскимъ епископомъ Пузиною и Косутскимъ базилианскимъ монастыремъ касательно установленія границъ между спорными имѣніями. 375

1754 г. Мая 20 дня.

139. Мировая сдѣлка между Кіевскимъ митрополитомъ Флоріаномъ Гребницкимъ и Мозырскимъ подкоморіемъ Еленскимъ касательно двухъ спорныхъ луговъ при рѣкѣ Вагѣ. 378

1753 г. Мая 25 дня.

140. Заставная запись отъ Пурвишкаго старосты Газиміра Воловича Виленскому Троицкому монастырю на два имѣнія Дегуле и Антополь. 381

1753 г. Октября 20 дня.

141. Фундушевая запись отъ Стародубовскаго чашника Абрамовича Озунской церкви на 400 золотыхъ. 384

1755 г. Октября 31 дня.

142. Инвентарь двухъ крестьянскихъ семействъ, записанныхъ Норицкой церковью. 386

— Юля 1 дня.

143. Продажная запись отъ Виленскаго женскаго монастыря при церкви св. Троицы Виленскому же мужскому базилиан-

скому Троицкому монастырю на два каменные дома въ г. Вильнѣ. . . . , 388

1757 г. Апрѣля 2 дня.

144. Декретъ Виленскаго магистрата по дѣлу Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря съ мѣщанами Шишками и Дороевичами о денежной суммѣ въ 3453 зл. 381

— Ноября 19 дня.

145. Уступчая запись отъ Анны Сенчиловой—жены Виленскаго бургомистра, Виленскому базилианскому Троицкому монастырю на взыскаііе съ ея родственниковъ суммы въ 4300 золотыхъ, обезпеченной на каменномъ домѣ въ г. Вильнѣ. 399

146. Обезпечительная запись отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Аннѣ Сенчиловой, женѣ Виленскаго бургомистра, на предоставленіе ей приюта въ монастырѣ за внесенную ею въ монастырь сумму 4,314 зл. и 12 грошей. . 340

1758 г. Мая 2 дня.

147. Обезпечительная запись отъ Виленскихъ мѣщанъ Кристины и Антонія Апоновичей Кіевскому митрополиту Флоріану Гребницкому на возвращеніе Виленскому Пречистенскому собору колокольнаго матеріала. 405

1759 г. Юля 17 дня.

148. Заявленіе Виленской обители при церкви Св. Троицы объ утратѣ своего имущества и всѣхъ принадлежащихъ ей документовъ во время занятія Вильны Московскими войсками въ 1655 г. 407

1761 г. Ноября 29 дня.

149. Грамота Кіевскаго митрополита Флоріа-

Стран.

на Гребницкаго Антонію Модзелевскому на управление двумя Виленскими церквями Николаевскою и Воскресенскою. 410

1762 г. Юля 12 дня.

150. Запись провинціала кармелитовъ босыхъ, которою онъ отказывается отъ колляторства надъ церковью въ имѣніи Старомидельской Слободѣ въ пользу наследниковъ ея фундатора Зарѣцкаго старосты Оаддея Антонія Кошчича . . . 411

1763 г. Апрѣля 23 дня.

151. Заставная запись отъ Зарѣцкаго старосты Михаила Кошчича Борунскому монастырю на 6000 злотыхъ. . . . 414

1764 г. Нолбря 3 дня.

152. Фундушовая запись отъ Стародубовскаго столъника Абрамовича Лембовской церкви на двѣ увологи земли. . . 416

1772 г. Января 28 дня.

153. Эмфитевтическая запись отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Виленскому бургомистру Минкевичу на пустой плацъ въ г. Вильнѣ. 418

154. Эмфитевтическая запись отъ Виленскаго Троицкаго монастыря Виленскому войту Минкевичу на каменный домъ въ г. Вильнѣ. 421

— Апрѣля 16 дня.

155. Мирная сдѣлка между Виленскимъ войтомъ Минкевичемъ и Троицкимъ монастыремъ касательно каменнаго дома въ г. Вильнѣ. 425

1774 г. Сентября 3 дня.

156. Жалоба митрополитовъ Володковича и Шенцицкаго на Виленскаго мѣщанина

Стран.

Филипа Фіалковскаго о захватѣ имъ плацовъ, принадлежавшихъ церкви св. Георгія въ г. Вильнѣ. 427

1776 г. Мая 1 дня.

157. Контрактъ, по которому настоятель Виленской Николаевской церкви отдаетъ въ трехлѣтнее арендное содержание Виленской же мѣщанкѣ Литковской квартиру въ церковномъ домѣ возлѣ Воскресенской церкви. . . . 430

1779 г. Марта 8 дня.

158. Инвентарное описаніе каменныхъ домовъ и имѣніи Свиранъ, принадлежащихъ Виленскому Троицкому монастырю. 431

159. Реестеръ документовъ на дома и имѣнія, принадлежащія Виленскому Св.-Троицкому монастырю. 433

1780 г. Октября 6 дня.

160. Опредѣленіе задворнаго ассессорскаго суда по дѣлу архимандрита Жидичинскаго монастыря Володьки съ Виленскимъ Троицкимъ монастыремъ, что при монастырѣ не существовало архимандріи 437

1784 г. Апрѣля 24 дня.

161. Замѣнная запись между Виленскими базилианами и директоромъ Виленскаго купеческаго общества на два плаца. 451

1790 г. Сентября 13 дня.

162. Опредѣленіе Виленскаго городского магистрата по дѣлу настоятеля Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, Сильвестра Булая, съ мѣщаниномъ Осинномъ Гайдамовичемъ о поземельной собственности. 443

— Октября 6 дня.	Стран.	1794 г. Сентября 26 дня.	Стран.
163. Консенсъ Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, выданный мѣщанину Ивану Огоновичу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ.	460	164. Дарственная записъ отъ новопоступившей монахини дѣвицы Малиновской Виленскому (Троицкому?) базилианскому монастырю.	462

II.

1) Духовныя завѣщанія.

1626 г. Ноября 11 дня.	1663 г. Февраля 8 дня.
165. Духовное завѣщаніе Полоцкаго мѣщанина Якова Ѳедоровича Ходьки.	171. Духовное завѣщаніе Виленскаго радцы Самуила Филиповича.
1636 г. Декабря 8 дня.	1664 г. Октября 28 дня.
166. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Семена Ивановича Азарича.	172. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Кондрата Парфіановича.
1648 г. Іюня 2 дня.	1681 г. Августа 3 дня.
167. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Іеронима Азарича.	173. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина Ивана Софроновича.
1649 г. Октября 27 дня.	1691 г. Марта 17 дня.
168. Опись имущества, оставшагося по смерти Виленскаго бургомистра Степана Лебедича.	174. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина и купца Ивана Радкевича.
1651 г. Ноября 24 дня.	1689 г. Іюля 2 дня.
169. Духовное завѣщаніе Виленской мѣщанки и купчихи Акулины Дороеевичевой, которымъ она отписываетъ часть своего имущества своимъ дѣтямъ и Свято-Духовскому монастырю.	175. Духовное завѣщаніе Виленскаго купца и мѣщанина Павла Кособуцкаго.
1657 г. Мая 19 дня.	1691 г. Марта 7 дня.
170. Духовное завѣщаніе Виленскаго мѣщанина и купца Самуила Матвѣевича Бочочки.	176. Духовное завѣщаніе Виленскаго купца и мѣщанина Ивана Рачкевича.
489	1702 г. Октября 8 дня
	177. Духовное завѣщаніе іеромонаха Александра Борисовича, которымъ онъ отписываетъ Виленскому базилианскому

I.

У К А З А Т Е Л Ъ

ИМЕНЪ И ФАМИЛІЙ.

А

- Абрамовичова**, Елисавета изъ Понятовскихъ, Парнавская хоружина, 385.
- Екатерина, Парнав. хоружина, 385.
- Екатерина, жена Стародубов. стольника, 417.
- Елеонора, Парнав. хоружина, 385, 417.
- Елисавета, 417.
- Абрамовичъ**, Александръ, Парнавскій хоружій, 385, 417, 418.
- Андрей, зем. писарь Вилен. воевод. 59.
- Арсеній, Вилен. Трошц. іеромонахъ, 183, 186, 187, 190.
- Людовикъ, Стародубов. подчашій и ротмистръ, 386, деревничій и каптуровый судья Вилен. воеводства, 418.
- Матвій, Малужскій стар., 386.
- Михаилъ Францискъ, Стародубов. стольникъ, 384—386, 416—418.
- Юрій, 64.
- Янъ, Вилен. подчашій и подвоевода, 60.
- Абрамовскій**, Феликсъ, Пинскій ротмистръ, регентъ Вилен. магдебургій, 99, 100, 105.
- Августъ II**, король Польскій, 78, 79, 449.
- Августъ III**, король Польскій, 139, 555, 557.
- Адамовичъ**, Антоній, коморникъ Трок. воевод. 97, 98, 104—105.
- Василіи, 189.
- Азаричова**, Марціанна Борисовичовна, Вилен. мѣщанка, купчиха, 476.
- Татьяна Вильковна, Вилен. обывательница 472.
- Азаричовна**, Екатерина, Вилен. мѣщанка, 478.
- Маруся, 473.
- Софья, Новгород. мѣщанка, 472.
- Азаричъ**, 194, Семень Ивановичъ, Новгород. мѣщанинъ, Вилен. Св.-Духов. братчикъ, 471—475.
- Александръ, Вилен. мѣщанинъ, 478.
- Іеронимъ, Вилен. мѣщанинъ, купецъ, 473, 476—478.

- въ крещеніи Матвій, а при постриженіи Михаилъ, Вилен. Св.-Духов. монахъ, 472, 473.
- Петръ Семеновичъ, Вилен. мѣщанинъ, 471, 473, 475, 477.
- Александръ**, король Польскій и вел. князь Литовскій, 228.
- Алексевичъ**, Прокопъ, Вилен. мѣщан., сапожникъ, 225.
- Алексѣй**, священникъ Порудоминской Николаевской церкви, 136.
- Вилен. Троиц. архимандритъ, 443.
- Амброжевичъ**, Давидъ Станиславъ, скарбовый писарь вел. кн. Литов., 553—555.
- Владиславъ Михаилъ, городничій Ошмян. пов., 354.
- Андреевичъ**, Константинъ, Вилен. сапожничій цеховой, 21, 236.
- Андреевская**, Теофила, монахиня Вилен. базилиан. обители при церкви Св. Троицы, 329, 332.
- Антоневичи**, 370.
- Антоновичъ**, Іахимъ, Вилен. лавникъ 250, 252, 253, 255.
- Сильвестръ, генеральный прокураторъ надъ имуществомъ Вилен. Троиц. монастыря, 442, 449.
- Антушевскій**, Казимиръ, 112.
- Аристовичъ**, Семень, повѣренный Вилен. кармелит. монастыря, 216.
- Артемовичъ**, Иванъ, 469.
- Артецій**, Иеронимъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 109, 111, 114—117, 439—450.
- Сильвестръ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 437—450.

Б.

- Балабанъ**, Семень, 166.
- Балдышевскій**, Иннокентій, іеромонахъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 368.
- Бальверъ**, Петръ, 224.
- Банерскіе**, Вилен. мѣщане, 104.
- Барановичова**, Кристина, Вилен. обывательница, 447.
- Барановичъ**, Михаилъ, Рѣчицкій войскій, земининъ Ошмян. пов., 285—287, 279.
- Романъ, Вилен. обыватель, 447.
- Барановичовскіе**, 485.
- Бартошевичъ**, Андрей, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Бахошевичъ**, Илья, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Бейнартъ**, Адальбертъ Казимиръ, Бѣлостокскій намѣстникъ, 182.
- Войтехъ Казимиръ, Вилен. каноникъ, Побойскій плебанъ, алтаристъ Вилен. костела св. Маріи Магдалины, 37—39.
- Беньновскій**, Григорій, Брацлавскій архимандритъ, 179, 180, 181.
- Бернатовичъ**, Казимиръ, 196, Вилен. мѣщанинъ, 208, 214, 239, 241, 242.
- Бильдюкевичъ**, Оома, Вилен. войтъ, 445, Дерптскій стар., королев. секретарь, 476.
- Бизевичъ**, Оедоръ, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
- Биспинкъ**, Кароль, Стародубов. зем. судья, 334.
- Блинъ**, Криштофъ Васильевичъ, 248, 249.
- Бобровскій**, Николай, 546.
- Бобръ**, Андрей Стефанъ, 503.
- Бобуркевичъ**, Арсеній, монахъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 239—241.
- Бобурчина**, Вилен. мѣщанка, 207.
- Богатовичъ**, Петръ, священникъ Озунской церкви, 384—386.
- Богдановичъ**, Гавриль, 138.
- Леонъ, священникъ Холхельской церкви, 57, 58.
- Настоятель Вилен. Св. Духов. монастыря, 397.

- Богдевичова**, Анна изъ Юшкевичей, Вилен. мѣщанка, 132—133.
- Богдевичъ**, Иосифъ, Вилен. мѣщанинъ, 132—133.
- Богушевичи**, 445.
- Богушъ**, Иосифъ мечникъ, 59.
- Боймъ**, Павелъ, Вилен. войтъ, 221.
- Бокунъ**, Янъ, 42.
- Болондзь**, Иванъ, студентъ Вилен. іезуитской академіи, 245—247.
- Семень, Вилен. радца, 176.
- Болундзевичъ**, Семень, 166.
- Бона**, королева Польская, 556, 557.
- Боневичъ**, Антоній, прокураторъ Вилен. францисканскаго монастыря, 269.
- Борисовичовна**, Марціанна, въ замужествѣ Геронимова Озаричева, вилен. мѣщанка купчиха, 476.
- Александръ, настоятель Ушвентскаго базилиан. монастыря, 523—525.
- Андрей, 469.
- Богданъ, Вилен. радца, 476, 477.
- Иосифъ, Вилен. радца, 252, 453.
- Борисовичъ**, Иосифъ, студентъ Вилен. іезуитской академіи, 234, 247, 507.
- Боровская**, Елеонора, монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 329, 338.
- Боровскій**, Мартинъ, Полоц. грод. писарь, 32.
- Боханскій**, землянинъ Полоцкаго воевод., 11.
- Боцевичъ**, Венедиктъ, Вилен. мѣщанинъ, купецъ, 246, 369.
- Бочочка**, Самуилъ Матвѣевичъ, Вилен. мѣщанинъ, купецъ, 489—491.
- Бражиць**, Александръ, Вилен. радецкій писарь, 252, 253, 254, 258, 261, 277.
- Дмитрій, 473.
- Павелъ, 473.
- Янъ, 473.
- Оома, 491.
- Бредль**, Ариольдъ, 511.
- Брещъ**, Александръ Егоръ, 35.
- Бровчина**, Анастасія Ивановна, Вилен. мѣщанка, 322.
- Бродовская**, Тереза, игуменья Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 388—390, 407.
- Брозовская**, Анастасія Соколовская, Вилен. бурмистрина, 301.
- Брозовскій**, Казиміръ Николай, 300, 312.
- Игнатій, 377.
- Николай, Вилен. бургомистръ, 301.
- Брольницкій**, Полоцкій архіепископъ, 6.
- Бростовскій**, Кириланъ Павелъ, референдаръ и писарь вел. кн. Литов., 222, 231.
- Брустовскій**, 122.
- Буда-Чернявскій**, Янъ, Вилен. купецъ и мѣщанинъ, 293—298, 503.
- Захарій. Вилен. мѣщан. купецъ, 505, 508.
- Будина-Чернявскія Рацневичова**, Федора Павловна, Юстовна Янова, Вилен. мѣщанка и купчиха, 292—298.
- Будистый**, Станиславъ, 309.
- Бужинскій**, Стефанъ, Мартинкевичъ, старшій Вилен. Троицкаго монастыря, 45.
- Бузевская**, Маріанна, Вилен. обывательница, 447.
- Бузевскій**, Андрей, Вилен. обыватель, 447.
- Буйко**, Станиславъ, 117.
- Буйницкая**, Евфимія, настоятельница Виленской женской обители при церкви св. Троицы, 261, 263.
- Буйновскій**, Янъ, Полоц. грод. писарь, 20.
- Бунатый**, Антоній, ксендзь, канцлеръ Вилен. католич. капитулы, 109, 111.
- Бунацкій**, Мартинъ, Вилен. мѣщанинъ, цирюльникъ, 256, 257.
- Булай**, Сильвестръ, ассесоръ консисторіи Вилен. Св. Духовскаго монастыря, 117—118, распорядитель монастыря, 119—121, намѣстникъ монастыря, 453—459, 461.
- Булгаровскій**, Салюстіи, прокураторъ Вилен. базилиан. монастыря, 127.
- Севастьянъ, проповѣдникъ Вилен. Троицкаго монастыря, 130.
- Буцевичовна**, Агата, Вилен. мѣщанка, 534.
- Анна, Вилен. мѣщанка, 534.

- Аполлонія, Вилен. мѣщанка, 534.
- Буракевичова**, Екатерина Франциска Сенчиловна, Вилен. купчиха, 400.
- Буракевичъ**, Юрій, Вилен. купецъ, 400.
- Бурба**, Францискъ, Вилен. радца, 214, 241.
- Буринскій**, пзъ Бурина, 387.
- Бутвиловская**, Анастасія, Вилен. мѣщанка, 308.
- Дорота Зубрицкая, Вилен. мѣщанка и купчиха, 308.
- Регина, Вилен. мѣщанка, 308.
- Бутвиловскій**, Дороей, іеромонахъ Марковского базилиан. монастыря, 307—308.
- Севастьянъ, Вилен. мѣщанинъ, 307.
- Бучинскій**, Иванъ, Вилен. лавникъ, 247.
- Бушинскій**, Стефанъ Мартышкевичъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 209, консулторъ, 210, 214.
- Былинскій**, Илья, исповѣдникъ Вилен. Троиц. монастыря, 203, 370.
- Кароль Стефанъ, королев. секретарь, 197, 370, 492.
- Петръ, Вилен. лавникъ, 486.
- Былевскій**, Альфонсъ, пріоръ Вилен. свято-Духовскаго доминиканскаго монастыря, 69, 71.

- Бычковскій**, Иванъ, Несвижскій обыватель, 248—250.
- Стефанъ, 249.
- Бѣганскій**, Криштофъ, Пятигорскій хоружій, 351.
- Станиславъ, королев. секретарь и дворянинъ, 156, 157.
- Бѣда**, Стефанъ, намѣстникъ Вилен. Троицкаго монастыря, 47.
- Бѣлеевъ**, Иванъ, Могилев.-мѣщанинъ, 160.
- Бѣлецнй**, Вавринецъ, исповѣдникъ Вилен. Троиц. монастыря, 367.
- Бѣликовичъ**, Казиміръ, дворянинъ, 32.
- Бѣлзорова**, Кустося, дочь Упит. подкоморія, 18.
- Бѣлзоръ** (Бялзоръ), Гавріилъ, Упит. подкоморій, 18, 19.
- Маркіанъ, епископъ Пинскій и Туровскій, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 210, 213, 241—244, 258, 267, 268.
- Станиславъ, Упит. подкоморій, 149.
- Бѣлзоры**, 435.
- Бѣльскій**, Янъ, Вилен. цехмистръ, 313.
- Бѣлявскій**, Доминикъ Францискъ, намѣстникъ Вилен. подстаростинскихъ судовъ, 344.
- Бяловскій**, Михаилъ, 323.

В.

- Ваврециій**, Федоръ, 370.
- Вагнеръ**, Мартинъ, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
- Важинская**, Іозефа, а въ монашествѣ Іоанна, монахиня Вилен. женскаго базилиан. монастыря, 84—86.
- Марианна изъ Нагурскихъ, подкоморина Ошмян. пов., 85, 86.
- Важинскій**, Антоній, город. судья Ошмян. пов., 85, 86.
- Игнатій, подкоморій Ошмян. пов., 71, 85, 86.
- Мартинъ Скарбскій, стражникъ и судебный подстароста Ошмян. пов., 347.

- Вазгирдъ**, Казиміръ, ректоръ Вилен. свято-янскихъ іезуитовъ, 69.
- Вансиковскій**, Данилъ, Вилен. мѣщанинъ, 251, 258.
- Варгаловскій**, Александръ Стефановичъ, Вилен. адвокатъ, 533.
- Григорій Стефановичъ, Вилен. радца, 288, 299, 300, 523, 524.
- Михаилъ Стефановичъ, Вилен. бургомистръ, 263, 288.
- Станиславъ Стефановичъ, Вилен. радца, 330.
- Яковъ Стефановичъ, Вилен. радца, 271, 501, 508, 509, 526.
- Варпаховскій**, Янъ, землянинъ, 17.

Василевская, Схолястика, Оршан. ротмистрова,
новиціушка Виленской женской обители
при церкви Св. Троицы, 128—129.

Василевичъ, Иляріонъ, прокураторъ Вилен. Св.
Дух. монастыря, 274.

Василевскій, скарбный, 129.

— Яковъ, Вилен. мѣщанинъ, 206.

Вацкевичъ, А., Житомир. деканъ, 411.

Великовичъ, Стефанъ, скарбный вел. кн. Литов.,
154.

Великонтій, Аванасіі, іеромонахъ вилен. Троиц.
монастыря, 21, 22, 236, 237.

— Діонсій, духовный писарь, 182.

Вельковичъ, Оедоръ Яцкевичъ, Вилен. бурго-
мпетръ, 443.

Вельмачевичъ, Андрей, 516.

Венгринъ, Мартинъ, Вилен. сапожничій цеховой,
21, 236.

Венковичъ, Евстафій, 469.

— Яковъ, 469.

Венцевичъ, Г. Янъ, Новгород. и генеральный
всей Руси митрополичьей консисторіи сур-
рогатъ, Клецкій деканъ, апостольскій пи-
сарь, Щорсовскій плебанъ, 411.

Венцкелевичъ, Вилен. мѣщан. 298, 301.,

Венцлавовичъ, Николай, 434.

— Стефанъ, 492.

Верига, изъ Даревскихъ, Францискъ, 107, По-
коршан. стар., 396.

Верижина, Розалія, изъ Кошицовъ, Покоршан-
ская старостина, 106—108.

Вериховичова, 18.

Веселовскій, землянинъ Полоцк. воевод., 8.

Видбленинъ, Богданъ Пашковичъ, Вилен. мѣща-
нинъ, 146, 151.

Вигертъ, Леонъ, экономъ кн. Радивила, 336.

Виклоконскій, Самуиль Пашкевичъ, 540.

Вилейко, Михаилъ Оома Римшевичъ, 338.

Вилуньская, Анастасія Александровна, Коверзьян-
ка, 35, 36.

Вилуньскій, Іеронимъ, 35.

— Станиславъ, 35, 36.

— Янъ, 35, 36.

Вильканцы, 369.

Вильчинскій, Максимилянъ, старшій Вилен. Трои-
цкаго монастыря, 93—94, 101, 451—452.

Вильчковская, Сусанна Корвиновна Гонсевская,
Трок. каштелянка, 40, 42.

Виритовичъ, Викентій, скарбникъ Новогород. вое-
водства, 117.

Вирловичъ, Антоній Францишекъ, 343.

Вирумзеръ, Рохъ, ассесоръ Вилен. магистрата,
102.

Висогердъ, Адамъ, землянинъ и грод. писарь
Шавленскаго воеводства, 60, подкоморій
Смолен. воеводства, 71, Смолен. грод.
писарь, 365, Смолен. чапникъ, 367.

Витаковскій, Казиміръ, 243.

Витъ, Дитрихъ, Вилен. мѣщанинъ, золотыхъ дѣлъ
мастеръ, 225, Генрикъ, 511.

Вишомирскій, Янъ, возный Вилен. воевод., 102.

Владиславъ IV-й, король Польскій, 78, 79, 81,
170, 171, 228, 264—265, 330, 419, 434,
443, 448.

— Литов. провинціалъ, настоятель старо-Мя-
дельскаго монастыря кармелитовъ босыхъ,
412—413.

Владычка, Варлаамъ, Вилен. Св. Дух. іеромонахъ,
368.

— Казиміръ, Стародубов. обозный, 368, 369,
370.

Вовреціи, Браслав. судья, 528.

Война, Августинъ, прокураторъ Сучковскаго ба-
зиліан. монастыря, 373—374.

— Даниль, 42.

— Матвѣй, писарь, 155.

Водораціи, Николай, Могилев. подстароста, 162,
Возочникъ, Савка, 490.

Войцеховскій, Рафаиль, Вилен. лавникъ, 95, 102.

Войшнарвичова, Янова, Маріанна Филоновичо-
на, въ первомъ бракѣ Касперовна Лямпар-
товичова, 233.

Волковичова, Оедорова, 269, Маріанна Шитикова-
Залѣска, Вилен. райчина, 270, 272.

- Викентій Станиславъ, Вилен. каноникъ 555.
- Евстафій (Остафей), королев. писарь и референдарь, 157, Трокскій пробошъ, 171, 172.
- Воловичъ**, Казиміръ, Вилен. зем. судья, 53, 224, 232.
- Степанъ, Вилен. обыватель, 389.
- Юрій, Пурвинскій староста, 381—383.
- Ярошъ, 141, 144, писарь, 148, 153.
- Володко**, Семень, поручикъ Жомойт. княжества, 88.
- Игнатій, Жидичинскій опать, 441—450.
- Володновичъ**, Фелиціанъ, Кіев. митрополитъ, Владим. епископъ, 411, 428.
- Леонъ Людовикъ, Людовскій епископъ, митрополитъ всей Руси, 428.
- Волосевичъ**, Іоаннъ, священникъ Красносельской Воскресенской церкви, 136.
- Волчкевичъ**, Григорій Янъ Янушковъ, 379.
- Волчокъ**, Богданъ, 137.
- Константинъ Янъ, изъ Русинова, Вилен. войскій и грод. писарь, 280, 381.
- Вольскій**, землянинъ Полоцк. воевод., 8.
- Волянский**, Янъ, Вилен. радца, 102, директоръ Вилен. купеч. избы, 571.
- Ворона**, Адамъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 225.
- Воронецъ**, Владиславъ, 58.
- Воютынский**, Семень Гудевичъ, Лудкій зем. писарь, 28.
- Вроблевскій**, Янъ, 407.
- Вульфовичъ**, Яковъ, старшина Вилен. кагала, 333.
- Вирыковскій**, Іосифъ Станиславъ, 286.
- Высигридь**, Григорій Станиславъ, Вилен. мѣщан., винникъ, 224.
- Высковскій**, землянинъ Полоцк. воевод., 8.
- Высогердь**, Адамъ, Смолен. подкоморій, 115.
- Высоцная**, Миколаева, Гальшка Завишанка, во второмъ бракѣ Станиславова Шуйская, 379.
- Высоцкій**, Оома, студентъ Вилен. іезуптской академіи, 245—247.
- Вышота-Залъскій**, Маріанъ Юрій, Рѣчицкій подчашій, 502.
- Вяжевичъ**, Петръ, 42.

Г.

- Габріаловичова**, Елена, 69, 71—73.
- Габріаловичъ**, Антоній, 69, 71—73.
- Игнатій, 69, 71—73.
- Гавловицная**, Касперова, Вилен. райчина, 269, Елена Штигинова-Залъска, 270, 272, 273.
- Гавловицкій**, Касперъ, Вилен. мѣщанинъ, 207, 247
- Доминикъ, 273.
- Казиміръ Севастьянъ, 273, Севастьянъ, инстигаторъ, 294, 297, 298, Вилен. радца, 301.
- Станиславъ, 278.
- Янъ, Вилен. радца, 269.
- Гайдамовичова**, Регина, изъ Витковскихъ, Вилен. мѣщанка, 97, 104.
- Гайдамовичъ**, Іосифъ, Вилен. мѣщанинъ, 97—98, 104, 118, 121, рѣзникъ—122, 123, 453—459.
- Гайдукевичова**, Павлова, Вилен. мѣщанка, 205.
- Галиисная**, въ первомъ бракѣ Кобелевичовская Іосифова, 429.
- Галинская**, Анна, 58.
- Іоанна, 58.
- Галинскій**, Іосифъ, Оршан. войскій, 57.
- Николай, 58.
- Галлуза**, Григорій, Вилен. радца, 545.
- Ганевичова**, Гальшка, 445.
- Ганевичъ**, Криштофъ, 445.
- Ганневичъ**, Матвѣй, 168.
- Гансовская**, Тереса, изъ рода Михаловскихъ, жена городничаго Ошмян. пов., 344—346.

- Гансовскій**, Оома городничей Ошмян. пов., 344—346, 356.
- Ганцевичъ**, Хвеско, господарекій стрыць, 137.
- Гапоновичъ**, Иларіонъ, іеромонахъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 461.
- Гарабурда**, Казиміръ, 383,
— Альбрихтъ Юрій, регентъ задворныхъ ассесорскихъ судовъ, 450.
- Гарасимовичъ**, Іеронимъ, Вилен. мѣщанинъ-шапочникъ, 346.
- Гардлинскій**, Константинъ, 58.
- Гарлинскій**, Андрей, 231.
- Гартлибъ**, Абрамъ, Вилен. мѣщанинъ, 25.
- Гаска**, Троянъ, Полоцкій зем. судья, 4.
- Гашловицкій**, Вилен. город. писарь, 472.
- Гедройтъ**, Венедикъ Фердинандъ, совѣтникъ свободной конфедераціи Вилен. воевод., 123.
— Владиславъ, князь, 42.
— Григорій, князь, 42.
- Гедройць-Юрага**, Вилен. зем. судья, 26.
- Геліашевичъ**, Теофанъ, игумень Кейданскаго монастыря, 35, 36.
— Мальхеръ, Вилен. кустошъ, 223, 232.
- Гемерлихъ**, Янъ, 498.
- Генникъ**, 500.
- Гепнеръ**, Кролевецкій купецъ, 491.
- Гергальдъ**, 370.
- Герзкій**, Казиміръ Оома, Вилен. каноникъ, 39.
- Геркевичъ**, Андрей, Вилен. радца, 225, войтъ, 277, 497.
— Яковъ, Вилен. мѣщанинъ, 279.
- Герлесь**, Людвикъ Вилен. мѣщанинъ, 269.
- Германовичъ**, Станиславъ, 273.
- Гернъ**, Янъ, Гданскій купецъ, 309, 312.
- Гертманъ**, Данилъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
— Казиміръ, 503.
- Гилевичъ**, Казиміръ, Вилен. мѣщанинъ, 509.
- Гилевскій**, Янъ, повѣренный, 242—244, 251, Вилен. радца, 507.
- Гинелевичъ**, Францискъ, 291, 293, 296.
- Гинтовъ**, Фортунатъ, профессоръ философіи въ школь при Вилен. Троиц. монастырѣ, 462.
- Гинтовчанка**, Анна, 434.
- Гиршовичъ**, Іосифъ, старшина Вилен. кагала, 333.
- Гласкій**, Тимошко, Могилев. мѣщанинъ, 160.
- Гласко**, Троянъ, зем. судья Полоц. воевод., 165.
— Клеофасъ Оадей, Пинскій подчашій, комиссаръ Литов. митрополичихъ имѣній, 378-380.
- Глишна**, Янъ, возный Полоц. воевод., 32.
- Годыцная**, Розалія, монахиня Вилен. базиліан. обители, 84.
- Голембевскій**, Николай, повѣренный Могилев. православныхъ мѣщанъ, 161.
- Головня**, 473.
- Головчинскій**, Матвѣй Микитичъ, князь, древній фундаторъ Вилен. Троиц. монастыря, 444.
- Глубицная-Носанова**, Софья Островская, жена Полоц. войскаго, 17, 20.
- Голубицкій-Норсакъ**, Евстафій, Полоц. войскій, 16, 19.
- Голубовичъ**, Янъ, Вилен. радца, 312, 311.
- Гольшанскій**, Вилен. епископъ, 445.
- Гоманицова**, Варвара, цѣль Гуквичовъ, 547.
- Гомычовна**, Анна, 488.
- Гораинъ**, Антоній Михайль, конюшій и Вилен. грод. писарь, 60.
- Горбачевскій**, Станиславъ Янъ, 386.
- Гордѣевскій**, Александръ Криштофъ, депутатъ Пинскаго воевод., 409, 553.
- Горновскій**, Порфирій, намѣстникъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 98, 106.
- Горовскій**, Семень, 323.
- Городенская**, Петронелла изъ Москевичовъ, Черноусовская и Шараевская старостина, 83.
- Городенскій**, Михаилъ, Вилен. зем. судья, 29, 59, 128—129.
— Игнатій, Вилен. зем. судья, 51, 74, 78, 84, 86.
— Янъ, Черноусовскій и Шараевскій староста, 83.
- Горскій**, 528.
- Госцила**, Матвѣй, Вилен. мѣщан., 479.

- Готлибъ-Гертель**, Даниль, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
- Гоштофтъ**, Доминикъ, 356.
- Грабовскій**, Казиміръ, Вилен. радца, 329, 333.
— Михайль, адвокатъ, 26.
- Греберъ**, Іоакимъ, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
- Гребницкій**, Николай, 469.
— Флоріанъ, Галицкій и цѣлой Руси митрополитъ, архіепископъ Полоцкій, епископъ Мстиславскій, Оршанскій и Могилевскій, опать Кіевопечерскій, ассистетъ папскаго престола, 68, 315, 357—358, 378—380, 405—406, 410—411.
- Грегоровичъ**, Якимъ, Вилен. радца, 236.
- Грековичъ**, Антоній, уніатскій священникъ, 162.
— Іакимъ, вилен. радца, 21.
— Михайль, Вилен. цехмистръ, 313.
— Николай, Вилен. купецъ, 533.
- Грековскій**, Николай, 533, 534,
— Павелъ, Червоно-Водскій протопопъ, въ Греціи, 534.
- Грибовичъ**, Павелъ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Григоровичъ**, Константинъ, Полоц. мѣщанинъ, 467.
— Ярмошъ, 469.
- Гримайло-Любанскій**, Викентій, зем. регентъ Пин. повѣта, 94.
- Гриневицкій**, Іосифъ Янъ Ѳеодоровичъ, 300.
- Громацкій**, Стефанъ, возный Вилен. воевод., 189, 192.
- Громовичова**, Вилен. бурмистрина, 368, 370, 369
- Громовичъ**, Петръ, Вилен. райца, 421, 424, 427
- Громына**, Григорій Исаевичъ, Вилен. королев. ключникъ, Красносельскій державца, 136, 137.
— Наталія Семеновна. жена Вилен. королев. ключника и Красносельскаго державцы, 136.
- Гротузъ**, Михайль, Ушацкій базилиан. викарій, 525.
- Гружевскій**, Янъ, Жомонт. хоружій, 40, 42.
- Гуковичъ**, Семенъ, Вилен. купецъ, 546—549.
— Василій, 546.
— Янъ, 546.
- Гурко**, подсудокъ Витебскій, 528.
- Гутманъ**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Гуторовичъ**, Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ—купецъ, 246.
— Іосафатъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 267, 269, 276, секретарь Полоц. базилиан. монастыря, 333.
- Гуцовна**, Фелиціана. монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 390.

Д.

- Давидовичъ**, Вилен. мѣщанинъ, 122.
- Даневичъ**, Андрей. Вилен. мѣщан., гапличникъ, 225.
- Даниль**, Вилен. Св. Духов. монахъ, 488.
- Данилевичъ**, Павелъ, Интурскій стар., Вилен. зем. судья, 33, 34.
- Данкевичъ**, Мартинъ, ротмистръ Трок. воевод., 442.
- Данцевичъ**, Мартинъ, возный Лядск. пов., 33.
- Дашевичъ**, Николай, Вилен. мѣщанинъ, купецъ, 225.
- Дашкевичъ**, Янъ, Вилен. обыватель, диссидентъ 95.
- Дворецкій**, Лавринъ, земляникъ Полоцк. воевод., 7.
- Девялтовскій**, 238.
- Дезовса**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Дембковскіе**, 369, 370.
- Дембовскій**, Мартинъ, Вилен. бургомистръ, 496.
- Деранговская**, Тересса, изъ Буракевичовъ, Вилен. купчиха, 400.
- Деранговскій**, Игнатій, Вилен. купецъ, 400.
- Деспа**, Янъ, грекъ, 571.

- Дзековичъ**, Николай, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 225.
- Дзягилевичъ**, В., 20.
- Длугопольскіе**, 485.
- Добровольскій**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 225.
- Добровскій-Королько**, Николай, 383.
- Довкшъ**, Янъ, 434.
- Довнарловичъ**, Захарій, возный Вилен. воевод, 44.
- Довнаръ**, Янъ, возный Вилен. воевод, 77.
- Долматовичъ**, Богданъ, Рудницкій, Терешинскій и Новодровскій намѣстникъ, 136.
- Долмать**, Богданъ Матвѣевичъ, справца Рогачевского староста, 555—557.
- Доманскій**, Мартинъ, Виленскій купецъ обыватель, 368—372.
- Домбровскій**, Казиміръ Николай, Ошмян. подстароста, 408.
- Михаилъ, Вилен. Троиц. монахъ 258.
- Матвѣй, 434.
- Доротевицъ**, Павелъ, Вилен. мѣщанинъ, 178.
- Дорофеевичова**, Акулина Стрылюдянка, Вилен. мѣщанка купчиха, 486—489.
- Анастасья изъ Загорскихъ, Вилен. мѣщанка, 538.
- Аннолонія, 391—398.
- Кристина изъ Страшковичей, во второмъ бракѣ Минкевичева, Вилен. райчина а въ третьемъ Шишкова 391—398.
- Дорофеевичъ**, Антоній, Вилен. купецъ и обыватель, 392.
- Василій, Вилен. мѣщанинъ, 272, 526.
- Данилъ, настоятель Вилен. Св.-Духов. монастыря, 34, 36, 37, намѣстникъ, 182—184, 185—186, 187—188, 189—192, 200—202, 214—215, 216—217, 219, 234.
- Павелъ, Вилен. мѣщанинъ купецъ, 486.
- Петръ, Вилен. мѣщанинъ, 487.
- Прокопъ, Вилен. радца, 486—489.
- Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 487.
- Оедоръ, Вилен. мѣщанинъ, 390, 391—398, 537—545.
- Древинскій**, Лаврентій, Волынскій чапникъ, 26—28.
- Николай, 28.
- Дроздовичова**, Юрѣева, Вилен. мѣщанка, 225.
- Дроздовичъ**, Иванъ, Вилен. мѣщанинъ, обокравшій Св. Духов. церковь, 205—207.
- Друцкая-Соколинская**, Раина, Михалова Корсакова, Полоц. грод. судьбина, 44, Михалова Кимбарова, 48.
- Друцкій-Соколинскій**, князь Михаилъ, Полоцкій воевода, 5, Оршанскій маршалокъ, 39.
- Криштофъ, князь Полоц. каштелянъ и сурогаторъ, Озерцкій староста, 16.
- Дубинскій**, Иона, префектъ студентской конгрегации при Вилен. Св. Духовской церкви, 238, 239, королев. секретарь, 399, 402, 404.
- Петръ, Вилен. эксъ-бургомистръ, 95, 102, 452.
- Дубовичовна**, Регина, въ первомъ бракѣ Яхимовая Савичова, а во второмъ Александрова Юшкевичова, Вилен. мѣщанка, 201.
- Дубовичъ**, Алексѣй, Вилен. Троицкій архимандритъ, 175—177, 443.
- Дугамель**, Юсифъ, королев. секретарь, 101.
- Дукшта**, Матвѣй, возный Вилен. воеводства, 95.
- Дуншта-Дукшинскій**, Павелъ Оаддей, 349.
- Дулевичъ**, Самуилъ, Вилен. мѣщанинъ, 287.
- Дулемба**, Юсифъ, Брест. городничій, 82.
- Дуличъ**, Рафалъ, пріоръ Шумско-Слободскаго доминиканскаго монастыря, 339—342.
- Дунинскій**, Павелъ, студентъ Вилен. іезуитской академіи, 245—247.
- Дунинова**, Регина, изъ рода князей Трубецкихъ, изъ Крина, жена Литов. регента, 359.
- Дунинъ**, Антоній, регентъ вел. кн. Литов., 359.
- Духовичова**, Анна Минкевичовна, Вилен. райчина, 299.
- Духовичъ**, Александръ, Вилен. радца, 299.
- Дыгонъ**, 485, Мартинъ, Вилен. радца, 489.
- Дыминскій**, Янъ, Вилен. мѣщан., 314.
- Дюнаницкій**, Яковъ, Полоц. протопопъ, 469.

Дягилевичова, Анастасія, Загорская Якубовская | Дягилевичъ, Исаакъ Стефанъ, Вилен. радца, 216.
Вилен. райчина, 293, 398. | — Янъ, 516.

Е.

Евовичъ, Григорій, Вилен. мѣщанинъ, 178.
Езные, Вилен. мѣщане, 429.
Ейковичъ, Хашль, старшина Вилен. кагала, 333.
Екатерина II-я, Россійская императрица, 29,
550, 567, 570, 573, 575, 576,
Еленская, Людовика, консулторка Вилен. бази-
лиан. монастыря, 84—86.
— Констанція, викарія Вилен. жен. мона-
стыря при церкви Св. Троицы, 388, 390.

Еленскій, Михаилъ, подкоморій Мозыр. пов., 378—
380.
— Янъ, декретовый писарь вел. кн. Литов.,
450.
Енсень, Мартинъ, Вилен. мѣщан., циркульникъ.
224.
Епимаховичъ, Василій, Вилен. сапожничій цехо-
вой, 21, 236.

Ж.

Жаба, Криштофъ Янъ, Вилен. подсудокъ, 54.
Жабиная, Кристина Корсаковна, Яновая, во вто-
ромъ бракѣ Слабковская, 44, 47, 50.
Жабинскій, Войтехъ, публичный нотарій, 223, 224,
229, 232.
Жагевичъ, Иосифъ, Вилен. радца, 271, 507.
Жегалинская, Екатерина Діаковская, Вилен. мѣ-
щанка, 299, 280.
Жегалинскій, Адамъ, Вилен. радца, 178, 252.
— Мартинъ, Вилен. мѣщанинъ и золотыхъ
дѣлъ мастеръ, 299—280.
Жидановичъ, Юрій, 434.
Жилко, Алексій, директоръ Вилен. купеческой
избы, 452.
Жичевская, Кристина Вельмацевичовна, 517.

Жичевскій, дизунитъ, 369, Янъ Вельмочевичъ, 516,
Жмяка, Михаилъ Семеновичъ, 168.
Жоховскій, Кипріанъ, Кіевскій митрополитъ, 46,
архіепископъ Полоцкій, 48, 50, 51, 52
53, архіеп. Витебскій, Мстиславскій, Ор-
панскій, Могилевскій, Дерманскій, Ду-
бенскій и архимандритъ св. креста, 72,
коадьюторъ Кіев. митрополіи, 222, 224,
231, 255.
— Николай, 33, 35.
Жуковская, Магдалина, Вилен. мѣщанка, 133.
Жуковскій, Ефремъ, священникъ Вилен. Св. Ду-
ховскаго монастыря, 319.
— Матвѣй, Вилен. мѣщанинъ, 133.
Жукъ, землянинъ Полоц. воевод., 9, 10.

З.

Заблоцкій, Александръ, Вилен. мѣщанинъ, 322—
224, 349.
Забѣлло, Иосифъ, ловчій вел. кн. Литов., маршалокъ
вольной конфедерации вел. кн. Литов., 559.

Забѣльскій-Щитъ, Данилъ, Полоцкій зем. подсу-
докъ, 6.
Завадскій, Антоній, священникъ Вилен. Троиц.
монастыря, 56, 57.

- Максимиліанъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 352—354.
- Завистовскій**, Вилен. мѣщанинъ, 25.
- Максимиліанъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 339—342.
- Завиша**, Казиміръ, на Бақштахъ, писарь вел. кн. Литов., 40, 42.
- Криштофъ, писарь вел. кн. Литов., Мннскіи староста, 31.
- Завишанка**, Гальшка, въ первомъ бракѣ Миколаева Высоцкая, а во второмъ Станиславова Шуйская, 379.
- Завишина**, Анастасія, Яновая, б. Филипповая Шимкевичова, Тризнянка, 146, 151, Витебская воеводина, фундаторка Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 265, изъ Тризновъ—330, 408.
- Загорскій**, Іосифъ, 500.
- Павелъ, Вилен. мѣщан., 294, 296.
- Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 294.
- Оедоръ, Вилен. мѣщанинъ, 294.
- Заенчковскій**, Казиміръ Михаэль, коморникъ Трок. воевод, 379.
- Закертъ**, Станиславъ, викарій Вилен. Троиц. монастыря, 367.
- Закеревскій**, Богданъ, Вилен. бургомистръ, 268, 289.
- Іосифъ, 108, 389.
- Матвѣй Янъ, дворянинъ, Вилен. зем. подсудокъ, 33, 34, 37, 40, 389, 553.
- Янъ, Вилен. Троиц. монахъ, 268, 389, 497.
- Заламай**, Криштофъ, 471.
- Заленскій**, Никифоръ, прокураторъ дѣлъ Кіев. митрополии и Полоц. архіепископства, 378—380.
- Залочевскій-Мызгаило**, Оадей, 84.
- Залускій**, Антоній Яковъ, 362.
- Залъскій**, Альмольфитъ, 221.
- Криштофъ, Рѣниц. подчашій, 526.
- Скарбникъ Вилькомир. пов., 59, 165.
- Залъскій-Шитикъ**, Самуилъ, Вилен. радца, 196, 209, бургомистръ, корол. секретарь, 250, 251, 252, 253, 267, 269—273.
- Замшенецъ**, Іовъ, землянинъ Полоц. воевод., 7;
- Заневичъ**, Далматъ, прокураторъ имѣній Вилен. Троиц. монастыря, 157, 177, 431, 433 437.
- Заробинскій**, Семень, 539.
- Зарѣцкій**, Иванъ, Вилен. ключникъ, 139.
- Захаревичъ**, Янъ, 498.
- Защевичъ**, Гришко, Могилев. мѣщанинъ, 162.
- Збаранскій**, Стефанъ, каштелянъ Трокскій, 137, 138.
- Зеновичи**, 87.
- Згреевскій**, Юрій, 118.
- Здановичъ**, Оедоръ, 250.
- Зейдель**, Андрей, пленипотентъ, 309.
- Зенкертъ**, Станиславъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 173, 381—383, 388—390, настоятель Борун. монастыря, 414.
- Зелькиндовичъ**, Мойсей, старшина Вилен. кагала, 333, Зелькендовичъ, 343.
- Земла**, скарбовый писарь вел. кн. Литов., 501.
- Зенковичъ**, Иванъ, 555—557.
- Измаэль, 555—557.
- Зигмунтовичъ**, Игнатій, намѣстникъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 554.
- Зидановичъ**, Станиславъ, Вилен. радца, 247.
- Зимза**, Петръ, 44.
- Злобоцкій**, Калисантій, Вилен. зем. судья, 29, писарь, 128.
- Злотый**, Андрей, Смоленскій епископъ, директоръ Тороканской конгрегаціи, 181.
- Зміовскій**, Фелиціанъ, Вилен. зем. писарь, 51, 60, 65, 72, 74, 78, 84, 86, 555.
- Зеневичъ**, Янъ, королев. секретарь, 312.
- Зубовичъ**, Криштофъ, Вилен. мѣщанинъ 225.
- Зубрицкій**, Матвѣй, возный Вилен. воевод., 55.
- Зузинелевичъ**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ и купецъ, 497.
- Зысковъ**, Адамъ, Вилен. мѣщан., 491.
- Зяловскій**, Евстахій, Вилен. мѣщанинъ купецъ, 238.

И

- Иванелевичъ**, Адамъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 225.
— Маркъ, господарскій корчмитъ, 137.
- Ивановичъ**, Адамъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожничій цехмистръ, 241—244.
— Афанасъ, Вилен. мѣщанинъ, 196, 204, 232.
— Остафей, Вилен. мѣщан., сапожникъ, 225.
— Яковъ, Вилен. радца, 247.
- Ивашевичъ**, Данилъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Игнатій**, Московскій патриархъ, 184, 188, 191.
- Игнатовичова**, Маріанна Сафьяновна, Александрова, Вилен. мѣщанка, 258.
- Игнатовичовна**, Александра, монахиня Вилен. женской обители при церкви св. Троицы, 290—291, 303.
— Маріанна, Вилен. райчина, 290.
- Игнатовичъ**, Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 225, 241.
- Изааковичъ**, Лейзеръ, старшина Вилен. кагала, 333.
- Илисъ**, Мальхеръ, мечникъ, 279.
- Исакіевичъ**, Макарь, Вилен. Троиц. монахъ, 209.
- Исаковичъ**, Петръ, 489.

І

- Іеремія**, Константинопольскій архіепископъ и Вселенскій патриархъ, 142, 146, 150.
- Іовъ**, іеромонахъ Вилен. св. Духов. монастыря, 206.
- Іодкевичи**, 115.
- Іодковскій**, Георгій, студентъ Вилен. іезуитской Академіи, 245.
- Іозефовичъ**, Андрей, Вилен. юристъ, 261.
- Іосафатъ**, Вилен. Троицкій монахъ, 23.
- Іохеръ**, Венедиктъ, Вилен. радца, 95, 102.

ІС

- Іавецкій**, Венедиктъ Оома, Вилен. подстароста, 336.
— Мартинъ, Полоц. лавникъ, 467.
- Іазиміръ**, король Польскій, 228.
- Іалиновскій**, Александръ, 409.
- Іалискій**, Самуиль, 531.
- Іаменскій**, Доминикъ, Вилен. зем. судья, 97, предсѣдатель Вилен. зем. суда, 114.
— Евстахій, пресвитеръ собора Виленскаго, священникъ Перенесенскій (Никольскій), 175.
— Янъ, 98, Каминскій, 118.
- Каминскій**, Игнатій, 209, 214.
- Канемберкъ**, 485.
- Карасъ**, Стефанъ, Вилен. лавникъ, 196, бурмистръ 369, 492.
- Карвовскій**, землянинъ Полоцк. воевод., 10.
- Каренина**, Владиславовая, Вилькомир. подстолина, 42.
- Каровичъ**, Петръ, Вилен. сапожничій цеховой, 21.
- Карпинскій**, Иларіонъ, іеромонахъ Вилен. Троиц. монастыря, 115, Иларій, настоятель, 399—402, 403—404.
— Никодимъ, базилианскій Литов. провинціалъ, 81.
- Карпъ**, Іосифъ, подкоморій Бѣльской земли, 268.
- Касперовичъ**, Амвросій, Вилен. мѣщанинъ, 207.
- Квечоръ**, Фридрихъ, 537.

Кезберкъ, Яковъ, Гданскій мѣщанинъ купецъ, 498.
Кельвичъ, Казиміръ, Вилен. радца, 479.
Кепшъ, Осипъ Талыть, 351.
Кенкель, Генрикъ, 511.
Керновишко, Криштофъ, Вилен. радца, 224.
Кивовичъ, Пинкасъ, старшина Вилен. кагала, 333.
Кинкелевъ, 531.
Киророва, Анна Станиславовна Рожанская, обывателька Ошмян. пов., 218.
Киркоръ, Александръ, обыватель Ошмян. пов., 217—218, 436.
Кишка, Леонъ Лукашъ, секретарь и настоятель Полоц. базилиан. монастыря, 334, 525.
Клементовичи, 115.
Клементовичъ, Петръ, Вилен. купецъ, 546.
Клепачъ, Юрій, Вилен. мѣщанинъ, 178.
Климовичъ, Станиславъ, 390.
Кличевскій, Николай, Вилен. лавникъ, 167, адвокатъ, 204, 476, 496.
Книщицова, Анна Кантокузянка, стражницова вел. кн. Литов., 333.
Княжевичъ, Георгій, пробощъ Вилен. капитулы, 571.
Кобемвичова, Юзефова, во второмъ бракѣ Галимская, 429.
Кобушевичъ, 369.
Коверзьянна, Анастасія Александровна, въ замужествѣ—Яновая Вилунская, 33, 36.
Ковжановна, Кристина, игуменья женской обители при Виленской Троицкой церкви, 84—86.
Кодлубай, Сильвестръ, консуляторъ Вилен. Троицкаго монастыря, 177.
Кожанъ, Ярошъ, Могилев. мѣщанинъ, 160.
Кожуховскій, нотаріусъ Вилен. Троицкаго монастыря, 193, Нектарій, 218, 219.
Козакевичъ, Василій, Вилен. мѣщанинъ, 369, 370.
Козариновъ, землянинъ Полоцк. воевод., 8.
Козаченко, Янъ, 512, 516.
Козелова, Медянская старостина, 107.

Козеловна, Доминика, манахиня Вилен. жен. обители при церкви св. Троицы, 332.
Козель, Кароль, 112.
— Маркъ, Могилев. мѣщанинъ, 160.
— Осдоръ, Могилев. бургомистръ, 160.
Козинкевичъ, Викентій, 538.
Козинскій, Варлаамъ, архимандритъ Минскій и Вилен. Троицкій, 179—180, 181—182.
— Юрій, Вилен. мѣщан., 196, 208, 214.
Козловъ, Тышка, Могилев. мѣщанинъ, 160.
Коленда, Адамъ, Витеб. подстолий, 52.
— Гавріилъ, Кіевскій митрополитъ, 53, 158, архіеп. Полоцкій, епископъ Витебскій и Мстиславскій, Березвездкій, Лещинскій и Супрасльскій архимандритъ, 181, 197, 199, 208, 221, 222, 224, 230, 231, 428.
— Илья, 175.
— Константинъ Михаилъ, Вилен. зем. судья, 553.
— Матвѣй Стадницкій, 349.
— Михаилъ Константинъ, Вилен. подсудокъ, дворянинъ, 37, 40, 44, 231.
— Янъ, Вилен. зем. и трибунальскій писарь, 175.
Колендянка, Александра, 41, игуменья женской обители при Вилен. Св. Духовской церкви, 42.
— Анна, писаровна вел. кн. Литов., 40, 42, Вилькійская старостянка, 43.
Колецкій, Александръ, королев. дворянинъ, 109, зем. Вилен. воевод., 444.
Колодежинскій, Андрей, 202.
— Владиславъ, землянинъ Вилен. воевод., 340.
Колонтай, 62.
Кольчицкій, Мартинъ, см. Кульчицкій.
Кольчановичъ, Романъ, 490.
Комаръ, Антоній Францискъ, ловчій Вилен. воевод., Бутвилов. староста, 351.
— Фаддей Юрій, ротмистръ Ошмян. пов., 346.
Конака, Янъ, Римскій папа, 318.

- Конафотскій**, Валеріянъ, консулторъ Вилен. Троиц. монастыря, 177.
- Кондеранскій**, Петръ Янъ, Новгород. зем. писарь, 475.
- Кондратовичъ**, Яковъ, 146, Вилен. мѣщанинъ, Троицкій братчикъ, 151, Яцекъ, 446.
- Кононовичъ**, Семень, Вилен. лавникъ, 175—177.
- Конопницкая**, Іоанна, викарія настоятельница Вилен. жен. обители при церкви св. Троицы, 329, 332.
- Константиновичъ**, Филиппъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Контримъ**, Фердинандъ, секретарь генеральной конфедерации вел. кн. Литов., 559, 561, 564.
- Конча**, Игнатій, писарь Вилен. зем. суда, 97, 104, 114.
- Кончевскій**, Александръ, королев. секретарь, 336, 346, 356, 365, 368.
- Янъ, Вилен. магистратскій писарь и королев. секретарь, 95, 102, писарь Вилен. магдебургіи, 421, 424, 427.
- Копачова**, б. Розинцушова, 474.
- Копачъ**, Петръ, 474.
- Копоть**, Александръ, 168.
- Вилен. радца, 229.
- Михаилъ, 55.
- Янъ, Трок. каштелянъ, стар. Брестскій, Юрборскій и Ковенскій, 231.
- Копцевичъ**, Василій 485.
- Копыльчевская**, Оедора, Вилен. мѣщанка, рабочка, 225.
- Копытко**, Семень, 472.
- Коранскій**, Павелъ, 240.
- Корбутовичъ**, Андрей, Вилен. лавникъ, попечитель объ имуществѣ Вилен. Воскресенской церкви, 139, 399, 402, 403, 404.
- Корейва**, Янъ, подстароста, 344.
- Кореневскій**, Янъ, намѣстникъ, Вилен. Троицкаго монастыря, 44, 48, 50.
- Корачинскій**, Семень, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Корналевскій**, Никифоръ, 410.
- Корилловичъ**, Онуфрій, священникъ Мысской церкви, 86—88.
- Корольковичъ**, Василій, Вилен. радца, 489.
- Оедоръ, 468, 490.
- Корчовскій**, Александръ, 416.
- Косакова**, Кристина, въ первомъ бракѣ Жабиная, а во второмъ—Слабковская, 44.
- Раина, въ замужествѣ Друцкая-Соколинская, Полоц. грод. судьина, 44, 45, 46, 50.
- Корсани**, 5, Полоцкіе хоружичи, 7, 8.
- Корсакъ**, Александръ, 42.
- Гавріиль Марковичъ, 469.
- Голубицкій, Евстафій, Полоц. войскій 445.
- Іосифъ Львовичъ, Мстиславскій и Дисненскій староста, 30—32.
- Криштофъ, Полоцкій подкоморій, 19.
- Николай, архимандритъ Вилен. Троицкаго монастыря, 44, 46, 47, 48, 50, 179—182.
- Рафаиль, Галицкій владыка, 20, и архимандритъ Вилен. Троицкаго монастыря, 21, епископъ Пинскій Туровскій, 26, 167, Галицкій епископъ, Вилен. архіепископъ, 236, Кіев. митрополитъ, 265, 443.
- Романъ Васильевичъ, 18, 19.
- Стефанъ, 17.
- Товія, 18.
- Янъ, Полоц. подвоевода, 113.
- Оаддеи, президентъ Вилен. зем. суда, 29
- Полоц. скарбникъ, 51, 97, 104.
- Косарь**, Юрій, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Косиловскій**, Андрей, Вилен. подсудокъ, 44.
- Косинскій**, Криштофъ, земляникъ Вилен. воевод., 340.
- Коско**, Антоній Янъ, 338.
- Косообуцкая**, Анна, Вилен. купеч. дочь, 514, 515.
- Евдокія, Янова Козаченкова, 511.
- Кристина Вельмацевичовна, Вилен. купчиха, 513, 518.
- Людвика, монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 303, 329, 332.
- Маріанна, изъ Ходыкъ, Микуличовна, Вилен. купеч. жена, 510.
- Коссобуцкій**, Александръ, Вилен. купеч. сынъ, 514, 515, 518.

- Андрей, Вилен. купеч. сынъ, 511, 516, 518.
 — Иосифъ, Вилен. купеч. сынъ, 511, 517, 518.
 — Михайлъ, 508, Вилен. купеч. сынъ, 511, 514, 515, 518, 533.
 — Павелъ, Вилен. купецъ, 508—518.
- Коссаковский**, польный Литов. гетманъ, 559, 563, Семень, Корвинъ, 564, 565, 566, 570.
- Коссовичъ**, Николай, грод. регент. Смолен. воеводства, 117—118.
- Костровицкая**, Анна, въ замужествѣ Казими́рова Свяцкая, 219.
 — Регина, Вилен. райчина, 494.
- Костровицкій**, Григорій, Вилен. бургомистръ, 258, радца, 496.
 — Данилъ, Лидскій мечникъ, 200—202, 495,
 — Казиміръ, 496.
 — Павелъ, 493.
 — Самуиль, 201.
 — Стефанъ, Минскій скарбникъ, 200—202, 493.
 — Янъ, 200—202, 495.
- Костюкевичъ**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, лавочникъ, 234.
- Костюшко**, Фердинандъ Станиславъ, 336—338.
- Костюшкова**, Кунегунда Александра, изъ рода Малаховскихъ, 336—338.
- Косцевичъ**, Тома, настоятель Коссуцкаго базилиан. монастыря въ Ошмян. пов., 375.
- Косцишевскій**, Францискъ, Вилен. радца, 254.
- Котельницкая**, Аполлонія изъ Дорофеевичовъ, 547.
- Котель**, Иеронимъ Самуиль, Опмян. подкоморій, 224, 226.
 — Осипъ Юрій.
- Котковский**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 239, 241.
- Котловна**, Анастасія, настоятельница Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 203, 204.
- Котлубай**, Артемій, Вилен. протопопъ, священникъ церкви Перенесенія святителя Николая, 24, 26, 166—169.
 — Богданъ, Вилен. соборный и Перенесенско-Никольскій священникъ, 24.
- Котовичъ**, Андрей, писарь вел. кн. Литов., 186.
- Коханскій**, Петръ, Вилен. мѣщан., столяръ, 224.
 — Сигизмундъ, Молодечненскій намѣстникъ, 138.
- Кохарскій**, Оедоръ, Вилен. радца, 287.
- Коховскій**, Оеодосій, викарій Вилен. Св. Духов. монастыря, 278, 395.
- Коцишевскій**, Францискъ, Вилен. радца, 247.
- Кошки**, земляне Полот. воевод., 12.
- Кошицова**, Софья изъ Дуниновъ, Зарицкая старостина, 66.
- Кошиць**, Антоній Оаддей, Зарѣцкій, стар., 412—413.
 — Иосифъ, Загорскій староста, 65—69.
 — Михайлъ, Вилен. зем. писарь, 54, Зарѣцкій староста, 359—262, 414—415.
 — Станиславъ, 68.
- Краевскій**, Михайлъ, Рѣчицкій ротмистръ, 94.
 — Оаддей, поручикъ, 94.
- Красинскій**, 502.
- Красовская**, Анна Михайловна, 27, 445, Вилен. купчиха, 447.
- Красовскій**, Мелхіоръ, 445.
 — Семень, 27.
 — Стефанъ, Вилен. купецъ, 447.
- Креузь**, Леонъ, Вилен. Троиц. архимандритъ, 443.
- Крипштули**, 115.
- Кричовскій**, Самуиль, 217..
- Кромбергъ**, Юрій, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Крупеникъ**, Оедоръ, 469.
- Крушевскій**, Флоріанъ, ректоръ коллегіума Пiarовъ, 3.
- Кудель**, Викентій, 362.
- Куковичъ**, Вилен. радца, 490.
- Кулага**, Гришко, Могилев. мѣщанинъ, 160.
 — Янъ, Могилев. возный, 162,
 — Вилен. мѣщанинъ, пѣвчій Св. Духов. церкви, 206.
- Кулашко**, Іезекиль, 118, намѣстникъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 122, 123.
- Кулевичи**, земляне, 444.
- Кулеша**, пленипотентъ, 41, Петръ, 165.

- Оаддей, Смолен. ловчий, 406.
Кулинь, Товія, Вилен. обыватель, 89, 90.
Кульновъ, Янъ, Смолен. стольникъ и депутатъ, 409.
Кульчицкій, Мартинъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 54, 56, 252, 253, 255, 256.
Кунцевичовна, Елена, Вилен. Троиц. монахиня, 263.
Кунцевичъ, Юсафъ (Юсафатъ), Полоцкій, Витебскій и Мстиславскій архіепископъ, 4, 6, 14, 160—165.
— Исаакъ, 436.
— Матвѣй, писарь Вилен. капитулы, 39.
Куровичъ, Гіацинтъ Янъ, 496.
— Казиміръ Семень, Вилен. радца, нотаріусъ, 492, писарь, 495.
— Петръ, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 236.

- Кусевичъ, Антоній, священникъ Вилен. базилиан. монастыря, 16, Кудевичъ, 20.
Кучарскій, Лука, Вилен. мѣщанинъ, 240, 500.
Кушелевичова, Анастася Дзягелевичова, 447.
— Варвара, Вилен. мѣщанка, 447.
— Екатерина Мамоничова, 447.
— Екатерина Трокчина, 447.
— Янова, 498.
Кушелевичъ, Матвѣй, Вилен. купецъ, 309, 310, 369.
— Стефанъ, Вилен. радца, 255, 369.
Кушеличъ, Іоакимъ, Литовскій базилианскій провинціалъ, 524,
— Стефанъ, Вилен. радца, 239, 269.
Кфячинскій, Матвѣй Ярошевичъ, Вилен. мѣщанинъ, 321.

Л

- Лаврецій, Казиміръ, студентъ Вилен. іезуитской академіи, 245—247.
Ладзикъ, Вилен. ксендзъ, 224.
Лапинскій, Андрей, возный Вилен. воевод., 41.
Лебедичова, Марта Пашкевичовна, 479.
Лебедичъ, Стефанъ, Вилен. радца, 178, бургомистръ, 479—485.
Левандовскій, Константинъ, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
Леговичъ, 74.
Лейзеровичъ, Самуиль, старшина Вилен. кагала, 333, 343.
Лельгейль, Кролевец. купецъ, 516.
Ленартовичъ, Матвѣй, Вилен. мѣщанинъ, 486.
Леневичъ, Янъ, директоръ Вилен. купеческой избы, 451—452.
Ленкевичъ, Романъ, Полоцкій крайчій, 4.
Леоновичъ, Янъ, возный Вилен. воевод., 127.
Леонтовичъ, Теофанъ, настоятель Вилен. Св. Духов. монастыря, 391—398.
Леонъ, Вилен. митрополитъ, 56.

- Лепковскій, Іосифъ, на Лепкахъ, Больницкій староста, 342.
Лещинскій, Іосифъ, настоятель базилианскаго Поставскаго монастыря, 107, 108.
Линевичъ, Янъ, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
Линовская, Гальшка, 447.
Лисанскій, Гераклій, базилиан. протоконсульторъ Литов. провинціи, настоятель Полоц. базилиан. монастыря при замковой церкви Св. Софій, 333—336, базилиан. Литов. провинціалъ, 376.
Лисевскій, Янъ, пленипотентъ Вилен. Магистрата, 221.
Лисовскій, Янушъ, Полот. намѣстникъ, 16.
— Юрій, Вилен. мѣщанинъ, болтушникъ, 225.
Литковская, Софья, Вилен. мѣщанка, 430.
Лозовская, Маріанна Михаловна, Вилен. мѣщанка, 238, 239.
Лозовскій, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 238, 239.

Лозь, Касперъ, Вилен. мѣщанинъ, 24.
Локвянскій, Павелъ, Вилен. мѣщанинъ, 52.
Ломановичъ, Григорій, священникъ Вилен. Воскресенской церкви, 135, 153, 281.
Лоретти, Бернардъ, Вилен. райца, 533.
Лукашевичъ, Павелъ, Вилен. купецъ, 546.
Лукіановичъ, Іоаннъ, консулторъ Вилен. Троиц. монастыря, суперіоръ Литов. провинціи, 59—65, 141, 145, 149, 155, 170, настоятель Борунскаго монастыря, 344—346, 354—356, Лукіанъ 363—365, 366—368.
— Петръ, Вилен. обыватель диссидентъ, 95.
Лукіанскій, Платонъ, 193.
Лункевичовна, Александра, Вилен. Св. Духов. монахиня, 534.
— Софья, 534.

Луцинскій, Янъ, стольникъ и депутатъ Витебскаго воеводства, 149.
Лявданская, Варвара Карповна, 38—39.
Лявданскій, Самуиль, 58—39.
Лявеновская, Сусанна, Вилен. мѣщанка, 119, 120.
Лявеновскій, Константинъ, Вилен. мѣщанинъ, 119—120.
Лямпартовичова, Касперова Маріанна Филиповичовна, во второмъ бракѣ Янова Войшнаровичова, 233.
Лямпартовичъ, Ома, Вилен. лавникъ, 486, 489.
Ляскоронскій, Сильвестръ, настоятель Вилен. Св. Духов. монастыря, 393.
Ляховичъ, Антоній, Вилен. эскъ-бургомистръ, 95, 102.
— Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.

М

Макарскій, Кондратъ Янъ, подстолій Стародубовскаго пов., 84.
Максимовичъ, Василій, Вилен. купецъ, 291.
— Филипъ, Вилен. мѣщанинъ, 205.
— 473.
Малинкевичъ, Криштофъ, Вилен. Троиц. архимандритъ, 444.
Малиновская, Анна въ свѣтскомъ званіи, а Кристина въ монашествѣ, монахиня Вилен. обители при церкви Св. Троицы, 462—463.
Малковский, священникъ Вилен. Пречистен. собора, 126.
Малява, Христофоръ, Вилен. лавникъ, 176.
Мамоничова, Екатерина, Кушелевичова, 447.
Мамоничъ, Лука (Лукашъ), королев. скарбный вел. кн. Литов., Дисненскій староста, 154, 339, 341.
Мантъ, Касперъ, 493.
Маргевичъ, 232.
Маревичъ, Викентій, ротмистръ Трок. воевод., 574.

Марковичъ, Авраамъ, старшина Вилен. кагала 333.
Марковская, Констанція изъ рода Княжевичей, мостовничая Ошмян. пов., 326—328.
— Маріанна, 327.
Марновскій, Владиславъ, мостовничій Ошмян. пов., 326—328.
— Казиміръ, землянинъ, 373.
— Осипъ, Брянскій стольниковичъ, 327.
— Яковъ, землянинъ, 373.
— Вилен. мѣщанинъ, 120, Станиславъ Стефанъ, горѣлочникъ, 224, 327.
Массальская, Елисавета, викарія Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 462—463.
Марсель, Юсафатъ, викарій Ушацкаго базилиан. монастыря, 29.
Мартиновичъ, Василій, Воложинскій священникъ, 443.
— Василій, Вилен. мѣщанинъ, 443, 479.
— Янъ, шляхтичъ, 23.
Марцинкевичъ, Матвѣй, Вилен. мѣщан., сапожникъ, 225.

- Марцишевичъ**, Стефанъ, настоятель Вилен. Троицкаго монастыря, 235.
- Массальскій**, князь, Вилен. епископъ, 122.
- Матецкій**, Яковъ, 381.
- Матковский**, викарій Вилен. Пречистен. собора, 126.
- Матусевичъ**, Казиміръ Янъ, чашникъ и депутатъ Мин. воевод., 409.
- Матвеевичова**, Маріанна Стрилюдянка, Адамова, 488.
- Махвицъ**, Станиславъ Янъ, 354.
- Мацелевичъ**, Александръ, изъ Дувиншова, 549.
- Константинъ Павелъ, королев. писарь, 328, 332, райца, 532.
- Медиковскій**, Антоній, крайчій Вилен. всевод., 71, 418.
- Мелешковая**, 18.
- Менткевичъ**, Янъ, Вилен. зем. подсудокъ, 59.
- Месцовъ**, Ярмола, Могилев. мѣщанинъ, 160.
- Мигура**, Андрей, Вилен. купецъ, 193, 194, 195, 270—273.
- Стефанъ, Вилен. купецъ и мѣщанинъ, 194, 196, 209, 215, 217.
- Мигуранна**, Регина, Вилен. мѣщанка, 193, Василева Федоровичова, 194, 271.
- Мигурина**, Анна Филипповичовна, Стефановая, Вилен. райчина, 271.
- Миклашевичъ**, Юсифъ, метрикантъ вел. кн. Литов., 140, 557.
- Николаевичъ**, Янъ, Брест. каштелянъ, староста Трабскій и Красносельскій, 138.
- Микуличовна**, Маріанна изъ Ходыкъ, 510.
- Микуличъ**, Артемій, изъ Ходыкъ, 510.
- Милевскій**, Михаилъ Кор., 377.
- Мимонскій**, Петръ, Вилен. Троицкіи монахъ, 16, 20, 21, 22, 236, 237.
- Минка**. Криштофъ, Кролевецкій мѣщанинъ, купецъ, 498.
- Минкевичова**, Констанція Огурцевичовна, Вилен. бурмистрина, 299, 302.
- Кристина Родевичовна, Вилен. мѣщанка, 203, 204, изъ Страшкевичей, въ первомъ бракѣ Дорофеевичова, а въ третьемъ Шишкова, 391—398.
- Минкевичова**, Елисавета, Вилен. войтова, 422.
- Минкевичовна**, Анна, въ замужествѣ Духовичова, Вилен. райчина, 299.
- Варвара, монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 299, 230, 231, 302.
- Минкевичъ**, Игнатій, Вилен. радца, 95, 102.
- Юсафатъ, Вилен. бургомистръ, 419, 425—427.
- Николай, Вилен. мѣщанинъ, купецъ, 203, 204, 500, пленнопотентъ Вилен. магистрата 226.
- Онуфрій, Вилен. войтъ, 422—424, 425—427.
- Петръ, Вилен. радца, 252, 255, Вилен. бургомистръ, 299, 302, 369, 377, 435.
- Янъ, Вилен. радца, 287.
- Мирскій**, Михаилъ, Венден. стольникъ, депутатъ Брацлав. пов., 409.
- Миссуна**, Адамъ, Полоц. войсковою комисаръ, 32.
- Михайловичъ**, Матвѣй, Вилен. радца, 166.
- Михаловичъ**, Наѳанъ, старшина Вилен. кагала, 333.
- Михаилъ**, король Польскій, 221.
- Михаловскій**, Ясенчикъ Северинъ, ротмистръ Мин. воеводства, 112.
- Михневичъ**, Варлаамъ, Вилен. Св. Духовскій монахъ, 310, 312, 321.
- Иванъ Юсафатъ, Вилен. Троиц. монахъ, 210, 214.
- Мицкевичъ**, Янъ, Вилен. мѣщан., 298, 306.
- Млечко**, Николай, 137.
- Млодовскій**, Антонинъ, Туровскій епископъ, Пинкоадьюторъ, Супрасльскій и Полоц. опать, викарій, генеральный всей Руси митрополичій офіціалъ, 410.
- Модзелевскій**, Антоній Францишекъ, настоятель Вилен. Николаевской церкви, 132—133, 410, 411, 430—431, генеральный провинціалъ и Вилен. пробошъ, 428.

- Мойжешовичъ**, Лейба, старшина Вилен. кагала, 333, 343.
Мойшагола, Янъ, Вилен. сапожничій цеховой, 21, 236.
Моклокъ, Павелъ, Новгород. подчашій и грод. судья, 475.
Мокрицкій, писарь Вилен. базилиан. консисторіи, 125, 127.
Монесь, Гендрихъ, Вилен. мѣщанинъ купецъ, 479.
- Монкевичъ**, Янъ, Вилен. зем. судья, 74.
Монтвидъ, Владиславъ, на Дорогостаяхъ, Жижморскій стар., трибунальнѣй маршалокъ, 175.
Мошинскій, Янъ, Волковыйскій граничный регентъ, 463.
Мстиславскій, Михаилъ Ивановичъ, князь, 136.
Мусницкій, Янъ, писарь Вилен. воевод., 86.
Мшалецкій, Николай, 434.

Н

- Наплещица**, Елисавета изъ рода Жиромскихъ, Вилен. радчина, 330—332.
Наплещицъ, Григорій, Вилен. радца, 330—332.
— Онуфрій, 387.
Нарамовскій, Іосифъ, 69, 71—73.
Нарбуты, Дисненскіе мѣщане, 8.
Нарбутъ, Александръ, депутатъ Вилен. воевод., 409.
— Алхимъ, 469.
Нарейно, Ѳеодоръ, 490, 491.
Наркевичъ, Казиміръ, Вилен. мѣщанинъ, 324—325.
— Михаилъ, Вилен. мѣщанинъ, 219.
Нарушевичъ, Александръ, Ушпольскій староста, 42, писарь вел. кн. Литов., 180.
— Владиславъ, Лодзейскій староста, 265, 408.
— Казиміръ, 42.
— Янъ, 146, Николай Янъ, ловчій вел. кн. Литов., 446.
Насиговскій, Вавринецъ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
Невельская, 18.
Невельскій, Янъ, 19, 20.
- Неговичъ**, Мартинъ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
Нейманъ, Самуилъ, студентъ Вилен. іезуитской академіи, 245—247.
Немоновичъ, Казиміръ, 159, нотаріусъ Вилен. купеч. общества, 221, мѣщанинъ, 324—325, 398.
Немѣра, Василій, войскій и депутатъ Оршан. пов., 149.
Нестерова, Марина, 488.
Нестеровичъ, Евстафій, Вилен. мѣщанинъ, 224.
Новакъ, Николай, іеромонахъ Борисоглѣбскаго монастыря, 16, 20.
Новицкій, Іосифъ, возный Вилен. воевод., 75.
— Самуилъ, настоятель Вилен. Троицкаго монастыря, 69, 72, 74, 76, 89, 90, 418—421, 422—424, 425—427.
Ножичъ, Константинъ, нотаріусъ Вилен. купеческаго общества, 266.
Нохимовичъ, Іохель, еврей, Вилен. купецъ, 130—132.

О

- Обромпальскій**, Антоній, пограничный судья, 32.
— Семень Ѳаддей, грод. судья Полоц. воеводства, 113.
- Обуховичъ**, Гришка, Вилен. мѣщанинъ, москаль, 224.
Огановичъ, Вилен. мѣщанинъ, 120.

- Огановскій**, Венедиктъ, конюшій Вилен. воеводства, 75, 365, 368.
- Огилевичъ**, Пахомій, протоархимандритъ и базилиан. провинціалъ, 47, настоятель Вилен. Троицк. монастыря, 201.
- Огинецъ**, Самуиль, Вилен. мѣщанинъ, 207.
- Огинскій**, Александръ, 28.
- Кароль, Витеб. подкоморій, 234.
 - Маркіанъ, князь, Трок. воевода, 40, 42.
 - Францискъ Фаддей, изъ Козельска, Трок. каштелянъ, стар. Перевальскіи, Бабылицкій и Войговскій, полковникъ, 347.
 - Янъ, князь, польный писарь вел. кн. Литов., 40, 42.
- Огоновичова**, Маріанна, изъ рода Костюшковъ, Вилен. мѣщанка, 460—461.
- Огоновичъ**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 460—461.
- Огоновскій**, Венедиктъ, конюшій Вилен. воевод., 78.
- Огурцевичовна**, Екатерина, въ первомъ бракѣ Соколовская, а во второмъ Тыминская, 262—263.
- Елисавета, Вилен. райчина, 277, 278.
 - Марта, Вилен. бурмистранка, 511.
- Огурцевичъ**, Андрей, Вилен. лавникъ, 247, 252, 253, 255, 263, райца, русскій госпитальный провизоръ, 277, 435, бургомистръ, 447.
- Василій, Вилен. бургомистръ, 201, 206.
 - Николай, радца, 208, 218, 232, бургомистръ, 252, 253, 255.
 - Симеонъ, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 259, Литовскіи базилиан. провинціалъ и Гроднен. архимандритъ, 523.
 - Януарій, старшій Вилен. Троиц. монастыря, 55.
 - Янъ, Вилен. бургомистръ, 255, 447, 512, Вилен. радца, 479.
- Озаровичъ**, Василій, Могилевскій бургомистръ, 160.
- Озевичъ**, Василій, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Оилевичъ**, Пахомій, настоятель Вилен. Троиц. монастыря, 201, протоархим. и базил. провинціалъ, 47.
- Околовъ**, Николай, землянинъ Полодк. воевод., 6.
- Окорницкій**, Янъ, дворянинъ, 124.
- Окуличъ**, 165.
- Окушко**, Юрій, Вилен. мѣщан., 304—305, 314.
- Окушкова**, Марта Гирдзюкевичовна, Вилен. мѣщанка, 304, 305.
- Олена** (Елена), жена князя Федора Ивановича Ярославича, 101.
- Олендскій**, 158.
- Олесевичъ**, Андрей, 531.
- Олешевскій**, Янъ, прокураторъ Вилен. Троиц. монастыря, 267.
- Олешкевичъ**, Евстахій, скарбникъ Мозыр. пов., 281.
- Ольгердъ**, Литовскій князь, 439, 440.
- Омельяновичъ**, Григорій, Вилен. купецъ, 476, 478.
- Ониховскій**, Павелъ, Новгород. подвоевода, 471.
- Онышкевичъ**, Амвросій, школьный учитель Вилен. Троиц. монастыря, 367.
- Опоновичева**, Ева, Вилен. мѣщан., 405.
- Кристина Сенчиловна Томашова, Вилен. мѣщанка, 405—406.
 - Маріанна, Вилен. мѣщан., 405.
 - Розалія, Вилен. мѣщан., 405.
- Опоновичъ**, Антоній, Вилен. мѣщан., 405—406.
- Андрей, Вилен. мѣщан., 405.
 - Іосифъ, Вилен. мѣщан., 405.
 - Фома, Вилен. мѣщанинъ, 805.
- Опоцкій**, Іосифъ, Вилен. Св. Духов. монахъ, 321.
- Орловскій**, Семень, Смолен. мостовничій, 456.
- Осинскій**, Павелъ, 23.
- Осиповичова**, Елисавета, Вилен. обывательница, 259—260, райчина, 276—277.
- Осиповичъ**, Андрей, Вилен. купецъ-мѣщанинъ, 250, 259—260, райца, 276—577, 283, 287, лавникъ, 509.
- Матвѣй, Вилен. радца, 305, 329, 332.
- Осифовичъ**, Филиппъ, Вилен. бургомистръ, 156.
- Остаповичъ**, Гаврило, 469.
- Остафей** (Евстафій), Ивановичъ, священникъ Порудоминской Николаевской церкви, 154.

Остафiевичъ, Данилъ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
Осташкевичъ, Иосифъ, 116.
— Моника изъ Сурожовъ, 116.
Остиковичъ, Димитръ, депутатъ изъ г. Орши, 149.
Острискій, 225.
Островскій, Мартинъ, Вилен. мѣщанинъ, 206.
— Яковъ, Вилен. мѣщанинъ, 207.
Острожскій, Константинъ Ивановичъ, Трок. вое-

вода, корон. гетманъ, Браславскій и Ивенскій староста, 135—136, гетманъ вел. кн. Литов., 174, 281—282.

— основатель Вилен. Троиц. церкви въ 1514 году, 434.

Охримовичъ, Гилярій, 118, iеромонахъ, исповѣдникъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 461.

II

Павель Первiй, Рус. императоръ, 573, 574.
Павликовскій, Фаддей, ксендзъ, коадьюторъ канцлерства Вилен. капитулы 109, 111.
Павловицкiй, Севастьянъ, Вилен. мѣщанинъ, 393.
Павловичъ, Алексѣй, землянинъ, 154.
— Иванъ, Вилен. лавникъ, 503.
— Юрiй, Вилен. радца, 188, 208, 214, бургомистръ, 252, 253, 255, 263, 352, лавникъ и нотарiусъ, 492, 517.
— Янъ, Вилен. радца, 252, бургомистръ, 288.
Павловскiй, Стефанъ, Вилен. купецъ, 546.
— Юрiй, 50.
Панцеринскiй, Кароль, клирикъ, 264.
Парнавскiй, землянинъ Полоцкаго воевод., 7, 8.
Парновскiй, Янъ, 323.
Парфиановичова, Дорота Репницка, Вилен. мѣщанка купчиха, 497.
— Марина Сафьяновичова, Вилен. мѣщанка купчиха, 497.
Парфиановичовна, Елена, Вилен. мѣщанка, 497.
— Марианна, дочь Вилен. мѣщанина и купца, 203, 204.
— Марина, Вилен. мѣщанка, 497.
Парфиановичъ, Кондрадъ, Вилен. мѣщанинъ и купецъ, 203—204, 496—500.
— Петръ, Вилен. мѣщанинъ, 497,
— Стефанъ, 491.
— Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 497.
Пастернаковичъ, Константинъ, 369, 489.
— Янъ, 491.

Паць, Казимiръ Михаилъ, Вилен. воевода, великiй гетманъ вел. кн. Литов., 40, 42, 254, 502.

— Криштофъ, канцлеръ вел. кн. Литов., Ковен. староста, 40, 42, 165, Пинскiй стар., 222, 232, 554.

— Михаилъ, Вилен. воевода, великiй гетманъ вел. кн. Литов., 287, 526, 527.

— Стефанъ, подканцлеръ вел. кн. Литов., Берштанскiй державца, 31, королев. писарь, 158.

— Яковъ, коморникъ Упит. пов., 113.

— Малтiйскiй кавалеръ, великiй писарь вел. кн. Литов. и проч., 282.

Пашкевичъ, Алимiй, проповѣдникъ Вилен. Троиц. монастыря, 367.

— Данилъ, Вилен. бургомистръ, 95, 102, 245—246.

— Леонардъ, Вилен. радца, 95, 102.

— Михаилъ, Вилен. лавникъ, 95, 102.

Пежицкiй, Павелъ, землянинъ въ Полоцк. воевод., 7.

Пелкинскiй, Гiацинтъ, настоятель Вилен. Св. Духовскаго монастыря, 91—92, 97—98, 99—100, 102, 105—106, 118, 122, 453, 455, 457.

Пелясъ, 434.

Петкевичъ, Иосифъ, 431.

Петриковскiй, Антонiй, Новгород. ловчичъ, 123.

Петровичъ, Григорiй, Вилен. мѣщанинъ и купецъ, 234.

- Осипъ, 377.
— Павелъ, Вилен. бургомистръ, 139.
— Фаддей, Новгород. ромистръ, пленипотентъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 456, 459.
— Федоръ, Вилен. купецъ, 234.
Петровская, Екатерина, монахиня Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 263, 291.
Петровский, Юрій, 42.
— Оома (Томашъ), 158.
Петрушевичъ, Валеріанъ, чашникъ Вилен. воевод., 362.
Петръ, преоръ Вилен. кармелитскаго монастыря, 215—217.
Пешенскій, Ошмян. войскій, 376.
Пешкевичъ, Григорій, Вилен. радца, 312.
Піангловскіе, 62.
Пигановичъ, Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
Пигловскій, Іосифъ, 69, 71—73.
Пилецкій, Петръ, Вилен. протопопъ, священникъ церкви Св. Николая, 255—256.
Плятеръ, Трок. каштелянъ, 558.
Повстанскій, Адамъ, писарь, 463.
Погоскій, Мартинъ, 503.
Подберезскій, Ипполитъ, президентъ Вилен. зем. суда, 26.
Подбиета, Янъ, Полоц. зем. писарь, 15, 32.
Подборскій, землянинъ Полоц. воевод., 12.
Подвинскій, Игнатій, грод. судья и комиссаръ Полот. воевод., 113.
Подвисоцкій, Казиміръ, 69, 71—73.
Подвинскій, Янъ Нарковичъ, депутатъ изъ Рѣчиц. повѣта, 149.
Подлицкій, Казиміръ, Вилен. мѣщанинъ, 219.
Пожарицкая, Моника изъ Суразовъ, 114—117.
Пожарицкій, Фелиціанъ, 114—117.
Познянъ, Францискъ Янъ, Вилен. зем. писарь, 33.
Жоранскій державца, 34.
Полонскій, Александръ, депутатъ отъ Новогород. воеводства, 149.
Полонскій, Щасный, 475.
Полубинскій, Гіларій, великій маршалокъ вел. кн. Литов., 40, 42.
— номинатъ Жомойт. епископа, 299.
Полупенциная, 18.
Полятило, Василій, базилянскій провинціалъ, 326, 328, 343.
Помарнацкій, Фелиціанъ, Вилен. зем. судья, 29, 128.
Понинвитскій; Янъ, 338.
Пониновскій, Иванъ. прокураторъ Вилен. Троицкаго монастыря, 175.
Попельжинскій, Павелъ, 555, 556.
Поповичъ, Мартинъ, Вилен. мѣщанинъ, 21, 235, 236.
Порембскій, Гераклій, прокураторъ имущества Вилен. Троиц. монастыря, 407.
Порожня, Иванъ, 436.
Потей, Іпатій, Кіев. митрополитъ, 162, 447.
Почобутовна, Елеонора, игуменья Вилен. св. Михайлов. монастыря, 376—377.
Прездецкій, Новгород. каштелянъ, 501.
Пременецкій, Никодимъ, Вилен. войтъ, 95, 102.
— Францискъ, Вилен. радца, 102, 545.
Прецишевскій, Адамъ, Рушинскій староста, 108.
Прецлавскій, Криштофъ, ксендзъ, Вилен. прелатъ деканъ, 224.
Прилупскій, Мартинъ, землянинъ Полоцк. воевод., 8, 19.
Присецкій, Венедиктъ, Полоц. подстолий, 42.
Прокоповичъ, Павелъ, Вилен. мѣщанинъ, 321.
Прокша, Янъ, 434.
Процевичъ, Петръ, Вилен. мѣщанинъ, 219, радца, 232.
Прусскій, Янъ, 390.
Пташинскій, Иванъ, Вилен. мѣщанинъ, 509.
Пузановичъ, Василій, Вилен. мѣщанинъ, 321.
Пузина, Іосифъ, изъ Козельска, Инфлянтскій и Пильтынскій епископъ, 376—377.
— Каликстъ изъ Козельска, войскевичъ Жомойт. княжества, 358.
Пушста, Антоній Михайлъ Клявзгейловичъ, ловчій Волков. пов., 428.
Пустынский, Василій Омеляновичъ, Вилен. купецъ и мѣщанинъ, 267, 273, староста Вилен.

- Св. Духов. церкви, 279, 280, 505, 526—532.
- Михаилъ Омеляновичъ, королев. секретарь, 501, 526.
- Путовичъ, Адамъ, возный Жомонт. княжества, 119—120, 121.
- Путята, Браслав. маршалокъ, 493.
- Пухальскій, Казиміръ, декретовый писарь вел. кн. Литов., 222, 232.
- Пхаровъ, Аверко, Могилев. мѣщанинъ, 160.
- Щолко, Юсифъ, священникъ Норичкой церкви, 347—349, 386—387.
- Пясецкій, Андрей, Новгород. зем. подсудокъ, 471.

Р.

- Рагоза, Николай, 19.
- Радивиль, Альбрехтъ Станиславъ, канцлеръ, 32, канцлеръ вел. кн. Литов. 228.
- Иеронимъ, подчашій вел. кн. Литов., 336.
- Казиміръ Михаилъ, князь, Вилен. воевода, гетманъ вел. кн. Литов., 60, 558.
- Николай, 355.
- Оедоръ, 506.
- Радкевичова, Анастасья Чарнивская Будянка, Вилен. мѣщанка, купчиха, 504—506.
- Радкевичовна, Анна, Вилен. мѣщан., 504, 505, 506.
- Евфимія, монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Духа, 504—506.
- Елена, Вилен. мѣщан., 504—506.
- Фрузина Хлимовичова, Вилен. мѣщанка, 504, 505.
- Радкевичъ, Иванъ, Вилен. мѣщан. купецъ, 503—507.
- Семень, Вилен. мѣщан., сапожникъ, 225.
- Станиславъ, іеромонахъ Вилен. Троиц. монастыря, 241—244.
- Стефанъ, 250.
- Раевскій, Иванъ, Молодечанскій намѣстникъ, 137.
- Раецкій, Дунинъ, Лидскій маршалокъ, 226.
- Рачкевичъ, Андрей, Вилен. мѣщанинъ и купецъ, 193, 270—273.
- Антоній, 355.
- Михаилъ, 355.
- Стефанъ Николаевичъ, 356.
- Юхно Николаевичъ, 356.
- Янъ, обыватель Опшмян. пов., 354—356, Вилен. мѣщан., купецъ, 519.
- Ребертъ, Юсифъ, Вилен. радца, 218.
- Станиславъ, Вилен. радца, 239, 500.
- Ревускій, Антоній Янъ, зем. регентъ Вилен. воевод., 65, 571.
- Ремидовскій, Фелиціанъ, 406.
- Реуць, Василій, землянинъ Полоц. воевод., 11, 12.
- Рихтеръ, Николай, Вилен. бургомистръ, 500.
- Робертъ, Сатаниславъ, Вилен. радца, 251.
- Рогановичовна, Анна, игуменья женской обители, при Вилен. Св. Духовской церкви, 40, 41.
- Рогоцевичъ, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, золотыхъ дѣлъ мастеръ, 225.
- Рогинскій, Александръ, на Погольшцѣ, 408.
- Андрей, 47, 48, 49.
- Даниль, 44, 47, 49, 50.
- Михаилъ, 44, 47, 49, 50.
- Янъ, депутатъ Полоц. воевод., 149.
- Рогоза, Кіев. митрополитъ, 162.
- Родевичъ, Оедоръ, 413.
- Рожанка, землянинъ Полоц. воевод., 12.
- Рожанская, Анна Станиславовна, въ замужествѣ Александрова Киркорова, 218.
- Рожиць-Кучевскій, Янъ, подстоличъ Трок. воеводства, 90.
- Розмысловичъ, Оедоръ, Полоц. лавникъ, 467.
- Рокотанскій, Петръ, депутатъ Трок. воевод., Росохатскій писарь, 409.
- Романовичовна, Анна, настоятельница Вилен. жен-

- ской обители при церкви Св. Духа, 232—233.
- Романовичъ**, Александръ, Вилен. бургомистръ, 496.
- Кануть Сейбутъ, Вилен. зем. писарь, 26, президентъ зем. суда Вилен. воевод., 97, 104.
- Ромеръ**, Стефанъ, град. писарь Трок. воевод., 334.
- Росохацкая**, Кристина Огурцевичовна, Брацлавская мечная, 447.
- Росохаций**, Николай Францискъ, Вилен. зем. писарь, Немонойтскій, 37, Трокскій тивунъ, 40, 44, 553.
- Ростновскій**, Фелицианъ, 413.
- Ростоцкій**, Криштофъ, Опмян. град. судья, 875.
- Θεодосій, митрополитъ всей Руси, 127, Литов. базилиан. провинциаль, 437—441.
- Роттеръ**, Адрианъ, настоятель Рогачевского базилиан. монастыря, 555, 557.
- Рудзинскій**, Матвѣй, 92—94.
- Руднакъ**, Станиславъ, Вилен. радца, 206, 208, 497.
- Рудомина-Дусятскій**, Петръ, Стародубов. стар., трибунальскій маршалокъ, 409.
- Рупниновичъ**, Юсифъ, 231.
- Рутскій**, Юсифъ Веляминъ, Кіевскій митрополитъ, 4, 14, 79, 101, 156, 158, 166, 167, 170, 173—175, 184, 188, 191, 227, 229, 443, 446.
- Рыбинскій**, Николай, протонатарій Вилен. капитулы, 26, «пресвитеръ собору Виленскаго, священникъ Воскресенскій», 175, 187, 197—199, 222, Вилен. протопопъ, 224, 231.
- Рыкй**, Леонардъ, Вилен. радца, 258.
- Рынкевичова**, Вилен. мѣщанка, 97, 118.
- Рынкевичъ**, Андрей, Вилен. мѣщанинъ, 97, 105, 118, 454.
- Рыпинскій**, Василій, Полоцкій зем. писарь, 15, 165.
- Юсифъ, 18.
- Рѣпинъ**, князь, Литовскій генералъ-губернаторъ, 575.
- Рѣчинская**, Софья Лукашевичовна, Вилен. мѣщанка, 198, 199.
- Рѣчинскій**, Павелъ, Вилен. мѣщанинъ, золотыхъ дѣлъ мастеръ, 197—199.
- Янъ, Вилен. мѣщанинъ, золотыхъ дѣлъ мастеръ, 225.
- Рѣчовскій**, Казиміръ Миколай, Вилен. бургомистръ, 532.

С.

- Сабинскій**, Петръ Станиславъ, Мядельскій град. регентъ, 286.
- Янъ, 74.
- Оаддей, Вилен. град. регентъ, 74.
- Саваневская**, Софья, изъ рода Хребтовичовъ, въ первомъ бракѣ Тышкевичова—подкоморина Слонимскаго пов., 363, 365, 367—368.
- Саваневскій**, Гавріилъ Доминикъ, 59—65, 74—77, изъ Шанкова, 115, 363—365, 366—368, 446, 448.
- Савинскій**, Тимоѳей, 136, 137.
- Савицкій**, Антоній, Волковыскій коморникъ, 88.
- Иванъ, Вилен. мѣщанинъ, 305.
- Павелъ, 231.
- Петръ, присяжный слуга Вилен. магистрата, 218.
- Савичова**, регина Дубовичовна, Яхимовая, во второмъ бракѣ Александровая Юшкевичова, 201.
- Савичъ**, Ілля, староста Вилен. Св. Духов. церкви, 279, 280.
- Пахомій, игумень Евейскаго монастыря, 183, 184, 187, 189, 193, 196, игумень Могилевскаго Богоявленскаго и Селецкаго монастырей, 200—202.
- Вилен. мѣщанинъ, 246.

- Сагевичъ**, Аванасій, Вилен. Св. Духов. монахъ, 240.
- Садовскій**, Янъ, Вилен. мѣщан. циркульникъ, 224.
- Сановичовна**, Викторія, настоятельница Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 329—332.
- Сановичъ**, Николай, 470.
— Пареевъ, Вилен. мѣщанинъ, 283, 287.
- Салевичъ**, Іоакимъ, 209.
— Іосифъ, Вилен. Троицкій монахъ, 208—209, 210, 214.
— Семень, Вилен. радца, 208, 209.
- Сальцевичъ**, Семень, Вилен. лавникъ, 167, радца, 178, 436.
- Саминицъ**, Кондрать, Могилев. мѣщанинъ, 547.
— Павелъ, Могилев. мѣщанинъ, 547.
- Самуиловичъ**, Андрей, Вилен. мѣщанинъ, ткачъ, 225.
— Лейба, старшина Вилен. кагала, 333.
- Сапѣга**, Александръ, Вилен. епископъ, 222, великій канцлеръ вел. кн. Литов., 450.
— Левъ, канцлеръ вел. кн. Литов., 149, 165, Леонъ, Вилен. воевода, великій гетманъ вел. кн. Литов., 265, 408, 445.
— Николай, Новгород. воевода, тивунъ Жомонтск. земли, стар. Корловскій, и Немонитскій, 471,
— Павелъ, подканцлеръ вел. кн. Литов., 34, 265.
— Янъ Ѡаддей, канцлеръ вел. кн. Литов., Брестянскій, Горждовской и Пропойскій стар., 557.
— подскарій вел. кн. Литов., и чоповый администраторъ, 528.
- Сапѣжанна**, Варвара Василисса, дочь Минскаго воеводы, обновительница Виленской женской обители при церкви св. Троицы, 265.
— Екатерина, дочь подканцлера вел. кн. Литов. Павла Сапѣги, игуменья Виленскаго и Минскаго женскихъ монастырей, 33, 34, 265.
- Сасинова**, Евфимія, настоятельница, Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Сверинскій**, Мартинъ, 161.
- Сверщевскій**, Петръ, Полоц. грод. регентъ, 32.
- Свиридовичъ**, Ѡедоръ, Могилев. мѣщанинъ, 160.
- Свѣтлицкій**, Тимоѡей, Вилен. сапожникій цеховой, 21, 236.
- Свядскій**, Андрей, 19.
- Свяцкая**, Анна Костровицкая, 219.
- Свяцкіе**, земляне Ошмян. пов., 376.
- Свяцкій**, Казиміръ, 219.
- Себестіановичъ**, писарь Вилен. город. общества, 221, Андрей, лавничій писарь, 295.
- Севрюкъ**, палацовый бургграфъ князя Массальскаго, 122.
- Селицкій**, Пгнатій, 375.
- Селюцинскій**, Янъ, священникъ Кублицкой церкви, 112, 113.
- Селява**, Антоній Іосифъ, Полоцкій зем. подсудокъ, 4, 165.
— Антоній, архіепископъ Полоцкій, Витебскій и Мстиславскій, 15, 175, 265.
— Павелъ Томашевичъ, Вилен. мѣщанинъ, 194—196, 234.
- Селява**, Василій, 478.
— Ѡедора, Тупечанка, Виленская мѣщанка, 194—196.
- Семеновичъ**, Алексѣй, 477.
— Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ, купецъ, 246.
- Сенчило**, Андрей, Вилен. бурмистръ, 305, 306.
- Сенькевичъ**, 18.
- Сеньковскій**, Михаилъ, 167.
- Саракевичъ**, Казиміръ, Вилен. мѣщанинъ, 312.
- Сербець**, Станиславъ, Брацлав. коморникъ, 376.
- Сергѣевичъ**, Алексѣй, закрістіанъ Вилен. Троицкаго монастыря, 208, 214.
— Василій, Вилен. купецъ и мѣщанинъ, 268.
- Сердановскій**, Янъ, генеральной всей Руси консисторіи писарь, 411.
- Сигизмундъ**, Августъ, король Польскій, 139, 154, 228, 282, 443.
- Сигизмундъ I-й**, король Польскій, 434, 443.

- Сигизмундъ III-й**, король Польскій, 80, 141, 144, 145, 148, 149, 150, 153, 154—160, 165, 170—172, 282, 408, 419, 434, 447.
- Сидорковичъ**, Теофилъ, Ушацкій базилиан. викарій, 525.
- Сидоровичъ**, Ксаверій Францискъ, актовый и присяжной регентъ г. Вильны, 461, 462.
- Сикорскій**, Оома, Вилен. мѣщанинъ, 321.
- Сильвестръ**, архіеп., митропол. Кіев., Галиц. и всей Руси, Вилен. Тронц. архимандритъ, 443.
— Настоятель Церискаго рус. монастыря, 472.
- Симоновичъ**, Данилъ, Вилен. мѣщанинъ, 219.
— Матвѣй, студентъ Вилен. іезуитской академіи, 245.
- Сингаевскій**, Амвросій, настоятель Березвецкаго монастыря, 32, 130—131.
- Сипка**, Онуфрій, 546.
- Сиповичъ**, Константинъ Янъ, городскій писарь Браслав. пов., 328.
- Сквирчинскій**, Лоренсъ, 340, 341.
- Скоробогатый**, скарбный вел. кн. Литов., 238.
- Снуминъ-Тышкевичъ**, Іеронимъ, Кермельскій староста, 112—113.
— Янушъ, писарь вел. кн. Литов., Браславской стар., 4, 14.
- Снуминъ**, Оедоръ, Новгород. воевода, староста Городенскій и Олитскій, 149.
- Скуревичъ**, Казиміръ, будовничій Вилен. воевод., 29, 129.
- Слабковская**, Кристина Корсаковна, б. Яновая Жабиная, 44, 45, 47, 49.
- Слабновскій**, Станиславъ, 44, 47, 50.
- Слупскій**, Николай, Граціонополитанскій епископъ Вилен. кустошъ и официалъ, 222.
- Смигельскій**, Леопольдъ, королев. шамбелянъ, 564, 566.
- Скольскій**, Вилен. мѣщанинъ, сапожникъ, 246.
- Смыковичъ**, Діонисій, настоятель Якобштатскаго базилиан. монастыря, 336—337.
- Снарская**, Бригида, игуменья Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 128.
- Соболевскій**, Богданъ, 233.
- Соболь**, Лука, Вилен. бургомистръ, 156.
— Богданъ, Могилев. мѣщанинъ, 160.
- Соботновскій**, Александръ, 351.
- Соколовъ**, Петръ, 231.
- Соколовская**, Викторія, монахиня Вилен. обители при Троицкой церкви, 261—263.
- Соколовскій**, Василій, Вилен. бургомистръ, 95, 102.
- Антоній**, Іосифъ, 406.
— Кароль, 375.
— Криштофъ, Вилен. купецъ и мѣщанинъ, 234, 477.
— Михайлъ, 390.
— Яковъ, Вилен. радца, 362—263.
- Сологубъ**, Валтазаръ, 475.
- Сонгаило**, 501,
- Сондениковъ**, Андрей, Вилен. мѣщанинъ, кожемяка, 491.
- Сорока**, Адамъ, возный Вилен. воеводства, 221.
— Моисей, бояринъ, 19.
— Гонзага, Николай, 402, 404.
- Софроновичъ**, Венедиктъ, 502.
— Иванъ королев. секретарь, 501—503.
— Савва, 493.
- Соцнй**, Павелъ, землянинъ Полоцк. воевод., 7.
- Сродовскій**, Антоній, 73.
- Сродовскій**, Іосифъ, возный Ошмян. пов., 102.
- Ставровскій**, Василій Ивановичъ Яцкевичъ, 166, 168, 169.
— Иванъ Яцкевичъ, Вилен. город. писарь, 166, 168, 169.
— Сильвестръ Ивановичъ Яцкевичъ, 166, 168, 169.
- Стальговскій**, Станиславъ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Станиславъ**, проконсульторъ Вилен. кармелит. монастыря, 215.
- Станиславъ Августъ**, король Польскій, 78, 81, 82, 95—96, 101, 102, 436.

Старинскій, Петръ, будовничій Гроднен. пов., 442.
Стебуть, Тимошей, Полоц. мѣщанинъ, 468.
Стемпновскій, Антоній, 346,
 — Юрій, совѣтникъ свободной конфедераціи Вилен. воеводства, 123—124, присяжный магистрат. слуга, 218.
Стефановичъ, Григорій, Вилен. мѣщанинъ, 295.
Стефаній, Ксаверій, Вилен. радца, 102.
Стефановичова, Екатерина изъ Дягилевичовъ, Вилен. райчина, 370.
Стефановичъ, Ипатій, монахъ Вилен. Троиц. монастыря, 214.
 — Инокентій, Ушацкій базиліан. викарій, 525.
 — Левонъ, Вилен. мѣщанинъ, 469.
 — Михаилъ, Вилен. радца, 251, 252, 253.
Стошь, Лука, ректоръ Вилен. іезуитскаго новиціата, 69, 71.
Стравинскіе, 400.
Стразбургъ, Адольфъ Ульрихъ, Вилен. обыватель диссидентъ, 95.
Страшевичова, Маріанна Хоцькевичовна, Вилен. мѣщанка и купчиха, 274—275.
Страшевичъ, Семенъ, Вилен. мѣщанинъ и купецъ, 274—375, 369.
Страшевичъ, Семенъ, Вилен. купецъ, 393, 394, 397.
Стрилюдъ, Прокопъ, 488.
Строчинскій, Григорій, Вилен. лавникъ, 503.
 — Григорій, 516.
 — Казиміръ Михаилъ, Вилен. бургомистръ, 516.

Студницкая, Констанція, настоятельница Вилен. Троицкаго монастыря, 290 — 291, 299, 230, 301, 303.
Стуначевскій, Николай, Вилен. Троиц. монахъ, 214.
Сулистровская, Розалія, изъ рода Пацовъ, Опшмян. войская, 347—349, 386—387,
Сулистровскій, Кароль, Опшмян. войскій Бутвиловскій староста, 347—349.
Сулжицова, Регина Коптевичовна, Вилен. мѣщанка, 274—275.
Сулжицъ, Андрей, Вилен. мѣщанинъ, 274—275.
Сумма, казацкій атаманъ, 163, 164.
Суронанка, Моника, 116.
Суронова, Екатерина Станиславовая Шимовичовна, 54, 55, 56.
Сурожъ, Андрей Матвѣй, 54, 56.
 — Антоній, 114, 115.
 — Казиміръ Петръ Станиславовичъ, 54, 55, 56.
 — Матвѣй, 54.
 — Янъ Станиславовичъ, 54, 56.
Сурчевскій, Іосифъ, префектъ Вилен. студенческаго братства при Св. Духов. церкви, 395.
Суфроновичъ, Янъ, королев. секретарь, 526—532.
Сухопаровна, Меланія, Вилен. Троиц. монахиня, 263.
Сушкевичъ, Василій, Вилен. мѣщанинъ, 246.
Сыпайло, 15.
Сыцинскій, Мартинъ, 58.

Т.

Тальвойшъ, Николай, надворный маршалокъ вел. кн. Литов., депутатъ изъ воеводства Трок. повѣта, 149.
Тарасовичъ, Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ, 479.
Тарашевичъ, Стефанъ, 55.
Тарновскій, Павелъ, Вилен. лавникъ, 247, 503.
Тарусъ, Юрій, 487.

Тверская, княжна, супруга Литов. князя Ольгерда, 439.
Теплеръ, Владиславъ, грод. регентъ Полоц. воеводства, 113.
Терентій, священ. Вилен. церкви Перенесенія мощей святителя Николая, 168.
Тересовичъ, Вилен. мѣщанинъ, 120, 461.

Терлецкій, изъ Терла, Венедиктъ, провинціалъ и Вилен. Троицкій архимандритъ, 183, 184, 186, 189, 192.

Тиминская, Екатерина изъ Огурцевичовъ, Велюнскаѣ подчашая, 447.

Тиминскій, Янъ, Велюнскій подчашій, 447.

Тимосеевичъ, Жданъ, Могилев. Кузьмо-Демьянскій священникъ, 162.

Тихонъ, Вилен. Троиц. архимандритъ, 443.

Товянскій, Игнатій Геральдъ, Вилен. зем. судья, 29, 128.

Толчачъ, Давидъ, Вилен. мѣщанинъ, 139.

Толоконскій, Давидъ Пашкевичъ, 281, 508.

— Петръ Пашкевичъ, настоятель Вилен. Св. Духовскаго монастыря, 270, 274, 278—281.

— Самуилъ Пашкевичъ, 309.

Толстиневицъ, Янъ, Смолен. каноникъ, Вилен. плебанъ, 315.

Томашевичъ, Антоній, 450.

— Семень, 84.

Томковичъ, Янъ, 434, Вилен. обыватель, 447.

Тонартъ, Гданскій мѣщанинъ, купецъ, 490, 491.

Тризна, Клементій, настоятель Вилен. Св. Духовскаго монастыря, 238, номинатъ Бѣхорусской епископѣи, 240, 553, 554.

— Марціанъ, Трок. и Герановскій пробощъ, референдарій и писарь вел. кн. Литов., 31, 170, 172, 264.

— Николай, подскарбій вел. кн. Литов., 31.

Тризнянка, Анастасія, въ первомъ бракѣ Филипповая Шимкевичовая, а во второмъ— Яновая Завишина, 146, 151, Вилен. воево-

дина, фундаторка Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 265.

Трояновичъ, Иоакимъ, Вилен. мѣщанинъ, 369.

Тунальскій, Иосифъ Нелюбовичъ, настоятель Лещинскаго монастыря, 182, 183.

Туновичъ, Илья, землянинъ Полоцк. воевод., 7.

Тулкевичъ, Исаакъ, Вилен. радца, 166.

Турецкій, Богданъ, Семеновичъ, 248, 274.

Турчиновичъ-Сушицкій, Антоній Янъ, коморникъ Пин. пов., 413.

Тызенгаузъ, Венедиктъ, судебный староста Вилькомпр. пов., 352, 353.

Тыминская, Екатерина, въ первомъ бракѣ Соколовская, 261—263.

Тыминскій, Кароль, 435, Кароль Янъ, Вилен. подчашій, 261—263.

Тышкевичова, Софья, изъ рода Хребтовичовъ, подкоморина Слонимскаго повѣта, во второмъ бракѣ Саваневская, 363.

Тышкевичъ-Скуминъ, Александръ, зем. судья Полоц. воеводства, 16, 19.

— Михайлъ, зем. писарь Полоц. воеводства, 16, 20.

— Янушъ, писарь вел. кн. Литов., 4.

Тышкевичъ, Антоній, Жмудскій епископъ, 357.

— Николай, ксендзъ, Жмудскій каноникъ, 357—358.

— Осипъ, Стралковскій стар., 357.

— Фелиціанъ, Стралковскій стар., 357.

Тышкевичова, Регина, изъ рода Лярскихъ, Михалова, Стралков. старостина, 357.

Тышковичъ-Бузычъ, Григорій, 145.

У

Уласовичъ, Ефимій, Вилен. Св. Духов. монахъ, 323.

Ульфовичъ, Яковъ, старшина Вилен. кагала, 343.

Урбановичъ, ксендзъ, 488.

Устиновичъ, Иосифъ, 325.

Ушникъ, Янъ, Вилен. сапожничій цеховой, 21, 236.

Ф.

- Фабрицій**, Адрианъ, Вилен. Троиц. священникъ, 55.
- Фальковский**, Аѳанасій, старшій Вилен. Троиц. монастыря, 127.
- Фернигъ**, Николай, 511.
- Фіалковский**, Филиппъ, Вилен. мѣщанинъ, 428.
- Филиповичова**, Дорота Доросеевичовна, Вилен. райчина, 494.
- Филиповичъ**, Андрей, 492, 495.
- Антоній Троянъ, Монтримъ, писарь Литов. маршалков. судовъ, 358.
- Самуиль, Вилен. купецъ, 476, 478, райца, 492—496.
- Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Оома, 303.
- Филоновичовна**, Маріанна, въ первомъ бракѣ Касперовна Лямпартовичова, а во второмъ— Янова Войшнарвичова, 233.
- Филь**, Николай, Вилен. сапожничій цеховой, 21, 236.
- Флитнеръ**, Геліяшъ, Лещинскій купецъ, 491.
- Фонрезень**, Ганусъ, 24, 25.
- Фотій**, Константинопольскій патриархъ, 318.
- Фрейлевскій**, Иванъ, Вилен. радца, 28.
- Фровбень**, Фридрихъ, ассесоръ Вилен. магистрата, 102.

Х.

- Халецкій**, изъ Хальча, Александръ, королев. секретарь, Вилен. войтъ, 156.
- мечный вел. кн. Литов., 238.
- Фронцевичъ**, Владиславъ, Лидскій староста, 474, 478.
- Хаймовичъ**, Исаакъ, старшина Вилен. кагала, 333.
- Халькевичова**, Анна Селавянка, Вилен. мѣщанка, 211—214.
- Халькевичъ**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 211—214.
- Харковичъ**, Иванъ, 469.
- Хацуцичъ**, Харитонъ, 168.
- Хилимовичъ**, Гавриилъ, 507.
- Хлѣвинскій**, Василій, Витебскій подстолий, 39.
- Хиаринская**, Маріанна, изъ рода Кублицкихъ, Вилен. купчиха, 304.
- Хиаринскій**, Александръ, Вилен. радца, 95, ассесоръ Вилен. магистрата, 102, купецъ, 304.
- Хиѣльницкій**, Геннадій, Борисоглѣбскій игумень, 16, 20.
- Діонисій, намѣстникъ Вилен. Троиц. монастыря, 177.
- Хованскій**, Московскій воевода, 205.
- Ходзьно**, Андрей, Опшмян. подстароста, 87.
- Казимиръ Борейко, обозный Опшмян. пов., 86—88.
- Ходневичъ**, коморникъ вел. кн. Литов. и зем. регенъ Вилен. воеводства, 75.
- Ходыка**, Василій Яковлевичъ, Полоц. мѣщанинъ, 469, 470.
- Иванъ Яковлевичъ, Полоц. мѣщанинъ, 467, 469, 470.
- Маркъ Яковлевичъ, Полоц. мѣщанинъ, 469, 470.
- Семень Яковлевичъ, Полоц. мѣщанинъ, 469, 470.
- Тимошей Яковлевичъ, Полоц. мѣщанинъ, 469, 470.
- Яковъ Федоровичъ, Полоц. мѣщанинъ, 468—470.

— Оедоръ Яковлевичъ, Полоц. мѣщанинъ, 469. Ходыкова, Богдана, Полоц. мѣщанка, 470. Хоецкій, Андрей, урядникъ, Красносельскій плебанъ, 137. Хоминскій, Григорій, 202, 234. Хомичъ, Лукьянъ, господарскій тивунъ, 137. Храницкій, Иосифъ, 93.	Храновскій, Вавринецъ, 202. — Михаилъ, 281. Храповичъ, Михаилъ, Вилен. мѣщанинъ, 224. Хрептовичъ, Адамъ, трибунальскій маршалокъ, 158. — Новгород. зем. писарь, 471. — Юрій Литаворъ, Ясинскій староста, 33.

Щ

Царевичъ, Петръ, Вилен. мѣщанинъ, 283, 294. — Стефанъ, Вилен. радца, 288, 290, 281, 298, 301, провизоръ Спасскаго госпиталя, 305. Цехановецкій, изъ Цехановца, Станиславъ, Оршан. стольникъ, депутатъ отъ Мстиславскаго воеводства, 149.	Цибульская, Антонія, викарія Вилен. Св. Михайлов. монастыря, 377. Циприановичъ, Семень, проповѣдникъ Вилен. Троиц. монастыря, 209, 214. Цишкевичъ, Авдѣй, Могилев. священникъ, 162. — Гилярій Михаилъ, Смолен. подчашій, 353.

Ч

Чаадай, Діонисій, номинать и опать Вилен. Троиц. монастыря, 437—450. Чаплинскій, Стефанъ Семеновичъ, 434. Чарнявская, Оедорова Ростовна, Вилен. купчиха и обывательница, 395. Чернявскій, Захарій, Вилен. мѣщанинъ купецъ, 245—246. Чарторійская, бывшая Винцентова Корвиновая-Гонсевская, великая подскарбина и польная четманова вел. кн. Литов., 40, 42. Чарторійскій, Кароль, князь, Краковскій подкоморій, 40, 42. — Михаилъ, Клеванскій и Жуковскій, воевода, староста Гомельскій, Георгбургскій, Усвятскій, Подусвятскій, Купистскій, Пенянскій, 82, великій канцлеръ вел. кн. Литов., 140.	Чвинскій, 502. Чемановскій, Александръ, плеинпотентъ, 41. Чергановичова, Регина, Зубарицкая, Вилен. мѣщанка, 308. Чергановичъ, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 308. Чернявскій, Вилен. мѣщанинъ и купецъ, 294. Чечковскій, Іустинъ, настоятель Витебскаго базилиан. монастыря, 359—362. Чижовна, Ангела, монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 388, 390. — Даниеля, монахиня Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 303, Ангеля—332. Чижъ, Ансельмъ, іеромонахъ Вилен. Троицкаго монастыря, 235. — Францискъ, Вилен. зем. судья, 74, 78, 84. Чудовскій, Іовкимъ, настоятель Вилен. базилиан. монастыря, 437—441.

III

- Шабловскій**, Антоній, Вилен. мѣщанинъ, 104, 457.
- Шадурскій**, Владиславъ, Вилен. зем. судья, 97, 104, 114, 130.
- Иосифъ Климентъ, Вилен. зем. актовъ регентъ, 574.
- Шалтошевичъ**, Варфоломей, Вилен. мѣщанинъ, картовникъ, 225.
- Шанковская-Савоневская**, Софья изъ Хребтовичовъ, 63.
- Шанковскій-Савоневскій**, Гавриилъ Доминикъ, графъ войскій вел. кн. Литов., зем. ротмистръ Вилен. воеводства, 59 — 65, 363 — 365, 366 — 368.
- Шарецкій**, Иосифъ, возный Новгород. воев., 72, 75.
- Шарубскій**, Станиславъ, Вилен. мѣщанинъ, сапожничій цехмистръ, 241 — 242.
- Шаталь**, Стась, 468.
- Швабовскій**, Иосафатъ, викарій и проповѣдникъ Вилен. Св. Духов. монастыря, 322, 323.
- Вилен. мѣщанинъ, 314.
- Шванъ**, Ананія, 468.
- Шварцъ-Фребертъ**, Фридрихъ, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95.
- Швыковскій**, Игнатій, маршалокъ, свободной конфедераціи Вилен. воевод., 123.
- Шейтеръ**, Оедоръ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Шелюта**, Антоній Осипъ, коморникъ Рѣчиц. пов., 415.
- Шеметь**, Александръ Ярославъ, Вилен. подвоевода, 23.
- Казиміръ, 42.
- Константинъ Лука, подсудокъ, депутатъ Жомонт. княжества, 409.
- Мальхеръ, 42, королев. маршалокъ, Дырвинскій тивунъ, 149.
- Михаилъ, 42.
- Янъ 42.
- Ярославъ, 42.
- Шенчило**, Андрей, изъ Подгоря, Вилен. бурмистръ, 399 — 402.
- Шенцилова**, Анастасія изъ Соколовскихъ Юрьина, 369.
- Анна Осиповичовна изъ Подгоря, Вилен. бурмистрина, 399 — 402, 403 — 404.
- Екатерина Франциска, 399.
- Шепель**, купецъ, 493.
- Шептицкій**, Аѳанасій, на Шептицахъ, Киев. митрополитъ, 329.
- Шеферъ**, Янъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Шидловскій**, Иосифъ Янъ Ленартовичъ, 68.
- Шилейкевичъ**, Аѳанасій, Вилен. мѣщанинъ, 269.
- Шиленская**, Теодора, Вольнская ловчина, 42.
- Шимановичъ**, Александръ, Ковен. бургомистръ, 516.
- Шимкевичова**, Анастасія, Яновая, впоследствии — Яновая Завишина, урожденная Трызняка, 146, 151.
- Шимкевичъ**, Маркъ, Вилен. мѣщанинъ, 321.
- Шинковичъ**, Аггей, Могилев. мѣщанинъ, 160.
- Шитикова**, Иоанна Шпиркевичовна, жена королев. секретаря 272, 273.
- Стефановая, Елена Закревская, 268, 269, Касперова Гавловична, Вилен. райчина, 270, 293.
- Шитиковна**, Маріанна, 269, Оедорова Волковичова, 270, 273.
- Шитикъ-Залѣскій**, Захарій, 270, 271, 273, 369, 477.
- Иосифъ, Вилен. патрицій, 269, 270.
- Иванъ, Вилен. бургомистръ, 270, 473, 475.
- Самунль, королев. секретарь, 196, 209, бургомистръ, 250, 251, 252, 253, 267, 269 — 273, Вилен. райца и писарь, 489.
- Стефанъ, Вилен. радца, 269, 270.
- Францискъ, Вилен. Францисканскій монахъ, 269, 270, 273.

- Шишка**, Романъ, 7 грод. писарь и депутатъ Полоцк. воевод., 409.
- Шишко**, Федоръ, 391—398.
— Литов. трибунальн. писарь, 529.
- Шишкова**, Кристина изъ Страшковичовъ, въ первомъ бракѣ Дорофеевичова, а во второмъ Монкевичова—Вилен. райчина, 391—398.
- Шишковскій**, Полоц. подсудокъ, 528.
- Шишло**, Иосифъ, ротмистръ Браслав. повѣта, 558, 560, 562.
- Шленчевскій**, Павелъ, 477.
- Шолгинъ**, Теофанъ, 196.
- Шостакъ**, Казиміръ Янъ, протопресвитеръ Вилен. Николаевской церкви, провизоръ Спаскаго госпиталя, 305.
— Петръ, Вилен. мѣщанинъ, 207, райца, 251.
- Шпаневичъ**, Вилен. мѣщанинъ, 246.
- Шпановскій**, Федоръ, Вилен. мѣщанинъ, 225.
- Шперкевичовна**, Иоанна, 269, Шитикова-Залѣская, жена королев. секретаря, 272.
- Шпирковичъ**, 435.
- Шрейдеръ**, Вилен. мѣщан., 431.
- Шрейтеръ**, 493.
- Шромбергъ**, Иосифъ, 113.
- Штрукъ**, Кристофоръ, Вилен. мѣщанинъ-купецъ, 246, 254, 259, 276, 287.
- Шуйская**, Станиславова Гальшка Завишанка, въ первомъ бракѣ Миколаева Высоцкая, 379.
- Шуйскій**, Станиславъ, 379.
- Шульцъ**, Криштофъ, Вилен. мѣщанинъ, 224.
- Шушлинскій**, Лука, Вилен. мѣщанинъ, 258.
- Шумлянскій**, Александръ Фридрихъ, Вилен. бурмистръ, 443.
— Гедеонъ, митрополичій секретарь, іеромонахъ Вилен. Троиц. монастыря, 53, 241, 244.
- Шумскій**, Михаилъ, Круповецкій староста, 51, 74, Рафалъ, Вилен. подстолий и подвоевода, 280, Михаилъ Рафаилъ, Вилен. подвоевода, 340.
- Шункова**, Петронелла, изъ рода Подберезскихъ-Помуская старостина, 352—354.
- Шутовичъ**, Мартинъ, священникъ Холхельской церкви, 57, 58.

ШЦ.

- Щербинскій**, Яковъ, священникъ Верхнянской церкви, 83.
- Щигельскій**, Казиміръ, подпробоць Вилен. митрополичьей каедры, 83.
- Щить-Забѣльскій**, Данилъ, Полоцкій зем. подсудокъ, 6, 7, 16.

Э.

- Эншлебенъ**, Асмусъ, Вилен. мѣщанинъ, 25.

Ю.

- Юдицкій**, Валеріанъ Станиславъ, ксендзъ, архидіаконъ прелатъ Вилен., писарь вел. кн. Литов., резидентъ генеральной капитулы, 39, референдарь и писарь вел. кн. Литов. 221, 231.
- Юнашевичъ**, Федоръ, 273, Вилен. референдарій, 508.

Юнговна, Дорота, Вилен. мѣщанка, 225.
 Юнгъ, Николай, Вилен. мѣщанинъ, 225.
 Юндзиль, Янъ, возный Вилен. воевод., 33.
 Юневичовна, Анна, монахиня Вилен. жен. общины при церкви Св.-Троицы, 303.
 Юноша-Смогоревскій, Кіевскій митрополитъ, 101.
 Юрага, Іосифъ, зем. и грод. регентъ Вилен. воеводства, 92.
 — Гедройць, Ксаверій, зем. и грод. регентъ Вилен. воеводства, 109, 112.
 Юревичъ, Петръ, 478.
 Юркевичовая, Вилен. мѣщанка, 120, Семенова, 460, 461.
 Юркевичъ, Стефанъ, Вилен. мѣщанинъ, 105.

Юрковскій, Антоній, Вилен. обыватель, диссидентъ, 95, грекъ, 571.
 — Константинъ, грекъ, 571.
 Юрчевскій, Іосифъ, префектъ Вилен. Св.-Духов. студентскаго братства, 292—295.
 Юрша, Николай, Вилен. мѣщанинъ, 240.
 Юхновичъ, Станиславъ, 549.
 Юшквичова, Регина Дубовичовна, Александрова, въ первомъ бракѣ Яхимовая Савичовая, 201.
 Юшкевичъ, Александръ, Вилен. радца, 201.
 — Амвросій, настоятель Вилен. Св.-Духовскаго монастыря, 324—325.

Я.

Явгель, Валеріанъ 469.
 Явонтовичъ, Филиппъ, священникъ Порудоминской Николаевской церкви, 282.
 Ягелло, Литовскій В. князь, 228.
 Ягилицкій, ротмистръ Слоним. пов., 56.
 Яздовскій, Урбанъ, Вилен. зем. судъ, 26.
 Якимовичъ, Іосифъ, Могилев. мѣщанинъ, 160.
 — Янъ, 494.
 Яковъ, священникъ Полоцкой Троицкой церкви, 8.
 — священ. Вилен. церкви Перенесенія мощей святителя Николая, 169.
 Якутовичъ, Янъ, Пеликунскій державца, 166.
 Янашевичъ, Фѣдоръ, Вилен. юристъ, 270.
 Янешевскій, Казиміръ Михаилъ Петровичъ, Ошмян. подстолий, 68.
 Янкевичъ, Амвросій, Вилен. Троицкій монахъ, 313.
 Янковскій, Андрей, Ошмян. грод. регентъ и подкоморій, 32.
 Яновичъ, Наонацъ, Вилен. Троиц. монахъ, 258.
 Яновскій, Григорій, игумень монастырей Пинскаго и Вилен. Св.-Духовскаго, 123—124.

— Янъ, коморникъ Ошмян. пов., 99, 100.
 Янушкевичъ, Казиміръ Леопольдъ, 241.
 — Мерло Тома, 69.
 Янъ Казиміръ, король Польскій, 179—180, 185—186, 443.
 Янъ третій, король Польскій, 159, 264—266, 281, 282, 553.
 Ярмошевичъ, Яковъ, Вилен. мѣщанинъ, 317.
 Ярмловичъ, Касперъ, цехмистръ Вилен. сапожн. цеха, 21, 235.
 — Михаилъ, 23.
 Ярославичъ, Фѣдоръ Ивановичъ, князь, 101.
 Яхимовичъ, Василій, Могил. мѣщанинъ, 160.
 — Романъ Вилен. мѣщанинъ, 369.
 — Новгород. писарь, 474.
 Яциничова, Екатерина изъ Станкевичовъ, Вилен. купчиха, 91—92, 105—106.
 Яциничъ, Михаилъ, Вилен. купецъ, 91—92, 105—106, 119.
 Яцинкевичъ, Василій, Вилен. мѣщанинъ, 225.
 Яшновичъ, Станиславъ Янъ, 503.

Федоровичова, Регина Мигуранка, Васильева, 194.

Федоровичъ, Василій, 196, Виленскій мѣщанинъ
240.

— **Іосифъ**, Вилен. мѣщанинъ, 242, 251.

— **Иванъ**, Виленскій сапожничій цехмистръ,
21, 189, 225, 236.

— **Казиміръ**, Вилен. мѣщанинъ, 312.

— **Павелъ**, 477.

II.

У К А З А Т Е Л Ъ

ГЕОГРАФИЧЕСКИХЪ НАЗВАНІЙ.

А.

Акирники, застѣнокъ, принадлежащій Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408. Александровскій дворець въ Вилен. пов., 168. Амбары или Имбары, сторона Большой улицы въ г. Вильнѣ, отъ Андреевской улицы до Николаевского собора, 211, 219, 270, 299, 330.	Анасовщина, грунтъ, 137. Андреевскій Слѣдъ, урочище мѣстечка Воронова, въ Полоцк. воевод., 9. Антоколь, Вилен. предмѣстье, 27, 119. Антокольская дорога, 98, 104, 457. Антополь, им. въ Брест. воевод., 382—383.

Б.

Бабинецъ, озеро на границѣ Полоцкой архіепископїи, 10. Бабиничи, им. въ Витебск. воевод., 360—362. Багунникъ, урочище-мохъ на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9. Баншта, имѣніе, 40, 42. — улица въ г. Полоцкѣ, 4. Балтійское море, 575. Бальверовская пустошь села Насилиць въ Полоцк. воевод., 6.	Березвецкій базилианскій монастырь въ Полоц. воевод., 29—32. Березвечъ, им. въ Полоц. воевод., записанное Березвецкому монастырю, 29—31. Березовець, мохъ, урочище въ Полот. архіепископїи, 12. Березовый мостъ, урочище въ Полоцк. воевод., 10. Беречое, озеро въ Полоцкой архіепископїи, 11. Бздюловскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, принадлежащій Спасскому госпиталю, 253.

- Бзюлевскій, 259, 276—277 на Рыбномъ концѣ, принадлежачій госпиталю Св. Лазаря, 287, 288.
- Билечаны**, им. въ Мин. воевод., принадлеж. Вилен. Троиц. монастырю, 438.
- Бироговскіе** грунты, Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Битое**, село въ Полоцк. воевод., 7.
- Біютишки**, или **Трещенята**, им., 345—346.
- Біюцы**, село въ Опшян. пов., 66.
- Близно**, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Бобиничье**, им. въ Полоц. воевод., 44, 48.
- Бобовникъ**, мохъ-урочище въ Полоцк. воевод., 10.
- Бобришки**, фольв. въ Трок. воевод., 487.
- Бобровыя Избища**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Болондовскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, принадлежачій Никольской церкви, 132—133, 223.
- Борейковскій**, фольварокъ подъ г. Вильной, принадлеж. Вилен. кармелитскому монастырю, 216.
- Борисовская**, пустошь с. Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Бороба**, грунты Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Боровая**, урочище имѣнія Своранъ, въ Вилен. воевод., 54.
- Борунскій** базилианскій монастырь, 344—346, 354—356, 414—415.
- Боруны**, мѣстечко, 308, 345, 415.
- Браславская** дорога, идущая чр. Полоц. архіепископію, 14.
- Брацлавскій** повѣтъ, 113, 409, 558.
- Брестское** воеводство, 382, 383, 575.
- Брестъ-Литовскій**, городъ, 575.
- Бугъ**, рѣка, 575.
- Бухнеровскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, 435, 448.
- Буховщицкая** или **Гедейляны**, им. въ Вилен. воевод., 445.
- Быковъ** ручей, въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Бычковщицкая**, урочище въ Полоц. архіепископіи, 13.
- Бышковскій** ручей, въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Бѣлая вода**, урочище села Насилищъ, въ Полоцк. воевод., 6.
- Бѣлая старина**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Бѣленце**, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
- Бѣликовскій** дворъ въ Вилен. воевод., 340.
- Бѣличаны**, село Вилен. Троиц. монастыря, въ Мин. воевод., 443, пограничное съ селомъ Черневичами, 445.
- Бѣловодская** дорога, идущая изъ Полоцка до уроч. Бѣлой Воды, 6.
- Бѣлое**, село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 6.
- Бѣльская** земля, 268.
- Бѣльчица**, рѣчка, впадающая въ Западную Двину, возлѣ города Полоцка, 5.
- Бѣшенковичи**, городъ въ Витеб. воевод., 468.

В.

- Вака**, им. въ Вилен. воевод., 33, 34, въ древности—Вяда, 101.
- Вака**, рѣка, возлѣ фольварка Чорная Вака, въ Трок. воевод., 379.
- Вака Черная**, фольварокъ въ Трок. воевод., принадлеж. къ имѣнію Скорбутянамъ, 379—380.
- Зальковщицкая**, земля на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
- Варшава**, городъ, 28, 31, 82, 80—82, 95, 102, 148, 153, 155, 157, 158, 165, 170, 185—186, 232, 243, 500.
- Варшава старая**, городъ, 26.
- Василевичи**, дорога въ Полоц. архіепископіи, 13.

Васькова пустошь села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 7.

Великій мохъ, уроч. на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10, 11.

Венгерская граница, 534, Венгры, 571, 572.

Вербушни, им. въ Вилен. воевод., 41.

Вередній мохъ, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.

Вержиловъ, им. въ Полоц. воевод. записанное Березвецкому монастырю, 29, 30.

Веркуда, озеро въ Полоцкой архіепископіи, 11.

Вернудзе, уроч. Полоцкой архіепископіи, 11.

Вернудцо, малое озеро въ Полоцкой архіепископіи, 11.

Верхне, мѣстечко въ Ошмян. пов., 83.

Верхнянская церковь въ мѣстечкѣ Верхнѣ, Ошмян. пов., 83.

Весниcko, село въ Полоц. архіепископіи, 13,—Литовское, 14.

Виленна (въ настоящее время Вилейка), рѣчка, протекающая чрезъ г. Вильну и впадающая въ р. Видю, 256, 321.

Виленская Архимандрія, 118, 179—182, 443, 449.

Виленскіе костелы:

Св. Духа, доминиканскій, 61, 279.

св. Казимира, іезуитскій, 184, 187, 283, 371, 490.

св. Маріи Магдалины, 37—39.

свв. Никодима и Иосифа, 478, 541.

свв. Филиппа и Іакова, 364.

св. Яна, 246, 286, 400.

Виленскіе католическіе монастыри:

Августиніанскій эмеритовъ (нынѣ Андреевское духовное уѣздное училище, на Савичь улицѣ, 57.

Доминиканскій, при костелѣ Св. Духа, 69, 71, 279.

Казиміровскій, іезуитскій, 283.

Кармелитскій, 215—217.

св. Михайловскій, 376, 377.

Францисканскій, 269, 270.

Свято-Яновскій, іезуитскій 69, 71.

Виленскіе русскіе монастыри:

свято-Духовскій, православный, 26—28, 37—39, 91—92, 102—103, 103—105, 105—106, 117—118, 119—121, 121—122, 123—124, 182—184, 187—192, 193—196, 200—202, 204—207, 214—215, 216—217, 234—238, 239, 240—241, 245—246, 248—250, 269—274, 278—280, 285—287, 291—298, 306, 309—312, 313—320, (дизуниты), 322—326, 391—398, 453—459, 460—461, 472, 474, 476, 478, 487, 488, 490, 491, 497, 499, 502, 504, 505, 509, 510, 520, 534, 537, 541, 546, 547, 548, 553, 554.

женскій при церкви Св. Духа, 40—43, 232—233, 510, 537.

свято-Троицкій, униатскій, 17, 21—22, 23, 43—51, 54, 59—65, 69—73, 74—77, 78—82, 89—90, 92—94, 101, 109, 114—117, 130—132, 141—144, 145—149, 149—153, 156—158, 170—172, 173—175, 175—177, 177—179, 180—182, 182—184, 185—192, 208—209, 210—214, 235—237, 241—245, 246, 250—251, 252, 253, 255, 256, 258, 259, 267—269, 276—277, 283, 287, 326—328, 339—342, 352—354, 363—365, 366—368, 381—383, 388—390, 399—402, 403—404, 419—421, 422—424, 425—427, 431—432, 433—436, 437—450,

451—452, 491, 499, 523—525, 541.

женскій при церкви Св. Троицы, 33, 84—86, 128—129, 203—204, 261—263, 264—266, 290—291, 298—303, 329—333, 388—390, 407—409, 462—463, 494.

Виленскій гостинный домъ, 468.

— королев. замокъ, 97, 103, 542.

— Зборъ (Евангелич. или Кальвин. церковь), 432.

— іезуитскій новиціатъ, 69, 71.

— свято-троицкій переулокъ, на Конской улицѣ, 389.

— повѣтъ, 174.

— Рыбный рынокъ, 24, 174.

— Пречистенскій соборъ, 124—127, 405—406.

Виленскія улицы:

Бакшта, 126.

Белая, называемая Доминиканская, 400, 446, 523.

Жидовская, 61, 400, 401, 403.

Замковая, 225.

Кевличъ, на предмѣстьи Лунишкахъ, 474.

Конская, 208—209, 265, 268, 389, 432.

Малая, на которой стоитъ церковь свв. Космы и Даміана, 223.

Нѣмецкая, 251,

Острая, 176, 432.

Перенесенская церковная, 24.

Росса, 428.

Рыбная, 24.

Савичъ, 23, 56, 139, Савичья, 276, 283—284, 299, 304, 419, 541.

Сафьянская, 321.

Смолинская, на которой стоитъ церковь св. Николая, 223, Смилянская, въ тылѣ костела св. Казимира, 238.

Стеглянная, 61, 197, на которой стоитъ церковь Воскресенія Христова, 223, 225, 279, 400, 401, 403, 430, 448.

Субочъ (нынѣшняя Сиротская), 248, 258, 272, 274, 293, 296, 474, 478, 487, 494, 507.

Трокская, 432, 446.

Виленскія церкви:

Воскресенская, 135, 187, 223, 225, 281, 410, 411, 430.

Георгиевская или Юрьевская, на предмѣстьи Россѣ, 51, 52, 223, 252, 410—411, 428—429.

Свято-Духовская (см. *Виленскій Свято-Духовскій монастырь*).

Екатеринская, 223, 224.

Ивановская, 223, 224.

Ильинская, 223, 224.

Кузьмо-Демьянская, 139, 223, 225.

Михайловская, 223, 224.

Николаевская (св. Микола), 23, 24—25, 132—133, на Рыбномъ рынкѣ, на Смолинской улицѣ, 223, 224, Перенесенская, 225, 255, 305, 364, 430.

Петро-Павловская, 223, на Зарѣчьи, 225, 226, 252.

Покровская, 223, 224, 226.

Пречистенская (Успенская), соборная, 101, соборъ, 124—127, 223, 224, кафедральная митрополичья, 405—406.

Пятницкая, 223, 224, 431, Богоявленская, называемая Пятницкая, 446.

Христо-Рождественская, 225.

Спасская, 139, 140, 223, съ госпиталемъ, 224, 252, 253—254, 283.

Свято-Троицкая (см. *Виленскій Троицкій монастырь*).

Виленское воеводство, 3, 15, 29, 32, 33, 48, 50, 51, 53, 54, 60, 66, 70, 73, 83, 85, 90, 91, 95, 96, 97, 101, 105, 108, 117, 119, 123, 158, 180, 189, 340, 351, 364, 366, 409, 415, 418, 443, 445, 558, 571.

— епископство, католическое, 180.

— опатство, 438—441.

— Субочное предмѣстье, 322, 543, 392, 394, 395.

Вилія, рѣка, 44, 178, 408, 409, 487.

Вильномирскій повѣтъ, 90, 352, 353.

Вильна, Вильня (нынѣ Вильно), городъ, 17, 23, 27, 39, 40, 41, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 61, 66, 73, 79, 88, 89, 91, 95, 97, 98, 105, 108, 117, 118, 119, 120, 121, 133, 136, 137, 138, 145, 148, 156, 162, 171, 174, 176, 177, 178, 182, 184, 192, 195, 201, 202, 207, 208, 211, 213, 214, 221—232, 229, 240, 248, 250, 256, 260, 262, 263, 264, 266, 275, 286, 287, 290, 291, 299, 300, 308, 315, 316, 329—332, 364, 409, 446, 485, 571.

Виляново, городъ, 282.

- Виндзюлишки**, село имѣнія Скирдинъ, въ Ошмян. пов., 355, 356.
- Вирета**, подолина, урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Витебская дорога**, идущая чр. Полоц. архіепископію, 14.
- Витебскій базилианскій монастырь**, 359—362.
- Витебское воеводство**, 149, 359—362.
- Витебскъ**, городъ, 6, 362.
- Витолтовичовскій домъ** въ г. Вильнѣ, на Острой улицѣ, 432.
- Виторожъ**, островъ-урочище на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Витырь**, озеро въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Виховичи**, село въ Полоц. воевод., 18.
- Вичь**, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
- Вишнево**, им. въ Ошмян. пов., 364.
- Владиміръ**, городъ, 57.
- Водке-Медзи**, лѣсъ Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Войдаришки**, им. въ Вилен. воевод., 38.
- Войнинскій домовый плацъ** въ г. Вильнѣ, 61.
- Войчаны**, им. въ Вилен. воевод., 55, Войчаны или Шанкополе, записанное Вилен. Троицкому базилиан. монастырю, 60—65, 74, 75, 115, 364, 366—367.
- Волковыйскій**, повѣтъ, 428.
- Волжгале**, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.
- Воловое Око**, плацъ въ г. Вильнѣ, 218, 432.
- Волотовки**, урочище на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Волтупскій Нарушевичовскій грунтъ** Вилен. жен. обители при церкви св. Троицы, 408.
- Волчая яма**, урочище на границѣ селъ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Волынская губернія**, 575.
- Волька**, село, 478.
- Вольпа**, городъ, 182.
- Волынская земля**, 27.
- Вороночская церковь** во имя Рождества Пресв. Богородицы, въ Полоцк. воевод., 9.
- Вороночь**, мѣстечко Полоцкой архіепископіи, въ Полоц. воевод., 9, Воронежскіе грунты, 10, Воронечъ, село, 11,
— озеро на границѣ Полотской архіепископіи, 11.
- Воскеленяты**, фольварокъ въ Вилен. пов., принадлежащій Вилен. Перенесенско-Никольской церкви, 168.
- Вошкенеята**, фольварокъ подъ г. Вильной, принадлежащій Св. Духов. монастырю, 215, 216—217.
- Воюцишки**, грунты, въ Вилен. пов., принадлеж. Вилен. церкви Перенесенія святителя Николая, 168.
- Выдрина**, рѣка въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Веченець**, рѣчка въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Вада**, въ послѣдствіи Вака, им. въ Вилен. воевод., 101.
- Вазинское имѣніе**, 493.

Г.

- Гаврилово болото** въ Полот. архіепископіи, 14.
- Галичинъ**, село въ Полоцк. воевод., 7.
- Ганневичи**, им. въ Ошмян. пов., 350, 351.
- Гданскъ** (нынѣ Данцигъ), 493, 494.
- Гедейляны или Буховицзна**, им. въ Вилен. воевод., 445.
- Гедройтъ**, им. въ Вилен. воевод., 35, 36.
- Геидайтаны**, им. въ Вилен. воевод., 445.
- Гельда малая**, каменный домъ въ г. Вильнѣ, принадлежащій Св. Духов. монастырю, 103, 193—196, 219, на Большой улицѣ, на Амбарахъ, противъ ратуши, 270—273, 477.

- Гельда Великая**, каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Амбарахъ, 299, 306, принадлеж. Св. Духов. монастырю, 368—372, 473, 479.
- Германишки**, урочище въ Вилен. пов., 168.
- Германы**, село Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Гетартовщина**, урочище на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Глина**, нива-урочище на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9.
- Глиновець**, ручей, на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Глубокое**, село въ Полоцкомъ воевод., 12.
- Глыбокое**, сельцо Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 6.
- Глыбокое**, озеро на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9.
- Головачовщина**, урочище въ Вилен. пов., принадлеж. Вилен. церкви Перенесенія мощей святителя Николая, 168.
- Голодное село** въ им. Голубичахъ, 19.
- Голубицкая церковь**, 17.
- Голубичи**, имѣніе, 17, 19.
- Гомель**, имѣніе въ Полот. воевод., на границѣ Полоц. архіепископіи, 10.
- Гомшевскій**, полукаменный и полудеревянный домъ въ г. Вильнѣ, принадлежащій Троицкому братству, 146, 151.
- Гордѣвскій**, 46.
- Горки**, село Полоцкой архіепископіи, подъ г. Дисною, въ Полоцк. воевод., 8.
- Городище**, урочище надъ р. Сосною, въ Полоцк. воевод., 6, на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Городна (Гродно)**, городъ, 95, 138, 535, 557, 558, 575.
- Гошовъ**, им. въ Слоним. пов., 364.
- Грамоца**, рѣчка, на границѣ с. Замшинъ, въ Полоцк. воевод., 8.
- Бреньки**, озера на границѣ с. Бѣлой, въ Полоцк. воевод., 7.
- Греція**, государство, 534.
- Грибель высоній**, урочище на границѣ сельцо Полоцкой архіепископіи, 10.
- Грибловъ**, урочище въ Полоц. архіепископіи 14.
- Гродненскій повѣтъ**, 442.
- Гроевскій монастырь**, 505.
- Груздово**, мѣстечко на Полотской дорогѣ, идущей въ г. Вильну, въ Ошмян. пов., 66.
- Груздовская церковь**, въ мѣстечкѣ Груздовѣ во имя св. Іоанна Крестителя, 66—69.
- Гудзе**, им. Вилен. Троицкаго монастыря, 74, 75.
- Гулидовская волость**, въ им. Норицѣ, въ Ошмян. пов., 348.
- Гурекъ**, грунтъ Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Густавское имѣніе**, 473.

Д

- Давидовскій плацъ и пригорокъ** на Вилен. предмѣсти Зарѣчи, принадлеж. Св. Духов. монастырю, 122.
- Дамановщина**, грунтъ, 187.
- Двина (Западная)**, рѣчка, 4, 5, 7, 8, 360.
- Деготки**, село на Каменцахъ, Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., надъ р. Двиною, 7.
- Дегуле**, им. въ Вилькомир. пов., 382—383.
- Дзенюны**, село имѣнія Березвечъ, въ Полоц. воевод., 30.
- Дзерчанна**, рѣчка, на границѣ имѣнія Прилепска, въ Мин. воевод., 358.
- Дисна**, городъ въ Полоцк. воевод., 8, 205.
- Дисненскій рус. братскій монастырь**, 510.
- Дитпръ**, рѣчка, 162.
- Добринивья**, рѣчка въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Добродѣлевскій ручей** въ Полоц. архіепископіи, 12.

Довжица, рѣка, въ Полоц. архіепископіи, 12.
 Дольце, село въ Полот. архіепископіи, 12, 13, 14.
 Дольцкая церковь Кузьмы и Демьяна, въ Полот.
 архіепископіи, 13.
 Дольцы малые, село въ Полоц. архіепископіи, 14.
 Дольцы Литовскіе, село въ Полоц. архіепископіи,
 14, 53.
 Домбровляны, им., 578.
 Доменецъ, озеро въ Полоц. архіепископіи, 12.
 Дорогостан, имѣніе въ Литвѣ, 175.
 Дорофеевичовскій склепъ, подъ Вилен. Св. Духов.
 церковью, 526.
 Дохнарица, рѣчка, на границѣ села Бѣлой, въ
 Полоцк. воевод., 7.
 Дриса, рѣка, впадающая въ Запад. Двину, въ
 Полоцк. воевод., 7, 8.

Дручаны, село въ Полоцк. воевод., 6.
 Дубова колода, рѣчка, на границѣ с. Бѣлой, въ
 Полоцк. воевод., 7.
 Дубовичовскій огородъ, на Виленскомъ предмѣстьи
 Россѣ, принадлежащій Вилен. церкви св.
 Георгія 51, 52.
 Дубравки, урочище имѣнія Свиранъ, въ Вилен.
 воевод., 55.
 Дубянки, урочище имѣнія Свиранъ, въ Вилен.
 воевод., 54.
 Дудчинская пустошь, Полоцкой архіепископіи, 11.
 Дукля, им., 534.
 Дуниловичскій приходъ, въ Опшмян. пов., 386, 417.
 Дѣвита, рѣка, въ Полоцкой архіепископіи, 11.

Е.

Евейскій русскій монастырь (въ мѣстечкѣ Евве),
 183, 505, 510, 537.
 Евве, мѣстечко, 537.

Езнанскій дворикъ въ г. Вильнѣ, на улицѣ Росса,
 429.
 Еськовичи, уволока земли (служба), записанная
 Загѣской церкви, 18.

Ж.

Жабеница, рѣчка въ Полоц. архіепископіи, 12.
 Жабинцы, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи,
 11.
 Жавинары, грунтъ въ Вилен. пов., принадлеж. Вилен.
 Перенесенско-Никольской церкви, 168.
 Жамайтеле, им. въ Вилен. воевод., записан. Роконскому
 костелу, 445.
 Жваница, рѣчка, на границѣ села Бѣлой, въ Полоцк.
 воевод., 7, на границѣ с. Замшинъ, 8.
 Жемлы, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод.,
 340, урочище, 408.

Жемонтеле, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод.,
 432.
 Животони, село въ Полоц. воевод., 12.
 Жмудское, княжество, 119, 121.
 Жоловецъ, им., 502.
 Жомойтская, земля (или Жомойтъ, позднѣе Жмудъ),
 471.
 Жохтовичи, село на границѣ Бѣлой, въ Полоцк.
 воевод., 7.
 Жупраны, им. въ Опшмян. пов., 345, 355.

З.

Забѣлье, село имѣнія Березвечъ, въ Полоц. воевод.,
 30.

Завеселье, село въ Полоцкой архіепископіи, 12.
 — озеро въ Полот. архіепископіи, 12.

Загной, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.

Загородники, село имѣнія Березвечь, въ Полоц. воевод., 30.

Залишаны, село Полоцкой архіепископіи, возлѣ с. Бѣлой, въ Полоцк. воевод., 7, 8.

Залѣсье, имѣніе въ Полоц. воевод., записанное Вилен. Троицкому монастырю, 17, 18, 445.

Залѣская церковь, 18.

Замоще, село въ Полоц. архіепископіи, 13.

аровщица, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.

Зарѣчье, Вилен. предмѣстье, 27, 97, 98, 99, 105, 117—118, 119—120, 122, 460.

Захариничи, сѣнокосы надъ р. Полотою, подъ г. Полоцкомъ, 468, 469.

Зборовый (т. е. Евангелическаго збора) каменный домъ въ г. Вильнѣ, 225.

Зборъ, Вилен. Евангелич. (Кальвин.) церковь, 432.

Зброшковщица, им. Вилен. Троицкаго монастыря, 74, 75.

Зельбургъ, им. въ Курлянд. княжествѣ, 337.

Змѣвая, гора въ Терешинскомъ полѣ, 136.

Золоженскій Слѣдъ, урочище м-ка Вороноча, въ Полоцк. воевод., 9.

И.

Игнатовичовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 290—291.

Илина, пустошь села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 8.

Имбары или **Амбары**, сторона Большой улицы въ г. Вильнѣ, отъ Андреевской улицы до Николаевского собора, 363, 306, 408, 423, 532.

К.

Каменна, рѣчка, на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.

Каменскій Мохъ, урочище въ Полоц. архіепископіи, 12.

Каменцы, урочище на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.

Карасень, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.

Карповская, пустошь села Бѣлой, въ Полоцк. воевод., 7.

Касутскій базилиан. монастырь, въ Ошмян. пов., 376—377.

Касуты, им. въ Ошмян. пов., 376—377.

Кейданская церковь, 538.

Кейданскій базилианскій монастырь, съ церковью Преображенія Господня, 35, 36.

Кейданы, городъ, 35, 36.

Кенишовскій, фольварокъ на Вилен. предмѣстьи Зарѣчьи, 27.

Кеня, (Кѣна) им. въ Вилен. воевод., 115.

Кіекская митрополія, 167.

Кіевъ, городъ, 162.

Клизова, пустошь села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 8.

Климовщица, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.

Климатцичи, грунтъ, принадлежащій Вилен. Никольско-Перенесенской церкви, въ Вилен. пов., 168.

Клинъ, урочище на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.

- Ковалевщина, урочище имѣнія Прилепска, въ Мин. воевод., 358.
- Ковенскій, повѣтъ, 443.
- Ковна (нынѣ Ковно), городъ, 516.
- Козаченновскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Амбарахъ, 330.
- Козья борода, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
- Колдычево, им., 474.
- Коледина Борть, дубъ-урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Колесники, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 340.
- Колецкій, Александръ, дворянинъ, 340.
- Колзановскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Рыбномъ концѣ, 285, 286.
- Колодежаи, урочище имѣнія Прилепска, въ Мин. воевод., 358.
- Кондратовичовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 435.
- Коношевская, пустошь села Завеселья, въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Конскій рынокъ въ г. Вильнѣ, 447.
- Коповище, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10, Коповище-камень, 12, Поровенское—14.
- Коптевскіе грунты въ Вилен. пов., 168.
- Корабовская пустошь села Бѣлой, въ Полоц. воевод., 7.
- Корона Польская, царство Польское, 28, 79, 139 414, 440.
- Корысть, имѣніе Вилен. Троиц. монастыря, въ Вилен. воевод., 443, 448, 449.
- Косинъ, им. въ Вилен. воевод., 340—342.
— им. въ Минск. воевод., 357—358.
- Коскова пустошь села Купликовъ, въ Полоцк. воевод., 8.
- Коцинь, городъ въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Краковъ, городъ, 81, 228.
- Красная сосна, урочище на границѣ селъ Полоц. архіепископіи, 10.
- Красное село, имѣніе, 137.
- Красносельская церковь Воскресенія Христова, 137.
- Красный дубъ, урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Красный мохъ, урочище на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9.
- Кремпа, рѣка, течетъ возлѣ фольварка Чорная Вака, въ Трок. воевод., 379.
- Кривцы, село въ им. Норацъ, Ошмян. пов., 348.
- Крикалы, им. въ Ошмян. пов., 385, 386. 417—418.
- Крикальская церковь въ Ошмян. пов., 385.
- Кринки, село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 8.
- Криноцкая, земля на границѣ с. Замшинъ, въ Полоцк. воевод., 8.
- Кринъ, им., 359.
- Кролевецъ, (Кенигсбергъ) городъ, 44, 45, 47, 477, 493, 497, 499, 500, 505, 515, 516, 530, 539, 541.
- Кроли, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.
- Кронская, мурованная церковь, 538.
- Кронскій рус. монастырь, 505, 510.
- Кроны, городъ, 511.
- Крутой ручей, на границѣ села Маринца, въ Полоцк. воевод., 6.
- Кубокъ, село въ Полоц. воевод., 18.
- Кублицкая, церковь, 112—113.
- Кубличи, имѣніе, 113, урочище въ Полоц. архіепископіи, 13, село, 14.
- Кукиши, фольварокъ (2 увол.) съ сельцомъ того же названія, въ Ошмян. пов., записанный въ фундушъ Лембовской церкви, 417.
- Кули, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.
- Купятицкая церковка Пресв. Богородицы, 538.
- Купятицкій рус. монастырь, 510, 538.
- Куреницы, им. въ Ошмян. пов., 364.
- Курляндское, княжество, 337.
- Куровичи, им. въ Полоцк. воевод., 10.
- Куровское поле въ Терещинскомъ полѣ, возлѣ

- Змѣевой горы, данное на пашню Порудоминской Николаевской церкви, 136.
- Кушелевичовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ на Субачей улицѣ, 310, 312.
- Кушлики, село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 7, 8.
- Кушеры, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 340.

Л

- Ласица, волость въ им. Норицѣ, Ошмян. пов., 348.
- Латока, урочище на границѣ селъ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Лембовка, им. въ Ошмян. пов., 385, слобода, 417—418.
- Лембовская церковь въ Ошмян. пов., 417—418.
- Ленковсчизна, фольварокъ подъ г. Вильною, принадлежащій Вилен. церкви Перенесенія мощей святителя Николая, 167, 168.
- Лепки, им., 342.
- Лестевская пустошь на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Лешно, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Лида, городъ, 154.
- Лидскій повѣтъ, 33.
- Липье, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Лисинскій Мохъ, урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Литва, государство, 541.
- Литоваришки, фундушовый фольварокъ, Виленской женской обители при церкви св. Троицы, 265.
- Лобошинскій плацъ въ г. Вильнѣ, 434.
- Ловкянскій плацъ въ г. Вильнѣ, на улицѣ Россѣ, 429.
- Логойскъ, им. въ Мин. воевод., 357—558.
- Лосная церковь въ Ошмян. пов., 351.
- Логойскъ, им. въ Мин. воевод., 357—558.
- Лосная церковь въ Ошмян. пов., 351.
- Лотона, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Лотыгольскій мохъ, урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Лохій Духъ, плацъ въ г. Вильнѣ, 432.
- Лубеница, рѣка, въ Полоц. архіепископіи, 13.
- Лукишки, предместье города Вильны, 178, 262, 364, 435, 436, 474, 477, 487, 490, 512, 516, 517.
- Луношовсчизна, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.
- Лушковсчизна, фольварокъ въ Вилен. воевод., 115—116.
- Лунковичовскій склепъ подъ Вилен. Св. Дух. церковью, 526.
- Лученица, урочище села Нислицъ, въ Полоцк. воевод., 6.
- Львовъ, городъ въ Галиціи, 162, 179, 180.
- Лѣщинникъ, уроч. въ Полоц. архіепископіи, 14.

М

- Манулевичовскій, домовый плацъ въ г. Вильнѣ, 436.
- Малая Гельда (ср. съ *Гельда Малая*), каменный домъ въ г. Вильнѣ, 472.
- Маленьцо, озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Маринецъ, село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 6.
- Марковъ, им., 308.
- Марковскій базилианскій монастырь, 307—308, 510.

- Марына Сосна**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Марьядь**, болотцо на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
- Масарь**, село въ Полоц. воевод., 12.
- Матеевщизна**, урочище въ Вилен. пов., принадлеж. Вилен. церкви Перенесенія мощей святителя Николая, 168.
- Матысовскій дворець** въ Вилен. пов., 168.
- Медники**, им. въ Вилен. воевод., 340, село имѣнія Свиранъ, 433, Медники Гелдантаискіе, 445.
- Меженскъ**, ручей, на границѣ с. Кринокъ, въ Полоцк. воевод., 8.
- Межигорье**, село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 9, 10, 11.
- Мерецкая сѣножать** на Зелявахъ, принадлеж. Вилен. жен. обители при церкви св. Троицы, 408.
- Меречь**, рѣка, 408.
— им. въ Вилен. воевод., 445, 502.
- Микольскіе пороги** подъ г. Днсною, въ Полоцк. воевод., 8.
- Минкевичовскій каменный домъ** въ г. Вильнѣ, на Савичъ улицѣ, 299.
- Минская архимандрія**, 118.
— церковь во имя свв. апп. Петра и Павла, 538.
— ц. Пречистой Богородицы, 538.
- Минскій женскій монастырь**, 33.
- Минское воеводство**, 112, 257, 358, 409, 438, 443, 445.
- Митиновская пустошь** села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Могилевская Николаевская церковь**, 547.
- Могилевскій Спасскій монастырь**, 160, Богоявненскій, 200, 202.
— королев. замокъ, 161, 163, 164.
- Могилевъ**, городъ, 160—165, 515, 547.
- Мозырскій повѣтъ**, 378—380.
- Мокреть**, ручей на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Мокрини или Шлопени**, урочище имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 54.
- Молодечанская волость**, 137.
- Молодечно**, им., 137, 138.
- Мосевская сѣножать**, Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Москалевъ Мостъ**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
- Москва**, въ смыслѣ народа, государства, 184, 187, 205, 228, 407—409.
- Мостище**, урочище на границѣ въ Полоцк. архіепископіи, 7, 10.
- Моткевицы**, грунтъ въ Вилен. пов., принадлежащій Вилен. церкви Перенесенія святителя Николая, 168.
- Мохировъ**, село въ Полоцк. воевод., на границѣ с. Деготковъ, 7.
- Мстиславское воеводство**, 149.
- Мыса**, им. въ Опшмян. пов., 87, Малая Мыса, 88.
- Мыская церковь** успенія Пресвятой Богородицы, въ Опшмян. пов., 86—88.
- Мшарина**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
- Мядель**, им., 349.
- Мядзялы**, село имѣнія Березвечъ, въ Полоц. воевод., 30.

Н

- Насилицы**, село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 5.
- Насовщизна**, пустошская земля имѣнія Краснаго Села, 137.
- Науличи**, село Полотской архіепископіи въ Полотск. воевод., 9, 10, 11.
— село Полоцкихъ іезуитовъ, въ Полоцк. воевод., 10.

Невельское предмѣстье города Полоцка, 5.
 Незлевка, рѣчка, на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9.
 Незливо, озеро на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9.
 Немѣжа, рѣчка, 215, 217.
 Новгородская земля, 471.
 Новгородскій повѣтъ, 174.
 Новогородокъ (нынѣ Новогрудокъ), городъ, 127, 471, 475.

Новгородское воеводство, 72, 117, 149, 444, 446, 471—475, 575.
 Новодворскій рус. монастырь, 505, 510, 538.
 Новый Дворъ, им., 308.
 Норица, им. въ Ошмян. пов., 348, 386—387.
 Норицкая церковь въ Ошмян. пов., 347—349, во имя Пресвятой Богородицы, 386—387.
 — волость въ им. Норицѣ, въ Ошмян. пов., 348.
 Нѣманъ, рѣчка, 575.

О.

Оболя, рѣчка, недалеко отъ города Полоцка, 6.
 Обрубъ, село имѣнія Березвечъ, въ Полоц. воевод., 30.
 Огурцевичовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 426.
 Одорскій, а впоследствии Полубинскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 299.
 Ожарскій домъ въ г. Полоцкѣ, 467.
 — фольварокъ, надъ рѣкою Полотою, подъ г. Полоцкомъ, 468.
 Оздра, рѣчка, возлѣ фольварка Чорная Вака, въ Трок. воевод., 379.
 Озеравы, суходолы и мхи, урочище на границѣ Полоцкой архіепископін, 10.
 Озунская церковь, 384—386.
 Окуево, озеро, на границѣ сель Полоцк. архіепископін, 10.
 Олехнишки, им. въ Ошмян. пов., 107, 108.
 Ольшанская корчма, Вилен. Троиц. монастыря, 432.
 Ольшаны, им. 345—346.
 Опанасова пустошь села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 8.
 Орша, городъ, 149,

Оршанскій повѣтъ, 149.
 Осаковскій боръ на границѣ с. Кринокъ, въ Полоцк. воевод., 8.
 Осовцы, урочище, принадлежащее Красносельской Воскресенской церкви, 138.
 Остейкишки, им. въ Ошмян. пов., 355, 356.
 Острая, иезуит. городъ въ Витеб. воевод., 468.
 Острая Брама (Острыя ворота) въ г. Вильнѣ, 52, 240, 321, 426, 431, 432, 446, 447, 451,
 Остуховъ, им. въ Трок. воевод., 34.
 Отмывальниковская земля на границѣ с. Троицкаго, въ Полоцк. воевод., 9.
 Отоки, церковное село въ Полоцк. воевод., 5.
 Оходня, рѣчка?, на границѣ сельца Глыбокаго, въ Полоцк. воевод., 6.
 Ошмяна, фундушовое имѣние Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 265, Ошмяна-Нарушеничовская, 408—409.
 Ошмянскій повѣтъ, 66, 83, 85, 99, 107, 285, 326, 327, 328, 344, 347, 348, 349, 350, 351, 354—356, 364, 373, 376, 377, 385, 386, 408.

II

Падоры, земля въ Полоц. архіепископін, 12.
 Пеликуны, королев., держава, 166.
 Пелска, боръ въ Полоц. архіепископін, 14.

Перелазъ, урочище на границѣ Полоцкой архіепископін, 10, Перелазъ Глубокій, 14.
 Перемисль, городъ, 162.

- Перебра**, рѣчка, на границѣ с. Кринокъ, въ Полоцк. воевод., 8.
- Петрова** пустошь села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Петровъ Лунъ**, урочище въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Пинскій** монастырь, 123.
— повѣтъ, 94, 413.
- Пинское** воеводство, 309.
- Пинскъ**, городъ, 409.
- Плющининская** бортная сосна, уроч. въ Полот. архіепископіи, 13.
- Плющининскій дубъ**, урочище въ Полот. архіепископіи 13.
- Погольце**, им. въ Ошмян. пов., 408.
- Подзамчье**, въ г. Вильнѣ, 38.
- Пожарцы**, село имѣнія Груздова, въ Ошмян. пов., 66.
- Полозовская**, земля на границѣ с. Троицкаго, въ Полоцк. воевод., 9.
- Плотивецъ**, ручей, на границѣ села Сосны, въ Полоцк. воевод., 6.
- Полосновъ мохъ**, урочище въ Полот. архіепископіи, 14.
- Полота**, рѣчка, течеть чр. городъ Полоцкъ, 4, 5 468.
- Полоцкая русская архіепископія**, 3, 4, 15.
— великая дорога, 10, 11, старая, 98, 104, 457.
— церковь, 510.
- Полоцкій гостинецъ** (большая дорога) идущій чр. Вилен. предмѣстье Зарѣчье, 66, 91, 99, 105, 120, 460.
— Высшній замокъ, 4, 5.
— Іезуитскій коллегіумъ, 7.
— базилиан. монастырь при замковой церкви св. Софіи, 333—336, 343, женскій, 469.
- Полоцкая Шликовская** улица, 5.
- Полоцкія** церкви:
Благовѣщенская, 5.
свв. Бориса и Глѣба, 5.
Вознесенская, 5.
- Ивановская (св. Іоанна Крестителя), 5.
св. пр. Іліи, 5.
Косьмы и Демьяна, 5.
Петровская, 5.
Пречистенская (Успенская), 5.
Пятницкая, 5.
Христо-Рождественская—5.
св. Софіи, соборная, 4, 7.
св. Спаса, 5.
св. Троицы, 5.
Юрьевская 5.
- Полоцкое** воеводство, 3, 4, 14, 15, 16, 29, 32, 44, 48, 112, 113, 149, 165, 409, 445.
- Полоцкъ**, городъ, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 468, 470, 515.
- Польша**, государство, 109, 491, 569.
- Попки**, боярскій поселокъ, 432.
- Поплавы**, Вилен. предмѣстье, 99.
- Половщина**, часть Вилен. предмѣстья Зарѣчья, 119, 121, 454, 456.
- Поровенское Коловице**, урочище въ Полот. архіепископіи, 14.
- Поровно**, озеро въ Полот. архіепископіи, 14.
- Порудомино**, село на р. Рудоминѣ, въ Вилен. воевод., 136, 153—154, 281, 282, 474.
- Порудоминская** церковь во имя святителя и чудотворца Николая, 136, 153—155, 281—282.
- Посельская** дорога, на границѣ с. Замшины, въ Полоцк. воевод., 8.
- Поставскій**, базилианскій монастырь, 107—108.
- Потѣвскій** домовый плацъ въ г. Вильнѣ, 61.
- Поюра**, им. надъ р. Ярою, 501.
- Пресмунокъ**, село подъ г. Полоцкомъ, 18.
- Прилепскъ**, им. Кіев. митрополита, въ Мин. воевод., 357—358.
- Прилуцкая** церковь, подъ г. Минскомъ, 538.
- Пристаринки**, урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
- Пришивальнева** пустошь с. Кушликовъ, въ Полоцк. воевод. 8.
- Прокинскій** домъ въ г. Вильнѣ, на Остробрамской

улицѣ, принадлежащій Троиц. монастырю, 176.
Проровье, ручей въ Полоц. архіепископіи, 12.
Прорытица, гора на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.
— болото, на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11.
Просмусецъ, ручей на границѣ села Сосны, въ Полоцк. воевод., 6.
Прудинъ, ручей, на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.

Прусское государство, 575.
Пукиничье, им., 46.
Пунинскій дворецъ, въ Вилен. пов., 168.
Пунице, урочище им. Мыши, въ Опшян. пов., 87.
Пупревская сѣножать въ Терешинскомъ полѣ, данная на косьбу Порудоминской Николаевской церкви, 136, 281—282.
Путылковичи, село въ Полоцк. воевод., 9.
Пятницкій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 90.
Пятри, им. 475.

Р.

Раево, болото въ Полоц. архіепископіи, 14.
Райкова пустошь село Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 8.
Раканцишское староство, 91.
Раславъ мохъ, урочище въ Полоц. архіепископіи, 14.
Рашкевичи, село въ Полоцк. воевод., 12.
Рогачевская Кузьмо-Демьянская церковь, 556.
Рогачевскій базилианскій монастырь, 555.
— королев. замокъ, 556.
Рогачевское староство, 555—557.
Рогачевъ, городъ, 555—557.
Розсохи, урочище Полоц. архіепископіи, 12.
Роканцишская дорога, идущая чр. Вилен. предмѣстье Зарѣчье, 119.
Рокоинскій костель въ Вилен. воевод., 445.

Росохацкій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 435.
Росса, Виленское предмѣстье, за Острыми Воротами, 252, 485, 530.
Россія (Рус. государство), 560.
Ростина-Салятина, урочище на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 10.
Роштовское село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 6, 7.
Рудомина, рѣка, 154.
Русь, государство, 228, 511.
Рута, им. въ Новгород. повѣтъ, 173—174, Вилен-Троиц. монастыря, 444, 446.
Рыбный конецъ, часть города Вильны, 89, въ немъ церковь св. Николая, 223, 254, 285, 408, 431, 447.
Рѣчицкій повѣтъ, 149, 415.

С.

Савичуны, село въ Вилен. воевод., 109.
Салевичовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 209.
Садни, урочище въ Полот. архіепископіи, 14.
Самецъ-дубье, урочище въ Полот. архіепископіи, 12.
С.-Петербургъ, столица рус. имперіи, 574, 576.

Сапѣжинскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 90, на Рыбномъ концѣ, Вилен. Троиц. монастыря, 431.
Сатановичовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, принадлежащій Троиц. монастырю, 211—214.

- Сафіяники**, часть надъ рѣч. Вилейкою, у Пречистенскаго собора, 256.
- Свинтыники**, им. Вилен. Троиц. монастыря, въ Ковен. пов., 443, 444, 448, 449.
- Свиранни**, им. въ Вилен. воевод., 44, 47, 50.
- Свираны**, им. въ Вилен. воевод., 44, 47, 50, 54, 70, 115, 173—174, 340—342, Вилен. Троиц. монастыря, 431—432, 436, 438, 443 446.
- Своролье—коповице** урочище въ Полоц. архіепископін, 14.
- Свѣржно**, озеро въ Полоц. архіепископін, 14.
- Свѣржница**, рѣчка въ Полоц. архіепископін, 14.
- Свѣчо**, село въ Полоц. воевод., 18.
- Селявина пята**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископін, 10.
- Сестринскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Конской улицѣ, 389, 390.
- Сетчинскій** каменный домъ Закревскихъ въ г. Вильнѣ, принадлежащій Троицкой женской обители, 265.
- Сидоровское** поле въ им. Порудоминѣ, 282.
- Силинскія** нивы въ Вилен. пов., 168.
- Сирвидовская** сѣножать имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 340, 342.
- Сирвиды**, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 340.
- Скирдзимы**, сѣножать Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Скирдины**, им. въ Опшмян. пов., 345, 355, 356.
- Скорбуцяны**, им. въ Трок. воевод., 379—380.
- Славцикъ**, дорога, на границѣ села Деготковъ и Замшинъ, въ Полоцк. воевод., 7, 8.
- Слободскій** посадь города Полоцка, 5.
- Слонимскій** повѣтъ, 363, 364.
- Слуцкъ**, городъ, 162.
- Смоленское** воеводство, 71, 117.
- Смычица**, рѣчка, въ им. Крикалахъ Опшмян. пов. 417.
- Смыцная** волость, 67.
- пуща, 67.
- Смычь**, им. въ Опшмян. пов., 66—69.
- Соколище**, им. въ Полоцк. воевод., 7, 8.
- Соколовъ**, фольварокъ въ Трок. воевод., принадлеж. къ им. Скорбуцянамъ, 379—380.
- Соколовская** волость, 67.
- Соколово**, им. въ Опшмян. пов., 67.
- Соколойце**, им. въ Вилен. воевод., 415.
- Соленникъ**, урочище на Вилен. предмѣстьи За-рѣчьи, 120.
- Соленецкія** заросли въ Вилен. пов., 168.
- Солечницкій** гостинець (большая торговая доро-га) въ Вилен. воевод., 168.
- Соломерецкая** церковь, подъ г. Минскомъ, 538.
- Соломиръ**, озеро на границѣ Полоцкой архіепископін, 10.
- Сосна**, рѣчка въ Полоцк. воевод., 6.
- Сосна**, село Полоцкой архіепископін, въ Полоцк. воевод., надъ р. Сосною, 6.
- Спаская** брама (ворота) въ г. Вильнѣ, 276.
- Спасскіе** боры въ Полоцк. воевод., 10.
- Стайки**, село на границѣ Полоц. архіепископін, 12.
- Станкудри**, лѣсъ, принадлеж. Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Старикъ** дорога, урочище на границѣ Полоцкой архіепископін, 10.
- Старина**, урочище въ Полоц. архіепископін, 13.
- Старинки**, село Полоцкой архіепископін, въ Полоцк. воевод., 9.
- Стародубовскій** повѣтъ, 84, 416, 418.
- Старое** село, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.
- Старо-Медельная Слободская** церковь, 412—413.
- Старо-Медельскій** монастырь кармелитовъ босыхъ, 412—413.
- Старый** каменный домъ въ г. Вильнѣ, принадле-жащій госпиталю Св. Спаса, 282.
- Столловичи**, мѣстечко, 207.
- Струнскій** фольварокъ Полоцкаго архіепископа, въ Полоцк. воевод., 5.
- дворець (архіепископскій?), близъ г. Полоц-ка, 6.
- Студенець**, урочище возлѣ фольварка Черная Вака, въ Трок. воевод., 379.

Субачь брама, ворота въ городской стѣнѣ на нынѣшней Сиротской (древней Субачей) улицѣ въ г. Вильнѣ, 217—218, Субочь брама, 322, 426, 432, 490.

Субочое предмѣстье г. Вильни, 322.

Струня, рѣка, близъ г. Полоцка, 5, 6.

Судиловская земля въ Полоц. архіепископіи, 13.

Супрасль, имѣніе, 182.

Суровая, гора-урочище на Вилен. предмѣстьи Зарѣчьи, принадлежащая Св. Духов. мо-

настырю, 122.

Сухово, им. въ Ошмян. пов., 327, 328.

Сухово-Зеновичовское, фольварокъ Ошмян. пов., 327, 328.

Суховская церковь въ Ошмян. пов., 327, 328.

Сучково Зеновичовское имѣніе, 373—374.

Сучковскій базилиан. монастырь, 373—374.

Сыможенская пустошь села Замошья, Полоц. архіепископіи, 13.

Сянники, село въ Полоцк. воевод., 5.

Т.

Таврія, область, 576.

Тарняны, село Кіев. митрополита, въ Трок. воевод., 379—380.

Татарщина, село имѣнія Свирани, въ Вилен. воевод., 433.

Теренишское поле, называемое Куровское, возлѣ Змѣевой горы, 136, Теренишки, въ имѣніи Порудоминѣ, 281—282.

Терло, имѣніе, 183, 186.

Тетче, фольварокъ Полоцкой архіепископіи, 11, 12.

— озеро въ Полоцкой архіепископіи, 11.

Тетчская церковь св. пророка Іліи, 11.

Токова, урочище на границѣ селъ Полоцкой архіепископіи, 10.

Торкле, озеро на границѣ с. Бѣлои, въ Полоцк. воевод., 7.

Трещенента или **Біютишки**, им., 345—346.

Трибилы, село въ Вилен. воевод., 109.

Троецное село Полоцкой архіепископіи, надъ р. Ушачою, въ Полоцк. воевод., 8.

Трокское воеводство, 90, 97, 98, 101, 104, 149, 334, 379—380, 409, 442, 487, 574.

Тулово, им. въ Витеб. воевод., 359.

Тумасы, село имѣнія Свирани, въ Вилен. воевод., 433.

Тураса, рѣка, въ Полоц. архіепископіи, 11.

Тымовскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Стеглянной улицѣ, принадлежащій Св. Духов. монастырю, 279, 280.

У.

Ужвольки, им. въ Упит. пов., 38.

Ужоры, им. въ Упит. пов., 38.

Украина, область, 183, 187.

Уличь, озеро на границѣ с. Межигорья, въ Полоцк. воевод., 9.

Упитскій повѣтъ, 38, 113.

Уродо, церковное село въ Полоцк. воевод., 5.

Усвица, село Полоцкой архіепископіи, 11, 12.

Устиновичи, село въ Полоцк. воевод., 6.

Усяжа, урочище имѣнія Прилепска, въ Мин. воевод., 357.

Ушачій базилианскій монастырь, 29, 524.

Ушача, рѣка, на границѣ Полоцк. архіепископіи, 8, 10, 12, 13.

Ушачій перевозъ, урочище надъ рѣч. Ушачою, на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.

Ушачь, городъ, 525.

Ф.

Фосница , рѣчка, на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.	Фоцовскій мохъ , урочище въ Полоц. архіепископіи, 12.
Фосно , озеро на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.	

Х.

Хведзевичи , село имѣнія Жупрант., въ Опшмян. пов., 355—356.	Холмъ , городъ, 167.
Хвощовскій мохъ , урочище въ Полоц. архіепископіи, 12.	Холхельская церковь въ мѣстечкѣ Холхлѣ, Оршан. пов., 58.
Хилимонова земля на границѣ с. Троицкаго, въ Полоцк. воевод., 9.	Холхле , мѣстечко въ Оршан. пов., 58.
Хлѣвище , королев. сѣнокосъ на границѣ села Сосны, въ Полоцк. воевод., 6.	Хоробровъ камень , село Полоцкой архіепископіи, въ Полоцк. воевод., 7.
Ходынь , им., 510.	Хотѣвскій домъ въ г. Вильнѣ, 473, 477.
	Хотѣвщизна , земля на границѣ Полоцкой архіепископіи, 10.

Ц.

Целерскій рус. монастырь , 510.	Церпскій русскій монастырь , 472.
церковный боръ на границѣ села Сосны, въ Полоцк. воевод., 6.	Цибулевскій дворецъ въ Вилен. пов., 168.
	Цудзеншики , им. въ Вилен. воевод., 109, 111.

Ч.

Чапупенишки , село въ Вилен. воевод., 115.	Черневичи , село имѣнія Бѣлицанъ, въ Мин. воевод., 445.
Чапурнишки , урочище имѣнія Шанкополя или Войчанъ, въ Вилен. воевод., 364.	Черникъ , болото въ Полоц. архіепископіи, 14.
Чарковскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 451, 452.	Черница , городъ въ Полоц. воевод., 14.
Чарнявскій каменный домъ въ г. Вильнѣ, 297, 392.	— рѣчка въ Полоц. архіепископіи, 14.
Чепурнишки , им. Вилен. Троиц. монастыря, 74.	Черствяцкая великая дорога въ Полоц. архіепископіи, 12.
Чепурнишки, 75, 115.	Чирвы , дѣсь принадлеж. Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
Червоная вода , городъ въ Болгаріи, 534.	Черное , озеро на границѣ Полоцк. архіепископіи, 7, 10.
Черепичовская пустош въ Краснаго Села, 137.	

- Чорный ручей**, урочище на границѣ Полоцкой архіепископіи, 11, 13.
- Чортова пустошь** села Кушликовъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Чмуты**, грунтъ, принадлеж. Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.

III.

- Шавленское** воеводство, 60.
- Шанкополе** или **Войчаны**, им. въ Вилен. воевод. 364, 366—367.
- Шанковскій** фольварокъ въ Вилен. воевод., 115.
- Шанкополе** или **Войчаны**, им. въ Вилен. воевод., въ Медницкомъ приходѣ, записанное Вилен. Троицкому монастырю, 60—65, 70, 74, 75, 115, 446.
- Шарипинскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, принадлежащій Вилен. женской обители при церкви Св. Троицы, 265, 390, 389, 435.
- Шведское** королевство, 145.
- Шенцилинскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, на углу Стеклоной и Жидовской улицъ, 399—402, 403—404.
- Шептицы**, им., 329.
- Шимковскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Амбарахъ, 330, 331.
- Шимовскій** каменный домъ въ г. Вильнѣ, на Амбарахъ, записанный Виленской женской обители при церкви Св. Троицы, 265.
- Шипулицы**, село имѣнія Ганкевичъ, въ Опшмян. пов., 350.
- Шлопени** или **Мокрини**, урочище имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 54.
- Шостановъ**, ручей въ Полоц. архіепископіи, 12.
- Шульвеле**, лѣсъ, принадлеж. Вилен. жен. обители при церкви Св. Троицы, 408.
- Шумно - Слободскій** доминиканскій монастырь, 339—342.
- Шумскъ**, им. въ Вилен. воевод., 340.
- Шутне**, село имѣнія Свиранъ, въ Вилен. воевод., 433.

Ю.

- Юдзевщина**, имѣніе Вилен. Троицкаго монастыря, 74, 75.

Я.

- Ягрецкое** имѣніе, 474.
- Якубштадскій** базилиан. монастырь при церкви св. Іакова, 336—338.
- Яновская** пустошь на границѣ с. Деготковъ, въ Полоцк. воевод., 7.
- Ясье**, село, 18.

III.

УКАЗАТЕЛЬ

ПРЕДМЕТОВЪ.

А.

Августиніане, (эмериты) въ Вильнѣ, на Савичь улицѣ, 541.

Алтарь лавочниковъ въ Вилен. Св. Духов. брат-

ской церкви въ честь св. евангелиста
Іоанна, 510.

Б.

Бая (матерія), Венецкая чирвоная, 468.

Благочестіе старожитное, при Вилен. Св. Духов-
монастырѣ, 472.

Борти, Полоцкаго архіепископа, 11.

Братства Виленскія:

Свято-Духовское, 26, 123, 248—249, 279, 471,
крестоносное, 505, 529, 537.

Медовыя—кушнерское, купецкое, роское и пан-
ское, 156, 170—172.

Милосердія Божія, 538.

Младенческое Св. Іоанна при Виленской Свя-
то-Духовской церкви, 491, 529, 537.

Непорочнаго зачатія Пресв. Богородицы при
Виленской Троицкой униатской церкви,
250—251, 485—494.

Студенческое свв. царя Константина и Елены
при Свято-Духовскомъ монастырѣ, 291—
298, 395, конгрегація, 488, 509, 510,
529, 537.

Свято-Троицкое, 79, 80,—81, 141—144, 145—
149, 149—153, 434, 446.

В.

Воскъ, дань отъ Вилен. сапожнич. цеха. Вилен. Троицк. монастырю, 21, предметъ торговли, 30 каменей и 26 ф. воску, 493.

Г.

Госпитали:

Виленскій Антокольскій, 542.
Дисненскій, 510.
Виленскій Свято-Духовскій, 234, 252, 478,
487, 491, 494, 510, 529, 537.
Евейскій, 510, 538.
Кронскій, 510, 538.
Виленскій Св. Лазаря, 287, 188, 290.
Минскій Богородичный, 538.
Минскій Петро-Павловскій, 538.
Виленскій Св. Никодима, 478, 541.
Виленскій Росскій, 485.
Виленскій Петровскій (при церкви Св. Петра)
на Зарѣчьи, 252.

Полоцкій, 510.
Виленскій Спасскій, 139, 224, 228, 252, 353—
234, 255, 256, 259—260, 276—277, 283—
284, 304—305.
Виленскій Св. Стефана, 542.
Виленскій Троицкій, 18, на Острой улицѣ
176, 434, 491, 529, 541.
Виленскій Юрьевскій (при церкви Св. Юрія
или Георгія), на Россѣ, 252.
Виленскій Св. Якова и Филиппа, 540.
Гривна, единица вѣса, 506, 512.
Грошъ, «узкій, у которомъ 8 пѣнезей,—пласкій,
у которомъ 10 пѣнезей», 154.

Д.

Дизуниты, православные, 313—320 (ср. съ *Вил.*
Св. Духов. монастырь.)
Диссиденты, протестанты, 95, 96.

Доловина, долина, низовье, 9.
Доминоване Виленскіе при костелѣ Св. Духа, 69.
Домъ гостинный въ г. Вильнѣ, 468.

Е.

Евангеліе, обдѣленное въ серебро, въ красномъ бархатѣ, даръ Вилен. Св. Духов. монастырю, 472.

З.

Звонъ (колоколъ), для Вилен. Пречистен. церкви,
405—406, рисій, въ даръ Св. Духов. мо-

настырю, 472, запись на отливку коло-
кола для Св. Духов. церкви, 529.

И

Изба (собрание) Виленская купеческая, 451—452, 571, 572.

І

Иезуиты: Виленскіе, новиціатскіе, и при св. Яновскомъ костелѣ, 69, 178, 245—247.
Полоцкіе, 8, 9, 468.

ІС

Кагаль, Виленскій, 130—131, 332—336, 343,
344.

Камень, единица вѣса, 493.

Капитула Виленская, католическая, 37—39, 108—
112.

Уніатская—199.

Капцизна (плата съ напитковъ), медовая, пивная
и горѣлчаная, 139.

Картины, на полотнѣ, 469.

Книги, польскія, 481—483, русскія Острожской,
Скориновой и Мамоничовской печати, 483.

Коллегіумъ Піаровъ, 3.

— Полоцкихъ іезуитовъ—7, 9.

Колокольня Вилен. Перенесенско-Никольской цер-
кви, 24.

Конгрегація студенческая при Вилен. Св. Духов-
ской церкви, 238, 547.

Конфедерація, вольная, Виленскаго воеводства,
123.

Коновочна, вызолоченная, на которой стоитъ хлопъ
съ трубкою, 498.

Крестъ, серебрянный, украшенъ камнями, даръ
Вилен. Св. Духов. монастырю, 472, се-
ребрен. бѣлый, 488.

Кубокъ, медовый, серебрян., 481, кубки съ по-
золотой, 498, 506.

Куничная дань на Вилен. Пречистен. соборную
церковь, 101.

Л

Лампа, серебрянная, церковная, Вилен. Св. Ду-
хов. братства, 509.

Лебедь, названіе церковнаго колокола, принадле-

жащаго Вилен. Троицкой церкви, 184
188, 190, 192.

Ложки, серебрянныя, вызолоченныя, 481, 498, 530.

М.

- Медъ**, медовая дань, 8, меду прѣснаго лубокъ де-
сетъ, 468. | 197, 211, Московское нашествіе на городъ
въ 1655 г., 238.
- Мельница**, Груздовская въ Ошмян. пов., 67. | **Мостовое**, пошлина за переѣздъ черезъ мостъ, 154,
въ пользу Порудоминской Николаевской
Млыны (мельницы), Крикальскіе, 417. | церкви, 282.
- Москвитинъ**, непріятель Рѣчи-посполитой, 184, |

Н.

Непріятель, москвитинъ, 32, 44.

О.

- Образъ** Богородицы, на деревѣ, оправленный въ | **Опацтво** Виленскаго Троцкаго монастыря, 437—
золото, 488. | 450.
- Образъ** чудотворный въ Вилен. Троиц. церкви, | **Орта**, монета въ 30 коп., 468.
246, 353, 494. |

П.

- Панагія**, серебряная, вызолоченная, предназна-
ченная въ даръ Вилен. Св. Духов. монасты-
рю, 472. | а медъ на полъ, и засѣвокъ на пана за-
сѣвають», 8.
- Патріархъ** Цареградскій, 163. | **Поземельное** (terragium), дань съ занимаемаго
грунта, 224.
- Перстень**, алмазный, 511. | **Поясъ**, серебрян. вызолоченный, вѣсомъ въ 1-ну
гривну и 3½ скойца, 480, серебрян. бѣ-
Печать, серебряная, вѣсомъ въ 1½ скойца, 481. | лый 498.
- Повинность**, «съ каждого збожа, со льну и изъ
конопель четвертый снопъ на пана даютъ, | **Пѣнья**, какъ предметъ торговли, 516.

Р.

- Роструханецъ**, вызолоченный, 418.
- Рыба**, Московская, вялая, лещъ (какъ предметъ торговли въ г. Полоцкѣ), 468.

С.

Свѣчи восковыя, церковная дань, 67.

Сеймъ Вѣльскій, на которомъ установленъ Литовскій Статутъ, 229.

Серебцизна, дань, 139.

Соль, какъ предметъ торговли въ г. Вильнѣ и Ковнѣ, 516.

Сольница, соляной складъ, 516.

Статутъ Литовскій, утвержденъ на Вѣльскомъ сеймѣ, 229.

У.

Утварь церковная (чаша, кадило, патина, звѣзда, лъевница, ковшикъ и два яблока), предназна-

значенная въ даръ Вилен. Св. Духов. монастырю, 472.

Ф.

Фабрика, каменная въ имѣніи Норицѣ, на Полоцкой дорогѣ, въ Опшмян. пов., 348.

Ц.

Цехъ сапожничій, 21.

Ч.

Чарка, серебряная, 481.

Ш.

Шведы, 529.

Школа, при Вилен. Троицкомъ монастырѣ;—62, Братская, 142, 146, 147.

Ю.

Юриэдика: Вилен. Св. Духов. монастыри—99.

Магистратская, 223.

О П Е Ч А Т Ь И.

<i>Стран.</i>	<i>Н а п е ч а т а н о.</i>		<i>С л ы д у е т ь ч и т а т ь.</i>
	<i>строки.</i>		
4	1	сверху	напротивъ къ тое
5	9	—	деревяная
11	1	—	Прорытицу
12	10	снизу	Завѣчелю
—	17	сверху	до Менца
16	21	—	урадниками
18	18	снизу	sustrzakoм
24	5	—	и nieprawionych
69	въ	содержан.	доминикановъ
95	24	сверху	iak niepomyslne
100	въ	содержан.	ниѣне третьему лицу свое- му секретарю
140	въ	содержан.	разнится
159	въ	содержан.	обезопасенія
180	въ	заглавіи	Варалама
191	въ	примѣчан.	четыреугольный крестъ
302	14	сверху	Hurcewiczowny
—	15	—	Kinkewiczowey
317	11	сверху	obsolule
324	9	снизу	Miemonowicz
385	1	—	Oszmianskiemu
386	3	—	Norzycą
—	11	сверху	Oszmianskiemu
393	1	снизу	Horoczkiewiczza
526	12	—	z Woysztof